PEESE LIBRARY

UNIVERSITY OF CALIFORNIA.

Receive 1

. 4 Estims No

PA

6105

V24

v.66 Valpy -

Delphin classics.

Southern Branch
of the
University of California

Los Angeles

Form L I

PA

6105

V2A

V.66

Form L-9-15m-8,'26

Digitized by the Internet Archive in 2008 with funding from Microsoft Corporation

D. JUNII JUVENALIS

OPERA OMNIA.

VOL. III.

D. JUNII JUVENALIS

OPERA OMNIA

EX EDITIONE G. A. RUPERTI

CUM NOTIS ET INTERPRETATIONE

IN USUM DELPHINI

VARIIS LECTIONIBUS

NOTIS VARIORUM

ET

VETERIS SCHOLIASTÆ

RECENSU EDITIONUM ET CODICUM

ET

INDICE LOCUPLETISSIMO

ACCURATE RECENSITA.

77887

VOLUMEN TERTIUM.

F

LONDINI:

CURANTE ET IMPRIMENTE A. J. VALPY, A. M.

1820.

REESE LIBRAR

UNIVERSITY

50°143

Decrescere] Imminui.—Non, &c.] Id cst, velut institor, qui hibernas tegetes solet vendere: ille primo magnam requirit mercedem, postmodum a prius indicto pretio aliquid decedere patitur. Lubin.

v 24

221 Institor hibernæ tegetis, nireique cadurci] Hic pro vili merce tam cadurcum, quam teges ponitur. durenm vestis stragula, sive lodix ad frigus arcendum, densa scilicet et villosa. Idem Interpres ad illud supra: ' Magnaque debetur violato pæna cadurco.' Cadurcum membrum quo fæminæ sunt explicat, vel membri velamen, vel institam, qua lecti intenduntur. Sed non aliud cadurca fuere, quam lodices et stragula, et culcitræ ex lino Cadurcensi, quæ apud Juvenalem pro lecto sumuntur. Nam cum in sacris Isidis per novem dies fæminæ secubarent, si per eos dies mariti matrimonii jus usurparent, a sacerdotibus petenda erat concubitus venia, magnaque pœna debebatur violato lecto, sive cadurco. Ferrarius .- Hibernæ] Aptæ ad pellendum frigus, et aërem hibernum .- Nirei, &c.] Stramentum intelligit. Cadurcum enim Romani vocabant stramentum, quod ex lino Cadurcico fieret. Salmas,-Institor, &c.] Negotiator, qui pro qualitate temporis mercem suam distrahit. Sic Tereutius, Scisti uti foro .- Nireique, &c.] Cadureum quidam cucullum dicunt candidum, propter hiemes et nives comparatum, alii tabernaculum, aut tentorium * dixerunt esse, * quibus merces suas protegere consueverunt. Hibernæ autem tegetis, est ædificii frigidi, Virg. 'Qualis ob hybernam Lyciam.' Vet. Sch.

222 Dummodo, &c.] Id est, dummodo non in universum frustra laboraris, et aliquid mercedis saltem tibi relinquatur pro infinitis tuis laboribus, quod sæpe ad mediam usque noctem sederis, et illa meditatus sis, quæ doceres tuos discipulos. Lubin.

223 Sedisti] Sedebant, inquit GranDelph. ct Var. Clas. Juv.

gæus, doctores discipulis stantibus: Sed miror viri doctissimi vagum ingenium, qui tam sæpe intempestiva dicit. Hic certe sermo est de studentibus, non docentibus.—Qua, &c.] Id est, qua media nocte nemo faber ferrarius, nemo carptor vel carminator lanarum sedebat, et opus faciebat. Idem.

224 Qui, &c.] Carminaturus. Qui lanam carminat, id est, carmine trahit, et attenuat. Idem. Obliquum illud ferrum dicitur Carmen.—Qui docet obliquo] Aut, lanarius, κτενιστής. Vet. Sch.

225 Totidem, &c.] Lampadas olci fœtidi, et male olentis, quas pueri pauperum noctu adferebant.— Olfecisse] Ingratus enim lucernarum odor. Lubin. Quod pro maximo fastidio sumit.—Olfecisse, &c.] Cum quibus nocte veniunt ad Grammaticos, ut lectiones accipiant. Vet. Sch.

226 Quod, &c.] Ante te dictata recitantes, et lectiones audientes.—
Cum, &c.] Id est, cum liber Horatii
Flacci, in quo discunt pueri, ex fumo
Incernæ decolor, turpis, et niger esset
assidua pueri contrectatione. Lubin.

227 Et hæreret] Id est, cum nigro et misere contaminato libro, in quo Poëma Virgilii inscriptum, crassa fuligo et vapor male olentis lucermæ adhæreret. Idem.—Flaccus, &c.] Codex Horatii et Virgilii, in quibus legebant. quia et Horatius et Virgilius nigri coloris dicuntur fuisse. Ideo diasyrtice dixit detrahendo. Vet. Sch.

228 Rava] Licet immensi labores sint, et merces pro illis perexigna, raro tamen illa præceptoribus obtingit sine interventu litis, aut judicatione et coactione Tribuni, qui parentes cogat, et accusatos compellat solvere. Lubin. Quum velit ostendere Poëta magistrum minimam referre pro didactro mercedem, eamque non sine judicis cognitione adipisci, non Senatorem, non Equitem, sed Tribunum ærarium nominat, utpote qui de minimis rebus cognosceret. Dices au-

tem debuisse nominare Ducenarium: nam cum Senatores de maximis caussis judicabant, Equites de mediis, Tribuni de minoribus, Ducenariis incumbebat cura minimorum. Sed scias sublatos esse hos Ducenarios. Nec putes ærarios dictos, quod exigerent pecunias ærarii publici, quod munus quæstorum fuit, sed quod minores caussas præsertim ærarias, sive mavis pecuniarias, cognoscerent. Grang. Ergo quoque de Tribuno plebis non intelligendum, nam is æris non habebat cognitionem.

229 Sed, &c.] Licet cives Romani præceptoribus exiguam mercedem, et quidem coacti solvant, tamen et præceptoribus sævissimas leges, observatu perdifficiles, imponunt. Imprimis ut sint doctissimi, et summa diligentia et solertia liberos suos in literis ac moribus erndiant, Lubin .- Sed vos] Paræ sine lite magistris redduntur merces, sed enim vos o Tribuni, duras conditiones magistris imponite, ut et sine vitio loquantur, et omnes historias et Poëtas tencant, et ut quacumque sint bora etiam de rebus exiguis et impossibilibus statim respondeant. Vet. Sch.

230 Ut præceptori] Ut præceptor omnium verborum et phrasium exactam cognitionem habeat, et sine vitio exactissime loquatur.— Constet] Id est, intelligatur, explorata sit. Lubin.

231 Legat, &c.] Fabulas Poëticas et historias. Have de filio possumus intelligere.—Auctores, &c.] Exactissime sciat, quid in quoque auctore contineatur. Idem.

232 Tanquam, &c.] Proverbium satis tritum.—Ut forte, &c.] Quocunque loco et tempore filius ad omnia exacte possit respondere. Idem.

233 Dum, &c.] Omni loco et tempore. Exempli gratia, dum pater in itinere est, et Phebi calida balnea petit. In thermis proprie sudahatur, in balneis lavabatur. Idem.—Aut, &c.] Privatæ balneæ, quæ Dafnes appellantur. Vet, &ch.

234 Nutricem, &c.] Hujusmodi, quæ, ut Seneca ait, seire nec juvat, nec prodest, Grammatici, et Critici diligentissime solent inquirere. Hujusmodi quæstionibus Grammaticos vexare solebat Tib. Nero. Sueton. vide et Agell. xiv. 6. et Senec. Epist. 88. Farnab.—Nomen, &c.] Hanc dicunt vocatam esse Casperiam, de cujus patria nihil constat. Idem.—Nutricem Anchisæ] Tisiphone. Vet. Sch.

235 Quot, &c.] Acestes Trojanus, rex Siciliæ. Sunt autem tales quæstiones nugaces et frivolæ. Farnab.

236 Quot, &c.] Id est, quot vini cados vel urnas, Siciliæ ille rex Acestes Æneæ sociis Phrygiis ex Troja profugis donarit. *Idem*.

237 Exigite, &c.] I. e. Requiratis et poscatis hoc ab illo magistro. Tria fuerunt requisita, ut linguam puro sermone, ut mentem variarum rerum cognitione, ut denique animum virtute, pudicitia, et honestis moribus imbuat.—Ceu, &c.] Id est, formet. Est Metaphora a cera, quam digitis ducendo in quamque formam effingimus. Lubin.

238 Ut si, δc.] Quæ in omnes formas fingi potest.—Exigite, δc.] Ut præceptor illnın cætum suum scholasticum paterno amoris adfectu prosequatur, et a malo deterreat. Idem.

239 Ne turpia, &c.] Intelligit turpem illam Sodomiticam libidinem, qua pueri alternis vicibus sese corrumpebant. Idem.

240 Non est, &c.] Quod Sat. vi. inmit, cum ait: 'præputia ducit.' Id est, tot pueros exacte observare, ne scelera perpetrent, difficillimum est. Idem.—Ne faciant, &c.] Ne se corrumpant. Vet. Sch.

241 Oculosque, &c.] In fine libidinis, vel post perpetratam libidinem molliter natantes: et ut quidam legunt patrantes. Lubin. sic Apul. 'Oculos udos et tremulos, ac prona ribidine marcidos, jam jamque semiadopertulos.'—Observare manus] Ne præputia ducant. Vet. Sch.

242 Hac, &c. Id est, has leges serva, inquit civis Romanus, filium suum præceptori commendans .- Et cum. &c.] Hæc verba sunt autoris nostri, quibus non sine acri Sarcasmo miserum Grammaticum irridet, et Romanis civibus Euclionibus sordes suas exprobrat. Quasi dicat, cum omnia laboriosissima et difficillima egeris, finito anno exignam mercedem interventu litis accipe. Lubin,-Sed cum? Vel Et cum se verterit annus] I. e. Eo anno finito: nam, ut ait Vitruvius cum Sol redit ad signum in Zodiaco, ubi cœpit, perficit spatinm vertentis Finiebatur a. annus mense Martio, cum Sol ad Arietem rediisset, eoque mense mercedem et minerval exsolvebant magistro.-Et, &c.] Hæc exposcunt a magistris, et post omnia in annum unum solidum accipient. Vet. Sch.

243 Accipe, &c.] Mercedem, quampopulus tanquam arbiter tibi a Tribuno dari postulat, tanquam victori, ut qui patrem in judicio viceris, idest, mercedem minimam accipe, quan-

tula certaturis offerebatur. Erat autem stata merces Scenicorum quinque aurei. Lubin. Farnabins non inepte interpretari posse credit de auro, quod gladiatoribus in amphitheatro, aut aurigis victoribus, vel ipsis equis postulari moris erat a pop, in Circo, quasi dicat. Annua Grammatici merces non excedit summam auri, quod datur aurigæ pro unius horæ opera. vide Martial. l. x. Epig. 74. Non de rogatione populi, ant scito plebis, intelligi arbitramur; sed vetustum potius morem præsignari, qui apud Romanos in sacris certaminibus inolevit frequens, Post emensum ergo annum, et edocendis pueris labores impensos, Accipe, Poëta inquit, mercedem, qualem victori in ludis populus postulare solet : ac si dicat, vilem assem, et nimis tenuem mercedem, qualis est stips exigua, quæ a populo in ludis postulatur, cnm ære collato victor a plebe donatur, consequeris. Alex. ab Alexandro. - Victori populus Ut in theatro solent petere quinque aureos. Nam non licebat amplius dare. Vet. Sch.

SATIRA VIII.

1 Stemmata, &c.] Hæc ergo' Satyra scripta est in Ponticum, et alios nobiles Romulidas, qui nobilitate majorum suorum confisi intumescebant. cum ipsi contra vecordes et ignavi. mbil vera nobilitate dignum agerent. Stemma Latine proprie sertum dicitur. Inde usurpatum pro statuis majorum coronatis. Dicuntur et stemmata lineæ vel ramusculi, quibus genealogiæ et gradus cognationum delineantur et discernuntur, quibus notatur, quis pater, avus, proavus, abavus, atavus, tritavus, &c. fuerit. Persius: 'Stemmate quod Thusco rammm millesime ducas.' Est enim hic sensus: Quid

facit, prodest, vel confert ordo generis, vel genealogiæ gradus ad veram nobilitatem? Quasi dicat, nihil. — Longo, &c.] Autiqua, longa, et prolixa majorum serie a vetusta antiquitate per multa secula deducta. Plin. 11. 33. Lubin.—Sanguis ergo pro genere et stemmate. Longus, cui multi sunt nobilitatis gradus. Altum dixit Virg. 'Genus alto a sanguine Divum.' Aliquando priscum.—Stemmata] Stemma est generis ordo, ut gradus. Vet. Sch.

2 Censeri] Recenseri, judicari, numerari. Hine Censores dienntur.— Piclosque, &c.] In foribus, vestibulis, atriis ædificiorum. Habebant autem imagines majorum pictas, vel sculptas ex marmore lapide, vel ære, vel ex cera expressas. Lubiu. Signanter vultus; non enim totius corporis, sed oris, et usque ad pectus imagines.

3 Et stantes, &c.] Amilianorum statuas triumphales. De statuis et curribus triumphalibus vide Plin. 1. xxxiv. Erant enim diversæ statuarum species, Colosseæ, Curules, Equestres, Pedestres.—Emilianos] Majores tuos, qui triumpharunt. Intellige Scipionem Æmilianum, qui Carthaginem et Numantiam delevit. Idem.

4 Curios] Id est, vetustate excsas statuas Curiorum, jamque dimidia parte dirutas et mutilatas. De Curiis dictum initio Satyræ 11. Idem.— Humerosque minorem] Alii nasumque minorem Corvini.

5 Et Gulbam] Intelligit Serginm Sulpitinm Galbam, qui Neroni successit, et ab Othone occisus est, qui a Jove genus suum deducebat. Vel potius aliquem ex majoribus cjus. Cnjus antiquissimam statuam aure ac naso carere ait. Idem.—Nasoque, &c.] Vetustate picturæ ita effectum: aut quia breviorem nasum habuit. Vet. Sch.

6 Quis, &c.] Quæ est utilitas, aut quid prodest aliquem magna et capaci tabula genealogica, in qua genus et familia notantur, ad jactantiam ostentare Corvinum et fumosas majorum imagines. Vel quid mihi tu (immemor virtutis majorum, cujus tibi hæc monimenta legenti memoria erat subjicienda) jactas genus tunm et familiam ampla tabula Genealogica descriptam, et veteres jam fumo situque obsitas imagines majorum tuorum, quorum alii Dictatores, alii Magistri equitum fuere. Farnab. Lubin.—Tabula, &c.] Imagine perpetua. Vet. Sch.

7 Et posthac] Idest, post illum Corvinum, Touga serie, longis ramis vel virgis arbore illa consanguinitatis deducere ac derivare. Hie versus in quibusdam Codicibus non invenitur.—Multa, &c.] Intelligit ramos et virgas ex stirpe discurrentes in stemmate. Alii lictores intelligunt, qui multos virgarum fasces præferebant, Dictatori 24. Consuli 12. Magistro equitum 6. Lubin. Vel inspicienti cuidam curioso delineationem hane sui generis in tabula factam, iterum et sæpins virgula quadam vel bacillo tangendo ostentare et significare.—Multa, &c.] Multis fascibus, dignitate. Vet. Sch.

8 Fumosos] Id est, fumo longa vetustate tinctos et denigratos. Porro magistri equitum summum jus in equites habebant, ut Dictatores summum jus in populum. Crucius c. 5. Brodæus Miscell. 1. 13. Nobiles et illustres. Quidam Famosos legunt. et Famosus non infamem semper significat, et in malam partem rapitur, sed sæpe in bouam.

9 Si coram, &c.] Id est, si male vivitur a Lepidis, qui filii pessimi oriundi ab optimis majoribus, qualis fuit Amilius Lepidus .- Coram | Empha-Quasi dicat: nihil prodest præterita majorum egregie facta, et nobilitatem jactare illis minorihus vel posteris, qui coram in præsentia flagitiose vivunt, et vitiis obruti sunt. Vel coram imaginibus clariss, majorum, quales fuere Æmilius Lepidus et Scipio Æmilianus .- Effigies, &c.] Id est, quid tibi prosunt, vel ad quid valent tot imagines majorum tuorum, qui bellatores fortissimi fuerunt, si minores posteri, imbelles et ignavi, per totam noctem degeneres a virtute majorum, alea Indunt. Lubin .- Alca pernox] Ita dictum, ut vigiles fenestrae .- Si, &c.] Ante imagines Lepidorum. Vet. Sch.

10 Alea, &c.] Per totam noctem si luditur. Virgilius. 'Dura jacet pernox instrato,' &c. Lubin.

11 Aute, &c.] Id est, ante statuas Scipionis avi, vel proavi tui viri continentissimi, qui deletæ Numantiæ

solum titulum in triumphum tulit. nullo cive Numantino invento, qui catenatus in triumphum duceretur .--Numantinos | Scipio Æmilianus, ut supra dietum, Carthaginem et Numantiam delevit, inde dictus est Numantinus et Africanus. Lubin. - Ortu, &c.] Mane summo, paulo ante Solis ortum cum Lucifer oritur. Veneris est stella, et quoties Solem seguitur Hesperus, Vesperugo, sive Vesper dicitur; cum Solem antecedit, et autelucano tempore conspicitur, Phosphorus, vel Lucifer appellatur. Idem. Si, inquit, hellno et aleator pernox et intempestivus sub tempus matutinum dormire incipis, quo tempore majores tui signa et castra et exercitum movere, alio profecturi, vel locum commodiorem capturi, et ex uno loco in alium ductare solebant, et res præclaras gerere. Aleæ a. nomen omnem fortunæ lusum complectitur, non tantum talorum, aut tesserarum ex pyxide, fritillo, sen phimo.

13 Cur, &c.] Cur Fabius ille degener ex nobili illa Fabiorum familia natus, honoribus majorum suorum delectetur et glorietur, et Allobrogibus a Fabio maximo devictis, et magna ara Herculis, quæ sola Fabiæ genti hæreditaria erat, gaudeat; si ille sit mollis, vanus et ignavns? Turneb. x11. 9. Val. Max. 111. 5. Senec. de Benef. IV. 30. Fabius ille Persicus homo fuit, prostituti corporis, et infamis ore .- Allobrogicis] Id est, titulis et honoribus, et appellationibus majorum suorum de devictis Gallis et Allobrogibus .- Magna ara] Per hanc intelligit aram Herculis in foro boario constitutam, vel juxta circum Flaminium, ex quo Hercule Fabiorum familia. Lubin. Magnam dicit pro maximam, ratione carminis .- Cur Al-Gallicis possessionibus, lobrogicis aut titulis victoriarum, aut ædibus. Vet. Sch.

14 Lare] Id est, in domo et familia Herculis.—Si, &c.] Majorum suo-

rum gloriam sibi usurpare non potest, qui est cupidus, avarns, vanus et mendax, qui denique maxime effœminatus, et magis mollis, quam ovis. Lubin.—Nutus, &c.] Magna ara ad Herculem dicitur Romæ, juxta Circum Flaminium. Fabius ex genere Herculis. Vet. Sch.

15 Euganea] Altina vel Patavina, vel, ut alii, Tarentina, et Veneta. His autem ovibus nihil erat mollius, et lanæ valde laudabantur. Plinius Iv. 20.—Et, &v.] Tarentina, Calabra, aut Veneta. Vet. Sch.

16 Si, &c. Id est, si Fabius ille Persicus libidinosus et pathiens, lumbos suos Catinensi pumice atterit, lævigat, politque in amatorum suorum gratiam, et hac infanda libidine avos snos, ob scelus nepotis sui merito lugentes et squalidos, traducit et dedecorat, et deridendos præbet .-- Tenerum] Mollem et libidinosum lumbum attritum habens. Lubin. bum posuit pro podice, quem ut teneri et veluti mulicres viderentur, depilem, glabrumque sibi reddebant. Britunnicus.- Catinensi] Ætnæo pumice, vel cavernoso lapide, qualem Ætna sæpe evomit. Plinius l. XXXVII. Hinc Catinenses dieti homines molles, qui se pumice læves et glabros reddebant, a Catina urbe Siciliæ. Turneb. VII. 20 .- Catinensi pumice | Catina opidum Siciliæ, usque ad probra dissolutum notatur, ut et Bibaculus, 'Osce senex, Catinæque puer, * Cumana meritrix.' Vet. Sch.

17 Squalentes] Pilis horridos. μὴς δρωπωκιζομένους. Vel statuas situ et fuligine sordidatas, et squalidas.—
Truducit] Dedecorat, et irridendos præbet. θεατρίζει. Polyb. παραδειγματίζει. Metaph. a noxiis per forum traductis, appensis collo titulis et inscriptionibus criminum. Farnab.—
Emtorque, &c.] Cum venena misceat, et alios interimat, et suam familiam et gentem, quam suo scelere miseram, et infamem/ reddidit, funestet. Lu-

bin.—Traducit avos] Dedecorat parentes suos.—Emtorque veneni] 'Απδ κοινοῦ. Vet. Sch.

18 Frangenda, &c.] Id est, qui ob veneficia dignus, cujus statua inter majorum statuas posita demoliatur. Moris erat Romæ, ut si quis turpi et immani crimine damnatus esset, damnaretur, et frangeretur ejus etiam statua, nec in exequiis ferretur.—Miseram, &c.] Ob tantam maculam, et quod tam vitiosos pepererint nepótes.—Funestat] Inquinat, et contaminat. Lubin.

19 Tota licct] Id est, licet universa atria vel vestibula ædificiorum plena sint veterum et majorum imaginibus cereis, tamen illud nihil ad veram nobilitatem conducit, quæ est sola et unica virtus.—Veteres ceræ] Id est, imagines majorum, e cera expressæ, quæ in atriis disponebantur. Martial. 'Atriaque immodicis artat imaginibus.' Idem.

21 Paulus, &c.] Quasi dicat: Non majorum tuorum statuas in atriis tuis, sed illorum mores honestos in tua vita ostende. Si vis nobilis esse, imitare vitam et mores Parentum tuorum, sis similis ipsis vita et moribus. Porro de Paulo Æmilio dictum superius .- Cossus | Vir optimus bellicosns, qui Volumnium regem Vejentum, mann sua occidit, et opima spolia in Capitolium reportavit. Vel, Cossum intelligit, qui sub Augusto Getulos domnit, quia sequitur, salve Getulice. Farnab .- Drusus | Qui ab hostium duce Druso interfecto, hoe nominis in familiam suam propagavit. Germanicus a Senatu nuncupatus, non per adulationem, sed ex merito. Casaris privignus.

22 Has, &c.] Id est, hosce virorum optimorum mores pra-pone ante statuas majorum morum, ut illos mores citius vel potius intucaris, quam statuas. Idem. Ut sit sensus: Fac ut imagines tuorum majorum videant vitam bene compositam in te esse.—

Hos, &c.] Mores tuos antepone virtuti corum, et præcedant mores boni fasces. Vet. Sch.

23 Præcedant] Id est, cum tu consul es, tibique a lictoribus fasces præferuntur, ante ipsos fasces debent præcedere honesti tui mores.—Præcedant] Ut ita illos semper habeas ob oculos, eosque tecum præferas. Farnab.

24 Prima, &c.] Exponit jam quæ requirantur in vere nobili : si vis ut te dicam nobilem, prius requiro a te animi bona, id est, virtutes, ut sunt prudentia, justitia, fortitudo, temperantia .- Sanctus haberil Etenim si promeritus es dictis simul et factis viri sancti et justi nomen, tum te agnosco procerem, id est, nobilem Romanum. Lubin. To Mereris qui legunt cum interrogatione, asserente Grangæo, contra fidem omnium MSS. facinnt: dicit enim subintelligi particulam Si. ut in illo versu 'in cœlum, jusseris, ibit.' - Factis dictisque] ' Maximum enim est sapientiæ officinm et indicium, ut verbis opera concordent, ne orationi vita dissentiat.' Prima, &e.] Κατὰ κοινοῦ: debes animo bonns, et justus esse. Vet. Sch.

26 Agnosco, &c.] Nobilem, virum egregium et landabilem. Id est, si hac et consimilia veræ nobilitatis opera exhibueris, præ gaudio exclamabo, (ut Ægyptii in sacris quæsito et invento Api bove, vel Osiride,) me tandem invenisse, quem tanto tempore frustra quæsivi. Proceres proprie sunt capita trabium, quæ exstant et eminent extra parietem, quasi procedes. Grangaus praeunte Isidoro. Sed putem ego, quod sint quasi progeres, a progero: quod primo sint lapides qui progeruntur, ideo πρόβολοι Gracis dicantur : deinde sunt primores civium, quia civitas quasi ardificium, in quo sunt proceres et angulares lapides. Nam olim C. erat pro G .- Salve, &c. Id est, si talis es, time merito te appello et saluto nobilissimum. Vel, o Getulice vir nobilissime, tanquam qui Getulos viceris. Indicat hic, virtute præditos non minus esse nobiles, quam illi sint, qui magnas gentes subegerint. Lubin.

27 Silanus] Hic teste Tacito, 'eximia nobilitate fuit.'—Quocumque alio] Sive quocunque alio sanguine natus, honori, et decori es tuæ patriæ, ob virtutem tuam ovanti et exsultanti. Idem.

28 Rarus ciris] Rari quippe boni, —Contingis] Datus es.—Oranti] De te præclaro et bene merito. Idem.

29 Exclamare libet | Id est, si te talem invenero, solenne illud exclamabo, quod populus Ægyptius exclamare solet in sacris Isidis et Osiridis, cum Apim bovem quæsivit, qui Osiridem, id est, frumenti lationem repræsentet, exclamantes: εύρήκαμεν, συγxalponev. Quasi Poëta dicat, se optimum civem invenisse, et tandem incidisse in illum, quem diu quæsierit. Jac. Locusis Epiph. vi. 10 .-Populus, &c.] Tibullus de Osiri dixit : 'Primus aratra manu solerti fecit Osiris. Et teneram ferro solicitavit humum. Primus inexpertæ commisit semina terræ, Pomaque non notis legit ab arboribus.' Populus Ægypti invento Osiri dixit, εδρήκαμεν, συγχαίρομεν. Vet. Sch.

30 Quis, &c.] E contrario hoc ait, quod contra nemo generosus sit, qui indignus genere et nobilitate majorum suorum sit, nihilque nobilitatis habeat, præter nomen. Pulcherrime Fabius: 'Quis nobilissimus, nisi qui optimus?' Lubin.—Insignis] Subaudi est.

32 Nanum, &c.] Id est, si te hominem turpem, nobilem dicamus, idem facimus, quod cum nanum nobili cuidam in deliciis, vocamus Atlantem, Ironice ac Scoptice, et κατ' ἀντίφρασιν. Politianus Miscellan. c. 13.—Atlanta] Atlas Promethei frater, rex Mauritaniæ, et Gigas fuit, in montem sui nominis conversus. Lubin.—Nanum, &c.] Ut cum indignus sit, majoris

alicnjus eum nomine nuncupemus : ut si nanum gigantem vocemus κατ' ἀντίφρασιν. Vet. Sch.

33 Æthiopem, &c.] Id est, hominem turpem, nigrum, cadem figura vocamus caudidissinum.—Pravam] Id est, puellam gibbosam, et extorta membra habentem, vocamus Europen, proceram et speciosissimam virginem, Agenoris filiam, quam Jupiter in taurum mutatus compressit. Lubin. Alii leg. parvam.—Æthiopem, &c.] Id est, nigrum hominem, Ægyptium, cycnum voces, ut candidum. Vet. Sch.

34 Canibus pigris] Id est, sic canes ignavos, et ad venationem inutiles, et qui in culinis ora et extremitates lucernarum lambunt, appellamus tigrides, pardos, leones, aut aliud quoddam animal ferocissimum. — Scubie, &c.] Id est, quibus ob vetustam scabiem pili exciderunt, qui ob id glabri et læves sunt. Lubin.—Europen] Ut formosam. Vet. Sch.

36 Si quid, &c.] Id est, si quid præterea adhuc in terra ferocius animal est, illius nomen pigro cani damus, hac dicta figura. Lubin.—Violentius] Quam pardus, tigris, leo.

37 Ergo, &c.] Lego hic Ne sic tu, perspicuo sensu. Id est, da operam et cave ne tu sic, vel eodem modo dicaris Creticus, vel Camerinus nobilissimus, quo modo canis degener dicitur Leo. I. c. Cave, ne nomen præclarum habeas, quemadmodum Creticus et Camerinus habuerunt, re autem vilis sis, ut illi, specie et nomine quidem nobilis, revera ignobilis et degener. De Cretico dictum Sat. 11. 67. de Camerinis Sat. præcedenti vs. 90.

—Ne tu, &c.] Hoc est, ne sis tantum nominibus nobilis, ac turpiter vivas. Vet. Sch.

39 His ego] Tecum jam mihi sermo est, o Rubelli, quem his verbis hactenus admonui. Lubin.

40 Blande, &c.] Lipsius ex Tacito l. x111. Annal. legit Plante. Hic Rubellius Plantus per maternam originem pari ac Nero gradu ab Augusto erat. Et cui nobilitas per matrem ex Julia familia. Id quod et Poëta infra testatur, inquiens, 'Ut te conciperet, quæ sanguine fulget InII.' Sit ergo ante oculos Nero, quem longa Cæsarum serie tumentem, &c. — Tumes alto] Superbus et inflatus es, quod e nobilissimo Drusorum sanguine natus sis. De Druso supra dictum. Lubin. —Tanquam, &c.] Id est, non aliter intumescis, ac si tua virtute nobilis sis. Idem.—Blande] Nam Blandus Rubellius dicebatur. Vet. Sch.

42 Ut te, &v.] Id est, quasi tuis egregiis factis promeritus sis, ut matrona aliqua nobilissima, a divo Augusto et Julio sanguine oriunda, te conciperet, ut sit tua mater non vilis aliqua mulier et plebeia. Lubin.—Qua, &v.] Nobilis de genere Trajano. Vet. Sch.

43 Non quæ] Mulier pauperenla, fortasse militis alicujus contubernalis, quæ in castris prætorianis, vento perviis, telam texebat.—Sub aggere] Tiberius Romæ castra constituit, quibus prætorianæ cohortes vagæ ante id tempus et per hospitia dispersæ continerentur; ca inter portas Viminalem et Tiburtinam sita, urbisque muris conjuncta, ostendit Panvinius, unde agger dicta sunt. Ferrar.—Conciperet, &c.] Plebeia mulier, pauper, iu castris natus. Vet. Sch.

41 Vos, §c.] Supp. estis. Verba tumidi et fastnosi Rubellii Plauti, aliis subsannantis, et generis obserritatem objectantis. Id est, o vos Romani reliqui humili loco nati, quorum nemo scit, unde et a quibus pareutibus originem duxerit. Lubin.—Ilumilis] Passim pro ignobili.

45 Patriam, &c.] Obscuri estis, et terræ filii. Idem.—Quorum, &c.] Plebeii ant peregrini. Vct. Sch.

46 Asi, &c.] Ego sum nobilissimus a principe civitatis originem ducens, ut Athenieuses nobiles a Cecrope antiquissimo, et primo suo rege. Unde proverbium, Cecrope generosior, de homine antiquissimæ nobilitatis.—Viras] Respondet Poëta Scoptice, et jactabundum illum Thrasonem festive ludificatur. Quasi dicat: Vivas felix, et ex hac origine tua diu multumque læteris. Lubin. Sic Pers. 'Dinomaches ego sum: suffla. Sum candidus: esto.'—Cecropides, &v.] Nobilis. Cecrops rex fuit Atheniensium. Vet. Sch.

47 Tamen, &c.] Jam serio Poëta respondet. Quasi dicat: Licet sis nobilissimus, non tamen propterea omnino omnes ex plebe despicias et contemnas. Nam etiam in infima plebe Quiritem vel civem Romanum facundissimum, et doctissimum invenies, cnjus opera nobiles etiam velint nolint indigent, et uti coguntur. Lubin. Sic Plaut. 'Summa sæpe ingenia in occulto latent.'

48 Solet hic, &c.] Id est, ignobilis e plebe sed doctissimus, et eloquentissimus, solet in foro caussas viri nobilis, sed indocti et rudis, defendere. Idem. Ita multi nobiles (proh dolor!) nihil magis affectant, quam nescire literas: cum tamen patritio et nobili viro nihil magis turpe sit, quam jus ignorare.—Pompon. l. 11. § 43. D. de Orig, jur.

49 Veniet, &c.] E plebe clientum, et turba libertinorum, qui togam induti patronos suos salutant, veniet, qui legum interpres sit doctissimus, qui nodos et intricatos sensus juris, et legum anigmata, et obscuras quaestiones solet solvere. Idem.—De plebe togata] Ubi plebs togata non est minuta et sordidior; sed que judiciis, eloquentiae et caussis agendis operam dabat, et propterea in toga. Ferrarius.—Togata] E plebe tui clientes, patroni tui evadent, et suam operam dum tu litigas tibi locabunt. Lubin.—De, &c.] Id est, senatoria. Vet. Sch.

50 Legum, &c.] Obscuras, velațas quæstiones. Ejusmodi a Græcis λυ-ταl dicebantur, quasi solutores, qui in

jure tantos progressus fecerant, ut de eo respondere, et quæstiones solvere potuerint: illi erant qui responsis prudentum, et quæstionibus operam dabant. Turneb. viii. 19. in fine.—Legum, &c.] Quæstiones obscuras. Vet. Sch.

51 Hic petit, &c.] Sensus est. In vulgo non solum doctissimi, sed etiam fortissimi et bellicosissimi sunt. Nam hic vel alius quisque e plebe juvenis, in bello armis strenuus, cum exercitu ad Euphratem fluvium in Armeniam et alias regiones exteras militatum proficiscitur .- Euphraten I. c. Partes orientales: Hunc fluvium major fundit Armenia, qui magnis excursibus Babyloniam dividit, et tandem in sinum Persicum defertur .- Domitique, &c.] Id est, conjungit se exercitui et signis vel vexillis Romanis, quibus Batavi jam domiti custodiuntur, ne rebellent. Domuerat autem Domitianns Batavos pene adhuc puer. Fuit autem Batavium illa regio Belgica, quæ jam ad Rheni ostium. Olim fuerunt fortissimi, teste Tacito. Lubin. -Eufratem | Fluvius est in Oriente. id est, nomen militiæ dat, et curam cohortis sumit. Batavi, gens Galliarum. Lucanus, 'Batavique truces.' Vet. Sch.

52 Aquilas] Vexilla: nam Aquila Romanorum erat insigne. Britannicus. vel potins legiones.—Custodes] Ad limites, ne Populi domiti, aut aliquis extraneus hostis publicam quietem turbaret.—At tu, &c.] Id est, ille quidem ex plebe, animo nobilis est, et manu fortis. Tu vero nihil habes præter nudum illud nomen, quod scilicet Cecropides appellaris: hoc est, genere speciosus, Romulidam te jactans, uti se Cecropidas Athenienses. Lubin. Farnab.

53 Truncoque, &c.] Id est, Hermæ vel Hermetis seu Mercurii statuæ similis es, in qua caput solum eminebat, reliquum corpus erat rude et informe. Id est, tu non majoribus similis es, sed illorum statuis, quæ

ipsis ob res præclare gestas donatæ. a quibus tu nihil differs, nisi quod tu vivas, illæ vita careant.-Hermæ] Græco vocabnlo, nt solet, usus, 'Eouns enim Mercurium significat, a verho έρμηνεύω quod est interpretor. Nam ipse Deorum nuncius et interpres. Lubin. Hermæ erant lapidei vel lignei cippi in biviis triviisque, erecti ad viarum discrimina indicanda. Hermetis æmuli, iisque veretra longa ut Priapis, unde Poëta Cecropidem hunc taxans, simillimum Hermæ dicit, ut qui nihil præter caput et penem haberet .- Nil, &c.] Quasi Alcibiades, infamis et nobilis .- Truncoque, &c.] Hermæ effigies æneæ, aut marmoreæ, sine manibus, quales videmus in Circo. Hermas Athenienses ante januas pro religione positos habuere. In hoc igitur tantum distas ab Hermulis. Vet. Sch.

55 Tua vivit] Quamvis vita et mors ignavorum juxta æstumanda.

56 Dic mihi, &c.] Ulterius veram nobilitatem non in genere, sed propria enjusque virtute consistere probat: Simili quodam ab animalibus desumto.-Teucrorum proles Rubellium Plantum intelligit, qui materno genere ab Augusto, et Julio Casare orinndus fuit. Id est, dic mihi, o Rubelli, qui te a Julio ortum jactas, et a Tencris vel Trojanis,-Animalia mutal Nemo autem muta animalia, ut equos et canes, existimat fortia et generosa esse, quod ex fortibus animalibus nata sint, si ipsa sint ignava, et a parentum generositate aliena. Lubin .- Muta] Nam vox articulata a pecoribus homines sequestrat .- Animalia, &c.] Etiam in animalibus virtus quæritur, non genus. Vct. Sch.

57 Nempe, &c.] Quasi dicat: Sie laudamus velocem et volucrem equum tauquam generosum: non quod natus sit ox equis generosis et velocibus, sed quod ipse velox. Lubin.

58 Facili, &c.] Id est, cui ad cursum, facili et agili cum fervore, acquiritur plurima ac frequens vic-

toria.

59 Fervet] Frequenter contingit, celebratur.—Et, &c.] Id est, cui victoria cum gaudio et exsultatione a spectatore populo studiose acclamatur, in circo sedente, ob nimium clamorem ranco, vel sonoro. Lubin. Vel potius, quem plurima victoria ex veloci cursu effervescere et gaudere facit, sonore et ad ravim usque acclamante populo: nam'qui in Circo ad currus juneti, non dubium intellectum adhortationis et gloriæ fatentur.'

Plin. et 'Tantus amor laudum' equis scil. 'tantæ est victoria curæ.' Virgil.

60 Nobilis hic] Hie equus quisquis sit, quia velocissimus est, nobilis esse existimatur a quoquo etiam gramine vel pascuo veniat, et e quibusque etiam equis natus sit. Ergo et homo, non quia a Cecrope, vel Romulo oriundus, sed quia virtute maxime excellit, nobilis esse censendus est. alii legunt germine: nec male. Lubin. —Cujus, &c.] Id est, qui perspicue et evidenter alios equos præcurrit. Virg. Celeremque fuga prævertitur Hebrum.'—Fuga] Pro cursu.

61 Et primus] Id est, qui omnium equorum primus pulverem movet in æquore, id est, circi cavea vel campo eæteros cursu prævertitur. Æquor enim non de mari solum dicitur, sed etiam de campi planitie. Virg. 'At prius ignotum ferro quam scindimus æquor.' Lubin.—In, &c.] Ant in Circo aut in Campo, quando bellum est, de quocumque venerit armento. Vel. Sch.

62 Sed renale] Quasi dicat: Ut equos celeres et fortes, e quocunque etiam germine vel gramine prodierint, laudamus, sic contra tardos ac degeneres equos, quanvis optimis equabus (qualis fuit Corytha) vel generosis caballis, (ut erat Herpinus) nati eint, non moratonr, sed vendimus si degeneres sint, et raro certamine vincant.—Venale] Contentim. Nam plerumque ob vitium aliquod equi venales exponuntur, raro vero optimi.

—Corythæ, &c.] Natus ex laudatissima equa Corytha, et generoso equo vel caballo Hirpino. Lubin.—Coryfe, &c.] Coryfeorum, id est, equorum. in Achaia prima nobilitas fuit. Vet. Sch.

63 Si, &c.] Id est, sì raram consecutus fuerit victoriam, dum jugum seu currum in curuli certamine trahit. Britan. Vel si victor raro sedit in curru, quem ille jugo traxit. Lubin.—Hirpini] In ivitio * Sabinis. Hirpinus mons est, ubi optimi equi nascuntur. Vet. Sch.

64 Nil, &c.] Ejus majores, quamvis equi nobilissimi, non respiciuntur, sed equus vilis habetur et vili pretio venditur.—Gratia, &c.] Ridicule ait umbrarum. Quasi dicat: Nulla commendatio majorum et mortuorum equorum, a quibus, nobilissimis, licet ortus sit, ipse contemnitur. Lubin.—Gratia, &c.] Non attendit de quo armento venit. nihil præstant parentes, qui quasi umbram quandam videntur præbere. Vet. Sch.

65 Dominos, &c.] Constructio talis est. Equi segnipedes, et ignavi, digni qui Nepotis molam circumagant, exigno et vili pretio venduntur, et dominos suos mutant, et trahunt epirhedia trito collo. Lubin.—Dominos, &c.] Distrahuntur. Vet. Sch.

66 Tritoque, &c.] Id est, trahunt vehicula, vel rhedas, collo assiduo jugo attrito. Lubin. Alii, trito ducunt. —Epirhedia] Ex duabus peregrinis composita vox, Græca et Gallica, qua et currum notat.—Epirhedia] Ornamenta rhedarum, ant plaustra. Vet. Sch.

67 Segnipedes] Ad Græcum illud βραδύπους effictum, quod asini Epitheton.—Versare molam] Nam versatilis mola asinorum et equorum erat, trusatilis hominum.—Nepotis] Nomen molitoris avari proprium, qui pistrinum habnit, in quo die et noete equos vexahat.—Molam, &c.] Molere in pistrino. Vet. Sch.

68 Ergo, &c.] Redit post collatio-

nem ad Rubellium. Id est, o Rubelli, ut teipsum mircmur, non autem tua, id est, genus tuum et houores tuorum; in vita et factis tuis aliquod egregium facinus ostende, et demonstra, quod tuis titulis et statuis ineidere possim, præter honores majorum tuorum, qui tui non sunt, sed sunt majorum tuorum, quibus tu debes omnia.—Te] Tuas virtntes et egregia facta.—Non tua] Id est, genus tuum, et majorum tuorum egregia facta: præclare enim Seneca: 'Non est tuum, fortuna quod fecit tuum.' Lubin.

69 Præter, &c.] Id est, quod præterea titulis tuis addere possim, quod scilicet a te sit profectum, non a majoribus. Idem.

- . 70 Quos, $\S c.$] Quos referimus acceptos tuis majoribus, qui illos promeriti sunt; non tibi, cujus illi non sint.—Quibus, $\S c.$] Ex quorum honoribus totus pendes. Per te enim nibil habes, nullam virtuteuu, nullam doctrinam, sed nudum tantum nomen nobilis, quod majorum est, non tuum. Idem.
- 71 Hac, &c.] Absoluta, quam fecit, digressione ad Rubellium, redit ad Ponticum. Hac dicta sufficiant ad Rubellium, quem fama est inflatum superbire, et intumescere, quod Nerouem propinquum habeat. Quod illi pudori potius et dedecori esse deberet, propinquum habere crudelem tyrannum et patriæ hostem; ideo recte addit, ipsum communi sensu carere. Idem.
- 72 Inflatum] Ventus enim pro superbia.—Plenum, &c.] Id est, tumentem, turgidum fastu, et arrogantia plenum ob Neronem. Idem.—Nerone, &c.] De quo magis debuit erubescere. Vet. Sch.
- 73 Rarus, &c.] Est pulcherrima et verissima sententia, quod illi in amplissima illa fortuna et nobilitate constituti, plerumque sensu communi, id est, prudentia et ratione, destituantur. 'Stultitiam' enim 'patiuntur

opes.'—Sensus communis] Princeps Criticorum nostri temporis Casaubonus per sensum communem intelligit civilitatem, quæ conveniens est civi, qua civis est, et quæ 'popularitas' Suctonio dicta in vita Galbæ, a Platone πολιτική, a Seneca 'juris civilis æqualitas.' Grang.—In illa, &c.] Superba nobilitate et divitiis. Lubin.

74 Sed te, &c.] Jam cum Pontico mitius agit, eumque hortatur, ut studeat, ne tam majorum suorum laude atque nobilitate censeatur nobilis, quam ipse aliquid agat vera nobilitate dignum. Idem.—Censeri] Æstimari.

75 Futuræ, &c.] Egregia facta, ob quæ futuro tempore post mortem, ut majores tui, landari merearis. Idem.

76 Miserum] Nullam ex se famam et nobilitatem habere; sed parentum nobilitati incumbere et inniti. Idem.

77 Ne collapsa, &c.] Metaphoricos, Columnas vocat laudes majorum. Id est, ne si laudes majorum subtrahantur, quibus sustentaris, et tu corruas, quum te propria virtute non fulcias. Ergo ne tecta, id est, ne tu ipse pereas, et gloria tua, amotis laudibus majorum. Britan. Hinc proverbium 'columen familiæ.'

78 Stratus, &c.] Secunda allegoria, a vite, quæ sua natura caduca, uisi fulta sit ad terram fertur. Id est, ut palmes humi prostratus jacens, erigi non potest et adsurgere, nisi ab ulmis, quibus fulcitur et nititur, sublevetur.—Viduas, &c.] Orbatas: Metuphora a matrimonio deducta. Palmites enim et ulmi, tanquam uxor et maritus conjunguntur, adeo ut si unum ab altero deseratur, viduum quasi sit. Inde dicimus vites maritare, id est, ulmos illis adjungere. Lubin.

79 Esto, &c.] Jam addit, quibus columnis nobilitatem suam alias collapsuram fulcire debeat.— Bonus, &c.] In bello fortem et magnanimum te præsta.—Tutor, &c.] Pupillis tuæ ti-

dei commissis, esto fidelis.—Arbiter, &c.] Id est, idem tu, si quæ res tuo arbitrio et judicio permittitur, integer esto, minime corrumparis, et sincere secundum conscientiam tuam pronuncia. Lubin.

80 Ambiguæ, &c.] Id est, si per justitiæ administratores voceris, ut rei dubiæ et ambiguæ, cui interfuisti, fidem facias, pront gesta est enarres, a veritate et honesto ne latum quidem unguem discedas, et nulla externa vel crudelissimorum tyrannorum gratia, et tyrannis eo te adigat, ut contra conscientiam tuam falsa dicas, et perurus evadas. Idem.

81 Phalaris] Agrigentinorum tyrannus fait,

82 Et admoto] Id est, licet ille æneum snum taurum in terrorem admoveat, et ante te adferri curet, minitans sese te in illum conjecturum, nisi falsum pro se testimonium velis dicere, et perjurus fieri, tamen tu nihil perturbere, vide Pers. Sat. III. 39. Idem. Sic Horat. 'justum et tenacem propositi virum non civium ardor prava jubentium, non,' &c.—Dictet] Doceat, vel Suadeat et autor tibi sit, ostendat quomodo tibi jurandum sit.

83 Sunmum, &c.] Id est, in consimilibus periculis summum nefas esse existima, mortem timere, et animam vel vitam suam pudori et honestati præponere. Ubi satius nimirum est tauri tormenta subire, quam honestatem deserere. Idem.

84 Et propter, &c.] Id est, deserere vel amittere virtutem, constantiam, bonam conscientiam; hæ enim caussæ sunt vivendi, propter quas vita hominum a Deo instituta est. Vivendi ergo caussas vocat virtutem, probitatem, integritatem, ad quam teste Cic, nati sumus. Idem. Alias vivendi caussæ sumuntur pro facultatibus, quibus vitam nostram sustentamus: ut advertit Turneb. Advers. xxii. cap. ult.—Et, &c.] Dum vis vivere,

ita agas ut vita non indignus videaris. Vet. Sch.

85 Digmis, &c.] Præclara et vere aurea sententia. Qui vitam sceleribus et flagitiis inquinatam habet, vel virtute et vitæ integritate deserta non dignus est, qui vivat: ille periit, et pro mortuo tanquam qui perierit judicandus est, quamvis ditissimus sit, et quotidie copiose et luxuriose in supinis deliciis vivat. Id est, ut vel maxime vivat, tamen periit. Et ratio est, quia nemo malus felix. Vis ergo nunquam tristis esse? recte vive.-Canet, &c.] Id est, licet comando absumat singulis diebus centum ostrea Lucrina vel Bajana, ad Gaurum montem Campaniæ, prope mare situm, capta. Lubin .- Dignus | Sic habendus, qui morte dignus est, quasi jam perierit, licet quotidie copiose vivat. Ibid .- Canet, &c.] Habeas licet tripodas æneos, nbi Heroës lavabantur, et ostrea a lacu Lucrino, Cosmus luxuriosus fuit, qui solium, in quod descendebat, multis diversorumque unguentorum odoribus miscebat. Vet. Sch.

86 Et Cosmi] Licet pretiosissimis unquentis quotidic ungatur, ut luxuriosus ille Cosmus, qui in solidum ahenum, ex ære vas, multis ac diversis odoribus et unquentis pretiosissimis plenum descendebat, seque illis immergebat. Lubin.

87 Exspectata dia] Cujus præfecturam tanto tempore exspectasti, et omnibus votis expetivisti.—*Provincia*] Regio a Romanis subacta, ut Africa, Sicilia, Gallia. *Idem*.

88 Pone, &c.] Tractum a tenacibus equis: Nullam crudelitatem exerce in miseros provinciales. Horat. 'Animum rege, qui nisi paret, Imperat; hunc frenis, hunc tu compesce catena.' Idem.

89 Pone, &c.] Id est, ne compiles avaritia tna miseros provinciales; ut Verres Siculus fecit.—Miserere, &c.] Provincialium, qui jam in societatem

Romanorum recepti sunt.—Inopum] quia bello subacti omnia perdiderunt. Et, ut recte Ovidius ait, 'Regia, crede mihi, res est, succurrere lapsis.' Lubin.—Miserere, &c.] Provincialium. Vet. Sch.

90 Ossa, &c.] Hoc est, ossa vacua exsuctis medullis. Dicuntur hæc in spoliatores provinciarum nobiles. Vides illos, qui olim reges et potentes fuerunt in provinciis, a provinciarum præfectis adeo usque exhaustos esse, et spoliatos, nt ossa appareant, in quibus ne medulla quidem amplius reliqua. Alii exhausta leg. Lubin.—Exsucta, &c.] Exhausta, a rectoribus. Vet. Sch.

91 Respice quid] Ne fines æquitatis et justitiæ transgrediaris.—Quid, &c.] Senatus, qui Magistratibus in proviucias euntibus mandat, ut fidem populo Romano servent, nec crudelitate et avaritia sua miseros provinciales ad rebellionem irritent. Lubin. Ex Varrone enim duo Curiarum genera, Senatus et Sacrorum.

92 Pramia, &c.] Id est, quæ præmia bonos gubernatores, et quæ pæna malos a Senatu maneat. De pæna exemplum addit.—Maneant] I. e. Exspectent et parata sint.—Quam, &c.] Id est, quam gravi et justa pæna e supremo honoris et dignitatis gradu tanquam fulmine deturbati sint, Capito et Numitor, illi Cilicum spoliatores, quos Senatus condemnavit. Idem.

93 Capito] Capito Cossutianus, a a Cilicum legatis repetundarum accusatus est, quod Cilicum provinciam legatus spoliarit, teste Tacit. lib. IV. Idem.—Namitor] Sunt qui legant Tutor, prænomiue Julius, qui etiam damnatus, quod candeun provinciam rapinis vexasset. Farnab.—Et, &c.] Spoliatores sociorum. Cilices nam piratæsunt. Ergo principes piratarum, aut spoliatores fatronum. Bene igitur Capitonem et Numitorem nescio quem, Poëta repetundarum damna-

tos a Senatu, dixit piratas Cilicum: sive propter deprædationem injustam, sive ut eos facinorosiores ostenderet, qui piratas olim Cilicas exspoliaverunt. Vet. Sch.

94 Piruta, &c.] Quasi dicat: Piratæ piratarum, et prædones prædonum: nam ipsi Cilices olim mare infestarant navibus piraticis, quos Pompejus domuit.—Sed, &c.] Correctio est. Quid prodest provinciis, quosdam condemnari spoliatores, si veteribus novi pejores succedant et sufficiantur? Neque enim provincialibus illa pecunia restituebatur, licet spoliatores condemnarentur. Ut Sat. 1. 47. conquestus est, 'at tu victrix provincia ploras.' Furnab.

95 Cum, &c.] Id est, cum posterior recens et novus præfectus spoliator anterat, quidquid Natta præfectus prior tibi reliquit: Unde satius fuerat priorem retinuisse. Idem.

96 Præconem, &c.] Id est, o provincialis Chærippe, noli accusare præfectum spoliato:em tuum. Sed potius circumspice aliquem præconem, qui tuos pannos et vestes sub auctione vendat, ne et illas novus præfectus tibi auferat. vel, pro tributis solvendis, cum nihil unde solvas jam tibi supersit. Grang. - Jamque tace] Noli accusare illum præfectum. Nam inania in illum judicia exercentur, ut Sat. I. dictum : ' at hic damnatus inani Judicio: quid enim salvis infamia numis?' Idem .- Præconem, &c.] Sensus hic est: Quid tibi prodest, Charippe, si danuatur judex, quem tu damnandum accusasti, cum illius successor plura ablaturus sit tibi? Magis provide tibi præconem, et auctionem fac rerum tuarum, quæ superaverunt: ut in pecuniam totum conferas, ne et ipsos pannos tuos perdas, qui remanserunt. Nam nec accusatio tibi proderit, et insuper naulum perdes. Vet. Sch.

97 Furor est] Furentis et insani est, cum multa damna a præfectis provin-

ciarum perpessus sis, et ad extremas angustias redactus, insuper naulum, navigationis pretium, perdere, et navibus conductis Romam petere, et fures et spoliatores accusare. Poterat forte naulum etiam intelligi de triente, Charonti post mortem persolvendo. Idem.

98 Non, &c.] Ostendit provinciis olim in bello, cum a Romanis subigerentur, longe tolerabiliorem conditionem fuisse, quam jam in pace.—Gemitus] Quia tum divites jure belli ab hostibus: nunc inopes contra jus et fas ab amicis spoliantur.—Vulnus par] Non æqualis læsio, cum damnum acciperent. Lubin.—Non, &c.] Olim non sic gemuerunt provinciæ a Romanis afflictæ spoliatæque jure bellorum, quando sunt devictæ, quomodo nunc cum sunt a judicibus deprædatæ. Vet. Sch.

99 Sociis, &c.] Cum florerent adhuc divitiis, utpote qui modo vel paulo ante victi erant, et in societatem Imperii Romani accepti. Lubin.

100 Plena, &c.] Id est, divitiis, opibus, numis abunde pollebant. Idem.

101 Spartana, &c.] Laconica purpura, quæ pretiosum fuit militare indumentum. Plin. 1x. 36. Cassiodorus Epist. vi. 21.—Conchylia Coa] Vestimenta purpurea, tincta conchyliis, vel purpuris in Co insula inventis. 'Conchylia autem ceu purpuræ florem illum tingendis expetitum vestibus, in mediis habent fancibus. Liquoris hic minimi est in candida vena,' &c. Plin. Lubin.—Conchylia Coa] Metaphora. purpura Græca, Coa. Vet. Sch.

102 Et, &c.] Id est, in illorum domibus inveniebantur magnorum artificum monumenta, ut pictoris Parrhasii tabulæ, vel picturæ, et sigua marmorea et churnea Myronis et Phidiæ eximiorum statuatiorum. Plin. xxxv. 9.

103 Phidiacum, &c.] Id est, statuæ eburneæ sculptæ a Phidia. — Vivebat]

Ad vivum sculptum erat, tanquam viveret.—Nec non, &c.] Id est, multiplicia et varia monumenta et opera Polyeleti ingeniosissimi statuarii. Lubin.—Phidiacum] Pictorum, fictorum et sculptorum sunt nomina, qui olim magni artifices fuerunt. Phidias statuarius fuit.—Vivebat, &c.] Cum ἐκ-φωνήσει pronunciandum. Vet. Sch.

104 Raræ, &c.] Id est, vix ulla mensa in domibus provincialium inveniebatur, in qua pocula vel vascula non essent a Mentore facta. Fuit antem hic in vasis cælandis mirns artifex.—Raræ, &c.] Sine toreumate. Vet. Sch.

105 Inde, &c.] Primi illi præfecti provincialibus nuper victis, et societate Rom, donatis, integras et intactas relinquebant opes, tabulas, statuas, opera nobilium artificum. Quæ tamen omnia præfectorum secunda quasi progenies, Dolabella, Antonius, Verres, &c. evertebant. Tertia vero progenies et agros provincialibus eripiunt. Farnab.-Inde Dolabella est, &c.] Antonius * trium Ant. Fortassis legend. hoe modo: Antonius trium Antoniorum Coss, pater ille, qui oræ maritimæ, qua Romanum esset imperium, prafuit, contrarius piratis Salustius. Seio quidem C. Antonium Consulem non fuisse, sed tamen proconsulari dignitate Macedoniæ præfuit. Possis etiam hoc modo, Antonius Antoniorum Triume, et Coss. pater. Rutg.-Dolabella] Qui Asiæ fuit proconsul, damnatusque est repetundarum, accusante M. Scauro. -Antonius Cajus Antonius Senatu motus, quod Achaiam deprædatus esset. de quo Padianus. Idem,-Inde, &c.] Antonius * trium Antoniorum corruptor ille Salustius, qui oræ maritimæ qua Romannın esset imperium, contrarius piratis. Hi omnes socios, et maxime Græcos, Asiaticos, ac Siculos, fortunis omnibus spoliaverunt. C. Antonius a Casare accusatus. Vet. Sch.

106 Sacrilegus, &c.] Sieiliæ præfec-

tus, qui nec saeris parcebat: hunc Cicero accusavit.—Navibus, §c.] Occultæ dicit, quia clam et furtim, tanquam furto ablata illa Romam profundis et capacibus navibus advehebant. Ultima syllaba in occulta producitur, ob mutam et liquidam sequentem. Lubin. Vel legatur Occulta et Spolia. More prædonum, qui rapinas suas Spoliorum nomine adornant. Grang.

107 Et, &c.] Elegantissime, ut solet, antithetis utitur. Dolabella, &c. plura spolia, prædas et exuvias, tempore pacis, dum præfecti provinciarum erant, retulerunt; quam tempore belli, cum provincias in potestatem Romanorum redegerant. Idem.

108 Nunc sociis] Sequitur jam Apodosis collationis. Quasi dicat: Jam contra quæcunque provincialibus a tot spoliatoribus relicta sunt, quamvis perexigua, suecedentes spoliatores in universum abripient.—Juga, &c.] I. e. Boum paria, supp. eripientur. Quæ forte adluc reliqua ex immenso armento.—Grex, &c.] Nota quod gregis vocabulum etiam de equis usurpet. Idem.

Taurum vel equum admissarium intelligit: ita ut nulla spes restaurandi armenti relinquatur. — Capto agello] Una cum agro ipso eripitur. Idem. Vel postquam jam ager ereptus est. — Et, &c.] Taurus, aut admissarius. Vet. Sch.

110 Ipsi, &c.] Paulatim ad graviora et majora scelera progreditur. Id est, postea Deos penates et domesticos auferent. Valde bene ipsi, quasi qui minime violandi.—Si quod] Id est, si quod præterea simulacrum alicujus Dei pulehrum et conspicuum in illorum domibus vel etianu ædicula, vel templo invenitur. Grang.

111 Hac, &c.] ld est, spolia hæe, quæ dixi, maxima de summa sunt, et maximos spoliatores decent.—Hac, &c.] Ad deorum imagines referen-

dum. Quæ illis sunt relicta pauca.
—Sunt pro summis] Melius convenient
summis viris Rom. Ironice. Vel, hæc
jam utcunque tenuia pro summis habentur a pauperibus, quibus reliqua
sunt hæe ut maxima. Farnab.

112 Despicias] Occurrit quasi objectioni. Poterat enim Verres et alius quispiam dicere: Quid facient mihi imbelles et luxuriosi Rhodii vel Corinthii, qui cum in supinis deliciis vivant, merito spoliantur? Respondet Poëta per concessionem: Se hoc concederc de Rhodiis et Corinthiis. Verum eodem modo de Gallis, Hispanis, Illyricis non esse judicandum, qui fortissimi, si nimium irritentur, sunt rebellaturi. Idem.

113 Imbelles] Nam luxuriosi erant, ut dictum Sat. vi. 294 .- Unctamque. &c.] Voluptatibus deditam, et unguentis perfusam et delibutam. Erat Corinthi templum Veneris locupletissimum, in quo Deæ Veneri supra 200 puellæ quotidie prostabant. Idem. Vel divitem: Hine proverb. Unctum caput, pro divite. Grang .- Forsitan, &c.] Ut ostenderet has civitates gymnasiis, hoc est, exercitationi palæstræ deditas, putes, inquit, has civitates * furtus non esse accusaturas, quod de resina pilos sibi tollant, ut cinædi, Sie de canna occidere. Marcell. Emp. Vet. Sch.

114 Despicias] Respondet per concessionem, illos merito contemni posse: utpote qui sint ignavi, et voluptatibus diffluant.—Quid, &c.] Imbelles et Cinædi juvenes, qui resina pilos ex obseænis locis in amatorum suorum gratiam avellunt, et crura vel membra et corpora totius populi lævia, glabra, mulierosa et ignava, nibil tibi facient. Plin. xiii. 19. Diversa lectio est: Raderus legit nec resinata: Baptista Pius, quid enim resinata: Melior nostra lectio, nam duæ primæ in resina sunt longæ.

116 Horrida] Dixit, quæ gentes contemni possint, jam e contrario ad-

dit, quænam timeri et vitari debeant. id est, gens contra Hispanorum, bello aspera, inculta, et in curanda cute minus occupata, tibi spoliatori vitanda est: nam irritata rebellabit. -Gallicus axis | Eo dicit, vel quod Galli curribus uterentur, vel quia Gallia, respectu Romæ, ad axem, vel ad Septentrionem jaceat. Axis ergo pro climate vel tractu. Porro hi sub Othone, Vitellio et Vespasiano sæpe rebellarunt. Lubin .- Horrida, &c.] His parce gentibus, ne pro injuria rebellent, aut accusent repetundarum, Vet. Sch.

117 Illyricumque latus] 1d est, Illyria, sita ad latus dextrum maris Adriatici: Sclavonia dicta.—Parce, &c.] Id est, parce etiam agricolis Africanis, qui nos ignavos et otiosos Romanos nutriunt. Nos, inquam, qui nihil agimus, sed tantum indulgemus ludis theatralibus et Circensibus. Lubin.—Messoribus, &c.] Afros significat. Et tenues, quod nuper eos Marius spoliaverat, de quo superins: Exul ab octava Marius bibit. Vet. Sch.

118 Qui saturant urbem, &c.] Dorleans legendum censet, qui saturant turbam, id est, pop. Romanum. Nam per urbem, cum plebe comprehendas etian primores civitatis: at Juvenalis intelligit tantum de plebe, qua circo et scenæ dedita nil alind curat.—Urbem, &c.] Scoptice notat in transitu ignavos Romanos. Sic Sat. vi. dixit: 'duas tantum res anxins optat, Panem et Circonses.' Lubin.

119 Quanta, &c.] Quia de Afris dixit, eosque virandos esse momit; jam ulterius addit, illos usque eo exhaustos esse per provinciæ præfectos, ut nihil ulterius ab illis auferri possit. Id autem eo dicit; nam Marius illos panto ante spoliarat.— Quanta] Id est, quam exigua et pene uulla.—Diræ eulpæ] Scelerosæ et impiæ spoliationis. Idem.

120 Cum, &c.] Id est, cum Marius Priscus, paulo ante inopes et miscros Africanos ad cincturam usque spoliarit. Tractum ah iis, qui vestimenta alicni erepturi zonam dissolvunt: discinxerit pro zonam abstulerit, i. e. pecuniam, quæ in zonis est, ut putat Grangæns.— Marius] De hoc dictum Sat. 1. 43. Exul ab octava.' Idem.

121 Curandum, &c.] Id est, illud cum primis cavendum est, ne magna injuria inferatur a præfectis spoliatoribus illis, qui animo et corpore fortes sunt, et miscri ob creptas opes et fortunas. Idem.

122 Fortibūs et miseris] Fortibus iisdemque miseris factis, qui injuriarum ultionem cogitabunt. Farnab.— Tollas, &c.] Omnia potes illis auferre et spoliando recipere; arma vero, quibus olim se potucrint ulcisci, illis non eripies. Idem.

125 Quod, &c.] Digressus sum ab instituto veræ nobilitatis characterismo: quæ tamen leviter tetigi, non minus vera sunt, quam oracula, quæ foliis inscripsit Sibylla. Farnab. Vel illud, qnod modo de rebellione Afrorum dixi, non quidem est sententia et voluntas mea, quod cupiam ita fieri; sed vos tamen verum futurum credite, et me vobis aliquod Sibyllæ folium vel oraculum recitare.—Non, &c.] Non sunt nuda verba. In sententia nam solet interdum aliquid csse falsi, sed est oraculum verum. Vet. Sch.

126 Folium, &c.] De re enim certissima Latini dicere solebant, Folium Subyllæ. Sibylla autem Cumwa palmarum foliis oracula inscribebat. Farn.

127 Sit tibi] Redit ad ostendendam veram nobilitatem, qua sita est in ipsorum pra-l'ectorum, corumque ministrorum vita sauctitate et innocentia. — Tibi] Nobilem provincia pra-feetum intelligit. — Sancta, §c.] Si nemo servorum et domesticorum tuorum malus et injustus est. — Cohors]

Sunt comites et socii negotiorum, qui a Rep. dabantur Magistratui, Grang. -Si nemo, &c.] Si nullus puer pathicus, intonsos capillos habens, et tibi per scelus in deliciis habitus, tantum apud te anctoritate valet, ut tribunal vel judicium tuum aliis litigantibus pro suo arbitrio possit vendere. Id est, nt tu cogaris in judicio pronunciare. quidquid Cinædus tuus capillatus tibi imperaverit. Farnab. Bene autem tribunal, tanquam majoris judicis. Grang,-Si. &c. 1 Si nemo servorum tnorum actus tuos vendit. Si Ephebus intonsus non est puer, pro quo sententia distrahatur, si uxor tua te administrante nihil rapit: denique si vir es bonus, patiar ut falso licet, tamen ex quovis genere nobili, tibi fingas originem, vel a Pico, qui Fauni pater fuit. Vet. Sch.

128 Vendit Acersecomes, &c.] Græco vocabulo usus est: ἀκερσεκόμης et ἀκερσέκομος intonsum significat, et de puero hic loquitur, qui in provinciæ præsidis cujuspiam comitatu, quam domini gratiam ætatis flosculo demeruit, venalem habebat. Idem Sat. XI. cœnam amico apparans, istinsmodi puerorum delicias longe a se abesse ostendit. Ut autem ἀκερσεκόμης, sic κομήτης eadem significatione apud Græcos accipitur. Porro delicatuli isti, cum vel ætas amores ultra non permitteret, vel uxorem ducerent domini, quorum libidini servierant, solemni quodam more tondebantur. Idque nt fieret ipsa præcipue sponsa allaborabat. Quinetiam si quis insigniter insaniret, cæsariem illam, deorum alicui, maxime Apollini, ideo credo, quod et ipse comatus nobis fingitur, consecrabant. Quanquam id etiam de ingenuorum coma fieri solere crediderim. Torrent .- Si nullum, &c.] Id est, si conjux tua integerrimæ vitæ non avara et rapax sit. Idem.

129 Nec per, &c.] Loca in quibus populi provinciae a magistratibus juDulph, et Var. Clus. J

ridicis, teque adeo prætore, juris dicendi gratia congregantur. Farnab.— Curvis unguibus] Alludit ad etymologiam Harpyiarum.

130 Celæno] Uxor tua tanquam Harpyia et Celæno. Erant autem Harpyiæ Zephyro vento natæ; Aëllo, Ocypete, Podarge, Celæno. Æneid. III. Rationes Severi Cecinnæ suadentis, ne quem magistratum, cui provincia obvenisset, uxor comitaretur, vide apud Tacitum 3. Annal. Lubin.

131 Tunc, &c. Id est, si tu cum tuis omnibus adeo sanctus et integer es, tum tibi licitum est, ut te nobilissimum esse existimes, et genus tuum vel a Pico Latinorum omnium primo rege deducas, vel derives, atque adeo vel ab ipso Japeto vel Titanibus .-Altaque, &c.] Si delectaris altis, et alte ac longe a primis seculis repetitis nominibus, omnes Gigantes, qui in pugna Titanica fuerunt, et ipsum Promethea virum antiquissimum inter majores tuos numera. Ponitur antem Titanida pugnam, pro Titanum, vel Titanicam, patronymicum pro possessivo. Lubin .- Alta] Quæ Ovid. magna: Martial. et Stat. ingentia: Seneca clara: Albinovan. tanta.

133 Promethea] Fuit hic Japeti et Climenes filius sapientissimus, quem ignem e cœlo abstulisse, et in terram hominibus attulisse ferunt, etiam primum hominem e luto formasse. Idem.

134 De quocunque] Scriptore. Vel: De quacunque historia vel fabula originem familiæ tuæ desumas, nam revera nobilissimus es. Idem.

135 Quod si, &c.] Jam e contrario ostendit, si ambitiosus, libidinosus, avarus, et crudelis sit, tunc nobilitatem ipsi dedecori potius esse, quam honori.—Pracipitem] Id est, si ambitione et libidine praceps raperis. Idem.

136 Si frangis, &c.] Id est, si provinciæ præfectus adeo sævus et crudelis es, ut virgas vel flagella in dorsis provincialium frangas, et ad sanguinem usque flagelles. Idem.—Si te, &c.] Id est, si delectaris, quando secures, quibus sociorum provincialium cervices præscidisti, ex frequenti ictu hebetes et obtusæ factæ sunt; idque lictore vel carnifice tot hominum cæde defatigato. Idem. Primum enim virgis cædebantur damnati, tum demum securi feriebantur ante leges Porcias et Valerias.—Hebetes, &c.] Retunsæ, feriendo capita damnatorum. Id est, si crudelis nimium sis. Vet. Sch.

138 Incipit, &c.] Id est, tum nobilitas tuorum parentum incipit tibi obesse, nocere, et stare contra te, teque eo magis vituperabilem reddere, quo majores tui nobiliores fuerunt. Lubin.

139 Claranque, &c.] Id est, nobilitas parentum tuorum pudendis et turpibus tuis factis facem præfert, ut turpitudo tua eo clarius pateat, et omnibus innotescat. Qui enim in excelso ætatem agunt, eorum facta cuncti mortales novere, itaque in maxima fortua, minima licentia est. Salust.—Nobilitus, &c.] Hoc quod et Salustius dixit, Majorum gloria posteris quasi lumen est. Neque bona, neque mala in occulto patitur. Vct. Sch.

140 Omne, &c.] Egregia et perspicua sententia. Id est, omne peccatum eo majus et enormius peccatum esse perhibetur, et co magis notum et perspicuum onnibus evadit, quo ille major et nobilior est, qui peccatum in se admisit. Isidorus in eandem sententiam inquit: 'Quauto splendoris honore celsior quisque est; tanto, si delinquit, peccato major est.' Lubin.

—Omne, &c.] Pro persona crimen admissum culpatur. Salustius: 'Qui magno imperio præditi.' Vet. Sch.

142 Quo mihi te] Non de Rubellio vel Pontico intellige, sed κατὰ κοινοῦ de quocunque. Quorsum tu te mihi tanquam nobilem jactas: vel ad quid, vel qua fronte, te inquam, qui es vitio-

sissimus, et solitus more falsariorum falsas contractuum et testamentorum tabellas obsignare, et illud quidem in templis, quæ majores viri optimi, et vere nobiles fecerunt: vel ante triumphalem statuam, quam parens tuus virtute et præclaris in Remp. meritis, promeruit. Lubin.—Tabellas] Pro testamenti tabellis, åπλῶs. Grang.—In templis] In quibus testamenta asservari solita. Idem. Adde et scribi, et consignari.—Quo, δγε.] Κατὰ κοινοῦ. Vet. Sch.

144 Quo, δς.] Vel Quorsum tu jactas, &c. si nocturno tempore adulter larvatus discursas, et per plateas vagaris in ignobili habitu, ne cognoscaris. Lubin.

145 Tempora Santonico velas adoperta cucullo] Quia lacerna et birrus eadem res fuit, inde birrus pro pileo sive cucullo. Vel interpres Birrum Gallicum explicat: nam apud Santonas Galliæ opidum conficiebantur. Certum ergo bardocucullum hic notari. Ferrar.—Tempora, &c.] Id est, birro Gallico. Nam apud Santonas oppidum Galliæ conficientur.—Cucullo] Galero fusco et horrido ardelium culo, quales sunt latrunculatorum: aut ex lucerna turpi intincto. Vet. Sch.

146 Præter, &c.] Damasippum vel Lateranum aliquem nobilissimum insectatur, quem turpe anrigandi studium et exercitium non puderet. Multi antem Neronis tempore aurigare didicerunt in Imperatoris Neronis gratiam, qui codem studio tenebatur. Nobilissimus Damasippus deliciis et flagitiis pinguis, cum equis et vehiculo velocissime juxta parentum snorum nobilissimorum sepulcra, in via Latina vel Flaminea vehitur. Vide Sat. v. vs. 170. Ferrar.

147 Carpento] Curru, vehiculo proprie matronarum. Idem.— Lateranus] Alii leg. Damasippus, quasi equorum domitor.—Et ipse] Consul. Indiguationem ingeminat, ut turpitudinem magis ob oculos ponat. Id est, ipse consul sufllamine cohibet rotum, ne in

montium descensu labi possit. quod Herodes Atticus τροχοπέδην appellavit. Nam rotam sufflamine stringere, est catenam rotæ injicere, ne currus e declivi monte descendens in præceps feratur. Erant autem Romæ multi declives colles.

148 Stringis] Arctat, cohibet, ne circumire possit. Idem.—Ipse, &c.] Sufflamen, vinculum ferreum, quod inter radios mittitur, in catabathmo, M. V. C. dum clivum descendere coeperit rheda, ne celeres rotæ sequantur, et animalia vexent. Vet. Sch.

149 Nocte, &c.] Objectio. At illud facit necte, nemine vidente.—Sed Luna, &c.] Respondet Poëta, Si nemo mortalium illam turpitudinem, certe et saltem sidera cœlestia, et ipsi Dii vident, qui testantur se hanc levitatem nobilium vidisse. Lubin,—Intendunt, &c.] Attente vident et considerant.

150 Finitum, &c.] At vero, ubi annus consulatus præteriit, consulatu deposito, non erubescet diurno tempore aurigam agere, et flagellum sumere. Idem.

151 Lateranus] Alii Damasippus,— Flagellum] Quo jumenta et cquos agitet. Idem,

152 Et occursum] Id est, non erubescet si senior aliquis et gravis senator ipsi obvius fiat. Idem. — Et, &c.]
Non gravioris amici occursum timebit. Vel. Sch.

153 Et virga, &c.] Id est, tantum abest, ut honesti viri occursum trepidet, ut ei aurigans virga innuat, eumque salutet, ut ab amico videatur, quasi rem egregiam gerat. — Atque, &c.] Id est, postea cquos pascet, eisque manipulos fœni solvet, et proponet: vel jugales. Lubin. —Atque, &c.] Manuas fœni. vino nam solet fessis animalibus infundi hordeum. Vet, Sch.

- 154 Et infundet] Id est, avenam et alia frumenta equis lassis infundet, et omne aurigæ officium palam exercebit. Lubin. Hordeum, non avena Italis equis pabulum. Grang.

155 Interea, &c.] Insectatur ulterius insanum aurigandi, et equos alendi studium eorum, qui, dum sacrificant. non per Jovem, vel Herculem jurant. sed tanquam muliones per Eponam Deam, præfectam aurigis et mulioni-Hoc eo dicit, quia per ea numina quisque jurabat, quæ maximi faciebat: sed turpe erat viro, per Junonem, vel aliquam aliam Deam jurare.-Lanatas] Oves quibus lana est. lanigeras. - Torvum] Bovem corna petentem. Lubin. Boves perpetuo epitheto torvos Poëtæ appellant, quod præcipua frontis asperitas in hoc peccare apparet: Unde torvitas, ut Pompejo placet, quasi taurorum acerbitas dicta, Grang.

156 More, &c.] Scoptice dixit. Quasi dicat, Cujus sapientissimi, et religiosissimi regis mores nobiles, nostri posteri tam probe imitantur.—Joris, &c.] Sacrilegii et summæ quasi impietatis loco habet, ante aram Jovis per Eponam turpem mulionum Deam jurare. Lubin.

157 Solam Eponam] Quidam hic Hipponam, vel Hippo legunt, sed male. Turneb. xxiv. 4.—Solam Hipponam] I. e. Hipponæ facies pictas. endiadis, inquit Grangæus, cum una res in duas dividitur.—Et facies] Per imagines illorum Deorum, quæ ad fætida et male olentia præsepia equorum pictæ sunt,quæ illis præsunt. Lubin.—Solam, &c.] Quia mulio est, qui consulitur. Epona dea mulionum est. Vet. Sch.

158 Sed, &c.] Quando placet Damasippo, et animo ejus lubitum est, aurigandi studium aliquandiu intermittere, et popinas, in quibus gulæ et luxuriæ operam det, rursus instaurare, et per totam noctem exercere: ibi tune viri et mulieres unguenta vendentes ipsi præsto sunt. Lubin.—Pervigiles] Nocte dieque patentes, propter multitudiuem confluentem. Britannic.—Instauvare] Solemniter repetere. Derelictas propter equorum studium et desiderium, denuo invisere. Grang.—Popinas] Erant loca de

sidiæ et luxuriæ apparata, ubi ungebantur, et genio indulgebant. Lubin.

159 Obvius assiduo] Tunc ipsi Damasippo obvius currit unguentarius quispiam ex Syria et Phænicia, qui udus et madidus est unguento ex amomo, quod assidue tractat.—Syrophænix] Unguentarii nomen, qui popinam ingredientibus statim præsto erat, ex Syria et Phænicia oriundus: inde enim unguenta mittebantur. Pius annotat. post cap. 93.—Obvius assiduo, &c.] Dorleans legendum censet, Assyrio.

160 Idumæe] Qui Judæam vel Hierosolymitanam portam inhabitat. Hæe porta ita dieta, quod eam ingressi sunt Vespasianus et Titus, de Judæis et vicinis Idumæis devictis triumphantes. Est antem Idumæa Syriæ pars, Judææ vicina. Lubin. Britannieus dieti, qui domi snæ incolit portas Syrias: sed insulse hoc.—Currit, &c.] Idume civitas Orientis. inde oecenrit Damasippo tabernarius, qui prope portam manet, tabernam volenti intrare. Vel. Sch.

161 Hospitis, &c.] Salutat eum dominum et regem blande et assentatorie; ut hospes advenientes solet salutare, a quibus lucrum sperat. Lubin.

162 Et, &c.] Id est, mulier Cyane tabernaria, et popa, succincta ut eo expeditius currere possit, lagenam optimi vini ipsi venalem exponit. Idem.—Et, &c.] Nomen tabernariæ, pro qualibet. Scortum. Vet. Sch.

163 Defensor] Occurrit objectioni. Poterat aliquis hanc culpam defendere, tanquam juvenum, qua ætate omnes dissolutiores vivant. Lubin.—Defensor, &c.] Qui contra hæc defendere voluerit. Vet. Sch.

164 Esto] Respondet Poëta per concessionem. Factum fateor. Juvenili ætate dissolutins vixisti, sed nimirum desiisti, nec ultra illam juvenilem ætatem hunc luxuriæ errorem fovisti. Sed Damasippus hæc maturiori ætate facit. Lubin.

165 Breve sit] Pulchra sententia.

Si vis veniam delictorum tuorum consequi, aliquando turpitudinem exosus, honestiorem vivendi rationem ingredere. Innuit ergo poëta, cujusvis hominis esse ut erret; sed nullius nisi insipientis in errore perseverare. Britan.

166 Quædam, &c.] Id est, necesse est, nt quædam pueritiæ et adolescentiæ vitia una cum prima barba deponas: quæ resecta ponebatur primum anno ætatis vicesimo. Lubin. Farnab.

167 Indulge, &c.] Id est, pueris talia condonari possunt, sed non Damasippo, qui puer non est, sed alia ætate turpitudinem hanc exercet, qua militiam exercere poterat. Idem.—Lateranus, &c.] Sive Damasippus.

168 Thermarum Quibus in thermis bibunt. Lubinus. Utplurimum enim in thermis bibendi locus erat .- Inscriptaque lintea] De velo oppanso coparum institorio et orbiculos quosdam habente, ut adduci et reduci facilius posset, accipiendum, Casaubonus. Alii picta thermarum sudaria intelligunt. Flavius, Conject. c. 47. scortum interpretatur: et ideo dici inscripta, quod titulum ostentant in fornice.-Inscriptaque lintea | Vela popinis et thermis, quæ promiscue cum Inpanaribus confunduntur, oppansa; eaque ut plurimum lintea et acu picta; qualia visuntur in Italia et Hispania: nisi per inscripta melius intelligamus, inscriptionem rerum ibi venalium, cen meritrienm in cellis prostantium: ut titulum mentita Lycisca. vide quæ adnotata ad vs. 124. Sat. vi. Farnab.—Inscriptaque, &c. 1 Hoc est. pictis velis popinæ succedit, aut linteis * cabsariciis tergit. vel ubi esculenta publice venduntur. Vct. Sch.

169 Maturus, &c.] Id est, non puer amplius, sed vir et bello militiæque adhibendus. Grangæus sic legit et interpungit, Maturus bello, Armeniæ, Syriæque tuendis] Id est, qui possit tanquam miles tueri fluvios Syriæ, Euphratem, et Orontem, id est, ipsam Syriam

provinciam ab incursione hostium detendere. Lubin.

170 Rheno, &c.] Qui poterat defendere provincias Romanorum, ad Rhenum et Danubium, a vicinis, Teutonibus, Batavis, &c. Vel ne deficiant Galli aut Germani, horum fluviorum accolæ.—Prastarc, &c.] Id est, hac ætate Neronem potes defendere, pro illo militare, ipsumque ab hostibus securum reddere. Perlegit Neronem, quemvis imperatorem et Domitianum furmitis intelligit. Lubin.—Amnibus, &c.] Armeniam Tigris proluit, Euphrates Parthos, Hister Sarmatas, et Ponto influit. Rhenus inter Allamanniam et Gallos Oceano influit. Vet. Sch.

171 Mitte, &c.] Mordet nobiles Romanos, qui non in castris, sed in popinis inter homines turpissimos invenirentur. O Cæsar, desine et relinque ostia, vel noli quærere nobilem aliquem legatum ostiis, ubi naves, quibus milites in alias regiones transvehuntur; sed in popina ipsum quære. Vel: An tibi opus est nobiliviro, o Cæsar, quem mittas ad ostia Tyberis, ut ibi navim conscendat cum mandatis et legatione? quære illum in popina. Lubin. Farnab.

172 Legatum] Lateranum, Damasippum, vel alium quemvis nobilem, quem legatum eo mittas. Lubin.—Legatum, δς.] Παρὰ προσδοκίαν, pro castris. Vet. Sch.

173 Invenies aliquo] Egregia nobilium descriptio. Id est, cum hominibus infamibus, gladiatoribus et latronibus facinorosis.—Percussore] Sicario. Lubin.—Cum, &c.] Sicario aut gladiatore. Vet. Sch.

174 Fugitivis] Servis, qui a dominis aufugerunt, vel qui pænæ metu patriam deseruerunt. Lubin.

175 Fabros, &c.] Sandapila, feretrum populare vilissimorum et damnatorum hominum, quorum fabri abjectæ sortis homines erant viles, et pene infames. Lubin.—Sandapilarum] Emendo Sardanapali. Nimirum hoc dicit. In aliis, pro eo, quod hoc loco

sandapilaram legitur, sandaliorum legi. In aliis etiam Sardanapali, ac utramque lectionem explicat. Rutgers.—Et, &c.] Si sandaliorum sutores ac per hoc abjectæ sortis homines. Si * Sandanafallo, infanis hominis nomen est. Si sandapilarum. lectorum in quibus gladiatores mortui, de amphitheatro ejiciuntur. Vet. Sch.

176 Et resupinati] Ignavi, vel chrii. Id est, inter homines ebrios, molles et infames sacerdotes Deæ Cybeles, quorumque instrumenta pulsatilia cessant et otium agunt. Lubin. Tympanorum usus minime in bello Romanis, imo effœminatorum pulsare tympana. Grang.—Et, &c.] Ebrii, aut turpia patientis. Vet. Sch.

177 Æqua, &c.] Dicendi et faciendi omnia, sine ullo personarum respectu.—Communia pocula] Ubi lictores, carnifices, et fures unum commune poculum habent cum Damasippo nobili.—Lectus, &c.] Ubi non honoratior lectus discubitorius est nobilis, quam furis, aut lictoris. Lubin.—Æqua, &c.] Popinæ, ac per loc communis est. Vet. Sch.

178 Non alius] Non diversus, non magis ornatus uni, quam alteri. Laudanda certe talis—æqualitas, interæquales.—Nec, &c.] Ubi confuse et gregatim sine ratione dignitatis aut discrimine personarum vivitur.—Remotior] Honoratiori loco posita, et tanquam dignior a vulgari mensa remota. Lubin. Vel contra, separatior in loco abstruso.

179 Quid, &c.] Id est, o Pontice, si servorum quempiam haberes, qui ita viveret, tam turpiter et flagitiose, ut Damasippus, et similes nobiles, age quid illi faceres, qua ratione illum punires? Lubin.

180 Nempe, &c.] Id est, in Hetruriam, ut ibi glebam inverteret; vel in ergastula Thuscica, ubi servi vincti fodiebant et opus faciebant. Lubin.

181 At, &c.] Vos nobilissimi Romani a Trojanis scilicet oriundi, vos nequam servos punitis, sed vobis ip-

sis veniam datis, licet sitis longe nequissimi.—Et, $\S c$.] Quæ scelera vilibus et ignobilibus hominibus turpitudinem, illa nobilibus honorem et decus adferunt. Lubin.

182 Volesos] Intelligit nobiles Romanos quoslibet. Alii Volsos leg. Lubin. Catull. Volusios: Volesii originem ex Sabinis ceperunt, temporibus Romuli in Urbem recepti.—Turpia, &c.] Græce dixit turpem; vulgarem, lucri enpidum. Si pauper et popularis adulterium committat, crimen admisisse dicitur; si dives, jocosus appellatur. Vet. Sch.

183 Quid, &c.] Quasi dicat, nihil tam fædum et pudendum de Romanis dici potest, quin adhuc fædiora et magis pudenda dicenda supersint. Lubin.

184 Ut non pejora] Quasi hactenus dieta, levia adhuc et nullius momenti sint, præ histrionica et gladiatoria. *Idem*.

185 Consumtis] Duplex crimen Damasippo objicit, et quod opes et bona paterna turpiter in popinis cum infamibus hominibus attriverit; tuni quod iis consumtis in aliam turpitudinem pejorem prolapsus sit, et histrioniam exercuerit .- Vocem, &c.] Id est, pro dato pretio vocem tuam accommodasti, quando præco fuisti Mimicus. Idem. - Vocem, &c.] Id est, præco fuisti in mimo. Siparium velum est, sub quo latent paradoxi cum in scenam prodeunt: aut hospitium mimi, aut quod appellatur comicum. Vet. Sch.

186 Sipario] Actori vel mimo. Vel ludis scenieis. Est enim Siparium aulænm cen velum sub quo latent mimi. Farnab. et ponitur hic pro arte scenica seu theatrali.—Clanosum, &c.] Id est, cum ageres fabulam, Phasma inscriptam, cum multo clamore peragendam, mimographi illius Catulli.—Ut] Id est, cum, vel quando.—Catulli] Non nobilem illum Poëtam Catullom Veronensem intellige, sed alium quemvis mimographum. Lubin.

-Sipario, clamosum ageres ut phasma: Catulli, &c.] Sic distinguendum censet Petitus: nam neminem veterum esse dicit, qui Catullo Phasma adseribat, si hunc exceperis locum: at vero Laurcolum mimum a Catullo fuisse compositum, nemo, puto, ambigit, et testis est locupletissimus Tertullianus lib. adversus Valentinianos cap. 14. Refert enim cum stomacho Poëta, patricios operam suam locasse scenæ, et nescio de quo, cui nomen facit Damasippo, memorat, eum ubi sua dilapidavit bona, addixisse suam operam ludicris his artibus et mimos Adeogne enim in agendis mimis profecisse, ait; ut non minus perite quam Lentulus, cujus nomen magnum in illaudatissima hac arte, egerit Catulli mimum, qui Laureolus dicebatur; quum tamen magna in eo agendo arte opus esset, cujus argumentum hoc est, ut e Josepho constat, σταυρούται ληφθείς ήγεμών, crucem autem supervolabat, ut e Tertulliano discimus, unde Juvenali relox dicitur egisse Laurcolum. Cruciarii antem destituebantur in tricha, a qua voce tricharia formavit Juvenalis, quæ a populo spectari dixit: Qui sedet et spectat tricharia patriciorum. Qnia spectabant cruciarium Laureolum in tricha destitutum. Ita ut pro triscurria legendum sit tricharia. Petitus.-Catulli, &c.] Nomen est mimographi: et Fasma, nomen fabulæ.-Catulli] Q. Lutatium Catullum dicit, qui Voranum servum furacissimum habuisse fertur, de quo hic posterius scurra Catulli. De quo etiam illud traditur. cum deprehensus a nummulario esset, cuius de mensa nummos subtractos in calceos sibi interciverat, quidam jocans in eum, Belle, inquit, si te nummularius in jus vocet, tu ei æs ablatum ex calceo abjiceres. Vet. Sch.

187 Laureolum] Id est, alius Lentulus Velox nobilis, suscepit servi personam in agendo mimo Laureolo, in quo crucifixus est tanquam servus in falso deprehensus. Hanc fabulam scripsit Laberius.—Velox] Cognomen Lentuli. Vide Martial. lib. Spect. Epigr. 7. Lubin. Vel forte epitheton ei conveniens propter agilitatem in agenda fabula, et mira strenuitate.—Laureolum] Hoc ideo, quia in ipso mimo Laureolo figitur crux. Unde vera cruce dignus Lentulus, qui tanto detestabilior est, quantum ille gestum imitatus est scenicum. Hic Lentulus nobilis fuit, et suscepit servi personam in agendo mimo, et deprehensus in falso crucifixus est. Vet. Sch.

188 Judice me] Ait eum Lentulum, vera, non ficta cruce dignum fuisse: qui nulla honestatis a nobilitatis, suorunique majorum habita ratione, scurriliter minum egerit.—Nec, &c.] Id est, ita reprehendas nobiles, ne interea populo Romano ignoscas, qui hæc nobilium dedecora sustinet spectare, non sine applausu.

189 Populi frons | Quæ nullo pudore adficitur, nec erubescit, ad turpia hæc spectacula. Farnab. — Ignoscus, &c. | Qui patitur nobiles agentes mi-

mos spectare. Vet. Sch.

190 Qui sedet] Qui tam turpia videre sustinet, et hanc patritiorum scurrilitatem. Lubin. Qui sese potest continere, et præ indignatione non iusultat, sed assidet quietus et attentus. Ait Scaliger in v. De emend. temp. Juvenalem transcurria vocare ludos, ad quos ex senatu transibant senatores: quando scilicet ex senatoribus fiebant scurræ, et sic transisse ad scurras, id est, orchestram. Sunt qui scribere malunt: ' Spectat triscuria pat.' Triscurium ingens cura, ut est reipub. quæ sane cura digna patritiis. Lubinus dieit triscurria esse verbum antiquum fictum, grandem scurrilitatem designans. Nam particula rols, pro superlativo Græci et Latini utuntur. Sic dicimus τρισμέγιστος. - Triscurria, &c. Jocos, tres scurras nobilium fabulas agentes: dictum, quia tres simul * exeant, quamvis aliquid quærentes. Vet. Sch.

191 Planipedesque] Qui in theatro andit nobilissimos Fabios planipedes, fabulas et mimos agentes. Qui, teste Diomede, planipedes dicuntur, quod actores Comici, planis, id est, meris vel mudis pedibus uterentur, et in proscenium introirent. Lubin. Cothurno tragici, socco Comedi pedes induebant; ipsi autem mimi nudis pedibus agebant. Scalig. Poët. 1. c.10.—Planipedes, &c.] Nobiles neaniscologos. Vet. Sch.

192 Mamercorum alapas Nobilissimos Mamercos, colaphis percussos: nam in mimis prodibant scurræ et parasiti, qui alapas et verbera patiebautur ab iis, qui augustiores sustinebant personas. Scaurorum prænomen erat Mamereus et a Plinio xxxvi. 11. De Scauris arenariis nunc loquitur, longe digredientibus a Veterum Scaurorum vita et moribus. Dorleans .- Alapas Insuper contumeliis alaparum sie os objicit, quasi de præcepto domini ludat. Tertullian. de spectaculis : Ictibus infelix facies locatur, ut infelicior venter saginetur. Cyprian. Farnabius.— Quanti, &c.] Invectus superius in nobiles, qui histrioniam exercebant; jam damnat illos nobiles, qui munus gladiatorium tanquam vilissima mancipia obibant, idque sponte et ultro. -Funeral Id est, corpora de quibus funera futura erant. Nam cum vitæ periculo ibi pugnabatur. Idem. Et illi sui æris inopes, divites alieni, re cum spe consumta, ad extremum deliberabant gladiatores fieri.-Mamer-Turpitudinis crimina. corum, &c.] Vet. Sch.

193 Quid, &c.] Illud adhuc parumest, et facile excusari potest, collatione Histrioniæ, quæ pejor, et viro nobili indignior. Nihil refert quanto pretio se exanctorent et sua funera vendant: sed hoc dolendum quod se ultro et nullo jubente vendant.— Nullo, &c.] Domitiano non cogente cos, ut fecit Nero, qui in ludis ad ferrum exhibuit 400 Senatores, 600

equites. Dorleans.—Nullo, &c.] I. e. sponte nulloque jubente scenæ operam dabant. Ferr.—Nullo, &c.] Tyranno scilicet. Vet. Sch.

194 Nec, §c.] Non erubescunt omni pudore spreto, etiam in ludis, quos prætor homo vilis et ad præturam evectus et sublimatus exhibet, funera et supplicia sna vendere. Lubinus. Vel Celsus, hic est sublimis et in curru sedens, quum ludis habitu triumphali præsit, ut Sat. x. vs. 360.—Celsi, §c.] Ignobilioris, quam ipsi sint. Vet. Sch.

195 Finge, &c.] Id est, esto quod Nero supplicio proposito cogat nobiles histrioniam agere, vel gladiaturam. Quid satius vel agendum magis? Nonne satius esset mori, quam mimum agere! Jac. Loënsis Epiph. 11. c. 11. Ergo pulpita pro loco in quo mimi et pantomimi ludos dabant. Ferrar.—Inde] Id est, ex altera parte gladiatorum munus vel mortem, hine, ab hac parte, histrioniæ turpissimum munus. Lubin.

196 Quid satius] Utrum horum eligendum?—Mortem, &c.] Respondet auctor noster: Adcone quisquam mortem timuit, ut malit artibus scenicis contaminari? ut non mori malit gladiator, quam in histrionia Latinum mimum agere, qui zelotypia uxoris suæ mocchæ Thymeles laboret? et ut malit esse collega et socius alterius mimi Corinthi, stupidi et ignavi, ac stolidi? Sat. 1. vs. 36. Lubinus.—Quid, &c.] Utique mori, quam mimum agere. nec dehet quis mortem sic horrere, ut in arena se locet, sed ut mimum agat. Vet. Sch.

197 Zelotypus] Ut in mimo simulet se esse zelotypum Thymeles, more Latini mariti, et alterum alapis percutiat, quod supra innuit, cum dixit: Mamercorum alapas. Lubiuns. Vel Thymele mima personam sustinebat uxoris alicujus, quæ viro zelotypo verba daret, quem virum, quia nobilis aliquis locatus theatro, agebat, is a Juvenale Thymeles zelotypus appellatur. Politian, l. vii. Epist. 33. Stupidi.

Corinthi, Mimi planipedarii.

198 Res hand] Non mirum est nobilem minum esse, cum Imperator sit Citharædus. Porro Nero, nt refert Tranquillus, adeo Citharædis delectabatur, nt nomen suum inter illos adscribi jusscrit. Lubin.—Res, &c.] Non est turpe, nobilem, mimmm agere, cum ipse imperator citharædus sit, et in scena cantaverit. Non est mirum, si hæc mavult sequendo ludium principem, quam mori, quando ipsum imitatur Neronem. Vet. Sch.

199 Hæc, &c.] Quasi dicat, ulterius vel porro tota urbs Roma, erit ludus, histrionia, et gladiatoria.—Et illud, &c.] Reprehendit jam nobiles, et ex illis potissimum Gracchum quendam nobilissimum, qui, abjecta omni verecundia, in urbis et totius nobilitatis dedecus, in arenam more hominum infamium sese demittebat.

200 Dedecus, &c.] Gracchum, nobilem : Appositio. Lubin .- Nec, &c.] Id est, more myrmillonum vel secutorum galea caput velat, nec clypeo pectus tegit. Id est, non vult esse myrmillo, qui vultum suum galea abscondit, sed retiarius, qui galerum vel pileum oblongiorem habet nudo vultu, eoque pacto ab omnibus cognoscebatur. Erat autem retiario loco clypei rete, loco gladii fuscina vel tridens. Vide Satyr. II. vs. 143. Idem.—Nec, &c.] Mirmillo armaturæ Gallicæ nomen, expisce inditum, cujus imago in galea fingitur. Vet. Sch.

201 Aut falce, &c.] Indicat etiam illum non fuisse Thracem, cui erat parma vel scutum breve, falx vel sica, id est, gladius incurvus, quem hic supinam falcen vocat. Lubin.—Aut, &c.] Thracum armatura intelligenda est quibus proprium telum, sica est. Vet. Sch.

202 Dannat, &c.] Id est, Satyrice. Ille Gracchus, Thracum arma et habitus, quibus teguntur, odit et aversatur. Lubin.

203 Nec galea] Id est, solo galero vel plleo contentus est; et Retiarius

esse vult (qui solus ex gladiatoribus aperta facie pugnabat,) nt videatur et cognoscatur.—Faciem] Alii leg. frontem.—Moret, &c.] Sinistra enim tridentem vel fuscinam gerebat. Idem.—Movet, &c.] Infamis est, sicut gladiator, aut indicatur, aut verba sunt Gracchi spernentis armaturam secutoris, Vet, Sch.

204 Postquam] Oculis quasi exponit solemne illud pugnæ genus. Docti enim erant retiarii arte quadam collectum suspensumque dextra manu rete in adversarii caput projicere, et si errassent, effuse fugere, donec forte tierum rete recollegissent.—Vibrata] Alii, librata. Id est, exacte quasi perpensa. Solertia enim opus erat, ne mimium vires dexteræ, aut inteuderentur, aut remitterentur inter projiciendum. Lubin.

205 Nequicquam, &c.] Frustra in myrmillonem, vel secutorem adversarium emisit, ut eum caperet.—Nudum ad, &c.] Nudam suam faciem ad spectatores erigit.—Ad spectacula Id est, ad spectatores, forte orans, ne pollicem verterent, sed pro se intercederent. Idem.

206 Tota, &c.] Id est, in toto theatro fugit insequentem secutorem. Idem.-Agnoscendus] Vel palam omnibus inspectantibus, vel sic se suo indicio miser prodens.

207 Credamus tunica, &c.] Gracchus Salius erat, et Martis sacerdos in Veneris castra transierat; hinc non erit difficile, quid anrea illa spira fuerit in tunicæ saliaris faucibus, purpura et auro distinctæ. igitur Gracchus in sola tunica quidem, (ut omnes tunc retiarii qui inde simpliciter tunicati dicti sunt) sed eadem saliari in arenam descendit, ad cujus fauces, hoc est oram superiorem, segmenta, id est institæ aureæ, sive spira aurea, quæ etiam galero et quidem longo sacerdotali addita erat. Ferrar .-Credamus, &c.] Tunicam de faucibus quidam vestem gladiatoriam dicunt, quam fibula mordet, a faucibus pugnaturi. Alii, qua Galli utuntur in sacris, in modum organi utrimque decrescentibus virgulis purpureis.* nam fortniti sunt veluti indicantibus partem corporis esse amputandam. lii dubii habebant qui munera edebant, ut extremas partes tunicæ ad guttur ornarent, quo famam haberent. Vet. Sch.

208 Jactetur] Huc illuc ventiletur. —Et, &c.] Pileo, quem habent retiarii. Galerus est humero impositus gladiatoris hujusmodi aliquid, quo citius sparsum funem, vel jactatum retium colligat. Vet. Sch.

209 Ergo, &c.] Id est, secutor, cum a Nerone cum Graccho retiario pugnare jussus esset, victor explosus et irrisus est a spectatoribus, qui nobilem retiarium et imperitum per totam arenam sequeretur: majorem ignominiam hoc ipso pertulit, quam si occisus concidisset. Lubin.

210 Jussus] A prætore ludi præfecto, cui operam suam vendidit.— Secutor] Id est, myrmillo, qui retiarium, postquam ab eo captus non est, insequitur.

211 Libera, &c.] Id est, si libere et sine omni superioris potentiæ timore aut metu, populo Romano suffragia, vota, judicia ferre liceret; nemo adeo perditus, adeo deploratus, et sceleratus esset, qui virum optimum, Senecam, virulentissimo illi, et crudeli, omnibusque sceleribus contaminato tyranno, præferre dubitaret. Lubin. De Seneca tamen longe aliter sensit Dio in Nerone.—Senecam, &c.] Ignobilem, sed virum bonum. Vet. Sch.

213 Cujus, §c.] Nec enim unum commiserat parricidium. Solchant parricidæ, virgis primum cæsi, in culco cum simia, gallo, serpente, et cane includi, et in flumen abjici, ut ita omnibus elementis privarentur. Lubin.—Cujus, §c.] Hoc ideo, quia parricidis in culleo clausis ad pœnam simia et serpentes jungi solchant. A

Nerone antem mater occisa est, et amita, et uxor, et Antoni Claudi illa quæ illi pro harum morte nubere nolnit. Sed apertius dixit, quia et matrem occideret et uxorem Octaviam, eandemque sororem adoptivam, et Britannicum fratrem adoutivum filium Claudii peremit. Vet. Sch.

214 Una simia Nam non unum parricidium perpetrarat, qui præceptorem Senecani, matrem Agrippinam, amitam, uxorem Poppæam, &c. parricidio sustulerat .- Culeus | Quo insnebantur parricidæ, crat saccus ex corio. Lubin.

215 Par, &c. 7 Idem scelus commisit etiam Orestes, Agamemnonis filius, qui matrem Clytæmnestram interfecit; sed non ob eandem caussam. Lubin. legebatur enim passim tempore Neronis: Νέρων, 'Ορέσης, 'Αλκμαίων μητροκτόνοι.

216 Dissimilem, &c.] Orestes justissimam, Nero improbam et nefariam caussam sui sceleris habuit.-Quippe ille] Rationem addit: Orestes, Deo jubente, matrem suam cum adultero Ægistho interemit, ut patrem Agamemnonem ulcisceretur, quem illi inter media pocula incautum interemerant. Deinde enim maternæ necis rcus, in Arcopago, æquatis Deorum sententiis, interventu Minervæ absolutus est, ut videre est initio Odyss. Hom. Idem .- Quippe, &c.] Orestes, qui et matrem occidit, sed ut patrem ulcisceretur et desenderet. Vet. Sch.

217 Patris Agamemnonis.—Media, &c.] Cum convivio susceptus fuisset: ut alii, in balneo dum vestem inducret sine capitio. Lubin .- Sed nec, &c.] Id est, sororem suam non interemit Orestes, ut Nero Britannicum fratrem.

218 Electræ jagulo se polluit] De Octavise morte cape hunc versum. Nam Octaviam poëta comparat Electræ, quæ soror Orestis, ut Octavia soror Neronis. Sed Nero jugnlavit Octaviam: Orestes non jugulavit

Electram. Orestes insanus erat; at Nero sanæ mentis, si nequam ille aliquid sapiebat, sororis et conjugis parricidinm patravit. Nero ergo peior Oreste et improbior. Dorleans. -Jugulo, &c.] Dum ferro jugulum petiit, et ita nece sororis suæ sese polluit .- Aut Spartani, &c.] Id est, Orestes Hermionem uxorem suam, Menelai Spartæ regis filiam, non occidit; ut Nero Octaviam, Antoniam, et Poppæam ictu calcis, gravidam, conjuges suas interfecit. Lubin .- Aut. &c.] Helene, vel Hermione. Vet. Sch.

219 Conjugii] Pro conjugis .- Nullis, &c.] Ut Nero Britannicum fratrem snum adoptivnm, et Domitiam amitam, Locustæ veneficio interemit, et Pyrrhum præfectum, remedium ad fauces pollicitus, toxico occidit. Lu-

220 In seena, &c.] Ut Nero, qui, teste Suetonio, nihil æque doluit, quam quod tanquam malus Citharedus increpitus esset: et Tragædias in scena cantavit: Orestem matricidam, Herculem insannm, &c. Idem.

221 Troica, &c.] Hoc eo dicit, quia Nero Troados libros scripsit: Et ut Himm conflagrare spectaret, magnam urbis partem incendit, quod incendinın ipse in turri Meccenatiana prospectans, lætabatur flammæ, ut aiebat, pulchritudine .- Quid enim, &c.] Nihil fuit quod Virginius Ruffus cum Sergio, Galba, et Vindice Junio, magis ulcisci et punire deberet, quam hoc pessimum flagitium, in hac immani bellua, et territico terrarum orbis monstro. Hi tres, in Galliis et Hispania a Nerone desciverant, et Neronem ex Imperio ejicere a Senatu jussi sunt. Idem .- Troica, &c.] Hoc ideo, quia Nero Troados libros scripsit. Unde et maxime insanivit, quia Poëta fuit. Virginius autem, unus de conjuratis, qui Neronem occiderunt. Vet. Sch.

223 Quid, &c.] Id est, quidnam fecit Nero toto tempore tam savæ et erndelis tyrannidis, nimirum saltatorem et citharædum.—Crudaque] Crudeli, immani, et inhumana. Lubin.—Quid Nevo, &c.] Quidnam maxime finit inhonestum et indignum, quod in omni sua tyrannide admisit Nero? certe prostituisse se in nostris Græcisque scenis, citharædum, histrionem, saltatorem, &c. Farnab.

224 Hac, δc.] Est amara Ironica responsio ad quæstionem, nimirum hæc opera et hæ artes, quæ dictæ sunt—Hæc opera] Troica.—Artes] Citharistica, et Histrionia. Idem.

225 Gaudentis] Hæc de Nerone cantante, cum in Græcia pulpitum citharædus conscendit. Ferrar.

226 Prostitui] Metaph. a meretrice.—Grajæque, &c.] Coronam hanc tuam ex apio. Plinius XIX. 8. Junius Animadv. v. 21. Alexander ab Alex. v. 8. Proverbium: 'Apio egere.'—Graiæque apium] Quia apud Isthmios Agones, victores apio coronantur. Nero autem Isthmiaco certamine inter citharædos certans, apio, uti mos erat, coronatus est. Vet. Sch.

227 Majorum, &c.] Irrisofie et Ironice Indit Neronem. Id est, cum alii insignia rerum egregie gestarum et triumphorum statuis majorum suorum adfigant: tu Nero quoque coronam ex apio, tanquam vocis, cantus, et saltationis insigne et præminm, quam victor voce et saltu consecutus es, ad majorum tuorum imagines appendere potes. Lubin.—Hubeant, &c.] Vocis missaria * hoc est, ἄθλα, missa. Vet. Sch.

228 Ante, &c.] Id est, o Nero ante pedes statuæ atavi, vel patris tui Domitii, pone longum syrma, vel vestem Tragicam, in Tragædia acta de Thyeste: unde te Tragædiarum actorem vel minum possis ostendere.

—Thyestæ] Tragædiam de Atreo intellige, qui Thyestæ fratri proprium tilium Plysthenem occisum et coctum epulandum apposuit. Hanc

Tragodiam egit Nero. Vide Hyginum Fab. xxciv. et cclviii. Lubin; —Ante, &c.] Alii Domitium Senatorem volunt, qui a Nerone coactus est mimum agere. Vet. Sch.

229 Syrmæl Sunt qui Syrma signantius et έμφατικοτέρως tribui volunt Thyestæ et Antigonæ; personis scil. regii spiritus et elati animi. Farnab. -Antigones Notat Tragodiam de Antigone Œdipi filia, quæ cæci patris dux fuit. Hugin. Fab. 67, 72. Jac. Loënsis Epiph. 11. 10 .- Personam Larvam faciei, qua in agendis Tragœdiis Nero usus; vel qua persona usus est in fabula Menalippes: vel quia sub ejus persona Euripides Anaxagoræ præceptoris sui sedatum animum et philosophicam exprimit sententiam. Vide Dionysii Halicarnass. comment. περί τοῦ ἐσχηματισμένων. Farnab. Hyginus Fab. 186 .-Menalippes | Quæ a Neptuno adamata et gravida facta, in vincula a patre conjecta, filium Bæothum peperit in stabulo, fœtu a bubus pene obtrito. Unde et Bœothus dictus. Lubin .-Syrma] Vestis tragica est. Has autem personas Nero saltavit. Menalippus est, qui Tydeum occidit. Vet. Sch.

230 Et, &c.] Respexit ad illa, quæ de Nerone Suetonius scribit, quod citharam ab judicibus ad se delatam adorarit, ferrique ad Augusti statuam jusserit. Id est, ad marmoream Augusti statuam, de qua majores tui arma et spolia hostium pendebant, tu citharam depende, nam in hac triumphasti. Vel forte adludit ad colossum Neronis miræ magnitudinis, quem per Zenodotum Gallia accitum, ædificavit. Plin. XXXIV. 7. Lubin .-Et, &c.] Colossum, statuam ultra mensuram, suspende statuæ citharam, non trophæum: ut Nero scilicet. Vet. Sch.

231 Quid, δc.] Ostendit ulterius nobilitatem in virtute animi, non in sanguine consistere; nec esse nobiles

qui ex generosis orti pessime agant, quod Catilinæ et Cethegi exemplo demonstrat. - Catilina | Fuit enim is nobilissimus, sed patriæ perditor et proditor: ut Cicero contra ignobilis, sed patriæ pater .- Tuis, &c.] Tuo genere, familia et nobilitate. De Catilina, vide Sallust .- Cethegi] Hic cum Catilina, Lentulo, Statilio, contra Remp. conjurarunt, omnes nobilissimi. Lubin.

232 Quisquam Alii legunt, quicquam. - Sublimius] Nobilins: nam nobiles alti et sublimes dicuntur. Sensus est, nihil genere tuo Catilina nihil Cethegi familia fnit nobilius, tamen, &c .- Arma, &c.] Licet nobilissimi, sceleratissimi fuistis, et vestræ patriæ domibus, templis et focis atque aris, noctis tempore bella et incendia admoliti estis. Idem.

234 Ut, &c.] Ut quondam Galli Narbonenses ex braccata Gallia oriundi; vel filii Senonum, ex Lugdunensi orti; olim sub Brenno, totam urbem Romam incendio abolere conati-sunt. Simile facinus vos moliti estis. Vide Florum. Lubin .- Ut, &c.] Gallos significat, et deest tencunt. Allobrogæ Galli sunt. Ideo autem dicti Allobrogæ, quoniam brogæ Galli agrum dicunt; Alla autem, aliud. Dicti igitur, quia ex alio loco fuerant translati. Vet. Sch.

235 Ausi, &c.] Id est, illud ausi estis, propter quod digni eratis, qui veste et tunica ex charta, cannabe, stuppa, bitumine, pice, cera illita induti, noctis tempore pro lucerna accendamini. Quod supplicii genus in illos qui incendia moliti erant constitutum erat; et quo usus fuit crudelis ille Nero in Christianos, quos incendii insimulavit, cujus ipse auctor fuerat. Vel Herculem Œteum repræsentantes Sat. 1. vs. 155. Hanc vestem tunicam molestam vocant, de qua Sat. 1. 'Tæda lucebis in illa,' &c. Vide Brodæum Miscell, II. 9. et 10 .- Tunica, &c. 7 Vestis ex

charta facta, pice inlita, in qua ignibus pœnæ addicti ardere solent. Aut. si estis id conati, quod hoc pacto debent puniri. Vet. Sch.

236 Sed, &c.] Id est, M. T. Cicero vigilando, vestra nocturna facinora et incendia prohibuit. - Vexillaque restral Id est, vestias turmas, Centurias et furores vestros, et conatus, frenat et reprimit. Lubin.

237 Hic, &c.] Id est, vestra nobilium pessima facinora æterna, nominis fama et lande repressit. Cicero ignobilis; ex Arpinate Volscorum opido natus. Romani novos nominant qui ex sese clarescunt. - Ignobilis] Variant de genere Ciceronis: Sed ipse a regibus se ortum dicit Tuscul. 1.-Et modo] Id est, modo nuperrime, in equestrem ordinem adscitus, qui ex municipio Arpinate oriundus esset.

238 Municipalis Pro obscuro positus. Turneb. 111, 9,—Galeatum] Id est, civibus Romanis de re nova attonitis, et stupefactis, armatum præsidium, et custodiam armatorum ubique ponit, contra machinas conjuratorum. Lubin.

239 In, &c.] Pro omni gente Romana, pro summis et infimis, vel fatigatur in universo populo, dum omnes et singulos ad Reip, salutem exhortatur. Alii habent Monte, et intelligunt vii. colles Rom. Idem. Interpretantur de equestri, senatorio et plebejo ordine: Ergo in omni gente, non tantum Romæ, sed etiam in municipiis. Grang.-Et, &c.] Quia in montibus condita est Roma. Legitur et pontibus, propter Molvium, ubi Catilinæ conjurati, et Allobroges deprehensi sunt. Vet. Sch.

240 Tantum, &c.] Id est, Cicero ignobilis consul, tantum nominis, honoris, et tituli consecutus est Romæ intra muros, tempore pacis et togæ, sua sapientia, sine bello, cæde, et sanguine .- Tantum, &c.] Pater enim patriæ dictus est. Lubin.

241 Quantum, &c.] Quantum nominis et honoris Augustus non reportavit ex victoria sanguinolenta, quam sub Leucade Epiri promontorio obtinuit, cum Antonium et Cleopatram vicit, navali scilicet prælio. Lubin.—Non Leucade] Propter Antonium et Cleopatram, quia bello navali sub Leucade promentorio Epiri devicti sunt ab Augusto. Vet. Sch.

242 Thessalia, &c.] Apud Philippos Macedoniæ urbem, in Thessalia contra Cassium et Brutum, quos cum Antonio vicit. Flor. iv. 6.—Abstulit] Reportavit, adeptus est.—Udo gludio] Ex assidua cæde, semper sanguine madente. Lubin.—Thessaliæ cumpis] Ibi nam ab Augusto victi sunt Brutus et Cassius, et Pompejus a Cæsare. Vet. Sch.

244 Patrem, &c.] Hoc nomine ipsum primus omnium appellavit M. Cato. —Libera] Liberata ex ancipiti illo periculo. Lubin.—Roma, &c.] Non per adulationem, ut Augustum. Hoc nam differt ab Augusto Cicero, quia alia armatus, alia pacatus defenderit libertatem et civitatem: ut Lucanus, 'Romani maximus auctor Tullius eloquii, cujus sub jure togato,' &c. Vet. Sch.

245 Arpinas] Subjungit jam alia duo exempla, Marii nimirum et Deciorum, qui et ipsi ignobiles, optimi et vere generosi fuerunt.—Arpinas alius] Alius ex Arpino Volscorum opido ortus, qui teste Plutarcho obscuro prorsus genere parentes habuit pauperes. Is postea septics consul fuit, et Cimbros in Gallia, Teutonas in Italia, et Jugurtham in Africa superavit. Val. Maxim. xi. 1. Arpinum patria fuit communis Marii et Ciceronis.

246 Posecre, &c.] Id est, cum juvenis esset, conductus et mercenarius, solebat aliorum agros arare.—
Alieno] Paupertas notatur, cum ne ipse quidem agrum habuerit. Lubin.

247 Nodosam, &c.] Id est, postea inter milites faber erat, et castra muniebat, et si aliquando tardus et ignava opera castra muniret et laboraret, sudes et palos necessarios ad munienda castra præpararet, a centurione vite verberabatur, et vapulando in tergo et capite vitem frangebat, Sat, xIV, vs. 193, Vitem hanc centuriones pro insigni gestabant. Persius: 'aut vitem posce libello.' Est autem dolabra illud instrumentum, quo lignum dolatur, complanatur, et lævigatur. Idem. Sed non tam de dolabra fabrili, quam de cætero opere militum intelligendum: Hinc dictum Domitii Corbulonis, 'dolabra vincendum hostem,' i. e. operibus. Grang .- Nodosam, &c.] A centurione vapulando suo vertice frangi patiebatur Marius vitem, cum militat. Vet. Sch.

249 Hic, &c.] Id est, licet ignobilis, et qui crevit tam a parvis initiis, sua tamen virtute summus belli imperator evasit, et Cimbros ac Tentouas (qui ex Dacia et Germania maximo cum exercitu Romam contendentes, magnum terrorem Italiæ incusserant) excepit suo exercitu, et funditus delevit. Florus 111, 3 .- Cimbros Illi magno corpore, horrendisque oculis crant, et apud Germanos, prædones appellabantur. Jam Holsati Chersonesum Cimbricam inhabitant. Lubin .- Et solus Ob insigne meritum, quasi sine Collega Catulo res peracta sit.

251 Atque ideo] Postquam ergo Cimbros et Tentonas ingenti strage delevit, et corvi, ad ingentia Cimbrorum cadavera, volabant.—Stragemque] Interfectorum Cimbrorum. Nam traduntur cæsa ibi a Mario, centum et quadraginta quinque millia, et sexaginta millia capta.—Atque ideo] Mario, inquit, debellante Cimbros, corvis avibus fuit miraculum ire ad majorum cadaverum prædam, quia

grandi statura sunt Galli. Virgilius: 'Scutis protecti corpora longis.' Vet. Sch.

252 Majora, &c.] Nam vasta et magna Cimbrorum corpora. Lubin.

253 Nobilis, &c.] Quintus Luctafins Catulus, qui cum ipso Cimbros fudit, genere nobilis et facto: de quo in Sat. II. Errat Lubinus et plures qui aliter explicant, faciendo nobilis genitivi casus .- Lauro secunda] Nobilis collega Q. Catulus Luctatins scenndo loco triumphavit, cum uni Mario homini novo victoriæ honos tribueretur, licet utrinsque Coss. auspiciis res gesta sit. Farnab. At ignobilis Arpinas, Marius, primo loco: nam honor ei totius belli attributus .- Lanro, &c.] Secundo, per Marium familia nova. Nam primo per Ciceronem nobilitati, hoc est, ut triumpharet. Vel, secunda lauro dixit, quia secundo loco triumphavit post collegam suum. Vet. Sch.

254 Plebeia] Quartum Deciorum patris et filii exemplum, qui et ipsi non ex' nobili, sed plebeia familia oriundi, et uterque tamen animi nobilissimi pro salute Reipub. se devoverunt. Val. Maxim. v. 6 .- Plebeiæ. &c.] Decii pater et filins, somnio moniti, pro incolumitate Populi Romani se devoverunt, alter bello Latino, alter Gallico. Nam pater cum esset collega L. Manlii Torquati, essentque somnio admoniti, cam partem victricem fore, enjus dux in prælio ceciderit, Decins calcaribus equo incitato, in medios hostes inrnit, ibique puguans interfectus est. Cujus cum corpus milites liberare contenderent, cum plena sunt reversi Hoc exemplo patris pro bello Samnitico et Tusco, bello Gallico ab hostibus est filius interemtus. de quibus et Virg. 'Quin Decios Brutosque.' Vet. Sch.

256 Atque omni pube] Alii, plebe.Lutina] I. e. Romana. Bene antem

distinguit pubem Latinam ab auxiliis: nam auxilia in bello sunt socii exterarum nationum.

257 Sufficiunt] Sufficere dicimus ei, cujus desiderium implemus. Britannic.—Diis, &c.] Quia illi se solennibus ritibus et verbis devovebant Diis
Manibus, Terræque matri, et omnia
pop. Romani pericula in sua capita
derivabant. Lubin. Certe Decii, Pater, Filius, Nepos, bello Latino, Hetrusco, Tarentino, pro patria sua
obtulerunt capita.—Terræque parenti]
Cui se devoverunt, et in cujus visceribus ipsi dicuntur esse inferi.

258 Pluris, &c.] Decii quamvis ignobiles, sanctiores et Diis acceptiores fuerunt, quam pop. Romanus universus, quia ipsi propter Decios pepercerunt. Lubin.

259 Ancilla, &c.] Ultimum argumentum de Servio Tullio, quem ait Valerius ex ancilla vernam esse natum, et cujus mater Ocriculana dicta, captiva fuit; qui sua tamen virtute promernit trabeam et fasces, id est, imperium et regnum.—Trabeam] Vestem regiam, purpuream et albam: vel, trabibus pannorum albis et purpureis intertextam. Vel, nt Livio placet, togam circum distinctam purpura, subtegmine puniceo. Alex. ab Alexandro v. 18 .- Diadema Id est, coronam Roundi primi regis. Lubin .- Ancilla natus | Ocriculana (an Corniculana) captiva, Servius Tullius. Vet. Sch.

260 Fasecs] Virgarum cum securibus, qui a 12. lictoribus præferebantur.—Ultimus, &c.] Nam sextus erat. Post cum autem septimus et ultimus Tarquinius Superbus pessimus erat. Lubin.—Regum, &c.] Nam fuerunt reges postea superbi. sextus a Romulo: nam, septimus Tarquinius fuit Superbus. Vet. Sch.

261 Prodita, &c.] Laudavit ignobiles multos ut optimos, qui consilio, fortitudine, vita et sanguine Reip, profuerunt: reprehendit jam nobilissimos, adeoque ipsius Junii Bruti consulis filios qui patriam prodere, et tyrannis ac regibus, a patre exactis, portas voluerunt aperire, ac proinde a patre securi percussi sunt.—Prodita, &c.] Id est, portas aperiebant proditores patriæ.—Laxabant] Aperiebant, reserabant. Lubin. i. c. Laxare volebant, conspirabant.—Tyrannis exsulibus] Tarquiniis exactis et in exsilium pulsis, quos reducere et restituere volebant.

262 Juvenes] Titus et Tiberius, Junii Bruti ipsius primi omnium consulis filii. Florus 1. 9.—Et quos] Id est, et qui exemplo optimi patris consulis, magnum aliquod et egregium factum, licet cum vitæ periculo conjunctum, pro patriæ libertate subire debebant.—Pro dubia] Id est, periclitante. Hanc enim eripere rursus volebat Tarquinius. Lubin.—Juvenes, &c.] Ipsius Bruti filii, qui a patre securi percussi sunt, portas aperiehant, ut Tarquinius Superbus intraret. Vet. Sch.

264 Quod miraretur] Quod benefactum et quam rem præclaram cum stupore demiraretur Horatius Cocles, Mutius Scævola, virgo Clælia.-Coclite] Horatius ille Cocles. Florus 1. 10 .- Mutius] Scavola, qui in necem Porsennæ urbem Romam obsidentis, cum conjurasset, et cum errans in persona, scribam pro rege obtruncasset, ad focum igne ardentem propere accessit, et dexteram, quod aberrasset, spectante rege, combussit. Livius 1. 11 .- Et quæ, &c.] Illo enim tempore Thusci campos et agros omnes ad finmen Tibrim possidebant, qui Romani imperii finis erat, quod tum temporis augustis terminis erat circumscriptum. - Cum, &c.] Horatius Cocles cum fessos milites suos ab Etrnscis videret, pontem Sublicium subduci jussit, ne protinus hostes ad urbem irent, et ipse solus interim exercitum Porsennæ sustinuit, dehinc armatus Tiberim transnatavit ad suos. Vet. Sch.

265 Virgo] Clœlia.—Virgo, &c.] Clœlia virgo inter obsides data Porsennæ a Romanis, simulans ritu patrio velle se in ripa Tiberis cum cæteris virginibus sacra facere, adlegatis custodibus transnatavit, et per legatos a Porsenna recepta, in tauto honore habita est, ut cum cæteris obsidibus in patriam remitteretur. Hujus rei caussa et statnam equestrem meruit inauratam. Vet. Sch.

266 Occulta, &c.] Vindicius servns occulta et clandestina scelera filiorum Bruti dominorum suorum, patribus indicavit. Cui ob indicium hoc, pecunia ex ærario, libertas et civitas data est. Ab hoc Vindicio, Vindicta nomen habet, per quam servi in libertatem adscrebantur. Lubin. — Produxit] Patefecit.

267 Matronis, &c.] Orbis filiis. Ob servi enim indicium, matres orbæ factæ sunt propter supplicium filiorum. Vel cujus servi mors lugenda esset matronis, quas Tyrannorum impudicorum vi, indicio suo liberasset: quæ sententia præstat: nam Vindicium illum mortnum tangnam nobilem, per totum annum matronæ Ingerent.—At illo, &c. Id est, illos consulis filios patriæ proditores, dum virgis cæduntur, verbera justis pænis adficiunt, et securis, qua per lictores percussi sunt. Lubin .- Matronis, &c.] Propter Lucretiam scilicet vindicatam, vel quia Superbo sub tyranno vim patiebatur castitas matronarum. Vindicius, servus qui indicavit filios Brnti, Tarquinio velle portas reserare, quos pater securi feriit; servum antem ut conservatorem patriæ non mannmisit, sed ut delatorem dominorum, cruci adfixit: anod factum matronæ planxerunt. Vct. Sch.

268 Et legum] Virgis cæsos, consulatus ille primus imperium liberum primum securi percussit. Farnab.—

Legum, &c.] Id est, primum supplicium post exactos reges, in filios Bruti statutum. Vel eo dicit, quod ante leges conditas, reges Romani fasces et secures usurparunt. Lubin.

—Prima, &c.] Quia primus Consul Brutus secures accepit. Vet. Sch.

269 Malo, &c.] Conclusio nobilissimæ Satyræ. Id est, satius est te vilissimis, obscuris, turpibus, ignavis majoribus ortum filium, vita integrum, factis strenuum esse, quam ex nobilissimis et optimis natum filium, esse degenerem et ignavum.—Thersites] Monstrum hominis, admodum turpis et deformis. De illo vide Homerum lib. II. Iliad. Lubin.

270 Æacidæ, &c.] Achilli, qui ab avo Æaco nomen habet.—Vulcania-que, &c.] Id est, qualia Achilles gestavit, per matrem Thetin a Vulcano Deorum fabro consecutus. Vide Ovidium Metam. XIII. Idem.

271 Quam te, &c.] Id quod sæpe fit. Nam plerumque quod dicitur ἡρώων γεννήματα πήματα.—Producat] I. e. generet.

272 Et tumen, &c.] Concludit responsione ad concessionem quandam. Age concedam te a primis urbis incunabulis nomen, familiam, et genns tuum posse repetere et revolvere. Verum quinam illi primi tui parentes

sub initium conditæ urbis fuerunt? Idem.

273 Nomen] Id est, genus et familiam tuam.—Infami, &c.] Nam Romulus Asylum constituit, quo sicarii, fures, facinorosi, et raptores confluebant, ex qua confluge, hi adeo generosi et nobiles crant oriundi. Florus 1. 1. Servins Asyli originem ad nepotes Herculis refert.—Asylum] Templum quod violari non debet, ab a privativo, et $\sigma \nu \lambda \dot{\alpha} \omega$, rapio. Idem.—Nomen, &c.] Romulus ut augeret populum Romanum, secutus Atheniensium morem, asylum in luco constituit. Vet. Sch.

275 Pastor | Quemadmodum et ipse Romulus .- Quod, &c. | Propter turpitudinem; a quo si te oriundum consideres, erubescas justius, quam ut generosam turpitudinem magnopere ostentes. Ut servus, fur, latro, sicarius, sacrilegus, parricida, vel spurius et lupæ filius. Lubin. Reticentia est, qua tamen non inconcinne Romulum notat, ut latronum ducem. deinde etiam parricidam, Amulio avo et Remo fratre trucidatis .- Aut. &c.] Quos collegit Romulus .- Quod. &c.] Servus aut infamis, vel latro. Nam latronum, aut perditorum collegit populum. Vet. Sch.

SATIRA IX.

1 Scire, §c.] Tota hæc Satyra Dialogismo inter Nævolum et Juvenalem absolvitur. Alloquitur autem initio, et acerrime vexat Nævo um hominem turpissimum et Drancum, quem solito tristiorem videns, caussas mæstitiæ interrogat. Quæ verba

Poëtæ se ad 27. versum extendunt, ubi ille respondens, de avaritia civium Romanorum Pathicorum conqueritur, a quibus conductus fuerat, quibusque summo labore toties operam dederit, illorumque uxores gravidas reddiderit, et nihil pene mercedis

loco receperit. Unum autem lectores volo admonitos, ne quod Poëta obscenus est, nobis imputetur; neque hinc aliena vitia discant, sed sua emendent: utque magis bonam Auctoris mentem, quam aperta ejus verba advertant et considerent.—Næcole] Nomen impurissimi Drauci, qui Virronis domini et patroni sui infanda libidine insanientis (utpote qui Nævolo Drauco pro se et uxore sua uteretur) spurca flagitia postea depromit. Lubin. Eundem hunc esse, de quo Martialis sæpe, ex fortuna et moribus facile dignoscitur.

2 Fronte, &c.] Quasi nube, id est, fronte non exporrecta, sed caperata, in rugas contracta, quod signum est mæroris.—Ceu, &c.] Respicit ad notam fabulam de Marsya Phryge, qui cum Apolline cantu certavit, et ab eodem victus, tristissimus fuit; nam postea excoriabatur. Ovid Met. vi. Lubin.—Marsya victus] Aut proprie ab eo quem Apollo vicit, aut advocatus temporis illius. Vet. Sch.

3 Quid, &c.] Id est, quid sibi vult talis vultus, cur geris tristem et perturbatum vultum, qualem habebat Ravola ille fellator, dum Rhodopæ turpissimo scorto operam dans in fædissimo illo opere, aliorum interventu deprehensus expalluit. Lubin. Vel, quid tu cum vultu.

- 4 Rhodopes] Pro meretrice qualibet posuit, ob famosam Rhodopem, genere Thraciam, ancillam Iadmonis Samii, conservam Æsopi fabularum scriptoris. Grang. — Terit] Atterit, Iambit. — Inguina] Mulicbre membrum intelligit. Lubin. — Ravola, &c.] Fecisti vultum tristem, qualem Ravola fecit, cum deprehenderetur lambens. — Rhodopes] Turpia. Rabula, a facto etymologiam nominis sumsit Poëta. Vet. Sch.
- 5 Nos, §c.] Nos servo crustula lambenti, colaphum incutimus, quanto magis hujusmodi cannilingus cædendus crat. Nisi forte jocose et

scoptice hæc ait. Quasi dicat: Non immerito Ravola metu expalluit: nam nos cum deprehendimus servum dulciaria lambere, illum solemus colaphis percutere. Ob id merito etiam Ravola sibi timuit, dum deprehenditur. Incutere colaphum ea ratione, qua Terent. Impingere, dicit,-Rabula autem cum lambat, &c.] Legend. Ravola: is enim est quem Poëta exagitat. Rutgers .- Crustulal Erat dulciarii genns quod pueris dabatur, Horatius: 'Ut pueris olim dant crustula.' Lubin .- Nos. &c.] Sensus talis est: Servus colapho percutitur a nobis, si placentam linguat: Rabula autem cum lambat inguina fœminarum, impunitus incedit. Crustula, species operis pistorii. * Lucullus. 'Gustavi crustula solus, placenta.' Vet. Sch.

6 Non, &c.] Hac tua facie, o Nævole, nihilo miserabilior vel tristior erat Pollio ille Crepereins; qui consumtis opibus pecuniam in fænus quærebat, pollicitus se triplicem usuram daturum. Rutgers.

7 Triplicem usuram] Ter amplius, quam quod legibus permissum et usu receptum.—Præstare] Solvere, reddere. Idem.

8 Circuit] Fornm, ubi fæneratores, et quærit ubique qui sibi fænerent, et pecuniam in usuram credant.—Fatuos] Quasi dicat: Tam perditus et deploratus erat Pollio, ut quisquis pecuniam dedisset, cum non sit solvendo, merito fatuus esset judicatus.—Unde repente] Tibi natæ; unde tanta tristitia, quæ per rugas ostenditur?—Et fatuos, &c.] Qui ei scilicet pecunias credant, non soluturo. Vct. Sch.

9 Certe modico] Antea modicum quidem possidens, jucundissime vivebas, Rutgers.

10 Vernam] Id est, inter vernas et viles servos antea non minori hilaritate vivebas, quam si eques Romanus fuisses. Unde ergo hac subita mutatio? Vel verna cum esses, equitis

animum et opes æquabas animo, cultu, nitore. Facete eum indigitat equitem, et quidem vernam equitem, cum verum nou possit. Grang.—Agebas] Referebas, repræsentabas.—Convira joco] Sc. Erasque conviva, &c. Id est, jucundus antea, et hilaris eras in Symposiis et elegaus conviva, dicaci sermone ad risum omnes provocans. Lubin.

11 Salibus, §c.] Facetis sermonibus, copiosis, quibus omnes in conviviis solebas fatigare.—Intra, §c.] Non rusticis et inter haras natis jocis, sed urbanis, et elegautibus intra muros civitatis natis. Sunt autem pomærialoca, quæ intra muros sunt: id est, pone vel post mænia, quæ nec habitari nec arari fas erat. Idem.—Et, §c.] Id est, facetiis urbicis abundas, id est, es urbanus, id est, qui solebas in conviviis jocis omnes fatigare.—Pomæria] Loca appellantur, quæ intra muros sunt, hoc est, pone muros. Vet. Sch.

12 Omnia, &c.] Sc. sunt tibi. Quasi dicat: Talis antea eras, omnia sese jam contraiu te habent. Nam hilaritas frontis tuæ in mærorem versa, ex jucundo et polito, tristis et horridus factus es. Lubin.

13 Sılva] Metaphora. Cujus neglecti crines instar arborum sese erexerunt.—Siccæ] Comæ. Non unctæ, aut aromate pretioso delibutæ.—Nullus tota] Id est, decorem et ornatum corporis tui prorsus neglexisti. Idem.—Qualem. Sc.] Qualem cutis nitorem antea tibi medicamentis solebas provocare. Intelligit autem Psilotrum, unde fiebat viscus cum resina et cera tenacissimus, quibus pilos evellebant, et cutem levigabant. Viscus, pro psilotro positum. Junius de Coma.

14 Bruttia prastabat] Perperam hodie Bruscia legitur et Brustia, et Bruccia, Bruccia. Bruttia pix nota est, cujus mentio sæpe occurrit apud Medicos etiam Græcos, qui spuriar eam nominant: eantebantur tanquam

optima, cum ad alias res, tum ad tollendos pilos. Ut et Ustriculæ παραπιλτρίαι dictæ, quod pice calida uterentur ad evellendos et urendos pilos :
calidum viscum vocat Juvenalis. Salmas. Alii ceusent hunc versum ita
legendum esse: 'Præstabat calidi
circumlita fascia visci.' Sic Grangæns, et sic Farnab.—Fascia visci]
Psilotrum significat, dropacem quo
solebat se accurare. Vet. Sch.

15 Sed, &c.] Id est, fruticis instar subnascente, et crescente. Studebant enim turpissimi illi, esse mollissimi. Inde non solum in barba, sed etiam aliis locis non nominaudis, et toto adeo corpore pilos evellebant. Id est, crura tibi non lævia et depilata, sed inculta, et horrida propter pilos, qui in fruticum modum dense ibi proveniunt. Tales pilos visens antea tollebat. Lulin.

16 Quid macies, &c.] Supp. sibi vult. Quasi dicat: Tam macilentus et decolor es, ut videaris vetus aliquis ægrotus, valetudinarius, qui longo tempore quartana febri laborarit.— Tempore longo] Nam quartana febris tarde admodum finitur, præcipue autumnalis. Idem.—Quid macies, &c.] Ita macer et decolor, tanquam quartanarius. Vet. Sch.

17 Torret] Exsiccat, et quasi consumit, more æstus febrilis. Had. Junius Animadv. 111. capite 1.—Quarta dies] Quartauam febrim notat.—Olimque, &c.] Jam pridem familiaris, et consueta. Lubin.—Domestica febris] Consueta, familiaris. Vet. Sch.

18 Deprendas, §c.] Secunda persona pro tertia: unusquisque facile possit deprehendere, colligere et cognoscere, onnes animi adfectus, voluptatem, dolorem, iram, gaudia, metum ex facie et vultu ejusque habitu et colore. Quasi dicat: Hoc conjicio ex tua facie. Lubin.—Deprehendas] Id est, omne vitium corporis, sive ægritudo, ex facici colore deprehenditur. Vet. Sch.

19 Utrumque] Habitum scilicet gaudii et mæroris, inde, ab animo sumit tacies. Nam facies plerumque animi index et character est. Lubin.—Sumit, &c.] Id est, et lætitiæ et ærumnarum. Vet. Sch.

20 Igitur, &c.] Concludit ex facie ipsum a proposito et vita sua juennda atque hilari diflexisse, et vitæ genus et propositum suum mutasse. Lubin.

21 Propositum] Sc. iter vitæ tnæ. —Et, &c.] Ut cum vita prior læta fuerit, hæc tristis sit, et injucunda. Lubin.

22 Nuper, &c.] Ordo sensusque hic est. Nam (ut memoria mecum repeto) nuper tu, o Nævole, tanquam mæchus et adulter, ipso Aufidio mæcho nobilissimo notior et famosior, solebas celebrare templum Isidis, et omnia denique loca in quibus conveniunt libidinosæ mulieres, ibique non solum mulieribus, verum etiam viris tuis operam solebas præstare.- Fanum? De hoc fano Isidos, dictum est Sat. vr. ad illum versum 488. 'Ant apud Isiacæ potius sacraria lenæ.' -Ganymedem pacis Id est, solebas frequentare statuam Ganvmedis in templo pacis, a Vespasiano factam. Et boc loco turpes et lascivi viri et fæminæ ad sui libidinem et corruptionem abutebantur. Flavius Conject. c. 74. legit Ganymedes; et regi vult a præced. fanum .- Ganymedem] Qui legunt Ganymedem pacis, et intelligunt statuam Ganvinedis in templo pacis, (quod probant ex versu corruptissimo Martialis, quique nibil ad rem) certe nimium quantum errant: imo et illi qui legunt Ganymedes vel Ganymedis, et subintelligunt fanum: nam nullibi Ganymedis fuit templum, Per Ganymedem ergo inteilige efficieni Ganymedis ante pedes Jovis atque in ejus templo: sieque interpunge Gunymedem, Pacis, &c .- Fanum, &c.] Statuæ, ad quas conveniebant cinadi. Vet. Sch.

23 Pacis] Cujus templum in quarta

Urbis regione fuit.—Et, &c.] Id est, solebas sacra Cybeles Deæ Phrygiæ ex Pergamo advectæ frequenter celebrare; Matris Denm mysteria, cujus templum erat in Palatio. De hujus infamibus sacerdotibus dictum Sat. II. Lubin.—Palatia] Templum in Palatino monte.—Secreta] Iu quo sacra arcana, quæ vulgare nefas.

24 Et Cererem] Cereris autem templum solum castæ et pudicæ esse solebant. Sat. vi. 'Paucæ adeo Cereris vittas contingere dignæ.' Postea etiam meretrices et adulteræ ad ejus sacra et templa penetrabant. Unde ait: Nam quo, &c.—Nam, &c.] Cum snmma indignatione ostendit, pudicitiam non modo in locis profanis, sed ne sacris quidem esse tutam. Britann.—Et, &c.] Matris Deum mysteria, cujus templum in palatio est. Vet. Sch.

25 Notior, &c.] Chio, qui adulteriis nobilis, quem in transitu notat.—Celebrare] Quidam leg. Imo scelerare. Lubin.

26 Quod taceo atque ipsos] Sic quidam legunt. Παράληψις. Dicit enim se illud tacere, Nævolum scilicet Draucum infamem agere, et viros ad stuprum etiam inclinare, quod tamen vel maxime dicit.—Inclinare] Habitum detestabilis illins libidinis exprimit. Idem.—Quodque, &c.] Solebas scilicet, quod non confiteris. Hoc autem velut ex persona Poëta eorum refert, qui divites * inclinant viros, et tam modica consequentur. Vet. Sch.

27 Utile] Huc usque Juvenalis. Respondet jam Nævolus, et prolixe mæroris ac tristitiæ suæ caussas exponit. Quod ergo dicis, o Juvenalis, viros inclinare et Draucom agere; illud officium et vivendi genus adeo absurdum non est. Nam multis fuit fructuosum et utile.—At mihi, §c.] Id est, ego vero nullam inde utilitatem percepi, nisi quod interdum vilem aliquam vestem, aut exigui va-

loris numum inde consequor. Lubin.
—Utile, &c.] Nævolus hoc refert.
Vet. Sch.

28 Pingues, &c. Id est, interdum hinc, mercedis loco, accipio ab avaro meo Pathico, lacernas seu penulas ex pingui et crassa lana confectas. Παχὺ ἰμάτιον, hibernum, στερεόν, crassioris e Gallia lanæ et fili: unde addit, percussas textoris pectine Galli. De lacernis vide, quæ ad vers. 62. Sat. 1. Farnab. Vel quod illæ jam antea ab avaro attritæ sint et immundo usu pingues redditæ. Lubin .- Pingues, &c. In alio pingues, ut ostendat grossas, ac per hoc pluviales quæ muniant a pluvia, non quæ ornent. Vct. Sch.

29 Munimenta] Id est, quibus togam tegam, id est, quæ togam a pluvia muniant, non quæ ornent.—Duri] Viles, et rustici coloris. Lubin.

. 30 Et male, &c.] Eo dicit, quia Galli viliores et crassiores vestes texebant .- Et, &c.] Bene percussæ vestes, concutes et concutia dicebantur, et cucutia, quas, Græci κρουστάς καί σπαθητάς vocant et πυκνοστήμους, pavidenses scilicet et bene condensatas: nam concutere est κρούειν, vel σπαθάν, unde concus concutis radius erat vel pecten, quo vestes percutiebantur. Sic a decutio decutes togæ seu detritæ. Salmas. in Trebell. Poll. -Pcctine] Instrumento textorum pensili, quo subtegmen stamini inseritur et appellitur. - Et, &c. Male textas .- Textoris, &c.] Veneti, ut albidum cadurcum cucullo: nt alibi, 'Atqui ibi contentus Veneto, duroque cucullo.' 'Niveique cadurci,' alibi. Vet. Sch.

31 Tenne, &c.] Non crassum argentum non magni ponderis, sed levissinum; nec purum et mundum argentum, sed secundæ venæ. Lubin.— Venæque secundæ] Non argenti pnri: non etiam ejus quod intermixtum dicitur, sed adhuc vilioris, quod jam non amplius argentum, sed ex Gallico

billon vocamus. Grang.—Tenue, &c.] Modicum aut leve, erosum. Vet. Sch.

32 Fata, &c.] Si quæris enr ego miser sim, et alii mei similes Drauci felices ac dites, scias fatum vel voluntatem divinam, me miserum esse, constituisse atque velle. Sine enjus numine, quamvis vel maxime vocationis tuæ officia diligentissime obeas, nihil profeceris. Etiam στωϊκίζει Cinædus iste scarabæns.

33 Quas, &c.] Intelligit virile membrum, quod licet maximum longumque sit, nihil tamen acquirere potest sine voluntate Dei.—Sinus] Proprie præcinctorium vel illa vestis, quæ tegit virilia.—Nam, &c.] Si te non adjuvat fatum, nii prodest mensara penis non visa vel incognita. Lubin. Sic Petron. 'O Enothea hunc adolescentem, quem vides, malo astro natus est: neque puero neque pnellæ bona sua vendere potest.'—Quas, &c.] Penem dicit.—Nam, &c.] Si te non adjuvat fatum. Vct. Sch.

34 Mensura incognita] Ante non visa, quæ excedat opinionem hominum. Vet. Sch.

35 Quamvis, &c.] Id est, licet vel maxime Pathicus ille tuus Virro summo tui desiderio teneatur, ut qui te immenso membro præditum in balneo viderit, (hic enim Pathici drancos snos eligebant,) teque adsiduis et crebro missis literis ut ad se venias, solicitet, atque te ad sui consuetudinem invitet: parnin tamen ab illo consequeris, quia fato infelix es .- Spumanti] Præ libidinis nimirum furore, et desiderio concubitus saliva fluente. Lubin .- Spumanti, &c.] Quia salivosus fuit. Virro nomen divitis. Quamvis, inquit, ille dives Cinædus penem tuum conspexerit, et capiditate blandis te epistolis et diptychis sollicitet, nihil tamen accipies, nisi stellas bene positas in genesi habueris, quæ tibi hoc præstent. Vet. Sch.

36 Tabella] Non mensas et convivia, ut quidam inepte, sed literas in-

tellige, quibus Virro Nævolum blande ad sui concubitum multis pollicitationibus invitabat. Lubin.

37 ΉΘΟΥΣ ΓΑΡ ΓΛΥΚΩΣ, &c.] Supp. πρέπει, expedit. Si ita legendum, respicit ad blandas tabellas de quibns dixit : tanquam ajat : Hominem enim Cinædum et Pathicum moris blandi atque dulcis esse convenit. Melius alia exemplaria habent: avτος γαρ εφέλκεται άνδρα κίναιδος. Ipse enim Cina dus tanquam mulier virum appetit et ad se trahit. Ut intelligamus molles illos viros et effœminatos, parcos et illiberales esse in suos subactores, Turneb, xxiv, 28, Sciendum autem τὸ αἴδρα, amplum illud peculium significare, quod Cinædus labris vidit spumantibus: sic Latinis Vir est illa pars, qua viri sumus. Grang .- ATTOS TAP] Ipse ad se trahit. Vet. Sch.

38 Quod, &c.] Ultra quod aliud dari non potest pejus et deterius.

—Monstrum] Monstri et ostenti profecto loco est, hominem libidinosum et avarum esse. Lubin.—Quod, &c.] Id est, dives avarus, infamis. Virgilius: 'Tristius haud illo monstrum, nec savior ulla Pestis.' Vet. Sch.

39 Hæc tribui] Verba Virronis Pathici, quæ Nævolus illi attribuit, et recitative profert, quibus beneficia ipsi Nævolo collata exprobrat. Lubin.
—Hæc tribui] In alio tulisti: verba divitis. Vet. Sch.

40 Computat | Sunt autem verba Nævoli, quibus turpis avaritia Virronis notatur. Id est, computat quæ mibi Nævolo mercedis loco dederit, ct iterum ad libidinis intemperantiam continuo devolvitur, inter computandum libidine frangitur. Cinædus meus Virro adeo avarus est, ut etiam dum in obscœno opere occupatus est, non desinat rationem et calculum mecum subducere. Alii legunt carct, scil. sibi, ne in computatione decipiatur.-Ponatur] Id est, fiat per calculos computatio tui laboris et acceptæ mercedis. Lubin. Subducatur ratio accepti et expensi.—Adsint, &c.] Computatoria scilicet, in qua rationes subducenus.—Computat, &c.] Fiat computatio. Cevet, crisat. Vet. Sch.

41 Numera, &c.] Si omnes res quas tibi contuli æstimas, invenies illas quinque sestertia constituere tantum; sed numerentur labores mei, hos invenies longe majores, quam munera tua.

42 Labores] Quibus mihi operam dedisti. Lubin.

43 An, §c.] Merito hic exclamarim:
'Averte hine oculos, pudor. Este procul easti, procul o procul este pudici.'
Versus autem hi duo extremæ impuritatis, sunt verba Nævoli, quibus immensos suos labores commendat, sibique satisfactum esse negat, et quibusdam videtur, illos non esse Juvenalis, sed ab alio quodam impuro nebulone insertos. Et hic locus ex corum numero est, propter quorum insolentiam toto Juvenalis opere abstinere, bonum virum jubet Jul. C. Scalig. Poët. 11.9. Lubin.—An, §c.] An putas quod et in corrumpendo labor non est? Vet. Sch.

44 Legitimum] Justæ mensuræ et magnitudinis, utpote Drauci.—Illic] Intra viscera.—Ilesternæ cænæ] Comestionis prioris diei excrementis. Reprehendendus profecto Juvenalis, quod enormia tam aperte exprimat. Verum quisquis animo castus, illi obsecna talia nou offecerint. Lubin.

45 Servus erit] Ille servus meliorem conditionem habebit, et minus miser erit, qui agrum colnerit et araverit, quam qui ipsum dominum colat, aret, et fodiat. Idem.

46 Sed, &c.] Acris Ironia et Sarcasmus in hisce verbis Nævoli ad Virronem. Quasi dicat: Sed nimirum tu putabas me tua pulchritudine et formositate inductum, gratis operam tibi daturum: tanquam tener, mollis et formosus esses, ut Ganymedes aliquis, qui Jovi est a cyathis, et per aquilam in cœlum raptus.—Tenerum] Cum minime tener sis, sed hispidus, hirsutus, et turpis. Alii tener.—Et,

&v.] Hoe est, Ganymedi te comparas. Vet. Sch.

48 Vos, &c.] Verba Nævoli. Quasi dicat: Quid possunt elientes, qui vos patronos colunt, a vobis divitibus Cinædis adeo avaris boni exspectare, cum nihil, ne in ipso quidem libidinis morbo, aliquid in nos velitis conferre? Quidam legunt, asseclæ. Lubin. Vocat pravum et diabolicum illum hahitum Venereum, morbum, ut Sat. 11. 4 et morbo pallet utroque. —Culturi] Id est, tenni clienti, quemadmodum tu donabis, qui libidini tuæ conferre dubitas? Vct. Sch.

50 En, &c.] Ironia, qua Nævolus per irrisionem Virronem pathicum exagitat. Quasi dicat: En tibi formosulum illum pusionem Virronem, cui tanquam amieæ mittas munera, cui viridem umbellam vel velum ad faciendam umbram, et pocula e succino mittas die natali, vel festis matronalibus. Solebant autem diebus natalibus et festis matronalibus amieis et conjugibus munera mittere. - Viridem, &c.] Umbella, Martialiest umbraculum, capitis operculum, ad defendendum solem et imbrem comparatum, Græcis σκιάδιον. Dieitur autem ab umbra facienda, nec aliud tegmen fuit, quam quo hodie in Italia et in Indiis, sub sole fervente, passim supra capat suspenso utuntur per viam et in æstu, ipsis Capelletto dicta, illis courresol. Hisp. Quito Sol .- Succina Pocula e suecino intelligit, tum temporis in delitiis vel armillas e succino. Lubin .--Succinu, &c.] Gemmata dextrocheria. Vet. Sch.

51 Natalis] Ipsius Cinædi Virronis.
—Aut, &c.] Hoe dicit, nam tempore veris, quod plerunque madidum, Calendæ Martiæ sunt, quibus dona mulieribus dabantur. Quare initium veris pro ipsis Calendis posuit. Et hæc festa dicebautur matronalia, ubi natalis Veneris. Vide, quæ Martial. epigr. v. 85. Lubin.—Aut, &c.] Matronalibus scilicet, quæ sunt Kalendis

Aprilibus, quibus est natalis Veneris. Vet. Sch.

52 Incipit] Nam principium veris incipiebat Calendis Martiis.—Et, &c.] Tapetibus scilicet ornata. Solebant mulicres Calendis Martiis domum ornare, et sedes vel cathedras tapetibus sternere, cum illis co die mariti vel amatores dona mitterent, eas adirent, iisque operam darent, quod hie Nævolus Virroni suo tanquam amicæ etiam præstitisse non sine indignatione refert. Lubin.—Et, &c.] Cervicalibus stratum scammum dicit. Vet. Sch.

53 Famineis, &c.] Famineis Emphatice, cum Virro vir fuerit.—Secreta] Secreto tibi missa, nam palam se Cinædum gerere, non erat tutum. Lubin. Et non andebat ea palam proferre, quod ei tanquam fæminæ a Drauco mitterentur, ob conscientiam malefaeti. Pro tractas Grangæns legit tractat.—Munera, &c.] Kalendis Martiis, quibus Junonis sacra eelebrantur a Romanis; quia et tunc Ilia compressa est a Marte. Tunc nam Matronalia sunt. Vet. Sch.

54 Dic, &c.] Jam aperte in Virronem debacchatur, et ex ipso quarit, in cujns gratiam tam avarus sit, et tot divitias reservet.—Passer] Mollis, lascivus, salax ut passer: cui salacitas terminum vitæ quinquennio longius negat.—Montes] Immensos agros in montibus.—Prædia Apula] In Apulia, agros et prædia. Lubin. Farnab.

quibus pervolandis etiam milvi defatigari queant. Milros pro agris. Farnab.—Tot milcos] Vult ostendere magnitudinem possessionum Poëta, quam latæ sint agris, ut nec milvi transvolare eas possint: lassos igitur, id est, volantes in agris tuis. Vet. Sch.

56 Te, &c.] Erat hie ager in Campania, optima vina produceus. Ita dietus, quod vina ferret trifolina, hoe est, quæ tertio foliorum exortu, nempe tertio anno ad bihendum tempestiva forent. Plin. xiv. 6.—Implet] Vel cellam et dolia tua vino, vel te

locupletem reddit. Lubin.

57 Suspectumque Id est, jugum illud Miseni promontorii Cumis proximum, et imminens, et quod Cumanis suspectum est, ne aliquando præceps se obrnat. Hie optima nascebantur vina.-Et, &v.] Campaniæ mons optimarum vitium ubertate nobilis, non procul a Bajis. Plin. xiv. 9.—Inanis] Id est, concavus et cavernosus, Idem. Grangæus explicat, Tibi non sufficiens, quique tibi tam inutilis, ac si nihil haberes .- Suspectumque jugum] Quod immineat Cumis, valde altum, -Et Gaurus Ganrus mons Campaniæ. Inanis autem, superexhaustus; ut transacto vindemiarum tempore: ant quia vaporiferos specus habet: ant melius est sic intelligere, quia omni arbore exspoliatus est, et solis vinetis vacat. Vet. Sch.

58 Nam, &c.] Quis civium Romanorum te est ditior, qui plara vini dolla luto vel pice obturct, in quibus mustum vel vinum diu duraturum?—

Linit] Pice vel resina obturat, et recondit. Inde linum deradere, prodolium reserare.—Victuro] Multum duraturo: atque diu vigorem et animam servaturo. Lubin.—Victuro, &c.]

Multum duraturo. Vet. Sch.

59 Quantum erat, &c.] Vera sententia hæc est: conqueritur Draucus de avantia heri, digito caput uno scalpentis, aitque non grande damnum futurum fuisse, si in præminm obscani laboris se pancis agri jugeribus donasset; esse enim iniquum, ut puer rusticus melius et majus legatum capiat a viro cymbala pulsante, id est, Pathico, quam Draucus ipse qui opus mariti fungeretur. cymbala fuisse effeminatorum notum est, et ideo Gallorum Cybeles sacerdotum gestamina, qui in feminam fracti erant. Hune factum ut Interpretes de Gallis, Matris Deum hoc acceperint, et Vetus Interp. Archigallum explicaverit. Ferrar.-Lumbos, &c.] Magis debes illi donare possessionem pauperi elienti tuo, qui libidini tuæ satisfacit, quam puero, qui in agro tuo natus est. Vet. Sch.

60 Melius nel Id est, lantins legatum accipit villici filius, quam qui non agrum colit sed dominum. Illud autem cum casulis, fortasse melius, cum caculis, quæ vox apud Plantum pro servo militari, hie pro, servo rustico, sive vernula. Sed si casulis retineatur, de mapalibus, et attegiis erit intelligendum. Si cui tamen prior interpretatio magis arrideat, tum hie erit sensus: quod cum ipsis prædiis coloni atque operarii, agro illi addicti, et obnoxii legabantur, cum matre, pueris, et servis, aut casis: ita impudiens ex morum, et patientiæ similitudine, illi potius qui turpia patiatur, quam qui faciat; nempe obscænus, obscæno. Ut cymbala pulsans, non sit Gallus, sed quilibet ei similis. Magis tamen placet, ut de testatore intelligatur, quam de legatario, ut ille, non hic sit, eymbala pulsans, et sexum fugitans. Ferrar .- Meliusne] Estne melins, æquius et justins, nt bona tua, agri, rustici pueri cum cane et matre, amico cymbala pulsanti Gallo et impuro donentur, et ex testamento legentur potius, quam mihi, qui toties tibi operam dedi? Vel, meliusne legabitur Gallo sacerdoti, quam mihi prædiolum cum puero, matre sua et catello collusore? Farnab. Grangæus hæc verba sic explicat: Certe melioris conditionis est comes, idemque Drancus Galli cyn.bata pulsantis, quem per provincias errans stipem mendicandi gratia ducit una cum matre et reliquis fratribus, ipsoque catello, quam ego, qui tecum soleo.

61 Casulis] Domunculis vilibus rusticanis in prædio. Facete casulas vocat canistra, seu mavis scirpeas asino impositas, quibus per viam mendicantes illi, tanquam in domo, sive casula, onmia sua frivola recordunt.

Alii legunt caculis. Grang.—Conlusor] Intelligit rusticum catellum, quicum infans puer lusitet. Lubin.

62 Cymbala, &c.] Gallum intelligit mulierosum Cinædum, et ob id Virroni carum. Hi solebant pulsare tympana. Idem.—Cymbala, &c.] Archigalli cymbala percutientis: ac per hoc Gallo * inquit, dixit. Legetur, id est, legatario donabitur. Vet. Sch.

63 Improbus es] Sunt verba Virronis, quæ recitative Nævolus profert. Improbus] Petulans, importunus, iniuriosus, cum tantum a me poscis.—Sed, &c.] Respondet Nævolus Virroni, et suam importunitatem excusat, tanquam dicat: fateor me esse importuniorem; sed pensio, quam de domo et agello meo persolvere debeo, illa me cogit, et ad me quotidie clamat: tempus solvendæ pensionis me monet, Posce, et solve. Lubin.—Sed pensio] Tributum, aut quod in conducto maneat. Vet. Sch.

64 Sed, &c.] Servus qui mihi nnus est, nec nous servire potest, ille me eogit, ut alium emam. Vel, ne hoc deficiente, ego prorsus destituar, tanguam Polyphemus, &c. Farnab. Forte legi potest appellit, id est, cogit, et me adigit luc .- Ut, &c.] Unicum servum habeo; ut Polyphemus unicum oculum habnit, quem vafer ille Ulysses enm excæcasset, incolnmis evasit. Quasi dicat: Si Polyphemus duos oculos habuisset, non fuisset excæcatus; ita neque ego multis molestiis premerer, si duos haberem servos. Hygin. Fab. 125 .-Ut, &c.] Unicus oeulus Cyclopis, quem Ulysses excæcavit. Vet. Sch.

65 Lata acies] Erat enim, teste Virgilia, Æn. 111. 'Argolici clypei, et Pluobeæ lampadis instar.' Id est, unicus ingens Cyclopis Polyphemi oculus. Notandum vero in hac Satyra auctorem nostrum Nævolo, ut stolido nebuloni, ineptissimum interdum sermonem attribuere. Quid enim ineptius quam oculum Polyphemi

cum servo comparare? Verum auctor noster de industria hoc facit, ut stoliditatem ac stuporem, cum insigni turpitudine conjunctam, in hoc nebulone exprimeret.—Solers] Prudens, astutus, πολύτροπος. Lubin.

66 Alter, &c.] Unus adhuc servus.
—Ambo, &c.] Et hic quem habeo, et ille alter, qui emendus. Id est, ideo peto, quia me duos pueros pascere et vestire oportet. Lubin.—Ambo, &c.] Id est, ideo peto, quia pueros pasco, et vestio. Vet. Sch.

67 Quid, δγc.] Id est, quomodo illos sustentabo hiberno tempore brumali vento?—Quid, oro] Oro te, quid tunc faciam? quid dicam membris et scapulis servorum meorum, in corum solamen, cum hiemis tempore non satis vestiti sunt? Anne tunc illis dicam: Tolerate hoc frigus usque ad tempus æstivum, quo cicadæ canunt, tunc aër est calidior? Lubin.—Bruma, δγc.] Hiemis tempore, cum petunt calcearium, quid dicam? Vet. Sch.

68 Scapulis puerorum] Alii legunt, Scapulis serrorum mense Decembri. i. e. ipsis servis vel pueris nudas scapulas habentihus, male vestitis.—Aquilone Decembri] i. e. Hyberno: nam Aquilo æstivus dicitur Etesias.

69 Et, &c.] Cum calceos non habent.—Durate] Nunquid illis dicam, 'Exspectate æstatis tempus, quo non friget, et vestibus opus non habetis?' Interea illi hyeme, frigore perirent. Lubin.—Exspectate, &c.] Æstivum tempus. Vrt. Sch.

70 Verum, &c.] Hic Nævolus alia beneficia ipsi Virroni Cinædo exprobrat, eique objicit, quod magno ipsum beneficio adfecerit, cum ab eo rogatus uxorem suam gravidam factam imprægnarit, quæ alias virgo mansisset. Et ita auctor noster hac Satyra salsissime et virulentissime exagitat molles illos Romanos et effœminatos.—Mittas, &c.] Quando tibi scilicet operam dedi in te ipso corrumpendo. Lubin.—Quanto, &c.]

Quanta mercede dignum putas officia mea in te?—Metiris] Æstimas.—Verum, &c.] Negligas, dimittas. Vet. Sch.

71 Ni, &c.] Absque me, mea opera, virtute et anxilio, uxor tua a te imprægnari non potuisset. Lubin.—Quod, &c.] Id est, nisi tibi omni animo devotus fuissem, uxorem tuam non devirginassem. Vet. Sch.

72 Devotusque] Omnino addictus, et tibi semper paratus cliens. Lubin. —Virgo maneret] Intacta, integra, non imminuta, et a te non imprægnata.

73 Scis certe] Non te potest fugere, quam sæpissime istud petieris, ut tuo loco cum uxore tua concumberem, et prolem sub tuo nomine tibi generarem. Scis etiam quæ munera mihi pollicitus sis pro hoc meo labore. Lubin.

74 Fugientem, &c.] Id est, uxorem tuam, quæ e domo tua aufugere voluit, ob tuam impotentiam, ego amplexu meo e fuga retractam, tibi reconciliavi. Idem.—Fugientem, &c.] Volentem recedere de domo tua. Vet. Sch.

75 Tabulas, &c.] Tuas nuptiales: Hoc est, jam tecum divortium volebat facere. Alteras, quas cum alio viro contrahebat, et alteri nubere, snaque bona legare, obsignare parata erat. Hanc ego virtnte mea revocavi, et tibi reconciliavi. - Tabulas Moris erat ut illis dotalibus et matrimonialibus tabulis ruptis, matrimonia solverent: in quibus verba solennia fuerunt: 'Liberorum procreandorum gratia uxorem duci.' Brisson, de form. 6. Lubin .- Tabulas, &c.] Dotales tabulas frangentem, et repudium volentem tibi dare, et signantem tabulas, sive alii ut nubat, sive ut alium faceret heredem, sæpins revocavi, dormiens cum ea, satis faciens. Vet.

76 Tota, δc.] Totius noctis labore, ego hujusmodi vestra dissidia vix

composui. Lubin.

77 Te, &c.] Id est, cum tu, metu infamiæ et repudii, ante januam cubiculi extra plorares.—Testis mihi] In quo cum uxore tua dormivi. Idem.

78 Lecti sonus] Qui foris spondæ crepitum, et virilem meam fortitudinem auribus percepisti. — Dominæ vox] Audivisti etiam foris uxorem tuam in complexu meo, libidinis impatientia gannientem. Lubin.—Ad, &c.] In coitu non tacentis, quod virgo erat; ut sit mariti major infamia: aut, cum virginem imitatur. Vet. Sch.

79 Instabile] Quasi dicat: Adulterorum beneficio, uxores viris ignavis adhærent, a quibus alias facerent divortium.—Dirimi, &c.] Ob impotentiam virorum Pathicorum, qui ipsi mulierosi, mulieribus a se ductis, non possunt satisfacere. Lubin.—Instabile] Exclamatio est. Vet. Sch.

80 Adulter, &c.] Qui vices impotentis mariti suppleat. Lubin.

81 Quo, &c.] Id est, o Virro ingratissime, quocunque etiam te vertas, subterfugia quærens, ut te a meis objectionibus liberes, velis nolis, multa te mihi debere, et accepta referre oportet, cum præsertim meo beneficio pater et hæres factus sis.—Prima, &c.] In excusationem tuam, et ut mea beneficia extenues. Lubin. Sic Dido, 'quæ quibus anteferam?' Æn. 1v.—Quo, &c.] Quo te vertas ad hæc quæ dicturus est? Vet. Sch.

82 Nullum ergo] Verba indignationis plena. Lubin. Et occurrit tacitæ objectioni: Posset enim dicere avarus, merita ejns nulla esse.

83 Filia, &c.] Ingens profecto beneficium. Idem.

84 Tollis enim] Id est, illos qui ex me nati sunt tollis, nutris, et pro tuis educas. Ex ritu antiquo, quum humi positos infantes tollebant.—Et, &c.] Gaudes te inscribi in libros, in quibus publica negotia actorum in judicio, et susceptorum liberorum argumenta; vel in probationem quod

vir sis. Ita dicit, quia apud ærarium, patres filiorum natorum deferebantur, notato die et Consule. Brisson. antig. t. 5. Origo hujus instituti a Servio Tullio. Lipsius in Tac. Id est, gandes tuos filios quasi ex te nati sint, in acta publica referre, ut annotentur .- Libris actorum | Aliter titulis actorum. De his diximus Sat. 11. ad illa verba, 'Cupient et in acta referri.'-Spargere] Immiscere libris actorum, et cum aliis conjungere, quasi tu genueris. Lubin .- Tollis enim et libris actorum spargere gaudes, &c. Legatum omne capis, nec uou et dulce caducum] Dicit, Filium ex uxore sublatum, tuum fecisti, cujus uxoris beneficio civis Romani frueris privilegiis, ut etiam ad caducarum hæreditatum admittaris successionem. Gloss. Isidori: 'Bona caduca, quibus nemo succedat hæres.' Dempster .- Tollis] Nutris: et libris actorum propter professionem scilicet,* quia apud ærarium patres nomina deferebant natorum filiorum. Vel nominum notitiam devulgare contestatione publica. Vet. Sch.

85 Argumenta viri] Liberos, qui argunt aliquem esse virum: et maximum viri argumentum generatio est.
—Foribus] In valvis domus suspende coronas, in signum puerperii recentis.
Dempster. Nam nato puero frondibus postes ornabantur in signum lætitia.

86 Quod famæ] Impotentiæ et mollitiei infamiæ. Quia eras infamis, tanquam Pathicus et Cinædus esses, jam quia eredunt te liberos generasse, censent te esse virum, et falsum esse, quod de te locuti sint alii. Idem. Hoc illis jam oggerere potes detrectatoribus.—Quod, &c.] Ne dicaris cinædus. Vet. Sch.

87 Juru, &c.] Per me et meo beueficio non pateris pœnas orbitatis. Cæterum parentum jura apud Jureconsultos vide. Qui enum patres erant, præferebantur aliis in petitione magistratus, et sorte provinciali, præcedebant collegas, &c. Farnab. Jac, Loënsis Epiph, Ix. cap. 9 .- Scriberis, &c.] Ab usore vel quocunque, eo quod pater es, quod alias non po-Nam cœlibes lege Julia et Papia, ex testamentis nihil capiebant, nisi e proxime junctorum; orbi, non nisi dimidium. Farnab. Lubin. nisi intra centesimum diem matrimonium contraherent.-Jura, &c.] Hæc omnia ad jus civile Poëta retulit. Id est, meo labore habes filios, et scriberis heres, et non pateris pœnas orbitatis. Vet. Sch.

88 Legatum, &c.] Quidquid in testamento a testatore tibi legatum est. id capis, quod sine sobole non faceres. Legata sæpe concipiebantur his verbis, 'quandoque liberos habuerit.' Et lex Papia ab Augusto lata continebat, ut si vir vel uxor liberos non haberet, quod alter alteri reliquisset, decima pars fisco adjudicaretur. Dulce appellat quia ex insperato contingit .- Dulce, &c.] Caducum est legatum relictum sub conditione, qua deficiente vel vivo, vel mortuo, id cadat et perveniat, vel ad testatorem vivum, vel ad substitutum co mortuo. Vel quod ab uno cadit in alterum per hæreditatem. Vide in cod. leg. de tollend, caducis. Lubin.

89 Commoda] His caducis, quæ revera sine mea opera caduca fuissent, multa adhuc commoda, privilegia, et immunitates tibi accedent per me, si numerum trium liberorum implevero, tum enim jus trium liberorum habebis. Inter alia a tutelæ laboribus et molestiis liberi excusabant: in fascibus sumendis priores erant: Tesseram etiam frumenti triplicem accipiebant, &c. Qui in Urbe tres filios, quinque in Italia, septem in provinciis habebat, inmunitatibus illis donabatur.

90 Justa, &c.] Respondet Poëta et simulat, se illi condolere. O Nævole, tuam vicem dolco, quod post tot labores exantlatos, post tot collata beneficia, parum pretii consequeris. Sed quid ille contra affert Virro, quomodo sese excusat? Lubin.—Si, &c.] Si tres filios fecero. Nama a tutela excusant liberi, et in fascibus sumendis prior est, qui præstat numero filiorum. Vet. Sch.

92 Negligit] Respondet Drancus Navolus, non curat; et alium Drancum et simplicem bene caudatum sibi quærit, qui illum itidem nullo dato pretio corrumpat. Lubin.—Negligit, &c.] Non curat, sed alium quærit, qui eum corrumpat. Vet. Sch.

93 Hac soli] Monet jam Nævolus Juvenalem, caveat ne secreta hæc de Virronis turpitudine, soli sibi commissa et concredita divulget. Cui postea respondet auctor noster, nullum turpe facinus din occultari posse. Lubin.—Hæc soli, &c.] Nævolus amico dieit, tibi soli hæc secreta credidi. Vet. Sch.

94 Et, &c.] Quæ querelæ fixæ in animo tuo maneant, neque unquam inde ad alios elimmentur. Lubin.

95 Inimicus] Cinædus iratus. Idem. —Lævis pumice] Mollis et effœminatus, qui pumice vel dropace, cutem sibi polit. Britannic.—Nam, &c.] Periculosus est Cinædus iratus, aut offensus. Vet. Sch.

96 Qui modo] Id est, qui conscium me fecit secretæ suæ turpitudinis, et scelera sua mihi concrediderat; quæ si divulgem, ex amico omnium maximus inimicus ei evado. Lubin.—Ardet] Irascitur, ira accenditur.

97 Sumere, &c.] Me occidere non dubitabit. Idem.—Ferrum] Gladium, ensem, ad occidendum.—Sumere, &c.] Occidere, aut incendere domum. Vet. Sch.

98 Fuste] Baculo capiti meo vulnus infligere, et illud comminnere.— Candelan, &c.] Id est, domum incendere facibus adhibitis tentabit. Sat. A11. 146. Lubin.

99 Nec, &c.] Quod dico: quod Cinædus sit mollis et mulierosus; quod si viribus nihil valeat, veneno rem gerit.—Nec] Divitis Cinædi iram ne contemseris, quamquam alias sordidi et avari. Idem.—Nec, &c.] Ne tibi despectæ sint, quas habet Cinædus iras. Venena dat quanticunque distrahantur. Vet. Sch

100 His, &c.] Hujusmodi opes habentibus, nulla veneni annona cara est. Annona, proventus. Lubin.

101 Ut, &c.] Areopagum, qui Athcnis fuit, intelligit, ubi teste Macrob. Arcopagitæ, vel severissimi illi et justissimi judices tacentes judicabant et sententiam et vota sua characteribus et literis significabant. Persius 4. ' nigrum scis ponere Theta.' Dicitur Areopagus, ab 'Aons, Mars, et πάγος, saxum, collis: hic enim a Neptuno Mars homicidii accusatus, coram duodecim diis, sex sententiis absolutus est. Farnab. Lubin. Fac. inquit, non minore silentio hæc tegas, quam consilia sua tegit senatus Atticus. Britannic. Beroald. Annotat. cap. 35 .- Ut, &c.] Quia in Areopago primus accusatus est Mars a Neptuno, eo quod filinm ejus Palinrothion peremisset: vcl, in Areopago Athenis, ubi sententiæ feruntur graviores. Vet. Sch.

102 O Corydon] Verba Poëtæ, quibus respondet et irridet Nævolum; o stulte Nævole, exisiimasne tu divitum secreta calari põsse? quod impossibile esse ait.—Corydon] Simplex, instice et stolide. Hemistichium Virgil. 'O Corydon, Corydon, quæte dementia cepit?' Lubin.—O Corydon] O stulte. Vet. Sch.

103 Servi ut taceant] Quamvis taceant servi.—Jumenta, &v.] Bruta et res inanimatæ scelera patefacient.

104 Marmora] Columnæ, vel muri ex marmore.

105 Junge ostia] Conduplicentur ostia, vel januam claude. Lubin.

106 Tuceant omnes] Alii, Clament omnes tollite lumen c medio.—Prope nemo, &c.] i. e. Licet sis solus, absque arbitris.

107 Quod, &c.] Ordo: Quod tamen ille dives facit, ad cantum secundum galli, sub mediam scilicet noctem, vel antelucano tempore, proximus canpo sciet ante diem. Lubin. Hypallage est.

108 Audiet, &e.] Vicinus tamen caupo omnia resciscet mature, et maleficus ille cina dus audiet famosa carmina, quæ librarius, Archimagiri, carptores, inimici et hostes Pathici illius Virronis, in infamis pathici et Cinædi Virronis flagitia, quæ præterita nocte perpetravit, confecerint.

109 Librarius] Bibliopola, ut Sosii Romæ. Vel qui libros exscribit: vel qui pensa librat. Idem.—Archimagiri] Magistri et principes coquorum.—Archimagiri, &c.] Infertores, qui iulata carpunt. Vet. Sch.

carpunt. Vet. Sch.

110 Carptores] Antiquis illi, qui cibum scindentes carpentesque præministrabant: vel etiam carminatores, id est, carptores lanarum. Vide Sat. v. 119. et Sat. x1. 136.—Quod] Alii quid. i. c. non dubitant, sed audent. Vel omnia crimina comminisci student. Vel non est mirum, si dominos suos accusant, quum velint ulcisci verbera.

111 Rumoribus] Defamationibus et infamia, quam de dominis suis passim spargunt, ulciscuntur baltea, flagella, lora, quibus a dominis cæsi sunt. Sunt autem baltea hoc loco, balteorum verbera et lora, quibus olim eæsi sunt. Lubin. Balteum eingulum e corio bullatum.

112 Nec, &c.] Quin invenietur ctiam familiaris aliquis polypragmon, qui te vel in compitis vel in quadriviis quærat, ut secreta domini flagitia et crimina tibi revelet.—Compita] Loca ubi plures concurrunt viæ, ubi solebant rustici compitalia celebrare et compotare. Lubin.—Baltva] Lora, quibus cæsi sunt.—Per, &c.] Quadrivia. Vet. Sch.

113 Nolentem] Tamen illa audire,

vel invitus, cogeris.—Miseram] Miserrimum enim et molestissimum est, cum quis garrulum, nolens, audire cogitur. Lubin.—Vinosus] Id est, qui ebrius et vinosus, 'ebrietas' enim 'operta recludit,' secretis sui domini factis revelandis tuas aures imbuat et impleat. Galli dicunt, il m'enivre de son caquet.—Inebriet] Secretis domini sui repleat, fatiget, enecet. Inebriari tribuitur autibus, ut et bibere. Sic Ovid. 'Ore meo lacrymas, anribus illa bibi.'—Vinosus, &c.] Impleat te chrius secretis dominorum. Vet. Sch.

114 Illos ergo] Illos servos qui tacere nequeunt, roga ut taceant quod a me antea petiisti: supra enim dixerat, 'Et tacitus nostras intra te fige querelas.'— Petebas] Dixerat enim: 'Hæc soli commissa tibi celare memento.' Lubin.

115 Tuccant] Qui tacere non possunt, ob id addit et subjungit.—Prodere, &c.] Notat garrulorum mores, qui nihil libentius faciunt, quam ut secreta suæ fidei commissa divulgent. Idem.

116 Subrepti, &c.] Furtivi, atque hinc dulcissimi. Ordo est: Sed servi ilii malunt arcanum domini sui prodere, quam potare tantum Falerni subrepti, quantum Saufeia pro salute pop. Romani, sacra Bonæ Deæ faciens et sacrificans, bibebat. Cæterum in sacris Bonæ Deæ (ut Sat. vt. 313. ostensum) mulicres ad extremam usque ebrietatem sese invitabant. Lubin.

117 Pro, &c.] Bonæ Deæ enim sacra scilicet populo fiebant. Sic l. 11. de legib. 'Nocturna mulierum sacrificia ne sunto, præter olla, quæ pro populo rite fient.'—Faciens] Sacrificans, et rem divinam peragens. Virg. 'Cum faciam vitulum.' Lubin.—Saufeia] Alii, Laufella; Mulier vinolenta.—Pro populo, &c.] Sacrificans virgo Vestæ. Virgilius: 'Cum faciam vitulum pro frugibus, ipse venito.' Vet. Sch.

118 Vicendum] Pulchra sententia; qua laudat vitæ innocentiam, et integritatem, ob eam potissimum caussam, ne quis servos garrulos timere cogatur. Et vir bonus non solum a crimine, sed etiam a criminis suspicione studet esse alienus. Lubin. Tamen testimonia servorum non valebant jure civili.

119 Linguas, &c.] Miserum profecto, cum nihil mali commiseris, male audire. Idem.

120 Lingua mali] Quasi dicat: Cum universus servus malus sit, lingua tamen servi, pars in illo est longe omnium pessima. *Idem*.

121 Deterior, &c.] Sensus hic: Quamvis servi sunt pessimi, tamen dominus hic adhuc est deterior, qui servos snos semper ob maleficia sua, quorum conscii sunt, timere cogitur, suorumque servorum servus est, et nunquam liber erit, ab his suis servis quos ipse nutrit. Et longe pejor est hic dominus illis servis suis, quorum vitam suo panc et ære sustentat. Lubin.

122 Animas] Id est, vitas. Farre, id est, pane. Magius Miscellan. 1. 12.

123 Ideireo, &c.] Verba respondentis Nævoli; id est, dedisti mihi utile consilium, ut recte vivam, ut sic linguas malorum servorum non cogar extimescere. Sed id consilium nimis commune est, et spectat ad omnes. Idem.

124 Modo] Id est, paulo ante.→ Commune] Quia omnium interest, ut honeste vivant. Idem.

125 Post, &c.] Qui in hoc meo officio majorem vitæ partem transegi: et spes de vitæ meæ instituto me fefellit. Idem.—Spes, &c.] Speravi enim me hoc vitæ genere opes et res inventurum, vel meorum tantorum laborum aliquid emolumenti a Virrone et fructus, sed frustra.

126 Festinat enim] Juvenilis ætatis flosculus, qui velociter decurrit, festinat, properat, et ad senium vergit. Virgilius: 'Breve et irreparabile tempus Omnibus est vitæ.' Lubin.—
Festinat, &c.] Id est, juventus decurrere, et senectus properare. Virgilius: 'Breve et irreparabile tempus Omnibus est vitæ.' Vet. Sch.

127 Velox, &c.] Juventutem intelligit, qua nihil formosius, sed et nihil velocius. Ait autem brevissima. Nam quæ jucunda brevia, quæ ingrata et injucunda, longissima apparent. — Angusta] Quæ angustis brevissimisque terminis circumscripta a brevitate vitæ captabant ansam genio indulgendi. — Miseræque] Hoc quotquot vivimus nemo nostrum non experitur. Lubin.

128 Dum, &c.] Id est, interea dum in deliciis vivimus, et vel maxime oblectamur, senectus occupat nos, non animadversa neque intellecta.—Serta, unguenta] Coronis ornabantur, et unguentis inungebantur inter bibendum.—Puellas] Amicas, meretrices ad concubitum.—Dum, &c.] Coronas et aromata. Vet. Sch.

129 Obrepit] Significantissima voce rem expressit, more insidiantis clam venit. Lubin.

130 Ne, &c.] Ridicula et Ironica Poëtæ consolatio, hortans Nævolum ut in proposito perseveret. Mi Nævole, cave animum dejicias, dum Roma incolumis stabit et durabit, tu et tui similes semper quod agant habebunt. Lubin.—Pathicus, &c.] Corrumpi voleus, aut corruptus. Vet. Sch.

131 His collibus] Roma stante adhuc et florente.—Ad, &c.] Colles scilicet vel Romam: omnes ex alis regionibus qui corrumpi enpiunt, veniunt terrestri itinere, carpentis; et mari, navibus. Lubin.—His, &c.] Id est, septem montibus, supra quos posita Roma est, Palatino, Tarpeio, Viminali, Aventino, Esquilino, Cælio, Vaticano. Vet. Sch.

132 Carpentis, &c.] Ad corruptores et itinere venient, et mari. Vet. Sch. 133 Qui, &c.] Id est, cinædi et mol-

les, qui muliebri more caput component, ne ornatem capitis ambitiosum perturbent. Respicit Poëta ad Calvi Poëta versiculum, qui Pompojum taxavit: 'digito caput uno Scalpit; quid credas hune sibi velle? virum.' Politian. Miscell. c. 7.—Altera, &c.] Id est, futuri temporis spes longe major et melior, quam præteriti tibi superest. Lubin.—Altera, &c.] Multos imberbes habes tibi crescentes.—Qui, &c.] Cinædi cum muliebri more componunt caput. Vet. Sch.

134 Tu, &c.] Tu tantum para te, ut sis fortis: tu herbam illam salacem, quæ Venerem excitat, et ad libidinem exstimulat, comede; teque ad futurum prælium exstimula, et præpara. Plinius x. 43. Martial. Epig. HI. 74. Per erucam omne Veneris excitamentum intelligit. — Tu, &c.] Dicitur hæc herba ad coitum inflammare, et vires dare. Vct. Sch.

135 Hæc exempla] Respondet Nævolus. Fer, inquit, hæc exempla et præcepta excitandæ libidinis felicibus. Quasi diceret, se in tali re minine esse fortunatum. Britannicus.—At mea, &c.] Fatum, vel Parca mea contentum me esse jubet, si tenuem meo opere victum mihi comparem, nedum multam rem faciam. Alii per Clothon et Lachesin, vitam intelligunt.—Hæc, &c.] Respondet Nævolus. Vct. Sch.

136 Si, &c.] Usque adeo infelix snm, ut vix industria inguinis ad vietum sufficiat. Vet. Sch.

137 O parvi, §c.] Sequitur jam ridiculum et stultum Nævoli votum, quo omnia, ut putabat, maxima, a Diis Laribus sibi optat, cum minimo contentus vivere nequeat: quod ta men stultus, ut ipse superius fassus est, fato facere eogitur.—Pævi] Nam stultis sua omnia parva videntur esse. Vel ex affectu eos sic vocat.—Nostrique Lares] Nostri Dii familiares, ergo nou sine Emphasi ait: ut omnia quæ nostra sunt parva, exilia,

et minuta sunt.—Thure, &c.] Talia enim Diis domesticis offerebantur: minuto autem ait ob inopiam. Lubin.
—Thure, &c.] Thus minutum manna vocant: et in invidiam Deorum Penatium, minuto dieit. Vet. Sch.

138 Farre] Plin. 11. 2. 'Numa instituit Deos fruge colere, et mola salsa supplicare, et far torrere.'— Et, &c.] Sertis enim illis solebant coronare. Ut sæpius inculcatum, et pervinm legentibus.—Exornare] Alii legunt exorare, id est, coronatus floribus, preeari soleo. Lubin.—Exornare, &c.] Id est, coronatus floribus, preeari. Vet. Sch.

139 Quando ego figam aliquid, quo sit, &c. 7 Veteres ubi Vota concepissent, concepta Tabellis inscribebant: ita conscripta signabant; obsignata affigebant Deorum statuis, seu genibus; ea enim misericordiæ sedes consecrata est. Affigebant autem cera: atque Sat. x. ' Propter quæ fas est genua incerare Deorum.' Rutgers .-Figum, &c.] Constituam, componam. Id est, fixum aliquid, vel certas divitias vobis adjutoribus aequiram, ne res meæ in senectute ad baculum et mendicitatem redigantur. Lubin. -Quando, &c.] Constituam, componam, habeam: aut certe quia in ceris vota figuntur apud templa: aut habeam, ubi maneam, aut supra quod incumbam senex. Vet. Sch.

140 A tegete] A casa mendici, et paupertate, id est, a mendicando. Sic Sat. v. 8. 'Et tegetis pars Dimidia brevior.'—Viginti, &c] Id est, ut sic mihi fenns viginti millta sestertiorum, quæ fænus sint ex capitali summa in fænus data, et quæ alias mihi pecunias pariant. Lubin.—A tegete] Casa mendici, a mendicitate.—Viginti, &c.] Deest, ut sint. Vet. Sch.

141 Vascula] Quando mini figam scilicet, ut mini sit supellex ex optimo argento. Lubin.—Argenti puri] Non calati. Grang.

142 Scd quæ] Quæ censuræ notam

mereantur. Agellius l. IV. scribit, Cajum Fabricium et Q. Æmilium Papum Censores Publ. Cornelium Ruffinum, qui bis consul et senator fuerat, senatu movisse, caussamque ipsi notæ subscripsisse, quod comperissent cœnæ gratia, decem pondo argenti habere: quod sc. sibi argentea vasa comparasset. Id est, habeam puri argenti vascula, quæ pondere suo decem libras superant. Val. Max. 24. quæ invidiosa etiam sint, nt mereantur a Fabricio notari. -Et, &c.] Supp. sint. Duos ex Mæsia servos lecticarios mihi comparem. qui me humeris suis in lectica portent ad ludos Circenses spectandos. Lubin .- Sed, &c.] Plus sibi decem libris argenti petit. Fabricius Censor collegam suum notavit in Senatu, quia supra decem libras argenti, unam fialam invenit. Antea enim non licebat Senatorem plus habere. -Et, &c.] Lecticarios, ait, quorum laturas locem, et securus Circenses spectem; id est, quos locem ut me ferant. Vet. Sch.

143 De, &c.] Id est, servorum ex Mæsia, unde lecticarii eligebantur, ut qui erant robustissimi.—Locata] Id est, sub me locata. Lubin. Supposita, ut illi me in circo succollantes ferrent.

144 Clamoso, &c.] Ob ludos et plansus.—Securum] De nulla re solicitum, ut qui jam opes habeat. Lubin. Vel potius, cui nullum periculum sit a premente populo.

145 Currus, &c.] Præterea sint mihi servi argentarii. Currus, cum enim laborat, se incurvat, vel currus qui assiduus in opere sit; ridiculum votum, quo notat stoliditatem Nævoli.—Calator] Qui pocula cælare et sculpere novit. Lubin.—Et, &c.] Ut sunt plastæ, vel pictores qui velocissime aliquid pingunt. Idem. Quidam legunt, Qui maltha, &c. Quid maltha ad picturam facit? Alii, Qui multas facics pingat cilo. Legendum esse co

loco constat: 'Qui multas facies fingit cito.' Plastas intelligit, et recte ita interpretatus est vetus Scholiastes, quorum proprium est cito plures facies fingere, quas uno modulo ac typo exprimunt. Salmas. Plin.—Curvus, &c.] Id est, opifices, servi argentarii, laboriosi, anaglypharii. Vet. Sch.

146 Sufficient hæc] Quoniam paupertas mihi a fato est. Voluit plura exoptare, sed reprehendit se inquiens, Quando ad paupertatem redactus ero, hæc quæ petii sufficient, quibus paupertatem meam solari possim. Lubin.—Sufficient hæc] Plastæ, archetypus. Vet. Sch.

147 Votum, &c.] Hoe meum est scilicet. Id est, preces hæ meæ adeo miserabiles sunt, ut ne sperare quidem possim, me voti compotem futurum, aut hæc consecuturum. Lubin. Estque veluti acclamatio, quasi qui errorem suum jam cognoscat.—Quando, &c.] Non dico dives; at pauper, inquit, quando ero? Nam modo nec pauper sum: ut Terentius, 'Nam mihi nihil esse, religio est dicere.' Vet. Sch.

148 Nam, &c.] Rationem subjungit, cur sperare nequeat se voti compotem fore: eo quod fortuna ad preces suas aures obturet, illa cera, qua Ulyssis socii remiges, aures suas obturantes surdi fuerunt, et non audientes Sirenum cantus, incolumes et salvi evaserunt. Hygin. fab. 125. Lubin.

149 Affigit, &c.] Fortunam obturare aures eleganter dixit, et ritu antiquo: nam virgines aures de more obcerabant, et obscænis occludebant aditum et auditum. Grang.—Ceras] Ulysses enim a Circe admonitus, ne pateretur se allici Sirenum juxta Siciliam habitantium cantu, sociis cera aures obturavit, et se ad malum navis alligari jussit, atque ita prætervectus est. Farnab.—Illa de nare] Sc. Ulyssis.—Aufixit, &c.] Ad auriculas,

id est, surda est.—Illa, &c.] Ulyxis, ut Sirenarum periculum posset evadere. Vet. Sch.

150 Siculos, &c.] Sirenum, juxta Si-

ciliam habitantium.—Remige, &c.] Sociis remigantibus propter ceram auribus addixam, nihil audientibus, et ad tempus surdis. Lubin.

SATIRA X.

1 Omnibus, &c.] Juvenalis accusat hae Satyra, ignorantiam hominum, qui a Diis per summam imprudentiam ea optant quæ perniciosa sunt, et docet quid homines a Diis impetrare debeant. Est autem hic initio sensus: Tanta est humanæ mentis cæcitas, tanta bonorum et malorum ignorantia, ut ab ortu Selis usque ad occasum, paucissimi inveniantur, qui vere bona a malis, et contra possint discernere. Cicero etiam 1, 1, de finibus ait: 'Ignoratione rerum bonarum et malarum, maxime hominum vitam vexari.'-A Gadibusl Id est, ab extremo occidente, ad orientem extremum. Insula est sita ultra fretum Herculeum, quod ab ea Gaditanum Latini dixerunt: Græci vero Herculeum, ex Poëtarum figmentis, qui duas columnas ibi statuisse Herculem volunt. Mauri illud fretum vocaverunt, Gibraltar. Extremum occidentem credebant antiqui: unde elogium Herculis columnis inscriptum, NE PLUS ULTRA, quod ipsum, nomen Gades designat. Gadir enim Punica vox est, quæ sepem significat, seu terminum et finem; hodie ab Hispanis Calis malis dicitur, Grang. Illustrat hanc Satyram Stephanus III. c. 3 .- Omnibus in, &c.] Τρόπος συνεκδοχή: a parte totum. Nam cum Oc-

cidentem et Orientem significare vellet, locum posuit, Gades scilicet et Gangem, breviter complexus orbem. Nam Gades sunt in Atlantico mari, Hispaniæ proximæ, ubi se angustissimo divortio inter columnas Herculis in Mediterraneos sinus Oceanus infundit. Vet. Sch.

2 Auroram] Ad extremum orientem, ubi Sol oritur.— Gangem] Nobilissimum Indiæ Orientalis fluvinm.— Pauci, &c.] 'Vitia' enim 'nobis sub virtutum nomine obrepunt.' Scneca.

- 3 Vera, &c.] Quæ animi tantum sunt, virtus, justitia, et vitæ integritas: quæ fracta nave cum possessore enatare possunt. Nam recte Seneca: 'Non est tuum, fortuna quod fecit tuum.'—Illis, &c.] Id est, mala; quæ bono contraria, et sæpe tamen bona apparent. Grang.—Remota, &c.] Id est, ignorantiæ velo ablato, cum ex errore opinantur bona esse, quæ mala sunt. Hinc Proverbium: 'Nubem submovere.'
- 4 Quid, &c.] Quaeunque timemus, et petimus, quae fugimus, et optamus: facimus, non ratione, nec bona aut mala in se ipsis, sed extrinsecus tantum consideramus, et metimur. Lubin.
- 5 Quid tam, &c.] Alii concupis. Sed prior vox prævalet, quia votis 'est conveniens. Id est, quid tam dex-

tero aut prospero conatu aut auspicio a Diis petis, concupis et precaris, ut non olim tuæ petitionis et voti te pæniteat? Dextra cum erant numina favere credebantur, læva contra. Turæbus XXIX. 35.

6 Conatus] Contentionis, appetitus, desiderii.—Pæniteat, &c.] Ut te postmodum non pæniteat desiderium et votum tnum a Diis completum et peractum esse. Lubin.

7 Evertere] Dii promti nimis et faciles ad largiendum et obsequendum votis hominum, dum dant, quidquid homines petunt mala et noxia, totas domus et familias perdiderunt. Idem.—Evert. domos totas optantibus, &c.] Ritterhusii v. c. operantibus, id est, sacrificantibus. Vide Brisson. de formul. Schiopp.—Optantibus ipsis] Dominis: ut Neptunus exauditis Thesei votis de Hippolyto. Farnab.

S Nocitura, &c.] Toga, et militia, in auferendi casu, id est, pace et bello petimus, qua nobis noceant. Idem. —Di, &c.] Satyrice, ad mala peragenda faciles: vel ideo faciles, quia preces stultas audiunt.—Nocitura, &c.] Optantibus dignitates, nocituras in pace, et in bello. Vct. Sch.

9 Torrens] Multis eloquentia abundans, et torrentis instar flueus, mortifera et exitialis est, et sua facundia multis exitium attulit.—Multis] Ut Ciceroni, Demostheni, et aliis, ut infra 114. Farnab.—Torrens, &c.] Abundans eloquentia, aut fluens. Vet. Sch.

10 Viribus, &c.] Intelligit Milonem Crotoniatem, qui insertis manibus quercui fissæ, eam divellere conatus, excussis cuncis, et in snam naturam quercus revocata, has compressit, eumque feris lacerandum præbnit. Plinius v11. 20. Valer. Maximus Exempl. 1x. 12. Gellius x1v. 16.—Viribus, &c.] Ut Milo Crotoniates, qui cum arborem manibus scinderct, brachia ejus occupata sunt, et a lupis consumtus est. Vet. Sch.

12 Nimia, &c.] Non sine vitæ periculo sæpe. Lubin.

13 Strangulat] Opprimit, suffocat. Sen potius strangulari et opprimi facit, non enim ipsa nocet pecunia, sed propter eam nobis nocetur.—Et cuncta] Dum omni ratione laborant, ut suus census tanto excedat aliorum census, quanto balæna Britannica exsuperat Delphinas mole. Farnab. Qui sit valde extra communem divitiarum mensuram.—Strangulat] Apoplexin passi moriuntur. Vet. Sch.

14 Delphinis] Dicimus Delphin, et Delphinus.—Balæna, &c.] Quod in Britannia majores, imo maximæ, spectantur. Lubin.—Balæna, &c.] Metaphora in Tiberium, et divites. Vet. Sch.

15 Temporibus diris] Quibus Nero imperator undique oceasione quæsita, insidiabatur divitum opibus. Farnabius. Exemplis jam demonstrat divitias multis obfuisse. Ordo est: tota militum cohors, clausit diris illis et tyrannicis temporibus, Nerone imperante et jubente, Longinum, et Seuecæ divitis hortos: et obsidet ædes Lateranorum divitum; rarus autem miles in pauperum casulas, et cœnacula venit. Lubin .- Temporibus, &c.] Tyrannicis scilicet: cum jussisset Nero omnes prædari, ad domos divitum milites cucurrerunt, pauci ad domos pauperum. Vet. Sch.

16 Longinum] Cajama Cassium Longinum Jureconsultum intelligit, quam interfici jussit Nero, non alto injecto crimine, quam quod Cassii unius e Cæsaris percussoribus statuam retinuisset, cum revera optbus illius inhiaret Imperator: et per Longinum, intelligit Longini domum.—Magnos, &c.] Quos Nero ipsi dedit, et Seneca præceptore occiso, postea rursus abstulit. Farnab.—Senecæ] De hujus optimi et sanctissimi viri divitiis, vita, et morte superius aliquoties dictum. Vide Tacitum 1. xiv. et Xiphilin. Nerone.

17 Lateranorum] Nam et Plautium Lateranum consulem designatum, Nero adeo præpropere interfici jussit, ut non complecti liberos, non illud breve mortis arbitrium permitteret: manu antem Turii tribuni truccidatus est. Tacit. 15. Britamic.—Obsidet] Ut Lateranus comprehendatur, et ne qua aufugiat. Lubin.

18 Tota, &c.] Militum Neronianorum ab Imperatore missorum ad interficiendum Laterauum. Tacit. 15. Annal.—Rarus, &c.] Scilicet ad pauperes et inquilinos, jussu Neronis occidendos.—Canacula] Ad quæ scalis ascenditur; illa autem superiora domus tabulata, tectis proxima, pauperibus et inquilinis locabantur, utpote divitibus incommoda. De his dictum Sat. III. vs. 199. Turneb. viii. 11.

19 Pauca, &c.] Probat jam, divitias, quantulæcunque etiam sint, curas et metum possidenti creare; præsertim noctis tempore, insidias et pericula metues.—Puri argenti] Ad extenuationem dicit, non enim illud tanti, quanti cælatum Emblematis. Turneb. XXIX. 1.—Pauca, &c.] Licet modica tibi sit res familiaris, metuis tamen impetum militis a Tiberio missi ad proscriptionem tuam. Vet. Sch.

20 Gladium] Latronis.—Contumque] Conti, hastæ longiores et robustæ. Lubin.

21 Et motæ ad Lunam, &c.] Sic Virgilius: 'simul ipsa silentia terrent.'
—Ad lunam] I. c. ad lumen lunæ.—
Umbram, &c.] Την αύτοῦ σκιὰν φοβεῖσθαι. Idem.—Et, &c.] Ut Virgilius,
'Simul ipsa silentia terrent.' Vet.
Sch.

. 22 Cantabit] Securo animo erit, quia, cui nihil est, nihil auferri potest. Illis autem maxime timendum, quibus maximæ divitiæ. Lubin. Senec. ad Lucil. 'Nudum latro transmittit, etiam in obsessa via pauperi pax est.'

23 Prima, &c.] Subaudi sunt. Damnat jam hominum dementiam, qui imprimis a Diis maximas divitias peterent, olim sibi perniciosas et fraudi futuras. Quam dementiam non immerito Democritum risisse, et Heraclitum deflesse innuit.—Cunctis, &c.] Ut quæ in omnibus templis ad Deos concipiuntur, qualia crant, quæ ob turpitudinem cum murmure et susurro ad Deos concipiebantur. Lubin.

24 Ut maxima, &c.] Ne quis civium Romanorum nobis sit ditior. Eo dixit, nam in foro Trajano Senatores et ditiores arças habebant, in quibus argentum et pecuniam deponebant, ut ab incendio tuta esset. Vide Sat. XIV. vs. 260. majorem pecuniæ summam in fænore habeamus: fæneratores enim in foro. Grang.—Ut, &c.] Usque ad Cerealem præfectum, in foro Trajani arcas habuerunt Senatores, in quibus argentum, aut pecunias tutins deponebant. Propterea et locus ipse in quo erant arcæ positæ, Opes dictæ sunt. Vet. Sch.

25 Sed nulla, &c.] Id est, in Samiis et fictilibus vasibus venena non propinantur, sed aureis; et ratio est, quia pauper pauperi nihil invidet.— Aconita, &c.] Id est, pauperes venena non timent. Et bene Poëta, ut ostenderet paupertatem innocuam a crimine, et divitias malis oppressas, vasa potoria ad demonstrandam diversitatem posnit. Vet. Sch.

26 Fictilibus] Bene Poëta; ut ostenderet panpertatis securitatem et innocentiam, et divitiarum solicitudinem. Grang.—Pocula, &c.] Id est, gennnis ornata. De vino Setino dictum Sat. v. vs. 43.

27 Ardchit] Eo dixit, nam in auratis poculis, liquor quasi ardentem lucidam flammam imitatur. Vel ardebit veneno. Grang.—In luto auro] In capaci et amplo poculo aureo.—Et, &c.] Vinum a Setio. Inaurata, inquit, fiala cum vinum coloratum acceperis, time venena. Et ardebit, quia vinum splendescit in auro. Vet. Sch.

28 Jamne, &c.] Probat illa homi-

num vota stulta esse, auctoritate eximiorum duorum Philosophorum, Democriti et Heracliti: quorum hic illam dementiam semper deflevit, ille semper risit.—De, &c.] Democritum Abderitam intellige. Vide de illo mira apud Suidam. Grang. Democritus enim et Heraclitus vocati sapientes.

29 Quoties] Quoties vel extra domum prodierat, et vel semel hominem

intuitus esset. Grang.

30 Flebat, &c.] Heraclitus Ephesius notatur, qui semper hominum dementiam deflebat. Lub. Pro auctor, alii habent, alter.

31 Sed, &c.] Jam hosce duos contrarios adfectus inter sese comparat, demonstrans promtius ac facilius esse ridere, quam flere.—Rigidi] Effusi, et petulantis.—Censura cachinni] Id est, de re inepta ac ridicula judicium. Lubin. Vel potius taxatio et ceusura,

quæ fit per cachinnum et ridendo.

32 Mirandum est] Unde nimirum
Heraclitus, semper materiam fletus,
vel potius lacrymas ad flendum habere potuerit. Idem.

33 Perpetuo] Id est, Democritus suo tempore semper ridebat, quo homines tamen longe melius vivebant. Quanto magis risisset nostro tempore. —Pulmonem, &c.] Quia ex splene risum dicunt gigni. Idem.—Pulmonem, &c.] Quia ex splene risum dicunt gigni. Vet. Sch.

34 Urbibus illis] Ut Abderæ, patriæ Democriti, et reliquis Græciæ, vel Thraciæ urbibus non erant tales in-

eptiæ. Lubin.

35 Prætexta] Vestis, qua pueri utebantur usque ad tirocinii diem, id est, usque ad annum decimum septimum. Erat ergo talis toga, cujus ora et circuitus purpura prætexta erant. Erat etiam nobiliorum.—Trabeæ] Regum vestes purpureæ, albæ.—Fasces] Virgarum, quos lictores Dictatoribus, Consulibus, et Prætoribus, præfere-

bant.—Lectica] Qua ditiores portabantur.—Tribunal] Unde Prætor jndicat, et sententiam dicit. De his omnibus vide Sat. VIII. vs. 259. Idem. —Prætexta] Quarum Tarquinius Priscus usum invenit, et Romæ intulit, palmatam dicit. Vet. Sch.

36 Quid, &c.] Id est, quid acturum fuisse putas Democritum, quantos cachinnos editurum, si vidisset prætorem illum ignobilem et superbum in sublimi curru vectum, et exstantem, habituque triumphali ludos Circenses agentem et spectantem et disponentem. Vide Sat. VIII. 194. Lub.

37 Medio, δc.] Al. medii. In media hominum corona in circo spectantium. Idem.

38 In. &c. In palmata trabea; id est, in picta et triumphali toga, quam ex templo Jovis sumtam induebant, ut indicat Livius 1. x .- Sarrana, &c.] Id est, purpurea, Tyria. Tyrus enim Sarra olim dicta a pisce, cujus succo purpura tingebatur; maximus usque ibi horum piscatus. Aulæa dicit Satyrice, quod tam amplæ et sinuosæ essent, nt aulæa, id est, vela regia videri merito possent, quibus parietes teguntur. Lubin .- In, &c.] Mappam mittentem in Circo Consulem describit poëta. Nam tunicam Jovis, togam palmatam dixit, Tyria purpura confectum, hoc est Sarrana: pro infectum, ut Virgil. 'Ut gemma bibat, et Sarrano dormiat ostro.' Vet. Sch.

39 Ex humeris] Sc. dependentia. —Togæ, &c.] Acu Phrygionum arte, quæ pendebat ex humeris prætoris. —Mugnæque, &c.] Ordo est: Si Democritus vidisset Prætorem ferentem tantum orbem magnæ coronæ. Notat hoc loco coronam triumphalem tanti ponderis et magnitudinis, ut triumphantis una cervix ipsi portandæ non satis esset. Lubin.—Ex, &c.] Eleganter aulæa quasi latis velis. Cicero: 'velis amictos non togis.' Vet. Sch.

40 Non sufficit] Supple, Ferendo .--

Tantum, &c.] Tantam multitudinem. Vet. Sch.

41 Publicus | Servus scilicet, Teste Pediano, Consul olim Prætor dicebatur, et veteres etiam omnem magistratum, cui pareret exercitus, Pratorem dicebant .- Et sibi consul Præfiscine ad exorandam Nemesin, comitem assiduam rerum lætarum et ὑπερόγκων, triumphantibus a tergo in codem curra adstabat servus publicus, qui coronam illam auream immensi ponderis et amplitudinis sustinebat, et simul attendere triumphantem jubebat ad ultimi supplicii instrumenta currni appensa, tintinnabulum scilicet et flagellum; atque subinde interclamabat: 'Respice post te: Hominem te esse memento.' Lubinus. Farnabius.

43 Da, &c.] Persequitur ulterius triumphalia ornamenta, quæ Democritus risisset. Id cst, adde his sceptrum eburneum, quod triumphans in manibus tenet, in cujus summitate aquila sculpta est. Idem.—Da, &c.] Virga, quam consules portant, quia super ea aquilas faciunt. Vct. Sch.

44 Illine, &c.] Ab una parte. Hi cornicines præcedebant coronati triumphantis currum, militibus permixti.

45 Agminis, &c.] Id est, longissimi ordines clientum et servorum, qui officii gratia comitantur triumphantem, ex altero latere præcedentes.—Niveos, &c.] Circum equos et currum triumphantis, in candidis togis officium facientes cives et clientes. Manut. 111. Quæst. 1. Tameb. xxi. 3.—Et niveos, &c.] In candidis togis officium facientes. Vet. Sch.

46 Defossa, &c.] Scoptice hoe dicitur. Immit antem cives Romanos utilitate omnia metiri; qui patronos suos non ob virtutem, sed utilitatem et sportulam ament. Turneb.—Defossa, &c.] Velut in terra, quasi nunquam inde egressura sit: facete et satyrice in avaros. Grang.—Quos, &c.] Nou amor verus, sed sportula. Vet. Sch.

47 Tunc, &c.] Emphatice dictum, cum scilicet homines longe prudentiores et longe rectins viverent. Suo nempe tempore inculto et agresti.—
Ad, &c.] Quoties exivit, et quoties homo illi occurreret. Quanto magis nostro tempore hominum vanitates rideret. Grang.—Tunc, &c.] Tunc quoque invenit Democritus materiam risus, cum hæe quæ in urbe fiunt, necdum essent reperta; id est, major severitas, et minor vanitas esset. Vet. Sch.

48 Cujus, §c.] Digreditur in landes Democriti. Democritus ex Abdera Thraciæ obscura urbe orinndus, ostendit viros inclytos ubique posse nasci, juxta Senecæ illud; 'Potest etiam ex angulo vir magnus prodire.' Grang.

49 Magna, &c.] Virtutis, Prudentiæ, Fortitudinis. Idem:

50 Vervecum, &c.] Apud Megarim aut Abderim Democriti patriam: in Thracia sc. ubi barbari sunt et rudes instar vervecum. Stupidorum autem ac stolidorum convicium est, vervex. 'Ain' vero vervecum caput,' Plaut. Verrecum, positum hic pro homine simplici ac rudi .- Crassoque, &c.] Qualis erat in Bœotia: Quæ etiam male audiebat ob id inter paræmiographos: 'Bœotum in crasso jurares aëre natum.' Horat. Porro ex cœli vitio etiam ingenia solent æstimari. Idem. Crassus aër pingues et hebetes reddit, ut contra tennis ingeniosos .- Vervecum, &c.] Apud Abderim, ant Megarim, quæ fuit patria Democriti: nam ex cœli vitio regiones solent æstimari: Nam fuit Democritus, ubi stulti solent nasci; id est, Achivus. Vult igitur Democritum inter stultos prudentissimum natum. Vet. Sch.

51 Ridcbat, &c.] Omnes hominum actiones, curas, gaudia, dolores, et omnia fortuita deridebat, cum ipsi nulla fortuna, sed ipse fortuna dominaretur. Lubin.

52 Cum, &c.] Nam cum fortuna ip-

si minitaretur mali aliquid, ille ipsam fortunam contemnens, ipsi laqueum, quo ipsa se suspenderet, transmittebat, et infami digito cum contumelia et contemtu turpiter ipsi insultabat. Idem.—Cum, &c.] Cum fortunam contemneret, nihil dicens habere quod ab ea exspectaret; quinimo infami digito ci turpiter insultaret. Vet. Sch.

53 Mandaret, &c.] Infamis digiti objectu, qui medius est, ipsum in quem objicitur infamem notari dixerunt. Fuit enim prisci moris, ut si quos floccipenderent, aut insigni contumelia, vel deformi convicio afficerent, id objectu medii digiti protenti, non autem compressi, denotarent: quod est a Græcis usurpatum, ut contractis reliquis digitis, medium ignominiæ caussa protenderent, quod okiμαλίσαι dixere: σκιμαλίζειν enim, prætentare est digito an gallinæ ova conceperint: sicut ἀθερίζειν, ubi quempiam flocci facere ostendunt. Quare ab Atheniensibus medius catapygos, quasi cinædus et scortum adnominatur, quod infamiam incuteret et convicium faceret. Alexand. ab Alex. Martial. l. 11. Epig. 28. Pers. 11. 33.

54 Ergo, &c.] Concludit disputationem de opibus, quas homines optant, demonstrans illas aut esse supervacuas, ut sine quibus homines beate possint vivere; aut perniciosas. Lubin.

55 Genua, &c.] Hoc est, cereas tabellas literis signatas, quæ vota explicabant, Deorum imaginibus affigere. Nam vota insculpebantur aut inscribebantur in cera in genibus statuarum. Incerabant autem Deorum genna, qui votum susceptum signabant, seque voti reos constituebant. Quidam arbitrantur ex veterum consuetudine hæc dici, qui vota in charta concepta et obsignata Deorum genibus adfixerunt. In genibus autem misericordiæ situm putabant; unde dicimus, ' ad genua alicni supplex accidere.' Vel, est tot ac toties prehendere Deorum genua, qui habitus est misericordiam implorantium, ut sudore incrassarentur, et videretur illis quasi cera superposita. Turneb. 1. 17. et xxx. 19.—Genua, &c.] In signis insignare, vota facere. Vet. Sch.

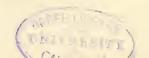
56 Quosdam, &c.] Transit jam ad honores, quos et ipsos, æque ut divitiæ, pluribus exitio fuisse ostendit exemplo Sejani.—Subjecta, &c.] Verissime dictum. Lubiu.

57 Mergit] Obruit, pessumdat, perdit. — Longa, &c.] Forte intelligit stemmata, proavorum honores, generis rationem, et res gestas continentia. Idem.—Honorum, &c.] Ænea pagina, quæ ante imaginem eorum stans, omnes eorum gradus honorum inscriptos continet: quam nunc dicunt, tabulam patronatus. Vet. Sch.

58 Descendunt] Dejiciuntur, reste in terram trahuntur, proculcantur. Moris autem erat, ut Sat. viii. dictum, damnatorum statuas dejicere; et divulsas in Gemonias trahere, teste Tae. l. 111. Annalium. — Restemque, &c.] Nam laqueos altioribus statuis solebant injicere; atque ita detrahere. Lubin. — Restemque, &c.] Trahuntur, ducuntur. Vet. Sch.

59 Ipsas, &c.] Id est, triumphales equestres statuæ dejiciuntur, et rotæ curruum, securibus franguntur et cæduntur.—Impacta] Percussa, immissa, vel impulsa in statuas. Lubin.—Impacta, &c.] Si intacta: nova: si impacta, percussa, ab eo quod est inpingo. Vet. Sch.

60 Et, &c.] Ridicule et Satyrice dixit: quasi ænei illi equi immerito pænam et scelera Sejani domini sui luant. Dicuntur antem hæc de Ælio Sejano, qui præfectus Prætorii erat, et apud Tiberium tanta auctoritate valebat, ut ejus imagines aureæ passim colerentur, ejusque natalis dies publice celebraretur. Lubin.— Immeritis] Innocentibus.—Et immeritis, &c.] Quibus vecti sunt honorati. Nam Poëta equestres statuas et con-

sulares dicit immerito pænam sustinere, aut reste trahi, quod ait sequi, aut certe conflari, qui inimicorum fuerunt. Cum illi quorum fuerint * propriis moribus dignam sustinuerint sententiam; ex quo ostendit per hoc vitam nobilium. Vet. Sch.

61 Jam, &c.] Quibus statuæ liquesonnt. Alii stridunt. Lubin.—Jam, &c.] Conflatur statua, ut pecunia inde fiat. Vet. Sch.

62 Ardet, &c.] Liquescit, quod ante in tanto honore habitum.—Crepat, &c.] Magna statua, magni, imo ingentis illius Sejani, in fornace cum crepitu resolvitur et liquescit. Lubin.

63 Sejanus Statua Sejani. - Ex, &c.] Ex capite statuæ Sejani .- Toto, &c.] Tiberius cnim totius orbis Imperium obtinebat, a quo Sejanus perpetuus collega Imperatoris in consulatu, ob summam potentiam a principe sibi traditam, secundus erat. Vide Tacit. Annal. Iv. Lubin. 'Faciebant enim sacra statuis ejus, non aliter quam statuis Tiberii: Et per fortunam ejus jurabant, eumque Tiberii collegam appellabant, non in consulatu, sed in orbis terræ imperio.' Xiphilin .- Sejanus | Sejanus fuit Tiberio usque adeo carus amicus, ut nihil esset quod ei a Tiberio petenti negaretur: usque adeo etiam de eo cogitaverit necem, ut dispositis conjuratione sociis occiso Tiberio ipse regnaret. Cum hoc cognovisset Tiberius, super cius nomine Epistolam ad Senatum misit, et sic per Consules damnatus est, cum omni progenie sua: usque adeo ut filiam ejus virginem juberet Senatus a carnifice stuprari, et sic occidi, ut jure videretur fuisse occisa. - Orbe, &c.] Quia Præfectus urbi fnit, venerabilis, secundus a Cæsare Tiberio. Vet. Sch.

64 Fiunt, &c.] Postquam ab artificibus est liquefactum. — Urccoli, &c.] Vasa diversa. Xiphilin.

65 Pone, &c.] Ironice Poëta hæc de Sejano. Vel sunt verba populi, quem introducit Tiberio gratulantem, quod hostem Sejanum oppresserat, et occlso iusultantem. Lubin. Quod fieri solitum in lætitia publica, in qua frondibus domus ornabatur. Grang. Farnabius explicat, Coronatus Jovi sacrificia.—Duc, &c.] Id est, candidum bovem, quem Jovi Capitolino ex triumphantium more immoles in gratiarum actionem. Lubin.—Pone, &c.] Hoc quasi populus loquitur. Vet. Sch.

66 Cretatum] Id est, album, Jovi gratum: quod vestes addito cretæ genere fiant candidiores, ut docet Isidor. Superis enim victimas candidas immolabant: inferis nigras. Hine apud Persium, 'ambitio cretata,' quod qui magistratus ambirent, candidioribus solito togis uterentur, a quibus candidati dicti. Britannicus .-Ducitur | Trahitur : μείωσις. - Unco Sontium enim gutturi infigebantur unci a carnifice, ut traherentur ad scalas Gemonias, vel in Tiberim .-Cretatumque, &c.] Candidum. tibi, inquit, prosint Dii, cum Sejano nihil profuerint. ut Lucretius: 'Cretatumque bovem duci ad Capitolia magna.' Vet. Sch.

67 Spectandus] Qui paulo ante alios in triumphum ducebat, jam ipse ducitur, aliis spectaculum exhibiturus. — Gaudent, &c.] Ejus interitu, ne quis illi amicus viderctur. — Quæ, &c.] Ita ait populus a spectaculo tam tristi reversus, occiso Sejano insultans, omnes in horas mobilis. Quisnam illi occiso vultus?

68 Nunquam, &c.] Est occupatio; quasi dicat aliquis: Ego quidem illum nunquam amavi. Sed tamen libenter scirem sub quo crimine ceciderit, et occisus sit. Lubin.

69 Cecidit, &c.] Quid sceleris commisses dicitur, ob quod occisus cecidit.—Quisnam, &c.] Qui ipsum detulerit, tanquam res novas molitum. Idem.

70 Indiciis] Alii legunt indicibus, qui illi sunt, qui conscii sceleris alios accusant.—Quo teste, &c.] Imperator, Sejanum sibi insidiatum esse. Idem.

71 Nil, &c.] Respondet alter e populo, qui introducitur. Quasi dicat: Princeps non longo processu utitur. Sed tantum scripsit ad Senatum, ut Sejanum e medio tollerent, cum tota familia.—Nil horum] Quæ, scil. in judicio capitali fieri debent.—Verbosa] Quia Tiberius multa superflua ad suos scripserat. Idem. Tiberii epistola ad Senatum scripta, et Nævio Sertorio Macroni data. Quare Sueton. in Tiberio, non cepistolam sed orationem vocat.—Verbosa, &c.] Multa nam superflua ad populum principes solent scribere. Vet. Sch.

72 A Capreis In hanc Campaniæ insulam Tiberius secesserat. Alii insulam in mari Tyrrheno dicunt. Unde et Senatni scripsit .-- Bene, &c.] Respondet jam prior ille, se jam omnem rem tenere. Sie Græci καλώς έχει. Lubin .- Nil plus, &c.] Jam acquiesco, et nihil est quod magis rogem .- Sed, &c.] Quid interea agit populus Remi, id est, Romanus populus, qui antea tanto opere colebat Sejanum. Remus plerumque pro Romulo. Non placet vulgata lectio: Turba tremens, vel fremens. - Tremens | Amicorum Sejani. Fremens, quasi in gratiam imperatoris, ne Sejano favisse videretur .- A Capreis Insula in Campania, Virgilius: 'Teleboum Capreis eum regna teneret.' Ibi nam Nero habitabat. Vct. Sch.

73 Sequitur, &c.] Innuit quam fluxa pariter et perniciosa res sit potentia. Eficium enim multi cognati; ut dicit vetus verbum.—Ut semper] Sc. zecit in aliis.—Odit, &c.] Exempla habes in Pompejo, Mario, et mille aliis: nam quo fortuna, eodem et favor hominum inclinat. Lubin.

74 Idem, &c.] Explicat quod dixit: Sequitur fortunam] Id est, idem populus si Sejanus superior, Tiberium oppressisset: Sejanum in Tiberii loeum assumsisset, cumque salutasset Augustum.—Nurtia] Natus erat Æ-

lius Sejanus Volsiniis, in Thuscia, quod hodie dicitur Bolsena. Peculiaris autem Volsiniensium Dea Northia, vel ut libri meliores, Nurscia. Lubinus. Quia ergo Sejanus Volsiniensis, ideo acute et non sine morsu hoc dictum. Lipsius.—Si, &c.] Fortunam vult intelligi Poëta, quæ apud Nyrtiam colitur, unde fuit Sejanus. Vet. Sch.

75 Si, &c.] Id est, si Sejanus, principem Tiberium, senectutem in insula Capreensi placide et secure agentem, oppressisset. Miram populi levitatem arguit. Lubiu.

76 Hac ipsa hora] Qua oppressus foret princeps Tiberius.—Diceret Augustum] Imperatorem proclamaret.—Hac, &c.] Qua illi detrahit potestatem imperii secuta. Vet. Sch.

77 Ex quo] Inde a tempore Monarchiæ Julii Cæsaris.—Suffragia, &c.] Ostendit, in creandis magistratibus, quos ad arbitrium suum populus per suffragia creare solebat, nunc nullam ei esse creandorum potestatem, sed omnia tantum Imperatoris uutu geri. Britannicus.—Ex quo, &c.] Id est, ex quo non est imperium populi, quod per suffragia diversis vendat. Hec post Augusti monarchiam, ex quo imperatores esse cæperunt. Vet. Sch.

78 Vendimus, &c.] Consueverant enim competitores magistratuum in comitiis tribuum suffragia sibi coëmere muneribus et largitionibus, Britan .- Effudit curas | Eligendi magistratum curam reliquit, et deseruit, et quem magistratum sors offert, illum ambabus manibus amplectitur. Ostendit populum nihil andere Imperatoris timore. Alii: Effugit curas. Electionis et comitiorum, quæ permittit Imperatoribus. Creandorum quippe Consulum comitia ad se transtulere Imperatores, exemplo Julii Cæsaris, comitia cum populo partiti; et alterum Consulem creantis. Furnab. -Nam qui] Populus scilicet, qui eligebat olim consulem. Lubin.

79 Imperium] Dictaturam, consulatum, præturam.—Legiones] Exercitus, belli præfecturam. Lubin.

80 Continct] Otium agit, securns est. Contentus est, dummodo habeat unde vivat, et ludos Circenses spectare possit. Idem.

81 Panem, &c.] Panem ad victum, et voluptatem e ludis Circensihus. Alii legunt Pana. Alciatus parcrg. VIII. c. 5. Alii pannam. Panem se. quem distribuere jubehant imperatores singulis diebus : nam ut popellus operas et impensas pistorias lucrifaceret, non semper distributum frumentum, sed etiam panis; qui quod certis gradibus per regiones urbis distribui soleret, ideireo gradilis dietus. Qui Panos scribunt, intelligunt Inpercales ludos in honorem Panos. ---Perituros, &c.] Rursus autem populus pavens introducitur, cum Sejanus unco traheretur: et plures innuit perituros. Lubin .- Perituros, &c. 1 Iterum sibi loquitur populus, pavens cum Sejanus tractus est. Vet. Sch.

S2 Nil, &c.] Ita alter e populo, qui introducitur, respondet, innuens etiam multos esse perituros.—Fornacula] In qua ardet Sejani statua, et quæ multos alios continere potest. Dicunt interpretes fornacem pro ira æstuante poni. Non desunt, qui intelligant fornacem ad noxios exurendos a Cæsare constitutam.—Pallidulus mil Id est, ille amiens mens prætimore pallidus est, metuens ne forte et ipse Imperatori tanquam amieus Sejani suspectus sit. Lubin. Mi pro mili.—Magma, &c.] Multos habet fornax quos exurat. Vet. Sch.

83 Ad Martis fuit obvius aram] Legerem libenter: fugit ocyus aram. Quasi in ara Martis prasidium inventurus. Et vocat suum Brutidium, aut quod sanguine aut amicitia ei junctus foret: vel, quod illum habnerit in declamando magistrum et authorem; vel, quod ejus libros assidue legeret. Dorleans.—Ad Martis]

Ultoris seilicet.

84 Quam, &c.] Brutidius Rhetor, qui com cæteris Sejani familiaribus accusatus quum esset, caussam ipsemet peroravit suam, et victus fuit a delatore, non secus quam Ajax ab Ulysse: nterque etiam sibi violentas manus intulerunt.—Exigat, &c.] Tiberius Nero, quasi insanus, si inferior fuerit in bello, aut si scierit se a nobis fuisse contemtum. Vet. Sch.

85 Curramus præcipites] Verba populi fortunam sequentis et damnatorum osoris.—Ut male, &c.] Timeo ne enm Tiberius occidat, cum se dicat a Senatu male defensum, et parum aliquid in Sejanum factum. Vet. Sch.

S6 Dum jacet] Sejanus.—In ripa] Sub scalis Gemoniis insepultus, καὶ αὐτὸν ὁ ὅμιλος τρισὶν ὅλαις ἡμέραις ἐλυμήνατο, καὶ μετὰ τοῦτο ἐς τὸν ποταμὸν ἐνέβαλε. Dio lib. LVIII.—Calcemus Casaris hostem] Pedibus, inquiunt, proteramus Sejanum.

87 Sed, &c.] Id est, servi nostri etiam atque etiam videant, nos Sejani cadaver, ut hostem, pedibus conculcasse. Dederat antem servis potestatem, ut dominos liceret accusare. Lubin .- Ne quis neget] Casaris hostem nos calcasse, ipsinsque fautores fuisse accuset.-Sed, &c.] Proprii cujusque servi ne dicant dominos suos ad trahendum non convenisse no ealumnientur. Quoniam dederat servis potestatem, ut liceret dominos accusare quibuslibet criminibus: ne ergo indicium de dominis facerent, si minus Cæsarem vindicarent in corpore Sejani, Vet. Sch.

88 Obstricta] Alii adstricta. Obtorto collo.—Hi sermones] Quos recitavi illo tempore. Hucusque ergo populus. Sequintur jam verba Poëtæ. Lubin.

89 Secreta, &c.] Hujusmodi tacite et secrete populus inter se marmurabat. Lubin.

90 Visne, &c.] Postquam docuit quæ acciderunt Sejano potenti, nung

interrogat Poëta lectorem suum, nnm velit eadem pati, quæ Sejanus passus. Hæc enim ita connexa sunt, ut fere nunquam separentur. Grang.—
—Tantundem, &c.] Sc. divitiarum possidere.—Visue, &c.] Hoc quasi ex persona Poëtæ inseritur. Vet. Sch.

91 Atque, &c.] Tantæ esse potentiæ, ut hunc magistratum vel consulem, illum exercitus ducem, vel magistrum militum efficias. Sellæ curules Magistratum ac triumphantium erant. Alii legunt illis sellas donare.—Summas, &c.] Consules facere. Vet. Sch.

92 Tutor, &c.] Vicarius Imperatoris esse, ejusque munera obire, dum Capreis in secessu otium agit cum Mathematicis, quibus maxime addictus est. Lubin.—Illum, &c.] Magistrum militum facere.—Tutor, &c.]

Patricins fieri. Vet. Sch.

93 Augusta Caprearum in rupe] Quid si legatur angusta rupe, per injuriam? quod stricta et angusta esset et indigna principe. Dorleans .- Augustal Quasi dicat, transferentis sedem Imperii a Roma ad insulas Capreas. Heraldus vero vult sedentis intelligi de sellaria, quam excogitavit Tiberins arcanæ libidinis sellam. Sucton, Tib. cap. 34. Vide Torrentium ad locum prædictum. Farnab .--Caprearum? Erant autem Caprea, parva insula ultra Surrentum Campaniæ urbem. Idem .- Augusta, &c.] Tiberins Nero secessum eum elegerat: de qua insula Augustus ἀπραγόπολιν dixit, quod ibi esset otii locus, ut ait Suetonius. Sedentis, significat * et diu turpiter vixisse Capreis, insula in Campania, Tiberium, qui Sejanum velut tutorem habuisset. Vet. Sch.

94 Cum, &c.] Thrasyllum intellige Mathematicum Chaldeum, cujus monitis imprimis, teste Suetonio, obtemperabat. vide Sat. vi. vs. 575. Lubin.—Vis, &c.] Et scio te velle imperia militaria, et præesse cohortibus Prætorianis, quibus Sejanus præfuit. Cohors est pars decima legionis, Britan.

—Vis certe pila, cohortes, &c.] Reprehendo fugitivam syllabam, et lego: vis ducere pila, cohortes. Schioppius.—Pila] Tela sunt Romanorum. Dixit autem pila, pro peditibus, pilis munitis. Lubin.—Cum, &c.] Cum magis, aut mathematicis. Vet. Sch.

95 Castra, &c.] Sunt ipsi equites, qui ad Imperatoris custodiam excubabant, Prætoriani dicti. Grang.— Castra domestica] Prætoriana (tanquam Imperator) quæ primus ad muros urbis, non procul a porta Viminali posuit Sejanus. Farnab.—Et castra, &c.}, Juxta aggerem primus castra posuit Sejanus, id est super Diocletianas: quæ dicta sunt castra Prætoria. Vet. Sch.

96 Hæc cupias] Non est, inquit, mirum, si tales honores cupias; nam et qui nolunt occidere quenquam, velint tamen posse occidere, ac proinde esse potentes et principes. Britann.

97 Sed, &c.] Hæc omnia, quæ prædixi, prospera et præclara, læta et lauta tanti constant, ut quantum comnodi et lætitiæ, tantum etiam damni et mali inde consequaris. Nil enim adeo prosperum, quin plus infelicitatis secum trahat. Lubin.—Sed quæ, &c.] Quid juvat tanti æstimare bona, si cum his et mala perveniant? Vet. Sch.

99 Hujus, &c.] Id est, nonne præoptas in oppido aliquo prætor esse vel Ædilis, quam imperatoria illa Sejani ornamenta consequi? Vel cum securitate ac tuto in minori dignitate vivere, quam cum malo et periculo in summa?-Qui, &c. | Sejanus; qui 'ducitur unco.'-Prætextum] Vestem purpuream et consularem, qua in senatum ibant. Lubin. Hoc loco, dignitates, honores, magistratus .-Prætextum, &c.] Id est, præfectus et Consul esse, cum periculo, an securus minorem diguitatem administrare, ut si ædilis, aut curator cujuscumque parvæ civitatis, ut juberes tabernariis? · Vet. Sch.

100 Quam, &c.] Id est, Fidenis et Gabiis, in vilibus extra Romam municipiis, mediocres honores consequi et ædilis esse, et tuto ac secure, licet in obscuro loco, vivere.—Potestas] Magistratus. Lubin.

101 De, &c.] Ædilis esse. Porro addilinm erat de ponderibus et mensuris cavere, qui minimi erant magistratunm: easque frangere, si iniquæ essent: Pers. Sat. 1.131.—Vasa, &c.]

Iniquas mensuras, Idem.

102 Pannosus] Vestibus crassioribus.—Ulubris, δc.] Oppidum est Latii seu Volscorum desertum, unde ait, vacuis, id est, parum habitatis. Britunn.—Vacuis, δc.] Desertum Italiæ oppidum, aut juxta Romam. Vet. Sch.

103 Ergo, &c.] Repetit propositionem et concludit ipsum Sejanum vera bona ignorasse. Quasi dicat: Constat ergo Sejanum dum honores appetiit, nihil boni petiisse, sed in altum et ad summa honorum cacumina adscendisse, ut altius et profundius rueret. Lubin.

105 Numerosa, δ.c.] Sibi ipsi numerosas et multiplices contignationes ettabulata in excelso honorum fastigio exædificabat; unde graviori easu decideret.

107 Impulsæ, &c.] Unde violenta ruina postea deturbatus, per ingeus atque immane præcipitium altius rueret. Nam præceps immane, pro præ-

cipitio sublimi. Grang.

108 Quid, &c.] Hucusque de Sejano. Jam idem probat exemplo Crassorum, Pompeiorum, Julii Cæsaris. Quærit antem Poëta, quidnam illos pessumdederit? videlicet, petulantia. — Crassos] M. Crassum, patrem, ejusque filios a Parthis et Cæsarianis trucidatos. — Pompeios] Pompeium Magnum intelligit, cum duobus filiis. — Et illum] Julium Cæsarem perpetuum dietatorem intellige, in Senatu a Bruto, Cassio, et reliquis 23. vulneribus confosaum. Possunt etiam Sylla vel Cinna intelligi: vel, etiam Angustus, cui ex Somnio Ciceronis Jupiter fla-

gellum tradidit. Vide Sueton. August. c. 94. Lubin.—Et illum, &c.] Syllam, Cinnam, sive Cæsarem. Vct. Sch.

109 Ad, &c.] Qui populum Romanum ad sua flagra impulit, quibus, quos volebat, e civibus cædebat. Lubin: Vel, per flagra, intelligit imperium, dictaturam perpetuam, imminutam libertatem, imo amissam. Flagrum enim Symbolum dominationis. Namque libera manente civitate, civem Romanum virgis cædi nefas, nedum flagellis. Farnab.—Domitos, &c.] Romanos cives in servitutem redactos. Lubin.

110 Summus, &c.] Respondet jam Poëta ambitionem, et nimiorum honorum studium exitio illis fuisse, et numina vel Deos malignos et malevolentes, qui niminm indulgentes, promti, et faciles illorum vota exaudierint. -Nulla non arte petitus] Omnibus modis et rationibus, omni astu, studio, et labore quæsitus. Nam, ut ille ait: 'Si jus violandum, regnandi gratia violandum est, cæteris rebus pietatem colas.' quod Julium Cæsarem, ex Euripide, semper in ore habuisse testatur Cicero .- Summus, &c.] Honorum culmen, regnandi cupidi-Vct. Sch. tas.

111 Magna, &c.] De rebus magnis et totius orbis imperio.—Diis, &c.] Id est, quæ vota Dii, irati, malitiosi et maligni exaudiverunt, et dederunt petentibus noxia et adversa. Lubin.—Magnaque, &c.] Dii nam irati exaudiunt, et præstant contraria futura petentibus. Vet. Sch.

112 Ad generum, &c.] Id est, pauci tyranni et imperatores, qui per fraudem, eædem, et sanguinem ad imperium pervenerunt, moriuntur ineruenta, naturali, et sua morte. Nimirum, qui plerunque interfecti et trucidati ad generum Cereris, Plutonem, (qui Proserpinam, Cereris filiam, rapuit) et ad inferos descendunt. Idem.

113 Sicca morte] I. c. Sine sanguine.—Et, &c.] Incruenta, ac per hoc naturali morte sua. Vct. Sch.

114 Eloquium, &c.] Huc usque de-

monstravit divitias et honores multis exitio fuisse. Jam idem probat de eloquentia, exemplo Ciceronis et Demosthenis. Hicque innuit syllabarios pueros, festis quinquatribus Minervæ sacris, ipsam Deam jam postulare eloquentiam Ciceronis aut Demosthenis: ut liquet ex seqq. Est ergo hic ordo: Quisquis colit Minervam partam uno asse, incipit optare, et porro potat totis quinquatribus, eloquentia et fama Demostheni et Ciceroni esse par.

115 Totis, &c.] Id est, integris quinque dicbus, quibus celebrantur Quinquatria, festa in Minervæ, ingeniorum præsidis, honorem instituta a Domitiano in Albano. Putabant enim se iis diebus magis exaudiri. Farn.— Et totis, &c.] Diebus festis, quibus Minerva colitur: aut, quod intra quinquatria sit. atria abundat* nam dies quinque in uno festi. Vet. Sch.

116 Colit Minervam] In his studiis et primis rudimentis adhuc versatur et illis inhæret.—Uno asse] Scoptice et invidiose in Romanos dictum. Id est, exiguo admodum pretio jam comparari potest eloquentia, quam vili pretio magistelli docebant: ideo addidit, uno asse partam, id est, exigua mercede. Vide Politian. Miscell. c. 21.—Uno, &c.] Vilioris pretii fictilis Minervæ siguum. aut certe eum nunc ostendit puerum, qui adhuc discit, et arcula sequitur eum: aut qui tenue adhuc eloquium habet. Vet. Sch.

117 Ruem, &c.] Id est, quem parvus servulus in ludum sequitur, ducit et reducit, qui parvulam capsam custodit, in qua libri continentur ipsius pueri. Ulpian. in L. si collectaneus 13. de manumissis vindicta, ait, vel eapsarius, id est, qui portat libros. Farnab.—Capsæ.] In qua signum, aut codices reponit. Vet. Sch.

. 118 Eloquio, &c.] Probat eloquentiam absolute bonum non esse, utpote in qua vitæ periculum est, et qua abusi perierunt.—Perit] Ultima syllaba longa, quia contracta ex periit.

Lubin.—Uterque] Cicero et Demosthenes.—Eloquio, &c.] Demosthenes, et Cicero. Nullus enim tanti fuit ingenii. Ergo ambos affluens ingenium et eloquentia morti subjecit. Ille nam a Philippo, hic ab Antonio occisus est. Vet. Sch.

119 Largus, &c.] Utrumque oratorem, superabundansingenii et eloquii fons morti dedit. Vide de utroque Plutarchum. Lubin.

120 Ingenio, &c.] Probat quod dixit ex historia utriusque oratoris. Ob eloquium et ingenium, Ciceroni caput et manus, Antonii jussu, a Popilio Lenate et Herennio abscissa, et pro rostris adfixa sunt, pro quibus Cicero in Antonium dixerat. Alter periit veneno, quod sibi ipse praparavit. Innuit ergo Poëta hoc factum non fuisse, si Cicero exiguus rabula et vilis caussidicus fuisset, et tantum eloquentia non valuisset.—Nec unquam] Quippe; 'Minus in parvos fortuna furit, Modicisque rebus lougius aevum est.' Lubin.

121 Rostra] Templum ante curiam Hostiliam, in quo erat pulpitum exornatum antea rostris navium Antiatium, unde et nomen sortitum, ex quo loco concionari solebant. Lubin.—Pusilli] Mediocris.

122 O fortunatam] Supple, dixit Cicero: ob Catiline conjurationem feliciter oppressam et exstinctam. Sic sibi applaudens. In quo versu, quia natam, natam inepte iteratum videbatur, propter cacophoniam Cicero irrisus est. Vide Turnebum VII. 19. Advers. et Quintil. IX. 4. Lubin.—O fortunatam] Hic versus male compositus est Ciceronis. Et est cacemphaton: dicit ergo, si Cicero nihil peritius scripsisset, non interfecetur, pro non interfectus fuisset. Vet. Sch.

123 Si sie, &c.] Tam inepto versu. Vult noster auctor, Ciceronem tutum futurum fuisse ab Antonii gladiis, si tam malus orator, quam Poëta fuisset Lubin.

. 124 Ridenda, &c.] Id est: o Cicero, si ab omni periculo securus esse vis, malo te incpta et ridicula carmina conscribere, quæ invidi rideant, quam egregiam illam orationem secundam Philippicam, in qua omnes ingenii tui et eloquentiæ nervos expendisti, et Antonium tibi reddidisti infensissimum. Idem.

125 Conspienæ, &c.] Nunquam morituræ. Lubin.—Philippica] Orationes suas in Antonium Philippicas inscripsit, quod libertate dicendi et eloquentia, Demosthenem maxime sit imitatus, qui in Philippum multas scribens actiones, eas Philippicas appellavit. Britannicus.

126 Volveris, &c. I Id est, secunda: quæ inter alias Antonium acrius læsit. Ordo est : Malo ridenda poemata. quam te o Philippica divina conspicuæ famæ, quæ proxima volveris a prima.-Sævus, &c.] Hactenus de Cicerone, digreditor jam ad Demosthenem. Hic ob elequentiam Athenis miraculo. Lubin .- Et illum Demosthenem, qui accepto nuntio de Antipatri et Crateri adventu, ex Athenis in Calabriam Thracia profugit ad templum Neptuni, a cujus ara cum Archias satelles eum abstrahere conaretur, Demosthenes veneno, quod in calamo habuit, hausto interiit. Farnab.

128 Torrentem] Eloquentiam in Demosthene, in modum torrentis fluentem, qua eloquentia ille regebat et gubernabat totum theatrum et auditorium plenum civibus Atheniensibus.
—Theutri] In theatris orationes etiam recitari solitas, vel ex actis Apostolorum liquet, ad quæ in Reip. periculis populus confluebat. Idem.—Frena, εc.] Μεταφορικῶs, cohibentem vulgi tumultum. Vet. Sch.

129 Diis, &c.] His verbis indicat auctor, Demosthenem Dies exosum fuisse, qui ad tantos honores et ad tantam eloquentiam tam crudeli exituevectus sit, et tantis agitatus est adversitatibus.—Diis, &c.] Philippus rex Macedonum cum vicisset Atheni-

enses, et parceret civitati, Demosthenem sibi dari ad supplicium petivit. Verum cum hoc ageretur, sumto veneno se interemit. Filius autem fabri ferrarii fuit Demosthenes. Vet. Sch.

130 Puter, &c.] Faber ferrarius, cui oculi, fumo et fuligine ignitæ massæ ferreæ, continuo flucbant. Pater enim Demosthenis officinam gladiorum Athenis egregiam, et multis artificibus servis insignem habuit, ob id μαχαιρόποιος dictus, ipse tamen non fabricabat. A patre Demosthenes 7. annorum relictus amplo patrimonio, ad eloquentiam animum adpulit. Præceptorem habuit Isæum oratorum facundissimum. Farnab.—Lippus, &c.] Qui enim ferrariam exercent sunt lippis et rubentibus oculis.

131 A carbone] Relictis instrumentis fabrilibus, ad eloquentiam discendam misit. qui si faber mansisset, tutius vixisset. Lubin.

132 Incude] Super qua gladios fabricantur fabri.—Luteo] Non de luteo colore vel ruffo intellige: sic enim prima syllaba produceretur. Sed luteo, id est, lutoso, deformi, obscœno, nigro. Fabri ctiam ipsi plerumque vultu fuligine ac fumo nigro et deformes sunt. Lubin.—Ad rhetora] Scholam rhetoris, Isai.

133 Bellorum Transit jam ab eloquentia, ad glorias, laudes ac victorias bellicas, quas et ipsas multis exitio fuisse, demonstrat exemplis Alexandri Magni, Annibalis, Xerxis, &c .-Bellorum, &c.] Sensus est: Gloria ex victoria in bellis, a plerisque reputatur esse prorsus summum bonum, et quæ tantopere a plerisque appetitur. quasi bonum prorsus divinum esset. -Exuvia Triumphi, tropaea, et spolia de hostibus, quæ victis in bellis exmuntur. - Truncis, &c.] Solebant victores tronæum in victoriæ signum. in tumulo aliquo vel colle ex detruncatis arboribus constituere, et arma hostibus victis erepta, et alias exuvias ad tropæum adfixas suspendere. Tropæum dicitur a convertendo, quod ibi a persequendis victis hostibus fuerint reversi: ἀπὸ τῆς τῶν ἐχθρῶν τροπῆς. Lubin.

134 Lorica] Olim ex loris fiebat: jam ex hamis sive annulis.—Et fracta, &c.] Tegmen ferreum buccæ, per quod spiritus ducitur cassidi fractæ adhærens. Est autem hoc loco buccula, buccarum tegmen: nam in galea, seu casside, erant duæ bucculæ, quæ malas utrasque tegebant. Porro omnia fracta et trunca tropæis solebant adfigi. Idem.—Lorica, &c.] Spolia, quæ tropæis solent adfigi bello ercpta. Vet. Sch.

135 Curtum, &c.] Jugum aliquod currus, cui temo deest, utpote in bello fractus. Nam solebant veteres curribus confligere. — Temone] Ligno, quod ad jugum inter equos excurrit. — Victæque, &c.] Victoria navalis. Id est, puppis, ornamentum, alicujus navis tribus ordinibus remorum utentis, victæ et superatæ. Sunt enim aplustria, teste Festo, ornamenta navium supervacua. de Vlagge. Lubin. Miscet terrestre et navale prælium.

136 Et, &c.] In arcu scil. triumphali alte exstructo ex lateritiis primum, mox lapide quadrato, et tum demum marmoreis, ut in pontibus .--Tristis capticus] In superiori enim illa parte arcus erant spatia quædam, in quibus cum victoribus currus erant effigiati: sub quorum pedibus captivi habitu tristi, quod hostibus suis spectaculum quasi præberent. omnia, inquit, creduntur summa bona esse, et majora quam omnia humana. Idem .- Aplustre, &c.] Id est, in arcu triumphali, quæ solent imponi. Aplustra, tabulatum ad decorandum superficiem navis adpositum, alii dicunt rostra, navis ornamentum puppis, ἄφλαστα. Vet. Sch.

137 Ad, &c.] Id est, ad hæc tropæa, omnes imperatores in terra, sive sint

Latini, sive Græci, sive Barbari sese erigunt, hæc et consimilia totis viribus adfectaut. Luhin.—Ad, &c.] Id est, non propter virtutem posse volunt, sed propter famam et gloriam: cujus caussa etiam imperium adsumtum est. Vet. Sch.

138 Romanus] Ut Sulla, Pompejus, Julius Cæsar. — Grajus] Alexander Magnus. — Barbarus] Xerxes, Darius, Annibal. Lubin.

140 Inde, &c.] Ex ambitione scilicet et laudis ac victoriæ cupidine, hi tot discrimina, pericula, ærumnas et labores in se susceperunt.—Tanto major] Nam omues, virtute relicta, famam et gloriam bellicam quæsiverunt. Idem.—Sitis] Desiderium, cupido.—Famæ, &c.] Corruptæ gloriæ cupiditas et desiderium. Vet. Sch.

141 Quis, &c.] Id est, si honorem, famam et gloriam, quæ virtutis præmia plerique respiciunt, tollas, nemo virtutem curabit. Lubin.

142 Patrium, &c.] Sic patriam calamitate oppresserat ambitio Sullæ, Marii, Cinnæ, Pompeji, Cæsaris, Octavii, &c.—Olim] Præteritis seculis. Sic Annibal gloriosus, patriæ suæ ruina fuit. Idem.

143 Et, &c.] Desiderium gloriosæ inscriptionis, et eximii tituli, qui inscriptionis et inhæsurus est saxeis sepulcris et monumentis, in quibus urnæ et cineres mortuorum condebantur et custodiebantur: ob id dicit, custodibus. Idem.—Gloria, &c.] Idest, Cæsaris et Pompeji, et aliorum. Vet. Sch.

144 Hæsuri] Inscribendi.—Ad, &c.] Notat scoptice stultitiam hominum, qui propter eximiam sepulerorum inscriptionem, tanta pericula et tantos labores subirent, cum illa sepulera a caprificis disrumpi et frangi possint. Hæc enim natura illius arboris caprifici. Lubin.—Hæsuri, &c.] Id est, inscribendi sepuleris. Vet. &ch.

145 Mala, &c.] Sunt enim steriles

ficus, et nulla in re prosunt. Scindunt autem validissimos muros et saxa in quibus nascuntur. Martial. Epig. x. 2. Lubin.—Discutienda] Dirumpenda, in quibus saxis caprificus nascitur. Vet. Sch.

146 Quandoquidem, &c.] Nam ipsis etiam sepulcris, sepulcrum vel mors data est, cum ipsa etiam validissima monumenta frangantur et rumpantur. Lubin.

147 Expende, &c.] Ponderando vel librando explores cineres Amibalis, maximi illius ducis: quot librarum illos esse censes? Vix unius aut duarum. Opponuntur autem inter se paucæ libræ et summus dux. Idem.—Expende, &c.] Examina, pensa. Vet. Sch.

148 Hic est] Annibal ille in cujus mortui cineribus vix unam et alteram libram invenias, ille fuit, quem vivum tota Africa non cepit, que a Septentrione alluitur mari Atlantico, juxta quod Mauri habitant ab ortu Nili. Qui tamen hoc tanto imperio non contentus, Romanum adjungere volebat. —Africa] Quarta orbis pars: tunc tertia.—Mauro] Mari Æthiopico et Atlantico. Lubin.—Africa, &c.] Quantum ab Oriente distendit Occanus: pro distat. Vet. Sch.

149 Percussa] Alii, perfusu. i. e. quam alluit Oceanus.—Nilo, δγc.] Ægypti fluv. Ut qui majori sui parte solem ad verticem habet. Unde ob loci et regionis calorem tepens dicitur. Lubin. Quia tepentem Ægyptum irrigat, et per ardentia decurrit.

150 Rursus, &c.] Notatur incredibilis regnandi aviditas in Annibale, qui Hispaniæ quoque imperium, populis Lybiæ et Æthiopum, quibus imperabat, adjungebat.—Æthiopum, &c.] Duplex enim Æthiopia. Intelligit autem illos qui erant in Lybia.—Alios] Hoc est, oppositos. Nam et Asia et Africa producit elephantos. Videtur Mauritaniam vel Lybiam in-

telligere, ubi etiam elephanti, qui et in India. Alii legunt, altos. Lubin.—Rursus, &c.] *Duæ sunt Orientis et Occidentis in occasum Garamantici degeneres, in ortum Macrobii præstant eos qui junguntur Mauritaniæ, æquitate, ætate, virtnte. Vet. Sch.

151 Hispania] Quam Amilcar et Asdrubal primus infestavit, et Annibal demum obtinuit.—Pyrenæum] Montem, Gallias ab Hispania dividentem. Nam per Gallias in Italiam penetravit.—Transilit] Ut celeritatem transeuntis Annibalis patefaceret. Lubin. Tum etiam quia dicitur Pyrenæus saltus.—Additur, &c.] Hannibalis, quia et eam obtinuit. Vet. Sch.

152 Opposnit, &c.] Altissimos illos montes nivibus conspersos opposuit, ne inde Italiam penetrare posset. Illos tamen superavit.—Alpem] Natura Alpes Italia pro muro dedit, adversus impetum barbarerum. Dividuut autem Alpes Galliam et Germaniam ab Italia. Lubin.

153 Diducit, &c.] Alii, Diducit. Distraxit, divisit, viam per illos aperuit.—Et, &c.] Adhibito incendio et infuso aceto, scopulos fregit, ut Livius scribit. Quod tamen Polybius, ut fabulosum, omittit.—Diducit, &c.] Nam dicitur primus Hannibal per Alpem viam fecisse, dum saxa montium ingentia igui primum exureret, deindo acetum acre suprafundebat, et sic cecidit, et viam fecit, qui et in Alpibus a frigore oculum perdidit. Vet. Sch.

154 Jam tenet, &c.] Utpote quam quatuor præliis miserrime adflixit, et Capuam sine prælio ingressus est.—
Tamen ultra] Non satis esse putat Italiam tenere, nisi etiam Romam teneat.—Pergere] Alii Codices habent perdere. Lubin.

155 Actum, &c.] Verba Annibalis, quibus mira regnandi libido in Annipale exprimitur.—Portas] Urbis Romæ: et recte, hæc enim Italiæ caput. Idem.

156 Et media] Id est, nisi in signum Imperii et victoriæ, in nobilissimo illo urbis Romæ vico vexillum pono. Subura nobilissimus erat vicus, ita dictus, quod esset sub antiqua urbe. Idem.

157 O qualis, &c.] Irridet Poëta vanitatem et deformitatem Annibalis, qui tamen tot et tanta animo agitabat. —Quali, &c.] Nam deformes sæpe in derisum a pictoribus in tabellis pinguntur. Britannicus.

158 Cum, &c.] Cum Elephas e Gætulia, ducem luscum portaret. Posuit luscum pro unoculo. Perdiderat autem unum oculum in transitu Alpium Apennini: vel ut alii volunt, vigiliis, et palustri cælo dum in Etruriam descenderet. Lubin.—Cum, &c.] Constat nam Hannibalem, a fulmine ictum, oculum perdidisse, Camelo solitum velii vel Elephanto. Vet. Sch.

159 Exitus, &c.] Quis eventus fuit hujus talis ac tanti Imperatoris?—O gloria] Quæ scilicet tantorum malorum et calamitatum caussa es. Vel etiam Scoptice hæc in Annibalem dicta.—Vincitur] A Scipione. Dum scilicet victoriam ad Cannas non persequitur, dum Italiam postea relinquit, et Scipio in Africam cum Romano exercitu penetrat. Nam, quam primum pedem extra Italiam ponere cæpit, inclinare ejus etiam fortuna incepit, ut ipse apud Justinum conqueritur. Lubin.

160 Et in, &c.] Cum scilicet a Scipione victus esset, exsilio mulctatus, ad Antiochum Syriæ regem profugit, quem sibi suspectum postea deseruit, et ad Prusiam Bithyniæ regem pervenit, pro quo adversus Eumenem victor bellum gerit.—Atque, &c.] Scoptice et Satyrice suo more quasi contraria conjungit: Magnus, mirandus, et cliens. Mirandus revera,

qui quidem ante summus dux fuerit, jam cliens, et e triumphatore fugitivus. Idem.

161 Ad prætoria] Ad sedem quasi judicialem regis Prusiæ. Idem.— Sedet] Exspectat ad prætoria Antiochi regis Syriæ, donec libeat transire et mereri sub Prusia rege Bithyniæ: vel Prusiæ ipsins, donec evigilare regi libeat. Farnab.

162 Libeut, &c.] Tam diu sedet ad prætoria regis, tanquam cliens mane regem exspectans, ut illum salutaret, donec illi non amplius dormire, sed vigilare et surgere libeat. Alii legunt. jugulare. Lubin .- Donec, &c.] Prusia in Vitinia civitas. Per annos sedecim Hannibal Italia pulsus, et in Africa victus ab Scipione, et postea pulsus a civibus, fugit ad Antiochum Syriæ regem, quem male impulsum ad bellum Romanis inferendum, victus cum regia classe deseruit: inde descendit ad Prusiam Bithyniæ regem. Quo cognito Romani legati mittunt ad Prnsiam, Quintum Flaminium, ut sibi daretur perducendus ad urbem Romam. Quod ne fieret, prævenit Hannibal hansto veneno, quod sub annuli gemma omni tempore habuerat. Vet. Sch.

163 Finem, &c.] Qui omnia humana inexplebili gloriæ et potentiæ desiderio, cæde, sanguineque subvertebat, quis illi mortem inferet? non gladius, non saxa, non tela, sed exigua admodum veneni portio, quam sub palea annuli gestabat in illum usum. — Quæ] Sc. anima, pro vita.—Miscuit] Confudit, perturbavit.

164 Sed ipse, &c.] Indicat quam levissima re etiam robustissimi heroës domari possint. Lubiu.

165 Cannarum, Sc.] Respicit baud dubie ad famosam illam Romanorum cladem ad Cannas, ubi tot nobiles Romani perierunt, ut etiam aliquot mensuras annulorum, a nobilium occisorum digitis detractorum, Carthaginem miscrit. Dicit ergo tam iusig-

nis Romanorum cladis ad Cannas, annulum Annibalis, sub quo venenum occultabat, ultorem fuisse. Lubin.— Cannarum, &c.] Quia populus apud Cannas vicum Apuliæ ab Hannibale occisus est. Vet. Sch.

166 Aunulus] In cnjus palea venenum in hunc usum habuit.—I demens] Insultat jam Aunibali, qui jam mortuus ex tot laboribus, tot tumultibus, bellis, cladibus, nihil reliqui habeat, quam ut scholasticis pueris in Scholis materiam declamandi præbeat, ut Sat. vii. 161.—Sævas, &c.] Horrendas, nivosas, asperas, in quibus transeundis plurimum pertulit. Lubin.—Ut, &c.] Ut de te pueri studentes dicant. In scholis deliberativa, Hannibal utrum de Alpibus recederet. Vet. Sch

168 Ums, &c.] Probat idem Alexandri Magni, et Xerxis exemplo, quorum ille vivus uno mundo non coutentus vivebat, et mortuus sarcophago contentus esse cogebatur. Hic Græciam immensis classibus navium devorare cupiens et obruere, victus una nave cum ingenti clade et majori dedecore redire coactus est .- Unus] Scribit enim Plutarchus Alexandrum, cum Anaxarchum de infinitis mundis disscrentem andivisset, flevisse; et amicis fletus caussam interrogantibus respondisse: Annon hoc fletu dignum, si, cum infiniti mundi sint, nos tot ærumnis ac laboribus vix unius domini facti sumus ?- Pellæo, &c.] Alexandro. Pella enim est Macedoniæ civitas, ubi natus Alexander, et a qua Philippus etiam Pellæus dicitur. Lubin. - Ums, &c.] Alexandro magno. Hie nam in Pella natus est Macedoniæ civitate. Vet. Sch.

169 Æstuat] Quasi in angusto conclavi clausus, in quo vix spiritum possit ducere.—Infelix] Scoptice et Ironice, qui mundi tam augustis limitibus inclusus vivere cogatur. Lubin.

170 Ut Gyaræ] Non secus ac si in angusto exilio tanquam carcere inclu-

sus esset, et qui mundum hunc putat esse alteram Gyaram vel Seriphum. Cæterum de Gyara, quæ erat una Sporadum, Seripho, quæ una Cycladum, ad quas facinoros in exilium mittebantur, dictum est Sat. prima, vs. 73. et vi. 564. 'Ande aliquid Gyaris brevibus,' &c.—Parca Seripho] Erat euim angusta admodum insula. Idem.—Ut Gyara, &c.] Insulæ augustæ, exulibus aptæ. Vet. Sch.

171 Cum, &c.] Id est, Cum tamen magnus ille vir Babyloniam intrabit, quam Semiramis, cocto a figulis latere, muris cinxit et circumdedit. Babylone a Cassandro veneno sublatus est: quem locum Pythagoras Magus, feralem ipsi prædixerat. Vide Justinum lib. XII. Lubin .- Munitam intraverit urbem] Dorleans legit, intraverit urnam, id est, sepulcrum .-Cum, &c.] Babylonem significat Persarum civitatem: quam condidit urbem Semiramis Nini uxor, et coctili latere munivit, quem hodie dicimus ordinarium lapidem. In hac igitur urbe Alexander devictis Persis ingressus veneno periit. Hæc urbs sexaginta millium in circuitu patet, ex latere cocto circundata muris; quorum latitudo ducentos pedes detinet, altitudo quinquaginta. Vet. Sch.

172 Sarcophago] Sepulcro, urna vel capulo: ita dicitur, quod carnem et cadavera suo ambitu quasi devoret et includat. Πύελον intelligit: nam Græci qui corpora defunctorum non cremabant, condere ea soliti erant πυέλοις, ex lapide ut plurimum factis, cui natura est corpora cito absumere. Talis Assius fuit lapis, quem et σαρκόφαγον propterea Græci nuncuparint. Salmas, Plin. Exerc. Sealig, Exerc. 291. sect. 2 .- Mors, &c.] Egregia sententia, qua Satyrice indicat solam mortem arguere, quantula sint nostra corpora, quam exiguo illa loco includi et contineri possint. Quasi dicat: Cum moriuntur homines, tem demum apparet, qui et quales fuerint. Lubin.—Sarcophago, &c.] Quem vivum mundus non ceperat, mortuus exiguo loco contentus est. Locus, pro loculo. Vet. Sch.

173 Creditur, &c.] Transit ad Xerxem Persarum regem, qui et ipse immenso suo imperio non contentus, etiam Græciam bello petiit. Describit autem immensum ejus exercitum, quo Athonem Macedoniæ montem perforavit, et continenti abscidit, illumque navium velis circumdedit. Lubin.

174 Velificatus Velis tectus et navigatus .- Et quidquid, &c. \ Notat obiter vanitatem Græciæ, quæ in suis laudibus admodum verbosa, ut gloriam suam magis amplificaret, incredibilia de immenso Xerxis exercitu scripsit, veris historiis fabulas admiscens. Lubin .- Græcia mendax audet] Hinc Aurel. Victor in Calig. 'Græcorum dicto, queis augendi omnia studium est.'- Velificatus, &c.] Xerxem dicit Persarum regem, qui Athonem montem in Achaia dicitur perforasse, et immisisse terris novum mare: pontum contabulasse navibus, atque ita exercitum in Achaiam transtulisse, Vet. Sch.

175 Constratum, &c.] Iisdem classibus quibus Athos velificatus erat, creditur et scribitur mare constratum et coopertum. Justinus lib. 11.

176 Suppositumque, &c.] Nam, ut Justinus ait, quædam maria pontibus sternebat, et Abydum cum Sesto junxit. Rotas ergo curruum intelligit, quæ per pontem transibant.—Solidum] Ipsum, vastum mare.—Credimus, &c.] Profundos fluvios evacuatos fuisse; cum exercitus Xerxis biberet. Herod. l. 11.

177 Medo, δc.] Exercitu Xerxis ex Medis et Persis. Lubiu.

178 Et madidis] Credamus illa, quamvis fabulosa, et reliqua quæ Poëta Sostratus de expeditione Persarum in Græciam scripsit: qui potus et ebrius furore Poëtico, tanquam de-

clamator prodigiosa argumenta tractavit, et nimis alte volans, pleraque mentitur. Idem. Sic ergo Lubinus, Grangaus et reliqui ad ebrietatem ex furore Poëtico referunt, quod Vet. Schol. ad sudorem recitantium, qui primum sub alis, seu axillis incipit.— Et madidis, &c.] Sostratus Poëta fuit. Hic Xerxis regis facta descripsit. Madidis autem ideo, quia omnes qui cum solicitudine recitant, necesse est nt alæ eis sudent. Sic Horatius, 'Sudor ad imos Manabat talos.' Vet. Sch.

179 Ille, &c.] Age, licet illa vera esse ponamus; verum qui cum tanto exercitu advenerat, qualis ille ad angustias Salaminii freti a Themistocle victus in patriam rediit?—Salamine] Ubi cum paucis Abydon ad pontem contendit, quem cum hybernis tempestatibus fractum viderct, piscatoria scapha trepidus turpissime trajecit. Est autem Salamin insula e regione Atticæ, juxta Ægiuetam, ubi cladem accepit, et navali prælio a Themistocle superatus est. Lubin.—Salamine, &c.] Cum victus a Græcis fugit. Vet. Sch.

180 In Corum] Scoptice. Qui ante mari et ventis imperare solebat, et in Corum atque Eurum ventos flagris suis savire, quod pontem ejns disjecerant. Herod. vu. Lubin.—In Corum, &c.] Solebat verberare flatus. Sie nam fingunt Graci Poëtæ. Vet. Sch.

181 Barbarus] Ignominiose illum sic appellat, idque ex historia; nam Græci volentes Xerxem significare Barbarum dicunt, quasi vesanum hominem.—Æolio, &c.] Scoptice. Quasi dicas: Tu ventos, o rex, tam inlumaniter tractasti, ut ipse ventorum Deus Æolns in suo carcere et antro miseros ventos nunquam tam inlumaniter et crudeliter tractarit. Respicit ad Virg. Æneid. 1. 'Luctantes ventos vinclis et carcere frenat.' Lubin.

182 Ipsum, &c.] Neptunum compedibus vinciit; ab ἐνόω, concutio, sive ab evoors concussio, et vaia, terra. Idem .- Ipsum, &c.] Dicebat nam Xerxes usque adeo vicisse se procellas Hellesponti, ut ventos flagris compesceret, et ipsum Neptunum compedibus vinciret. Vet. Sch.

183 Mitius, Se.] Amara ac salsa Ironia. Mitius et clementius egit Xerxes cum Neptuno, quod illi stigma non inusserit, neque violentius aliquid in Neptumum statuerit, Lubin. -Mitius, &c.] Ironia: quia non ceeidit, ne maculam inferret notæ secundum jus .- Stigmate] Quia non hoc inscribi jussit. Vet. Sch.

184 Huic, &c.] Poëtæ verba. Huic tam temerario et stulto regi, aliquis inservire vellet Deorum? Lubin .--Huic, &c.] Quia pontem mari superposnit, finxernut illi servisse Neptunum: quemadmodum Laomedonti regi Phrygiæ. Vel propter Apollinem, quia servivit Admeto. Vet. Sch.

185 Sed, &c.] Obiter irrisit Xerxem. Jam ad priora redit. Redit autem Salamine in patriam turpissima fuga elapsus .- Nempe, &c.] Piscatoria scapha, qua trepidus aufugit, -Cruentis, &c.] Tot militum suorum cæde, quos Themistocles occidit. Lubin. Non tam hæc intelligenda de strage exercitus, quam de iis, quæ fugienti Xerxi accidere, autumat Grangæns .- Sed, &c.] Interrogative pronunciandum. Vet. Sch.

186 Tarda | Cum mare cadaveribus plenum esset, quæ navim quasi impediehant. Lubin.

187 Has, &c. Conclusio hujus membri de gloria bellica. Hæc et consimilia mala atque pericula pœnæ loco exigit gloria ab Aunibale, Alexandro, Xerxe, et aliis, gloria inquam quam ipsi toties exontaverant. Lubin.

188 Da, &c.] Pergit jam ad votum longæ vitæ et sencetutis, cuius miseriam multis verbis fusins et prolixius describit Seneca: 'Quam bene vivas

refert, non quam din.' Idem .- Da, &c.] Prolixum tempus vitæ. Sch.

189 Hoc Id est, hanc senectutem exoptas, omni vitæ tempore, tristis et lætus, sanus et ægrotus .- Recto vultul Non demisso vultu aut arcano ore, ut cætera optat, Farnab. Alii de anitate intelligunt: sed videtur velle loqui cum Persio Sat. 11. 8 .-Pallidus] Vel ex metu, vel ex morbo, cum mortem potius optare deberes. Lubin .- Hoc, &c.] Lætus, et tristis vitam longam optas. Vet. Sch.

190 Sed, &c. Recitat jam infinita senectutis incommoda. Nimirum, in quam, tanquam in mare, omnia vitæ adversa et incommoda fluunt. Lubin.

191 Deformem, &c.] Tu quicunque es, qui senium tibi exoptas, aspice quæso: Primum incommodum est deformitas, Idem.

192 Dissimilemque sui Nam senes. illorumque vultus, non videntur iidem esse, qui ante fuerunt .- Sui] Olim juvenis .- Deformem, &c.] Ut pellis deformis et rugosa. Lubin. Sic pellem a cute distinguint, ut cutis hareat vivis, pellis mortuis, quamvis sæpissime confundantur. Grang.

193 Et, &c.] Ordo est: Tales in senibus rugas aspice, quales simia jam mater scalpit in vetula bucca, in illa regione, ubi Tabraca pandit saltus umbriteros. Lubin,

194 Umbriferos, &c.] Ingentes et opacas ac densas silvas .- Tabraca] Regio Libyæ simiis plena. Beroald. in Plin. l. v .- Quales, &c.] Opacas silvas esse in Africa Poëta dicit, in regione Tabracena, in quibus simiæ nascuntur. Vet. Sch.

195 Jam, &c.] Annosa simia, et ob id deformior. Lubin .- Bucca] I. e. facic.

196 Plurima sunt | Amplificat deformitatem senectutis, dissimilis a juventute, quod juvenes inter se valde dissimiles sint. In senibus vero nulla sit dissimilitudo: utpote in quibus omnibus eadem deformitas et imbecillitas. Ob id ait: 'Una senum facies.' Lubin.—Plurima, &c.] Qui discerni possint inter se. Vet. Sch.

198 Cum, &c.] Vox et membra, præ senio æque omnibus trepidant. Lubin.—Una, &c.] Id est, dissimiles et multæ figuræ sunt juvenum, et est unicuique sua gratissima: quoad quidam pulcher est, alter fortis, alter eloquens: senibus enim una esse videtur forma. Vet. Sch.

199 Et, &c.] Calvum et depilatum, capillo ob humorem radicalem deperditum jam defluente. — Madidique, &c.] Vel quod nonnulli ad infantiam redeant; vel quod senibus humor de naribus dependeat, ut infantibus. Lubin. — Madidique, &c.] Ita nam senibus humor de naso, ut infantibus pendet. Vet. Sch.

200 Frangendus, &c.] Aliud incommodum quod miscro et edentulo seni, panis gingiva frangendus et contruncandus sit cum dentes non habeat. Gingiva dicitur, quod dentes inde gignantur. Male ibi vetus Scholiastes, Gingivam masculini vult esse generis. Salmas.—Frangendus, &c.] Notandum masculino genere dixisse, ut hic gingiva: quia dentes ruerunt, gingiva panis frangendus est. Vet. Sch.

201 Usque, &c.] Adoo deformis, gravis, ac molestus est, ut non solum uxori et liberis suis, et sibi ipsi molestus evadat; verum etiam, quod mireris, Cosso hæredipetæ. Scoptice notat Cossum, qui licet omnia tolerare possit in senibus orbis, interdum tamen illam deformitatem senum cum tædio fastidiat. Lubin.—Cosso, &c.] Heredipetæ. Vet. Sch.

203 Non, &c.] Aliud incommodum, quod millam amplius ex cibo et potu voluptatem capiant, cum palatum vel gustandi vis illis torpeat, stupeat, et obtundatur senio. Lubin.—Non, &c.] Nullus illi sapor est. Vet. Sch.

204 Nam, &c.] Quasi dicat: Multo minus ex rebus Veneris voluptatem

capiunt: utpote quorum jam dudum obliti. Lubin.—Vel, &c.] Res scilicet Venereas repetere frustra laboras. Nam exiguus nervus vel penis in, vel cum testibus jacet. Est autem ramez proprie genus morbi et tumor scroti, idem quod hernia. Sat. vi. vs. 326. Lubin.—Nam, &c.] Ut Virgilins: 'Frigidus, in Venerem senior.' Vet. Sch.

205 Jacet exiguus, &c.] Penis, ut Virg. 'Ut quondam in stipulis magnus sine viribus ignis.' Ramicem, dicit intestinum. Vet. Sch.

206 Et quamvis] Nullis quippe blanditiis irritari et incendi potest. Lubin.
—Et quamvis, &c.] Fricetur, præputietur, vel propudietur. Vet. Sch.

207 Anne, &c.] Quasi dicat: Minime. Utpote cum inguen ob senectutem sit canum et imbecilium. Porro in hisce locis canities, ob defectum humoris radicalis, omnium novissime provenit. Lubin.

208 Quid, &c.] Quid, inquit, dices, quod ii qui in coitu operam præstare non possunt, suspecti sunt, ne sint fellatores, ita enim facilius arrigunt: unde Martialis: 'Summa petas,' (i. e. os) 'istic mentula vivit anus.' Britunnicus. Vide quæ Sucton. cap. 44. de Tiberio scribat. Pronior crat (inquit) ad id genus libidinis et natura et ætate. et Martial. lib. 1v. ep. 50.—Suspecta, &c.] Ut infames dicantur, qui sine ullo calore coitum desiderant. Vet. Sch.

209 Affectut] Cupit, appetit.—Adspice, δε.] Subjungit jam alia senectutis incommoda, quod nimirum ob surditatem, vel præstantissimis Musicis canentibus, nullam voluptatem inde percipiant. Lubin.

210 Partis alterius] Anrium, sive auditus.—Nam, &c.] Id est, citharcedo ctiam eximio cantante, nihil audiunt, nullam voluptatem capiunt. Lubin. Ordo est, quæ voluptas cantante citharædo sive Scleuco, sit licet eximius?

211 Citharædo] Alii legunt, Citharædus? sitve Seleucus. Etiam eximins tibicen, qualis fuit Seleucus. Farnabius.—Sive, &c.] Hic optimus tibicen fuit ætate illa. Idem.

212 Et. &c. Id est, optimi et præstantissimi tibicines; illi enim variata veste induti, et gemmis auroque ornati, per theatrum cantando solebant pervagari. Horat. in arte: 'Traxitque vagus per pulpita vestem Tibicen.' Idem .- Et quibus aurata mos est fulgere lucerna Lacerna aurata citharædorum peculiaris fuit, quorum habitus cultusque notabilis. librorum ad Herennium, dat iisdem pallam auratam et chlamydem purpuream: 'Uti Citharædus cum prodierit optime vestitus, palla inaurata indutus, cum chlamyde purpurea coloribus variis intexta, cum corona aurea, magnis fulgentibus gemmis illuminata.' Ferrarius.

213 Quid, &c.] Ait frustra senes in theatro sedere, cum vix cornicines et tibicines, qui in theatris adhibentur, audire possint. Idem.

215 Clamore, &c.] Si amicus aliquis adveniat, ipsumque salutet: ut hoc audiat et intelligat, multo clamore opus est. Idem.

216 Quot, &c.] Quotam diei horam. Non enim scit amplius diei tempus et horas. Idem. Diis in templis horas nunciatas docet Lips. et pueri nunciabant horas dominis. — Quem, &c.] Quia per ætatem nec videt, et nisi puer admoneat, nihil sponte sentit. Vet. Sch.

217 Præterea, &c.] Aliud incommodum, quod omni fere calore naturali destituantur, sint exsucci et exsangues.—Gelido, &c.] Calor enim paulatim absumitur. Ferrar.—Praterea, &c.] Ut Virgilius: Gelidus tardante senecta, Sangnis hebet.' Vet. Sch.

218 Febre, &c.] Satyrice. Non nisi in morbo vel febri calent, quod quidem est miserrimum.— Circumsilit] Aliud incommodum, quod omnes morbi senectutem confluant, in senes agminatim incurrant. Terentius: 'Se-

nectus ipsa est morbus.' Ferrar. Hinc Senec. in epist. notat Virgilium una posuisse morbos et senectutem 'Subeunt morbi tristisque senectus.' 'Senectus insanabilis morbus,' ipse Seneca.—Agmine facto] Non unus morbus, sed multi simul, catervatim. Virgilianum est, quo et usus ipse Sat. 111.

219 Quorum, &c.] Hemistichium Ovidianum est. De variis autem morborum generibus inter alios Pineda in Job.—Morborum, &c.] Id est, omne genus ægritudinis: ut Terentius: 'Rogas? Senectus ipsa morbus est.' Vet. Sch.

220 Promtius, &c.] Locus vere Satyricus, in quo quasi aliud agens obiter multos acerrime flagellat, quod primaria Satyricorum virtus est. Quasi dicat: Citius tibi enarrem infinitos Hippiæ adulteros, quam senectutis morbos, qui prorsus sunt innumerabiles.—Hippia] Uxor Senatoria, quæ cum Sergio gladiatore in Ægyptum profugit, ut Sat. VI. vs. \$2. dictum est. Alii legunt Oppia. Ferrar.

221 Quot, &c.] Nobilissimus Archiater ejus temporis, quem obiter vexat, quasi ille imumerabiles ægrotos uno autumno curando occiderit. Porro autumno morbi et mortes sunt frequentissimæ. Lubin.—Quot, &c.] Advocatus illo tempore prævaricator.—Quot, &c.] Tutor. Vet. Sch.

222 Quot Basilus socios | Dorleans hunc fuisse advocatum vult; et ait. socios, quod non modo prævaricatione Basilus extraneos proderet, sed et sibi conjunctissimos. Socios vocat clientes, quod cum comitarentur. -Quot, &c.] Quot præfectus ille et spoliator Provinciae Basilus, Provinciales in societatem Romanorum receptos, spoliaverit. Pro Hirrus alii Irus .- Circumscripscrit, &c.] ld est, quot pupillos suæ tutelæ commissos, infidelis ille et frandulentus tutor Hirrus deceperit, et defraudarit. Hæc omnia tanquam impossisbilia profert, quæ tamen possibiliora sint enumeratu, quam senectutis morbi. Lubin.

223 Quot, &c.] Quot viros una die, formosa illa et procera meretrix Maura, Venere et concubitu exhauriat, et evacuet. De qua Sat. VI. vs. 307. Idem. Errat hoc loco Vet. Schol. qui ad oris impuritatem hac refert. Sed exsorbere etiam alii parti convenit. Eodem sensu dicitur vorare et peragere.—Quot, &c.] Hanc ostendit ore fuisse impuram. Vet. Sch.

224 Quot, &c.] Ille infamis magister, Pædico pullipremo: nt cum Ausonio loquar in Eunum magistrum ita scribentem, quot discipulos ille ad stuprum inclinarit et incurvarit ad libidinem per portentosam illam &ρσενα κόπριν. Magius II. cap. 3. Sat. IX. vs. 26.—Quot, &c.] Magister infantum corruptor. Vet. Sch.

225 Percurram, &c.] Supra, promtius expediam. De hoc dictum est Sat. 1. vs. 25. ubi alii Licinium ex tonsore senatorem factum intelligunt; alii Cinuamum. Id est, citius dicam quot villas ille nunc habeat, et quam dives ille malis artibus factus sit, qui me puero vilis erat tonsor. Lubin.

226 Quo, &c.] Licinius ex tonsore Senator factus, Vet. Sch.

227 Ille, &c.] Postquam multos obiter ex obliquo lancinavit, redit jam ad senum incommoda, morbosque recensendos. Lubin.—Ille, &c.] Redit ad senes. Vet. Sch.

228 Et, &c.] Id est, omnino cæens est; et illis, qui unicum adhuc oculum habent, tanquam felicibus invidet. Apposite dixit, Inridet. Invidere enim senum proprium est. Lubin.

229 Pallida] Exsangnia.— Digitis, &c.] Chiragra fractus, manum ori admovere, et suis manibus cibum capere non potest, ob id ab aliis cibatur, tanquam puer. Idem.—Digitis, &c.] Chiragra debilis, qui ab alio cibatur. Vet. Sch.

230 Ipse, &c.] Alius senex os tan-

tum potest aperire, ut pulli hirundinis, qui mira aviditate cibum captant. Conspecto cibo, rictum oris diducit, et ampliter aperit. Lubin.—Diducere, &c.] Os applicare, ut pulli hirundinis, quæ pleno ore volat, dum incibat filios suos. Vet. Sch.

231 Hiat tantum] Jam ob rigorem nervorum in senecta vix os aperit, et labia aliquatenus deducit.—Ad, &c.] Exprimit egregie adfectum maternum, quæ ipsa jejunans cibat suos pullos. Lubin.

232 Sed, &v.] Subjungit jam plurima alia senectutis incommoda, et primo quidem quod plerique δls παίδες οἱ γέροντες, Bis pueri senes fiunt. Ordo est: Dementia, omni membrorum damno (quod senes cæci, surdi, vel claudi evadunt) major est. Miserrimum profecto, eum organa mentis aut cerebrum senes destituunt, ut ratio titubet, memoria flaccescat. Idem.

233 Major] Quo scilicet animus præstat corpore. Idem.—Major, &c.] Ad postremum quod desipes efficiuntur. Vet. Sch.

234 Nec nomina, §c.] Multis enim ratio et memoria omnino perit. Lubin. 235 Nec, §c.] Proprios filios non amplius novit. Notat enim obiter malitiam quorundam senum, qui dementati a fellatricibus suis, mulieribus alienis bona sua legabant, et snos liberos exhæredabant. Idem.—Quos eduxit] I. c. educavit.

236 Nam, &c.] Sævis, iniquis, et injustis testamenti tabulis, suos liberos vetant suam hereditatem adire, illecti a fellatricibus bestiis.

238 Ad, &c.] Meretricem fellatricem suam, quam ex asse heredem constituit, quæ seni libidinoso et irrumatori fellandi obsequio serviebat, ejusque animum sibi devinciebat. Idem.—Tantum, &c.] Tantum impuro suo ore præstitit, dum fædissimam et abominabilem operam seni locat.—Halitus] Tractus oris cum halitu.

Idem.—Oris artificis] I. e. artificiosi: quod tnm fellatione, tum blandiloquio hæveditatem senis captaverat. Grang.—Ad, δyc.] Impuram banc fuisse demonstrat Poëta, interea et artificem ad inquietandum senis inguinem. Vet. Sch.

239 Quod, &c.] Per os intelligit Phialam meretricem, quam ostendit multis annis in lupanari tanquam in obscuro angulo et lustro tanquam carcere prostitisse. Lubin. — Quod, &c.] Ex eo quam diu prostiterit. Vet. Sch.

240 Ut, &c.] Alia incommoda subtexit, et occurrit tacitæ objectioni tali: Tamen multi etiam in extrema senecta corpore et animo vigent. Respondet Poëta: Quamvis maxime vigeant, tamen in longa illa vita multa quæ nolint, vident, omni morte graviora. Ut mortem filiorum, conjugis, fratris, sororum, et alios luctus, mærores, ærumnas innumeras.—Ducenda, &c.] Ad sepulturam. Lubin.—Ut, &c.] Pone ut non sit demens, qui diu vixerit, tamen omnes effert ipse filios suos. Vct. Sch.

241 Rogus] Lignorum strues, qua cadavera concremabantur. Lubin.

242 Plenæque, &c.] Id est, vasa in quibus mortuarum sororum cineres et ossa componuntur. Idem.—Plenæque, &c.] Urnæ, vasa in quibus mortuorum ossa componebantur, postquam corpus arsisset. Vet. Sch.

243 Hæc, &c.] Unde sapiens dixit: 'Hoe mihi longa vita attulit, ut multa quotidie quæ nolim, videam.' Lubin. Et Sencca, 'Rarum est felix idemque senex.'

245 Nigra, &c.] Pulla et lugubri: propter perpetua funera.— Domus senescant] I. e. Incolæ domuum.

216 Rex, &c.] Jam exemplo Nestoris et aliorum demonstrat illos, qui din vivunt multa adversa experiri.

—Pylius] Nestor enjus pater Neleus Neptuni filius. Quem senem Pylium vocat Ovid. Patria illi Pylus in La-

conico mari incumbens.—Si, §c.] Cujus verba de Nestore Odyss. γ. Τρls γὰρ δή μιν φασίν ἀνάξασθαι γένε ἀνδρῶν. Lubin.—Rex, §c.] Nestorem dicit, qui dicitur tertiam usque ætatem vixisse, id est ccc. annos, ut dicit Homerus. Vet. Sch.

247 Exemplum vitæ] Id est, trecentos annos vixit, et proxime ad cornicis ætatem accessit, quæ vivere dicitur ix. secula vel ætates. Plin. vii. 48.—Secundæ] Cujus vita non tam longæva quam cornicis, nec illi par, sed secunda ab ea, et post eam maxime longæva.

248 Nimirum, &c.] Vel serio loquitur ex vulgi judicio; vel Ironice ex sua sententia. Immo vero infelix, quod probare vult.—Tot] Tria sc.—Mortem, &c.] Et ita diutissime mortuus est, Lubin.

249 Atque suos Hoc vult innuere: 'Nestorem jam implevisse 300. annos.' Lubin. Antiqui enim per digitos numerare soliti: Numerus qui infra centum, digitis sinistræ manus numerabatur: Centenarius vero numerus et major illo, digitis manus dextræ. Tertull. Grangæus .- Dextra computat] Videtur poëta innuere. Nestorem 300. annos vixisse, cum alii 30. annis ætatem terminantes, 90. eum vixisse dicant. 'Αναπεμπάζει. Lycophron. de qua ratione vide Cæl. Rhodigin, xxIII. 12. et Lilii Gyrald. dialog. 2. et Epigr. Græc. 11. 9. de ann, præ qua Nestor non erat senex. ή χερί λαιή Δήρας αριθμείσθαι δεύτερον άρξαμένη. Farnub. Qui legunt dextera. in nominativo ponunt.

250 Quique, &c.] Qui tot autumnos vixit, quibus novum mustum solet esse in deliciis.—Oro, &c.] Alii leg. Ore. Recenset jam ærumnas, quas Nestor longa sua vita expertus est, et de quibus ipse conqueritur, vitam nimirum sibi contingere nimis longam. Lubin.—Quique, &c.] Qui multos autumnos vidit. Vet. Sch.

251 De, &c.] Vel nimis longis, vel

iniquis, quæ se tanto tempore in miseriis vitam transigere permittant. Lubin.

252 Fatorum] Cui Parcæ nimium parcant.—Nimio, &c.] Quod nimis prolixam sit, et quod stamen Parca vel Atropos non citius abruperit. Respicit enim ad Parcas, quæ unicuique stamen vitæ longum vel breve distribuere a Poëtis finguntur.—Cum, &c.] Cum deflet filium suum, cum ejus cadaver combureretur. Hic enim Antilochus cum patri opem ferre vellet, a Memnone fuit occisus.—Acris] Fortis, bellicosi. Lubimus.

253 Barbam] Cum videt fortem filium suum, jam grandem et barbatum Antilochum occisum, et rogo ardentem. Farnab.—Nam quærit, &c.] Al. Cum quærit. Interrogat omnes familiares, cur non mortuus sit, antequam hasce calamitates experiretur. Lubin.—Antilochi, &c.] Filium suum ploravit Antilochum, quem Memnon auxilium patri ferentem occidit in Troja. Vet. Sch.

254 Cur, &c.] Quidnam deliquerit, quamobrem filii natu grandioris mortem spectare coactus sit: Lubin.

255 Quod, &c.] Ut puniatur tam diuturna vita, quæ nihil est alind, quam prorogatio longi mæroris. Idem.

256 Hac, &c.] Sc. Conqueritur hactenus de Nestore. Sequitur secundum exemplum de Peleo Æaci filio, cujus filius Achilles, quem ex Thetide susceperat, ab Paride et Deiphobo in templo Apollinis Thymbræi, sagittis confossus est, cum Polyxenæ nuptias speraret, et quem pater senex adhuc superstes deflevit. Lubiu.—Raptum] Immatura morte.

257 Atque alius] Tertium exemplum Laërtæ, qui admodum senex, Ulyssem filinm luxit.—Cui fas] Quem decet, et cui par est et convenit.—Alius] Non frustra nomen patris obticet, utpote incertum. Nam constans fama erat Anticleam Ulyssis

matrem dum Laërtem petit, a Sisypho compressam, et inde Ulyssem natum; quod et Ajax l. XIII. Metam. Ulyssi objectat.—Ithacum] Ulyssem filium suum Ithacæ ducem.—Natantem] Decem annorum errore per mare jactatum. Vel simpliciter naufragio enatantem ad Calypsus insulam. Odyss. II. Farnah. Lubin.—Atque, &c.] Laërtes, propter Ulyxem naufragum. Vet. Sch.

258 Iucolumi Troja] Quartum jam Priami exemplum subjungit. Id est, felix etiam fuisset Priamus, si Troja adhuc incolumi, et florente regno, vel ante excidium, et incendium Troja mortuus fuisset. Tunc enim magnis solennitatibus a quinquaginta filiis funus ejus deductum fuisset. Et tot mala, regnique sui interitum non fuisset expertus.—Umbras, &c.] Ad sepulcra majorum: Reliquiis avi sui fratris fuisset adjunctus, magna universæ urbis Trojanæ solennitate. Lubin.

259 Assaraci] Tros gennit Assaracum et Ilionem, Ilion Laomedontem, Priami patrem. Britan.—Hectore, &c.] Ex veterum consuetudine loc dicit. Nam filii olim funus patris portabant. Plin. l. vii. de Q. Metullo. Inter felicitatis humanæ exempla numeratur. Lubin.—Funus] Corpus Priami patris.—Assaraci, &c.] Id est, felix etiam fuisset Priamus, si ante incendium Trojæ fuisset mortuus, cujus funus omnes filii sui deduxissent. Vet. Sch.

260 Reliquis, &c.] Humeris enim portabantur funera. Teste Homero, quinquaginta illi filii erant, et duodecim filiæ. Idem.—Portante] Quæ solent a filiis in funere patris fieri. Vet. Sch.

261 Inter, &c.] Describit solennitates funches. Flevissent autem mortuum suum regem et patrem Iliades et Trojanæ mulieres.—Et, &c.] Cassandra enim quia vates erat, futuram patris mortem præscivisset, et ob id prima omnium, et prius quam

reliquæ sorores flevisset, tanquam præfica. Præficæ enim modum plangendi cæteris dabant. Grængæus.

262 Scissaque palla] Lacera oblonga muliebri veste, ob luctum patris mortui.—Polyxena] Virgo pulcherrima et fortissima, cujus nuptias Achilles appetebat, qui ab Alexandro Paride, ut supra dictum, occisus est. Ob id hæc, eversa Troja, ad Achillis tumulum in Sigæo interfecta fuit a Pyrrho Neontolemo Achillis filio. Lubin.

263 Si, &c.] Si mortuus fuisset priusquam filius Alexander naves illas ædificabat, quibus Helenam Menelai conjugem abducebat. Quæ rapina canssa fuit excidii urbis Trojanæ. Idem.—Diverso tempore] Prius quam.

264 Audaces] Recte; quippe illis alienam conjugem abducturus erat. Vel ille audax. Lubin.—Audaces, &c.] Benc, audaces: quia Helenam alienam uxorem ablaturæ erant. Vct. Sch.

265 Longa, &c.] Nimirum hoc ipsi contulit, ut multas extremas calamitates, morte atrociores experiretur. Dies hic pro tempore.—Quid contulit] Nihil profuit.—Omnia, &c.] Id est, Iliada malorum et calamitatum, Ionga vita expertus est, ruinam Asiæ Imperii sni. Lubin.—Omnia, &c.] Ut Virgilius: 'Urbis ubi capta casum, collapsaque vidit,' &c. Ergo hoc illi prolixa vita præstitit. Vet. Sch.

266 Asiam] Asiae partem magnam. 267 Tunc, &c.] Priamus, deposito pileo vel tiara, qua pacis tempore ntebatur, senex, et annis tremulus arma induit, et gestavit. Respicit ad illud Virgilii 11. Æneid. 'Arma diu senior desueta trementibus ævo Circumdat nequidquam humeris, et inutile ferrum Cingitur.' Vide et Brissonium 11. de regno Pers. Lubin.

268 Ante, &c.] Aram Jovis Hercei, nbi a Pyrrho filium suum insequente trucidatur, cum filium Politem vellet defendere.—Ruit] Cadit

occisns.—Vetulus bos] Jam ætate segnis ac inutilis. Lubin.—Et ruit, &c.] Ut Virgil. 'Sanguine fædantem quos ipse sacraverat ignes.' Vet. Sch.

269 Qui, &c.] Qui bos, ob senectutem aratro jam inutilis, mactatur ab ingrato agricola, et illius cultris cædendum offert collum senectute tenue et miserandum.

270 Ingrato] Ab ipso agricola ingrato, id est, quem jam agricola ingratus fastidivit. Britan.—Fastiditus] Contemtus ab aratro, cui jam inutilis est. Lubiu.—Ab, &c.] Contemtus ab aratro senex, qui non potest laborare, id est, arare. Vet. Sch.

271 Exitus] Fatum et mors.—Hominis] Dicit Poëta: casum Priami utcunque ferendum csse, qui quidem homo sit mortuus. Cum uxor Hecuba in canem mutata, canis sit mortua. Cujus calamitas longe atrocior. Lubin. Vid. Ovid. x111. metamor. Hygin. fab. 111. et 243.—Sed, &c.] Hecubam dicit, quæ excæcato Polymestore, cum saxis impelleretur a populo Thracum, versa in canem fertur. An quia Græcis convicia congerebat, canem nominaverunt? Vet. Sch.

272 Latravit] Ita fictum; nam Græcis convicia torva ac truculenta fronte ingerebat, ob id canis dicta.—Rictu] Os enim in rictum distrahunt latrantes canes. Lubin.

273 Festino, &c. | Missis jam Græcis et externis exemplis, pergo ad nostra Romanorum exempla.—Regem, &c.] Mithridatem intelligit, qui vixit annos 69, et cum Romanis per 40, annos varia bella gessit, et 57. annis regnavit, ter a Sulla, Lucullo, et Pompejo victus: quique 40. annorum belli tædia, veneno, cum non posset gladio, finivit. Vide Flor. 111. 5 .- Et Regem, &c.] Mithridates cum per quadraginta annos adversus Romanos dimicasset, cum Pharnacem filium suum apud cæteros ejus fratres voluisset occidere, ab omni relictus exercitu est: et exhausto veneno periit. Accepto

frequenter antidoto, ut perire non posset. Postea vero Pharnaces successit eius imperio. Vet. Sch.

274 Et Cræsum] De hoc vide Herodotum l. 1.—Et, &c.] Cum interrogatus fuisset Solon a Cræso, si aliquem vidisset tam gloriose regnantem; ille dixit, debere vitæ ultimæ eventum exspectare. Quem cum Cyrus captum victor vivum jussisset in rogo poni, clamare cæpit, Solonem non sibi esse mentitum: atque ita a Cyro est liberatus, timente ne aliquid sibi faceret in extremo vitæ spatio perdurante. Vet. Sch.

275 Respicere, &c.] Quam sententiam egregie expressit Ovid. 'Sed scilicet ultima semper Exspectanda dies homini, dicique beatus Ante obitum nemo, supremaque funera, debet.' Lubin.

276 Exsilium, &c.] Pergit jam ad Romanos. Et primum exemplum proponit Marium Arpinatem, qui septies consul fuit. De quo Florus 111. 21.- Exsilium In Africam refugium, et tam latibula, quam carcer quæ Minturnis Marius invenit. Tangit Historiam notam de Mario.—Carcer Nam Minturnenses cives eum captum in carcerem conjecerunt,-Minturnarum] Strabo l. v. ait Minturnas opidum Latii prope mare, inter Firmios et Suessam sitas, quos dividit Lyris amnis. Lubin .- Exilium, &c.] Cum Sylla cum Jugurtha in Africa pugnaret, Marius supra ipsum ambiit, et missus est, illo remoto, vicit. Posthæc cum denuo ad Mithridatem Sylla mitteretur, et profectus esset in Campania, iterum cæpit ambire supra eum, et inde discordia inter eos nata est. Verum cum Sylla reverteretur ob hanc caussam, Marius fugit, et latuit in Galliis in Minturnarum paludibus. Qui cum fuisset ibidem agnitus, in carcerem missus est, et cum carnifex ad occidendum eum missus esset, visa circa eum tanta majestate, vel quid futurus esset, relicto gladio pavens fugit, ac retulit cognita his a quibus missus fuerat. Illi eum dimitti jusserunt. Qui eum fuisset dimissus, in Africam abiit, id est, Carthaginem. Ibidem solutis ergastulis Romam venit, et omnes Syllanos occidit, et receptus a Cinna tunc Consule, tenuit urbem. Postea Consul vII. fuit. Sylla posito in bello qui ante adventum* Sylkæ fato suo mortuus est. Vet. Sch.

277 Victa, &c.] In ruderibus Carthaginis. Lubin. i. e. Carthagine jam devicta.

278 Hinc, &c.] Ex longa vita. Nam si citius illis honoribus ac triumphis defunctus mortuus esset, in tantas calamitates non incidisset.—Quid, &c.] Nemo in toto terrarum orbe, nemo in Urbe, fuisset beatior C. Mario, si mortuus fuisset junior, et illo tempore cum de Teutonibus triumpharet. Lubin.—Tulisset] Procreasset.

280 Circumducto] Triumphum indicat, in quo captivi circumducebantur. Idem.—Captorum] Cimbrorum et Tentonum.

281 Animam, &c.] Florentem, felicem, lætam et triumphantem. Allusio est ad spolia opima, quæ dux duci detraheret. Britannic.

282 Teutonico vellet, &c.] Quo de Teutonibus triumphans vehebatur. Lubin.

283 Provida, &c.] Hic locus desumtus ex Cicer, Tuscul, 1, Id est exemplum Pompeji, qui ante bellum civile, magnis rebus gestis Capuæ (nt alii, Neapoli; nam Neapolis etiam est civitas Campaniæ) febri correptus est. Qua si mortuus esset, felix fuisset, et in miserum illud civile bellum non servatus. Vide Vellejum Paterculum 1. x1.-Provida] Favens et benevola, quæ cum voluit Cæsaris manibus eripere, ejusque gloriæ consulere. Quæ ipsum futuris calamitatibus præreptum voluit. Lubin .- Febres, &c.] Optandum certe ipsi fuisset febre mori, ne cum ignominia victus moreretur.

—Provida, &c.] Nam dicitur Pompejus mox quam suscepit bellum civile contra Cæsarem, in Capua vehementer ægrotasse: et quia non potuit febre emori, servatus est, ut a Cæsare occideretur. Vet. Sch.

284 Publica, &c.] Quæ in multis urbibus pro salute Pompeji concipichantur, illum morti eripuerunt, ut postea miserius moreretur ab Achilla et Photino occisus. Lubin.

285 Igitur, &c.] Adversa fortuna Pompeji et urbis Romæ. Florus IV. 9.

286 Servatum] Ad hanc ignominiam. Per preces, et publica vota.— Victo] Pompejo, a Cæsare.—Hoo, &c.] Capitis scilicet amputatione. Scoptice exaggerat ærumnas Pompeji oh longam vitam, quas graviores esse dieit quam Lentuli, Cethegi, Catilinæ, &c. Lubin.

287 Hac pæna] Ut non capite mutilati, sed integri occiderint.—Lentulus] Sura, Senatorii ordinis. Vide Sallustium.—Lentulus] Qui proditor fuit, et Cethegns conjuratus Catilinæ, laqueo, quasi conjurati, non gladio perierunt. Vet. Sch.

288 Catilina] Qui cum hostibus acriter pugnaus confossus est, et longe a suis inter hostium cadavera repertus, ut scribit Sallustius.

289 Formam] Dixit de divitiis, honoribus, gloria, potentia, et eloquentia, et de senectutis voto. Transit jam ad votum pulchritudinis, quam et ipsam multis exitiosam et pestiferam fuisse demonstrat.—Optat] Ordo et sententia est: Mater anxia, et de filiorum ac filiarum salute admodum solicita, pueris et filiis suis venustatem corporis paucis verbis et modico murmurc optat, sed filiabus pluribus verbis, et majore murmurc, idque facit in templo Veneris. Lubin.

290 Veneris, &c.] Illa enim venustatis Dea, quæ vel Paride judice Dearum pulcherrima. Idem.—Cum Veneris, &c.] Id est, cum ad templum Veneris vadit. Vct. Sch.

291 Usque, &c.] Mater enim et delicias votis concipit: suis formam orat, quæ ad votorum delicias tantum spectat .- Anxia | Solicita de liberis. -Usque ad] i. e. Usque ad delicata nimis vota. Sic fere omnes: sed ego conjungo videt usque, ut sit visitat sæpe, vel semper ad delicias votorum, nt pro ipsis vota deliciarum plena concipiat .- Cur, &c.] Cur tu nos talem pulchritudinem liberis nostris petentes corripis et reprehendis? Tamen facimus illnd Deæ Latonæ exemplo, quæ suo filio Apolline formoso, et Diana filia pulchra gaudet. Lubin. -Usque, &c.] Id est, usque ad hoc deliciæ hominum veniunt, ut pulchritudinem optent filiis suis. Vet. Sch.

292 Pulchra, &c.] A majore ad minus. Vet. Sch.

293 Sed, §c.] Respondet Poëta ad objectionem: Ut maxime Latona hoc faciat, tamen Lucretia, quæ propter formam per vim corrupta a Tarquinio Sexto, formam exoptare vetat, cum sibi probro et exitio fuerit. Valer. Maxim. vi. 1.—Sed, §c.] Lucretia uxor Tarquinii Collatini, quam Tarquinius, amorem ejus uon sustinens, invitam dicitur corrupisse: propter quod illa mortem sibi adscivisse dicitur. Vet. Sch.

294 Cuperet, &c.] Virginia, quam Pater Virginius Appio Claudio appetitam et illius stupro destinatam occidit, vellet potius gibbosa et deformis fuisse. Vid. Flor. 11. 15.—Rutilæ] Lura Rutila, ut Plin. l. v11. scribit, nonaginta septem annos excessit, gibbosa et deformis.—Cuperet, &c.] Virginiam Appius Decemvir adamatam, clienti, quem ob hoc subornaverat, in servitutem addiscrat. Propter quod eam pater Virginius interemit; Decemviris imperium abrogatum. Appius in carcere necatus est. Vet. Sch.

295 Suum] Hoc quod summ erat, suam formani. Ergo et sunt qui legant suam.—Filius, &c.] Pulchris enim ubique periculum est. Lubin.

296 Trepidos, &c.] Timent ne ad stuprum rapiantur, ne a matronis adamentur, et propterea in vitæ discrimina incidant. Idem.

297 Rara, &c.] Egregia sententia. Plerumque enim formosi solent esse impudici. Idem.

298 Sanctos, &c.] His verbis indicat, quam difficile sit ipsis pulchris Romæ pudicitiam tutari ac defendere. Est autem hic sensus versuum aliquot sequentium: Licet simplex et inculta domus a lascivia et libidine aliena, alicui attribuat mores sanctissimos, et quæ domus veteres Sabinas mulieres castissimas imitetur et repræsentet; licet etiam ipsa natura præterea, quæ potior est omni magistro et disciplina, aliquem a natura castum, et a libidine alienum efformaverit : tamen Romæ viri manere, et casti pudoris decus tutari atque custodire, ipsis non licet .- Horrida, &c.] In exigua ac panperenla casula sine cultu et deliciis, in qualibus plerumque pudicitia et sanctitas inveniuntur solummodo. Sanctos mores] Nulla libidine aut turpitudine juquinatos. Lubin.

299 Subinas, &c.] Quæ sine cultu et ornatu castæ et pudicæ. De castitate Sabinarum lege Ald. Manut. l. 111. per Epist. quæsit. Alii Subinos.

300 Præterea, &c.] Conjunxit duo, quæ plurimum faciunt ad honestos mores, pudicitiam et castitatem, educationem et naturam. Vult ergo innuere, ctiamsi quis a' natura consequatur animum castum, modestum et vercundum; tamen Romæ corrumpetur. Utpote ubi tanta pædiconum, et nebulonum sit multitudo, qui, auro omnia expugnent. Lubin.

301 Sanguine, &c.] Pudoris gratia, rubore sparsum, vel cito erubescentem optimi animi documento. Virtutis enim tinetura dicitur. Idem.—Sanguine, &c.] Cito erubescentem. Vet. Sch.

302 Quid, &c.] Quid alicui puero ipsa natura plus ad pudicitiam tutandam tribucre potest, quam naturalem inclinationem ad castitatem et modestiam?—Plus, &c.] Cauta institutione.

303 Natura, &c.] Egregie dictum. Naturæ enim vis omnem institutionem et custodiam superat.—Cura, &c.] Institutione, adsuefactione, doctrina, exercitatione. Quæ et ipsa tamen multum valent, sed plus natura. Lubin.

304 Non, &c.] Tamen inquit difficillimum est, ut viri illi permaneant; et cum pulchri sint, ut non corrumpantur. Nam, ut sequitur, quia pulchri sunt, aut castrantur aut corrumpuntur; hoc est, aut spadones finnt, vel Cinædi et Pathici. Porro qui castrantur pene abeunt in fæminam, quod et vox illorum indicat. Porro Cinædi muliebria patiebantur, ut merito dictum sit: ' Non licet esse viros.'-Nam, &c.] Improba corruptoris munerum prodigalitas, ipsos parentes solicitare non erubescit, ut sumtis muneribus patiantur filios suos corrumpi .- Non, &c.] Ut omnia interim ad custodiendum fiant, inter viros permanere formosus non potest. Vet. Sch.

306 Tanta, &c.] Id est, usque adco confidunt muneribus suis, quibus omnia expugnantur: 'Munera, crede milii, placant hominesque Deosque.' -Nullus, &c.] Alind periculum indieat formosis imminere. Castrabantur enim pueri ante 14. annum, quibus postea per extremum scelus ad libidinem abutebantur, ut Sat. vr. vs. 370. dictum. Eligebantur autem a mulicribus bene armati a natura. ut Sat, vi. etiam notatum, Nero antem in arce Tarpeja vel Capitolio ctiam ephebos castrare solebat, sed formosos. Imo Spurium suum vel Sporum, genitalibus exsectis, plane in mulierem esformare voluit. Suet. Nerone, c. 28. Lubin.

307 Sæva] Nam ibi spoliabaatur illis partibus, a quibus viri nominamur. Idem.

308 Nec, &c.] Probat tyrannicis Neronis temporibus periculum tantum fuisse formosis, non autem deformibus.— Praetextatum] Nobilem puerum ad stuprum rapuit.—Loripedem] Claudum, contortum, oblique incedentem, et cui in lori modum obtorta sunt crura. Idem.

309 Strumosum] Strumæ sunt, quæ barbaris vocantur Scrophulæ, Gallis Escruelles; hinc strumosus, qui illo morbo laborat. Grang.—Gibbo, &c.] Qui gibbosus pariter et ventrosus fuerit. Lubin.

310 I nune, &c.] Ridet stultos parentes et matrem pulchritudine filiorum suorum gandentem, ob quam etiam in majora discrimina sint præcipitandi, quam illa de quibus paulo ante de Nerone dixit. Idem.—Javenis] Filii tui.—Specie] Forma.

311 Discrimina] Pericula, damna.
—Fict, &c.] Ab omnibus matronis
propter formam solicitatus.

312 Et, &v.] Omnes illas pænas adulterii metnere cogetur, quas debent adulteri iratis maritis, quorum uxoribus in adulterio abusi sunt, si ab ipsis deprehendantur: de quibus mox. Canterus Nov. lect. 3. c. 6. Lips. Epistolar. quæstion. 1v. Epistola 24.—Maritis, &c.] Al. legunt, Maritus Exigit iratus. Al. Mariti Iratidebent.—Et pænas, &c.] Id est, Tyransus nullum ephebum in arce sua tentum in adulterium fædum castrarit, nisi formosum. Id est, eum adulterat. Vet. Sch.

313 Nec, &c.] Argumentum ab imparibus majoribus, quod ne ipsi quidem Marti impune fuerit adulterum esse, nedum sibi: id est, in vincula incidet, ut Mars enm Venere in adulterio a Vulcano deprehensus, catenis vinctus est. Vide Ovid. Metam. IV. Hyginus Fab. 148.—Astro Martis] Alludit ad malignitatem astri Martis,

et pro ipso Marte ponit.—Nec, &c.] Qui cum Venere deprehensus est in adulterio. Vet. Sch.

314 Exigit, &v.] I. e. poscit. Exaggerat jam illas pænas. Lubin.

315 Ille, &c.] Quem maritus patitur, dum adulterum deprehendit.—
Plus, &c.] Multi enim impatientia doloris illius, erudelissime et atrocissime saviunt in adulteros. De legibus diversarum gentium, quibus puniuntur adulteria, Lipsius 4. Comment. ad Annal. Tacit.

316 Necat, &c.] Adulterum deprehensum.—Secat ille] Ad mortem usque flagellis cædit et lancinat. Lubin.

317 Quosdam, &c.] Alludit ad supplicium, quo olim Athenienses pauperes afficiebant, in adulterio deprehensos: eis enim depilabant nates cinere calido, deinde raphanos et mugiles in podicem immittebant. Grangæus. Est autem hie mugil incredibilis voracitatis piscis, vetus mechorum supplicium. Lubin.—Et mugilis, &c.] Piscis grandis capitis, postremis exilis, qui in podicem mæchorum deprehensorum solebat immitti. Vet. Sch.

318 Sed, §c.] Ironia. Compellat autem matrem formosi juvenis. Sed pulchellus ille tuns, et venustulus Endymion solas formosas et dilectas amabit scilicet. Imo vero ille omnium adulter erit, et illius etiam, quam non amat, modo pecuniam illa dederit.—Endymion] Formosulus filius, ut Endymion a Luna amatus. Hygin. Fab. 275.—Sed tuus, §c.] Pulcher tuus Endymion, pastor, quem Luna adamavit. Vet. Sch.

319 Mox cum, &c.] Id est, turpis et deformis Servilia Bruti mater, ipsum numis eo adiget, ut se amare, quam tamen ob deformitatem non amat, cogatur. Lubin.—Servilia] Nomen enjusdam mulieris turpissimæ. Vet. Sch.

320 Exuet, &c.] Id est, Servilia illa nihil filio tuo denegabit; omnia

dabit, etiam corporis omnia ornamenta, ut libidini suæ satisfaciat. Lubin.—Exuet, &c.] Pro libidine usque et sua ornamenta, inquit, donat mulier, ut tantum ad libidinem suam possit inducere filium tuum. Vet. Sch.

321 Quid, &c.] Mulier quæcunque etiam si mæcha sit, nihil negat snis adulteris, modo libidinem expleat. Per uda inguina, membrum muliebre intelligit. Lubin.

322 Sire est, &c.] Id est, sive alias sit prodiga et nobilis, ut Hippia; sive avara, ut Catulla, in adulterum satis liberalis erit. Idem. Alii legunt, Oppia.—Sire, &c.] Quælibet nobilis matrona nihil aliud præter libidinem spectat. Vet. Sch.

323 Deterior, &c.] Fæmina, quæ aliis in rebus deterior et avara est, illic in erogando aliquid in adulterum habet totos mores, optime morata et liberalis est. Vel omnes mores habet, liberalitatem, beneficentiam, humanitatem. Lubin.—Totos habet, &c.] Totam industriam, omnes corporis et animi nervos.—Illic] In corrumpendis formosis pretio et precibus.

324 Sed, §c.] Objectio est. Quod si quispiam castus sit, illi nulla forma vel pulcritudo fraudi esse possit.— Casto] Qui natura talis est.—Quid, §c.] Alii legunt, quid profuit ergo: alii, olim. Jam occurrit objectioni, et demonstrat falsam esse exemplis Hippolyti, et Bellerophontis. Id est, Hippolyto tamen grave illud et severum propositum caste vivendi nihil profuit. Illo enim vitæ periculum sibi accersivit. Hygin. Fabul. 47. 49.—Sed casto] Quasi objectio. Quid enim, si castus fuerit, pulchritudo nocct? Vet. Sch.

325 Bellerophonti] Vide Hygin. Fab. 57.

326 Erubuit, &c.] Ordo est: Hac Sthenobaea cen fastidita et repulsam passa crubuit, nec minus eadem Sthenobaea excanduit vel irata fuit, quam Phadra illa Circensis, de qua prius. Lubin. Alii, Repulsa.—Erubuit] Rubet enim qui in turpi facinore, vel ab aliis vel a seipso, deprehenditur.—Nempe, &c.] Phædra Minois filia, uxor Thesei, noverca Hippolyti. Vet. Sch.

327 Cressa] Phædra, Minoidis Cretensium regis filia, et Pasiphaës, quam Thesens e Creta a Minotanri cæde rediens, in Græciam rapuit. Lubin.—Nec, &c.] Præti uxor, quæ amavit Bellerophontem. Vet. Sch.

328 Concussere] Ad ultionem sese excitarunt, more Athletarum et vehementer iratorum, in pectus vel latus ad iram excitandam solent concutere.

—Mulier, &c.] Dum contemta ern-bescit et ex pudore iram et furorem concipit, vel dum furor fit ex læso et repudiato amore. Lubin.

329 Cum stimulos, &c.] Cum incitat. -Elige, &c.] Subjungit jam aliud, adeoque ultimum exemplum de Cajo Silio, quo probat formam et corporis pulchritudinem obesse. C. Silins ergo formosissimus, et cum in eum exarsisset Messalina Claudii uxor, coactus est, demissa uxore sua, Claudio Hostiam profecto, palam Messalinam ducere, unde mox, re cognita, Silius interfectus est. Vide Tacit. 1. H. et Sueton. - Quidnam Ducas Messalinam nec ne? utrinque enim mors. Quasi dicat, nihil illi suadere, nullum illi consilium dare potes, quo mortem effugiat. Idem .- Cum, &c.] Dum læsa aut contemta erubescit: dum læsus amor irascitur: ut Virgilins: 'Duri magno sed amore dolores Polluto, notumque furens quid fæmina possit.' Tet. Sch.

330 Cui, &c.] Hæc Messalina prorsus libidinis fuit portentum et monstrum. Lubin. Vide sup. Sat. vr. vs. 127. &c.—Cui, &c.] Uxor Claudii Messalina: quæ Gaio Silio palam nupsit, inducto etiam Claudio, ut tabulas dotales obsignaret: quod quasi de industria simularetur, ad avertendum periculum quod immineret ipsi,

• per quem dum portenta ostenderentur Hostilium transcuntem per forum rapuit Claudius, et necavit. Vet. Sch.

331 Optimus hic] C. Silius, quin etiam consul designatus. Lubin.—
Idem gentis, &c.] Ille ipse etiam nobilis.

Messalinæ, &c.] Vel propter 333 oculos Messalinæ quibus placuit: vel Amore, qui ex oculis; vel, ut Probus ait, quod postea vidente Messalina in conspectu ejus, cruci adfixus sit. -Dudum, &c.] Eo dicit, nam nupturæ flammeo velabanter. autem ipsam Messalinam conjugii illins cupidissimam, et paratam fuisse, et omnia ad nuptias necessaria jam esse parata. Vide Sat. 11. vs. 125. Lubin .- Messalina, &c. Vidente ipsa, id est, ante oculos amatus crucifigitnr. Vet. Sch.

334 Tyriusque, &c.] Id est, purpureus genialis vel conjugalis aut nuptialis lectus, palam sternebatur in hortis Lucullianis. Dicebatur lectus genialis, vel quia genio aut Junoni sacer erat, vel quia liberis gignendis destinaretur, ita vocabatur ominis caussa. Vide Pers. Sat. 11. vs. 3.—Palam] Ut in licitis muptiis. Exprimitur incredibilis mulieris andacia. Lubiu.—Hortis] Lucullianis.—Flameolo] Quo nova nupta operitur.—Genialis] Lectus ubi concumbunt. Vet. Sch.

335 Et, &c.] Sestertia, scilicet, ingens dos, de qua dictum fuit Sat. vi. Erat autem hic numerns in dote lautiorum legitimus et solemnis. Subintelligebantur autem centena millia. Ita ut decies centena, infinitam pecuniam significarent. Turnebus vi. 30.—Ritu, &c.] Dos enim marito dari instituta fuerat, propter matrimonii onera. Lubin.— Centena, &c.] Dos scilicet secundum morem. Vet. Sch.

336 Cum, &c.] Qui obsignabant tabulas et instrumenta matrimonialis contractus, id est, cum notariis. 'Audiverat et auspicum verba, sacrificavit, discubuit inter convivas.' Sic Tacit. Annal. x1. 'Consulem designatum, cum uxore Principis, prædicta die, adhibitis, qui obsignarent velut suscipiendorum liberorum causa, convenisse; atque illam audiisse auspicum verba, subiisse, sacrificasse,' &c.—Auspex] Nullæ nuptiæ, præsertim legitimæ, fiebant sine auspicio. Lubin.—Auspex] Auspices ut solebant nuptiis interesse. Vet. Sch.

337 Hac, &c.] Verba Poëtæ in felicem Gajum Silium, qui hosce concubitus furtivos et clam fore existimavit.—Paucis commissa] Quod pauci scirent, inter vos nuptias contraliendas. Lubin.—Et, &c.] Clanculo celebrari. Vet, &c.

338 Non, &c.] Exprimitur hoc loco exca libido in Messalina, quæ imperatore marito vivo et superstite, jamque Hostiam tantum profecto, sacrificii canssa; tamen legitime et palam alteri vellet nubere .- Quid, &c.] Ad Silium hac dicuntur non sine morsu. Elige ergo, o Sili, quomodo mori velis, a Messalina occidi, an a Claudio. Si nolis Messalinam ducere, ab illa statim occideris hodie. Si ipsi obsequaris, paulo post ab ipso Clandio occidendus es. Hoc autem malum tuæ formæ debes. Lubin .- Non, &c.] Adultera. Vet. Sch.

339 Ante, &c.] Te Messalina curabit occidi, antequam nox adveniat. Lubin.

340 Si, &c.] Id est, si contra Messalinæ morem gesseris, parvulam vitæ moram consequeris, donce vestræ hæ muptiæ, quæ toti urbi et omni populo innotuerunt, etiam ad principis Claudii aures perveniant.—Mora, &c.] Unius ant alterius diei.—Dum res] Vestra scelera et nuptiæ tragicæ. Iden.

341 Principis] Imperatoris Claudii, Hostia, tertio lapide a Roma urbe, commorantis. Idem.

342 Dedecus, &c.] Id est, omnium ultimo loco et tempore resciscet hoc

probrum, dedecus et infame adulterium suæ familiæ. Hine Xiphil. in Claudio: 'Quæ cum viderentur et audirentur ab omnibus, ea solus Claudius ignorabat.'—Ille] Claudius.—Interea tu] Scoptice illum jam quasi hortatur ad obsequium Messalinæ, parvulam illam vitæ moraun æqui et boni consulendam. Lubin.—Interea, &c.] Interea dum ad illum pervenit erimen admissum, tu illi vel tibi fac satis: nam sive indulseris, sive negaveris, tantundem erit. Vet. Sch.

343 Obsequere, &c.] Messalinæ quam ducas. Si nimirum paucorum dierum vita tanti tibi est, ut adhue per unum atque alterum diem potius vivere velis, quam statim mori, si recuses. Lubin.

344 Quicquid melius, &c.] Utcunque feceris, moriendum tibi tamen est ob formam.

345 Præbenda, &c.] Pulchra hoc loco cervix Emphatice dicitur. Nam pulchritudo ipsi exitialis fuerat. Lubin. Hoc formosum et candidum collum a carnifice amputandum erit, et sic tu capite mulctaberis.

346 Nil, &c.] Hactenus dixit et exposuit quid non sit optandum, nimirum non opes, non potentia, &c. cum illa omnia plerisque exitio fuerint. Respondet ergo objectioni, qua quis diceret: Si horum nihil orandum est, sequitur homines nihil prorsus a Diis debere petere. Illi respondet, Orandos quidem esse Deos: cæterum quæ optima sint, Deorum arbitratni esse permittendum. Lubin.—Si consilium vis] Verba Juvenalis bonum et salutare subministrantis consilium.—Nil, &c.] Objectio cum interrogatione. Vet. Sch.

347 Permittes ipsis] Pia et Christiana sententia. Quasi dicat: The tantum ora; quidquid autem tibi ntile sit, illud Deus novit, et tibi dabit. Quæ Dei voluntas, eum mala velle non possit, haud dubie optima dabit, et cum sapientissima sit, optima po-

test eligere.—Expendere] Cousiderare. Vide Socratis dictum in Val. Maxim. vii. 2. et ejusdem Socrat. apud Xenophont. ᾿Απομνήμ. α. Εὔχετο πρὸς τοὺς θεοὺς ἀπλῶς τ᾽ ἀγαθὰ διδόναι ὡς τοὺς θεοὺς κάλλιστα εἶδότας, ὁποῖα ἀγαθὰ ἐστι, &c. Lubin.—Permittes] Pones in voluntate Deorum. Vet. Sch.

349 Nam, &c.] Pro illis, quæ nobis inconsulto et inconsiderato appetita jucundissima videntur, Deus nobis dabit aptissima, utilissima, et salutaria quæque.—Aptissima, &c.] Optima nobis, et convenientia. Valerius VII. 2. de sapienter dictis, hanc rem latissime tractat. Lubin.

350 Carior, &e.] Quasi dicat: Nos multa perniciosa a Diis petimus, quasi nobis ipsis infesti, et inimici simus: illi vero non mala, sed hona nobis dant, tanquam nobis amici.—Nos, &e.] Adfectuum impulsu, non rationis. Lubin.—Carior, &e.] Ipsi non petita bona præstabunt. Plus enim nos ipsis cariores sumus quam nobis. Vet. Sch.

351 Cæca, &c.] Inconsiderata, stulta, immensa, inexplebili. Lubin.—Cæca, &c.] Cæco sive vano desiderio. Vet. Sch.

352 Conjugium, &c.] Forte nobis pestiferum et exitiale si daretur.—
Partum, &c.] Respicit ad 2. Alcibiadem Platonis, ubi dicitur, Invenias præterea eodem pacto nonnullos homines, qui filios votis exoptant. At cum filios adepti sunt, in calamitates doloresque maximos incidunt.—Illis, &c.] Qui sciunt futura, quæ nos ignoramus. Lubin.

353 Qui pucri] I. e. quales. Qui forte γεννήματα πήματα forent.—Qualis, &c.] Xantippe vel Andromacha quædam. Idem.—Notum, &c.] Sciunt futura. Vet. Sch.

354 Ut tamen] Jam demum subjungit, quæ homo orare debeat, animi nimirum bona, et valetudinem corporis.—Vorcas, &c.] Ut votum facias, ut in templo alienjus sacrificii te renm facias.—Voveasque, &c.] Votum facias in templis. Vet. Sch.

355 Extal Intestina delicata. Lubin.-Extal Quod ea diis prosecentur, quæ maxime exstant eminentque (inquit Festus) at rectius quia execta. Farnab .- Tomacula | Farcimina pinguia e porcinis carnibus, jecore, et aliis involutis. Tomacula, quasi incisio vel sectio, a τόμος, vel τόμη, id est, incisam et dissectam pinguem carnem .- Candiduli] In nuptiis et re uxoria porcus candidus solebat sacrificari, teste Varrone.-Divina Quod rebus divinis et sacrificiis adhiberen-Idem .- Tomacula, &c.] Pinguia quædam viscera. Vet. Sch.

356 Orandum] Egregie monet ante omnia, vera veri hominis bona esse petenda, id est, animi bona.—Mens, &c.] Nam quæ potest homini major esse pæna finrore et dementia? Ora ergo Prudentiam. Roga bonam mentem, bonam valetudinem animi, deinde corporis, &c. Senec. epist. 10. Farnab.

357 Fortem, &c.] Fortitudinem, et alias virtutes.—Mortis, &c.] Qui fortis mortem contemnat. Lubin.—Et mortis, &c.] Qui mortem contemnat. Vet. Sch.

358 Qui spatium, &c.] Qui sciat mortem munus aliquod naturæ esse, quod munus omnibus obeundum, nemini defugiendum. Est antem Sapientis et fortis libenter subire, quod vitare aliquis nequeat. Hoe ait, quasi mors naturalis sit, et ponenda inter naturæ munera. Hine dicimus: 'Naturæ cessit,' id est, mortuus est. Lubin.—Inter munera] Inter dona et benignitates.

359 Qui ferre, §c.] Dolores. Versatur enim Virtus inter voluptates et dolores. Lubin.—Natura, §c.] Quicquid imperat natura. Vet. Sch.

360 Nesciat, &c.] Ita enim et enpido, aliique adfectus a norma Justitiæ hominem solent transversum agere. Sic ergo nobis depingit propriis suis coloribus Stoicum sapientem; quem volunt imperturbabilem esse, præcipue musquam irasci.—Cupiat, &c.] Cupiditas enim hominem mancipat, et servum vilissimum reddit.—Et potiores] Qui in vita sua potius Herculis labores et virtutes imietur, quam voluptates et Veneres Sardanapali. Lubin.—Herculis, &c.] Id est, laborum gloriam ferat, et præferat labores deliciis. Vet. Sch.

362 Et Venere] Id est, quam sunt deliciæ et voluptates, quales secutus est Sardanapaius. Vide Justinum, Diodorum, &c. Britan.—Et, &c.] Sardanapalus rex Assyriorum luxuriosus: de quo Tullius in tertio de Republica sic ait, 'Sardanapalus ille, vitiis multo quam nomine ipso deformior.' Vet. Sch.

363 Monstro, &c.] Ego te doceo. Ut ex te et tua virtute omnia bona et felicitatem petere possis. Ne aliorum implores auxilia, bonum animum tibi ipsi dare potes. Ethnice dixit, quasi hæc omnia suo Marte quispiam sibi comparare possit. Censebant enim illi quemque suæ virtutis auctorem, et quemque etiam suæ fortunæ esse fabrum.-Semita, &c. Id est, nnica via ad tranquillam et beatam vitam tendit per virtutem; neque potest juennde vivi, nisi cum virtute Egregie dixit Isidorus: vivatur. 'Vis nunquam tristis esse, recte vive.' Britan.

365 Nullum, &c.] Id est, si tu prudenter vitam tuam et enn ratione instituas, non erit quod Deos timeas, nullus fortunæ locus erit, et omnes Dii sapienti favebunt, et opem ferent. Dieit autem hoe Poëta ob Fortunam, quæ non solum nullum numen est, sed nusquam et nihil est: perinde ac si diceret, nostra temeritate et inconstantia fieri, ut Fortuna, quæ per se nihil est, etiam in deorum numero collocetur. Et recte divinus Seneca: 'Fortuna, fatum, natura,

onmia ejusdem Dei nomina, varie sua potestate utentis.' Lubin. Alii legunt abest pro habes.—Nullum, &e.] Ne quid Deos, qui sapiat, timebit. Vet. Sch.

366 Nos, &c.] Nos homines, qui virtutem negligimus, nee ratione utimur, sed nostra avaritia et cupiditate habendi, vel nostra imprudentia temere ferimur ignavi et stolidi, omnia

fortuito eventu metimur; nihil ratione, proposito, ant consilio agimus; sed nos et nostra Fortunæ, tauquam Deæ, committimus. Unde si bene cesserit nobis, acceptum referimus, quasi nostra prudentia et consilio evenerit. Sin male cesscrit, fortumam accusamus. Lubin.—Nos te, &c.] Dum petimus aut speramus aliquid. Vet. Sch.

SATIRA XI.

1 Atticus, &c.] Scripsit hanc Satyram ad Persicum quendam, quem ad convivium invitat, et cui frugalem cænam, et tranquilli otii mensam pollicetur. In qua Satyra et veterum frugalitatem commendat, et sui temporis luxuriam et prodigalitatem condemnat. Principio autem reprehendit pauperes luxuriosos .- Atticus, &c.] Id est, si dives quisquam summo apparatu convivia instituat, liberalis, lantus et munificus habetur. Si pauper, contra : Nam Duo si faciant idem, non est idem .- Atticus Nomen nobilis et divitis, qui ex nepotibus Titi Pomponii, cognomine Attici, quod Attice optime loqueretur.-Eximie Libis eximiis et e pluribus electis. Grang. -Lantus Magnificus in epulis. Idem. Vel landatur .- Atticus Poëta nomina duo posuit, cum de generalitate loquatur. Per Atticum vero, divitem vult intelligi quemlibet: per Rutilum autem, pauperem : quem dementem ideo divit, quia in divitibus, quæ humanitas dicitur, hac in paupertate dementia habetur. Vet Sch.

2 Rutilus] Ex Rutilorum familia, qui omnia sua bona paterna, gula attriverat. Qui cum jam tenuem rem familiarem haberet, lautissimas tamen parabat mensas. Unde non immerito dementiæ arguebatur.—Quid enim] Rationem reddit cur demens dicatur. Eo quod nihil magis sit ridiculum, quam cum pauper quisquam, sumtuosus et gulosus, qualis Apicius fait, esse velit.—Majore, &c.] Solutiore et effusiore risu. Lubin.

3 Pauper, &c.] Redactus ad pauperiem ex luxu, ut Apicius, de quo Sat. IX. 23. vel, pauper qui luxuriosus. Farnab. Prorsus proverbii speciem habet in illum, qui gulosus et inopé est. Lubin.—Omnis, &c.] Omnes irrident Rutilum, qui ob gulam pauper factus, nec tamen gulam contrabit.—Omnis, &c.] Deest, loquantur omnes. Vet. Sch.

4 Convictus] Convivia.—Thermæ] Homines plurimi in thermis sedentes et lavantes. Lips. asserit se vidisse MS. in quo Conventus, turmæ.—Stationes] Homines in quodam loco simul stantes, interque sese colloquentes. Doctissimus Turnebus 1. 21. ait, in foro Romano fuisse Municipiorum stationes. Vel loca sunt, ubi frequentes conveniunt, contabulandi, vel animi recreandi gratia: in aliis Senatores, in aliis juvenes, &c. Συστάσεις, circuli. Turnebus 1. 17.—De

Rutilo] Panpere et prodigo fabulantur et rident.

5 Nam, &c.] Rutilus, qui gula bona sua attrivit, quia adhuc corpore juvenis, robustus, et armis portandis validus est, ad gladiatoriam se applicat, ipsi lanistæ operam dabit et leges magistrorum gladiatornm scribet. Vel etiam ipse lanista erit, et discipulis suis imperiose leges præscribet. Utrunque enim intelligi potest. Rutgers. Var. lect. 11. 17. Lubin.

6 Sufficient, &c.] Videtur ipsum Scoptice laudare, tanquam qui prudenter faciat, qui dum adhuc per corporis vires potest, alio se conferat: Galeæ portandæ, et ferendis armis. Indicat ipsum admodum adhuc juvenem bona sua consumsisse.-Ardens, &c.] Dum adhuc habet calidum sanguinem, qui roboris, et agilitatis caussa est. Alii legunt ardent .- Fertur, &c.] Impellitur ad magistri gladiatorum, vel lanistæ artem discendam. Id est, vult gladiator fieri, et leges gladiaturæ, quas ipsi magister imperat, scribit, discit, et meditatur. Lubin.

7 Non, &c.] His verbis Rutilum taxat, qui sua sponte lioc faciat, non coactus a Nerone quopiam, ut Sat. viii. dixit: 'Vendunt nullo cogente Nerone.'—Nec, &c.] Qui illud dedecus urbis, latis legibus uon prohibeant. Idem.—Sed, &c.] Qui custodes erant libertatis. Vet. Sch.

8 Scripturus] Exscribit præcepta de ictibus, declinationibus et tractandorum armorum ratione a lanista dictata et imperata, quæ meditetur et exerceat. Vide Sueton. Jul. Cæs. 26. Valer. Maximi 11. 3. de P. Rutilio. Furnab.—Leges, &c.] Armorum præcepta.—Regia, &c.] Imperativa, ut sunt, attolle, declina, percute, cæde, urge. Lips. Elect. 1. 15.—Lanistæ] Magistri gladiatorum, qui præcepta dabat.—Et, &c.] Superba dictata: id est, se auctoraturus: aut hæe scripturus, quæ juris et consuetudinis

erant ab iisdem scribi, qui accepto pretio se in Indo distrahebant. Vet. Sch.

9 Multos, &c.7 Redit ad luxuriam Romanorum, et potissimum panperum debitorum, qui nullo in loco frequentius et citius inveniebantur, quam in macello, ubi delicata fercula emebant .- Multos] Et illos quidem obæratos, qui pene animam debent .--Elusus, &c.] Deceptus, qui debitores convenire non potuit, qui cum debitum se exsoluturos jurarint, semper tamen tergiversentur. Farnab .- Multos, &c.] Eos vult intelligi, qui ex pecunia sibi credita luxuriantur .- Quos, &c.] Id est, frequenter delusi ex pollicitatione redibitionis, ibi eos expectant, ubi res aptæ luxuriæ distrahuntur. Vet. Sch.

10 Introitum, &c.] Ubi illos præstolatur ad macellum, properantes ad emenda delicatissima fercula, cum tamen prorsus obærati sint. Nimirum qui ex pecunia sibi credita luxuriabantur. Lubin.

11 Et quilus, &c.] Tres sequentes versus conjungendi hoc sensu: Id est, Inter illos, qui tantum propter gulam et luxuriam volunt vivere, quorum ventris modulus culina, venter Deus est: inter illos, inquam, quo quis est miserior et pauperior, hoc egregius et lautins vivit.—Vivendi, &c.] Prorsus ut in brutis. Idem.—Et, &c.] Qui tantum propter gulam volunt vivere. Vet, Sch.

12 Egregius] Adverbium comparativum est, a Grammaticorum regulis alienum, quo et Lucretius usus est: 'Nam nihil egregius, quam res secernere,' &c. Priscianus 111.

13 Et cito, &c.] Ad extremam pauperiem redigendus: valet autem hoc loco casorus, idem quod defecturus. Qui enim vergit in paupertatem, cadere dicitur.—Jam, &c.] Metaphora, a rimoso muro et pellucido, qui facile ruat, id est, egestate jam apparente. Lubin.

14 Interca, &c.] Interim licet obærati, et ruinæ proximi sint, tamen per omnia elementa quærunt gustus, id est, Cibos et potus, in terra nobiles feras, in mail nobiles pisces, in aëre nobiles volucres.—Gustus] Quæ scilicet gustunt, et quæ illis sapiunt. Idem.—Interea, &c.] Hos gustus, masculinum. Vet. Sch.

15 Nunquam, &c.] Id est, nullum magnum pretium illorum appetitul et desiderio obstat. Etiam pretiosissima enunt, dummodo gulæ et ingluviei satisfaciant.—Interius, &c.] Si penitius, aliquanto interius illorum animos inspicias, quo fercula cariora, co magis sapiant. Lubin.—Nunquam, &c.] Intentiose, emunt, quæ carius distrahuntur. Hæc enim eos plus delectant. Vet. Sch.

17 Ergo, &c.] Reddit jam rationem, qua plerique ad tantam inopiam redigantur, nimirum per immensam gulam.-Haud, &c.] Cum omnia carissima emere studeant, facile possunt magnam pecuniæ summam, pro pignore in fœnus assumere, mox perituram .- Perituram, &c.] Quam a creditoribus lancibus argenteis, loco pignoris repositis, acceperunt. Facile est ita viventibus pecuniam a creditoribus mox perituram acquirere et contrahere, quam mox aliquis perdat. Dum nimirum adhuc habent quod oppignorare possint, Nam opponere est oppignerare. Al. legunt appositis .- Perituram, &c.] Non dubitant mutuo accipere, quæ perdant magis, quam crogent. Vet. Sch.

18 Lancibus, &c.] Emphatice. Præsertim si quis adhuc lances et alia ntensilia habeat, quæ pignoris loco possit opponere.—Mutris imagine, &c.] Notat forte ex historia sui temporis, quendam hominem extreme gulosum, qui statuam matris fractam vendiderit, sibique delicatos cibos emerit.—Imagine, &c.] Ex auro et argento fusa, a filio vendita.—Fracta] Ne cognoscatur, quod filio et familiæ

fuisset dedecori. Lubin.—Lancibus, &c.] Id est, argentum vendet, aut matris suæ imaginem, si in auro picta est, aut in argento. Vet. Sch.

19 Et quadringentis, &c.] Gulosum, patulum, et capax aliquod fictile vas, ferculis, quadringentis numis constantibus vel emtis, implere.—Gulosum] Vel, per Hypallagen, quod gulosis comparetur: Vel, vas capax.—Condire] Id est, Cibos in fictili vase condire, delicatissimeque præparare. Lubin.—Condire, &c.] Hypallage: nam gulosum, pro eo quod gulosis paratur. Fictile autem patinam accipiens ut cacabum, gulosis cibis compositum. Vet. Sch.

20 Sic veniunt] Censeo Poëtam velle, quod luxuriosi dum ita vivunt, cogantur denigne ob inopiam gladiatores et ludii fieri, et a delicatissimis ferculis sese conferre ad cibum gladiatorum, mixtum ex quam pluribus. Miscellanea enim cibi sunt gladiatorum, ita dicti, quod omnia apposita eis misceant. Miscellanea, nltimam cænam recte interpretatur Vet. Scholiast, quam supremum canam vocat Tertullianus. Ludi, pro ludii, sunt gladiatores. Optimæ Glossæ: Lanista, λουδοτρόφος, μονομαχοτρόφος. Salmasius in Trebell. Pollion. Vel. absumtis opibus cogantur fieri ludii et histriones: quales solent convenire in Miscellis ludis. Sic etiam Britannicus interpretatur miscellanea ludos et ludicras artes, eademque esse dicit cum miscellis ludis .- Sic. &c.] Id est, cum non habeant unde manducent, distrahunt se ad ludum, genus miserabile ferculi. Miscellania, cibus gladiatorum, id est, ultima cæna. Ideo miscellania, quia omnia que apponentur eis miscent, et sic manducant. Vet. Sch.

21 Refert, &c.] Est egregia sententia. Id est, multum refert, differt, et interest, dives aliquis an pauper sumtus faciat, et opipare vivat. Nam quamvis eadem et unius sumtus fercula sint, tamen uon iidem sunt, qui illa parant: in divite enim laudantur, in paupere vituperantur.—Quis] Dives scilicet an pauper.—Parct] Sibi in cœnam comparet.—In Rutilo] Divite et nobili quondam, jam inope ex luxu. Lubin.

22 Luxuria, &c.] Ut qui ultra vires suas, cum pauper sit, luxurietur.— Ventidio] Divite et pollente. Persius Sat. IV. 24.—Laudabile nomen sumit] Non censetur luxuria sed honestius accipit nomen, quasi qui nihil superfluum faciat.—Laudabile, &c.] Bonum nomen, vel famam accepit. Vet. Sch.

23 A censu, &c.] Si census magnus, liberalitatis; si exiguus, luxuriæ famam obtinet.—Illum, &c.] Stultus est, qui novit Atlantem montem sublimiorem esse reliquis, et ignorat ditissimos cives Romanos, qui ferratas areas in foro habent numis plenas, majores sumtus sustinere posse, quam tu, qui tantum habeas sacculum. Lubin.

21 Despiciam Tanquam stolidum et ignavum. Seipsum, snas substantias et divitias, quousque se extendant ignoret, et sumtus suis facultatibus majores et ditioribus æquales faciat.-Quanto, &c.] Notatur πολυπραγμοσύνη, et sui ignorantia: qui extra se et foris sapit; intes et domi suæ Mons Mauritaniæ hospes.—Atlas] miræ altitudinis. Sat. XIII. 48. Idem. -Qui, &c.] Id est, panper, qui novit quantum distat a divite, et tamen non se agnoscit, et quasi dives luxuriatur .- Atlas Metaphora a montibus. Vet. Sch.

25 Hic tamen] Id est, qui pauper ignorat, &c. Lubin.

26 Quantum, &c.] Erant areæ ferro undique munitæ; nam in his opes et thesauros suos habebant repositos in foro, nt a furibus et incendio tutæ essent. Vide Sat. x. 25. Idem.—Quantum, &c.] Id est, a majore patrimonio pumpertas, ant mediocris res familiaris. Vct. Sch.

27 Sacculus] Crumena.—E cœlo, δyc.] Chilonis et Socratis præceptum tanquam Oraculum e cœlo delapsum, præ foribus templi Delphici aureis litteris scriptum fuit. Lubin.—Γνῶθι σεαντὸν] Socratis Philosophi dietum: id est, agnosce te qui sis, et secundum possibilitatem tuam age. Vet. Sch.

28 Figendum, &c.] Adeo fixe, ut nunquam inde evellatur .- Memori, &c.] Ut nunquam obliviseamur, qui et quales simus. Lubin .- Sive, &c.] In omnibus vitæ partibus hanc sententiam tanguam oraculum consule. Quæ sententia in contrahendo cum aliquo matrimonio, illud tibi insusurret, την κατά σαυτόν έλε, Tibi parem ducito. - Conjugium] Conjugem. -Sire, &c.] Sive locum aliquem ambias in magistratu, ant senatu. Sanc qui se vere norunt, et vere etiam honoribus digni sunt, semper sibi diffidunt, et ad honores non facile aspirant, sed vires suas prius ponderant, sintue oneribus illis ferendis pares. Lubin.

30 Nec enim, &c.] Probat, quod dicit, exemplo, desumto ab armis Achillis. Ut enim illa sibi non expetebat, vilissimus ille Græcorum Thersites; sed Ulysses, qui se tamen ancipitem et dubium traducebat, ecquid etiam illa arma jure petere posset, et ecquid etiam iisdem esset dignus. Flavius Conject. cap. 31.—Loricam] Arma, quæ fabricaverat Vulcanus. Vide Ovid. Met. xiii. Lubin.

31 Thersites] De quo Sat. VIII. 269.—Traduccbut, &c.] Versabat sese dubium, an illa etiam petere deberet, vel an illia etiam esset par. Commendatur prudentia et modestia Ulyssis. Alii Traduccbat exponunt, se risni exponebat, nec enim arma Achillis Ulyssem decebant. Turneb. xvi. 5.—In, &c.] Idoneum existimabat, transferebat. Vet. Sch.

32 Seu, $\S e$.] It est, si etiam caussidiens yel advocatus sis, et magnam caussam in maximo periento consti-

tutam debeas defendere, tuas vires explora, et perpende quid valeant, quid ferre recusent.—Caussam, &c.] Magni discriminis et periculi, ut cum de periculo famæ, capitis, et vitæ agitur. Lubin.

33 Te, &c.] Tui ingenii vires prius perpende, ne quid in te suscipias cui ferendo impar sis. Vide proverb. In se descendere.—Dic, &c.] Egregia sententia, et omnium animis inscribenda; qua monemur, ut, velut Persius ait, nobiscum habitemus. Idem.

34 Orator, &c.] Ut Cato, M. Cicero.—Curtius] Montanus, qui jactabundus et inflatus erat.—Matho] Hic vilis rabula fuisse videtur, cujus meminit Sat. 1. 32. et Sat. vii. 'Sic Pedo conturbat, Matho deficit.'—Buccæ] Hic de parasitis et scurris non loquitur poëta; sed oratori acri et vehementi opponit causidicos viles, plebejos et rabulas, qualis Curtius Montanus et Matho. Ferrar.—An, &c.] Jactanticuli, qui tantum buccas inflant, et nihil dicunt. Vet. Sch.

35 Mensura, &c.] Commendatur etiam mensura, et modus omnium rerum. Lubin.—Noscenda, &c.] Id est, consideranda in omnibus rebus est mensura uniuscujusque: et si ad hanc sufficit, sic eam debes adsumere. Vet. Sch.

36 Etiam, &c.] Id est, etiam in rebus vilissimis. Ergo nihil debes insumere ultra vires facultatum tuarum. Lubia. Videtur respexisse l'oëta ad mullum quem Octavius emit quinque millibus HS. Unde Cato Censorius publice questus, non posse salvam esse urbem, in qua piscis pluris quam bos veniret. Grang.—Etiam] Etiam in rebus levissimis. Vet. Sch.

37 Nec, &c.] Vel ne. Id est, Noli desiderare pretiosum piscem mullum, cum tantum numorum solummodo habeas in loculis, quibus gobionem emas, piscem exigumm. Lubin.—Ne, &c.] Pretiosum piscem non debes

emcre, cum sis pauper. Vet. Sch.

38 Quis enim Malus profecto exitus talem manet. Quæ enim gula absumserunt, furto, rapina, latrocinio, aliisque malis artibus student recuperare. Lubin.

39 Ære, &c.] Omni patrimonio gula atque ventre absumto. Qui venter, tanquam inexplebilis vorago, fænus, argentum, agros absumit, et decognit. Idem.

40 Rebus mersis] Hinc homines profundæ gulæ dicti gurgites. Grang.—Ac, &c.] Id est, patrimonio. Vet. Sch.

41 Argenti, &c.] Id est, non cælati, in quo nibil præter pondus æstinandum: quod a nostro alibi purum dietum. Grang. — Capacem] Ventrem vere Eresichthonium. Scoptice, et ridicule. Qui venter omnia potest capere et concoquere, pretiis scilicet in obsonia commutatis. Lubin.

42 Talibus, &c.] Gulosis, Inxuriosis, bona sua paterna decoquentibus.—
Dominis] Ironicωs.—Exit Annulus]
Alienatur; per gulam transit; et postea cum nihil reliqui habent, denique mendicare coguntur. Idem.

43 Annulus] Insigne equestris dignitatis, qui solus supererat, et quem nemo gestare poterat, nisi qui quadringenta Sestertium possideret, quæ conficiunt 10000 coronatos Gallicos.

—Pollio] Decoctor. Notat nobilissimum quendam. Idem.—Digito nudo]
Cui annulus jam detractus est.

44 Non, §c.] Demonstrat tales luxuriosos consumtis opibus denique in senectute esse miserrimos. Nulla res luxuriosis magis formidanda est, quam senectus. Utpote quibus in senectute de nullo præsidio sit prospectum.—Præmaturi] Non mors præmatura illis est, quam per ingluviem sibi accelerant, sed senectus morbis et inopia oppressa luxuriosis est misera et timenda. Farnab. Imo felices tales sunt, si cito absumtis opibus moriantur.—Funus, §c.] Mortis genus

crudele et dolendum. Idem.—Non, \$c.] Id est, non magis metnenda mors in juventa luxuriantibus, quam senectus. Vet. Sch.

45 Luxuriæ] Luxuriosis. Farnab.

46 Hi, &c. Recitat jam auctor noster tres gradus quibus tales nepotes ad extremam panpertatem et ad fidei violationem ac defectum perveniant. -Gradus] Perditæ gulæ in panpertatem se præcipitantis. - Conducta, &c.] Gradus 1. est, Pecunia in fœnus mutuo assumta. Farnab .- Hi, &c.] Distinguo sic: exilium sibi indicunt. Et vs. 53. Carnisse anno Circensibus uno: annum abesse patriæ suæ. Rutgers .- Hi, &c.] Frequenter his rebus ad summam egestatem pervenitur: et cum mutuo acceptam a creditoribus pecuniam devoraverint, in exilium sponte eunt, id est, ad Bajas, ubi major est luxuria, ubi et reliquam, si est', pecuniam devorent: tunc nam cum non superest aliquid, ne sit facultas repetundi pecuniam snam, exilium sibi indicunt * annum abesse patriæ suæ. Vertere solum, est exilium pati. Vet. Sch.

47 Et, &c.] 2. Gradus; id est, illa pecunia in fænus sumpta ipsis creditoribus pecuniæ videntibus consumitur.—Inde, &c.] 3. Gradus: Cum ex illa pecunia a creditoribus assumta, paululum et nescio quid, ferme nihil reliqui est, &c.

48 Pallet] Metnit fœuerator ne mutuum perdat, cum omnia a debitore dilapidentur. Rutgers.— Pallet, &c.] Creditor consumta pecunia. Vet. Sch.

49 Qui, &c.] Prodigi Inreones qui sedem et locum mutarunt, propter alienam pecuniam consumtam, confugiunt Bajas ad locum Campaniæ amenissimum,— Ostia] Ubi portus Tiberis, tribus miliaribus Roma distans; quo confugiunt, ut si urgeantur, uavi possint aufugere. Sunt qui legant ostrea. Lubin.

50 Cedere, &c.] Invehitur in Roma-

norum luxuriam et impudentiam, qui si ob æs alienum et debita cogerentur foro cedere et Romam relinquere, illud turpius non existimabaut, quam e Subura frequentissima et media urbis regione migrare in montem Esquilinum, Turneb. Advers, xvi. 5. Foro antem cedere nil aligd videtur, quam æris alieni canssa in forum non ventitare et creditoribus non solvere. Grang .- Tibi] Quisquis versuram facis. Vel lege ibi, id est, Roma. Lubin .- Cedere, &c.] Id est, tantum illis est deserere patriam snam, vel forum, quantum est a Subura frequentissima regione, ad Diocletianas migrare, ubi solitudo est. Vet. Sch.

51 Esquilias] Regionem Esquilinam. Qua dicuntur a monte editiore et frigidiore.—Ferventi] Æstuante propter hominum multitudinem, et abundantiam. Vide Sat. III. 5. Lubin.—Esquilias] Sic dictæ, quod in eo colle Tullus Hostilius excubias posuerit: vel, quod cum prins neglectum excolucrit. Farnab.

52 Ille, &c.] Id est, qui patriam fugiunt, illi hoc solum et unum dolent quod ludos Circenses cogantur relinquere. Sic dixit supra Sat. præcedenti, vs. 18. 'duas tantum res anxius optat, Panem, et Circenses.' Idem.—Ille, &c.] Hoc tantum dolent. Vet. Sch.

54 Sanguinis, &c.] Civibus Romanis ne minima quidem pars pudoris et sanguinis in fronte reliqua est; quos quidem tantæ turpitudinis non pudeat. Ponitur sanguis pro pudore.—Morantur] Romæ pauci retinent pudorem fugientem ex urbe. Farnab.—Morantur, &c.] Vix reperias, qui pudorem, cujus jam plerosque pudet, et qui ex urbe fugit, ut Justitia quoudam et Verecundia ex orbe, retinere enret. Farnab.

55 Ridiculum] Quos enim pudet, vel quibus pudor reliquus est, illi. ridentur. — Fugientem, &v.] Into ex orbe, ut Sat. vi. in principio dixit,

pudicitiam et justitiam simul fugisse. Vult dicere Romanos prorsus nihil curare, si quis ob infamiam in exsilium abeat, vel ob æs alienum. Farnab.

56 Experiere, &c.] Huc usque in perditam Romanorum gulam invectus est, laudavit illud Nosce te ipsum. Jam ad Persicum, ad quem hanc Satyram scripsit, se convertit; eumque compellat et hortatur, ut sibi in convivio præsto sit, et periculum faciat, ecquid merito Romanorum luxum reprehenderit, an vero et ipse luxuriosus sit, et in illorum numero, qui sua vitia in aliis reprehendant .- Pulcherrima dictu] De Parsimonia, et de illo, Nosce te ipsum, &c. Idem .- Experiere hodie, &c.] Lege: cænæ dum ego parsimoniam laudo. Ideo siliquam apposuit luxuriæ rictui. Hoc vult: Fortasse dices, hac a me quidem pulchre dici. sed re ipsa non præstari. cum hodie mihi conviva futurus sis. videbis ipse non minus frugales esse cœnas meas, quam præcepta. Hoc enim est quod dicit vs. 56. gers .- Experiere, &c.] Intelliges, inquit, Persice, utrum præceptis meis vita conveniat, * sed nedum ego patrimonium laudo : ideo siliquas posuit luxuriæ rictu. Vet. Sch.

57 Vita] Ecquid alium et alienum a vita mea sermonem geram. Lubin.

Vel morib.] Alii nec morib.

58 Sed, &c.] Id est, qui palam verbis frugalem vitam commendem, clam vero popinas tanquam ganeo consecter.—Siliquas] Græcis κερατία, Belg. S. Johans brood. Intelligit antiquorum victum et cibum ex siliquis, ct vili legnmine. Siliquas ergo pro leguminibus, vel pro involucro seminis et frumenti.—Occultus] Qui gulam mæ luxum dissimulem.—Ganeo] Lurco, vorax, ganeorum sectator, popino, qui cupedias sectetur, et cui vitæ modulus est culina.—Pultes, &c.] Viles, faciles et parabiles cibos coram aliis, ut frugi videar, mihi parari

jubeam per puerum; sed clam ipsi in aurem insusurrem, ut delicatissimas placentas mihi paret.— Pultes] Ex farina, quali cibo olim ante panis usum Latini victitarunt. Lubin.

59 Dictem] Mandem, præcipiam. — Placentas] Melle illitas, quas Cato luxuriosæ gulæ esse dicit, et veteres in deliciis habuere. Idem. — Coram, &c.] Id est, ante alios, nt frugi videaris, pultes aut legumina jubes parentur tibi, in aurem autem puero alia dicis tibi parari. Siliquas, id est, parcitatem. Nam proprie siliqua est qua legumina continentur. Vet. Sch.

60 Nam, &c.] Innuit illud Virgilii Æneid. octavo, ubi recitatur, quod Evander primo Herculem Hispania redeuntem, deinde Æneam convivio exceperit. Id est, cum te mihi hodie convivam venturum receperis, et promiseris, ego te, qui vir magnus es, excipiam ut Evander Herculem et Æneam, hospitio frugali atque tenni. pro tua conditione .- Habebis Evandrum] Experieris me frugalem hospitem, qualis fuit Evander, Lubin .-Nam, &c.] Qui te mihi convivam futurum promisisti. Nunc Poëta vult hoc intelligi: Cum, inquit, sis vir magnus, excipieris tamen a me hospitio panpere, ut scilicet Hercules ab Evandro, aut Æneas: 'hæc, inquit, limina victor Alcides,' Vet. Sch.

61 Tirynthius] Hercules, a Tirynthe oppido Argivo, Herculis patria.
—Minor illo] Hercule; Æneas scilicet, qui ætate, magnitudine famæ et nominis, minor fuit ipso Hercule.
Lubin.

62 Et, &c.] Qui licet minor, et ipse tamen a Diis originem duxit, utpote Veneris filius, quæ Jovis filia. Idem.

63 Atter, &c.] Æneas seilicet, qui in Numicium fontem lapsus interiit, inque eo submersus creditur; qui fons Deo consecratus.—Atter, &c.] Hercules in Œta monte.—Ad sidera missus] In cœlum translatus, mortuus.—Atter, &c.] Æneas qui in Numicium fontem

lapsus, creditur consecratus: ideo ait, aquis: flammis vero Hercules, qui in Œta monte se incendit, non toleraus ardorem vestis, quam in sanguine Nessi Centauri tinctam, uxor sua caussa pellicis Deianeiræ vestiendam porrexit. Vet. Sch.

64 Fercula, δc.] Recenset jam Persico, ad quod frugale convivium, et ad quæ fercula ipsum invitarit.— Nullis, δc.] Non condita, non constructa libis venalibus, aut obsoniis delicatis in macello emtis: ut Virg. Ge. tv. 'Dapibus mensas oncrabat inemtis.' Lubin.

65 Tiburtino] Ex agro prope opidum Tibur. Idem.

66 Hædulus] Parvus hædus, pullus capræ.—Toto, &c.] Omnium tenerrimus in universo capravum grege.—Inscius, &c.] Lactans adhuc, qui herbam non attigit. Tales enim in deliciis habebantur. Idem.—Inscius, &c.] Lactans, quia adhuc herbam non contigit: ut Virgilius, 'Una die siccant ovis ubera.' Vet. Sch.

67 Nec, &c.] Qui ob teneram ætatem nondum consuevit salices, in imo et humili humidoque nascentes admordere.—Salicti] Est locus salicibus consitus, quibus inprimis capri infesti esse solent. Lubin.

68 Qui, &c.] Propter lae matris, quo haetenus nutritus.—Et, &c.] Sie dieti, quod in locis asperis nascantur: solent autem condimenti loco cibis addi. Hos aliqui Corrndas, aliqui Libycos appellant. Dicit autem montani, ad differentiam asparagorum altilium, qui sapidiores sunt, et ideo lautæ gulæ. Britann.—Et, &c.] Quia sunt et in hortis. Vet. Sch.

69 Quos, &c.] Rustica, quæ habitat in villa et in agro meo illos asparagos collegit.— Posito fuso] Quæ colum cum fuso tam din deposuit. Lubin.

70 Grandia, &c.] Recenset alia condimenta, ova nimirum gallinarum adhuc recentia: id est, quæ ova paulo ante ex nido e torto fæno vel stramine facto exemta sunt, et quasi paulo ante exclusa, adhuc calida. *Idem.*— *Tortoque*, &c.] Recentia ova, cum ipsis gallinis. *Vet. Sch.*

71 Ipsis, &c.] Cum gallinis, quæ matres pullorum sunt, quæ ex ovis, et etiam ipsorum ovorum.—Et, &c.] Id est, nobis etiam uvæ adsunt succulentæ, quales in ipsis vitibus fuerunt. Lubin.

72 Parte anni] Quæ nvæ per anni partem aliquam suspensæ et servatæ sunt, succulentæ adhuc et recentes. Invitavit enim ipsum, nt ex sequentibus liquet, in hieme vel etiam post, sub initium veris. Idem.—Quales, &c.] Uvas, quas suspensas servavimus. Vet. Sch.

73 Signinum, &c.] A Signia Latii opido. Landabantur in Italia pyra Signina, et Tarentina a patria et locis, in quibus optima nascebantur: Gallis, Poire de chat.—Syrium] E Syria allata, ac eadem sunt cum Falernis, vulgo Bargamote. Grangœus.—De, &c.] Id est, canistris, quibus allata sunt. Lubiu.

74 Æmula, &c.] Id est sua formositate et suavitate cum Picenis pomis certantia, quæ quidem optima, et mala adhue valde bene olentia. Horatius Sat. 11. 4. 70. 'Picenis pomis cedunt Tiburtia succo.' Idem.—Æmula, &c.] Tanquam Picena. Vet. Sch.

75 Ncc, &c.] Commendat hæe poma, quod non sint amplius cruda et aspera. Ut quæ superfluos humores autumni, quo maturueinnt, frigiditate hiemis exsicearint, vel ætate excoxerint. Lubin.—Siccatum, &c.] Hieme: nam sieca poma non incitant morbum, humore nocivo consumpto, sive digesto succo malo. Vct. Sch.

76 Autumnum] Succum autumnalem.—Pericula] Periculosos et noxios humores, qui morborum pericula possint generare. Lubin.

77 Hac, &c.] Commendat jam collatione dissimilium, veterum frugalitatem et parsimoniam; contra sui

seculi luxuriam condemnans.— $H\alpha c$ olim nostri] Id est, hæc tennis et frugalis mea cæna olim nostris majoribus, etiam senatoribus, luxuriosa videbatur. Lubin.— $H\alpha c$, δc .] Veteres licet adhuc parce biberent, tamen jam egredichantur antiquam parsimoniam. Vet. Sch.

78 Curius parro] Probat hæc luxuriosa esse, si referantur ad frugalem victum M. Curii Dentati optimi Dictatoris, qui oluscula, quæ in parvo suo horto ipse collegerat, pouchat, et coquehat in exiguis suis focis.—Purvo] Laudat continentiam eorum, qui parvis optime et beatissime vixerint. Lubin.—Curius] De hoc Cicero in Catone majore: Curio ad focum sedenti magnum auri pondus Samnites cum obtulissent, repudiati sunt. Non aurum habere præclarum sibi videri dixit, sed qui haberent aurum, imperare. Vet. Sch.

79 Ipse] Emphatice. Summus Imperator et Dictator ipse hoe faciehat.
—Quæ nunc] Quales viles cibos cum fastu aspernarentur etiam fossores, immundi ex opere, longis catenis et compedibus vincti, in agris opus facientes. Vide Sat. VIII. 183. et Pers. VI. 40. Lubin.

81 Qui, &c.] Notat sno tempore ctiam vilissimos fossores Romæ lautins vivere, quam olim maximi Consules et Dictatores. Id est, qui fossor hisce luxuriosis temporibus est expertus, qualem saporem habcat porcina vulva in popina calida cocta. -Calida, &c.] In loco ubi carnes delicatæ assantur et præparantur. Lub. -Vulva Posterior porcæ pars, et crassæ atque pingues pulpæ in posteriori parte apud seculum priscum in summis deliciis sunt habitæ. intelliguat aterum suis ejectitium delicate præparatum in popina. tial. ' Me materna gravi de sue vulva capit.' Vide Plin. x1. 37. et v111, 51, ' Ejectitia autem vulva est, quæ extrahitur utero suis prægnantis, porcaria postquam peperit.'

82 Sicci, &c.] Notat jam delicias priscorum, quibus diebus festis usi fuerunt, quæ respectu sui temporis tantum fuissent meræ frugalitates, imo paupertas. Id est, Lardum porciumm siccum et fumo induratum, in crate lignea, in qua raræ trabes, ut fumum et ventum capere possit, dependens; illud tanquam delicatius in dies festos tantum servabatur. Lubin.
—Sicci, &c.] In crate pendens laridum. Vet, Sch.

84 Et, &c.] Lardum in die festo, ant natali, quo delicatius vivebant, moris erat cognatis et amicis invitatis apponere. Lubin. Omnium fere gentium mos, natalitia celebrare conviviis, soli Thraces natalem lacrymis prosequebantur. Grang .- Et natalitium cognatis ponere lardum | Sed quidnam esse caussæ dicemus, cur suilla et laridum potissimum natalitiis apposita? An quia dapsilis admodum caro ac tenera? vel quia ad pastum natum animal, cui, nt Chrysippus dicchat, 'auima pro sale est ne putrescat,' auctor Cicer, 2, de natura Deorum. Schottus.

85 Accedente nova] I. e. ad hoc lardum accedebat vel addebatur nova et recens caro, si quæ forte ex victima, die natali oblata, remanserat.—
Hostia] Die natali, genio oblata.
Lubin.—Accedente, &v.] Id est, recenti, ut, 'Duo lacte novo.' Vet. Sch.

86 Cognutorum, &c.] Ulterius priscorum parsimoniam commendat. Id est, aliquis ex cognatis illius, qui diem natalem celebrabat (qui ter consulatum et Dictaturam gesserat) ad hoc lardum et recentem carnem et ad hanc tractationem die natali festinabat, tanquam ad insolitas lautitias.—
Titulo] Id est, qui jam ter consul fuit. Lubin.

87 Castrorum, &c.] Qui dux et imperator exercitus fuit. Summi consules et imperatores tales cibos olim habebant in deliciis.—Castrorum, &c.] Dux, magister exercitus. Vet. Sch.

88 Solito, &c.] Ante horam nonam.

Vel quod ad insolitas illas delicias et lautiora convivia festinarint. Lu-bin.—Solito, &c.] Citius solito, ante horam nonam. Vet. Sch.

89 Erectum, &c.] Id est, in scapulis gestans aliquem ligonem in sublime erectum, cum quo fodit et opus rusticum exercuit in monte aliquo vel agro. Quod olim habitum fuit houestissimum. Propriis enim manibus terram subagitarunt ipsi Imperatores Romani.—Donito] Culto, fosso, subacto. Lubin.—Erectum, &c.] Sola dignitate clari: nam nec superbi nec divites: et domito, id est, fosso et subacto monte. Vet. Sch.

90 Cum, &c.] Illo tempore. Ulterius commendat majores, a simplicitate supellectilis, et contra carpit luxum sui temporis.—Tremerent] Romani formidarent.—Fabios] Patrem Q. Fabium Maximum cunctatorem, cum filio: qui erant temperantissimi.—Catonem, &c.] Censorium, de cujus vita lege egregia apud Plutarchum. Qui luxui imprimis iufestus erat. Erant autem Censores, ad cujus censum et arbitrium populus censebatur. Hosce ergo cives Romani olim maxime metnebant. Lubin.

Et, &c.] Marcum Æmilium Scaurum, cum reliquis. De quibus dictum Sat. 11 .- Fabricios Intelligit Cens. Fabricium, qui in censura nomen Maximi invenit. De hoc dictum Sat. 1x. 'Sed quæ Fabricius censor notet.' Hic minitabatur se collegam Decium magistratu remoturum, nisi in emendationem morum Romanorum consentiret. De hoc enim sequens versus intelligendus. Valerius 11. 4. Pro postremo, alii leg. rigidique.-Fabricios, &c.] A collega Pub. Decio, &c. Hoc falsum est. Neque enim allus Fabriciorum fuit, qui aut cum Decio Censor fuerit, aut eui Maximi cognomen obtigit. Sed seribend. Fabium, et notula reponenda est ad versum præcedentem, scilic. Cum tremerent autem Falios. Fuit autem Fabius Maximus Censor A. U. C.

ccccxlix. cum P. Decio Mure, et xviii. lustrum condidit. Rutgers .--Et, &c.] Fabricium Censorem dicit, cui in Censura Maximi nomen obvenit, qui luxuriam Reipublicae damnans, a collega Publio Decio postulavit, ut aut ipse quemadmodum ei videretur, mores hominum emendaret, priorum Censorum negligentia perditos, aut pateretur se revocare pristimm civitatis statum: quorum si neutrum faceret, minitatus abdicaturum se eum magistratu. Decius ergo exterritus, permisit ut quemadmodum vellet, Remp. administraret se consentiente. Vet. Sch.

93 Nemo, &c.] Illis temporibus nemo de lectis discubitoriis per luxum ambitiose exornandis solicitus erat.—
Inter, &c.] Inter necessaria, de quibus merito quispiam curiosus et solicitus sit. Ut lectum testudineum haberent, non curabant. Lubin.—Seria] Ac si res seria esset et necessaria.—Nemo, &c.] Inter necessaria. Vet. Sch.

94 Oceani, &c.] Indici potissimum. Alii legunt Oceano fluctu — Testudo] Concha marina. Scheg. v. Cujus putamina secare in laminas, lectosque iis ornare Carvilius Pollio instituit. Plin. 9. lib. x1. cujusmodi lectos Clemens Alexand. χελάναις πεποικιλμένας κοίτας vocat. Farnab. — Oceani, &c.] Ut lectum testudineum haberet. Lectos nam antiqui testudine Oceani ornabant. Vet. Sch.

95 Clarum, &c.] Unde fiat nobilibus Romanis a Trojanis oriundis eximium lecti fulcrum. — Fulcrum] Sustentamentum in lecto discubitorio putaminibus concharum coopertum. Lubin. — Et, &c.] Nobilius dixit, quam lectum. Vet. Sch.

96 Sed, &c.] Prisci non adeo ambitiose exornabant illa fulcra in quibus ad mensam discombebant, sed frons vel altior pars lecti (ad quam capnt inclinabant, qui in illo latere summus erat) erat ex ære, et formam gerebat capitis asinini, sertis coronati,—

Nudo] Nudo latere explicant sine fulcro aut latere, ad quod inclinent. Imo latus est sponda et fulcrum lecti; nudum, non testudine, aut auri aut argenti laminis indutum. Frons autem lecti, diversa a Sponda. Ferrur.—Parris] Non ita amplis et capacibus, ut jam.—Lectis] Triclinaribus.—Sed, &c.] Non ornata sponda. Vet. Sch.

97 Coronati] Nam serta e pampinis illi capiti circumdabantur .- Ostendebat] Alii distendebat, id est, protendebat et prominere faciebat .-Aselli, &c.] Hoc caput in fronte spondæ erat. Lubin .- Vile coronati] Ideo vile illud caput præfixum tradunt Interpretes, quod Etrusca disciplina eo incommoda agrorum arceri credebant. Sed cur in lectis et non in agro id amuletum positum esset? Ergo ab Hygino hujus ritus causa petenda est, quamvis locus mutilus et defectus sit. Fab. cclxxiv. 'Antiqui nostri in lectis tricliniaribus, in fulcris capita asellorum vite alligata habuerunt, significantes....Suavitatem invenisse.' Ad eam lachnam supplendam conjicio simile quid afferri posse: 'quod pampinos prærodendo putare vites docuerit, atque ita vini suavitatem invenerit.' Vite ergo coronatum caput fuit. Ferrar .- Ruris, &c.] Rustici infantes. Vet. Sch.

98 Ad quod] Id est, circa quod aselli caput in fronte spondæ, filiifamilias ruri educati lascivientes Indebant. — Lasciri] Petulantes, agiles, læti, puerorum more. — Ruris, &c.] Non in urbe inter supinas delicias educati. Lulin.

99 Tales ergo] Id est, priscis fuerunt frugales cibi, vel ut etiam frugalis, rudis, vilis et simplex supellex.

— Domus] Res familiaris in domo. Idem.—Tales, &c.] Talia convivia corun, quales et res familiares. Vet. Sch.

100 Tune, &c.] Id est, miles Romanus rudis et simplex, prædas non in vestium et corporum ornamentum adhibebat, sed ad equorum et armorum ornamenta. — Grajas, &c.] Intelligit artificia magnarum artificum in Græcia, vel etiam ipsum luxum, et alia scelera a Græcis ad Romanos translata. Mira enim Græcorum ad omnes artes fuere ingenia. — Mirari, &c.] Id est, simplex et ad luxum ingeniosus, qui non poterat dignoscere artificiosa ab rudibus, nt aurea et argentea vasa artificiose cælata. Lubin. — Et, &c.] Signa, sive alias ornaturas. Vet. Sch.

101 Urbibus, &c.] Postquam urbes diripiebant captas, et prædas agebant. — Prædarum, &c.] Quæ inter prædas invenerant. Lubin.

102 Magnorum, &c.] Ut Phidiæ, Myrouis, Mentoris, Praxitelis, et aliorum insignium artificum.—Frangebat, &c.] Nou enim bibax erat, nec artificiosa pocula in magno pretio habebat, quorum artificium ignorabat. Sed frangebat illa, ut equis frena et phaleras inde conficeret, quibus equi triumpharent et exsultarent. Idem.—Magnorum, &c.] Magno artificio confecta pocula. Vet. Sch.

103 Ut phaleris] Ut inde phaleras equo conficeret, et cælaret cassidem. —Cælataque, &c.] Est autem hic talis ordo: Frangebat miles aurea pocula, ut cassis vel galea, aure et argento cælata, hosti perituro ostenderet simulaera Romuleæ feræ; id est, Inpæillius, quæ in fatum Imperii Romani jussa est mansuescere; vel ut lupæ effigiem in galea gestaret auream et argenteam. Lubin.—Ut, &c.] Id est, ut de poculis fractis phaleras, et alia ornamenta militaria fabricaret. Vet. Sch.

104 Romulcæ, &c.] Lupæ a qua Romulus et Remus expositi, alti finguntur admotis uberihus.—Mansuescere, &c.] Quæ lupa a Diis in incrementum imperii Romani jussa est mansneta fieri, ut Romulus et Remus alerentur, et Romanæ urbis mænia surgerent, et impetium Romanum fundaretur, quod fato vel voluntate Dei instaurandum erat.—Mansuescere] More

mansnetorum brutorum lac præbere. — Jussæ] A Marte, cujus fiiii erant Ronnlus et Remus. Lubin. — Feræ, &c.] A Diis, ut pneros nutriret Remum et Romulum. Vet. Sch.

105 Sub, Sc.] Projecti enim sub rupe Quirinalis montis, Quirini gemini Ronmlus et Remus a lupa nutriti et alti sunt. Talia autem solebant curare in casside depingi. Lubin.

106 Et, &c.] Id est, ut ostenderct hosti in casside sua effigiem Martis Dei, qui undus ad Iliam veniebat cum illa concubiturus. Qui alias clypeo et hasta armatus venit.—Clypeo, &c.] Descriptio Martis. Idem.—Venientis] Ad suos liberos, quos iupa educabat. Farnabius legit fulgentis: sic et Britannicus.—Clypeo, &c.] Martis ad Iliam venientis, ut concumberet. Vet. &ch.

107 Pendentisque Dei] In clypeo sculpti, qui de sinistro humero dependet. Sunt, qui malint legere Perdentis. Vetus interpres M.S. Quasi ad ictum se inclinantis.—Perituro, &c.] Prisco enim hoc tempore, Romani fere semper victores erant. Lubin.—Pendentis] De ære. Vet. Sch.

108 Argenti, &e.] Non, ut jam, in poculis luxuriæ instrumentis, in utensilibus, aut supellectili. Lubin.

109 Ponebant, &c.] Illo tempore, quo armorum tantum ornamenta spectabantur, vasa aurea et argentea contemnebant. Sed Thusco catino vel vase fictili omnia sua fercula apponebant: vel more Thusco ponebant cibaria e farre, &c. Pers. Satyr. 11. vs. 60.—Farrata omnia] Pultes e solo frumento, vel cibaria ex farre, quibus populus Romanus trecentis annis in alimentum fuit usus, ut ait Verrins. vide Sat. xiv. vs. 172. Labin.—Farrata, &c.] Cibns ex farre, qui cibus primus antiquorum fuit. Vet. Sch.

110 Quibus, &c.] Nam parvo contenti, beatissimi et fortunatissimi erant, adeo ut merito jam illis iuvideamus.—Si iividulus] Si etiam parum omnino invidus sis. Lubin.—Om-

nia, &c.] Hoc est, omnia tone prastantiora erant, et tanti pretii, quibns si avarus sis, invidere possis. Vet. Sch.

111 Templum, &c.] Ostendit jam priscis illis temporibus, quamvis Deos fictilibus coluerint, homines tamen longe religiosius vixisse, et Diis etiam louge cariores fuisse .- Majestas, &c.] Deorum numen et majestas, qui in templis coluntur, hominibus erat propior, faventior, magis præsens et auxiliaris .- Et rox, &c.] Probat quod dicit, historia aliqua, quam recitat Livius lib. v. 'Quod M. Ceditius noctu audierit vocem in Capitolio humana clariorem, Gallos adventare Senonas.' Lubin .- Et vox, &c.] Conturbantibus Gallis Senonibus, repente vox monentis audita est, Hostem caverent. Itaque hostibus pulsis, restituta urbe, templum constitutum est, et consecratum Dew Monetæ. Dicit nam Jovem adventum Senonum prænuntiasse Gallorum. Virgilius: 'Armorum sonitus toto Germania coelo Audiit.' Vet. Sch.

113 Litore, &c.] Alii ab Occiduo. Ab illa enim parte irruerant. Divæi codex habet litore ab Occano. 'Inusitato atque inaudito hoste ab Oceano, terrarumque ultimis oris bellum ciente.' Livius lib. v.—Et Diis, &c.] Id est, cum ipsi Dii, quorum hæc vox crat, imminentia Romanis pericula annunciarent, (quod vatum officium erat,) idque propter sanetam simplicitatem Romanorum. Lubin.

114 Officium vatis] Desperatum forte vulaus Vet. Schol. habet, quod hoc modo leniri posset: Sacerdotum more sagientibus. Officium sacerdotis et aruspicis dii fecerunt. Ipsorum enim fuerat imminentia Romanis pericula nunciare. Sagire quid sit docet Cie. lib. 1. de Divinatione. Rut. Var. lect.—His monuit] Antea fictilis Jupiter a periculis nos immunes custodichat, et hane curam nobis prastabat. Idem.—Officium, §c.] Officium sacerdotis et aruspicis Dii fecerunt, * sacerdotum more fugientibus. Ip-

sarum enim fuerat imminentia Romanis pericula unneiare. Vet. Sch.

115 Curam, &c.] Ut vel media nocte de instantibus perienlis Romanos admoneret. Id est, prisco et simplici seculo. Dii homines magis amabaut. Lubin.

116 Fictilis Ex luto figuli rota conformatus .- Et nullo, &c.] Persins: Dicite, Pontifices, in sacris quid facit aurum.' Certe Dii auro violantur, ob quod omnia scelera et flagitia passim perpetrantur. Sane revera tum aureum seculum erat, cum nihil auri usquam fuit .- Violatus] Cum Deo statuæ fiant ex auro, furto, sceleribus, rapinis, latrociniis parto, Vel, and homines magis aurum quam Jovem colerent. Sat. 111. vs. 20. Idem. -Et nullo, &c. 1 Id est, cum necdum auro textus esset, sed fictilis tota Jovis compago, magna pro nobis cura vigilabat. Vet. Sch.

117 Illa, &c.] Illa prisca secula mensas citreas, acernas, vel ex ebore non morabantur, sed faciebat mensas ex arbore, domi vel in Italia nata, non aliunde ex Græcia allatas .- Nostraque, &c.] Quæ crevit in Italia, non in Africa ant Mauritania, ubi gignuntur Citri et Cupressi. Beroaldus Annotat. cap. 41.

118 Tempora] Prisca patrum nostrorum .- Hos, &c.] Arbores in Italia crescebant in talem usum, at inde mensæ et alia supellex fieret. Lubin. Alii pro hos habent hoc.

119 Annosam, &c.] Si forte annosam aliquam arborem, quæ facile dejici poterat, subvertisset. Ubi uncinas mensas Vetus Scholiastes vocat. quæ ex nuce fierent. Salmasius .--Eurus] Impetuosus ille et turbulentus ventus ab ortu flans, Lubin,-Si forte nucem] Ut mensas fierent * nucinas. Id est, facerent. Vet. Sch.

120 At nune, &c.] Antapodosi dissimilium, notat luxuriam sui temporis. Id est, Contra nostro tempore divites Romani nullam voluptatem in cœna ex cibo et potu capiunt, nisi fercula in aurea mensa apponantur. cuius fulcrum sit eburneum. Lubin.

121 Rhombus] Piscis delicatissimus, de quo dictum Sat. IV .- Dama] Capra silvestris, et ipsa in deliciis habita.—Putere, &c.] Fœtere et male olere. Idem.

122 Unguenta] Quibus inunguntur cœnaturi, cum exissent e balneis .-Rosæ] Serta et corollæ ex rosis, quibus coronabantur convivæ. - Latos. &c.] Nisi latam et spaciosam mensæ citreæ superficiem, pes eburneus grandis sustineat .- Latos orbes | Tabulas vel mensas citreas rotundas. Berould. Annot. cap. 41.

123 Grande, &c.] Mensarum pedes ex ebore facti. Vel robustus pes ex ebore .- Et, &c.] Est ergo pardus hoc loco fulcrum mensæ, ex chore in figuram vel effigiem pardi sculptum, mensam sustinens loco pedis .- Hiatu] Cum magno rictu et apertura oris. Ut effigiethr quale est, grande animal et horrendum .- Grande, &c.] Eburnea mensa ex ebore facta .- Pardus, &c.1 Pardus, qui sustineat orbem. Vet. Sch.

124 Dentibus, &c.] Fabricatus pardus ex dentibus Elephantis, qui ex insula Æthiopiæ, vel urbe Syene, quam mediam æquator secat, Romam mittuntur, vel qui Syenem tanquam portam mittuntur in alias Ægypti partes, inde Romam, Farnab. - Mittit] Roman scilicet. Idem .- Porta, &c.] Civitas Ægypti. Vet. Sch.

125 Et Mauri, &c.] Nam in Mauritania multi Elephanti, unde ctiam Annibal snos habuit. Nominat autem omnes regiones ubi sunt Etephanti .-Celeres Intelligit Athiopes Trogloditas, qui mira pedum celeritate sunt. -Obscurior] Nigrior: nam Indi adhuc nigriores, quam Mauri et Æthiopes .- Et, &c.] Nam et apud Manritaniam interiorem dicuntur nasci Elephanti: unde et Hannibal habnit. Præterca hoe nam addunt, quod cum senserit se grandes habere dentes, in

terram eos figit, et inde abducto capite eos amittit. Vet. Sch.

126 Et quos deposuit] Ex natura elephantorum hoc dicit; nam illi cum sese grandiores et capiti nimis graves et incommodos dentes habere sentiunt, illos in terram aut in arborem infixos frangunt et ita deponunt.—Nabathæo, &c.] In regione Arabiæ, Syriæ contermina. Arabiæ autem tres partes. 1. Deserta, quæ Scenitis. 2. Felix, quæ Saba. 3. Petræa, quæ Nabathæa. Farnab.—Bellua] Elephantus.—Saltu] Loco propter silvas inculto. Lubin.—Nabathæo, &c.] Locus in India, ubi nascuntur Elephanti. Vet. Sch.

127 Jam, &c.] Quando ob pondus suum onerosi fiunt.—Hinc, &c.] Redit ad luxuriam Romanorum scoptice exagitandam. Quasi dicat: Si mensæ pes eburneus sit, Romani nostri vescendi desiderium et appetitum concipiunt, et magnam edendi libidinem.—Hinc] Ex hac lautitia supellectilis, ex ebore.—Hinc, &c.] Libido vescendi hinc delectat cibum capere, si mensa est eburnea. Vet. Sch.

128 Vires] Alii leg. bilis. Scoptice. Quasi stomachus iratus ipsis cibis, avide omnia jugulet, et deglutiat.— Nam pes, &c.] Scoptice et luce. Id est, Non pluris faciunt nunc pedes argenteos in mensis, quam annulos ferreos in digitis, qui certe nullius sunt pretii. Indicat tum temporis eburneos pedes in majori fuisse pretio, quam argenteos. Lubin.— Nam, &c.] Mensis scilicet. Ut est, inquit, nobis vilis anulus ferreus, ita illis mensis pes argenteus, nisi fuerint elephanti dente compositæ. Vet. Sch.

129 Ergo, &c.] Ego Juvenalis cum hanc luxuriam, qua jam vivitur, damnem, fugio et evito luxuriosum aliquem et superbum convivam, qui pedes mensa eburneos requirat, mensas ligneas contenmat, et non nisi magnifice tractari velit. Lubin.

130 Qui me, &c. | Qui me sibi simi-

lem putat: Qui postulat ut ego cadem luxuria sumtus faciam, et qui me putat non minorem cœnam paraturum, quam ipse solet. Idem.— Qui, &c.] Id est, Qui me ex comparatione contemnat, non eum invito. Vet. Sch.

131 Exiguas] Quales meæ sunt moderatæ, eas contemnit.— Adeo] Idcirco et propterea.—Nulla, &c.] Ne exigua quædam portiuncula. Lubin.

132 Tessellæ] In abaco ceu alveolo lusorio. Sunt enim parvæ tesseræ, ex quatuor lateribus, quæ ex ebore solebant fieri, ut et tali.—Calculus] Qui jam dicitur Scacchus latrunculus. Martialis: 'Hinc mihi bis seno numeratur tessera puncto, Calculus hic gemino discolor hoste perit.' Idem.—Ex hac, &c.] Ex ebore.

133 Quin ipsa, &c.] Imo et ipsa cultrorum manubria sunt ossea tantum, et non ex ebore.

134 Non, &c.] Quamvis manubria cultellorum meorum ossea tantum sint, non tamen, dum illis scinduntur obsonia illa, corrumpuntur propterea, aut fiunt rancida: vel nihilo tamen vilius sapiunt fercula. Lubin.

135 Rancidula] Insipidiora, rancore putrida.—Hand, &c.] Alii, aut. Quod non sint eburnea.—Pejor] Non fit pejor dum dissecatur. Lubin.—Rancidula] Quia ossea sunt manubria. Vet. Sch.

136 Scd nec, &c.] In cœna mea, vel convivio non erit aliquis structor, qui artificiose obsonia incidat et membratim dissecet.—Structor, &c.] De quo vide Sat. v. vs. 118.—Cui ccdere] Cui ob artificium omnes discipuli in sehola Trypheri debeant concedere, id est, qui inter omnes structores sit doctissimus. Alii leg. credere. Lubin.—Cui, &c.] Cui quasi magistro subjaceant, omnia. Vet. Sch.

137 Pergula] Est hoc loco locus ubi præceptores escipulos suos docebant, vel locus sub tectis dio expositus, per quem commeare licet. Doctissimus Scaliger inquit; Pergulæ æ-

dificiorum publicum spectabant : et ob id artifices et magistri, qui minus noti erant in illis primum solebant opera sua proponere aut docere, ut populo innotescerent. Et hic sumitur pro iis, qui in pergulis sunt instituti.-Discipulus] i. e. Qui structor est discipulus Tripheri. - Trypheri] Qui artem scindendi obsonia docebat in Subura vico. Nam omnis generis animalia et volucres e ligno habebat, in qua ulmea vel lignea cœna, discipuli ligneo cultello discebant artem incidendi. Vide Sat. 1. vs. 120,-April, &c. In cujus pergula vel schola hæc omnia sequentia inveniuntur et ipsi præsto sunt, facientia simul ligneam cœuam. Lubin.—Pergula] Coquina, qua boletaria ponuntur. Vet.

138 Sumine] Proprie sumen venter suillus, qui in deliciis erat, præsertim si esset ejectitius. Persius: 'Calidum scis ponere sumen.'—Pygargus] Fera cervi specie, vel caprea silvestris, non dissimilis damis. Lubin.—Et, &c.] Pygargus fera est specie cervi, quæ retriores partes albas habet. Ideo et pygargus dictus est, quia Græce nates πυγλ dicuntur. Vet. Sch.

139 Scythice | Ut Phasiani a Phaside flumine nominati .- Phaniconterus Avis ita dicta, ab alis puniceis, in Africa abundans, in aquis semper degens, cui rostrum tam prolixum et incurvum est, ut nisi toto capite in aguam immerso bibere nequeat. Lub. -Et, &c. | Fasianus, ἀπό της φάσιδος * tur etalvum Argo navis. Pylargus, avis genus, clagalopes appellatur.-Et, &c.] Genns avis, quæ habet pinnas colore phœnicio, in aqua semper est, abundans in Africa. Hujus rostrum tam prolixum est et curvum, ut, nisi merso capite, aqua in os ipsius non possit intrare. Vet. Sch.

140 Gætulus, &c.] Animal in Gætulia bisulcum, et unicorne, non dissimile capris. Alii intelligunt Gallinam Numidicam. Plin, x1, 46.—Hebe-

ti, §c.] Ligneo cultello tanquam ferreo, vel etiam hebes admodum ferrum vel cultellus fuisse intelligitur.—Lautissima, §c.] Ridicule et Satyrice. Nam hæc, ut dixi, non sunt vera obsonia, sed simulaera eorum ex ligno confecta, et filo connexa, ita ut cultello obtuso membratim dividi potuerint. Lubin.—Et, §c.] Oryx animal minus quam buhalus, quem Mauri Uncem vocant: cujus pellis ad citomas proficit, seuta Maurorum minora. Vet. Sch.

141 Sonat Dum versant animalia lignea: Sic quidem interpretes; sed aliter Vet. Schol. Sed omnino aliter Grangæus, qui intelligit hoc modo: Discipulos a doctoribus suis cæsos ulmeis flagris, si quando cibos hos ligneos non apposite scinderent, ipsosque ulmorum ictus per totam Suburam resonare, quos facete canam nlmeam vocet, quod cum ediscerent sic scindere, comam primi sed nlmeam prægustarent .- Ulmea cæna] Fercula omnia e ligno facta .- Subural In nobilissimo vico, in quo sub pergula tales magistri docebant. Lubin .- Ulmea. &c.] Quia lanionum codices maxime ex ulmis sunt omnes. Vet. Sch.

142 Nec, &c.] Id est, ille meus structor adhuc rudis est hujus artis: qui nulla solertia frustum de caprea cultello novit subducere.—Latus] Aliquam partem de latere vel corpore.—Afræ, &c.] Gallinæ Numidicæ. Lubin.—Nec, &c.] Hoc est, quod vult dicere, Infertor noster furtum facere ignorat, neque aut capreæ carnis particulam, aut alicujus avis subtrahens: nec aliud novit rapere nisi ofellam, quod didicit. Vel. Sch.

143 Novit] Abscindere. Namartis erat juncturas membrorum solerter posse invenire et incidere. Ordo est, nec tivunculus noster novit subducere frustum caprea, nec latus avis Afræ,—Tiranculus] Kudis puer hac in arte.—Rudis, &c.] Qui manquam hasce vanitates addisect. Lubin.

144 Et exiguæ] Qui tantum doctus est frusta vel fragmenta carnis jurulentæ distribuere.—Frustis] Alii, Furtis.—Ofellæ] Quæ fiebat e carne porcina.

145 Plebeios, &c.] Vitreos, non crystallinos, et exigno emtos pretio. Idem.—Paucis, &c.] Vile emtos. Vet. Sch.

146 Incultus] Non ambitiose ornatus.—A frigore, &c.] Crasso tantum indutus panno, qui illum magis a frigore muniat, quam ornet. Lubin.—Incultos, &c.] Bene Poëta ostendit vestitum puerum, non tamen ornatum. Vet. Sch.

147 Non Phryx Apud me non habebis ministrum elegantem, quales emuntur a mangonibus, ut Delphici, Phrygii, Mitilenæi, Lycii. Id est, Habeo solummodo ministrum rusticum, in agro mihi natum, et illum tamen a natura optimum .- Mangone] Qui exornant et vendebant pueros. Lubin .- Peritus Pretio. Mango, proprie κυνοτρόφος, canum nutritor: sed et longius tractum, Puerorum altor et negotiator dicitur. Vide Persii Sat. vi. vs. 76. Farnab .- Non, &c.] Quales vendunt care manciparii, pro mancipes: ut legatarii pro legatis, sic consulares pro consulibus. Vet. Sch.

148 Quisquam, &c.] Pincerna meus. Magno] Pretio petitus et redemtus formosissimus et cultissimus, qui sæpe multis millibus emebantur. Sat. v. - Nescit tot millibus emtus.'—Cum, &c.] Aliquid scilicet ab ipso, posce Latine. Nam Italus est, non Phryx, aut Lycius, non Græcus, aut aliunde advectus. Farnab.—Posce] Non Græce, quia nescit. Vet. Sch.

149 Idem, &c.] Onnibus meis pueris similes vestes. Alii variis vestibus ornabant suos pueros ad ostentandam luxuriam.—Tonsi] Non nimis longi. Nam molles et delicati alebant comas.—Rectique] Non crispi, aut calamistro crispati. Aut cirrati in orbes aut cornua. Lubin.—Idem, &c.] Id est,

pueris similes vestes.—Tonsi, &c.] Non comati. Vct. Sch.

150 Atque, &c.] Ex consnetudine dixit. Nam in conviviis omnia solito magis ornabantur.—Pexi] Capilli, deducto pectine: ut, 'Omnes Præcincti pueri, recti comtique ministrent.' Horat. Serm. 8. l. 11. Lubin.—Pexi] Deducti pectine capilli. -Vet. Sch.

151 Pastoris, &c.] Hie est pastoris dari, i. e. horridi et inculti, filius: ille, qui bubulci filius est, suspirat, &c.—Pastoris] Duobus his generibus Poëta convivium deformat, quod rusticos dicit ministrare pueros. Vet. Sch.

152 Suspirat] Ex adfects puerorum, cum diu a parentibus absunt. Id est, cum gemitu et suspirio exoptat et desiderat. Lubin.—Suspirat] Quia diu abest a parentibus, tristis est. Vct. Sch.

153 Et casulam] In qua natus, educatus et enutritus est.—Notos, &c.] Quos diu pavit et custodiit, et propterea notos.—Desiderat] Omnia enim assueta jucumdissima. Labin.—Desiderat, &c.] Ut pastoris filius. Vet. Sch.

154 Ingenui, &c.] Qui, quamvis servus, vultum, frontem, animum, et pudorem, non servilem, sed liberalem et ingenuum habet. Lubin.—Ingenui, &c.] Modesti, bene nati. Vet. Sch.

155 Quales, &c.] Nobiles, quos decet non tam genere, quam vultu et animo ingennos esse.—Quos, &c.] Qui prætexta et purpora fulgente, et flammigante vestiuntur.—Ardens] A colore flammeo et igneo dicitur.—Quos, &c.] Qui prætextati sunt. Ardens purpura, pro fulgens: ut Virgilius: 'Tyrioque ardebat murice læna.' Vet. Sch.

156 Nec pugillares] Manifeste ostendit puerum esse simplicem et castum. Nec habet, inquit, genitalia grandiora, quæ assiduo libidinis usu excreverint, testiculis in magnitudinem pugni prægrandibus.—Pugillares] Crassitudine pugni. Sunt qui

logant, pupillares. Tumentes, uti inquit Vet. Schol.—In balnea] Nam illic potissimum a cinædis spectabantur, 'Oculis devorantibus Draucos,' ut Martialis ait. Britan.—Raucus] Ex frequenti coitu, qui vocem enervat. Malo legere Draucus, id est, bene a natura instructus. Vide Sat. Iv. vs. 514. Lubin.—Ne pupillares] Id est, quales habent hi qui patres non habent; scilicet tumentes in licentia pueritiæ; sed castus est. Vet. Sch.

157 Nec, δc.] Non illi ob ætatem sub axillis orti pili, quos per tonsorem avelli curet. Inde enim fætor et hircus sub alis. Pers. Sat. v. vs. 19. Lubin.

158 Crassa, &c.] Id est, grandia sua virilia membra non' abscondit vasculo, in quo oleum gestat, cum balneum intrat.—Pavidus] Vel, ex pudore, vel potius, ex timore; tales enim rapicbantur ad stuprandos alios, sæpe non sine periculo.—Inguina, &c.] Majorem penem. Vet. Sch.

159 Hic] Puer simplex, ingenuus, pudicus, tibi pincerna erit.—Diffusa] Expressa ex uvis, et in dolia diffusa. Sic Sat. Iv. 'Ipse capillato diffusum consule potat.'—Hic, &c.] Talis puer tibi erit pincerna. Vet. Sch.

160 A quibus] Id est, ex eadem villa vinum est, unde et minister.—
Sub, &c.] Id est, summitate montis.
Lubin.—A quibus, &c.] De cadem villa vinum, unde et minister est. Vet. Sch.

162 Forsitan, &c.] Id est, su, o Persice, forte existimas, apud me quoque in convivio meretricem quandam ex Gadibus, cantu aliquo, aut saltatione pruritum libidinis iu animis convivarum excitaturam esse. Quasi dicat: Falleris. Martial. Epig. 1. 42. et v: 79.—Gaditana] Puella e Gadibus, unde iunumerabiles meretrices Romæ. Lubin.—Forsitan, &c.] Id est, Speras forsitan, quod incipiant saltare delicatæ ac pulchræ puellæ Syriæ: quomam de Syris et Afris,

Gadiis condita est. Nunc, inquit, expectas apud me pantomimas aut lyristrias de Gadibus, quod lasciviant. Martialis: 'Nec de Gadibus improbis puelle Vibrabunt sine fine prurientes Lascivos docili tremore lumbos.' Vet. Sch.

163 Prurire] Pruritum, et urticam libidinis excitare in convivarum animis .- Canoro choro Ut sinul cantet et saltet; vel choro aliquot meretricum simul canentium. - Plausuque, &c.] A convivis spectatoribus approbantibus bujusmodi libidinosos choros et cantus: an ab improbo magistro. qui saltatriculas has circumducebat ad quæstum, et ad saltandum provocabat, plausu rem se bene habere Plausu antem solebant significans. rem quampiam approbare. Pers. vi. vs. 78. Lubin .- Incipiant, &c.] Quæ suo motu faciunt barbaros pati pruriginem. Vet. Sch.

164 Ad, &c.] Postea ad terram procumbant, quasi ad sese stupratores admissuræ; idque, ut magis intuentes convivas irritent, clune tremulo et crissante, impudico corporis motu. Nota autem clunem, in Masculino dictum. Lubin.—Spectant, &c.] Duo versus in quibusdam exemplaribus hoc in loco adduntur; in quibusdam inferius post illum vs. 200: 'Sponsio quos cultæ decet assedisse puellæ.' In vulgatis prorsus desiderantur.

165 Irritamentum] Id est, quæ etiam in ægrotis et languidis et decrepitis sentbus Venerem et libidinem incenderint. Lubin.

166 Acres urticæ] Id est, prurigines, et excitatrices stimuli libidinis, acres et vehementes irritationes. Sic superius Sat. 11. 'Hæc tetigit Gradive tuos urtica nepotes?' — Divitis] Nam non nisi divites hæc Veneris irritamenta adhibebant, quia pauperibus per inopiam non licebat.—Major tamen] Id est, libido quæ ex tam obscæno spectaculo provenit, illa longe major est in fæminis, quam in

viris, et unde mulieres citius in libidinem excitantur. Sic Sat. vt. dixit: 'Nam quantula nostra voluptas!' Lubin.

167 Alterius sexus] Fæminarum.
—Magis, &c.] Erigitur ac movetur ad libidinem. — Ille] Sc. alter sexus.
Mallem legere Incenditur. Idem.—
Et, &c.] Nam lasciva voce lasciva cantabant, et lascivos motus corpore exprimebant.—Magis, &c.] Ad Venerem illis saltantibus. Vct. Sch.

168 Concepta, &c.] Urina seu semen genitale conceptum, per aures et oculos commovetur, ut scilicet præ nimia libidine urinam non retincant. De hac re Sat. vi. 'Tuccia vesicæ nou imperat.' Lubin.—Urina, &c.] Irritata scilicet clunibus saltantium puellarum. Vet. Sch.

169 Non, &c.] Vanas libidinum illecebras, et turpitudinem. Nempe, 'stultitiam patiuntur opes.'—Audeat] Alii legunt Audiat, &c. Dives aliquis hæc videat et audiat, qui domum habet et pavimentum Musivo opere ornatum, et Lacedæmoniis lapidibus interstratum et varicgatum, illudque pavimentum cum exspuit, vel cum κοτταβίζει, lubricat; talis, inquam, dives, audeat, vel audiat hos testarum crepitus, hæc tympana et verba obscænissima, a quibus etiam vel turpissimum scortum in olido et fædo lupanari stans abstineat. Lubin.

te cymbalorum, &c.] Tympanorum et cymbalorum. Lubin. et plures. Testas enim antea percutiebant saltantibus pantomimis: quoniam tunc non erat ut mesochori percuterent manibus. Ita emendandus Scholiastæ locus, qui vulgo corruptissimus: quomodo autem manibus percuterent mesochori, docet Salmasins; digitis scilicet dextræ manus contractis et in unum reductis, lævæ subjectæ palmam percutiebant, ut sic invicem complosæ cymbalorum in modum retonarent, et reliquis inde auspicium canendi, modumque darent. Salma-

sius in Vopisc .- Testarum, &c.] Crotala sunt e testis et conchiliis, quibus in India fæminas in saltationibus usas sæpius vidi; cujusmodi crepitaculis et motibus utuntur Hispani vocantque cascabedos. 'Η τοῖς ὀστράκοις κροτοῦσα. Aristoph. in Βατραχ. Vide Jul. Cæs. Scalig. Poët. 1. 18. Farnab. Sed Grangæus Crepitus testarum genus esse plausus dicit, et hoc quidem ex Suctonii Nerone, ubi tria plausuum genera dicta invenias, bombos, imbrices, et testas: quas testas Casanb. dictas esse putat ad similitudinem crepitus. quem edunt collisis testis. - Cum, &c.] Turpissimæ cantilenæ. Brodæus IX. 17 .- Nudum In lupanaribus enim meretrices nudæ, præter papillas, quas vinciebant et τὰ στέρνα.—Olido] In fædo et maleolenti lupanari. Lubin. - Testarum, &c.] Testas nam antea percutiebant saltantibus pantomimis quidam* hic roverit ut mesochori percuterent manibus. Sch.

171 Mancipium] Vere mancipium, quod suum corpus vendit, et pretio abutendum prostituit. Lubin. — Ille fruatur] Ille dives, non pauper, gaudeat et delectet se illis omnibus illicitis.

172 Omnique, &c.] Qua libido exstimulatur. Idem. Nam in libidine ars etiam, et quidem infanda.—Vocibus, &c.] Divites cantilenis turpibus ac tam obscænis, ut illis meretrices abstineant. Vet. Sch.

173 Qui Laccdamonium] Haud scio an alius in toto scriptorum genere locus extet, in quo vexando plus sibi critica lascivia indulserit, quam hic Juvenalis; ut mira et inaudita verborum commenta, artisque hujus ineptias reputanti mihi rubor suffundatur: Pytisma, pitylismo, poppysma, pcirisma, pygisma, pedema, petteuma, proptysma; quorum Auctores cum non minus ineptis interpretationibus traducere et otio legentium abuti, illiberale faciuus est. Quid autem cos

impulerit ut a Veteris interpretis explicatione discederent, non video, quæ ut brevis simplexque, ita ad Poëtæ sententiam proxime accedit. Divitum enim luxum carpit, quorum triclinia Lacedæmonio marmore constrata, oris excrementis fædabantur. Quæ autem apud Vet. Interp. sequuntur, quasi ideo sputo lubricaretur pavimentum, ut facilius et velocius saltatriculæ discurrerent, vel ex glossemate irrepsit, vel ineptit solers. Ferrarius .- Qui, &c.] Qui expuit supra marmor Lacedæmonium, quo stratum est pavimentum, ut leve sit, ut saltantibus puellis nihil impediat : pro nuellas. Vet. Sch.

174 Namque, &c.] Id est, illis divitibus ignoscimus, eosque turpe aliquid admittentes excusamus propter fortunam.—Alea, &c.] Id est, vilibus et plebeis hominibus alea est turpis et infamis. Lubin.—Namque, &c.] Divitum, quasi liceat illis peccare.

Vet. Sch.

175 Eadem illi] Divites et fortunati. Si pauper alea luserit, aut adulterium commiserit, damnatur. Si dives, laudatur, aut saltem excusatur. Lubin.—Hæc, &c.] Id est. Si alea luserit pauper, aut adulterium commiserit, damnandus est: si dives horum aliquid fecerit, jocosus appellatur. Vct. Sch.

176 Hilares, &c.] Liberales, jucundi, lauti, magnifici. Lubin.—Nitidi-

quel Clari et splendidi.

177 Nostræ, §c.] Antapodosi dissimilium demonstrat, suum convivium longe aliud futurum esse: et simul hortatur Persicum, ut omnibus curis depositis ad lætitias convivales sese præparet.—Alios, §c.] Longe alios et honestiores, non autem turpes et lascivos. Idem.—Ludos] Hilaritates et recreationes.

178 Conditor, &c.] Id est, Homerus recitabitur in meo convivio.—Atque Muronis,&c.] Æneida intelligit. Lubin.

179 Allisoni] Prægrandis, altiloqui, sublimis, cothurnati.—Dubiam palnum] Id est, Virgilii versus faciunt,

ut quis merito dubitet, utri palma sit attribuenda, Homero an Virgilio; *Idem.* Sed non ita, si credatur Propertio eleg. ult. l. 11. Quantum enim a plebeja ineptaque muliercula matrona distat, tantum summus Homerus a divino Virgilio superatur. Scalig. Poët. v. 11.

180 Quid, &c.] Quasi dicat, Pronunciatio illos versus non commendat; sed se ipsa commendant suavitate et artificio suo.—Quavoce] Bona an mala. Certe vox est anima pronunciationis. Videtur autem respondere objectioni. Rudem et simplicem habes pnerum, qui male pronunciabit illos versus. Lubin.—Qua, &c.] Bona, an mala. Vet. Sch.

181 Sed, &c.] Monet jam Persicum, ut omnem tristitiam, et quidquid molestum est deponat, ut lætus frontem secum possit exporrigere, missis carris.—Dilatis] In aliud tempus transpositis.—Averte, &c.] Domesticarum rerum administrationes, et negotia in aliud tempus differ. Lubin. Sic Horat. ad Mecœnat. 'Mitte civiles super urbe curas.'

182 Et, &c.] Vacationem ab omnibus curis.—Dona] Concede.—Quando, &c.] Quoniam per totum diem hilares erimus.—Cessarc] Otiari.

183 Non, &c.] Noli cogitare multo minus loqui de lucro et argento, quod in fænus alicui concedas. Lubin.

184 Nec, &c.] Est jocus nimis acerbus. Est autem hic ordo: Uxor tua si prima luce domo egressa nocte solet reverti, referens humida multitia rugis suspectis et comas vexatas ab adulteris, &c. ne tibi vultum contrahat, et zelotypiam excitet. Sed hæc omnia convivium mecum accessurus depone. Idem .- Nec, &c.] Mire nec ipsi rei pepercit Poëta. Ne uxor tibi bilem contrahat si tarde regreditur, quæ a prima luce processerat, et ita regressa ut se prodat signis quibusdam concubuisse cum mecho. Solent enim aures et vultus sub ora eis rubere. Vct. Sch.

185 Tacito] Notat miseram viri patientiam, qui hæc flagitia videat, et tacere cogatur.—Bilem, &c.] Iram et indignationem exsuscitet. Id est, Ne sis zelotypus. Lubin.

- 186 Humida, &c.] Quæ refert ad te in domum mariti humidas vestes. propter concubitum adulteri effusa genitura super ipsius veste, idque suspectis rugis, (Belgice, gekrenckt, gekneutert) quasi illæ propter concubitum cum adultero sint factæ, amplexando illum et osculando.-Multicia | Mollia nimis delicatarum mulierum vestimenta pellucida. Vide Sat. 11. vs. 66. Lubin. Et gnidem serica: serica autem cum dico, subserica intelligi volo; non alia tunc in usu. Ideo vetus interpres eo loco recte exponit multicia, vestes molli intextas subtemine. Multicium enim adjectivum, quod in substantivum transjit: nam et multicia vestis et simpliciter multicium: unde multicia Juvenali, tenues et pellucidæ vestes. Salmas. in Fl. Vopisc. - Humida, &c.] Terentins ' Postquam ludificatus est virginem, vestem scidit.' Vexata igitur a mœcho, qui cum ea concubuit. Vet. Sch.

187 Vexatas, &c.] A petulante adultero extra ordinem redactas, et confusas. Quæ luctatiunculas et pressiunculas amantium significent. Quas Suetonius vocat, 'recentes lasciviæ et peractæ libidinis notas.' c. 36. Calig. et August. c. 69.—Vultum, &c.] Ex lascivis adulteri morsiunculis, ex libidinosa contrectatione, et osculis. Vel, Rubentem post admissum facinus. Lubin.

188 Protinus] Id est, Quidquid est, quod animi ægritudinem in te concitare possit, illud dum ædes meas ingrederis, ante limen depone et exue. Lubin.

189 Pone, &c.] Curas domesticas depone.—Et, &c.] Malignos et nequam. i. c. cogitationes solicitas de illis.—Et, &c.] Ex re domestica vel suppellectili, quam assidue frangunt

non sine rixa et contentione dominorum.—Frangitur illis] I. e. ab illis, et illorum negligentia.

190 Aut, &c.] Quidquid ab illis amittitur.—Ingratos, &c.] Id est, Inter convivandum ne memineris illorum, qui tibi malam gratiam retulerunt.—Ante, &c.] Inprimis: Illa enim ante omnia bene merentibus bilem solent movere.

191 Interea] Dum nos scilicet convivamur, alii ludos spectant. autem ordo: Spectacula mappæ Megalesiacæ colunt Idæum solenne. Id est, Spectacula Circensia instituta in honorem Magnæ Denm matris indicata per mappam, colunt Deam Phrygiam. Erant autem quatuor agitatorum factiones, Veneta, Albata, Rosea, et denique Prasina .- Spectacula] Pro rebus spectandis, vel pro ipsis spectatoribus, qui sibi sunt spectaculo. - Megalesiaca In honorem Deæ Phrygiæ magnæ Deum matris ex Ida Romam advectæ. ἀπὸ τῆς μεγάλης της θεας. - Mappæ] Hæc suspendi solebat in signum ludorum Circensium, quod tali casu fluxit in morem. Cum Nero prandium protenderet, et celeritatem ut assolet avidus spectandi populus flagitaret, ille mappam, qua tergendis manibus utcbatur, jussit abjici per fenestram. Hinc tractum est ut ostensa mappa certa videatur esse promissio Circensium futurorum. Quidam legunt. Palmæ. Calderin. Observat. 111. 14. -Interea, &c.] Hoc ideo, quia Megalesia Circenses ante solem prope Vet. Sch. edebantur.

192 Idæum solenne] Festum usitatum in honorem Deæ Idææ.—Similisque, &c.] Id est, in his ludis sedet prætor in sublimi curru triumphali, tanquam triumphaturus. Hujus Sat. x. memint: 'Quid si vidisset prætorem in curribus altis,' &c. Lubin. Triumpho ergo pro triumphanti.—Idæum, &c.] De Ida matre Deum. Vet. Sch.

193 Præda] Prædo vel præda cabal-

lorum dicitur Juvenali ob largum equorum curulium sumptum, qui et ingenti pretio parabantur, et in cursu aut interibant aut dehiles fiebant. Nam qui perdam insolens latinis auribus verbum inculeat, oleum et operam perdit. Ferrar .- Prator] Qui his ludis præerat; quibus antea Ædilis. ut patet apud Livium .- Ac, &c.] Venuste plebem flagellat, invidiam dicto deprecans; ostendit totum eius studium esse in spectaculis et ludorum celebratione. - Prada, &c. 1 Pompa. Quoniam Circensibus illis, quos Prætores edunt, unus est missus, qui ordinarius dicitur: ideo præda caballorum, quia hordeum pro illo die aurigæ tollunt equorum: aut, ideo præda dixit, quoniam multi equi frangebantur iisdem Circensibus. Vet.

194 Immensæ] Illo enim tempore immensa Romanæ plebis multitudo. Lubin.

195 Totam, &c.] Quippe Romani nihil optant præter 'panem et Circenses,' ut dixit Sat. x.—Et fragor, &c.] Id est, ex immenso spectantium in Circo clamore, colligo aliquem equo victorem fuisse, vel ex factione viridi, &c. Videor mihi semper audire sonitum in Circo victori congratulantium. Idem.

196 Eventum] Unde, vel ex quo fragore, colligo aliquem ex factione viridis vel Prasini panni victorem extitisse: et alicui præmium, mappam scilicet contigisse. Plin. Epist. IV. 6. De Prasina et Veneta factione vide quæ supra ad Sat. VI. vs. 588. ex Ferrario attulimus.—Eventum, §c.] Id est, Prasini, ex clamore magno culligo victoriam. Vet. Sch.

197 Nam, &c.] Scoptice hoc dicit. Id est, Si ludi Circenses Romæ deficerent, urbem nimirum Romani non secus attonitam videres, quam fuit cum Romani ab Annibale ad Caunas victi essent. Deficere, λείπεσθαι.— Mæstam] Plane confusam ot pertur-

batam.—Num, &c.] Id est, si vinceretur Prasinus: aut si loc spectaculum deficeret, ut non essent Circenses, sic tristem urbem videres, ut si esset bello victa. Vet. Sch.

198 Cannarum] In Apulia, ubi ab Annibale eæsi Romani. Lubin.—In pulvere] Signate et ex historia. Namque ventus, quem Vulturnum Apuli vocant, adversus Romanos coortus, multo pulvere in ipsa ora volvendo prospectum ademit. Liv. 22. Farnab.—Victis] Paulo Æmilio, et Terentio Varrone: ubi Paulus sese occidit, Varro fugit, cui triumplus decretus est, quia non penitus desperavit.—Veluti, §c.] Locus in Apulia, ubi Romani ab Hannibale sunt victi. Vet. Sch.

199 Spectent, &c.] Est quasi concessio. Quasi dicas: Juvenes sane hos ludos Circenses spectent, nos seniores cutem curemus. - Clamor] Solebant enim victoribus acclamare. Farnab .- Audax sponsio, &c.] Utra factio vinceret. Intelligit contentionem et altercationem juvenum inter se, quæ ficbat depositis pignoribus, cum hic illum, ille alium victorem fore adfirmarent. Ovid. in Arte: 'Et quærit posito pignore vincat uter.'-Audax] Vel quod temerarium esset pecuniam fortunæ ita committere, vel quod quidam satis amplam pecuniæ summam deponerent. Turneb. VIII. 4. et XVIII. 37 .- Victis, &c.] Varronem Terentium dicit, et Paulum, quorum Paulus semet occidit, Varro autem fugit, cui triumphus decretus est, quia non penitus desperavit .-Spectent, &c.] Juvenibus spectacula concede, qui propter certamina, sponsiones ponunt, et delectat eos juxta puellas spectare. Quia antiquitus solcbant mulieres cum viris, omnibus interesse spectaculis indifferenter. Vet. Sch.

200 Quos, &c.] De juvenili ætate liæc intellige, cui concedenda esse innuit. Lubin.

201 Spectent, &c.] Al. Spectant. Sensus est: In conviviis Romanorum, tam obsecuna et libidinosa oculis nassim exponi, per introductas mulieres. idque accumbentibus honestis maritis, quæ merito quempiam narrare pudeat, nedum gestibus exprimere, illis iisdem matronis præsentibus. Idem. Sed hos duos versus non esse hujus loci monet Grangæus, quod attentus lector indicare possit: quinimo legendos post versum 164, præcedentem hujus Satyræ, Quid enim. inquit, obsecui Indis Circensibus? unde et bene admodum exemplaria Guillielmi Canteri ad illum locum reponunt.

203 Nostra bibat] Nostra cutienla, quæ jam vetula, et in rugas contracta, apricando bibat temperatum solem veris tempore. Intelligit ἡλίωσω vel insolationem, quam senes adhibere solebant. Persius Sat. 1v. 18. 'Assiduo curata cuticula sole,' Idem.

204 Efligiat, &c.] Omnes togatorum labores, et clientium. Togis enim induti negotiosi erant. Vel, Exuat togam ad insolationem et balnea.—Jam, &c.] Hortatur jam Persicum, ut confidenter balneum ingrediatur, quo omnes ante cœnam, quamvis nondum sit hora sexta. Idque ut faciat vel hora quinta præter morem, et ad epulas veniat sexta vel septima. Ejusmodi convivia quæ ante horam nonam incipiebantur, dicebantur tempestiva. Festis vero diebus horam tempestivan balnei atque cœnæ præ-

venire licebat absque gulæ nota.— Jam nunc] Ob convivium, ut eo maturius adsis. Lubin.—Jam, &c.] Bene hisdem poëta verbis verecundiam expressit. Vet. Sch.

205 Salva fronte] Vel, exporrecta, omnibus curis depositis. Vel, sine verecundia et pudore: quia in fronte omnis majestas hominis. Habebantur autem delicatiores et molliores, qui ante solitum tempus balneis uterentur.—Quanquam, &c.] Quanquam adhuc totius horæ spatium et tempus supersit. Indicat horam fuisse quintam. Sexta autem calebant balnea. Vel hora a quinta in sextam, qua lavare potes, solida adhuc superest. Lips. 3. antiq. lect.—Solida, &c.] Una integra hora usque ad sextam. Vet. Sch.

206 Facere, &c.] Convivia et balnea, scilicet, quotidie frequentare, et maturius ingredi et otio indulgere. Id est, Licet Romani magnopere delectentur illis rebus, tamen illarum etiam est satietas.

207 Talis, &c.] Desidiosæ, et voluptariæ in balneis. Lubin.—Quia sant talis quoque tædia vitæ] Ut sæpins idem facias. Quidquid fit rariter, magis delectat. Vet. Sch.

208 Voluptates, &c.] Juxta illud: 'Omne rarum carum, vilescit quotidianum.' Ex Mart. 'Rara juvant.' Idem. Monet noster omne nimium, ex sententia Chilonis, omnibus in rebus esse fugiendum.

SATIRA XII.

1 Natali, &c.] Initio adfectum suum erga amienm deelarat. Erat autem natalis dies cuique gratissima et acceptissima, qua genialiter et hilariter genio indulgebant. Quasi velit dicere, Amicus Catullus mihi dulcior est, quam egomet mili.— Dulcior] Gratior et jucundior: translatione a gustu.—Hæc lux] Hic dies, quo sacra pro Catulli salute vota persolvo, et qua, sc. luce, salvus rediit Catullus. Luhin.

- 2 Qua, &c.] Ordo est: Qua festus ecspes exspectat animalia promissa Deis.—Festus, &c.] Ara festa et solemis, et quidem suhita ex vivo et viridi cespite.—Promissa] Quæ promisi pro incolumi reditu Catulli.—Animalia] Hæc post paulo recenset. Idem.
- 3 Exspectat] Ut adducantur, et mactentur.—Niream, &c.] Junoni, vel, ut alii, Fortunæ, niveam agnam promissam eædimus, ad sacrificium ducimus, et mactamus. Lubin.—Reginæ] Juno Poëtis absolute 'regina' dicitur, et 'regina Deum:' et quidem 'niveam,' ut uni e superis; inferis enim hostia pulla dabatur.—Reginæ, &c.] Junoni, alii, Fortunæ: et ducimus ad sacrificium, ducendam ad aram. Vet. Sch.
- · 4 Par rellus, &c.] Similis agna nivea et candida dabitur Minervæ, vel Palladi: quæ pugnat cum clypeo, in quo caput Medusæ vel Gorgon .- Pugnanti, &c.] Est periphrasis Palladis vel Minervæ, quæ in scuto, vel clypeo Gorgonis Mauræ vel Medusæ caput gestat, quo intuentes omnes in saxa Fabula vult, sapientiam convertit. sui spectaculo reddere homines stabiles, immobiles, et constantes. Vide quæ ex Alex. Myndio referat Athenæus, v. 20 .- Gorgone] Quidam indocte Hesperidas et Gorgones confundant. Fuerant autem tres Gorgones Phorci et Cetus sororis filiæ, Medusa, Euriale, Sthenone. Maura dicitur, quia juxta Atlantem, ad fines Mauritaniæ, a Minerva vel Persco interfecta est. Lubin. Vel potius, a patria, quia Cyrenaica crat. Medusa enim Phorcynis Cyrenci filia; at Cyrenei inter Æthiopes numerati: vel, quia habitavere in mari Atlantico;

est autem Atlas mons Mauritaniæ.— Pugnanti, &c.] Minervæ similis agna: et Maura, quoniam in Mauritania juxta Atlantem a Perseo est occisa Gorgon Medusa. Vet. Sch.

5 Sed, &c.] Aliud animal, juvencus, qui fune procul extento, et longiori alligatus est, et præ petulantia funem quatit, et rumpere conatur. Ordo est: Sed hostia Jovi Tarpeio servata, &c.—Procul, &c.] Victima ad aram ducebatur fune quidem longiore et laxo, non arcte ligato, ne videretur ad aram iuvita trahi, quod mali erat ominis.—Petulans] Lasciviens et cornupeta candidus bos. Lubin.—Petulans, &c.] Id est, juvencus, qui funem quo ligatus est, rumpit. Vct. Sch.

6 Tarpeio, &c.] Qui in arce Tarpeia, vel Capitolio colitur. Hæc tria numina, quæ nominat, Juno, Pallas, Jupiter, in Capitolio celebrabantur.—Servata] Destinata, et parata.—Coruscat] Frontem candidam concuiendo vibrat et coruscat. Lubin.—Frontemque, &c.] Movet sicut telum quod coruscat. Vet. Sch.

7 Quippe, &c.] Utpote qui bos jam grandior, et ob id torvus, ferox et petulans, qui nunquam jugum subiit. —Templis, &c.] Jam satis grandis et adultus, qui sacrificiis adhibeatur. Lubiu. —Templis et aræ] Endiadis, hoc est, aris templorum.

s Spargendus, &c.] In fronte vel vertice puro vino imbuendus interaurata cornua: ut solet in sacris. Virgilius I. IV. 'Pateram media inter cornua fudit.'—Mero] Non sine caussa mero, uno verbo, pro puro vino.—Quem, &c.] Quia jam maturior grandiorque est, lac ex matris uberibus exsugere eum pudet. Loquitur quasi cx adfectu humano. Lubin.—Quem, &c.] Lac sugere. Vet. Sch.

9 Vexat] Ex petulantia frequenter cornu petit robora et arborum truncos.—Nascenti] Quod illi jam primulum ex fronte enascitur. Lubin.—Qui rexut] Ferus, indomitus, maturus ad

sacrificium. Ut Virgilius: 'atque irasei in cornua discit, Arboris innixus trunco.' Vet. Sch.

10 Si res, &c.] Illustrat amoris sui adfectum et ingenuam voluntatem in Catullum; id est, Si facultates mihi majores essent, et tantæ, quantus est amoris adfectus in Catullum, pinguissimum et maximum taurum offerrem.

Pro cujusque enim facultatibus sic et Diis hostiæ. Grang.—Similis, &c.] Amori, desiderio, et voluntati, qua Catullo benevolo par esset census. Lubin.—Similisque, &c.] Voto, voluntati æquales. Vet. Sch.

11 Pinguior, &c.] Obiter Satyrice notat mulierem sui temporis crassissimam et maxime obesam, de qua Sat. vi. 'Hispulla Tragæda Gaudet.'—Traherctur] Ad sacrificium duceretur. Lubin.—Pinguior, &c.] Matrona pinguis fuit. Vet. Sch.

12 Mole, &c.] Sua crassitudine et pinguedine tardus et segnis. Grandiora autem sunt pigriora.—Nec, &c.] Qui taurus, vel sanguis tauri, non in vicinia nutritus esset, sed colore suo candido ostenderet pascua læta Clytumni. Solebant autem prisci hostias primo securibus aut clavis cædere; deinde prostratas suppositis cultris jugulare. Turneb. xv. 12.—Finitima] In confinio circa Romam. Lubin.—Nec, &c.] Non in his partibus, sed de peregrinis. Vet. Sch.

13 Lata, &c.] Grata aspectu, pinguia simulque luxuriantia.—Clitumni] Fluvius erat agri Falisci, cujus aqua pota candidos boves facit. Unde Jovi Capitolino victimæ mactandæ eligebantur. Plin. 11. 7. et 103.—Læta sed ostendens Clitumni] Fluvius, qui Trevis, legend. Trevam. Est enim ea ipsa de qua Frontinus in libello de aquæductibus, 'Nam cum oriatur Anio supra Trebam Augustam,' &c. Rutgers.—Sanguis, &c.] Vel ipse taurus sanguinis et succi plenus iret, vel efflueret sanguis: repræsentans et probans in quam lætis pascuis nu-

tritus sit.—Ostendens, &c.] Flavius qui Trevis, civitatem Flaminiæ interfluit. Vet. Sch.

14 Iret] Ad templum et aram mactandus.—Grandi, &c.] Hunc grandem ministrum Pontificem maximum intelligunt. Ego potius quemvis ministrum victimarium vel popam, quem grandem, validum, et robustum exigit eo nomine, nt magnum et egregium taurum prosternere ictu ad terram possit.—Ferienda] Ad terram ictu dejicienda et prosternenda. Lubin.—Et a, &c.] Sacerdoti, aut qui sacrificia occidunt ministri. Vet. Sch.

15 Ob reditum] Exponit jam caussas sui sacrificii. Eo quod votum factum pro incolumi reditu amici sui Catulli velit solvere. — Trepidantis] Ob immensum discrimen quod effugit. — Horrenda] Periculosissimum naufragium, cum fulmine, et horribili tempestate. Lubin.

16 Incolumem, &c.] Qui ipse demiratur, quod vivat adhuc, et incolumis ex tantis maris periculis evaserit. Idem.—Amici] Supp. Mei.—Nuper, &c.] Catulli, qui prope naufragio perierat. Vet. Sch.

17 Nam, &c.] Exponit jam naufragii pericula, quæ perpessus erat Catullus. Et rationem sacrificii attexit.—
Pelagi, &c.] Pericula et casus naufragii, quos evasit. Lubin.— Fulminis, &c.] Tempestates. Vet. Sch.

18 Evasi] Evitati, declinati.—Densa] Id est, cum in tempestate et fulgure uma atra nubes cœlum absconderet densis tenebris. Lubin.

19 Subitusque] Id est, Ignis cœlestis subitus et improvisus navis antemnas impulit, et transversa navis tigna percussit. Lubin. — Subitusque, &c.] Fulmen impulit antemnas cum velis. Vct. Sch.

20 Cum, &c.] Ostendit Catullum illo fulgure maximo cum reliquis fusisse perculsum. Lubin.—Et, &c.] Incendium jam, non naufragium timeret. Id est, Cum mox munaquisqua

propter fulgur (quo antemnæ et vela incensa ardebant) stopefactus et attonitus, putaret nullum naufragium conferri posse et comparari, cum velis et antemnis ardentibus. Nimirum terribilius ipsis visum est vela comburi, quam navim universam frangi et perire. Id est, Quisque putabat, quod cum omnia igne consumta essent, naufragio ulterius non fore locum. Lubin.

22 Omnia, &c.] Omnia contingunt navigantibus his, Catullo cum sociis snis, tam horribiliter et graviter, ut sieri consuevit, quando tempestas

quædam surgit.

23 Počtica] Qualem Počtæ describere solent. Vel, quæ a Počta quodam describi mereatur: nam Počtæ quando tempestates describunt, eas exaggerando fingunt gravissimas. Lubinus mavult legere Pontia, id est, sæva, qualis in Euxino.—Si, §c.] Id est, Tales tempestates contingunt navigantibus, quales fingere solent Počtæ, magnæ. Vet. Sch.

24 Genus, δc.] Id est, andi aliud genus periculi et calamitatis, quod perpessus est Catullus, quando bona sua in mare abjicere coactus est. Lubin.

25 Et, &c.] Non solum primo, quod fulgur et tempestatem sit perpessus miserere Catulli, sed secundo etiam et iterum, quod bona sua abjecerit. —Quanquum, &c.] Quasi dicat: Nihil novi dicam. Nam cætera, quæ subtexam, sunt ejusdem generis, ejusdem sortis et calamitatis cum naufragio conjuncti. Idem.—Cætera, &c.] Id est, naufragii. Vet. Sch.

26 Pars, &c.] Periculi, calamitatis, naufragii, et sortis calamitosæ, quæ Catullo contigit. Arduum enim valde est ex navi pretiosam supellectilem in mare abjicere.—Sed, &c.] Multi enim naufragi bona sua in mare abjecernut. Id est, in quam calamitatem multi navigantes inciderunt. Lubin,

27 Et, &c. Id est, Quam partem sortis, plorimæ tabellæ ex voto in templis suspensæ, attestantur; in quibus picturis cernimus plerosque bona sua in mare præcipitare. Naufragi autem solebant Deo enipiam promittere votivam aliquam tabellam, si liberarentur; qua depingebatur naufragii periculum, et indicabatur naufragum Dei ope fuisse liberatum, quemeunque in naufragio implorassent, vel Æsculapii, vel Neptuni, vel etiam ipsius Isidis. Idem.-Et quam, &c.] Quam naufragio liberati ponunt. Antiquitus enim solebant, qui naufragio liberati essent, pro voto pingere tabellas, et in templo Isidis ponere. Vet. Sch.

28 Pictores, &c.] Et hæc quamvis in re gravi et seria Scoptice et Satyrice in snperstitionem Romanorum dicuntur. De superstitione autem Romanorum, qui etiam Ægyptiorum Deos et Isidem colebant, dictum est Sat. vi.—Pasci] Sustentari, victum et amictum acquirere, dum naufragiorum tabellas pingunt, et in Isidis templo collocant. Lubin.—Pictores, &c.] Quod in templis figendas tabellas ponunt. Vet. Sch.

29 Similis, &c.] Ut bona sua abjiceret. Lubin,

30 Cum, &c.] Exponit jam, quomodo Catullus bona sua abjecerit. Cum carina navis jam tota aqua maris plena esset, et nulla spes in navis gubernatore restaret, cœpit Catullus bona sua abjicere.—Medius, &c.] Tota interior navis capacitas. Idem.—Et, &c.] Id est, cum jam nudæ vel fluctus maris, alternis vicibus latus puppis alternum, et modo hoc, modo illud subverterent latus, arboris vel navis jam errantis et dubiæ.

31 Alternum] Modo dexterum, modo sinistrum. Lubin.—Alternum, &c.] Latus labat navis et arbore coacta. Vet. Sch.

32 Arboris, &c.] Id est, navis, quan non amplius regebatur, sed corto er-

rore, incerto cursu a ventis impulsa hue illuc ferebatur. Est autem hic ordo: Cum dubiæ, fluctuautis et vacillantis navis cani adeoque periti gubernatoris experientia nullam opem amplius navigantibus conferret. Lub.—Arborem] Simpliciter de malo navis intelligi præstat.

33 Decidere jacta] Id est, ibi Catallus incæpit projectione bonorum suorum cum vento et fluctibus caussam litis decidere, et cum ventis de vita sua projectis bonis pacisci, quasi venti bona Catulli tanquam raptores et prædones appetierint. Lubin.—
Rectoris] Gubernatoris.— Decidere, &c.] De periculo et de vita cæpit pacisci cum ventis, et jacturam merquim facere. Vet. Sch.

34 Cum, &c.] Satyrice leviter irridet Catullum .- Imitatus, &c.] Fibrum dicit, qui cum se obsideri videt et evadere non posse, testiculos suos morsu avulsos objicit. vide Plin. 1. 30. quod tamen negat idem Plin. XXXII. 2. Solin. c. 23. et Marcellin. l. xvii, quod tamen multi falsum asserunt: noster autem hoc ex recepta opinione. Veluti autem Castor, ut se a venatoribus redimat, testiculos sibi amputat; sic Catullus ut se a periculis ventorum liberaret, bona sua mari et ventis projicit, quasi propterea sibi insidiæ struerentur. Lubin .- Imitatus, &c.] Castorem, bebrum dicit, qui cum viderit se obsideri, et non posse evadere, testiculos suos morsu avulsos projicit. Intelligit enim ob hanc rem se capi, quia ad medicamina valde sunt necessarii. Vet. Sch.

35 Eunuchum] Ridicule. Semetipsum sibi testiculos præmordendo castrat.—Damno, &c.] Propter eorum amissionem et jacturam. Lubin.

36 Adco] Usque adeo, in tantum medicamentis aptos cognovit suos testiculos, quod propterea obsideatur.

37 Fundite qua] Exponit jam, quo-

modo Catullus bona sua abjecerit. Et simul exprimitur optimi animi indicium in Catullo, qui vitam suam bonis omnibus præposuit, quo ipso nomine postea ipsum landat. Lubin.—Fundite, &c.] Projicite in mare res meas. Vet. Sch.

39 Teneris, &c.] Viris mollibus, et delicatis. Nam Meccanas mollitie vestinm ab Horatio notari creditur, quem Maltinum appellavit. Plura de hoc dicta Sat. 1. ad illa verba: 'Et multum referens de Meccanate supino.' Lubin.

40 Atque alias] Vestes colore nativo, non artificiali, ex lana Bætica in Hispania. Porro in ovibus Bæticis lana erat rutila. Gramen enim vel herba eius regionis illo colore tingebat ovium vellera, ut adscititio colore non opus esset. Est autem hic ordo: Quarum colore scilicet, natura generosi graminis, ipsum pecus vel lanam pecoris infecit, vel tinxit, et imbuit, et certa fontis aqua, et Bætiens aër, quæ omnia ad illum Bæticum colorem absolvendum requirun-Porro color Baticus alias appellatur pullus, vel spanus, vel hiberus, ferrugineus, et constat ex atri et rubri mistura. Plin. viii. 48 .-Quarum] Id est, Quarum vestium ipsum pecus vel lanam, natura generosæ herbæ tinxit et coloravit.-Generosi, &c.] Cujus succo pastæ oves talem in lana sua colorem generosum contralunt. Lubin .- Ipsum, &c.] Ipsam lanam ovium rutilo colore imbuit, et infecit.

41 Sed, &c.] Ulterius hujus rei naturalem caussam ad rationem indagat, nimirum ex potu aquæ fontis in regione Bætica, et ex mira aëris temperie, quæ occultis et latentibus viribus colorem illum absolvant. Idem.

42 Viribus, &c.] Mirandis potius, quam rimandis. Idem.—Et Bæticus adjuvat aër] Schol. Id est, * Spanas Veticas. Pithœus, id est, Spaniæ Bæticæ. Ergo, Bæticus, id est, Spanus. Spanus pro Hispanus, eodem modo, quo Spania pro Hispania. Rutgers.— Et Baticus, &c.] Id est* Spanas Vericas. Vet. Sch.

43 Ille, &c.] Redit ad Catullum bona sua projicientem.— Argentum] Vasa et pocula ex argento.—Mittere] Vel spernere et relinquere, vel in mare abjicere. Lubin.—Lances, &c.] Egregia vasa argentea a Parthenio artifice cœlata.

44 Urnæ, &c.] Id est, Craterem ingentis capacitatis, qui urnam capere posset, id est, quatuor congios, vel 24. sextarios. Idem.—Parthenio, &c.] Celatoris nomen.—Urnæ, &c.] Grandem scilicet, qui urnam posset ca-

pere. Vet. Sch.

45 Et, &c.] Id est, Qui plenus sufficeret Pholo illi bibaci Centauro sitienti. Historiam de Pholo centauro recitat Diodor. l. v. Junius animadvers. Iv. 5.—Vel, &c.] Hujus, qui unus consiliariorum Domitiani fuit, meminit Sat. Iv. cum dixit: 'Fuscus marmorea meditatus prælia villa.' Hujus conjugem viuosam et bibacem suo more obiter notat. Lubin.—Et, &c.] Uno de Centauris: vel uxore Fusci, quæ ebriosa fuit. Vet. Sch.

46 Adde, &c.] Erant vasa escaria Britannica vel Anglica. Martial, x1v. 99. Ep.-Et, &c.] Hadrianus Junius ex vetustissimo codice, legit escalia, quod adjectivum est et ad vasa referendum. Est antem escale idem quod vas escarium. Lubin .- Multum, &c.] Auri et argenti a nobilissimis artificibus cælati. Intelligit autem pocula, et ex quibus poculis Philippus rex Macedonum biberat, qui dato præmio a proditoribus Lasthene et Eurycrate Olynthum emit. Est autem Olynthus Macedoniæ civitas .--Adde, &c.] Vasa ubi calices lavabantur, et cacabus. Vet. Sch.

47 Callidus] Nam singularum fere eivitatum proditores pecunia solebat corrumpere. Alii leg. pallidus. Lubin. —Pallidus, &c.] Philippus pater A-

lexandri Magni, cui Olyuthum Macedoniæ civitatem Lasthenes et Entycrates prodiderunt; qui cum a Philippo proditores se nuncupari sæpe audissent, vitam laqueo finierunt. Vet. Sch.

48 Sed, &c.] Laudat jam Catullum quod pro sua vita, externa bona profundere non dubitaverit, cum alii contra suam vitam pro externis bonis profundant. Id est, Quis vel ubi nunc alius præter Catullum invenitur, tantæ magnanimitatis?— Quis, &c.] Quis solet vel consuevit? Lubin.

49 Argento, &c.] Suam vitam potiorem existimare, quam argentum.

—Rebusque, &c.] Rebus et facultatibus externis suam vitam. Idem.

50 Non, &c.] Id est, multi existimant se propterea vivere, ut patrimonia faciant et colligant, non propterea patrimonia ampla possidere, ut recte vivant. *Idem*.

51 Vitio cæci] Id est, qui sunt immensæ cupiditatis et avaritiæ. Atque ita incæcati sunt et stupent vitio. Putant enim se eo nomine vivere, ut opes colligant, quas non habent; sed a quibus habentn; et qui sunt 'Inter opes inopes.'—Propter, &c.] Colligenda et augenda. Idem.—Sed, &c.] Id est, Multi sunt, qui ob hanc causam colligunt patrinionia, tantum ut habeant, non ut tamen utantur, sed avaritiæ satisfaciant. Vet. Sch.

52 Jactatur rerum] Recitat quomodo eo angustiarum redacti sint, ut non tantum navis onera, sed et res maxime necessarias projecerint, atque sic navis malum ferro persecuerint.—Sed nec, &c.] Illa jactura et damna, navim a periculo non liberant, neque tempestatem levant vel imminuunt. Lubin.

53 Tunc, &c.] Id est, Tunc Catullus demum extrema fortuna, et periculo urgentibus eo angustiarum devenit, ut malum navis securi dejiceret, et sterneret. Idem. Vel adrersis supp. ventis, i. e. contrariis.—Tunc, &c.] Absolute; quod adversa sint naufragantium fata. Vct. Sch.

54 Recidit] Pervenit vel processit illuc angustiarum. Alii legunt, Decidit, ut constet versus. Lubin.—Recidit, &c.] Res pervenit ad hoc, ut arborem succideret, et per hoc breviorem faceret. Vet. Sch.

55 Explicat, &c.] Succiso et ejecto malo. Seipsum illa animi angustia liberat. Id est, Et se arctum, impeditum et in angustias redactum propter malum expeditiorem facit, impedimentum mali removens .- Discriminis, &c.] Ordo et sententia est : Ultimi discriminis et periculorum tunc sumus in maris et navigationis adversis casibus, quando illa præsidia, et auxilia adferimus, quæ navim minorem faciunt, amputata parte navis, hoc est, dejecto malo. Lubin .- Ac se, &c.1 Sensus hic est, ultima præsidia angustum discrimen habent, post ejectionem rerum omnium, ut facias navem minorem. Fit autem minor navis, sublata arbore, id est, levis. Vet. Sch.

56 Minorem] Leviorem et minus vento expositum. Lubin.

57 I nunc] Acris et acerba objurgatio in illos, qui exigui lucelli gratia in vitæ pericula temere sese conjiciunt, et navigant. ἡτψοκίνδυνοι, et suæ vitæ prodigi contemtores.—Doluto, ặ.c.] Navi factæ ex ligneis asseribus dolabra levigatis et elaboratis. Idem.—I nunc] Castigatio ab exemplorum eventu. Vet. Sch.

58 Digitis, &c.] Cum inter te et mortem quatuor tantum sit digitorum distantia, quanta scilicet c. assities est asserum ipsius navis. Alfudit ad illud, quod refert Laërtius lib. 1. 'Tantum,' inquit Anacharsis, 'a morte absunt, qui navigant.'— Digitis, &c.] Cum inter te et mortem quatuor sit digitorum distantia. Vet. Sch.

59 Aut, &c.] Vel ac : Ad summum,

si navis asseres vel tabulæ sint crassissimæ.—Tæda] Tabula ex tæda vel pino, quæ hic ponitur pro navi. Quia potissimum naves tum temporis erant e pinu.—Si, &c.] Id est, Navis de pinu, pro qualibet posnit materia: ut, 'Pinea silva mihi.' Vet. Sch.

60 Mox, &c.] Cum viaticum tecum in mare deportas, accipe una tecum securim, quam in tempestate sumas, ut eum illa navis dejicias malum. Lubin. Quasi diceret, scito mortis periculum semper naviganti imminere. Pritannic .- Mox | Cum scilicet navigaturus, te expedis et præparas ad iter.-Reticulis Parvum rete erat reticulum, hoc loco pera est, ad modum retis texta, in qua nautæ viatores et milites panem et cibaria Horat, Sat. 1, ' Resecum ferebant. ticulum panis venales inter onusto Forte vehas humero.' Pers. Satyr. v. vs. 240 .- Ventre, &c.] Id est, Cum ventrosa et capaci lagena. Id est, Cum panem et vinum viatici loco tecum in navim deportas. Lubin .--Mox, &c.] Quod nautæ sibi scilicet ad sumtum viaticum ponunt. Vet.

61 Aspice] Vide et memento, ut etiam secures tecum portes. Mallem hoc loco legere, Accipe. Id est, Una tecum porta secures, quas in tempestate sumas ad malum præcidendum. Lubin. Sed præter vulgatam illam interpretationem, potest ex mente Grangæi etiam hic locus sic explicari: Cogita media in tempestate de assequendis honoribus Magistratus; nam 'hæc sunt consilia mortalium, hæc vota magnarum cogitationum.'—Adspice, &c.] Inter sitarchiam, * et securem necessariam putato ad navem vehendam. Vet. Sch.

62 Jacuit] Tranquillum factum et sedatum, non amplius vi ventorum et tempestatis agitatum.—Planum] Nullis fluctibus inæquale et norridum. Lubin.—Sed, &c.] Tranquillum factum est, et fatum vectoris superavit

ventum et mare. Vet. Sch.

63 Prospera] Atque adeo, cum post nubila Phæbus. — Vectoris, &c.] Id est, Cum vel postquam fatum vectoris Catulli superavit ventum et mare, illorumque inclementiam. — Fatum] Cui vectori noudum erat in fatis ibi mori. Idem. — Valentius Euro, et pelago] Potentins ventis et mari, vel ipsa tempestate.

64 Postquam, &c.] Id est, Postquam ira fatorum vel Parcarum jam mitigata est, et Parcæ jam lætæ faventes atque hilares, mitiora et propitiora fila vel telas, benigna manu ducere incipiunt. Postquam vitæ tempus Catullo magis prosperum obtigit. Lubin.—Parcæ] Fata mitiora. Vet. Sch.

65 Hilares] Non tristes et immites, nt ante.—Staminis albi] Id est, Cum Parcæ non nigræ amplius, sed albæ et caudidæ lanæ stamen ducunt. Non amplius mortem et nigrum exitium minitantur. Fingunt autem Poëtæ Parcas felicibus alba, infortunatis nigra stamina trahere. Id est, Postquam fata concedunt secundam vitam, non amplius adversam. Martial. Epig. 1v. 73. Lubin.—Et, &c.] Non mortem minitantia. Vet. Sch.

66 Modica, &c.] Postquam mediocris tantum, non autem nimius ut ante ventus flaret. Lubin.

67 Inopi, &c.] Id est, Tunc truncata et miserabilis prora vel navis cucurrit, non velis extentis, illa cnim fulgure et naufragio perierant, sed vestibus nautarum et Catulli extensis.—Inopi arte] Loco velorum sua vestimenta extendunt. Idem.—Ventus, &c.] Ventus prosperus. Vet. Sch.

68 Et, &c.] Et prora vel navis cucurrit uno suo velo extenso, quod in prora est, et Dolon dicitur, illud enim unum velum adhuc erat reliquum. Lubin.—Vestibus, &c.] Funibus: aut vestibus, velis accipe, quod dicunt artemonem. Vet. Sch.

69 Jam, &c.] Circa matutinum temsus Austri impetuosi venti mitiores facti: spes vitæ cum Sole exoriente, nautis rediit. Lubin.—Velo, &c.] Id est, artemone solo velificaverunt. Vet. Sch.

70 Cum Sole] Matutino exoriente, vel, discussis nubibus apparente. Farnab.—Tum, &c.] Tum cœlo sereniore facto, conspicitur urbs Italiæ Alba, vel apex atque editior locus, qui gratus erat Iulo vel Ascanio Æneæ filio, et conspicitur sedes novercali Lavino ab Ascanio prælata, et præposita Unde illam civitatem appellat noverculem. Erat enim Lavinia noverca Juli, quam, mortua Creüsa, postea in Italia Æneas duxerat. Lubin.

71 Novercali] Lavinium enim nomen habebat a noverca Lavinia.—
Sedes, &c.] Id est, illa sedes Albæ
Longæ, quæ ab Ascanio prælata est
Lavinio. Idem.—Atque, &c.] Albam
Longam significat, quam condidit
Iulus Ascanius: concessa novercæ
sui nominis civitate, id est, Lavinio.
Vet. Sch.

72 Conspicitur] A Catullo et reliquis nautis.—Sublimis apex] Id est, Mons Albanus, in quo Ascanius condidit Longam Albam.—Cui,&c.] Propter albam porcam ibi ex oraculo inventam cum 30. porcellis, ubi postmodum urbs condenda erat. Oraculum legitur Æneid. 111. 'inventa sub ilicibus sus Triginta capitum fætus enixa jacebit, Hic locus urbis erit.' Lubin. Facit illam quidem nigram Lycophron, sed propterea merito reprehensus est a Zetze. Grang.—Cui, &c.] Montes Albanenses. Vet. Sch.

73 Lætis, &c.] Hoc per Parenthesin legi potest. Lætis propter vaticinium de ea sue datum, quam jam invenerant: 'Is locus urbis crat, requies ea certa laborum.'—Mirabile] Ob incredibilem multitudinem porcellorum.—Sumen] Sus: vel, ipsius venter fœcundus. Britannicus putat το sumen hic per appositionem esse, quasi ex qua sue optimum potuerit haberi sumen. Pars pro toto.—Miserabile, &c.] Aut mirabile, quia triginta

fetus habuit: aut, miserahile, quod miseratum sit Phrygibns. Vet. Sch.

74 Et nunquam] Id est, quæ sus clara et nobilis erat propter 30. mamillas, nunquam antea in una alia sue visas. Lubin. Grangæus mamillas pro porcis sumit; quia non tot mamillas quot porcos habebat.—Et, &c.] Nunquam inventa eum triginta mamillis. Vet. Sch.

75 Tandem, &c.] Exponit jam quomodo navis tandem ingressa sit Hostiensem portum. Hunc portum Claudius Cæsar exstruxit, undecim annis continuis triginta hominum millihus laborantibus. Sueton. Claud. c. 21.—Positas, &c.] Intrat brachia illa magnis molibus in mari ab utraque parte porrecta. Nam moles illæ prolixo ambitu etiam maria et æquora includebant. Intelligit autem oblongos aggeres, portus. Lubin.—Inclusa, &c.] Portum Augusti dicit, sive Traiani. Vet. Sch.

76 Tyrrhenamque, &c.] In Tyrrheno mari positam. Id est, Turrim, quæ in portu Hostiensi erecta erat a Claudio, in æmulationem Phari Alexandrinæ, ut ad nocturnos ignes eursum navigia dirigerent, et ad prænuncianda vada portusque introitum: caius nomine omnes reliquæ turres, quæ compluribus locis flagrant noctu, Phari sunt appellatæ. Britann .-- Porrectuque, &c.] Errant, qui a Trajano, vel alio aliquo hunc portum auetum, ad quod to rursum referent. rursum illud ostendit, nitra Pharon rufsum exporrecta sen continuata brachia portus: nam ad eins introitum turris exstructa erat. Grang .-Porrectagne, &c.] Quia Trajanus portum Augusti restauravit in melius, et interius tutiorem, sui nominis fecit. Vet. Sch.

77 Qua, &c.] Longe enim in mare portendebatur, ut procul ab Italia distare viderentur. — Currunt] Alii, occurrunt: i. e. extendantur in altum mare, longe a litore Italo. Farnab.—Qua, &c.] Intrant mare, et amittunt

terram solidam. Vet. Sch.

78 Non sic] Landat obiter illum portum. Id est, Non usque adeo demirandi sunt portus a natura faeti, quam hic arte et industria Claudii elaboratus.—Non, &c.] Id est, non sunt ita mirandi portus naturales, quam qui manu fiunt. Vet. Sch.

79 Sed, &c.] Id est, Gubernator navis petit mutilata navi interiora Hostiensis portus: quæ pertransiri possunt etiam cymba Bajana, vel parva navicula, quantula apud Bajas in sinu Lucrino utebatur. Lub.—Trunca, &c.] Truncata nave. Vet. Sch.

80 Bajanæ, &c.] Id est, Petit interiora stagna illius portus, quæ tutum sinum habent. Et quæ adco tuta sunt, ut etiam Bajana navicula transire possit. Alii legunt, Tunc stagnante sinu: i. e. portu tranquillos habente fluctus, tempestate jam sedata.

—Tunc] Sc. Quum in portum venere.

81 Gaudent ibi] Id est, Nautæ Catulli socii, jam a periculo naufragii tuti, recitant ibi amicis notis pericula in mari perlata. Præteritorum enim malorum gratissima est memoria .--Ibil In portu, vel jam navi egressi. -Vertice raso] i. e. Depositis capillis, cum urgeret tempestas et desperata salus esset. Ritus antiquus capillos radere in omni fere luctu: quod tamen in pacato mari ominis erat infansti. Petron. Arbiter, et Ad. Junius de Coma. - Garrula pericula] Quia cos garrulos faciunt: nam qui evaserunt aliquod periculum multoties et libenter de eis garriunt.

82 Garrula, &c.] Quia libenter frequentius narrant tempestatem perpessi, postquam devenerunt in portus securi. Vet. Sch.

83 Ire, &c.] Hortatur jam pueros servos suos ad sacrificium præparandum, quia Catulhus amicus salvus rediit. De hac soleuni in sacrificiis formula, quæ fiebat boui ominis gratia, vide Brissonium. Omnia houa et prospera dicite et cogitate votis et ominibus. Lubin.

84 Sertaque] Templorum foribus serta et coronas e floribus imponite. —Farra] Molam salsam ex farre, sale, et aqua. Id est, Molæ salsæ imponite cultros, quibus hostia cæditur. Lubin. — Sertaque, &c.] Coronas immolatis hostiis. Vet. Sch.

85 Et, &c.] Ob viridem cespitem, multo gramine et longis herbis vireutem et mollem. Grangæus vult Foeum hic pro ara poni, quæ vittis mollibus circumdari solita: mollis autem vitta, quia lanea. — Focos glebamque, &c.] Aram intelligit, ex herboso cespite. Lubin. — Et, &c.] Molles focos Deorum dicit, qui de ture facti sunt. Vet. Sch.

86 Jam, &c.] Id est, Mox ego vos pueros insequar.—Et, &c.] Quod sacrum melius est et excellit omni ritu, et solenuitate observata. Si legas, Præstat, erit, quod optimum est, et intellige magna illa sacra quæ initio meminit, Junoni, Palladi, et Jovi. Alii legunt, quod restat. Lubin.—Et, &c.] Sacrificio compieto. Vet. Sch.

87 Graciles, &c.] Ubi domi meæ parva sacrificia etiam peragam Diis domesticis. Ubi parva Deorum familiarium simulacra e fragili cera nitida facta mediocres coronas accipient, quas illis imponam. Porro Lares (quos proptera Horat. vocat renidentes) etiam publice in compitis celebrabantur, tradito ritu a Servio Tullio, quoniam ex Lare conceptus putabatur. Vide Pers. Sat. v. 31. Lubin.

88 Accipiunt, &c.] Incerato signa Deorum. Vet. Sch.

89 Hic nostrum] Id est, Hic domi meæ Jovem familiarem colam.—Nostrum] Latium, aut faventem, aut quem peculiari cultu domi veneramur. Luribusque, δε.] A patribus acceptis, quibus etiam majores mei usi. Lubin.

90 Atque, &c.] Violæ plurium sunt colorum, et præcipue trium.—Jactabo] i. c. Spargam.—Omnes, &c.] i. c. Violas omnis colorum generis.—Atque, &c.] Violæ nam multorum sunt

colorum, purpureæ, albæ, aureæ. Vet. Sch.

91 Cuncta, &c.] Exornata sunt, ut in sacrificiis fieri consuevit. Hac ita inferuntur a Poëta, quasi ilico omnia a ministris parata essent ad sacrificium.—Longos, &c.] Frondium et herharum, in signum festivitatis. Lubin. Non autem sine caussa dicit longos, quia interdum etiam integræ arbores suspendebantur januis.—Longos, &c.] Coronatæ januæ lauro. Vet. Sch.

92 Et, &c.] Id est, Janua mea, vel, domus operatur festa, vel, celebrat festivitatem, et rem divinam facit matutinis lucernis a principio dici etiam ante lucem incipiens. Ita liunc locum vulgus interpretum intelligit. qui legunt operatur. Sed legendum cum Lipsio operitur, id est, tegitur, vel vestitur. Et sic conjungenda sunt festa janua, in nominandi casu, Ex* consuetudine hoc ait, qua in omni publica et privata lætitia receptum erat januam ornari lauro et lucernis: et Satyrice addit Matutinis, ut quæ clara luce sint supervacuæ. Lubin .-Operantur, &c.] Sacrificant: ut Virgilius: 'Lætis operatur in herbis.' Vet. Sch.

93 Nec, §c.] Occurrit initio jam suspicioni, qua Corvinus putare poterat, quod Juvenalis hoc sacrificio Catullo palparetur, ejusque ambiret hæreditatem tanquam orbi. Sese ab lac suspicione purgat, indicans Catullum patrem esse trium liberorum. Lubin.

94 Tot, &c.] Id est, tot instituo sacrificia. Idem.—Tot, &c.] Sacrificia. Id est, Ne me putes hac humanitate hereditatem adpetere. Tres habet filios. Vet. Sch.

93 Tres, &c.] Et proinde non colitur a captatoribus. Demonstrat se novum quid facere, et insolitum, qui pro salute alicujus patris, liberos habeutis, et non orbi, vota faciat.—Libet, &c.] Male hæc interpretes acceperunt, quasi Ironice dicantur: Libet mihi exspectare donce moriantur illi

tres Catulli liberi. Est autem hic sensus: Voluptarium erit exspectare donec quispiam inveniatur, qui vel gallinam moribundam pro patre filios habente sacrificet. Quasi dicat, Nemo erit, qui vel pituita ægram gallinam sacrificet.—Quis] Aliorum hominum me excepto.—Libet, &c.] Mirum est: nam ut amico filios habenti, aliquis amicorum tam impensius obsequatur, cum hæc pro hereditate captanda fieri soleant. Vet. Sch.

96 Gallinum] Ægrotam, morti vicinam, rem vilissimam. Lubin.—Impendat] In illius usum offerat.

97 Tam, &c.] Quam est Catullus. Nam sterilis amicus captatori dicitur, unde nullus exit fructus, quum omnia liberis relinquat. Britannic. Aut ironicws sterilis dicitur, qui habet tres filios tantum.—Verum hae] Ironicws, quasi diceret, non esse mirandum, si nullus inveniatur, qui pro amico moribundam ctianu gallinam offerat, quia nimii sint sumtus.—Coturnix, &c] Ironiam ad sterilitatem retulit: occiditur pro patre febricitante, non, ut dicam, pro amico paupere. Vet. Sch.

98 Pro, &c.] Pro liberos habente in sacrificium offeretur nunquam vel coturnix quidem .- Sentire, &c.] Dissimilitudine demonstrat, captatores solummodo divitibus et orbis palpari, Id est, Si contra dives quisquam orbus, febri laborare aut ægrotare incipiat, ut Gallita illa ditissima matrona, aut Paccius ille locupletissimus; ibi tota illorum porticus interius tegitur tabellis votivis suspensis ab hæredipetis captatoribus, quibus sese voti et sacrificii reos significant. si restituantur divites patroni. Lubin. -Calorem | Æstum febrilem.-Orbi] sc. ambo .- Sentire, &c.] Ægrotare. Vet. Sch.

99 Gallita] Cujus meminit Tacitus lib. xvii.—Paccius] Quem Africanum ait. Lubin. Hos pro omnibus divitibus orbis ponit.

100 Legitime, &c.] Rite et ordine suspensis: quasi vero, jure quodam

et lege.—Vestitur] Operitur: tegitur tabellis, quibus captatores promittunt Diis, sese ampla sacrificia facturos. Idem. Vide Sat. x. vs. 55. 'Non defuerunt qui depugnaturos se armis pro salute ægri, quique capita sua titulo proposito voverent.' Sueton. Caligul. cap. 14. ab opinione illa veterum: 'Mortem morte posse redimi,' ortæ istæ devotiones et καθοσώσειs. Farnab.—Legitime, &c.] Id est, Devotis precibus impletur. Vet. Sch.

101 Exsistant qui, &c.] Centum bonm sacrificium, pro salute orborum Diis promittunt.—Existant, &c.] Hecatomben promittunt, ut moriantur illi a quibus se heredes scribi poscunt: alii vero, Comperto hoc quod pro ipsis vota faciunt, heredes eos scribunt. Vet. Sch.

102 Quatinus] Quandoquidem Romæ Elephantes quos offerant non habent venales. Farnab. Quum veteribus usitata esset commutatio literarum E et I, indifferenter scripserunt quatenus et quatinus; quicquid contradicat Corn. Fronto, et qui cum eo faciunt.—Nec, &c.] Quos immolet. Vet. Sch.

103 Nec Latio] Id est, in regione Italica vel climate et polo Latio. Farnab.

104 Bellua] Sic Sat. præcedenti: 'Vel quos deposuit Nabathæo bellua saltu.'—Concipitur] Et postea generatur.—Sed furva, &c.] Ex Mauritania vel Æthiopia, ubi homines sunt furvi et nigri. Aut' ab Indis, quorum in corpore (ut scribit Apul. in Florid.) 'Color noctis est.'—Sed, &c.] Nigra de India. Vet. Sch.

105 Arboribus, &c.] Circa Ardeam, quæ Rutnlorum metropolis.—Turni] Qui et ipse quondam Rutilorum rex.—Arboribus, &c.] Apud Lavinium, id est, in Hetruria. Vet. Sch.

106 Casaris, &c.] Elephantes, solius Imperatoris grande pecus, immensis constans sumtibus, et ob id non pecus alicujus privati, sed monarchæ Cæsaris. Farnab.—Nulli, &c.] Nisi regi. Vet. Sch.

107 Siquidem Tyrio] Id est, Carthaginensi. Nam Carthago duce Didone colonia e Tyro deducta est. Farnab.
—Si, &c.] Et ipse dicit: 'Dum Gætula ducem portaret bellua luscum.'
Vet. Sch.

108 Nostris ducibus | Ut Curio Dentato, qui primus duxit elephantos in triumpho, Lucio Metello et reliquis. Grang .- Regi, &c.] Pyrrho Epirotarum regi, in cujus adventu Italia primum vidit Elephantes. Molossi enim. teste Plinio, inter Epiri populos unmerantur. Id est, Horum Elephantorum, qui jam sunt, majores, solebant Annibali, Pyrrho, et nostris ducibus (nulli privato) inservire, et dorso turres ferre, e quibus cohortes militum pugnabant. Lubin .- Regique. &c.] Pyrrho Epirotarum regi, qui pro Tarentinis adversum Romanos bis pugnavit, et victus bis exutus est castris; ex cujus nomine est Pyrrhica. Et ipse Elephantis vectus est per triumphum. Vet. Sch.

109 Ac, &c.] Elephantis nam pugnabant. Vet. Sch.

110 Partem, &c.] In bello multæ legiones: legionis autem unins decima pars cohors. Grang,—Et turrem] Et res nota est de Elephantis turrigeris. Lubin. Alii turnam leg. Al. turbam.

111 Nulla, &c.] Revertitur jam ad avaros captatores, indicans illos non solum pro salute orborum Elephantos voturos, si venales Romæ existerent; verum etiam, si lex non prohiberet, servos, ancillas, imo proprias filias, exemplo Agamemnonis, qui filiam Iphigeniam maetare voluit.—Nulla, &c.] In hæredipetis Novio et Histro Pacuvio, nulla mora est. Lubin.—Nulla, &c.] Id est, nulla mora erit heredipetis, si etiam hoc genus emere liceat et immolare, quin et ipsud faciant. Vet. Sch.

112 Quin, Sc.] Id est, quin Ele-Delph. ct Var. Clas. Juv.

phantum, ex cujus dentibus chur, ad aram ducerent et immolarent, si forte legibus interdictum non esset privato Elephantem immolare. Lubin.

113 Et, &c.] Id est, immoletur Diis domesticis Gallitæ matronæ ditissimæ et orbæ, de qua supra.— Victima, &c.] Ironice. Vel in extenuationem Larium Gallitæ, quibus minutis Diis tam vasta fiant sacrificia. Vel potius, in irrisionem Gallitæ et Paccii orborum, qui nimirum indigni sint, quibus talia sacrificentur, et cum etiam indigni sint illi, qui sacrificant. Idem.—Sola] Alii, sacra.— Et, &c.] Ante aras Deorum Penatium. Vet. Sch.

114 Diis] Videtur intelligere ipsos orbos, quos captatores tanquam Deos quodammodo colebant: vel, Laribus. Lubin.—Horum] Sc. Divitum orborum.

115 Alter enim] Notat insanam et impiam malitiam captatorum, qui etiam homines si legibus prohibitum non esset, immolarent, ut inescarent orbos.—Alter] Ex duobus quos dixi. Intelligere videtur Pacuvium.—Si, &c.] Legibus enim interdictum erat, inde a tempore Herculis.—Vorcbit] Votiva tabella pollicebitur. Idem.—Alter, &c.] Id est, Etiam aliquanti deis, si liceret, de servis sacrificium faccrent. Vet. Sch.

116 De, &c.] Opinio veterum fuit, mortem morte posse redimi; unde ægrotos posse eripi periculo putabant, si vitam aliquorum, ægrotorum loco projecissent. Grang.— Magna] Spectabilia, et excellentiora. Lubin.

117 Vel, &c.] Servnlos domesticos, et ancillas pro salute orborum mactare non dubitabit.—Frontibus, &c.] Id est, Ancillas in sacrificia adornabit. Sic Sinon de sese ait, Æneid. 11. Mihi sacra parari Et salsæ frnges, et circum tempora vittæ. Talia enim capitis ornamenta sacrificandis imponebantur. Idem.

118 Et, &c.] Mira hic Poëtæ fes-

tivitas et amarities. Si captator Pacuvius filiam aliguam domi nondum elocatam habeat, quæ matura jam viro et nubilis, qualis Iphigenia erat filia Agamemnonis, et illa a patre in Anlide mactanda: illam aris pro salute divitis orbi admovebit. Lubin.-Et, &c. Fore scilicet ut ope Dianæ, filia ejus liberetur, et pro ea cerva immolanda substituatur: qualiter Iphigenia Agamemnonis filia liberata fuit. - Et, &c.] Etiam filiam virginem devovet ad sacrificium, quamvis sciat non eam posse eripi a Diana, ut Ifigeniam. Vet. Sch.

119 Altaribus] Sacrificio tanquam victimam adhibebit. Lubin.

120 Tragicæ, &c.] De qua multæ Tragædiæ scriptæ sunt. — Furtira, &c.] Id est, Piationem vel placationem per furtivam filiæ ablationem, ct suppositionem cervæ. Iphigenia enim furtim per Dianam morti subducebatur, proque ea cerva substituebatur. Idem.

121 Laudo, &c.] Ironice. Romanum scilicet Pacuvium, magis quam Agamemnonem, qui quidem sua filia, quam immolare voluit, testamentum divitis orbi sortitus est, cum quo testamento mille rates Græcorum, quas Agamemnon immolata filia servavit, comparandæ non sunt. Scoptice ridens dicit: Majns esse habere testamentum alienjus orbi divitis mactata filia, quam mille rates servare, immolata Iphigenia. Idem.

122 Nam, &c.] Id est, Si æger ex morbo convaluerit, existimabit se propter sacrificium Pacnvii fuisse liberatum. Idem. — Libitinam] Mortem. Libitina enim Dea funerum est, in cujus æde quæ ad funera pertinent, veneunt. Farnab.

123 Delebit, &c.] Testamenti prioris, quibus aliis etiam bonorum suorum partem legavit, ut Pacuvius solus hæres constituatur.—Inclusus, &c.] Id est, Ipse dives orbus, hoe tam admirando amici merito, devinetus, irretitus, et captus tanquam piscis

nassa capitur, unde egredi non datur: vel, tauquam piscis a Pacuvio inescatus, et veluti nassæ inclusus, id est, obligatus Pacuvio ob maximum votum. Nassa, ut Festus ait, est piscatorii vasis genus, quo cum intraverit piscis, exire non potest. Solent autem Poëtæ, pisces pro orbis ponere, et piscatores pro captatoribus. Idem.

124 Meritum, &c.] Ita ut mirum non sit, si omnia bona relinquat Pacuvio, qui ne quidem propriæ filiæ, pro salute alterius pepercit. Qui propriam filiam pro alterius vita morti dare paratus fuerit.—Atque, &c.] Reliquis omnibus præterhabitis et exclusis. Idem.—Post, &c.] Post Ifigeniam immolatam non verbo facit hæredem, sed vero. Vet. Sch.

125 Breviter] Post paulo, propediem, parvo negotio, et sine multis ambagibus vel ex asse, i. e. ex toto (ut putat Britannicus); nam qui omnia uni relinquit, brevibus et paucis verbis condit testamentum.—Ille, &c.] Id est, Ille Pacuvius hoc admirandum suum meritum frustra non impendit, sed tanquam victor de reliquis hæreditatum æmulis et competitoribus suis triumphabit, cum solus ex asse hæres omnium bonorum coustitutus sit. Farnab.

126 Victis, §c.] Qui frustra diviti orbo palpati sunt, et quos ille antevertit. — Rivalibus] Competitoribus heredipetis.—Ergo, §c.] Et hæc Ironice dicuntur. Vides ergo quantas facultates, quam amplissimum testamentum illis captatoribus conferat filia aliqua in sacrificium ut victima immolata, quemadmodum Mycanis Agameumonis filia Iphigenia a patria sie dicta. Lubin.—Victis, §c.] Æmulis hereditatem captantibus. Vet. Sch.

127 Grande operæ pretium] Quam grandem et magnam utilitatem. Est autem translatio sumta a mercenariis, quibus suave est post lahorem, mercedem accipere. Britann.—Jugulata] Forte, non quod jugulata sit; sed quod pater promtus fuerit ad ipsam jngulandam pro vita et salute orbi. Lubin. — Jugulata, &c.] Filia Agamemnonis, veluti filia imperatoris, Ifigenia. Ironia. Vet. Sch.

128 Vivat, &c. | Subjungit jam diram imprecationem, qua imprecatur Pacuvio longam vitam, tanquam homini malo, avaro, et misero. Vivat itaque precor in cruciatum sui, et omnium odium. Et sic sub specie precationis infelicissima quæque imprecatur ipsis captatoribus. dicat: Longam vitam homini malo et miscro non invideo. avaris hujusmodi nihil pejus accidere et contingere potest longa et diuturna vita, id est, dinturno et continuo tormento: qui quidem velut Midæ, auro strangulantur et suffocantur: vel, ut Tantali, inter maximas opes inopes et miserrime vivunt, et sæpe inedia contabescunt. Quid autem pejus accidere eniquam potest, quam hic πλοῦτος ἐνδεἡς, καὶ τυχὴ ἀτυχής?— Nestora, &c.] Totos trecentos annos, vel totas tres ætates, quas Nestor vivendo implevit. Vide Sat. x. vs. 150. Lubin.—Vel, &c.] Tribus seculis. Vet. Sch.

129 Quantum, &c.] Habebat infinitas opes Nero. Nam publicas et privatas rapuit, etiam templa spoliavit.—Montibus, &c.] Accumulet montes immensa auri copia. Lubin.—Quantum, &c.] Proscribendo. Vet. Sch.

130 Nec, &c.] Quod est extreme mali et miseri. Recte autem dicit, Nec amet, quoniam cum divitias orborum tantum amet, neminem vere amat. Lubin. Ovid. 'Sitque miser semper, nec sit miserabilis ulli.'—Montibus, &c.] Id est, in patrimonio habendo. Vet. Sch.

SATIRA XIII.

1 Exemplo, &c.] Hwe initio sententia est, quod unusquisque, qui male aliquid malo vitio et exemplo commiserit, statim perpetrato facinore animum suum judicem, damnatorem, swpe etiam ultorem habeat. Vel Exemplo, facinore, enjus malum exemplum nocet, atque alios peccare docet. Farnab. Lubin.—Exemplo] Ita male virtutem esse ait, nt displiceat crimen ipsi, qui male commisit. Vet. Sch.

2 Displicet, &c.] Et sic teste Seneca: 'Semper sceleris in scelere supplicium.' Et hæc est conscientia, quam improbi libeuter sæpe ex animis suis exstirparent si possent. Sic dici consuevit: 'Post factum pæni-

tet actum.'—Primæ,§c.] Couscientiæ, quæ post factum litem peccanti intendit. Nam conscientia tanquam animorum lancina, qua illi qui impie scelerateque egerunt, cruciantur, et quasi Furiarum tædis ardentibus agitantur.—Se,§c.] Hinc Ansonius egregie dixit: 'Turpe quid ausurus te sine teste time.' Lubin.

3 Judice] Immo vindice.—Improba, δc.] Quanvis humana judicia subterfugiat. Ordo et sententia est: Quanquam improba et injusta gratia tallacis et corrupti prætoris vel judicis, qua nocentes sæpissime absolvuntur, urnam, et judicium, jus et æquitatem sæpe vicerit, et superaverit. Idem.

4 Fallacis] Corrupti et iniqui in-

dicis. Melior hac lectio. Alii legunt fallaci urna: alii, fallacem urnam.—
Urna] In hanc suffragia conjiciebantur. Ponitur hie pro judicio, id
est, Judicium ipsorum judicum sorte
electorum. Nam sortes in urnam
conjectae in reos educebantur.—Prætoris] Qui centumviralibus præsidet.
—Vicerit] Tamen non absolutus est
animi cruciatu et tormento. Lubin.—
Vicerit, &c.] Nihil prodest corrupisse
judicem, vel subposuisse pro sorte.
Vet. &ch.

5 Quid, &c.] Secundum argumentum, quo cousolatur Calvinnm. Quod omnes homines factum illud amici depositum inficiantis et amicitiam violantis, tanquam sceleratissimum damnent, et detestentur. Nonne censes omnes illum exsecrari et detestari?—Recenti, &c.] Quod recens contigit.—Recenti] Jan. Rutgersius Var. lect. 111. 17. legendum autumat Retenti, id est, depositi, abnegati ac non redditi. Lubin.

6 De scelere | Ejus scilicet qui tibi non reddit depositum.-Fidei, &c.] Illins qui depositum denegavit. Idem. Sic appellatur perfidiæ crimen in jure civili. Fidei non solutæ, non servatæ, non præstitæ.-Sed, &c.] Tertium argumentum, quod Calvinns satis dives, et in re adeo tenui natus non sit, ut hujusmodi levem bonorum jacturam oblivisci, et perferre non possit .- Sed, &c.] Id est, Æquo animo hoc ferre debes; quia nec tantum pauper es ut te danni, quod contingit, adfligat pondus, nec tibi soli hoc contigit, sed jam apud homines vetus est hæc canssa. Vet. Sch.

7 Tennis, δyc.] Exiguæ divitiæ, et vilis rerum possessio.—Mediocris, δyc.] Decem nimirum H. S. valent 250. Coronatos Gallicos. Lubin.

8 Mergat] Obrnat, ad desperationem adigat, ut ob id spem prorsus abjicias.—Nec, &c.] Quarta consolatio ab exemplis aliorum, quod hujusmodi damnum non ipse solus sit ex-

pertus, sed quod idem alii multi perpessi. Lubin. Communia illa sunt; sic vivitur; omnes fere depositum inticiantur, si quis quid reddit, magna habenda est gratia.

9 Casus, &c.] Hic casus multis hic cognitus est, qui candem fortunam experti. Lubin.

10 Tritus] Metaphora a via. Tritus per assidunm usum frequentatus.

—Et e, &c.] Non e summis fortunæ incommodis. Vel, Inter hominum fortunas frequentissimus, et ideo ferendus. Vel, E medio omnium incommodorum numero, quibus homines vexari solent.—Acervo] Acervo dicit, multos enim et varios casus habet fortuna. Idem.

11 Ponamus, &c.] Monet Calvinum, ne nimis impatienter hoc quidquid est damni ferat, cum adeo grave non sit. Deponamus itaque illos dolores, qui majores sunt, quam calamitas vel damnum.—Flagrantior] Velementior, et major quam par est, et dolor non debet major et sævior esse, quam ipsum vulnus. Idem. In tuis quoque malis id agere te oportet, ut dolori tantum des, quantum poscitur.—Ponamus, &c.] Pone quod debeas tristari, sed ita nt oportet secundum damnum. Vet. Sch.

12 Viri] Prudentis, magnanimi. Cum illa imbecillitas in muliere quodammodo possit excusari. Lubin.

13 Tu, &c.] Ordo et sensus est: Tu ira et fervore ardens, intimis visceribus spumantibus, et inflammatus, quod depositum tibi denegatum sit, vix potes ferre exignam malorum quamvis levium particulam. Quasi hoc viro parum conveniat, tam levibus de caussis succumbere. Est autem acris objurgatio.—Levium, &c.] Pecuniarum et rerum externarum jactura, et quam jacturam undti sapientes malum non appellarunt. Lub.

14 Spumantibus] Ira æstnantibus visceribus, quasi bilis, ira et fervore spumet. Idem. — Spumantibus, δε.]

Flagrantibus, Iratis. Vet. Sch.

15 Sucrum, &c.] Quod solicite et sancte conservandum et reddendum; utpote quod sacri et non violandi sacramento jurisjurandi adhibito, se tibi redditurum est pollicitus. Lubin.

16 Depositum] Est autem depositum, id quod custodiendum alicui datum est.—Stupet hæc] Cum interrogatione, et quasi admiratione objurgat Calvinum, dicens quod viro seni hnjusmodi nova esse non debent. Sensus est: An Calvinus, qui Fonteio consule natus est, et jam sexaginta annos vixit, hæc et consimilia quæ passim et ubique finnt, cum stupore demiratur? Lubin.—Stupet, &c.] Interrogative ipse increpat: Hæc seni nova videri non debent. Vet. Sch.

17 Fonteio, &c.] Vixit L. Fontejus Capito sub Nerone, collega ipsi in consulatu C. Vipsanius. Hine promtum est, conjicere, quo tempore Juvenalis vixerit, et hac scripserit, nempe secundo anno Hadriani, Anno Urbis 872. Vide Lipsium lib. 1v. Epist. Quæst. Epistola 20. Lubin.

18 An, &c.] Anne nibil profecisti arte vitæ humanæ, tot rerum nsu, et tanta ætate? *Idem*. Cum abierit etiam in proverb. 'Experientia rerum magistra.'—An, &c.] Tanti temporis usus non tibi proficit. *Vet. Sch.*

19 Magna, &c.] Demonstrat quod homines non solum Sapientiæ studio, vernm etiam longæ vitæ experientia calamitates ferre debeant discere.— Magna, &c.] Id est, Philosophia moralis vel studium humanitatis, fortunæ domina et victrix, quæ dat vitæ et morum præcepta venerandis et sacris libellis Ethicis, magna quidem, potens ac valida est, adversus omnia hæc adversæ fortunæ tela.—Præcepta] Vitæ rite et recte gerendæ et administrandæ. Lubin.

20 Victrix, §c.] Vitæ dux, virtutis indagatrix, expultrixque vitiorum; imo profligatrix. Ubi enim sapientia

ibi exsulat fortuna.—Sapientia] Philosophiam moralem intelligit, quæ libris Sapientum continetur.—Dicimus, &c.] Id est, Illos ctiam merito felices et sapientes dicimus et putamns, qui sine libris Philosophorum per se, per vitæ humanæ usum et experientiam, omnia vitæ incommoda prospicere et ferre didicerunt. Idem.

21 Qu i, c.] Scneca Epistola 99. 'Et hoc ipsum, si intelligimus, solatium est, æquo animo perdere, quod periturum erat.'—Incommoda vitæ] Res adversas.—Hos, &c.] Pro sapientes, posuit. Vet. Sch.

22 Nec, &c.] Necessitatis jugo non reluctari, adversitatis onus abjicere, ferre æquo animo, quæ humanitus eveniunt.—Vita, &c.] E longa vita tanquam ex præceptore didicerunt, ferenda non culpanda esse, quæ mutari nequeant. Lubin.—Nec, &c.] Translative: Qui non reluctantur contra necessitatem. Vet. Sch.

23 Quæ, §c.] Id est, Quæ dies adco sacra et festa est, qua non aliquis in furto, scelere, aut frande deprehendatur. Id est, Quæ non prodat aut manifestet aliquod sceleratum facinus cujusdam furis, vel perfidi. Lubin.—Quæ, §c.] Quid tam sacrum celebratur, ut non quotidie delinquant inficiantes homines? Vet. Sch.

24 Atque, &c.] Ex omni scelere quæsitum emolumentum. Lubin.

25 Et, &c.] Id est, Qua die non aliquis ob nummos, gladio vel veneno in pyxide parata interemtus sit? Hoc loco notandum, quod pejora flagitia censuerint, die festo commissa.— Gladio] Latrones et sicarios notat.— Pyxide] Intelligit veneficas, et venenum in pyxide clausum. Idem. Sunt qui per pyxidem intelligant pyrgum aleatorium, fritillum sive phimum.— Gladio, &c.] Veneno, vel gladio. Vet. Sch.

26 Rari, &c.] Probat illud viri sapientis dictum, Πλείους κακοί. Dicit autem vix in tota urbe Roma septem

bonos inveniri. Alludit ad Græciæ sapientes, qui numero septem fuere: ut et fuere septem portæ Thebarum, et totidem Nili ostia. Intelligo autem de Thebis in Bæotia. Nam Thebæ in Ægypto centum portas habebant. Lubin.—Numerus, &c.] Septem ostia Nilus, et septem sunt sapientes. Vet. Sch.

27 Divitis] Nam suo limo agros feraces et fertiles reddit, illos inundans. Lubin. Grangæns divitem dicit, quia fluit aurea arena: unde a Cedreno dictus sit Chryssoroas, q. auriduus.—Ostia Nili] Illa septem sunt: Pelusiacum, Canopicum, Bolbiricum, Sebeniticum, Phanniticum, Mendesium, Taniticum.

28 Nona, &c.] Noster hoc loco mundum tanguam hominem facit, ei attribuens totidem ætates, sive ætatis gradus; quæ septem singulis annis circumscribebantur. Uti ergo nona ætas hominis flaccescit, deficit et decrescit, ita etiam mundo solertissime ascribit nonam ætatem deteriorem multo præcedentibus. Lubinus putat Juvenalem hic imitari Gracos, qui septem vel octo, pro metallorum numero, ætates posuerint. Alii pro Nona, legunt, Nunc.-Pejoraque, &c.] Id est, Aguntur jam a nobis pejora secula et deteriora, quam ferrum est; quorum seculorum sceleri et vitio ipsa natura nullum nomen invenit, et nomen a nullo metallo imposuit. Ut necesse sit hanc terream vel luteam appellare. Lubin.

30 A nullo metallo] Cæteris enim ætatibus Græci a septem metallis, et electro ex auro et argento mistis fictitia indidere nomina. Farnab.—Et, &c.] Quemadmodum priora tempora labuerunt nomina, id est, aurea, argentea, et cætera. Vet. Sch.

31 Nos, &c.] Quasi dicat: Huic seculo omnium sceleratissimo nos Dii reservarnut, et tamen adeo bardi et stupidi sunns, ut si quid nobis accidat mali, aut si quid sceleratum facinus videamus, tauquam aliquod novum, et inusitatum videamus, incipimus exclamare, et imploramus Deorum et hominum fidem. Ex quiritationis formula, de qua magnus Brisson. Quasi vero hæc non semper passim et nbique obvia habeamus. Farnab.—Nos, Sc.] Cum scelerata secula nos hunc errorem patimur, ut hominum ac Deorum fidem imploremus. Vet. Sch.

32 Quanto, &c.] Tam indignationis veliementi clamore, quanto clientes propter sportulam laudant patronum suum Fessidium orantem et caussas agentem. Fuit hoc non caussidicis solum, verum et Poëtis usitatum, qui multis dabant sportulam, ut ab illis laudarentur. - Vocalis, &c.] Cona, sive centum quadrantes, dans vocem comitibus, qui alias sine spe cœnæ vel sportulæ obmutescerent. Sic facete Martiali 'cœna diserta' appellatur. Grang .- Landat, &c.] Cum ipsis acclamationibus, solennibus στοφώς, euge, belle .- Quanto, &c.] Ut ostendat Fæsidium conductos tunc habnisse, qui enm agentem causas magna voce landarent. Vet. Sch.

33 Dic, &c.] Acriter objurgat simul jam et vexat Calvinum, sno more irrisorie contraria conjungens, qui tot annos vixerit, et sui seculi mores non didicerit, et nesciat, quanta voluptate scelerati adficiantur, si per falsimonias et fraudes aliorum bona et pecuniam occupent .- Bulla, &c.] Erat bulla insigne ingenuorum puerorum, quod e collo ad pectus porrigebatur, habens figuram cordis, ut quidam arbitrantur. Lubin .- Dic, &c.] Inrisive, quasi iterum puer: hoc ex proverbio Graco, παίδες δίς γέροντες. Cæternin bullæ qui usus, et a quo inventus fuerit, supra dictum est. Vet. Sch.

31 Quas, &c.] Id est, In quantis deliciis sit aliena pecunia, per frandes occupata. Eo dicit, quia sceleratis ahenam rem per frandem occupare est longe jucundissimum.—Veneres. Quæ illicia; Quam juennditatem!— Nescis, &c.] Id est, Ignoras quas voluptates populo præstas; cum perfidiam miraris? Vet. Sch.

35 Quem, &c.] Id est, Tu exigis et desideras fidem ab illo, qui Denm esse non credit, et ob id merito tanquam puer irrideris. Lubin. — Quem, &c.] Dicit homines quondam vixisse, pietatis fideique cultores: nune vero tantam esse morum perversitatem, ut iquis forte jurisjurandi religione teneatur, Deumque ultorem fore perjurii credat, ejus simplicitas, ut stolida, risu excipiatur. Rigultius.

36 Et, §c.] Id est, Ut saltem in uno atque altero templo cœleste aliquod numen credat, aliquem deum, qui res hominum intueatur. Lubin.

37 Rubenti] Vel ob ignem ruffum, vel victimarum sanguine. Lubin.—A-ræque rubenti, &c.] Sanguinolentæ, vel, ex igni. Vet. Sch.

38 Quondam hoc Ostendit priscis seculis ante ætatem Jovis, Fidem et Justitiam in hominibus viguisse, quas virtutes nemo saviens sua ætate ab hominibus consceleratis jure possit exigere.-Hoc] Hoe more, quem tu jam ab hominibus exigis, vivebant olim antiquissimi Italiæ populi, cum adline Saturius regnaret .- Indigena] Latini, Aborigines, antiquissimi populi Italiæ, αὐτόχθονες, quasi inde geniti, nec aliunde venientes .- Priusquam, &c. | Imperante adhuc Saturno, quo aureum seculum fuit, cum Saturnus nondum a filio Jove regno esset pulsus, qui profugus e Creta in Italiam pervenit, ibique a Jano hospitio exceptus est, cum nondam in Latium pervenisset, ibique latitaret. Lubin .-Prinsquam, &c.] Id est, Temporibus, quibus Saturnus regnum tennit, fidem homines exhibebant. Vet. Sch.

39 Diademate] Corona, regali insigni. Sat. v. vs. 159. Lubin.—Fulcem] Hanc Saturno, vel Chrono, i. e. tempori, attribuerunt. Ille enim omnia domat et amputat; omnia etiam de-

vorat et absumit, unde pingi solet παιδοτρώκτης.

40 Tunc, &c.] Supp. erat: Cum nondum matrona fratri suo Jovi nupsisset, nondum adulta Junone et Jove. Dicitur enim Jupiter argenteo seculo paulatim omnia seclera proprio exemplo invenisse. Testatur hoc auctor etiam Sat. vi. cum dixit, 'Viderunt primos argentea secula mœchos.' Lubin.

41 Et, &c.] Aurea wtate, qua Saturnus, et nondum Jupiter regnabat, homines fidem et pietatem colebant. Cum Jupiter nondum rex esset, sed privatus in Idæis antris a Rhea matre abscondebatur, ne a patre Saturno ex pacto cum Titane fratre, masculus partus devoraretur. Fabula est notissima. Idem.—Idæis antris] An montis Idæ, qui est in Creta? an qui est in Phrygia? nam utrumque fuisse Jovis cunabula diversi Auctores diverse asserunt.

42 Nulla, &c.] Supp. Tunc erant. Obiter suos Deos more suo irridet. Cum Dii nondum incontinentes et luxuriosi essent, nullaque adhuc delicata et lasciva convivia in cœlo agitarent. Lubin.—Nulla, &c.] Inrisiones per immutationes formarum. Vet. Sch.

43 Nec, &c.] Cum Ganymedes nondum in cælum raptus, cinædus et pincerna Jovis. Sat. v. vs. 56,-Iliacus] Fuit enim Ganymedes Trois filius, Assaraci frater, qui Tros rex Ilii vel Trojæ fuit .-- Formosa, &c.] Heben juventutis Deam intelligit, quæ ante Ganymedem Jovi cyathos ministrabat. Hine autem odium Junonis in Trojanos, non solum ob Paridis judicium, vernm etiam ob Heben ab illo ministerio remotam propter Ganymedem. Erat autem Hebe filia Junonis, quæ postea in colum recepto Herenli nupsit. Lubin .- Herculis, &c.] Hebem dieit .- Nec, &c.] Ganymedes, Vet. Sch.

44 Et jam, &c.] A nectare et conviviis Deorum ad officinam reversus. Vel: Cum noudum esset Vulcanus

Deorum faber, qui jam post remotas epulas et mensam, ubi nectar, Deorum vinum siccavit, et exhausit in mensa, surgit manus aqua tergens et lavans, manus, inquam, et brachia nigra ex fuligine officinæ suæ fabrilis in Lypara Vulcania Insula. Verum illud Tergens commodius et rectius explico, madefaciens, et irrigans nectare epoto et exsiccato. Non cnim verisimile est sese a nectare purgasse, et manus abluisse, cum ad tam sordidum et immundum fabrile opus reverteretur. Lubin.-Et jam, &c.] Ut bene placeat etiam exsiccato, feculento, aut liquefacto. Vet. Sch.

45 Liparæa] A Lipara insula in freto Siculo, cui rex Liparus nomen dedit. Omnes vero illæ Siculæ insulæ Vulcano sacræ: quæ a Græcis Ephestiæ, a Latinis Vulcaniæ appellantur. In his vero officinam suam habere, et Jovi fulmina fabricare a Poëtis fingitur. Lubin.

46 Praudebat, &c.] Unusquisque Deus sibi privatim vivebat, nulla communia convivia instituebantur.—Sibi] Emphasiu habet. Nondum enim Dii luxuriosi erant.—Nec, &c.] Contemtim dicit turba, id est, Tum temporis nondum tam multiplex Deorum vulgus erat: cum hoc tempore totum fere cœlum genere humano repletum sit. Lubin.—Prandebat, &c.] Non in convivio communi, sed privatim. Vet. Sch.

47 Tulis] Tam luxuriosa et libidinosa.—Contentaque, δε.] Veliementer Deos suos irridet. Cum nondum tot homines inter numina et sidera collocassent. Lubin.

48 Miserum, &c.] Scoptice. Qui jam pondus et onus tot Deorum solus cogitur sustinere, sine ullo Hercule adjuvante. Hoe dicit, quia fingunt Atlanta, Regem Mauritaniæ, qui in montem versus sit, cælum sustinere, quem hie tanta Deorum in cælum translatorum multitudine, copia et pondere defatigatum pene oneri suecumbere dicit. — Urgebant] Premecumbere dicit. — Urgebant]

bant. Idem.—Miscrum, &c.] Quia dicunt eum cœlum sustinere: ut Virgilius, 'Axem humero torquet stellis ardentibus aptum.' Vet. Sch.

49 Nondum, &c.] Id est, Cum nondum Deorum aliquis triste profundi maris imperium sortitus esset. Tres Saturni filii, Jupiter, Neptunus, Pluto, fratres de imperio universi sortiti sunt: Quo Jovi cœlum, Neptuno maris imperium, et Plutoni inferorum regnum obtigit .- Triste Alii de Plutone intelligunt, et regno inferorum squalido horrenti. Sed melius est hæc intelligi de Neptuno, cum Plutonis statim nominatim mentionem faciat, quia etiam profundum absolute pro mari ponitur: Seneca, ' Non necesse est omne perscrutari profundum.'- Nondum, &c.] Id est, Cum adhuc nec Juppiter regnum cæleste teneret, nec Neptunus mare, nec Pluto Inferna cum Proserpina, Vet.

50 Sicula, &c.] Cum nondum esset Pluto Deus ille inferni immitis horrendusque cum Cereris filia, uxore Proserpina, in Ætna Siciliæ monte rapta. Lubin.

51 Nec, &c.] Cum nondum infernus et pænæ infernales essent, ut roia, qua Ixion, qui Junoni stuprum inferre voluit, volvitur, quia hospitii jura violare voluit. Hygin. Fab. 62.- Furia] Tres ultrices scelerum, Alecto, Tisiphona, Megera, quæ face, ferro, et flagris nocentes persequentur .- Saxum] Sisyphi, ob forta, et fraudes .--Vulturis, &c.] Qui jecur Titvi apud inferos lancinat, co quod Latonani de stupro solicitasset. Virgilius: 'Viscera præbebat Tityus lanianda, novemque Jugeribus distractus crat.' Hunc Diana sagittis confecit. Lubin. -Nec, &c.] Rota, in qua Ixion dicitur volvi. Saxum, quod Sisyphus volvit. Vultur, qui jecur Tityi comedit. Vet. Sch.

52 Hilares, &c.] Sui juris, lætæ, innocentes, sine sceleribus, ut regibus et judicibus infernalibus nihil opus sit.—Sine, &c.] Sine Plutone, sine judicibus, Æaco, Rhadamantho, Triptolemo. Lubin.—Hilares, &c.] Nam non erat opus judicibus, dum scelera procedereut. Vet. Sch.

53 Improbitas, &c.] Describit ulterius tempora aurei seculi, et contra suæ ætatis scelera incessit. Improbitas enim illo ævo fuit rara et nova, et inusitata.—Illo, &c.] Emphatice, non nostro. Lubin.—Improbitas, &c.] Mirabile fuit si quis illo tempore improbus inveniretur. Vet. Sch.

54 Credebant hoc] Commendat prisci annei seculi erga seniores reverentiam.—Morte, &partialcapitali puniendum. Lubin.

55 Vetulo] Cnicunque seni,—Non assurrexerat] Surgendo honorem non exhibuerat.

56 Barbato] Si juvenis seniori non assurrexerat, et puer juveni cui prima genas lanugo inumbrabat. Barbulam enim juvenes usque ad virilitatem nutriebant. Ferrar.—Licct, &c.] Licet puer semet ipsum, suosque parentes ditiores sciret illo, tamen honorem ipsi deferebat. Illo enim tempore divitiæ non spectabantur, sed virtus et prudentia. Iden.

57 Fraga] Alii habent farra, et exponunt, licet ipse ditioribus ac magis conspicuis parentibus natus esset. Torrent. Vel, quasi farre et pulte, Saturno imperante, vixerint. Et Farnabius Poëtam respexisse credit ad versum illum Ovid. v. Metamorph. ' quo non possederat alter Latius, ant totidem tollebat farris acervos.' Falsum hoe; et legendum Fraga, Illi enim tum temporis frumenta nesciebant, sed frugibus, silvestribus pomis, fragis, glandibus victitabant, et hisce illorum divitiæ censebantur. Lubin .-Glandis acervos Priscorum censum.-Plura, &c.] Quamvis ditior esset. Virgil. 'Et humi nascentia fraga.' Divitiæ autem in fragis et in glande taxabantur, Vet. Sch.

58 Tam, &c.] Aliquem præterire ætate alium, et quamvis tantum quatuor annis. Lubin.—Tam, &c.] Ita, inquit, videbatur venerabilis ætas, ut pneri majoribus se annis quatuor deferrent * nt sicut prima lanugo, id est, juvenes deferre senibus adfectarent. Vet. Sch.

59 Primaque] Eadem ratione pueri pubescentium lanuginem prosequebantur, qua juvenes senectæ canos referebant. Ferrar.

60 Nunc, &c.] Id est, Si quis jam quid reddit magna habenda est gratia, et si quis depositum apud se custodiendum traditum non inficietur, ant se accepisse neget, sed hona fide restituat, et veterem pecuniarum follem et pecuniarum ex corio sacculum cum tota pecunia aruginosa reddat, hujus fidem et probitatem demiramur tanquam prodigium. Lubin.

61 Veterem, &c.] Crumenam, et sacculum, e corio tanquam follem.—Cum, &c.] Integrum et nulla parte diminutum. Id est, cum crumenam tam sancte conservarit, ut æruginem pecunia contraxerit, vel quem tanto tempore apud se retinuerit. Æris vitium ærugo, ferri rubigo dicitur. Posuit autem follem pro loculis, æruginem pro pecunia. Idem.—Cum, &c.] Æris vitium ærugo dicitur, ferri rubigo. Vet. Sch.

62 Prodigiosa, &c.] Monstro et prodigio similis.— Thuscis, &c.] Digna quæ ob inusitatam novitatem scriptis haruspicam Thuscorum inseratur, cum reliquis portentis et prodigiis. Vel expianda tanquam monstrum ex disciplina Etrusca.—Thuscis] Ab Etruscis enim rationem expiandi et aruspicinam didicerunt. Lubin.—Prodigiosa, &c.] Quasi monstro similis. Vet. Sch.

63 Quaque, &c.] Quae fides merito aliquo sacrificio expietur per agnam quandam.—Coronata] Ad sacrificium destinata; ut moris erat.—Lustrari] Circumiri, per circuitum purgari et expiari. Lubin.—Debeat] Putabam,

Quæ res Fidei in æde, sæcrificiis lustrari debet. Sed Jos. Scaliger legebat, Quæ res, id est, fides, vel etiam fædus.— Quæque, &c.] Quasi tam mira fides sæcrificiis lustrari debeat. Vet. Sch.

64 Egregium] Iniquitatem temporum suorum notat, immens prodigiosam rem esse, si vir bonus reperiatur.

65 Hoc, &c.] Monstra et prodigia rara sunt et insolita, eo respicit .-Puero, &c.] Veluti si puer natus esset semibos ut Minotaurus, vel semiequus, ut Centauri. Id est, prodigioso et portentoso partui. - Vel miraudis, &c.] Sane prodigium admirandum esset, si sub aratro pisces invenirentur, ut in vicinia Erfurdiæ carnes sub terra ante aliquot annos inventæ dicebantur. Est autem legendum mirandis, non miranti. Gatakerus legend. censet: liranti.-Sub. &c. 1 Theophrast. de piscib, in Paphlagonia inquit: 'effodi pisces gratissimos cibis. terrenos, altis scrobibus, in his locis, ubi nullæ restagnant aquæ.' Plin. 1x. 57. Strabo l. xu, Ælian, viii. Variar. histor.-Hoc, &c.] Id est, hoc tempore vir bonns monstris conferendus est. Vet. Sch.

66 Fata, &c.] Gravidæ et prægnantis. Quod antem mulæ neque pariant, neque concipiant; ratio est, quia constant ex differentibus specie animalibus. Plin. viii. 44. Mulam parere portentum non existimat Varro, imo multoties mulas peperisse apud auctores invenimus. Quare hoc condonandum antiquis. Grang.—Et, &c.] Monstris. Prodigia quæ bellum civile Cæsaris et Pompeii præcesserunt. Vet. Sch.

67 Solicitus] Scoptice. Ego Juvenalis ero propter prodigium stupidus et attouitus, non aliter quam si lapides per imbrem deciderint: quod in prodigiis sæpe refert Livius. Illud autem novendiali sacro expiatur. Lubia.

68 Examenque, &c.] Id est, si in

culmine vel summitate templi examen apium in modum longænvæ botri vel racemi dependens desederit. *Uva* dicit; apes enim in examine pedibus inter se connexæ, in racemi speciem dependent. *Lubin*.

69 Tanquam, &c.] Nimia enim vis aquarum religionem facit, et inter portenta reponitur. Cave autem ad sanguineos amnes aut similia referas. Grang.

70 Gurgitibus miris] Inusitata aquarum congerie et rotatione.—Et lactis, §c.] Cum scilicet lacte pluit, et in torrentis morem vortice fluit: vel, in modum turbinis cum impetu sese volvit et revolvit, ut solent impetuosi fluvii.—Gurgitibus, §c.] Ant lacteis, aut sanguineis. Vet. Sch.

71 Interceptu, &c.] Hoc infert tanquam absurdum. Quasi dicat, Tamperdito seculo vivimus; ut vir bonus et fidelis prodigii loco sit: et tamen tibi mirum videtur quod deceptus sis, ægreque fers et conquereris, quod quisquam depositum decem Sestertium tibi interceperit, et absulerit, cum alii longe graviora damna sint passi.—Intercepta] Per frandem ablata. Lubin.—Intercepta, &c.] Apostropham facit ad illum, enjus ob reditum sacrificavit. Vet. Sch.

72 Fraude sucrilega Amici tui, apud quem illa deposuisti. Forte quod perjurio sese purgarit in judicio.—Quid, &c.] Consolatur eum aliorum exemplo, graviora perpessorum. Id est, Tu tantum decem perdidisti. Contra invenimtur alii, qui pari modo vel ducenta sestertia amiserumt: id est, qui vicies plus damni sunt perpessi. Lubia.

73 Hoc modo] Inficiatione depositi, frande, sacrilegio, perjurio.—Arcana] Vel secreto data, et fidei alterius tacite commissa sme ullis testibus; vel arcana, quod non multum conquestus sit de hac jactura, quod illa aliis non innotuerit.—Majorem, §c.] Plus quam viginti Sestertia, et prope censum

equestrem. Idem.—Hoc, &c.] Perdidit commodatam: παρακαθήκην. Vet.

74 Quam, &c.] Quam summam angulus vel capacitas amplæ arcæ vel cistæ vix continere poterat, ob magnitudinem. Hoc eo dicit, nam ditiores suas opes arcis includebant. Lubin.

75 Tum, &c.] Egregia sententia, qua notat impios facile contemnentes ipsos Deos, si quid turpe faciant, modo homines ignorent. Id autem ex nulla alia caussa fit, quam quod plerique Deum esse nou credunt.—Pronum] Proclives enim homines sunt ad fallendum.—Superos, &c.] Qui omnia vident tanquam testes, et quos homo juxta sapientem non solum male agens fallit, sed ne cogitans quidem. Idem.—Tum, &c.] Id est, facilius contemnuntur Dii, quam si hominis testimonium intersit, qui in judicio dicat, 'vidi.' Vet. Sch.

76 Aspice, §c.] Accurate et graphice depingit talium hominum constantem malitiam, et inauditam audaciam et impudentiam: qui neque Dei neque hominum præsentia impediti falsissima et mendacissima jurare non erubescant.—Quanta voce] Magna et pertinaci voce, tanquam talia munquam cogitaverint. Id est, quam audacter et pertinaciter perjuri pejerent. Lubin.

77 Quæ sit, &c.] Quam impudentes sint, et quantopere norint frontem suam effingere, gravem et severam componere, tanquam si essent viri integerrimi et sanctissimi.—Ficti] i. e. simulati vultus.—Constantia] Non mutat vultum, est in sua malitia confirmatus. Idem.—Quæ, &c.] Pro, quanta sit: ut Terentius: 'Num ejus vultus pudoris signum usquam indicat?'—Vultus] Negantis vultus. Vet. Sch.

78 Per, &c.] Jurat per Supera, Infera, Cœlestia, Inferna numina.—Tarpeia, &c.] Per Capitolini Jovis fulmina. Brisson. vin. de formul. Plin. II. 7. Nam et alii Dii, Mars, Pallas,

Vulcanus, Su<mark>mman</mark>us, fulmina jaculantur. Grang.—Tarpeiaque, &c.] Canitolini Jovis. Vet. Sch.

79 Frameam] Tacitus Germanicam hastam esse dicit angusto brevique ferro. Lubin. Hic antem pro gladio poni videtur, nam Martis est insigne: ut hasta insigne est Palladis, Agell. 10. 15. Britannicus.— Cirrhæi, &c.] Per Apollinis vatis sagittas, qui in urbe Cyrrha ad radices montis Parnassi colitur. Lubin.

80 Per, &c.] Per sagittas, quæ ex calamis fiebant, et spicula leviora ipsius Dianæ. Idem.—Per, &c.] Κατὰ κοινοῦ: Per omnes Deosjurat. Vet.Sch.

81 Perque, &c.] Neptunus enim pater Ægæi, qui pater Thesei. Hygin. Fab. xvr.—Tridentem] Fuscinam. Lubin.

82 Herculcos] Sagittas, sine quibus Troja expugnari non potuit, quarum hæres fuit Philoctetes. Male quidam legunt artus: nam de telis loquitur, ut patet ex seqq. Quicquid habeut, &c.—Hastam, &c.] Quam cum clypeo gerit. Antiqui enim per hastas jurare soliti. Turnebus viii. 16.

83 Armanentaria] Jocose. Id est, jurat per omnia Deorum arma, quotquot reponuntur in armorum repositoriis in cœlo. Lubin.—Armamentaria, &c.] In quibus arma posita sunt. Vet. Sch.

84 Si, &c.] Id est, si ille qui jurat liberos habet, tum jurans ita dicit: Si mentior, aut jurans fallo, contingant mili omnium horribilissima, qualia Thyestæ contigerunt, ut filii mei carnes et caput elixum comedam. —Flebile] Fletu et lachrymis deplorandum. Lubin.—Comedam, &c.] Id est, per filios suos jurat, sic non eos comedat. Vet. Sch.

85 Sinciput] Partem aliquam filii mei cocti et bulliti. Lixam veteres aquam nominarunt a liquore.—Pharioque, &c.] Id est, quod sinciput, vel quæ pars madeat, ut caput vervecis vel porci iu laudatissimo illo et

acri aceto Ægyptio. Athen. 11. 26. Est autem Pharos insula juxta Canopicum Nili ostium. Lubiu.—Pharioque, &c.] Ægyptio, forti. Vet. Sch.

86 Sunt, &c.] Reddit jam rationem tantorum scelerum et perjuriorum, quam demonstrat esse impietatem qua homines omnia casu, nihil autem providentia Dei fieri censeant .- In, &c.] Juxta Epicurum, qui Deum et providentiam sustulit. Qui miseri et infelices ignorant Senecæ illud dicentis: ' Natura, fatum, fortuna, casus, sunt omnia unius et einsdem Dei nomina.' Lubin .- Sunt, &c.] Dicit quam ob causam homines perjurent, cum dicant and non Diis agimur, sed fortunæ casibus. Quid ergo Dii nocebunt læsi, si fortuna disponente vita hominum regitur. Vet. Sch.

87 Et, &v.] Incredibilis hæc est cæcitas, infra etiam bruta. Certe nulla herba tam exilis, quæ creatorem suum non demonstret. Egregie autem Avicennas: 'Qui Deum in natura non vident, non solum ratione carent, sed etiam sensu.' Lubin.

88 Natura, &c.] Quasi natura brnta et irrationalis sit eaussa rerum naturalium, et omnium rerum vicissitudinem, ortum, et interitum producat. Cum tamen vere loquendo, Natura nihil sit aliud quam Deus. Lubin.—Et lucis] Diei, anni temporum, motuum.—Natura, &c.] Ut natura disposuit. Vct. Sch.

89 Atque, &c.] Ob cam rem, quia non putant esse Deos, quos offendant, sine ullo metn et timore pejerant.
—Altaria] Eo enim dicit, nam in templis ad aras solebant conceptis verbis jurare, easque tangere. Macrob. Sat. III. 3. Virg. Æneid. IV. VI. XII.—Atque, &c.] Sine ullo timore pejerant. Vet. Sch.

90 Est, &c.] Secundum genus hominum, qui Deum quidem credant, ejusque iram expavescunt, sed tamen pejerant. Pecuniam seilicet iræ et offensæ Deorum anteponentes;

vel quod credant esse placabiles. Culpam enim pæna premit comes. Lubin.—Est, &c.] Qui credit delictum posse puniri voluntate Deorum, sed veniam sperat. Vet. Sch.

91 Hic, &c.] Id est, Non prorsus est impins; confitetur quidem deum esse; sed tamen fiducia longanimitatis vel misericordiæ Dei peccat.—Atque, &c.] Secreto in animo suo cogitat et ratiocinatur. Lubin.

92 Decernat] Id est, Isis vel Harpocrates, vel quicunque alius Deus de meo corpore constituat, tanquam judex decernat, et quodennque volet supplicium sumat; dummodo perjurio, aliorum nummos obtineam, nihil curo. Lubin.

93 Isis] Hæc Dea cum Harpocrate corporibus morbos immittere credebatur. Ad hos Persius respexit, cum inquit Sat. v. vs. 186. 'Incussere Deos inflantes corpora.'-Irato, &c.] Infenso et infesto. Hypallage, pro ipsa irata. Est autem sistrum instrumentum æreum, vel etiam aureum et argenteum, quo in sacris Isidis arguto strepitu resonabant. Isis enim sistrum gerebat dextra manu, et παρά τὸ σείειν, id est, ab agitando derivatur. Turneb. xxvi. 33 .- Feriat, &c.] Oculis me privet, et cæcum reddat .--Feriat, &c.] Id est, cæcum etiam faciat. Vet. Sch.

94 Dummodo vel, &c.] Si saltem pecuniam illam quam accepisse nego, et propter quam perjurium facio, etiam oculis captus retineam.—Dummodo, &v.] Id est, si pro ingenti pretio ferenda est cæcitas, dummodo magnum sit quod negetur. Vet. Sch.

95 Et, &c.] Id est, Tantine reputanda est Phthisis et alii morbi, quos Isis immittere creditur, ut ob id nummos congerere desiuar? Est antem Phthisis lenta illa tabes, qua, virtute epatis debilitata, corpus paulatim atteritur: vel quæ fit ex exulceratione pulmonum.—Vomicæ, &c.] Ulcera, apostemata, abscessus maligni et la-

tentes, putridi, et puris pleni.—*Dimi*dium crus] Reliquo crure dissecto. *Lubin*.

96 Sunt, &c.] Indicanda scilicet et æstimanda; innuit enim longe satins esse ægrotare cum divitibus, quam samm esse et pauperem .- Pauper, &c.] Id est, nobilissimus ille et velocissimus cursor Ladas, qui in Olympico certamine victor fuit, ille non dubitet sibi exoptare podagram, cum multis divitiis conjunctam. Solin. c. 6 .- Locupletem, &c.] Non Satvrice, ut Lubinus, Grangæus et plures, quod illa nempe divitibus plerumque familiaris et infesta sit, sed afflictionem hanc in summa opulentia: nam sic cum superioribus hæe loquutio optime conjungitur .- Sunt, &c.] Melius est ægrotare cum divitiis, quam esse sanum pauperem. Vet. Sch.

97 Si, &c.] Dummodo tolerabilis sit morbus, ne guisquam ex morbi magnitudine insanus reddatur, ut helleboro ipsi opus sit, vel nobilissimo aliquo medico, qualis Archigenes. Est autem Anticyra insula in Phocide, in qua maxima optimi veratri copia provenit, Pers. IV. 16. Lubin .- Nec. &c. Ladas fuit inter nobilissimos cursores Olympico certamine, cui * æmulus Talaris, eandem gloriæ palmam tulit, sed apud Elidem coronatus est. Sensus antem ex persona perjuri est, Melius est cum uno pede currere, quam pauperem vivere, et si hoc sis in cursu quod Ladas. Vet. Sch.

98 Archigene] Pro quolibet docto et præstanti medico ponitur.—Quid] Ratio, quare Ladas podagram optare debeat, quod gloria ex velocitate pedum ipsi ad famem sedandam nihil conferat. Lubin. Vel quo mihi in Olympicis palma, si interea famelicus peream? Farnab.—Quid, &c.] Quid præstat coronari in Elida, ubi athletæ habent Olympiacum certamen: pro in Elide: sie alibi. Vet. Sch.

99 Præstat | Quid confert, prodest? -Et, &c.] Id est, quid adfert commodi ramus esuriens, vel esurienti cursori pauperi contingens.-Pisaa] Pisa et Elis civitates sunt Peloponnesi, inter quas jacet campus vastissimus, qui Olympia nominatur, ubi Indi celebrabantur, quinto quoque anno incunte, qui a locorum propinquitate dicuntur et Pisæi et Elæi et Olympici, non autem, ut falso quidam putarunt, ab Olympo monte. Britan .- Ramus] Corona ex ramo oleæ, victoribus data nihil prodest si victor esuriat. Talis corona dabatur cursori victori. Lubin.

100 Ut, &c.] Verba sunt perjuri, cum concessione conjuncta. Id est, Licet Dei ira sit vehemens et gravis, tamen consolatur me quod lenta et tarda sit. Egregie Valerius Maximus: 'Lento quidem gradu ad vindictam divina procedit ira, sed tarditatem supplicii gravitate compensat.' Hac de re vide Plutarchi librum aureolum, De tarda numinis vindicta.—Certe, &c.] Interea nos genio et voluptati indulgebimus. Lubin.—Ut, &c.] Concedo, inquit, ut delictum puniant Dii; tarde tamen. Vet. Sch.

101 Si, &c.] 2. Consolatio, quod Dii si omnes nocentes velint punire tarde et post longum temporis intervallum, tandem ad omnes pervenirent. Ridiculc. Illi nimirum homines cogitant, Deum, more hominum per tempornm intervalla agere.—Curant] Illud curiose agunt et student. Lubin.

102 Quando, δyc.] Multos enim punient, et ob id tarde circuitum absolvent.—Scd, δyc.] 3. Consolatio. Quod Dii forte placabiles, veniam sceleri daturi sint. Idem.

103 Solet his] Quibusdam sceleratis ignoscit. Idem.—Multi, Sc.] Idest, eadem scelera iidem homines sæpe committunt, sed diversa sorte, eventu, successu.—Fortasse, Sc.] Fortasse, inquit, placabile numen, quod omnia diverso fiunt fato: usque adeo

ut in codem crimine deprehensi, alter erucem mercatur, alter imperium. Vet. Sch.

104 Eadem, &c.] Exempli gratia, si fur quisquam e plebe quatuor aut quinque florenos furto auferat, suspenditur; alii vero magni fures impune evadunt, juxta illud: 'Dat veniam corvis, vexat censura eolumbas.'

105 Diadema] Coronam, laudem, honores. Idem.—Hic, &c.] Ut Romulus pro commisso seelere non dedit panas, sed imperium adeptus est. Vet. Sch.

106 Sic, &c.] Poëtæ verba. Id est, talibus et similibus consolationibus se in scelere adversus pænam confirmant.—Trepidum] Alias, quod vindictam metnat. Lubin.

107 Tune, &c.] Id est, Postquam animum ita obfirmarunt, cum tu illos ad juramentum compellis, de deposito; illi confidentes et pervicaces ad aram, ubi jurent, ultro te præcedunt, te ultro provocant.—Delubra] Ubi celebrari sacramenta consneverant, velnt præsentibns et audientibus Diis.—Vocantem præcedit] Ut ad aram se juramento purget.—Sacra, &c.] Vocantem cum ad templum, ut juret. Vet. Sch.

108 Trahere, &c.] Imo vero cunctantem te traxit, licet sit noxius; et si ire recuses, tibi molestus est, et impellit, et te interim coram aliis ludibrio habet. Exprimitur incredibilis sceleratorum malitia et confidentia. Lubin.

109 Nam, &c.] Id est, ubi cum mala sceleratissimorum hominum canssa, sape andacia conjungitur, illa andacia apud multos speciem habet innocentia et integritatis: putant enim ex recta conscientia et fiducia, tantam andaciam proficisci. Britan.—Superest] Adest, præsto est, et quasi abundat. Lubin.—Nam, &c] Nam eum, inquit, homini, qui malam canssam habet, id est, qui denegat alie-

num, visa fuerit improba contentio, audacia creditur innoceus, ut mimum urbani scurræ agere hac inrisione audaciæ videatur. Talis est enim mimus, ubi servus fugitivus dominum suum trahit. Catullus mimographus fuit. Vet. Sch.

110 Fiducia] Bonæ conscientiæ eum inviolata virtute conjunetæ.— Mimum, §c.] Alius quisquam perjurus, imitatur illum mimum de quo videre est in Phasmate Catulli, ubi servus aliquis fugitivus et confideus, dominum suum trahit et vexat. Ita perjurus illos, quos malis artibus decepit. Lubin.

111 Urbani Catulli] Secundum Domitium, est Catulli cognomen. Idem. Sic quidem Lubinus; sed longe aliter et recte dicit Scaliger ad Catull. Quia, inquit, Scenatici homines, quos βιολόγους vocant Græci, dicteria funditabant, ad risum spectatoribus movendum, propterea factum, ut Mimi, scurræ et Urbani vocarentur.

112 Tu, &c.] Id est, tu ex altera parte, qui a perjuro et scelerato innocens traheris et vexais, conscius malitiæ et fraudis adversarii, Deos inclamas voce Stentorea. Homer. Hiad. v.—Exclamas] Et adversum Deos indignaris, quod talem sceletatum non puniant.—Stentora] Hie in exercitu Græcorum ad Trojam, tantam vocis altitudinem habuit, ut solus tantum clamaret, quantum alii quinquaginta. Hine Proverb. 'Stentore clamosior!' Idem.—Tu, &c.] Praceoues Græcorum: quia antiqui tubas uon habebant. Yet. &ch.

113 Vel, &c.] Imo vero quantum Mars exclamat apad eundem Homerum a Pallade vel a Diomede vulneratus, qui tantum clamabat, quantum decem millia virorum, quando pugnam committunt.—Audis] Tu exclamans sic Jovem compellas, Vides et audis hac et non punis? Audis tam manifesto falsa et perjura? Lubin.—Quantum, &c.] Mars cum plagas

tus est a Diomede. Vet. Sch.

114 Nec, &c.] Nec indignaris et iram tuam ostendis movendo labra vel inflando buccas: uam ferunt Jovem, eum hominibus iraseitur, prorumpere in maximos clamores, et buccas inflando mittere fulmina. Jovem ipsum increpat, ut socordem: et hominum stuporem arguit, qui simulacris æneis et marmoreis numen inesse aliquod sibi persuaserant. Rigult.—Cum, &c.] Id est, Licet marmor vel æs stupidum et surdum sit, tua statua ex quo fusa est, tamen vocem deberet emittere. Lubin.

115 Aut vur] Id est, si perjuria non vis punire, et nos non audire, non etiam dignus es, cui nos sacrificemus. Idem.—Vel, &c.] Cujus statua vel marmorea, vel ænea sit. Vet. Sch.

116 In, &c.] In thuribulo vel acerra, in qua igniti carbones.— Tuo] Tibi dedicato, in honorem tuum.—Pia,&c.] In usum pium et rem divinam, tura tuis naribus accendenda, exemta papyro, cui inclusa erant.—Churta, &c.] In qua thura involuta fuerunt, id est, cucullo chartaceo, soluto. Jan. Rutgersius l. v. Var. lect. c. 5. vel intelligit de ea charta, in qua vota obsignata fuerant, jam soluta. Lubin.

117 Sectum, &c.] Id est, dissectum, et sectione divisum in sacrificiis. Id est, exta alienjus vituli, in quibus jecur primum locum obtineret.—Albaque, &c.] Pinguia. Id est, pinguem mebranam, quae a medio ventre dependet. Hic ponitur pro intestinis. Idem. Vel alba, albi porci, per Hypallag. Farnab.—Albaque, &c.] Ut quid sacrificamus, si vocem non redditis ? Vet. Sch.

118 Ut video, &c.] Recte hac, (quamvis alio sensu) in fictitios illos Demenlos Ethnicorum dicuntur. Furnab. Sensus est, tam negligenter vos, Dii, res humanas curatis, et tam stupidi estis, ut nullum putem discrimen habendum inter statuas vestras et Bathylli.

119 Vagelli] Homiois stultissimi. Lubin. Alii legunt Bathylli, qni Citharedus et Pantominus, statuam in Samo, in Junonis templo habuisse dicitur, a Polycrate tyraco. Ut video, catam.—Stutuamque, &c.] Ut video, inquit, inter vos et Vagellium, qui ut vos stultissimus accepit statuam. Vet. Sch.

120 Accipe quæ] Jam Juvenalis contra dolorem remedia adfert, non ex Philosophorum Stoicorum monumentis depromta, sed unique parabilia in promtu et facili. Quasi dicat, Unusquisque vel rudis potest te et se ipsum in ista pecuniæ amissione consolari. - Contral Dolorem scilicet et indignationem adversus homines peccantes, et Deos non punientes. -Solutia, &c.] Id est, remedia fortunæ adversæ sibi comparare, consequi, repertare. Lubin .- Accipe, &c.] Quæ valeat adferre solatia Juvenalis tibi. Vet. Sch.

121 Qui, &c.] Cynicorum et Stoicorum sectam gravissimus ille Antisthenes, Socratis discipulus incepit; Diogenes et Crates Thebanus absolvit. Porro Cynici cum Stoicis opes contemnebant, dicentes Virtutem nulla re indigere, et sibi sufficere ad beatam vitam. Lubin .- Dogmata Sententias et opiniones Stoicorum.-Et qui nec Cynicos, nec Stoica, &c.] Non quod Stoici simplici pallio uterentur. Cynici duplici, ut vult Interpres : sed quod hi sine tunica essent, quam illi gestabant, in doctrina convenirent. Ergo idem pallium utrinsque sectæ, hoc est Tribonium. Stoicos ergo a Cynicis sola tunica distinctos tradit Juvenalis. Ferrar, - Et, &c. | Dicit Cynicorum et Stoicorum dogma convenire, tantum veste distare. Nam Cynica haresis mater Stoica. Cynici absque tunica et pallio exerto brachio. Vet. Sch.

122 A Cynicis, &c.] Cynici enim duplex pallium gestabant, Stoici vero tantum tenue et simplex. Cæterum in doetrina nihil erat discriminis. Lubin. Stoici ergo tunicas, ut reliqui Philosophi et Græci omnes, gestabant, quibus carebant Cynici. Hi tamen sub pallio nudi non erant, ne quis id censeat; nee pallium $\ell\pi l \gamma \nu \mu - \nu \nu \bar{\nu}$ gerebant, sed interulas sive lineas tuniculas induti habebant. Sulmas.—Non, $\S c.$] Non veneratur, et per hoc, non legit Epicurum in voluptate et tranquillitate summum bonum ponentem.

123 Exigui, &c.] Paucis contentum; fuit autem Epicurus, teste Seneca, sobrius admodum, parvo horto et oleribus contentus: ejusque schola fuit in horto.—Latum] Non sine voluptate contentum.—Plantaribus] Olusculis. Lubin.—Exigui, &c.] Qui in hortis de otio et voluptate disputat. Vet. Sch.

124 Curentur, &c.] Gravibus afflicti ærumnis gravem poscunt philosophum, qui consoletur et curet. Farnab. Per Allegoriam a medicis desumtam demonstrat Calvino damnum suum adeo magnum non esse. - Dubii, &c.] De quorum valetudine recuperanda dubitatur. Intelligit ipsos, qui magna damna sunt perpessi .- Medicis, &c.] Intelligit præstantes Philosophos Stoicos, medicos animorum. Quasi dicat, in tam exigua jactura te non consolabor rationibus Philosophicis. Lubin .- Curentur, &c.] Per Allegoriam sufficere se dicit in solatium amico dammum merenti. Vet. Sch.

125 Tu, &c.] Id est, tu venam iucidendam, teque curandum trade etiam rudi medico, ut discipulo Philippi. Id est, ego etiam rudis et plebejus, non animi medicus aut Philosophus te consolabor. Id est, tu cujus damnum levius est, non ita gravi consolatore opus labes. Lubin.

126 Si nullum, &c.] Id est, si demonstrares alium non similia, imo graviora esse perpessum, caussam non dico, quin ægerrime damna tua feras.—Tam, &c.] Quale ejus est factum, qui te decepit, cum tamen longe detestabiliora passim inveniantur. Idem.

127 Tacco] Te consolari desino, non prohibeo te plorare, et muliebri more plangere.—Nec, δc .] In signum animi gravissime dolentis et perturbati; quod et in maximis doloribus fieri solitum. Lubin.

128 Ncc plana] Id est, aperta manu faciem contundere et percutere, id est, plangere et lamentari. *Idem*.

129 Quandoquidem, &c.] Non veto, inquam, te dolere, quandoquidem janua est claudenda: id est, quandoquidem lubet addere dolorem danno, vel quandoquidem nulla tibi amplius est habenda spes, illnd domum rediturum, quod amisisti. Videturque sumtum ex vulgato Proverbio, quod solet dici in eos, qui pecoris sui diligentes non fuere custodes, quibus per derisum imperatur, ut accepto damno stabulum elaudant, per hoc sciant, sibi ereptam esse spem recuperandi, quod amiserunt. Britan .-Claudenda janual Lugentes enim in luctus signum solebant et adhue solent, januas et fenestras claudere. Lubin .- Claudenda, &c.] Quasi lugentes januas clandunt, cum damnum pertulerunt, Vet. Sch.

130 Majore, &c.] Imo vero morte amicorum plurimorum plurimi lætantur; jactura vero externorum bonorum omnes lamentantur.

131 Nummi] Et ratio est: Χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλεται δειλοισι βροτοίσι. Et plerique nummos magis amant, quam homines. Lubin.—Nemo, &c] Sed vere plangunt damna. Vet. Sch.

132 Fingit, &c.] Est autem ordo: Nemo, ut in funcre fieri aliquando solet, contentus est in hoc casu, cum pecunia amissa est, vestem summam deducere, et oculos lacrymis invitis, vi extortis et expressis, vexare et torquere; nemo fingit dolorem. Alii legunt, Figit. Schegkius proæm. 5.—In hoc casu] In amissione bonorum.

— Diducere] Distrahere, et conari dilacerare, summam vestem, vel fimbriam vestimenti, in signam luctus vel mœroris magni. Lubin. Vel ape-

rire, ut pectus appareat.

133 Contentus] Ut hoc modo dolori suo satisfaciat.—Humore, &c.] Falsis laerymulis per vim ex oculis expressis. Idem.—Humore, &c.] Lacrymis extortis. Terentius: 'Una hercle falsa lacrymula.' Virgilius: 'Mens immota manet, lacrymæ volvuntur inanes.' Vet. Sch.

134 Ploratur, &c.] Non fictis et falsis. Lubin.

135 Si cuncta, &c.] Id est, Si jam Roma, universa Curia, talibus querelis de dolis et fraudibus hominum plena sunt.—Simili] Hominum, qui de pari et consimili injuria sibi illata conqueruntur. Lubin.

136 Si decies, &c.] Si usitatissimum Romæ est, ut instrumenta obligatoria in ceratis tabellis inscripta coram diversis testibus vel decies legantur. obsignenturque, tamen illa sua chirographa vana esse dicunt, suasque manus negant: Si hoc, inquam, Romæ adeo usitatum est, cur te adeo excrucias, cum hujus tui mali plures socios habeas?-Dirersa parte] Vel diversa in parte: quod Lubinus et Farnabius pro diversis testibus sumunt, explicandum est, in parte contraria; id est, a Creditore adversus ipsum debitorem .- Tabellis | Ceratis cantionibus, quæ debitores propria manu scripserunt, adhibito etiam sigillo. Idem .- Si, &c. \ Si sæpins lectis cantionibus negant suas esse manus. Sch.

137 Vana] Debitores negant se unquam illas tabulas scripsisse, esse adulterinas, et quas ajunt esse vanas et supervacuas, nihil utilitatis habentes.

—Chirographa] Propria manu scripta ligna, id est, tabellas e ligno ceratas, in quibus scribebant veteres. Farnab.

—Ligni] Simpliciter Lignum pro tabula: Tabulæ enim illæ erant lignæ Delph. ct Var. Clas.

et ut plurimum e pinu. Grang.

138 Arguit Id est, Quos manus et signum ab illis impressum periorii et mendacii convincit .- Litera Characteres literarum propriæ manus .--Gemmaque] Id est, Pretiosa gemma, in qua sigilla sua insculpebant. Id est, Sigillum in Sardonyche gemma pretiosa .- Princeps Non quod sit princeps lapidum, sed quod in signaculis principem locum obtineat. Plin. xxxvII. 6. quoniam solæ fere gemmarum sculptæ ceram non auferrent. -Sardonychum Alii, Sardonyches .--Gemmaque, &c.] Pretiosa, signum Vet. Sch. suum.

139 Loculis, &c.] Id est, in capsulis, vel repositoriis ex ebore factis, in quibus gemmas suas reponunt. Lubin. —Loculis, &c.] Quia in locellis eburneis gemmas solent reponere. Vet. Sch.

140 Ten' o, &c.] Alii, Te nunc. Facile ludit et irridet Calvinum. Quasi dicat, Vides tu mores hominum Romæ, quam parum fidei in plerisque, et tu tamen adeo mollis et delicatus es, teque adeo delicatum geris, ut illa quæ communia sunt, una cum reliquis perferre et pati nolis.—Te delicias] Epexegesis. Sie dixit Sat. 6. 'Delicias hominis!'—Extra, &c.] Non vis esse intra aliorum hominum fortunam, quasi tu peculiaris homo sis, albæ gallinæ filius, non vulgaris homo, nt nos reliqui. Lubin.

141 Gallinæ, &c.] Proverbium in illos, qui aliquid peculiare esse volunt. Vel, Tibi videris supra alios feliciter natus, vel, quia felicia omnia dicuntur alba: vel respicit ad gallinam albam, quam raptam aquila in gremium Liviæ demisit. vide Sueton. Galbam, c. 1. et Pliu. l. xv. cap. ult. Vide Erasmum in Proverb. Idem.—Gallinæ, &c.] Proverbium vulgare: id est, uobilis. Vet. Sch.

142 Nos, &c.] In allegoria perseverat. Id est, Tu tanquam singularis et nobilis communem hominum sorJuv. 4 B

tem defrectas, quam nos reliqui e vili turba sustinere cogimur.—Viles, &c.] Homunculi, qui communia ferimus et patimur, et nullius pretii homunculi. Lubin.—Nos, &c.] Virgilius: 'Nos animæ viles,' Vet. Sch.

143 Rem, &c.] Repetit superius argumentum, quod damnum illud tantum non sit, propter quod animum debeat despondere, idque probat collatione majorum damnorum. Lubin.—Et medioeri, &c.] Et propter quam non ita irasci debeas.—Et, &c.] Damnum, quod debeas contemnere. Vet. Sch.

144 Majora, &c.] Quæ alii perpetrarunt, alii passi sunt.—Confer] Compara cum tuo damno et perjurio creditoris. Lubin.—Majora, &c.] Hunc qui depositum tibi negavit, compara. Vet. Sch.

145 Conductum, &c.] Sicarium, qui ab aliquo conductus est ad alterum interimendum.—Incendia, &c.] Quod jam faciunt pulvere tormentario. Et quæ Romæ a Nerone patrata fuerint. Vide Sceton. c. 38. in Nerone. Lubin.

146 Primos, &c.] Cum ab incendiariis sulphur cum materia quæ facile accenditur, ad januam apponitur, quæ janua primum omnium ardere incipit. Lubiu.—Primos, &c.] Sulphuratas esse januas ab incendio. Vet. Sch.

147 Confer, &c.] Compara cum denegato deposito spoliationem templorum, quod gravius sechis, quam abnegatio depositi.—Qui, &c.] Qui vetustissimorum Deorum delubra spoliant. Lubin.—Qui, &c.] Qui templum spoliant. Vct. Sch.

148 Adorandæ, &c.] Quæ pocula ob antiquitatem, qua æruginem contraxerunt, veneranda et in pretto habenda, et quasi adoranda sunt. Nota, quod prima in rubigo seu robigo sit anceps.—Populorum, &c.] Dona a populis vel regibus missa, religiose et pie in templis conservabantur. Lubin.—Pocula, &c.] Antiquitatis me-

rito adoranda. Vet. Sch.

149 Dona] 'Αναθήματα, donaria Diis consecrata.—Positas, &c.] Utpote a Romulo caterisque regibus, quorum coronæ in corum memoriam templis Deorum affigebantur. Britann.

150 Hæc, &c.] Si ibi in templis tam magna donaria, quæ sacrilegio auferat non inveniuntur, non deest minor sacrilegus, qui saltem aliquid auri abradit et divellit a femore inaurato statuæ Herculis. Idem.

151 Faciem, &c.] Qui Neptunus, vel cujus statua auream habebat barbam, quam illi sacrilegi interdum petebant. Idem.—Rudat, &c.] * Dropacistæ dicit, qui cera de inauratis statuis aurum tollunt. Vet. Sch.

152 Qui, &c.] Tenuem aliquam laminam de statua Castoris aurea vel argentea. Britanu.

153 An, &c.] Tam tenues bracteas deradere: scilicet, minor sacrilegus est, qui maximus esse non dubitat, qunm ausus sit totam Jovis statuam furto auferre et liquefacere.—An, &c.] Id est, Qui non dubitet etiam ipsius Jovis statuam conflare. Vet. Sch.

154 Confer, &c.] Subjungit jam alia graviora, quorum collatione dolorem suum facile possit lenire et sublevare. Id est, Compara cum perjuro tuo veneticos, qui venena paraut, et aliis vendunt. Porro hominem e medio tollere longe gravius scelus est, quam ejus bona fraude occupare.—Mercatorem] Venditorem simul et emtorem. Lubin.—Mercatoremque, &c.] Dubium, venditorem an emptorem dicit. Vet. Sch.

155 Et, &c.] Parricidam intelligit, de cujus supplicio dictum superius Sat. VIII. 214.—Corio, &c.] Culleo includendum cum gailo, cane, simia, et serpente. Folitianus Miscell. c. 20. Culleus enim est saccus factus e coriis.—In mare] Quod si abesset longius, in proximum annem. Magius IV. 8.—Cum quo] Parricida clauditur, et una culleo insuitur.—Et deducendum,

&c.] Culleo nam insui consueverant, qui hac scelera tentarent, id est, parricida, cum simia et serpente, et in mare mitti. Innoxia, pro innocens. Vet. Sch.

156 Adversis, &c.] Ingeniose dictum. Quæ quidem simia adverso et infesto fato in pænam genita, quæ cum tam scelerato homine mori cogatur innocens. Rhodiginus vi. 13.—Innoxia] In sociam pænam destinata, cum ipsa non occiderit parentem. Farnab.

157 Hac, &c.] Id est, Hæc quæ tu pateris, si cum illis conferantur, quæ custos Gallicus per totum diem audire cogitur, videbis adhue particulam esse onnium minimam.—Quotu, &c.] Minima scilicet.—Custos, &c.] Rutilium Gallicum intelligit, qui apud Domitianum primas dignitatis partes obtinebat, ad eumque totius urbis jura ab aliis magistratibus deferebuntur. Ob id custos ait. Lubin.—Quæ, &c.] Nomen Præfecti vigilum, qui institutus est postquam Galli Capitolium ceperunt. Vet. Sch.

158 Usque, &c.] A summo mane ad vesperam cogitur judicare et audire scelera hominum. Lubin.

159 Humani, &c.] Si scelera et flagitia hominum cognoscere desideras, non opus est ut totam orbem Romam introspicias, unica Gallici Rutilii domus, ubi hæc omnia audiuntur quotidie, tibi sufficit, in qua si paucos dies consumseris, et commoraveris, ibi audies alios longe graviora et pejora pati. Idem.

160 Sufficit, &c.] Gallici scilicet domus, ubi hace omnia andiuntur cotidie. Vet. Sch.

161 Ande] Si potes. Quasi diceret, non audebis te miserum dicere, quum alii longe te sint calamitosiores.

162 Quis, &c.] Probat aliquem absurdissime facere, qui scelera hominum eo in loco demiretur, ubi sceleribus nihil sit frequentius, non secus

ac si quis in Alpibus homines strumosos demiretur, qui ibi sint frequentissimi, ab aquarum quæ potantur plerumque vitio, &c.—Tumidum, &c.] Ex struma. Brodeus Miscell. x. 17. Plinius x1. 37.—Quis, &c.] Quis potest, inquit, facta scelera suis in locis, ubi omnes tales sunt, mirari, tanquam si in Alpibus gutturosos homines admireris, ubi tales sunt plurimi scilicet: nam lata et inflata colla habent. Vet. Sch.

163 In Meroë] In Insula vel civitate Ægypti ad Nilum in Æthiopia, distans a Syene quinque millibus stadiorum: cujus incolæ dimidio plus aliis vivunt, et fæminæ sæpe etiam majores infante crasso et corpulento mamillas habent. Pomponius Mela, Solinus, c. 15. Sat. vi. vs. 527.

164 Cærula] Glaucos et cæruleos oculos, et ruffam ant flavam eæsariem, Germani præ alis populis habent.—Stupuit, &c.] Cum stupore demiratur tanquam insolitum. Lubin.—Flavam, &c.] Ubi cæsaries complicatur et torquetur instar cornu, idque cirro vel capillo crispante et madido. Lubin.—Cærula, &c.] Glaucos oculos, et capillos rubeos. Vet. Sch.

165 Et, sc.] Torquent cornua, madido cirro, qui comam obliquant, ut in cirrum ac nodum eam cogant. Cornua vocat longas crinium sertas, quæ torquentur, ut in nodum mitti possint. Graci et κέρατα appellant: inde et cornua et crines in fluminibus, τὸ πολυσχιδὲς, et rami. Madidus autem cirrus Germanorum, quia crebro comas lavabaut saponibus. Qui nodos dant crinibus Germanorum, iisdem et cirros tribuunt, et corum proprios faciunt. Salmasius. Plin.—Madido] Unguentis delibuto. Grang.

166 Nempe quod] Eo nemo illos demiratur, quod omnibus una sit natura: ita nobis Romanis una est omnibus natura, sceleratos esse. Lubin.—Nempe, &c.] Ideo non est mirum. Vet. Sch.

167 Ad, &c.] Subjungit jam alia de Pygmæis in extremis Indiæ partibus. Ubi nemo pugnam Pygmæorum cum gruibus demiretur, eo quod ibi nihil sit usitatius.—Subitas] Ex improviso, repente apparentes.—Thracum] Grues in Strymone Thraciæ flumine plurichmæ.—Nubem, &c.] Quæ cum ingenti clangore et strepitu maxima copia instar nubis in India apparent. Ad quarum adventum Pygmæus excitatur. Lubin.—Ad, &c.] Ad fluvium Strymonem. Vet, Sch.

168 Pugmæus] Quorum populi, teste Plinio, ternos dodrantes longitudine non excedunt. Vide Plinium vii. 3. Gellium 1. ix. Sat. 6. vs. 505. -Parvis, &c.] A gruibus infestantur, oppugnantur, adversus quas expeditionem sumentes, caprarum arietumque dorsis insident, armati sagittis; tempore veris cum agmine ad mare descendant, ova, pullosque eorum consumunt, ternis mensibus cam conficiunt expeditionem, aliter gruibus futuris resistere non possent. Britann .- Pygmæus, &c.] Aut quis debet mirari Pygmæos cum gruibus pugnautes, quorum hoc est studium semper? Vet. Sch.

169 Mox, &c.] Cum parvus admodum sit, a grue superatus.—Curvus, &c.] Ab infesta et hostili grue a terra in altum sublatus, per aëra fertur et vehitur. Dicit autem auctor noster hæc fabulose et ridicule in consolationem Calvini. Britann.—Mor., &c.] Quia parvi sunt corpore. Vet. Sch.

171 Risu, &c.] Præ nimio risu tam ridiculi spectaculi, totus toto corpore quatereris. Britann.—Risu, &c.] Id est, Rideres, si hoc apud nos possis videre. At quia omnes tales sunt, nemo ibi de alio ridere potest. Vet. Sch.

172 Eadem, &c.] Assiduum enim illis enm gruibus bellum. Lubin.

173 Pede, &c.] Pygmæi enim dicuntur a πυγμή. Nam cubitum longitudice non excedunt. Lubin. 174 Nullane] Object. Nunquamme ergo perjurum illud caput punietur? Itane vero ille impune evadet? Idem. —Nulla, &c.] Anthypophora, quasi objectio. Ergo nulla pœua manet eos, qui pejerant? Vet. Sch.

175 Abreptum] Subaudi iri. Respondet Juvenalis: Crede in carcerem, et ad inferos a furiis deductum. — Graviore] Seneca: 'Perpetrato scelere ejus magnitudo demum cognoscitur.' Certe nullum truculentius supplicium Conscientia. — Abreptum, &c.] Id est, Puta quam majoribus pœnis afficiur, quam quas animus tuus exposcit, quid tibi prodest? nec damnum ex hac re resarciri potest: puta igitur hune continuo vinclis ligari. Vet. Sch.

176 Protinus] Statim post perjurium, tum enim statim conscientiæ flagrum incepit.—Nostro, &c.] Quasi dicat; Imo vero ille plura patitur, quam nos vellemus. Ille vero, anima et conscientia illa tormenta experitur, cum quibus nullum corporis tormentum conferendum.— Quid, &c.] Scilicet nostra, quam ut puniatur ita ut volumus.

177 Manet, &c.] Est objectio secunda Calvini, quod tamen interea damnum illud sibi manet pecuniæ depositæ, quam perdidit; nec hoc modo resarciri; ut vel maxime ille puniatur a conscientiæ tormentis. Lubin.

178 Sospes] Integrum et salvum, ut tibi restituatur.—Sed, &c.] Rogat Juvenalis increpans ejus sævitiam: Si videres cum corporis pænam subire, et mutilato corpore, vel decollatum jacere, an tum haberes damni tui solatia? invidiosa solatia, i. e. invidenda, solatia amplissima, quæ merito aliquis mihi posset invidere. Vel, quæ mihi invidiam et odium contrahent. Idem.—Sed, &c.] Id est, Etiam si decolletur, nihil inde lucri habebis, nisi invidiosam defensionem. Sed dicis, Bona res est vindicari. Vet. Sch.

179 Minimus, &c.] Quantumlibet paucus, tamen potior tibi foret omnibus illis animi tormentis.

180 At, &c.] Et liæc per objectionem. Id est, Vindicta quæ in oculos incurrit, vel per carnificem, vel per nosmetipsos exercetur. Lubin.

181 Nempe, &c. | Respondet Poëta ad has objectiones, et dicit, homines stultos ac indoctos imbecilles irae esse ac vindictæ cupidos; non viros sapientes .- Indocti] Rudes, imperiti, qui sæpe etiam ob nullas caussas irascuntur, et pænas exigunt .- Quorum, &c.] Id est, Quorum cor sape præter rem, ob nullam caussam videas incandescere, et ira flagrare. Idem. Ex opinione Stoicorum, qui volunt iram in pectore moveri effervescente circa cor sangnine. Senec. de ira, xt. 19.-Nempe, &c.] Imperiti, qui nullis caussis pænas exposcunt. Sapientis est damnum qualecunque usque ad iracundiam ut procedat non etiam ad vindictam debere reddi prenam. Vet. Sch.

182 Levibus, &c.] Verissime dictum, quo quisque animo imbecillior, hoc citius irascitur. Lubin.

183 Quantulacunque] Quibus etiam quævis occasio, quamvis minima et nullius momenti ad iram provocandam sufficit.—Sufficit] Ad iram et indignationem animo concipiendam, vel materiam irascendi præbet. Idem.

184 Chrysippus] Hic mitissimi ingenii Stoicus, omnes adfectus improbabat. Fuit dialecticus subtilissimus, Cleanthis et Zenonis discipulus, adeo ut de illo dictum sit, Si Dii Dialectica nterentur, præceptis Chrysippi usuros. Hic risu effuso exspiravit.—Non dicitidem] Sc. Vindictam esse bonum jucundius vita.—Mite, &c.] Sapientes idem non sentiunt, qui injuriam contemnendam esse dicunt. Thales autem non facile ad iram ulla injuria commovebatur, qui fuit unus e septem sapientibus Græciæ. Idem.—Chrysippus, &c.] Non hoc præcipit

Philosophia, ut rependautur malis vices. Vet. Sch.

185 Dulcique, &c.] Id est, Socrates Atheniensis, qui sub falso crimine, quasi de Diis male sentiret, capitis damnatus, datam a ministro publico cicutam intrepidus hausit. Farn.—Vicinus] Prope illum natus. Est autem Hymettus mons in Attica prope Athenas, mella producens, et marmore nobilis. De eo Laërtius. Idem.

186 Qui, &c.] Qui Socrates quamvis injuste condemnatus, mori non recusavit, et cum a Lysia oratore defendi potuerit, noluit: nec voluisset par pari referre, quamvis potuisset. Nullius enim injuria commovebatur, et semper eodem vultu apparuit, quem ne quidem cum cicutam biberet, mutavit. Semper contendens miseriorem esse qui facit, quam qui afficitur injuria .- Qui, &c.] Socrates philosophus Atheniensis cum argueretur proditionis, receptus est in carcere cum accusatore, qui cum sibi daret venenum, accusatori petenti noluit dare. Vet. Sch.

187 Accusatori] Pro accusatoribus suis: nam tres fuerunt, Anytus, Lycon, et Melitus. Britannicus.—Plurima, &c.] Commendat sapientiam et Philosophiam, quæ prima omnium reeta docet, quæ plurima vitia paulatim animis hominum eximit, et paulo post omnes errores, et animi perturbationes.—Felix] Felices et fortunatos faciens. Idem.—Plurima, &c.] Generaliter, pro Quicunque felix, id est, doctus et sapiens. Potior ergo est sapientia, quam felicitas. Si quidem illa paulatim amittit, hæc statim purgat. Vet. Sch.

188 Paulatim] Pedetentim, et successive.—Errores] Perturbationes. Britann.—Atque, δς.] Sapientia. Vet. Sch.

189 Docens, &c.] Al. docet Justum, et naturæ rationique conveniens.— Sapientia] Philosophia de moribus, quæ imprimis iræ, et reliquis adfectibus frena injicit, et vindictam docet committere. Lubin.—Quippe,&c.] Illa roluptus, ultio, est fœminei et exigui animi, qui scilicet non potest præ impotentia moderari vehementiæ iræ. Contra alti et sublimis animi, injurias et contamelias contemnere, ut recte dictum sit, 'Fortior est, qui se, quam qui fortissima vincit Mœnia, nec virtus altius ire potest.' Britann.—Quippe minuti, &c.] Feminei dicit. Vet. Sch.

191 Continuo, &c.] Ergo statim, breviter hoc puta. Probat quod dixit, vindicta cupiditatem esse animorum imbecillium, ut sunt mulieres. Quo enim minor est animus, co adfectibus magis percellitur et superatur. Lubin.—Collige] Argue, conclude.

192 Quam, &c.] Feminæ maxime gaudent vindicta: Sed feminæ sunt infirmi animi. Ergo, &c. Farnab.— Cur, &c.] Non est, inquit, quod putes hos perjuros effugere supplicium et non torqueri. Britann.—Nemo, &c.] Quia vincitur animus sexus iracundia. Vet. Sch.

193 Quos, Sc.] Nam, ut gravissime Seneca ait, 'Maxima peccantium pena est, peccasse.' Britanu.

194 Attonitos] Id est, Quos conscientia de diris sceleribus et flagitiis perpetratis semper pavidos, anxios, et perturbatos habet formidine pænæ, quam conscientia semper ante oculos ponit.—Surdo, &c.] Id est, Tacito et latenti tormento, ah aliis non intellecto, animum et interiora adfligente, quod nominat occultum flagellum. Hasunt illæ Furiæ infernales, quibns Orestes, Alemæon et alii fnermat agitati. Idem.—Mens, &c.] Id est, Conscientia sua pænis et verberibus adficit. Vet. Sch.

195 Animo, δc .] Præstante officium tortoris: Quo nullum tormentum truculentius. Unde Democritus dixit, neminem usque adeo fortem et magnanium esse, quem non mala cou-

scientia reddiderit timidissimum.

196 Pana, &c.] Ad sequentia refer. Nocte et die suum testem in pectore gestare, est pæna vehemens.—Vehemens] Gravis et intolerabilis, qua quis in universo mundo angustias patitur. Lubin.

197 Cæditius] Judex illius temporis apnd Vitellium erudelissimus, qui semper graviotibus suppliciis delectabatur.—Rhadamanthus] Inferorum judex justissimus, et maxime severus, Jovis ex Europa filius, rex Lycia fuit. Lubiu.—Quas, §c.] Cædicium aulienm Neronis erudelissimum fuisse vult intelligi satellitem. Vet. Sch.

198 Nocte, &c.] Testem scilicet, qui nunquam cessat accusare, reum convincere, et de illo supplicium sumere, quo nulla pæna, nullus cruciatus, nullum tormentum gravius et truculentius excogitari potest, et quod ipsum, revera pæna infernalis.—Testem] Conscientiam carnificem. Unde egregic Ausonii illnd: 'Turpe quid ausurus te sine teste time.' Iden. Ex illo Quintillani, 'Conscientia mille testes.'

199 Spartano, &c.] Glauco. historiam ostendit fieri non posse, ut qui depositum abnegarit, pœnam effugiat. Cum Glancus Spartanus cum tota domo interierit, non solum quia denositum non reddidcrit, sed quod cogitaverit tantum de eo non reddendo. Hanc historiam recitat Herodotus lib. vi.- Pythia] Apollinis sacerdos fatidica, qui Pythius dictus a serpente Pythone occiso. Lubin .-Spartano] Glancum dicit genere Spartamm, qui creditum fidei suæ thesanrum, a Melesio quodam, et repetentibus hane pecuniam heredibus, filiis ejusdem Milesii, reddere dubitavit: cum Apollinem consulnisset quid sibi suaderet, frandaretne perjurio quod ad sacramentum vocaretur, an sine sacramento fidei commissum redderet: cui Deus respondit, pœnas

soluturum hoc ipso quod dubitavit creditum restituere. Quo responso Glancus territus, paravit se citra sacramentum reddere. Hæc narratio in vi. 85. historia Herodoti est. Reddidit ergo Glancus, quia timuit, non quia voluit: unde pænas dignas secleris non effugit. Hoc est apud Herodotum, ὅμυν, ἐπεὶ θαναπός γε καὶ εὕορκον μένει ἄνδοα, Vrt. Sch.

200 Haud, &c.] Non inultam tandem aliquando illam malam voluntatem fore et quod Deum tentaret.— Quod dubituret] Nam consuluisse dicitur oraculum, an reddere deberet; deinde etiam repetentibus regessisse, quod non meminisset de accepto, sed melius tamen se consideraturum.

201 Depositum, &c.] Fidei commissum non reddere.—Fraudem, &c.] Id est, suum seelus ac dolum juramento palliare et excusare. Lubin.—Jure] Tmesis, pro jurejurando.—Depositum, &c.] Non reddere fidei commissum, sed pejerare. Vet. &ch.

202 Quarebut] Explorabat et tentabat, ecquid etiam Deus hanc frandem esset approbaturus. Lubin.

203 Suaderet] Summum facinus erat, tentare Deum, an etiam injustitiam approbaret, qui ipsius justitia idea videri volebat. Idem.

204 Metu, &c.] Metu pænarum quas oraculum minitabatur, juxta illud, 'Tu nihil admittes in te formidine pænæ.'—Non, &c.] Non amore virtutis et justitiæ; quia timuit, non quia sponte volnit. Secundum illud, 'Oderum peccare boni virtutis amore.'—Et, &c.] Quamvis reddiderit. Idem.—Reddidit, &c.] Timens pænam, non pro voluntate. Vet. Sch.

205 Vocem, &c.] Id est, totum oraculum verum fuisse demonstravit.—
Adyti] Vatis ex adyto, id est, ex loco templi intimo, inaccesso, ab α et δύω.—Dignam, &c.] Quia Deo et illo templo dignum erat malitiam odisse, et vera prædieere.—Veramque] Id est, Sensit verum esse, quod ex ora-

culo audiverat: ipse cum tota familia paulo post exstinctus est. Lubin,—Vocem, &c.] Quæ illi Apollo fuerat minitatus. Vet. Sch.

206 Exstinctus tota] Ut apud Herodotum Leotychidas recitat. l. vi. Lubin.—Cum, &c.] Cum omnibus suis vel propinquis eradicatus est. Vet.

207 Et quamris] Id est, licet illi propinqui longa serie propagati essent. Lubin.

208 Has, &c.] Ex Oraculo hoc dicit. Nam illud iterum responderat, vel ob id ipsum pænas soluturum, quod voluisset fraudulenter agere, Deumque tentasset.—Sola voluntas] Hinc Jetorum illud: 'Pari sorte scelus et sceleris voluntatem. Voluntas habetur pro facto.' Nedum ipsum factum vel peccatum. Idem.—Has patitur, &c.] Qui, inquit, animo scelus cogitat, tanquam commiserit, sie eum conscientia sua torquet. Vet. Sch.

209 Nam seelus, &c.] Egregia sententia, cum sacris literis conspirans; non quidem secundum humanas leges, sed ex jure divino. Id est, Qui cogitavit et deliberavit apud se scelus committere, reus est æque, atque si cogitata perpetrasset. Lubin.—Nam, &c.] Id est, Qui cogitaverit scelus admittere, reus est, tanquam si cogitata perpetraverit. Vet. Sch.

210 Facti, &c.] Apud Denm revera, qui animum respicit, reus habetur. Nam scelera vel mala facta, uon ex se vel per se adeo mala sunt, quam quod ex malo animo proficiscuntur.— Cedo, &c.] Quantum supplici credis ipsum manere, qui re ipsa se turpi opere commaculavit?—Conata] Res cogitatas: Passive.

211 Perpetua, &c.] Redit jam ad demonstranda conscientiæ tormenta, quæ ait esse continua et perpetua; et demonstrat, quænam illi tormenta persentiscant, qui crimina admiserunt.—Nec mensæ, &c.] Inter epulandum, cum genio voluptatique in-

dulgendum est. Imo tantum abest, ut edendi tempus alicui impune indulgeat, ut quosdam vix respirare permittat. Lubin.—Nec, &c.] Nec edendi tempora concedit. Vet. Sch.

212 Faucibus, &c.] Id est, Non aliter ac si gravi febri correptus esset, et siccis faucibus nihil deglutire queat: nt cibus ei inter maxillares dentes crescat, sic omnia fastidit. Nam fraudum conscientia omnia ipsi contaminat, etiam pulcherrima et optima.—Ut, &c.] Præ attonita trepidatione, et continuo cordis æstu semper sitiunt et comedere non possunt. Lubin.

213 Sed, &c.] Vinum pretiosum tanquam insipidum exspuit. Ob animi cruciatus etiam corpus panlatim absumitur et atteritur, nec suas facultates integras retinet. Undectiam suavissima illis amara. Lubiu.—Sed, &c.] Cum apud conscientiam suam cogitat de admisso scelere. Vet. Sch.

214 Albani, &c.] Vina vetustate sua commendata. Quod vinum Albanum vetustissimum et optimum omnibus placet, huic soli displicet. Plin. IV. 2, et 61.

215 Ostendas, &c.] Id est, Si ipsi melins vinum porrigas, tum indignationis et fastidii signum, rugas in frontem contralit. Lubin.

216 Velut, &c.] Non secus ac si acetum ex Falerno vino acerrimum bibisset. Idem. Sic quidem Lubinus, sed aliter Grangæus: Duo, inquit, genera Falerni, alterum austerum, dulce alterum; austerum melle linire et mitigare solebant, ex coque mulsum conficere, non tamen ita poterat misceri, quin aliquid austeritatis remaneret.—Velut, &c.] Aceto Falerno. Vet. Sch.

217 Nocte, &c.] Id est, si solicitudo cor urens ex mala conscientia, postquam din multumque in lecto se versavit, forte brevem somnum ipsi indulsit, paulo post conscientia scelerum excitatus, rursus evigilat.—Si, &c.] Quod certum non est, vel saltem rarissimum. Lubin.

219 Continuo] Somniare incipit de templo in quo pejeravit. Quasi dicat: Etiam sua scelera in somnio et quiete ipsi quietem non indulgent.—Violati, &c.] Quae in falsum testimonium citavit. Idem.—Et, &c.] Ubi pejeravit. Vet. Sch.

220 Et, &c.] Imprimis te, quem defraudavit, videt.—Quod, &c.] Parenthesi include.—Præcipuis] Præ aliis anxietatibus sudorem exentientibus.—Sudoribus] Nam æstuantis animi indicium permaximum sudor. Hic autem sudores pro anxietatibus; vel mens pro præcordiis, seu ipso corde. Cum 'tacita sudant præcordia culpa.'

—Urget] Angit, et persequitur. Forte legendum urit. Lubin.—Sudoribus, &c.] Ex perturbatione somnii. Vet. Sch.

221 Te, &c.] Quem fefellit, et cui depositum denegavit .- Sacra | Exsecrabilis, terribilis, tanquam cujusdam infernalis Furiæ. Illorum enim facies quibus injuriam fecerunt, semper illis ob oculos versantur. Hinc Orestes furiosus, censet suam matrem semper sibi a tergo esse. Lubin. Ordo est. Tua imago sacra et major humana, turbat pavidum. Nam existimat se videre imaginem amici circumventi, sacra quadam et venerabili specie, et majore humana effigie, quales solent apparere umbræ. Britann.—Tua, &c.] Tu illi es pro sacris, cui fraudem fecit. Vet. Sch.

222 Fateri] Se seelus summum admisisse, et summa etiam pæna dignum esse. Lubin. — Cogitque, &c.] Quod debetur, reddat. Vet. Sch.

223 Hi, &c.] Mali nimirum nunquam sunt quieti, semper sunt pavidi et meticulosi. Aurenm profecto illud Isidori: Vis nunquam tiustis esse? Recte vive.—Ad, &c.] Quoties fulgura audiunt, quae mitti a Jove putant, sceleratis puniendis: quod et de Caligula refertur. Lubin.

224 Exanimes, &c.] Scilicet sunt: vel concidunt, cum primum tonitru murmurare inceperit. Omne enim peccatum meticulosum et pavidum. Contra bona conscientia nihil securius, quæ murns aheneus. Lubin.

225 Non, &c.] Ordo est et sensus: Exanimes sunt, quasi ignis cadat non fortuitus, nec rabie ventorum, scd iratus, ut vindicet. Dicendo antem fortuitus vel fortuitu seguitur Epicureos, qui divinam providentiam tollentes omnia casu moveri putabant. Britannic .- Ventorum, &c.] Cum illi violenter inter se confligunt. Physici scribunt, auod ex collisione ventorum et nubium, non secus ac lapidum, ignis eliciatur, Idem .- Hi sunt, &c.] Physici nam adserunt ex conflictu ventorum vel nubium, tonitrua vel fulgura fieri: nam ex nimio flatu vel certamine ventorum nubes inter se conlisæ tonitrua et coruscas faciunt, veluti saxa inter se conlisa ignem excutiumt: refer ad vers, 25. Vet. Sch.

226 Iratus] Sceleribus hominum, tanquam vindex eorundem.—Ut, &c.] Ut supplicium de sceleratis sumat. Britann.—Judicet] Alii, vindicet.—Ignis] Fulmen, quod est vis ignea quædam.—Iratus, &c.] Propter sua commissa. Vet. Sch.

227 Illa, §c.] Si prima tempestas vel fulgur nihil nocuit, proxima quæ sequitur solicitudine majori timetur: velut illa tempestas, quæ ipsi pænam adferet, in diem præsentem sit dilata. —Cura, §c.] Majori anxietate. Hujus exemplum habuimus in Caligula. Lubin.

228 Velut hoc, &c.] Quasi ex composito in hunc serenum diem, et propterea alias minus metuendum, dilata esset. Pro hoc ergo mallem legere huic.

229 Præterea, &c.] Præterea si in morbum incidant, censent illum vindictæ loco a Deo immissum.—Lateris, &c.] Pleuritida.—Vigili, &c.] Utpote in acuto morbo, quæ febris

dormire non sinit. Idem.

230 Si, &c.] Si cœperit ægrotare. Vet. Sch.

231 Infesto] Irato, læso, et graviter sceleribus offenso. Nihil autem miserius quam Deum sibi offensum credere.—Saxa, &c.] Quæ irati in homines sceleratos conjiciant, quibus nocentes percutiant et puniant. Lubin.—Infesto, &c.] Irato, læso numine. Vet. Sch.

232 Pecudem, &c.] Non audent votum facere. Nam Deum sibi infestum credunt, et desperant de Dei misericordia, quo nihil esse potest miserius. Lubin.—Pecudem, &c.] Sacrificia promittere pro sanitate recuperanda non audet, tanquam reus. Vet. Sch.

233 Balantem] Non audet ovem, vel agnum sacrificio offerre, tanquam rens.—Cristam, &c.] Gallorum fibræ Diis gratissimæ credebantur, quibus Lares et Penates præcipue placari credebantur. Plin. x. 19. Gallum et Æsculapio solvebat, qui convaluerat.

234 Quid, &c.] Nihil enim illi sperare possunt. Miserrimi sane quibus illud negatum, quod omnibus hominibus relictum credebatur. 'Spes' enim 'sola remansit humo.'—Nocentibus, &c.] Ægrotis et sceleratis. Lubin.

235 Vel, &c.] Qnam ipsi nocentes: Quæ hostia tam vilis est, quæ pro sceleratorum vita mactari debeat, quæ non potins vivere debeat, quam homines impil et scelerati? Lubin,

236 Mobilis] Nulla constantia est in malis. Illi enim ante facinus et in ipso facinore sunt constantes et confidentes; post perpetratum scelus pavidi, meticulosi, et sibi sceleris male conscii resipiscere volunt; non tamen possunt, ipsi ad vitia proni, dulcedine jam et consuetudine præpediti, atque abjecto pudore in vitius confirmati. 'Nullum enim vitium desinit ubi incipit.' Seneca. Farnab.

-Malorum] Sceleratorum et nocentium hominum.

237 Superest, &c.] In scelere perpetraudo sunt constantissimi: abundat in illis confidentia. Idem .- Quid, &c.] Gravissime Seneca: Quid egeris. tum patebit cum animum ages. Id est, quantam sceleris magnitudinem admiserint, demum apud se reputare incipiunt, peracto scelere. Idem .-Cum ad perpetrandum Cum. &c.] seelus venerint, in eadem constantia perstant, ut sperent etiam illicita dehere omni modo fieri: peraeto facinore, ex ipsa conscientia animi eorum ab illa dejiciuntur constantia. Vet. Sch.

239 Tamen, &c.] Id est, licet scelerum suorum tormenta sentiant, a scelere tamen abstincre nequeunt, et semper flagitiosos suos mores natura repetit, quia habitum malitiæ contraxerunt, ad vitia redeunt, tanquam sus lauta ad volutabrum, et eanis ad vomitum.—Natura, &c.] I. e. Ipsi scelerati, quasi depravatæ naturæ imperio.—Morce] Sceleratos, et damnandos, quibus adfucrant. Farnab.—Tamen, &c.] Sentiunt se malefacere, et tamen faciunt. Nam ipsam consuctudiuem verterunt in naturam. Vet. Sch.

240 Fixa] In prava consuctudine et malitia confirmata. Lubin.—Nam, &c.] In malo enim et immoderato finis et modus uon est. Et ratio est; quia recte agere tantum uno modo possumus, male infinitis. Nam 'bonum simplex, malum multiplex.'

241 Quando, &c.] Ille tous perfidus, qui semel verecundiæ, matris virtutum, limites præteriit, nunquam pudorem recipiet, quem semel de perfricta fronte dejecit. Lubin.

242 Ejectum] Qui semel transversini ad vitia abreptus est, nunquam ad bonam frugem revertetur.—Attrita, §c.] Perfrieta: Martialis, 'Aut cum perfrieuit frontem, posuitque pudorem.' Idem.

243 Quisnam, &c.] Id eo dicit; nam cum quis semel peccavit impune, sæpius et frequentius peccare desiderat. Lubin.—Uno, &c.] Ut unum scelus semel admittat, et non idem frequentius repetat.—Quisnam, &c.] Quis est hominum, qui cum semel peccaverit, uon hoc frequenter desideret? Vct. Sch.

244 Dabit, &c.] Pedibus vincietur olim, et ligabitur qui te decepit. Hoc ergo in consolationem Calvini.—Vestigia, &c.] Pedes suos in carcerem diriget. Lubin.—Noster perfidus] Frandulentus ille et perjurus, de quo nobis sermo fuit.—Dabit, &c.] Ligabitur in carcerem. Vet. Sch.

245 Et, &c.] Id est, In tenebricoso careere unco ferreo constriugetur. vide Sat. x. 66. Lubin.—Carceres, &c.] Unco nam ferreo trahebantur a populo, qui merebantur sic puniri. Vet. Sch.

246 Aut, &c.] In insulam ejus maris exsilio deportabitur. In illis insulis rupes et scopuli erant.—Scopulosque, &c.] Quæ insuke frequentatæsunt a magnis civibus exsulantibus. Gyaram et vicinas Cycladas intelligit. Grang. Notat tempora sua, quibus multi et magni eives relegabantur.

247 Pana, &c.] Crudeli et horiendo supplicio, quo sceleratus ille punietur, tu te delectare poteris et recreare, considerans Deum esse justum malorum vindicem.— Exsulibus, &c.] Κατὰ κοινοῦ. Id est, patietur exilium: in insulam exilio deportabitur. Vet. Sch.

248 Nominis, &c.] Hominis seelerati, et tibi invisi, enjus nomen non nisi ingenti stomacho et indignatione audire queas.—Tandemque, &c.] Demum libens et la tus Der justitiam prædicabis, et rescisces Deum non esse surdum nec ca cum.

219 Nec, δc.] Ommno audice et non negligere perjuria et scelera hominum, et preces vindictam contra malos implorantium.—Teiresiam, &c.] Id est, Aliquem cæcum, ut Teiresias, qui res hominum introspicere nequeat. De Teiresia vide Metamorph, Ovidii. Hie a Junone visu privatus fingitur. Hygin. Fab. 75.—Nec, δ·c.] Dicturus es, et potentes et exaudibiles esse Deos. Vet. Sch.

SATIRA XIV.

1 Plurima Hac antepenult. Satvra, quæ ήθικωτάτη, sanctissima et pulcherrima est, reddit eaussam Juvenalis, quare tot passim flagitiosi et scelerati existant. Initio hie sensus est: Plurima sunt mala facinora, et famosa seelera, sinistra fama digna, quæ ipsi parentes pueris a se natis monstrant, et tanquam hæreditaria tradunt .- Fuscine | Ad hunc Satyra hæe scripta; quis vero ille fuerit, non legi.-Fama, &c.] Infamia, turpia, famosa; vel quæ malam famam adferunt, et maculam sinistræ famæ alieni adspergunt. Lubin.- Plurima sunt] Contraria mala institutio in naturam vertit. Horatins: . Utcunque defecere mores, Dedecorant bene nata culpæ:' Vet. Sch.

2 Et, &c.] Quæ rebus bonis et candidis aliquam turpitudinis maculam inurunt, quæ rebus politis rugam et inæqualitatem aliquam addunt.—
Maculam, &c.] Alii legant maculam hæsuram, id est, non facile eluendam. In quibusdam exemplaribus post primum aut secundum versum ex MSS. Canterus et Pulmannus hunc inseri volunt: 'Et quod majorum vitio, sequiturque minores.' Quem juro Lipsius removet, ineptum diceus et sententiæ turbatorem. Epist. 15. lib. tv. Fnit enim hic versus pro argumento Satyræ. Lubin.

3 Quæ, &c.] Qui sanc plus exemplo, quam peccato nocent. Idem.— Pueris, &c.] Filiis. nt Virgilius: 'Tuque puerque tnus.' Vet. Sch.

4 Si damnosa] Primum facinus et scelus alea est. Si pater senex aleæ lusu delectetur, tum puer ejus adhuc bulla, insigni ingenuorum puerorum, ornatus, eodem lusu delectatur.— Damnosa] Qua integra patrimonia sæpe perdebant.— Heres, &c.] Nobilis puer adhuc admodum parvulus, et bulla ornatus, quæ cordis efficien habebat. Berould. Annot. cap. 22.

5 Parroque, &c.] Id est, Eadem arma, talos, et ludendi instrumenta, parvo alveolo vel tabula (postea cum adoleverit majori usurus) in qua tesseræ discurrent, movet, et exercet. Lubin .- Parvoque, &c.] Arma aleatorum sunt tesseræ, tali, aleæ, quæ fritillo moventur, et agitantur priusquam jaciantur in abacum, vel al-Fritillum ergo instrumentum est, vel vasculum, in quo tesseræ fritinniunt, et cum sono subsiliunt, concussæque agitautur. Nam fritillum, iuxta vocabuli veriloquium, est διάσειστρον. Fritinnus vetus vox est, qua motitationem et subsultationem cum sono significat; a fritinnus igitur diminutivum fritillus: inde fritinnire Nonio, subsilire cum sono. Salmasius in Fl. Vopiscum.-Bullatus] Adhuc

parvnlus.—Parvoque, &c.] Fritillus pyxis cornea, qui fimus dicitur Græce. Fritinnire aves dicuntur, strepere, aut sonarc. Apud antiquos in cornu mittebant tesseras, moventesque fundebant; aut fritillum, pyrgum dixit. Vet. Sch.

6 Nec, &c.] Filius patre sno melior et frugalior non crit, qui incontinentiam a patre didicit. Lubin.—De se] Quam de patre.

7 Radere, &c.] Id est, Qui tubera terræ radere, et in cibum præparare ad excitandum appetitum. Alii rodere legunt, id est, Vorare cum aviditate.—Tubera] De his dictum Sat. v. Hæc enim habebantur in maximis deliciis. Lubin.

8 Boletum] Delicatissimum luxuriosorum ferculum. Est autem boletus genus fungi inter omnes optimi. De hoc etiam Sat. v. 'Vilibus ancipites fungi ponentur amicis, Boletus domino.'—Eodem jure, &c.] Delicatissimo condimento, quo boletum condiit.—Natantes, &c.] Hoc pertinet ad abundantiam et nimium luxum.

9 Ficedulas] In summis deliciis habitas. Germanis dicuntur Schneppen, a captandis hiante ore culicibus.— Nebulone] Frugiperda et gulone sc. monstrante: Alias proprie nebulo, qui nebulam mendaciis obtendit. Grang. Vel, qui non pluris est quam nebula. Britann.—Mergere, &c.] Id est, A patre didicit Inxuriosus, et gulosus. Vet. Sch.

10 Cana, &c.] Gula patris vetula, et canis obsita, vel patre cano guloso.—Cum, &c.] Qui puer in hisce deliciis vel ad septimum tantum actatis annum pervenerit, postea emendari non poterit. Alii puero leg. Lubin.
—Et eana] Patris, id est, vetula. Vet. Sch.

11 Nondam, &c.] Paulo post septennium: nam primum infantibus post septem menses dentes nascuntur: septimo autem anno decidunt, et statinu renascuntur.

12 Barbatos, &c.] Graves et severos rigidosque Philosophos, et bonorum morum informatores. Lubin.—Barbatos, &c.] Philosophum licet ad erudiendum adhibeas, semel imbutum luxuria patris non posse revocari. Vet. Sch.

13 Lauto, &c.] Splendido et sumtuoso apparatu. Lubin.

14 Non, δc .] Scoptice. Non vult degener esse a patris moribus, nec deflectere a paterno luxu: ut habeat culinam multijugis pretiosisque obsoniis instructam.

15 Mitem, &c.] Cum interrogatione et indignatione hæc legenda sunt: ut sit sensus; Docetne pater filium suum, ut animo sit miti et benigno. et moribus æquis, modicis erroribus; et servos constare eadem materia qua nos? an potius docet uti crudelitate? Britann. Vel pater crudelis dum in servos flagellis sævit, clementiam, quæso, an crudelitatem præcipit filio? proculdubio crudelitatem. Farnab .- Modicis, &c.] Ut sit ægnus et clemens modicis suorum erroribus, considerans, quod sint cognati, fratres, et ab eodem Jove oriundi. Ita dicit, quia nemo est sine vitiis, et nostra virtus nihil alind, quam minor vitiorum particula, teste Hermete. Et Horat. 'Nam vitiis nemo sine nascitur, optimus ille Qui minimis urgetur.' Lubin .- Mitem, &c.] Interrogative pronunciari potest: sed melius, ironicωs. Pro Ironia dictus est sensus. Mitem animum præcipit Rutilius. An putas eum sævire, qui gandet plagarum strepitu? Ironicws, et mores modicis erroribus aquos, quos, quia nemo sine vitio est, ideo tolerabilius indulgentem. Vet. Sch.

16 Atque, &c.] Periphrasis elementiae et misericordiæ, quam illi vere exercent, qui ex cadem materia servos et dominos constare putant. Lubin.—Nostra] Eadem quæ nobis est, ex qua nos constamus et compositi sumus,

17 Materia] Si ad primam originem revocenur, e terra sumus. Alias, carne et ossibus, quibus et nos constamus. Lubin.—Paribusque clementis] Eisdem principiis, quæ sunt ab elementis; imo eisdem illis quatuor, terra, aqua, aëre, et igne.

18 An særire, &c.] Vel, an potius crudelitatem docet pater sævus? ut supra dictum: procul dubio crudelitatem.—Rutilus] Notissimus illa ætate, quem obiter notat, et pro quocunque crudeli parente ponit.

19 Et, &c.] Qui dulciorem esse ceuset plagarum strepitum, quam Sirenum cantum. Notat animum immitem et crudelem.—Sirena] Accusativus pro Sirenem. De Sirenum numero, quod tres fuerint, et quæ porro fabulantur Poëtæ, nota sunt. Sensus Auctoris est, quod voces Sirenum nihili faciat præ sono et strepitu, quem edunt flagella, dum servi vapulant.—Et, &c.] Dulciorem esse flagellorum strepitum, quam cantum Sirenarum. Vet. Sch.

20 Antiphates] Domus suæ carnifex, Antiphate Læstrygonum rege non mitior. Qui carnifex et latro potius est domus et familiæ suæ ob sævitiam trementis et trepidantis, quam dominus. Porro Antiphates Læstrygonum rex et Polyphemus Cyclops, crudelissimi, humanis carnibus vescebantur. De Polyphemo Virgil. Æneid. 111. 'Visceribus miserorum, et sanguine vescitur atro.' Hygin. Fab. III. 125 .- Trepidi, &c.] Domesticorum et familiarium ob crudelitatem domini trepidantium et contremiscentium. Lubin .- Antiphates, &c.] Carnifex potius, et latro domus suæ, quam dominus. Læstrygonum rex Antiphates, et Polyphenius Cyclops, qui homines comedebant. Vet. Sch.

21 Tum, &c.] Tum suo judicio felix et beatus sibi videtur, quoties servi ad supplicium rapiuntur; quoties carnifice vocato, servo cuidam nequam stigma inuri curat. Lubin. Lipsius etiam hæc ad frontis inscriptionem seu stigma refert; sed Passeratius ad quæstionem; nam antiquos adhibito igne usos in quæstionibus constat.

22 Duo, &c.] Furto abducta, vel amissa. Farnab.—Duo, &c.] Id est, sic servus cruciatur propter duo sabana. Vet. Sch.

23 Quid, &c.] Sensus est, Pater qui lætus est tormentis suorum servorum, quam viam vivendi aliam ostendit juveni, nisi quam ipse tenet?—Catenæ] I. e. Compedum, quibus continetur servus in ergastulis.—Quid, &c.] Paterna crudelitate.—Inscripta, &c.] Quanquam ibi includuntur, inscripti sunt. Vet. Sch.

24 Quem, &c.] Sc. juvenem mirifice delectant.—Inscripta, &c.] Quorum frontibus notæ stigmate inscriptæ vel inustæ sunt.—Ergastula] Hoc loco pro mancipiis ipsis, et servis qui sunt in ergastulo, ut Sat. viii. 180.—Carcer, &c.] Nam ruri servi catenis vincti opus exercebant. Lubin. Vel, quia ergastulum locus in villis subterraneus erat ad carceris formam, ut vult Lipsius 2. elect. c. 15.—Adficiunt] Lætum faciunt, delectant. Vet. Sch.

25 Exspectas] Idem fere iisdem verbis dixit Sat. vii. 240. Subjungit autem quartum scelus, quod matres filiabus scortationis et adulterii exemplum essent.—Larga, &c.] Illius famosissimæ mæchæ suo tempore, quam obiter notat.—Exspectas, &c.] Speras quod filia meretricis casta possit esse, quæ non potest nomina mæchorum matris suæ continuo ac uno spiritu dicere? Vet. Sch.

27 Tam, §c.] Cujus mater tot mœchos habet, quorum nomina filia recitare uon poterit, tam cito, vel tam veloci cursu, quin ter decies respirare cogatur.—Contexcre, §c.] Velocitate linguæ properanter enumerarc. Lubin.

28 Ter, &c.] Hyperbolice, quasi uno spiritu omnes percensere nequeat .- Conscia, &c.] Id est, filia adulteriorum matris conscia fuit, cum adhuc parvula et virgo esset, ut mirum non sit hanc matris exemplo esse corruptam. Idem.

29 Virgo] Olim, jam vero ipsa matris exemplo adultera .- Ceras, &c.] Id est, Eadem filia, jam matre dictante, ceras vel tabellas ad amatores snos scribit.-Hac, &c.] Matre sno exemplo præmonstrante, vel simpliciter dictante. Farnab.-Pusillas] Decore, pro ætate respectu matris dixit. quæ major est. Lubin .- Cerus, &c.] Dictante ut hæc disceret jucunde, pro ætate. Vet. Sch.

30 Ad, &c.] Quos illa, licet pusilla adhuc, jam habet .- Eisdem, &c.] Quibus mater olim dedit, ut perferant ad amatores .- Cinædis | Spadonibus et ministris impuris. Hi enim mulieribus inserviebant. Lubin .- Ferre, &c.] Internunciis ministris, qui matris suæ fuerunt. Vet. Sch.

31 Sic, &c.] Id est, Naturale est, ut liberi parentum mores imitentur. ut vitiorum exempla patris, et matris velocius et citius liberos corrumpant. Cicero: 'Plus homines exemplo quam peccato nocent.' Parentes imprimis, quos liberi tanquam vitæ exemplar intuentur. Lubin.

32 Magnis, &c.] Parentibus et majoribus, a quibus proficiscuntur. Quis autem major virtutis aut vitii auctor,

quam parens?

33 Subcunt, &c.] Se animis latenter insinuant. - Unus, &c.] Occurrit quasi objectioni, quod non omnes malis exemplis æque corrumpantor, quos respondet esse paucissimos, non nisi Dei providentia ad virtutem informatos, qui singulari Dei dono illam animi firmitudinem obtineant. Lubin -Unus, &c.] Pater et avns. Vet. Sch.

34 Hac, &c | Turpia parentum vitia; et meliores parentibus evadunt, quod quidem est rarissimum. - Spernant] Declinent parentum vitia .-Quibus, &c.] Quibus conditor Prometheus peculiare aliquod pectus finxit, quod omnes vitæ fluctus, omnes errorum et vitiorum insultus tanquam scopulus marinus immotus frangat et contemnat .- Arte, &c.] Ex singulari gratia. Lubin .- Hæc, &c.] Id est, tur-Vet. Sch.

35 E meliore Non e communi vel vulgari. Sic e meliore luto factos dicimus, quibus melior indoles contigerit. Lubin. Alii pro E legunt Et .-Titan] Titanis nepos Prometheus, primus hominem e gleba terræ finxisseperhibetur, Fuit autem Prometheus filius Japeti, qui unus fuit ex Titanibus, Vide Ovid, Met. lib, 1 .- Præcordia, &c.] Promethens filius Japeti, qui fuit unus e Titanibus. Vet. Sch.

36 Sed, &c.] Ex natura ignava, prava et vulgari. Sensus est, Posse fieri benignitate naturæ, ut unus aut alter sit, qui a vestigiis paternis declinantes recte vivant, sed reliqui per omnia paternos mores segunntur .-Fugienda, &c.] Mala exempla, Peccata et vitia parentum. Lubin .- Fugienda, &c.] Juvenibus scilicet: id est, multi filii inviti facta parentum sequuntur. Vet. Sch.

37 Monstrata, &c.] Ampla et spatiosa via veteris et consuetæ parentum culpæ, din filiis a parentibus monstrata, a recta via abstrahit et abducit. Din, ab incunte ætate .--Orbital Est proprie vestigium decurrentis rotae. Hoc loco Metaphorice vitæ institutionem significat. bin.

38 Abstineas, &c.] Admonitio præclara ad parentes, ut vel eo uno nomine a vitiis abstineant, ne liberos suos corrumpant et seducant .- Damnandis] Alii leg. Damnis. Sceleribus et flagitiis, quæ vere sunt damna non corporis, sed animorum. - Hujus] Alii, Hujusce. Id est, Hujusce rei, nt quis scilicet abstineat a secleribus et flagitiis, omnium potissima, et potentissima caussa, ne illi, qui e nobis geniti sunt, scelera nostra imitentur. Lubin.

40 Quoniam, &c.] Ob corruptam naturam, ad vitia, quam ad virtutem sumus procliviores.—Quoniam, &c.] Id est, ad mala imitanda faciles sumus: ut Terentius: 'Namque ut est hominum ingenium proclive ad libidinem, Dehinc quæstum accepit.' Vet. Sch.

41 Et, &c.] Mala exempla ubique nobis occurrunt, et homines mali, seditiosi, Rerumpubl. eversores, qualis Catilina erat, ubivis locorum, in quacunque mundi parte inveniuntur. Sed viros bonos, et patriæ liberatores, qualis Brutus erat, ant raro, aut nunquam, vel nusquam invenias. Sie Seneca Epist. 98.: 'Omne tempus Clodios, non omne Catones fert.' Lubin.—Sub axe] Sub quacunque cæli parte.—Et, &c.] Malum hominem ubique invenias. Vet. Sch.

43 Brutus] Brutum hic virum optimum et patriæ liberatorem Catilinæ opponit.—Bruti, &c.] Id est, Cato Uticensis, ex cujus sorore Servilia, natus Brutus. Lubin.—Bruti, &c.] Bonus, ut Cato Uticensis Philosophus. Vet. Sch.

44 Nil, &c.] Sanctissimum profecto, et divinum præceptum, omnibus cubiculis et conclavibus inscribendum, ne teneros puerorum animos et castas aures aliquo scandalo verbi vel operis offendamus.—Dictu, &c.] De verbis intellige.—Visu] De factis turpibus.—Limina] Conclavia, loca. Lubin.

45 Procul hinc] Subaudi sint, vel facessant. Utitur cum singulari decoro solennis illa formula, qua e sacris profanos arecre solebant. Quasi etiam ad saerum illum locum, ubi utiam ad saerum illum locum, ubi pueri sunt, profani accedere non debeant. Brisson. Form. 1.—Puella, &c.] Meretrices; ne turpe aliquud videant, vel audiant a bestiis illis.—Intra,

&c.] Ubi filios habes. Vet. Sch.

46 Cantus, &c.] Scurræ et nebulonis, qui totam noctem-commessando consumit, et turpia atque obscæna ebrius canit. Lubin.—Puellæ lenonum] Meretrices. Vet. Sch.

47 Maxima, &c.] Hoc est, quod supra dixit, Potissimam rationem esse, ut quis a scelere abstineat, ne malum exemplum sint suis liberis.—Puero] Qui semper patris exemplum producti, inquiens: Tamen pater hoc facit. Lubin.

48 Turpe, &c.] Puer te impediat, ne cum videat hæe imitetur.—Nec tu, &c.] Quod parvulus admodum sit. Idem.

49 Scd, &c.] Id est, Si vel infans tibi turpe aliquid ausuro adsit, a peccato ejus præsentia te revocare debet, ne illa videns olim te imitetur. Scribit Plutarch. Catonem seniorem a verborum turpitudine præsente filio sic temperasse, quasi Vestalibus virginibus arbitris locuturus esset, nec cum filio unquam lavisse. Idem.—Sed peccaturo] Impediat te, ne cum viderit hæc, imitetur. Vet. Sch.

50 Nam, &c.] Subjungit aliam caussam, ob quam quis vitio debeat abstinere: Nimirum ut liberos suos male agentes libere possit reprehendere.— Si quid] Si peccaverit filius tuus, ut a Censore puniri et dannari mercatur, tu ipsum objurgare, et exheredare non poteris, quia tuus est filius, teque imitatur.—Ira] Judicio et pœna seu nota Censoris. Lubin.—Censoris, &c.] Ut a Censore corrigi mercatur aut damnari, tamen filius patri non solum corpore, sed et moribus similabit. Vet. Sch.

51 Quandoque] Hos tres versus quidam Parenthesi includunt. Quasi diceret: Quid mirum est, si peccet, inque Censoris pænam incurrat, quandoquidem patrem sunm imitatur: teque parentem non corpore solum et vultu præstat, verum etiam animo et moribus? Lubin.

53 Omnia, &c.] Id est, Cum non solum tua vestigia strenue ingreditur, sed etiam peccando superat. Id.
—Tua per, &c.] Imitando tuos mores, tanquam vestigia.—Omnia, &c.] Deterius quam tu, aut eo deterius quum te magistro. Vet. Sch.

54 Corripies, &c.] Hæc cum superioribus conjungenda, quæ scoptice et ironice legenda sunt. Tanquam absurdum sit patrem nequam, filium snum peccantem velle reprehendere.

—Acerbo, &c.] Vehementi objurgatione et increpatione. Lubin.—Corripies] Filium turpiter agentem. Vet. Sch.

55 Post hæc] Ubi nimirum peccando usque progreditur. Vel, Ubi desieris clamare, pro, insuper.—Tabulas, &c.] Filium ob delicta exheredaturus.

56 Unde, &c.] Id est, Unde castigandi severitatem, et objurgandi audaciam tibi sumes; quo ore et fronte filium tuum objurgabis, cum tu ipse pessimus, et insanus sis.—Frontem] Ut non erubescas filium tuum objurgare.—Libertatem] Parentes enim liberrime filios suos castigant. Jam vero carere debet omni vitio, qui in alterum dicere paratus est. Lubin.—Unde, &c.] Terentius: 'Quo ore illum objurgabis, dic mihi.' Vet. Sch.

57 Vacuumque, &c.] Id est, Cum tu jamdudum peccato insanus sis, et opus habeas, cui medicis per cucurbitam ex occipitio sanguis educatur.

—Cerebro] Ratione sana destitutum.

Lubin.

58 Ventosa, &c.] Sicut qui parum sanæ mentis helleboro indigere dicitur: ita stultum et insanum cucurbitam quærere jubet Juvenalis. Cucurbita enim huic morbo remedio esse potest: sive per cucurbitam κολοκύνθην intelligas, quæ sumta, humores, cerebri actionem impedientes, potenter educit; sive τὴν σικύαν, quam ventosam dicimus, qua sanguis leni scarifi-

catione educitur: Celsus enim l. rit. c. 18. docet, 'Phreniticis, occipitio inciso, cucurbitam admovendam esse.' H. Junius. Ordo est, Et cum ventosa cucurbita jampridem quærat hoc caput vacuum cerebro. — Jampridem, δ_cc.] A medicis qui sanus non est. Cucurbita, σικύα. Vet. Sch.

59 Hospite, &c.] Invehitur rursus in parentes. Qui hospite venturo in domo per familiares omnia expurgarent, et exornarent, non autem curarent, ut illam domum sanctam sanctus et sine labe filius inhabitet.—Hospite] Qui a te forte invitatus. Pulchre Seneca Epist. 5. qui domum intraverit, nos potius miretur, quam supellectilem nostram.—Cessabit, &c.] Nemo otiosus, omnes occupati erunt in labore aliquo atque opere. Lubin.

60 Verre, &c.] Ordo est: Vox tua fremit: Virgis vel scopis purga aream domus. Idem.—Nitidas, &c.] Id est, Fac nitidas. Sic in Test. Viros ostendere Christos, id est, χρίειν. In veteribus glossis, Mallificare, molles ostendere. Salmas.—Verre, &c.] Hoc dicis tuis. Vet. Sch.

61 Arida] Quod aridis locis gaudeat, vel potius, mortua et sine succo. I. e. Aridas et exsiccatas araneas una cum universa sua tela fac descendere, et purga e fenestris. Lubin.—Arida, &c.] Mundentur parietes, vel camaræ. Vet. Sch.

62 Hic laret, &c.] Meliora exemplaria habent, Læve argentum, id est, politum, et sine ulla cælatura.—Vasa, &c.] Anaglypha et figuris cælata, in asperitatem sculpta. Sic Persius dixit, Asper nummus, id est, recens excusus signis et literis asper et inæqualis. Lubin.—Hic, &c.] Anaglyfa sigillis. Virgilius: 'et vasa aspera signis.' Vet. Sch.

63 Vox, &c.] Cum fremitu talia imperiose pronunciat, et servis suis imperat.—Virgamque, &c.] Qua et minetur et verberet. Prafecti, in officii signum, virgam tenebant, qua cessa-

tores percutiebant. Lubin.—Vox, &c.] Virgilius: 'Urget præsentia Turni.' Vet. Sch.

64 Trepidus] Curiose prohibes, ne quid fædum aut deforme in domo tua venturum hospitem possit offendere, eique nanseam movere. Lubin.

66 Et, &c.] Quasi dicat: De his adeo solicitaris, quæ tamen facile emendari possunt. Idem.

67 Semodio, &c.] Dimidio modio ramentorum e serra decidentium. Dicitur autem scobs non solum quod e ligno serra deteritur, verum etiam quod ex attritione laterum habetur, et quod deraditur de metallis. Tali autem scobe vel pulvere immundiciæ in domibus solent tegi. Lubin.—Semodio scobis hæc emendat, &c.] Puto legendum, emundat. Schopp.—Semodio scobis] Nou πρίσματοs. Vet. Sch.

68 Illud, &c.] Hoc est, quod Crates Thebanus, si in aliquam populosam civitatem veniret, se proclamaturum dicebat.—Ut, &c.] Ut filius tuus sine labe domum sanetam, et vitio carentem inhabitet, in qua neque pater peccet, neque filius a patre ad peccandum invitetur. Lubin.— Illud, &c.] Illud non respicis, quemadmodum filio castam domum exhibeas. Vet. Sch.

70 Gratum est] Commendat initio studium propagandæ sobolis utile atque salutare Reipub. si modo filii recte educati utibiles sunt Reip. Lubin.

71 Si, &c.] Si eum accurate instituens, civem bomm reddas, qui opera et consilio patriæ possit prodesse.—
Agris] Agriculturæ, quæ potissima et maxime necessaria pars vitæ humanæ.
Idem.—Si, &c.] Civem bonum, si eum ita institueris, ut sit utilis patriæ.
Vet. Sch.

73 Plurimum, &c.] Repetit locum communem superius tractatum. Quod prima institutio maximum momeutum habeat in vita humana. Id est, Multum interest, quibus artibus et groribus filium tuum a teneris insti-

tuas. Lubin.

74 Moribus] Malisne, exemplo Ciconiæ et Vulturis; an Bonis, exemplo Aquilæ et Accipitrum?—Serpente, §c.] Probat exemplis aliorum animalium, a teneris adsuescere multum esse. Est autem primum exemplum a ciconiis. Porro Plin. l. x. de ciconia ait: 'quod illis in Thessalia tantus honos serpentum exitio habitus sit, ut ciconiam occidere capitale fuerit, eadem legibus pæna, quæ in homicidas,'

75 Devia, &c.] A via et turba hominum remota.

76 Sumtis, &c.] Jam adultiores et pennati.— Animalia] Serpentes, lacertas, ranas, anguillas, &c. Lubin.—Illi, &c.] Quæ a parentibus didicerunt. Vet. Sch.

77 Vultur, &c.] Secundum exemplum de vulture.—Jumento] Mortuo, cadavere jumenti.—Crucibus] Cadavere hominis in crucem acti. Porro vultur tanta sagacitate cadavera insectatur, ut triduo ante illum locum ubi cadaver futurum est, circumvolet. Lubin.—Vultur, &c.] Exemplis docet hoe servare filios, quod a parentibus acceperunt. Vet. Sch.

78 Ad, &c.] Ad pullos in nido relictos. Lubin. — Partemque, &c.] Hominum. Nam antiqui crucibus figebant. Vet. Sch.

79 Magni, &c.] Qui e pullo jam adolevit. Lubin.—Se, &c.] Se ipsum sine adminiculo parentum, jam grandior.—Hic, &c.] Quem parentes tradiderunt. Vet. Sch.

80 Nidos, &c.] Si Plinio standum, non in arbore, sed in excelsissimis rupibus nidificant. Lubin.—Cum, &c.] Cum coperit volare. Vet. Sch.

81 Sed, &c.] Tertium exemplum, ab aquilis, que viva animalia venari solent.—Famulæ, &c.] Jovis enim armigeræ: fulmina illi ministrare fingebantur. Plin. 11. 55. et x. 3. Sed et in aliis Jovi inservinnt, ut in raptu Ganymedis,—Generosæ, &c.] Accipi-

Juv.

tres, falcones. Lubin.

82 In, &c.] In loco ubi saltant hujusmodi feræ.—Cubili] In nido pullis apponitur comedenda. Idem.

83 Inde, &c.] Cum jam maturiores et grandiores pulli aquilæ, inde e nido se levant, et avolant, et jam ad volandum apti, volando se in altum sublevant, tum cibos consuetos, quibus nutriti sunt, quærunt. Idem.

84 Festinat, &v.] Ad lepores, capreas, et alias minores feras. Idem.—Festinat, &c.] Id est, ad venationem; unde nutrita est. Vet. Sch.

85 Rupto, &c.] Ex quo aquilæ pullus natus, et unde exclusus. Lubin.

86 Ædificator, &c.] Quintum vitium, quod luxuriosa ædificia exstruere filii patris exemplo discant.— Cetronius] Alii, Centronius. Hic villis et domibus ædificandis delectatus, suas ingentes opes attrivit, quas ad nihilum postea prorsus redegit filius, iisdem studiis delectatus. Lubinus.—Modo] Paulo ante.—Ædificator, &c.] Cupidus fabricæ. Vet. Sch.

87 Cajetæ] Hie portus erat a nutrice Æneæ ita dietus, ut quidam volunt, in siun Bajano, ubi illa Cajeta fuit sepulta. Alii dieunt Cajetam in Campania fuisse ita dietam, teste Strabone, quod curva sit. Nam Lacones omnia curva Cajetas appellarunt.—Tiburis, &c.] Civitas in Sabinis 16. ab urbe lapidibus in monte Tivoli sita. Lubin.—Litore, &c.] In Campania Cajeta. Vet. Sch.

88 Prænestinis] Non procul a Præneste, urbe Latti, ita dicta a Præneste Ulyssis nepote, et Lattini regis filio. In Romæ conspectu sunt, Tybnr, Præneste, Tusculum. Sat. 111. 190. Britannic.

89 Longeque petitis] Ex Ægypto, Numidia, &c.

90 Vincens, &c.] Superans et excedens sumtus impeusos in tam pretiosa adificia.— Fortuna, &c.] Qua ades fuere nobilissima, Praneste Fortuna, Herculis Tibure; utriusque eti-

am Romæ erant ædes.— Fortunæ] Quam Nero ex marmore Phengite sumtuosissime exstruxit.— Herculis] Quam Martius Philippus, Augusti vitricus exstruxit. Idem.— Vincens, &c.] Apud Præneste et Fortunæ, et Herculis habent ædes: aut certe quod in Capitolio, post ædem Dianæ et Jovis secundam de miraculo operis habent gloriam, Fortunæ atque Herculis ædes. Fortunæ apud Præneste ædem pulcherrimam ferunt fuisse, Herenlis enim ædem Tiburis dicit. Vet. Sch.

91 Ut, &c.] Sie Centronius suis ædificiis Herculis et Fortunæ ædem exstruxit, ut Spado Posides Capitolium.—Nostra] Vei Romana, vel nostri temporis. Britann.—Ut, &c.] Hic Posides spado, libertus Claudii Imperatoris, tantæ gratiæ et potentiæ fnit, ut eum Claudius in Britannico triumpho inter militares viros hasta pura donaverit: cohortibus quoque et aliis provinciis Judææ præposuerit; et lecticæ per urbem vectandi, spectacula quoque publice edendi jus tribuerit. Legitur in Suetonio. Vet. Sch.

92 Dum sie] Ædificat continuo, vel in multis locis habitat.—Habitat] Exstruxit ædificia, quæ habitet. Sed Agitat mallem legere.—Innimuit, &c.] Divitias suas, quanvis amplissimas. Lubin.—Imminuit rem] Minuit patrimonium fabricando. Secutus patrem scilicet: et quod remanserat de patrimonio, filius onnue in ædificiis impendit. Vet. Sch.

93 Fregit] Absumsit, dilapidavit.
—Nec parva, &c.] Erat adhuc aliquid reliquum.

94 Turbavit] Dissipavit, absumsit.
—Amens] Insanus ædificandi studio.
Lubin.

95 Dum, &c.] Non contentus paternis. Sumtuosiora adhuc et magis excelsa domicilia in villis ædificat.

96 Quidam, &c.] Sextum vitium, quod liberi a parentibus superstitio-

nem discant, et exteras religiones: id est; Quidam liberi patrem Judaica superstitione imbutum sortiti, qui Judaicas eerimonias, Sabbata, et septimum quemque in hebdomade diem colunt.—Metwentem] Superstitiose colentem. Sicque Poëta per transitum religionem Judæorum et ejns cultores irridet atque subsannat.—Sabbata] Judæorum festa: hinc Judæi Sabbatarii. Idem.

97 Nil, &c.] Quippe inter precandum cœlum suspicientes, unum tantum Denm agnoscunt Judæi: et Tacit. l. v. 'Judæi sola mente unumque numen intelligant.' Porro quod ait Judæos nubes adorare, calumniose dicit, ut et Aristophanes Scurra, Socratem νεφέλας adorare mentitur. Lubin. Ant revera ad id respexit, quod Deus apparuit Mosi in nebula, totum montem Sinai tegente, ubi a Deo accepit tabulas lapideas, legem et mandata quæ scripsit Deus, ut doceret filios Israël. Judæi ergo nubes adorare dicuntur, quia Deus in nubibus semper iis apparebat : unde illud Mosis in Numeris: 'Nubes tua proteget illos, et in columna nubis præcedes eos per diem, et in columna ignis per noctem.' Britann. Legendam autem videtur Cæli lumen, id est, cælum, περιφραστικώς. Canterus Novar. lect. IV. 2 .- Cali, &c.] Nuda contemplatione colentes. Vet. Sch.

98 Nec, &c.] Exemplo parentum Judaizantium a suilla carne tam religiose abstincut, non secus atque si humana esset: quasi inter suillam et humanam carnem nihil sit discriminis. Sat. vi. 161. Lubiu.—Nec, &c.] Tanquam humanam, porcinam putant. Vet. Sch.

99 Qua, &c.] Qui religionem Judaicam tanquam hæreditariam filio legavit. Tacitus de Judæis I. XXI.— Mox, &c.] Postquam in religione Judaica confirmati sunt, circumcisionem adhibent et priorem virilium cuticulam deponunt. Lubin.—Præputia ponunt] Id est, περιτομή. Vet. Sch.

100 Romanas] Duodecim tabularum. Indignatur Romanos, patriis ritibus et sacrificiis contemtis, et legibus majorum suorum, externam aliorum populorum religionem capessere. Lubin.

101 Judaicum] Divisit diphthongum, ut dicimus Hebraicum, Achaicum; pro Hebræo, Achæo. Idem.

102 Arcano volumine] Pentateucho, vix ulli ethnicorum viso, Judæis sacro et sancto: vel multa mysteria continente.—Moyses] Propheta ex sacra pagina notus.—Tradidit, δε.] Sacerdos: vel Rex ejus gentis, aut ipsius quidem religionis inventor: cujus Cornelins etiam Tacitus meminit. Vēt. Sch.

103 Non, &c.] Nullis nisi suæ religioni addictis, officium præstant: nec viam vel fontem, vel aliud quid, monstrant. Lubin.—Non, &c.] Id est, non confiteri religionis secreta. Vet. Sch.

104 Quasitum, &c.] Respicit ad Judæam, ubi aquarum penuria, quod viatori sitienti fontem quæsitum non monstrent, nisi verpus vel apella reentitus et circumcisus sit. Quod vetus Scholiastes baptizari eos dieit, de lotione et purgatione intelligit.-Verpos Id est, Judaos. Verpus alias significat mentulam. Hic idem est quod apella sine pelle, vel mentulam habens cute denudatam. Turnebus Advers, xxviii, 21. Scalig, de caussis L. L. 1. 28 .- Quasitum, &c.] Ubi baptizantur .- Deducere, &c.] Judæos, qui sine pellicula sunt. Vet. Sch.

105 Cui, &c.] Pater in caussa est, quod filit aliena religione imbuantur, qui septimo die ab omni opere feriatus est, vel qui die Sabbati uihil egit. Lubin.—Sed, &c.] Caussa hujus metus, pater est.—Cui, &c.] Qui semper Sabbatis nihil faciunt. Vet. Sch.

106 Ignava] Sine opere.—Et partem vita, &c.] I. e. Nihil feeit, quo vita humana indigeat, nti quidem diebus profestis.

107 Spoute, &c.] Subjungit jam septimum vitium, quod parentes suis li-

beris avaritiæ anctores sint. Id est, reliqua omnia vitia supra dieta sponte et ultro imitantur filii, (ad prava enim omnes procliviores) unam avaritiam inviti exercere coguntur, quæ juvenibus natura liberalibus, est contra naturam. Illa enim senum vitium: qui, quo minus viæ restat, hoc plus viatici congerunt. Lubin.

108 Jubentur A parentibus instituuntur.

109 Fullit, &c. Ratio, quare patres avaritiam filiis suis inculcent, quod illam illis commendent tanquam parsimoniam et frugalitatem. Id est, Sub specie et umbra frugalitatis et virtutis, avaritia imponit hominibus. Multi enim avaros tanquam frugi homines landant, putantes quod frugalitate patrimonia sua conservent. Decipimur ergo specie recti.— Umbra] Nam obscuram imaginem virtutis habet. Idem. - Fallit, &c.] Sæpius sub specie virtutis, avaritia tegitur. Multi enim avaros tauquam frugi laudant, sperantes quod frugalitate faciente, patrimonia sua custodiunt: et non sentiunt eos caussa avaritiæ facere. Frugalitas quippe avaritiam contemnit, et mediocritatem amat. Vet. Sch.

110 Triste, &c.] Avaritia externo habitu valde sæpe honesta apparet, ut quæ luxuriam condemnet, et frugalitatem et parsimoniam commendet. Avari enim præ se ferunt tristem, gravem, et severum habitum.

111 Nec, §c.] Quasi nemo dubitet de virtute ejus, quod sit frugi et diligens homo. — Tanquam, §c.] A parsimonia commendandus. Idem.

112 Rerum, &c.] Avari enim accuratissime res suas custodiunt, et quidem tantis curis, quibus pervigiles dracones poma aurea Hesperidum, vel aureum vellns in Ponto, ut supra dictum est Sat. 1. et 1v. Idem.

113 Certa, &c.] Quas res longe diligentius custodiunt. Pulchre autem hoc loco avaros cum pervigilibus Draconibus comparat auctor, qui re-

vera bonis suis invigilant. *Idem.*— Certa, &c.] Tanquam ille qui aut mala, aut pellem auream servabat. Vet. Sch.

114 Hesperidum] Pervigil draco custos aureorum malorum in horto Hesperidum filiarum Atlantis,—Ponticus] Draco apud Colchos in Ponto aurei velleris a Phryxo suspensi custos. Farnab.

115 Egregium] Quis populus divitias, ut summum bonum demiratur.

—Verendum] Honorandum et venerandum, qui tantum pecuniæ coacervare possit. Alii non male legunt:

Acquirendi artificem. Idem.

116 Quippe, &c.] Id est, Census, opes et divitiæ crescunt per hos artifices: Metaph. a fabrili arte. Idem.—Quippe, &c.] Fabris patrimoniorum, dum auram popularem captant, et patrimonii opinione delectantur. Vet. Sch.

117 Quocunque, &v.] Per fas et nefas, juste et injuste, justa illud: 'mea nihil refert, dum potiar modo.' Farnab.

118 Incude, &c.] Quia superius fabros dixit, perstat in eadem Metaphora, quasi avari assidue numos fabricent. Id est, assiduo studio, cura, labore, opera, vigilia.—Ardeute, &c.] In eadem Metaphora perseverat, animi cupidine flagrante, operante, vel cupido et avido pectore, numos congerente. Idem.—Incude, &c.] Metaphora a fabris ferrariis, quocunque casu.—Ardeute, &c.] Avaritia operante. Vet. Sch.

119 Et, &c.] Ille pater ergo credit avaros et sordidos, animi felices et fortunatos scilicet esse, qui opes admirantur, et nullum pauperem credunt esse felicem.—Animi, &c.] Ita legendum. Est enim Græcismus; Græci enim dicunt, μακάριος τοῦ θυμοῦ, scilicet ἕνεκα. Farnab. Ai. legunt felicis.

120 Qui] Sc. Pater.—Nulla, &c.] Qui panperes non judicat beatos: qui tamen sæpe longe beatiores divitibus. Seneca: 'Potest etiam et beatissimus animus sub quavis cute latere.' Lubin .- Qui, &c.] Qui patrimonio et divitiis gaudet .- Sibi, &c.] Qualis Apollinis oraenlo declaratus est felicissimus Aglans Arcas, qui nunquam patrium agellum excesserat. cum a Deo quæreretur, quis fidem veræ felicitatis implesset. Vet. Sch.

122 Ire, δc.] Ut in avaritia perseverent, quam feliciter ingressi sunt. Et eandem avarorum sectam sequantur.-Eidem, &c.] Metaphora, Professione et studio avaritiæ. Lubin .-Ire, &c.] Perseverent in avaritia. Vet. Sch.

123 Vitiorum, &c.] Avaritiæ et sordium principia, initia, et quasi quædam primordia, quibus bene perceptis facile ulterius progrediantur, et ad summas opes perveniant, quibus a teneris filiorum suorum animos imbuunt. Dicit autem recte vitiorum in genere: nam avaritia radix omnium malorum, ad omnia vitia viam longe et late sternit .- Protinus A primis annis. Lubin.

124 Minimas Etiam in puerorum minimis opibus, in nucibus, talis: vel in genere, etiam in minimis numulis, &c. Vel quia avaritiæ sordes omnium contemtissimæ sunt.-Ediscere] Ut puer elementa linguarum ediscit. Vide Theophrast. charact. Eth. περί μικρολογίας και βδελυρίας. Idem .- Et, Sc.] Eum sequi in avaritia, quæ nullis satiatur divitiis. Vet. Sch.

125 Mox | Ubi fundamenta mediocriter sunt jacta.-Insatiabile, &c.] Desiderium, more avarorum, totius mundi opes acquirendi. Avari enim animus nullo satiatur lucro. Lubin,

126 Servorum, &c.] Sequentur jam in specie avaritiæ exempla, quibus patres filiis suis ad avaritiam viam sternunt. Id est, Prava, iniqua, et injusta mensura; qua demensum servis suis distribuit, servos defraudat, eorumque ventres attenuat.-Iniquo] Φειδωλώ μέτρω, nimis parva mensura, qua singulis mensibus frumentum illis dat .- Modio, &c.] Prava mensura. Vet. Sch.

127 Ipse, &c.] Graphice Tantalos depingit, qui in omnium rerum copia et abundantia mento tenus obruti, interea egent, et fame atque siti contabescent: 'Inter opes inopes.'-Neque, &c.] Ex nimia avaritia non indulget sibi tantum, ut omnia mucida fragmenta cœrulei panis consumat. et recte semel famem sedet, sed semper illa solicite conservat, quæ postea ipse famelieus devorat. Lubin .--Neque] Id est, Omnia sustinet. Duo negativa confirmativum faciunt. Vet.

128 Mucidal Situ et mucore delibuta. - Cærulei | E mucore, et sic vilissimi. Lubin.

129 Hesternum, &c.] Id est, Qui condimentum ex rebus minutim concisis, ut pisce, liquamine, oleo, vino, porro, mense Septembri, quo talia facile corrumpantur, et hominum corpera maxime morbis sint obnoxia, diu conservare, donce computrescant, solent. Idem.

130 Nec non | Qui vilissimos cibos ex una cœna in aliam servare solet. Idem.

131 Conchem | Fabam coctam cum cortice elixam, vilissimam. Hine Sat. III. vs. 293. dixit: 'Cujus conche tumes, quis tecum sectile porrum,' &c. Magius 11. 10. Alii legunt Concham, et piscem esse dieunt de genere testaceorum. Britannicus, - Æstivam] Alii leg. Æstivi, &c. Piscis illius vilis, æstatis calore putrescentis et corrupti. Lubiu.-Alterius, &c.] Id est, Fabam coctam, quæ illi remansit, in alium diem cum sardina servat .--Cum parte, &c.] Genus piscis salsi. Tet. Sch.

132 Signatam] Ad ulteriorem avaritiam refer. Id est, Sigillo custoditam et observatam, ne tales deliciæ possint imminui. Lubin .- Cum parte lacerti, &c. putrique siluro] Silurum

pro piscis genere vulgaris, atque non magni, videtur posuisse in characterismo hominis deparci. Hoc enim facit ad exaggerandas sordes hominis ultra modum parci, qui dimidiatos piscienlos minutos in alterum diem servat, ac mensæ reponit, cum æstiva conche, qui vilis est cibus pauperculorum hominum. Nam Silurus ipse qui Sturio est, vel Glanis, non videtur admodum familiaris hujusmodi mensis, quales ibi describit Satyricus: nec magnæ hoc parsimoniæ indicinm esset, ingentem piscem, qualis est Sturio, dimidium servare in alteram conam. Sulmas.

133 Filaque, &c.] Id est, non capitati sed sectivi, parce apposita.— Numerata] Mire amplificat descriptionem sordidissimi Euclionis, quasi etiam fila capitati porri numerarit.— Includere] Aliquo promtuario, ut in alteram comam reservetur. Idem.

134 Invitatus, &c.] Si ad tales epulas etiam mendici de ponte invitentur, se venturos negabunt, et recusabunt.—Ad, &c.] Ad sordidum adeo convivium, ad epulas fædas et corruptas.—De ponte] In hoc mendicabant, ut dictum Sat. IV. 116. et v. 'Dirusque a ponte satelles.' Idem.—Filaque, &c.] Bene, sectivi; quia quando ponitur cultoribus hortorum, tunc secatur.—Aliquis, &c.] Quia mendici in pontis itinere sedent. Vet. Sch.

135 Sed, &c.] Dixit quibns sordidissimis et turpissimis artibus acquirant divitias; subtexit jam stultitiam divitum, qui inter tot opes inopes viverent.—Quo, &c.] I. c. Ad quid, et in quem finem divitias per tot labores coactas vis habere, si iis uti non vis? Valer. Avaritia nec habendi fructu felix, et cupiditate quærendi.—Tormenta] Servorum et tui ipsius inediam, famem, et miseriam.—Couctas] Accumulatas, coacervatas tot cruciatibus. Salmas.—Sed, &c.] Id est, Ubi sunt divitiæ, si non ipsis uteris? Vet. Sch.

136 Cum, &c.] Egregii versus. Cum manifeste arguat hominem insaniæ, certissimo et manifestissimo furore miserrime et famelice vivere, ut dives atque splendidus moriaris.—Manifesta, &c.] Furor et amentia, alias Phrenitis dieta. Lubin.

137 Ut, &c.] Vitam in summa angustia et egestate transigere, ut dives moriaris.—Egenti fato] Sorte et statu fatali, ut egeas. Alii, egentis. Idem. -Ut, &c.] Id est, Cum egestate vitam tolerant, ut divites moriantur. Vet. Sch.

138 Interca pleno] Subjungit aliud genus stultitiæ in avaris, quod cum opibus illis crescat. Id est, Licet sacculus et loculus numis adeo plenus sit, nt os vel summitas ejus colligari et claudi nequeat, tamen pecuniæ sitis nondum expleta est.—Turget] Tumidus et distentus est. Lubin.

139 Crescit, &c.] Alii, crevit. Id est, quanto plus additur divitiis, hoc etiam cupiditatis avaritize. Horat. Crescentem sequitur cura pecuniam, Majorumque fames.' Lubin.—Crescit, &c.] Id est, Quanto plus adduntur divitize, tanto plus crescit avaritia. Vet. Sch.

140 Et minus, §c.] Hoc ex præcedenti consequitur. Seneca: 'Is minime eget mortalis, qui minimum cupit.' Nam: 'Semper avarus eget.'— Ergo] Quia insatiabilis es, plures possessiones tibi coëmis, cum una possessio tibi non sufficiat. Lubin.— Altera] Adhuc una et plures.— Ergo, §c.] Coëmuntur plures possessiones, quia una non sufficit. Vct. Sch.

142 Proferre] Agrorum et ruris tui limites prolongare et extendere. Horat. 'O si angulus iste Proximus accedat.' — Majorque] Si vicini ager fertilior tibi videatur, et illum coëmis. Lubin.—Et, &c.] Producere, protendere. Vet. Sch.

143 Vicina seges] Ex natura hominum, et cum primis avarorum, hoc inquit, quilms res alienæ semper am-

pliores videntur. Lubin. — Et, &c.] Semper avaris res alienæ meliores et ampliores videntur. Vet. Sch.

144 Arbusta] Loca amœnitatis et utilitatis gratia arboribus consita.— Et, &c.] Integrum oliveti monitem: densa, id est, frequenti olea.—Canet] I. e. Albicat. Eo dicit, quia flores oleæ candidi, et quasi cani. Lubin.— Et, &c.] Hyperbole; id est, Integrum montem Oliveti comparas. Vet. Sch.

145 Quorum, &c. | Exprimuntur seeleratæ artes, quibus vicinorum agros, si vendere illos nolint, ad se transferant, illosque vendere cogant. nullo pretio potest pellere vicinum, saltem injuria pellet, immittendo voraces et damnosos boves et jumenta in sata vicini, et id quidem claudestine .- Dominus Possessor montium et arbustorum, si nullo pretio induci potest, ut illa vendat. Lubin.-Si, &c.] Non consentit ad distrahendum: id est, Cum vicinum agrum non poterit pretio elicere, ita agit, ut cogatur vicinus vendere, non patiens importunitatem animalium, quæ ille dimittit ut segetes ipsius depascantur. Vet. Sch.

146 Nocte, &c.] Ita agit, ut cogatur vicinus vendere.—Macri] Et ob id voraciores.—Lasso, &c.] Aratro aut jugo priori die fatigata armenta, ut famelica sint, nam per laborem contrahitur fames.

147 Jumenta] Alii leg. Armenta.

—Ad, &c.] Id est, Nondum maturas segetes, ut devastatis illis cum nullum fructum capiat, vendere cogatur. Lubin.

148 Nec, &c.] Abeunt.—Tota, &c.] Id est, agri seminati segetes et fructus. Norale, proprie ager, qui alternis annis seritur.—Sævos, &c.] Fame exasperatos: sic supra dixit: Rabidam Oresin.'—Quam tota, &c.] Agros seminatos. Vet. Sch.

149 In ventres abeant] Non nisi depastis et devoratis omnibus fructibus et tota segete universi agri.—Falcibus, &c.] Non aliter atque si ager falcibus sit succisus. Lubin.—Falcibus, &c.] Metitum. Vet. Sch.

150 Talia, δς.] Damna et injurias a malis vicinis sibi illatas. Lubin.

151 Venales] Qui alias nunquam venderentur.—Injuria] Vieini avari et potentis qui dolo malo cogit pauperem vendere agros. Idem.—Et quot, \$\fomale\$c.] Molestia confinii potentis. Vet. Seh.

152 Sed qui] Est insultatio in avarum, quod pessimi sermones de illo spargantur, omnes homines de illo male loquantur, quum tot divitias per multas injurias paravit.—Fædæ buccina famæ] Tuba quasi turpis et fædæ diffamationis. Hinc fama cum tuba pingi solet.—Quam, &c.] Quam mala fama est avaris potentibus. Vet. Sch.

153 Quid, &c.] Respondet avarus; Vulgi de se sermones contemnere. Sic Horatius: 'populus me sibilat, at mihi plaudo Ipse domi, simul ae numos contemplor in area.'—Tunicam, &c.] Id est, Ego pluris facio vilissimum leguminis putamen, quam laudes totins viciniæ, si pauper esse cogar. Quasi dicat: Laus sine quæstu est vilissimu. Alii, lupini leg. Lubin.—Quid, &c.] Mala fama, quæ de me loquitur: avaritiam dicit. Vet. Sch.

154 Quam, &c.] Sine quæstu aliquo vilis est conlaudatio. Vet. Sch.

155 Exigui, &c.] Id est, parvi agelli paucissimum frumentum demetientem. Lubin.

156 Scilicet, &c.] Respondet Poëta avaro, per amaram et ironicam indignationem. Quasi dicat: Nimirum nbi dives fueris, eris beatissimus, tutus a morbis, infirmitate, luctu, cura, et longissime vives. Quasi dicat: Divitias non esse eas, qua hominem a corporis et mentis ægritudine possint vindicare; sed divitem etiam majores curas comitari.

—Scilicet, &c.] Id est, Si mediocriter possideas quod tibi ad vitam

sufficiat, omnibus rebus malis carebis, et quietus eris.— Debilitate carcbis] Σχημα ὑπονοίαs. Vet. Sch.

157 Et, &c.] Per ironiam. Nam divitiæ hæc omnia inducunt.— Temporis, &c.] Quæ avaris pæna sunt, quo enim diutius vivant, hoc diutius excruciantur.— Et, &c.] Mala vitiosa. Vet. Sch.

158 Meliore] Id est, prosperiore, quia dives es; imo vero fato iniquissimo. Lubin.

159 Si, &c.] Id est, Si etiam amplissimas divitias comparaveris, et adeo magnum agrum solus possideas, quantum olim universus populus Romanus arabat sub Romulo, cum Tatius Sabinorum rex ejus imperii socius, et in urbis partem a Romulo acciperetur. Lubin.

160 Quantum, &c.] Si tantum possides solus, quantum populus Rom. possedit, Campum Martium. Vet. Sch.

161 Mox, &c.] Jam obiter commendat frugalitatem majorum suorum, qui paucissimis contenti beatissime vixerint.—Mox] Post tempora Romuli et Tatii.—Fractis, &c.] Militibus Romanis ætate debilitatis, et militia consumtis, et Annibalem, Pyrrhumque, corumque prælia passis.—Punica] Primum, secundum, et tertimm, quo Carthago diruta, urbs esse desiit. Lubin.—Prælia, &c.] Epirotarum regem Pyrrhum dicit. Gladios Molossos, Epiroticos. Vet. Sch.

162 Pyrrhum, &c.] Imperatorem laudatissimum, qui bello Romanos subegit, cum quo Dentatus Consul ad Asculum in Piceno bis conflixit, et sexaginta millia militum Romanorum perdidit.—Molossos] Chaones et Molossi, Epirotarum gentes: Molossia enim pars Epiri. Lubin.

163 Tandem, &c.] Finitis bellis post maxima pericula, vix singulis militibus in coloniam deductis, dabantur duo jugera. Est autem jugerum tantum agri, quantum duo boves, vel jugum boum uno die arando potest

invertere. Lubin.—Sanguinis] In præliis effusi.

164 Merces, &c.] Deductis in coloniam viris. Vet. Sch.

165 Meritis, &c.] Sed par et æqualis, quasi pro illis laboribus satis superque satisfactum sit.—Aut, &c.] Id est, Merces illa non fuit impar, neque a militibus hábita fuit fides curta et imminuta ingratæ patriæ. Lubin. Vel, Neque ingrata aut parca moris videbatur patria, quæ tam bene meritis tantulam rependeret mercedem. Farnab.—Nullis, &c.] Id est, Nunquam visa sunt dona minora meritis, in dnobus jugcribus: id est, Par merces laboribus visa est illis, quibus dabatur. Vet Sch.

166 Curta, &c.] Qualis est ingratorum, quibus beneficium præstatur spe et fiducia gratitudinis. Quæ gratitudo ubi deficit, merito fides beneficium recipientis accusatur.— Glebula] Exignum terræ, portiuncula duorum jugerum, sufficiebat multis hominibus, marito cum uxore gravida, &c. Plin. xviii. 2. Lubin.

167 Turbamque, &c.] Totam familiam in domo rusticana. Idem.—Quæ fæta, &c.] In qua casa pera cum partu jacebat. inconcinne itaque Lubinus fæta gravidam intellexit.

168 Unus, &c.] Commendatur majorum continentia et frugalitas. Id est, Inter quos quatuor pueros, unus verna erat ex serva natus, reliqui tres crant filiifamilias. Idcm.—Unus, &c.] Ante nam unum servum plures domini habebant, qui erant parvuli. Vct. Sch.

169 Tres domini] Filiifamilias ingenne nati.—Sed, &c.] Id est, trium dominorum fratribus natu majoribus a laboribus rusticis redeuntibus, puls in eibum dabatur.

170 A scrobe, &c.] Id est, A fodiendo vel aratione revertentibus domum. Est autem scrobs fossula, in qua panguntur plantæ vel vites.—Altera, &c.] Nam prior parvulis data, minor erat et exigua. Lubin.—A scrobe, &c.] Qui

colebant terram. Hoc nam dicit alios in bello * alios terram colere. Vet. Sch.

171 Et grandes, &c.] Et grandiores cacabi repleti calentibus pultibus apponuntur eis.— Pultibus] Emphatice. Nam ante usum panis, trecentis annis pulte victitabant. Plin. xvIII. 8. Val. Max. II. 5. Lubin.— Amplior] Parabatur scilicet. Vet. Sch.

172 Nunc, &c.] Adeo crevit luxuria, ut ampliores nunc habeamus hortos, quam antiqui habuerunt agros. Modus pro mensura.—Agri] Priscorum fundi, id est, duorum jugerum.—Nunc, &c.] Bene dixit plus nunc possidere in horto, quam tune in agro. Vet. Sch.

173 Inde, &c.] Ex tanta cupiditate. —Caussæ] Supp. Sunt, unde latrocinia, furta, veneficia, homicidia, &c. —Nec plura, &c.] Ordo et sensus est, Nec ullum vitium humanæ mentis miscnit plura venena, ant sæpius grassatur ferro, quam avaritia, et immoderate habendi cupiditas. — Venena] Quæ fere miscebantur ob acquirendas opes. Lubin.—Inde, &c.] Ex institutione avaritiæ, quæ interficit veneno, aut ferro. Vet. Sch.

175 Sæva cupido] Immanis, atrox, truculentaque 'avaritia. Virg. 'quid non mortalia pectora cogis Auri sacra rames?' Lubin.—Sæva, &c.] Avaritia. Vet. Sch.

176 Immodici] Alii, Indomiti, qui sedari et expleri non potest.—Nam, &c.] Hoc ait ex natura avaritiæ. Nam avari non paulatim aut pedetentim divitias exoptant acquirere, sed subito, per fas et nefas. Lubin.

177 Sed, &c.] Exclamatio. Avaritia nullas leges curat, omnes leges atque jura violat. Idem.—Et cito, &c.] Per scelera scilicet.—Sed, &c.] Exclamatio. Vet. Sch.

178 Quis, &c.] Nimirum avari neque Deos, neque homines curant, et modo opes acquirant, nihil pensi habent. Lubin.—Properantis] Qui cito

vult ditescere.

179 Vivite, &c.] Landat rursus priscorum parsimoniam, qui paucis contenti beatissime vixerint, dannatque contra sui temporis inexplebilem in plerisque avaritiam.—Casulis] Domunenlis rusticanis, et parvis agellis. Idem.

180 Pueri] Pro filiis, Græca consuetudine.— Marsus] Quilibet paterfamilias in illis Italiæ locis. Erant autem Marsi prope Albam: Hernici etiam Lavinio et Albæ vicini erant. Sabinis vero et Marsis Vestini. Idem.—Et Hernicus olim] Virgilius: 'Hernica saxa colunt.' Vet. Sch.

181 Panem, &c.] Sic Seneca, 'Panem et aquam natura desiderat, nemo ad hæc pauper est.'—Aratro] Optima et justissima ratione. Nullum autem vitæ genus agricultura est præstantius. Lubin.—Vestinusque] Oppidum est Italiæ.—Panem, &c.] Id est, hoc persuadebant: Hoc tantum ex labore quæramus, quod nobis ad victum sufficiat: hoc enim et Diis placet. Vet. Sch.

182 Qui satis, &c.] Qui sufficit ad victum.—Laudant, &c.] Id est, Ipsis Diis hoc vitæ genus placet.—Hoc] Aratro panem quærere.—Numina, &c.] An Liber et Ceres? ut Virg. Geor. Liber et alma Ceres, vestro si munere tellus Chaoniam pingui glandem mutavit arista.' An vero Seja, Sergesta et Tutilina? Grang.

183 Quorum ope] Quorum ductu et auspicio homines usum frumenti, et panem didicerunt, et cum fastidio reliquerunt glandes, quibus victitabant ante.—Munus, &c.] Post munus et donum inventi frumenti et panis. Lubin.

184 Contingunt, &c.] Id est, Accidit illi fastidium et nausea.—Veteris, &c.] Dicit hoc, quia ante hæc, quæ notat, tempora, rudes adhuc erant, et arborum herbarumque fruetibus vivebaut. Lubin.—Contingunt, &c.] Quia ante fraga et glandem homines

comedehant, Vct. Sch.

185 Nil, &c.] Qui laborum patiens et paucis contentus est, et mavult mediocria, quam nimia, ille nihil illicitum volet admittere per avaritiam, quod naturæ atque legibus sit contrarium.—Quem, &c.] Qui tener, mollis, et superbus non est, et quem non pudet rustico calceo contra nives, imbres, et frigus mnniri.—Alto] Alte super genua subdneto, nt apud nos piscatores. Lubin.—Nil, &c.] Is nam non vult ea, quæ inlicita sunt, admittere, sed sua paupertate contentus esse. Vet. Sch.

186 Per, §c.] Dum glaciem penetrat, et dura opera tractat. —Perone]
Pero calcens rusticus e crudo corio supra genua se extendens. Virg.
'Crudus tegit altera pero.'—Qui, §c.]
Qui arcet, avertit et a se depellit frigidum et impetuosum ventum Eurum.
Lubin.—Per, §c.] Virgilius: 'Crurum tegit altera pero.' Vet. Sch.

187 Pellibus, &c.] Ut sit incultus quidem, sed a frigore tutus. Id est, ovinm pellibus, lanam, villos, vel pilos interius habentibus.—Peregrina] Jam vero purpureæ vestes, peregrinæ, Tyriæ, Africanæ, et Laconicæ omnia scelera invexerunt.—Ignotaque] Utpote qua Romæ non conficitur. Lubin.—Ignotaque, &c.] Quæ a nobis ignota, alios inducit ad scelus. Vet. Sch.

188 Quacunque, &c.] Dicit eo, nom dixit supra, peregrina et ignota, ob id ait, quacunque illa est parum nobis nota. Melius forte legitur: quodcunque, id est, ad omne vitium et scelus. Lubin.

189 Hæc, &c.] Demonstravit superius majores suis liberis continentiæ et frugalitatis auctores fuisse. Jam e contrario demonstrat sua ætate parentes longe alia liberis suis præcipere. Lubin.—Hæc, &c.] Posteris suis dabant. Vet. Sch.

190 Post, &c.] Antelucanam enim

autumni, quamvis de more fuisset, ut de mense Augusto Vulcanalibus lucubrare inciperent: sed ἀφοσιώσεως χάρω plerique faciebant. Muret. Ipsa ergo lyeme, ubi frigus urget, et intempesta nocte filios excitat et ad avaritiam impellit.—Supinum] Dormientem. Vet. Sch.

191 Accipe, &c.] Verba avari, quibus filium suum ad opes accumulandas exhortatur. Accipe ceratas tabulas, teque exerce scribendo et computando. Lubin.

192 Caussas age] Litiga, caussas defendendas in foro conduc, ut lucrum facias: nam ut ait Mart. 'Illic æra sonant.'—Rubras] Tituli et principia legum, imo omnium quæ scribebant veteres, rubrica notata erant. Hinc plerumque rubricæ pro ipsis legibus.—Perlege, &c.] Rubricas Juris. Vet. Sch.

103 Majorum, &c.] A majoribus latas.—Vitem, &c.] Libello supplice, vel carmine in laudem Imperatoris conscripto, posce tibi centurionatum. Centurionis insignis vitis crat, qua milites puniret: Unde noster Sat. VIII. vs. 247. 'Nodosam post hæc frangebat vertice vitem,' Lubin. Liv.l. LVII. Plin. lib. XIV. c. 1. Lubin.—Aut, &c.] Ut centurio fias, da libellos: id est, milita: vitis nam insigne Centurionum est, a Libero patre inventum, qui primus triumphavit, et inventor vitis est. Vet. Sch.

194 Sed, &c.] Id est, Ita te gere, ut Imperator Lælius, a quo Centurio scribendus es, in te annotet neglectum corporis cultum. Ita enim te fortem et militiæ idoneum existimabit.—Intactum buxo] Impexum. Pecten enim ex buxo.—Nares pilosas] Pilosi homines majoris roboris existimantur. Lubin.—Sed, &c.] Sensus hic est: Sic age, ut te sordidum pueri mirentur, et virtutem tuam imitentur, si vis Centurio militare. Vet. Sch.

195 Ladius] Imperator. Qui te fortem militem existimabit.—Et ğrandes, §c.] i. e. Grandibus pilis hirsu-

tas. Lubinus de ipsis scapulis et axillis grandibus intelligit. — Miretur, &c.] Comes Lælius Centurio, sub quo militabis, ut evertas casas et attegias Maurorum. Vet. Sch.

196 Dirne, &c.] Id est, Milita, et Maurorum mapalia, tabernacula, et humiles casas prosterne et everte. Id est, Fortissimum militem et centurionem age.—Attegias] Mapalia.—Castella] Arces et opida Anglorum et Britannorum expugna. Lubin.—Brigantum] Britannorum, in Septentrionali parte Albionis ins. qui aliis Eboraceuses sunt, aliis Gaucai. Farnab. Vet. Schol. qui de Gallis intelligit, longe fallitur, nisi per Gallos Phrygas intelligit. Grang.—Brigantum] Gallorum. Vet. Sch.

197 Ut, &c.] Id est, Ut anno ætatis sexagesimo primipilatum obtineas stipendiis emeritus. Primipili Centurio aquilam servabat: tarde et gradatim isti ordines conferebantur: Sexagesimus autem annus hyperbolice; nam post quinquagesimum militia vacabant. Grang. Vel ut sexagesimo anno signifer fias, et opes atque pecuniam consequaris. Vide Martial. Ep. v1. 58. f. Lubin.—Ut, &c.] Ut signifer sis stipendiis emeritus anno sexagesimo, quo stipendia deponebant sua. Vet. Sch.

198 Aut, &c.] Id est, si militiam exercere tædet, mercaturam exerce. Lubin.

199 Et, &c.] Ut formidolosus et trepidus sis, de vita metuens, cornuum tubarumque clangorem audire nequeas.—Solvunt, &c.] Ex ratione naturali dicit. Nam metnentibus alvus solvitur. Musculi enim qui retrimentorum meatus claudunt, animæ per timorem intro fugiente calore et virtute destituti, laxant vincula. Vide Probl. Aristotelis. Camerarius 3. Dec. 4. Macrob. Saturn. vii. 11. Alii leg. trepido.—Cornua, &c.] Si pavore cornuum, aut lituorum, venter tibi solvitur. Vet. Sch.

200 Lituis] Qnibus viri ad bellum accenduntur. Est autem lituus incurva buccina exili sono.—Pures, &c.] Compara tibi hoc, quod vendas postea pluris dimidio, quam revera valet, aut quam tu illud emisti. — Vendere, &c.] Esto negotiator. Vet. Sch.

201 Nec, &c.] Id est, non nausees, si forte fœtidæ merces tibi sint distrahendæ, quæ ut adornentur ultra Tiberim ablegandæ sint: trans Tiberim enim fætida opera, ut sulphurata, et excoriationes exercebantur. Martial. Ep. 1. 42. b. Turneb. xxiv. 43.—Plwis, &c.] Plus media parte. Vet. Sch.

202 Ablegandæ] Transportandæ ultra Tiberim. Vet. Sch.

203 Neu, &c.] Ne contemnas viliorem mercem, aut quæ puteat, id est, * caria. Vet. Sch.

204 Corium] Pelles male olertes, et bene fragrans unguentum.—Lucri, &c.] Ad illud Titi Vespasiani apud Suetonium c. 23. allusit: 'Qni reprehensus a Tito filio quod uriuæ vectigalia commentus esset, pecuniam ex prima pensione ejus naribus admovit, quærens, nunquid odore offenderetur. Illo negante: Atqui, inquit, e lotio est.' Lubin.

205 Illa tuo] Laudat illum sequentem Ennii versum, tanquam Deo dignum et oraculum. Idem.

206 Poëtæ] Ennii. Supp. quæ est.— Atque, &c.] Id est, Jovis dictum est. Vet. Sch.

207 Unde, &c.] Unde habeas divitias, ex fœdis an male olentibus mercibus, juste et injuste, nemo solicitus sit. Dixit autem hoc Ennius ironice avaritiam perstringens. Lubiu.

208 Hoc, &c.] Id est, Non solum patres, sed ctiam matronæ vetulæ inculcant hoc pueris suis parvulis, assem petentibus ad nuculas, pyra, poma, et alia emenda. Sat. III. vs. 143. Rectius vero Probus legit, Pueris repentibus Assæ. Assæ autem untrix est, quæ lac infantibus non præstat, sed

sicca est nutricula, tantum curam puerorum habens. Ita dieta, quod adsit iis quos nutrit, nec vel exiguo tempore ab iis divellatur. Lud. Carrio Emendat. tibro 11. capite 9. Lubin. —Vetulæ, &c.] Assa nutrix dicitur, quæ lac non præstat infantibus, sed solum diligentiam et munditiam adhibet: nutricula sicca, vetusta infantibus monstrat. Vet. Sch.

209 Ante, &c.] Antequam fundamenta et elementa linguæ et literarnm addiscunt, fundamenta avaritiæ et omnium malorum jam posuerunt. Lubin.—Puellæ] Ergo non tantum filiolos, sed et filiolas docent avaritiam: nisi forte sit puelli legendum.—Ante, &c.] Ante ætatem discendi. Vet. Sch.

210 Instantem, &c.] Avaritiæ præcepta sæpius inculcantem.

212 Festinure] Filium ad avaritiam urgere et instigare, vel ante tempus filium avarum reddere, cum sponte et ultro maturiori ætate illam sit addisciturus.—Meliorem, &c.] Præstabo et exhibebo filium tuum in avaritia te longe superiorem.—Magistro] Te patre, qui docuisti. Lubin.

213 Securus, &c.] Discede tantum et desiste ab institutione ampliore filii tui. Vel, Ne sis solicitus, quasi filius tuus frugi non sit futurus, et probe opes computaturus.—Vinceris, &c.] Ut Ajax patrem suum Telamonem, et Achilles Pelea, virtute et fortitudine superavit: ita etiam filius tuus te superabit: sed avaritia, nequitia, et omni scelere. Idem.—Vinceris, &c.] Id est, Ut illi in virtute parentes suos superaverunt, sic et iste te in avaritia. Vet. Sch.

215 Parcendum, &c.] Condonandum est, o Pater, puerulis, si forte tam tenella ætate avaritia te non vincunt.

—Nondum, &c.] Id est, Malitia et nequitia ipsis innata, nondum ad cor ipsis penetravit, ipsorumque medulas nondum occupavit, quod ubi maturiori ætate fiet, sua sponte et ultro satis scelerati erunt. Lubin.

216 Nativæ] Per naturan depravatam. Alii legant, Naturæ mala. nequitia cst.—Cum, δc .] Ubi grandior ætate fuerit, et cum habuerit barbam tam prolixam ut pecti possit. *Idem*.

217 Longi, &c.] Novaculæ vel cultri rasorii ad barbam radendam, qui oblongioris figuræ illis erat: id est, Ubi adoleverit. Idem.—Admittere, &c.] Id est, Tondere barbam. Vet. Sch.

218 Falsus, &c.] Id est, Tinc sponte sua malis artibus ad avaritiam utetur, ad quæ ipsum exstimulas.—Vendet, &c.] Mercede pejerabit.—Summa exigua] Pro tenni lucello.—Summa, &c.] Ut in minima mercede avaritia exprimatur. Vet. Sch.

219 Cereris, &c.] Ubi juramentum sanctissimum habebatur, quippe ubi castis et puris tantum locus erat. Unde dixit Sat. 1x. 'Paucæ adeo Cereris vittas contingere dignæ.'—Aramque] Respicit ad morem et habitum jurantium: mos enim erat jurantibus, aram tangere. Lubin.—Cereris, &c.] Ut perjurus erit. Vet. Sch.

220 Elatam, §c.] Id est, Tam certe credo, quod filius tuus uxorem suam, nurum tuam, veneno occisurus sit, quam si illa jam occisa et ad sepulturam elata esset. Innuit filium ob opes propriam conjugem sublaturum. —Si, §c.] Si maxime dotata filio tuo nupserit. Hae referenda ad antiquum morem nuptiarum, de quo, Brisson. de ritu nuptiar. Subire enim est ita ingredi ut ne limen tangatur. Lubin.—Elatam, §c.] Mortuam, qua cum dote sibi adferat mortem. Vet. Sch.

221 Mortifera] Ipsi nurui. Nam propter dotem occupandam, venena ipsi dabit filius tuns.—Quibus, §c.] Intellige, vel, quod digitis violenter cius fauces occlusurus sit; vel, quod digitis veneno cicutæ infectis, ejus dormientis membra muliebria sit contrectaturus: hine præsentanea mors. Hoe Calpurnio Bestiæ obječit M. Cæcilius,

222 Per somnum] Alii leg. Per noctem.—Nam, &c.] Quæ tu pater sperasti filium tuum consecuturum longis laboribus, et negotiationibus terra et mari, illud filius tuus acquiret longe breviore et compendiosiore via; nimirum, furtis, homicidiis, latrociniis, perjuriis, aliisque malis artibus. Lubin.—Per, &c.] Id est, Quæ per somnum effocabitur propter dotem. Vet. Sch.

223 Brevior, &c.] Id est, Homicidium. Vet. Sch.

224 Nullus, &c.] Id est, In scelere perpetrando non magna difficultas est; præceps est ad scelus via.—

Hæc, &c.] Sequitur patris excusatio.

Quasi dicat Poëta: Cum audieris filium tuum adeo scelerata perpetrantem, dices: Ego nunquam auctor fui filio, ut veneficia, furta, et latrocinia perpetraret. Lubin.—Nullus, &c.] Id est, In perpetrando scelere nunquam difficultas est. Vet. Sch.

225 Olim] I. e. Aliquando dices: Vel dices, nec suasi olim; i. e. antehac ullo tempore.

226 Mentis, &c.] Respondet Poëta: Quamvis homicidia et veneficia filio tuo nou commendaveris, tamen avaritiam ipsi imperasti, unde omnia hæc necessario oriuntur. Et hac ratione exordium sceleratæ mentis filii tui, penes te est. Lubin.—Mentis, &c.] Exordium sceleratæ mentis tuæ, quæ jubes ei avaritiam sequi. Vet. Sch.

227 Nam, &c.] Probat quod avari parentes omnium scelerum auctores sint ipsis liberis. Id est, Quicunque avaritiam filio suo imperat, eique summas opes commendat, præcipit etiam ei et aperit rationes quibus illæ aequirantur.

228 Et lævo monitu, &c.] Ille ipse etiam sinistra et prava doctrina paulatim filios suos avaros efficit.—Et, &c.] Subtili monitu.—Producit, &c.] Sceleratos, Vct. Sch.

229 Per, &c.] Per malas artes, malis mercibus. Hune versum liber collegii Catharina non habet. Lubin.

230 Totas, &c.] Id est, Ille idem facit quod aurigæ, qui equis cum curriculo currentibus frena et habenas laxant. Nam si currum velocissime currentem inhibere velis, non potes: ita si filium tuum jam pleno gradu per scelera ad divitias properantem revocare velis, non potes. Tum enim, ut Poëta ait: 'Fertur equis auriga, nec audit currus habenas.' Deleo vero hoc loco Et, quod in vulgatis plerisque inseritur. Lubiu.—Dat, &c.] Auctoritatem et nequitiam permittit. Vet. Sch.

231 Quem, &c.] Virgilius: 'Fertur equis auriga.' Vet. Sch.

232 Et, &c.] Quemadmodum, invito auriga, currus ex præcipiti deorsum latus rapitur cum impetu.—Metisque, &c.] Ultra terminos a te sibi præscriptos. Lubin. Emphasis videtur in que, ut sit, ipsis etiam metis relictis.—Et, &c.] Patre vel rectore. Qui jam fuerit deditus avaritiæ, revocari non potest. Vet. Sch.

233 Nemo, &c.] Id est, Nemo existimat, se satis tum peccasse, cum tantum solum peccat, quantum tu permisisti. Existimat enim sese, licet ulterius peccet, non peccaturum. Lubin.—Nemo, &c.] Nemo se putat satisfecisse, nisi amplius delinquant, quan non permittas; adeo plus peccare cupiunt. Vet. Sch.

234 Adeo, &c.] Id est, Usque adeo omnes homines semper plus peccare gaudent: et etiam ultra patris præcepta peccandi licentiam sibi arrogabunt. Et ratio est: Nam in immoderato modus non est. Lubin.

235 Cum, &c.] Id est, Cum puero tuo dicis stultum esse, qui aliis benefaciat; vel, si proximo suo benefacientem reprehendas, ille non solum non benefaciet, verum insuper ctiam malefaciet, et crudelis crit, atque fraudulentus. Idem.—Circumscribere] Decipere. Idem.—Cum, &c.] Si reprehendas cum benefacientem, quid illi suadeas, nisi ut criminosus sit? Vat. Sch.

238 Quarum, &c.] Tantus in te divitiarum amor est, quantus patriæ amor erat in Deciis, patre et filio, qui pro patriæ salute sese devoverunt, ut tu te pro pecunia devoves. Sat. viii. vs. 258. Lubin.—Quarum, &c.] Divitiarum et avaritiæ tantum amoris habes, quam Decii habuerunt civitatis suæ. Vet. Sch.

239 Deciorum] De his dictum est Sat. viii. ad illa verba: 'Plebeiæ Deciorum animæ.' Lubin.

240 Si. &c.] Obiter perstringit vanitatem Græcorum, corumque frigida commenta, quorum tamen, teste Plinio, nullum mendacium, quod teste careat. Unde et superius Sat. x. vs. 174. dixit: ' et quicquid Græcia mendax Audet in historia.'-Menæceus] Creontis filins, cum Thebarum civitas obsessa ab Argivis esset, respondit oraculum; Salvam illam fore si ultimus ex Cadmi familia sponte sua sese interemisset. Quod cum ad se pertinere videret Menœcens, sno se transfixit gladio. Papin. lib. x. Thebaid. Idem .- Menaceus] Qui pro civibus suis mortem elegerant. Vet. Sch.

241 In quarum] Alii, In quorum. Ordo et sensus est, In quarum (Thebarum) sulcis legiones cum clypeis nascuntur e dentibus anguis. Hoc jam refer ad illud, quod superius dixit: 'Si Gracia vera.' Graci cuim iunumerabiles fabulas historiis suis insernerunt, ut et liæe de Cadmo. Cadmus enim cum Draconem interemisset, eius dentes excussos seminavit, ex quibus armati milites prodierunt: qui mox inter se confligentes mutuis vulneribus ceciderunt. Vide Ovid. III. Metamorphos. Lubin .- Legiones, &c. | Virgilius : 'Satis immanis dentibus hydri, Nec galeis, densisque, &c. Vet. Sch.

243 Continuo] Statim ut nate sunt. —Tanquam, &c.] Qui illos ad bella et mutua vulnera excitaret et acceuderet. Lubin.—Tanquam, &c.] Qui cos excitet ad prælium. Inridet Græcorum audaciam paratam in omni mendacio. Vet. Sch.

244 Ergo ignem] Avaritiæ flammam. Prior allegoria a currn fnit; sequitur altera ab igne. Ut aliquis ignem excitatum exstinguere nequit, ita neque divitiarum amorem in pueris excitatum, et quasi inflammatum. Ille enim amor omnia per fas et nefas ad se rapiet, etiam bona tua, te prius sublato.—Scintillas] Fomenta. Filio enim tuo semina avaritiæ dedisti quasi scintillas, unde inexstinguibilis ille avaritiæ ignis omnia depascens et rapiens. Lubin.

246 Nec, &c.] Id est, Non solum decipiet omnes alienos, quos poterit; verum te etiam, qui illum docuisti, educasti, informasti. Non secus atque leo alumnus, magistrum suum in caveam abripit et devorat. Martial. lib. Spect. Ep. x. Idem.

247 Alumnus] Allegorice filium notat, qui parem malitiam in patrem sum sit exerciturus. Lubin.— Tollet, &c.] Filius, allegoricωs: hoc est, et in te malitiam cum scelere exercebit. Vet. Sch.

248 Nota, &c.] Id est, Vitæ tuæ longitudo et duratio, ex hora nativitatis vel genesi, Mathematicis nota est: et Mathematici ex illa tibi longam vitam promittum. Verum filius tuus illum astrorum cursum interpellabit, et Parcas fila vitæ tuæ secare morantes et tardantes, præveniet.—Sed, &c.] Filio tuo avaro molestum est, prolixas Parcarum colos exspectare. Lubin.

249 Morieris] Nondum a Pareis præsecto, id est, Non naturali morte morieris, sed a filio tuo veneno, vel alio scelere exstinctus. Idem.— Expecture, &c.] Calatos. Vet. Sch.

250 Jam, &c.] Filio tuo tua longa vita molestus es.—Vota, &c.] Opum et facultatum; vel vota filii, qui te jam dudum exstinctum cupit. Ovid. 'Filius ante diem patrios inquirit in annos.' Lubin.

251 Jam, &c.] Excruciat eum longæva tua vita, et senectam tuam, cervinam appellat. Cervi enim ad nongentos annos vivere dicuntur. Forte et legi potest corvina. Vide proverbia Junii. Idem.—Jam, &c.] Odiosus est filio.—Cervina, &c.] Quos usque ad nongentos annos vivere dicunt. Longivivax. Vet. Sch.

252 Ocyns, &c.] Id est, Si volneris dintins adhac vivere, Antidoton Mithridaticum tibi contra venena compara, quæ filius tuus tuis bonis inhians tibi parabit.—Archigenem] Hujus præstantis medici jam ter meminit.—Mithridates] De hoc rege Ponti, ejusque medicamento adversus venena, diximus in calce Sat. vi. Lubin.—Ocyus, &c.] Medicum. Nam pater qui perniciosum filium habet, æque debet timere saluti suæ, sicut Rex. Vet. Sch.

253 Si, &c.] Si vis adhuc per annum vivere, vel alium autumnum videre, ut novas ficus decerpas. Lubin.

—Si vis, &c.] Id est, Antidotum, quod veneno obstet. Vet. Sch.

254 Alias, &c.] Usque ad proximum ver vivere, quod rosas et flores præbet.—Medicamen] Antidoton in promtu est habendum. Lubin.

255 Ante cibum] Ut remedium adversus venenum, antequam quicquam ex apposito cibo capiat .- Et pater, Sc. Alii leg. Aut pater, &c. Id est, Pater qui avarum filium habet, æque venenum timeat, ut rex Mithridates. Lubin. Nam eadem ferme est ratio, patrisfamilias in gubernatione domus suæ, quæ regis in regni administratione; nisi quod hic plures, ille regit panciores; ideoque utrumque posuit: ac si diceret, non esse patri minus metuendum a liberis male institutis aut servis, quam regi a civibus aut domesticis, aliisque qui ejus invident potentia. Britannicus.

256 Monstro, &c.] Id est, Avarorum pericula, labores, curas, solicitu<mark>dines</mark> si animadvertas, majori voluptate afficieris, quam in theatris ludos spectans.—Monstro] Quando hujusmodi avarum demonstro.—Voluptatem] In consideranda stultitia avarorum. Lubin.—Monstro, &c.] Nulla theatra tibi talem voluptatem dabunt, nulla promotio dabit cuiquam, quod accipiet hic de tua pecnnia. Vet. Sch.

257 Pulpita] Scenicos Iudos, mimos aut pantomimos.—Lauti] Magnifici, celsi, supini; ob magnas impensas, quas in iis conducendis faciebat. Ferrar.

258 Si spectes] Quantis periculis et laboribus opes sint corradendæ. Idem. —Discrimine] Periculo. Vet. Sch.

259 Incrementa] Augmenta opum in domo, quæ avarus studet accumulare.—Ærata, δε.] Multi pecuniarum sacculi in arca inclusi. Ferrata autem arca, opes suas ditiores custodiebant. Ferrar.

260 Et, &c.] Ad templum Castoris. Solebant enim in templis veteres suos thesauros recondere, rati a Diis melius custodiri, ut quoque fædera, pactiones et cætera ejnsmodi.—Vigilem] Hic excubiæ pervigiles erant, procustodiendis rebus ibidem repositis. Brod. IV. Miscellan. 17. Lipsius ad Annal. Taciti.—Fiscus] Pecunia sacculi.—Et ud, &c.] Ad templum Castoris. Vet. Sch.

261 Ex quo] Postquam, in templo Martis compilatæ fuerunt arcæ. Vide Martial. Epig. vi. 72 .- Ex quo, Sc.] Deriso Marte, vanitatem fabulæ perstringit, et Romanos iguaviæ accusat, qui nihil amplius armis quarerent; sed et olim quæsita sibi eripi turpiter paterentur. Rigaltius,-Mars. &c.] Forum enim illud ab Augusto constructum, Martis ultoris appellabatur. - Galcam, &c.] Ridicule, quæ forte ipsi per fures de capite ablata. Nam cum nummos et cetera diriperent, ne ipsi quidem Marti pepercisse perhibentur; ei etiam insignia sua auferentes .- Res suas | Scoptice irridet Deum. Quasi dicat: Propria

sua arma in corpore sibi retinere non potuit. Lubin.—Ex, $\delta c.$] Ex illo pecuniam amat, ex quo Mars a furibus spoliatus est. Antea solebant arcas æratas facere, et ibi mittere pecuniam suam Senatores, et sic in foro Martis ponere. Verum per noctem a furibus exspoliatæ sunt arcæ, et cæpernnt ex eo ad templum Castoris ponere. Ideo dicit, Mars ultor galeam perdidit. Vet. Sch.

262 Ergo, &c.] Floralia. Id cst, Ommes ludos alios merito relinquas, præ stultitia ridicula avarorum. Erant autem ludi Florales jocosi, dulces; cum summa vulgi licentia, a meritricibus celebrabantur. Pers. Sat. v. vs. 178. Lubin.—Omnia, &c.] Ludos Theatrales, qui in honorem Dearum exhibentur. Vet. Sch.

263 Cereris] Ludos Cereales, quibus equorum cursus in circo celebrabantur, primusque eos Cajus Memmins Ædilis Curulis exhibuit. Ang. Politian. Misc. cap. 85. — Cybeles] Ludos Megalenses a Junio Bruto institutos, in æde magnæ Deum matris Cybeles: quia in ludis anlæorum usus, hinc pro ipsis ludis aulæa.—Relinquas] Contemnas et posthabeas aulæa illa, quæ in ludis hisce extenduntur. Sat. vi. vs. 69.

264 Tanto, &c.] Negotia humana avarorum et immodici labores ad augendam omni modo rem, in tantum superant omnia ludorum genera.

'Quomodo enim fabula, sie vita.' Seneca.—Tanto, &c.] Negotia hominum majores ludos habent, quam votiva solemnitas. Vet. Sch.

265 An, &c.] Id est, Petauristæ numquid magis aliquem delectant, quam insani illi et ridiculi mercatores, qui ventis semper jactantur et undis?—Petauro] Petauristæ per lignenm circulum admodum angustum, tam magna solertia, manibus et pedibus directis, transvolabant, ita tamen ut vix circulum corpore tangerent, et tamen ita cadebant, ut pedibus in-

sisterent. Alii dicunt fuisse genus ludi, quo homines rotarum pulsu, per aëra jaetabantur. Turnebus lib. viii. Advers. cap. 4. Sed Scalig. ad Manil. explicat de rota in sublimi posita, quæ a duobus versabatur, quorum alter superne, alter inferne nitebatur, ita ut alternis agitati nunc penderent, nunc erecti sederent.

266 Quique, &c.] Funambulos intelligit. Lubin.—Quique, &c.] Funambulum. Vct. Sch.

267 Quum tu] Nave Corycium petente, ad crocum adportandum. Est autem Corycium promontorium Cretæ et portus Æthiopiæ: zvel, ut ahi, mons Ciliciæ in quo autrum Coryceum, ubi optimum nascitur crocum. Farnab.—Corycia, &c.] Qui illa navi habites, ab illa navi nunquam discedas. Idem.—Quam, &c.] Corycus, civitas Isauriæ. Id est, Negotiator, qui omni tempore navigas. Vet. Sch.

268 Coro] Argeste, ab occasu solstitiali, Intelligit quemvis ventum.

—Tollendus] Jactandus et agitandus, Lubin.

269 Perditus] Homo stultus et ærumnosus.—Ac vilis] Alii legunt, a Siculis.—Sacci, &c.] Mercium olentium, quæ saccis inferciuntur. Forte etiam intelligit aromata et opobalsama, vel crocum. Iden.—Ac, &c.] Opobalsamum, ant malobatrum, fætidæ alicujus mercis: ut ex sententia tali, Tu fætide. Vet. Sch.

270 Pingue, &c.] Passum est liquoris vel vini genus, quod ex uva passa cogitur. Columell. xxx11. 39.—Antiquæ, &c.] Utpote Jovis patriæ. Lubin.

271 Municipes, &c.] Ejusdem patriæ, et ex eodem municipio et loco, ex quo olim Jupiter, qui in Creta natus est. Intelligit autem vinum Creticum in lagenis, quod jam Malvaticum dicitur. Sie Sat. 1v. vs. 33. Siluros appellavit, ⁶ Crispini municipes. ⁷ Idem.—Lagenas] Creticas, quia Juppiter ibi mutritus est. Vet. Sch. ⁸

272 Ancipiti, &c.] Qui dubie et pe-

riculose in fune incedit, dubius, an domum incolumis sit rediturus. Lubin. —Hic, &c.] Funambulus ex hac arte victum sibi comparat. Vet. Sch.

273 Victum] Omnia necessaria sibi comparat illa reste, et prospicit sibi de amictu et victu.—Mercede] Quam recipit ab spectatoribus.—Brumamque] Frigus brumæ. Lubin.—Brumamque, &c.] Horatius: 'Frigus, quo duramque famem depellere possit.' Vet. Sch.

274 Tu, &c.] Tu longe funambulo stultior, non ob famem vel trigus vitandum laboras, sed ut immodicas et superfluas opes habeas, per omnia maria discurreus.—Mille, &c.] Cum unun talentum et una villa tibi sufficiat. Lubin.—Illa, &c.] Supra quam ambulat scilicet. Vet. Sch.

275 Aspice, &c.] Probat autem, quod dixit, ob avaritiam mercatorum, portus et mare passim plena esse.

276 Magnis, ερ.] Navibus, vel etiam navibus fractis.—Plus, ερ.] Maxima pars hominum navigationi addicta est.—Plus, ερ.] Id est, Qui naufragium pertulerunt. Vet. Sch.

277 Veniet, &c.] Ubicunque lucrum est, co naves penetrabunt. Lubin.

278 Nec, &c.] Hoc mare se extendit ultra Rhodum, Cretam, et Cyprum, ab insula Carpatho ita dictum.—Getula, &c.] Mare Libycum, Idem.

279 Calpe] Longe post se relinquet et transnavigabit columnas Herculis, Calpen et Abilam; illam in Hispania, hanc in Mauritania. Miratar Priscianus, quod Juvenalis Calpe ablativum corripnerit. Nullus dubito, quin Calpe, hic sit tertiæ declinationis, a Calpes Calpis. Vossius.—Sed longe, &c.] Urnæ similis mons, inde Calpe in extrema Spania. Vet. Sch.

280 Audiet] Hoc est, Nantæ, qui longe post se reliquerunt Herculis columnas, audient in mari Atlantico, &c. Faruab. Hoc ait ex Possidonii et Poëtarum figmentis, qui solem in finitimis Oceani litoribus ingenti stre-Delph, et Var. Clas.

pitu occidere ajunt, ac si in illo restinguendo pelagus effervescat, non aliter atque si ferrum candens aquæ immergas. Cæl. Rhodigin. XXIV. 13.—Herculco] Ultra Herculis columnas. Lubin.—Audiet, &c.] Gaditano Oceano Sol mergens stridet, ut si ferrum candens in aqua tingas. Ultra Herculis columnas dicit ad Mare Mortnum, ultra quod navigare non coneeditur. Nam sic subjungit, 'Oceani monstra, et juvenes vidisse marinos.' Vet. Sch.

281 Grande, &c.] Censes te mercedem labore et opere dignam consecutum, si in illis locis pisces et marina monstra videas, et inde redeas multis opibus onustus.—Tenso, &c.] Distento et plene pecuniarum sacculo. Follis enim Latinis est, quod βαλάντιον Græcis; Sacculus nempe, quo reconduntur nummi. Salmas.—Ut, &c.] Ut pleno sacculo revertaris. Vet. Sch.

282 Tumida, δc.] Pellicula marsupii, pecunia turgenti.— Tumidaque, δc.] Manticula, id est, mercibus. Vet. Sch.

283 Oceani, &c.] Ut Tritones, Nereides, balænas, et alia.—Juvenes, &c.] Tritones, qui præ sæ humanam effigiem ferant. Plin. 1x. 5.—Oceani, &c.] Tritones et Nereides. Vct. Sch.

284 Non, &c.] Cum variis deliriis homines passim vexentur, demonstrat avaros mercatores omnium maxime stolidissimos et insanos esse. Horatius: 'Danda est ellebori multo pars maxima avaris.'—Ille, &c.] Respicit ad fabulam Euripidis de Oreste, quem furentem custodiebat Electra soror, hic putabat se videre Furias, quæ face et flammis sese insequerentur. Lubin.—Ille, &c.] Furens Orestes. Ifigenia soror Orestis. Vet. Sch.

285 Eumenidum] Furiarum, quas putat se videre: et cum Orestes illas placasset, nominabat Eumenudas a benevolentia: Sophoeles in Œdipode in Colono. Lubin.—Igm] Facibus. Farnabius.

Jue. 286 Hic, &c.] Intelligit Ajacem,

qui in judicio armorum Achillis ab Ulysse victus, sibi manus intulit: furiosus in boves et porcos saviebat, quos putabat esse sibi invisos Ulyssem et Agamemnonem. Farnab.—Hic, &c.] Ajax, quia et ipse insanit. Vet. Sch.

287 Parcat, &c.] Avarus licet non ut alii furiosi vestes suas laceret et lacernas, tamen insanus est, et curatore vel custode indiget, dum bona sua et seipsum vento et fluctibus committit. Lubin.—Aut, &c.] Ulixem.—Parcat, &c.] Quamvis se non * conscidit, tamen insanit. Vet. Sch.

288 Curatoris] Ut insanus et furiosus. Hominibus vero nequam, malesanis interdici bonis solebat, curatore

dato, Lubin.

289 Ad, &c.] Usque ad summitatem lateris navinm.— Et, &c.] Id est, Una tabula ab unda vel morte, quatuor digitis distinguitur, ut supra dictum Sat. XII. vs. 58. Alii pro undu, legunt, una. Idem.

290 Cum sit, &c.] Id est, Cum tot labores et pericula tantum instituantur propter numos, non autem numoium usum, quem avari ignorant. Idem.

291 Concisum, &c.] Periphrasis numorum. — Titulos] Rerum gestarum, dignitatum et officiorum. — Facies] Principum, Cæsarum, Regum. Idem. — Concisum, &c.] In argenteolos, sive nummos. Vet. Sch.

292 Occurrunt, &c.] Tanta est avari cupiditas, nt licet emeta tempestatem impetuosam minentur, tamen imperet ut navigent.—Solvite, &c.] Sunt mercatoris, et divitis avari verba. Idest, Retinacula navis solvite, et vos ad navigandum accingite. Lubin.—Occurrunt, &c.] Ergo hoc dicit, non insanit. Vet. Sch.

293 Urumenti dominus] Mercium, quae in navi vehuntur, dominus.—Coientor] Qui undique piper coëmit. Lubin. Alii, coëmti.

294 Nil, &c.] Hic color niger et

terribilis, et hæc nigra nubes quæ fasciæ instar cælum eingit, nihil periculi vel mali nobis minatur. Per fasciam nigram, intelligit atrum nubis circulum. Idem.—Nil, &c.] Nubes ducta per cælum. Vct. Sch.

295 Æstirum, &c.] Brevis temporis est hoc tonitru, ut tempore æstivo, cum summus calor est, fieri consucvit. Verbis hisce mercator nantas consolatur.— Infelix] Infelix ille et infaustus avarus mercator, forsitan illa ipsa nocte naufragium passus cadet, inque mare prolabetur.— Æstirum, &c.] Naturaliter: hæc dieit negotiator. Vet. Sch.

296 Fractis, &c.] Id est, Navi fracta, maris fluctibus obructur et mer-

getur. Lubin.

297 Et zonam] Ita dicit, nam in zona vel cingulo aurum recondere, et loco viatici secum portare solebant. Cum ad terram naufragus natabit, morsu vel læva manu zonam auro plemam tenebit, et dextra manu natabit. —Et, $\S c$.] In qua fert solidos. Vct. Sch.

298 Sed, &c.] Id est, Cnjus desiderio et cupiditati ante naufragium, ne totius quidem mundi divitiæ satis erant.—Modo] Paulo ante, cum navim ingrederetur. Lubin.

299 Tagus] Lusitania fluvius aurifer.—Puctolus] Lydiæ fluvius aureis arenis fluens.—Rutila] Aurea, fulva. Idem.—Quod, &c.] Fluvii, unus Spaniæ, alter Asiæ. Vet. Sch.

300 Frigida, &c.] Id est, Illi sufficiet tantum vilis panni, quo nuda, et ex aqua marina uda et frigida inguina possit tegere et abscondere. Nudi enim plerumque sunt naufragi; quia, nt facilius natent, vestes suas abjiciunt.—Sufficient] Post naufragium.—Vdantes] Tegentes et abscondentes. Lubin.—Inguina] Pudenda, que maxime egent tegmine, et sic reliquum corpus.—Frigida, &c.] Uda, aut nuda. Vet. Sch.

301 Exiguusque, Sc. | Nimirum tum

frugi esse discet.—Mersa, &c.] Dum navi fracta, nanfragium suum depingi curavit, et obvios quosque hac miserabili pictura ad misericordiam commovet, et assem ab illis petit. Persius Sat. 1. vs. 86. 'cantas cum fracta te in trabe pictum Ex humero portes?' Lubiu. Hoc faciunt, ne mendicantes deplorandam suam fortunam toties repeterent. Alias truncum ferebant fasciis involutum.

302 Et picta, &c.] Dum pictura naufragii, mendicando sese sustentat. Sat. x11. vs. 28. Idem.—Et, &c.] Dum picturam maufragii sni portat in tabula, ferens casus sni historiam. Vet. Sch.

303 Tantis] I. e. Res partæ tantis incommodis. Demonstravit quantis ærumnis atque periculis divitiæ acquirantur. Avari enim non solum acquirendi solicitudine vexantur, verum etiam amittendi metu. — Cura, &c.] Quam acquisita vel parta sunt. Lubin.

304 Misera, &c.] Egregia seutentia: ex qua felicitas divitum, præsertim avarorum, perspicitur. Idem.—Misera, &c.] Misera est custodia magni patrimonii. Fet. Sch.

305 Dispositis, &c.] Probat quod dixit exemplo Licini, qui libertus Claudii fuit, qui non solum hamos ferreos hine inde domi suæ disposuerat ad fures capiendos; sed servorum suorum multitudinem vigilare jubebat, ut thesaurus enstodiretur: sed prima syllaba in hamus est longa .-- Hamis] "Aμαις και σκάφαις, ab hama: id est. Uncinis ferreis, ut mucrones sunt sagittarum reflexi. Turnebus 11, 29, Brodeus x. 16, et Leopard, 1x. 22, intelligit vasa aquaria rotundioris figura, et ventris globosioris, quibus ad incendia restinguenda utebantur, Salmas. Britannicus legit armis .- Dispositis, &c.] Per translationem disciplina militaris, Sparteoli Roma, quorum cohortes in tutelam urbis cum hamis et cum aqua vigilias consuerunt curare vicibus. Vct. Sch.

306 Licinus] Ignem reformidans, cui non minimum obnoxia Roma.— Servorum, &c.] Licinus ille ex liberto Claudii, de quo superius dixit: 'Ego possideo plus, Pallante et Licinis.' Vet. Sch.

307 Electro] Vasa et phialas ex electro intelligit.—Signis] Statuas ex auro et argento intelligit.—Phrygia, §c.] Marmorea, ne incendio consumatur. Lubin.—Phrygiaque, §c.] Marmorea. Vet. Sch.

308 Ebore] Pro mensis, aliaque supellectile ebore ornata.—Lata, &c.] Lectos ait discubitorios, testudinum putaminibus coopertos. Beroald. Annotat. cap. 36.—Dolia, &c.] Id est, Diogenes ille Cynicus mudus et pauper non solicitus est de opibus et dolio suo. Quomodo antem Diogenes in dolio vixerit, vide Laërtium in vita Diogenis. Erant autem antiquis dolia non e ligno, sed fictilia e terra tenaci, vel ex creta. Plin. XXXI. 12. Lubin.

309 Non, &c.] Quia non magni momenti: incendiarios non metuunt.— Si, &c.] Id est, Diogenis domus non ardebit, quia e terra: si quis fregerit, vel nova fingetur altera, vel partibus et fragmentis conjunctis, restaurabitur eadem.—Non, &c.] Id est, Diogenis, qui in dolio domiebat. Vet. Sch.

310 Plumbo] Plumbo committi intellexit plumbaturam vel ferruminationem, quam simili Gracci verho μωλύβ-δωσιν vocant, erat ergo fictilis. Lipsius. Pro Atque, alii legunt Aut.

311 Sensit, &c.] Sensus est; Alexander facile animadvertit, quanto felicior esset Diogenes in illa panpertate qui nilal cuperet, quam ipse esset, qui multa appeteret, unius mundi non contentus imperio. Beitann.—Testa] Dolio testaceo. Lubin.—Sensit, &c.] Macedo. Vet. Sch.

312 Alagnum, &c.] Diogenem, enjus animus omnibus mortalibus major, ntpote qui omnes divitias prorsus contemmeret. Lubin.—Felicior hic] Sc. esset. Alludit ad illud: 'Alexander nisi essem, Diogenes esse velim.'

313 Nil, &c.] Utpote caduca omnia excelso animo spernens.—Quam, &c.] Imo flebat cum audiisset plures mundos esse, quod reliquorum etiam dominus non esset. Sat. x. vs. 168.—Quam, &c.] Id est, Alexander. Vet. Sch.

314 Passurus] Qui cum res immensas gereret, immensa ctiam pericula subire cogebatur, et magnis rebus exæquanda. Lubin.—Gestis, &c.] Cum magnis periculis magna res efficitur. Vet. Sch.

315 Nullum, &c.] O Fortuna, nullam habes potentiam, si saltem nos simus prudentes. Hæc sub finem Sat. x. fuse explicata sunt. Eo autem hoc dicit, et repetit, quod vir sapiens et prudens omnia habeat, et a nullo Deorum destituatur, quamvis in exigna re constitutus, ut Diogenes. Alii leg. abest.—Nos, &c.] Alii, Sed te. Nos stultitiam et ignorantiam nostram, tanquam Deam, colimus. Lubin.

316 Mensura] Id est, Si vis seire, quis patrimonii modus esse debeat. Idem.—Mensura, &c.] Si vis nosse, patrimonii modus quantus debet esse. Vet. Sch.

317 Edam | Docebo, edisseram.

318 In, &c.] Id est, Tantum quantum. Est adverbium. Flarii Conject. c. 77.—Sitis, &c.] Id est, Quantum ad victum et amictum sufficiat, quod famem et brumam caveat. Lubin.

319 Epicare] Hic, teste Laërtio, aqua et cibario pane contentus vixit; et oleribus victitabat. *Idem*.

320 Quantum, &c.] Testatur Laërtius, quod cum tota urbs Athenarum pestifera lue infecta esset, solus Socrates ob temperantiam et frugalitatem immunis fuerit.— Ceperunt] Temerant, possederunt. Non emm plura possidere volnit, quam ipsa natura efflagitaret.—Ante] Namante Epicurum vixit Socrates. Idem.—Penates]

I. e. Socratica domns, pro ipso Socrate, et deinceps secta Socratica.

321 Nunquam, &c.] Imo ex natura Philosophia desumta est. Id est, Quicquid Socrates et Epicurus sapientes consnevere, idem natura dictitat, et approbat. Sane quæ pancissimis contenta est. Idem.—Aliud, &c.] Poscit philosophia. Vct. Sch.

322 Acribus, &c.] Id est, Videor, quod to velim ad nimiam frugalitatem cogere, et quidem exemplis Philosophorum, qui acerrime frugalitatem vita sua expresserunt. Nimis angustis Socratis et Epicuri Philosophorum terminis, exacte et acriter viventium.-Tel Qui nolis consentire ad philosophorum tennissima natrimonia .- Cludere] Quasi nimis arcte intra frugalitatis terminos coërcere. Lubin .- Miscc, &c.] De avaritia, et opum enpidine. Liberius indulge opibus accumulandis et velificare divitiis, quod nos hodie facimus.-Acribus, &c.] Id est, Video te nolle consentire ad philosophorum patrimonia. Vet. Sch.

323 Nostris de moribus] Qui immodicas divitias avide appetimus. Id est, Adquire aliquid ultra illud, quo contentus vivere poteras.—Effice, &c.] Id est, Compara tibi censum equestrem, quem juxta Othonis legem equites habere debent, qui in quatuordecim gradibus theatri sedebant. Erat autem census equestris, ut supra dictum, 400,000. H. S. quam summanu ubi consecutus es, non plura expetas. Quasi dicat: Hic terminum tibi constitue, ne in infinitum cupiditas possidendi producatur. Vide Sat. 111. vs. 154. Lubin.

324 Othonis] Roscii. Hujus legislatoris superius meminit, cum dixit: 'Sic libitum vano, qui nos distinxit, Othoni.' Idem.—Bis, &c.] Id est, Gradibus equitum Romanorum. Vet. Sch.

325 Hav, &v.] Summa scilicet census equestris.—Rugam, &c.] Frontein tuam indignatione in rugam contra-

liit, te tristem facit, cum tibi nondum satis esse videatur: vel non tibi arrideat. Lubin. Vel potius, metaphora est desumta a sacco, qui, quum plenus non sit, rugam trahit, et laxum est os illius. Britannicus.—Extenditque, &c.] Sumtum ab iis, qui tanquam famelici labra oris extendunt, ad cibum capiendum. Lubin.—Si, &c.] Si displicet, et tristem facit, duorum equitum patrimonium fac. Vet. Sch.

326 Sume, &c.] Indulgeo tibi, nt compares tibi octingenties sestertium: seu duorum equitum census.—
Tertia, &c.] Et cum tuo, quem modo habes, fac trium equitum census.

327 Si, &c.] Id est, Si tot et tantas divitias tibi indulgens nondum cupiditati ture satisfeci.—Si, &c.] Si tibi major fames, quam venter: Si gremium tunum adhuc panditur plurium desiderio, et quasi hiat, et quasi aperto ore divitias captat, tunc nulla unquam re satiaberis, ne Cræsi quidem, aut Xerxis divitiis. Lubin.

328 Crasi] Qui rex Lydorum ditissimus.—Persica, &c.] Darius, Xerxes craut reges Persarum ditissimi. De

quorum incredibilibus divitiis vide Justinum. Idem.—Nec, &c.] Cræsus ille est, cui Solon dixit, ΰρα τέλος μακροῦ βίον: cujus filius eum ipse Trallibus victus esset a Cyro rege Persarum, adolescens usque id mutus, intentum jugulo patris gladium eum vidisset, subito exclamavit, Honio Cyre, parce homini. Vet. Sch.

329 Animo] Bene dicit, animus enim homines divites facit, non rerum abundantia.—Divitiæ, §c.] Hic Narcissus fuit Eunuchus et libertus Claudii Cæsaris ditissimus et potentissimus, quem per trausitum notat. Plin. l. xxx111. Florid. Subs. 111. 5. Suetonius Claud. c. 28.—Nec. §c.] Narcissus libertus Claudii potentissimus, idemque ditissimus Eunuchus. Vet. Sch.

330 Indulsit, &c.] Hic enim omnia potnit apud Claudium,—Cujus, &c.] Obiter notat Claudium, qui imperator paruerit imperio libertisni, etiam cum juberetur uxorem occidere. Tacit. Annal. 12. Lubin.

331 Jussus] Scoptice; quasi libertus et servus imperatorem jusserit id fa-

SATIRA XV.

cere. Idem.

1 Bithynice] Ad hune Satyram hane scripsit. Est autem Bithynia Asiar regio. Strabo l. XII.—Demens, &c.] Quæ quidem bruta et monstra colat, et ab iis studio se abstineat, hominem vero devoret. Labin.

2 Portenta] Σέβουσι μέντοι κροκοδείλους, κύνας, αἰλούρους, λύκους, πτήνα, ιξιδας και ίέρακας ἰχθύων, &c. Philo Jud. lib. de decalogo.—Portenta] Numinnm; ut sunt animalium, serpentum, ferarum, ut sunt Crocodilus, Ibis, Cercopithecus.—Crocodilon, §c.] Id eo dicit, nam Tentyritæ illum necabant, teste Plinio et Strabone. Crocodilos in aqua acutissime videt, extra quam hebetes habet oculos, sine liugua. Ab Ichneumone dum dormit aperto ore, qui in ejus intestina per gulam penetrat, et per ventrem rusus exit, occiditur. Pomp. Mela, l. 1. Idem.—Crocodilon, §c.] Qui ab Ichneumone perit dormicus. Vet. Sch.

3 Pars har] Pars antem illa, quæ Crocodilon adorat, ca est, quæ circa Thebas; nam qui circa l'Iephantinam urbem crocodilos comedunt.- Illa] Supp. pars. - Paret | Cum pavore tanquam numen veneratur. Est antem Ibis avis fœdissima; de qua vide Ovidium in Ibin: Ciconiæ non omnino dissimilis. Hanc propterea Ægyptii colebant, quod illi naturale cum serpentibus bellum sit, quibus Ægyptus ob calorem abundat. Plin. x, 28, 30. Diod. Sicul. 1, 1,-- Illa, &c.] Ibin propterea Ægyptii colunt; anod illi naturale cum serpentibus bellum est. Nam cum Ægyptnin Nilus etiam serpentibus inundaverit, illa cos omnes devorat simul et aspides. De hujuscemodi animaliam genere Cicero in libro de natura Deorum prime, sic ait : Ipsi qui inridentur Ægyptii, nullam beluam, nisi ob alignam utilitatem, quam ex ea caperent, consecraverunt: veluti Ibin. Ibes maximam vim serpentum conficient, quasi aves excelsæ, crnribus rigidis, corneo proceroque rostro: avertunt pestem ab Ægypto, com volucres angues ex Libyæ vastitate vento Africano invectas interficiunt, atque consumunt: atque fit, ut illæ nec morsu nec vivæ noceant, nec odore, Vet. Sch.

4 Cercopitheei] Simiw candatw. Plin. v111, 20. 'Cercopitheeos' ait 'esse nigris capitibus, reliquo corpore pilo asini.' Hare quoque Ægyptiis sacra fuit simia. Picrius I. v1.

5 Dimidio, &c.] Periphrasis Thebarum; ubi dimidia Memononis saxca erat effigies, qua radiis Solis icta vocalem sonitum edebat. Visebatur antem, ut Plinius xxxvv1. 7. vult, in templo Serapidis. Cur antem dimidiam vocet, explicat Strabo 1. v11., quia dimidia pars ejus statuae, terra moto corruit. Vide de hac Statua Pausaniam in Atticis. Lubia. Plerique dicunt hanc statuam in Ægypto fuisse. Umus Philostratus in Iconib. eam in Æthiopia visam ait, ut et Callistra-

tus, qui et hoc addit, statuam hane non semel, ut Strabo, aliique volunt, sed bis in die, neque simplicem sonum crepuisse radiis Solis contactam; sed cum hilaritate quadam conjunctum, accedente eo, contra lugubrem recedente. Idem interpres Juvenalis nondum editus: 'Statua Memnonis filii Aurora ita arte quadam mechanica composita, ut humana voce Regem et Solem salntaret : postea rex Cambyses volens hanc rem cognoscere, partem statuæ abscidit, et sie postea Solem tantum, non etiam Regem salutabat: unde dimidio Memnone dixit.' Janus Douza in Catull. -Chorda | Sonitus enim erat non absimilis chorda in cithara percussa. Lubin .- Dimidio, &c.] Memnonis ex are statua; citharam tenens, certis horis canebat. Hanc Cambyses rex jussit aperiri, existimans mechanicum aligned esse good intra statuam lateret: nihilominus tamen aperta statua, quæ erat magice consecrata, horis statutis sonum reddidit. Ideo dimidio dixit, id est, aperto et diviso. Vet. Sch.

6 Vetus, &c.] Hare urbs se antiquissimam jactabat, ut alii a Libero, alii a Busiride conditam, et a Cambyse dirutam. Vide Diodorum I. II.—Centum portis] In singulis 200. armati custodes fuisse perhibentur. Sie distinguitur a Thebis Becotiæ, quæ septem habuit portas, ut auctor noster supra Sat. XIII. vs. 27. dixit: 'Thebarum portæ, vel divitis ostia Nili.' Lubin.—Atque retus, &c.] Thebas dicitur trans Ægyptum Liber condidisse. Vet. Sch.

7 Illic, §c.] Pisces maris cœrulei, vel æquorcos. Notat Δ'gyptiorum vanitatem, qui obvia quavque numinis loco colnerint. Brodæus legit: Illic Ælucus, id est, feles, πρὸς τὰς ἀσπίδας αναόμον δακυούσας εὔθετοι. Ælurum autem Ægyptiis Denm fuisse ex Herodoto liquet l. 11. Turneb. vii. 8. et viii. 17. Junius legit, Illi et hi, pro illic et hic.

8 Canem | Annbin intelligit, quem canino capite effingebaut, vel quemvis alium, Sat. vt. vs. 533. Canem autem ideo colnerunt, quia canis dicitur invenisse Isidem, indagando Osiridis cadavere, qua de causa in sacris Isidis canes pracedebant. Sane in tanto annd eos cultu, nt tota domus, in qua canis exstingueretur, toto corpore raderetur, quod maximum apud eos luctus indicium. Lactantius de fals. sap. v. 20 .- Nemo, &c.] Quod ridiculum est, cum illa Venatrix, canum præses sit: in urbe tamen Bubasti coli cam tradit Herodot, l. 11. Lubin.

9 Porrum, &c.] Ab his, eo nomine abstinnerunt, anod lunæ contraria, ea decrescente crescant, et contra, Plinius XIX. 6. Diod. Sicul. 1. I. Corpas inter Deos jurejnrando habent Ægyptii, Plutarch, lib. de Iside et Osiride.-Frangere, &c.] Comedere. Lubin.

10 O sanctus, &c.] Irridet salse et incunde hane ridiculam superstitionem. Lubin.

11 Lanatis | Ovibus, Diodorus L. II. ait Sacerdotes Ægyptios cibo maxime simplici usos; solum vitulum et anserem in deliciis habuisse; ab ovibus autem omnino abstinuisse. Idem.

12 Nefas illic | Cum stomacho pronunciandum, hine enim totius Satyræ indignatio assurgit, quod cum rebus vilissimis religiose abstinerent, in hominem omnium animalium nobilissimum, tam atrociter sevirent,-Fætum capella Hadum. Idem.

13 Attouito cum Cum Ulysses apud Homerum Alcinoo, Odyss. 1x. tale facinus de Polyphemo et Antiphate narrai et, illos homines socios suos devorasse; ob incredibilem rei cuormitatem apud quosdam risum, apud quosdam etiam indignationem forte excitavit. - Attonito, &c.] Obstupefacto atrocitate facinoris. Idem .-- Carnibus, &c.] Usque adeo de Egyptiis vannm aut incredibile est* ut Ulixi similia de Læstrygonibus referenti

credi jam fuit in mensa Alcinoi, hac cum exclamatione legenda sunt. Vet. Sch.

15 Alcinoo] Evat autem Alcinous Phaacum rex. - Bilem Indignationem, tanguam qui absurdis fabulis accumbentes naso suspendere et Indificari velit.—Risum Tanquam qui ridiculam fabulam recitaret. - Quibusdam | Simul accumbentibus Phæacibus, Lubin .- Fortasse, &c.] Simul discumbentibus. Vet. Sch.

16 Arctalogus, &c.] Qui ridiculis sermonibus placere studet, et risum captat. Ab aperòs dicitur, id est, gratus et placens, et λέγω, dico, qui fabellas acroamataque auribus auditorum grata loquitur : proinde et nugatores co etiam nomine et garrnli censentur, Turnebus x. 12. Casanbonus tamen ad Suet. August, c. 74. aretalogos exponit, 'parasitos philosophos, et quos Seneca epistol. 29. voeavit ' circulatores philosophos;' qui in conviviis lautiorum, quæ frequentabant, de virtutibus et vitiis disceptabant; qualem Antidoti refert Athenæns vi. 9. Vide etiam quæ Joseph. Scalig. ad Ausonium II. 5. Farnab .- In mare, &c.] Mimesis, quasi dicat anctor: Ita dicere poterant indignabundi Phaaces: Nemone hunc circulatorem mendacem in mare projicit, dignissimum nantragio illo, in quod se incidisse conqueritur, et vera Scylla atque Charybdi, quæ sese perpessum fingit, qui tam impudenter Læstrygonas et Cyclopas carnibus Immanis vesci fingit? Homerus Odyss. ix. et x. Lubin .- Ut, &c.] Virgilins: 'Artificis scelus.'-In mare, &c.] Dicebant Phæaces, Vet. Sch.

17 Veraque, &c.] Non ficta vel falsa: sed vera immergendum. Hæc omnia dicuntur ad sceleris enormitatem explicandam. Lubin.

18 Immanes | Qui immanitate omnia superant, utpote ἀνθρωποφάγοι, quique Formiis in Italia et in Sicilia esse dienntur. - Læstrygonas atque,

&c.] Quos perhibent hominibus pastis extinctos. Vet. Sch.

19 Nam, &c.] Id est, Longe facilius credam Seyllam et scopulos marinos per naufragium ejus socios devorasse, quam Polyphemum hominem, alios homines.— Scyllam] Scopulus est in freto Mamertino inter Sielliam et Italiam. Lubin.—Vel, &c.] Symplegadas, inter quas Argo evasit; qua in Ponto concurrisse dicuntur. Numquid et ad hac Ulixes accessit? Vet. Sch.

20 Cyanes Intelligit scopulos insulæ Cyanes sub Thracio Bosporo, non multum a se distantes, et ideo navigantibus concurrere videntur. Dicuntur et Symplegades. Farnab. Plinius IV. 13.—Plenos, &c.] Recitat enim Alcinoo Ulysses, quod ab Æolo ntres vento plenos acceperit, ut citins ad Ithacam perveniret: et qui a sociis dormiente Ulysse emissi, tempestatem excitarunt. Lubin.

21 Aut, &c.] Elpenora, cum aliis Ulyssis sociis, a Circe tenni verbere magicae virgae percussum, et in porcum conversum, grunnisse. Idem.

22 Cum, &c.] Cum reliquis remigibus Ulyssis sociis in porcos conversis. Quasi dicat: Omnia illa fabulosa adhuc volo credere. Scheg. proæm. 5.—Grunnisse] Porcorum vocem edidisse. Fabula est notissima ex Homero, et Ovidio Metamorph. xiv. Hæc omnia dicuntur ad abominandam sceleris Ægyptiorum magnitudinem. Lubin.—Et, &c.] Unum de sociis Ulixis porcis a Circe factis. Vet. Sch.

23 Tan, &c.] Quasi dicat, Merito indignor, quod populum Phæaca seu Corcyreum tam stolidum putavit, quibus se absurdissima persuasurum est arbitratus. Virgilins: 'Non obtusa adeo gestamus pectora Pæni.'—Vacui, &c.] Κενεγκεφάλουν. Erant antem Phæaces Corcyræ populi, sub ditione Alcinoi. Corcyra autem insula ju mati fonio, Venetorum ditio-

nis; hodie Corfu. Grangæus.—Tam, &c.] Inani capitis, κενεγκράνιοs. Vet. Sch.

24 Sic, &c.] Cum indignatione merito dicere poterat convivarum discumbentium. Nondum, &c.] Ebrii enim alias facile sibi aliquid persuaderi patiuntur.—Et, &c.] Qui minimum adhue in convivio Alcinoi exurna Corcyrea bibisset; id est, minimam partem optimi vini. Grangæus.

25 Corcyraa] Vinum de insula Phwacum, quæ Corcyra dicitur.— Duxerat] Bibendo exhauserat. Idem.— —Urna] Fictili lagena.—De, &c.] Vinum de insula Phwacum. Vet. Sch.

26 Solus, &c.] Quasi dicat: Ulyssi Ithacensi merito quis diffidisset, cum nemo ante tale monstrum vidisset, et testatus esset. Illa vero, quæ ego profero, et ipse vidi, et toti populi sciunt vera esse.—Solus] Utpote solus ex naufragio evaserat. Grangæus.—Nullo sub, &c.] Qui cum redargneret mendacio. Merito ergo non credebatur illi, qui ca sine teste narrabat. Vet. Sch.

27 Nos. &c.] Attentionem sibi captat Poëta, quod non fabulosa, sed vera narraturus sit, quæ ipse viderit, et quæ infiniti homines testari possint. Et quie adhuc longe atrociora, quam quæ Ulysses recitarit.-Miranda quidem] Mira quidem, sed vera. Et ad facti veritatem tempus etiam definit, quo hæc facta sint, et sub ano Consule, - Miranda, &c.] Vet. Scholiast, dicit Juvenalem ibi de se loqui, quia in Ægypto militem tenuit, &c. Dicit militem tenuisse, qui militem rexit, qui militibus præfuit. Nam, ut refert anctor vetus vitæ Juvenalis, ' per honorem militiæ quanquam octogenarius urbe summotus, missusque ad præfecturam cohortis in extrema parte tendentis Ægypti.' Svenem omnino intelligit, quæ in fine imperii et extrema Ægypti parte, in qua tres cohortes prætendebant. At vir doctus legi volebat, miles vitem tenuit, anod verum non est. Vitis

gestamen Centurionum proprium, non præfecti cohortis. Et ubi fuerit cum Satyras suas scriberet, videre est apud Salmasium in Plinianis Exercitat, p. 449 .- Junio, &c.] Ita libri omnes, non Vinco, vel Junco: dissyllabum est Junio; ut Vindemiator tetrasyllabum Horatio, ut, tenuia, trisyllabum Lucretio, Virgilioque. Q. Junium Rusticum intelligit, qui consul fuit cum Hadriano, tertio ejus imperii anno, urbis autem conditæ occc LXXII. Itaque paulo post consulatum Junii illa Satyra scripta. Sunt, qui volunt Junium Sabinum cum Domitiano consulem fuisse, A. U. 836. Salmasius Plin. Exercitat.-Nos, &c.] De se dicit Juvenalis, quia in Ægypto militem tenuit, et ea promittit se relaturum quæ ipse vidit. Vet. Sch.

28 Super, &c.] Coptus in Ægypto. Arabiæ vicina. Calida, inquit, ob locum et regionem calidam; nam

Tropico subjacet. Lubin.

29 Nos, &c.] Vulgi hoc loco Emphasin habet. Non unius hominis, ut Antiphatis et Polyphemi, sed totius civitatis scelus, et facinora cunctis Tragædiis atrociora. Id est, Pejora quam ullus Tragicorum confinxit .-Cothurnis Tragædiis cothurnatis. Idem .- Nos, &c.] Referimus .- Et, &c.] Non Cyclopis, sed Tragædiæ narrationis. Vet. Sch.

30 Nam, &c.] Id est, Licet omnia exempla Tragica ab illo tempore, quo genns humanum per Deucalionem et Pyrrham revocatum est, consideres, nullum facinus Tragædia dignum universus populus facit, sed semper unus tantum. Ut cum, una Medea filios suos, unus Orestes, aut Alemæon, matrem suam occidit.—A Pyrrhal Ab exordio prope mundi, scilicet a diluvio .- Syrmata] Vestes Tragicas posuit pro Tragædiis. Sat. viii. vs. 229. Lubin .- Quanquam, &c.] Vestes tragicas: Tragædias. Vet. Sch.

31 Accipe, &c.] Quid apud Ægyptum meo tempore universus populus

fecerit. Lubin.

32 Feritas, &c.] Immanitas plus quam belluina. Idem .- Dira, &c.] Quod apud Ægyptum factum est a populo. Vet. Sch.

33 Inter, &c.] Initio vero recitat occasionem lujus sceleris; quod inter duos illos Ægypti vicinos populos controversia nata sit ex diversitate religionis. Lubin .- Inter, &c.] Plinius Tentyra insulam vocat, quam alii urbem. Sed omnes fere urbes Ægypti ad Nilum sitæ, totidem crant insulæ, manu factis canalibus einctæ. cum excreverat Nilus. Cætero cum crocodilus, in plerisque Ægypti urbibus, instar numinis coleretur, Tentyritæ infensissimo animo, non tantum cos prosequebantur, sed etiam naturali quadam potentia ad eorum perniciem pollchant. Hinc ergo bellum illud inter Tentyritas et Ombitas natum. Colebant Ombitæ crocodilos. quos contra Tentyritæ insectabantur et necabant. Ex eo illud internecivum odinm vicinos inter populos. Sensus enim est: Inter finitimas urbes, Ombos et Tentyra, ardet adhuc vetus simultas et nunquam sanabile odium. Salmas. Plin. Exerc.

34 Nunquam, &c.] Offensio nun-

quam remittenda. Lubin.

35 Ombos, &c.] Civitas communis Ægyptiis et Arabibus, ubi Crocodilus celebatur. — Tentura] Accusativus pluralis, ut Manala. Erat urbs Ægyptiorum et Arabum communis, ubi Isthmus in mare rubrum porrigitur, crocodilis metnendus. Strabo l. xvII. -Utrinque] Ab ntraque parte, utraque civitate, Ombis et Tentyritis: hine simultas et odium natum est, quod alii alios Deos colerent, et unus alteri impietatem objectaret. Lubin. -Ombos, &c.] Inter hos Ombos, et Tentyra, accusativus pluralis; ut Manula, civitas Ægypti. Vet. Sch.

36 Quod, &c.] Ergo vicini secundum Juvenalem, Ombitæ et Tentyritæ. Universa tamen veterum Geographorum natio contra stat, qua longe Ombos a Tentyris summovet.

Primum non in codem Nili latere ista urbes: nam Ombi prope Syenem in Arabia et Orientali parte: Tentyra in Libyco latere ad occidentem fluminis. Vide latius ea de re disserentem clarissimum D. Salmasium in Plinianis suis exercitationib. p. 477.—Quod, &c.] Quod illi alios Deos colunt vicini. Vet. Sch.

38 Sed, &c.] Narrat ulterius quod Tentyritæ festo tempore occasionem aliquam invadendi et ulciscendi hostes arripuerint. Ordo est: Cunctis primoribus et ducibus inimicorum Tentyritarum, occasio hostes suos invadendi rapienda et occupanda visa est, tempore festo alterius populi Omborum. Lubin.—Sed, &c.] Cum diem festum habeaut. Vet. &ch.

39 Alterius, &c.] Omborum scilicet.— Occasio] Aggrediendi et ulciscendi illos quibus gravissime infensi erant. Lub.

- 40 Primoribus] Tentyritarum.—Ne, &c.] Ex invidia et livore hoc fecerunt, ut hostibus suis gaudia, et lætitiam turbareut. Idem.
- 42 Positis, &c.] Quibus convivia agitabant, ad templa Crocodili, cujus festum celebrabant, et in locis ubi plurima via competunt, in triviis et quadriviis. Idem.
- 43 Perrigili, &c.] Lecto discubitorio tortis herbis strato, perpetuis vigiliis celebrato, in quo per integros septem dies perpetuo genio indulgebant. Lubiu.
- 44 Septimus, &c.] Septimo die post initium festi. Obiter notat luxuriam Ægyptiorum.—Horrida, &c.] Sensus est: Hæc Ægypti pars, in qua ego sum, et res gesta est, est inculta quidem et horrida, sed tamen non minus luxuriat, et lascivit, quam ca Ægypti pars, quæ est ad Canopum. Hie autem ad Canopum erat Scrapidis templum, quo navigabatur per fossam, quæ nocte et de die naviculis virorum et mulierum plena erat, luxuriosissime et turpissime viventium et canentium, at dictum ex Strabone Sat. vi. 'Prodigia et mores urbis dam-

nante Canopo.' Lubin.—Septimus interdum] Festivitas sacrorum per septem dies solet celebrari. Vet. Sch.

- 46 Canopo] Nequissimæ civitati, in qua Serapidis templum. Vide Sat. 1. vs. 26.—Barbara, &c.] Alexandria.—Canopo] Latina ripa. Vet. Sch.
- 47 Adde, &c.] Secunda ratio, eur occasionem illam Tentyritæ usurpandam deduxerint; quod ebrios, quorum neque pes, neque mens suum officium faciebat, facile superare potnerint.—Madidis] Ebriis et unguento delibutis Ombis. Lubin.
- 48 Blæsis] Sermone titubantibus propter vinum.—Inde, &c.] Comparat inter se hostiles hasce partes. Quod Ombi incolæ læti et hilares in festo suo fuerint: Tentyritæ contra jejuni, tristes, et infesti.—Inde] Ab Ombi incolis, qui festum celebrabant. Idem.—Virorum, &c.] Tripudia, et pedum plansus.—Blæsis, &c.] Ex parte ebriosum. Terent. 'Namque neque pes, neque meus satis suum officium facit.' Vet. Sch.
- 49 Nigro, &c.] Æthiope et Arabe Mauro, ad cujus tibiam saltabant.— Qualiacunque] Qualibuscunque unguentis delibuti erant, quæ alias in Ægypto erant pretiosissima, teste Plinio. Lubin.—Nigro, &c.] Æthiope: neque delectarent. Vet. Sch.
- 50 Flores] Qui in mensis et lectis sparsi.—Multæque, &c.] Floribus enim ornati convivabantur. Lubin.
- 51 Hine] A parte Tentyritarum erat infesta sobrietas.—Sed, &v.] Principium puguw a jurgiis plerumque, quw quasi tuba et incitamentum fuit rixa vel pralii futuri.—Jurgia] A contentu religionis utriusque populi. Idem.—Hine, &c.] Ab inimicis infesta sobrietas. Vet. Sch.
- 52 Ardentibus] Odio flagrantibus propter Deos suos contemtos.—Hæc, &c.] Hisee jurgiis, tanquam tuba, ad pugnam accenduntur. Proverbium: Classicum cancre. Lubin.—Hæc, &c.] Tuba rixæ, inquit, convitia finnt. Vet. Sch.

- 53 Dein] Post jurgia.—Clamore, ξε.] Vociferatione infesta et hostili animo ab utraque parte.—Et, ξε.] Loco teli vel gladii manibus et pugnis inter se saviunt. Lubin.
- 54 Paucæ, &c.] Paucæ certantium maxilla unguibus non dilaceratæ. Idem.—Sine, &c.] Sine pugnis genæ. Vet. Sch.
- 55 Vix, &c.] Ordo est: In toto certamine vix cuiquam, imo milli nasus crat integer. Lubin.—Ac nulli, &c.] Subanditur, est. Vet. Sch.
- 56 Integer] Sine vulnere, non aliqua ex parte imminutus.—Cuncta, &c.] Utriusque populi inter se rixantis. Lubiu.
- 57 Dimidios] Naribus et auribus violenter inde direptis et ablatis.—
 Alias, &c.] Ex vulnere, tumore, et ernore, ita inmutatas, ut non agnoscas easdem esse.—Et, &c.] Id est, Ipsius facici ossa aperta et hiantia, cum genæ perforatæ et ruptæ essent. Idem.—Alias facies, &c.] Mutatas ex cruore. Vet. Sch.
- 58 Oculorum, &c.] Indicat, quod oculos sibi mutuo eruerint. Lubin.
- 59 Ludere] Licet tam immaniter inter se sæviant: cum manibus pugnant, et nullos interfectos vident, putant se pucriles ludos exercere et nihil agere. Idem.—Ludere, &c.] Cum adhue manibus res agitur, lusum putant. Vet. Sch.
- 60 Quod nulla cadavera] Quamdiu neminem interfectum perspiciunt. Farnab.—Quod nulla, &c.] Mortnorum. Vet. Sch.
- 61 Et, &c.] Have vera et perspicua lectio. Id est, Quorsum tot millia inter se rixantur et pugnant, si omnes adhue vivnut, et nemo trucidatus est? Lubin.—Rixantis, &c.] Bene scilicet credunt se ludere, ubi tot rixantibus nullus moritur. Vet. Sch.
- 62 Ergo, &c.] Belli seilicet utrinque exoritur.—Impetus] Rixæ et pugnæ ab utraque parte instituitur. Lubiu.
 - 53 Inclinatis] Lacertis inclinatis,

- ad terram demissis, ut saxa tollant. Dum iuclinaut se ad terram <mark>ut saxa</mark> elevent, vel attollant.— *Per, &c.*] In terra, in plateis quæruntur saxa. *Id*.
- 64 Domestica, &c.] Id est, sava, que sunt in seditione usitata, familiaria et consueta tela. Testatur hoc Virgilius: 'Jamque faces et sava volant.' Talia enim tela seditiosis sunt in promptu. Lubin.—Domestica, &c.] Competentia vicini furori: nulla nam sic sunt domestica rivantibus tela, ut sava. Vet. Sch.
- 65 Nec, &c.] Id est, Non tam magna saxa jactant, qualia Turnus, Ajax, aut Diomedes projecerunt in hostes suos, sed leviores pro virium ratione.

 —Quales, &c.] In singulari certamine cum Ænca. Virgil. l. x11. 'Nec plura effatns, saxum circumspicit ingens.' Est autem hæc vera lectio. Id est, Quales lapides torsit Turnus.—Ajax] In monomachia cum Hectore. Hiad. v1. et v11. Lubin.—Nec, &c.] Id est, Non tam magna saxa jactant, qualia antiqui. Vet. Sch.
- 66 Tydides] Diomedes Iliad. I. vi. δ χερμάδιον λάβε χειρί Τυδείδης, μέγα έργον. Qui in Monomachia Æneam saxo prostravit, sed postmodum a matre Venere caligine fuit absconditus. Lubin.
- 67 Sed, &c.] Qualem lapidem tenniores et imbecilliores illi emittere valeant. Idem.
- 68 Illis, &c.] Non ita magnæ et validæ, ut heroum illis priscis temporibus viventium.—Nostro, &c.] Quo homines non tam robusti et validi. Id.
- 69 Nam, &c.] Ait enim Homerus Iliad. l. v1. quod tale pondus Diomedes sustulerit, quod sua ætate vix bis septem juvenes tellure moverent. Et Plinius v11. 17. ostendit 'hominis staturam indies decreseere.' Indicium certissimum mundi ortus et interitus. Florid. subsc. 11. c. 2.
- 70 Terra, &c.] Verissima et egregia sententia. Schoppa Collect. H. c. S. Quæri ergo posset, an primi homines

majores, et paulatim minores facti sint. Lips. Philos. Stoic. 1. 111. Dissert. 5.

71 Ergo, &c.] Hanc pugnam aspexit. Ille ridet illos pusillos homines immania et ingentia molientes, et odit illos quia mali. Lubin.

72 A diverticulo] Dixit superins post pugnos, ipsos lapidibus certasse. Interposuit postea paucula de pugnis heronm, qui et ipsi saxis et lapidibus concertarint. - Diverticulo Digressinncula: quia paullum ab historia digressus est, ait se ad historiam velle redire. - Fabula | Ridicule, de vera Idem .- A diverticulo, &c.] historia. Propter excessum. Vct. Sch.

73 Subsidiis, &c. | Postquam altera pars Tentyritæ anxiliis aucti, missis pugnis et lapidibus gladios promunt, et sagittis pugnant, Ombi vieti sunt; quibus fugientibus acriter Tentyritæ instant. Lubin.

74 Pugnam, &c.] Commoveri et a Vet. Sch. sagitta.

73 Fugæ, &c.] Effuse fugientihus. -Instant | Tentvrita; et hostes fagientes acriter urgent, et impellant. Alii legunt: Præstant instantibus Ombis. Lubin.

76 Qui, &c.] Periphrasis Tentyritarum. Palmetum euim ipsis Tentyis vieinum erat. Alias ibi maximus palmarum proventus. Tentyra, accus. ilnr. Lubin .- Terga fuga celeri præstant instantibus Ombis, Qui vicina coiant umbrosæ Tentyra palmæ] Ita enim legendum vidit V. C. Jos. Mercerns ex veteri scriptura, quæ habuit, præstant instantibus omnes. Loci vero nomen hie proprium desideratur, cui vicina Tentyra. Nam ridiculum est umbrosam palmam, pro palmetis intel-Scriptum fuisse suspicor Pammæ pro Pampæ, unde Palmæ fecernnt. Pampæ viens vicinus Tentyris. Legendum ergo: 'Qui vicina colunt umbrosæ Tentyra Pampæ.' Παμπανls vocatur Ptolemæo. Ergo Tentyra illa sunt Juvenali, quæ Pampæ vicina, longe utique ab Ombis sita, quæ tamen propingua statnit. Quid si Poëta Oxyrynchitarum et Cynopolitarum historiam sub nominibus Ombitarum et Tentyritarum tradaxit? sane et tempus convenit, nec res disconvenit; ut videre est apud Plutarchum, Juvenali eontemporaneum, in lib. de Iside et Osiride. Tum denique Ombi et Tentyra versum melius et mollius incunt, quam Cynopolis et Oxyrynchus, quæ prorsus Heroïcum metrum negant intrare. Vide Salmas. Plin. Exercitat. pag. 452. b.

77 Labitur, &c.] Ex Ombis fugientibus, quem Tentvrita captum, et in minuta frusta dissectum (ut omnes inde aliquam particulam caperent) et calidum adhuc devoravit, nec tam diu, donec coqueretur, exspectare potuit. Nimia, &c.] Dam nimium properat formidine gladiorum et sagittarum, Lubin .- Labitur, &c.] Cadit fugiens. Vet. Sch.

78 Præcipitans] Quasi præceps fugiens, qua fuga nimia sese præcipitem dedit.- Capiturque Ab insequentibus et instantibus Tentyritis .- Sectum] Gladiis minutatim et frustillatim concisum. Lubin.

79 Frusta, &c.] Crnda membra hominis capti. Vet. Sch.

80 Corrosis, &c.] More canum, ut ne minima quidem particula relinqueretur. Crudelissimum revera et immane facinus. Lubin.

81 Akeno] Lebete ardenti aut bullienti. Castalio Var. e. 5 .- Nec, &c.] Id est, Tanta insania est illorum, ut uec in caccabis cocta, nec in verubus fixa coquant: sed cruda consumant. Vet. Sch.

82 Verubus] Non infixum verubus, cadaver assavit. Lubin.

83 Exspectare, &c.] Ut concoquerent hominis cadaver. Idem.

84 Quod, &c.] Id est, Hominem coquendo, vel assando. Si enim conconissent cadaver hominis, ignis violatus esset. Idem.—Hic, &c.] Id est, Præstitit, inquit, nobis, quod extra hominis focum communem * immolarunt. Vct. Sch.

85 Quem, &c.] Respicit ad fabulam de Jove, qui iratus mortalibus ignem subtraxit. Prometheus antem ignem illum, concava ferula ad currum Solis admota, rursus furto ex cœlo abstulit, et in terram ad homines detulit. Vide Hesiodum 1. ἔργων. Lubin.

86 Elemento, &c.] Quod tam nefando scelere violatus non sit; et existimo te etiam, o Volusi, ob id exsultare, quod ignis saltem sit inviolatus. Vel, Te, o Volusi, igni gratulari credo, qui tam infandi sceleris officio non fuerit violatus, μη δε μιήνης, Πύρ, επ' έμοῦ, inquit Persa ille in Epigr. Dioscorid. Antholog. 1. 13. Persæ autem et Chaldæi ignem venerabantur inter summa numina, ut et aquam; tanquam rerum principia. Ab his. per Trojanos, perpetuus ille ignis Vestæ sacer fluxit ad Romanos. Lubin. Farnab .- Elemento, &c.] Gratulari te ipsum elemento, igni scilicet. Vet. Sch.

87 Sed qui, &c.] Notatur crudelitas Ægyptiorum. Id est, Homo efferatus, qui naturam in se violavit, et semel natura repugnante hoc cadaver hominis mordere sustinuit, nihil unquam hac humana carne libentius comedit. Lubin.

89 Nam, &c.] Et ratio est; Quia in maximis sceleribus, dum perpetrantur, hominibus sceleratis maxima est voluptas. *Idem*.

90 Ultimus, &c.] Qui tardius, toto cadavere jam consunto, supervenerat; sanguinem ex terra profusum haurit, et gustat. Unde facile æstimare fas est, quanta aviditate et voluptate priores carnem devoraverint. Potest autem forte legi, qui sitit. Idem.—Ultimus, &c.] Qui venit jam novissimus. Vet. Sch.

91 Qui, &c.] Si ulterius senserit voluptatem. Vet. Sch.

92 Per, &c.] Digitis per terram ernentam ductis, haurit sangninem et ita gustat. Lubin.

93 Vascones, &c.] Fatetur autem. humanis carnibus vesci, alibi etiam contigisse, sed non ex simili caussa, fame, nimirum, intolerabili urgente. Sunt autem Vascones Hispaniæ citerioris populi, ad Gallicum et Britannicum Oceanum, a Metello Romanorum duce obsessi, et in tantam necessitatem compulsi, ut carnibus lmmanis vescerentur. Alii dicunt ab Hannibale fuisse obsessos. Alii quod bellis Sertorianis obsessi, extrema fame, ne fidem populo Romano datam violarent, in cadavera sna savierint compulsi, quo tempore Q. Metellus adversus Sertorium bellum gerebat. Plutarchus, Appianus, Florus 111. 22. -Vasconcs, &c.] Obsessi Saguntini ab Hannibale, coacti sunt cadaveribus suorum pasci. Lucanus: 'Obsessum Pœno gessit quæ Marte Saguntum.' Cæsis scilicet imbellibus. Alii nam non ab Hannibale, sed a Metello obsessos dicunt. Vet. Sch.

94 Produxcre] Vitam suam prolongarunt.—Scd, &c.] Hos enim intolerabilis fames, Ægyptios vero animi feritas, et hostilis crudelitas compulit. Lubin.

95 Fortunæ, &c.] Odium et inclementia fortunæ, quæ illos ad tantam calamitatem perduxit.—Bellorumque, &c.] Ut sunt egestatis et famis angustiæ. Quid enim amplius in bello, quam compelli ad humana cadavera devoranda?—Casus extremi] Quibus nibil addi potest miserius. Idem.—Fortunæ, &c.] Quæ ad hoc es deduxit.—Bellorumque, &c.] Cum obsiderentur a Metello. Vet. Sch.

96 Obsidionis] Vel a Metello, vel potius ab Annibale. Lubin.

97 Higus, &c.] Exemplum hujus cibi, quem Vascones fame compulsi comederant, debet merito esse miserabile et venia dignum.—Miscrabile Hi enim sua fortitudine in tantas cala-

mitates et ærumnas inciderunt. *Idem.*—*Hujus*, &c.] De quo loquebar modo. *Vet. Sch.*

98 Sicut, &c.] Vasconum et Saguntinorum, quibus in dira obsidione omnia depasta erant. Lubin.—Sicut, &c.] Vascones Saguntini * quorum dictum sit ut si * major invidia facti exemplum, quod soleas non quod horreas. Vet. Sch.

99 Cuncta, &c.] Etiam impura, ut canes, glires, feles, mures, &c. Lubin.

100 Vacui, &c.] Rabiosa fames. Nihil autem fame atrocius, ut exempla non desint, propria brachia et lacertos devorantium.—Hostibus, &c.] Ut ipsi obsidentes hostes miseriam et calamitatem obsessorum miserarentur. Idem.—Ventris furor] Famis inopia. Vet. Sch.

101 Tenues, &c.] Fame et inedia absumtos. Lubin.

102 Membra, &c.] Cadavernm et hominum, vel a se, vel ah hostibus interfectorum.—Fame] Cogente, instigante.—Esse, &c.] Edere. Fame instigante et jam prompti erant propria sua membra comesse. Idem.

103 Quisnam, &c.] Quis unquam hominum ant Deorum tam erudelis sit, ut veniam illis urbibus indulgere nequeat, si carnem humanam comedant, qui dira atque immania sint perpessi? Videtur melius legi, Urbibus: alias, viribus, pro viris tam fortibus. Idem.

104 Dira, &c.] Idque propter constantiam suam et animi fortitudinem. Idem.—Dira, &c.] Saguntinis. Vet. Sch.

105 Et, &c.] Illorum umbræ et defunctorma animæ, quorum corporibus vescebantur, his ignoscere poterant; nedum Dii et humines. Lubin.

106 Melius, &c.] Quasi dicat: Nos Romani illis Cantabris et Vasconibus sumus sapientiores, qui ex Zenonis aliorumque Philosophorum doctrina scimus, longe satius esse mori, quam immanissime cadavera amicorum devorare. Sed unde Vascones illam sapicutiam habere poterant, qui prisco illo tempore rudes erant barbari? Lubin.

107 Zenonis] Optimi Philosophi, qui existimabat satius esse mori, quam naturæ leges in se violare. Egregie Virgilius: 'Usque adeone mori miscrum est?'—Neque, &c.] Non omnia, sed quædam tantum, quæ contra humanitatem et naturam non pugnent. Idem.—Zenonis, &c.] Zeno Stoicæ sectæ* ab eorum qui quod houestum esset, id summum et solum bonum esse dicebat. Vet. Sch.

108 Pro, &c.] Ut malum pænæ effugiatur, non est admittendum malum culpæ. Sic Seneca: 'Non omni pretio vita emenda cst.'—Scd, &c.] Unde Vasco, vel Cantaber, vel Saguntiums, Stoicam hanc disciplinam didicerit, scilicet moriendum potius esse, quam tam immani scelere et piaculo vitam protrahere. Lubin.—Cantaber] Hodie Gascons.—Pro, &c.] Sed per honestatem, sicut Stoici dicuut, mehus erat mori, quam cadaveribus pasci. Vet. Sch.

109 Antiqui, &c.] His verbis satis indicat Saguntum a Metello fuisse obsessam: qui a Sulla dictatore contra Sertorinm in Lusitaniam et Celtiberiam missus, cui postea additus a senatu fuit Pompejus. Florus 111. 22. Lubin. Farnub.—Stoicus, &c.] Unde poterat tautum sapere quantum Zeno, ut cadaveribus abstineret, scelus putando committere pro vitæ cupiditate? Vet. Sch.

t10 Nune, &c.] Quasi dicat: Nostra ætate scire potnit Cantaber Philosophiæ præceptis imbutus, a carne humana abstinendum esse. Quasi dicat: Hoc tempore homines longe doctiores et cultiores sunt. Lubin.—Nostras, &c.] Romanorum sapientiam et literas, Idem.—Grajas, &c.] Romanas litteras, (1 Græcas. Vet. Sch.

111 Gallia, &c.] Gallia facunda et oratoria, docuit Britannos vicinos

caussas agere et oratoriam exercere. Quod autem Lugduni declamaverint, dictum Sat. I. vs. 45. deinde dixit Sat. vii. 'Accipiat te Gallia, vel potius nutricula Causidicorum Africa.' Lubin.

112 De, &c.] De adhibendo negotiis tuis oratore. Hyperbolice hac dicit. Est autem Thule illa regio quae jam Norveegia dicitur. Vel Oceani septentrionalis insula supra Oreadas, nonnullis Schotland. Idem.—De, &c.] De adhibendo negotiis suis oratore.—Thule, &c.] Civitas in Oceano: insula in qua brumæ tempore dies nulli, perinde so!stitiali æstivo nox nulla. Vet, Sch.

113 Nobilis, &c.] Post digressionem revertitur ad Vascones et Saguntinos excusandos. Id est, Licet Vascones vel Saguntini fame compulsi sint ad carues hominum comedendas, tamen ille populus nobilis est, et nobis Romanis virtute et fide par, sed clade nobis major. Quia illorum civitas ab Anuibale prorsus deleta est, quod nobis Romanis nondum contigit. Hæc exacte Livius describit. Florus 11, 2. Valerius Maximus vi. 6.

114 Saguntus] Civitas ultra Iberum in Hispania, Rom. socia, ab Hannibale expugnata. Morredre. Farnab.

115 Tale, &c.] Tale immane facinus, quidnam excusare potest? Qnippe enjus cives si humanis vescerentur carnibus, excusandi sunt: hue, obsidione, constantia, fide adducti; sed Ægypt. &c. Farnab,—Mæotide1 Savior est quam ara Diana Tanrica ad Mæotidem paludem. Fuit autem juxta Mæotidem Ponti paludem Taurica ara, Dianæ sacra, ad quam homines, hospites advenas immolabant vivos. Diod. Sicul. av. 3. Lubin .-Tule, &c.] Juxta Meeotim paladem Taurici sunt, quorum rex Thoas ad. venas immolare consuerat, usque in adventum Orestis et Pyladis: quibus agnitis Higenia, quas crat templi sacerdos, ablato inde Dianæ signo, aufugit, idque Ariciæ consecravit. Et Salustius: Namque omnium ferocissimi ad hoc tempus Achæi atque Tauri sunt: quod quantum conjicio locorum egestate, rapto vivere coacti.* Vet. Sch.

116 Quippe] Probat Ægyptios atrociores esse ipsis Tanricis. Id est, Diana Tanrica inventrix infandi illius Sacrificii, homines tantum immolat, non autem devorat. Lubin.

117 Ut jam] Nisi forte illa fabulosa et Poëtica sint. Vel illa a Poëtis decantata posse vera esse, cum multa vidcamus immaniora fieri in Ægypto. Farnab.—Carmina, §c.] De ara Taurica. Lubin.

118 Homines tantum, &c.] Non autem devorat.—Ulterius, &c.] Homo immolandus ibi nihil ulterius vel gravius timet, quam cultium quo immoletur. Hoc est, non veretur, ut insuper etiam devoretur. Lubin.

119 Quis, &c.] Indicat Ægyptios nullam sui sceleris causam habuisse, ut Vascones. Nimirum Ægyptii nihil ad sui excusationem possunt producere. Id est, quod infortunium, quæ adversa calamitas? Idem,

120 Quæ, &c.] Fuit Ægyptiorum, qua compulsi, homines devorarent, nt Vascones et Saguntini?—Infestaque, &c.] Arma hostilia vallo et obsidione urbem undique cingentia. Nihil horum Ægyptios impulit. Idem.—Quæ, &c.] Id est, quomodo Saguntinos coëgit obsessio? Vet. &h.

121 Tam, &c.] Facinus tam crudele atque immane, ut homines comedant. Britann.

122 Anne, &c.] Si Nilus terram Memphitidem vel Ægyptiacam immdare nollet, illique suam fertilitatem invideret, vel ob hoe munn scelus, satis causæ haberet? Potuissentne enim aliam graviorem offensionem, invidiam, et simultatem Nilo creare, quam cum hominem devorarint? Quasi dicat: Merito Ægyptii ob hoe ipsum scelus fame et annouæ caritate

premerentur.—Terra, &c.] Est autem Memphis secunda urbs post Alexandriam nobilis Ægypti civitas, Gran Cairo. Idem.—Anne, &c.] Quam, inquit, invidiam facerent Nilo cessanti defluere aliam, quam hanc, quam fecerunt, cadavera devorantes tanquam fame coacti? Vet. Sch.

123 Invidiam] Ut snam fertilitatem ipsi inviderent. Vel possentne facinore crudeliori irritare Nilum non inundantem siccam Ægyptum quam hoc quod suasit Busiridi Thrasius? Farnab.—Nolenti, &c.] Inundare et fertilem reddere, et sterilitate punire ipsam Ægyptum. Idem.—Surgere, &c.] Inrigare Ægyptum. Vet. Sch.

124 Qua, &c.] Ordo est: Vulgus Ægyptiorum et Tentyritarum imbelle, inutile atque ignavum, dum tantum scelus perpetravit, hac immanitate et rabiosa feritate sæviit, qua nulli unquam Cimbri, nulli Sarmatæ in hostes suos sævierunt. Sat. viii, vs. 249 .- Terribiles, &c.] Qui metum et terrorem Romanis incusserunt, utpote quos ter vicerunt. Illi jam Holsati atque Dani, Gallica lingua latrones olim dicebantur. Lubin.—Britones] Germaniæ populi, quos nunc Britannos appellamus, a Britone terræ filio, cujus filius erat Mannus. Populus Galliæ Celticæ: Armorici, Britons. Tacitus .- Cimbri, &c.] Gentes diversæ barbarorum. Vet. Sch.

125 Sauromatæ] Sarmatæ, et Seythæ, ubi jam Moscovii, Moldavii, Transilvani, et pars quadam Poloniæ. Sat. 11. vs. 1.—Immunes Agathyrsi] Populi Scythiæ juxta Sarmatas, ita dieti ab Agathyrso Herenlis et Echidnæ filio. Virg. pietique Agathyrsi. Lubin.—Sauromatæ] Sarmatæ. Vet. Sch.

126 Hac, &c.] Ægyptus, quæ vilissima est respectu aliorum populorum.
— Vulgus] Tentyritarum, Ægyptiorum. Lubin.—Imbelle, &c.] Ægyptiorum. Vet, Sch.

127 Parvula, &c.] Testatur hoc Strabo l. XVII. quod in Insula Delta, quæ a mari et duobus Nili fluentis circumdatur, tanta facilitate navigetur, ut nonnulli testaceas scaphas habeant. Notat mollitiem et imbecilitatem Ægyptiorum, qui tamen usque adeo immanes sint. Lubin.—Dare vela, &c.] Testeis navigiis. talibus enim navigiis in Nilo utuntur. Vet. Sch.

128 Et, &c.] Fossæ aliæ in Ægypto erant tam facile navigabiles, ut scaphas testaccas et fietiles haberent.—
Pictæ, &c.] Navis testaceæ, variis coloribus distinctæ.—Brevibus,&c.] Hoc pertinet ad parvitatem et imbecillitatem Ægyptiorum denotandam. Lubin.

129 Nec pænam, &c.] Concludit immanitatem Ægyptiorum omnem pænam excedere, et superare. Quibus satis magna pæna imponi nequeat. Idem.

130 In, &c.] Illi enim per iram fecerunt, quod Vascones et Saguntini per incredibilem et furiosam fameni. Lubin.

131 Ira, &c.] Nam ira illis famem suppeditavit ad devorandos homines.
—Mollissima, &c.] Dum hominem lacrymari jussit natura, dedit ipsi elementiam, humanitatem, misericordiam. Lacrymæ autem sunt indicio, homines ad misericordiam, condolentiam, et συμπάθειαν esse natos. Lubin.
—Ira, &c.] Eorum seilicet qui hoc compulsi fecerunt; id est, Vascones et Saguntini.—Mollissima, &c.] Humanitatem et misericordiam natura hominihus non negavit. Vet. Sch.

133 Hæc, §c.] Misericordia. Naturæ vel mentis nostræ optima pars, quod homines miserabiles deflemus et miseramur.—Nostri, §c.] Animi nostri. Hine reete ille dixit: 'Αγαθολ ἀριδάκρυες ἄνδρες. Lubin.—Hæc, §c.] Pars optima est naturæ vel mentis nostræ, miserum flere. Vet. Sch. *

131 Plorare, &c.] Ipsa natura, ipsa

humanitas,—Casum lugentis] Qui calamitatem et ærumnas suas deflet. Lubin.

135 Squalorem rei] Cum reum, ad judicis subsellia protractum, extrema fortuna stare videmus; cum ipsum metu supplicii et judicii attonitum videmus, et miserando habitu deformem et squalidum.—Pupillum, &c.] Id est, miseramur illum qui parentibus orbus est, qui ad judicium vocat tutorem suum, qui misere illum decepit et circumscripsit. Idem.

136 Circumscriptorem] Tutorem, qui decepit pupillum.—Cujus, &c.] Cujus pupilli longiores et puellares capilli, ora ejus fletu et lacrymis manutia, incerta faciunt, sintne juvenis, an vero puellæ. Idem.—Circumscriptorem] Curatorem summ. Vet. Sch.

137 Incerta] Ambiguum vultum, puerne sit, an puella. Propter capillum passum et in faciem protensum.—Capilli] Hosce solebant illi qui tristes erant, dimittere. Lubin.—Ora &c.] Puellares capilli, tristitia et squalore longiores. Cum enim rei tenemur, et capillos dimittimus; qui faciunt nos interdum vultum habere tanquam puellæ. Vet. Sch.

138 Naturæ, &c.] Natura cogente et imperante gemitum edimus, cum virgo quædam nubilis moritur. Lubin.
—Cum, &c.] 'Ωραίης, Viro maturæ. Vet. Sch.

139 Terra, &c.] Cum sepelitur infans, qui minor est, quam ut comburatur. Pueri enim quibus dentes nondum nati, non solemniter comburebantur. Beroald. Annotat. c. 29. Plin. vu. 17.—Vel, &c.] Sepelitur. Vct. Sch.

140 Et minor] Hoc est, neque sepelitur, sed reconditur in suggrundario. Sed an commune nomen sepulchri, illis competit? negat Rutilius. Cur autem? opinor, quod hujusmodi non sub pulvere aut terra humabantur; sed in uruulis vel similibus vasculis, et in ipsis locabantur suggrun-

dariis. Tum Plin. 1. vit. Nat. hist. docet, nefas fuisse homines, quibns nondum dentes enati, cremare. Delrio. —Quis, &c.] Sensus est: Quis vir bomus, alterius incommodo non moveatur? et qui non cogitat sibi accidere posse, quod alteri accidit? Lubin.—Et, &c.] * Infans mortis. Vct. Sch.

141 Qualem, &c.] Qualem se vel suum maritum, vel quemvis alium hominem vult esse sacerdos Cereris. Porro in sacris Cereris matronarum pudicitia requirebatur, ut etiam virorum integritas. Qui enim currentes facem tenebant, castissimi et integerrimi eligebantur: Sat. vr. vs. 50, qualem se vel snos esse vult Cereris sacerdos. Lubin .- Cereris, &c.] Ut Epopta fiat. Unplicia enim Cereris Mysteria; minuscula, quæ quotannis instaurabantur; et majuscula, quæ quinto quoque anno, mense Boëdromione. Initiandi antem per totum quadriennium dicebantur Mystæ. Ad ipsa autem sacra admissi Epoptæ, ab eo scilicet, quo illis sacra inspicere permitteretur. Scaliger ad Tibull .-Arcana, &c.] Face arcana dignus sacerdotii, ac per hoc justus. Arcana, imbutum sacris dicit Pontificem: aut arcana, dicit mystica, cum in templo Cereris sibi invicem facem cursores tradunt. Vet. Sch.

142 Ulla, &c.] Nullus vir bonus humani aliquid a se alienum putat. Dicit ergo nullum esse bonum, qui idem non sit pius et misericors.—Scparat, &c.] Naturalis pietas, humanitas, misericordia commendatur. Hæc humanitas et misericordia distinguit nos a brutis. Lubin.

143 Venerabile, &c.] Divinum et excellens ingenium, ut alter alterius ope sublevetur, id est, Ut misericordiam et humanitatem exerceanus, rationem adepti sumus. Lubin.—1 grege, &c.] Animalium, pecorum. Vet. Sch.

- 111 Divinorum, &c.] Rerum divinarum intelligentes, Nullum enim ani-Juv. 4 E mal præter hominem, Dei notitiam habet.

145 Atque, &c.] Miræ hominum artes, quæ quotidie inveninntur, indicant, hominem, nobilius quid esse, quam qui e segni, crassa, et terrestri materia constitutus sit. Hæc omnia propter humanitatem exercendam hominibus attributa. Lubin.—Atque, &c.] Discendi artificii faciles. Vet. Sch.

146 Sensum, &c.] Non enim anima nostra e traduce, sed ex mente divina. Virgilius: 'Igneus est ollis vigor et cœlestis origo.' Lubin.—Sensum a, &c.] Quem animum esse dicunt partem cœlicæ divinitatis. Vct. Sch.

147 Cujus] Sensus vel animæ rationalis.—Prona] Bruta intellige.—Mundi, &c.] Deus initio mnndi, illis brutis animalibus tantum dedit animas, vegetativam et sensitivam nimirum, quas potentias bruta nobiscum communes habent. Lubin.—Prona, &c.] Animalia. Vet. Sch.

148 Conditor, &c.] Deus. Vet. Sch.
149 Nobis, &c.] Mentem, intellectum, rationem, quam soli homines Dei beneficio consecuti sumus. Lubin. Anima ergo est qua vivinus et sentimus: animus autem, quo intelliginus sapimusque. Britan.—Mutuus, &c.] Eo nomine anima rationali a Deo donati sumus, ut mutuus benevolentiæ et amoris adfectus, nos tempore necessitatis ab aliis auxilium petere, et auxilium vicissim aliis præstare juberet: Et sie dicitur, χείρ χεῖρα νίπτει. Lubin.

150 Et, &c.] Homines. Vct. Sch.

151 Dispersos, &c.] Ut mutuus amoris adfectus, homines in silvis dispersos, et hinc inde vagantes, in unum populum trahi et colligi juberet, in civitatem concedere, et ad civilem societatam convenire.—Migrare, &c.] Respicit ad prisca sæcula. Cicero: Fuit quondam tempus, cum in agris passim homines bestiarum more vagabantur, et sibi victu ferino vitam propagabant.' Vide et Athenæum

xiv. 23.—Dispersos, &c.] In unum colligere in civitate. Vet. Sch.

152 Et, &c.] Illas silvas relinquere, et deserere, quas proavi inhabitarunt. Lubin.

153 Ædificare, &c.] Ut non amplius in curribus et mapalibus viverent.

—Laribus, &c.] Id est, urbes et civilem societatem condere. Iden.

154 Tutos, &c.] Id est, ut fiducia propter limen et domum vicinam collata et adaucta, tutos et securos somnos præstaret. Idem.—Tutos, &c.] Securos, vicinitate aliorum confidentes. Vet. Sch.

155 Fiducia] Vicinitate aliorum confisa. Ut multi una societate conjungerentur, et unus alteri confideret.—Protegere, &c.] Jussit scilicet mutuus amoris adfectus. Hinc civica corona. Valer. 11. 8.—Protegere, &c.] Defendere bello. Vet. Sch.

156 Nutantem] Gravi vulnere in bello accepto nutantem et cadentem. Lubin..—Vulnere civem] Pro, cives. Vet. Sch.

157 Communi, &c.] Sub communi vexillo tubæ concentu excitari ad pugnam: sub uno imperatore bellum gerere.—Defendi, &c.] Eo dicit, nam ex turribus civitatum initio in hostes depugnabant. Lubin.

158 Una, &c.] In una communis civitatis custodia et tutcla conservari. Idem.—Portarum, &c.] Custodia portarum. Vet. Sch.

159 Sed, &c.] Id est, horribilibus etiam Draconibus major inter se concordia est, quam hominibus. Adeo ut concordia et mutuus amor in brutis reliquus adhuc esse videatur, ab hominibus vero prorsus exsulet. Hisce satis indicatur, quod cum reliqua omnia animalia in sua perfectione et officio perstent, solus homo a suo officio exorbitarit, et lapsus sit. Et Cicero: 'Nulla est tam detestabilis pestis qua homini ab homine uon nascatur.' Lubin.—Parcit, &c.] Id est, similis et ejusdem speciei fera parcit

cognatis ejusdem speciei feris, easdem maculas, candem formam et colorem habentibus. Brodæus Miscellan. III. 28.—Sed, &c.] Id est, Nec serpens serpentem comedit, nec fera sui generis feram. Varro: Canis caninam non est. Vet. Sch.

160 Cognatis maculis] Ut pardus et lynx parcit pardis et lyncibus.—
Quando, &c.] Hoc enim nunquam factum est. Lubin.

162 Exspiravit] Mortuus, comestus et devoratus est. Idem.—Majoris dentibus apri] A sua gente. Vet. Sch.

163 Indica, &c.] Et hæc tamen animalia ferocissima sunt, et tamen concordia inter se, et mutuos amoris et enevolentiæ adfectus retinent. 'Solus homo est homini lupus.' Lubin.—Indica, &c.] De India. Ut Terentius: 'Elephantis quem Indicis præfecerat.' Vet. Sch.

165 Ast, &c.] Jam dissimili demonstrat, solum hominem de recta discedere. Id est, homini non satis est hominem interemisse, sed insuper etiam devorat. Id est, parum est homini gladios fabricasse, in alterius hominis perniciem.—Nefanda] Super scelerata incude. Lubin.

166 Produxisse] Fabricasse.—Sarcula] Id est, cum primi fabri proavorum nostrorum temporibus nescierint gladios fabricare, nimirum qui solumnodo instrumenta ad agriculturam necessaria fabricare potnerunt. Sarculum alii explicant ferramentum bicorne, quo commoveatur terra, a sarriendo, id est, fodiendo ita dictum. Idem.—Produxisse, &c.] Nam invicem et se absumunt dentibus: non tantum ferro. Vet. Sch.

167 Marris] Instrumentis ferreis excidendis inutilibus herbis comparatis. Lubin.—Vomere lassi] Id est, lassi cudendo marras et vomeres. Britan.

168 Nescierint primi] Nondum enim

sævitia erat inter homines.—Extendere] Alii, excudere. Idem.—Nescierint, &c.] Primo tempore, qui fuerunt regnante Saturno. Vet. Sch.

169 Aspicimus, &c.] Quales Tentyritæ, de quibus dictum; et quales nostro tempore, sunt Caribes, Cannibales, àνθρωπόφαγοι. Lubin.—Aspicimus, &c.] Ægyptios. Vet. Sch.

171 Quid, &c.] Quibus divis hos ho-

mines devoveret, quantum illos detestaretur, si jam viveret Pythagoras! nimirum ille indignando, cœlum et terram commoveret. Lubin.

172 Vel, $\S c.$] Vel ultra Sauromatas, ne videret hominum scelera, et talia scelerum monstra, portenta, prodigia. Idem.

173 Cunctis, &c.] Id est, qui religione et reverentia hominum, etiam a brutis animalibus abstinuit, neque ab illis solum, verum etiam a quibusdam leguminibus, nimirum a fabis. Cum antem ille sentiret animos hominum post mortem migrare in nova corpora, quod ille μετεμψύχωσιν appellavit, brutorum etiam carnibus abstinuit. ne forte edendo in animos hominum, qui forte in illorum corpora migrassent, sæviret. Opinio vel pueris ridicula; tanto certe Philosopho indigna. Lips. Mannduct. 1. Dissert. 6, Laërt, in eius vita. Gellius 1v. 11.-Pythagoras, &c.] * Samius philosophus propter cognationem inter se mundi, omnibus abstinuit animalibus, aversatus et fabam, quæ ex sanguine humano orta esset. * Nam flores eius in sanguinem vertuntur si sic ponatur. Vet. Sch.

174 Non, &c.] Refertur inter Symbola ejus, A fabis abstineto. 'Quoniam,' ut ait Cicero, 'inflationem adferrent, et aninum purturbarent.' Vide proverbium, A fabis abstineto.—Et ventri, &c.] Qui et legumina timeret edere. Antistrophe, qui abstinuit. Vet. Sch.

SATIRA XVI.

- 1 Quis, &c.] Quasi illa militiæ commoda, præmia, utilitates, et emolnmenta sint infinita et innumerabilia. Lubin.—Felicis, &c.] Quanta in se habeat bona militia? Vet. Sch.
- 2 Nam, &c.] Id est, cum quis prospera castra et felicem militiam subit, licet tyro pavidus essem, tamen cuperem in illam militiam excipi, et transcribi. Vel, Si mihi militiæ stipendia auspicanti benigna affulserit constellatio, non dubitem etiam a puero omnem in castris ætatem degere. Furnab.—Prospera, &c.] Qualia hæc sunt, quæ jam intravi. Idem.—Nam, &c.] Ut nihil periculi patiatur in bello, vel non intersit præliis: vel si sint pericula, quamvis timidus sim, tamen eo ad militandum. Vet. Sch.
- 3 Excipiat] Optantis est. Quasi dicat: Causam non dico, quin excipiar.—Porta] Introitus castrorum. Dua autem erant castrorum porta, quarum altera decima dicebatur. De portis castrorum consule Lipsii Comment. ad Tacit. de milit. Rom. Dial. 5.—Secundo, &c.] Diis faventibus, qui adversi si sint, militia est miserrima. Lubin.
- 4 Plus, δ·c.] Nihil magis in militia requiritur, quam ut felici sidere et benigno fato militiam capessamus; quod plus valet, quam si vel ipsum Martem belli Deum nobis habeamus vel maxime propitium, et faventissimum intercessione Veneris.— Futi benigni] Benigni sideris, et scenndæ constellationis. Idem.
- 5 Quan, &c.] Qua: Marti carissima, et cui libenter gratificatur. Cum enim amica ejus sit, ejus commendatio merito multum ponderis apud ipsum habet. Idem.
 - 6 Samia, &c.] Juno Martem ex

- Jove, vel, ut alii, ex nullo viro peperit. Colebatur autem Juno in Samo insula. Virg. Æneid. 1. Lubin.—Et, δχε.] Id est, Juno. Vet. Sch.
- 7 Commoda, &c.] Sigillatim jam militiæ commoda recitat, et primo quidem communia. Quorum primum est quod maximam habeant nocendi licentiam et impunitatem. Lubin.
- 8 Ne, δyc.] Id est, Ne togatus aliquis militiam non exercens, te militem pulsare audeat, et si a te milite ipse verberetur, te coram prætore non accusare audeat. Qui non militabant, toga utebantur. Contra milites utebantur sago militari. Idem.
- 9 Et, $\&prec{gc}$. Id est, si a te vapulet, aut verberetur.—Dissimulet, $\&prec{gc}$. Se pulsatum esse, vel vapulasse. Quid enim agat? Satius enim est dissimulare, quam nihil proficere. Idem.
- 10 Excussos] Dentes a te milite sibi per rixam excussos.—Prætori] Judici militum. Idem.
- 11 Et, &c.] Indicat in atrocissimis injuriis militem non accusari.—Nigrum] Lividum carnis tumorem ob ictum vibicosum, id est, maculis plumbei coloris.—Offum] Frustum carnis nigrum, vibicosum, et tumidum, quales nigræ offæ fiunt, cum ad partem perenssam sanguis defluit. Idem.— Et, &c.] Panis. Vct. Sch.
- 12 Atque, &c.] Id est, Oculos ietu exstinctos, medico, de recuperando visu, nihil promittente.—Nihil promittente] Nil salutis aut remedii.—Relictos] Metaph. Deperditos. Lubin. Alii legunt, Oculum relictum.—Medico nil, &c.] Desperante. Vet. Sch.
- 13 Bardaiens, &c.] Quasi dicat: Miles de milite erit judex, et ideireo militi favehit. Lubin.—Bardaiens, &c.] Sensus est: Quiriti seu Togato a mi-

lite offenso, non datur potestas vocandi militem coram Prætore seu judice urbano, sed coram militum Tribuno vel Centurione, quem jocose describit a statura procera et grandi, a calceis et veste bardocucullo. Bardaïcus judex idem est ac si diceret bardocucullo indutus, quo vestis genere hyberno tempore ut plurimum utebantur milites, potissimum Galli. Nec interest bardaïcus, an bardiacus legas. Grang. Hac ergo punire volenti datur judex, calccus Bardaïcus et grandes suræ: per quæ militarem indicem intelligit, centurionem aut tribunum, cui grandes suræ et calcens Bardaïcus. Bardæi populi sunt Illyrici. Salmasius Hist. August. Vel. Centurio Bardaïco, id est, Cilicio sago indutus. Turneb. XXIII. 25 .--Bardaicus judex datur hac punire volenti Calceus] Veteres interpretes calceum Bardaïcum intelligunt. Sed verior Britannici interpretatio de sago, sive cucullo Bardaico, idque ex sententia poëtæ. Datur judex Bardaicus grandisque calceus, id est, caliga vel compagus, et grandes suræ : per quæ omnia describitur Tribunus vel Centurio. Simplicior sententia est, Bardaïcus iudex, id est, bardo cueullo vestitus, sive ille ex crassiore lana, sive ex caprarum pilis et cilicio confectus. Qualem propterea Centurionem fortasse hirsutum capellam audacter appellat idem poëta alibi: non tam quod capillis, ac barba promissa, sed quod sago hirsuto atque villosa indueretur. Ferrar.-Bardaïcus judex] Centurio, qui quasi inter. Lego: Centurio, qui Oasi inter illos milites militavit, habens ibi, &c. Rutg.-Punire volenti Illi togato.-Bardaïcus, &c.] Centurio. Qui quasi inter illos milites militavit habentibus stationem apud Bardos. Est autem gens Galliæ, vel qualis fuit Bardas. Vet. Sch.

14 Calceus, &c.] Ut veste, sic ealceo distincti milites a Quiritibus. Turneb. XXIII. 24. Vetus Scholiast. Juvenalis ad vs. 14. Sat. ult. Darupsis militibus calceamenta dixit. Corrigendum censuit Pet. Pythæus: Pro ipsis militibus calceamenta dixit.—Grandes suræ] Id est, Magnæ staturæ centurio: nam centuriones eligebantur, qui et proceri, et magnis viribus essent. Britann.—Subsellia] Ubi causæ audiuntur. Hoc dicit, quia causæ dijudicabantur in ipsis castris, in centurionis tentorio. Sat. 111. 322. Lubin.—Calceus, &c.] *Darupsis militibus calceamenta dixit. Vct. Sch.

15 Legibus, &c.] Id est, Ut ex antiquis castrorum legibus constitutum est.—More, &c.] Camillus in obsidione Veiorum instituit, ne miles extra vallum litigaret; quo semper ex mandato Consulis contra hostes pugnaturi, præsto essent. Lubin.—Legibus, &c.] Castra intra urbem erant militum, quæ Tiberius fecit. Vet. Sch.

17 A signis] A vexillis militaribus. Justissima, &c.] Id est, Centurio castrorum judex, cum maxima æquitate et moderatione causam togati cum milite disceptat et dijudicat: sed tamen ita, ut cum milite non per omnia stricto jure procedat. Lubin.

18 Nec, &c.] Id est, Si ego miles possim vicissim justæ querelæ causam adversus togatum proferre, quod me violarit; non decrit mihi centurio judex, qui ipsum togatum probe est ulturus. Idem.

19 Si justæ, &c.] Etiamsi justa caussa me deserat. Farnab.—Si, &c.] Si justam caussam habueris. Vet. Sch.

20 Tota, &c.] Id est, Licet centurio aquissimam scutentiam contra militem pronunciarit: argerrime tamen ferunt omnes commilitones, quod aliquid contra militem sit pronunciatum. Lubin.—Manipli] Milites manipulares, qui idem signum sequuntur. Idem.

21 Consensu, &c.] Unanimi consensu, summo nisu et conatu. Quidam

hic legunt, officiant, scilicet querelam deferenti .- Curabilis, &c.] Sunt verba militum increpantium togatum, qui alinm militem velit accusarc. Quasi dicat: Injuria militis parvula est, pro qua vos magnam et gravem vindictam poscitis. Vel possnnt esse verba Poëtæ, dicentis : Vos efficietis, ut damnosius vobis sit, enm vindictam petitis, quam prius accepta inju-Vel, ut miles quem accusatis, dum vos ulciscetur, majorem vobis injuriam inferat, quam est prior. legendum esse censent, curabitis, sc. o togati. Lubin .- Curabilis ut sit Vindicta Ut satis cures, quemadmodum effugias illos. Yet. Sch.

22 Vindicta] Petita.—Injuria] Jam accepta.—Dignum, &c.] Opus et audacia Vagellii e Mutina cujusdam temerarii cansidici. Farnab.—Mulino, &c.] In alio, Mutinensis: Rhetor aliquis de Mutina: ignavus de * mulino. Vet. Sch.

24 Cum, &c.] Quæ clavis caligaribus pungi a militibus possint. Vel, Cum tu solus tantum sis, et velis accusare militem, offendere tot milites commilitores, qui clavos in tibialibus habent, et togato militem accusanti obstabunt .- Offendere | Irritare, sibi infensos et iratos reddere. Duni enini cogebatur per illos transire, illum talibus clavis pungebant. Hinc superius dixit Sat. III. 248. 'Et in digito clavus mihi militis hæret.' Lubin .- Tot, &c.] Id est, Tot milites, qui caligas ferunt, in quibus clavi. Turnebus IV. 7. Caligati autem proprie milites gregarii sunt; a caliga, militum vulgari calccamento. Caligæ antem illæ clavis dispersæ: sed in clavis differentia: alii enim ferreos, argenteos, anreos gestabant in caligis, ut quisque dignitate antecellebat. Grang.

25 Quis, &c.] Id est, Quis adeo stolidus, et tantum absit a prudentia urbana, ut hoc sibi faciendum judicet? Vel, quis jam civium inter mi-

lites injurias nescit? Est proverbialiter dictum. Sunt qui legunt, ausit. Lubin.

26 Præterea, &c.] Aliud togatorum contra militem incommodum, quod nullum amicorum tam fidelem habeant, qui officii gratia ipsos in castra comitari velit.—Pylades] Id est, Tam fidelis amicus, qualis Pylades Oresti fuit, qui pro amico periculum velit subire, ut Pylades fecit pro Oreste.—Molem, &c.] Ut veniat intra castra, testis contra militem, ultra aggerem, et vallum. Lipsins 5. de milit. Rom. Dialog. 5.

27 Lacrymæ] Id est, Togati si læsi a milite sint, dissimulent, amoveantque lacrymas, utpote nihil profuturas: nec cum lachrymis amicos sollicitent, ut officii gratia in castra se comitentur. Lubin.—Se, &c.] Propter periculi magnitudinem.

28 Sollicitemus] Ut officii gratia nobis præsto sint. Idem.

29 Da, &c.] Id est, Si tn togatus testem a judice dare jussum produxeris, et ille liquido testetur et audeat sincere testimonium proferre et dicerc, Ego vidi, et testor hoc esse verum; ego credam eum testem esse hominem antiquæ fidei.—Quem, &c.] Jusserit te producere.—Audeat, &e.] Si quis unquam tantæ magnanimitatis et confidentiæ est. Idem.—Da, &c.] Fortasse dicis, Habeo testes. Vet. Sch.

30 Nescio, &c.] Nimirum talis nullus et nusquam erit. Lubin.

31 Et, &c.] Existimabo illum esse severitate et gravitate antiquorum præditum, et incorruptæ gravitatis fidei esse, et qui pro justitia et veritate, capitis periculum adire non dubitaret. Idem.—Et, &c.] Si audebit diecre: dico illum ex illis esse antiquis * si testimonium tibi præbeat. Vet. Sch.

32 Citius, &c.] E contrario demonstrat, longe facilius esse falsum testem invenire contra paganum et tes

gatum, quam verum contra militem.
—Producere] Ad testimonium dicendum. Lubin.

33 Paganum] Togatum, Quiritem a militia remotum. Vel, rusticum, militiæ non adscriptum.— Vera, &c.] Verum testem. Idem.

34 Contra, &c.] Res, opes, et facultates armati militis.—Pudorem] Famam, existimationem, honestatem. Lubin. Contra id quod possit esse pudori et dedecori ipsi militi. Britann.

35 Præmia, &c.] Progreditur ulterius ad alia militiæ commoda. Quod milites litigantes brevissimo temporis spatio causam ad finem possint perducere, quæ togatis in multos sæpe annos producatur. Lubin.

36 Sacramentorum] Militum, qui sacramento obligati sunt summo belli duci. Jurabant autem milites se pro Republica facturos, nec prius discessuros, nisi finitis stipendiis.—Convallem] Rus, campum, vel agrum in valle positum, quem avi mei possederunt in bona pace multis annis. Idem.—Sacramentorum] Id est, Militiæ: quia jurabant. Vel. Sch.

37 Improbus] Avarus, alieni cupidus, vicinus.—Mihi] Togato, vel a militia remoto. Lubin.—Improbus] Militaris.—Campum] Terminum; id est, Si egeris contra aliquem, quod terminos effoderit, et transtulerit. Vet. Sch.

38 Aut, &c.] Id est, Si saxum, quod termini, vel limitis loco erat positum inter meum et vicini agrum, si illum effoderit et in meum agrum transtulerit, ita ab agro meo aliquid abradens.—Sacrum] Hosee limites Jovi terminali solebant sacrificare, iisque quotannis liba et pultes in sacrificio offerre. Illum autem terminum violare vel movere loco, sceleratissimum habebatur. Nam fabula est, Terminum ne ipsi Jovi quidem voluisse cedere.—Medio, &c.] Ubi infossus erat. Lubin.

39 Quod meu cum] Quod saxum ego quotannis pulte mea et libis colui.—
Vetulo] A multis annis usitato. Lubin.
Alii legunt, patulo.

40 Debitor, &c.] Si debitor se milii quidquam debere neget.

41 Vana supervacui] Sat. XIII. 137. idem versus.

42 Exspectandus, &c.] Tum lente mea caussa dijudicanda suscipitur et finitur. Lubin. Anni certum tempus quo conveniant judices, et totius populi causæ agi incipiunt. Vide Pithæi Adversar, cap. 22. Farnab .-Exspectandus erit | Tantam scilicet Romæ forensium rerum copiam dicit, tantamque litigantium multitudinem, quorum lites singulæ ordine dirimuntur, nt eo anno, quo quis nomen alicujus ad Prætorem retulerit, in ordinem venire non possit; ita ut ad annum sequentem, cum res redcunt, illi expectandum sit, quod tempus Servius vocat, litium annum. Grang.

43 Totius, δc.] Certo enim anni tempore universi populi Romani caussæ ineipiebant agitari.—Sed, δc.] Innumeræ molestiæ interim sunt devorandæ. Lubin.—Mille, δc.] Odia. Vet. Sch.

44 Mille, &c.] Juxta illud nostrorum; Peto dilationem in sequentem.
—Toties, &c.] A ministris tanquam actio futura sit, cum interea nihil agatur, et milites non comparcant.
Lubin.—Subsellia, &c.] Substernuntur, ponuntur aut parantur. Vet. Sch.

45 Jam facundo] Qui æstu defatigatus, lacernas et vestes tanquam lassus deponit, vel agendo vel exspectando defatigatus. Lubin.

46 Fusco, &c.] Hie apud Martialem ebriosus notatur. Dictus Aurelius Fuscus, qui mictum exiret, ut vesicam distentam exoneret, et tardius redit. Macrob. Saturn. 111. 16.—Parati, &c.] Qui alias ad agendas caussas accincti et parati eramus, digredimur ab invicem, propter judices impeditos. Idem.

47 Lenta, &c.] Lite lente procedente, et sæpe dilata. Vel ita actio, ut prælinm, nocte interveniente, dirimitur. Est Metaph. a gladiatoribus sumpta. Lubin.

48 Ast illis, &c.] Militibus. Jam dissimili demonstrat, longe meliorem esse conditionem militum, quibus quodeunque tempus tandem placeat, ad agendas caussas præstetur. Militum enim caussæ non diu differebantur.—Balleus] Militare cingulum. Labin.

49 Præstatur] Indulgetur. Idem.

- 50 Nec, §c.] Id est, Opes illorum non consumuntur prolixis litium disceptationibus. Dum enim rota circumire non potest impedita sufflamine, inferior ejus pars quæ in terra trahitur, atteritur. Est ergo sufflamen, hoe loco, idem quod, impedimentum litis finiendæ.—Sufflamine] Litis mora et oppositione. Sat. IV. Idem.
- 51 Solis, &c.] Subjungit jam aliud commodum, quod miles vivo patre testamentum possit condere de peculio castrensi, quod aliis integrum non est. Idem.
- 52 Nam, &c.] Peculia enim castrensia erant libera. Idem.—Nam, &c.] Castrense peculium liberum habent. Vet. Sch.
- 53 Non, &c.] Non esse in essentia patrimonii, vel in censu illarum opum, quarum dominium pater habet. Cujus totius arbitrium est.—Census] 1d est, Illorum qui censentur; vel,

ad patrimonium spectant. Lubin.

- 54 Ergo, &c.] Explicat exemplo Corani, quod dixit, qui illo tempore satis notas fuit miles. Idem.
- 55 Signorum, &c.] Qui vexilla ducis et imperatoris sectatur.—Castrorum, &c.] Peculium, vel stipendium.
- 56 Captat, &c.] Blanditiis et muneribus filium captat pater, licet ætate tremulus, ut filius si forte moriatur, ejus hereditatem pater adire possit; cum jure ejus bona obtinere nequeat.

 —Hunc, &c.] Id est, Militiæ laudatus labor, lunc Corauum ad opes et dignitates evehit. Vel, Ex æquo et merito redditur honos labori. Idem.
- 57 Et pulcro] Retribuit sua dona promerita egregio labori.
- 58 Ipsius certe, &c.] Id est, Hoc certe spectat ad dignitatem et majestatem ipsius Imperatoris, ut unusquisque miles pro ratione virtutis et fortitudinis condigna præmia accipiat; quibus exemplis alii milites et ad præmia et virtutes easdem invitentur. Lubin.
- 59 Ut, &c.] Ut quo quis majori virtute et fortitudine præditus est, hoe etiam ampliora præmia et honores adeat. Idem.
- 60 Ut, &c.] Ut qui pro Rep. corpus suum toties periculis objectant, ii meritis etiam eminentioribus apud Imperatorem excellant, et excellentissimis muneribus eniteant.—Phaleris] Ornamentis equorum.—Torquibus] Catenis, vel, circulis aureis ex collo in pectus dependentibus. Idem.

RECENSUS

EDITIONUM JUVENALIS.

[EX EDIT. RUPERTI.]

(Editiones, quibus unum asteriscum curavi præfigendum, a me ipso, et quibus duplicem præposui, a viris doctis, vel sponte vel regatu meo, non in dubiis locis, sed a principio ad finem cum Henniniana vel Bipontina collatæ sunt.)

SÆC. XV. 1470-1500.

* Editio Juvenalis et Persii princeps videtur esse ea, quæ in Fol, sine nota loci, anni, et typographi in lucem prodiit, quamque Romæ cirea annum 1470, typis excusam esse probabili judicio suspicabantur Maittarius in Annal, typograph, Tom. 1. p. 296. et Hamberger in zuverläss. Nachr. von alt. Schriftst. T. II. p. 270. Eadem, ni fallor, memoratur in Catal, Bibl. Hulsiauæ. Præter nos eam, nec tamen satis accurate, contulit Maittarius in ed. Loud. 1716. 12. Cf. Var. Lect. n. 45. Exemplari, quo nos usi sumus, præfixus est titulus: 'Junii Juvenalis Aquinatis liber primus.' Nulla vero afiorum deinde librorum, et ne numeri quidem satirarum, qui tamen in Persio indicatur, mentio fit, sed satiræ parvo tantum spatio disjunguntur. Hæc et alia infantiam produnt artis typographicæ; etsi charta satis pulchra, et literæ sunt luculentæ. Ex interna autem indole hujus editionis probabile fit, eam non a viro docto curatam, sed a typographo e libro Msto, eoque bonæ, quamvis non optimæ notæ, cum omnibus librariorum pecvatis ductam esse, adeoque Codicis scripti auctoritatem obtinere.

Eodem forte anno typis expressa est alia Editio Romana, quæ vulgo habetur omnium princeps, et inscripta est:

Juvenalis Satyræ et Flacci Persii Volaterrani—Romæ apud Udalricum Gallum—fol. (1470.)

De ea vid. Hamberger l. l. et Maittaire Ann. typogr. T. 1. p. 297. qui tamen externam tantum libri speciem, ac ne satis quidem accurate, describunt, nec de critico ejus usu soliciti fuere. Quomodo itaque hæc editio a superiore differat, et quodnam ei statuendum sit pretium, dicere non habeo, cum nondum a quoquam cum illa vel vulgatis editt. comparata sit, quod factum vellem.

Veneta I. (in Var. Lect. n. 51.) Juvenalis Satyræ, per Simonem Binilaqua (al. Benilaquam) Papiensem, Venetiis sine mentione anni—fol.

Hanc editionem, a C. G. Schwarzio, academiæ quondam Altorfinæ Prof., sibi cum aliis, infra memorandis, suppeditatam, inspexit Beckius, ex cujus Dissert. quæ inscripta est: 'Observatt. philolog. in Satyras Juvenalis duas priores, quas—præside M. Ulrico Sebasti. Beckio Norimbergensi publice disquirendas proponit Jo. Jac. Haas, Altorfii 1732.' 4. nos nonnunquam in Var. Lect. eam laudavimus. In omnibus, quibus eam Beckius consuluit, locis easdem exhibet lectiones, quæ in edit. Locatelli Venet. 1492. reperiuntur, nisi quod Sat. 11. 164. in hac Zelates legitur, et in illa Zalates. Neque ctiam prima edit. Veneta esse videtur, etsi ita eam vocavi. Annus in aliis editt. antt. addi, in aliis omitti solet. V. Heyne in Præf. ad Tibull.

1473.

Brixiensis I. Juvenalis et Persii Satyræ: jubente Presbytero, Petro Villa, sine notis, Brixiæ.—fol. 1473.

Hæc quoque editio nondum a quoquam, quod sciam, collata est. Describitur quidem in Specim. literar. Brixiensis P. 1. p. 125. sqq. sed non ita, ut criticum ejus usum inde cognoscere liceat.

1474.

Mediolanensis 1. (in Var. Lect. n. 52.) Juvenalis et Persii Satyræ—Mediolani per Anton. Zarotum (Zarothum) Parmensem—fol. 1474.

Neque hujus, neque reliquarum editionum Mediolanensium (de quibus v. Saxii hist. typogr. Mediol.) exempla, etsi diligenter quasita, invenire mihi contigit. Vellem itaque, ut, si cui ad manus sint, critica cum cura eas excuteret. Si tamen ex illis lectionibus

judicare licet, quas Beckius loco supra laudato ex Mediol. 1474. et 1511. excerpsit, quasque in Var. Lect. n. 52. et 53. designavimus, non multum utilitatis ad ipsum Juvenalem emendandum inde redundaturum esse opinamur. Nihil in iis est, quod aut tollere velis, aut non ex aliis libris jam enotatum sit.

Eodem anno 1474. Romæ in vulgus prodiere:

Angeli Sabini paradoxa in Juvenalem Romæ per Angelum Sachsel de Reichenhal et Barthol. Golsch de Hohenbart Clericos—fol. 1474.

et paulo post: Domitii Calderini Veronensis Commentaria in Juvenalis Satyras, Romæ—fol. 1474.

si fides habenda Fabricio et Soc. Bipont., (quæ ex parte firmatur subscriptione Ed. Ven. 1475. et Vicent. 1480. quam mox memorabimus) nec potius paradoxa illa jam ante a. 1473. typis expressa sunt. Sabellicus certe (h. e. M. Anton. Coccius, cui illud nomen imposuerat Petr. Calaber, præceptor ejus, qui ipse, solenni illius ævi more, in sodalitio bonarum literarum, Romæ a doctissimis Italis instituto, nomen Julii Pomponii Sabini, vel Læti, vel Fortunati et Infortunati asciverat) amicus et municeps Domitii, in Dialogis de Latinæ linguæ reparatione, quos Obertus Gifanius recudendos curavit ad calcem Observatt. linguæ Lat., tradit, 'Sabinum aliquot annos ante Domitinm in Juvenalem Quæstiones quasdam accuratissime conscripsisse.' Forte tamen quæ scripserat, non confestim edidit. Quoquo modo se res habeat, constat saltem, hos duumviros fuisse primos, qui commentarios in hunc poëtam, si non scripserint, certe ediderint. Non carent illi docta subtilitate, temporibus, quibus vulgati sunt, condonanda; sed judicii sensusque elegantiam fere desideres. Dominicus de Caldariis, sive, ut dici maluit, Domitius Calderinus (quod cognomen quidam deducunt a Caldara, viculo prope Veronam sito, ubi natus creditur) tantam olim ingenii doctrinæque famam collegerat, ut, cum annos nondum xxiv. natus esset, a Paulo 11. Romam evocaretur, artinni liberalium publice docendarum causa, et a Sixto IV. ad dignitatem Secretarii Apostolici eveheretur. Præter alia commentarios scripsit in Juvenalem, Silium, Statii Sylvas, Martialem, Ovidii Ibin, Suetonium, Sappho, Propertium, et Ciceronis Epistolas ad Atticum; plura vero, quæ moliebatur, immatura mors intercepit: obiit enim anno ætatis xxx. p. Chr. 1477. Commentaria in Juvenalem inscripsit Juliano Medici, et in hac dedicatione profitetur, 'se Juvenalis Satyras nova commentatione explicare conatum, licet in iis interpretandis

multi bonarum artium studiosi operam posuerint, qui tamen ingenue fuerint professi, se multa non assecutos vel carminis obscuritate, vel temporum ignoratione: sine arrogantia autem dietum se velle, multa in Satyris hisce Latinorum Græcorumque auctoritate confirmata se explicasse, quæ alii gravioribus studiis occupati neglexerint, et multi literarum studiosi scire magnopere expectarint: neque id in iis tantum, quæ quotidianis disputationibus quæri solerent; sed et pleraque, quæ vel historiæ involucro adhue laterent, vel figurata elocutione remotiora essent, quæ tamen pro apertis et expositis in hominum opinionem recepta fuissent: præterea se subinde non sine ratione ab aliorum interpretatione discessisse; et denique de iis locis, quæ adhue in disceptatione versentur, se ita disputasse, ut labor suus et ignorantibus utilis sit futurus, et iis, qui eadem habeant cognita, probari possit.' Enimvero

Quid dignum tanto tulit hic promissor hiatu? Parturiunt montes: nascetur ridiculus mus.

Pleni certe sunt commentarii ejus incptis erroribus, etymologiis et argutiis, etiam in novissima eorum recensione Henniniana, cujus editor multa tamen ab eo perperam vel præter rem dicta resecuit. Sape refellit aliorum explicationes, nec meliores substituit. Inde colligas, jam tum temporis multos extitisse, qui Juvenalem interpretari conarentur, quod etiam ex verbis Domitii, modo ascriptis, intelligitur: nisi potius hæc potissimum ad Glossas membranarum spectant, e quibus tam Domitium, quam Mancinellum et Britannicum, multa tacite descripta in rem suam convertisse, ex usu et lectione earum cognovi. Nominatim vero passim refutavit Tortelhium, et in primis Angelum Sabinum Turrensem, in quem acerrime nonnunquam invehitur, ut in ejus præceptorem in singulari libello, Commentariis subnexo, cui titulus est : Defensio adversus Brotheum Grammaticum (ita eum appellare solet, ut Sabinum Fidentinum, usus nomine, quo Martialis quendam versuum suorum plagiarium traduxit) calumniatorem Commentariorum Martialis cum recriminatione. Usus etiam est codicibus scriptis, quorum tamen neque numerum, neque indolem declaravit: atque omnino melius meruisset de literis, nisi præmatura nominis celebritas, et nimia, inde nata, tum superbia et invidia, tum festinatio et multa scribendi cupido studiis ejus offecisset, et prius mortuus esset, quam præcox ejus ingenium ad justam pervenisset maturitatem. Recte de co Coccius loco supra laudato judicavit : 'Non me fugit,

omnino esse aliqua' (immo plurima) 'in ejus scriptis, quæ præcipitata potius videri possint, quam edita: sed simultas et æmulatio, duo acres stimuli, illum ad eorum, quæ scribebantur, immaturam compulerunt editionem.' Ceterum non dissimilandum est, commentarios Domitii longe præstare iis, quos Sabinus scripserit; unde et hi vix aut ne vix quidem, illi vero mox variis locis, Brixiæ, Venetiis et Vicentiæ, recusi sunt, maximoque eruditæ Italiæ plausu excepti. Sæpius quoque Domitius corrupta textus lectione deceptus ad argutias demum delapsus est.

1475.

Domitii Calderini—Commentaria in Juvenalem—Brixiæ typis Henrici de Colonia—f. 1475.

Cf. sup. ad a. 1474. et Nachricht von den Büchern in der Stollischen Bibl. T. 1. p. 35. §. IV. Servatur etiam in Biblioth. Norimberg.

* Veneta II. (in Var. Lect. n. 46.) Juvenalis cum comment. Dom. Calderini (non Ge. Merulæ, quod Socii Bipontini tradunt) Venetiis—fol. 1475.

In fine hæc leguntur: 'Junii Juvenalis Aquinatis Satyrarum Libri Impressi Venetiis Diligentissime Arte et Ingenio Jacobi De Ruheis Natione Gallici VIII. KL. Maias Anno Christi MCCCCLXXV. Invictissimo et Inclyto Duce Petro Mocenico.—Domitii Calderini Veronensis Secretarii Apostolici Commentarii in Satyras Juvenalis ad Clarissimum Virum Julianum Medicen Laurentii Fratrem Petri Cosmi Filium Florentinum Editi Romæ quum ibi publice profiteretur K. Septembris MCCCCLXXIV.' Epistolam ad Julianum Medicen excipit vita Juvenalis, quæ vulgo tribuitur Suetonio, et Commentarios Defensio adversus Brotheum Grammaticum calumniatorem Commentariorum Martialis cum recriminatione.

Hæc est prima editio Juvenalis cum Comm. Domitii Calderini, ex qua haud dubie propagatæ sunt Venetæ 1482. binæ 1483. 1485. 1487. et Vincent. 1480. quæ et præter textum eadem continent, sed in textu tamen passim ab illa, et quidem aliæ aliis locis, discrepant, quod ex Var. Lect. intelligi potest.

1476.

Mediolanensis II. Juvenalis et Persii Satyræ—Mediolani per Antonium Zarotum Parmensem—fol. 1476.

Est repetita editio a. 1474. quæ in catalogo editionum Persii

memoratur Fabricio Biblioth. lat. T. 11. pag. 166. Lips. 1773. Cf. ad. a. 1474.

1478.

Ge. Merulæ Commentarius bis hoc anno prodiit sine textu poëtæ, non cum eo, quod in Fabric. Bibl. lat. et hinc in edit. Bipont. traditur,

* Venetiis per Gabrielem Petri Duce inclyto Andrea Vendramino-fol. 1478.

et paulo post vel ante

Tarvisii per Barthol. de Confoloneris-fol. 1478.

De hac edit. v. Fabric. l. l. p. 359. Nachricht von den Büchern in der Stollischen Bibl. T. 1. p. 96. §. v. et Catal. Bibl. Hasæanæ Brem. p. 503. Continentur his libris: 1. Commentarius Merulæ s. Enarrationes Satyrarum Juvenalis per Georg. Merulam Alexandrinum ad invictiss. Principem Federicum de Monte Feretro Urbini Ducem. 2. Ge. Merulæ Alexandrini libellus adversus Domitii Commentarios in Martialem ad Marcum Antonium Maurocenum Equitem præclurum. 3. Ge. Merulæ Alex. Aduotationes in Orationem M. Tullii Ciceronis pro Q. Ligario ad Bernardum Bembum. 4. Argumentum Epistolarum Ciceronis ad Lentulum, de vi et ordine suffragiorum in centuriatis et curiatis comitiis; quid prærogativa suffragiorum; et quomodo legis promulgatio, ad Dominicum Sanutum. Ge. Merlani, qui Merula dici malebat, natus in oppido Ducatus Mediolanensis, quod hodie Alessandria s. Alexandria della Paglia vocatur, xL. annos in juventute docenda consumsit Venetiis et Mediolani, ubi LXX. annis major mortuus est a. Chr. 1494. Magnus fuit ætatis suæ philologus, qui præter ea, quæ modo memoravimus, etiam Comment. in Statium, Martialem, Plautum, Ciceronem, Virgilium, Plinium, Quintilianum, Ausonium, et auctores de re rustica, Philologicorum lib. x. Antiquitates Vice-Comitum Mediol. et alia scripsit, clarissimosque illorum temporum viros asperioribus facetiis perstringere amabat. Quam itaque bilem Domitius effuderat in Sabinum Brothenmque Grammaticum, cadem, sed mortuus demum, acerbissime exagitatus est a Merula. Hujus tamen commentarius in Juvenalem non magni est pretii, ejusque interpretatio sæpe vel nimis arguta, vel inepta et contorta. Meliora passim in suum Comment transtulit Britannicus, ne laudato quidem fonte, ex quo hausit. Multorum autem errorum Merulam arguit jam Politian, Epist, x1, 10,

1479.

Jurenalis cum Comm. Ge. Merulæ et notis aliorum, Pinarolii—fol. 1479.

Hujus edit. mentionem fecit Fabricius, (Bibl. lat. T. 11. p. 359.) et quidem tam brevem atque obscuram, ut ea decepti socii Bipontini tradiderint, hanc editionem factam esse per Jac. de Rubeis, qui tamen officinam habuit Venetiis, ubi Juvenalem quoque a. 1475. ab eo excusum supra vidimus.

1480.

- * Vicentina s. Vincentina. (in Var. Lect. n. 48.) Junii Juvenalis Aquinatis Satyrarum Libri impressi Vincentiæ diligentissime per magistrum Henricum Liberarium—fol. 1480. cum commentariis Domitii Calderini cet. ut in edit. Veneta II. a. 1475. quam plerumque, nec tamen ubivis, sequitur, ut ex nostra Var. Lect. apparet. Videtur emendata passim manu viri docti, vitiisque repurgata esse.
- * Veneta III. (in Var. Lect. n. 47.) Juvenalis cum comm. Domitii Calderini. In fine: Venetiis per Baptistam de Tortis—fol. 1482. die. III. Augusti.

Recusa mox a. 1483. et 1485. Cf. ad edit. Venet. 11. a. 1475. 1483.

- * * Veneta IV. (n. 47.) Juvenalis Satyræ cum comm. Domitii Calderini Venetiis per Magistrum Thomam de Alexandria die XIX. Julii, regnante inclyto Principe Joanne Mocenigo (al. Mozenico.)—fol. 1483.
- ** Veneta v. (n. 47.) Juvenalis Satyræ cum comm. Domitii Calderini Venetiis per Baptistam de Tortis die XXII. Julii—fol. 1483.

Utraque editio collata est a Maittario in ed. Lond. 1716. 12. unde intellexi, eas nunquam fere neque a se invicem, neque a Veneta III. discedere, adeoque ex ea repetitas esse. Hinc etiam in nostra Var. Lect. non seorsum hi testes excitantur.

Mediolanensis 111. Juvenalis Satyræ Mediolani per Leonhardum Pachel et Uldericum Scincenzeler (al. Udalrichum Scinczenceller s. Scinzenzeler, s. Sinczenzeller) socios—fol. 1483.

Cf. ad ed. Mediol. 1. a. 1474. Nomen alterius typographi, qui natione Bavarus fuit, in ed. Mediol. 1v. a. 1491. *Udalricum Sinzeler* scriptum, teste Phil. Wilh. Gercken in *Reisen durch Schwaben*, *Baiern* cet. T. 1. p. 250. n. 3. p. 255. n. 9. Cf. Maittarii Ann. typogr. et Saxii hist. typogr. Mediol.

1485.

Veneta vi. Juvenalis Satyræ cum comm. Domitii Calderini Venetiis per Baptistam de Tortis-fol. 1485.

Nova repetitio Venetæ III. si Fabricio fides habenda. Mirari certe licet, quo emtorum studio ejusdem typographi sumtibus trium annorum spatio ter prelo excudi potuerit Juvenalis, et quidem Venetiis, in qua urbe præterea aliorum typis ab a. 1483. ad 1501. toties expressus est.

1486.

* Veneta VII. (n. 49.) Juvenalis cum comm. Ge. Vallæ Placentini Venetiis—fol. 1486.

Ad calcem hac subscripta sunt: 'Finis in Decio Junio Juvenale Aquinate commentarii dni Georgii Vallæ Placentini, impressi Venetiis per magistrum Antonium de Strata (al. Strada) Cremonensem anno dni MCCCCLXXXVI. die VIII Novembris, Augustino Barbarico imperante.' Hæc editio, quam et Maittaire contulit in ed. Lond. 1716., prima est commentarii Ge. Vallæ, non Veneta 1x. quod putabant socii Bipontini. Ge. Valla, Placentiæ natus, Medicus et Prof. Ling. Græc. et Lat. Venetus, idemque clarissimus, præter multa alia in Juvenalem commentarium edidit, in quo multa superioribus sublegit interpretibus, nec minus etymologiis verborum indulsit, parum vero novi ac boni, vel adeo præclari, ipse attulit. Usus tamen est antiquo codice Ms., qui et Probi, ut putabat, Grammatici interpretamenta continebat, quæ postea Pithœus (v. inf. ad edit. Paris. 1585. 8.) Scholiis Veterum emendandis supplendisque adhibuit. Illud ipse indicat in Proœmio, epistolæ ad Joannem Tuccium Pannonicum subnexo, in quo præter vitam Juvenalis brevemque de Satira disputationem, hæc leguntur verba: 'Sane comperti mihi sunt nuper Probi grammatici in Juvenalem commentarii, quantum adhuc audiverim, nulli alii cogniti, sed miræ brevitatis, alioquin tamen perquam opportunos aliquando se nobis obtulerumt: obtulissent vero sese adhue magis, nisi nobis singula rimantibus codicis nimium cariosa invidisset vetustas, et si in omnes libros compositi habeantur, qui vix tertii libri secundam attigere satyram-(h. e. Sat. VIII.). Invigilavimus vero ipsi, si modo id consequi potnimus, ut omnis hujus poëtæ pateret eruditio. Probi interpretamenta cujusmodi ea fuerunt, quæ plane perexigua sunt, ne in minima quidem parte subtraximus aut immutavimus.' Ceterum Valla in ipso Juvenale multa subinde

correxisse videtur, etsi in plurimis hæc editio cum superioribus concinit.

* Brixiensis II. (n. 50.) Persius cum Comm. Jo. Britannici. et Juvenalis cum comm. Ge. Merulæ, (vel ejusdem Britannici) tunis Jacobi Britannici, Brixia-fol, 1486, si fides habenda Sociis Bipontinis. Sed in ea editione, qua usus sum, et quæ in Biblioth. academ. Goetting. servatur, uterque poëta commentario Jo. Britannici illustratus est, et Juvenalem excipit Persius, cui in extrema libri pagina hæc nota reperitur subjecta: 'Impressum Brixiæ per Jacobum Britannicum Brixianum anno domini MCCCCLXXXVI, die XVII. Februarii.' Quæ subscriptio si ad totum spectat librum, (in quo commentarius quidem in Juvenalem paulo majoribus asperioribusque, quam in Persium, textus autem utriusque poëtæ iisdem plane typis expressus est) Britannici in Juvenalem commentarius octo mensibus prius prodiit, quam ille, quem scripsit Valla, et hæc est prima ejus editio, non, quod credebant Hamberger in zuverl. Nachr. von alten Schriftst. T. II. p. 270. extr. et socii Bipontini, Veneta a. 1499., vel adeo, quod Fabricius existimasse videtur, Brixiensis a. 1501. Huic aliam fuisse præmissam, ex præfat, edit. Ascensianæ jam docuit Brixiana Literatura p. 145. Venetam autem illam fuisse primam, parum probabile est. Vix enim assequor, qui factum sit, ut commentarius Britannici prius Venetiis ederctur, quam Brixiæ, ubi non modo auctor vivebat, sed etiam cum fratre, ni fallor, typographicam habebat officinam, in qua et Persium certe ac Juvenalem cum comm. Jo. Britannici. illum jam 1486. et 1500. hunc vero a. 1501. excusum esse constat. Non minus tamen mirum mihi videtur, tam insignem commentarium jam a. 1486. vulgatum, neque prius, quam a. 1499., repetitum esse. Neque etiam dissimilo, exemplum edit. Brix. 1486., quod inspexi, et quidem primam eius partem, quæ Juvenalem et Comm. Britannici complectitur, mutilatam esse, et præter alia folia (Sat. x. 102-160. et xi. 16-58.) desiderari etiam extrema, (Sat. xvi. 14-60.) quibus haud dubic impressionis locus, annus et auctor fuere notati. Docta manus ad calcem Juvenalis ascripsit hæc: ' Venetiis per Jo. Tacuinum de Tridino MDXII. die XVIII. Aug. Vid. Maittaire Indic. Annal. Typogr. p. 514. (534) et coufer. cum Lactantio per Jo. Tacuinum de Tridino a. 1502 et 1509 impresso. Quæ conjectura eo firmatur, quod mutila editio nostra non modo easdem plane lectiones, eundem titulum et quæ hunc excipiunt, Delph. et Var. Clas. Juv. 4 F

exhibet, quæ Veneta a. 1512. sed etiam, præter illa, eandem typorum formam, quam editiones Tacuini de Tridino Venet. 1492. et 1494. Veneta vero a. 1512. ex illa quoque repetita videri potest, neque mihi ipsi ad manus fuit; unde externam utriusque speciem comparare mihi non licuit. Vidi tamen, ad verbum et paginam cum mutilo exemplari illo convenire ed. Venet. a. 1515. unde suspicari possis, vel illam editionem pro eadem habendam, vel hanc certe ex illa, sive sit Brixiensis 1486., sive potius Veneta 1512., expressam esse.

1487.

* Veneta VIII. (II. 47.) Juvenalis cum comm. Calderini, Venetiis-fol. 1487.

In fine legitur: 'Impressum Venetiis per Bartolameum de Zanis de Portesio, sub anno domini MCCCCLXXXVII. die vero tertio Octobris, regnante domino Augustino Barbadico inclyto Venetorum Principe ad honorem dei et totius curiæ celestis.' Plerumque, nec tamen semper, congruit cum Veneta 1482. et eadem continet, nisi quod non ad Julianum Medicen, sed ad Joannem Franciscum, Ludovici Principis Mantuani Filium, Epistola Calderini præfixa est, in qua non minus queritur de calumniatoribus suis.

1491.

Mediolanensis IV. Juvenalis Satyræ, Mediolani per Udalricum Sinzeler—fol. 1491.

Repetitio ed. Mediol. 111. a. 1483. ubi vide quæ notavimus.

** Veneta IX. (n. 54.) Juvenalis cum comm. Domit. Calderini et Ge. Vallæ Venetiis per Magistrum Theodorum de Ragazonibus (al. Ragozzonibus) de Asula, regnante inclyto Principe domino Augustino Barbudico duce Venetiarum, die XVI. Junii—fol. 1491.

In plurimis, nec tamen omnibus, cum superioribus concinit editt. Cf. ad Venet. vii, a. 1486.

1492.

Veneta x. Persius cum comm. Britannici et Fontii; Juvenalis cum comm. Merulæ et Calderini, Venetiis apud Petrum Joannem de Quarengis—fol. 1492.

In Fabric. Bibl. lat. T. 11. p. 166. non Merulæ, sed Vallæ comm. memoratur. In ed. Bipont. consuli jubentur Baueri Bibl. libr. rarior. T. 111. p. 185. Mylii Bibl. Jenens. p. 214. n. 522. et Catal. Bibl. Zechianæ Lips. 1780. p. 38. n. 530. ex quibus tamen libris nihil præter titulum hujus edit. cognosces; de usu ejus

critico, quem tamen non adeo magnum esse crediderim, nemo adhuc solicitus fuit.

** Veneta XI. (n. 55.) Juvenalis cum Domit. Calderini Veron. et Ge. Vallæ Plucent. commentariis (sinc mentione loci, sed haud dubic Venetiis) per Bonetum Locatellum octavo Idus Martii—fol. 1492.

Hæc editio in quibusdam locis Sat. I. et II. a Beckio, (v. ad Venet. I.) sed tota a principio ad finem a Maittario in ed. Lond. 1716. collata est. Congruit plerumque cum Veneta VII. a. 1486.

* Veneta XII. (n. 56.) Juvenalis cum tribus Commentariis, videlicet Ant. Mancinelli, Domitii Calderini, Ge. Vallæ.—Venetiis impressum est hoc Juvenalis opus cum tribus commentis per Joannem de cereto de tridino (al. Tacuinum de Tridino) die secundo Decembris—fol. 1492.

Hic typographus primus et commentarium Mancinelli, et Juvenalem cum tribus commentis prelo excudit. Repetita ab co est hæc editio mox a. 1494. et tribus commentariis deinde quartus Merulæ adjectus a. 1498. et 1501. Ab eodem quoque Juvenalis cum comm. Jo. Britannici editus Venet, 1509, et 1512. In Veneta hac XII. titulum, in quo etiam Argumenta Satyrarum Juvenalis per Anton. Mancinellum leguntur, excipiunt: 1. Antonii Mancinelli Veliterni a. Præfatio ad Reverendum ædis Geminianæ Antistitem Divique Marci Canonicum Nicolaum Rubeum patritium Venetum; cui dedicavit Comm. suum in Juvenalis Satyras, quas almæ virtutis perpetuas opes et bona verba appellat) b. Juvenalis commoda; c. de Satyra: d. loca quædam e plurimis vel intacta vel secus ab aliis exposita. (In his explicandis plurimum posuit studii, et ex eo operam suam vult æstimari.) 2. Domitii Calderini Vevon. Secret. Apostol, in commentarios Juvenalis ad clariss, virum Julianum Medicen Petri Cosmi filium Florentinum. 3. Ge. Vallæ Epist. ad Ill. Virum Jo. Tuccium Pannonicum. 4. Vocum ac rerum Index .-Mancinellus, a. 1452. natus Velitris, inde a XXI. ætatis anno in pluribus Italiæ oppidis grammaticam liberalesque artes docuit, et tum institutione sua, tum multis, quos scripsit, libris magni philologi laudem consecutus est. Sed de commentario ejus in Juvenalem Henninius jam hoc idque verum tulit judicium: 'Nihil non magnificum pollicetur Mancinellus; verum ut, quod res est, dicam, intra fabularum prolixam enarrationem, si quando Juvenalis eas

attingit, et paraphrases fere subsistit, et rarius in interiora et recondita se penetrat. Verum tempori isti ea condonemus.'

1493.

Veneta XIII. Juvenalis cum comm. Sabini, Merulæ, et aliorum, Venetiis—fol. 1493.

Hujus editionis mentionem, sed brevissimam, fecerunt Henninius, Fabricius et socii Bipontini.

1494.

* Veneta XIV. (n. 56.) Juvenalis cum tribus commentis Mancinelli, Calderini, et Vallæ.—Venetiis impressum est hoc Juvenalis opus cum tribus commentis per Joannem de Cereto de Tridino, die vero XVIII. Januarii—fol. 1494.

Est mera repetitio Venetæ XII. a. 1492. Cf. Lenguichs Beiträge zur Kenntniss seltener Bücher T. II. p. 120.

1496.

Juvenalis, Parisiis-fol. 1496.

His paucis verbis memoratur editio illa a sociis Bipontinis, qui forte ita correxerunt notam Henninii, a quo perperam laudatur ed. Paris. apud Stephanum 8. 1496. Sic et in Fabric. Bibl. et ed. Bipont. designatur editio a.

1497.

Veneta xv. Juvenalis, Venetiis—fol. 1497. sine commentatorum ac typographi mentione; unde his traditionibus parum tribuo.

* Lipsiensis 1. (n. 58.) Liber Satyravum Junii Juvenalis poëtæ lepidissimi ac inter omnes Satyricos utilissimi. Lipsiæ—fol. 1497.

Ad Lectorem:

Inter præcipuos satyrarum compositores
Recte reponendus hic Juvenalis erit,
Cnjus ob ingenii vires et mentis acumen
Non satis extolli carmina pulchra queunt.
Itala gens multo lunne laudis veneratur honore,
Versat et illius carmina in ore frequens,
Et, verum ut fatear, tantum extollit Juvenalem,
Quod præferre andet hune quoque Virgilio.
Hine quoque ob iusigues pulchro sub carmine sensus
Clausos jure potest cedere Virgilius.
Illius exemplo gentis doctæ atque peritæ
Tu lector perames hoe Juvenalis opus.

Hec werdea.

In fine: 'Junii Juvenalis aquinatis Satyrarum liber Liptzk impressus Anno dni 1497. finit fæliciter. Laus deo clementissimo.' Hæc est prima ed. Lipsiensis, quæ plerumque convenit cum Veneta 111. et a qua raro discrepant, quæ eam secutæ sunt, Lipsienses a. 1502. 1504. et 1507.

* Norimbergensis. (n. 59.) Juvenalis, Anto. Manci. Domicius Geor. Val. (h. e. cum comm. Antonii Mancinelli, Domitii Calderini et Ge. Vallw) Argumenta Satyrarum Juvenalis per Anton. Mancinellum.—Nurnbergw impressum est hoc Juvenalis opus cum tribus commentis per Antonium Koberger MCCCCXCVII. die vero v1. Decembris—fol. 1497.

Editio satis obvia. Titulum excipiunt eadem, quæ in Veneta XII. a. 1492. ex qua etiam expressa videtur, sed emendatius.

1498.

* Veneta XVI. (n. 57.) Juvenalis, cum quatuor commentariis Ant. Mancinelli, Dom. Calderini, Merulæ et Ge. Vallæ.—Venetiis impressum est hoc Juvenalis opus cum quatuor commentariis per Joannem de Cereto alias Tacuinum de Tridino MCCCCXCVIII. die vero XXIIII. Julii—fol. 1498.

Non mera repetitio Veuetæ XII. sed nova recensio. Sic v. c. in Sat. vI. versus 233., qui ex illa exciderat, in hac restitutus est, et post vs. 614. duo spurii sunt inserti, qui non in alia editione, quod sciam, reperiuntur, quam in Veneta vII. Alia eaque multa variarum lectionum exempla suppeditavimus in notis criticis.

** Ascensiana I. (n. 60.) Juvenalis cum Antonii Mancinelli et Iodoci Badii Ascensii commentariis, et cum vocum ac rerum indice.—Impressum est hoc opus pro fido et bono bibliopola Stephano Gueynardo (non Baynardo, ut Maittaire, vel Guaynardo, ut socii Bipont. scripsere) cive Lugdunensi, arte et industria Nicolai Wolf Alemanni, ipso Ascensio vitiorum expunctore, Lugduni ad 14. Kal. Decemb.—4. 1498.

Hæc editio, collata a Maittario in ed. Lond. 1716., est prima cum comm. Ascensii, et plerumque concinit cum Veneta XII. Iodocus Badius, natus a. 1462. in vico, prope Bruxellas sito, qui nuuc Assen vocatur, unde ipse Ascensii nomen ascivit, mortuus a. 1535., Professor primum Lugduncusis, deinde vero celeberrimus typographus Parisiacus, socerque trium magni nominis typographorum Mich. Vascosani, Rob. Stephani, et Jo. de Revigny, multos auctores classicos et prelo excudit, et commentariis, sed levibus

et jejunis, (familiarem explanationem vocat, seu familiare commentum) instruxit. Inscripsit Comm. suum in Juvenalem 'Heurico Valuphino, artium bonarum Professori et disertissimo apud Lugdunenses Grammatico, nec non D. Nicesii Canonico.' Henninius dicit, eum in Commentariis suis infimum trivii pulverem et expirantem barbariem olere, verum quia subinde lectionis varietatem, et, quamvis rarissime, forte fortuna mentem Juvenalis quandoque deprehenderit, excerpendi tædium a se devoratum esse.— Ceterum meræ pæne repetitiones hujus edit. sunt posteriores Ascensianæ Lugd. 1501. 1507. 1511. 1512. 1515. Paris. 1505. 1512. et 1519. Ascensianas autem non cas tantum dico, quæ Ascensii prelo Parisiis excusæ sunt, sed etiam quæ ejus familiare commentum exhibent: nam nullum fere inter eas intercedit discrimen, sive externam spectes indolem sive internam. Cf. inf. ad Ascens. 111. Paris, 1505.

Juvenalis, cum Merulæ et aliorum notis, Parisiis—fol. 1498. Hujus edit. mentio fit in Fabric. B. L. T. II. p. 359. Juvenalis, adiectis Horatii Epistolis, Lipsiæ 1498.

Ita Hennin. in Ind. Editt. qui et brevissimus est, (nam nihil fere præter notam loci et anni, nomenque commentatoris, nonnunquam et typographi, continet) et parum accuratus; quod ipse his verbis profitetur: 'Balbutire mihi in hisce licebit cum Bibliopolis. Crisin in plerasque Editiones adornare tulerat animus; sed nec otii mei, nec festinantis Bibliopolæ rationes illam admiserunt: rejicimus itaque illam in aliud tempus.'

1499.

Veneta XVII. Juvenalis cum comm. Jo. Britannici, Venetiis—fol, 1499.

Hoc loco et anno primum Commentarius ille in lucem exiisse putatur. vid. sup. ad ed. Brix. 11. a. 1486. Jo. Britannicus s. Angelus, ita dictus a majoribus, ex Britannia oriundis, natus est in vico, qui nunc Palazzuolo dicitur, nec longe abest a Brixia, in quo oppido liberales ille artes publice docuit, et a. 1510 mortuus est. Vir ætatis suæ doctissimus fuit, qui, præter alia, commentarios in Horatium, Juvenalem, Persium, Terentium, Statium, et Ovidii Metamorphoses scripsit, ac princeps est omnium, qui ad Juvenalem interpretandum et ante, et post cum accessere: nam non modo loca obscuriora notis doctis, grammaticis, antiquariis, historicis, geographicis, mythologicis, criticis, illustrare conatus est, sed

etiam, quæ præcipua ejus virtus est, studiosissime investigavit mentem consiliumque poëtæ, et tum summam cujusvis satiræ, tum singularum partium sententiarumque copulationem, vim poëticam, venustatem, facetias, ac salem, magna solertia rectoque elegantiæ sensu declaravit. Hanc ob causam ipsi quoque Grangæo præferendus videtur, qui varia quidem, recondita, et exquisita doctrina eo superior est, sed inferior bene accurateque interpretandi arte. Hinc etiam commentarius Britannici sæpius sub prelum revocatus est, nec defuere, qui suppresso viri egregii nomine, quæ ille primus observavit, tanquam sui ingenii fœtus venditarent. Neque tamen inficior, ejus doctrinam et interpretationem sæpius esse vel minus accuratam, vel nimis argutam et subtilem, copiosam et supervacuam, alienam et contortam. Dedicavit commentaria sua Senatui populoque Brixiano: in qua epistola consilii sui causas et rationem ita exponit: 'Juvenalis Satyras etsi temporibus nostris a nonnullis aliis egregie literatis commentatoribus, vel cum magna ipsorum laude, enarratæ fuerant, aggressi sumus; quod omnino animadverteremus, in toto opere multa ab iis, sive incuria quadam, sive consulta opera, præterita esse, quod, quæ ipsi forte intelligerent, eadem et ceteris perspicua arbitrarentur, multaque etiam longe aliter exposita, quam sensus Auctoris exposceret. Hocque eo libentius fecimus, quod Juvenalem eum esse novimus poëtam, qui, veluti flagello atque ense peccantium vitia persequens, saluberrimo carminis sui stylo docet a semita turpitudinum declinandum honestatemque apprehendendam, ita ut in scholis (quando adolescentes poëtice instituendi sint) nihil fere utilius fructuosiusve legi queat. li enim mihi tum demum probatissimi videntur Auctores, quorum doctrina non tam ad voluptatem, quam ad institutionem nostram refertur. Confido autem, in toto opere, præter fortasse tria aut quatuor ad summum loca, quæ aut ingenii mei imbecillitate, aut morum ignoratione veterum non intellecta altioribus ingeniis enodanda relinguo, nihil prorsus relictum, quod a me non sit optime dilucidatum, multaque etiam longe rectius explicata, quam ab omnibus aliis, qui ante me in hunc poëtam scripserc.' Hoc quidem nemo facile negabit : sed quod ' de tribus aut quatuor ad summum locis a se fortasse non intellectis' dixit, etsi vere magis quam jactanter dictum vellem, (quantum enim tum aliis milique fecisset otii?) nollem tamen ei excidisset. Quid in eo ejusque doctrina vituperandum sit, jam supra monui,

Jurenalis, Persius, Horatius, Lucilius, Lugduni Bat.-12. 1500.

Hæc editio laudatur in Catal. Biblioth. Francofurti d. 8. Jul. 1799. venditæ. Sed numerus anni quin vitiose expressus sit, vix est quod dubitemus.

SÆC. XVI. 1501-1601.

1501.

* Aldina I. Veneta XVIII. (n. 61.) Juvenalis Persius; Venetiis apud Aldum sine mentione anni, 8.

Quo anno prodierit, non constat; eam vero primam esse Aldinam, vel ex eo probabile fit, quod Græca verba, quæ Sat. vi, 195. et IX. 37. in reliquis Aldinis leguntur, in ea, ut in Rom. princ., nondum expressa, sed plane omissa sunt. Tres autem esse duntaxat Aldinas, primam s. a., alteram a. 1501., et tertiam a. 1535. vulgatam, liquido contendere possum, quoniam tot in manibus habui, quæ omnes olim in biblioth. præclara Kulenkampi extabant, et, antequam illa venderetur, ab Ill. Heynio, quæ magna ejus benevolentia est, mihi transmissæ sunt. A Fabricio nulla memoratur Aldina, in edit. autem Bipont. una tantum, et quidem his verbis: (1501.) Aldina sine anni nota, 8. Juvenalis et Persius ex officina Aldi. Eodem anno et prodiit ex off. Aldi Horatius: quocum juncti memorantur in Solgeri Catal. Bibl. (quæ dein accessit ad Bibl. Norimbergensem) T. 111. p. 278. n. 1833. ubi annotatum legitur: Ob notas Mss. Lazari Spengleri Syndici Norimbergensis doctissimi († 1534.) in pretio habenda.' Hasce notas rescivi non magni esse momenti, et ad Horatium maxime pertinere. Aldina autem sine anni nota neutiquam confundenda est cum

* Aldina II. Veneta XIX. (n. 62.) Juvenalis Persius.—Ad calcem Juvenalis: Venetiis apud Aldum, et Persii: Venetiis in ædibus Aldi, Mense Augusto MDI.—8. 1501.

Hoc anno etiam Horatius, et Virgilius eodem prelo typisque minoribus, qui italici, currentes, et Aldini vulgo vocantur, excusi sunt. Quod vero Heyne in Indice editionum Virgilii p. xci. (edit. alt.) de Aldina tertia dixit: 'præclara et inter præstantissimas facile editio, in qua pleraque, e melioribus codd. constituta leguntur; et quam qui factum sit ut sequentes editores non sequerentur, sed plerumque ad priorem Aldinam redirent, non assequor,' idem transferri potest ad Aldinam 11. Juvenalis. Emendatissima est

editio, ad meliores haud dubie libros, tam scriptos quam editos, recensita. Nihilo tamen secius non modo Aldina III., sed aliæ quoque editiones, ex Aldinis ductæ, multis in locis eam descruere, et rediere ad Aldinam 1. Unde autem tanta mutatio, et a quo inducta sit, dicere non habeo. Eadem discrepantia in omnibus Auctorum classicorum editionibus, Aldinis deprehenditur, et nunquam fere, quod mireris, vel Aldus, vel qui post a. 1515., quo ille e vita discessit, posteriores curarunt editiones, vel minimam hujus rei mentionem fecerunt. Ceterum editt. Aldinæ modo hanc, modo illam editionem antiquiorem sequuntur, passim vero lectiones exhibent, quæ non nisi in codd. Mss., et nonnunquam, quæ in ipsis Aldinis primum reperiuntur: quod ex Var. Lect. apparet. Inde intelligitur, eas ad Codices scriptos fuisse castigatas.

* Asceusiana II. (n. 60.) Juvenalis familiare commentum (h. e. cum comm. Iod. Badii Ascensii) cum Antonii Mancinelli viri eruditissimi explanatione.—Impressum est hoc opus pro fido et bono bibliopola Stephano Gaynardo civi lugdunensi: arte et industria Johannis de Vingle. Anno salutis christianæ Milles. quingentesimo primo v. Idus Maii Lugduni.—4. s. fol. min. 1501.

Exemplar Ascensianæ 1. Lugd. 1498. descriptum fere sine memorabili mutatione.

* Veneta XX. (n. 57.) Juvenalis cum quatuor commentariis Vallæ, Merulæ, Mancinelli, et Calderini.—Venetiis impressum est hoc Juvenalis opus cum quatuor commentariis per Joannem de Cereto alias Tacuinum de Tridino MCCCCC1. dievero X. Decembris—fol. 1501.

Repetitio Venetæ xv1. a. 1498. Nonnunquam ab ea discedit, et alias editt. sequitur: quam tamen lectionis varietatem excerpere haud operæ pretium duxi.

* Brixiensis 111. (64.) Juvenalis cum comm. Britannici.—Impressum hoc opus Brixiæ ab Angelo et Jacobo Britannicis fratribus, summa adhibita diligentia ut esset emendatissimum. Anno a Natali Christi quingentesimo primo—fol. 1501.

Titulus libri est: 'Commentarii Joannis Britannici in Juvenalem, cum gratia a Ducali dominio Venetiarum, ne quis alius eos intra decennium imprimat.'

Carmen Pamphili Saxi.
Tela, faces, laqueos, horrorem, fulmina, morsus,
Verbera, clamores, murmura, dicta, sales,

Qui Juvenalis avet perspicere funditus, immo
Adfectus, animum, pectora, cor, genium,
Hunc legat: interpres non est, sed carminis auctor
Egregii vatis, vita sed egregia.
Carmina non generat, sed gignit aperta, serenat.
Sensa nec exponens lucida, sed generat,
Increpat, invehitur, castigat, corrigit, urget,
Cogit, sollicitat, ducit, agit, stimulat,
Prosa canit vatis concentu dulciter hujus,
Concentus prosa solvitur et loquitur.
Denique sunt unus sub vate Britannicus ipse est
Collectus numeris clausus et exiguis:
Sub se collectus vates extensus in illo est,
Qui legit hunc igitur, cautus utrumque legit.
Cf. de hac edit, ad Brixiens, 11, a, 1486, et Venet, 1499.

1502.

** Lipsiensis II. (n. 58.) Juvenalis Satyræ, Lipsiæ—fol. 1502. In fine legitur: 'Habes, amate Lector, textum Junii Juvenalis Aquinatis, Satyrarum scriptoris lepidissimi, iterum atque iterum satis laboriose emendatum, vigilique diligentia Baccalarii Martini Herbipolensis, Lipziensis civis, ibidem a novo pressum. Anno dominicæ incarnationis Millesimo quingentesimo secundo. Quinto Kalendas mensis Augusti finitum. Si quid tamen vitii humano errore admissum fuerit, cum benivolentia radito atque inter legendum castigato. Non enim omnia possumus omnes.'

Vid. ad Lipsiensem 1. a. 1497.

1503.

Brixiensis IV. Persius et Juvenalis cum comm. Britannici, Brixie-fol. 1503.

Memoratur in ed. Bipont. e Catal. Biblioth. Ludewigianæ Hal. P. Iv. p. 1457. n. 12604. et Fabric. Bibl. Lat. Ed. 1721. Vol. II. p. 733. In recent. edit. hujus Bibl. Lat. nulla ejus fit mentio.

1504.

* Lipsiensis III. (n. 58.) Juvenalis Satyræ, Lipsiæ—fol. 1504. In fine eadem leguntur, quæ in Lipsiensi II. a. 1502. cujus mera repetitio est. Anni tantum et diei nota sie mutata est: 'Anno dominicæ incarnationis Millesimo quingentesimo quarto. Septimo ydus mensis Augusti finitum.' In Catal. Bibl. Uffenbach. T. II. App. Incunab. art. typogr. n. 227. p. 79. laudatur hujus edit. ex-

emplum, copiis (f. copiosis) annotationibus et marginalibus Mss. ab anonymo quondam vet. ornatum.

1505.

* Ascensiana III. (n. 65.) Juvenalis familiare commentum (h. e. Juven. cum comm. Iod. Badii Ascensii) cum Antonii Mancinelli viri eruditissimi explanatione.—Impressum est hoc opus rursus in ædibus Ascensianis apud Parrhisios impensis Joannis Meganc, Joannis waterloose, et Iodoci Horenweghe flandorum. Anno salutis christianæ Mcccccv. ad Nonas Martias—4. 1505.

Hujus editionis, cujus neque Maittaire, neque Fabricius meminit, titulum tantum, et ne satis quidem accurate, Henninius, qui eadem usus est in excerpendo Ascensii commento, notavit, et e Catal. Bibl. Uffenbach. l. l. n. 229. p. 80. descripsere socii Bipontini. In exemplari, quod ad manus habui, Juvenali juncta est ' Publii Auli Persii familiaris explanatio per Iodocum Badium cum Jo. Britannici eruditissima interpretatione. Venundantur Lugduni a Petro Ungre et Anthonio doulcet pfate civitatis bibliopola et cive in vico mercuriali vulgariter En la rue Merchiere.' In fine: 'Persius cum duplici commento finit feliciter. Lugduni solerti opera Johannis de platea et Jacobi myt. Anno salutis MCCCCCX. dievero XX. novembris.' Hæc tamen editio, quæ Paris. 1512. et 1519. recusa est, magnopere spem meam fefellit: est enim mera fere repetitio Ascens. 1. et 11. Lugdun. 1498 et 1501. Quod si prius animadvertissem, eam non totam contulissem. Nonnunquam tamen eam et ab his, et a Paris. 1512. discrepare, ex Var. Lect. cognoscendum.

1507.

* Lipsiensis IV. (n. 58.) Liber Satyrarum Junii Juvenalis poëte lepidissimi ac inter omnes satyricos utilissimi.

Ad juventutem.

Florea doctiloqui cole scripta canora juventus
Vatis: præstabunt commoda mille tibi.
Invenies morsus, et fulmina, diaque dicta,
Crimina, virtutes, multijugosque sales.
Mordaci in satyra lepidissimus ille poëta
Vertice sublimi sidera summa ferit.

In fine: 'Habes, amate Lector, textum Junii Juvenalis Aquinatis Satyrarum scriptoris lepidissimi, iterum atque iterum satis laboriose emendatum, vigilique diligentia Jacobi Thanners Lipsensis civis, ibidem a novo impressus. Annoque dominicæ incarnationis Millesimo quingentesimo septimo. Siquid tamen,' cet. ut in ed. Lips. 11.—fol. 1507.

Nou recedit a primis Lipsiensibus nisi in rebus levissimis, et lectionibus vel vitiosis, vel quas ex aliis jam editt. notaveram.

Juvenalis cum Merulæ et aliorum notis, Lipsiæ-fol. 1507.

Memoratur in Fabric. Bibl. Lat. T. 11. p. 359. ed. Lips. 1773. sed forte non diversa est ab ea, quam modo recensui, et titulus vitiose indicatus. In illa certe nullæ reperiuntur notæ.

* Ascensiana IV. (n. 60.) Juvenalis familiare commentum, (h. e. Juvenalis cum comm. Iod. Badii Ascensii) cum Antonii Mancinelli viri eruditissimi explanatione.—Venundatur Lugduni ab Stephano Gueynard. ejusque civitatis bibliopola et cive in vico mercuriali, vulgariter en la rue merchiere, prope setm Antonium. In fine: 'Impressum est hoc opus pro fido et bono bibliopola Stephano Gueynardo civi Lugdunensi, arte et industria Stephani Baland, anno salutis christianæ M. quingentesimo septimo ad VII. Kalendas Novembris,' Lugduni—fol. min. 1507.

Repetitio Ascensiana 1. Lugd. 1498.

1509.

Veneta XXI. Juvenalis cum comm. Jo. Britannici, Venetiis per Joh. de Tridino-fol. 1509.

Memoratur in Eugel. Bibl. selectiss. p. 118. recusa mox 1512. ab eodem typographo, qui Venetas a. 1492. 1494. 1498. et 1501. typis expressit.

1510.

Juvenalis, Colon.-4. 1510.

Hanc edit. et aliam Colon, a. 1541. 8. servari in Bibl. Helmstad. per literas mihi significavit Cl. Kunhardt, qui tamen interiorem earum indolem non descripsit.

1511.

Mediolanensis v. (n. 53.) Juvenalis cum comm. Jo. Britannici, Mediolani per Leonardum Vegium—fol. 1511.

Ejus mentio fit in Catal. Biblioth. Francof. d. 8. Jul. 1799. venditæ p. 17. et in Beckii Diss. Vid. sup. ad Mediol. 1. a. 1474.

* Ascensiana v. (n. 60.) Juvenalis familiare commentum cum Anto. Manci. viri eruditissimi explanatione.—Venundantur Lugduni ab Stephano Gueynard. cet. ut in Ascens. IV. Lugd. 1507. —In fine: 'Impressum est hoc opus pro fido et bono bibliopola Stephano Gueynardo civi lugdunensi, arte et industria Jacobi sa. Anno salutis christianæ M. quingentesimo undecimo, die xxI. Kalendas Octobris,' Lugduni—fol. min. 1511.

Nil fere recedit a reliquis Ascensianis. Vid. ad Lugdun. 1498.

Ascensiana VI. Juvenalis cum comm. Mancinelli et Badii, Lugduni-4. 1512.

Extabat in Bibl. Patrum S. J. Lovanii divendita, et vel repetitio Ascens. v., vel eadem est editio, numero anni vitiose scripto.

** Veneta XXII. (n. 50.) Juvenalis cum comm. Jo. Britannici, Venetiis per Jo. Tacuinum de Tridino die XVIII. Augusti-fol. 1512.

Cf. ad Brix: 1486. Titulus libri est: 'Junius Juvenalis. Opus quidem divinum, antea impressorum vitio tetrum, mancum et inutile; nunc autem a viro bene docto recognitum, adeoque diligenti castigatione excultum, ut ne punctus, coma, seu interrogatiuncula, cum in textu, tum in commento deficiat, ut facile legentibus videre est. Scribente Joanne Britannico, viro eruditissimo. Una cum figuris suis locis apte dispositis. Nec non elegantissima tabula noviter revisa, quæ omnia secundum alphabeti ordinem mirifice complectitur.' Hæc tabula est index verborum memorabilium, præter quem etiam Britannici epistola ad Senatum populumque Brixianum, ejusdem Annotationes quædam in Asinum Apuleii et Sylvas Statii, (nam hos libros una cum Juvenale constituerat edere, sed 'instantibus impressoribus majori hujus laboris parte se supersedisse' mouet) brevis disputatio de Satyra, et vita Juvenalis, poëtæ et commentario præfixæ sunt.

** Ascensiana VII. (n. 65.) Juvenalis, Parisiis in ædibus Ascensianis—8. 1512.

Vid. sup. ad Ascens. III. Paris. 1505. Collata est a Maittario in ed. Lond. 1716.

1513.

Juntina. Juvenalis et Persius, Florentiæ impensa Philippi di Giunta-8. 1513.

Ejus meminere Bauer in Bibl. libr. rariorum T. 11. p. 216. Goetze in Merkwürdigkeiten der Dresdner Bibliothek p. 173. n. 213. et Catal. Bibl. J. A. Ernesti Lips. 1782. venditæ p. 188. Sed, quod doleo, nondum quisquam fuit, qui criticum ejus usum exquireret:

neque etiam præter hanc aliam Juntinam vidi memoratam. Vix tamen dubito, quin Junta more suo Aldiuas expresserit editiones.

Juvenalis et Persii Satyræ, Argentorati per Jo. Knoblauch-4. 1513.

Hujus edit. mentio facta in Catal. Bibl. Matth. Fontaine Manhem. 1779. sed annus forte per errorem ascriptus 1513. pro 1518.

- Mediolanensis vi. Juvenalis cum comm. Jo. Britannici, Mediolani—fol. 1514.

Juvenalem excipit Persius cum pluribus additis elegantissimis et accuratissimis annotamentis Angeli Politiani, Phil. Beroaldi et Bant. Egnatii. Titulus libri est idem, quem Venetæ XXII. præfixum esse supra diximus, et ad calcem Juvenalis legitur: 'Aureum Juvenalis opus, novissime infinitis pene erroribus emendatum, maximaque diligentia impressum per Joannem Angelum Scinzenzeler. Impensis nobilium virorum Jo. Jacobi et fratrum de Lignano mercatorum Mediolanensium. Anno Domini 1514. die XIII. Junii,' Laudatur hac editio in Fabric. Bibl. Lat. T. 11. p. 359. 360. ed. Lips. 1773. et exemplum ejus possidet Cl. A. C. Borheck, qui ctiam benevole pollicitus est, se non modo variantes ex illa lectiones excerpturum mecumque communicaturum, sed etiam ex bibliothecis Parisiacis Belgicisque critica mihi præsidia amicorum suorum opera comparaturum esse. Utraque quidem spes mihi facta me fefellit: cujus tamen rei culpa non in humanissimo residet viro, sed tum in multa variaque, quibus ille distinctur, negotia, tum in turbulenta, quibus etiamnune vivimus, tempora hand dubie conferenda est.

1515.

* Veneta XXIII. (n. 50.) Juvenalis cum comm. Jo. Britannici.— Impressum Venetiis per Georgium de Rusconibus Mediolun. Anno Domini MDXV. die X. Decembris—fol. 1515.

Hnic editioni idem titulus est, qui Venetæ XII. a. 1512. Cf. ad Brixiensem a. 1486.

Ascensiana VIII. Juvenalis cum comm. Mancinelli et Badii Ascensii, Lugduni-4. 1515.

Laudatur in Catal. Biblioth. Francof. d. 8. Jul. 1799. venditæ, et variantes lectiones ex ca excerptas a Schwabio, editore Phædri, accepit Cl. Gurlitt. Haud dubie non differt a reliquis Ascensianis, quas prorsus fere inter se convenire jam aliquoties diximus.

1517.

Juvenalis cum A. Mancinelli explanatione, Colonia -4. 1517.

Memoratur in eodem Catal. p. 42. et forsan non tantum Mancinello junctus est Badius, sed etiam Juvenali Persius, qui certe cum novis Commentariis, nec non cum Ecphrasi et Scholiis Jo. Murmellii Ruremundensis, eodem anno Coloniæ in officina libraria Quentell typis expressus est.

Jurenalis, Lugduni-4. 1517.

Hujus edit. mentionem faciunt socii Bipontini, qui non male suspicantur, eam esse repetitionem ed. Lugd. 1512. nisi forte pro eadem habenda est, et annus vitiose ascriptus 1517. pro 1512. Illa conjectura si vera est, hæc editio est Ascensiana nona, vel adeo, si Coloniensis, modo memorata, prius prelo exiit, et tum Badii, tum Mancinelli explanationem continet, decima.

1518.

Veneta XXIV. Juvenalis et Persii Satyræ, Venetiis—fol. 1518. Si fides habenda Henniniano indici editt. Juvenalis.

* (n. 66.) Junii Juvenalis Aquinatis inter latinos satyrographos consumatissimi Satyræ emaculatius impressæ.

Н. В. Р.

Vergilium ut nemo vicit fera bella canendo,
Regnat ut imparibus Naso poëta modis,
Utque placet lyricis solus Venusinus in odis,
Musaque ut in lepidis Bilbilitana jocis,
Utque Umbro multum debet Comedia Plauto,
Emicat ut Mimo Publius ipse suo,
Pacuvius doeti famam senis, Accins alti
Ut capit, in tragico clarus uterque pede;
Sic Juvenale meo (nec verba hæc testis egebunt)
In Satyra nullum clarius extat opus.

In fine: 'Sedecim Juvenalis satyræ finiunt Argentinæ per providum virum Joannem Knoblouch excusæ nonis Januariis'—4. 1518.

Præclara editio et nova Juvenalis recensio, quæ textum quidem Aldinum pro fundamento posuit, sed multa in eo ex antiquis libris correxit. Recusa est a. 1527. sed quis ci præfuerit vir doctus, haud compertum habeo.

1519.

^{*} Ascensiana IX. s. XI. de quo v. ad Lugd. 1517. (n. 65.) Ju-

venalis familiare commentum cum Anton. Mancinelli viri eruditiss. explanatione.—Parisiis in ædibus Ascensianis—4. 1519.

Repet. ed. Ascens. III. a. 1505.

1521.

** (n. 78.) Persius et Juvenalis, Lugduni opera Guilielmi Huyon impressoris-8. 1521.

Editio hæc in multis locis Sat. 1. et 11. collata a Beckio in Diss. sup. ad Venetam 1. laudata, ex qua intelligitur, eam his locis non nisi semel discrepare ab Aldina 11. unde itaque expressa videtur.

1522.

Juvenalis, Basileæ-8. 1522.

Tam paucis verbis hæc edit. memoratur a sociis Bipontinis, quibus non habeo quod addam.

1527.

* * (n. 66.) Jun. Juvenalis una cum A. Persio recogniti.—Argentorati Johannes Cnoblochus excudebat—8. 1527.

Repetitio ed. Argent. a. 1518.

1528.

* Colinæi I. (n. 67.) Junii Juvenalis Aquinatis Satyræ decem et sex, cum annotatiunculis in margine adjectis, quæ brevis commentarii vice esse possint. Parisiis apud Simon. Colinæum—8. 1528.

Recusa est a. 1535. et 1542. Editiones Colinei, ut Curionis, Frobenii, Gryphii, et Rob. Stephani, ex Aldinis fluxere, sed quælibet etiam bona sibi propria, passimque alias, et nonnunquam meliores, habet lectiones. *Annotatiunculæ* illæ, nunc primum, et deinde sæpius editæ, sunt Scholia Curionis, de quibus vid. ad edit. Basil. 1551.

1529.

* Junii Juvenalis Aquinatis Satyræ decem et sex, ad imitationem Aldini exemplaris emendatæ. Præterea non multo pridem Curionis scholiis margini appositis, nunc vero satyræ cuilibet subnexis, illustratæ, quæ vice brevis commentarii esse possunt.—In fine: 'Excusini Cracoviæ per Mathiam Scharffenbergk expensis honesti viri Marci Scharffenbergk bibliopolæ ibidem. Anno ab hominum genere restituto 1529. 26 Maii '—8. 1529.

Qualis sit editio, ex titulo jam satis intelligitur. Aldinam autem plerumque primam et tertiam sequitur.

Veneta xxv. Persius cum Juvenali, Venetiis apud Bernardinum Stagninum-12. 1530.

Laudatur in Fabricii Bibl. Lat. T. 11. p. 167. et in ed. Bipont. sed nulla pretii, quod ei statuendum sit, ratione habita.

1531.

* * (u. 79.) Juvenalis, Basileæ per Valentinum Curionem-8.

Multis in locis Sat. 1. et 11. inspecta a Beckio, de quo vid. ad Venet. 1. Cf. ad edit. Colin. Paris. 1528.

1534.

Gryphii 1. Persius et Juvenalis, Lugduni apud Seb. Gryphium—8. 1534.

Vid. ad edit. Colin. Paris. 1528.

1535

Veneta XXVI. Persius cum Juvenali, Venetiis apud Bernard. Stagninum—8. 1535.

Repet. Venet. xxv. a. 1530.

* Colinæi II. (n. 67.) Junii Juvenalis Aquinatis Satyræ decem et sex. Cum annotatiunculis in margine adjectis, quæ brevis commentarii vice esse possint. Parisiis apud Simonem Colinæum—8. 1535.

Repet. Paris. 1528. Num annotatiunculæ illæ nunc primum accesserint nec ne, dicere non habeo. Maittarius, qui primam illam tertiamque Colinæi edit. consuluit, nullam earum fecit mentionem; sed nec Beckius, qui in Diss. supra ad Venetam 1. laudata, hanc secundam comparavit.

* Aldina III. Veneta XXVII. (n. 63.) Juvenalis et Persius. Aldus MDXXXV. Aldus Manutius Scipioni Carteromacho Suo S. (Venetiis)—8. 1535.

Vid. ad Aldinam 1. et 11. a. 1501.

1537.

Juvenalis et Persius, Lugduni-1537. teste Henninio in ind. editt. Juvenalis.

1538.

Veneta XXVIII. Juvenalis, Venetiis—1538. si eidem indici Hennin. fides habenda.

Gryphii II. Jun. Juvenalis et Auli Persii Flacci Satyræ jam recens recognitæ, simul ac annotatiunculis, quæ brevis Commentarii vice esse possint, illustratæ; Lugduni apud Seb. Gryphium
—8. 1538.

In edit. Bipont. ita describitur: 'Habet 159. pagg. hæc editio pulchrius literis Italicis expressa. Textus fere convenit cum Aldino exemplari, sed et ab eo discedit, maxime orthographica ratione et interpretatione. Bonas subinde lectiones habet, quas Henninius ut in junioribus repertas probat. Exempla affert Cl. Lengnich Beiträge zur Kenntniss seltener Bücher T. 11. p. 141—148. ubi hanc edit. pluribus describit.' Cf. ad ed. Paris. 1528.

1539.

Veneta XXIX. 'Juvenalis Satyræ cum interpr. Jo. Britannici et Iodici Badii Ascensii explanationibus, Venetiis per Bernardinum de Bindonis'—fol. 1539.

Excitatur in ed. Bipont. e coll. librorum (Joach. Chph. Nemeizii Cons. Aulici Bipont.) Argentorati venumdatorum 1745.

1540.

Juvenalis et Persii Satyræ, Antverp.—8. 1540. Editio laudata Henninio.

1541.

Vid. ad a. 1510.

1542.

** Colinæi III. (n. 67.) Juvenalis et Persius Parisiis apud Simon. Colinæum—12. 1542.

Collata a Maittario in ed. Lond. 1716. Cf. ad Paris, 1528, et 1535.

1543.

Juvenalis, Parisiis-1543.

Ita Hennin, in Ind. edd. Juven.

1544.

* Rob. Stephani I. (n. 68.) Junii Juvenalis Satyræ XVI. A. Persii Satyræ VI. Ad retustiss. scripta exemplaria emendatæ: quorum varias lectiones ad calcem rejecimus. Lutetiæ, ex officina Rob. Stephani typographi regii—8. 1544.

In fine: 'Excudebat Rob. Stephanus typographus regius Lutetiæ Ann. MDXLV. 111. Non. Jan.' Præterea ad calcem leguntur variæ lectiones, paucæ quidem, sed bona nonnunquam et receptæ, ex vetusto codice Rob. Stephani: et hæc sunt vetustiss. scripta exemplaria, ad quæ Satiras a se cmendatas esse, in titulo profitctur.

Cf. ad ed. Paris. 1528. Nota autem res est, editiones hujus Stephani æque ac Aldi, inter emendatissimas esse referendas, et ab utroque iis, qui operarum errores deprehenderent, ingentia sæpe præmia fuisse promissa. Hic Robertus Stephanus fuit gener Iod. Badii Ascensii, frater Caroli, et pater Henrici atque Roberti II. Henricus præter alios liberos filium reliquit Paulum, (patrem Antonii) filiamque eruditam Catharinam, uxorem Is. Casauboni: Robertus vero II. duos filios, Franciscum et Robertum Stephanum III. qui Juvenalem Paris. 1613. et 1616. typis expressit. Hi Stephani fuere omnes celeberrimi typographi, iidemque doctissimi. V. Almeloveen de vitis Stephanorum, et Maittaire historia Stephanorum.

Persius cum Juvenali, Francofurti-12. 1544.

V. Catal. Bibl. J. G. Grævii, Traj. ad Rhenum divenditæ, p. 229. n. 45.

1545.

* Gryphii 111. (n. 71.) J. Juvenalis Satyræ jam recens cognitæ atque emendatæ. Parisiis, ex officina Francisci Gryphii—16. 1545.

Plerumque convenit cum editt. Seb. Gryphii. Cf. ad Paris. 1528. et Lugdun. 1538.

1546.

* Jun. Juvenalis, et Auli Persii Flacci Satyræ.—Basileæ apud Nicolaum Brylingerum—12. 1546.

Congruit cum Aldinis et Stephanianis.

Gryphii IV. Juvenalis Satyræ apud Seb. Gryphium, Lugduni —12. 1546.

Laudatur Schegk. Proœm. 5.

1548.

Veneta XXX. Juvenalis cum comm. Jo. Britannici, Venetiis—fol. 1548.

Memoratur in Henninii Ind. editt. Juven., et Veneta hujus anni eum explanat. Iod. Badii Ascensii in Catal. Bibl. Francofurti d. 8. Jul. 1799. venditæ p. 17. Uterque autem commentarius forte junctus, et hæc editio ex Veneta xxix. expressa est.

1549.

** Rob. Stephani 11. (n. 69.) Juvenalis et Persius.—Lutctiæ, ex officina Rob. Stephani typographi regii—8. 1549.

In hac altera Stephani editione, quam Maittaire in ed. Lond. 1716. contulit, lectio poëtæ passim ad alios libros antiquiores mu-

tata reperitur. Cf. ad priorem edit. a. 1544.

Veneta XXXI. Juvenalis, Venetiis-1549.

Tam paucis verbis designatur in Hennin. Ind. editt. Juvenalis.

* * Frobeniana (n. 80.) Persii Satyræ cum Comm. Badii, Britanniei, Plautii, al. Juvenalis cum comm. Jo. Britannici et scholiis Cælii Secundi Curionis, Basileæ apud. Hieron. Frobenium et Nicol. Episcopium—fol. 1551.

Multis locis Sat. I. et II. collata a Beckio. Vid. ad Venetam I. et Paris. 1528. Nunc primum edita sunt hæc scholia Curionis, Theologi atque Philologi olim clarissimi, in agro Taurinorum a. 1503. nati, qui primum in Italia, et potissimum quidem Mediolani, Ticini, Venetiis, Ferrariæ et Luccæ, deinde vero, cum lectis Zwinglii Lutherique scriptis a Pontificia descivisset fide, multisque propterea malis urgeretur, in Helvetia juvenes publice docuit, ubi Lausanæ Rector Collegii, et Basileæ, in quo oppido ab a. 1547. ad 1569. vixit, primum Magister liberalium artium, mox vero Professor eloquentiæ creatus est. Scholia illa pauca tantum et brevia sunt, sed passim bona et utilia, quæ tamen magis Britannico, quam poëtæ profuerunt. In fronte autem hujus edit. nora dicuntur, quoniam alia jam prius vulgaverat Curio, eaque brevissima, quæ margini editionum Colinai, Gryphii aliorumque adjecta sunt. Vid. ad ed. Paris. 1528. Quæ præterea sunt monenda, jam occupavit Henninius in Præf. commentariis Britannici præfixa, in qua hæc leguntur verba: 'Vir doctus Cœlius Secundus Curio, cum crederet, Britannicum non semper poëtæ sensum esse assecutum, ad eins Commentaria adjecit Scholia, eaque edi ac publico communicari voluit rogatu Frobenii et Episcopii, typographorum solertiæ plurimæ et maximæ celebritatis, ut ipse indicat in epist. dedicat. ad nobiliss. adolescentem Abrah. Sbaski. Scholia hæc in fronte ejus libri se jactant nova, quibus tum præterita ab aliis explicantur, tum male intellecta corriguntur, tum etiam Graca, quibus Britannicus in Juvenalis commentariis usus est, Latinorumque Auctorum loci, quæ omnia miris modis corrupta fuerant, restituuntur. Exinde liquet, quantum sibi juris in aliena tribuerit Curio; quantum e regione ipsi Britannico præstiterit. Eam Frobenii editionem in recudendis Britannici Commentariis, et immixtis hisce Curionis Scholiis, ut video, κατά πόδα secutus est Claudius Morellus typographus in edit. Paris. 1602. 4. Hanc et nostri typographi sunt

secuti, postquam prius incredibilem erratorum, operarum incuria admissorum, multitudinem, tanquam ex Augiæ stabulo repurgassimus.' In textu tamen poëtæ exprimendo Morellus ante oculos habuit editiones Pithæi, quas raro deseruit.

1556.

* (n. 73.) Junii Juvenalis et A. Persii Satyræ, adnotatiunculis, quæ brevis commentarii vice esse possint, illustratæ, Lugduni apud Antonium Vincentium—12. 1556.

Textus expressus est fere ex editt. Gryphii, ut in Lugd. 1562. et 1564. Socii Bipontini hujus editionis loco memorant aliam, a se collatam ejusdemque tituli, loci, et anni, quæ ex rec. Junii sit, sed prodierit apud Jo. Frellonum: unde hæc alia videtur esse. Nostra tamen plane convenit cum ed. Frellon. Lugd. 1564.

1557.

Juvenalis et Persii Satyræ, Lugduni-12. 1557.

Prodiit apud Godefridum Beringuarium.

** Juvenalis, Parisiis apud Mich. Vascosanum-4. 1557.

Collata a Maittario in ed. Lond. 1716. Raro dissentit a recensione Ascensiana.

1559.

Juvenalis et Persius, cum annotatiunculis in margine, Antverp. -8.1559.

Memoratur in ed. Bipont.

1560.

* Gryphii v. (n. 72.) Junii Juvenalis et A. Persii Flacci Satyræ, cum retustissimis, iisque manu scriptis codicibus nunc denuo collatæ, summaque diligentia parique fide emendatæ. Lugduni apud hæredes Seb. Gryphii—12. 1560.

Nova recensio, quæ tamen non multum novavit in textu, quem reliquæ exhibent Gryphiauæ. Auctor ejus forte est Ant. Gryphius filius, qui eodem anno Lugduni apud her. Seb. Gryphii edidit Virgilii Opera, et undique comparandis multis exemplaribus Maronis, quæ calamo et stylo exarata ipsa vetustate probarentur ipsi, neque sumtibus neque labori pepercisse se profitetur.

1561.

* Junii Juvenalis et Auli Persii Flacci Satyræ, jam recens recognitæ, simul ac adnotatiunculis, quæ brevis commentarii vice esse possint, illustratæ. Parisiis apud Hieronymum de Marnef, sub Pelicano monte D. Hilarii—12. 1561.

Raro discedit ab edit. Gryph. Paris. 1545.

Juvenalis et Persius, Lugduni apud Jo. Frellonum—12. 1562. Repet. edit. Lugdun. 1556. quod Sodales Bipontini docent ex Engelii Biblioth. sel. p. 40. in voc. Catullus.

1504.

* (n. 73.) Junii Juvenalis et A. Persii Satyræ, adnotatiunculis, quæ brevis commentarii vice csse possint, illustratæ. Lugduni apud Joannem Frellonium—12. 1564.

In fine: 'Lugduni excudebat Symphorianus Barbier.' Cf. ad

Lugdun. 1556.

1565.

* Pulmanniana s. Plantiniana 1. (n. 75.) D. Junii Juvenalis Satyrarum Libri v. A. Persii Flacci Satyrarum Liber 1. Theod. Pulmanni in eosdem annotationes. Antverpiæ ex officina Christophori Plantini—8. 1565.

Pulmannus, (Poelmann) cum a pannificio, quod primum didicerat, ad philologiam transiisset, in multos Auctores classicos notas scripsit, in quibus tamen pauca tantum ex ipsius ingenio profecta sunt, et omnia fere ex aliorum libris, præcipue ex Turnebi Adversariis, petita. Hujus quoque generis sunt adnotationes ejus in Juvenalem, ad calcem hujus ed. rejectæ, quibus et castigationum suarum rationem reddit, et loca difficiliora e scriptis doctissimorum hominum explicat. Præter illas in margine leguntur Scholia Hadr. Junii, Medici atque Philologi Batavi, (n. 1511. + 1575.) in quibus et variæ lectiones, sed simpl., non designatis codd., qui eas exhibent, recensentur, et loca quædam obscura pancis, at sæpe perperam, explicantur. Mira autem est Pulmanni negligentia, qui lectoribus neque indicavit, cujusnam illæ sint glossæ, neque compendia illa literarum N. P. M. I., quibus in Adnotationibus suis uti solet, explicuit. De utroque jam certiores nos fecit Henninius his verbis: 'Videntur nobis illæ literæ signare Codd. Mss. Noviomagensem, Pulmanni, Miggrodii, Junii, quibus se usum in Præfatione est testatus. Scholia autem Hadr. Junii, quorum ibidem injicit mentionem, nulli dubitamus, quin sint illa, quæ Pulmannus ad marginem edit. Plantinianæ adjecit, cum in vita Hadr. Junii, quæ ejus Epistolis præfigitur, dicatur scripsisse in Juvenalem, quod inter publico data ab eo recensetur. Cum vero nusquam meminerimus visa nobis ea in Juvenalem a Junio conscripta, quamvis diligenter inquisiverimus, facile credimus illa ipsa Junii Scholia esse, quæ Pulmannus ad marginem Juvenalis adjecit, id quod ipse

Pulmannus in hac Præfat, innuere videtur, et probant præterea Scholia in Pulmanni Annotatt, repetita præposito nomine Junii, quæ ex marginalibus esse desumta collatio docet, v. g. ad Sat. vt. 158. et 559. quæ ipsis verbis extant ad marginem pag. 43. et 55. Sed jam audiamus ipsum Pulmannum, de ratione consilii sui in epistola ad Jo. Flemingum Præfationis loco præmissa sic disputantem: 'Juvenalem ex manuscriptorum codicum fide restitui, auxi. et Annotationibus ex commentariis clarorum virorum collectis illustravi. Usus autem sum in Juvenale emendando tribus exemplaribus: uno, meo: altero, quod Jacobus Miggrodius, omni liberali doctrina et summa humanitate vir præstans (Belga, multarum peritus linguarum) mihi dono dedit: tertio, cujus Canonici collegii B. Catharinæ Novionagi, rogatu Henr. Coracolithii, et maxime Joannis Falkenburgii sororis meæ mariti,--mihi copiam fecerunt. Neque sane, quod primo loco dicendum erat, Hadr. Junius, homo et eruditione, et in communicando sua alacritate prope singulari præditus, parum heic mihi adjumenti attulit. Nam ex manuscripto codice suo, quem cum vulgata editione contulerat, lectionis varietates comprobavit, et loca paulo impeditiora Brevibus Scholiis, enodate explicuit, quæ omnia, qua fide accepi, eadem in lucem dedi. Idem, cum in apographo, quod inter mea postremum nominavi, Juvenalis opus non in Satyras, sed in libros divisum esset, dubitanti, quod potissimum sequi vellem, facile libri sui fide persuasit, ut vulgarem Operis partitionem immutarem, et in quinque libros distinguerem; præsertim cum et loca a Prisciano adducta idem præ se ferre, et hoc etiam, licet quidam improbarint, in Auctoris vita Crinitum annotare viderem. Satyrarum vero receptum et usitatum numerum, cui testimonia, quæ recentiores hine produxerunt, pleraque respondent, in margine adjeci, ut longum et molestum inquirendi laborem lectori adimerem.' Ceterum in conferendis codd. Mss. Pulmannum jam negligentiæ arguit Nic. Heinsius in Præfat. ad Claudianum. Hæc autem editio mox renetita est a. 1566, 1585, 1587,

1566.

Pulmanniana s. Plantiniana 11. Juvenalis Satyrarum Libri v. Persii Satyrarum Liber 1. Theod. Pulmanni in eosdem annotationes. Antverpiw ex off. Chph. Plantini—12. 1566.

Hac editione usus est Henninius. Cf. quæ modo diximus ad

Pulman. 1. Præter hanc Sodales Bipontini memorant aliam Pulman. majoris formæ, quam librarii in octavo appellare solent.

1576.

Gryphii v1. Juvenalis et Persius. Lugduni apud Gryphium-16. 1576.

Hujus edit. mentio fit in Hennin. Ind. editt. Juvenalis.

1583.

Veneta XXXII. Juvenalis c. comm. Domitii Calderini—fol. 1583.

Reperitur in Bibl. Guelferbyt.

1585.

Pulmanniana s. Plantiniana 111. Juvenalis et Persii Satyræ, cum annotatt. Pulmanni. Antverp. ap. Plantinum—24. et 16. 1585.

Editio prioris formæ laudatur in Mylii Bibl. Jenens. p. 544. n. 1593. et utriusque in Catal. Bibl. Thuanæ P. 11. p. 280.

* Pithei I. (n. 75.) A. Persii Satyrarum Liber I. D. Junii Juvenalis Satyrarum Libri v. Sulpiciæ Satyra I. cum veteribus Commentariis (Scholiis) nunc primum editis. Ex bibliotheca P. Pithæi IC. cujus etiam Notæ quædam adjectæ sunt. Lutetiæ apud Mamertum Patissonum—8. 1585.

Editio præstantissima, et inter emendatissimas referenda. Petrus Pithœus, frater Francisci, (qui fratres gemini fuere celeberrimi illius ætatis ICti summisque honoribus Parisiis ornati) de contextu tam Juvenalis quam Persii emendando præclare meritus est, adhibitis in consilium codicibus scriptis, et potissimum quidem antiquissimo Budensi, qui olim Matthiæ Corvino regi Hung. fuerat, et ex quo etiam primus integra edidit Scholia vetera, quorum dimidiam tantum partem, sed non ita diligenter exscriptam, vulgaverat Valla. v. sup. ad edit. Venet. vII. a. 1486. De illo codice et de Scholiis eorumque auctore Pithœus in Præfat, ita disputat: 'In hac editione illud potissimum nobis propositum fuit, ut inter plura variaque, nec contemnendæ vetustatis exemplaria, unius omnium sane optimi atque antiquissimi scripturam curaremus exprimi, quod de Budensis cladis reliquiis in Thassillonis quondam ducis comobium relatum fuisse, ex Matthiæ ascripto nomine facile adductus sum, ut crederem. Id ad nos tandem pervenit Francisci fratris carissimi dono, cui plura longe ac meliora, ut spero, posteritas debitura est.

Atque utinam veteris librarii manum omnibus omnino locis assegui licuisset. Verum, nescio quo, malo genio factum est, ut exemplar illud nulla parte melius esset, quam qua imperiti lectoris impio et infelici stylo erasum, infeliciori etiam calamo emendatum, aut mendatum potius et contaminatum fuit : adeo ut mihi recentioris scripturæ vestigia quasi notæ indicesque fuerint ad veterem indagandam atque eruendam, quam adjectæ passim ad utrumque marginem interpretationes interdum suppeditarunt, sæpe nos et ipsæ deseruerunt. Earum porro quem Auctorem nominatim laudem, non habeo, cum nullum præferat codex ille, quo hac parte usi sumus unico: quanquam non ignoro a plerisque non postremæ notæ scriptoribus Probo tribui commentaria non in Juvenalem modo, sed et in A. Persii Satyras illa, quorum heic quoque bonam partem emendatiorem damus, usi etiam hac in re consilio judicioque amicorum, atque in primis Jos. Scaligeri viri incomparabilis, de quo quicquid præterea dixero, minus erit. Id vero illi an ex veterum librorum fide, an ex conjectura potius faciant, non satis scio. Illud dissimilare non possum, quod Berytium nonnulli vocant, frustra eos, et parum critice facere, si ad Valerium Probum referre velint, cujus hæc ætatem ferre nullo privilegio possunt. Sed nec Probo quidem illi tribuam, quem Lupus noster sub Karolo Calvo Imp. in Germaniæ saltu liberales disciplinas tractasse, Satyram etiam tentasse ait. Nam et ista literatioris sunt sæculi, et quod ex Taciti historia Moysen repetunt, vereor, ne sit hominis Christiana religione nondum imbuti. At illa sane de crucis supplicio, et Alamanniæ nomen, aliaque ejus generis nonnulla, post Constantinum Magnum scripta nemo, nisi historiæ ignarus, negaverit. Ego vero, quod ceteris fere Veterum Grammaticorum Glossis et Commentariis, idem et huic nostro accidisse video, ut ex Variorum diversæ, ut ætatis, sic eruditionis Interpretum notis conflatum, instar et ipsum Satyræ esset. Quin et in antiquo exemplari sæpe me ab initio ex marginum diversitate, interpretationum etiam diversitatem notasse memini: quam tamen in hac editione repræsentare neque potui, neque, opinor, debui. Valla et ipse vir diligentissimus sui nobis Probi fragmenta ad Satyras tantum aliquot pro captu atque arbitratu suo exhibuit, quæ tamen adjumento non levi plerisque locis fuerunt, quos ex illis vel emendavimus, vel supplevimus, adjecta etiam sua cuique nota, quod heic ab operis prætermissum video. Cetera omnia ex nostro illo unico exemplari, non sine magno

labore ac tædio, expressa sunt, ea plane fide et religione, nt quodammodo verendum nobis videam, ne superstitioni plerique aut negligentiæ, nonnulli etiam imperitiæ ascribant, quod veteris scripturæ vitia interdum retinere maluimus, quam conjecturis ex ingenio emendare,' cet. Simile rectumque, opinor, judicium de Scholiis illis alii quoque tulere viri docti, v. c. Henninius, qui non male ea Veterum Scholia vocari jubebat, et Ernesti, qui ad Fabricii Bibl. Lat. T. 11. p. 360. hæe annotavit: 'Non unius auctoris esse, quæ P. Pithæus sub veteris Scholiastæ nomine vulgavit, satis est perspicuum. Ante Pithæum quædam vulgaverat Ge. Valla, quæ Probo auctori tribuit. Sed Valerii Probi, Berytii Grammatici, esse nequeunt, quæ in quibusdam aperte sapiunt ævum Imperatorum Christianorum.¹ Itaque fuerint alterius Probi, scriptoris

¹ Exempla, ad quæ Ernesti respexit, jam excitarunt alii. Sic Pithœus, quod ex verbis eius supra ascriptis conjicio, line retulisse videtur Scholia: I. ad Sat. xiv. 102. 'Moyses, sacerdos, vel rex ejus gentis, aut ipsius quidem religionis inventor; enjus Cornelius etiam Tacitus meminit.' 2, ad Sat. xiv. 78, 'nartemque cadaveris hominum. nam antiqui crucibus figebant,' Ad quæ verba Pithœus contulit Augustin, Quæst. in Vet. Testam. 'Antea homines eruci figebantur, quod postea edicto prohibitum manet.' Hoc vero edictum Constantino tribui monet a Scriptoribus Historia Ecclesiast, 3, ad Sat. viii, 170. 'Rhenns inter Allamanniam et Gallos Oceano influit.' Ibi Pithœus ascripsit verba Spartiani sub Proculo: 'Alemannos, qui tune adhue Germani dicebantur.'-Alia hujusmodi Scholia notavit jam Schurzfleisch, in Spicileg, Animadverss, ad Juven. Satt. xvi. v. c. illud ad xi. 87, in quo ex usu ætatis Constantini M. magister exercitus h. e. militum, στρατηλάτης, στρατοπεδάρχης, et duo alia, in quibus Diocletiani patricii memorantur; nec non ad Sat. v. 17. 'Apud veteres accubitorum usus non erat, sed in lectulis discumbentes

manducabant. tres antem lectuli erant, in quibus discumbebant: unde hodie triclinia appellantur.' Ad h. l. Schurzfl. hæc annotavit: ' Vetus Schol, monet, veteres non habuisse accubita h. e. στρωμνάς είς ύψος ήρμένας, sedes ad mensam, ad quam accumbitur, sed discubuisse ad mensas. His verbis puto ævum hujus interpretis sequius indicari, quo jam usus increbuit ad mensas considendi: id enim significatur verbis, unde hodie triclinia appellantur, cum triclinium in glossis biblicis apud Dufresnium exponatur tres ordines sedium.' Exemplis his adiicerem alia, si res iis indigeret, Non vero eiusdem Auctoris esse Glossarum illarum compilationem, alii quoque inde probarunt, quod nonnunquam sibi repugnant, v. c. Salmas, in Exerc. Plin, ex Schol, ad 1v. 38, et vii. 92. Illind est: 'Hoc convicium in Fl. Domitianum, Titi fratrem, Vespasiani filium, jactat, qui calvus fuit, ut Suctonius refert : propter quod Juvenalis sub specie honoris relegatus est ad cohortis curam in Ægypto, Hoasa, abi mortuus est.' Hoc vero: 'Neronem significat, qui scenicis ob turpem libidinem hae petentibus præstabat. Propter hone versum. missus est in exsilium a Claudio Ne-

Christiani, de quo Lupus Ferrariensis Epist. 34. et 20. ubi satiram illius memorat, qua Ciceronem ac Virgilium cœlo intulit, contendens Christum morte sua etiam paganis sapientibus profuisse. Petrum Birthium Scholiorum in Juvenalem auctorem appellat Gonsalus de Salas ad Petronium p. 130.2 Sed verius est, centonem esse e variis et a variis consutum, alicubi, ut ait Pignorius, sine delectu. Et multa alia ejusmodi scholia in Mss. libris præterea occurrent. quorum etiam nonnulla affert in commentario suo Domitius Calderinus. Lambecius certe lib. v1. de Bibl. Vindobonensi p. 243. narrat, se in veteribus Mss. reperisse scholia ad Juvenalem, quæ a Pithœanis plurimum differrent, ut frustra ex iis medelam locis hiulcis speraverit; quales etiam sunt in Mss. Biblioth, Bernensis. quorum specimina quædam dedit Sinnerus in Catal. Mss. Bibl. Bern. p. 500. sqq. Novissime Jacobus Tollius Juvenalem edere voluit cum scholiaste vetere, tertia parte auctiore, e Codicibus, ut videtur, Vindobonensibus.' Talia quoque Scholia, nondum edita. et a Pithœanis diversa, in multis iisque antiquis codd. scriptis Juvenalis tum a nobis reperta sunt, tum ab aliis, v. c. a Nic. Heinsio, apud quem ea vidit Henninius, a Lubino, (v. inf. ad edit. Wechel. Hanov. 1603. et Scalig. Epist. 412.) Barthio, (in optimo ejus Ms. de quo v. illius Advers. XIII. 13. XIV. 16. XLII. 16. LVI. 3.) Elmenhorstio, (v. Scalig. Epist. 464.) Vossio, (v. ej. Etymolog. p. 331.) Ferrario, (qui de re vestiar. 11. 1. 111. 24. et al. laudat veterem Scholiasten ineditum in Juvenalem, quem Mediolani servat Bibliotheca Ambrosiana) Alexandro Estensi, (v. Hennin. in nott, Variorum ad Sat. vi. 379.) Jan. Douza, (v. Hennin. l. l. ad v. 89. et xv. 5.) pluribusque aliis. Sed ut ad Scholia Pithœana revertar. ea primus descripsit Jos. Scaliger, qui de ea re ita certiorem fecit Is. Casaubonum in Epist. 11. 104. Laudo quod Glossas veteres ad Persium attexueris. Scito illas ita a nobis excerptas, a Pitheo editas fuisse. Chirographum earum meum una cum veteribus Glossis Juvenalis, quas itidem ex prisco exemplari Juvenalis Pithœano, et ex editione Ge. Vallæ collegeram in ædibus meis Agin-

rone.' Hæe Scholia non satis concinunt, etsi suspicari possis, in poster. Domitianum, ut sæpe in aliis Schol., vocari Neronem, et pro Claudio Nerone ex Sat. 1v. 38. legendum esse Calvo Nerone. de Editt, Virgilii T. 1. p. CXLVIII. edit. sec. et, quem ille landavit, Burmann. sec. Præf. p. 35. et Tom. 1. Anthol. p. 739.

² Cornuto Scholia illa assignabat Jac, Cujacius,

¹ De illis aliisque Probis v. Heyne

ni, invenies apud Puteanos fratres, si modo non periit. Patri enim eorum dedi, et fortasse Pithœus quædam aliter edidit, ac ego scripsi, quod tamen non puto. Ego illarum Glossarum omnium eclogarius fui.' Cf. Scaligerana FF. P. P. p. m. 263. v. Perse. Admodum autem corrupte scripta fuisse Scholia illa, jam supra vidimus. Hine ea emendare conati sunt Pithous, Rutgersius, Ferrarius, Barthius, Grævius, Rubenius, Vossius, aliique, quorum notas una cum suis ad calcem edit. suæ congessit Henvinius. Idem ipsa Scholia textui poëtæ subjecit, sed non rite ac bene tractavit: non enim Pithœi editionem operis librariis excudendam tradidit, in qua omnia, etiam manifeste vitiosa, fideliter descripta reperiuntur, sed Schrevelii, qui sane. Salmasiani nominis prætextu usus, suas nobis emendationes obtrusit, quarum justas rationes in notis nec dedit, nec dare potuisset. Ceterum Scholiis illis majus fere pretium, quam quod vere illis est, constituisse crediderim Jan. Rutgersium, qui in Var. Lectt. 1. 16. ita de iis judicavit: 'Jam pridem est, cum P. Pithœus eruditissinaum Juvenalis Scholiasten edidit. Quo beneficio vix dici potest, quantum cultioris literaturæ studiosos demeruerit. Est enim is Auctor, in quo multa ac recondita antiquitatis vestigia deprehendas, quæ non ita aliunde hauriri poterant. Multas easque ignotas nobis affert historias: multa in Juvenale explicat, in quibus hactenus, quotquot Interpretes ejus extant, fœdissime lapsi sunt. Ac longe plura ex eo disci poterant, nisi tam crudeliter deformatus ad nos venisset, ut vix ulla in eo nota extet, quæ non insigni aliquo mendo turpata sit.' Non quidem is sum qui neget. Scholiasten Pitheanum fuisse hominem doctum ac peritum juris, historiæ, religionis, rituumque veterum, qui passim poëtæ mentem recte ceperit, multumque lucis affuderit locis aliquot obscuris. Neque etiam dissimilo, multas ejus annotationes tum priscam ætatem, tum elegantem pulchri sensum prodere, variasque nobis servasse fabulas, historias et opiniones antiquas, quæ alibi frustra quæruntur. Sed idem quoque recte mihi contendere videor, primum longe plurimas ejus explicationes nimis leves ac triviales, tenues et jejunas, subtiles et argutas, alienas et ineptas, obscuras et contortas esse; deinde, quoties fere Juvenalis ad ignotos nobis homines vel eventus sui temporis respiciat et inde materiam petat facetiarum, illum, Acronis, Porphyrionis, aliorumque grammaticorum exemplo, non alia ae plura nos docere, quam quæ ex ipsis poëtæ verbis cognoscere liceat, vel, quia hæc non

intellexerit, commentitias inde ac futiles nonnunquam fabulas componere; præterea eum sæpe nou notissimas tantum historias et res pluribus exponere verbis, sed verioribus quoque ac certioribus, quæ Tacitus aliique tradiderint, nugas et commenta, ex perversa horum interpretatione enata, sive admiscere, sive substituere. Neque adeo mira hæc videbuntur ei, qui tum meminerit, mature satis ineptire cœpisse Grammaticos, tum expenderit, quæ supra jam observavimus, exemplar Pithœanum mendosissime fuisse descriptum, et huic Scholiastæ idem accidisse, quod veteribus contigit Grammaticis, tam Græcis, quam Latinis, ut non defuerint, seu scholastici, seu monachi et librarii, qui in excerpendis transcribendisque Scholiis antiqua ac proba modo contraherent omitterentve, modo, innumeris aliis, et plerumque deterioribus ineptisque pannis assutis, fœde corrumperent atque interpolarent. cum ita sint, parum profecto utilitatis ex hac farragine, quæ veteris Scholiastæ nomen præ se fert, percipi potest, nisi ad eam accesseris tam subtili ingenio et tam accurata quoque doctrina instructus, ut, quæ tollenda, quæque relinquenda sint, satis exploratum habeas. Ex his simul intelligitur, quam parum ille videretur operæ pretium facturus, qui infinitam illam Scholiorum multitudinem, multorum Codd. Mss. margini ascriptam, colligere et Pithœanis attexere in animum induceret. Si quis tamen circumspecto rectoque judicio adhibito bona ex iis excerpere ac vulgare vellet, non dubito, quin aliquantum inde fructus capi possit. Mihi quidem ad hoc consilium agitandum exequendumque et animus, et otium, et facultas defuere.

1587.

Pulmanniana IV. Juvenalis et Persius. Antverp. ex off. Chph. Plantini-1587.

Memoratur Henninio.

1590.

Pulmanniana v. Junii Jurenalis Satyrarum Libri v. Persii Flacci Satyrarum liber unus. Lugduni apud Plantinum—12. 1590.

V. Catal. Bibl. Hasæanæ. Brem. 1732. p. 639. n. 36.

* Pithæi 11. (n. 76.) A. Persii Satyrarum Liber 1. D. Junii Juvenalis Satyrarum Lib. v. Sulpiciæ Satyra 1. cum veteribus commentariis nunc primum editis. Ex bibliotheca P. Pithæi JC. cujus etiam notæ quædam adjectæ sunt. (Insigne Andreanum s.

Commelinianum.) Heidelbergæ (ex officina Sanctandreana)—8. 1590.

Est repetitio ed. Paris. 1585. sed emendatior, in qua Commelinus et distinctionem et lectiones pluribus mutavit locis. Vid. Var. Lect. ad v. 91, 142, vi. 82, 114, 127, 320, 330, 369, 402, 524, 537, VII. 23, 46, 124, 236, VIII. 66, 90, 122, 123, 239, IX. 146. x. 34. x1. 20. x11. 116. x1v. 45. Socii Bipontini hæe annotarunt: 'Exemplar hujus ed. servatur hodie in Bibl. Acad. Heidelberg, quod ex libris J. G. Grævii a Ser, quondam Principe Electore Joh. Wilhelmo coëmtis et Academiæ Heidelb. donatis cum ed. Persii Casaubon. Londini repetita superest. Fuit id ante Grævium possessorem Viri quondam eruditissimi, oratoris, poëtæ et politiei. Dan. Eremitæ († 1613.) qui et vetera Comm. a Pithæo edita multis locis emendavit. Quibus emendd. neque Henninius in Juv. neque Casaubonianæ Persii editor Mericus Casaub. usi sunt .- Fuit quoque exemplar ed. Heidelb. in Bibl. perill. Lud. Bernli, de Zech. Lipsiæ 1780, divendita, teste Cat. p. 61. n. 1003. quod quondam fuerat J. Fr. Christii, qui sua manu marginibus annotatiunculas Fr. Lindenbrogii descriptas adjunxit.' Hoe exemplar, quod nunc in Biblioth, Acad. Lips, est, inspexi et comparavi. In notis Lindenbrogii, (Lindenbruch) præter varietatem lectionis, quæ passim, sed simpliciter et sine indicio auctoritatis vel codicum, e quibus excerpta est, notatur, vicies vel tricies similia veterum scriptorum loca et Turnebi Adversaria excitantur. Sunt itaque pretii admodum exigui, et mihi quidem haud quiequam profuere.

Duæ aliæ hujus anni editiones.

Juvenalis c. n. Pithai, Paris. ap. Patisson.—8. 1590.

Juvenalis c. n. Pithæi, Antverp.—8. 1590. laudantur Henninio, qui editionem Heidelb. 1590. seorsim memoravit.

1597.

D. Junii Juvenalis Satyrarum Libri quinque, locupletissima, nec minus utili, paraphrasi illustrati a Federico Ceruto Veronensi. Verone—4. 1597.

Hæc editio nullum habet usum criticum, neque interpretatio poëtæ valde juvatur paraphrasi, quæ tamen Augustæ Vindel. 1599. 1600. et 1603. repetita est. Tali quoque paraphrasi Cerutus Virgilium et Horatium illustrare est conatus. Eam ultra verbalem constructionem raro assurgere, jam monuit Henninius.

* Juvenalis, cum paraphr. Fed. Ceruti, Augustæ Vindelicorum (non Augustæ Taurinorum, ubi liber impressus dicitur in Fabricii Bibl. Lat.) ex officina typographica Joan. Prætorii—4. 1599.

Repet. ed. a. 1597.

Juvenalis, Rostoch.—8. 1599.

Memoratur in Hennin. Ind. Editt. Juven.

1600.

Juvenalis, c. paraphr. Fed. Ceruti, Aug. Vindelic.—1600.

Extabat in Bibl. Soc. Jes. Lovan. et Bruxell. Cf. ad a. 1597.

Ed. Raphelengiana (Lugd. Bat. ex off. Plantin. ap. Rapheleng.) -8. 1600.

V. Bibl. Cordesiana p. 500.

SÆC. xvII. 1601-1701.

1602.

** D. Jun. Juvenalis Satyræ sexdecim cum veteris scholiastæ et Jo. Britannici commentariis; quibus accesserunt P. Pithæi, Cælii Secundi Curionis et Theod. Pulmanni notæ et variæ lectiones: ad calcem adjecta est Sulpiciæ Satyra de statu reipublicæ tempore Domitiani, cum edicto philosophos urbe exegisset. Lutetiæ, apud Claud. Morellum—4. 1602.

Editio recusa a. 1613. et utraque collata a Maittario in ed. Lond. 1716. Cf. sup. ad ed. Froben. Basil. 1551.

Lubini I. Juvenalis, c. comm. Eilh. Lubini, Rostocæ—8. 1602. Laudatur Henninio. Vid. mox ad a. 1603.

1603.

Juvenalis, cum paraphr. Fed. Ceruti, Augustæ Vindelic.-4.

Cf. sup. ad a. 1597. et 1599.

Gryphii VII. Persii et Juvenalis Satyræ, Lugduni ap. Gryph. 12. 1603.

V. Catal. Bibl. Zech. p. 69. n. 1171. et Hennin. Ind. Editt. Juven. Editio hæc servatur in Bibl. Helmstad.

Juvenalis, Paris .- 4. 1603.

Memoratur Henninio 1. 1.

Juvenalis et Persii Satyræ cum comm. Theod. Pulmanni ct Eilh. Lubini, Lugduni—12. 1603.

Laudatur in Catal. Biblioth. Francofurti d. 8. Jul. 1799. divendite.

* Lubini II. s. Wecheliana (n. 77.) D. Junii Juvenalis Satyrarum Libri v. ex duobus manuscriptis exemplaribus et vetustiss. manuscripto Commentario plus quam ducentis locis correcti. Præterea A. Flacci Persii Satyrarum liber unus. Cum analysi et doctissimis commentariis, partim nunc primum, partim de integro editis, Eilhardi Lubini. In fine accessit rerum et verborum index utilissimus. Hanoviæ, typis Wechelianis, apud Claudium Marnium et hæredes Joannis Aubrii—4. 1603.

Lubinus Juvenalem et ad fidem codicum Mss. recensere, et interpretari conatus est, sed impar fuit talibus ausis. Raro notavit varietatem lectionis, et modo hanc, modo illam recensionem superiorem, plerumque Stephani, Gryphii et Pulmanni, secutus videtur. Commentarius autem speciosus verbis, re inanis est, et verbosum prodit nugatorem, qui pleraque non semel, sed bis terve, mutatis verbis παραφράζει, et vanam sæpe alienamque ostentat doctrinam, quæ multa tum obscura non illustrat, tum satis clara et perspicua alienis luminibus affusis obfuscat; quare vix satis mirari possum, quid causæ fuerit, quod recentiores interpretes, Prateus, Schrevelius, Marshall, aliique, hunc commentarium ceteris longe præferendum, et ad verbum fere repetendum aut unice sequendum censucrint. Neque meuni modo hoc judicium est, sed Henninii quoque, qui illud his verbis tulit: 'Lubinus inter interpretes nostri poëtæ vulgo celeberrimus est: sed enim loquacissimæ illæ paraphrases cui bono, nisi terendo apud cirratos otio? Indulgendum tamen fuit bibliopolæ, affirmanti avidissime expeti Lubini commeutaria, quare vides me sæpissime Lubinum adduxisse. Videtur Lubinus suas Ecphrases in Rostochiensi Academia, ubi professus est humaniores literas, Studiosis in Scholis privatis primum prælegisse; unde adeo turgescere καὶ ταυτολογείν didicere: ibi namque istud fieri amat. Inscripsit Justo et Joanni Bredovicis, Equitibus Marchicis, suum laborem, seque fatetur usum duobus optimæ notæ Mss. exemplaribus, in quorum altero in membrana ascriptus erat Commentarius Vetustissimus, quem in Notis suis subinde his siglis, V. C., indicat; ex his Codd, ait Satyras sibi locis plus minus centum (at in fronte libri sui ducentos jactat) correctas; seque operam dedisse, ne Juvenalis amplius, tanquam Sphingos aliquod anigma, legeretur.' Titulum et Epistolas, a Lubino præfixas, excipiunt ejus oratio de re poêtica, et apologeticus pro Juvenale.

Juvenalis, in Vol. 11. Corp. poët. Lat. editi a Sam. Crispino,

Genevæ (Aureliæ Allobr.)—4. 1603.

Editio recusa a. 1611. et 1627.

1607.

Juvenalis et Persii Satyræ cum Commentationibus et Paralipomenis B. Autumni. Paris. 1607. Item Stephani Claverii Commentarius in A. Persii Satyras. Paris. 1607. Item Claverii periphrases ænigmaticæ in Juvenalem: adjunctæ Jos. Scaligeri, Lipsii, et aliorum explicationes; Parisiis, apud Rob. Fouet—8. 1607.

Claverii Periphrases quorundam locorum Juvenalis difficiliorum, ab Henninio insertæ Notis Selectis, paucæ sunt, et exiguo vel nulli adeo usui ad interpretationem poëtæ. Cf. Barth. ad Stat. T. 1. p. 432. De Autumno recte jam Henninius ita judicavit: 'Bernardus Autumnus Nitiobrix, in Senatu Burdigalensi patronus, summa cum pompa promittit Commentationes, Observationes, Paralipomena in has Satyras a se ex Mss. (si Diis placet) restitutas, omnesque ante eum Interpretes nominatim mox ab initio jactat castigatos. Verum, sine invidia verum mihi liceat dicere, si singuli sua repetitum venirent, nudus remaneret procul dubio ineptissimus rhapsodus, ut Barth. Advers. xxvII. 17. aliisque non sine ingenti merito suo dicitur.'

Juvenalis, cum ind. Langii, Friburgi-4. 1607.

Laudatur Henninio, qui tamen annum forsan vitiose ascripsit. Vid. mox ad a. 1608.

1608.

Juvenalis et Persius, cum Jos. Langii indice omnium vocabulorum, Friburgi-4. 1608.

Jos. Langii, Cæsaremontani, Rhetorices et Græcarum Lit. Profess. in Academia Friburgensi, opera posita tantum in conficiendo Indice vocabulorum, (et quidem singulorum tantum) non phrasium, absolutissimo, qui ab aliis deinde editoribus, et ab Henninio quoque, receptus est, sed non adeo magnum habet usum. Similis Index jam in antiquis editt. reperitur; hic tannen plenior est.

1610.

Juvenalis Satyræ, castratæ in usum Collegii S. J. Brunsbergensis, Coloniæ—8. 1610.

Laudatur Henninio et Fabricio.

1611.

Persius et Juvenalis in Vol. 1. et 11. Corp. Poët. Lat. Crispiniani edit. 11. Genevæ-4. 1611.

Vid. sup. ad a. 1603.

1612.

Juvenalis et Persius, c. not. et ind. omnium verborum, Genevæ-12. 1612.

Juvenalis et Persius, cum notis Thomæ Farnabii, Londini-12.

Editio memorata Henninio, et sæpissime repetita, quia scholarum usibus inserviit. Notæ, margini ascriptæ, breves sunt, et maximam partem ex aliis interpretibus, non magna judicii subtilitate, selectæ; in textu vero et lectio et distinctio parum proba et accurata.

1613.

* Junii Juvenalis Satyræ sexdecim, cum veteris Schol. et Jo. Britannici commentariis, quibus accesserunt Pithæi, Curionis et Pulmanni notæ et variæ lectiones—Additus est index geminus rerum et verborum omnium absolutissimus. Lutetiæ, apud Claudium Morellum, via Jacobæa ad insigne Fontis—4. 1613.

Vid. sup. ad edit. 1. a. 1602.

Juvenalis et Persius, Coloniæ-12. 1613.

Recensetur in Catal. Biblioth. Francofurti d. 8. Jul. 1799. venditæ.

Stephani III. Rigaltii I. (n. 70.) D. Junii Juvenalis Satirarum Libri v. Sulpiciæ Satira. Cura Nicolai Rigaltii. Lutetiæ, ex officina Rob. Stephani III.—12. 1613.

Prima Rigaltii editio, quæ in Bibl. Thuana extabat. Cf. inf. ad edit. 11. a. 1616.

1614.

Juvenalis, cum notis Th. Farnabii, Parisiis-12. 1614. Laudatur Henninio.

* Grangæi (n. 81.) Juvenalis Satyræ cum comm. Is. Grangæi Parisiis, apud Rob. Fouet 1614. 4. Juvenalis cum comm. Bern. Autumni. Paris. 1614. Juvenalis c. comm. Dom. Calderini, Paris.—4. 1614.

De Autumno vid. ad ed. Paris. 1607. de Calderino ad a. 1474. Grangæi opera magis ad interpretationem quam ad rem criticam spectat. Commentarius ejus est omnium longe doctissimus, in quo tamen magis ad singula verba et res, ad criticas et grammaticas subtilitates, ad difficilia et pulchra, quam ad ipsum poëtam, h. e. ad totius carminis descriptionem, partiumque inter se convenien-

tiam et ad summam rei conspirationem, in quibus rebus summa poëtæ virtus cernitur, legentium animi advertuntur, et sexcenties tum frustra quæruntur, quæ monenda erant, tum multa, quæ ad poëtam nihil faciunt, ad singulas voces et sententias annotata sunt et operose congesta. Hinc Britannici commentarium, ex quo multa quoque hausta sunt, Grangæano prætulerim, mallemque illum, quam hunc textui poëtæ subjecisset Henninius, qui consilium suum vereor ut multis probaverit hac ratione allata: 'Grangæi, Gymnasiarchæ Vindocinensis, Synopses singulis Satyris præfigi fuit visum, et placuit præ ceteris ejusdem Notas cum Scholiis Veterum sub Textum recipere, cum non solum abstrusiora Juvenalis feliciter plerumque explicet, sed et vagatus per omue genus Auctorum, Alexandros Neapol., Beroaldos, Brodwos, Canteros, Cujacios, Douzas, Egnatios, Erasmos, Flavios, Floridos, Gyraldos, Junios, Leopardos, Lipsios, Loënses, Magios, Muretos, Parrhasios, Politianos, Ramiresios, Rhodiginos, Turnebos, Victorios, et plurimos alios VV. doctissimos laudet, quorum loca Juvenalem illustrantia magna cum fide frequentat. Sed audiamus ipsum: 'Cum,' ait, 'ex multis nullum juvenibus Juvenale nostro tum curvis moribus corrigendis, tum rectis instituendis, magis utilem nactus fuissem; attentius solito legi: cumque perobscurior, quam mihi proposueram, legenti occurrisset, non tamen destiti, sed eo attentius et cum majori cura volvi iterum, iterumque revolvi, aliquando solum, aliquando Commentariis, ut pannis, involutum, quibus comparandis nulli impensæ, nulli labori peperci; ita ut plures Mss. et omnes commentarios diversorum, qui diversis temporibus in hunc Auctorem scripserunt, triennio quam diligentissime undequaque exquisiverim; ex quibus, et fere ex omnibus Poëtis, Historicis, Oratoribus, Philosophis, quæ ad tanti Auctoris explanationem facerent. collegi, sive ad ea, quæ historiam tangunt, respicias, sive ad morum et verborum puritatem : omnes laudans, neminem lædens, nisi enjus error aut inscitia plane sit intolerabilis."

1616.

* Stephani IV. Rigaltii II. (n. 70.) D. Junii Juvenalis Satirarum Libri V. Sulpiciæ Satira. Nova Editio, cura Nicolai Rigaltii. Lutetiæ, ex officina Rob. Stephani III.—8. 1616.

Editio hæc nova utrum a priore a. 1613. differat, nec ne, dicere non habeo. Classica antem est, et superioribus præferenda omnibus emendatæ sanæque lectionis nomine; simplici quoque elegantia.

et nitore typographico commendanda. De reliqua ejus indole interiore Henninius iam certiores fecit lectores his verbis: 'Eleganti et nitidæ huic Editioni præfigitur doctissima Nic. Rigaltii de Satira Juvenalis ad Illustriss, Jac. Aug. Thuanum Dissertatio, quam et nostræ editioni in limine præfigendam curavimus. Subjiciuntur ad calcem ejusdem Viri Clariss, in Juvenalem Notæ, hasque excipiunt Notæ aliquot repetitæ lectionis. Pauculæ sunt Notæ et breviores, sed quæ Prisciani, Servii, Acronis et similium ex Juvenale citationes, nec non nonnullas Mss. Codicum Variantes Lectiones repræsentent.' In notulis plerumque vera poëtæ mens vel tribus quatuorve verbis, vel collatis aliorum scriptorum locis declaratur. Variantes lectiones membranarum bis tautum, aliorumque librorum, nescio utrum scriptorum an editorum, toties vel ter laudantur: quod neque sæpius, neque accuratius, libris designatis, factum esse et miror et doleo: cum Rigaltius hand dubie usus sit opibus Biblioth. Regiæ Paris, in qua certe in ordinem digerenda adjuvit Casaubonum, cuique post hujus mortem præfuit.-Sodales Bipontini duplicem edit. Rigaltinam hujus anni, alteram Persii, Juvenalis et Sulpiciæ in 8. e Bibl. Cordesiana p. 499., alteram Juven, et Sulpic, in 12, e Catal, de la Bibl, du Roi Belles Lettres T. 1. p. 318. memorant.

1617.

Persius et Juvenalis, uterque omni obscænitate expurgatus, in Alex. Ficheti Choro poëtarum, Lugduni-4. 1617.

1619.

Lubini 111. s. Wecheliana 11. Juvenalis et Persius, cum comm. Eith. Lubini, Hanoviæ, typis Wechel.—4. 1619.

Repetitio ed. a. 1603. qua usus est Henninius.

Juvenalis et Persius (c. n. Farnabii) Amstelodami, apud Jos Janssonium-24. 1619.

1620.

* Junii Juvenalis et Auli Persii Flacci Satyræ, cum adnotationibus (Farnabii) ad marginem, quæ obsenrissima quæque dilucidare possint. Tertia editio prioribus multo emendatior et auctior. Londini, excudebat Tho. Snodham, impensis Joh. Pyper—8. 1620.

1621.

* * Juvenalis Satyra 11. (Paris.) ap. Jo. Libert.-4. 1621.

Ejusdem typographi impensis excusæ Sat. vi. a. 1622., Sat. xiii. a. 1624., Sat. i. a. 1643., Sat. iii. a. 1644., Sat. iv. v. vii. viii.

sine nota anni, et Sat. xII. ap. viduam Libert. a. 1652. Quæ editiones collatæ sunt a Maittario in ed. Lond. 1716. et modo hanc, modo illam recensionem, plerumque Gryphianam, sequuntur.

1623.

Juvenalis et Persius, cum adnotatt. Tho. Farnabii ad marginem Francof. ad M. vel Hanoviæ—8. 1623.

1624.

Juvenalis et Persius (c. n. Farnabii) Amst.—8. 1624.

Juvenalis et Persii Satyræ (c. n. Farnabii) Paris.—12. 1626.

Persius et Juvenalis in Corp. poët. Lat. Crispiniano, ed. 3. Genevæ-4. 1627.

Cf. ad a. 1603. et 1611.

1631.

Juvenalis et Persius cum adnotatt. Tho. Farnabii, Amsterodami —12. 1631.

1633.

Juvenalis et Persius, c. n. Farnabii, Lond. -8. 1633.

Juvenalis et Persius, c. n. Farnabii, Amst.-12. 1633.

1634.

Juvenalis et Persius c. n. Farnabii, Amst.—12. 1634. Eadem ed. repetita a. 1641. et 1642.

1644.

* * Juvenalis et Persius, Parisiis ex typogr. Regia-fol. 1644.

- Editio collata a Maittario, et splendide excusa prelo Luparensi, ex quo etiam Virgilius, Horatius, et Terentius non minore impensa et nitore exierunt.

Juvenalis et Persius c. n. Farnabii, Paris .- 8. 1644.

1648.

* Juvenalis et Persius c. n. Farnabii, Amsterodami apud Jo. Janssonium-12. 1648.

Schreveliana 1. D. Junii Juvenalis et A. Persii Flacci Satyræ cum veteris Scholiastæ et Variorum commentariis, accurante Corn. Schrevelio. Lugduni Bat. apud Franc. Hackium—8. 1648.

De hac edit. vid. inf. ad quartam a. 1664.

1650.

Jurenalis et Persius c. n. Farnabii, Amsterod. typis Jo. Blaeu, sumptibus societatis—12. 1650.

Juvenalis et Persius e. n. Farnabii, Lugd.—12. 1650.

Juvenalis et Persius, ex doctorum virorum emendatione, Amsterodami ap. Lud. Elzevirium—12. 1651.

Editio videtur digna, quæ inspiciatur.

1652.

Juvenalis et Persius cum adnotat. (Farnabii, et forte Amst.)—8. 1652.

Juvenalis et Persius, Genevæ-12. 1652.

Utraque editio laudatur in Catal. Bibl. Francof. d. 8. Jul. 1799. venditæ p. 70. et 103.

1658.

Schreveliana II. vel III. D. Junii Juvenalis et A. Persii Flacci Satyræ, cum Veteris Scholiastæ et Variorum Commentariis, accurante Corn. Schrevelio. Lugduni Bat.—8. 1658.

Repetit. edit. a. 1648. Utrum vero secunda an tertia sit Schreveliana, dicere non habeo: editio certe a. 1664. est quarta; quod ex Præfat. ejus, quam inf. ad a. 1664. ascripsimus, intelligitur.

1662.

Juvenalis et Persius (c. n. Farnabii) Amst. 12, 1662. V. Catal. Bibl. Francofurti d. 8. Jul. 1799. venditæ p. 103. 1664.

* Schreveliana IV. D. Junii Juvenalis, (Sulpiciæ) et Auli Persii Flacci Satyræ, cum Veteris Scholiastæ et Variorum Commentariis, accurante Corn. Schrevelio, (M. D. et Gymn. Lugd. Bat. Rectore) Lugd. Batav. et Roterod. ex officina Hackiana—8. 1664.

Editio cum notis Variorum, quales a Batavis Sæc. XVII. curari solebant; in quibus multorum notre larga manu, sine judicio ac delectu, non ubi iis opus erat, sed ubi hic vel ille commentator eas ascripserat, congestæ, et sæpissime vel eadem, quæ plures observarunt, bis terve apposita, vel vulgaria, aliena, ac falsa, excerpta sunt. Ejusmodi quoque editio est illa, quam Henninius a. 1685 curavit, nisi quod tum plures, et suas et aliorum, notas adjecit, neque, quod omnino probandum, Lubini et Farnabii, (de quibus v. sup. ad a. 1603. et 1612.) sed Grangæi, Britannici et Domitii Calderini commentarios dedit integros, tum Variorum notas non ad quævis poëtæ loca, ad quæ spectant, omnes et singulas, sed potius singulatim, ita ut unum Commentarium, et quidem totum, alter

excipiat, descripsit: qua perversa ratione dici non potest, quam molestum difficilemque reddiderit editionis suæ usum. Idem in textu et ipsius poëtæ et Scholiastæ Pithœani exprimendo secutus est recensionem Schrevelii. Hujus itaque operam, in Juvenale edendo collocatam, ut penitus perspectam habeant lectores, Præfatio ejus digna videtur, quæ apponatur. Est vero hæc: 'Cum hunc Auctorem publici juris facere decrevissem, aliquot viris nomine ac fama celeberrimis, mentem consiliumque meum aperui, et obnixe petii, ut, si quid in hunc Auctorem observassent, communicare mihi dignarentur, honorificam eorum mentionem pollicitus, quo Auctor hic, reip, literariæ bono, auctior tersiorque lucem aspicere posset. Plurimi hoc meum consilium approbarunt, et currenti, ut ita dicam, calcar addiderunt, promissisque lactarunt, nihil non polliciti. Interim tum, ut et antehac, comperi, verissimum esse quod vulgo fertur : Promissis posset quilibet esse dives. Nihilominus quod inceperam, gnaviter absolvere perrexi, et notas variorum Auctorum, quas in meum usum collegeram, in ordinem digessi, et ad incudem revocavi, collatis inter se diversorum notis, selectiores selegi, et præcipue quæ ad mentem Auctoris recte percipiendam et illustrandam maxime conducerent. Jam vero quod ad textum Auctoris attinet, correctissimum et nitidissimum, si unquam ante, tibi trado. Varius etenim accuratissimasque editiones, collatis inter se exemplaribus, inspexi, examinavi, et ex illis præcipuas judicavi Rob. Stephani et Pithæi editiones, quas etiam præ ceteris tanquam correctissimas elegi. Et quod silentio non involvendum, usus etiam sum duobus exemplaribus Mss. quæ Vir nobiliss. ac incomparabilis Cl. Salmasius mihi suppeditavit, cui uni fere et soli debeo, si quid nominis ac famæ hæc nostra editio merebitur: quique insuper veterem Interpretem propria sua manu, multis in locis castigatum emendatumque summa cum humanitate ultro mihi obtulit; et ad quem sæpissime tanquam ad Oraculum confugi, si quæ loca essent, vel ab Interpretibus intacta, vel intricatiora, candide tum ibi mentem suam aperuit, nihilque quod proposueram celavit, sed semper voti compotem dimisit.-Gudius mihi etiam duo Mss. exemplaria commodavit, quæ cum hac nostra Editione contuli, et, si quid notatu dignum, in textum intuli. Veterem ergo Scholiasten etiam integrum, et plurimis in locis ita ut diximus emendatum, trado. Inter commentatores omnes, quibus usi sumus, Lubinus præ ceteris mihi placuit, et ne quid illius laudibus detrectem, mihique arrogem, ubique fere et citavimus et adduximus, ita ut et illum integrum etiam, sed contractum quasi, exhibeam: ut et Farnabii notas etiam integras damus. Interim si quæ loca inciderent, quæ et plurima sunt, ubi non satis clare mentem Auctoris assecuti illi sunt, alios suggessimus adduximusque, qui vicem eorum supplerent: inter quos præcipue Britannicus, Grangæus, Turnebus, Salmasius, aliique complures, præsertim hac quarta Editione: quorum catalogum post præfationem adjunximus. (In eo præterea laudantur Alciatus, Alex, ab Alexandro, Brissonius, Brodæus, Budæus, Canterus, Calderinus, Carrio, Delrio, Dorleans, Douza, Erasmus, Ferrarius, Flavius, Gyraldus, Junius, Lipsius, Magius, Mancinellus, Meursius, Murctus, Parrhasius, Pierius, Pithœus, Pius, Politianus, Pulmannus, Rhodiginus, Rigaltius, Rutgersius, Scaliger, Schegk, Scoppa, Stephanus, Valla, Vossius.)-His accedunt duo Indices, tum rerum et verborum locupletissimus, (immo valde mancus, et in quo magis fere rerum, etiam earum, quæ in notis exponuntur, quam verborum ratio habita) tum et Auctorum in Notis citatorum.' Hæc est præfatio Schrevelii, quam excipiunt vita Juvenalis, quæ vulgo tribuitur Suetonio, et Testimonia veterum scriptorum de eodem poëta. In textu constituendo felicior fuit editor, (plerumque enim secutus est recensionem Rigaltii in ed. Stephan, 111. varietatem vero lectionis vix quinque vel sex locis notavit, nec fere nisi his verbis: alii legunt) quam in delectu notarum. Scholia autem vetera sæpe pro Iubitu et perperam emendavit: et tamen Henninius incaute eum secutus est. V. sup. ad edit. Pithæi 1. a. 1585.

1668.

D. Junii Juvenalis et A. Persii Flacci Satyræ cum annotatt. Th. Farnabii, Amstelædami, typis Jo. Blacu, sumtibus societatis—12, 1668.

1670.

Juvenalis et Persius c. n. Farnabii Amstel. apud Boomios-

Qua edit. usus est Henninius.

1671.

D. Junii Juvenalis et A. Persii Fl. (nec non Sulpiciæ) Satyræ ex doctorum virorum emendatione. Amsterodami, typis Dan. Elzevirii, sumptibus Societatis—16. 1671.

Repetit. forte edit. a. 1651.

Juvenalis et Persius cum notis Variorum et Mich. Marollesii, eum ejusd. vers. Gallica, Lutetiæ-8. 1671.

1672.

Juvenalis et Persius (c. n. Farnabii) Lugduni—12. 1672. Laudatur in Catal. Bibl. Frfti d. 8. Jul. 1799. venditæ p. 104.

Juvenalis et Persius, Roterod.—12. 1680. Vid. id. Catal. p. 103.

1681.

Juvenalis et Persius latine cum versione gallica Valterii (de la Valterie), Paris.—8. 1681.

1683.

Juvenalis et Persius c. n. Farnabii, Hagæ Com. et Roterod. apud Leers—12. 1683.

1684.

Schreveliana v. D. Junii Juvenalis, (Sulpiciæ) et A. Persii Flacci Satyræ, cum Veteris Scholiastæ et Variorum Commentariis, accurante Corn. Schrevelio. Amstel. ex off. J. H. Wetstenii—8. 1684.

Hæc editio prioribus auctior est, adjectis varr. Lectt. cod. Basil. et Grævii notis, sed paucis tantum et criticis. Cf. ad a. 1664. Præter hanc edit. a sociis Bipontinis alia memoratur h. a. nec nisi his verbis: Schreveliana, Amstel. 8. 1684.

* D. Junii Juvenalis et A. Persii Flacci Satiræ, interpretatione ac notis illustravit Ludov. Prateus, Rhetoricæ Professor emeritus, jussu Christianiss. Regis, in usum Sereniss. Delphini, Parisiis, ex typogr. Freder. Leonard, Regis, Sereniss. Delphini, et Cleri Gallicani typographi, via Jacobæa—4 maj. 1684.

Prateus inter meliores Juvenalis interpretes, eosque qui in Delphini usum commentati sunt, referendus est, et contextui poëtæ paraphrasticam interpretationem, huic vero copiosas subjecit annotationes, maximamque partem ex aliorum commentariis excerptas, quibus et summam cujusque satiræ nexumque sententiarum, et obscuriora loca, verba ac res explicare conatus est. Multa tamen immiscuit tum vulgaria, tum falsa et aliena: quæque res postulabat, sæpe non monuit: permultos quoque versus, nimio castitatis studio, et exemplo aliorum, (v. ad a. 1610. 1617. 1685. 1689. 1697.) resecuit; sed eosdem perperam et imprudenter in unum locum congestos ad calcem editionis suæ rejecit: nam qui his lautitiis pascuntur, eas in

tali lance satura appositas cupide devorant. Præterca omnis fere opera ejus in commentando versata est, non in textu emendando, et passim revocata lectio, quam Pithœus, Rigaltius aliique jam recte respuerant. Henninius in Præf. sua hæc notavit: 'Pratei Editio tum demum in has regiones est allata, cum omnes Notæ essent absolutæ: quare nihil innovare sustinui; et, ut apparet, ille usus est fere iisdem Commentariis, quos et nos attulimus.' Recusa est Pratei editio Rhotomagi 1685. Lond. 1691. 1699. 1708.

1685.

Henniniana 1. D. Junii Juvenalis Satyræ, scholiis veterum et fere omnium eruditorum, qui ex professo in eas scripserunt, commentariis tam antea vulgatis, quam novis—illustratæ.—Omnia sigillatim recensuit, concinnavit, et sua illis spicilegia adjecit Henr. Christ. Henninius. Ultrajecti, ap. Rud. a Zyll.—4. 1685.

Vid. inf. ad edit. 11. a. 1695.

Juvenalis Satyræ omni obsemnitate expurgatæ. Turonibus ap. Phil. Masson.—12. 1685.

V. Catal. de la Bibl. du Roi. Bell. Lettr. T. 1. p. 419.

Juvenalis et Persii Satiræ in usum Delphini cum interpr. et notis Ludov. Pratei, Rhotomagi-4. 1685.

Hujus edit. mentionem fecit Fabric. Bibl. Lat. T. 11. p. 362. (Lips. 1773.) ubi præteren monet, illam cum notis deinde ac perpetua interpretatione Jos. Juvencii S. J. prodiisse auctiorem Rothomagi 1709. Mentem ejus non cepisse videntur Socii Bipontini, qui observant, Juvencii editionem ortam esse ab ca, quæ Turonibus hoc anno prodierit.

Juvenalis et Persius, Antverp.-12. 1685.

Ita Catal. Bibl. Frfti d. 8. Jul. 1799. venditæ p. 104. Editio hæc extat etiam in Bibl. Jenensi.

1689.

Persius et Juvenalis cum paraphrasi gall. Tarteroni S. J. Paris.—12.1689.

In hac quoque edit. omissa sunt loca obscæniora. Versio Tarteroni repetita Amst. 1695. Paris. 1706. 1729. 1737. 1752.

1691.

Juvenalis et Persius in usum Delphini, cum interpr. et n. Pratei, Londini—8. 1691.

Vid. ad a. 1684.

Persius et Juvenalis cum vers. gall. Tarteroni, Amst.-12. 1695.

Ita Fabric. et ex eo alii. Sed Paris. 1695, hæc versio repetita est, ut ibidem sæpius, si fides habenda Catalogo Bibl. Frfti d. 8. Jul. 1799. divenditæ.

* Henniniana 11. D. Junii Juvenalis Aquinatis Satyræ, cum Scholiis Veterum et Commentariis integris, selectis et conquisitis fere omnium Eruditorum, ut Grangæi, Britannici—Henninii. Accedit A. Persii Flacci Satirarum Liber. Isaacus Casanbonus recensuit, et Commentario Libro illustravit. Lugduni Bat. apud Petrum van der Aa, Bibliopolam—4. 1695.

Repetitio edit. Ultraject. a. 1685. quæ omnium præstantissima est, et curata ab Henr. Christ. Henninio, Historiarum et Eloquentiæ in Acad. Duisburg. Professore, qui a. 1706. e vita discessit. Quæ ea contineantnr, docet hæc Tabella, Præfationi subnexa: I. Prolegomena, quorum Sectio 1, habet Vitam Juvenalis a Suetonio scriptam, cum notis Pithæi et Henninii. 2. Testimonia Veterum et judicia Doctorum et Juvenale. 3. Rigaltii Dissert. de Satyra Juvenalis: 4. Indicem (octo) codd. Mss. Juvenalis; (qui a nobis in Var. Lect. numeris 2-7. 28. et 29. designantur) Editionum tam vulgatarum, quam promissarum; (qui admodum brevis et mancus est, de quo v. sup. ad ed. Lips. 1498.) Versionum; nec non Variantium Lectionum (quæ deprehenduntur tum in octo illis codd. Mss. tum in editt. Grangæi, ac Stephani 1. et 11. nam plures editt. non collatæ sunt ab Henninio; et aliorum quidem codicum lectiones, sed, quæ perversa eins ratio est, seorsum ab illo memorantur in excerptis Pithæi, Rigaltii, Mancinelli, Vallæ, Lubini, aliorumque notis). 11. Juvenalis Saturæ XVI. cum Scholiis Veterum, et Is. Grangæi Commentariis, cujus et Synopses singulis Satyris præmittuntur, pag. 1-402. 111. Jo. Britannici Commentaria, in quibus, præter immixta Cælii Secundi Curionis Scholia, etiam reperiuntur meliora ex Ge. Merulæ Enarrationibus excerpta, pag. 404-677. IV. Th. Pulmanni Annotationes, p. 678-689. V. P. Pithæi Variæ Lectiones p. 690-696. vi. Nic. Rigaltii Notæ, p. 697-708. VII. Dom. Calderini Commentaria recognita, in quibus non solum multæ veterum Mss. Glossæ, sed sine indicio, comparent, verum etiam meliora ex Angeli Sabini Quæstionibus super Juvenale, p. 709-752. viii. Notæ selectæ ex Ge. Vallæ, Ant. Mancinelli, Iod. Badii Ascensii Commentariis, Hadr. Junii Scholiis, Lubini et Autumni Commentationibus, et denique Th. Farnabii annotatt. p. 753—895. IX. Sylloge Notarum Variarum Is. Vossii, Oct. Ferrarii, Cl. Salmasii, Jo. Ge. Grævii, nec non Casp. Barthii, Sam. Bocharti, Steph. Claverii, Lud. Dorleans, Jos. Ant. Gonsalii de Salas, Jo. Fred. Gronovii, Nic. Heinsii, Jac. Ouzelii, Phil. Rubenii, Jan. Rutgersii, Jos. Scaligeri, Casp. Scioppii, Ez. Spanhemii, Jo. Gerh. Vossii, aliorumque quamplurimorum p. 806-940. x. Theod. Janssonii ab Almeloreen animadversiones, (quas tenues esse et ferme extemporales aut sub manu quasi natas, auctor ipse non minus vere, quam candide profitetur,) p. 941-945. XI. Henr. Christ. Henninii Spicilegia, (quibus potissimum res historicas vel mores illius ævi, et nonnunquam reconditum Juvenalis sensum illustrare conatus est,) p. 946-968. x11. Peplum Notarum ad Scholia Veterum, contextum ex Notis partim Variorum, Oct. Ferrarii, Jo. Ge. Grævii, Casp. Barthii, Sam. Barthii, Lud. Dorleans, Th. Munckeri, Phil. Rubenii, Ger. Jo. Vossii, aliorumque, partim integris P. Pithæi Notis, Jani Rutgersii Emendatt., Theod. Janss. ab Almelovcen Animadversis, et Henninii Spicilegiis p. 968-980. XIII. Index absolutissimus omnium vocabulorum, quæ in Juvenalis Satyris reperiuntur. (et quidem Langianus, de quo v. supad a. 1608.)—Hæc est summa vasti hujus operis et celebratissimæ editionis. Cujus si externam speciem consideres, nitidissima est, si internam indolem, et hic cognosces, non omne quod niteat aurum esse. Vere eam dixeris indigestam vana speciosaque doctrina farraginem rudemque rerum inutilium molem, de qua nihil aptins dici potest, quam quæ legnntur in : Bibliotheque ancienne et moderne, pour server de suite aux Bibliotheques Universelle et Choisie, par Jean le Clerc, à Amst. 1718. 12. T. IX. p. 113. 'Feu Mr. Hennin, qui a fait un abregé de ce, que les Interpretes out dit, n'a fait que ramasser un fatras de bagatelles, dont il est même difficile de sc servir, parce qu'il les a mises à part, à la fin du Poëte, sous le texte duquel il s'est contenté de mettre l'ancien Scholiaste et le Commentaire de Mr. Jean des Granges. Il n'y a pas assez de notes, pour entendre le Poëte, et il y en a beaucoup trop, pour les lire. Quand on trouve un passage obscur, et qu'on se donne la peine de chercher ce qu'en ont dit tant d'Interpretes, on a le chagrin de ne trouver rien, qui satisfasse, ou qui soit appuyé par de bonnes preuves.' Conf. Lengnichii Beiträge zur Kenntniss seltener Bücher T. 11. p. 134—141. et quæ nos supra monuimus tum de singulis commentatoribus, Sabino, Calderino, Merula, Valla, Britannico, Grangæo, Lubino, Farnabio, aliisque, tum de Scholiis veteribus eorumque recensione ad edit. Pith. a. 1585., et de editionibus Schrevelianis et cum notis Variorum ad a. 1664. Posteriore etiam loco jam diximus, Heuninium non novam nobis dedisse, neque ipsius poëtæ, neque veteris Scholiastæ, recensionem, quæ ipsi in titulis recentiorum editt. tribuitur, sed, quod ipse principio Præfationis profitetur, Schrevelianam, paucis tantum locis mutatam, secutum esse.

1697.

Juvenalis et Persius, cum interpret. ac notis Jos. Juvencii (Jouvency) S. J. Rothomagi—12. 1697.

Juvencius aliorum exemplo obscæna prætermisit loca, et in Præf. his verbis nos certiores reddidit de consilio suo: 'Qui commentarios et notas in Juvenalem ediderunt, alii, quia breviores, ideo obscuri; alii, quia prolixiores, obtundunt potius quam juvant; alii denique fædos quosdam locos illustrare contendunt, quos obscurare ac premere debuerant. Hæc tria fugere diligenter studuimus.' Cf. ad a. 1685. 1709. et 1715.

1699.

Juvenalis et Persius in usum Delphini, cum interpr. et n. Pratei, Londini-8. 1699.

Vid. ad edit. a. 1684.

Juvenalis et Persius, ex doctorum virorum emendatione, Amstel. ap. Henr. Wetstenium 16. s. a.

Hæc editio, ut verba Sodalium Bipontinorum mea faciam, imitatur quidem Elzevirianam, (a. 1651. et 1671.) sed et subinde ab ejus lectione differt.

SÆC. XVIII. 1701-1800.

1702.

Juvenalis et Persius c. n. Farnabii, Roterod.-12. 1702.

1705.

Juvenalis et Persius c. n. Farnabii, Pictav. -8. 1705.

1706.

Persius et Juvenalis, cum paraphrasi gall. Tarteroni, Paris.-12. 1706.

Juvenalis et Persius in usum Delphini, cum interpr. et n. Pratei, Londini-8. 1708.

Vid. ad edit. a. 1684.

1709.

Juvenalis et Persii Satyræ, commenturiis Jos. Juvencii illustratæ, cum appendice de Diis et Heroibus poëticis: editio nova, auctior et emendatior, Rothomagi, ap. Lallemant—12. 1709.

Vid. ad a. 1685. et 1697.

1711.

Juvenalis et Persii Satyræ, cum notis et metaphrasi Hetrusca, e regione posita. Edidit Camillus Sylvester, Comes ac Nobilis Rhodiginus, Patavii—4. 1711.

Vid. Journal des Savans 1713. Aout, p. 231. Annum 1712. memorant alii, nisi hac repetita est editio. Notæ et Diss. sunt doctissimæ et potissimum antiquariæ, in quibus multæ etiam, et antea ineditæ, Inscriptiones exhibentur.

1713.

Persius et Juvenalis in: Operibus et Fragmentis vett. poët. lat. a Maittario editis, Vol. 11. p. 884—889. et p. 1142—1166. Londini—fol. 1713.

1715.

Juvenalis et Persius cum comm. Juvencii, Paris.—12. 1715. Vid. ad a. 1697.

1716.

* D. Junii Juvenalis et Auli Persii Flacci Satyræ, Londini, ex officina Jacobi Tonson et Johannis Watts—12. 1716.

Hanc edit. curavit Mich. Maittaire, qui aliquot contulit editiones antiquas, Rom. pr., Vincent. 1480., Venetas a. 1483. duas, a. 1486. et 1492. Nurnberg. 1497. Lugdun. 1498. Ascens. 1512. Colin. 1528. 1542. Ro. Steph. 1544. 1549. 1616. Gryph. 1545. Vascosan. 1557. Pith. 1585. 1590. Morell. 1602. 1613. Paris. 1644. et Libert. quarum varias lectiones ad calcem ascripsit, et nonnunquam breviter excussit. Inde tamen non multum, ne dicam nihil lucis affulsit contextui poëtæ, sed sæpissime restitutæ sunt pravæ ac vitiosæ lectiones, ab aliis jam emendatæ. Dimidiam fere libelli partem capit Index verborum, similis nostro, sed dimidio minor. Juvenali præmissa est Vita ejus ex Antiquorum monimentis a Proboaut Suetonio concinnata, cum Var. Lect.

* D. Jun. Juvenalis et A. Persii Flacci Satyræ, ex optimis Codicibus recensuit, notisque selectissimis illustravit Thomas Marshall, A. M. Editio nova cæteris emendatior, cui accesserunt nova Argumenta, nec non Dissert. de origine, progressu et regulis Satyræ. Londini, prostant venales apud Jo. Hooke ad insigne Iridis auratæ contra Sti Dunstani templum, in vico vulgo Fleetstreet dicte—8. 1723.

Quomodo in Juvenale edendo versatus sit Marshall, ipse in fine Dissert. illius declaravit his verbis: 'Textum hic castigatissimum tibi exhibemus, utpote cum correctissimis Schrevelii, Lubini, et aliorum editionibus collatum, et ad fidem optimorum exemplarium diligentissime revocatum. Loca plurima corrupta, quantum potui, emendavi, obscura illustravi, et diminuta supplevi. Argumenta etiam nova singulis Satyris præfixi, quæ in plerisque editionibus desiderantur, et in nullis integre, ut decet, exhibentur. Quod ad Notas attinet, licet maximam earum partem contexui, non omnes tamen tibi pro meis vendito: multum Grangæo, multum Britannico, plurimum etiam Lubino me debere profiteor.' Adjectus est brevis Index vocabulorum et phrasium memorabilium.

1729.

Persius et Juvenalis cum vers. gall. Tartevoni, nova editio aucta argum. Satyr. Paris.—8. 1729.

1735.

Juvenalis et Persius, Amst. ap. Waesberge, Wetstenium, et Smith-12. 1735.

1737.

Persius et Juvenalis cum vers. gall. Tarteroni, Paris.—12. 1737. Vid. ad a. 1689.

1739.

Juvenalis Satyræ cum vers. Ital. et notis Camilli Sylvestris, in Corp. omnium vett. poët. Lat. cum eorundem vers. Ital. T. xxv111. Mediolani—4. 1739.

1742.

Juvenalis et Persius, ad fidem optimorum librorum adcurate recensiti. Gottingw., ex offic. Acad. A. van den Hoek—12. 1742.

Eodem anno ex illa officina Catullus, Tibullus, et Propertius prodiere, et a. 1743. Virgilius. Recusi deinde a. 1769. Juvenalis et Persius cura Hambergeri. Editiones istæ dignæ sunt, quæ commendentur, ob curam in vera lectione reddenda positam.

Juvenalis et Persius, Londini typis J. Brindley-12. 1744.

Non minus nitide excusi, quam codem anno preloque Virgilius et Horatius.

1747.

Juvenalis et Persius, ex recogn. Steph. Andr. Philippe, à Paris, chez Grangé-12. 1747.

1749.

Juvenalis et Persius cum Chrestomathia J. P. Milleri. Berolini-8, 1749.

Milleri editiones nitidissimæ, sed non satis emendatæ et parum utiles.

1750.

Juvenalis et Persius, Glasguæ-8. 1750.

Editiones quoque Glasguenses ob nitorem pluris æstimandæ, quam ob indolem interiorem.

1752.

Persius et Juvenalis cum vers. gall. Tarteroni, Parisiis—12. 1752. Vid. ad a. 1689.

1754.

Juvenalis et Persius ex recogn, Steph. Andr. Philippe, Paris. typis Jo. Barbou—8, 1754.

Repetit. edit. a. 1747.

1760.

Juvenalis Satyra VII. ad fidem codicis Schwarziani recusa, Altorf.—8. 1760.

Eam edidit Cl. Will, Prof. Altorf. De cod. Schwarz. v. inf. Recens. Codd. Mss.

. 1763.

Juvenalis et Persius, Cantabrigiæ-8. 1763.

Omnium editt. nitidissima.

1769.

Juvenalis et Persius, Gotting.—12. 1769. V. ad a. 1742.

1777.

* Juvenalis Satiræ, cum vers. german. eaque paraphr. Berol. et Lips.—8. 1777.

Cf. supr. verss. German.

* Juvenalis Satyræ ex recensione Henninii, et Persii Satyræ ex rec. Casauboni, Norimbergæ, ex offic. Riegel—12. 1780.

1781.

* D. Junii Juvenalis Aquinatis Satyræ, ex recens. Henr. Christ. Henninii. A. Persii Flacci Satyrarum Liber, ex recens. Is. Casauboni, fideliter expressus. Sulpiciæ Satyra. Mannhemii, cura et sumptibus Societatis literatæ—8 min. 1781.

Ad calcem adjectæ vita Juvenalis et Synopses Grangæi: editiones autem Henninii et Casauboni tam fideliter expressæ sunt, ut ne manifesta quidem operarum vitia sint emendata, et quæ Henninius jam ipse in fine Prolegom. notaverat. De recensione Henninii vide quæ sup. ad ejus edit. a. 1695. dixi.

Socii Bipontini memorant edit. Paris. 1783. ap. Fournier. 8. Sed ne dixerunt quidem, utrum Persii, an Juvenalis, an utriusque editio sit.

1785.

* A. Persii Flacci et Dec. Jun. Juvenalis Satiræ ad optimas editiones collatæ, accedit Sulpiciæ Satira.—C. Lucilii Satirographorum principis Fragmenta. Editio accurata. Biponti ex typographia Societatis—8. 1785.

Editio cum a simplici elegantia, tum a diligentia ac studio commendanda, quo illi poëtæ recensiti sunt et indices editionum confecti. Poëtis præter vitam eorum, quæ Snetonio tribuitur, et notitiam literariam, ex Fabricii Bibl. Lat. petitam, præmittuntur Argumenta Satt. et Index Editt. longe auctior Fabriciano et in quatuor ætates digestus p. xvi—L. Juvenalis ætas i. natalis 1470—1499. qua Sabinus, Calderinus, Merula, Valla, et Mancinellus in eum commentati sunt. 11. Britannico - Pulmanniana 1499—1585. III. Pulmanno-Pithæana 1585—1648. IV. Schrevelio-Henniniana ab a. 1648 ad nostram usque ætatem.—Ad calcem reperiuntur Indices in Persium et Juvenalem, in quibus tum sententiæ proverbiales moralesque, in iis obviæ, laudantur, tum verba quædam obscura ac potissimum nomina propria explicantur.

Hæ sunt editiones, quæ quidem mihi innotuerunt, omnes: nam etsi multo plures a me, quam ab Henninio, Maittario, Fabricio, ipDelph, et Var. Clas.

Juv.

4 I

sisque Sodalibus Bipontinis, memoratæ sunt, non dubito tamen, quin aliæ adhuc, mihi nec visæ nec cognitæ, in lucem prodierint, et passim in bibliothecis, sive publicis sive privatis, lateant. Ex earum Indice apparebit, me in antiquioribus recensendis diligentiorem fuisse, quam in recentioribus: neque enim ea potissimum consilii mei ratio fuit, ut omnes ac singulas, sed ut eas potissimum percenserem editiones, e quibus aliquid vel ad contextum Juvenalis historiamque ejus conficiendam, vel ad interpretationem poëtæ adjuvandam, utilitatis redundaret. Restat nunc, ut editionibus singulatim enumeratis, universe quædam tum de stemmatibus et familiis, tum de indole earum subjungam. Quæ quidem tela paucis pertexi poterit verbis, quoniam supra jam ad quamvis editionem, quæ ad illud consilium meum spectat, monui, ad quod earum genus et ad quam classem ea sit referenda. Cum vero multæ editiones, et inter has quædam memorabiliores, v. c. Mediolanenses et Juntina, mihi nondum in manibus fuerint, et quæ a me sint collatæ, quamvis ingens earum numerus sit, non sufficiant ad accuratam textus Juvenalis historiam condendam, cumque ista rei literariæ subtilitas nec otio, nec animo ingenioque meo satis respondeat: non accurate et absolute, sed crassa tantum et pingui, ut aiunt, Minerva omnis hæc opera a me perfici poterit; quam itaque ut æqui bonique consulant viri docti, etiam atque etiam rogo. Meliora forte et perfectiora tempus dabit, si editiones a me non inspectas, alii diligenter excusserint. Multum tamen inde fructus ad ipsum poëtam rediturum esse, vix speraverim.

Romana princeps e codice parum emendato fluxit. Meliores membranæ paulo post adhibitæ in Venetis, a quibus, ut in Virgilio et Horatio, primum Juvenalis lectio ita videtur constituta, ut per omnes propagaretur Sæculi xv. editiones, quamvis harum fere nulla sit, quæ plane conveniat cum superiore aliqua. Magnam potissimum familiam ducit Veneta prima, a. 1475. cum Domitii Calderini, qui etiam codicibus Mss. usus est, commentariis vulgata, ex qua expressæ sunt Venetæ 1482. binæ 1483. 1485. 1487. al. Vicent. 1480. Lipsienses 1497. 1502. 1504. 1507. cet. Ad emendandum deinde Juvenalis textum ope librorum scriptorum accesserunt Valla in Veneta 1486., et Mancinellus in Veneta Tacuini de Tridino 1492. Illam plerumque sequentur Venetæ 1491. 1492. (Locatelli). 1498. 1501. hanc vero Veneta 1494. Norimberg. 1497. et Ascensianæ novem Lugd. 1498. 1501. 1507. 1511. 1512.

1515. Paris. 1505. 1512. et 1519. nam Iodocus Badius Ascensius in textu Juvenalis, ut et Virgilii Horatiique, parum aut nihil pæne operæ collocavit. Eandem fere recensionem servavit Britannicus in Venet, 1499, 1509, 1512, 1515. Brix, 1501, 1503, al. etsi plura in iis novata sunt et correcta. Omnino enim Sæculo xv. magis interpretandi studium viros doctos exercuit, quam critica cura: Juvenalis autem (ut Henninii verba in Præf. ad Domitii Calderini Comm. mea faciam) tantis eo tempore erat in deliciis, ut ille fere doctior haberetur, qui quam plurima acutissimi poëtæ memoria complecteretur, illumque vel accuratius explicare posset, vel commentariis illustrasset; quod etiam intelligitur ex Domitii Calderini Epistola ad Julianum Medicen, a. 1474 scripta, in qua monet, jam tum in Juvenale interpretando multos bonarum artium studiosos operam posuisse, sed multa, quod ipsi ingenue fuerint professi, non assecutos vel carminis obscuritate vel temporum ignoratione—seque igitur subinde non sine ratione ab aliorum interpretatione discessisse. Hinc etiam Sæculo xv. plerique Commentarii in Juvenalem scripti sunt et editi, de quorum indole jam supra in Editionum catalogo sententiam meam dixi; primum Ang. Sabini et Domitii Calderini Romæ 1474, deinde Ge. Merulæ Venet. et Tarvisii 1478. Ge. Vallæ Venet. 1486. Ant. Mancinelli Venet. 1492. Badii Ascensii Lugd. 1498. et Jo. Britannici Venet. 1499. Qui commentarii sæpius repetiti sunt, tum seorsum, Domitii Calderini Ven. 1475. 1482. bis 1483. 1485. 1487. Paris. 1614. Merulæ Brix. 1486. Mancinelli Colon, 1517. Britannici Brix, 1501, 1503. Venet. 1509. 1512. 1515. 1548. Mediol. 1514., tum junctim, Domitii Calderini et Vallæ Venet. 1491. Merulæ et Domitii Calderini Venet. bis 1492. Mancinelli, Domitii Calderini, et Vallæ Venet. 1492, 1494. Norimb. 1497. Mancinelli, Domitii Calderini, Merulæ, et Vallæ Venet. 1498. 1501. Sabini, Merulæ, Calderini, et Vallæ Venet. 1493. Paris. 1498. Mancinelli et Badii Ascensii Lugd. 1498. 1501. 1507. 1511. 1512. 1515. Paris. 1505. 1512. 1519. Badii Ascensii et Britannici Venet. 1539. 1548.

Novæ melioresque textus recensiones Sæculo xvi. adornatæ sunt ab Aldo, Junta, Colinæo, Gryphio, Rob. Stephano, Theod. Pulmanno, et P. Pithæo, qui etiam de Virgilio, Horatio, aliisque scriptoribus Romanis bene meriti sunt omnes, præter Pithæum, cui tamen plurimum debent Juvenalis, Persius, et Sulpicia. In Aldinis fundamenti loco positæ videntur Venetæ antiquiores, in primis a.

1486. Aldina prima prodiit sine nota anni, altera, quæ emendatissima est, a. 1501. et tertia, quæ ad priorem plerumque rediit, a. 1535. Ex iis, et quidem, quod mireris, magis ex prima, quam secunda, ductæ sunt Juntina Florent. 1513., quam tamen nondum a quoquam critica cum cura et subtilitate excussam esse doleo, Argentinensis 1518. 1527. egregia editio, Parisinæ Sim. Colinæi Paris. 1528. 1535. 1542. Venetæ Stagnini 1530. 1535. Basileensis Curionis 1531. Gryphianæ Lugd. 1534. 1538. 1546. 1560. Paris. 1545. Lugdunenses Frellonii ex rec. Junii 1556. 1562. 1564. quæ tamen omnes passim et ab Aldinis, et a se invicem discedunt.

Textum Aldinum expresserunt etiam Rob. Stephanus 1. in Paris. 1544. 1549. et Theod. Pulmannus in Plantinianis Antverp. 1565. 1566. 1585. 1587. Lugd. 1590. sed multa correxerunt ex membranis.

Melior deinde Juvenali lux affulsit opera P. Pithwi et Nic. Rigaltii. Ille eum magna cum cura criticaque solertia recensuit ad fidem codd. Mss. Lutet. 1585. quam editionem Commelinus repetiit Heidelb. 1590. Maxime tamen omnium de integritate contextus Juvenalis promeritus est Nic. Rigaltius, cujus editionem Rob. Stephanus 111. Lutet. 1613. et 1616. prelo suo excudendam curavit. Is poëtæ, olim magnopere deformato, si non plane veram ac genuinam, certe venustam reddidit faciem, quæ satis placere possit.

Post Pithænm et Rigaltium, adeoque annis abhine fere ducentis, non fuit fere quisquam, qui multum operæ, vel eam felici successu in Juvenale recensendo poneret. Antiquiores plerumque lectiones asciverunt Eilh. Lubinus, a quo tres membranæ in consilium adhibitæ sunt, in editt. Rostoc. 1602. Hanov. 1603. 1619. et Maittaire in edit. London. 1716. cujus omne pretium ex variarum lectionum elencho et Indice verborum pendet. Recensio autem Rigaltiana tantum non integra restituta est in editionibus Schrevelianis Lugd. Bat. 1648—1684. Henniniana Ultraj. 1685. et Lugd. Bat. 1695. (nam Henninian non novam curavit recensionem, sed exemplum Schrevelianum operis librariis excudendum tradidit, et paucis tantum locis correxit, quod ipse profitetur in Præfat.) Goettingensi 1769. et Bipontina 1785. quæ reliquis emendatiores sunt, nec multum a se invicem discrepant.

Hi fere sunt editores Juvenalis, qui ingenium doctrinamque ad textum ejus emendandum contulere: quorum tamen opera nondum

ille integritati suœ ita restitutus est, ut critica jam cura supersedere liceat. Præter eos fuere etiam inde ab initio Sæculi xvi. qui notas et commentarios, sed parum idoneos, in poëtam scriberent. Quos nunc breviter laudasse sufficiat, cum jam in Editionum indice de iis eorumque laboribus qualemcumque tulerim sententiam.

Commentarios Badii Ascensii, Britannici, et Mancinelli, sæpius repetitos esse Sæculo xvI. jam supra monui. Iis accessere:

- 1. ANNOTATIUNCULÆ Cælii Sec. Curionis, brevis commentarii vice margini adjectæ a Colinæo, Gryphio, et aliis Paris. 1528. 1535. 1561. Crac. 1529. Lugd. 1538. 1556. 1564. Antverp. 1559.
- terita ab aliis et potissimum Britannico explicantur, tum male intellecta corriguntur, edita cum Britannici comment. a Frobenio Basil. 1551. et a Morello Lutet. 1602. 1613. 2. Alia, tam critici quam grammatici argumenti, scripta ab Hadr. Junio, et a Pulmanno apposita margini editionis suæ Antverp. 1565. 1566. 1585. 1587. Lugd. 1590. 3. Scholia Vetera s. Veterum, quorum dimidiam fere partem Valla Venet. 1486. evulgaverat, et quæ integra edidere primum Pithæus Lutet. 1585. deinde Commelinus Heidelb. 1590. Morellus Lutet. 1602. 1613. Schrevelius Lugd. Bat. 1648—1684. et Henninius Ultraj. 1685. Lugd. Bat. 1695.
- Lutet. 1585. Rigaltii Lutet. 1613. 1616. Farnabii Lond. 1612. 1620. 1633. Paris. 1614. 1626. 1644. Amst. 1619. 1624. 1631. cet. Francof. 1623. Lugd. 1650. 1672. Roterod. 1680. 1683. 1702. Hagæ Com. 1683. Almelovenii et Henninii in hujus edit. Ultraj. 1685. Camilli Sylvestris, Bahrdtii, Abeli, aliorumque in versionibus Juvenalis.
- IV. PERIPHRASES ænigmaticæ Claverii Paris. 1607.
- v. PARAPHRASES parum utiles Feder. Ceruti Veronæ 1597. Augustæ Vindel. 1599. 1600. 1603. Pratei Paris. 1684. Anonymi auctoris vers. german. Berol. 1777.
- vi. COMMENTARII Lubini Rostoc. 1602. Lugd. 1603. Hanov. 1603. 1619. Autumni Paris. 1607. 1614. Grangæi Paris. 1614. Pratei in usum Delphini Paris. 1684. Rothomagi 1685. Lond. 1691. 1699. 1708. Juvencii Rothomagi 1697. 1709. Paris. 1715. Marshalli Lond. 1723. Oweni et Madani in verss. Angl. Lond. 1785 et 1789.

VII. INDICES Langii Friburgi 1607. 1608. Genevæ 1612. Maittarii Lond. 1716. et Sodalium Bipontinorum 1785.

VIII. EDITIONES CASTRATÆ seu obscœnitate omni purgatæ, Colon. 1610. Ficheti in Choro poëtarum Lugd. 1617. Pratei Paris. 1684. Massoni Turonibus 1685. Tarteroni Paris. 1689. 1695. 1706. 1729. 1737. 1752. Juvencii Rothomagi 1697. 1709. Oweni Lond. 1785. 1786.

IX. VERSIONES.

x. OBSERVATIONES in Juvenalem separatim editæ, et x1. INEDITA,

quæ omnia mox singulatim memorabimus, si prius universe pauca dixerimus de his virorum doctorum studiis, et de fructu, quem inde poëtæ interpretatio tulcrit.

Toto Sæculo xvI. ne unus quidem commentarius novus exiit in vulgus, sed veteres primum sæpius et variis locis recusi sunt, hisque substituta deinde Scholia Curionis et Junii, multarum editionum margini adjecta a. 1528—1590. et puerilibus dicata studiis, quæ tamen iis valde adjuvari posse nemo facile sibi persuadebit. Neque plus valent vel ad ingenia juvenum alenda vel ad poëtam illustrandum et Periphrases Claverii Paris. 1607. et Paraphrases Ceruti Veronæ 1597. Pratei Paris. 1684. aliorumque, quæ omnino, si breves sunt, ad interpretationem nihil faciunt, præcipue in poëtis satiricis, qui prosa fere oratione utuntur, si copiosæ ac prolixæ, non sine summo tædio legi possunt. Annotationes Pulmanni, Pithæi, Rigaltii, Almelovenii, Henninii, aliorumque sive ad rem potissimum spectaut criticam, sive uni tantum alterique loco lucem afferunt.

Sæculo xvII. novi quidem vulgati sunt Commentarii Lubini, Autumni, Farnabii, Grangæi, Pratei, Juvencii: sed longe maxima eorum pars vel ex antiquioribus, in primis Britannici, depromta est, vel magis doctam prodit subtilitatem, quam judicii seususque elegantiam. Intellexere utique viri docti, ad Juvenalis interpretationem non sufficere unius alteriusve loci explicationem, sed perpetnos requiri commentarios, qui nihil relinquerent obscuritatis. Iidem vero perperam sibi persnasisse videntur, se compendiaria via co, quo tenderent, pervenire posse, si non suum adhiberent judicium, sed alienum fere sequerentur, neque ipsi diligenter circumspicerent, quæ explicare et monere opus essent, sed selectas ex aliis interpretibus notas singulis vocibus, sententiis, locisque asper-

gerent. Qua ratione etsi parum proficitur, nisi tum ab aliis jam omnia satis illustrata sunt, nihilque præteritum est, quod luce aliqua indigeat, tum aptissima tantum et ceteris probabiliora solerter ex iis excerpuntur, non mirum tamen est, eam multis arrisisse, cum tantopere blandiatur et desidiæ, et inani famæ cupidini, quæ alienis gloriari bonis alienisque pennis se exornare amat. Cupidissime illam præ ceteris arripuere Batavi, qui eandem, per se jam satis commodam ac facilem, multo quoque expeditiorem reddiderunt, invecto more Auctorum classicorum vel cum omnibus fere Variorum Notis, vel cum integris virorum doctorum commentariis edendorum. Illam rationem secutus est Schrevelius inde ab a. 1648. utramque vero Henninius a. 1685. compilatores nimis seduli, ne dicam inepti, in quorum editionibus, quæ superiores interpretes ad singulas voces sententiasque illustrandas observaverant, etiam maxime aliena, arguta, vulgaria, et absurda, neque semel, sed sæpius a pluribus verbisque tantum aliis notata, sine ullo animi judicio ac delectu cumulata atque congesta sunt, quibus lector oneratur magis, quam adjuvatur.

Sæculo denique XVIII. non novos poëta nactus est interpretes, præter Marshallum, (Lond. 1723.) qui tantum non omnia debet Lubino, et quosdam eruditos Anglos, Italos, et Germanos, qui versionibus suis annotationes subjecerunt, in quibus multa quidem insunt bona, sed quæ non omnibus lectorum desideriis satis faciunt.

Jam si omnia, quæ a nobis et singulatim et universe dicta sunt, collegeris, facile intelligitur, quam parum adhuc editorum Juvenalis studia tum in emendationem contextus, tum in summam interpretationis profeceriut, et quam vere dixerit Fabricius: (in Bibl. Lat. T. 11. p. 362. edit. Ernest. Lips. 1773.) 'Cum Henninii editio sit nimis onerata notis, nec ad usum satis apta, cum adeo multis locis sit quærendum, si seire interpretum sententias velis, omninoque nondum satisfactum sit in hoc scriptore: optandum videtur, ut aliquis vir doctus, tum literis Latinis egregie instructus, tum in Satiricis scriptoribus cognoscendis tritus, suscipiat novam editionem, etiam mole minorem Henniniana, et ad eam bene curandam ante omnia libros scriptos et editt. excutiat paulatim, ut materiam ei instituto aptam habeat, per quam deinde et purgare Satiras, et illustrare deinde possit.'

VERSIONES

Omnes Juvenalis versiones recensere, non est consilii mei. Neque etiam otium mihi fuit et facultas earum cum poëta comparandarum, etsi id, ob notas quoque eruditas, (inpr. Oweni et Madani Anglorum, quibus ægre carui) non sine fructu fieri posse crediderim. Recentiores tantum popularium meorum subinde inspexi, et memoravi præcipuas. Qui plures noscere cupit, consulat La France literaire, ou Dictionaire des auteurs franc. de 1771—1796. par Mr. Ersch. Vol. II. (Hamb. 1797.) A View of the English editions, translations and commentaries of ancient writers, by Mr. Brüggemann, (Stettin. 1796.) J. Fr. Degen's Versuch einer vollständigen Literatur der deutschen Vebersetzungen der Römer, Altenb. 1794. et al.

I. ANGLICÆ.

Persius and Juvenal translated, with explanatory Notes, by Bart. Holyday, Oxf.—8. 1616.

Juvenal, translated by Rob. Stapleton, Oxf. fol.-1644.

Hæc versio, quæ exhibet tantum v1. priores Satiras, cum animadversionibus iconibusque ære descriptis recusa est Londinifol. 1660.

Persius and Juvenal translated by Holyday, Oxf.—8. 1673. cum figuris notisque amplissimis.

The Satires of Juvenal and of Persius, translated by Mr. John Dryden. Lond.—8. 1697.

Eadem versio repetita est Lond. 1711. cum fig. æri inc.

The Satires of Juvenal, translated into English Verse, with a correct Copy of the Original Latin on the opposite page: cleared of all the most exceptionable Passages, and illustrated with marginal Notes from the best Commentators. Also Dr. Brewster's Persius, with the Original on the opposite page, and notes from Casaubon, to illustrate the design and method as well as the sense of his several Satires. In 2 Vols. By Ed. Owen, M. A. Rector of Warrington, and master of the free School in that Town. London, printed for Lowndes—8. 1785. 1786.

Vid. Allg. Lit. Zeit. 1786. P. 11. p. 581.

A new and literal translation of Juvenal and Persius, with copious explanatory Notes, by which these difficult Satirists are rendered easy and familiar to the reader. By Mr. Madan. 2 Vols. London, printed by Beckert—8. 1789.

Vid. Allg. Lit. Zeit. 1791, P. IV. p. 357.

Stepneum quædam Juvenalis Anglico carmine haud inscite reddidisse, monet Fabricius in Bibl. Lat.

II. BELGICÆ.

De Schimpdigten van Jovenalis en Persius vertaald d. Abr. Valentyn, Lugd. Bat.—12. 1682.

Hæc versio denuo typis expressa est a. 1703. Cf. Kænig. Præf. ad poëm. Canitz. p. 45.

Belgico etiam carmine expressas primum singulas Juvenalis Satiras, (VIII. a. 1679. XI. a. 1695. et XIII. a. 1704.) deinde omnes Harlem. 1709. 8. edidere Sodales literariæ societatis Amstel. cui symbolum Nil volentibus arduum, nec non Laur. Bake et Petr. Nuits. Vid. Boeksaal van Europe 1695. Jul. et Aug. p. 48. tweemaandelyke uyttreksels 1704. Mai. Jun. p. 539.

III. DANICÆ.

Juvenalis Satiram xIV. metaphrasi Danica expressam edidit Christi. Falsterus, addita etiam interpretatione sive paraphrasi Latina notisque, Hafniæ 1731. 4. Totum deinde Juvenalem eodem anno, additis etiam notis, Hafniæ—4. 1731.

Vid. Act. Erud. 1733. p. 176. et Biblioth. Germanique T. XXII. p. 184.

Juvenal og Persius om Menneskenes Onsker. To Satirer oversatte af det Latinske og oplyste med Anmaerkn. af F. Plum. Udg. ved Selskabet til de skionne Videnskapers forfremmelse. Hafniæ, typis Gyldendali—8. 1790.

Vid. Nyeste Kjobenhavnske Esterredninger om laerde Sager. 1790. Vol. 11. p. 568.

IV. GALLICÆ.

Les Satyres de Perse et de Juvenal, traduites en François, avec des annotations, par Andr. du Chesne Tourangeau, à Paris-8 1607.

Les Satyres de Juvenal et de Perse, avec des remarques en latin et en françois, par Mich. de Marolles, (Abbé de Villeloin en Touraine) à Paris—8. 1658.

Hæc versio recusa a. 1671. et 1675. Auctor ejus multos scriptores, et Græcos et Romanos, Gallice, sed parum accurate, reddidit, et eleganter.

Les Satyres de Juvenal et de Perse, traduites par Mr. de la Valterie, 2 Vol. à Paris-8. 1681.

Les Satyres de Juvenal, traduites par Jérôme Tarteron, à Paris-12. 1689.

Latinus poëtæ textus e regione positus est, et omni obscænitate expurgatus.

Traduction nouvelle des Satyres de Juvenal en vers françois. Avec des Rémarques sur les passages les plus difficiles. Par Mr. de Silvecane, Président en la Cour des Monnoyes cet. A Paris chez Robert Pepie (2 Vol.)—12. 1690. 1691.

Les Satyres de Perse et de Juvenal, traduites par Jérôme Tarteron, Jésuite, avec le texte Latin. A Paris (Amst.)—8. 1695.

Repet. edit. a. 1689.

Traduction des Satyres de Perse et de Juvenal, par Jérôme Tarteron, à Paris—12. 1706.

Traduction des Satyres de Perse et de Juvenal, par Jérome Tarteron, Jésuite, avec le texte Latin. Nouvelle Edition, augmentée d'Argumens à chaque Satyre. A Paris, par la Compagnie des Libraires—8. 1729.

Editio hæc recusa Paris. 1737. et 1752.

Les Satyres de Juvenal, traduites par Mr. Dusaulx. A Paris, chez Lambert—8. 1769.

Versio hæc recusa a. 1770. 1782. 1796. Ejus auctor a. 1772. edidit etiam: Les Satyres de Perse, traduites en vers et en prose, pour servir de suite à la traduction de Juvenal; avec un discours sur la Satyre.

Les Salyres de Perse, traduites en vers françois, par Mr. Taillade d'Hervilliers. Le texte Latin avec une traduction en prose, précédent la traduction en vers. A Paris, chez Nyon—8. 1776.

Persio subjuncta est versio metrica Satt. 1. 11. et xv. Juvenalis.

Les Satyres de Juvenal, traduites par Mr. Dusaulx. Edition 11. et nouvelle, avec un Discours sur les Satyriques Latins, suivi de quelques Réflexions sur l'art de traduire. A Paris—8. 1782.

In hac Diss. docetur, Juvenalem longe præferendum esse Persio, cujus verba ex vers. Monnieri (Les Satyres de Perse, avec le texte Latin à coté, et des notes, par Mr. l'Abbé de Monnier, à Paris, chez Jombert 1771.) laudantur. Persii vero vindicias mox scripsit Selisius, (Dissert. sur Perse par Mr. Selis, Prof. des Belles Lettres au College de Louis le Grand, à Paris chez Fournier 1783. 8.)

qui venuste etiam vertit hunc poëtam : Les Satyres de Perse, traduites en vers françois, avec des remarques par Mr. Selis, à Paris 1775. 8.

Les Satyres de Juvenal, traduites par Dusaulx; nouvelle édition généralement corrigée et enrichie de notes par l'Auteur. 2 Vol. gr. en 4. pap. vélin superfin, avec fig. de l'imprimerie de Didot jeune. A Paris, An V.—4. 1796.

Les mêmes, 2 Vol. en 4. très-grand papier, avec fig. avant la lettre.

Hæc editio decem constat numis Ludovisiis, illa dimidio minoris. Tanti vero sumtus, a typographo impensi, quanto melius poni potuissent!

V. GERMANICÆ.

Antiquior Germanica versio Juvenalis, sed nimis indefinite, memoratur Henninio his verbis: 'Germanica, ut puto, auctore quodam Johnsonio, qui versu reddidit, mihi pæne puero viso, et nonnihil lecta: sed memoria fugit, num omnes Satyras verterit, nec ne; neque annum memini, nec locum impressionis.'

Versuch einer Uebersetzung der XIII. Satyre des Juvenals, von Nüscheler. Zurch-8. 1768.

Die Satiren des Dec. Jun. Juvenalis, in einer erklärenden Uebersetzung. Berlin und Leipzig, bey G. I. Decker-8. 1777.

En Lubinum redivivum! Paraphrasis nimis verbosa est, et sæpe aliena, qua corrumpuntur potius juvenum ingenia, quam formantur et acuuntur.

Juvenal, übersezt und mit Anmerkungen für Ungelehrte versehen von D. Carl Friedr. Bahrdt, Berlin, bei Fr. Vieweg dem ältern— 8. 1781.

Nova et emendatior editio in lucem exiit a. 1787. Versio iambicis expressa est versibus, et tum elegans, tum plerumque accurata.

Juvenals und Sulpizia's sämtliche Satiren, nebst beider Leben und Summarien nach dem beygefügten Henninischen Grundtext in Verse übersetzt und mit Anmerkungen begleitet von Fr. Gottfr. Abel, Lemgo, bei Meyer—8. 1785.

Versio majore cura, quam ingenio poëtico elaborata, et variis versuum generibus expressa.

Juvenals viite Satyre, übersetzt im: Museum für die griech. und röm. Literatur, herausgeg. von Carl Phil. Conz III. St. Zürch und Leipzig—8. 1795.

Versio elegantior Bahrdtiana, nec minus fida.

Juvenal an Ponticus vom wahren Adel, übersezt und erläutert von Denis, Wien und Leipzig-1796.

Præclara versio Satiræ VIII. quæ etiam inserta est diario, quod inscribitur: Deutschland I B. III. St. Berlin bei Unger 1796. Quis non dolet, unicam tantum Satiram Germanice redditam esse a tali interprete?

VI. HISPANICÆ.

Decima Juvenalis Satira, versa ab Hieron. de Villegas, edita cum fratris Petr. Ferd. de Villegas versione Dantii, Burgis—fol. 1515.

V. D. Luis Jos. Velazquez Geschicte der Spanischen Dichtkunst, übersetzt von Joh. Andr. Dieze, Goetting. 1796. p. 472.

Juvenalis Hisp. versus a Diego Lopez, cum commentario. Madriti-4. 1642.

VII. ITALICÆ.

Juvenalis Italica metaphrasi illustratus a Ge. Summa s. Summaripa Veronensi. Tarvisii—fol. 1480.

Sextam Juvenalis Satiram Italicis versibus reddidit Lud. Dulcis Venet.—8. 1538.

Ita et primas duas vertit Ascanius Varotarius, JCtus Patavinus, aliasque Franc. Rota, Cremonensis.

Juvenalis Satiræ versibus Italicis redditæ a Frid. Nornio Aretino-1692.

Extant ctiam ejusdem Satiræ Latinæ xvi. cum ingenio feliciter ad Juvenalis imitationem confectæ, in quarum edit. Leidensi *Nomius*, non *Nornius* appellatur.

Giuvenale e Persio volgarizzati dal Com. Camillo Sylvestri, Padua—4. 1711.

Vid. sup. ad Edit. a. 1711.

Le Satire di Decimo Giunio Giovenale, tradotte dal Com. Camillo Sylvestri, in Corpore omnium vett. poëtt. Latinorum, cum eorundem Italica versione, T. XVIII. Mediol.—4. 1739.

OBSERVATIONES IN JUVENALEM.

Animadversiones criticae in Juvenalem et ejus Scholiasten reperiuntur in Obss. Miscell. Dorvill. Vol. v. 1x. et x. Non magni sunt momenti, ut nec variæ lectiones duorum codd. Mss. quæ in iis laudautur.

Conr. Sam. Schurzsleischii Spicilegium Animadversionum in D. Junii Juvenalis Satyras XVI. cura Henr. Leon. Schurzsleischii (fratris). Vinariæ 1717. min. 8. Liber doctissimus et utilissimus. in quo tum variæ lectiones codicis Ms. Schurzfleischiani, tum multæ bonæque inveniuntur observationes auctoris et aliorum, tam critici quam philologici argumenti, in Juvenalem ejusque Scholiasten. In Præfat, editoris præter vitam poëtæ leguntur hæc verba: 'Frater meus adjutus est non parum Casp. Barthii codice editionis Sanct. Andreanæ, passim tum in poëtæ tum in Enarratoris ejusdem veteris paginis, manu ipsius subnotato, et castigationibus interdum, aliquando observationibus erudite aucto. Codicem etiam veterem cum Domitii Calderini scholiis Venet.1483. excusum adhibuit, manu viri cujusdam eruditi, cujus nomen quidem ignoramus, hine inde distinctum, et scholiis e vetusto, ad quem nonnunquam provocat. nescio quo codice aliquando auctum, ex quo interdum Pithœanum in ordinem redegit interpretem glossasque alias selectas in lucem produxit. Maximum momentum fecit membranaceus noster Juvenalis codex scriptus in quarta forma charactere eleganti non minus, quam pervetusto, exaratus. Commentaria simul vetera, sive illa Cornuti sint, ut Jac. Cujacio visum, sive Probi, ut plerisque placet, sive potius scholia sint diversorum neque unius ætatis aut religionis Grammaticorum, reconcinnavit post Pithœum et Schrevelium.' Ille est codex Schurzfleisch, qui a nobis in Var. Lect. (n. 11.) toties laudatur, et tum bonas subinde lectiones, tum Scholia Pithoanis emendationa exhibet.

Observationes philologica in Satyras Juvenalis duas priores, quas-Præside M. Ulrico Sebastiano Beckio Norimbergensi publice disquirendas proponit Joh. Jac. Haas. Altorfii Noricorum 1732. 4. Quod consilium secutus sit Beckius, ipse in Præfamine his verbis declaravit: 'Summa Cel. C. G. Schwarzii humanitas codicem aliquem Juvenalis quartæ formæ membranaceum haud malæ notæ, et cui scholia quædam in calce, et sparsim in margine Satyræ 1. allita sunt, nobiscum communicavit. Uti vero locupletissima viri landatissimi bibliotheca inter alios selectos, non pancos asservat libros ab incunabulis typographiæ impressos: ita etiam aliquot antiqua Juvenalis exempla usibus nostris concessit. (Editt. Mediol. 1474. et 1511. Venet. s. a. et 1486. Vincent. 1480. Locatelli 1492. Nurnberg. 1497. Ald. 1501. Lugd. 1521. Basil. 1531. 1551. Antverp. 1585. Paris. 1535. 1613.)—Placuit Schurzfleischii codicem cum Schwarziano comparare, quocum mirifice consentit. -Omnium vero locorum variantium, multo minus difficiliorum

omnium, curam non habemus, iis solummodo contenti, in quibus a præstantissima Henniuiana Schwarzii codex Ms. dissentit; quæ ita tractamus, ut, quantum fieri potest, tersissimum poëtam suæ integritati restituamus, non, ut omnia, quæ obscura videri possunt, exhauriamus.'

Commentatio historico-critica de Codice Ms. Juvenalis Satiras complectente. Ulmæ 1793. 4. Vid. inf. in Recens. Codd. Mss.

Sterkii Observationes in aliquot (quatuor) Juvenalis loca, doctæ et criticæ, reperiuntur in Actis liter. Societ. Rheno-Traject. Lugd. Bat. 1793. 8. T. 1. p. 173. sq.

Alias virorum Doctorum observationes, per varia dispersas opera, passim laudavi. Plures autem haud dubie inveniuntur in libris, quos consulere mihi non licuit, vel in quorum lectione non occurrerunt oculis meis.

INEDITA ET PROMISSA.

Multa ex iis jam indicavit Henninius in Proleg. Sect. IV. his verbis:

' Præter ea (Scholia) quæ latent in Bibliotheca Mediolanensi aliisque, non possunt non latere hinc inde Lectiones Publicæ super Juvenalem, quales Roma Muretus, Leida Cunaus, Boxhornius, aliique variis in locis habuere. Scholas Privatas, quas vulgo Collegia et Dictata appellant, quis enumerabit? Scio tales extare Aug. Buchneri, et aliorum. Qui cirratis hunc Poëtam in trivio prælegunt, solent et illi aliquid ad eum allinere, et talia vidi Ant. Æmilii quædam. Taceo superioris ætatis Glossatores Monachiscos. quales Philippinus, Magister Martinus, et alii, qui, ut credo, in privatis quorundam Bibliothecis, præcipue Italicis, latent. Nunc tantum enumerabo illos, qui Publicanda in Aquiuatem sunt moliti. L. CASPAR BARTHIUS, quod ipse variis in locis suorum operum testatur, quodque intelligitur ex his verbis Daumii in Epist. xvi. ad Reines, p. m. 52. 'Habeo exemplar Juvenalis cum Scholiaste Pithæi, annotatis a Barthio tam diligenter undique Eruditorum locis, qui hunc emendent, explicent, illustrent Poëtam, ut nesciam, quid desiderari possit amplius, nec chartæ ullum sit relictum ad plura ingerenda spatium, quemadmodum et pari pacto multos alios Auctores ab eo illustratos habeo, testarique possum, pæne integrum hunc et alios memoria tenuisse, tot et tanta inde recitaverat.' 11. ISAACUS CASAUBONUS, ut in Persium, ita et in hunc Poëtam est commentatus. Patet id non solum ex iteratis Barthii indiciis, (v.-ad

Claudian, et Advers. L. 9.) sed et ex ipsius Casauboni Epistolis: nam Ep. 266. p. 304. et Ep. 260. p. 244. Edit. Græv. promittit Elmenhorstio Collationem cum Mss. suis et Notas. (Cf. Epist. 112. quæ a. 1591. scripta est, docetque, eum tribus Mss. a Dionysio Gothofredo suppeditatis usum esse.) Latent hodie ew Notæ in Biblioth, Sereniss, Regis Angliæ, quæ Londini est. 111. EBER-HARDUS ELMENHORSTIUS, ut ex laudatis Casauboni Epistolis apparet, et ipse Notas in hunc Poëtam conscripsit; sed, ne ederet, fecit castigatrix illa Jos. Scaligeri Epistola num. 464. lib. IV. quæ Amico cuidam, i. e. Eberhardo Elmenhorstio est scripta. si fides habenda Clavi Colomesianæ in has Epistolas p. m. 158. IV. OCTAVIUS FERRARIUS et ipse ad commentandum accessit, ut. fatetur Elect. 11. 14. ubi etiam rationes non obscure affert, quæ plenum Commentarium illum domi manere jusserint. v. THO-MAS GALE Anglus, ex editis diligentiæ speciminibus in rep. literaria jam clarus, ut audio, meditatur novas notas in hunc Poëtam ; immo, ut rectius loquar, meditatus est, adeo ut, nisi fama mentiatur, eas aliquando simus visuri. VI. PEARSONIUS, JCti celeberrimi et doctissimi illius Episcopi, qui in Apostolicum Symbolum tam erudite scripsit, frater, Animadversiones in hunc Poëtam condidit, quæ, ut aiunt, latent apud nobiliss. Stanlæum VII. HADRIANUS VALESIUS quoque in has Londini. scripsit Satyras. Sie enim Ægid. Menagius, apud quem etiam hodie audio extare has, quas dico, Valesii notas, Epigr. 52. p. 89. Edit. 7. Carm. ad Hadr. Valesium canit: An sensus Juvenalis eruditos Scripto detegis eruditiore? Cf. not. Gravii in edit. Schrevel. Amst. 1684. p. 901.' Hæc Henninius, qui et paulo post ista subjunxit verba: 'Dabimus forte aliquando Juvenalem emendatissimum forma minuscula cum Paraphrasi non umbratica, sed luculenta, e regione; in qua editione ad hanc quoad numeros accommodata ad imam marginem diligentissime annotabimus Varietatem Lectionis ex variis Codd. Mss., ex Excusis, ex Emendationibus, ex Versionibus: Nomina propria, Singularia, et difficiliora in parvulum indicem conjecta breviter enodabimus.'

Præter eos, quos Henninius laudavit, Juvenalis editionem pararunt: vIII. JO. BURDELOTIUS, cujus et *Hadr. Valesii* notas ad Juvenalem et Persium in lucem prodituras Parisiis scripsit Jac. Bernardus in Novellis Reip. literariæ a. 1700. T. I. p. 357. IX. JAC. THOMASIUS, a quo certe Juvenalem cum cod. Ms. et

vetere editione collatum esse, tradunt auctores Ephemeridum literariarum, quæ Germanice editæ sunt Lips. 1710. p. 603. x. D. CHRISTIANUS REITZER, qui in animum induxerat, Juvenalem recensere ad fidem codd. Mss. et Hafniæ cum notis edere. x1. JO. GOTTL. SAM. SCHWABE, doctus Phædri editor, et Scholæ olim Buttstadiensis Rector, nunc Gymnasii Vinariensis Corrector, qui jam viginti abhinc annis novam Juvenalis editionem publice promiserat, sed omne nunc abjecit consilium. De ejus apparatu critico vid. inf. in Indice Codd. Mss. x11. CRAMER, Prof. olim Kilon. quem diu jam in Juvenale edendo laborasse nuper rescivi.—Novam nunc Juvenalis editionem, quæ propediem in collectione poëtarum Latinorum, in usum scholarum junctis virorum doctorum studiis sumtibusque Goeschianis Lipsiæ edendorum, prodibit, meditatur Cl. Gurlitt, Prof. et Director scholæ Bergensis, cnjus operam hand dubie præclaram cupide expectamus.

Alia Inedita, que ad Juvenalem illustrandum pertinent, sunt: 1. Observationes quædam Frid. Brummeri Lipsiensis et variæ lectiones e codd. Gudianis ascriptæ margini editionis Schrevelianæ, anod exemplar olim habebat Fabricius. 2. Jani Dousæ Præcidanea in Juvenalem, quæ ubi lateant non habco dicere. 3. Frid. Lindenbrogii annotatiunculæ; de quibus v. sup. ad edit. Heidelberg. 1590. 4. Henr. Schævii paraphrasis Latina, quam vulgandam receperat Frid. Redtelius, Corr. Scholæ Stetinensis; de quo v. Nova literaria maris Balthici a. 1702. pag. 73. 5. Frid. Rappolti Prælectiones in Juvenalem et Persium, quas laudavit Jo. Sam. Adamus in Præf. ad germ. metaph. Persii Dresd. 1674. 8. 6. Reinesii annotationes ad Jurenalem ipsius manu ascriptæ ad marginem editionis, quæ extat in Biblioth. Cizensi, cui præest doctiss. Müller AA, LL, M, et Rector Scholæ hujus Misnicæ. 7. Guntheri Henrici Plathneri Lectionum Juvenalium Libri v. a. 1637. scripti, qui servantur in Biblioth. Gothana, et a Viris Cel. Geislero et Doeringio, quæ summa eorum benevolentia est, una cum duobus codd. Mss. Gothanis ad me missi sunt, sed magnoperc fefellerunt spem meam. Est enim ventriosum quartæ formæ volumen, in quo multa sunt docta, et quædam utiliter monita, sed pleraque vel falsa, vel nimis arguta et aliena, more istius ævi et ad modum Pitisci congesta, quæ magis ad antiquitates Romanas Christianasque exponendas pertinent, quam ad interpretationem poëtæ, qui vanæ tantum cruditionis ostentandæ expromendæque occasionem præbuit. Meliora et aptiora, tam critici quam philologici argumenti, non sine summo tædio excerpsi: unde *Plathne-rum* passim a me laudatum reperies. Quædam ex iis jam antea benevole mecum communicaverat Cl. Augusti AA. LL. M. et nunc Prof. Jen.

Habes jam, Lector, Rupertianum, adjuvantibus Fabriciano et Ernestiano, Recensum Editionum. A nobis, nunc in ordine progressuris, quædam, more nostro, adjicienda sunt.

Infaustum quiddam (mirum dicere vetant mores criticorum antiquorum) Juvenali accidisse videatur: nimirum, commentatoribus potius superbire et luxuriare quam florere; et codicibus magis abundare quam nitescere. Editionum numerus, ab artis typographicæ principio ad nostra usque tempora cumulatim crescens, pro certo satis amplus fuit: ex iis vero multæ nil nisi editiones repetitæ sunt, quæ commentarios præcedentes et antiqua scholia sine ullis artis criticæ elegantiis, variasque, sine magno rerum discrimine. lectiones exhibent; textum ipsum raro corrigentes vel illustrantes, immo quidem non modo non emendantes, sed a priori non raro committentes ut degeneret. Ita de commentatoribus et editoribus Juvenalis vetustis conquesti sunt recentiores, ut jam vidimus. Haud multo secus de Codicibus dicendum est: nempe, magnum corum extare numerum, sed paucos esse valde antiquos, paucos emendatos; messem quidem largam, ut admireris, sed minime frugibus optimis abundantem.

NOTÆ

1 Rupertius de hac re consulendus est, ad Recens. Editt. Juv. ut sup. Editioni Maittariana præfigitur 'Syllabus editionum autiquarum, aliarumque, ex quibus Variantes Lectiones collatæ sunt.' Accipias ipsa Maittarii verba, quæ confirmabunt nostra: 'Dumque musquam autea tot adju-

mentis usus in usuris exsolvendis non videri parcior studeo, eo res rediit, ut nullum eorum, quos hactenus vulgavi, authorum largiori Variantium Lectionum farragine oneraverim.' Dedicatio ad Thomam Rawlinson, Arm. Edit, Lond, 1716.

At quidem, ut in vita hominum, ubi res in pejus ruunt, ibi operarii solent opem solertius et promtius offerre, sic in præsenti. Juvenali fuerant commentatores parum felices. vel materiæ se accommodantes, vel ad rem forsan parati; et codices boni sunt rari, immo rarissimi; non tamen defuerunt qui editiones veteres et codices exteros descripserint. Fabricius et Ernestius² editionibus non luxuriant, sed nec sunt aridi; multa et præclara dixerunt de editionibus, etsi quoad codices pæne steriles. De codicibus quos editores singuli, ad opus proprium se accingentes, consuluerint, nullo modo ipsi silent. Quoad editiones, Harwoodus,3 ut mos est, parcus est; et quoad Juvenalem, parcior quam fieri solet, parcior quam ostendisse se debuit. Alii4 vero critici et bibliographi hoc in Marte se præbent alacriores; et inter primos, editor doctissimus, Rupertius, tam de editionibus quam de codicibus exteris, multa, a nobis recusa, nuperrime perfecit egregie. Addas, quod, ex quo tempore editio Rupertiana prodiit, Dibdinus noster, in argumentis de Juvenalis editionibus, sedulo feliciterque se exercuit.5

Sed ad res nostras nunc redeamus, et eundem tramitem, quem præcedens Recensus, calcemus, cursum prosequentes ubi pedem sistit editio Rupertiana.

Vix opus est in limine præmonstrare, cum tam editiones impressæ quam codices Juvenalis et Persii sæpe conjungantur, sæpe separentur, nos etiam simili modo eos tractaturos. Ubi conjunctim inventi fuerint, eos conjunctim describemus; ubi separatim, eos separatim notabimus. Occasionem hoc requirere, omnibus patebit. Prius vero quam editiones, post recensionem prædictam conditas et vulgatas, consideremus, abs re forsan non alienum erit

NOTÆ

² Jo. Alberti Fabricii Biblioth. Lat. cura Ernestii, Lips. 1773.

³ A View of the various editions of the Greek and Roman Classics, with Remarks by Edw. Harwood, D. D.

⁴ Maittarius, De Burius, Audiffredi, Panzerus, et alii.

⁵ Introduction to the knowledge of rare and valuable editions of the Greek and Roman Classics, London, Edit, 3a.

quasdam proprio loco a Rupertio omissas, nunc dare, et in ordinem secundum annos restituere.

Vidit Lector, nobis apud animum fuisse, omnia quæ in editionibus Delphiniis, Bipontinis, et Variorum præstantissima viderentur, quoad tam formam quam materiam, colligere, et in unam quasi familiam congregare: simulque vidit, Rupertium editiones Variorum vehementius reprehendere, non minus posteriorem illam ab Henninio quam priorem a Schrevelio editam. Certe nostro non est in proposito, per fas et nefas defendere editionem Variorum, eo minus quod eam non per omnia ipsi approbemus. At etiam si labores Schrevelii et Henninii, in editione illa declaratos, multum commendaverimus, non deerunt nobis inter eruditos qui summis laudibus eosdem cumulaverint.

Multus proculdubio debetur honos ingenio doctrinæque Rupertii; quem in ornando et illustrando Juvenale quam plurimum præstitisse, omnibus in confesso est. At videat vir cl. ne in nonnullis suo se gladio jugulaverit. Henninium multum vituperat: at tamen idem eum mire laudat, immo ad eum sæpe provocat, eius auctoritate sæpe nixus est, viasque per easdem incessit. Quædam anteliac sæpe vulgata, in prima sua Juvenalis editione, ut crambe repetita, visa sunt. Et si alii multa præbeant de Satira et Satiricis, nonne ille similiter se gessit? Si præcedentes editores largius commentarios suppeditaverint, nonne ille dedit suos, una cum Excursibus, nec parce? Immo ipse in posteriori editione multa correxit, multa omisit, quædam forsan temere; quædam mutavit in pejus;6 adeo ut vereamur ne tela sua in se opusque suum rejiciantur, si vel materiam, vel ordinem, vel dispositionem respiciamus.—'Usus autem eius (editionis Henniniana) dici vix potest quantopere impediatur eo, quod omnia fere quæ complectitur seorsim typis expressa sunt et se invicem excipiunt. Hinc multæ libri paginæ (immo omnes libri Satirarum) ad quemvis versum sunt evolvendæ, non sine magna temporis jactura.'7

NOTÆ

⁶ Æquus Lector utrasque editt. 1803.) consulat, et judicet. Rupertii (n. Lips, 1801. et Gotting. 7 Ed. Rupert. 1803. p. 75.

Rupertius conquestus est, et tamen quæ damnat ipse facit. Nos e contra scholia vel notas singulis paginis subjectas, expectatas et jure optimo expectandas, dedimus (more tam Delphiniæ, quam Variorum Edit.) ut juvenibus idoneas; at simul conatus nostros non tantum juvenibus, sed viris doctis et criticis, spe aptandi et commendandi, multa suo loco exhibuimus, ubi otiose consulerentur et trutinarentur: optima omnia ex optimis colligendi cupidi, multa ex ipso Rupertio, ut statim sub manibus essent, et ad usum hominum curiosiorum parata, contulimus.

Nec miremur si operis bene suscepti et satis admirandi editor cl. captus esset amore, quo viri critici operariorum adjutorum laudibus subtrahere solent, præcedentes deprimendi nimis avidi, ut sua opera clarius et altius erigant. 'Ideoque' (verba hæc sunt Rupertii) 'si inspexeris has editt. breviter a nobis enumeratas, videbis, &c. adeoque desiderari adhuc editionem,' &c.

Sunt etiam, ut audivimus, qui nuper quædam in editionibus Delphiniis reprehenderunt; nimis acriter, ut nos existimamus; et pro certo pravissime, si prorsus in omnibus. Ne vel nos omnes Delphinias, nec in omni parte, summis laudibus prosequimur. At quidem multiplices Delphiniæ editiones, a diversis criticis formatæ, diversis subsidiis suppeditatæ, et diversis temporis periodis promulgatæ, quid mirum, si non omnes eadem prorsus sapiant? Earum editionum multæ doctius illustratæ, et simul utili forma exhibitæ, multum commendandæ sunt. Et si quædam fiant pretiosæ, eo quod raræ, non minus utiles erunt, eo quod multiplicentur, et jaceant pretia. At quidem vituperet qui velit, et quantum placeat; videat ne temere culpam in nos transferat, quippe qui, ut Lectores nostri agnoscent, etiam ab initio declaraverimus, nos non secuturos fore textum Delphiniarum, sed textum qui concinnatissimus et perfectissimus esse judicaretur.—Sed hæc in transitu.

Quod ad editt. Juv. spectat (cetera, ut non nostri officii, præterlapsi, aut leviter tangentes) editionem Bipontinam quam plurimum defecisse notaveramus, et cito nimis per-

scripscramus. Inter enim deliberandum, Rupertium etiam acutius easdem perscrutatum esse, et emendatiores et auctiores reddidisse percepimus. Statuimus igitur ejusdem Reccusum nostrum reddere, et Lectori offerre. Profitetur Rupertius, se'in antiquioribus recensendis diligentiorem fuisse quam in recentioribus: neque enim eam potissimum consilii sui rationem fuisse, omnes ac singulas percensere:' nec quidem nostra est; et multo minus super omnia morari, ubi claudicare vel deficere videatur Rupertius. Et si paucula quædam, et etiam antiqua, ab eo prætermissa paucis denotaverimus, dabit Lector veniam.

In primis, non satis clare, vel etiam recte, designasse edit. Juv. Principem, ut vocatur, 'quæ (ut dicit) in Fol. sine nota loci, anni, et typographi, in lucem prodiit, quamque Roma circa annum 1470. typis excusam esse probabili judicio suspicabatur Maittarius-et Hamberger,' non multis verbis commentabimur: sed ita se rem habere, consulenti Biblioth. Spenc. apparebit; at pro certo aliam hujus generis non omnino descripsit, aliter characteristicas notas proculdubio dedisset, neque aliqua editionum, ab codem viro docto descriptarum, pro hac sumi possit. Hanc edit. vidimus in Bibliotheca nobili Colleg. Magd. apud Oxonienses per amicitiam eruditi Præsidis M. J. Routh, D. D., et satis percepimus, in ipsis artis typographica incunabulis excusam fuisse. Ne moremur Lectorem, indicia non deerant, quibus in sententiam ducti eramus, hunc ipsum librum Magdalensem8 accipi posse pro Juvenalis et Persii, conjunctim, (ut vocant) edit. Principe; et, ut verum fateamur, nihil nobis, magis serio deliberantibus, statim occurrit quod in aliam opinionem nos subito inclinet. Hujus editionis exemplare est inveniendum, nec in Bodl. Bibliotheca, nec in Museo Britann., nec apud Cantabrigienses, nec apud Scotos, nec forsan in ulla alia publica Bibliotheca Britannica. Nec quidem occurrit exemplare inter Romanas aut Italicas

NOTE

⁸ Catal. Hist. Crit. Rom. Editt. a Specimen Hist. Crit. editt. Italica-Joh. Bapt. Andiffredi Romæ 1783. et rum, ab eodem, Romæ, 1794.

Editiones Saculi XV. nec inter cimelia Maphæi Pinelli, ut apparet a Catalogo Baptistæ Audiffredi, et Bibliotheca Pinelliana. Ideoque alia indicia vetustatis prætermittentes, (quorum quidem multa sunt) tetrastichon tantum characteristicum, quod transcripsimus, subjicimus Lectori.—A. P. F. Satyrarum Liber finit feliciter.

Gerhardi Tetrastichon ad Germanos librarios ingenuos.

Ecce tibi Princeps Satyrarum codice parvo Persius! arte nova impressus et ingenue. Felices igitur Alamannos, arte Magistra

Qui studia ornantes fertis in astra gradum. 10

Sed hæc et talia bibliographis, si qui sint curiosiores et accuratiores, relinquenda judicavimus.

Andreæ Galli etiam edit. Ferrariæ excusa, 4to. 1474. a Rupertio non notatur: et duæ vel tres aliæ sine anni nota, in Biblioth. Spenc. notatæ; una etiam ab Audiffredi. 11

Nec Juv. Sat. Paris. apud Guillelmum Rubeum, 4to. 1512.

Angeli Sabini Paradoxis in Juvenalem (Romæ, 1474.) a Rupertio notatis, liceat in transitu hie etiam notare aliud (forsan Paradoxon) cui Titulus, Juvenal in volgar Lingua per Ripa, sine anni nota ut videtur; de quo, ut nihil novimus, nihil ultra titulum indicamus. Sed vide Biblioth. Farmerianam.

NOTÆ

9 Biblioth. Pinelliana, 1789.

10 Hæc apud Oxoniam: Londinum reversi, ad Biblioth. Spencerianam nos contulimus. Rara enim hæc avis, (Magdal. Juv. et Pers.) ut a Præside dignissimo acceperamus, permissione Societ. Magd. nobilissimi illius rariorum librorum collectoris, Comitis de Spencer, ut eam acutius et diligentius inspiceret, et suæ Persii editioni compararet, fidei, pro tempore, olim commissa fnerat. Sine catenis abiit, et sine injuriis rediit, immo arte bibliopegi plumis magis decoratis et ornatis. Et curioso exploratori, qui cam accuratius depic-

tam velit inspicere, consulendumest opus illud splendidissimum cui titulus, 'Bibliotheca Spenceriana, or a descriptive Catalogue of the books printed in the 15th century, and of many valuable first editions in the Library of George John Earl Spencer, by the Rev. Thomas Frognall Dibdin.' Persius Spencerianus (vid. op. ejusd. vol. 11.) pars altera est, nune quidem disjuncta, editionis supra memoratæ, et in Biblioth. Spenc. separatim videnda est.

11 Vid. Specimen Hist. Crit. editt. Ital. sæc. xv. p. 422. Index omnium vocabulorum in Sat. Juv. Paris. 1602. 4to. Biblioth. Bodl.

Satyræ VIII. Juv. cum notis Vorstii, Lips. 1675. 8vo. Biblioth. Bodl.

Nonnullas edd. ætatis recentioris, et formæ levioris ipse notavit (quales sunt Farnabianæ in variis prælis sæpe recusæ, 8vo. et 12mo. et quam sæpissime a Rupertio designatæ, altera Juvenalis et Persii, 12mo. ex officina Tonsoni, altera ex Brindleiana, cum multis aliis); nobis etiam liceat obiter notare hujusce generis ab eo omissas duas vel tres; n. Dubliniensem, 4to. 1746. ob typum nitidum et textum correctum valde laudatam; Glasguensem, ejusdem anni, ob easdem qualitates commendandam, et Birmingensem, 1761. (typis J. Baskerville) editionem 4to. pulchram simul et rarissimam. His addas Juv. et Pers. Amstelod. 8vo. 1726.

At ne supra metam vagemur, hanc rem non ulterius prosequemur, nisi quod notemus Versiones unam et alteram a viro docto omissas, vel non satis recte descriptas.

Inter Verss. Angl., Juvenalis a Rob. Stapleton, Eq. aurato, Anglica versio, 8vo. Oxon. 1644. a Rupertio descripta, sex tantum priores satiras continet: edit. 8vo. Londin. 1647. codem interprete, habet notas, et satiras omnes: edit. Lond. 1660. easdem cum icon. Biblioth. Bodl.

The Satires of Juvenal translated, with explanatory and critical notes, relating to the laws and customs of the Greeks and Romans, Lond. 8vo. 1777. Angl. Pros. et icones exhibet. In una pag. Juv. Lat. in opposita Angl. Subjunguntur satiris variæ sententiæ ex Horatio collectæ, ubi, ut existimat hic interpres, Persius imitatus est Horatium.—Addas Angl. version. 1739.

Inter Italicas, Juv. et Pers. Spiegati in versi volgati con varie annotazione del Camillo Sylvestri di Rovigo, 3 Tom. Venez. 8vo. 1758.—Le Satire di Giunio Giovenali tradotte dal Sylvestri primum prodierunt cum notis eruditis et metaphrasi Hetrusca Patavii, 1711. De hac edit. clare loquitur Rupertius: de illa silet.

Inter Belgicas, Alle de Schimp-Dichton van D. J. Juv. en A. Persius, door verschyde Dichters berymt.

Observat Rupertius, 'Belgico etiam carmine expressas primum singulas Juvenalis satiras, deinde omnes Harlem. 1709. Svo. edidere sodales literariæ Societatis Amstelod. cui symbolum, Nil volentibus arduum.' At si Rupertio edit. jam notatam mens esset indicare, non satis recte indicavit. Forte fortuna penes nos est, et nunc sub manibus, 12 et habet Persium cum Juvenale conjunctum, ut in tit. et mos est Rupertii ubi ambo in cadem editione exprimuntur, cos in eadem notatione describere. Præterea, nihil hic symboli est, Nil volentibus arduum, ni velles Belgici, 'Myn glas loost ras.'

Liber quoad typos et tabulam æneam fronti præfixam nitide est expressus. Subjungitur Præf. Librarii ad Lectorem: Epistola etiam unius ex interpretibus de Satira et Satiricis, et explicatio poëtica æneæ tabulæ fronti præfixæ. Hinc et inde, sed rarissime, notulæ sparguntur; in duobus vel tribus Satiris abundant: similiter fere quoad Persium dicendum sit. Te Haerlem by W. Van Kessel, Boekverkooper, 1709.

Addas Juv. Sat. 8vo. Berlin, 1750. et Gott. 12mo. 1769.

Rupertius desinit a. 1785. (quoad saltem editt.) jure summo Bipontinam editionem, eo tempore vulgatam, multum commendans. Recensu igitur ejus finito recentiores indicare pergimus, sed quam brevissime. Nec quidem petent longum recensum, si Lectores recognoverint Juvenalem obtinuisse per sæculum octavum usque ad præsens tempus nullos interpretes, eos jam descriptos si demas, et unum Parisinum, nisi forsan tales qui editt. repetitas navaverint, vel qui in Versionibus sese exercuerint.—Sed notas nostras breves jam ad Lectores proferimus.

Juv. Satyren; Kallwasser. 8vo. Francofurt. 1790. Et

NOTÆ

12 Inter rariores fortasse videatur. Aliud exemplare non ex biblioth. nec catalogis collegimus: vid. Biblioth. Fagel. Biblioth. Auet. Classicorum Gr. et Lat. Bohte, 1817. ejusdem Ca-

tal. 1819. et Catal. Treuttel et Würtz. Refert Rupertius ad Booksal van Europe, 1695. et ad alium, quos non vidimus; sed utcumque hæc sint, notatio Rupertii deficit. edit. quæ proxima nobis se offert, est hæc ipsa Rupertiana, cui tit. D. J. Juv. Aquin. Sat. xvi. ad optimorum Exemplarium fidem recensitæ, Varietate Lectionum, perpetuoque Commentario illustratæ, et indice uberrimo instructæ, a Ge. Alex. Ruperti. 2 vol. 8vo. Lipsiæ, 1891.

Præter ea, quæ in hoc Tit. apparent, exhibet hæc edit. Codd. Mss. Elenchum, et Commentationes de Vita Juvenalis, de Romanorum Satira et Satiricis Poëtis, horumque princi-

pibus, cum aliis quibusdam.

Non nobis opus est, hanc optimam edit. laudibus magnificis nunc temporis extollere, nec requirit propositi ratio, nos aliquid ei detrahere. Textum correctum, concinnatum, elaboratum jamjam satis pronunciaverunt variæ editt. quæ tam apud exteros quam apud nostrates secundum hanc efformatæ sunt. Quædam omissa in edit. subsequenti nos ægre ferre in pagg. præcedentibus non negavimus; an vero critici viri felicioris ingenii et amplioris doctrinæ nobis consentiant, penes ipsos erit. Ubi superflua circumcidantur, et sphalmata corrigantur, vel nova subsidia adhibeantur, erunt qui sibi doctoque viro gratulentur.

Repetita edit. ab eodem Ge. Alex. Rupertio, Gotting. 1803.—Edit. præsentis rationem verba ipsius Rupertii (sub fin. Observationum de Juvenalis Editt.) melius explicabunt, quam nostra: 'Hanc editionem nunc in compendium redegi, eamque rationem secutus sûm, ut primum tam varias lectiones tantum non omnes, quam pleraque vel veterum scriptorum loca et exempla, vel virorum doctorum observationes, per opera diversa dispersas, resecarem, deinde in commentario perpetuo permulta et circumciderem, et emendarem, et adjicerem, tum nova subsidia, etiam Græca et critica, circumspicerem et adhiberem, denique ipsum poëtæ textum iteratis curis castigarem, ita ut hæc editio nova plane et emendatior videri possit.' Notandum est, Codd. Mss. exterorum Elenchum esse inter ea, quæ in hac Edit. omittuntur.

Juv. et Pers. Sat. Hal. Sax. Syo. 1804.

Juv. et Pers. Sat. cum Lucilii Fragmentis. Vind. 8vo. 1804.

Juy. cum Pers. ex Recens. Henninii. Svo. Manheim. 1806.

Juv. et Pers. cura Hunteri (ejusdem qui Virgil. et Cæsarem accuratissime concinnavit) cum comment. Rupertii et Reineckii, nitide tam quoad typos quam quoad textum correct. 8vo. Edinb. 1806.

Juv. cura Hennin, et Casaubon, 12mo. Nurem, 1807.

Juv. Sat. ad Codd. Parisinos recensitæ, Lectt. Varietatibus, et Comment. perpet. illustravit A. L. Achaintre. 2 vol. Svo. Paris. 1810.

The Original Text of Juvenal and Persius, cleared of the exceptionable passages, with explanatory Notes and introductory Essays, by Edw. Owen, A.M. A new edition, much enlarged. 8vo. Lond. 1810. — Multum commendanda.

Sat. Juy. xvi. Ex edit. Rupert. 32mo. Oxon. 1814.

Juv. Sat. secundum edit. Rupert. accurate concinnatæ, una cum Persio similiter expressæ, secundum editionem Kænig. 12. Lond. 1815.

Juv. Sat. in usum Scholarum. 8vo. Hafniæ, 1816.

D. J. Juv. et A. Pers. Flacc. Sat. ex edd. Rupertii et Kænig. cum Nott. in usum Delphin. In usum Scholarum. 8vo. Lond. 1820. ex Ædibus Valpianis.

Ad hæc, manent pauca de Verss. dicenda.

Les Satires de Juv. traduites par J. Dusaulx. Quatrième édition, corrigée et augmentée de l'éloge historique de Dusaulx, par M. Villentergue. Tomes 2.—De editionibus prioribus hujusce Versionis vid. supra. Hæc edit. comprehendit præfat. pergentem usque ad pag. 42. Discours sur les Satiriques Latins pergit ad p. 212. et cum notes sur le Discours ad p. 250. Pagg. reliquæ horum tom. Juvenalis Sat. sunt repletæ, et notis, quibus uberrime, sed non usque ad tædium, scatent. De l'Imprimerie de Chapelet, 8vo. à Paris, 1803. Eleganter impress.

The Satires of Juvenal, by William Rhodes. 8vo. Oxford, 1801. In versu Runico (rhyme) cum præfat. apta, vita brevi Juvenalis, et notis brev.

The Satires of D. J. Juvenal, translated into English verse (rhyme) by the Rev. William Heath Marsh, A.M. Svo. Lond. 1804. sine notis.

The Satires of Juvenal, translated into Eng. Verse. By W. Giffard, Esq. Svo. maj. Lond. 1806. With Notes and Illustrations. Hee versio primum edita est in 4to. Versio vivida.

Juvenal's Satires, translated into English, 8vo. Lond. 1806. In pros. Ang. cum iconibus.

The Satires of Juvenal, translated and illustrated, by Francis Hodson, Fellow of King's Coll. Cambridge, 4to. Lond. 1807. Hic etiam interpres versu Runico (rhyme) utitur. Singulis sat. præfiguntur copiosa argumenta, et sub finem voluminis notæ multæ.

A new and literal Translation of Juv. and Pers. a new Edit. vid. sup. a Rev. M. Martin. 2 vol. 8vo. Oxon. 1807. Angl. pros. nitide excusa. Cum notis.

The Satires of Juvenal, translated into English Verse, with Notes. By Charles Badham, M. D. Svo. Lond. 1814.

—Versio concinna.

Juvenal and Persius, translated by W. Giffard, Esq. Persius habet similiter Nott. &c. 2 vol. 8vo. 1817.

Hæ sunt omnes verss, quas nobis vidisse et consuluisse contigit.

His addas versionem Germanicam, cui tit. Juv. Satyren, von Otto Graf von Haugwitz, 8vo. 1818.

Nemini expectabitur, inter verss. satirica, quæ, ob materiem, aut vim et severitatem, in Juvenalis morem efformata, appellari possint *Imitationes*, hic inseri debuisse: ob materiem forsan, Boilavii (præcipue ubi vesanos et ineptos poëtas castigat), et ob vim et severitatem, nostri Churchilli; hi enim agmen duxissent. Inter Horatii enim imitatores Alex. Popius est annumerandus. Rupertii ratio

et propositum non in hanc intendebant viam; nec nostra: at quidem, ut variæ satiræ Juvenalis variis interpretibus poëtice versæ et in unum corpus collectæ, (ut a Drydeno nostro cum sociis, et sociis Belgicis, quorum jam mentionem fecimus) jure solent audire Versiones, sic singularum satirarum Juv. Versiones, singulis interpretibus versæ, etsi in nulla Juv. sat. Versione receptæ, eodem nomine debent designari. Multo plures sunt hujusce generis apud nostrates quam quas numerare hic liceat; at ex iis quas nobis vidisse contigit, summi critici, Samuelis Johnsoni, 13 London, et the Vanity of human Wishes; sat. x. D. J. Juv. poëtica Versio ab erudito Gilberto Wakefield, 14 et sat. iv. et xiii. poët. vers. a duce militari Thoma Morris¹⁵ (non festivo illo et feliciter conviviali poëta, sed fratre ejus natu seniori) maxime, ut nobis videtur, notatu dignæ sunt. Ex hoc numero etiam sunt, apud Italicos, Giuv. Satire scelte dal Cesarotti, col testo Lat. Svo. 1805. Et proculdubio multa alia hujusmodi, de quibus nihil audivimus.

Hactenus de Editionibus et Versionibus.—Seguitur Recensus Codicum Mss. Rupertianus.

NOTÆ

13 The Poetical Works of Sam, London, 1795.

Johnson, LL.D. 14 Poetical Translations from the

15 Miscellanies in Prose and Verse,

by Capt. Thomas Morris, London, Ancients, by Gilbert Wakefield, A.B. 1791.

RECENSUS CODICUM MSS.

QUI AD RECENSENDUM JUVENALEM ADHIBITI ET VEL AB ALIIS VEL A NOBIS COLLATI SUNT.

(Memorabimus cos secundum ordinem numerorum, quibus in Var. Lect. designati sunt.)

CODICES THEOD. PULMANNI.

- 2. Noviomagensis.
- 3. Pulmanni.
- 4. Hadr. Junii.
- 5. Miggrodii.

Hi a Pulmanno neque accuratius descripti sunt, neque diligenter collati. Vid. supr. ad edit. Pulmanni Antverp. 1565.

CODICES HENNINIO LAUDATI.

- 6. Jac. Susii.
- 7. Amstelodamensis.

Henninius, qui ipse neque membranis usus est, neque editiones antiquas, præter priorem Stephani, contulit, ad calcem Prolegomen. notabiliores dedit lectiones horum codicum, de quorum indole ne unum quidem verbum addit. Illius lectiones editioni Pulwannianæ (a. 1565.) subjectas, lujus ab Almelovenio excerptas esse dicit. Pulmannus vero quatuor tantum codices, nobis modo laudatos, memoravit, neque Susianum memorare potuit: nam Jac. Susius, doctus Jesuita, et Coadjutor spiritualis, anno demum 1588. Brugis natus est, et a. 1639. mortuus Lovanii.

CODICES P. PITHŒL.

- 8. antiquissimus Budensis.
- 9. Latiniac.

De illo vid. supr. ad edit. Paris. 1585. Alterins codicis lectiones subinde enotavit Pithœus, sed nullam ejus notitiam dedit. Aliorum quoque codicum nonnunquam mentionem fecit: qui tamen utrum scripti fuerint, an editi, dicere non habeo.

XVIII. CODICES NUNC PRIMUM ET TANTUM NON OMNES A NOBIS-COLLATI.

10. Schwarzianus, nunc Altorfinus,

qui olim fuerat Chr. Gottl. Schwarzio, celeberrimo quondam (ab a. 1709, ad 1751.) Prof. Altorfino, et nunc Altorfii in bibliotheca academica servatur. Lectionum ejus specimina dedit Ulr. Seb. Beckius in Obss. philol. in Satyras Juvenalis duas priores, (Altorfii 1732. 4.) ubi pag. 3. monet, codicem esse quartæ formæ membranaceum haud malæ notæ, qui cum Schurzfleischiano mirifice consentiat, et cui scholia quædam tum in calce, tum sparsim in margine Satiræ 1. allita sint. Eundem optime scriptum et conservatum esse, docet auctor Vol. II. Biblioth. Schwarz. Altorf. 1769. et ad Sæculum XIII. refert eum Mannert in Miscellaneis, diplomatici potissimum argumenti, German. scriptis editisque Norimb. 1795. Satiram VII. ex illo venerabilis academiæ Altorf. Senior Will in usum prælectt. suarum typis exprimendam curavit a. 1760. Totum vero codicem una cum quinque editt, antt. (Ven. 1491, 1512, Brix. 1501. Lips. 1504. et Argent. 1527.) a principio ad finem exemplo editionis Bipontinæ comparavit Cl. Nothnagel Norimbergensis A. L. M. qui, ut honore academico ornarctur, Altorfii d. XXII. Jun. a. 1797. publice defenderat xx. Theses ad poësin satiricam spectantes, promiseratque, se propediem emissurum esse Dissertat, quæ varietatem lectionum ex libris illis excerptam contineret; sed paulo post, cum a Cel. Kanig et Mannert Proff. Altorff., quos rogaveram, ut mihi impetrarent usum codicum Norimberg. et Altorfinorum, comperisset, a me editionem Juvenalis parari, iis potissimum auctoribus hoc consilium abjecit, illumque var. lectionum recensum mihi ultro obtulit : quæ generosa Virorum humanissimorum benevolentia nunquam ex animo meo effluet.

11. Schurzsleischianus, s. Vinariensis.

Vid. quæ supra in fine Recensus Editt. Juven. de iis, qui Observationes in Juven. scripsere, et de Conr. Sam. Schurzsleischii Spicilegio Animadverss. diximus.

12. Erlangensis.

Lectiones lujus codicis excerpendas benignissime curavit III. Harlesius. De externa ejus forma non certior factus sum. Quod si tamen omnis illius varietas diligenter notata est, videtur ex bono exemplo transcriptus esse.

13. Ulmensis.

Integram hujus codicis, plane singularis, recensionem debeo humanitati Cl. Veesenmeyeri Prof. Ulm. qui jam specimina quædam lectionum eius var. ediderat a. 1793. in Commentat. historico-critica de Codice Ms. Juvenalis Satiras complectente, et externam ibi indolem illius his verbis descripserat: 'Asservatur, quem diximus, Codex in bibliotheca, quæ ab illustri Schermariorum gente nomen habet. et conditur in editiori summi templi fornice. Continet præter Juvenalis satiras etiam Horatii epistolas, excepta illa ad Pisones scripta, quæ sub Artis Poëticæ appellatione notior est, et Prosperi Aquitanici Poëmatia; de quibus cf. præter alios Leyser in histor. Poëtarum et Poëmatum medii ævi p. 67. Scriptus in pergamena charta, et forma, quam octavam majorem nominant, complicatus constat LXV. foliis, quorum XXIII. Juvenalem exhibent. Quo anno sit exaratus, non adest certum indicium, sed ante medium Sæc. xv. scriptum fuisse, et literarum ductus ostendit, et indicat possessoris nomen. In aversa quidem anterioris tegminis parte conspiciuntur verba: Markwardo de Baldegg Canonico ecclie Meten. quæ sine dubio possessorem innuunt. Baldeggiorum gentem in pago Lucernensi olim floruisse, deprehendimus, quo autem vixerit ævo Markwardus, cum ignarissimis nescimus, ideoque inde nihil certi de tempore possessionis elici potest. Sed ante exordium Juvenalis conspicitur in solio singulari pictura, quæ arma gentilitia refert, clypeum nimirum oblique divisum, cujus dextra pars alba, sinistra nigra cum albicante cornu cervino. Clypeo subscripta sunt sequentia verba: felicis Cantore Thuricen z ppositi Solod. h. e. Felicis Cantoris Thuricensis et Præpositi Solodurensis. Quis iste Felix fuerit, opinamur cruisse; non alium credimus, quam Felicem Hemmerlinum, nobilem Beghardorum oppugnatorem, qui a. 1421. Præpositus Solodurensis, atque a. 1426. Cantor Thuricensis fuerat factus, cujusque ctiam tractatum contra Beghardos et Lollhardos in codice Ms. chartaceo habemus. Cf. Allgem, Histor. Lexicon s. voce Hemmerlen. Cum vero Malleolus circa a. 1456. in vivis esse desiisset, ut plerique scribunt, (in vivis adhuc erat 1459, teste epistola in Codice modo citato invenienda) necesse est, tum temporis Codicem istum jam fuisse conscriptum. Literæ sunt minusculæ Longobardicæ, frequentibus, sed constanti ratione pictis vocum compendiis. Distinctionis notæ nullæ comparent præter punctum, comma, et interrogationis siguum. Prima cujusque Satiræ, loquimur enim tantum

de Juvenalis libro, litera est majuscula rubra, reliquæ versuum initiales atræ, a vocibus, ad quas pertinent, distinctæ, ac duabus inclusæ lineis deorsum ductis, rubro stigmate sunt notatæ. nalis, Horatii, atque Prosperi opera ab una eademque manu scripta. nisi quod a recentiori manu profectæ aut in margine, aut inter lineas explicationes sive glossæ, sed rarissimæ conspiciantur.-Hæc sufficiant ad cognoscendam externam Codicis formam. De interna vero eius ratione in universum præcipiendum videtur, eum esse non magis bonitate, quam singularitate, si ita dicere fas sit, memorabilem. Habet enim quamplurimas lacunas, minime ubique ex homœoteleutia ortas, disjectiones versuum, diductiones, adjectiones. Quæ omnia unde sint orta, admodum est difficile dictu. Fluxisse codicis textum ex admodum lacero exemplari, vix persuademur; unde enim tot mutationes? Aliam autem esse textus recensionem ab ipso profectam Juvenali, quis credet perpendens et Sat. IV. brevitatem in nostro Msto, octo tantum versibus constantis, et mutationum rationem, et veterum Scholiorum silentium. Alium igitur immisisse falcem in Juvenalis messem, vix est, quod dubitemus.— Quo vero de ipsa Codicis ratione constet, deque ea judicandi sit facultas ac pronuntiandi harum rerum amantibus arbitris, liceat afferre Syllogen variantium lectionum, in collatione annotatarum, quam ad editionem, cura M. J. P. Milleri, meritissimi olim Gymnasii nostri Rectoris, Berolini 1749, vulgatam, utpote in his oris facile obviam aut parabilem, instituimus ca, qua fieri potuit, diligentia, ita quidem, ut ne sphalmata quidem scriptoris omittamus, ut vel inde perspiciatur, qua cura, quave incuria ille scripscrit. stinemus de industria consultoque, sententiam nostram de iis ferre, quo habeant juvenes, in quo vires experiantur, etiam in hac humaniorum studiorum parte. Exercitatis vero præire, quid esset aliud, quant noctuas Athenas?'

14-16. Norimbergenses tres,

quos, una cum edit. Lips. 1502., auctore Cl. Mannerto, comparavit Seybold, doctiss. Conr. Gymn. Norimb. Codex primus, membranaceus, idemque antiquissimus emendatissimusque, in splendida bibliotheca Ebneriana asservatur, et mutilus est: desiderantur enim in co Sat. vi. 269—303. viii. 1—63. x. 9—70. xi. 152—208. Margini ejus ascriptæ sunt glossæ, sed literis minutissimis, et nonnuuquam valde pallidis, vel maculatis, vel adeo rasis, quæ eas lectudifficillimas reddunt. Reliqua, quæ ad hunc Codicem spectant,

monere occupavit Mannert in Miscellan. p. 78. 'Ab initio situ vermibusque corruptus, et passim maculis fædatus est. Majore literarum charactere, qui Sæc. XII. adhiberi solebat, perspicue quidem, nec tamen eleganter exaratus. Unciales literæ jam more illius Sæc. degenerant: pro æ plerumque e, raro simpl. e, et ë pro con substituitur; ii cum apicibus, i constanter fere sine puncto legitur, distinctionum signa sunt vulgaria illius ævi!, ; et punctum: lineæ usque quaque stylo ductæ. In duobus foliis penultimis longe alia eaque purior manus, qualis Sæculo XI, propria est, deprehenditur; quam tamen conspicuam faciunt majores inflexiones, crebra ii, simpl. e pro æ, quod interdum occurrit, unciales, cet. In ultimo deinde folio prior redit manus: quod certissimo est argumento, una cum majore scriptura, quæ Sæc. XII. usitatissima erat, minorem quoque eamque rotundiorem superiorum temporum viguisse.' Multæ ejus lectiones sunt bonæ vel memorabiles et singulares, plures tamen sive vulgares sive vitiosæ.

Codices Norimbergenses secundus et tertius (15. 16.) sunt chartacei, et scholiis instructi inter lineas, sed recentes, e Sæc. xv. (v. Mannert l. l.) neque ex optimo ducti exemplo: habent tamen lectiones nonnunquam notabiles et vix alibi obvias. Ille in 4. et nitide in Italia, hic in Fol. et vitiosissime omnium scriptus est.

17—20. Guelpherbytani s. Gudiani quatuor, membranacei, quorum mihi usum perhumaniter concessit Ill. Langer, Ducali bibliothecæ præfectus, et e quibus olim doctus adolesceus Mollweide rogatu Cl. Leistii AA. M. et Gymn. Guelferb. Subr. varietatem lectionis, in Sat. x. obviam, enotaverat, quam inserui Syntagmati Commentatt. philol. (Magazin für Philologen, Brem. 1796. Vol. 1. p. 170. seq.)

17. Gudianus primus, No. 156. notatus, quadrato volumine maj., e bono et vetusto libro, in fine Sæc. XII. vel initio XIII., descriptus. In altera primi folii pagina, præter notam veteris possessoris— 'Liber iste est fratris Reyneri de Capella. orate pro eo'—quædam prorsus aliena leguntur, in altera Juvenalis vita, cui subjuncta est inscriptio, rubra illa et a seriori manu: 'Decimi Junii Juvenalis liber Satyrarum incipit;' cui respondet subscriptio ad calcem voluminis: 'Decimi Junii Juvenalis liber explicuit Satyrarum.' In ipso Codice servatur vulgaris divisio in quinque libros, quæ tamen bis tantum notata et pro argumentis brevibus, quæ reliquis Satiris præfixa sunt, substituta est, in principio Sat. vi. 'Dec. Junii Juvenalis Lib. 1. explicit, incipit 11.' et Sat.

- x. 'D. J. Juv. Expl. Lib. 111. Inc. Iv.' Eadem manus et textum poëtæ scripsit, et scholia, eaque breviora inter lineas, uberiora ad marginem, quæ plerumque vulgaria sunt et parum utilia, vel scholasticorum acumen sapiunt, v. c. ad Sat. I. 11. 'Monicus unus Centanrorum fuit, sic dictus quasi monos, unicus, unus unguis, quod unam tantum ungulam habuit.' ad I. 15. 'Ferulæ usus ideo et in studiis attributus, quod ferula ignea est et fecunda, et Libero patri dicata, qui amator est literarum, cujus sucus tapsia dicitur; et quia plaga ejus plus adurit, quam dolet, et ignea dicimus acuta ingenia: ut ergo discipulos suos ad fervorem studii incitent, et percussos minus lædant, ferulis utuntur.' Qui tamen otio abundant, cos non plane pænitebit, hæc scholia excussisse.
- 18. Gudianus secundus, (No. 119.) ejusdem formæ, sed recentissimus quatnor illorum codicum, et mutilus. Desunt Sat. 1—v1. 168. x11. 125—130. x111. 1—10. 23—40. 53—108. 226—249. x1v. 1—54. 66—83. 268—xv1. 60.
- 19. Gudianus tertius, (No. 304.) formæ octavæ, medio forte Sæc. XIV. scriptus. Inscriptio ejus, minio picta, est: 'Juvenalis Aquinatis liber primus incipit.' In fine legitur: 'τελως, τελως, τελως, Τελως, Ηία Juvenalis habet completos quinque libellos.'
- 20. Gudianus quartus, (No. 53.) formæ, quæ in folio vocatur, sed recentioris quoque ætatis, cum scholiis brevissimis, quæ versibus interscripta sunt. Ætas ejus una cum possessore et librario indicatur subscriptione, que ad calcem libri reperitur: ' Hoc opus Junii Juvenalis satyrici fuit Gregorii not' de Clericatis de Vinc quod scribi fecit per dominum Andream Rectorem ecclesiæ de marano. In millesimo trecentesimo octuagesimo quarto septimæ indictionis.' Scholiis quoque subjecta est hac nota: 'Expliciunt Glosulæ Juvenalis excerptæ de cornuto parisiis regentibus scholas ibi M. petro I. et theodorico et guillelmo acensi; regnante ludovico rege francorum.' Quisnam vero ille Cornutus fuerit, dicere non habeo; nisi forte monachus vel librarius perperam harum glossarum auctorem censuit L. Annæum Cornutum, Stoicum philosophum et grammaticum, Persii et Lucani præceptorem, cui non modo commentarii in Virgilii Æneidem, sed a nonnullis quoque Scholia in Terentium Persiumque tribuuntur.
- 21. et 22. Schönbornenses s. Gaybacenses duo, membranacei, formæ oblongæ et quadratæ,
- qui Gaybaci in tractu Franconiæ Steigerwaldensi, et quidem in bibliotheca Illustriss. Comitis de Schönborn, codicum Mss. copia et

possessoris humanitate celeberrima, servantur. Horum lectiones variantes acceptas refero insigni benevolentiæ Cl. Degen, viri humanissimi et doctissimi, qui specimen earum ipsorumque codicum descriptionem jam dederat in prolusione scholast. quæ inscripta est: Einladungsschrift zum gewöhnl. Herbstexamen—Beitrag zu Nachrichten von alten Handschriften; Onolzbach 1785. 4. unde excerpam, quæ ad rem nostram spectant, quæque pag. 4. 5. et 10. 11. traduntur.

- 21. Schönbornensis s. Gaybacensis primus, præclarus, qui memorabiles ac singulares passim suggerit lectiones, et, quantum nos Jo. Mabillon (de re diplomatica, Lutet. Paris. 1709. fol.) et Chronicon Gottvicense docent, Sæc. XII. scriptus est. Foliis LIV. constat, et marginem spatiumque inter lineas multæ occupant glossæ, quarum plurimæ in prioribus duodecim foliis doctrinam Sæc. XIII. redolent. Membrana magis flava est quam alba, sed bene levigata. Scriptura prodit manum, quæ summa cura tam puritatem quam exactam convenientiam affectabat; admodum quoque perspicua est, etsi atramentum jam passim palluit. Literarum forma majuscula, et ovata magis quam rotunda.
- 22. Schönbornensis s. Gaybacensis alter, sine glossis, bene conservatus, et satis perspicue, medio forsan vel exeunte Sæc. XIII. scriptus. Manipulos habet quinque, quorum tres priores octona, quartus x., et quintus xII. folia complectitur. Membrana est candida et mollis, scriptura autem plane congrua cum specimine illo, quod reperitur in Mabilloni tab. XIV. n. 2. sed paulo minor. Quatuor prioribus Satiris recentior manus brevia præmisit argumenta. Codex ipse non eandem, quam superior, recensionem sequitur, multasque lectiones exhibet tum egregias, tum sibi proprias. In utroque innumera deprehenduntur vocum compendia, et non modo crebræ emendationes secundæ manus, sed aliquot etiam varr. Lectt. notationes.

23. et 24. Gothani duo, membranacei, qui in bibliotheca Ducali extant, et summa Virorum Cel. Geisleri et Doeringii humanitate usibus nostris oblati sunt. Criticus tamen corum usus vel nullus vel exiguus est, cum indocte et recentiori ævo, (alter exeunte forsan Sæc. xiv. alter principio Sæc. xv.) neque ex optimo exemplari descripti sint. Varietas inde decerpta ad solennia fere pravæ scripturæ vitia redit; et, si qua tolerabilis memorabiliorve reperitur lectio, aut'ex errore ea est profecta, aut ex aliis codd.

jam enotata. Ceterum alter Persium Juvenali junctum, et glossas habet, tum inter lineas, tum margini ascriptas, sed parum utiles.

25. Lipsiensis,

membranaceus, et recentioris quoque ætatis, neque tamen nullius momenti, quem cum aliquot editt. antt. (Lips. 1497. et 1507. Ven. 1498. Argent. 1518. Heidelb. 1590.) e biblioth. academ. mihi benevole commodavit Ill. Beck, meo nomine rogatus ab amiciss. Kühnöl, quo neque humaniorem Virum, neque candidiorem terra tulit, neque cui me sit devinctior alter. Eadem manus tum inter lineas, tum in utroque margine multas ascripsit glossas, e quibus tacite quasdam ab Ant. Mancinello transcriptas et pro suis venditatas animadverti. Cf. supr. Recens. Editt. ad Comment. Domitii Calderini ed. a. 1474.

26. Hamburgensis, formæ octavæ,

quem in ipsa bibliotheca senatoria cum edit. Henniniana perhumaniter compararunt S. V. Lichtenstein et Cl. Freudentheil, collega amicissimus, qui eum Sæc. XI. scriptum suspicantur. Sed neque studio librariorum, neque lectionum bonitate insignis est.

27. Kulenkampianus,

membranaceus et ejusdem formæ, eleganterque scriptus, sed recentior, neque magni pretii, etsi lectiones interdum exhibet in aliis membranis nondum repertas. Consentit plerumque cum Lipsiensi, et ex eodem forsan foute fluxit. Fuit olim in præclara b. Kulenkampi bibliotheca; ex qua qui eum emerit ignoro. Paulo vero ante quam hæc Goettingæ vendebatur, illum benignissime ad me misit Ill. Heyne, unicus præceptor meus fautorque generosissimus.

CODEX ROB. STEPH 28. Codex vetustus Rob. Stephani,

cujus variæ lectiones ad calcem edit. Stephani Lutet. 1544. 8. deprehenduntur, quæ bonæ quidem plerumque sunt et ab optimis editoribus receptæ. Sed Stephanus paucas tantum enotavit, (v. c. in Sat. 1x. x. et x11. non nisi unam, in Sat. 111. et x111. binas, in Sat. 11. et v111. trinas) neque ipsum codicem accuratius descripsit.

29. CODEX BASILEENSIS,

e quo varietatem lectionis excerptam dedit Wetstenius in edit. Amstel. 1684. 8. ubi tamen ulterior ejus descriptio frustra quæritur.

ALII CODICES AB ALIIS MEMORATI.

Præter hos, quos jam recensui, codices viri docti passim in com-

mentariis scriptisque suis laudarunt alios, et varias ex iis lectiones; sed paucas tantum, protulerunt, quas ego, quanto fieri potuit, studio congessi.

30. Codex Domitii Calderini,

qui eum in commentariis suis nonnunquam memorat, et certissimae dicit fidei esse ac summæ vetustatis.

31 a. Codex Vallæ

antiquissimus, de quo vid. supr. ad ejus edit. Venet. 1486.

31 b. Alii ejusdem Vallæ codices,

qui in comment. ejus nonnunquam laudantur, sed tam parum distincte, ut nescias, utrum scripti fuerint an editi.

32. Codex Mancinelli unus et alter, quorum is aliquoties mentionem facit in Comm.

33. Codex vetustissimus Lubini, et

34. alter ejusdem,

de quibus vid. supr. ad edit. Hanov. 1603.

35. Codex vetustus Canteri,

36. C. alter ejusdem,

37. C. vetustus Carrionis, et

38. C. alter ejusdem,

e quibus quatuor Codd. Lipsius Heinsiusque passim lectionis varietatem enotarunt.

39. Codex antiquissimus Casp. Barthii, et

40. alter ejusdem,

quorum in Adversariis ejus subinde mentio fit.

41. Codex antiquissimus Plathneri, et . *

42. alter ejusdem,

qui passim laudantur in ejus Lectionibus Juvenalibus, de quibus vid. supr. Recens. Editt. Juven. extr.

43. Codex Divæi antiquus,

unde aliquot lectiones protulit Lipsius in Operibus suis.

44. Codex antiquissimus, et

44 b. alter Vossii, .

qui ab eo in Comment. ad Catullum et al. interdum excitantur.

83. Codex Leidensis, et

84. C. Perizonii,

e quibus aliquot lectiones attulere Nic. Heinsius et Jo. Schrader, ille in Comment. in Ovid., hic in Emendationum Libro, et iu Obss. criticis, quas exemplo Juvenalis Henniuiano alleverat, unde exemplo.

tas ad me misit doctiss. et humaniss. Herbellius, qui nunc Franequeræ commoratur, et de Silio quoque meo bene meritus est.

85. Fragmentum Erlangense

vetustum, quod Sat. vi. 66–197. 264—661. continet, et mecum ab III. Harlesio est communicatum, qui etiam benevole adjunxit edit. Marshall. Lond. 1723. cujus margini ascriptæ sunt variæ lectiones codicis Ms. qui designatur litera E. quem tamen Ebnerianum vel Norimbergensem 1. esse mox animadverti. Fragmentum plerumque consentit cum cod. Norimberg. tertio, sed non paucas quoque lectiones tum alias, tum sibi proprias exhibet, et nonnunquam non spernendas.

Aliis codicibus Mss. usi sunt Salamasius, Scaliger, Nic. Heinsius, Muretus, Schegkius, Mercer, Brodæus, Flavius, Pontanus, Rittershusius, Claverius, Scioppius, et alii: quamque hi in scriptis suis enotarunt ex illis varietatem lectionis, nos quoque passim laudavimus.

Aliorum codicum, qui nondum comparati sunt cum vulgata scriptura, ingens numerus in bibliothecis, non modo publicis, (inpr. Italicis, Gallicis, et Anglicis) sed etiam privatis latet : v. c. in Biblioth. Gersdorfia unus, (v. Ephemerid. liter. Lips. 1710.) in Rhedigeriana duo, (v. Fülleborn. vers. german. Persii p. v.) Senkenbergiana unus, Thom. Jos. Farsetti unus, (v. le Bret Magazin zum Gebrauch der Staaten-und Kirchen-Geschichte, T. IV. n. 1. Francof. 1774.) Comburgensi prope Halam Suevorum duo (v. Intelligenzblatt der Ien. Allg. Lit. Zeit. 1796, N. 153.). Permulti alii memorantur in bibliothecarum catalogis commentariisque virorum doctorum, præcipue in Montfauconii Biblioth. Mss. Præterea variantes viginti codicum lectiones a doctiss. Schwabio Corr. Gymn. Vinar., a quo consilium edendi Juvenalis abjectum est, accepit Cl. Gurlitt, Prof. et Director scholæ Bergensis, qui in literis ad me datis earum propediem in proluss, scholast, divulgandarum Codices illi sunt: duo Zwiccavienses, (quorum alter olim fuit Theod. Pulmanni) Noviomagensis, Miggrodii, Schurzfleischianus s. Vinariensis, duo Hamburgenses, Chemnicensis, quinque Leidenses, (Lugdunensis, Perizon., Philipp. et duo Vossiani, in Catal. Bibl. Leid. p. 325. b. 494. a. 374. a. 373. a. 378. a.) Rottendorfii s. Withofii, Lauhnensis, (qui quondam fuit Christio Prof. Lips., tum Illustriss. de Zech, et deinde Lauhnio, consiliario aulico Tenstadiensi in pago Thuringico) duo Gothani, et tres Argentoratenses. Octo priores a Gottl. Cortio, et quinque Leidenses a Jo. Schradero diligenter olim excussi sunt, quidam vero jam a nobis vel aliis collati, et Argentoratenses non nisi in duabus Satiris prioribus comparati.

Ex tot membranis nondum inspectis novam camque ingentem variarum lectionum, vel potius vitiorum errorumque, molem congeri posse, non est quod dubitemus. Nec tamen crediderim, multum inde ad poëtam nostrum fructus rediturum esse. Nam codices Juvenalis longe maximam partem sunt recentiores neque digni, quibus comparandis quicquam temporis et operæ impendas: et in optimis quoque vix memorabilior aliqua lectio reperietur, quæ non ex aliis jam enotata sit.

Observat Rupertius, ingentem numerum codd. in bibliothecis non modo publicis (inpr. Ital. Gall. et Anglicis) sed privatis latere. De his nihil Rupertius: 'nec multum,' ait, 'inde ad Poëtam nostrum fructus rediturum esse.' At forsan hi codices non minoris saltem sint pretii quam qui ab ipso et doctis ejus Germanicis adjutoribus collati fuerint; et, ut quam paucissimi cum ulla editione Juvenalis comparati sunt, adhuc restat doctis, qui eos examinent, de pretio eorundem statuendum.—De codd. in publicis Britann. bibliothecis latentibus pauca quædam benevole accipiet Lector æquus.

Codices D. J. Juvenalis in Biblioth. Reg. Mus. Britann.

15. A. IV. Cod. chartac. inter alia nominis et ætatis recentioris brevem in Juvenalem commentarium continens, sæculi XII. characteribus sub initio et fine evanescentibus.

15. A. xv. Alius in Juy. Sat. comment. recentior et amplior, ad pag. 237. pergens. Chart. cent. xv.

15. B. xvii. D. J. Juv. Sat. cum Gloss. Cod. vet. cum notis interlinearibus et marginalibus. Membran. cent. xi.

15. B. XVIII. D. J. Juv. cum Gloss. Cod. vet. cum notis interlinearibus et marginalibus.

Biblioth. Harl. varios tenet Juv. codices, usque ad octodecim, quorum plurimi sunt nitide et clare scripti; illumin. quidam chartac. alii membran. sed non valde antiqui, vix supra sæc. xv. pergentes. Ex his unus continet comment. duos, nec breves, in Juv. Sat. et unum in Persium. Chartac. Primus, cum Juv. Sat. Expositione, Vitam etiam Poëtæ complectitur. Inter vero hos codd. recentiores unus et alter numerandus est, qui antiquitatem magis spirat, n. 3872. sæc. XIII. vel XIV. alia cum Juv. Sat. exhibens; 3754. qui Juv. Fragmentum tantum tenet, videlicet sat. primam ad vers. 151. in fol. majori.

Cottoniana nihil, quod ad Juv. spectat, offert: nec Sloaniana, ni forsan velles quasdam ejus satiras Anglice versas, et que nullius sunt pretii, vel saltem præsentis argumenti: de quibus vero, si quid velis, vid. Ayscough. Catal. num-2117. 4457.

Lansdouniana. Hæc, inter quam paucissimos auctores classicos, aliis nonnullis ditissima, unum amplectitur cod. Horatii op. et Juv. et Pers. Sat. tenentem, qui est pulcherrimus, illumin. et membran. non antiqui valde nominis; inter pretiosos tamen et forsan utiles censendus est. Matthiæ Corvini, Hungariæ regis, olim fuit in peculio, ut inscriptio indicat; et post varias fortunas venit in possessionem medici docti et felicis codd. Gr. et Lat. collectoris, Antonii Askew, cujus verba, sub init. cod. conscripta, huc transferre placet: 'Lettres de Critique, de Gisbert Cuper, Amsterdam 1742. pag. 381.—J'ai l'Horace d'Amsterdam. M. Bentley est hardi dans ses conjectures. Je me suis entretenu sur quelques unes, avec un de mes amis, et j'ai un beau Ms. sorti de la bibliothèque d'un Roi Matthias Corvinus, où j'ai trouvé diverses leçons dont ce sçavant Anglois ne fait pas mention.'-Sine notis aut Comment. In hoc codice Persii primus sat. primæ versus sic currit:

Oh! curas hominum! oh! quantum ē mihi in rebus inane! Continet etiam Virgilii Æneid. Bucol. et Georg. eadem manu scripta.

Codices Burneienses.

Codd. Burneienses numerantur octo, quorum plurimi pulchri quoad formam exteriorem, sed non valde antiqui nominis. Varii versus singulorum codd. collati sunt ad pag. H. C. Henninii cum notis Variorum, quæ Lugd. Bat. edita est 1695.

Sub fine unius (191.) scribitur perobscure: 'Die 26 Nov. hora tertia noctis 1464. pontificatus felicissimi domini nostri domini Pauli divina Providentia Papæ sancti anno primo;' et ut videtur a cl. Doct. Burney lucidius iis verbis hæc subscribuntur: 'Paulus II. Venetus prius Petrus Barbus vocatus, nepos Eugenii IV., successit Pio II. A. C. 1464. Hoffmanni Lexicon.'

Codices Oxon. Juvenalis et Persii.

Auctarium: Laud. Lat. 79. Juv. et Pers. illum. membran. Tituli breves Satiris præfiguntur.

Auctar. Laud. Lat. 80. Juv. Sat. chartac. sine notis.

Auctar. Rawlinson. 110. Juv. et Pers. membran. cum notis. Sub finem hæc verba: 'Cod. Ms. comparavi Veronæ, Antonio di Bradich med. Doct. 3 Maii 1698.'

Ludovicus Bourgulfius Nemansensis, exul propter SS. Religionem Domini nostri J. Christi Reformatam, Tiguri 1686.

Hic versus sub finem inscritur:

Explicit *ignotus* per totum Persius orbem: de quo vid. Recensum nostrum Editionum Persii, p. 300.

Auctar. F. 5. 1. Membran. illum. pauca habet scholia.

Auctar. F. 5. 2. Juv. chartac. cod. multum abbreviatus, et cum multis scholiis. Sub fin. hæc verba: 'Explicit per me Petrum de Goude.' Extat ad cundem Erasmi Epistola, a Merula vulgata, et apud eam cod. hic memoratur.

Auctar. F. 5. 4. Juv. et Pers. membran. sine not. Sub init. hæc verba: 'Hoc opus est a me Petro Carmeliano emptum die XIII. Dec. 1491. in civit. Londin. pretio duorum nobilium.' In alio loco, 'ex libris Caroli Hatton;' in alio hi duo versus:

Qui Juvenalis opus, et carmina tacta notabit, Romanos noscet mores et facta pudenda.

Cod. elegans.

Horum codd. plurimi sunt sæc. xiv. et xv. duo vel tres ætatis superioris; et probabile est, si conjicere fas sit, codd. nennullos hic memoratos ut a Ric. Rawlinsono, LL.D. Biblioth. Bodl. donatos, inter eos numerandos esse qui olim proprii erant fratris ejus Thomæ Rawlinson, Arm. de quibus ita Maittaire: 'non citius de Juv. et Pers. edendis tecum communicavi consilium, quam ultro ex bibliotheca tua instructissima sex illius duosque hujus codd. ante a. 1500. excusos suppeditasti.' Maittarii edit. 1716. Hi codd. scripti ex eodem cimelio forsan deriventur.

Codd. D'Orvilliani. x. 1. 2. 8. 9. Mss. ad Poëtas, sive Adversaria, manu, ut videtur, W. Vlamingii, 11. Tom. inter alia tenet (in Tom. 2.) Novas Lectt. e Juv. membran. eru-

tas, pp. 17.

x. 1. 5. 30. inter alia complectitur Juv. 1. 84. 2. Persius 85-190. a. Cod. memb. ff. 100. in 4to. minori.

X. 1. 6. 13. inter alia continet (5.) collationem Juv. cum cod. D'Orvill. pp. 15. X. 2. 4. 22. ut videtur, notas W. Vlamingii in Juvenal. et Horat. Mss. spissas: in 4to.

X. 2. 5. 24. Juv. et Pers. edit. Variorum Amstel. 1684. 8vo. cum Ms. membran. sæc. XIV. Amstelodamensi collatam.

X. 2. 6. 23. tenet Juv. et Pers. cum comment. vet. Sanctandri 1690. 8vo. sat. duas priores cum Mss. collatas, et Gloss. J. et P. aliquantum e Ms. auetas.

Notitia præcedens de codd. D'Orvillianis ad Catal. codd. Mss. et Impress. cum nott. Mss. olim D'Orvill. a viro Græce et Latine callentissimo, Thoma Gaisford, Gr. Ling. Profess. apud Oxon. exaratum, referenda est. E Typogr. Clarend. 1806.

Codd. Canonici. Inter hos undecim, si recte legerimus, codd. Juv. vel Juv. et Pers. videndi sunt: sed non in ordinem adhuc redacti. Quædam nobis leviter inspecta prætermittimus, vix ultra Titulos hic progressuri.

Canonici Lat. 36. Hic solus, ni fallimur, inter omnes Canon. Juv. imperfectus: incipit, 'Doctus et ad calicem,' &c. Chartac. cum schol.—37. Membran. cum plurimis nott.—38. Juv. sine Pers. chartac. cum nott. interlin. et paucis marginal. Explicit cum sat. quindecima.—39. Cum Juv. habet pauca Ovidii. 'Explicit cum satira quindecima.—40. 41. 42. 43. 44. 45. 46.

Unus vel duo horum codd. dat annum (cent. xv.) in quo exarati sunt.

Inter codices Ashmoleanos Oxon. censetur, 'M. Magni Annotationes in Juv. sat. 10.' anni 1588. 4to. Ex num. 7012. in Catal. Mss. Angl. et Hib. p. 321.

Colleg. Baliol. inter codd. habet cod. chartac. Juv. Sat. continentem varias collationes ad pagg. edit. H. C. Henninii, cum notis Variorum, quæ Lugd. Bat. edita est 1695.

Corp. Christi Coll. bibliotheca codices antiquos et eximios quam plurimos retinet; quorum paucos, n. classicorum Latinorum, per duorum virorum doctorum hujusce Societatis benevolentiam, nuper inspeximus; at easu quodam, qui sæpe accidit, Juvenalem tantum vidimus: at videbatur cod. antiquior, et dignus qui magis otiose consuleretur. Habet Comment. ut etiam Persius, qui subjungitur. Fol. comitantibus aliis nonnullis.

Codd. Cantab.

In biblioth. pub. Juv. Satyra. N. 2562.

In eadem biblioth, multi sunt libri impressi cum notis Mss.: illi præcipue qui notas manu viri docti, Johannis Taylor, LL.D., exaratas exhibent. Hi ab eodem legati Antonio Askew, M. D., cum aliis qui olim inter cimelia Doctorum Taylor et Askew crant positi, e biblioth. Askeuiana redemti, 16 in publ. Libr. Cantab. asservantur.

Trin. Coll. In biblioth. Thomae Gale, viri ob varia

NOTÆ

16 Dyer's Hist. of the University Askeuianam Rariss. Libr. impress. and Colleges of Cambridge. Vol. 2d. 1775. et Biblioth. Ask. Mss. 1785. pp. 382-3-4. et compares Biblioth.

opera classica, historica, et antiquaria celeberrimi, erant olim quam plurimi codd. multum æstimati, et inter codd. Græcos et Latinos duo Juv. et Persii unus.¹⁷ Hos omnes filio suo natu maximo, Rogero, moriens legavit Thomas, et Rogerus Collegio Trin. ubi pater et filius educati fuerant.

Ambo igitur hi codd. Juv. Trin. coll. numerandi sunt inter Galeanos; quorum unus, literis Saxon. minoribus scriptus, circa 1x. vel x. cent. habet Persium conjunctim. Alter, sine Persio, est etiam antiquus. Ambo membranacei, cum notis copiosis, et pretiosi.

Aul. Pembrok. biblioth. possidet unum cod. Ms. Juv. et Persii Sat. circa sæc. xI. vel xII. Juvenali desunt multæ pagg. Incipit ad vs. 111. Sat. Iv. Persius est perfectus. Ambo membran. cum notis plurimis.

Codices Ecclesiæ Cathedralis Vigorniensis.

Biblioth. Ecclesiæ Cathedralis Vigorniensis (in domo spatiosa quæ vocatur The Chapter House) multos libros impressos rariores et codd. antiquos habet; inter quos sunt Lat. classici ad numerum fortasse sex vel septem. Ibi nuper a librario, Rev. Domino Clarke, ut olim ab aliis, benevole excepti, cod. (in fol.) Juv. et Pers. cum aliis complectentem inspeximus, et paucula quædam denotavimus: cod. vero antiquitatem sapit.

Codex D. J. Juv. Scotus.

Apud biblioth. quæ vocatur Advocatorum, Edinburgi, est cod. Ms. Juv. membran. 4to. circa cent. xiv. qui olim erat Jacobi Balfour, Eq. Aur., in rebus antiquis multum exercitati, et ob Annales Scotiæ, ab eo elaboratos et promulgatos, Scotis plurimum colendi.

NOTÆ

17 Ibid. vol. 11. p. 301. et Catal. Gale, tom. 11. p. 185. Mss. Angl. et Hib. inter codd. T.

INDEX

RERUM ET VERBORUM

IN

JUVENALEM.

(Multa res ac voces non nisi in Var. Lectt. quarenda sunt.)

A PRÆCONE vocari i, 99 a facie jactare manus iii, 106 a fronte videbis Andromachen vi, 503 a matre adhuc rubentem vii, 196 a carbone et forcipibus ad rhetora misit x, 131 a Pyrrha, quamquam omnia syrmata volvas, nullus apud tragicos populus facit scelus xv, 30

Ab octava bibit i, 49 ab ipsis ili-

bus vis frater v, 135

Abaci ornamentum sex urceoli iii,

Abditus latet vi, 237

Abdomine tardus venter iv, 107 porcæ placant Bonam Deam ii, 86

Abeant in ventres novalia xiv, 149 in domos vi, 312 clientes vestibulis i, 132 abit tristis vi, 128 abi securus xiv, 213

Abicit hune in mare xv, 17 Abies longa cornscat iii, 255

Ablegandæ Tiberim ultra mercis xiv, 202

Ábluet caput vorticibus vi, 523 Abnego nummos xiii, 94

Abnuat veniam culpæ vi, 540 dare veniam xv. 104

veniam xv, 104
Abollæ majoris facinus iii, 115
rapta iv, 76

Abortivo non est opus vi, 368 abortivis fœcundam vulvam solvere ii, 32

Abreptum catena xiii, 175 Abrumpere carnem Phrygio more ii, 116 abrupta jugis saxa vi, 649 stamine xiv, 250

Abscindere carnem Phrygio more

ii, 116

Abscondit quas partes sinus ix, 33 abscondere tenebræ cælum nube xii, 18 frontem galea viii, 203 crinem galero vi, 120

Absolvitur nemo nocens se judice

xiii, 3

Absorbuit multorum ietus resupina

jacens vi, 126

Abstinct concubitu vi, 535 animalibus mensa, et Pythagoras xv, 11, 173 his verbis mancipium nudum stans fornice xi, 171 abstinuit carne suilla pater xiv, 99 abstincas damnadis xiv, 38

Absum—abest nullum numen, si strudentia x, 365 nullum crimen vi, 294 absit ab illo dedecus hoc iv, 130 quis tam procul ab Urbe xvi,

25 absenti petit i, 123

Absumto toto corpore xv, 91 Abundat vicus obseœnis ii, 8

Accedente nova, si quam dabat hostia, carne xi, 85

Accersere s. arcessere summam perituram xi, 17

Acci subligar vi, 70

Accidit Catullo similis fortuna xii,

Accipimus aliquando pingues lacernas ix, 31 accipiunt labra cibum digitis alienis x, 229 quantum in legione Tribuni, donat Catienæ iii, 132, accipiet te rectorem provincia viii, 88 uxorem vi, 76 mercedem i, 42 calcem iii, 295 endromidem iii, 103 rude vi, 113 te Gallia vii, 147 accipere gibbum cuperet x, 295 accipe, et istud fermentum tibi habe iii, 187 accipe privatis majora focis iv, 65 nunc artes vii, 36 protinus, quod do vii, 165 aurum vii, 243 coronas xii, 88 accipe, quæ valeat xiii, accipe ceras xiv, 191 accipe, quod exemplum feritas produxerit xv, 31 acceptæ cientæ xiii, 186 accepto damno xiii, 129 acceptissima divitibus gens iii, 58

Accurrit jam, qui marmora donet

iii, 215

Accusator i, 161. xiii, 187

Accuset Clodius mechos ii, 27 Manilia, si rea non est vi, 243 accusare qui potest Verrem tempore quo

vult, carus erit Verri iii, 54

Acer et indomitus ii, 77 Antilochus x, 252 acre malum vi, 109 Falernum xiii, 216 acres urticæ ii, 165 acribus exemplis clandere aliquem xiv, 322 acrior illo (creditore) vii, 109 impetus xv, 62

Acerbum funus non est luxuriæ xi, 44 clamor xiv, 54 strepitus xiv, 18 acerbi omnis impatiens vii, 57

Accrsecomes viii, 128

Acervus ingens nummorum stabat viii, 100 glandis major xiii, 57 acervo pleno semper tollitur vi, 364 e medio Fortunæ ductus casus xiii, 10

Acestes quot vixerit annos, quot Siculus Phrygibus vini donaverit ur-

nas vii, 235

Aceto montem rupit Hannibal x, 153 Phario madentis xiii, 85 cujus tumes iii, 292

Achææ fæcis quota portio iii, 61

Achilles percussus nulli gravis est i, 163 ut vicit Pelea xiv, 214 jam grandis metuens virgæ cantabat patriis in montibus vii, 210 eum raptum luget Peleus x, 256 Achillis lugentis amicum noctem patitur iii, 279 Achilli Æacidæ malo similis sis, Vulcaniaque arma capessas, quam te Thersitæ similem producat Achilles viii, 270, 271 Achillis loricam non poscit Thersites, in quase traducebat Ulixes xi, 30

Acies lata Polyphemi ix, 65 pue-

riles exercere xv, 60

Acilius Glabrio ejusque filins iv,

Acœnitus vii, 218

Acœnonætus, rectius Acœnonoëtus vii, 218

Aconita dedit patruis i, 158 paravi pneris vi, 639 miscuit propinquis viii, 219 nulla bibuntur fictilibus x,

Acquirere divitias crimine omni xiv, 238 terra marique xiv, 223 acquirendi votum insatiabile xiv, 125 artificem egregium xiv, 115

Acta v. Agere

Actiaca carina ii, 109

Actor Aruncus s. Auruncus ii, 100 Acumen priscum iv, 102

Acus obliqua ii, 94 emerita acu cessat matrona vi, 498

Acuta prora v, 89 unguis v, 41 Ad arani Lugdunensem dicturus rhetor i, 44 ad summam iii, 79 ad cantum galli secundi quod facit ix, 107 ad omnes occursus hominum x, ad aram Martis obvins mi fuit x, 47 ad templa et compita positis mensis xv, 42 ad conspectum cœnæ x, 230 ad omnia fulgura pallent xiii.

223

Adamas notissimus, et Beronices in digito factus pretiosior vi, 156

Adde, quod xiv, 114. xv, 47 addi-

tur imperiis Hispania x, 151

Adeo tot fata iii, 274 senuerunt Jupiter et Mars vi, 59 indulgent sibi latius ipsi xiv, 234 usque adeo, v. Usque

Adhibet nec multos ii, 135 neg-

lectum clientem v, 16

Adhac levis iii, 111 rubentem a matre vii, 196 si quid est, quod fremat viii, 36 adhuc uno asse partam colit Minervam x, 116

Adimit mihi campum vicinus xvi,

Adipata livida vi, 631

Adjuncta cothurnis (mulier) vi.

Adjutor caligatus veniam iii, 322 Adjuvat aër xii, 42 adjuta nullis

cothurnis vi, 506 Admirabile spatium rhombi iv, 39

admirabilis improbitas illo avo xiii, 53 Admirari tantum vii, 31 admirandis lacertis x, 11

Admiratio minor debetur monštris vi, 616

Admittimus si verum iii, 171

mittunt quæ meritoria somnum iii, 235 admisit quid Psecas vi, 494 quod facinus x, 255 scelus x, 340. xiii, 237 mucronem longi cultri xiv, 217 admitte viros vi, 329 admissa spectant opsonia iv, 64 admittentia non duas curas pectora vii, 65 non morsum frusta v, 69

Admovet pudor stimulos odio x, 329 barbatos magistros xiv, 12 admoveas his ipsum licet ii, 148 admotum pedibus vi, 427 admota lanis (mulier) vi, 497 admota Nilo Africa x, 149 Admoto tauro viii, 82

Adolesco-adultæ virginis funus

xv, 138

Adoperta cucullo tempora viii, 145 Adorat crocodilon xv, 2 nil præter nubes xiv, 97 frictum s. fluctum Medullinæ crissantis vi, 322 pauper pugnis concisus, ut liceat paucis cum dentibus inde reverti iii, 300 adora Tarpeium limen vi, 47 adoratum populo caput x, 62 adoranda rubigo xiii, 148

Adriacus rhombus iv, 39

Adsum ego prior i, 102 adest quoque venter Montani iv, 107 vocatus minister v, 63 quis testis vi, 220 ventus non multum fortior modica aura xii, 67 quisquis socius x, 254 adsunt ova cum ipsis matribus xi, 71 adsint pueri cum tabula ix, 40

Advehere lagenas xiv, 271 advehi Romam vento iii, 83 advectæ se-

creta palatia Matris ix, 23

Adventum Septembris et Austri

metuere vi, 518

Adversum per montem currere v, 77 adversis urgentibns xii, 53 Dis genitus x, 129 fatis clauditur cum eo simia innoxia xiii, 156

Adulator cæcus iv, 116

Adulandi prindentissima gens Græca iii, 86 ars iii, 41, 42, 86 sq. 100 sq.

Adulter abditus vi, 237 nocturmis viii, 144 publicus x, 311 matronae dilectæ x, 318 prætextatus i, 78 tragico nuper pollutus concubitu ii, 29 quæ mittit, quæ mandat, ferre ad nuptam iii, 45 tantum spernatur delicias viduæ iv, 4 jam dormit vi, 329 quis amet, quis diripiatur vi, 404 in multis domibus servavit conjugium jam pæne solutum ix, 80 pænas metuet, quas mariti irati exigunt x, 312 sq.

Adultera Largæ filia xiv, 25 Adulterium turpe xi, 175 ejus pænæ legibus sancitæ i, 55 et consuetæ x, 312 sq. adulteria in hortis ac templis commissa vi, 488 sq.

Aduncos ungues v, 41 Advocat Archigenen vi, 236 Advolat inde vi, 226 Adyti vox xiii, 205 Æacidæ similis viii, 270 Æacus torqueat umbras i, 9

Ædes Maculonis vii, 40 egregias Lateranorum x, 17 flagrans Vestæ iii, 139 Fortunæ et Herculis xiv, 90 Isidis vi, 528 conducere iii, 31 ipse tanquam incenderit suas iii, 222 quas emerit iv, 7 æde Musarum et Apollinis relicta ipse facit versus vii, 37

Ædienla viii, 111

Ædificator Cetronius xiv, 86

Ædificare carinas x, 264 domos xv, 153 caput altum compagibus vi, 503 Ædilis pannosus vacuis Ulubris de

Ædilis painosus vacuis Ulubris de mensura jus dicit, et vasa minora frangit x, 102 Ædilibus quando in consilio est pauper iii, 162 summis illic sufficient tunicæ albæ iii, 179

Ægæi maris rupes, Seriphus xiii, 246 Ægæi pater Neptunus xiii, 81

Æger plurimns hic vigilando moritur iii, 232 solaque libidine fortis iv, 3 si evaserit Libitinam xii, 122 ægri inguinis cauities x, 207 ægram et clandentem oculos gallinam quis impendat amico tam sterili xii, 95 ægro in corde senescit consnetudo vii, 52 in corpore latentis animi ix, 18 ægri dubii majoribus curentur medicis xiii, 124 veteris ix, 16 nocentes xiii, 234 sperantes quartanam iv, 57 ægros quot occiderit Themison auctumno uno x, 221

Ægrotante viro vi, 389

Ægyptius nescio quis i, 130 Ægyptiorum mimina animalia, arbores ac plantæ, sed alia aliis locis culta, unde sæpe odinm, rixa et bellum xv, 1 sqq. mollities, inpr. Alexandrinorum et Canopitarum xv, 44 sq. 126 sq. phaseli fictiles et cymbæ papyraccæ in Nilo xv, 127, 128

Ægyptus demens, horrida, sævior ara Mæotide xv, 2, 45, 116 qualia portenta colat xv, 1 sq. lanatis animalibus abstinet xv, 11 Ægypti finis vi, 527 numina non ubivis culta xv,

2 sq

Ælia pauper diligit exodiarium s. Atellanum vi, 72

Ælii nominis quædam vi, 385 Æluros colunt Ægyptii xv, 7 Æmilianos stantes in curribus viii, 3 Æmilias (cansidicus dives) vii, 124 pons vi, 32

Æmo mollius dicere vi, 198 Æmula Picenis mala xi, 74

Aënea lampas iii, 285 aëneus currus vii, 125 Jupiter xiii, 115

Æneas parvulus ludit tibi aula v, 139 Æneæ coxam quo pondere percussit Tydides xv, 67 Æneas et Tiryuthius, Evandri hospites; ille minor hoc, et ipse tamen contingens sanguine cœlum: alter aquis, alter flammis ad sidera missus xi, 61 sq. juvenis prælatus Iarbæ, zelotypo, in vaginæ fronte solebat ponere gemmas v, 45 Ænean Rutulumque committere i, 162

Ænigmata legum viii, 50

Aëno toto Cosmi mergi viii, 86 ardenti decoxit xv, 81

Æoliis rupibus i, 8 carcere x, 181

utribus xv, 20 Æquales habitus rusticorum iii,

177

Æquat adulator colluminyalidi cervicibus Herculis iii, 88 mullus paribus

vicibus Herculis iii, 88 mullus paribus sestertia libris iv, 16 virtus palmam natalibus vi, 323 æquare voluptati queas nulla theatra xiv, 257 æquanda pericula rebus xiv, 314

Æquor tollunt nimbi i, 81 in æquore ejus pulvis primus viii, 61 æquore toto quicquid conspicuum est, res fisci est iv, 54 æquora Gætula xiv, 279 inclusa molibus xii, 75

Æqua Dis potestas iv, 72 lábor xvi, 56 ibi libertas viii, 177 et æquo flagrantior non debet esse dolor viri xiii,

Aër Bæticus xii, 42 summus vertitur vi, 99 per aëra raptus fertur a grue xiii, 169 aëra sorbet sanna vi, 306 aëre sub crasso nasci x, 50 sub aëre texit viii, 43

Ærata arca xiv, 259

Ærca frons parvis lectis xi, 96 Ærugine cum tota follis xiii, 61

Ærmanæ Herculis x, 360 cumulus

iii, 210

Æs minutum vi, 546 paternum xi, 39 æris inops vii, 61 ære sno custodire animam servi ix, 122 ære recto cantare ii, 118 qui ære nondum lavantur pueri ii, 152 ære paterno ac rebus in ventrem mersis xi, 39 ære domare custodes vi, 235 æra rhetoris vii, 217 castrorum mereri xvi, 55 poposeit meretrix Angusta vi,

as viii, 3 125 fatigare vi, 442

Æstivum anrum i, 28 tonat xiv, 295 æstivam conchem xiv, 131

Æstuo ii, 71 si dixeris, sudat iii, 103 æstuat cui occultis fervens animus iii, 50 infelix angusto limite mundi x, 169

Ætas defluit vii, 32 (mundi) nona agitur xiii, 28 aurea vi, 1 sq. argentea vi, 14 sq. ferren vi, 23 sq. hæc valet scenrum præstare Neronem viii, 171 digna supercilio v, 61 Metelli xv, 109 ætate fracti xiv, 161 minores vi, 499

Æthiopis fortasse pater esses vi, 600 Æthiopem albus derideat ii, 23 cycnum vocamus viii, 33 Æthiopum

populos x, 150

Ævi cjúsdem iv, 94 ævo frigidus vi, 325 tam longo x, 255 illo admirabilis improbitas xiii, 53 nostro xv, 32

Affari sic possem parentem xiv, 211

Affectat Venerem sine viribus x, 209 spolium ii, 106 protegere causam xi, 33

Affectus mutuus xv, 150 hospitis viii, 161 hæc dabit vi, 214 affectibus similis si res esset xii, 10

Affert partem xiv, 78 quemvis hominem ad nos iii, 75 grande supercilium cum magnis virtutibus vi, 168 magicos cautus vi, 610 quid ille contra ix, 91 præsidia ultima xii, 56 annus tibi sexagesimus aquilam locupletem xiv, 198 honestum consilium iv, 85 affertur tibi pallidus caulis v, 87 afferri jubebit thoraca v, 144

Afficit ille animos vii, 85 afficinnt verbera illos pænis viii, 268 quem mire inscripta ergastula xiv, 24

Affigit ceras ix, 149 affixus custos v, 40 affixa troparis lorica x, 133

Affirmat quis, nil actum vi, 58
Afræ avis xi, 142 sorores v, 152
gallinæ xiii, 141 Afrorum epimenia
vii, 120 Afros quod tutos facit oleum
a serpentibus v, 91 tennes discinxerit Marins viii, 120

Africa nutricula causidicorum vii, 149 percussa Mauro oceano Niloque admota x, 148 horreum Romanorum

viii, 118

Agamemnona mugire credit Ajax xiv, 286 Agamemnonida crimen viii, 215

Agamemnonida erimen viii, 215 Aganippes vallibus vii, 6 Agathyrsi immanes xv, 125 Agave intacta Paridi vii, 87 Agellus paternus vi, 57 captus viii,

109

Ager Trifolinus ix, 56 Laurens i, 107 Tiburtinus xi, 65 Turni xii, 105 regis Superhi vi, 525 cultus xiv, 159 agrum fodere ix, 45 in agro nt vixit vi, 56 agri venales xiv, 151 gelidi iii, 322 hie modus nunc non sufficit horto nostro xiv, 172 jugera quot possidet iii, 141 agros tanti vendit provincia, sed majores Apulia iv, 26 agrorum sterilitas et incommoda quomodo arceri credebantur xi, 97

Aggeris moles xvi, 26 aggere sub ventoso texit viii, 43 in eo rodere malum v, 153 in aggere et circo positum est fatum plebeium vi. 588

Agilis Lupereus ii, 142

Agitas illud xiv, 68 risu pulmonem x, 33 quid plus in pectore illo vi, 251 mentes furor xiv, 284 veras lites vii, 168 clumem ii, 21 agitant genuinum frusta v, 69 quid toto die vi, 475 non agitem ego hæe i, 52

Agmine magno, longo, iii, 244. x, 45 facto migrare iii, 162 facto morborum omne genus circumsilit x, 218 circumducto captivorum x, 280 agmina cuncta iii, 258 xv, 56

Agna aperta pallere vi, 392 coronata lustrari xiii, 63 Eugauea mollior viii, 15 nivea, cæsa Junoni xii, 3

Agnosco procerém viii, 26 non agnoscit vultum amici x, 234 agnosci incipit vi, 468 agnitus accipies i, 99 agnoscendus tota fugit arena viii, 206

Agnum bos ederet ii, 123

Agit uxorem comædus iii, 94 intra viscera penem ix, 43 phasma Catulli viii, 186 pacem tigris cum tigride xv, 163 mimum xiii, 110 grassator rem ferro iii, 305 hoc, nt doleas v, 157 vii, 48 equitem vernam ix, 9 pluris Paulus vii, 122, 143 sq. reolum viii, 187 nihil futuræ laudis viii, 76 scil. cansas ii, 71 vii, 122, 143 xiii, 32 xvi, 49 res pacis xiv, 72 agunt cum remige iv, 49 quid agant venti i, 9 Seres vi, 403 quid agas, cum te furiosus cogat et idem fortior iii, 291 quid agas, cum dira et fædior omni crimine persona est iv, 14 non est, quid agam bruma spirante ix, 67 agitur nunc res pulmone rubetæ vi, 659 res vera iv, 35 nona ætas xiii, 28 genialis dies iv, 66 discrimen famæ vi, 500 sacrum vi, 336 quod nunc exemplum xv, 97 quid apud vos vi, 395 agite hoc, o juvenes vii, 20 actum nil in montibus vi, 58 faleibus xiv, 149 nihil est, nisi x, 155 acta legere vii, 104 in acta referri ii, 136 actorum libri ix, 84

Agrestem falcem sumsit Saturnus xiii, 39

Agriculturæ præstantia et laus xiv, 71, 179 sq.

Agrippa dedit gemmam sorori vi,

Agrippina boletum dedit Claudio i, 69, 70. v, 147. vi, 617 sq. frequenter eur abortum fecerit ii, 29

Aheneus, v Aëneus

Ajax pallidus surgit (causidicus) vii, 115 victus pænas exigit (Tiberius) x, 84 bove percusso Agamemnona mugire credit xiv, 286 præteriit Telamonem xiv, 213 quales lapides (torsit) et Turnus xv, 65

Alas exuit Dædalus fatigatas iii, 25 graudes miratur Lælius xiv, 195. velleudas præbere xi, 157 alis madidis cantat Sostratus x, 178

Alabanda, Asiæ minoris opp. iii, 70 Alabarches quis, et unde sit dictus i, 130

Alapas Mamercorum ridere viii,

Alba diruta iv, 61. Albæ Longæ et Albano monti nomen dedit candida serofa xii, 71 sq.

Albana arx Domitiani iv, 61, 145 xiii, 214. montes v, 33 arena iv, 100 vina v, 33 xiii, 214

Albeolos v. Alveolos

Albina iii, 130 Albiolos v. Alveolos

Albus corvus vii, 202 derideat Æthiopem ii, 23 crinis ii, 112 alba serofa vi, 177 omenta xiii, 117 tunica iii, 179 stamen xii, 65 albæ gallinæ filius xiii, 141 albi pedes servorum i, 111

Alcestin subcuntem fata mariti vi, 652

Alcinoo narrat Ulixes super cœnam tale facinus xv, 15

Aleyonem Bacchi vii, 12

Alea quando hos animos i, 88 pernox luditur viii, 10 damnosa xiv, 4 turpis xi, 174

Alexander sensit, quam felix Diogenes xiv, 311 Alexandro, Pellwo juveni, unus non sufficit orbis—Cum tamen a figulis munitam intraverit urbem, sarcophago contentus erit x, 168 sq.

Algæ inquisitores iv, 48

Alget probitas i, 74 sol vii, 183 Alienum vultum sumere iii, 105 lectum concutere vi, 21 aliena sumitur arca iii, 181 vivere quadra v, 2 pecunia quas Veneres habeat xiii, 34 membra lacerabaut xv, 102 sibi nulla mala credat vir bonus xv, 142

alieno lassus aratro viii, 246
Alimentis talibus produxere ani-

mas xv, 93

Alimonia eadem quærunt pulli xiv,

Aliptes callidus iii, 76. vi, 422 digitos impressit criste, ac summum dominæ femur exclamare coëgit vi, 422 Aliquando salutes iii, 184 prospi-

ciunt viri vi, 360 lacernas ix, 28

Aliquis s, aliquid si vis esse i, 74 aliquid est, sese fecisse dominum unius lacertæ iii, 230 aliquid s, aliquos esse Manes ii, 149 aliquid præclarum Euphranoris iii, 217 Albanis de montibus bibet v, 33 de clunibus apri dabit v, 167 lignorum vii, 24 fecit, propter quod nobilis esses viii, 41 da, quod titulis incidere possim viii, 68 aliquid magnum quos decerct viii, 263 aliquid quando ego figam, quo sit mihi senectus tuta ix, 139 de sanguine gustat xv, 92 aliquo cum percussore viii, 173

Aliter non dormire poterit iii, 281 tune vivebant homines vi, 11 non

quam si cet. vi, 619

Aliud anne tunc præfecti iv, 78 aliam famem iv, 138 aquam potatis v, 52 alias facies xv, 57

Allobrogici Fabii viii, 13

Allobroga Ciceronem dixit vii, 214 Alnus gurgitis cœuosi (Stygis) iii,

266

Aloes plus quam mellis vi, 181

Alpes per savas curre x, 166 Alpem nivemque opposuit natura (Hannibali); sed diduxit scopulos, et montem rupit aceto x, 152 in Alpibus quis miratur tumidum guttur xiii, 162

Alpha ante et beta xiv, 209

Altaria Jovis viii, 156 tot pono pro reditu xii, 94 tangunt intrepidi xiii, 89 altaribus hanc dabit xii, 119

Alte nutant plaustra iii, 256
Alter si fecisset idem, caderet
iv, 11 Lentulus quis nunc crit vii,

95 puer emendus erit ix, 66 de sapientibus x, 28 contrarius flebat x, 30 unus et alter forsitau hæc spernaut 14, 33 altera plaustra pinum velunt iii, 255 altera Gallia vii, 16 major spes superest ix, 133 cœua amplior xiv, 170 flet crás domus xiv, 309 alterius sexus figuram vi, 341 sexus major voluptas xi, 167 partis damnum x, 210

Alternum latus puppis evertunt undæ xii, 31 alterna jurgia habet lec-

tus vi, 268

Altilis minor ad nos venit v, 168

par anseribus, gallina v, 114

Altum dormire i, 16 cothurnum Satira sumit vi, 634 caput ædificare compagibus vi, 503 stemma Drusorum viii, 40 alto perone xiv, 185 altæ nutant abies et pinus iii, 256 altæ caligantesque fenestræ vi, 31 alta Sicyone iii, 69 alta dolia vi, 431 culmina villarum xiv, 88 deducere sella iii, 136 testa paretur iv, 131 nomina vi, 385 viii, 131 alti somni rumpuntur vi, 415 quadrijuges vii, 125 altos amnes defecisse x, 176 altis domibus Fortuna hos porrigit vi, 607 navibus viii, 106 curribus exstantem Prætorem x, 36 elephantos x, 150 altior non uno pede tota cohors xiii, 173 cincinnus hic vi, 492 unde casus esset x, 106

Alveolos pignerat vii, 75 alveolis

datur oleum v, 88

Alveus medius est plenus fluctu xii,

Alumnus leo tollit magistrum xiv, 247 magnus Auruncæ, Lucilius i, 20 alumni lascivi ruris ludebaut xi, 98 alumnos ut suos producit eos Fortuna vi, 609

Alutæ nigræ lunam subtexere appositam vii, 192 aluta tumida su-

perbus xiv, 282

Alvo inani sufficit v, 7

Amara pœna xiii, 247 lex ii, 30 Amator tener vi, 548 non unquam deerit ii, 168

Amazonum læva mamina nudata i, 23

Ambiguæ rei testis viii, 80

Ambit cos haltens xvi, 48 Ambitio præcipitem rapit viii, 135 Ambitiosa paupertas iii, 182 mala vii, 50

Ambitus pracipitem rapit viii, 135

Ambo Scipiadæ ii, 153 Ambrosius choraules vi, 77

Ambulat tectum vertigine vi, 305 Amens filius turbavit totam rem xiv, 94

Amethystina vii, 136

Amicitiæ miseræ pallor iv, 75 magnæ iv, 74 v, 14

Amictus deponere i, 142 amictu

hoc fædius andebis ii, 82

Amicus nubit ii, 134 cardiacus v, 32 pathicus ix, 130 causam dicens xv, 134 vetus iii, 2 magnus i, 33 iii, 57 vi, 313 modicus v, 108 vilis v, 146 amica Thebaïs vii, 82 lacernata i, 62 magna iv, 20 Opica vi, 455 amicæ lacernatæ se jactare i, 62 nocturnæ constituebat Numa iii, amici cum tyranno locuturi de pluviis fatum pendebat iv, 88 vultum non agnoscit x, 234 indocti sermonem et faciem deformis landare iii, 86 amicum nunquam partitur, solus habet iii, 121 lugentis Pelidæ iii, 279 carum et jucundum facit uxor sterilis v, 140 non reddentem sacrum depositum xiii, 15, 60 amico tali dignus v, 173 amicos quos fecit sportula x, 46 ungues v, 41 pauper v, 113

Amillus, v. Hamillus

Amissa pecunia ploratur lacrymis

veris xiii, 134

Amnis tanguam in mare fluxerit gurgitibus miris xiii, 69 amnem in hibernum descendet vi, 522 altos defecisse x, 176 amnibus Ar-

meniæ tuendis viii, 170

Amat vires mulier vi, 253 securus vi, 62 ferrum vi, 112 ames nomen victumque Machæræ vii, 9 nec amet quenquam, nec ametur ab ullo xii, 130 amavi nunquam hunc hominem x, 68 amaverit quot mœchos Hippia x, 220 amatur facies, non uxor vi, 143 ametur ut Quintilianus, an expectas vi, 75 amans bidentis iii, 228 amantis gaudet tormentis vi, 209 amanti non parcat vi, 208 amati metit barbam iii, 186 amatæ conjugis 10gus x, 241

Amœnus secessus iii, 4

Amomo assidno udus viii, 159 matutino sudans iv, 108 Assyrio s. Ar-

menio viii, 159

Amor divitiarum in te est, quantus erat patriæ Deciorum in pectore xiv, 238 nummi crescit, quantum ipsa pecunia crevit xiv, 139 magni censns præcipitur a patre xiv, 227 amore flagrabat puellæ nunquam visæ iv,

Amphion clamat, Parce, precor, Paran vi, 174

Amplectitur virtutem ipsam x, 141 Amplexu rapere puellam ix, 75 sient in amplexu, gannit Appula vi,

Amplius nil edit v, 148

Ampla et amplior res, cœna vi, 629. xii, 10. xiv, 171

Amydon iii. 69

Anabathra pendent conducto tigil-

lo vii, 46

Anceps fungus v, 146 ancipitem causam protegere xi, 32 ancipiti planta vestigia figere xiv, 272 Anchemoli novercæ vii, 235

Anchisæ nutrix vii, 234 Ancilibus clypeis sudare ii, 126 Ancilla natus (Servius) viii, 259 ancillarum frontibus imponet vittas xii,

Ancon Dorica iv, 40 Anci census v, 57

Άνδρα ἐφέλκεται κίναιδος ix, 37 Andromache (Hectoris uxor) vi, 503

Andro ins. iii, 70

Anguilla cognata colubræ v, 103

Anguis dentibus legiones nascuntur xiv, 241 anguem pressit calcibus i,

Angulus arcæ patulæ vix ceperat summam xiii, 74 ocelli prurit frictus vi, 578

Angustus vicus vi, 78 angusta vox iii, 90 res domi iii, 165 vi, 357 vita ix, 127 in rupe Caprearum x, 93 angustæ capsæ custos x, 117 angustum se explicat xii, 55 angusto limite mundi æstuat infelix x, 169

Anheles, quantum jussit vi, 37 Anima opima exhalatur x, 281 ca-Inerunt saxa i, 83 animam committe ventis xii, 57 præferre pudori, viii, catellæ servare morte viri vi, 654 quæ miscuit olim res humanas x, 163 animæ Deciorum plebciæ viii, 254 claræ illustresque iv, 152 tot bellorum ii, 156 anima aut famæ tanquam discrimen agatur vi, 501 animas custodite vi, 630 servorum et corpora nostra materia non constare putat xiv, 16 servorum custodire farre suo et ære ix, 122 producere alimentis xv, 93 animas tantum illis (bestiis) indulsit communis conditor, nobis animum quoque xv, 149

Animal natum propter convivia i,

141 animalia deis promissa xii, 2 muta, generosa, fortia viii, 56 animalibus lanatis abstinet omnis mensa Ægyptiorum xv, 11 cunctis abstinuit Pythagoras xv, 173

Animante tuba i, 169

Animus fervens æstuat iii, 50 deditus uni vi, 207 anxietate carens vii, 57 mitis xiv, 15 animi felices avaros xiv, 119 tormenta ix, 18 tinm viii, 140 minuti, infirmi, exiguique voluptas ultio xiii, 190 atrocis ii, 12 caligo vi, 613 secreta vi, 190 bona mihi prima debes viii, 24 sensus vigent x, 240 verba libera proferre iv, 91 animum fortem præstant rebus, quas turpiter audent vi, 97 posce fortem, mortis terrore carentem cet, x, 357 sq. diræ trepidum formidine culpæ confirmant sie xiii, 106 nobis animum quoque, animam tantum illis (bestiis) indulsit communis conditor xv, 149 animo flagrante scribere i, 152 superbo corrupta voluptas vi, 180 nunquam obstantibus pretiis xi, 15 tortore quatiente occultum flagellum xiii, 195 voluta hæc tecum i, 169 animos subeunt exempla xiv, 33 hos quando alea i, 89 sumere a crimine vi, 285 subcunt tædia vii, 34 animorum impulsu petere conjugium x, 350 animis nil juris in corpora indulget natura ii, 139 faventes xii, 83 ardentibus xv, 52

Annalibus novis res memoranda ii,

102

Anne aliud tune præfecti iv, 78 exspectet serenum vii, 179 aliud quam vii, 199 aliquid sperare potest x, 207

Annibal v. Hannibal

Annona cara veneni ix, 100

Annosam nucem dejicit Eurus xi,

Annotet caput naresque xiv, 195 Annoit mihi jamdudum mulio yir-

ga iii, 317 viii, 153

Animlus ferreus iu digito xi, 129 ingens fulsit vii, 140 annulus (Hannibalis, sub cujus gemma venenum erat) Caunarum vindex et ultor sanguinis x, 166 annulus talibus a dominis post cuneta novissimus exit, et digito mendicat Pollio nudo xi, 43 annuli leviores virorum mollium i, 28 in auribus etiam virorum in oriente i, 104 promibi vi, 27

Annus se vertit vii, 242 septimus eum transierit puerum xiv, 10 sexa-

gesimms ut tibi locupletem aquilam afferat xiv, 197 annus totius populi expectandus erit, qui lites inchoet xvi, 42 octogesimms eam pulsat vi, 193 anni vices xiii, 88 annum in unum quanti conducis tenebras iii, 225 annos rhombi nt memoraret iv, 129 multos da, Jupiter x, 188 suos jam dextra computat x, 249 sexaginta post terga reliquit xiii, 17 annos pueri non contemseris xiv, 48 computat facies vi, 199 annis quatuor præcedere xiii, 58 improbus iii, 282

Annua præstare tortoribus vi, 480 puls coluit saxum sacrum cum libo

xvi, 39

Anquirere divitias, decus, cet. vi,

501. xiv, 223, 238

Anseris jecur, et anseribus par altilis, gallina v, 114 ansere magno et tenui popano corruptus Osiris vi, 540

Antæum procul a tellure tenuit

Hercules iii, 89

Ante ipsum Asiæ flos v, 56 quales boletos Claudius edit ante illum uxoris, post quem nil amplins edit v, 148 pedes togati vii, 113 ante Numantinos luditur viii, 11 ante effigies majorum pone mores viii, 22 ante alios clara lujus equi fuga viii, 61 diem ix, 108 omnia x, 191 lucernas x, 339

Antennas impulit ignis xii, 19 Anticatones duo Cæsaris vi, 338

Anticyra eget xiii, 97

Antigonæ, filiæ Œdipi, syrma viii, 229

Antilochus, Nestoris filius, a Memnone occisns x, 253

Antiochus (histrio) iii, 98

Antiphates trepidi Laris xiv, 20

Antiquaria et antiquarii tenent ver-

sus mihi ignotos vi, 454

Antiquus Metellus xv, 109 antiquum et vetus est, alienum lectum concutere vi, 21 antiqua Creta xiv, 270 simultas xv, 33 antiquo cothurno vii, 72 ritu decies centena dabuntur x, 336 rege xiii, 149 antiquis de moribus uxor vi, 45

Antistes sacrorum ii, 113

Antonius (Cos. cum Cicerone) oratoris filius viii, 105 Antoni gladios potuisset contemnere Cicero, si sic omnia dixisset x, 123

Antrum Vulcani i, 8 Pierium yii, 59 Idæum xiii, 41 antro clauso ve-

hitur iv, 21

Anubis currit derisor plangentis populi vi, 534 caduceum læva manu

gerit, ut Mercurius vi, 537

Anxietas improbi uec mensæ tempore cessat xiii, 211 anxietate carens animus facit vatem egregium vii, 57

Anxius optat x, 80, 290 auxia epis-

tola iv, 149

Aonidum fontes vii, 59

Aper quando exspiravit dentibus majoris apri xv, 162 dignus ferro flavi Meleagri ante ipsum fumat v, 115 apri clunes, (cibus delicatus) v, 167 aprum Tuscum figere i, 22 apros totos sibi ponere, animal propter convivia natum i, 141

Aperire jugulos tenui susurro iv, 110 vultum vi, 467 caput fuste ix, 98 aperto horto vivere vi, 18 aperta agna pallnit vi, 392 terra vii, 103

apertins quid iv, 69

Apex (mons) sublimis xii, 72

Apicius pauper xi, 3 miser et frugi iv, 23

Apici mures iii, 207

Apium examen longa consederit uva culmine delubri xiii, 68

Apium Graiæ meruisse coronæ viii,

Aplustre triremis x, 136

Apollo juris peritus i, 128 an hoc illi suaderet facinus xiii, 203 Marsyam vicit ix, 2 Apolliuis et Musarum æde relicta ipse facit versus vii, 37 Cirrhæi vatis spicula xiii, 79 statua in foro Augusti i, 128

Appellas mercedem vii, 158 appellat puer unicus (rogat me) ix,

64

Apponere candelam valvis ix, 98 alutæ Lunam vii, 192

Appula gannit vi, 64 Appula prædia ix, 55

Appulia tanti vendit agros iv, 27

Aptus fontibus bibendis vii, 58 apta teneris quoque Mæcenatibus vestis xii, 39 apti nos exercendis capiendisque artibus xv, 145 aptior hora capiendo cibo vi, 581 aptissima quæque dabunt Dii x, 349

Apulia v. Appulia

Aquæ numen iii, 19 calidæ gelidæque minister v, 63 decoetæ v, 50 aquam aliam potare v, 52 jam poscit Ucalegon iii, 198 aquas calida a Meroë petitas vi, 528 aquis ad sidera missus xi, 63

Aquarius conductus vi, 332

Aquilam locupletem sexagesimus annus affert xiv, 197 Aquilæ, famulæ Jovis, leporem aut capream venantur xiv, 81 custodes domiti Batavi viii, 52

Aquilone Decembri quid dicam

scapulis puerorum ix, 68

Aquinum (patria Juvenalis) iii, 319 Ara Deæ solis maribus patet ii, 89 cespititia xii, 2 magna Herculis gaudet Fabius viii, 13 rubens xiii, 37 Lugdunensis, ad quam rhetor dicit i, 44 Martis x, 83 vetus Pudicitiæ vi, 308 aræ maturus xii, 7 aram Cereris tangens pedemque perjuria vendet xiv, 219 ante aram stetit vi, 390 Jovis ruit x, 268 ara Mæotide (Taurica) sævior Ægyptus xv, 115 aras violati numinis xiii, 219 nummorum ereximus nullas i, 114 aras et Samothracum, et nostrorum licet jures iii, 144 ad aras ducatur ebur xii, 112

Arabarches i, 130

Aracline levius torquetis fusum ii,

Aranea arida descendit cum tela

Aratro sterili littus versare vii, 49 quæramus panem xiv, 181 alieno lassus Marius viii, 246 ab ingrato jam fastiditus bos x, 270 posito audit montanum vulgus jura ferentem ii, 74 sub aratro inventis piscibus xiii, 65

Arbiter integer viii, 79

Arbitrio nostro necari xiii, 177

Arbor omnis populo mercedem pendere jussa est iii, 15, 16 arboris incertæ et puppis latus evertentibus undis xii, 32 sacerdos magna Judæorum vi, 545 Rutulæ xii, 105 arbore ex nostra mensas xi, 117 jam propria facit nidos xiv, 80

Arbusta mercari xiv, 144

Area nostra maxima sit toto foro x, 25 aliena sumitur iii, 181 posita luditur i, 90 exhausta vi, 363 a ferrata distat sacculus xi, 26 in ærata multus fiscus xiv, 259 in Pieria nullus tibi quadrans ostenditur vii, 8 quantum quisque nummorum servat, tantum habet et fidei iii, 143 arcæpatulæ angulus vix capit summam xiii, 74

Arcadico juveni nil salit in parte

læva mamillæ vii, 160

Arcanam in aurem mendicat vi, 543 arcano volumine quodeumque tradi-

dit Moses xiv, 102 arcana lora (Saliorum) ii, 125 face dignus, qualem Cereris vult esse sacerdos xv, 142 donant cylindros ii, 61 prodere ix. 116 perdere xiii, 73

Arcades stupidi vii, 160

Arcessere summam perituram lancibus oppositis xi, 17 arcessitus adulter latet vi, 237

Archemori noverca vii, 235 Archetypos Cleanthas ii, 7 Archigallus obseœnus cet. vi, 512

Archigeren advocat vi, 236 quære

xiv, 252 Archigene eget xiii, 98

Archimagiri ix, 109

Arctus (non artus) inflexus vicorum iii, 236

Arcus veteres, h. e. aquæductus iii, 11 . Herculis, (dono dati Philocteti, sine quibus Troja capi non potuit) xiii, 82 contraliit Pæan vi, 174 in arcu triumphali tristis captivus x,

Ardet adhuc odium et vulnus Ombos et Tentyra xv, 35 adhuc magna domus, et jam accurrit cet. iii, 215 Julius ii, 70 jecur ira i, 45 pulmo Falerno iv, 139 et odit ix, 96 Setinum in late aure x, 27 caput follibus atque caminis x, 62 ardent tæda i, 156 faces (amoris) vi, 139 membra sanguine xi, 6 vela xii, 22 spnmantibus visceribus xiii, 14 ardebant cuneta et fracta compage ruebant (furente Caligula) vi, 618 ardebit ultimus (pauper) iii, 201 ardens purpura xi, 155 adhuc rigidæ tentigine vulvæ vi, 129 desiderio Bibulæ vi, infremuit i, 165 ardentis massæ fuligine lippus x, 130 ardenti Tribuno sese indulgere ii, 165 stomacho harens cibus iii, 234 ardentem barbam Antilochi x, 253 ardente semper camino crescunt patrimonia xiv, 118 aëno decoxit xv, 81 ferro uritur xiv, 22 ardentibus animis xv, 52

Ardor quantus concubitus mentibus

vi, 317

Arena Tagi iii, 55 lenta fori pugnare xvi, 47 Albana nudns venator iv, 100 rutila Pactoli xiv, 299 Samia, (ins. Junoni sacra) xvi, 6 arenam mediam fuga lustravit gladiator ii, 144 arenæ municipalis perpetui comites iii, 34 arenæ idem juris (testandi) contingit vi, 217 veræ paratur vi, 251 arena tota fugit agnoscendus viii, 206

Areopagus, curia Martis Athenis, occulta tegit et tacite indicat ix, 101 Aretalogus mendax xv, 16

Argentea serpens Isidis vi, 538

sæcula vi, 24 pes xi, 128

Argentum vetus i, 76 grave xi, 41 leve xiv, 62 tenne venæque secundæ ix, 31 mittere (in mare) xii, 43 concisum in titulos faciesque minutas xiv, 291 purum ix, 141 genti modium hic dabit iii, 220 terni quodcumque superest vi, 355 puri vascula ix, 141. x, 19 quod erat, solis fulgebat in armis xi, 103 argento præferre caput quis nuncaudet xii, 49

Argillam properare iv, 134

Argumenta viri spargere libris ac-

torum ix, 85

Arguit quos ipsorum litera gemmaque xiii, 138 arguerint hoc fenestræ in aure i, 105 arguitur culpa docentis vii, 159

Aricina in valle lucus, Dianæ et Camœnis a Numa consecratus iii, 12 sq. Aricinos ad axes, s. Aricinas ad arces mendicare iv, 117

Arida aranea xiv, 61 cutis vi, 144 Aristæ gratæ post munus xiv, 183 virides xiv, 147

Aristoteles similis ii, 6

Arma promovere ii, 159 supersunt spoliatis viii, 124 Vulcania capessas viii, 270 tulit posita tiara x, 267 movet eadem fritillo xiv, 5 infesta vallo xv, 121 quos tegunt xvi, 48 nocturna parare viii, 232 ponere vi, 264 armis his illa quoque tutus in aula iv, 93 armis industrius viii, 52 in armis mirmillonis pugnantem viii, 200 in armis solis fulgebat, quod argenti erat xi, 108 in parvis currit bellator Pyginæns xiii, 168 protegere lapsum xv, 155

Armamentaria cœli xiii, 83

Armaria vii, 11

Armati contra pudorem et fortunam xvi, 34 armato custode tenentur iii, 306 armatis nautis obstat casa candida vi, 154

Armeniæ flumina viii, 169

Armenius Zalates ii, 164 Armenio regi instantem cometen vi, 407 haru spice vi, 550

Armenti pater capto eripietur agello viii, 109 armenta famelica xiv. 147 Casaris xii, 106

Armiger dispensator i, 92

Armillatus (delator Domitiano gratus) iv, 53

Aro - arabat quantum sub Tatio populus Rom, xiv, 160 arare littus vii, 49

Arpinas novus (Cicero) viii, 237 alins (Marins) viii, 245

Arridens Fortuna improba noctn

nudis infantibus vi, 606

Ars Theodori rhetoris vii, 177 Palæmonis vi, 452 arte omni libidinis xi, 172 inopi cucurrit xii, 67 nulla non petitus summus locus x, 110 nigna finxit præcordia Titan xiv, 34 artes Graiæ xi, 100 artes accipe nunc, ne cet. vii, 36 liæ sunt Principis viii, 224 artibus honestis nullus in Urbe locus iii, 21 patriciis iv, 101 quibus et moribus instituas hunc xiv, 73 exercendis capiendisque apti nos xv, 145

Artaxata referent mores prætex-

tatos ii, 170

Artifex acquirendi egregius xiv,116 artificis consilium lando, si cet. iv, 18 artificis oris halitus tantum valet x, 238 artificum magnorum pocula xi, 102

Artoptæ reverentia sit (al. artoco-

pi) v, 72

Artorius s. Arturius et Catulus vivant istic (Romæ) iii, 29

Artus tennes miserari xv, 101 Arva cuncta diluvio tenentur vi,

Arviragus excidet de temone Britanno iv, 127

Aruncæ magnus alumnus i, 20 Arunci Actoris spolium ii, 100 Arundinis motæ umbra x, 21

Aruspex, v. Harnspex

Arx Albana Domitiani iv, 145 sæva tyranni x, 307 Tiburis summa iii, 192 xiv, 87 cœlestis xv, 146 arces ad Aricinas mendicare iv, 117

Ascendit montem navigio i, 82 Asellas comites secum educit prop-

ter lac vi, 469

Asellius luxuriosus v, 118

Asellum bipedem sibi quærit alium ix, 92 aselli coronati, (cujus præsentia credebatur fecundari, quæ spectaret) vile caput ostendebat parvis frons ærea lectis, ad quod lascivi ludebant ruris alumni xi, 96 sq. asello imposito chinem submittit vi, 334

Asiæ flos servus v, 56 Asiam flammis ferroque cadentem x, 266

Asiani equites vii, 14 Dii iii, 218 Asinius luxuriosus v, 118 Asparagis septa squilla v, 82 mon-

tanis xi, 69

Aspera vasa xiv, 62 Aspernatur delicias iv. 4

Aspersus glacie maculis Tiberinus

Aspiceres jam cuncta per agmina vultus dimidios xv, 56 Aspicimus

populos xv, 169

Aspice sumendas in tempestate secures xii, 61 quanta voce neget xiii, 76 portus et mare xiv, 275 faciant ii, 166 quo fremitu vi, 261 quam longo pectore distendat lancem v, 80 tales rugas x, 193 nunc damnum x, 209 Aspicere currus et equos faciesque Deorum vii, 68 Aspecti semel echini litus dicebat iv, 143 aspectu fœda facies vi, 461 aspiciendus rogus x, 241

Assæ vetulæ hoc monstrant pueris

repentibus xiv, 208

Assem repetentibus (s. poscentibus) pueris hoc monstrant vetulæ xiv, 208 rogat v, 144 xiv, 301 asse uno parta Minerva x, 116 assibus paucis emtum xi, 145

Assaraci ad umbras venisset Pria-

mus x, 259

Asseculæ s. Asseclæ humili ix, 48 Assere duro ferit iii, 245 premit vii, 132

Assidere puellæ xi, 200 Assidua incude xiv, 118 tabellæ ix, 36 lector i, 13 lapsus iii, 7 assiduis sudibus cavare palum vi, 248 assiduis retibus penitus scrutante macello v, 95 amomo udus viii, 159 cædibus udo gladio viii, 243

Assidue spectari xiii, 172

licitent tabellæ ix, 36

Assueti coquere xv, 167

Assurgit juvenis vetulo xiii, 55 Assyrio in orbe Semiramis ii, 108

amomo viii, 159

Astræa, soror Pudicitiæ, hac comite paulatim ad Superos recessit vi, 19

Astringit ipse rotam multo suffla-

mine consul viii, 148

Astrologis magna fiducia vi, 554 sq. corum ars iii, 43, 44. vi, 553-581. xiv, 248

Astro Martis non felicior x, 313 quo se proferat læta Venus vi, 570 astrorum peritus vi, 586 motus ignoro iii, 43

Asturii domus iii, 212

Asylli s. Asyli uxor ad palum quando gemit vi, 267

Asylo ab infami gentem deducit no-

bilis viii, 273

Atavi proavorum iii, 312 Atedius luxuriosus v, 118

Atellanæ exodio urbicus risum mo-

vet vi, 71

Ater vultur ejusque pæna in inferis xiii, 51 atrum silicem pedibus conterere vi, 350

Athenæ quem mirabantur torrentem x, 127 inopem vidistis hunc (Socratem), nil præter gelidas ausæ conferre cicutas vii, 205 Athenas Graias et Romanas totus orbis habet xv, 110 Athenis ut curia Martis, occulta teges ix, 101

Athletis levibus donare omnia vi,356 Athos olim velificatus creditur tem-

pore Xerxis x, 174

Atlas quanto sublimior sit omnibus in Libya montibus scit xi, 24 Atlanta miserum olim minori pondere urgebant sidera paucis numinibus contenta xiii, 48 vocamus nanum viii, 32

Atreus pignerat Iænam vii, 73

Atrides (maritus) si prægustaret Pontica ter victi cautus medicamina regis vi, 660 ad Atridea (Imperatorem) itur iv, 65

Atria magna nobilium curare vii, 91 tota exornant cera viii, 20 foda stercore canino displicent xiv, 65 in atria migrat esuriens Clio vii, 7

Atrocem animum promittunt duræ

per brachia setæ ii, 12

Attendit longum vi, 66 attendas parumper quantum queratur x, 251 attendas si interius xi, 16

Attegiæ Maurorum xiv, 196

Atteritur res sufflamine litis xvi, 50 galea gibbus vi, 108 lumbus pumice viii, 16 attrita de fronte ruborem ejectum xiii, 212

Atticus eximie cœnat xi, 1

Attigit non ullam partem vitæ xiv,

Attigerant corvi nunquam majora

cadavera ix, 252

Attollit marmore villas xiv, 95 oculos ii, 95 pendentis præmia coxævi, 321 paupertatem propinqui xiv, 236

Attonitus pro electro xiv, 306 cum putaret xii, 21 attonita urbs iv, 77 xi, 197 de lodice paranda vii, 67 attonito Aleinoo narrat xv, 13 attonitæ cornu pariter vinoque feruntur vi, 316 attonitos quos habet mens diri facti conscia xiii, 194 proceres

in arcem traxcrat iv, 146 attonitis ponit præsidium viii, 239

Avaritia notatur xiv, 107 — 209 quod vitium fallit specie virtutis et umbra, cum sit treste habitu cet. xiv, 107 sq. avaritiæ sinus quando major patuit i, 88 frena pone viii, 89 avaritiam solam inviti juvenes exercere jubentur xiv, 108

Avarus dives jam didicit admirari disertos vii, 30 laudatur tanquam frugi xiv, 111 mollis summum monstrum ix, 38 avari properantis quis metus aut pudor xiv, 178 avaræ nurus corruptor quem patitur dormire i, 77 avaro quæ nupsit locuples, vidua est vi, 141 avaros pater credit animi felices xiv, 119 producit pueros lævo monitu xiv, 228

Auctio conjugis fit vi, 255 com-

missa vendit vii, 10

Auctor fœnoris pallet xi, 48 auctores omnes noscat præceptor vii, 231 auctoribus Deis ultor patris Orestes viii, 216 auctor contrarius flebat x, 30 auctori ipsi displicet, quodeumque malo committitur exemplo xiii, 2 auctoribus magnis exempla subeunt animos xiv, 33

Auctumnus Phaeacum perpetuus v, 151 frigore siccatus xi, 75 auctumni post finem xiv, 190 auctumnos per quinque vi, 230 auctumno letifero cedeute pruinis iv, 57 uno quot agros occiderit Themison x, 221

Audacia cum magna superest malar causæ, creditur a multis fiducia

xiii, 109 perdita iii, 72

Andax conviva v, 74 sponsio xi, 199 audaces carinas x, 264 audacius nihil est deprensis vi, 284

Audet quicquid Græcia mendax in historia x, 175 monstrum xv, 122 quis nunc, caput præferre argento xii, 48 andent aliquid de moribus ii, 2 plurima non dicere homines pertusa læna v, 131 res turpiter vi, 97 viii, 165 grandia monstra vi, 645 audebis quandoque fœdius aliquid ii, auderet quis proponere talem piscem aut emere iv, 47 aude aliquid Gyaris aut carcere dignum, si vis esse aliquis i, 73 te miserum dicere xiii, 161 ausus nondum hædulus mordere virgas humilis salieti xi, 67 ansa præferre tegetem vi, 117 ausi, quod liceat punire tunica molesta viii, .235

Audio quid moneatis vi, 346 audit amicas vi, 481 Fabios planipedes viii, 191 audiat testarum crepitus ille cet. xi, 169 audiret te montanum vulgus leges ac jura ferentem ii, 74 audi et miserere xiii, 24 audi facinus majoris abollæ iii, 115 quæ Claudius tulerit vi, 115 nunc fercula xi, 64 audi, nulla unquam de morte hominis cunctatio longa est vi, 220 audita vox media nocte cet. xi, 112

Auditor tantum ego semper i, 1 Auditores clamore landant recitantem

ct agentem i, 1 sq. xiii, 32

Avelli Circensibus iii, 223 Aventini cœlum hausit iii, 85

Averte negotia dilatis curis xi, 181 aversus jacuit maritus nocte vi, 476

Auferri jubebit viridem thoraca v, 144 abstulit munere tanto præcipuam ceram in tabulis orbi scnis iv, 19 claras Urbi illustresque animas impune iv, 151 quantum nominis non Octavius viii, 242 Fortuna caput servatum victo Pompeio x, 286 abstuleris spem servorum, venit aquarius vi, 331

Aufidio notior mechus ix, 25

Augere peculia cultis servis iii, 189 aucti subsidiis xv, 73

Augur Phryx et Indus responsa dabunt divitibus vi, 585

Augusta meretrix vi, 118 rupcs

Caprearum x, 93

Augusti victoria Actiaca viii, 241 sq. Augusto mense recitantes poeta iii, 9

Aviam amici resupinat iii, 112

Avis rara in terris nigroque simillima cycno mulier casta vi, 165 Junonis vii, 32 aves famulæ Jovis et generosæ xiv, 82 Afræ xi, 142

Aviti ruris convallem xvi, 36

Anla Sicula non mitior vi, 486 aulam amici resupinat iii, 112 anla in illa quoque tutus his armis iv, 93 anla nullus tibi parvulus luscrit Æneas v, 138

Aulwa recondita cessant vi, 67 Flore, Cereris, et Cybeles xiv, 263 Sarrana pictæ togæ x, 39 in tragædiis obtenta scenæ, ut siparia in comædiis viii, 186

Aulica vita misera iv, 7 t

Avolat inde vi, 226

A'ura modica non multum fortior ventus xii, 66

Aurelia vendit pisces v, 98

Aureus unus contigit pragmatico vii, 122 aurea trulla iii, 108

Anriculis nasoque carentem Galbam viii, 5

Aurigarum factiones vi, 590. vii,

Auris ut sentiat, clamore opus est aurem in arcanam Judæa tremens mendicat vi, 543 facilem præbere v, 107 percutit fragor xi, 195 miseram inebriat vinosus ix, 113 calentem, lasciviæ notanixi, 187 aurem amici facilem stillavit venenum iii, 122 in aure placentas, coram aliis pultes dictare puero xi, 59 aure tyranni quid violentius iv, 86 in aure servi molles fenestræ i, 104 aures Principis contingere x, 341 servis perforantur i, 104 auribus extentis magnos mulier commisit elenchos vi, 459 in iis annulos et viri gestant in Oriente i, 104

Auratum reticulum comarum ii, 96 auratam juvencam Junoni cædere vi, 3a aurato lecto vix ulla puerpera jacet vi, 594 aurata lacerna fulgere quibus mos est x, 212 auratis papillis nuda constitit Messalina vi, 123

Auroram usque a Gadibus x, 2
Aurum æstivum ventilare digitis
sudantibus i, 28 furtivæ pelliculæ i,
10 tibi non committitur v, 39 quod
victori postulat populus vii, 243 qnod
Tagus et Pactolus volvit xiv, 299
Etruscum puero contigit v, 164 latum pictæ vestis vi, 482 longum nudis cervicibus ostendere vi, 589 exæquare montibus xii, 129 auro scripto
radiat Germanicus vi, 205 semestri
circumligat digitos vatum vii, 89 in
lato ardet Setinum x, 27 auro nullo
violatus Jupiter xi, 116

Auruncæ magnus alumnus (Lucilius, vel Turnus, Lenius, Silius) i, 20 Aurunci Actoris spolium ii, 100

Auspex venit cum signatoribus x,

Auster dum se continet, dum sedet et siccat madidas in carcere pennas v, 100 urget iv, 59 austri et Septembris adventum metuere vi, 517 Austro et Coro semper tollendus xiv, 268 austris deficientibus xii, 69

Ant die, ant accipe calcem iii, 295 Automedon pner lora tenebat i, 61 Autonöes gestus in Atellana vi, 72 Αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα κίναιδος ix,

Autumnus, v. Auctumnus

Avanculus Neronis, Caligula vi, 615 Bruti, Cato xiv, 43 Avus quis cœnavit secreto septem fercula i, 95 avos vetustos porticibus disponere vi, 163 squalentes traducit viii, 17

Auxilium petere et præstare mutuus nos affectus jubet xv, 150 auxiliis pro omnibus et legionibus totis Decii sufficiunt Dis infernis viii, 256

Axis Gallicus viii, 116 Hyperboreus vi, 470 procubnit, qui saxa Ligustica portat iii, 258 axe citato pervolare Flaminiam i, 60 sub quocumque xiv, 42 axes ad Aricinos mendicare iv, 117

В

Babylonem, a figulis munitam urbem, intravit Pellæus juvenis, et ibi mortuus est, x, 171

Baca s. Bacca Sabina nutritus iii,

85

Bacchanalia vivunt ii, 3

Bacchari earmen grande vi, 636

Bacchi Alcyonem vii, 12

Bacillo nullo dextram subcunte iii,

Baculus et ab eo tuta senectus ix,

Bæbius Massa delator i, 35

Bæticus aër pecus inficit xii, 42

Baiarum janua Cumæ iii, 4 Baias, et ad ostrea currunt xi, 49

Baianæ cymbæ pervia interiora stagna xii, 80

Balæna Britannica quanto major delphinis x, 14

Balantem pecudem spondere sa-

cello xiii, 233

Balneolum Gabiis conducere vii, 4
Balnea intrat enunchus 6, 375 vexat lutulenta turba vii, 131 sexcentis
vii, 178 Phœbi vii, 233 nocte subit,
conchas et castra moveri juliet,
gaudet sudare tumultn, cum ecciderunt brachia massa, et aliptes cet. vi,
419 sqq. in balnea portas crudum
pavonem i, 143 defert testiculos
pugillares xi, 156 in balneis lavantur
quadrante ii, 152. vi, 447

Baltea ulciscuntur rumoribus servi

ix, 112

Balteus quos ambit xvi, 48

Baptæ soliti Cecropiam lassare Cotytto ii, 92

Barba mihi juveni gravis sonabat tondente aliquo i, 25. x, 226 uda țerit inguina Rhodopes ix, 4 cum prima resecentur crimina viii, 166 barbæ desperatio est eunuchis vi, 367 barbam ardentem Antilochi cæsi x, 253 metit primum, qui dies festus iii, 186 barbam ejus tua janua vidit vi, 215 alcudi et tondendi mos iii, 186. vi, 26, 105 pectere cum cæperit xiv, 216 barba majorum dignum xvi, 31

Barbarus endoperator x, 138 harbarus (rex gemmam) dedit incestæ sorori vi, 158 solitus sævire in Corum atque Eurum flagellis x, 181 barbara lupa iii, 66 turba xy, 46

Barbato cuicumque puer assurgebat xiii, 56 nondum Jove vi, 16 regi imponere facile est iv, 103 barbatos magistros admovere xiv, 12

Bardaicus judex xvi, 13 Bardiaeus judex xvi, 13

Baream curas vii, 91 occidit Stoicus iii, 116. i, 33

Bascandæ xii, 46

Basia blanda jactare rhedæ devexæ iv, 118 indulgere plectro grato vi, 384

Basilus agit et bene dicit vii, 145 sq. quot socios circumscripserit x, 222

Batavi domiti viii, 51

Bathyllus mollis saltat Ledam vi, 63 adolescens Samius, dilectus Anacreonti et Polycrati tyranno, qui statuam ei posnit xiii, 119

Beati pauperis nullum putat exemplum esse xiv, 120 beatæ vetulæ vesica i, 39 beatum se fecerat exiguis tabulis i, 67 beata lance radiat Dacicus vi, 204 beatius quid illo cive natura, quid Roma tulisset x, 279

Bebriaci campo spolium affectare Palatii ii, 106

Bedriaci campo ii, 106

Belides multa tibi occurrent vi,

Bellator Pygmæus xiii, 168 ferox, equus vii, 127 bellatorum tot effigies viii, 10

Bellerophonti forma nocuit x, 325

sqq.

Bellonæ furentis chorus vi, 512 æstro percussus divinat ut fanaticus iv, 124

Bellua s. Belna dextra illi jacebat iv, 121 peregrina iv, 127 Gætula portat ducem x, 158 bellua (leo) constat leviori sunutu vii, 77 deposuit dentes Nabatwo saltu xi, 126 talis non concipitur nostro sub sidere

xii, 104

Bellum dirimente Sabina vi, 164 belli partem aliquam xii, 110 bello maturus viii, 169 bella horrida capessere xiv, 242 bellorum exuviæ x, 133 pompa x, 281 tot animæ ii, 156 et pacis rebus agendis xiv, 72 ultima xv, 95 bellis socialibus v, 31 Belna, v. Bellua

Bene habet x, 72 dicit vii, 147 ructavit iii, 107 cantat vii, 194

Beneventanus sutor v, 46

Benigni fati hora plus valet quam cet. xvi, 4 benigna manu natura larga tribuit x, 301 manu Parcæ pensa ducunt xii, 64 arte quibus præcordia finxit Titan xiv, 34

Beronices s. Berenices in digito pretiosior factus adamas vi, 156

Beryllo inæquales phialæ v, 38

Beta et alpha xiv, 209

Bibit ab octava i, 49 vitreo Priapo ii, 95 et vomit vi, 432 quo callidus emtor Olynthi xii, 47 vernum contracta cuticula solem xi, 203 bibit toties novum mustum x, 250 dum bibimus—obrepit senectus ix, 128 bibebat quantum Saufeia ix, 117 bibet cras aliquid Albanis de montibus v, 33 bibitur concha vi, 304 bibuntur nulla aconita fictilibus x, 25 bibendum porrige vi, 597 bibendis fontibus Aonidum aptus vii, 58

Bibnlæ desiderio Sertorius ardet

vi, 142

Bidentis amans iii, 228

Bigarum rotæ x, 59

Bilibres esse cœperunt testiculi vi, 372

Bilis hine stomacho xi, 128 bilem substringit opertis oculis vi, 433 bilem aut risum moverat quibusdam xv, 15 effundere per lacrymas v, 159 contrahat uxor tacito tibi xi, 185 bile mediocri ferenda res xiii, 143 bile jecur ardet i, 45

Bimembris pueri monstrum xiii, 64 Bina vix jugera dabantur pro mul-

tis vulneribus xiv, 163

Bipedem asellum sibi quærit alium ix, 92

Bipennem insulsam et fatuam tenebat Tyndaris vi, 657

Bis at ferat illum v, 164 bis septem ordinabus xiv, 324 quingenta dedit vi, 137

Bistones qua rabie sæviunt xv, 124 Bithynicus Volusus xv, 1 Bithynus tyrannus (Prusias) x, 162 Bithyni servi equites facti vii, 15

Blæsis atque mero titubantibus xv,

Blandiar ne nobis iii, 126

Blanda basia jactare rhedæ devexæ iv, 118 blanda excepit intrantes vi, 125 vox et neqnam quod non excitat ingnen vi, 197 blandæ tabellæ ix. 36

Blandus Rubellins viii, 39

Boccar s. Bocchar, cum quo nemo Romæ lavatur propter oleum v, 90

Boletum domino ponere v, 147 Agrippinæ vi, 621 condire xiv, 8

Bombycinus pauniculus vi. 260 Bona Dea placatur abdomine porcæ et magno cratere ii, 86 Bonæ. Deæ secreta nota vi, 314 sacra turpissima, et a semiviris etiam celebrata submotis feminis ii, 84 sq. et vi,

314 sqq. 355 sqq.

Bonus Piso v, 109 esta miles viii, 79 odor lucri ex re qualibet xiv, 204 quis et face dignns arcana-ulla aliena sibi credat mala xv, 140 boni rari: numerus vix est totidem, quot Thebarum portæ, vel divitis ostia Nili xiii, 26 bonorum regum altimus viii, 259 bonos quanta præmia maneant viii, 92 bonum vita jucundius vindicta xiii, 180 boni rari summique voluptas vi, 180 bona animi prima mihi debes viii, 24 donavit præsepibus i, 59 vera panci dignoscere possunt atque illis multum diversa, remota erroris nebula x, 2 sq. tota feruntur ad Phialen x, 237 summa putes, aliena vivere quadra v, 2 bonis quæ turpia, decebant Crispinum iv, 13 bonis humanis majora creduntur tropæa cet. x, 137 melior fatis v, 133 Locusta instituit rudes propinquas i, 71 melior, qui semper potest alienum sumere vultum iii, 104 quæ comædia, quis mimus plorante gula v, 158 nec vultu ibat iv, 104 meliorem præsto magistro discipulum xiv, 212 melins, quod nil animis in corpora juris indulget natura ii, 139 melius, quidquid leviusque putaris x, in welins nihil proficis usu xiii, melius nos Zenonis præcepta monent xv, 106 meliore luto iis finxit præcordia Titan xiv, 35 meliora pensa ducunt Parcæ xii, 64 et plura reponit Persicus iii, 220 optimus hic et formosissimus idem x, 331 Præfectorum Pegasus iv, 78 optima nuno

via summi processus vetulæ vesica beatæ i, 38 optima sylvarum pelagique vorabit i, 135 domns paratur Soræ iii, 223 quare Cesennia teste marito vi, 136 hac pars sensus nostri xv, 133

Bœotiæ sub crasso aëre nasci x, 50 Bootæ pigri sarraça frigida se cir-

cumagunt v, 23

Bos si ederet agnum ii, 123 vetulus, ab ingrato jam fastiditus aratro, qui domini cultris tenue et miserabile collum præbet x, 268 sq. magnus cretatusque, in Capitolia ductus x, 66 bovis corio in mare deducendus xiii, 155 bove percusso mugire Agamemnona credit Ajax xiv, 286 maeri xiv, 146 disjunge v, 119 houm pauca juga nune sociis viii, 108

Braccæ s. bracæ ii, 169

Brachatorum pueri viii, 234 Brachia ceciderunt lassata gravi massa vi, 421 direxit contra torrentem iv, 89 porrecta, quæ pelago occurrent medio xii, 76 nigra Vulcani xiii, 45

Bracteolam de Castore ducat xiii,

Brevis puteus nec reste movendus iii, 226 sopor xiii, 217 breve sit, quod turpiter audes viii, 165 lumen candela iii, 287 brevibus focis xi, 79 Gyaris et carcere dignum i, 73 remis xv, 128 brevior coma philosophorum supercilio ii, 15 virgine Pygmaa vi, 505 dimidio tegetis pars v, 9 brevior via illi conferet hac xiv, 223 brevissima vitæ miseræ portio ix, 127

Breviter dare omnia soli Pacuvio

xii, 125

Brigantum castella xiv, 196 Britannica balæna x, 14

Britannice generose vi, 124

Britanni minima nocte contenti ii, 161 unde dieti xv, 121 Britanno de temone excidet Arviragus iv, 126 Britannos Gallia facunda causidicos docuit xv, 111

Britones qua rabic sæviunt xv, 121 Bromium jam durum jamque tondendum cunncho committere noli vi,

378

Bruma spirante ix, 67 bruma tempore iii, 102 mensæ vi, 153 brumam famenique illa reste cavet xiv, 273

Bruseia fascia s. ascia ix, 14

Brutidius Niger meus pallidulus x, 83

Bruttia calidi tibi fascia visci præ-

stabat nitorem ix, 14

Brutus nec erit, Bruti nec avunculus (Cato) usquam xiv, 43 Bruti consulis juvenes prodita laxabant portarum claustra tyrannis exulibus viii, 261 sq. Brutum et Volesos quæ decebunt viii, 182 Brute, quis priscum illud miratur acumen tuum iv, 103 Brutorum et Cassii natalibus Thrasea Helvidiusque coronati vetus vinum

bibebant v, 37 Bubulci filius suspirat longo non visam tempore matrem xi, 151 bubul-

co indice vii, 116

Bucca foculum excitat iii, 262 vestitur tiara vi, 516 in vetula scalpit mater simia x, 195 buccæ Curtius et Matho oratores xi, 34 notæ per oppida iii, 35

Buccina s. Bucina surda nihil gemeret grave vii, 71 fædæ famæ xiv,

Buccula pendens de fracta casside x, 134

Bulbi veteres, Maurorum epimenia vii, 120

Bulla dignissime senior xiii, 33 aurea et scortea puerorum v, 164, 165 Bullatus hæres xiv, 5

Bulli veteres, Manrorum epimenia

Busta, et ad ea portandum cadaver iii, 33

Buxo intactum caput xiv, 194

 \mathbb{C}

Caballi Gorgonei iii, 118 caballorum prædo s. præda Prætor xi, 193 caballis immeritis franguntur crura x, 60

Cabirorum aræ iii, 144

Cachinui rigidi censura x, 31 chinno majore conentitur iii, vulgi excipitur xi, 2

Cacoethes scribendi insanabile tenet multos vii, 52

Caenli servi rustici, propr. milita-

res ix, 61

Cacus ictus ab Hercule v. 125

Cadaver ad busta portandum conducere iii, 32 cadaver obtritum vnlgi iii, 260 cadaveris partem affert vultur xiv, 78 cadavere crudo contenta xv, 83 toto jacnit Catilina x, 288 cadavera majora nunquam attigerant corvi viii, 252 per densa Persarum tarda prora x, 186 eadavera

nulla quod calcent xv, 60

Cadit grex totus in agris unius scabie porci ii, 80 ventus v, 101 tanta verborum vis vi, 440 in terras ignis xiii. 226 cecidit e cœlo tertius Cato ii, 40 flammis ferroque Asia x, 266 domus magna Asturici iii, 212 cadunt vasa fenestris iii, 271 sub judice morum iv, 12 brachia lassata gravi massa vi, 421 omnes a crinibus hydri vii, 70 inde partes vii, 123 sub quo crimine x, 69 cecidit Cethegus integer x, 287 cadet nulla unquam coturnix pro patre xii, 98 ebur ante Lares Gallitæ xii, 113 casurus cito jam perlucente ruina xi. 13

Caduceus Anubis et Mercurii vi,

537

Caducum dulce capit heres ix, 88 caducis junguntur multa commoda

ix, 89

Cadurci nivei institor vii, 221 cadurco violato magna debetur pæna

vi, 537

Cæcus adulator grande monstrum iv, 116 teneam nummos xiii, 94 cæca cupidine ducti x, 351 cæci vitio xii, 51 cæcos veteres sanant mortaria vii, 170

Cæde Lamiarum madenti iv, 154 sine cæde et sicca morte ad generum Cereris pauci descendunt reges et tyranni x, 112 cædibus assiduis udo gladio viii, 243

Cædicius gravis xiii, 197 facundus

xvi, 46

Cædit pectus pugnis xiii, 127 Sylvano porcum vi, 447 more Numæ lanatas et juvencum ante Jovis altaria viii, 156 niveam agnam Regime xii, 3 cædit, donec lassis cædentibus cet. vi, 483 sq. securis rotas x, 60 eos flagellum occultum surdo verberc xiii, 194 cecidit mullum forte iii, 278 cæditur lautissima cæna xi, 140 cæduntur mariscæ ii, 13 cæde auratam Junoni juvencam vi, 48 cæsa est ingenio manus et cervix x, 120

Cælator curvus ix, 145

Cælati multum, quo biberat xii, 47 eælata cassis xi, 103 pocula i, 76

Cælibatus pæna ix, 87 sq.

Cæpe et porrum netas violare xv. 9 Cærula lumina Germani xiii, 164

Cærulea scutulata ii, 97 cærulei panis mucida frusta xiv, 128 cæruleos venerantur Ægyptii xv, 7

Cæsar indulsit omnia Narcisso xiv,

330 deduxit domitos ad sua flagra Quirites x, 109 Cæsar, mitte Ostia viii, 171 Cæsaris mensæ v, 4 uxor x, 330 armentum xii, 106 hostem calcemus x, 86 vivaria depastum piscem iv, 51 duo Anticatones vi, 338 in Cæsare tantum spes et ratio studiorum vii, 1

Cæsaries flava Germani xiii, 165

Cæsennia s. Cæsonia totam tremuli pulli frontem infudit avunculo Neronis vi, 616

Caietæ litore xiv, 87

Calaguris, Vasconum opp. in Hispania, cujus incolæ, a Pompeio obsessi, uxores liberosque comederunt xv, 93 sq.

Calamos frange vii, 27 venatricis

puellæ xiii, 80

Calathis peracta vellera refertis ii,

Calceus rupta pelle patet iii, 149 senatorius qualis fuerit vii, 192 judex

bardaicus xvi, 13
Calcor planta magna iii, 248 calcent quod nulla cadavera xv, 60 calcemus hostem x, 86 calcatam bellis

socialibus uvam v, 31 jugis vi, 312

Calculus ponatur ix, 40 nobis non ex hac materia (ebore) xi, 132

urinam con-

Calendis femineis h. e. Martiis munera secreta tractas longa positus cathedra ix, 53

Calenum molle i, 69

Calet sola febre minimus gelido in corpore sanguis x, 218 calet et regnat mulier vi, 149 caluerunt saxa anima s. animas i, 83 calentem aurem, lasciviæ notam xi, 187 calentia fæno ova xi, 70

Calicem nasorum quatuor Beneventani sutoris nomen habentem, ac jam quassatum, et rupto poscentem sulfura vitro, siceabis v, 47 ad calicem stertere i, 57 calices thermarum viii,

168 plebeios xi, 145

Calida Meroë vi, 527 juventa vi, 369 calidum lupanar vi, 121 calidi visei fascia Bruttia ix, 14 calidæ gelidæque minister v, 63 Copti xv, 28 columbæ pulmone vi, 549 popinæ xi, 81

Caligantes fenestræ vi, 31 caligatus veniam adjutor iii, 322 caligatos tot offendere xvi, 24

Caligas tot offendere xvi, 24

Caligo animi vi, 613 futuri damnat genus humanum vi, 556

Caligula Lugduni instituit ludos i. 44. xi, 20. furere coepit avunculus ille Neronis, cui totam tremuli frontem Cæsonia pulli infudit: ardebant cuncta et fracta compage ruebant, non aliter quam si fecisset Juno maritum insanum vi, 615 sq. 624 sq.

Callebat primo deprendere morsu, ubi ostrea nata forent iv, 142

Callidus jam nota arte i, 123 aliptes vi, 422 emtor Olynthi xii, 47

Calliope incipe iv, 34

Calorem si sentire cœpit locuples xii, 98

Calpe relicta xiv, 279

Calvina iii, 133

Calvinus, amicus poëtæ xiii, 5

Calvo grege Gallorum vi, 533 Neroni iv, 38

Calx — calcem accipe iii, 295 cibus nudis premere anguem i, 43 Camerinus viii, 38 Camerinos vii,

Camilli manes ii, 154 more servato, miles ne vallum litiget extra xvi, 15

Camino semper ardente crescunt patrimonia xiv, 118 caminis atque follibus ardet x, 61

Cammarus constrictus v, 84

Camenarum lucus, fons, delubra, a Numa iis sacrata iii, 12 Camœnas tristes respexit Cæsar vii, 2 Camænis ejectis mendicat sylva iii, 16

Campania provida Pompeio dede-

rat febres optandas x, 283

Campi severi jugeribus cede, Gradive, quem negligis ii, 132 campum ademit mihi vicimis xvi, 37 campo hoc decurrere libet, per quem magnus equos Auruncae flexit alumnus i, 19 campis Thessalia quantum tituli abstulit Octavius viii, 212

Candela lumen breve iii, 287 can-

delam apponere valvis ix, 98

Candida et nuda signa iii, 216 Io vi, 526 cervix gladio præbenda x, 345 scrofa nomen dedit Albæ xii, 72 casa obstat nantis armatis vi, 151 candida vertere nigrum iii, 30

Candidali divina tomacala porci x, 355

Canet mons oliva xiv, 144

Canini farris v, 11 canino rictu latravit uxor Priami x, 271 stercore forda atria xiv, 64

Canis et postes loquentur ix, 104 canem venerantur Ægyptii xv, 8 canibus pigris scabieque vetusta levibus, et siecæ lambentibus ora lucernæ viii, 34

Canistris consuetis vis impleri audax conviva v, 74

Canities nova est iii, 26 inguinis ægri quid sperare potest x, 208

Canna Micipsarum quod subvexit v, 89

Cannarum vindex annulus x, 165 in pulvere victi Consules xi, 198 Cannis consumta juventus ii, 155 a Cannis an Urbem petat vii, 163

Cano -- canebat hoc Ithaens solus nullo sub teste xv, 26 vera ac mani-

festa Laronia ii, 64

Canopi, verna, Crispinus i, 26 mosi luxus vi, 84. xv, 46

Canoro choro Gaditana incipit prurire xi, 162 canoris modis eloquium vocale nectere vii, 18

Cantaber unde Stoicus xv, 108 Cantharus parvulus iii, 205

Canto - cantare Chrysogonum vetant vi, 74 sub antro Pierio vii, 59 cantat bene, etsi perfrixit vii, 194 quæ Sostratus madidis alis x, 178 cantabat Achilles patriis in montibus vii, 210 cantavit nunquam in scena Orestes viii, 220 cantaverat hic recto aëre ii, 118 cantabit vacuus coram latrone viator x, 22 eadem versibus isdem vii, 153 cantet potius uxor vi, 398 cantare Chrysogonum vetant vi, 74 sub antro Picrio vii, 59 cantabitur conditor Iliados xi, 178 cantante quæ voluptas x, 210 cantandum non est, res vera agitur iv, 35

Cantus magici vi, 610 Sieulos effugit Ulysses remige surdo ix, 150 pernoctantis parasiti xiv, 46 galli se-cundi ix, 107 cantu gaudet mulier vi, 379 sq. fædo ad peregrina pulpita gaudebat prostitui Nero viii,

225

Canus rector (navis) xii, 32 cana monstrante gula xiv, 10

Canusina ovis vi, 150

Capax urnæ crater xii, 44 63 crusta Heliadum v, 37 divinorum xv, 141 tabula viii, 6 fœneris, argenti et agrorum venter xi, 41

Capella ab hirsuta jaculum torquere discit v, 155 capellæ fætum jugulare nefas in Ægypto xv, 12

Capella campidoctor, centurio, lanista, orator cet. v, 155

Capena madida iii, 11

Caper stans extra pocula i, 76

Capessere arma viii, 270 bella xiv.

Capillato consule v, 30

Capilli tonsi olim rectique, atque hodie tantum propter convivia pexi xi, 149 flexi crimen vi, 493 puellares facinnt incerta ora xv, 137 capillis laceratis disponit crinem vi, 490 majorum dignum xvi, 31 Cf. Coma et Crinis

Capis mercedem v, 13 non capit Hannibalem Africa x, 148 non capit has nugas lumilis domus xi, 169 capit circus hodie totam Romam xi, 195 angulus vix patulæ areæ summam xiii, 74 capiunt plus intestina poëtæ vii, 78 ceperunt quantum Socratici penates xiv, 320 capies regem aliquem iv, 126 capi voluit piscis iv, 69 capiendi bona jus nullum uxori i, 55 capiendo cibo aptior nulla hora vi, 580 capiendis artibus apti xv, 145 captum nidore v, 162 capta qua juventa Hippia vi, 103 capto agello pater armenti eripitur viii, 109 capti cupidine x, 351 captos dulcedine animos vii, 84 captas modo Orcadas ii, 160

Capistro maritali stulta porrigit ora

vi, 43

Capito et Numitor ruerunt fulmine

justo, piratæ Cilicum viii, 93

Capitolia nostra vincebat Posides spado xiv, 91 in Capitolia duc magnum cretatumque bovem x, 65

Capitolinam quercum (coronam) sperare vi, 387 Capitolinis genero-

sior ii, 145

Cappadoces (servi) equites vii, 15 Cappadoces, Cilices et Cretenses perfidia malisque artibus infames vii, 14,

Capreæ frustum subducere xi, 142 capream famulæ Jovis venantur xiv,

Caprearum in rupe augusta sedentis Principis x, 93 — a Capreis verbosa et grandis epistola venit x, 72

Caprificus discutit saxa x, 145 Capsæ augustæ custos vernula se-

quitor x, 117

Captat pater Coranum xvi, 56

Captator Lenas quod emat, sumitur illure v, 98 captatore macello cariturus vi, 40 Cosso x, 202 captatoribus horum xii, 114

Captivus tristis in summo arcu se, triumphali positus x, 136 agmine circumducto x, 280 captivis triumphos dabunt Fata vii, 201

Caput timidum abluet vorticibus

Tiberis vi, 524 miserum mihi dirus Hannibal implet vii, 161 tremulum Claudii descendere jussit in cœlum vi, 622 adoratum populo Sejani x, 62 marmoreum est Hermæ viii, 55 servatum victo abstulit Pompeio x, 286 leve senum x, 199 præbere venale sub domina hasta iii, 33 præbebis quandoque pulsandum v, 172 submitte vi, 207 altum ædificat tot compagibus vi, 503 movit serpens argentea vi, 538 aperire fuste ix, 98 scalpunt uno digito ix, 133 præferre argento quis nunc audet xii, 48 intactum buxo xiv, 194 vacuum cerebro jam pridem ventosa cucurbita quærit xiv, 58 vile aselli coronati ostendebat parvis frons ærea lectis xi, 97 inde morbi iii, 236 capitis perjuri pœna nullane erit xiii, 174 discrimine quanto constent xiv, 258 tam vacui populum putavit xv, 23 pudici matrona vi, 49 capiti tignum incutit iii, 246 impolitas tot res iii, 252 graves dentes deposuit belua xi, 127

Carbone in tuo pia thura ponimus xiii, 116 a carbone ad thetoras mitti

x, 131

Carcer rusticus xiv, 24 carceris nigri uncum pati xiii, 245 carcere in longo castrorum mansit vi, 561 Eolio x, 181 uno contenta quondam Roma iii, 314 fornicis x, 239 nassæ inclusus xii, 123 carcere et Gyaris dignum aliquid aude, si vis esse aliquis i, 73 in carcere madidas pennas siccat Auster v, 101

Cardiacus amicus v, 32

Cardine facili patuerunt valvæ iv,

Caret censu i, 59 anxietate animus vii, 57 somno iii, 56 carnisse tandem parva Seripho vi, 561 uno anno Circensihus xi, 53 morbis et debilitate xiv, 156 auriculis nasoque viii, 5 cruciatu et pena x, 287 carentem mortis terrore animum x, 357 vitio domum xiv, 69 cariturus turture magno vi, 39

Carfinia mœcha ii, 69

Carina Actiaca ii, 109 carinas audaces adificare capit Paris x, 264

Carmen triviale communi feriat moneta vii, 55 amica Thebaidos vii, 82 magicum vi,133 grande bacchanur vi,636 carmine solo se vexant vii,63 carmina divina Opici rodebant mures iii, 207 sublimia facis in parva cella vii, 28 quæ tradunt xv, 117 Maronis dubiam facientia palmam xi, 179

Carnem supervacuam abscindere s. abrumpere Galli solent ii, 116 carne nova accedente, si quam dabat hostia xi, 85 hac nil unquam libentius edit xv, 88 humana nec suillam distare putant Judæi xiv, 98 carnibus humanis vesci licet Ægyptiis xv, 13

Carnifices inter jacet Lateranus

viii, 175

Carpathium Gætulague æguora

transilire xiv, 278

Carpento volucri rapitur viii, 147 carpentis et navibus convenient ix, 132

Carphinia mæcha ii, 69

Carpophoro mollius dicas vi, 199

Carptores ix, 110

Carrinatis Secundi exitus s. exsili-

um vii, 205

Carthagine (al. Cartagine et Karthagine) cum tota migra, Cornelia vi, vieta mendicatus panis x, 277

Carus delator i, 36

Carus erit Verri, qui Verrem tempore quo vult accusare potest iii, 53 cara nunquam est his opihus annona veneni ix, 100 carum et jucundum amicum facit uxor sterilis v, 140 carior est diis homo quam sibi x, 350 mihi hæc lux die natali xii, 1

Casa candida obstat armatis nautis tempore brumæ vi, 154 casæ turham saturabat glebula xiv, 167 Cf. Ca-

sula

Cassandra primos edidit planetus

x, 262

Cassii Brutique natalibus Thrasea Helvidiusque vetus vinum bibebant

Cassis cælata Romuleæ simulacra feræ ostendit cet. xi, 103 sq. cassidis patiens atque ligonis vii, 33 casside de fracta pendens buccula x, 131

Castella Brigantum xiv, 196

Castigas turpia ii, 9 verba vi, 455 filium acerbo clamore xiv, 54 ventres servorum modio iniquo xiv, 126 castigata remordent vitia ii, 35

Castora ad vigilem ponendi nummi xiv, 260 de Castore ducit bracteo-

lam xiii, 152

Castor se cunuchum ipse facit, cupiens evadere damno testiculorum xii, 31

Castra moveri nocte jubet (mulier, li. e. instrumenta balnearia) vi, 419

domestica, h. e. prætoriana x, 95 prospera xvi, 2 tua sequantur figuli iv, 135 movebant duces et signa viii, 12 si muniret dolabra viii, 248 castrorum imperiis functus xi, 87 legibus antiquis et more Camilli servato, miles ne vallum litiget extra xvi, 15 castrorum longos labores ferre xiv, 198 æra merentem xvi, 55 in carcere longo mansit vi, 561

Castravit ephebum x, 307 castrari mares solebat, quod vetuit Domitia-

nus vi, 368 sq.

Castum ingenium tribuit natura x, 300 casto quid forma nocet x, 324 castas Latinas præstabat humilis fortuna vi, 287

Casulam desiderat filius pastoris duri xi. 153 casulis et collusore catello ix, 61 contenti vivite xiv, 179

Casus subiti improvidus iii, 273 unde altior x, 107 extremi xv, 95 hic multis cognitus xiii, 9 pelagi xii, 17 qui modo impulit hos xv, 119 urbis gemimus iii, 214 casum ad tabulæ itur i, 90 casu in hoc nemo dolorem fingit xiii, 132 in casibus fortunæ qui omnia ponant xiii, 86

Catellæ animam servare cupient

morte viri vi, 654

Catelli exta haruspex rimabitur vi,

551 catello collusore ix, 61

Catena graviore abreptum xiii, 175 catenæ stridore lætus xiv, 23 catenæ qua non incude, qua fornace graves iii, 309

Catenatæ tabernæ compago fixa si-

luit iii, 304

Cathedra pæne nuda i, 65 strata longaque ix, 52 - cathedræ vanæ et sterilis pœnituit multos vii, 203 mollis vi, 91 cathedris reportandis posita est orchestra vii, 47

Catienæ donat iii, 133

Catilina accuset Cethegum ii, 27 jacuit cadavere toto x, 288 tuis natalibus atque Cethegi quid inveniet arma tamen quisquam sublimius? vos nocturna, et flammas domibus templisque parastis viii, 231 sq. Catilinam quocumque in populo videas, quocumque sub axe: Sed nec Brutus erit, Bruti nec avunculus usquam xiv, 41 sq.

Catinensi pumice lumbum tenerum

attritus viii, 16

Catinum nigrum vi, 343 Tuscum xi, 109

Cato tertius e cœlo cecidit ii, 40 durus xi, 90

Catti torvique Sicambri iv, 147

Catulla ii, 49. x, 322

Catullus amicus Juvenalis, qui tempestate sæviente omnia in mare projecit, et cui poëta de reditu gratulatur xii, 1 sq. 29 sq. Catulli phasma viii, 186 urbani fugitivus scurra xiii, 111 Catullo cum mortifero prudens Veiento iv, 113

Catulus et Artorius vivant istic iii,

30 Catulis generosior ii, 146

Cavat assiduis sudibus palum vi,

248

Cauda magistri citharædi, h. e. Chironis, cui non tunc risum eliceret vii, 212 qua despicit convivia squilla v, 82

Cavea leonis xiv, 247

Caveo convivam superbum xi, 130 cavet hunc 3, 283 brumam famemque illa reste xiv, 274 cavebis, et metues, ne cet. viii, 37 cautus circumagit cohortes vii, 163 Atrides vi, 661

Cavi folles immensa spirant men-

dacia vii, 111

Canles s. Caulis miseris atque ignis emendus i, 134 pallidus, qui olet laternam, tibi misero affertur v, 87 caulibus et pomis olim nemo furem timebat vi, 18

Caupo proximus ix, 108 caupone relicto nubit saga vendenti vi, 591

Causa fere nulla est, in qua non fæmina litem moverit vi, 242 facit rem dissimilem viii, 215 vivendi iis in solo palato est xi, 11 mentis malæ ct origo penes te xiv, 226 mali et discriminis xiv, 290 justæ defertur querelæ xvi, 19 justa doloris ix, 90 causæ malæ cum magna superest audacia, creditur a multis fiducia xiii. 109 scelerum inde xiv, 173 color et genus quod sit vii, 155 causam ancipitem seu magno discrimine protegere xi, 32 dicentis amici plorare xv, 134 causas his alias et plures subnectere iii, 315 hinc habuere x, 278 vivendi perdere propter vitam viii, 84 age xiv, 192 agimus ii, 51 jocorum præbet iii, 147 defendere nobilis indocti viii, 48 inde habuit x, 140 causis nullis interdum aut levibus flagrantia præcordia xiii, 182

Causidici pusilli sanguine nunquam maduerunt rostra x, 121 cansidico et patrono quantum licuerit dare vii, 124 lasso (et victori) figuntur virides, scalarum gloria, palmæ vii, 118 causidienm purpura et amethystina vendunt; convenit illis et strepitu, et facie majoris vivere census vii, 136 sq. cansidicorum nutricula Africa vii, 148 centum patrimonia hine poue cet. vii, 113 causidicos Gallia decuit facunda Britannos xv, 111 causidicis quid præstant civilia officia vii, 106

Cecropiam Cotytto ii, 92

Cecropides ego viii, 46 nil tu nisi C. viii, 53

Cecropis mera de Sulmonensi facta

est vi, 187

Cedit anctumnus pruinis iv, 56 turba iii, 239. iv, 63 honorii, 110 patria iii, 29 jugeribus ii, 131 foro xi, 50 uni Homero vii, 38 structori omnis pergula xi, 136 barbara turba non famoso Canopo luxuria xv, 46 non cedit Veiento iv, 123 cedunt grammatici vi, 438 cui tympana plebeia vi, 515

Cedo, si breve est cet. vi, 504 si conata peregit xiii, 210 agello pa-

terno vi, 57

Celadi gremio vii, 215

Celæno cuncta per oppida curvis unguibus ire parat nummos raptura viii, 130

Celare hac memento tibi soli commissa ix, 93

Celebres notique poëtæ vii, 3

Celebretur quanto fumo sportula iii, 249 celebrare solebas fauum Isidis cet. ix, 25

Celeri fugæ terga præstare xv, 75

celeres Mauri xi, 125

Cella in parva sublimia carmina facis vii, 28 arcta s. alta Chionem deducere iii, 136 cellam vacuam atque suam intravit in lupanari vi, 122 ultima clausit vi, 128

Celsi Prætoris ludi viii, 194

Celso, oratori, principium atque locos dictare paratæ mulicres vi, 245

Censes quidnam iv, 130 te ponendum cet. xiii, 140 censebunt post hanc ætate atque arte minores vi, 500 censeri sanguine longo viii, 2 te laude tnorum noluerim viii, 74

Censor Fabricius notet ix, 142 judex morum, Imperator iv, 12 censoris ira dignum quid fecit xiv, 50 severos mores etiam collega timeret xi, 92 censore opus est, an haruspice nobis ii, 121

Censura dat veniam corvis, et vexat columbas ii, 63 rigidi cachinni facilis cuivis x, 31

Census Tulli et Anci v, 57 equester v, 132. xiv, 323 exsuperans cuncta patrimonia x, 13 tennis tibi contigit xiii, 7 indomiti enpido xiv, 176 magni amorem præcipit xiv, custodia misera xiv, 304 in corpore, omne tenet cujus regimen pater, non esse xvi, 53 majoris facie vivere vii, 137 mensura quæ sufficiat xiv, 317 censum pereuntem prodiga non sentit fæmina vi, 362 ad censum protenus iii, 140 censu omni majorum caret i, 60 minor gener iii, 160 a censu famam trahit xi, 23

Centena decies ritu dabuntur (in

dotem) x, 335

Centone veteri intravit calidum lu-

panar vi, 121

Centronius ædificator xiv, 86

Centum sestertia perdere in alea i, 92 unde epulum dare possis Pythagoreis iii, 229 convivæ iii, 250 ovis se lustrare vi, 518 causidicorum patrimonia vii, 113 ostrea cœnet viii, 85

Centurionum cognitio xvi, 17 gens hircosa v, 153 sq. xiv, 194 primi pili dignitas quæstuosa, et aquila in corum custodia xiv, 197 insigne vitis xiv,

193

Cera vultum facit vii, 238 fragili nitentia simulacra xii, 88 ceram præcipnam in tabulis abstulit iv, 19 ceræ veteres undique exoruant tota atria viii, 19 ceras capaces implere i, 63 de nave Ulyssis petitas affixit Fortuna (auribus) ix, 149 pusillas dictat xiv, 29 accipe xiv, 191

Cercopitheci saeri aurea effigies

nitet xv, 1

Cerdoni quæ turpia, Volesos Brutumque decebunt viii, 182 cerdonibus postquam timendus esse cæperat (Domitianus), periit xiv, 153

Ccrebrum ferit testa iii, 269 ce-

rebro vacuum caput xiv, 57

Cereris vittas paucæ adeo contingere dignæ vi, 50 aulæa xiv, 263 generum x, 112 aranque pedemque tangens xiv, 219 sacerdos et arcana face dignus xv, 141 Cererem Helvinam iii, 320

Cerno si egregium sanctumque virum, moustrum cet. xiii, 64 cernis erectas in terga sudes? iv, 127

Ceroma fæmineum vi, 246

Ceromatico collo fert niceteria iii,

Certa magis tutela cet. xiv, 113 Certamine toto vix cuiquam nasus

integer xv, 55 Certe scis, quam sæpe rogaris ix,

73

Cervæ tragicæ furtiva piacula non sperat xii, 120 vivacis xiv, 251

Cervical conducit Ogulnia vi, 353 Cervina senectus xiv, 251

Cervix ferienda a grandi ministro xii, 14 parata ferre jugum vi, 207 et manus cæsa est ingenio x, 120 pulchra et candida gladio præbenda x, 345 cervice obstricta dominum trahere in jus x, 88 cervice locata me securum jubent insistere Circo ix, 143 cervix non ulla sufficit tanto orbi coronæ x, 40 cervicibus fratrum funus portautibus x, 260 cervicibus nadis longum ostendit aurum vi, 589 Herculis æquat collum longum invalidi iii, 88 longorum Syrorum vehi vi, 351

Cesennia bis quingenta dedit ma-

rito vi, 136

Cespes festus expectat promissa

Deis animalia xii, 2

Cessat acu emerita anus vi, 498 cessant tympana Galli viii, 176 aulava vi, 67 oracula Delphis vi, 555 cessant si tibi sidera ix, 33 cesset ut dies prodere furem xiii, 23 perpetua anxietas nec mensæ tempore xiii, 211 cessabit nemo tnorum hospite venturo xiv, 59 cessare per totam diem licebit xi, 183

Cetera ut mittas ix, 70 ejusdem

sortis xii, 25

Cethegum Catilina accuset ii, 27 Cf. viii, 231 sq. x, 287

Cetronius ædificator xiv, 86 Ceu Marsya victus ix, 2 pullus

hirundinis x, 231 fastidita x, 326 Ceventem ego te, Sexte, verebor?

ii, 21 cevet et computat ix, 40 Chærippe præcouem circumspice

viii, 96

Chaldwo cum grege sedentis in rupe Caprearum Principis x, 94 Chaldwis major fiducia cet. vi, 553 sq.

Charontis contus et cymba ii, 150 sq. iii, 266 ei triens porrigitur tanquam naulum iii, 267. viii, 97

Charta soluta ponimus pia thura in carbone xiii, 116 chartæ perituræ

parecre i, 18

Charybdim mediam contenment temeraria lina v, 102 Charybdi sæva veraque dignum xv, 17 Chirographa vana xiii, 137 xvi, 41

Chiromantia vi, 583

Chiron recubais sub codem marmore mensæ iii, 205 - citharædus magister Achillis cliciens risum cauda vii, 212

Chironomon Ledam molli saltante Bathyllo vi, 63 chironomonta structorem spectes volanti cultello v, 121

Chlamys Spartana viii, 101 Choraules Ambrosius vi, 77

Chordæ pectine numerantur vi, 382 magicæ resonant dimidio Memnone xv, 5 obliquæ cum tibicine iii, 63

Chorus Bellonæ Matrisque Denm vi, 512 choro canoro incipiat prurire Gaditana xi, 163

Christiani tædæ instar olim incensi

i, 155 sq.

Chrysippus non dicet idem xiii, 184 Chrysippi gypso plena omnia ii, 5 Chrysgonus quanti doceat vii, 176

Chrysogonus quanti doceat vii, 176 Chrysogonum cantare vetant vi, 74

Cibus exiguns xiv, 301 imperfectus et hærens stomacho iii, 233 vulturis xiv, 79 fructus amicitiæ mægnæ v, 14 cibiatque vini gaudia non cadem x, 204 cibi, qualis domus atque supellex, tales xi, 99 miserabile exemplum xv, 98 genus esse credidere pectora, brachia, vultum xv, 171 cibum accipiunt digitis alicnis x, 229 ante cibum ducitur sextarius vi, 428, xiv, 255 cibo difficili crescente inter molares xiii, 213 fervet stomachus domini v, 49 cibos et viua prægustandi mos vi, 633

Cicadas expectate ix, 69

Cicatrix non una ostendit linum consuto vulnere crassum iii, 151

Cicero eloquio periit x, 114 sq. Antoni gladios potuit contemnere, si sic omnia dixisset, ut: O fortunatam natam me consule Romam x, 122 sq. vigilat Consul, hic novus Arpinas, ignobilis, et modo Romæ municipalis Eques — sed Roma parentem, Roma patrem patriæ Ciceronem libera dixit viil, 236, 241 Ciceroni nunc nemo ducentos dederit vii, 139 Ciceronem Allobroga dixit Rufus vii, 214

Ciconia scrpente pullos nutrit xiv, 74 crepitat salutato nido i, 116

Cicutæ gelidæ inter pocula datæ Socrati, qui earum partem accusatori nollet dare vii, 206. xiii, 186 Ciemus clamore fidem xiii, 31

Cilicis pugnas et ictus iv, 121 Cilicum piratæ viii, 94 Conf. Cappadoces

Cimbri terribiles xv, 124 victi a Mario viii, 249 immanis magnitudinis viii, 252

Cinædus, Kivados ix, 37 cinædo scribente satiram improbior iv, 106 Cinædi Socratici ii, 10 cinædis dat ferre ceras ad mæchum xiv, 30

Cincinnus hic altior vi, 492

Cinis quorum tegitur Flaminia i, 171 cineres pramaturi xi, 44 cinerum custodibus saxis x, 144 præter majorum cineres et ossa rapitur carpento viii, 146

Cinnamus tonsor et eques i, 24. x,

225

Circes verbere tenni percussum xv, 21

Circeis nata ostrea iv, 140

Circenses et panem x, 81 ludi gratissimi iii, 223. x, 81. xi, 53, 195 sq. iis avelli iii, 223 Cf. Circus

Circuit triplicem usuram præstare paratus, et fatnos non invenit ix, 8

Circumagunt se sarraca Bootæ v, 23 circumagat an cohortes vii, 164 quo te circumagas? ix, 81

Circumdedit gemmas collo vi, 458 circumdatus grege linigero vi, 533

Circumducitur uxor i, 122 agmen captivorum x, 280

Circumferre, de lustratione ii, 157 Circumligat auro digitos vii, 89

Circumlita fascia visci ix, 14 Circumscripserit Hirrus pupillos x, 222 circumscribere doces xiv, 237

Circumscriptorem pupillum ad jura vocantem xv, 136

Circumsilit agmine facto morborum

omne genus x, 218

Circumspicit et stimulat vos Ducis indulgentia vii, 20 præconem pannis

viii, 96

Circus hodie capit totam Romam xi, 195 sqq. Circi medio in pulvere sublimem Prætorem in tunica Jovis x, 37 ad Circum jussas prostare puellas iii, 65 circo clamoso insistere securum ix, 144 rauco exultat Victoria viii, 59 in circo positum est fatum plebeium, et in aggere nbi quae nudis longum ostendit cervicibus aurum, consulit aute phalas delphinorumque columnas vi, 588 sqq. in eo factiones aurigarum vi, 590. vii, 114 Circo

vacantem Urbem viii, 118 Conf. Circenses

Cirrhæ Nysæque dominis vii, 64 Cirrhæi vatis spicula xiii, 79

Cirro madido torquentem cornua

(capillorum) xiii, 165

Cista vetus servabat libellos iii, 206 perituri Latini vi, 44 cistas vendas

Citabere testis viii, 80 a præcone ii, 43 citato axe pervolat Flaminiam i, 60 citari ante omnes debet Scatinia ii, 43

Citharam suspende marmoreo colosso viii, 230 pro cithara velare ca-

pnt vi, 391

Citharædus Echion pater fiat de uxore tua vi, 76 citharædi magistri (Chironis) cauda vii, 212 citharædo Principe mimus nobilis viii, 198 exi-

mins x, 211

Cito dives vult fieri xiv, 177 non tam cito dicere poterit mœchos xiv, 27 Citius falsum producere testem contra paganum possis, quam cet. xvi, 32 properate argillam iv, 134 percurram x, 225 crediderim Scyllam cet. xv, 19 corrumpunt xiv, 31

Civilis belli sarcina speculum ii, 103 civilia officia quid præstant causidicis vii, 106 jura novimus ii, 51

Civiliter comes v, 112

Civis magnus obit et formidatus Othoni vi, 559 rarus et egregius viii, 28 non erat, qui libera posset verba animi proferre iv, 90 civem ingenti vulnere nutantem protegere xv, 156 unum donare Sibyllæ iii, 3 patriæ populoque quod dedisti, gratum est, si facis, ut patriæ sit idoneus xiv, 70

Clade domus renovata x, 244 major Saguntus xv, 114 et peste sub Illa (Domitiano) si liceret iv, 84

Clamat pensio, Posce ix, 63 Pontia, feci vi, 638 quod populus viii, 29 clamant marmora convulsa i, 12 clames licet, et mare cœlo confundas vi, 283 clamante Liburno iv, 75 clamatur, 1te profanæ ii, 90

Clamor repetitus ab autro vi, 328 clamore acerbo castigare xiv, 55 opus est, ut sentiat auris x, 215 ciemus fidem hominum Divunque xiii, 31

pari concurritur xv, 53

Clamosus circus ix, 144 pater xiv, 191 clamosum phasma Catulli viii, 186

Clarus genere atque opibus vir ii,

129 clara triginta mamillis serofa xii, 74 equi fuga ante alios viii, 61 luce viii, 151 clarum ac nobile fulcrum xi, 95 clari triumphi omen iv, 125 honoris velamen iii, 178 claram facem præferre pudendis viii, 139 claras animas iv, 151 clarior milii hæc lux die natali xii, 1

Classis numerosa perimit sævos tyrannos vii, 151 veniet, quocumque spes lucri vocarit xiv, 277 classibus

constratum mare x, 175

Claudins et Clodius idem nomen ii, 27 Claudius qualem edit boletum ante illum uxoris, post quem nil amplius edit v, 146 Cæsar indulsit omnia Narcisso, enjus paruit imperiis uxorem occidere jussus xiv, 330 quætulerit, audi: dormire virum em senserat uxor, sumere nocturnos meretrix Augusta cucullos vi, 115 sq. linjus senis præcordia pressit boletus Agrippinæ, tremulumque caput descendere jussit in cælum et longam manantia labra salivam vi, 620 sq.

Claudo et cludo recte scribitur ii, 36. iii, 19, 131. vii, 26. xiv, 322 claudit's. cludit filius ingenuorum latus servi divitis iii, 131 cohors hortos x, 16 ultima cellam vi, 129 te acribus exemplis xiv, 322 spelnuca pecus et dominos communi umbra vi, clude libellos vii, 26 claude fenestras ix, 104 claudentem oculos gallinam xii, 96 clauditur cum co simia xiii, 156 infans terra xv, 139 claudenda est janua accepto damno xiii, 129 clausus jam mercator Jason vi, 153 ut Gyaræ scopulis x, 170 clansa fenestra sommun facit lectica iii, 242 clauso antro vehitur iv, 21 labello te respicit iii, 185 - theatro vi, clausis domibus iii, 303

Claustra portarum taxabant prodi-

ta viii, 261

Clavus militis milit in digito hæret iii, 248 clavus latus et angustus i, 106 clavorum tot millia offendere xvi, 25

Cleanthas archetypos ii, 7

Clementia stulta est, perituræ parcere chartæ i, 17 vetus indulget senibus porcis vi, 160

Cleopatra mæsta et mollis ii, 109

Cliens magnus mirandusque regis (Prusiæ) x, 161 deditus devotusque ix, 72 elientis jactura nusquam mi-

nor est iii, 125 exhausti lumbos donare jugeribus ix, 59 clienti veteri parere indignatur servus v, 64 clientem neglectum adhibere duos post menses, tertia ne vaeno cesset culcita lecto v, 16 clientes comitantur patronum longo ordine i, 46. iii, 284 coguntur munera et tributa dare servis, ut mercantur gratiam patronorum et admittantur iii, 184-189 male tractantur a patronis v, 1 sq. sportulis vivunt i, 95, 119, 128. iii, 249 sq. x, 46 deducunt patronum ad forum i, 128 veteres lassique abeunt vestibulis i, 132 patronos appellant reges ac dominos i, 136

Clio esuriens migraret in atria

vii, 7

Clitumni pascua xii, 13

Clivosæ Latinæ monimenta v, 55 Clivo pendente latus recedit vi,

Cloaca torrente pinguis lupus Ti-

berinus v, 105

Clodius accuset mœchos ii, 27 psaltria penem majorem, quam sunt duo Cæsaris Anticatones, illuc, testiculi sibi conscius unde fugit mus, intulit cet. vi, 337 sqq. nunc ad quas non aras vi, 345

Clodius et Claudius idem nomen

ii, 27, 36

Clœlia virgo natavit imperii fines Tiberinum viii, 265

Clotho mea et Lachesis gandent ix, 135

Cludo v. Claudo

Clunem agitant de virtute locuti ii, submittat asello vi, 334 clune tremulo ad terram descendant puellæ plausu probatæ xi, 164 clunibus apri v, 167

Cluviam non lambit Tædia ii, 49

Cluvienus quales facit versus i, 80 Clypeo pugnantem Gracchum in arena viii, 201 clypeis ancilibus ii, 126 cum clypeis nascuntur legiones dentibus anguis xiv, 242

Clytæmnestram nullus non vicus

habebit vi, 656

Coa conchylia et vestimenta viii,

Coccina læna iii, 283

Cocles et Mucius hoc mirarentur viii, 264

Coctana, coctona, cottana, cottona

iii, 83

Cocyton Cecropiam soliti lassare Baptæ ii, 92

Codice cum grandi (accepti et expensi) venit ad dubinm nomen vii, 110 codice (testamento) savo vetat heredes esse quos eduxit x, 236 in codice residens horrida puella ii, 57

Codrus nil habnit, et tamen illud perdidit infelix totum nihil iii, 208 Codri rauci Theseïde i, 2 Codro erat lectus Procula minor cet. iii, 203 sq.

Cœlesti ab arce sensum ingenium-

que traximus xv, 146

Cœlicolarum convivia xiii, 42

Cœlum terris misceat et mare cœlo ii, 25. vi, 283 abscondere tenebræ xii, 18 Aventini hausit infantia nostra iii, 85 in cœlum descendit tremulum caput Claudii vi, 622 ibit, jusseris, Græculus esuriens iii, 78 evehit i, 38 cœli magna otia vi, 394 summi fida internuntia vi, 545 murmure primo exanimes xiii, 224 armamentaria quicquid habent telorum xiii, 83 color hic nil minatur xiv, 294 numen adorant Judai xiv, 97 summa de parte raptum ignem xv, 85 cœlo mare confundas vi, 283 La-tino ignotum carmen vi, 637 locamus Fortunam x, 366 recenti et orbe novo aliter vivebant homines vi, 11 dignus ix, 47 e cœlo descendit Γνώθι σεαυτόν xi, 27 e cœlo tertius cecidit Cato ii, 40

Coëmti piperis dominus xiv, 293

Coëmtor piperis xiv, 293

Cœna feralis exigna patella ponitur v, 85 hæc jam olini luxuriosa nostri Senatus fuit xi, 78 lantissima cæditur et ulmea sonat tota Subura xi, 141 altera amplior rusticorum xiv, 170 luxuriosa i, 137, 138 recta opponitur sportulæ i, 95 ingens sedet ii, 120 una duos (filios necare) vi, Cœnæ tempus et lavatio ante ac post eam i, 49. vi, 418 sq. modicæ partem de margine sumtam ructarit scurra Palati iv, 30 hesterna occurrere ix, 44 magnæ gaudia sentire positis ad templa et compita mensis xv, 41 ad conspectum x, 230 injuria tanti v, 9 spes longissima i, 133 alterius in tempora differre xiv, 130 ad comam si intestatus eas iii, 273 super cœuam narrat xv, 14 cœnas majores optata facient tonitrua v, 117 per cunctas it nova et tristis fabula i, 145

Conaculum - in conacula rarus venit miles x, 18

Cœnatio longis Numidarum fulta

columnis surgat, et rapiat algentem solem vii, 183

Cœnavit secreto septem fercula i, 95 centum ostrea viii, 85 cœnavit cum quo præterita nocte x, 235 eximie xi, 1 egregius meliusque miserrimus horum xi, 12 quam multa magnaque paropside iii, 142 cœnare lauto paratu xiv, 13 fictilibus pudet iii, 168 civiliter v, 112 cœnandi bene spes v, 166 nulla nunc voluptas divitibus xi, 120

Cenosi gurgitis (Stygis) alnum non

sperat iii, 266

Cœnula frugi Romæ magno (con-

stat) iii, 167

Cœpit Græcorum mentio iii, 114 discumbere vi, 434 videri vi, 113 jam radere guttur vi, 105 cerdonibus esse timendus iv, 154 pectere barbam xiv, 217 eæptum dirimi conjugiam ix, 79 cæpta sulphure incendia xiii, 145

Coërcet consul vexilla viii, 236

Cœtus virorum quæ ferre possit vi, 399 ipsins pater sit vii, 239

Cogitat scelus tacitum intra se xiii, 209 tollere dulcem heredem vi, 39

Cognata colubræ anguilla v, 103 cognatorum aliquis xi, 86 cognatis ponere natalicium lardum xi, 84 maculis parcit similis fera xv, 160

Cognitio justissima de milite Centurionum xvi, 18 peracta vi, 485 cognitione tribuni non egeat vii, 228

Cognosce proæmia rixæ iii, 288 penitus vi, 474 cognitus multis casus

xiii, 9 xii, 26

Cogit cum te furiosus et idem fortior iii, 291 cogit quicquid vaeni ventris furor, lacerant cet. xv, 100 te ponere v, 73 fateri xiii, 222 exclamare vi, 423 cogitur in frontem densissima ruga xiii, 216 pænas pendere alieni somni vi, 479 cogente unilo Nerone viii, 193 xi, 7 coacto lumore vexare oculos xiii, 133 coactos festinare iv, 146 coactas have per tormenta divitias xiv, 135

Cohibere dextram v, 71 cohibe;

pone seram vi, 347

Cohors rauca (Gallorum) vi, 515 sancta comitum vii, 127 tota clausit hortos Senecæ prædivitis x, 16 libertorum v, 28 tota Pygmæorum non est altior pede uno xiii, 173 tota est inimica xvi, 20 cohortis curam sperare i, 58 cohortem servorum hamis dispositis vigilare noctu jubet Licinus

xiv, 305 cohortes (Hannibalis) madidas a tempestate vii, 164 certe vis x, 94 dorso fert elephas xii, 109

Coitus jam longa oblivio x, 204 Colaphum incutimus landenti crus-

tula servo ix, 5

Colchide sæva, Medca vi, 643 Coliphia paucæ comedunt ii, 53

Collacia Tullia quid dicat notæ Mauræ vi, 307

Collapsa ne ruant subductis tecta

columnis viii, 77

Collega ne prior salutet Modiam iii, 130 stupidi Corinthi viii, 197 nobilis (Marii) ornatur lauro secunda viii, 253 collega etiam timet severos Censoris mores xi, 92

Colligo quo eventum viridis panni xi, 196 colligit janua primos ignes xiii, 146 colligat testa tenui nuro spatiosum orbem (patellæ) iv, 132 Collige sic continuo quod cet. xiii, 191 sarcinulas vi, 146

Collina turre stantes mariti, cum proximus Urbi Hannibal vi, 291

Colliphia comedunt ii, 53

Collis a vimine dictus iii, 67 colles ad istos fluxit Sybaris vi, 296 collibus his stantibus et salvis ix, 131 con-

tenti vivite xiv, 179

Collum longum invalidi cervicibus æquat Herenlis iii, 88 miscrabile et tenne cultris domini præbuit vetulus bos x, 269 collo hirsuto spirant opobalsama ii, 41 circumdedit gemmas vi, 458 trito ducunt epirhedia segnipedes viii, 66 lasso famelica jumenta xiv, 146 ecromatico fert niceteria iii, 68

Collusore catello ix, 61 Collyria poscit vi, 579

Colo cum vii, 37 colunt Idæum scheme xi, 192 qui Tentyra xv, 76 Minervam adluc uno asse partam x, 116 urbem iii, 193 Ægyptus portenta xv, 2 Deos xv, 38 coluit mea puls annua saxum sacrum xvi, 39 orgia ii, 91 caden sacra xiv, 103 colitur majestas dierum festorum iii, 173 culta puella xi, 200 nullo palliolo Doris iii, 95 culti horti iii, 228 juvenes iii, 158 servi iii, 189 agri xiv, 159

Color quis et quod causæ gems vii, 155 hie cœli nil minatur xiv, 294 coloris duri crassique lacernæ ix, 29 colorem panis tui v, 75 die, Quintiliane vi, 279 colores omnes violæ

xii, 90

Colosso de marmoreo citharam suspende viii, 230

Colubræ longæ cognata anguilla v, 103 colubris quibus et qua Tisiphone

exagitaris vi, 29

Columbæ molles reddunt ova sub tegula iii, 202 calidæ (Veneri sacræ) pulmone tractato vi, 549 columbas vexat censura, dat veniam

corvis ii, 63

Columna Phrygia xiv, 307 columnæ delphinorum in Circo vi, 590 assiduo lectore ruptæ i, 13 columnas nitidas ostende xiv, 60 columnis longis Numidarum fulta cœnatio vii, 182 subductis ruant collapsa tecta viii,

Colus s, colos tardas expectare grave filio xiv, 249

Colyria poscit vi, 579

Coma alebatur et a unberibus tonsa Deo alicui consecrabatur iii, 186 brevior supercilio philosophorum ii, 15 comæ siccæ horrida sylva ix, 13 Comarum structura, turris cet. vi, 502 comas plectere, flectere, nodo cogere, in gradus frangere vi, 496 flavas Germanorum et madido cirro tortas xiii, 164 alendi et tondendi mos iii, 186. vi, 26, 105 in luctu magnoque discrimine radere xii, 81 vexatas referens mulier xi, 187 mis ingentibus implet auratum reticulum ii, 96

Comedit quis tecum sectile porrum sutor iii, 294 comedunt patrimonia una mensa i, 138 coliphia paucæ ii, 53 comedam sinciput nati elixi xiii,

comesa nobilitate i, 34

Comes nulli exeo iii, 47 quis utilior regenti cet. iv, 84 comitem signorum castrorumque æra merentem xvi, 55 comite ancilla non amplius una vi, 119 comites perpetni municipalis arenæ iii, 35 quid facient i, 119 educit asellas mulier vi, 469 magnas voces disponere vii, 44 mites in magno fasce libelli vii, 107 decem an tibi sint vii, 142 comitum sancta cohors viii, 127 longissimus ordo jii, 284 gregibus premere populum i, 46

Cometem instantem regi vi, 407 Cominus ursos figebat iv, 99

Comitantibus loculis itur ad casum tabulæ i, 89 comitata est Hippia ludium ad Pharon vi, 82

Commagenus harnspex vi, 550

Commendat voluptates rarior usus xi, 208 commendet si nos Marti epistola Veneris xvi, 5 commendare tragœdum vi, 397

Commercia quid faciant aspice ii,

166

Committere Bromium cunncho noli vi, 378 et comparare vates vi, 436 animam ventis xii, 57 secretum ix, 96 Ænean Rutulumque i, 162 eadem venam crimina diverso fato xiii, 104 vel discipulo Philippi xiii, 125 magnos elenchos auribus extentis vi, 459 committitur exemplo malo xiii, 1 non anrum tibi v, 39 commissa pugna servet Saguntina lagena v, 29 auctio vendit stantibus vii, 10 plumbo eadem domus (Diogenis) cras manebit xiv, 310 paucis x, 337 soli tihi celare memento ix, 93 Cf. Comparo

Commodat ædes Maculonus vii, 40. Commoda multa jungentur caducis ix, 89 communia militiæ xvi, 7

Commota virga jam dudum mulio

mihi annuit iii, 317

Communis conditor mundi xv, 148 sensus rarus in illa fortuna viii, 73 commune consilium ix, 124 id vitium est iii, 182 communi tuba signum dare xv, 157 umbra claudere vi, 4 moneta ferire carmen triviale vii, 55 communia pocula viii, 177 extra communia te ponendum ceuses xiii, 140 commoda militiæ xvi, 7

Comædia quæ melior plorante gu-

la v, 157

Comædus uxorem agit iii, 94 comæda natio Græcorum tota iii, 100 comædi fibula solvitur his magno vi,

Compage fracta ruebant cuncta vi, 618 compagibus tot altum ædificat caput vi, 502

Compago taberna catenatæ fixa siluit iii, 304

Comparo hoc monstrum puero cet. xiii, 66 non mille rates testamento xii, 121 comparat me sibi xi, 130 nullum Sirena flagellis xiv, 20 Comparare, committere, componere verba theatri, arenæ et certaminis publici i, 162, 163. vi, 378, 436

Compede in magna hae squalidus fastidit fossor xi, 80 vinxerat ipsum

x, 182

Compesce labellum digito i, 160 Compita per quæ te quærat nolentem ix, 112 ad compita et templa positis mensis xv, 42

Complexibus in servi jacet vi, 279

Componis quæ, dona Veneris marito vii, 25 componit lintea pleno gutto iii, 263 docte fercula vii, 185 componunt ipsæ formantque libellos vi, 244 crimen in dominos ix, 110 composuit quod Mithridates xiv, 253 componitur tota domns una rheda iii, 10 compositi luto homines vi, 13 Cf. Comparo

Computat annos facies vi, 199 jam suos annos dextra x, 249 finito anno, quid referat sportula i, 117 quæ, et scelus ingens sana facit vi, 651 et ce-

vet ix, 40

Conatus illis durior iii, 166 te pœ-

niteat x, 6

Concedit non cuiquam de se sperare melius xiv, 7 plus quam lex ulla dolori x, 316 si concedas mactare xii, 115 conceditur in illos quid i, 170 concessum quid sperare ægris xiii, 235

Concentus tubarum x, 215

Concha bibitur vi, 304 æstiva cum lacerto xiv, 131 conchas et castra moveri jubet (mulier ad balneum itura) vi, 419

Conche cujus tumes iii, 293 conchem signatam et æstivam xiv, 131 Conchylia horum non fugiam iii, 81

Coa viii, 101

Concidere loris vicinos vi, 414 rhombum iv, 130 concisus pugnis iii, 300 concisum argentum in titulos xiv, 291

Concilium et consilium quomodo differant iv, 73 in concilium vocantur proceres iv, 73 concilio misso iv,

145

Concipis quid tam dextro pede, ut te conatus non pœniteat votique peracti x, 5 conciperet ut te quæ sangnine fulget Iuli viii, 42 concipitur non sub nostro sidere talis bellua xii, 104 concepta auribus atque oculis urina movetur xi, 168

Conclamant plures uno ore vii, 167 Concordia crepitat salutato nido i, 116 major serpentum xv, 159 desperanda tibi salva socru vi, 231 magna inter molles ii, 47 rara formæ atque pudicitiæ x, 297

Concubitus ar or vi, 318 concubitu tragico nuper pollutus adulter ii, 30 abstinet uxor sacris diebus vi,

536

Concumbunt Grace vi, 191 quæ-

que quibus verbis, modis quot vi, 406

Concurritur pari clamore xv, 53 concurrentia saxa Cyaneas xv, 19

Concutere lectum alienum vi, 22 concussere se ambæ iratæ x, 328 concutitur cachinno iii, 101

Condemnat accusator iii, 116

Condire boletum xiv, 8 pulmentaria vii, 185 gulosum fictile xi, 19 condita pyxide Lyde non prodest illis ii, 141

Conditor communis mundi principio indulsit illis (bestiis) tantum animas, nobis animum quoque, mutuus ut nos affectus petere auxilium et præstare juberet xv, 148 sq. Iliados xi, 178

Condit publica fulgura vi, 587

Conducere balneolum et furnos vii, 4 ædem, flumina, portus, siccandam eluviem, portandum ad busta cadaver iii, 31 tenebras quanti unum in annum iii, 225 vestem, comites, sellam, cervical, amicas et puellam vi, 352 homines in ventre necandos vi, 597 foricas iii, 38 aquarium vi, 332 magistrum ii, 113 rhetorem xv, 112 conducenda tabella ejus obit magnus civis vi, 558 conductus angur vi, 586 latro xiii, 145 conducta texit sub aggere viii, 43 pecunia xi, 46 sardonyche vii, 143 conducto tigillo vii, 46 conductas oves custodire i, 107

Conduplicare patrimonia xiv, 229
Confert quid damnatio viii, 94 hoc
ei via brevior xiv, 223 quid optandum purpura major i, 166 impensas
iii, 216 tantum illi toga viii, 240 nil
præter gelidas cicutas vii, 206 contulit nullam opem prudentia rectoris
xii, 33 quid longa dies x, 265 conferet nil tibi inquam iii, 51 conferat
ne quid tibi iste vii, 36 conferre puero quid potest plus x, 302 confer
majora crimina xiii, 144, 147 conferri
nullum naufragium velis ardentibus
xii, 21 collata fiducia xv, 155

Confidere viribus x, 11 confisus

dolato ligno xii, 58

Configite matrem (Nioben) vi, 173 Confirmant sic animum trepidum formidine diræ culpæ xiii, 107

Confitcor, feei vi, 639

Conflare Tonantem totum xiii, 153 Confundas mare cœlo vi, 284 confundat Rutulum Erinnys vii, 68 con-

fusus digressu amici iii, 1 Congesta pecunia x, 12

Conjectat nec male v, 163

Conjugium petimus partumque uxoris cæca cupidine ducti x, 352 quæras xi, 29 instabile, ac dirimi coeptum, et jam pæne solutum in multis domibus servavit adulter ix, 80 conjugii Spartani sanguine se uon polluit Orestes viii, 219

Conjungere tectum laribus xv. 153 Conjux si jubeat, durum est cet. vi, 98 amata x, 242 Sicula et torvns Pluto xiii, 50 conjugis amicos odit vi, 510 Fusci xii, 45 conjuge relicta cucurri v, 77

Conopeo testudineo vi, 80

Conor nil contra vi, 644 coneris si, jacet nervus x, 205 conata peregit xiii, 210

Conscendere navim vi, 98

Conscientiæ malæ descriptio i, 166,

167. xiii, 1 sq. 192-235

Conscius sibi testiculi mus inde fugit vi, 339 quis nisi conscius nunc diligitur iii, 49 conscia matri virgo fuit xiv, 28 occulti facti simulat gemitus vi, 271 diri facti mens eos habet attonitos xiii, 193

Consensu magno efficient xvi, 21

Considerat aurum vi, 482

Considere et licet iv, 34 dere duces, surgis Ajax vii, 115 exa-

men apium culmine xiii, 68

Consilium dedimus Sullæ i, 16 vis x, 346 artificis laudo iv, 18 honestum afferre iv, 86 utile, sed commune dedisti ix, 124. vi, 497 in consilium vocautur proceres iv, 73 Consilium et concilium different iv, 73 consilio misso iv, 145 in consilio est Ædilibus iii, 162. vi, 497 consilia si nostra movebunt vii, 172

Consistas ubi iii, 296

Conspectum ad cœnæ diducere

rictum x, 230

Conspicitur sublimis apex xii, 72 conspecta ab uva livorem ducit uva ii, 81 tanto conspectins vitium, quanto major, qui peccat, habetur viii, 140

Conspicuus longe cunctisque notabilis vi, 374 conspicuum nostro quoque tempore monstrum iv, 115 conspicuum quicquid est toto æquore, res fisci est iv, 54 conspienæ famæ poëmata x, 125

Conspuitur sinus vii, 112

Constantia summi civis ii, 105 vultus ficti xiii, 77 superest, cum scelus admittunt xiii, 237

Consterno — constratum classibus

mare x, 175

Constituebat ibi Numa nocturnæ amicæ iii, 12 si constituit ornari cet.

vi, 487

Constat tanti partus equæ, tanti una venefica vi. 626 bellua sumtu leviori vii, 77 constant omnia uxori vi, 166 constitit nuda vi, 123 constabit patri nulla res minoris, quam filius vii, 188 constet regula præceptori vii. 230 constent quanto capitis discrimine xiv, 258 quanti sibi gaudia vi, 365. vii, 45 constare corpora servorum nostra materia xiv, 17 constanti pectore pertulit Ionium vi, 93

Constrictus cammarus ovo dimidio

Constructa ovis fercula v, 84 Consuetis canistris v. 74 Consuetudo mali vii, 51

Consul ties de rhetore, si Fortuna velit vii, 197 ipse rotam astringit viii, 148 ne sibi placeat, curru servus portatur eodem x, 41 Cicero vigilat viii, 236 titulo ter consulis xi, 86 consule te mores præcedant virgas viii, 23 Fonteio natus xiii, 17 me x, 122 capillato diffusum vinum v, 30 Junio xv, 27 consulibus victis xi, 199

Consulit te de comædis vi, 396 quæ nullum, et jam consulitur vi, 575 de lento funere matris vi, 565 ante phalas vi, 590 consulat si quis me, edam xiv, 317 consule te, die tibi qui sis xi, 33

Consumit mihi diem Telephus i, 4 rhombum iv, 68 dies paucos xiii, 160 frusta panis xiv, 128 consumitur pecunia xi, 47 consumta Cannis juventus ii, 155 consumtis opibus viii, 185

Consurgit ad oscula vi, 507

Consuto vulnere crassum atque receus linum iii, 150

Contagio dedit hanc labem ii, 78 Contemnit me iii, 288 contemnunt mediam temeraria lina Charybdim v, 102 nec contemnas ant despicias, quod cet. ix, 99 non contemscris annos pueri xiv, 48 contemnere gladios Antoni potuit x, 123 Superos testes xiii, 75 leges xiv, 100 lin-guam servi ix, 120, t23 sacri genium fulcri vi, 22 fulmina pauper creditur pelagus et famam vi, 90 iii, 145 contemto te rapitur xiv, 232

Contemtor numinis quis tune ho-

minum vi, 342

Conterit flammea vi, 225 pedibus atrum silicem vi, 350

Contexit hiatum rimæ iii, 195 tan-

to cursu mæchos xiv, 27

Continet se Auster v, 100 se nunc populus x, 80 contentus modico ix, 9 cueullo veneto iii, 170 flagitio quis uno xiii, 243 cadavere crudo xv, 83 crit sarcophago x, 172 diducere xiii, 133 tama Lucanus vii, 79 contentos minima nocte Britanos ii, 161 casulis xiv, 179 contenta ut sint fenestra defundere pelves iii, 277 contenta sidera paucis minimbus xiii, 47 deducere vestem xiii, 133 uno quondam carcere Roma iii, 314 uno ut sit oculo vi, 54

Contingis civis egregins patriæ viii, contingit arenæ idem juris vi, 217 ei vix in Cyclada mitti vi, 564 multa virga Equitum cum Dictatore magistros viii, 7 dum res Principis aures x, 341 contingunt homini veteris fastidia quercus (al. homines) xiv, t84 contigit tibi nec tam tennis census xiii, 7 si contigit puero Etruseum aurum v, 164 unus tibi aureus vii, 122 contigerit tibi matrona pudica vi, 49 contingere vittas Cereris vi, 50 sanguine cœlum xi, 62 thyrsum vii, 60 contingi vitiis vi, 288 contacta labellis pocula v, 128

288 contacta labellis pocula v, 128 Continuis malis plena senectus x,

190 quinque diebus xi, 207

Continuo punit vi, 493 sic collige xiii, 191 videt xiii, 219 capessunt

horrida bella xiv, 213

Contra veniet i, 160 torrentem direxit brachia iv, 89 stat, starique jabet iii, 290 nil conor vi, 644 te stare incipit nobilitas viii, 138 nune omnia ix, 12 quid ille affert ix, 91 ferre solatia xiii, 120 contra paganum falsum producere testem xvi, 33

Contralit arcum Pæan vi, 174 bilem tibi xi, 185 contracta enticula

xi, 203

Contrarius alter flebat x, 30 ire priori vitæ videris ix, 21

Contundere faciem palma xiii, 128

Conturbat Pedo vii, 129

Contus et ranæ in Stygio gurgite ii, 150 contum gladinmque timebis nocte iter ingressus x, 20

Convallem ruris xvi, 36

Convelle me a Cumis iii, 321 convulsa marmora clamant i, 12

Convenit illis vivere cet. vii, 136 prisis inter se xv, 164 conveninnt

undique ad illos colles, qui cet. ix, 132 convenerat olim, ut faceres tu, quod velles vi, 281 conveniat quid nobis x, 318

Conventum et pacta paras vi, 25 Conventus et oppida (in provinciis)

viii, 129

Converte me a Cumis ad Cercrem Helvinam iii, 321 conversus in lævum iv, 120

Convicia mandræ iii, 237

Convictus omnis, thermæ, thea-

trum de Rutilo xi, 4

Conviva regis v, 161 audax v, 74 facetus ix, 10 mihi promissus xi, 60 superbus xi, 130 de conviva Corybanta videbis v, 25 convivæ miseri somno fameque urgentur vi, 424 centum iii, 250

Convivia despicit cauda piscis v, 82 propter natus aper i, 141 cœlicolarum xiii, 42 propter convivia pexi capilli xi, 150 nostra dabunt alios

ludos xi, 177

Convomit illa maritum vi, 101

Cophinus fornumque supellex Judæorum iii, 14. vi, 542

Copia uberior vitiorum i, 87 dicendi torrens x, 9

Copti calidæ mænia xv, 28

Coquere rastra et sarcula xv, 167 cocta venena vi, 133 siligo vi, 472

Cor mulinum Vagelli xvi, 23 corde in ægro senescit vii, 52 corda mollissima humano generi dedit Natura

xv, 131

Coram licet immat vi, 140 Lepidis male vivitur viii, 9 latrone cantabit vacuus viator x, 22 dominis consumitur pecunia xi, 47 allis pultes dictat puero, sed in aure placentas xi, 59

Coranum signorum comitem xvi,

Corbibus de jisdem mala xi, 73 Corbulo vix ferret tot vasa iii, 251

Corcyraea urna xv, 25

Cordus nil habuit iii, 208 raucus

Corinthi stupidi collega viii, 197 Corinthum unctam viii, 113 Corithæ pecus venale viii, 62

Corium inter et unguenta aliquid discriminis xiv, 204 corio bovis deducendus in marc xiii, 155

Cornelia superba mater Graccho-

rum vi, 167

Cornicini dotem Graechus dedit îi, 118 Cornicines hi quondam munera

nunc edunt iii, 34 vix exaudiet x, 214 illine, hinc longi agminis officia x, 44

Cornix-a cornice secundæ vitæ x,

247

Cornu nullo gemit hic tibicina ii, 90 pariter vinoque attonitæ feruntur vi, 315 nascenti robora vexat vitulus xii, 9 cornua torquentem madido cirro xiii, 165 cum lituis andita trepidum tibi solvunt ventrem xiv, 199

Corona tenui exorare soleo Lares ix, 138 posita provocat vi, 320 coronæ magnæ tantum orbem x, 39 Graiæ apium mernisse viii, 226 multæ in fronte xv, 50 coronas antiquo positas a rege xiii, 149 graciles accipiunt parva simulaera fragili nitentia cera xii, 87 necte postibus vi, 51 coronis ornantur fores puerperæ, et in lætitia tam publica quam privata vi, 51. ix, 85. xii, 84

Coronatum Tarentum vi, 297 coronati aselli caput ostendebat frons leeti xi, 97 Thrasea Helvidiusque Brnti Cassiique natalibus vetus vinum bibebant v, 37 coronata agna lus-

trari xiii, 63

Corpus non utile exstinctæ dextræ iii, 48 eget ære nocte dieque vii, 62 corporis egregii filius x, 296 ornatum omnem exuere x, 321 corpore toto jam absumto xv, 91 trunco xiii, 178 sano advocat Archigenem vi, 236 falso nomina Scaurorum laturos vi, 605 in ægro animi latentis tormenta ix, 19 in sano ut sit mens sana x, 356 in gelido sanguis febre calet x, 217 de nostro decernat Isis, quodcumque volet xiii, 92 in corpore census, cujus omne regimen pater tenet, non esse xvi, 53 corpora magna aut pulcherrima quæque de grege servorum xii, 117 corporibus quorum vescebantur xv, 106 de corporibus quid superest iii, 259

Corpuscula quanta sint hominum,

mors sola fatetur x, 173

Corripies et castigabis xiv, 54 cur corripias x, 292

Corrosis ossibus xv, 80

Corrampunt nos exempla xiv, 32 corruptus popano Osiris vi, 541 color nativus adscititio iii, 20 corrupta animo superbo voluptas vi, 180

Corruptor nurus i, 77 improbus x, 304 minime felix iv, 8 a corrup-

tore missis tabellis vi, 233

Corsica misit mullum v, 92

Corvinus oves custodit i, 108 humeros minor viii, 5 amicus Juvenalis xii, 1, 93

Corum atque in Eurum sævire solitus (Xerxes) x, 180 Coro atque Austro semper tollendus xiv, 268

Cornscat abies iii, 254 frontem

hostia xii, 6

Corvo rarior albo vii, 202 nunquam-majora attigerant cadavera viii, 252 corvis dat veniam, vexat censura columbas ii, 63

Corvbanta de conviva videbis v. 25

Corvcia puppe xiv, 267

Corydon, o Corydon, secretum divitis ullum esse putas ix, 102 Corymbos densos per limina tende

Corythæ pecus venale viii, 62

Corythus mons, et Etruriæ opp. (al. Cortona) viii, 62

Cosmetæ tunicas ponunt vi, 477 Cosmi aëno s. aheno toto mergatur

Cossus vel Drusus moribus esto viii. captator x, 202 pluris agebat vii, 144 Cossum ut salutes iii, 184

Cothurnum altının satira sumente vi, 634 cothurno antiquo non minor Rubrenus Lappa vii, 72 cothurnis nullis adjuta vi, 506 eunctis graviora xv, 29

Cotta, Seneca et Piso bonus v, 109 iterum quis nune erit vii, 95

Cottabus describitur iii, 108

Cottana Romam advecta iii, 83 Coturnix nulla unquam pro patre cadet xii, 97

Cotytto Cecropiam soliti lassare

Baptæ ii, 92

Coa conchylia viii, 101

Coxa debilis x, 227 coxæ pendentis præmia attollit vi, 321 Enew pondere percussit Tydides xv,

Crambe repetita occidit miseros

magistros vii, 154

Cras aliquid bibet Albanis de montibus v, 33

Crassos quid, quid Pompeios ever-

tit x, 108

Crassum linum iii, 150 crassi coloris toga ix, 29 crasso sub aëre nasci x, 50 infante majorem mamillam in Meroë quis miratur xiii, 163 crassa inguina tegit gutto opposito xi, 158

Cratera capacem urnæ xii, 41 era-

tere magno Bonam Deam placant ii,

Crate rara pendentia sicci terga suis xi, 82

Crebrum poppysma vi, 584

Creditor sæpe elusus eos ad ipsum introitum macelli expectare solet xi, 10 cum audit, præcipne magna sonant causidici vii, 108

Credo pudicitiam in terris moratam Saturno rege vi, 1 credis si quid mihi x, 68 si quicquam Homero x, 246 tu amorem vi, 275 eredit habendos hos solos Deos xv. 37 pater animi felices avaros xiv, 119 credi-nus si quid Palfurio iv, 53 credunt nec pueri, esse aliquid Manes ii, 152 credebant hoc grande nefas xiii, 54 credidit eum stigmate dignum x, 184 credam dignum barba majorum, si audeat cet. xvi, 31 forsitan v, 156 aliam vi, 504 credamus tragicis, quiequid de Colchide dicitur vi, 643 tunicæ viii, 207 sunt qui credant, mundum nullo rectore moveri xiii, 87 crederet cum se quisque percussum igni xii, 20 crediderim citius Seyllam xv, 21 credere de se quod non possit Dis æqua potestas, nihil est iv, 70 quæ mala possis subrepta sororibus Afris v, 152 tibi metuam quam-, vis jurato testi v, 5 crede summum nefas animam præferre pudori viii, 83 eredite nulli mensæ vi, 630 me vobis recitare folium Sibyllæ viii, 126 creditur illis iii, 93 panper fulmina contemnere atque Deos iii, 146 fiducia xiii, 110 velificatus Athos x, 173 creduntur humanis majora bonis x,

Cremeræ legio quid sentit ii, 155 Crepat ingens Sejanus (capite ca-

minis ardente) x, 62

Crepereius l'ollio non miscrabilior hae facie ix, 6

Crepido nulla vacat v, 8

Crepitat Concordia salutato nido

Crepitus testarum xi, 170 crepitum dedit trulla inverso fundo iii, 108

Creseit pagina multa damnosa papyro vii, 101 amor nummi, quantum ipsa pecunia erescit s. crevit xiv, 139 crescunt patrimonia his fabris, sed crescant quocumque modo xiv, 116 crescant ut opes x, 24 crescere piscem non patitur gula v, 96 crescente cibo difficili inter molares xiii, 213 gula xi, 39

Cressa (Phædra) excanduit x, 327 Cretæ antiquæ de littore pingue passum xiv, 270

Cretatum magnumque bovem duc

in Capitolia x, 66

Cretense, v. Cappadoces

Creticus aut Camerinus viii, 38 Cretice, multicia sumis ii, 67

Crimen omne alind protulit mox ferrea ætas vi, 23 nullum si in conjuge viii, 128 componere in dominos ix, 119 violatæ fidei xiii, 6 ne pæna sequatur metuens xiii, 90 conspectius viii, 141 capilli flexi vi, 493 facti habet, qui scelus intra se tacitum cogitat ullum xiii, 210 crimine quo meruit supplicium vi, 219 omni quæsitum lucrum xiii, 24 omni fædior persona iv, 15 sub quo cecidit x, 69 a crimine sumunt iram atque animos vi. 285 - crimina - quædam resecentur cum prima barba viii, 166 occulta ad Patres produxit servus viii, 266 eadem committunt multi diverso fato xiii, 104 nostra ne sequantur ex nobis geniti xiv, 39 magna recensentur xiii, 144 sqq. eriminibus cui frigida mens est i, 167 debent hortos i, 75 peractis tandem incipiunt sentire, quid fas atque nefas xiii, 239

Crinem deponit amati iii, 186 disponit vi, 490 nigrum flavo galero abscondere vi, 120 rotant vi, 316 erine albo senex fanaticus ii, 112 crinibus effusis bellum dirimente Sabina vi, 164 Cf. Coma

Crisantis fluctum s. frictum adorat

vi, 322

Crispi jucunda senectus iv, 81

Crispinus, Ægyptius, servus, (Domitiano gratissimus, eques, luxuria diffluens) i, 26 sq. iv, 1 sq. 108 Crispo pectine numerantur chordæ

vi, 382

Crissantis Medullinæ adorat fluc-

tnm vi, 322

Cristæ digitos impressit aliptes vi, 422 cristam galli promittere Laribus non andent xiii, 233 cristæ surgehant illi iv, 70

Croceæ tabellæ vii, 23

Crocodilon adorat Ægyptus xv, 2 colebant Ombitæ, Tentyritæ necabant xv, 35 sq.

Crocum Sicanium xiv, 269 crocos spirantes (in cinere rogi) vii, 208

Creesi fortuna non sufficiet animo

xiv, 328 Cræsum vox Solonis respicere jussit ad ultima spatia vitæ x, 274

Cruciatu boc caruit x, 286

Crudum pavonem in balnea portas i, 143 crudo cadavere contenta xv, 83 cruda tyrannide viii, 223 crudi succi posuere pericula xi, 76 crudis vulneribus ii, 73 donanda mustacea vi, 203

Cruentis fluctibus x, 185 verberibus x, 316 genibus erepet agrum vi,

525

Crumena deficiente xi, 38

Crus dimidium, et phthisis cet. sunt tanti xiii, 95 cruris sinistri dimidium tegmen vi, 257 crurc tenus medio tunicas succingere vi, 446 crura cum duo habcas, offendere tot caligas cet. xvi, 24 pinguia luto iii, 247 per madentia meri veteris torrens vi, 319 fruticante pilo neglecta et squalida ix, 15 levia viii, 115 franguntur caballis immeritis x, 60

Crustæ capaces Heliadum v, 38

poculorum i, 76

Crustula lambenti servo ix, 5

Crux—crucem pone servo vi, 219 pretium sceleris ille tulit, hic diadema xiii, 105 cruce vera dignus viii, 188 crucibus relictis vultur ad fœtus properat xiv, 77

Cryptau Suburæ penetrare v, 106

Crystallina grandia vi, 155 Cubili Palatino vi, 117 ponitur

præda xiv, 82

Cubito ferit iii, 245

Cubat in faciem, mox supinus iii,

Cucullo duro contentus iii, 170 sumto properare vi, 330 Santonico velat tempora adoperta nocturnus adulter viii, 145 cucullos nocturnos sumit meretrix Augusta vi, 118

Cucurbita ventosa jam pridem quærit caput hoc vacuum cerebro

xiv, 58

Culcita s. culcitra tertia ne vacuo

cessaret lecto v, 17

Culcus, simia et serpens non unus debuit cjus supplicio parari viii, 214

Culina sua quemque sequitur clientem iii, 250 a magna non degenerare xiv, 14 culinæ nidore captum v, 162

Culmina villarum alta parabat xiv, 89 culmine delubri examen apium

consedit xiii, 69

Culmo sterneret torum vi, 6

Culpa docentis arguitur vii, 158 tacita sudant præcordia i, 167 quænam hic est puellæ vi, 494 culpæ veniam non abnuat vi, 540 diræ formidine trepidum animum xiii, 106 veteris orbita diu monstrata quos trahit xiv, 37 diræ præmia feres viii, 119 defensor viii, 163

Cultello volanti structoris v, 122 cultelli mittentur ii, 169 cultello-

rum manubria ossea xi, 133

Cultri longi mucronem admittere (in barba) xiv, 217 cultro nil gravius timet hostia xv, 119 cultris collum præbet x, 269 farra imponite xii, 84

Cultori indulgere ix, 49 Cum vultu tali quid tibi ix, 3

Cumana Sibylla iii, 2

Cumis sedem figere vacuis iii, 2 januæ Baiarum iii, 4 ibi alas exuit Dædalus iii, 25 a Cumis me converte ad Cererem Helvinam iii, 321 Cumis suspectum jugum ix, 57

Cumulus ultimus ærunmæ iii, 210

Cunæ segmentatæ vi, 89

Cunctas per cœnas it fabula i, 145 cuncta patrimonia exsuperans census x, 13 post cuncta xi, 42 nitent xii, 91

- Cunctatio nulla de morte hominis

longa est vi, 221

Cuneis totis spectacula cet. vi, 61
Cupido laudis titulique patriam
olim obruit x, 143 sæva immodici
census scelerum causa xiv, 175 cupidine cæca magnaque ducti conjugium petimus partumque uxoris x,
351

Capidus sylvarum vii, 58 vanus,

et mollis viii, 14

Cupit nimis docta videri vi., 445 cupimus quid ratione aut timemus x, 5 cupiet lauto cœnare paratu xiv, 13 cupient et in acta referri ii, 136 morte viri servare animam catellæ vi, 654 evadere xii, 35 lustrari ii, 157 quidni cupias hace x, 96 cupiat nihit x, 360 ne cupias mullum, cum sit tibi gobio tantum in loculis xi, 37 cuperet Virginia Rutilæ gibbum accipere x, 291 qui nil, quanto felicior, quam qui totum sibi posceret orbem xiv, 313

Cur libeat edam i, 19 timeam i,

103

Cura quavendi decoris tanta vi, 501 viri interea nulla vi, 508 graviore timetur xiii, 227 majore metuque servantur tantis parta malis xiv, 303 omni potentior natura x, 303 si forte indulsit brevem soporem xiii, 217 nimia congesta pecunia plures strangulat x, 12 pretium est penitus cognoscere vi, 474 curam cohortis sperare i, 58 præstare rebus xi, 115 curas nec non et gaudia vulgi ridebat x, 51 effudit x, 78 inter et seria nemo duxit habendum xi, 93 effugies xiv, 157 duas non admittentia pectora vii, 65 curis dilatis xi, 181

Curabilis ut sit vindicta xvi, 21

Curatoris eget xiv, 288

Curia quid mandet viii, 91 ut Martis Athenis, occulta teges ix, 101

Curius, parvo quæ legerat horto, ipse focis brevibus ponebat oluscula cet, xi, 78 sq. quid sentit ii, 153 Curios similant et bacchanalia vivunt ii,

jam dimidios viii, 4

Curas, quid privata domns fecerit vi, 114 magna atria nobilium vii, 91 cutem ii, 105 curat quid Venns ebria vi, 300 curant dii punire nocentes xiii, 101 emes hæc vii, 212 caret currere iii, 127 curentur ægri dubii majoribus medicis xiii, 124 curandum imprimis, ne magna injuria fiat fortibus et miseris viii, 121 curanda ne guidem viris verba vi, 455

Curriculo (equis) habenas totas

effundit xiv, 231

Current inde huc omnes, tanquam ad vivaria iii, 308 ingenti super ora Liburno iii, 240 conjuge relieta per montem v, 77 Anubis vi, 534 obvius viii, 160 pracipites x, 85 Baias et ad ostrea (al. Ostia) xi, 49 miserabilis arte inopi prora xii, 67 brachia pelago medio xii, 77 per mon-tem v, 77 ad vocem vii, 82 currere si curet nocte togatus iii, 127 currite, jam sedit iv, 76 curre per Alpes x, 166

Curruca tu tibi tune places vi, 276 Currus pro equo xiv, 231 aëneus stat hujus, alti quadrijuges in vestibulis vii, 125 curru codem portatur servus, ne Consul sibi placeat x, 42 de Tentonico descendere x, 282 curribus altis exstantem Prætorem x, 36 in curribus stantes Æmilianos

viii, 3

Cursor Gætulus pocula dabit v, 52 Chrsum pracipitans xv, 77 cursu tanto contexere mechos xiv, 27 ventilat ignem iii, 253

Curtius et Matho buccæ xi. 34

Curtum temone jugum x, 135 enthymema vi, 449 enrta vasa descendunt fenestris iii, 270 curta fides patriæ ingratæ xiv, 166

Curuca, v. Curruca

Curules sellas illi donare x, 91

Curvetur pondere galeæ vi, 262 curvatum hastile minatur vii, 127 curvatæ undæ xii, 31

Curvus cælator ix, 145 curva unda xii, 31 curvum enthymema vi, curvo littore Caietæ xiv, 86 curvis unguibus raptus a grue xiii, 169 unguibus ire parat nummos raptura Celæno viii, 129

Cuspide non pulsas terram, Gra-

dive ii, 130

Custodia, magni census misera xiv. 304

Custodit oves conductas Corvinus i, 107 animas servorum farre suo et ære ix, 122 loculis gemmam xiii, 139 custodiet quis ipsos custodes vi, 347 custodite animas vi, 630

Custos affixus poculis v, 40 Gallicus Urbis hæc audit xiii, 157 discipuli præmordet ex hoc vii, 218 angustæ capsæ vernula sequitur x, 116 custode omni potentior natura x, 303 armato tenentur iii, 306 vitis et horti vi, 375 custodibus cinerum saxis x, 144 custodes decipit vi, 234 ipsos quis custodiet? ab illis incipit uxor vi, 348 custodes domiti Batavi aquilas viii, 52

Cuticula contracta bibat vernum

solem xi, 203

Cutis arida se laxet vi, 144 cutem curare ii, 105 cute lota ad mochum veniunt vi, 461 in tota nullus nitor ix, 13 pro cute deformem pellem x, 192

Cyane subcincta viii, 162

Cyaneas concurrentia saxa xv, 20

Cyathum nunquam missurus cardiaco amico v, 32 eyatho cœloque dignum puerum ix, 47 ad cyathos puer xiii, 44

Cybeles turpis loquendi libertas ii. aulæa xiv, 263 chorus et sa-

cerdotes vi, 512 sqq. Matris advectæ secreta palatia scelerat mechns ix,

Cyclade in tenni sudant vi, 259

Cyclada mitti vi, 563

Cyclopas immanes xv, 18 μονοφθαλμοι ix, 65

Cycno, s. cygno nigro simillima

avis vi, 165 cycnum Æthiopem vocamus viii, 33

Cylindros donant arcana ii, 61 Cymba una transire vadum ii, 151 cymbæ magister iv, 45 Baianæ xii, 80

Cymbala pulsantis amici ix, 62 Cynici nudi dolia xiv, 309 Cynicos nec Stoica dogmata legit a Cynicis tunica distantia xiii, 121

Cynthia, hand similis tibi, nec tibi, cujus turbavit nitidos extinctus passer ocellos vi, 7

D

Dacicus et Germanicus scripto radiat auro vi, 205

Dacis vulturibus servabat viscera iv, 111

Dædalus exnit alas Cumis iii, 25 faber volans i, 54 Athenis natus in cœlum ivit et pennas sumsit iii, 80

Dama nil sapit xi, 121 Damasippus pinguis viii, 147 Damnatio quid confert viii, 94

Damnat caligo futuri genus humanum vi, 556 sævitiam iv, 84 tales habitus Gracchus et odit viii, 202 Canopus prodigia et mores Urbis vi, 84 senatus viii, 93 damnetur Carfinia ii, 69 damnatos odit x, 74 damnatos ad mores natura recurrit xiii, 240 inani judicio i, 47 damnandis abstineas xiv, 38

Damnosa pagina crescit multa pa-

pyro vii, 101 alea xiv, 4

Damnum partis alterias (auris) x, 210 temporis ix, 125 damno testi-culorum evadere xii, 35 accepto claudenda est janna xiii, 129 tum tonsoris vi, 373 damnorum vnlnus viii, 99 mentio non fiet vi, 509 damnis qui mensis detur, quæ tempora lucro vi, 571 damua levant xii, 53

De virtute locuti ii, 20 nobilitate quod superest i, 34 Macchate multum referens i, 66 aliquid de montibus Albanis, s. de clunibus apri v, 33, 167 de antiquis moribus uxor vi, 45 de numero Lamiarum quædam vi, 385

Debes mihi prima animi bona viii, 24 quibus omnia viii, 70 debet pænas maritis iratis x, 313 propter hoc rumpere somnum v, 20 ante omnia citari Scatinia ii, 44 debuerant olim

tenues migrasse Quirites iii, 163 an deberet sperare, rogavit vi, 387 debere se nihil tibi putat iii, 51 debetur Prometheus patinæ iv, 133 maxima puero reverentia xiv, 47 magna pæna cadurco violato vi, 537 admiratio summis monstris vi, 647

Debilis humero, lumbis, coxa x,

227

Debilitate et morbis carebis xiv, 156

Debitor sumtos pergit non reddere nummos xvi, 40

Decem comites vii, 142

Decembri toto vinum nescire vii, Decembri Aquilone ix, 68 Decentius solito ornari vi, 487

Decet juvenes clamor - et cultæ assedisse puellæ cet. xi, 200 quales xi, 155 decebat Quirinum. quod turpe bonis iv, 13 decebunt Volesos, quæ turpia cerdoni viii, 182 deceret quos aliquid magnum viii, 263 an multicia testem ii, 76 decens mulier vi, 162

Decernat quodcumque volet de corpore xiii, 92

Decerpere si vis aliam ficum xiv, 253

Decidere jactu cum ventis xii, 33 Deciderit serpens in dolia vi, 432

Decies centena ritu dabuntur antiquo in dotem x, 335 lectis tabellis xiii, 136 et non ter decies respiret xiv, 28

Decipit vos spes v, 166 custodes vi, 234° decipiatur´adulter vi, 404 decepta vota vi,603° spes ix, 126

Decii pluris, quam qui servantur ab illis viii, 258 Deciorum animæ plebeiæ, sed pro totis legionibus sufficiunt Diis viii, 254 sq. in pectore quantus patriæ amor xiv, 239

Declamatio fias x, 167 declamationum themata i, 16. vii, 160 sq. 169

Declamatoris Vagelli xvi, 23 Declamare doces vii, 150

Decolor heres vi, 600 totus esset Flaceus vii, 226

Decoxit aheno aut verubus xv. 81 decocta (aqua) frigidior Geticis pruinis v, 50

Decrescebat jam genus hoc (hominum) vivo Homero xv, 69 decrescere inde aliquid patere vii, 220

Decurrere campo, per quem magnus equos Auruneæ flexit alumnus i, 19 festinat vitæ portio ix, 126

Decus quale rerum, si conjugis

auctio fiat vi, 255 decoris quærendi cura vi, 501

Dedecus hoc ab illo absit iv, 131 urbis habes viii, 200 domus x, 342

Deditus usque adeo quis est ci vi, 181 uni animus vi, 206 tibi cliens ix, 71

Deduxit Cæsar domitos ad sua flagra Quirites x, 109 deducet latum sulcum media arena i, 157 gentem ab asylo viii, 273 lanam obliquo ferro vi, 224 vates nihil expositum vii, 54 deducere me solet Luna iii, 286 vestem contentus xiii, 132 ad fontem quæsitum solos verpos xiv, 104 deducendus corio bovis in mare xiii, 155 deductis longa gente propinquis xiii, 207 patronis ad forum 1, 128

Defendere locum i, 103 causas viii, 48 defendier turribus xv, 157 defensus male x, 85

Defensor culpæ mihi dicet viii,

163 Deferat quod ipse, faciet vi, 552

detulit quis vi, 220 in balnea pugillares testiculos xi, 156 defertur causa xvi, 19

causa xvi, 19
Deficit Matho vii, 129 jam mare nostrum v, 91 vomer iii, 311 deficeret si eventus viridis panni xi, 197 defecisse hoc ipsum puta v, 7 altos aumes x, 176 deficiente crumena xi, 38 deficientibus Austris xii, 69

Defluit ætas vii, 32 defluxit Oron-

tes in Tiberim iii, 62

Defodio — defossa in loculis spor-

tula x, 46

Deformis amici iii, 87 vultus x, 191 pellis x, 192 hyems stridebat iv, 58 ephchus x, 307 deformia multa in facie vi, 107

Defunditur puteus in plantas iii, 227 defundere patulas pelves con-

tentæ fenestræ ili, 277

Degenerare a magna culina xiv, 14 Dejecerat Eurus nucem xi, 119 Dein clamore pari concurritur xv,

Dein clamore pari concurritur xv,

Delapsa est pinna caballi Gorgonci iii, 118 Delator amici i, 33. iii, 116 quis

Delator amici i, 33. iii, 116 quis x, 70 delatore multo plena et littora iv, 48 delatorum præmia x, 87 /

Delectant si te alta nomina viii, 132. 137 delectatur arena Samia xvi. 6

Delevit patriam titulumque senectus v, 35 proclia vigilata vii, 27 tabulas xii, 123

Deliberat de quo vii, 162

Delicias viduæ iv, 4 usque ad delicias votorum x, 291 delicias hominis vi, 47 delicias earum panniculus hombycinns urit vi, 260 o delicias! ten' putas cet. xiii, 140

Delinquere tantum, quantum per-

mittas xiv, 233

Delphis oracula cessant vi, 555

Delphinorum columuæ (in Circo) vi, 590 delphinis quanto major balæna x, 14

Delubri culmine xiii, 69 delubra ad sacra te vocantem xiii, 107 delubris imponite serta xii, 84 Camenarum iii. 13

Demens Ægyptus xv, 1 habetur xi, 2 o demens, ita servus homo est vi, 222. i, demens, et curre per Alpes x, 166

Dementia major omni damno mem-

brorum x, 233

Demetrius cum molli Hæmo iii, 99 delator i, 33

Demissum a cœlesti arce sensum xv, 146

Democritus perpetuo risu pulmonem agitare solebat, Heraclitus deflere ineptias et miseriam hominum x, 28-53

Demosthenis eloquium ac famam optare x, 114 savus illum exitus eripuit, quem mirabantur Athenæ torrentem—et quem pater a carbone et incude ad rhetora misit x, 126 sqq.

Dentem erucis imprimé ix, 134 dente nondum omni renato, cum septimus annus transierit puerum xiv, 11 dentes obscuri fiant vi, 145 excussi xvi, 10 quos nittit porta Syenes xi, 124 dentibus cum paucis reverti ut liceat, adorat pauper iii, 301 angnis nascuntur legiones xiv, 241 apri majoris quando exspiravit aper xv, 162

Densa oliva canet mons xiv, 144 cadavera x, 186 denso fascia libro vi, 263 densi radiant testudine tota sardonyches vi, 381 densæ tenebræ xii, 18 densæ hlandæque tabellæ te sollicitant ix, 36 densos corymbos vi, 52 densissima lectica i, 120 ru-

ga xiii, 215

Depastum vivaria piscem iv, 51

Deponis amictus i, 112 crinem amati iii, 186 deposuit belua dentes jam nimios capitique graves xi, 126 vota, quamvis longissima, cœnæ i,

depositum non inficietur amicus xiii, 60 saerum non reddit amicus erit sospes tibi xiii, 178 xiii, 16

retinere xiii, 201

Deprendere callebat primo morsu, ubi nata forent ostrea iv, 142 veram messem vii, 112 tormenta animi in ægro corpore, sed et gaudia ix, 18 deprensus Ravola qualem vultum habebat ix, 3 deprensa hæc patent vi, 640 deprensis (mulieribus) nihil est audacins vi, 285

Derideat rectus loripedem ii, 23 Derisor plangentis populi Anubis

vi, 534

Descendit aranea cum tela xiv, 61 in vallem Egeriæ iii, 17 - de curru x, 282 in cœlum vi, 622 descendit e cœlo γνωθι σεαυτόν xi, 27 ad terram tremulo clune puella xi, 161 rectum funem xiv, 266 in amuem hibernum vi, 522 ad pugnam vii, 173 scendunt statuæ x, 58 ad generum Cereris x, 113

Desertis vallibus vii, 6

Desiderio Bibulæ ardet vi, 142 Desiderat ulmos palmes viii, 78

casulam et notos hædos xi, 153 Desidia tardos pisces iv, 44

Designata gladiis domini mors iv.

Desisti nee ultra fovisti errorem viii, 164

Desipis quod, inde est vi, 612 Desperatio barbæ (ennuchis est)

Desperanda tibi concordia socru

salva vi, 231

Despicit res exignas xi, 131 piscis convivia cauda v, 82 despiciam illum jure xi, 23 despicias forsitan Rhodios cet. viii, 112 non et contemnas, quod cet. ix, 99

Destinat hoe monstrum pontifici iv, 45 cui nubere Cæsaris uxorx, 331 sedem figere Cumis iii, 3 destinata gladiis domini mors iv, 96

Desunt homines vi, 333 deerat pisci patinæ mensura iv, 72 defnit hoe unum Fabricio, ut memoraret cet. iv, 128 non illi, unde emeret vii, 75 deerit non, qui quarat viii, 112 non mihi ultio xvi, 18 non unquani amatorii, 168. ix, 130 qui spoliet te iii, 303 desit ne qua indigdesint ne sarcula iii, natio v, 120 311

Deterior te ii, 22 nec ille sonat iii, 90 deterior hie, qui liber non

erit, servis ix, 121 femina habet illie totos mores x, 323 jam non est, cedere foro, quam cet. xi, 50 deterius omnia tua per vestigia peccat xiv, 53 credas horrere

Deteret exiguis aliquid iii. 24 Deterges vulnera mappa v, 27

Detestabile in nostro sexu exemplum ii, 48 factum xiii, 126 monstrum xv, 121

Deucalion ex quo montem navigio

ascendit i, 81

Develat alius aurum furtivæ pelliculæ i, 10 devectum Tiberi vinum vii, 121

Deverticulo ab isto repetatur fa-

bula xv, 72

Deverto recte scribitur, non diverto xv, 72

Devexæ rhedæ iv, 118

Devia rura xiv, 75 Denneem habet Gillo i, 40

Devotus cliens ix, 72

Deus si quis aut similis Dis donaret tibi quadringenta, quantus ex nihilo fieres v, 132 unions in ædicula viii, 111 quicumque aspexit nune homines, ridet et odit xv, 71 Dei pendentis effigiem xi, 107 Deæ Bonæ secreta vi, 314 Deam te nos faeimus, Fortuna xiv, 316 inter homines versati in aureo sæculo, et deinde terram reliquerunt crescente impietate vi, 19, 20 otiantur, neque curant res humanas vi, 394, 395. xiii, 86 sq. Di, majorum umbris tennem terram - date vii, 207 Di faciles evertere domos totas optantibus ipsis x, 7, 8 pro jueundis aptissima quæque dabunt : carior est illis homo quam sibi cet. x, 349 sq. quando ad me venient, si curant cunetos punire nocentes xiii, 102 ridentur et poëtarum de iis fabulæ vulgariaque θεολογούμενα ii, 31, 130 sq. iv, 34 sq. vi, 59. x, 314. xiii, 34 sq. 76 sq. 113 sq. xiv, 261 Denn Matris chorus vi, 512 Deorum contemtor quis tune hominum cet. vi, 342 sq. currus et equos faciesque aspicere, magnæ mentis opus vii, 67 genua incerare x, 55 quisquam buic servire vellet x, 184 nondum super nubes convivia-nee turba talis-urgebat Atlanta eet. xiii, 42 sq. ira, ut sit magna, tamen certe lenta est xiii, 100 quemquam nec surdum, nec Tiresiam esse xiii, 249 ira lenta xiii, 100

Asianorum ornamenta iii, 218 saxa hæe et tela putant (fulmina) xiii, Doos contemuere testes facile et pronum est, si mortalis idem nemo sciat xiii, 75 non esse, et nullo mundum rectore regi, sed a Fortuna xiii, 86 sq. solos habendos credit, quos ipse colit xv, 38 Diis iratis frui i, 49 agua potestas iv, 71 inferis sacra quæque vilia, piscienli, ova, sal, liba v, 85 Dis infernis Terræque parenti sufficient Decii pro totis legionibus et omnibus auxiliis viii, 257 adversis genitus x, 129 Diis permittes expendere, quid conveniat nobis-illis notum, qui pueri, qualisque futura sit uxor x, 347, 353 malignis exaudita vota x, 111 offi-cium vatis peragentibus xi, 113 promissa animalia xii, 2 tantis digna vietima xii, 114 auetoribus ultor erat Agamemnonides viii, 216 digna sententia xiv, 206 invidiam faciunt mala immeritis immissa xv, 122, 123

Dextra s. dextera lævaque tenebat bipennem vi, 658 si sonnit ferro, lævaque si longo eastrorum in carcere mansit vi, 560 librata nequicquam effudit pendentia retia viii, 204 illi jacebat bellua iv, 120 dextræ exstinctæ non utile corpus iii, 48 illis dissimiles lapidem hune valeant emittere xv, 67 dextram subeunte bacillo iii, 28 colibere memento v, 71 quid tam dextro pede concipis x, 5 dextra jam computat suos annos (Nestor) x, 240

Diadema Quirini viii, 259 hic pretium sceleris tulit, ille erucem xiii, 105 diademate posito cum falcem sumeret Saturnus xiii, 39

Diana pulchra x, 292 Diana, venatricis puellae, calamos pharetramque xiii, 80 Dianam nemo veneratur (in Ægypto) xv, 8 ad vestram me converte a Cumis iii, 320

Dicit nunquam aliud Natura, aliud Sapientia xiv, 321 dicebat littus semel aspecti cehini iv, 143 dicient nu quem (populum) xv, 113 dicet non idem Chrysippus xiii, 184 dicam quid scapulis puerorum ix, 68 dicas quamquam hac mollius Hæmo vi, 198 si sub judice, Vidi, quod non vidisti vii, 13 dicant si in tabulam Sultæ discipuli tres ii, 28 diceret quid Pythagoras xv, 171 Sejanum Augustum plebs x, 76 dixisset si sic omnia x, 124 dixerit quis generosum

viii, 30 die, aut accipe calcemiii, 295 igitur, quid præstent vii, 106 quid placeat x, 338 tibi, qui sis xi, 33 qua Tisiphone vi, 29, 280 senior xiii, 33 dicere si tentes aliquid tacitusve recedas, tantumdem est iii, 297 ejus nomen non audeo i, 153 vix possis, quot cet. xiv, 150 si licet xi, 194 te miserum ande xiii, 161 mechos non tam cito poterit xiv, 26 quod nolo viii, 275 jus de mensura x, 101 plurima non audent homines pertusa læna v, 131 piscem fugitivum iv, 50 dixisse vos puellas, Musæ, prosit mihi iv, 36 copia x, 9 genus non habeat matrona vi, 449 nil dictu fœdum visuque hæe limina tangat, intra quæ puer est xiv, 44 dictu pulcherrima xi, 56 dicens chirogra-pha vana xvi, 41 dicentis cansam amici xv, 134 dicentem bene Basilum vii, 147 dicturus aliquid de Cattis iv, 148 rhetor ad Lugdunensem aram i, 44 pro dubia libertate vii, 115 dicitur quicquid de Colchide, credamus tragicis vi, 643 tarde venisse vi, 478 dieta mihi modo gens xv, 98 dietis ignoscat i, 154 factisque sanctus viii, 25

Dictatoris honore functus xi, 87 cum Dictatore magistros Equitum viii, 8

Dietem num puero coram aliis pultes, sed in aure placentas xi, 59 dietet Phalaris licet perjuria viii, 82 dietare Celso principium atque locos paratæ vi, 245 dietante ceras pusillas matre xiv, 29 dietabitur hæres vi, 218 dietata magistri omnia peragat v, 122 verba pertulit vi, 391

Diducit scopulos (Hannibal) x, 153 rictum x, 230 vestem xiii, 132

Dies longa quid contulit Priamo x, 265 quarta torret ægrum ix, 17 ipse pulchro distinguitur ordine rerum i, 127 quæ tam festa, ut cesset prodere furem xiii, 23 genialis iste agatur iv, 67 diem lætum hilaremque sentire xv, 41 in diem septenis horis odit illam vi, 183 promisit vii, 84 per totani cessare xi, 183 die natali lætior hæc lux xii, 1 quaque sexta vii, 161 dierum festorum majestas colitur iii, 172, 173 paucorum vita x, 343 diebus saeris observandisque non abstinet uxor concubitu vi, 536 quinque continuis xi, 206 festis servare terga suis xi, 83

Differt vadimonia Prætor iii, 213

distulit mortem per tot sæcula x, 249 differre in tempora cœnæ alterius xiv, 130 dilata velut hoc sereno tempestas xiii, 228 dilatis curis xi, 181

Difficile est satiram non scribere i. 30 difficile hand est, perituram arcessere summam xi, 17 difficili crescente cibo inter molares xiii, 213

Diffundere patulas pelves iii, 277 diffunditur haustu in plantas puteus iii, 227 diffusum consule capillato vinum v, 30 diffusa in montibus vina

xi, 159

Digitum medium alicui ostendere s. porrigere x, 53 digito compesce labellum i, 160 pignus fortasse dedisti vi. 27 nudo mendicat Pollio xi. 43 nno scalpunt caput ix, 133 in digito clavus milii militis hæret iii, Beronices adamas factus pretiosior vi, 157 annulus ferreus xi, digitos habet vox blanda et nequam vi, 197 cristæ impressit callidus aliptes vi, 422 vatum semestri auro circumligat vii, 89 quam digitos suos et ungues auctores noverit omnes vii, 232 digitis pressum in faciem extendere panem ii, 107 a morte remotus quatuor, ant septem xii, 58 quibus illa premetur per sommun xiv, 222 sudantibus aurum æstivum ventilet i, 28 alienis pallida labra cibum accipiunt x, 229 ductis per terram aliquid de sanguine gustat xv, 92 a digitis gemmas ad pocula transfert v, 44

Dignatur lex Othonis summam hanc

bis septem ordinibus xiv, 324

Dignoscere vera bona, atque illis multum diversa pauci possunt x, 2

Dignus qui mendicaret iv, 117 ut venias hederis vii, 29 morte viii, 85 vera cruce viii, 188 cyatho cœloque ix, 47 his epulis et tali amico v, 173 equus versare molam viii, 67 barba et capillis majorum xvi, 31 Meleagri ferro aper v, 115 arcana face xv. 140 sava veraque Charybdi xv, 17 digna hae lucerna Venusina i, 51 viro sententia iv, 136 forma supercilio v, 62 voto tuo fœmina vi, 61 nulla de gregibus tantis tibi videtur vi. 161 res titulo sepulchri vi, 230 facies quali tabella x, 157 tantis Deis victima xii, 114 Tuscis libellis fides xiii, 62 templo vox xiii, 205 fama sinistra xiv, 1 sententia Diis

atque ipso Jove xiv, 206 fide xv, 118 supplicia his populis non parabis xv. dignum mulino corde Vigelli xvi, 23 stigmate credidit x, 183 tam longo ævo facinus x, 255 sitiente Pholo cratera xii, 45 Censoris ira xiv. 50 dignæ adeo paucæ contingere vittas Cereris vi, 50 dignior hostia vita xiii, 235 dignissima prorsus Florali matrona tuba vi, 249 dignissime bulla senior xiii, 33

Digredimur parati(ad causam agen-

dam) xvi, 47

Digressu amici confusus iii, 1

Diligit hunc Ælia vi, 72 quantum dilexit Menœceus Thebas xiv, 240 quis nunc diligitur nisi conscius iii, 49 dilectæ matronæ x, 318

Diluvio magno cuncta arva teneri

Dimidium crus xiii, 95 dimidio brevior tegetis pars v, 9 ovo constructus cammarus v, 84 siluro xiv, 132 pluris vendere xiv, 201 Memnone resonant magicæ chordæ xv, 5 dimidios vultus aspiceres xv, 57 jam Curios viii, 4

Dimitte citius i, 125 ligulas v, 20 dimittitur exul ad axem Hyperb. vi, dimittente puellas lenone vi, 470

127

Dinoscere, v. Dignoscere

Diogenis, nudi Cynici, dolia non ardent: si fregeris, altera fiet Cras domus, aut eadem plumbo commissa manebit. Sensit Alexander, testa cum vidit in illa magnum habitatorem, quanto felicior hic, qui nil cuperet, quam qui totum sibi posceret orbem, passurus gestis æquanda pericula rebus xiv, 308 sqq.

Diomedeas (aves) i, 53

Diomedes Tydides quo percussit pondere coxam Æneæ xv, 66

Diphilus regnat iii, 120

Diptycha quæ fuerint viii, 36

Direxit brachia contra torrentem iv, 89

Dirimente bellum Sabina vi, 164 dirimi cœptum conjugium ix, 79 Diripiatur quis adulter vi, 404

Dirne attegias, castella cet. xiv,

196 diruta Alba iv, 60

Dirus Hannibal vii, 161 a ponte satelles iv, 116 dira feritas xv, 32 culpa viii, 119. xiii, 106 persona iv, t4 egestas xv, 96 diri facti conscia mens xiii, 193 dira quidem, sed cognita multis xii, 26 passis xv, 104 diris temporibus iv, 80. x, 15

Discedas si, tenet consuetudo vii,

Discinxerit Afros Marius viii, 120

Discipulus Trypheri doctoris xi, 137 discipuli tres in tabulam Sullæ dicant ii, 28 custos præmordet ex hoc Acœnonoëtus vii, 218 discipulo Philippi vel committe venam xiii, 125 discipulum occidit senex iii, 117 meliorem præsto magistro xiv, 213 discipulos quot inclinet Hamillus x,

Discit a Capella torquere jaculum v, 154 tunc rustica Thymele vi, 66 discunt hoc omnes ante alpha et beta puellæ xiv, 209 vita magistra nec jactare jugum xiii, 22 didicit jam dives avarus tantum admirari vii, 30 boletum condire — nebulone parente

xiv, 9

Discrimen nullum habendum est' inter cet. xiii, 118 tanquam famæ partus agatur aut animæ vi, 500 subcunt vi, 592 discriminis genus aliud xii, 24 aliquid ponendum inter unguenta et corium xiv, 203 causa xiv, 290 subiti et magni quicquid instat vi, 520 causas inde x, 139 discrimine magno protegere causam xi, 32 quanto capitis constent xiv, 258 nec minimo sane refert v, 123 nullo alio vincis viii, 54 discrimina quæ sint capitis et inguinis vi, 301 juvenum plurima x, 196 majora eum expectant x, 311

Discumbere jussus v, 12 Discursus hominum i, 86

Discutienda ad saxa valent mala robora ficus x, 145

Disertos laudare vii, 31

Disjunge boves, Libye, dum tubera mittas v, 119

Dispensatore armigero prælia vide-

Dispenso et tempero filum candelæ iii, 287 dispensat qui, frangit sibi vii, 219

Dispersi inquisitores iv, 48 dispersos trahere in populum xv, 151

Displicet auctori ipsi, quod malo exemplo committitur xiii, 2 Albani veteris pretiosa senectus xiii, 215 atrium oculis amici xiv, 65

Disponere voces comitum vii, 44 avos porticibus vi, 163 crinem vi, 490 dispositis hamis vigilare cohor-1em jubet xiv, 305

Dissimilem sui vultum x, 192 rem

causa facit viii, 216 dissimiles veris spelmcas iii, 18 illis dextræ xv, 68

Dissimilet etsi pulsetur xvi, 9 ut dissimiles ix, 70

Distendere uterum vi, 598 lancem

longo pertore v, 80 Distinxit nos Otho iii, 159 distin-

guitur dies ordine i, 127 ille tabula unda xiv, 289

Distat, quæ sidera te excipiant vii, 194 distet quantum ferrata ab arca sacculus xi, 26 distare nec humana carne suillam putant Judæi xiv, 98 distantia tenui rima iii, 97 dogmata Stoica a Cynicis tunica xiii, 122

Din depastum vivaria piscem iv, 51 visam pudicitiam vi, 2 viventi-

bus x, 243

Diversum iter vitæ vii, 172 diversa res est xv, 94 parte lectis tabellis xiii, 136 multum illis (veris bonis) x, 3 diverso tempore si extinctus foret x, 263 fato multi committunt eadem crimina xiii, 104 forte (al. diversa parte) quæ veniant sagittæ vii, 156 diversis partibus orbis iv, 148

Diverticulo (rectius deverticulo) ab

isto repetatur fabula xv. 72

Dives erit, magno dormit quæ tertia lecto ii, 60 avarus jam didicit, tantum landare disertos vii, 30 tibi, pauper amicis v, 113 qui fieri vult, et cito vult fieri xiv, 176 vehetur turba cedente iii, 239 divitis ullum secretum esse putas ix, 102 testamentum vi, 548 acres urticæ puellæ cet. xi, 166 Nili xiii, 27 divites ac nobiles se decere putant, quæ turpia sunt pauperibus viii, 181, 182. xi, 174 sq. divitibus nunc nulla cœnandi voluptas, nisi cet. xi, 120 sq. nostris acceptissima gens Græca iii,

Dividuos Curios viii, 4

Divinationum varia genera vi, 511

Divinat ut fanaticus iv, 124

Divina carmina Codri iii, 207 tomacula candiduli porci x, 355 divinorum capaces soli homines xv, 144

Divitiæ vincant i, 110 molles fregerunt sæcula luxu vi, 300 noxiæ x, 12 sqq. prima fere vota x,24 Narcissi xiv, 329 divitiarum majestas i, 112 divitias tot per tormenta coactas xiv, 135 omni crimine acquirere xiv, 238

Divortii formulæ solennes vi, Divortia primum Romæ interdicta, deinde concessa, tandem vulgaria vi, 146

Diurni longi transversa relegit vi, 483

Divorum rivales (Imperatores) vi, 115 Divum hominumque fidem clamore ciemus xiii, 31 antiquissime,

Jane vi, 393 Do quod, accipe vii, 165 quid das, ut Cossum aliquando salutes iii, 184 dat veniam corvis, vexat censura columbas ii, 63 libertatem conduplicare patrimonia xiv, 230 pœnas iii, 279 trulla crepitum iii, 108 cinædis ferre ceras ad mæchum xiv, 30 se tibi similem xiv, 52 damus et dedinius hos honores illis viii. 70 damus veniam ibi fortunæ xi, 174 olim fasces cet, x, 78 si hostia novam carnem xi, 85 dedisti civem patriæ xiv, 70 ipse scintillas ignis xiv, 244 dedit utrum que leto ingenii fons x, 119 natura portus xii, 79 hanc contagio labem, et dabit in plures ii, 78 candida scrofa nomen Albæ xii, 73 dimus, quod famæ opponere possis ix, 86 consilium Sullæ, nt privatus dormiret i, 16 dederat Campania febres optandas Pompeio x, 283 dabo thura Laribus xii, 90 dabit invidiosa solatia sanguis xiii, 179 vestigia in laqueum xiii, 244 jam semesum leporem v, 166 libertos vii, 43 histrio, quod non dant proceres vii, 90 vina puer xi, 159 convivium nostrum alios ludos xi, 177 hanc altaribus xii, 119 omnia breviter Pacuvio xii, 125 dabunt Di aptissima x, 349 finem animæ non gladii cet. x, 164 daret ut tutos somnos fiducia collata xv. dedisset utinam his potius nugis tota illa sævitiæ tempora iv, 150 dederit nunc nemo ducentos Ciceroni vii, 140 da aliquid, quod titulis incidere possim viii, 68 da mme et volucrem x, 43 da spatinm vitæ, da multos, Jupiter, annos x, 188 testem iii, 137. xvi, 29 dare vela phaselis xv, 127 quod tibi ipse possis x, 363 daturos exempla magna x, 49 datur judex xvi, 13 vestris alveotis olenm illud cet. v, S8 quod pro prima nocte vi, 204 dabitur mora parvula x, 340 tibi longum vitæ tempus xiv, 158 dabuntur decies centena ritu antiquo x, 335 detur si similis permutatio vi, 653 dentur quæ tempora lucro, qui

mensis damnis vi, 571 si libera po-

pulo suffragia viii, 211 darentur si

qua sulfura ii, 157 data pœna hæc din viventibus x, 243 fata ipsis quoque sepulcris x, 146 datum privigno venenum vi, 134

Doces declamare vii, 150 prima rectum Sapientia xiii, 189 sævire xiv, 18 votum insatiabile acquirendi xiv, 125 docuit Gallia causidicos Britannos xv, t11 doceat quanti Chrysogonns vii, 176 docentis culpa arguitur vii, 158 doctus spectare lacunari, 56 Palæmon vii, 215 nimis cupit videri vi, 445

Dociles sumus omnes imitandis

turpibus xiv, 40

Docte componit fercula vii, 184 Doctoris Trypheri discipulus xi,

Dogmata Stoica a Cynicis distantia

tunica xiii, 121

Dolabella inde est, inde Autonius et Verres viii, 105

Dolabra munire castra viii, 248 Dolato confisus ligno xii, 57

Dolet quicquid, exue xi, 188

nec dolet iii, 102 ut doleas, hoc agit v, 157

Dolia in alta deciderit serpens vi, Cynici non ardent xiv, 309 quis plura linit victuro musto ix, 58

Dolor viri flagrantion zone non debet esse nec vulnere major xiii, 12 ille solns patriam fugientibus, carnisse anno Circensibus xi, 52 plus exigit interdum, quam lex ulla dolori concessit x, 315 doloris justa causa ix, dolorem lateris pati xiii, 229 nemo fingit in hoc casa xiii, 131

Dolo cœpta incendia xiii, 146 Domestica olim febris ix, 17 castra x, 95 exempla xiv, 32 tela seditioni

xv, 64

Dominus et domini rex v. 137 menti xiv, 293 gestatur vii, 179 domini stomachus fervet vino ciboque v, 49 instantis virgamque tenentis vox xiv, 63 domino servatur panis tener v, 71 fertur squilla v, 81 erit mullus v, 92 ponetur boletus v, 147 dominum in jus trahere x, 88 se fecisse unius lacertæ, est aliquid iii, 231 ad dominum veterem debere reverti piscem iv, 52 domini tres casa, unus vernnla xiv, 169 fnturi magnarum domunm iii, 72 dominos mutare dominis Cirrhæ Nysæque viii, 65 vii, 64 coram dominis consumitur pecunia xi, 47 Domina sub hasta caput præbere venale iii, 33 dominæ

vox ix, 78 dominam ferre potes vi, 30 Domini ac Reges patroni appellantur a clientibus i, 136 Domini vocantur Imperatores et Dii, ut Deæ Dominæ iv, 70, 71, 96. vi, 530

Dominæ iv, 70, 71, 96. vi, 530 Domitianus calvus Nero iv, 38 Juliam fratris filiam corrupit, eique mortis causa fuit, coactæ conceptium a se abigere ii, 29 sq. concilium Patrum habuit in Albano suo super rhombo pisce iv, 28-154 adulter tragico pollutus concubitu leges revocabat amaras omnibus, atque insis Veneri Martique timendas ii, 29 sq. iv, 12 Mincryae in Albano insituit sacerdotes Albanos s. Flaviales ii, 81 sq. acerbus morum judex, idemque incestus iv, 12 ultimus Flavius laceravit semianimum orbem iv, 37 clades et pestis iv, 84 Pontifex summus iv, 46 Dominus ac Deus appellari voluit iv, 70, 71 bella gessit cum Dacis, Cattis cet. iv, 147. viii, 51 tyrannus periit post cædem Lamiarum, et postquam cerdonibus esse timendus emperat iv, 150 sq. fovit poëtas vii, 1

Domitii ante pedes longum pone

syrma Thyestæ viii, 228

Domat are enstodes vi, 235 domitum leonem vii, 77 domito monte xi, 89 domiti Batavi viii, 51 domitos deduxit ad sua flagra Quirites x,

109

Domus tota una rheda componitur iii, 10 plena libis genialibus iii, 187 quanticumque vii, 184 secura patel-las jam lavat iii, 261 privata quid fecerit vi, 114 longe ferrata servire jubetur vii, 41 horrida ac imitata Sabinas x, 299 qualis, tales cibi xi, 99 una sufficit nosse volenti mores hominum xiii, 160 optima paratur Soræ iii, 224 magna Asturici iii, 212 humilis non capit has nugas xi, 169 quæque maxima plena servis superbis v, 66 Cynici, si fregeris, altera fiet eras, aut eadem plumbo commissa manebit xiv, 310 Veneris iv, 40 domus præfectura non mitior Sicula anla vi, 486 vela pendentia vi, 228 clade semper renovata x, 211 dedecus ille sciet ultimus x, 342 domi res augusta obstat virtutibus iii, 165 res ampla vii, 10 funus panisque i, 120 quando vult formosa videri vi, 465 pone lauros x, 65 si qua illi est nubilis Iphigenia xii, 119 licet plura videret fraga xiii, 57 quod non

est, et habet vicinus, ematur vi, 152 domum repetam xii, 87 sanctam filus omni aspiciat sine labe, vitioque carentem xiv, 69 inde mittentur xiv, 148 domumum magnarum viscera iii, 72 domos permutat vi, 225 ædificare xv, 153 totas evertere optantibus ipsis Di faciles x, 7 parvas præbet spelunea vi, 3 domibus clausis iii, 303 altis vi, 607

Donec peragat dictata v, 121

Donat Calvinæ tantum iii, 133 vasa novissima athletis vi, 356 vestes vi, 519 lumbos exhausti elientis jugeribus ix, 59 illi summas curules x, 91 unum civem Sibyllæ iii, donant arcana cylindros ii, 61 donavit bona præsepibus i, 59 ignem terris Prometheus xv, 86 donabis nil unquam invita conjuge vi, 212 dones ista puellis vi, 191 donet qui amico, stultum esse xiv, 235 qui marmora iii, 215 quod Quintillæ, marmora iii, 215 habet vii, 75 donarct si tibi Deus quadringenta v, 133 dona Veneris marito hac vii, 25 tibi gratam requiem xi, 182 donandi gloria major olim habebatur et titulis et fascibus v, 110 donabitur, ne percat iv, 55 donanda crudis mustacea vi, 203

Dona populorum (in templis) xiii, 149 sua reddit pulchro labori xvi,

57

Dorica Ancon sustinet domum Ve-

neris iv, 40

Dornida cultam unllo palliolo iii, 94
Dornis lex Julia ii, 37 dormit
quæ tertia magno lecto, dives erit ii,
60 teeum pusio vi, 34 parvula in
segmentatis cunis vi, 89 dormiat ille
spado cum domina vi, 376 dormiret
ut privatus altum, consilium dedimus
Sullæ i, 17 dormire securos jubet
pendente ruina villieus iii, 196 non
aliter poterit iii, 281 virum eum senserat uxor vi, 116 iocipis ortu Luciferi
viii, 11 quem patitur corruptor cet.
i, 77 dormitur minimum in lecto, iu
quo uupta jacet vi, 269 magnis opibus in Urbe iii, 235

Dotso ferre cohortes xii, 109
Dos ingens, non solennis, olim fuere
quadringenta sestertia ii, 117. vi,
137. x, 335 dotem cornicini dedit
Gracchus ii, 117 a dote veniunt sagittæ vi, 159 in dote numeras triumphos vi, 169 cum dote mortifera si
limina subit xiv, 221

Drillopotæ qui ii, 95

Drusus moribus esto viii, 21 Druso vitulisque marinis eripient somnum Drusorum alto stemmate iii, 238 viii, 40

Dubie non provocat vi, 375

Dubitas deducere iii, 136 non dubitant vendere sua funera viii, 194 quis duhitet, Senecam præferre Neroni viii, 212 apponere ix, 99 componere crimen ix, 110 non dubitet Ladas optare locupletem podagram xiii, 97 retinere depositum xiii, 200 ne, an senserit cet. xv, 89 non dubitaturi dicere iv, 50

Dubius hand furor xiv, 136 dubium ad nomen venit cum grandi codice vii, 110 dubium nil x, 82 dubiam facientia palmam xi, 179 dubia pro libertate vii, 116. viii, 263 dubiis sideribus salutatrix turba per-

egit orbem v. 22

Ducentos nummos nemo Ciceroni

dederit, nisi cet. vii, 139

Ducit ad scelus atque nefas purpura xiv, 188 nxorem vi, 28 livorem uva conspecta ab uva ii, 81 præputia adulter vi, 238 sextarium de œnophoro vi, 428 sortes vi, 583 sulcos in tenui pulvere vii, 49 mores teneros ceu pollice vii, 237 nemo habendum inter curas et seria xi, 93 niveam agnam Reginæ xii,3 ducunt pensa meliora Parcæ benigna mann xii, 65 ebur ad aras xii, 112 hos quoque felices xiii, 20 bracteolam de Castore xiii, 152 reliquos fugienda patrum vestigia xiv, 36 duc in Capitolia bovem x, 65 ducere matris ubera quem jam pudet xii, 9 ducendi (uxorem) nulla videtur causa vi, 201 ducitur funus i, 146 Sejanus unco x, 66 duceris planta v, 125 ducenda funera x, 240 ductus casus e medio fortunæ acervo xiii, 10 ducta Falerno ruga xiii, 216 ducti caca magnaque capidine x, 351 ductis per terram digitis xv, 91

Dudum vigilantibus orbis iii, 129

sedet illa x, 334

Duelli sero pænitet i, 169

Dulcedine famae succensos vii, 39 tanta captos animos afficit vii, 84

Dulcis Hymettus xiii, 185 dulcem heredem vi, 38 dulce caducum ix, 88 dulcior hae lux natali die xii, 1 filia filio v, 139

Dum sibi nobilior videtur vi, 176 tubera mittas v, 119 tu sis similis Æacidæ viii, 269 dnm bibiums, dum serta-poscimus, obrepit senectus ix, 128 dum jacet x, 86 dum membra sufficient galea, dumque ardent sanguine xi, 5, 6 dammodo yel cæcus teneam nummos xiii, 94 non pereat vii, 222

Duo funera iv, 109 duæ sorores, Astræa et Pudicitia vi, 20 duas tantum res anxius optat populus, panem

et Circenses x, 80

Durat nullius fibula vi, 379 duret hæe in tempora x, 254 durate atque

exspectate cicadas ix, 69

Durus Hannibal vii, 161 durum est conscendere navim, si jubeat conjux vi, 98 vinum i, 69 jam, jamque tondendum Bromium vi, 377 Catonem xi, 90 duri pastoris filius xi, 151 duri crassique coloris togæ ix, 29 duro cucullo iii, 170 duræ manus et vexatæ vellere Tusco vi, 290 duræ per brachia setæ promittunt atrocem animum ii, 11 duros rudentes tractare vi, 102 dura flagra pati v, 172 duris temporibus iv, 80. x, 15 durior pauperibus Romæ conatus iii, 165 frons populi hujus viii, 189 durius nil habet in se panpertas iii, 152

Dux magnus in arcem Albanam traxerat attonitos Patres iv, 145 ducis summi est occidere Galbam ii, 104 indulgentia vii, 21 ipsius hoc referre videtur xvi, 58 ducem luseum cum Gætula portaret bellua x, 158 duce in summo quot libras invenies x, 147 duces consedere, surgis Ajax vii, 115 signa et castra movebant viii, 12 ducibus ac primoribus xv, 40 paludatis vi, 400 nostris parere xii, 108

E

E pleno acervo tollatur vi, 364 cœlo cecidit ii, 4

Ebrietatis imago et effectus vi, 304 -313

Ebrius ac petulans iii, 278 0.001dum xv, 24 ebria Venus vi, 300

Ebur Phidiaeum viii, 103 grande latos sustinet orbes, dentibus ex illis, quos mittit porta Syenes, et Mauri ebur illud quin ducatur cet. xi, 123 ad aras xii, 112 eboris uncia nobis est nulla xi, 132 pro ebore attonitus xiv-307

Eburno sceptro quæ surgit, volucrem x, 43 eburnis loculis custoditur

xiii, 139

Ecce iterum Crispinus iv, 1 tra-

ditur viro ii, 129 alius quanto porrexit murmure panem v, 67 movet tridentem viii, 203 aliud genus diseriminis xi, 24

Echini semel aspecti litus dicebat

iv, 143

Echion eitharædus vi, 76

Ediscere Judaicum jus xiv, 101 mi-

nimas sordes xiv, 124

Edit nil unquam libentius hac carne xv, 88 Claudius boletum uxoris, post quem nil amplius edit v, 147 totum corrosis ossibus xv, 8 edendi usus nulli major fuit iv, 139 esse parati et sua membra xv, 102

Edo—edunt nine munera iii, 36 edam, si quis me consulat xiv, 317 cur libeat i, 21 ederet si mulier vitulum, vel si bos agnam ii, 123 ede, quid putes iii, 74 uhi consistas iii, 296 edere primos vagitus vii, 195 primos planetus x, 261 edita fundo ostrea iv, 141

Educat terra homines nunc malos

atque pusillos xv, 70

Educit secum asellas vi, 469 quos

eduxit, quos genuit x, 236

Efferre maritos per famam et populum i, 72 - laudibus vi, 182 - greges natorum vi, 175 - sororem et patruos vi, 567 - elatam crede nurum xiv, 220

Efficient omnes manipli consensu magno, curabilis ut sit vindicta xvi, 21 effice summam, bis septem ordi-

nibus cet. xiv, 323

Effigies saeri nitet aurea cercopitheci xv, 4 muda Dei xi, 106 inter vestras, statuamque Vagellii, nullum discrimen xiii, 119 ad quas non tantum meiere fas est i, 131 deæ longis siphonibus implent vi, 310 quo tot bellatorum viii, 9 ante effigies majorum pone mores viii, 22 effigies majorum habeant insignia vocis viii, 227

Effodit saxum sacrum de medio

limite xvi, 38

Effugit cantus Siculos ix, 150 togam xi, 201 pudor ex urbe xi, 55

luctum et curam xiv, 157

Effundit glavies rupta solibus pisces ad ostia ponti iv, 43 animi secreta vi, 190 dextra nequicquam retia viii, 205 cnras x, 78 imber lapides xiii, 67 totas habenas curriculo xiv, 230 pelves iii, 277 offas patruo similes ii, 33 bilem v, 159 effusis crinibus vi, 164

Egeriae, nocturnæ amicæ Numæ, (vallis et fons in luco Aricino) iii, 12 sq. Egestas dira obsidionis xv, 9

Eget corpus ære vii, 62 Anticyra xiii, 97 curatoris xiv, 288 merces cognitione tribuni vii, 229 egent sensus prona et terram spectantia xv, 147 egentis s. egenti fato vivere xiv, 137

Egnatius Celer philosophus delator

Bareæ i, 33. iii, 116

Ezo semper auditor tantum i, 1 mi fuit obvius x, 82 nos, nos agimus ii, 51

Egressa uxor prima luce xi, 184

finem legemque vi, 635

Egregius civis patriæ contingis ovanti vili, 28 cænat xi, 12 fons xii, 41 vates vii, 53 artifex acquirendi xiv, 115 egregii corporis filius x, 296 egregium sanctumque virum si cerno, bimembri hoc monstrum puero comparo cet. xiii, 64 egregiam voluptatem monstro xiv, 256 egregios equites x, 95 egregias Lateranorum ædes x, 17

Ejectum ruborem de fronte xiii, 242 cjectis Camenis silva mendicat

iii**,** 16

Elapsum ex vivariis piscem iv, 52 Electræ jugulo se non polluit Orestes viii, 218

Electrum — pro electro attonitus xiv, 307

Elegos impune recitaverit i, 4

Elemento (igni) gratulor xv, 86 elementa vitiorum xiv, 123 per omnia quarunt gustus xi, 14 elementis paribus constare xiv, 17

Elenchos magnos commisit vi, 459
Elephanti non venales Romæ xii, 102 furva gente petiti arboribus Rutulis et Turni agro pascuntur, Cæsaris armentum: siquidem Tyrio parere solebant Hannibali regique Molosso, ac dorso ferre cohortes et turrim xii, 104 sq. albi, et maximi in India x, 150. xi, 123 sqq. corum grande ebur dentibus ex illis, quos mittit porta Sycnes, et Mauri et Indus, et quos deposuit Nabatavo belua saltu jam

nimios capitique graves xi, 123 sq. Eliceret cui non risum cauda vii,

212

Elige, quiduam putes x, 329

Elfssæ s. Elisæ perituræ ignoscere vi, 435

Elixi vervecis labra iii, 294 nati

sinciput xiii, 85

Eloquium vocale nectit canoris modis vii, 19 eloquio perit orator x, 118 fidimus vii, 139 Demosthenis x, 114

Elpenora grunnisse xv, 22
Elusus creditor xi, 9
Elvinam Cererem iii, 320
Eluviem siecandam iii, 32
Emblemata poculorum i, 76
Emendat hæc servulus semodio
scobis xiv, 67

Emerita cessat acu vi, 498

Emergant hand facile, quorum virtutibus obstat res angusta domi iii, 164 emergere se ex malis x, 57

Eminus minatur hastile vii, 128

Emittere lapidem xv, 67

Emit Aristotelem vel Pittacon ii, 6 quas ædes iv, 7 mullum sex millibus iv, 15 sibi iv, 22 quod captator Lenas v, 98 emturus pueros, argentum cet. vii, 133 emitur libertas vi, 140 quod domi non est, et habet vicinus vi, 152 emi fortasse minoris potuit piscator quam piscis iv, 26 pluris xi, 16 emtus tot millibus puer v, 60 emtos paucis assibus calices xi, 145 emendus miseris ignis i, 134 erit alter puer ix, 66

Emolumenta laborum nulla iii, 22

sacramentorum xvi, 35

Emtor veneni viii, 17 eallidus Olynthi xii, 17

Emundat hæc servulus semodio scobis xiv, 67

Emungéris sæpe vi, 147

En animam et mentem vi, 531 habitum ii, 72 eni tu mittas succina grandia ix, 50

Enceladi gremio vii, 215

Endoperator Romanus, Graius et barbarus x, 138 ipse quales epulas glutisse putatur iv, 29

Endromidem accipit iii, 103 Ty-

riam vi, 246

Endymion tuus adulter x, 318

Enim (enimvero) hujus stat eurrus aëneus vii, 124

Ennosigæum vinxerat compedibus Xerxes x, 182

Ense velut stricto rubet auditor i, 165

Enthymema curvum s. curtum torqueat sermone rotato vi, 450

Eo—it nova nee tristis fabula per eunctas cœnas i, 145 ibat non melior vultu iv, 104 ad cœnam intestatus iii, 274 sanguis xii, 14 ad has epulas solito maturius xi, 88 ibit ad Ægypti finem vi, 527 pariter vi, 576 in cœlum, si jusseris, Græculus esuriens iii, 78 eat discrimen in tunicas vi, 521 i nunc, et dubita, qua sor-

beat aëra sanna Maura cet. vi, 306. i, demens, et sævas curre per Alpes x, 166 i nunc, et juvenis specie lætare tui x, 310 ite profanæ ii, 89 quibus grata est pieta lupa barbara mitra iii, 66 pueri, linguis animisque faventes xii, 83 ire illam viam xiv, 122 illuc proponimus iii, 25 præcipitem jubeat iii, 128 contrarius vitæ priori videris ix, 21 parat eurvis unguibus viii, 130 isse Niphatem in populos vi, 409 euntem in prœlia turrim xii, 110 itur ad easum tabulæ i, 89 ad Atridem iv, 65 eundum est iii, 316

Ephebum deformen nullus castravit tyrannus x, 306 ephebis cunctis

mollior ii, 164

Έφέλκεται, ν. Αὐτός

Ephemeridas tritas vi, 574

Epicurum lætum plantaribus exigui horti xiii, 122 Epicure, quantum tibi parvis suffecit in hortis xiv, 319

Epimenia (s. epimænia, epimenidia, epimenida, epimendia cet.) Manxorum bulbi vii, 120

Epirhedia trito ducunt collo segni-

pedes viii, 66

Epistola tanquam anxia diversis partibus orbis venisset præcipiti pinna iv, 149 verbosa et grandis venit a Capreis x, 71 Veneris si nos commendet Marti xvi, 5

Eponam jurat solam et facies olida

ad præsepia pietas viii, 157

Epota Mcdo prandente flumina x,

Eppia vi, 104, 114 Conf. Hippia Epulum dare ecntum unde possis Pythagoreis iii, 229 epulas quales glutisse putamus ipsum iv, 28 ad has solito maturius ibat Consul xi, 88 epulis his dignus v, 173

Equæ partus tanti vi, 626 equarum

grex parvus viii, 108

Eques municipalis modo Romæ viii, 238 equitem vernam modico contentus agebas ix, 10 Equites Asiani, Cappadoces et Bithyni vii, 14, 15 egregii x, 95 duos sume xiv, 326 Equitum princeps iv, 32 cum sanguine mixtos Patres vi, 625 cum Dictatore magistros contingere multa virga viii, 8 census iii, 155 xiv, 323 sq.

Equestri de pulvino surgat iii, 154

censu iii, 155. xiv, 323 sq.

Equitant in vices (tribades) vi, 311 Equus gauderet phaleris xi, 103 equum sic laudamus volucrem, facili cui plurima palma fervet cet. viii, 58 equos flexit per hunc campum magnus Auruncæ alumnus i, 20

Erepet genibus cruentis totum a-

grum vi, 526

Erga filiolum tristibus medicis vi, 389

Ergastula tota poscit vi, 151 in Tusca mittas viii, 180- inscripta xiv, 24

Ergo impune mihi recitaverit ille i, 3 nil optabunt homines x, 346 et nos manum ferulæ subduximus i, 15 sibi dabit ipse rudem vii, 171 pertulit viii, 209 nullum meritum est ix, 82 caveo xi, 129

Erigit nudum vultum ad spectacula viii, 206 villas i, 94 erexit ad hoc se endoperator Romanus cet. x, 139 janua longos ramos xii, 91 erectum ligonem referens xi, 89 erecta planta consurgit ad oscula vi, 507 erectas in terga sudes iv, 128

Erimacus, Erimantus, Erymanthus,

Erimanthus al. iii, 120

Erinnys qualis confundat Rutulum

vii, 68

Eriphylæ tibi occurrent multæ vi,

Eripuit illum sæyus exitus x, 127 quaudo fortior leo vitam leoni xv, 161 eripient convicia somnum Druso iii, 238 cum eripiat Pansa, quicquid tibi Natta reliquit viii, 95 eripietur pater armenti viii, 109

Errat per puppim vi, 101

Erroris nebula remota x, 4 crrorem fovisti viii, 165 crrores omnes exnit xiii, 188 crroribus modicis æquos mores præcipit xiv, 15

Erubuit hæc, ceu fastidita, repulso

x, 326

Ernca tu tibi tune places (al. uruca, huruca, curruca) vi, 276 erucis imprime dentem ix, 134

Escaria mille xii, 46

Esquilias gelidas v, 78 petunt iii, 71 Esquilias a ferventi migrare Subura xi, 51

Esseda Britanna ac Belgica iv, 126 Esurit Statius, nisi vendat Agaven vii, 87 esurieus Graeculus in cedum, jusseris, ibit iii, 78 Clio in atria migrat vii, 7 rannus Piszer olive xiii, 99 ipse quoque xiv, 127

Etruscum aurum puero si contigit

v. 164

Evado — evasit solers Ulysses per aciem Polyphemi ix, 65 Libitinam æger xii, 122 evadere cupiens damno testiculorum xii, 35 evasisse cur hos putes xiii, 193 evasi fulguris ictum xii, 18

Evandrum habebis conviva, venies Tirynthius, aut minor illo hospes (Æ-

neas) xi, 61

Evehit quos in cœlum vetulæ vesica beatæ i, 38

Eventum panni quo colligo xi, 196 Evertit quid Crassos x, 108 domos totas x, 7 evertentibus undis alternum puppis latus xii, 31 eversum super agmina montem iii, 258 eversa vidit omnia x, 266 eversis urbibus xi, 101

Enganca mollior agna viii, 15

Eumenidum vultu terretur et igni

xiv, 285

Eunucho Bromium committere noli vi, 378 eunuchum se ipse facit castor xii, 35 eunuchi imbelles eas ac mollia semper oscula delectant et desperatio barbæ vi, 366

Euce cum dicit Horatius, satur est

vii, 62

Euphranoris aliquid præclarum iii, 217

Euphraten petit juvenis viii, 51 ad Euphraten natus i, 104

Europen vocamus parvam extortamque puellam viii, 34

Eurus dejecerat nucem xi, 119 in Eurum atque Corum solitus sævire flagellis x, 180 Euro valentius fatum xii, 63 Euros submovet pellibus inversis xiv, 186

Euryalum mirmillonem vi, 81

Ex quo periit vi, 294 x, 77 ex libris quadam et non intelligat vi, 451 ex nobis geniti xiv, 40

Exæquet montibus aurum xii, 130 Exagitare qua Tisiphone, quibus colubris, dic vi, 29 exagitata procul non intrat fœmina limen ii, 88

Examen apium longa consederit

uva enlmine delubri xiii, 68

Exanimes primo murmure cœli xiii, 224

Exammante tuba i, 169

Exarsit forma vi, 103

Exandiet vix cornicines x, 214 exaudita minimibus vota x, 111

Excanduit non minus Cressa x,

Excelsi ministri manibus sublata patina v, 83 excelsæ turris tabulata x, 106

Excerpere inde (e cuneis theatri)

quod securns ames vi, 62 Excidet de temone iv, 127

Excipit illa famam rumoresque ad portas vi, 409 Cimbros et summa pericula rerum viii, 250 intrantes blanda vi, 125 excipiant quæ sidera te primos incipientem edere vagitus vii, 195, me pavidum tironem porta xvi, 3 excipitur cachinno xi, 3

Excitat foculum bucca iii, 262 pater juvenem xiv, 191 vox blanda in-

guen vi, 196

Exclamas miser, ut Stentor vel Gradivus Homericus xiii, 112 exclamat, unde venis iii, 292 exclamare summum dominæ femur coëgit aliptes vi, 423 lihet, quod populus clamat viii, 29

Excludetur amicus vi, 214 exclusi Patres admissa spectant opsonia iv,

Excudere gladios xv, 168

Excusat tale quid xv, 115 excusaturos amicos xvi, 28

Excutias verum vi, 143 excussos

dentes xvi, 10

Exemplum miserabile eibi xv, 98 non ullum in nostro tam detestabile sexu ii, 48 rarum ac memorabile magni gutturis ii, 114 vitæ a cornice secundæ x, 247 quod produxerit feritas nostro ævo xv, 32 exemplo malo quodeumque committitur, displicet ipsi auctori xiii, 1 exempla hac para felicibus ix, 135 magna daturos et summos viros x, 49 novorum fatorum transi vii, 189 exempla domestica vitiorum velocius et citius nos corrumpunt, magnis cum subeunt animos auctoribus xiv, 32 nulla beati panperis esse putat xiv, 120 exemplis adeo fodis adeoque pudendis nunquam utimur, ut non pejora supersint viii, 183 acribus videor te cludere xiv, 322

Exeo nulli comes iii, 47 exit talibus a dominis post cuncta novissimus annulus xi, 42 exeat, si pudor est iii, 153 Exi horrendum intonat vi, 484 dicit libertus vi, 146 exire jubentur

proceres iv, 144

Exercere avaritiam inviti jubentur juvenes xiv, 108 acies xv, 60 exercendis artibus apti xv, 145

Exercitibus illum præponere x, 92 Exhalasset animam x, 281

Exhausta area vi, 363 ossa regum vacuis medullis viii, 90 exhausti elientis lumbos ix, 59 Exhorrnit mortem viii, 195

Exigit a te munuscula vi, 35 dolor interdum plus x, 314 exigis a quoquam, ne pejeret xiii, 36 exigite, ut cet. vii, 237 penas x, 84, 187, 313

Exiguus nervus enm rámicé jacet x, 205 cibus xiv, 301 exiguæ ofellæ furtis xi, 144 exigui horti xiii, 123 ruris xiv, 155 animi voluptas ultio xiii, 190 exiguam partem cœnæ iv, 30 exiguum de veneno in aurem stillavit iii, 123 exigua patella cœna feralis v, 85 summa vendet perjuria xiv, 219 exiguas res xi, 131 exiguis aliquid deterere iii, 24 tabulis beatum i, 68 pretiis viii, 66

Eximie cœnat xi, 1

Eximius citharodns x, 211

Exitus si nullus placet de multis vi, 33 sævus illum eripuit x, 127 hic est Tongilli vii, 129 Carrinatis vii, 201 quis est (Hannibalis) x, 159 ille utcumque hominis x, 271 quis te manet xi, 39

Exodium notum redit ad pulpita iii, 175 exodio Atellanærisum movet

urbicus vi, 71

Exorabile numen xiii, 102

Exorare Lares thure, farre et corona ix, 138 exorata solet concidere loris vicinos vi, 415

Exornent ceræ atria viii, 19

Expavere frigus famenique vi, 361 Expectas, ut ametur Quintilianus vi, 75 nt non sit adultera filia xiv, 25 scilicet, ut cet. vi, 239 expectat cespes festus animalia Deis promissa xii, 3 serenum vii, 180 quid tamen expectant, quos cet. ii, 115 expectaut quem majora discrimina x, 311 opsonia iv, 64 expectes forsitan, ut cet. xi, 162 eadem a summo minimoque poeta i, 14 nil tale iv, 22 expectent Tribuni i, 109 expectare creditor hos solet ad introitum macelli xi, 10 expectare libet, quis impendat cet. xii, 95 colus tardas xiv, 249 focos xv, 83 expectate cicadas ix, 69 expectantibus illam lacrymis vi, 273 expectandus erit annus xvi, 42 expectanda alinnde præsidia vii, 22 expectator in hortis vi. 488 expectata din tandem provincia cum te rectorem accipiet viii, 87 expectatos ac jussos crescere primum testiculos vi, 371

Expediam promtins quot amaverit Hippia mechos x, 220

Expende Hannibalem x, 147 cx-

pendere permittes ipsis numinibus, quid conveniat nobis x, 347

Experiar quid concedatur i, 170 numquid cet. xi, 56 fortasse exora-

bile numen xiii, 103
Expict semel totum annum vi, 521

Expiravit quando aper dentibus apri xv, 162

Explicat se angustum xii, 55

Expositum qui nihil soleat deducere, vates vii, 54 expositi infantes vi, 602 sq.

Exprimat nobilis infans mirmillo-

nem conopeo vi, 81

Exquiliæ, v. Esquiliæ

Exsequiarum pompa i, 72 Cf. Fu-

Exsilium et carcer x, 276 in exsilium præceps fugit x, 160

Exsistant, qui promittant xii, 101

exstiterint vestigia vi, 15 Exsorbes fletum labellis vi, 277 ex-

sorbeat quot viros Maura x, 223 Exspuit vina xiii, 214

Exsuperans cuncta patrimonia census x, 13

Exsurgit mensa geminis lucernis vi,

305

Exta catelli rimabitur haruspex vi, 551 ut voveas sacellis et candiduli divina tomacula porci x, 355

Extat minor sacrilegus xiii, 150 extiterant vestigia vi, 15 extantem in curribus prætorem x, 37 signis

eratera i, 76

Extendit lævum comas, volvitque in orbem vi, 495 labellum et rugam trahit summa xiv, 325 extendere panem pressum in facie (faciem) digitis ii, 107 gladios nescierunt primi fabri xv, 168 extenditur magis sexus alter xi, 167 extensum funem quatit hostia xii, 5 extentis s. extensis auribus mulier magnos commisit elenchos vi, 459 extentis vestibus prora miserabilis inopi arte eucurrit xii, 68

Extinctus passer Cynthiæ turbavit ocellos vi, 8 tempore diverso x, 263 tota cum prole domoque xiii, 206 extinctæ corpus non utile dextræ iii, 48 extinguendus rapitur miser x,

332

Extollit quales Fortuna ex humili ad magna fastigia rerum iii, 40

Extorquebis ocyns illud, nt sit contenta cet. vi, 54 extortam parvamque puellam Europen vocamus viii, 33

Extra pocula stantem caprum i, 76

vallum ne miles litiget xvi, 16 communia te ponendum censes xiii, 140

Extremum spatium vitæ x, 358 extrema in parte sedentes ordinis vii, 43 extremi casus xv, 96

Extundere gladios nescierunt primi fabri xv, 168

Exucta ossa, regum vacuis medullis viii, 90

Exul Marius ab octava bibit et fruitur Dis iratis i, 49 Hyperboreum si dimittatur ad axem vi, 470 sæpius mathematicus vi, 557 exulibus tyrannis viii, 261 magnis frequentes scopulos xiii, 247

Exultat victoria ranco Circo viii,

59 exultare te reor xv, 87

Exuit alas Dædalus iii, 25 errores omnes xiii, 188 ornatum omnem x, 320 quicquid dolet xi, 188

Exundans fons ingenii x, 119 Exuviæ bellorum x, 133

F

Fabas ventri non indulsit Pythagoras xv, 174

Faber nemo sederet mediæ noetis ab hora vii, 223 volans, Dædalus i, 54 fabri primi nescierint gladios extendere xv, 168 sandapilarum viii, 175 fabris his crescunt patrimonia xiv, 116

Fabius quis nunc erit, quis Cotta vii, 95 natus in Herculeo lare cur magna gaudeat ara, si cupidus, si vanus cet. viii, 14 Fabii Gurgitis neptes vi, 266 Fabios planipedes viii, 191 Fabios et Catonem cet. xi, 91 Fabiis generosior ii, 146

Fabrateriæ domns optima paratur

iii, 221

Fabricius recte scribitur, non Fabritius ii, 154 quid sentiret et Curius ii, 154 Veiento senator, cui nupsit Hippia iv, 123. vi, 82 censor quæ notet ix, 142 Fabricios, Fabios cet. xi, 91

Fabula nova nec tristis it s. sit per cœnas i, 145 repetatur a deverticulo xv, 72 fabula togatæ, palliatæ et prætextatæ i, 3 a poëtis venduntur munerariis et histrionibus vii, 87

Fabulla mecha ii, 68

Facetus joco mordente conviva ix,

Facies, non uxor amatar vi, 143 scorti vestiti placet tibi iii, 135 di-

cetur, an nicus vi, 473 inde sumit utrumque habitum ix, 20 fæda aspectu ridendaque multo pane tumet vi. 462 reverenda obscœno minori vi. 513 tua computat annos vi, 199 una senum cet. x, 198 faciem contundere palma xiii, 128 Neptuni radit xiii, 151 linit vi, 481 non abscondit galea viii, 203 optari vetat Lucretia x, 293 o qualis facies, et quali digna tabella x, 157 a facie jactare manus iii, 106 in facie eorum miseræ magnæque amicitiæ pallor sedebat iv, 74 multa deformia vi, 107 facie majoris census vivere vii, 137 facie hac non erat miserabilior Pollio ix, 6 in facie non hæret gntta sangninis xi, 54 facie recta loqui cum ducibus præsente marito vi, 401 secunda Sejani toto orbe x, 63 facies Doorum aspicere vii, 67 olida ad præsepia pictas viii, 157 in minutas et titulos concisum argentum xiv, 291 alias et vultus dimidios aspiceres jam cuneta per agmina xv, 57 multas cito fingit s. pingit ix, 146

Facile non emergunt iii, 164

Facilis cuivis rigidi censura cachinni x, 31 victoria de madidis xy, 47 facile quis est ædem conducere cet. iii, 31 est, barbato imponere regi iv, 103 et pronum est, agere cet. ix, 43. xiii, 75 facilem aurem præbere v, 107 facilem in aurem stillavit iii, 122 facili patuerunt cardine valvæ iv, 63 facili cui plurima palma fervet (equo) viii, 58 facili haustu diffunditur puteus in plantas iii, 227 faciles Dii optantibus ipsis evertere domus totas x, 8

Facinns libidinis nullum et crimen abest, ex quo panpertas Rom. periit vi, 295 et crimen capilli flexi vi, 493 majoris abollæ iii, 115 quod dignum tam longo admiseritævo x, 255 ipsa peregi vi, 640 an hoc illi suaderet

Apollo xiii, 203

Facit indignatio versum i, 79 nidos arbore xiv, 80 injuria agros venales xiv, 151 sommum clausa lectica fenestra iii, 242 quod ille, sciet ante diem caupo proximus ix, 107 se ipse enuchum castor xii, 35 navem minorem xii, 56 ut sit xiv, 71 quosdam in populos isse Niphatem vi, 409 se lautum atque beatum falso i, 67 ridiculos homines paupertas iii, 153 se dominum unius lacertæ iii, 231 sommum quibusdam rixa iii, 282 hæc

non Apicius iv, 23 tutos Afros a serpentihus v, 91 uxor sterilis amicum carum v, 140 hoc illos Hyacin-thos vi, 110 graviora vi, 134 quod deferat ipse vi, 552 carmina vii, 28 versus vii, 38 urbem lætam vii, 83 quid Nero viii, 223 uil mensura longi nervi ix, 34 amicos sportula x, 46 palmam dubiam xi, 179 patrimonia xii, 50 grande operæ pretium xii, 127 ira nocentem hunc sexum vi, 647 sana scelus ingens vi, 652 templa avus viii, 143 vatem animus anxietate carens vii, 57 vultum cera vii, 238 causa rem dissimilem viii, 214 facimus nos te, Fortuna, Deam x, 366 faciunt quid stemmata viii, 1 irati vadimonia iii, 299 nil pueri vi, 173 non illi, quos vicimus, quæ nunc fiunt populi victoris in urbe ii. feci, clamat Pontia vi, 638 162 fecimus et nos hæc juvenes viii, 163 faciet quid tibi resinata juventus viii, facient quid non alii, cum tu multicia sumas ii, 66 facias quid, talem sortitus servum viii, 179 faciant quid commercia, aspice ii, 166 faceret quid plus ægrotante viro vi, 388 quæ non, quod Principis uxor vi, 617 feceris tanquam aliquid, propter quod nobilis esses viii, 41 fecisset si alter idem iv, 12 fac tertia quadringenta xiv, 326 face hoc, et esto dives tibi, pauper amicis v, 112 facere hoc non possis quinque diebus continuis xi, faciens (sacra) pro populo 206 Saufeiaix, 117 facturus rabidam orexim sextarius vi, 428 Fiunt non rancidula opsonia his cultellis xi, 134 quæ in urbe victoris populi, non faciunt, quos vicimus ii, 162 omnia talia, tam graviter, si quando poëtica surgit tempestas xii, 22 hic homines ii, 167 omnia, ut cogaris per lacrymas effundere bilem v, 158 ex facie toto orbe secunda urceoli, pelves cet. x, 64 fics de rhetore Consul, si Fortuna volet vii, 197 fias ut declamatio et pueris placeas x, 167 ficres, homuncio, quantus ex nihilo, si sqq. v, 133 fieri qui vult dives, et cito vult fieri xiv, 176 præcones, non turpe putarunt vii, 6 quid non posse putes, dominus si vis v, 138 si cet. vi, 41 factus siligine molli panis v, 70 facta est Tusca de Græcula vi, 186 facto agmine migrasse cet. iii, 162 x, 218 factas Parthenio lances xii, 44 facienda pro vita quædam, non omnia xv, 108 Factum tam detestabile si nullum in terris ostendis xiii, 126 facti crimen habet, qui scelus intra se tacitum cogitat ullum xiii, 210 diri conscia mens xiii, 193 occulti conscia vi, 271 factis levioribus iv, 11 factis dictisque sanctus viii, 25

Facunda et nuda senectus odit suam Terpsichoren vii, 35 et docta cupit videri vi, 445 vox justi Solonis x, 274 Gallia xv, 111 facundum Cædicium xvi, 45 Quiritem ima plebe invenics

viii, 48

Facundia multis mortifera est x, 10 rara in tenui panno vii, 145 quales

mores iv, 82

Fæcis Achææ quota portio iii, 61

Fæsidium agentem xiii, 32

Falernum pelvis aurata olet vi, 430 Falerni subrepti potare tantum ix, Falerno arderet pulmo iv, 138 acri ducta ruga xiii, 216 mero perfusa spumant unguenta vi, 303 Falernas ulinos poscit maritum vi, 150

Fallaci urna Prætoris vicerit im-

proba gratia xiii, 4

Fallit vitium specie virtutis et umbra xiv, 109

Falso signator i, 67

Falsus ut sis, licet Phalaris imperet viii, 82 testis crit xiv, 218 xvi, 32 falsi quid Laronia ii, 65 falso corpore laturos nomina Scaurorum vi, 601 nomine poscas i, 98 sc lautum facere i, 67 falsas signare tabellas in templis viii, 142

Falx-falcem agrestem sumeret fugiens Saturnus posito diademate xiii, 39 falce supina pugnantem Graechum viii, 201 falcibus credas

actum xiv, 149

Fama magna est cujusdam viventis rure paterno vi, 55 contentus Lucanus vii, 79 cum nobis tradit superbum viii, 71 hæc (al. ut) est xv, 93 sinistra sunt digna plurima xiv, I famæ conspicuæ divina Philippica x, 125 discrimen tanquam agatur vi, sitis major est quam virtutis x, 140 dulcedine succensus vii, 39 opponere quod possis ix, 86 quam fædæ buccina xiv, 152 aliorum incumbere miserum est viii, 76 famam trahit a censu xi, 23 per famam et populum nigros efferre maritos i, 72 famani Demosthenis optare x, 114 contemserat olim, cujus apud molles minima est jactura cathedras vi, 90 famain rumoresque recentes excipit

ad portas vi, 408

Famelica armenta xiv. 146

Fames tam jejuna v, 10 infestaque xv, 120 in quantum poscit xiv, 318 et ira pares in horum mente xv, 131 famem brumamque illa reste cavet xiv, 273 famem aliam noverat, cum pulmo Falerno arderet iv, 138 formica tandem quidam expavere magistra vi, 360 fame urgentur vi, stimulante xiv, 84 lacerabant 424 membra xv, 102 Famoso Canopo xv, 46

mœnia Lagi vi, 83

Famulæ Jovis aves xiv, 81

Fanaticus æstro percussus, Bellona, tuo divinat iv, 123 senex crine albo antistes sacrorum ii, 112

Fanum Isidis cet. ix, 22 fanum Veneris cum videt, optat formam cet. x, 290 fana plurima id votiva testautur tabella xii, 27

Farinæ solidæ jam mucida frusta v,

Farrago nostri libelli i, 86

Farrata ponebant Tusco catino xi,

Farris canini sordes v, 11 farre et vino Janum Vestamque rogabat vi, 386 suo et ære quorum custodit animas ix, 122 exorare Lares ix, 138 farra imponite cultris xii, 84 paucissima exigui ruris secantem xiv, 155.

Fas quid atque nefas, tandem incipiunt sentire peractis criminibus xiii, 237 esse putet sperare i, 58 jam est vi, 329 jam est privignum occidere vi, 628 est genua incerare Deorum x, 55 cui Ithacum lugere natantem

x, 257

Fasce in magno comites libelli vii, 107 fasces meruit regum ultimus ille houorum viii, 260 fasces, prætexta, trabea, lectica, tribunal quanquam non essent urbibus illis x, 35 qui dabat olim x, 79 fascibus olim major habebatur donandi gloria v, 110

Fascia quam denso libro vi, 263 Bruttia calidi visci nitorem tibi præstabat ix, 14 nigra et color hic cœli

nil minatur xiv, 294

Fastidia moveat captatori Cosso x, 202 querens contingunt homini xiv, 184 mercis ullius te subeant xiv,

Fastidit oluscula fossor xi, 80 fastiditus ab aratro bos x, 270 cen fastidita erubuit hæc repulsa x, 326

Fastigia ad magna rerum ex humili

extollit Fortuna iii, 39

Fateris ignorasse Sejanum, quid optandum foret x, 103 fatetur morbum vultu incessuque ii, 17 mors sola, quantula sint hominum corpuscula x, 172 Natura dare se mollissima corda humano generi, quæ lacrymas dedit xv, 132 fatebere tandem lætus xiii, 248 fateri cogit (mala conscientia) xiii, 222 properabo iii, 59

Fatiget jumenta porticibus iv, 5 nemo tubas atque æra vi, 442 fatigatas alas exuit Dædalus iii, 25

Fatuam et insulsam bipennem tenebat Tyudaris vi, 658 fatuos non invenit Pollio, qui triplicem usuram præstare paratus circuit ix, 8

Fatum pendebat amici locuturi cum tyranno iv, 88 plebeinm in circo positum est et in aggere vi, 588 valentius Euro et pelago xii, 63 fati plus valet hora benigni, quam si nos Veneris commendet epistola Marti xvi, 4 occulti potentia miranda vii, 200 fato imperii xi, 105 egentis s. egenti vivere xiv, 137 diverso multi committunt eadem crimina xiii, 104 meliore tempora vitæ longa tibi post hæc dabuntur xiv, 158 sinistro diisque adversis genitus x, 129 Fata servis regna dabunt, captivis triumphos vii, 201 mariti subeuntem Alcestin vi, 652 data sunt ipsis quoque sepulcris x, 146 regunt homines: fatum est et partibus illis, quas sinus abscondit ix, 32 fatorum novorum exempla transi vii, 190 fatorum de legibus quantum ipse queratur x, 252 fatis adversis clanditur innoxia simia cum parricida xiii, 156 fatis imputo hunc morbum ii, 16 fatis melior v, 133

Faucibus ut morbo siccis perpetua auxietas nec mensæ tempore cessat xiii, 212 de faucibus se porrigit spira viii, 207

Faveam s. fabeam puellam vi, 354 Favisset Tusco Nurtia x, 75 faventes linguis animisque xii, 83

Fansti Thebas et Terea vii, 12

Fax—facem claram præferre pudendis incipit nobilitas viii, 139 face arcana dignus, qualem Cereris vult esse sacerdos xv, 140 faces (amoris) inde ardent vi, 139

Febris olim domestica et quarta dies cum tempore longo torquet ix, 17 febre calet sola minimus gelido jam in corpore sanguis x, 218 febre cum vigili lateris dolorem si cœpere pati xiii, 229 febres optandas provida Pompeio dederat Campania x, 283

Feles sacræ Bubasti xv, 7

Feliciter dictum signatis tabulis ii, 119

Felix nemo malus iv, 8 felix militia xvi, 1 sapientia xiii, 187 ille vii, felices animi avaros xiv, 119 190 tum, quoties aliquis uritur ferro xiv, 21 felices proavorum atavos, felicia dicas sæcula, quæ quondam viderunt uno contentam carcere Romam iii, 312 felices hos quoque ducimus, qui ferre incommoda vitæ nec jactare jugum vita didicere magistra xiii, 21 felicia tempora, quæ te moribus opponunt ii, 38 felicibus para hæc exemplaix, 135 felicior quanto hic qui nil cuperet xiv, 312 non erit astro Martis x, 313 felicissimus ut idem sit, qui fortis crit xvi, 59

Fellandi mos vi, 301, 306

Femur summum dominæ exclamare coëgit aliptes vi, 423 Herculis inaurati radat sacrilegus xiii, 151

Fenestra clausa somnum lectica facit iii, 242 fenestræ molles in aure servi i, 104 altæ caligantesque vi, 31 vigiles nocte patent te prætereunte iii, 275 fenestras claude ix, 104 fenestris cadunt vasa iii, 270

Fera similis parcit cognatis maculis xv, 160 feræ Romuleæ simulacra mansnescere jussæ imperii fato xi, 104 ferarum vicinarum pellibus sterneret uxor sylvestrem torum vi, 6 Feræ num non nisi in diversa sæviant genera xv, 159 sqq.

Feralis cœna ponitur exigua patella v 85

Fercula septem quis secreto cœnavitavus i, 94 nuncaudi nullis ornata macellis xi, 64 docte componit vii, 184

Fere nulla causa vi, 242 inde scclerum causæ xiv, 173

Ferit hic cubito, ferit assere duro alter iii, 245 testa cerebrum iii, 270 terram loto intestino vi, 429 feriunt pariter iii, 298 feriat qui carmen triviale communi moneta vii, 55 Isis mea lumina irato sistro xiii, 93 feriri pectine textoris ix, 30 fustibus dominum ante jubet, deinde canem vi, 417 ferienda a grandi ministro cervix xii, 14

Feritas dira exemplum quod produxerit nostro ævo xv, 32 Ferme rarus sensus communis in illa fortuna viii, 73 mobilis est et varia natura malorum xiii, 236

Fermentum istud tibi habe iii. 188 Fero-fert collo niceteria iii, 68 tulisti mox plura, deinde illa dedi ix, 39 tulit ille crucem sceleris, hic diadema xiii, 105 non Laronia quen-dam ex illis ii, 36 miles tremulus arma posita tiara x, 267 feres inde quanta præmia viii, 119 feret quis uxorem vi, 166 feras tecum miserabile votum iii. 276 longa gandia originis hujus viii, 47 ferat quis istas sordesi, 139 illnm bis v, 164 vii, 147 ferret vix Corbnlo tot vasa ingentia iii, 251 tulisset quid natura beatius illo cive x, 278 quæ nec Sarmentus v, 4 non tulerim illam vi, 651 tulerit quæ Claudius, audi vi, 116 quis Gracchos de scditione querentes ii, ferre ad nuptam, quæ mittit adulter iii, 45 ad mæchum ceras dat einædis xiv, 30 Græcam urbem non nossum iii, 60 jugum (conjugii) parata cervice submitte caput vi, 208 Dominam potes salvis tot restibus ullam vi, 30 labores castrorum xiv, 198 omnia si potes, et debes v, 170 quæ possit cœtus virorum vi, 399 laborem indignum studiis vii, 17 dorso cohortes xii, 109 vix potes quamvis levium minimam exiguamque malorum particulam xiii, 14 incommoda vitæ xiii, 21 solatia xiii, 120 terens ubera potanda infantibus vi, 9 sacra nutantia arcano loro ii, 125 ferentem leges ac jura ii, 72 ex humeris aulwa pietw togæ x,38 laturos nomina Scaurorum falso corpore vi, fertur domino squilla v, 81 tristis de nobis sententia ii, 62 scripturus leges lanistæ xi, 8 per aëra feruntur raptus a grue xiii, 170 cornu pariter vinoque attonitæ vi, 315 præcipites rabie jecur incendente vi, 648 pectora vestra dominis Cirrhæ Nysæque vii, 64 bona tota ad Phialen x, 237 ferenda mille tædia xvi, 43 mediocri bile res xiii, 143

Ferox vitulus xii, 7 Rutulus i, 162

bellator vii, 126

Ferrata domus servire jubetur vii, 41 ab arca quantum distet sacculus

xi, 26

Ferreus annulus in digito xi, 129 quis tam, ut teneat se i, 31 ferrea pectora Vettii vii, 150 ætas protulit omne crimen vi, 24. xiii, 28

Ferrum est, quod amant mulieres vi, 112 letale xv, 165 poscit potio vi, 624 sumit ix, 97 promere xv, 73 ferri tempora xiii, 28 modus maximus in vinclis iii, 310 ferro Meleagri dignus aper v, 115 ferro et flammis cadentem Asiam x, 266 ferro ardenti uritur servus propter duo lintea xiv, 22 hebeti lantissima cæditur cæna xi, 140 obliquo lanam deducere vii, 224 agit rem subitus grassator iii, 305 hic necat x, 316 submittere malum xii, 54 grassatur xiv, 174

Fervet pugna Saguntina commissa lagena v, 29 stomachus domini vinoque ciboque v, 49 adipata veneno vi, 631 lampade Veneris vi, 138 equo facili plurima palma viii, 59 fervens animus æstnat iii, 49 mero iii, 283 modesto sangnine vultus x, 301 ferventi Subura xi, 51

Ferulæ manum subduximus i, 15

ferulas frangit vi, 479

Festino ad nostros x, 273 decurrere ix, 126 festinare coactos iv, 146 ad prædam xiv, 84 quis te jubet xiv, 212 festinata gladiis mors iv, 96.

Festus cespes expectat animalia Deis promissa xii, 2 festa janua operatur lucernis matutinis xii, 92 festa tam dies quæ, nt cesset prodere furem xiii, 23 festo tempore xv, 38 festorum dierum majestas colitur iii, 173 festa ubi observant sabbata reges vi, 159 festis diebus servare terga suis xi, 83

Fibula Comædi solvitur his magno

vi, 73 nullius durat vi, 379

Ficedulas natantes jure mergere xiv, 9

Fictilis et nullo violatus Jupiter auro xi, 116 fictile gulosum condire xi, 20 fictilibus cenare pudet in, 168 bibuntur nulla aconita x, 25 phaselis parvula dare vela xv, 127

Figus sterilis robora valent ad discutienda saxa x, 145 figum aliam si vis decerpere xiv, 253

Fida interunncia cœli vi, 545

Fidenarum esse potestas mavis x,

100 Fidenis vivat vi, 57

Fides, Victoria, Virtus et Pax colitur Romæ i, 115 mulla fronti ii, 8 inde arti vi, 560 prodigiosa, et Tuscis digna libellis cet. xiii, 62 curta patriæ ingratæ xiv, 166 fidei tantum habet quisque, quantum sua

nummorum servat in area iii, 144 violatæ crimine xiii,6 fidem hominum divumque ciemus clamore xiii, 31 fide atque virtute par xv, 114 digna xv, 118

Fidibus promittere quercum Capi-

tolinam vi, 388

Fidimus eloquio vii, 139

Fiducia erit major Chaldæis vi, 553 tanta in muneribus x, 306 collata daret somnos tutos vicino limite xv, 155 creditur a multis, cum magna malæ causæ audacia superest

xiii, 110

Figam ego quando aliquid, quo vita milii sit tuta ix, 139 figamus longa pulpita per angustos vicos vi, 78 fige intra te tacitus querelas nostras ix, fige primo loco v, 12 figeus vestigia ancipiti planta xiv, 272 sedem Cumis iii, 2 cominus ursos iv. 99 aprum i, 23 figentia maculam hæsuram nitidis rebus xiv, 2 figantur tibi lasso virides palmæ, scalarum gloria vii, 118 figendum et memori tractandum pectore xi, 28 fixa et mutari nescia natura xiii, 240 compago catenatæ tabernæ silnit iii, 304 fixo gutture fumant i, 156 fixis legitime tabellis xii, 100

Figuli sequantur castra iv, 135 a

figulis munitam urbem x, 171

Figuram alterius sexus imitata vi,

Filia virgo non sancta et tuta ab inguine iii, 110 Largæ adultera ut non sit expectas xiv, 26 dulcior filio v, 139

Filiolam turpem producere utile

turpi vetulæ vi, 211

Filiolus vel filia nascitur tibi ex me ix, 83 erga filiolum tristes medici

vi, 389

Filius ante pudicus non tutus ab inguine et sanctus iii, 111 patri constabit minoris, quam ulla res vii, 188 amens turbavit totam rem xiv, 94 infans obstet tibi peccaturo xiv, 49 morum quoque, et qui omnia deterius peccet xiv, 52 pastoris duri est hic, ille bubulci xi, 151 egrégii corporis x, 295 gallinæ albæ xiii, 141 præconis nitidi plaudat hie iii, 157 Filio grave est, expectare tardas colus (mortem) parentum xiv, 248 sq. filium quibus artibus, et quibus moribus instituas, plurimum intererit xiv, 73 Filii olim funus portabant patris x,

Filnm candelæ dispenso et tempero iii, 287 filo Tyrio stlataria purpura spondet vii, 134 fila porri numerata

xiv. 133

Finem imponit sapiens et rebus honestis vi, 444 egressi legemque priorum vi, 635 impensæ non servat prodiga Roma vii, 138 peccandi quis posnit sibi xiii, 241 animæ (Hannibalis) non dabunt gladii, nec saxa, nec tela x, 163 post auctumni xiv, 190 in fine trementes oculos vii, fines imperii Tiberinum natavit Virgo viii, 265 proferre xiv, 142

Fingit qui cito multas facies ix, 146 quæ pariter librarius cet. ix, 109 quibus meliore luto præcordia Titan xiv, 35 nemo dolorem in hoc casu xiii, 132 finge gladios inde, atque hine pulpita pone viii, 195 tamen te improbulum v, 72 fingentem Læstrygonas cet. Ulyssem xv, 18 hæc vi, 634 ficti voltus constantia xiii, 77 ficta pellice plorat vi, 272 fictos Scauros jure contemnunt vitia ultima

Finitima nutritus in herba xii, 12

inter finitimos simultas xv, 33

Finitus nondum Orestes i, 6 annus finitum tempus cum fuerit viii, i, 117 150

Fio, v. Facio.

Fiscus multus in area xiv, 260 fisci res est iv, 55

Flaceus (codex Horatii) cum totus

decolor esset vii, 227

Flagellum occultum quatiente animo tortore xiii, 195 mittetur ii, 169 sumet Damasippus clara luce viii, 151 flagelli metuens v, 154 flagello ille rubet vi, 479 flagellis sævire in Eurum x, 180 nullam Sirena comparat xiv, 19

Flagitio uno nemo contentus xiii, 244

Flagra ad sua domitos deduxit Quirites (Cæsar) x, 109 dura pati v, 173

Flagrabat nunquam visæ amore puellæ iv, 114 flagrantem late ignem xiv, 245 flagrante animo scribere 1, æde iii, 139 flagrantia levibus causis præcordia xiii, 182 flagrantior æquo dolor xiii, 11

Flamea s. flammea sumit Gracchus

ii, 124 conterit vi, 225

Flameolo s. flammeolo parato dudum sedet illa x, 334

Flaminiam pervolat axe citato i, 61

Flaminia tegitur cinis i, 171

Flammarum multum et ænea lampas iii, 285 flammas domibus parastis viii, 233 flammis Asiam ferroque cadentem x, 266 flammis missus ad sidera xi, 63

Flavi Meleagri v, 115 flavam, cni det mandata, puellam vi, 354 cæsariem Germani xiii, 164 flavo galero nigrum crinem abscondente vi. 120

Flavius ultimus laceraret orbem iv,

Flebile nati sinciput elixi comedam

Flectunt se sidera v, 23 equos per campum i, 20 propositum ix, 20 flectas oculos ad crimina xiii, 144 flexi crimen facinusque capilli taurea punit vi, 493

Flet, si lacrymas conspexit amici, nec dolet iii, 101 flebat contrarius auctor x, 30 flentem producere ma-

trem vii, 146

Fletum labellis exsorbes vi, 276

fletu manantia ora xv, 136

Flora non lambit Catullam ii, 49 Floræ omnia aulæa relinguas xiv,

Florali tuba dignissima matrona vi, 250

Florentibus sociis viii, 99

Flos Asiæ, servus v, 56 flores multæque in fronte coronæ xv, 50

Flosculus angustæ vitæ velox decurrere festinat ix, 127

Fluctum crissantis adorat vi, 322 fluctu Oceani natantes xi, 94 nus alveus xii, 30 premetur xiv, 296 fluctus Tyrrhenos pertulit vi, fluctibus cruentis x, 186

Flumen orationis iii, 74 fluminis piscem hic, illic cærnleos oppida venerautur xv, 7 flumina epota Medo prandente x, 177 conducere iii, 31

Fluxit ad istos et Sybaris colles vi, 295 fluxerit tanguam in mare amnis gurgitibus miris xiii, 69 oratio iii, 74 ætas cet. vii, 32

Foculum bucca excitat iii, 262

Focum instruit provincia v, 97 focos expectare xv, 83 molles ornate xli, 85 focis privatis majora iv, 66 focis brevibus ponebat oluscula xi,

Foderit qui agrum servus minus miser, quam qui dominum ix, 45

Feenindam Julia vulvani solvit tot abortivis ii, 32 feecundis vitibus ager te implet ix, 56 focundior

Niobe scrofa alba vi, 177 mulier vi, 162 labor vester vii, 98

Fœda aspectu facies vi, 461 fumo lucernæ vi, 132 et scissa lacerna iii, 148 canino stercore atria xiv, fædum nil dictu visuque hæc limina tangat, intra quæ puer est xiv, 44 fœdum non putare vii, 5 fædæ buccina famæ xiv, 152 fædo cantu s. saltu prostitui ad peregrina pulpita viii, 225 fædis exemplis utimur viii, 183 fodior omni crimine persona iv. 14 fædins hoc aliquid audebis amictu ii, 82

Fœdere pragmaticorum vii, 123

Fæmina digna voto tuo ubi tibi monstratur vi, 60 quam dives, nihil intolerabilius vi, 460 exagitata pro-cul non intrat limen Bonæ Deæ ii, 88 simplex tunc vi, 327 litem movet in omni fere causa vi, 242 maxime gandet vindicta xiii, 192 deterior habet illic totos mores x, 323 prodiga non sentit pereuntem censum vi, 362 quo templo non prostat ix, 24 nil non permittit sibi, urpe putat nil, cum gemmas collo circumdedit vi, 457, 458

Fæmineum ceroma quis nescit vi, 246 fæmineis kalendis munera trac-

tas secreta ix, 53

Fænum et cophinus supellex Judæorum iii, 14 fæno et cophino relicto Judæa mendicat vi, 542 fæno torto calentia ova xi, 70

Fœnus viginti millia pigneribus positis ix, 140 fœneris auctor pallet xi, 48 fœneris capacem ventrem xi, 40 non ulla mentio xi, 183

Fœta jacebat uxor casa xiv, 167 foeta mula comparo hoc monstrum

xiii, 66

Fætum capellæ xv, 12 ad fætus properat vultur xiv, 78

Foliata parantur mœchis vi, 465 Folium Sibyllæ credite me vobis

recitare viii, 126

Follem veterem cum tota ærugine si reddat xiii, 61 folle tenso reverti domum xiv, 281 folles cavi spirant immensa mendacia vii, 111 follibus atque caminis ardet x, 61

Fons egregius (Bætis) viribus occultis xii, 41 ingenii largus et exundans utrumque dedit leto x, 119 fontem ad quæsitum solos deducere verpos xiv, 101 a fonte Hammonis credent relatum, quicquid dixerit Astrologus vi, 554 de quo fonte hæc monstra vi, 286 fontibus Aonidum bibendis aptus vii, 59

Fontcio consule natus xiii, 17

Forcipibus et ab incude ad rhetora

missus x, 131

Fores paulo ante ornatas vi, 227 foribus suspende coronas (in nuptiis et lætitia tam publica quam privata) vi, 51 sq. 79, 227. ix, 85. x, 65. xii, 84, 91 divitum prætenta aulæa vi, 228

Foricas conducunt iii, 38

Foris poneris, si quid tentaveris hiscere v, 126 te plorante ix, 77

Forma et ætas digna supercilio v, 61 quæ tanti vi, 179 quid nocet casto? quid profuit immo Hippolyto et Bellerophonti x, 324 sqq. formæ atque pudicitiæ rara concordia x, 297 formam optat mater modico pueris, majore puellis murmure x, 289 forma qua exarsit vi, 103

Formant libellos et componunt per

se vi, 244

Formica magistra expavere quidam

frigusque famemque vi, 361

Formidat infans rusticus hiatum personæ pallentis iii, 176 formidatus Othoni civis vi, 559

Formidine culpæ trepidum animum xiii, 106 nimia cursum præci-

pitans xv, 77

Formosa quando vult videri domi vi, 465 formosam se non putat ulla, nisi cet. vi, 186 formosissimus idemet optimus (Silius) x, 331 Formosi plerumque impudici x, 297

Fornace et incude graves catenæ

ii. 309

Fornacula est magna x, 82

Fornicis in carcere multis annis steterat x, 239 fornice in quocumque nati iii, 156 olido nudum stans mancipium xi, 171

Forsan vestigia extiterint vi, 14 Forsitan dicas i, 150 credas v, 156 despicias viii, 112 expectes xi, 162 liæe spernant xiv, 34

Fortasse potuit emi iv, 45 experiar exorabile numen xiii, 102

Forte nullum cecidit iii, 278 si septem forte fuissent vi, 642 si Eurus dejecerat nuceu xi, 119 si cura

indulsit soporem xiii, 217

Fortis sola libidine iv, 3 sit felicissimus xvi, 59 fortem posce animum et mortis timore carentem x, 357 animum præstant rebus, quas turpiter audent vi, 97 fortes duo de

grege Mœsorum ix, 142 fortia animalia viii, 57 fortibus et miseris sociis non magna injuria fiat viii, 122 fortior et furiosus te cogat iii, 292 non multum modica aura ventus xii, 66 leo quando leoni vitam cripuit xv, 161

Fortuitus s. fortuitu quasi ignis

cadat in terras xiii, 225

Fortuna humilis castas quondam præstabat Latinas vi, 287 improba stat noctu arridens nudis infantibus, hos fovet omnes involvitque sinu; domibus tunc porrigit altis, secretumque sibi mimum parat : hos amat, his se ingerit, utque snos ridens producit alumnos vi, 605 sq. nec Cræsi unquam sufficiet animo xiv, 328 si volet, fies de rhetore consul; si volet liæc eadem, fies de consule rhetor vii, 197, 198 nullum numen habes, si sit prudentia; nos te, nos facimus, Fortuna, Deam cœloque locamus x, 365, 366. xiv, 315, 316 quoties voluit jocari, tales ex humili magna ad fastigia rerum extollit iii, 40 in illa rarus ferme sensus communis viii, 73, cum pro me rogatur, affixit ceras (auribus) cet. ix, 148 ipsius (Pompcii) et Urbis servatum victo caput abstulit x,285 similis accidit et nos-tro Catullo xii, 29 fortunæ ibi ve-niam damus xi, 174 mirabilis exempla vii, 197 sq. invidia est xv, 95 filius xiii, 141 victrix sapientia xiii, 20 minaci mandaret laqueum x, 52 e medio acervo ductus casus xiii, 10 atque Herculis ædem vincens xiv, 90 in casibus sunt qui omnia ponant, et nullo credant mundum rectore moveri xiii, 86 Fortunam, ut semper, sequitur plebs x, 73 contra fortunam armati contraque pudorem vera loquentem xvi, 34 fortuna urgente omnes nutricis tolerant labores vi, 593 fortunas si servet casdem Hesperidum serpens xiv, 113

Fortunatam natam me consule Ro-

mam x, 122

Forulos hic dabit iii, 219

Forum post sportulam i, 128 per forum juvenes premit vii, 132 fori arcna lenta pugnamus xvi, 47 foro vicina jugera iv, 7 toto maxima sit arca nostra x, 25 cedere jam non est deterius, quam cet. xi, 50 fora vestra movemus strepitu ii, 52 cuncta si vides plena simili querela xiii,

135 sola sonant vacuo clauso que theatro vi, 68

Fossa notissima inter cinædos ii,

Fossor squalidus hæc fastidit in magna compede xi, 80

Fovet hos fortuna vi, 606 errorem viii, 165 fovetur lacte vi, 468 medicaminibus vi, 471

Fræna, v. Frena

Fraga domi plura videt et majores glandis acervos xiii, 57

Fragili cera nitentia simulacra xii, 88 fragiles de monte Vaticano patellas vi. 344

Fragor aurem percutit xi, 195

Framea Martis, per quam jurat xiii, 79

Frangit sibi, qui dispensat vii, 219 miles pocula magnorum artificum xi, 102 portas Pœno milite x, 156 frangere vasa minora x, 102 porrum morsu xv, 9 sæcula luxu vi, 299 ferulas (dorso suo), vel vitem vertice vi, 479 viii, 247 subsellia versu vii, 86 virgas in sociorum sanguine viii, 136 opes xiv, 93 crura caballis x, 60 frange calamos vii, 27 frangitur quicquid illis xi, 189 fractum vix panem v, 68 fracta voce loquendi libertas ii, 111 compage ruebant cuncta vi, 618 glacie vi, 522 de merce iv, 33 de casside buccula pendens x, 134 imagine matris aut lancibus oppositis xi, 18 fractis trabibus xiv, 296 ætate xiv, 161 frangendus panis misero gingiva x, 200 frangenda imagine viii, 18

Frater, vis ab ipsis ilibus? o nummi, vobis hunc præstat honorem, vos estis fratres v, 135 sq. fratribus magnis, a scrobe vel sulco redeuntibus

xiv, 169

Fraterculus malim esse Gigantis

s. gigantum iv, 98

Fraudis nefandæ nullane pæna erit xiii, 174 frauden jure tueri jurando xiii, 201 fraude sacrilega intercepta decem talenta xiii, 71 per fraudes patrimonia conduplicare xiv, 229

Fremat quod in terris violentius, si quid adhne est viii, 37 Jupiter vernus sæva cum grandine v, 78

Fremitu magno leo alumnus tollet magistrum xiv, 247 quo ictus monstratos perferat vi, 261

Frena iræ pone viii, 88 mittentur ii, 169 ad frena niveos Quirites x, 45 frena pleni theatri moderantem x, 128

Frequentes exulibus magnis sco-

pulos xiii, 246

Frictum crissantis adorat vi, 322 Frictus ocelli angulus prurit vi, 578

Frigidus ævo Laomedontiades incendi possit vi, 325 frigida quo se circumagunt pigri sarraca Bootæ v, 23 spelunca parvas præberet domos vi, 2 sufficient velantes inguina panni xiv, 300 auditori mens est criminibus i, 166 frigidior Geticis petitur decocta pruinis v, 50

Frigus famemque expavere formica magistra vi, 360 frigore longo pingues pisces iv, 44 siccatum auctumnum posuere mala xi, 75 a frigore tutus puer xi, 146 frigora in quan-

tum poscunt xiv, 318

Fritillo parvo movet arma xiv, 5 Frivola transfert iii, 198 omnia Romanorum regum v, 59

Frondibus torum sterneret vi, 6 Frons durior populi hujus viii, 189 ærea parvis lectis xi, 96 frontis s. fronti nulla fides ii, 8 in frontem densissima ruga cogitur xiii, 216 frontem unde tibi libertatemque parentis xiv, 56 totam tremuli pulli Cæsonia infudit avunculo Neronis vi, 616 manumque præbebit vati cet. vi, 583 coruscat hostia xii, 6 fronte obducta tristis milii occurris ix, 2 in fronte vaginæ ponere gemmas v, 44 multæ coronæ xv, 50 salva in balnea nunc licet vadas xi, 205 de attrita ejectum ruborem xiii, 242 fronte videbis Andromachen vi, 503 frontibus longa domi redimicula sumunt ii, 85 ancillarum imponet vittas xii, 117

Frontonis platani convulsaque marmora clamant i, 12

Fructus amicitiæ magnæ cibus v, 14 quis terræ apertæ vii, 103 quis generis jactare cet. viii, 6

Frueris tu scabie mali, quod in aggere rodit miles v, 153 fruitur Dis iratis Marius i, 49 fruatur ille vocibus obscœnis omnique libidinis arte xi, 171

Frugalitas priscorum Romanorum

xi, 77—119. xiv, 159—188

Frugalius nihil novi ventre v, 6 Frugi cœnula Romæ magno iii, 167 et miser Apicius quæ non fecit, videmus multa iv, 23 tanquam frugi, landatur avarus xiv, 111

Frumentum tibi habe, o Libye v, 118 frumenti vilis tessera venit hac summula vii, 175 dominus xiv, 293

Frusinone paratur domus optima

iii, 224

Frustra rogantem iii, 210

Frustum capreæ subducere xi, 142 frusta jam mucida solidæ farinæ v, 68 mucida cærulei panis consumere xiv, 128 rogantem iii, 210 in frusta plurima et particulas sectum (hominem) xv, 79 frustis imbutus exiguæ ofellæ xi, 144

Fruticante pilo neglecta et squa-

lida crura ix, 15

Fuga clara equi ante alios viii, 61 fugæ celeri terga præstantibus xv, 75 fuga lustravit mediam arenam

ii, 144

Fingit mulier galeata a sexu vi, 253 agnoscendus tota arena viii, 206 in exilium præceps x, 160 patriam xi, 52 fugere pariter duæ sorores vi, 20 fugerunt Stoicidæ canentem ii, 64 fugiam quos præcipue iii, 59 non horum conchylia iii, 81 fugeret quo non xv, 172 fugere ultra Sauromatas hinc libet, et glacialem occanum, quoties cet. ii, 1 fugientem sæpe puellam amplexu rapui ix, 74 fugienda patrum vestigia ducunt reliquos xiv, 36

Fugitivus scurra Catulli xiii, 111 fugitivum dicere piscem iv, 50 fugitivis, nautis et furibus permistum

viii. 174

Fulcio—fultus toro meliore recumbet iii, 82 fulta columnis cœnatio vii, 183 tenui tibicine arbs iii, 193

Fulcrum clarum Trojugenis ac nobile factura testudo xi, 95 fulcri sa-

cri genium contemnere vi, 22

Fulget sauguine Iuli viii, 42 fulgebat in solis armis, quod argenti erat xi, 108 fulserit nisi annulus ingens vii, 140 fulgere quibus mos est auratas acerna x, 212 fulgentis elypeo et hasta Martis xi, 106

Fulguris ictum evasi xii, 17 fulgura publica condit augur vi, 587 ad omnia pallent xiii, 223 et nubes oc-

current xiv, 292

Fuligo hæreret nigro Maroni vii, 227 fuligine madida tinctum s. tactum supercilium obliqua producit acu ii, 93 multa veteris testæ delevit senectus titulum v, 35 ardentis massæ lippus x, 130

Fulmine quam justo ruerint Capito et Nunitor viii, 92 fulmina contemnere pauper creditur iii, 145 per Tarpeia jurat xiii, 78

Fumant fixo gutture i, 156 tertia tabulata tibi iii, 199 ollæ pultibus xiv, 171 aper ante ipsum v, 116

Fumosus equitum magistros viii, & Fumus iis hinc domi est i, 120 fumo lucernæ fæda lupanaris tulit ad pulvinar odorem vi, 131 quanto celebretur sportula iii, 249

Funambuli ars xiv, 266, 272 sq.

Fundat pueros in gremium v, 141 montem super agmina iii, 258 fundite (in mare) quæ mea sunt xii, 37 fusa venena silent vii, 169

Fundo inverso trulla crepitum dedit iii, 108 Rutupino ostrea edita iv,

14

Funem extensum petulans quatit hostia xii, 5 rectum descendere xiv, 266 solvite xiv, 292

Funcsta pecunia i, 113

Funestat imagine gentem viii, 18 Fungi titulo, imperiis, honore xi, 88 Fungi ancipites vilibus ponentur

amicis v, 146

Funns plandendum ducitur amicis iratis i, 146 funns portante Hectore magnis solennibus, ac reliquis fratrum cervicibus, inter Iliadum lacrymas, ut primos edere planctus Cassandra inciperet scissaque Polyxena palla x, 259 sqq. acerbum non est luxuria xi, 44 virginis xv, 138 patris promittere iii, 43 funere de lento matris consulit vi, 565 funera duo quantum vix redolent iv, 109 sua vendunt viii, 192 natorum ducenda sunt x, 241 minore genitu planguntur, quam nummi xiii, 131

Fur si displiceat Verri ii, 26 nemo crit me ministro iii, 47 furem cum nemo timerct caulibus vi, 17 prodere xiii, 23 furibus aut fugitivis

permistus viii, 174

Furiæ nondum xiii, 51 Furiis exagitari vi, 29 crincs hydri vii, 70

Furiosus cum te cogat et idem fortior iii, 291

Furnos conducere vii, 4

Furo—furit vox domini instantis xiv, 63 furere si non incipias, ut avunculus ille Neronis vi, 615 furentis Bellonæ vi, 511

Furor simplexue sestertia centum perdere cet. i, 92 cst, post omnia perdere naulum viii, 97 summus xv. 36 hand dubius et manifesta phrenesis xiv, 136 non unus agitat mentes xiv, 284 ipse dat his veniam ii, vacui ventris xv, 100

Furtis imbutus exiguæ ofellæxi,

1.44

Furtiva piacula tragicæ cervæ xii. 120 furtivæ pelliculæ aurum i, 10

Furva gente (Maurorum Indorumque) petita bellua xii, 104

Fuscina Gracchi, retiarii ii, 143

Fuscinus, (amicus Juvenalis) xiv, 1 Fuscus, qui vulturibus servabat viscera Dacis, marmorea meditatus prœlia villa iv, 111 Fusci conjuge ebriosa xii, 45 Fusco jam micturiente xvi, 46

Fuste aperire caput ix, 98 fustes

afferte vi, 416

Fusum tenui prægnantem stamine Penelope melius, levius torquetis Aracline ii, 55 fuso posito villica legit herbas xi, 69

Gabba seurra v, 4

Gabiorum potestas esse mavis x, Gabiis simplicibus iii, 192 balncolum conducere vii, 4

Gades—a Gadibus usque Auroram

et Gangem x, 1

Gaditana canoro incipiat prurire choro xi, 162

Gætulice salve, sen tu Silanus viii, Gætulus oryx xi, 140 Ganymedes

v, 59 cursor v, 53 Gætula bellua

x, 158 aquora xiv, 278

Galba vilis hæc non tulisset v, 4 Galba cum Vindice quid magis debuit ulcisci viii, 222 Galbam occidere summi ducis est ii, 104 auriculis nasoque carentem viii, 5

Galbana s. galbina rasa indutus ii.

Galca qui tegitur et parma v. 154 attritus vi, 108 galcæ quanto pon-dere curvetur vi, 262 galcæ sufficiunt juvenilia membra xi, 6 galeam non quassas, Gradive ii, 130 non abscondit faciem viii, 203 galea de fracta pendens buccula x, 134 Cf. Cassis

Galeata mulier quem præstare potest pudorem vi, 252 galeatum ponit præsidium viii, 238 sero duelli pænitet i, 169

Galero flavo nigrum abscondeute crinem vi, 120 longo Gracchi et retiarii viii, 208

Galla mea est-profer Galla caput

i, 125

Galli textoris pectine male percussas lacernasix, 30 resupinati cessantia tympana viii, 176 Galli abrumpunt carnem supervacuam ii, 115, 116. vi, 514 Gallis ab Oceani littore venientibus xi, 113

Galli ad secundi cantum quod facit ille ix, 107 cristam Laribus promittere xiii, 233 mordentis gallinam et

male sonautis iii, 91

Gallia accipiat te, nutricula causidicorum vii, 148 causidicos docuit facunda Britannos xv, 111 (Galatia s. Gallogræcia) traducit hos equites nudo talo vii, 16

Gallicus axis vitandus est viii, 116

custos Urbis xiii, 157

Gallina quo mordetur marito, ille non deterius sonat cet. iii, 91 quo gestu secetur v, 124 non ideo pejor secatur xi, 135 gallinæ albæ filius xiii, 141 gallinam ægram et claudentem oculos impendat amico sterili xii, 96

Gallinaria pinus iii, 307

Gallita locuples xii, 99, 113

Gallus, (amicus Juvenalis) xvi, 1 causidicus vii, 144

Gammarus, v. Cammarus

Ganeo occultus landem siliquas xi,

Gangem usque a Gadibus x, 2

Gannit Appula, sicut in amplexu vi. 64

Ganymedem scelerare ix, 22 tulum respice, cum sities v, 59 dignum cyatho cœloque ix, 47 Iliacum puerum ad cyathos xiii, 43

Γάρ, ν. Αὐτὸς

Garrula securi narrare pericula

nautæ gaudent xii, 82

Gaudet lecto et umbra vii, 105 Fabius ara magna viii, 13 mulier spoliis nudi mariti vi, 232 - quod non violaverit iguem xv, 84 - tractare vi, 102 - mea Clotho et Lachesis, si pascitur ingnine venter ix, 136 prostitui viii, 225 spargere ix, 81 loquaci uido v, 143 Hispulla tragædo vi, 74 Latona pulchra Diana x, 292 equus phaleris xi, 103 narrate xii. 81 uemo magis vindieta quam feemina xiii, 192 pœna amara xiii, 247 strepitu acerbo plagarum xiv, 18 gaudent omnes x, 76 tormentis amantis vi, 209 cantu vi, 379 sudare vi, 420 gaude, infelix, et da cet. vi, 597

Gandia, votum, timor cet. farrago nostri libelli i, 86 longa originis lugis feras vili, 47 vulgi ridebat x, 51 cœnæ sentirent xx, 41 quanti sibi constent vi, 365 decepta ad spurcos lacus vi, 602 et deprendas ix, 19 non cadem vini atque cibi torpente palato x, 204

Gaurana ostrea viii, 86

Ganrus inanis ix, 57

Gelantur pavido pectore vi, 95

Gelidæ calidæque minister v, 63 gelida Præneste iii, 190 gelido jam in corpore minimus sanguis febre calet sola x, 217 gelidos in agros veniam iii, 322 gelidas Esquilias v, 77 cicutas vii, 206

Geminos sub rupe Quirinos xi, 105 geminis exsurgit mensa lucernis vi,

305

Gemit nulla hic tibicina cornu ii, 90 uxor ad palum vi, 268 geminus casus urbis iii, 214 naturæ imperio, cum funus adultæ virginis occurrit xv, 138 gemeret nihil grave surda buccina vii, 71

Gemitu majore domus planguntur nummi, quam funera xiii, 130 gemitus nimios ponamus xiii, 11 similat vi, 271 non idem olim viii, 98

Gemma princeps sardonyches s. sardonychum xiii, 138 uda signator se fecerat beatum i, 68 gemmæ majoris pondera non sufferre queat i, 29 gemmas virides collo circumdedit vi, 458 transfert a digitis ad pocula v, 43 numerat custos v, 41

Gemmata pocula x, 27

Genas pendentes aspice x, 193 genis obsenris turpis vi, 131 ruptis hiantia ossa xv, 58

Gener censu minor iii, 160 Cere-

ris x, 112

Generosus lunam subtexit alutæ vii, 191 Britannicus vi, 124 generosa avis xiv, 81 animalia viii, 57 generosi Principis hæ sunt artes viii, 224 graminis natura xii, 40 generosum quis dixerit viii, 30 generosior Capitolinis ii, 145

Genesis tua nota mathematicis xiv, 248 genesi inspecta collyria poscit

vi, 579

Genialis dies agatur iv, 66 Tyrius sternitur x, 334 genialibus libis plena domus iii, 187

Genitalia mollia secuit testa vi, 514 Genitrix (Juno) Samia xvi, 6

Genium sacri fulcri contemnere vi, 22 nemo mathematicus indemnatus

habebit vi, 562

Gens acceptissima divitibus nostris Græci iii, 58 modo mihi dieta xv, 98 prudentissima adulandi iii, 87 gentis patriciæ formosissimus x, 332 gentem funestat imagine frangenda viii, 18 deducis ab infami asylo viii, 273 gente Latonæ nobilior vi, 176 longa deductis xiii, 207 furva (Mauris s. Indis) petita bellua xii, 104 in omni laborat viii, 239 gentes o sanctas, quibus hæe nascuntur in hortis numina xv, 10

Gentilia tympana secum vexit iii, 64 Genua deorum incerare x, 55 genibus cruentis nuda erepet agrum vi,

526

Genuinum (dentem) agitent non admittentia morsum frusta v, 69

Genus nobilius masculin. pro femin. positum xiv, 231, 241 humanum damnat caligo futuri vi, 556 numeres a Pico viii, 131 hoc vitæ multis utile ix, 27 omne morborum x, 219 ecce alind discriminis xii, 24 hoc (hominum) vivo jam decrescebat Homero xv, 69 ignavum, quod lecto gaudet et umbra vii, 105 cibi esse pectora, vultum xv, 171 generis quis fructus viii, 6 humani mores tibi nosse volenti sufficit una domus xiii, 159 generi humano mollissima corda dare se Natura fatetur, quæ lacrymas dedit xv, 132 genere clarus vir ii, 129 indignus viii, 31

Geometer s. geometres iii, 76

Germani lumina cærula, flavam cæsariem, et madido torquentem cornua cirro xiii, 164

Germanicus radiat auro scripto vi,

205

Gessisti quas rcs vi, 614 gesta consule Junio xv, 28 gestis rebus æquanda pericula passurus xiv, 314

Gestamen Othonis speculum ii, 99 Gestare nocte dieque suum in pectore testem xiii, 198 gestetur Dominus in porticu, cum plnit vii, 179

Gestu quo lepores seccutur v, 124 gestibus Autonöes risum movet urbicus vi, 72

Getæ et Sygambri iv, 147

Geticis pruinis frigidior decocta v, 50

Getulice, v. Gætulice Getulus, v. Gætulus

Gibbus ingens in naribus vi, 109 gibbum Rutilæ Virginia cuperet accipere, atque suam Rutilæ dare x, 294 gibbo et utero tumentem x, 309

Gigantis s. Gigantum fraterculus

malim esse iv, 98

Gigno — genuit quos et eduxit x, 236 genitus dis adversis fatoque sinistro x, 129 geniti ex nobis xiv, 40

Gillo habet deuncem i, 40

Gingiva inermi frangendus panis x, 200

Glacialem oceanum ii, 1

Glacies Mæotica quos operit pisces iv, 42 rupta solibus iv, 42 per glaciem alto perone tegi xiv, 186 glacie fracta hibernum descendet in amnem vi, 522 aspersus maculis Tiberinus

v, 104

Gladiator Gracchus fuga lustravit mediam arenamii, 144 secto requiem sperat lacerto vi, 106 erat, quem Hippia comitata est ad Pharon vi, 82 gladiatorum artes inhonestas exercent viri nobilissimi ii, 143 sq. viii, 192—212 habitus et genera varia ii, 144 sq. vi, 256, 261 sqq. viii, 192—202 munera Quæstoribus injuncta a Claudio viii, 194

Gladium contumque timebis nocte iter ingressus x, 20 gladio partos nummos xiii, 25 udo cædibus viii, 243 præbenda est cervix x, 345 gladios Molossos passis Rom. xiv, 162 inde finge viii, 195 Antonii contemnere potuit x, 123 parante incude x, 132 extendere primi nesciere fabri xv, 168 gladiis festinata mors iv, 96

Glandis majores acervos videret domi xiii, 57 glandem ructante ma-

rito vi, 10

Glaphyrus eitharædus vi, 77 Glebam virentem ornate xii, 85 Glebula talis saturabat patrem tur-

bamque casa xiv, 166

Gloria douaudi olim major habebatur fascibus v, 111 totics optata exegit has pænas a Xerxe x, 187 paucorum patriam obruit x, 143 tenui Saleio quantallibet quid crit, si gloria tantum est vii, 81 scalarum virides palma vii, 118 velocis plantæ quid præstat xiii, 98

Glutisse quales epulas ipsum puta-

mus iv, 28

Gnavi Meleagri v, 115

Γνῶθι σεαυτὸν e cœlo descendit, figendum et memori tractandum pectore xi, 27

Gobio tantum cnni sit tibi in loculis, ne mullum cupias xi, 37

Gorgone Maura (Medusa et Minerva) xii, 4

Gorgonei pinna caballi delapsa est

iii, 118

Gracelius retiarius pugnans cnm secutore viii, 201 sqq. quadringenta dedit sestertia dotem cornicini ii, 117 Gracchi tunicati fuscina ii, 143 Gracchorum mater Cornelia vi, 168 Gracchos de seditione querentes quis tulerit (Graccus in nummis, et forsan rectius, scribitur) ii, 24

Graciles Indi quicquid hnc mittitis vi, 466 graciles coronas parva simu-

lacra accipiunt xii, 87

Gradivus Homericus quantum exclamat xiii, 113 Gradive, hæc urtica tetigit tuos nepotes ii, 128 Cf. Mars

Gradus hi plerumque: conducta pecunia—inde cet. xi, 46 gradibus

ab imis trepidatur iii, 200 Græcam urbem ferre non

Græcam urbem ferre non possum, Quirites iii, 61 Græcorum ingenium velox, andacia perdita, sermo promtus, adulatio cet. iii, 73 sq. literas artesque jam totus terrarum orbis habet xv, 110 sqq. Græcos libellos servabat vetus cista iii, 206 Græcis nondum jarare paratis per caput alterius vi, 16 marmoribus xiv, 89

Græce omnia - pavent-concum-

bunt vi, 187 sq.

Graccia si vera est xiv, 240 mendax quicquid andet in historia x, 174 Graculus esuriens in cœlum, jusseris, ibit iii, 78 Graeula facta est de

Tusca vi, 186

Graius enduperator x, 138 Graiæ coronæ apium meruisse viii, 226 Graias artes mirari nescius xi, 100 Graias nostrasque Athenas nunc totus orbis habet xv, 110

Graminis génerosi natura ipsum infecit pecus xii, 40 gramine de quocumque venit nobilis equus viii,

60

Grammaticus iii, 76 labor quantum meruit vii, 216 Grammatici ecdunt (doctæ mulieri) vi, 438

Grandine cum sæva fremeret ver-

nus Jupiter v, 78

Grandis jam Achilles vii, 210 codex vii, 110 minister xii, 14 laurus vi, 79 epistola x, 71 grande carmen vi, 636 operæ pretium facit xii, 127. xiv, 281 nefas xiii, 54 srpercilium cum magnis virtutibus affers vi, 169 ebur latos sustinet orbes xi, 123 monstrum iv, 115. vi, 645 sonat vi, 517 grandes ollæ fumabant pultibus xiv, 171 alas miretur Lælius xiv, 195 suræ xvi, 14 grandia succina ix, 51 crystallina vi, 155 ostrea vi, 302 grandia ova xi, 70 pocula xiii, 147

Grassator subitus ferro agit rem

iii, 296, 305 sqq.

Grassatur ferro vitium xiv, 174 Gratia nulla umbrarum viii, 64 improba quamvis vicerit fallaci urna Prætoris xiii, 4

Gratulor elemento xv, 86

Gratus Iulo (mons Albanus) xii, 70 grata quibus est picta lupa barbara mitra iii, 66 requies xi, 182 gratum littus amæni secessus iii, 4 gratum est, quod patriæ dedisti civem xiv, 70 gratæ post munus aristæ xiv, 183. iii, 66 grato plectro vi, 384

Gravis barba eo tondente juveni niihi sonabat i, 25. x, 226 occursu vi, 418 nulli est percussus Achilles i, 163 Cædicius xiii, 197 est rationibus vi, 511 vultus ix, 12 uxori, natisque sibique x, 201 viro vi, 270 jam nobis es vi, 147 tunc sentina vi, 99 grave propositum x, 325 nihil gemeret surda buccina vii, 71 argentum xi, 41 - grave, expectare tardas colos xiv, 248 gravi massa lassata ceciderunt brachia vi, 421 catenæiii, 309 capiti et nimios dentes xi, 127 gravior illa vi, 434 vindicta quam inju: ia xvi, 22 ignominia onini vulnere viii, 209 gravius cultro nil timet xv, 119 graviore catena abreptum xiii, 175 cura timetur tempestas xiii, 227 graviora faciunt vi, 134 cunctis cothurnis xv, 29

Gravitas quæ tanti vi, 178

Graviter omnia fiunt, si quando poëtica surgit tempestas xii, 23

Gremium in patris fundat Mycale tres pueros v, 141 si nondum implevi, si pauditur ultra, nec cet. xiv, 327 gremio Enceladi quis affert, quantum meruit vii, 215 gremio jacuit nova nupta mariti ii, 120 in gremio matris formidat rusticus infans hiatum iii, 176

Grex totus in agris unius scabie cadit et porrigine porci ii, 79 parvus equarum nune sociis viii, 108 grege linigero circumdatus et grege calvo plangentis populi currit derisor Annbis vi, 533 cum Chaldæo sedentis in rupe Caprearum Principis x, 94 a grege mutorum hoc nos separat xv, 143 de grege Mœsorum duo fortes ix, 143 servorum magna vovebit corpora xii, 116 grege toto mollior hædulus xi, 66 greges natorum extulit Niobe vi, 175 gregibus comitum premit populum i, 46 de tantis (mulierum) nullane tibi digna videtur vi, 161

Grue a sæva fertur raptus per aëra

Pygmæus xiii, 170

Grunnisse Elpenora cum remigibus

porcis xv, 22

Gula est quanta, quæ sibi totos ponit apros i, 140 sævit v, 94 prima voluptatem senserit xv, 90 cana monstrante juvenis didicit radere tubera terræ cet. xiv, 10 plorante quis melior mimus v, 158 crescente quis te manet exitus xi, 39

Gulosum fictile condire nummis xi,

19

Gurgitis cœnosi (Stygis) alnum iii, 266 gurgite in Stygio ranas nigras ii, 150 de Siculo maxima venit muræna v, 100 Herculeo stridentem solem xiv, 280 gurgitibus miris in mare fluxerit annis xiii, 70

Gurgitis Fabii neptes vi, 266

Gustat aliquid de sanguine xv, 92 gustaverat quam primum prædam xiv, 85

Gustus elementa per omnia quæ-

runt xi, 14

Gutta sanguinis non hæret in facie xi, 54

Gutto pleno componit lintea iii, 263 opposito tegit inguina xi, 158

Guttur jam radere cœperat vi, 105 tumidum quis miratur in Alpibus xiii, 162 gutturis magni exemplum ii, 114 gutture fixo fumant i, 156

Gyaræ s. Gyari ut clausus scopulis parvaque Scripho x, 170 Gyaris brevibus et carcere dignum aude ali-

quid i, 73

Gymnasia (philosophos) transi iii,

Gypso Chrysippi omnia plena ii, 4

H

Habenas totas effindit curriculo, qui per fraudes patrimonia conduplicare dat libertatem xiv, 230 Habes et illud dedecus Urbis viii, 200 habet hoc x, 72 bene x, 72 nunc totus orbis nostras Graiasque Athenas xv, 110 quisque tantum fidei, quantum nummorum cet. iii. ingens omen iv, 125 talia poma Phæacum auctumnus v, 151 lus amicum, nunquam partitur iii, 122 nil durius in se paupertas, quam quod ridiculos facit homines iii, 152 non, quem porrigat, ore trientem iii, 267 vultum tristem ix, 3 inde causas laboris x, 140, 278 miseros parentes x, 297 eos attonitos mens diri facti conscia xiii, 194 crimen facti, qui scelus intra se cogitat ullum xiii, 210 Trebius, propter quod rumpere somnum debeat v, 19 quod donet Quintillæ vii, 75 habent quicquid armamentaria cœli xiii, 83 an spectacula, quod securus ames vi, 61 habuere tune unllos parentes vi, 13 habebis (me) Evandrum, venies Tirynthius xi, habebit nullus non vicus Clytæmnestram vi, 656 habeas unde, quærit nemo, sed oportet habere xiv, 207 habe tibi frumentum v, 118 istud fermentum iii, 188 habere tantundem x, 90 titulos inter cos ausus i, 130 habentem nomen sutoris calicem v, 46 habetur quanto major, qui peccat, tanto cet. viii, 141 lautus, eximie si cœnat xi, 1 habebatur olim major donandi gloria titulis v, 111 haberi tantundem x, 90 tutor Principis x, 90 possis ignavus iii, 272 sanctus mereris viii, 24 habendum medicamen xiv, 254 discrimen xiii, 118 non inter curas et seria xi, 93 habendos solos Deos xv, 37

Habitas nondum templo, funesta Pecunia i, 114 semper puppe xiv, 268 habitat dum sie Cetronius xiv, 92 habitatas proavis sylvas xv, 152

Habitatorem magnum in testa xiv,

312

Habitus idem cunctis xi, 149 habitum utrumque inde sumit facies ix, 20 en habitum, quo te leges ac jura ferentem audiret populus ii, 72 habitus nitor ultra vires iii, 180 habitu vultuque triste vitium xiv, 110 habitus longos et flamea sumsit ii, 124 æquales ilhe iii, 177 tales damnat et odit viii, 202

Hadriaci, v. Adriaci

Hædos notos tristis desiderat xi,

Hædulus pinguissimus veniet de

agro Tiburtino, et toto grege mollior, inscius herbæ, necdum ausus virgas humilis mordere salicti, qui plus lactis liabet quam sangninis cet. xi, 66 sq.

Hæmo cum molli Demetrius iii, 99

hæc mollins dicas vi, 198

Hæredipetarum artes iv, 18 sq. xii,

93 sqq.

Hæres et dubitas iii, 135 hæret in facie non gutta sanguinis xi, 54 tormentum ingens nubentibus, quod nequeunt parere ii, 137 mihi clavus militis in digito iii, 248 hæremus; dic ipsa vi, 281 hæserat non minor rhombus (in retibus) iv, 41 hæreret cum nigro fuligo Maroni vii, 227 hærens stomacho cibus iii, 233 hæsuri saxis tituli x, 144 hæsuram maculam figentia nitidis rebus xiv, 2

Hæres quis scribitur pauper iii, 161 propter me scriberis, et legatum omne capis, nec non caducum ix, 87 quisque partes suas accipiat ad mensuram inguinis i, 41 rivalis tibi non unus dictabitur vi, 218 decolor impleret tabulas vi, 600 bullatus ludit, parvoque eadem movet arma fritillo xiv, 4 hæredem dulcem tollere cogitat vi, 39 hæredes tres habet parvos xii, 95 vetat esse suos codice sævo x, 237

LEAT

Halitus oris artificis tantum valet x, 238

Hamillus quot discipulos inclinet x, 224

Hamis dispositis vigilare cohortem servorum noctu Licinus jubet xiv, 305 Hammonis a fonte relatum vi, 555

Hannibal proximus Urbi vi, 291 dirus s. durus caput implet juveni sexta quaque die—quicquid id est de quo deliberat, an petat Urbem a Cannis, an post nimbos et fulmina cautus circumagat madidas a tempestate cohortes vii, 161 sq. Hannibalis res gestæ, exilium, mors x, 147 — 167 Hannibali Tyrio parere solebant (elephanti) xii, 108 Hannibalem tuum vietumque Syphaccm tolle, Cornelia vi, 170

Harena, v. Arena

Harpiuna nomen equi viii, 63

Haruspex Armenius vel Commagenus spondet amatorem tenerum vel divitis orbi testamentum ingens, calidæ pulmone columbæ tractato: pectora pullorum rimatur et exta catelli, interdum et pueri; faciet, quod deferat ipse vi, 548 sq. varicosus fiet (multum stando) vi, 397 haruspice opus est nobis, an censore ii, 121

Harnspicina ab Etruscis maxime

exculta xiii, 62

Hasta sub domina venale præbere caput iii, 33 per hastam Minervæ jurat xiii, 82

Hastile curvatum minatur eminus

vii, 127

Haud facile emergunt iii, 164 impunitum xiii, 200

Hausit nostra infantia cœlum Aven-

tini iii, 85

Haustu facili diffunditur puteus in

plantas iii, 227 Hebe, Herculis uxor formosa, ad

cyathos xiii, 43

Hebeti ferro cæditur xi, 140 he-

betes secures viii, 137

Hecatomben promittant xii, 101 Hectore funus (Priami) portante x, 59

Hecuba canino latravit rictu x,

271, 272

Hederis dignus vii, 29 Hedymeles tener vi, 383

Heliadum crustas capaces Virro

tenet v, 38

Heliodorus conspicuus longe cunctisque notabilis intrat balnea vi, 373

Helvidius et Thrasea coronati bibebant tale vinum Brutorum et Cassi natalibus v, 36

Helvina Ceres iii, 320

Heracleas (scribere) i, 52

Heraclitus semper deflebat ineptias miseriamque hominum, et Democritus

eas ridebat x, 28-53

Herba in finitima nutritus xii, 12 herbæ inscius hædulus xi, 66 herbas post omnes membra aliena fame lacerabant xv, 99

Herboso theatro colitur majestas

dierum festorum iii, 173

Herculco in Lare natus Fabius magna gaudeat ara viii, 14 gurgite stridentem solem audiet Calpe longe relicta xiv, 280 Herculcos per arcus

jurare xiii, 82

Hercules Tirynthius et minor illo (Æneas) hospites Evandri, alter aquis, alter flammis ad sidera missus xi, 61 sq. Herculis ærumnas sævosque labores potiores credas et Venere, et cænis et pluma Sardanapali x, 361 formosa uxor ad cyathos xiii, 43 inaurati femur radit sacrilegus xiii, 151 ædem vincens marmoribus xiv, 90

verbis talia invadunt ii, 20 Herculis, Antæum procul a tellure tenentis, cervicibus æquat collum longum invalidi iii, 89 ara magna viii, 13 ab Hercule velut ictus Cacus, duceris planta v, 125

Here quam fuit, res hodie minor

est iii, 23

Hermæ trunco simillimus, nisi qued illi marmoreum caput est, tua vivit imago viii, 53

Hermarcus aliquis iii, 120

Hernia Nestoris incendi possit vi, 326

Hernicus et Marsus Vestinusque senex xiv, 180

Heroës grandia jaciunt saxa xv,

-65 sq

Hesperidum serpens aut Ponticus fortunas servet easdem xiv, 114 nomina, horti, poma v, 152

Hesternæ cænæ occurrere ix, 44 hesternum minutal solitus servare medio Septembri xiv, 129

Hetruscum, v. Etruscum

Heu miseri ii, 159

Hiarbæ zelotypo prælatus v, 45 Hiatum personæ pallentis in gremio matris formidat rusticus infans iii, 175 veteris rimæ contexit iii, 195 hiatu Sophoeleo grande carmen bacchamur vi, 636 magno sublimis pardus xi, 123 Hiatus solennes Juvenali i, 151

Hibernæ tegetis institor vii, 221

hibernum amnem vi, 522

Hic est, qui dixerit, accusator erit i, 161 hoc volo, sic jubeo, sit proratione voluntas vi, 223 hoc tantum refert vi, 657

Hic funt homines ii, 167

Hiems, v. Hyems

Hilarem et lætum diem xv, 41 hilares nitidique vocantur, hæc eadem illi cum faciunt xi, 176 Parcæ xii, 65 umbræ olim sine regibus xiii, 52

Hinc atque inde patens, ac nuda pene cathedra i, 65 hinc pulpita pone, et inde gladios finge viii, 195 licet inde admoveas—hinc cet. xiv, 12, 13, 45

Hio — hiat tantum, ceu pullus hirundinis x, 231 hiantia ossa ruptis

genis xv, 57

Hippia quot amaverit mechos x, 220 Hippia s. Eppia nupta senatori comitata est Ludium ad Pharon cet, vi, 82—114

Hippo subit juvenes ii, 50

Hippolyto grave propositum quid profuit x, 325 sqq.

Hippomanes carmenque loquar coctumque venenum vi, 133, 616, 626

Hipponam jurat solam et facies olida ad præsepia pictas viii, 157

Hirpini equi viii, 63

Hirrus quot circumscripserit pupillos x, 222

Hirsuto collo spirant opobalsama ii, 41 hirsuta capella v, 155

Hirundinis cen pullus hiat, ad quem ore volat pleno jejuna mater x, 231

Hiscere si quid unquam tentaveris

v, 127

Hispania additur imperiis (Hannibalis) x, 151 horrida vitanda est viii,

Hispida membra et duræ per brachia setæ promittunt atrocem animum ii, 11

Hispo subit juvenes ii, 50

Hispulla tragædo gaudet vi, 74 pinguior taurus xii, 11

Hister solo tabulas implevit liberto

ii, 58. xii, 111

Historia recenti memoranda res ii, 103 in historia quicquid Græcia mendax audet x, 175 historiarum scriptores, vester labor fæcundior cet. vii, 98 historias legat præceptor, auctores noverit omnes vii, 231 sciat omnes vi, 450

Historico quis dabit, quantum da-

ret acta legenti vii, 104

Histrio dabit, quod non dant proceres vii, 90

Hodie res minor est, here quam

Hæmo mollius vi, 198

Homeri commenta ridentur x, 246. xiii, 112, 113 Homero uni cedit propter mille annos vii, 38 magno si quicquam credis x, 246 vivo jam decrescebat hoc genus hominum xv, 69 Homerum suspendit hine, et alia parte Maronem vi, 437 xi, 178

Homericus Gradivus quantum ex-

clamat xiii, 113

Homicida si Miloni displiceat ii,

Homo sum, licet clames, et mare cœlo confundas vi, 281 homo ita est servus vi, 222 quis uno contentus seclere xiii, 243 tn tibi liher, et regis conviva videris v, 161 Diis carior quam sibi x, 350 parcus xiv, 112 ho-

minis delicias vi, 47 hominis de morte nulla unquan cunctatio longa est vi, 221 hominem hunc nunquam amavi x, 69 homines e luto ficti xiv, 35 rupto robore compositique luto aliter orbe novo vivebant, et nullos habebant parentes vi, 12 malos nunc educat terra atque pusillos xv, 70 homines hie fiunt ii, 167 pertusa læna plurima non andent dicere v, 131 hominum occursus ad omnes x, 48 corpuscula quantula x, 173 plus est jam in pelago xiv, 276 discordia xv, 147—174

Homuncio, quantus ex nihilo fieres, si quis tibi quadringenta daret v, 133

Honesta et justa si periculi ratio est vi, 95 honestum afferre consilium iv, 85 honesti secreti participem te fecit iii, 52 honestos mores ut mater tradat et alios, quam ipsa habet, expectas vi, 239 honestis et rebus sapiens finem imponit vi, 444 artibus nullus in Urbe locus iii, 21 honestius illic et tremere cet, v, 10

Houor sunnous cum finito computet anno i, 117 honoris clari velamen iii, 178 tempus finitum viii, 150 henori sacro non cedat i, 110 honorem hunc vobis præstat, o nummi v, 136 præcipuum summumque meretur vi, 532 millitiæ multis largitur vii, 88 honore Dictatoris functus xi, 87 honores nimios optabat Sejanus x, 104 honores, quos illis damus et dedimus, quibus omnia debes viii, 69 honorum insignis pagina x, 57

Hora aptior cibo capiendo vi, 581 solida supersit ad sextam xi, 205 sumitur ex libro vi, 577 hac ipsa Sejanum diceret Augustum x, 76 benigni fati xvi, 4 horis septenis in diemodit illam vi, 183 horas quot nunciet

pner x, 216

Horatius satur est, cum dicit Euœ s. Henohe vii, 62 ejus lucerna Venu-

sina hæc digna i, 51

Hordea jumentis infundet viii, 154 Horret illam, quam laudibus effert vi, 183 novicius tetrum Porthmea iii, 265 horreres scilicet, majoraque monstra putares ii, 122 horrere incendia, lapsus, pericula iii, 7 horrenti servo tunicam non reddere i, 93 horrendum EXI intonet vi, 485 horrenda passi xii, 15

Horrida mater iii, 212 Hispania viii, 116 pellex quale facit stamen residens in codice ii, 57 sylva siccæ comæ ix, 12 donnus licet sanctos mores tradiderit x, 298 bella capessunt xiv, 242 Ægyptus xv, 44 horridior glandem ructante marito vi, 10

Hortatur juvenes, ut pergant xiv,

121

Horti culti villicus iii, 228 horto operto s. aperto cum viverent vi, 17 horto parvo legerat oluscula xi, 78 exiguo Epicuri xiii, 123 horto nostro nunc non sufficit modus hic agri xiv, 172 horti qui proprie dicanturi, 75 hortos magnos Senecæ prædivitis clausit cohors x, 16 hortis in marmoreis jaceat Lucanus vii, 79 in hortis expectatur vi, 488 sternitur Tyrius genialis x, 334 in parvis quantum tibi, Epicure, suffecit xiv, 319 in hortis nascuntur numina xv, 10

Hortulus hic puteusque brevis iii,

226

Hospes numinis Idæi sanctus iii, 137 hospitis affectu Dominum Regemque salutat viii, 161 hospite venturo, cessabit nemo tuorum cet. xiv, 59 hospites Evandri Tirynthius et Æneas xi, 61 sq.

Hospitium miserabile magno Romæ iii, 166 tolerabile vii, 70 hospitio nemo tectoque juvabit nudum iii, 211

Hosti perituro ostendit effigiem Martis xi, 107 hostem Cæsaris calcemus x, 86 hostibus ipsis miserantibus xy, 100

Hostia nil cultro gravius timet xv, 119 quæ non dignior vita xiii, 235 si carnem dabat xi, 85 petulans funem extensum quatit xii, 5 Hostiæ auratis cornibus majores duntaxat

immolatæ vi, 48

Humanum genus damnat caligo futuri vi, 556 humani generis mores tibi nosse volenti sufficit una domus xiii, 159 humana mentis vitium xiv, 175 humana carne suillam non distare putant xiv, 98 humana negotia ludi xiv, 264 humanas res miscuit olim (Haunibal) x, 163 humanis rebus majora creduntur (tropæa cet.) x, 137 carnibus vesci licet xv, 13

Humero revocante Tyrias lacernas i, 27 humeros s, humero minorem Corvinum viii, 4 mda Psecas vi, 491 ex humeris ferentem aulæa pieta to-

gæ x, 39

Humi stratus palmes viii, 78 per humum inclinatis lacertis xv, 63 Humida laurus (in lustratione) ii, 158 multicia referens suspectis rugis xi, 186

Humilis fortuna castas quondam præstabat Latinas vi, 287 humilis salicti virgas mordere xi, 67 domus non capit has nugas xi, 169 ex hunili ad fastigia magna rerum quales extollit Fortuna iii, 39 humiles vicinos rapere vi, 414 humiles vos viii, 44 asseclæ et cultores ix, 48

Humor ille oculis suffecerit x, 32 humore coacto vexare oculos xiii, 133

Hyacinthos hoc illos facit vi, 110

Hyarbæ, v. Iarbæ

Hydri omnes caderent a crinibus (Alectus) vii, 70

Hyems deformis stridebat iv, 58

hyemes multas sic vidit iv, 92

Hylas multum quæsitus urnamque

secutus i, 164
Hymetto dulci vicinus sencx (So-

crates) xiii, 185 Hyperboreum ad axem si exul dimittatur vi, 470

I, J

Jacet nupta in lecto vi, 269 gremio nova nupta mariti ii, 120 in servi complexibus aut equitis vi, 279 aurato vix ulla puerpera lecto vi, 594 tantum ipse vacuis toris i, 136 in ripa x, 86 vetus Thebe centum obrnta portis xv, 6 jacebat nuper vittata sacerdos cum corruptore iv, 9 illi dextra bellua (rhombus) iv, 120 uxor fœta in casa xiv, 167 maritus nocte aversus vi, 476 jacuit Catilina cadavere toto x, 288 planum mare xii, 62 jacebit rex horum vacuis toris tantum ipse i, 136 jacet exiguus cum ramice nervus, et, quamvis tota palpetur nocte, jacebit x, 205 jaceat licet ægra vi, 580 Lucanus in hortis marmoreis contentus fama vii, 79 jacens illic pusio vi, 36 resupina multorum absorbnit ictus vi, 126 jacentem nocte ac luce septimus interdum sol invenit xv, 43 cum aliquo percussore viii, 173

Jactare manus a facie iii, 106 tabula capaci fumosos Equitum cum Dictatore magistros viii, 6 non jugum vita didicere magistra xiii, 22 onerosa pallia vi, 236 se lacernatæ amicæ i, 62 onnes violæ colores xii,

90 basia rhedæ iv, 118 jactatur rerum utilium pars maxima xii, 52 spira longo galero viii, 208 jactata

petauro corpora xiv, 265

Jactu decidere cum ventis xii, 33 Jactura clientis nusquam minor est iii, 125 famæ minima est apud molles cathedras vi, 91 illa tamen manet xiii, 177 jacturæ mediocris onus te mergat xiii, 8

Jaculator felix et orator vii, 193 Jaculatur Monychus ornos i, 11 Jaculum torquere discit ab hirsuta

capella v, 155

Jam plena margine summi libri i, poscit aquam Ucalegon iii, 198 jam jam privignum occidere fas est vi, 628 jamque vetus cista servabat libellos iii, 206 jamdudum mihi mulio virga annuit iii, 317 jamne igitur landas x, 28 jam pridem iii, 62. vi, 515. x, 77 jam nunc in balnea vadas xi, 204

Janua Baiarum Cumæ iii, 4 ornetur lauro vi, 79 imitatur portas sollicitas vii, 42 colligit primos ignes xiii, 146 tua barbam ejus vidit vi, 215 erexit longos ramos xii, 91 festa operatur lucernis matutinis xii, 92 claudenda est accepto damno xiii,

129

Janum Vestamque farre et vino rogabat vi, 386 Jane pater, antiquissime Divum, his respondes vi, 394 Iarbæ zelotypo prælatus juvenis v,

Jason mercator vi, 153 furtivæ develit aurum pelliculæ i, 10

laspis præclara illi laudatur v, 42 Iberinæ vir unus sufficit vi, 53

Ibi nil per ludum simulatur vi, 324 fortunæ veniam damus xi, 174

Ibidem custos affixus v, 40 Ibin saturam serpentibus pavet

pars Ægypti xv, 3 Icaro puero percussum mare i, 54

Icterica matris de lento funere consulit vi, 565

Ietum fulguris evasi xii, 17 ictus monstratos quo fremitu perferat vi, 261 Cilicis iv, 121 multorum absorbuit resupina jacens vi, 126

Ictus ab Hercule Cacus v, 125 Idæum solenne colunt xi, 192 Idæi numinis hospes sauctus iii, 138 Idæis antris privatus Jupiter xiii, 41

Ideirco ut possim cet, ix, 123 Idem et corruptor iv, 9 si fecisset alter iv, 12 idem juris contingit are-

næ vi, 217 optimus hic et formosis-simus idem x, 331 ejusdem sortis sunt cetera xii, 25 eadem hæc stans perferet, atque eadem cantabit versibus isdem vii, 152 vina vobis non poni v, 51

Idonens patriæ xiv, 71

Idumææ portæ incola Syrophænix viii. 160

Jecur siccum ardeat ira i, 45 tensum rumpe miser vii, 117 vituli sectum xiii, 117 anscris magni ante ipsum v, 114 incendente rabie vi, 648

Jejnna fames v, 10 mater hirundinis x, 232 jejunum odium xv, 51

Ignavus haberi possis iii, 272 nava quæque lux septima Judæis xiv, 106 ignavum genus (historici) quod lecto gaudet et umbra vii, 105

Igniculum si poscas iii, 102

Ignis quasi non fortuitus, sed iratus cadat in terras et judicet xiii, 225, emendus et caulis miseris i, subitus (Helenæ) antennas impulit xii, 19 igni donare quid vii, 25 ignem Trojanum servat Alba iv, 61 ventilat cursu iii, 253 cujus scintillas ipse dedisti, flagrantem late et rapientem cuncta videbis xiv, 244 quod non violaverit, quem summa cœli raptum de parte Prometheus donavit terris xv, 84 sq. igne rogi minor infans xv, 140 ignes primos janua colligit xiii, 146 ignes jam stridunt x.

Ignobilis Arpinas viii, 237

Ignominiam pertulit graviorem omni vulnere viii, 209

Ignoro motus astrorum iii, 43 ignorasse Scjanum, quid optandum foret x, 103 quantum ferrata distet ab

arca sacculus xi, 26

Ignoscitis vobis, Trojugenæ viii, 181 ignoscas nec ipsi populo viii, 189 ignoscat Mucius dictis, an non, quid refert i, 154 perituræ Elissæ vi, 435 ignoscere solet his numen xiii, 103 quibus poterant illorum manes xv, 105 ignoscentibus Dis ipsis iii, 146

Ignota nobis purpura xiv, 187 ignotum montibus Rutulis carmen vi, 637 ignotos mihi tenet antiquaria versus vi, 454

Hiacus puer ad cyathos (deorum)

xiii, 43

Iliados conditor xi, 178 Hiadum inter lacrymas x, 261 Ilibus ab ipsis vis frater v, 136

Ille togatas recitaverit, hic elegos i, 3 Ille oderat proceres iv, 73 illud quod lascivum ζωη και ψυχη vi, 194 prima pro nocte datur vi, 203 quod dicere nolo viii, 275

Illine despiciet nos i, 159 Illuc traducimur ii, 159

Illustres animas abstulit Urbi iv, 152

Illyricum latus vitandum viii, 117 Ima plebe Quiritem invenies facundum viii, 47 imis ab gradibus trepi-

datur iii, 200

Imago tua sacra et major humana in somnis turbat pavidum cogitque fateri xiii, 221 tua vivit viii, 55 imagine macra dignus vii, 29 fracta matris aut laucibus oppositis xi, 18 frangenda funestat gentem viii, 18 fumosæ viii, 8 cereæ viii, 19

Imbelle vulgus xv, 126 imbelles ennuchi vi, 366 Rhodii viii, 113 Imber effuderit lapides xiii, 67

Imbuit illos vitiis xiv, 124 imbutus furtis s. frustis exiguæ ofellæ xi, 144

Imitatur janua sollicitas portas vii, 42 juvenis sponte cetera præter avaritiam xiv, 107 castora xii, 34 imitata est pictura figuram alterius sexus vi, 341 domus veteres Sabinos x, 299 imitandis turpibus ac pravis dociles sumus omnes xiv, 40

Immane præceps ruinæ impulsæ x, immanem Pyrrhum xiv, 162 immanes Læstrygones xv, 18 Agathyrsi xv, 125 immania atque dira

passis xv, 104

Immemor illa domus vi, 85

Immensa mendacia cavi spirant folles vii, 111 immensæ nimiæque plebis pace xi, 194

Immeritis caballis franguntur crura

x, 60

Imminuit rem xiv, 92

Immo trahere ultra paratus xiii, 108 quid profuit x, 324

Immodici census cupido xiv, 175 Immolat homines xv, 118

Immortale odium xv. 34

Impacta securis rotas bigarum cædit x, 59

Impar sarcinulis puellæ gener iii, 161 hosti Pygmæus xiii, 169

Impatiens omnis acerbi vii, 58 moræ vi, 238, 327

Impellat lictorem Prætor iii, 128 impulit quis casus hos xv, 120 ignis subitus antennas xii, 19 impulsæ

ruinæ præceps immane x, 107

Impendere vitam vero iv, 91 gal-

linam amico xii, 96

Impensa hæc est nimia xii, 97 impensæ parcere v, 156 finem non servat vii, 138 impensas conferat iii,

Imperat non vesicæ Tuccia vi. 64 viro uxor vi, 221 Phalaris, ut sis fal-

sus viii, 81

Imperatores erant Pontifices Max. iv, 46 Divi volebant haberi vi, 115

Imperfectus cibus languorem peperit iii, 233

Imperium, fasces, legiones dabat x, 79 triste profundi sortitus xiii, 50 imperii veterem luxuriam ille noverat iv, 137 fines Tiberinum Virgo natavit viii, 265 fato jussæ mansuescere Romuleæ feræ xi, 105 imperio Naturæ geminus xv, 138 obsequere x, 343 sexus coactæ vi, 135 imperiis castrorum functus xi, 87 additur Hispania x, 151 ejus parnit xiv, 331

Impetus acrior xv, 62

Implet reticulum comis ii, 96 ceras capaces i, 63 ceras pusillas dictante matre xiv, 30 tabulas solo li-berto ii, 58. vi, 601 sinus rhombus iv, 41 effigiem deæ longis siphonibus vi, 310 manum ære vi, 546 navem mercibus xiv, 288 omnes numeros vi, 249 dirus Hannibal caput miserum (declamatoris) vii, 161 ager te vitibus ix, 56 implevere nondum medullas maturæ mala nequitiæ xiv, 215 implevi si nondum gremium xiv, 327 implevero si numerum, si tres ix, 90 impletur membrana vii, 23 impleri canistris conviva vis v, 75

Imponere regi barbato facile est iv, 103 mercedem linguæ vii, 149 sævas leges vii, 229 finem rebus vi, 444 vittas frontibus xii, 118 farra cultris xii, 84 capiti res iii, 252 imposito asello clunem submittit vi, 334

Impressit aliptes digitos cristæ vi, 422 imprime dentem erucis ix, 134

Improbitas prodiga corruptoris x, 305 admirabilis fuit illo ævo xiii, 53

Improbulum te finge v, 73

Improbus vicinus xvi, 37 es, cum poscis ix, 63 annis iii, 282 improba reliquit natos vi, 86 Fortuna vi, 605 gratia Prætoris xiii, 3 improbior cinædo iv, 106

Improvidus casus subiti iii, 273 Impudicitia matronarum severis legibus pœnisque coërcita, ii, 62

Impulsu animorum ducti x, 351 Impune mihi recitaverit ille i, et vindice nullo claras abstulit Urbi illustresque animas iv, 152

Impunitum hand fore xiii, 200

Imputo fatis hanc morbam ii, 17 imputat hunc (cibum) rex, et quamvis rarum, tamen imputat v, 14, 15 se tibi semper vi, 179

In urbem venerat i, 111 in quantum fames et frigora poscunt xiv, 318 in faciem (al. facie) pressum panem digitis extendere ii, 107 in corpora (al. corpore) nil juris natura indulget animis ii, 139

Inæquales beryllo phialas v, 38

Inanis Gaurus ix, 57 inani judicio damnatus Marius i, 47 alvo quod sufficit, hoc ipsum defecisse puta v, 7

Inaurati Herculis femur radat sa-

critegus xiii, 151 Inbuo, v. Imbuo

Incedet superbus victis rivalibus xii, 126

Incenderit ædes suas ipse iii, 222 incendente jecur rabie vi, 648 incendi quibus possit jam frigidus ævo Laomedontiades et Nestoris hernia vi, 325

Incendia horrere iii, 7 ubi nulla, vivendum est iii, 197 coepta sulfure xiii, 145 incendium Romæ compescebatur ope hamarum et VII cohortium Vigilum xiv, 305

Incerare genua deorum x, 55

Incertæ arboris alternum puppis latus evertentibus undis xii, 32 testis viii, 81 incerta ora manantia fletu faciunt puellares capilli xv, 137

Incessu morbum fatetur ii, 17 Incestus idem et corruptor minime

felix iv, 9 incestæ sorori dedit vi,

Inchoat qui lites, annus xvi, 42 Incidere titulis quod possim viii,

Incidit spatium rhombi implevitque sinus iv, 39 in laqueos x, 314

Incipis dormire viii, 11 incipit ab illis uxor vi, 318 incipiunt tandem sentire, quid fas et nefas xiii, 238 jurgia prima sonare xv, 52 torquere saxa xv, 61 edere vii, 195 agnosci vi, 468 stare viii, 138 optare x, 115 prurire Gaditana xi, 163 incipe Calliope iv, 34

Incitat lumbos tibia vi, 315

Inclinat sol iii, 316 Hamillus discipulos x, 224 ipsos maritos ix, 26 inclinatis per humum lacertis quærere saxa xv, 63

Includere fila porri xiv, 133 inclusus carcere nassæ xii, 123 inclusa per ægnora moles positas xii, 75

Incognita mensura nervi ix, 34 Incola portæ Idumææ viii, 160

Incolumem sese mirantis amici xii, 16 incolumi Troja Priamus venisset ad umbras x, 258

Incommoda vitæ ferre xiii. 21 Incrementa domus quanto capitis

discrimine constent xiv, 259

Incultus puer porriget calices xi,

Incumbere aliorum famæ miserum est viii, 76 eidem sectæ xiv, 122 brevibus remis pictæ testæ xv. 128 incubuit luxuria sævior armis victumque ulciscitur orbem vi, 293

Incurritur servis vi, 331

Incus - incude et fornace graves catenæ iii, 309 parante gladios x, 132 assidua semperque ardente camino majora fiunt patrimonia xiv, 118 nefanda ferrum letale produx. isse xv, 165

Incutit tignum capiti iii, 246 cola-

phum servo ix, 5

Inde iræ atque lacrymæ i, 168 atque hine patens i, 65. xiv, 12. xiii, caput morbi iii, 236 est quod desipis vi, 612 quæ seges vii, 103 cadunt partes vii, 123 inde gladios finge, atque hine pulpita pone viii, nullum mihi operæ pretium ix, 28 habnit causas laboris x, 140 fere scelerum causæ xiv, 173

mathematicus Indemnatus nemo genium habebit vi, 562

Indica tigris xv, 163

Indicibus s. indiciis quibus cecidit

Indigenæ quondam hoe vivebant

more xiii, 38

Indignatio facit versum i, 79 ne qua desit v, 120

Indignatur parere clienti, quodque

aliquid poseas v, 64

Indiguns genere viii, 31 indigunu studiis laborem vii, 17 indigno juvene, quem mors tam certa maneret iv, 95

Indocti sermonem landat iii, 87 nobilis viii, 49 nempe hoc xiii, 181

Indomitus et acer ii, 77 census xiv, 176

Inducitur quæ mutatis atque fovetur tot medicaminibus vi, 471

Indulgentia ducis quærit sibi ma-

teriam vii, 21

Indulget natura animis nil juris in corpora ii, 140 vetus clementia senibus porcis vi, 160 sibi vi, 283 plectro basia vi, 384 veniam pueris viii, 167 humili asseelæ ix, 48 indulgent adeo sibi latius ipsi xiv, 234 indulsit si mora longior Urbem pueris ii, 168 nil patriæ vi, 86 si forte cura brevem soporem xiii, 217 Cæsar Narcisso omnia xiv, 330 communis conditor illis (bestiis) tantum animas nobis animum quoque xv, 148 non omne legumen ventri Pythagoras xv, 174 indulsisse sese ardenti Tribuno ii, 165

Induperator, v. Endoperator

Indus obscurior Mauro xi, 125 augur et Phryx vi, 585 Indi omnes atque Mauri noverunt vi, 337 Indi graciles quicquid luc mittitis vi, 466

Industrius armis vili, 52

Indutus scutulata ii, 97

Inebriet aurem miseram vinosus

Inermi justitia putabat omnia tractanda temporibus diris iv, 80 gingiva frangendus misero panis x, 200

Infamia quid salvis nummis i, 48

minus est turpis ii, 71

Infamis Varillus ii, 22 infami ab

asylo gentem deducis viii, 273

Infans rusticus cnm matre, et casulis fiet legatus amici ix, 60 infans filius obstet tibi peccaturo xiv, 49 clauditur terra xv, 139 rusticus formidat hiatum pallentis personæ iii, 176 nobilis exprimat mirmillonem conopeo vi, 81 parasitus quoties vererit, auferri jubebit mensam cet. v, 145 infante majorem mamillam quis miratur in Meroë xiii, 163 infantes quatuor Indebant in casa xiv, 168 infantibus magnis ubera ferens potanda vi, 9 nudis arridet Fortuna vi, 606

Infantia nostra hausit cœlum Aventini iii, 84 madidi nasi x, 199

Infecit natura pecus xii, 41

Infelix servulus portat iii, 253 cadet xiv, 295 totum perdidit nihil iii, 209 paupertas nil habet durins in se cet. iii, 152 Psecas vi, 491 Numitor vii, 74 infelix æstuat angusto limite mundi x, 169 infelicibus ovis nos viles pulli nati xiii, 142

Inferi et Manes vana nomina ac nu-

gæ ii, 149 sq.

Infernis Diis sufficient Decii viii, 257 sine regibus hilares olim umbræ xiii, 52

Infero — intulit prima peregrinos obsœna pecunia mores vi, 299 intulerit quæ psaltria illue penem majorem cet. vi, 310

Infesto a n<mark>u</mark>mine morbum missum xiii, 231 infesta vallo arma xv, 120 infestis sagittis pugnam <mark>inst</mark>aurare

Ínficietur amicus depositum xiii,

Infirmi animi voluptas est ultio

xiii, 190 Inflatum juvenem plenumque Ne-

rone propinquo viii, 40, 72

Inflexa vicorum arto iii, 237

Infra ventriculum vacua et plana omnia iii, 97 parvulus cantharus iii, 204

Infremuit quoties Lucilius ardens,

rubet auditor i, 166

Infudit cui Cæsonia totam frontem pulli vi, 617 infundet hordea juvencis viii, 154

Ingenium velox iii, 73 castum x, 300 mite Crispi et Thaletis iv, 82. xiii, 185 unde par materiæ i, 150 venerabile nos soli sortiti xv, 144 ingenii fons largus et exundans x, 119 ingenio par pretium vii, 96 ingenio manus est et cervix cæsa x, 120 quis locus, nisi cet. vii, 63 ingenia hand facile emergunt, quorum virtutibus obstat res angusta domi iii, 164 summa et vervecum in patria crassoque sub aëre nasci x, 50

Ingens Telephus i, 4 cena ii, 119 tormentum ii, 137 omen iv, 124 gibbus vi, 108 semivir vi, 512 testamentum vi, 549 scclus vi, 651 numerns vii, 102 annulus vii, 140 acervus viii, 100 Sejanus x, 62 Phomicopterus xi, 139 Liburums iii, 240 vulnus xv, 156 ingentia vasa iii, 251 ingentibus comis implet reticulum

ii, 96

Ingenne magis et verius Peribo-

mius ii, 16

Ingennum tophum violarent marmora iii, 20 ingenni vultus et pudoris puer xi, 154 ingenuorum filius cludit latus servi divitis iii, 131

Ingerit se his, hos amat vi, 609

Ingratus maritus vii, 169 ingratæ patriæ curta fides xiv, 165 ingrate ac perfide, nullum ergo meritum est, quod tibi filiolus aut filia nascitur ex me ix, 82 ingrato ab aratro jam fastiditus bos x, 270 ingratos sodales ante omnia pone xi, 190

Ingredi iter x, 20 iter vitæ vii,

Inguen excitat vox blanda vi, 196 medicatum adeo intelligit xii, 36 inguinis ad mensuram hæres i, 41 inguinis et capitis quæ sint discrimina nescit ebria Venus vi, 301 ægri hæc canities anne aliquid sperare potest x, 207 ab inguine tutum nihil est et sanctum iii, 109 inguine si paseitur venter, mea Clotho et Lachesis gaudent ix, 136 inguina Rhodopes terit barba uda ix, 4 matura (eunuchorum) jam calida juventa traduntur medicis, jam peetine nigro vi, 370 crassa non pavidus tegit opposito gutto xi, 158 frigida velantes panni sufficient xiv, 300 inguinibus udis quid ulla negaverit x, 322

Inimicus pumice levis res mortifera est ix, 95 inimica cohors xvi, 20

inimicorum primoribus xv, 40

Iniquæ urbis quis tam patiens i, 30 iniquo modio servorum ventres castigat xiv, 126 iniquas ad mensas Cæ-

saris Sarmentus v, 3

Injuria cœnæ tantine v, 9 magna ne fortibus fiat et miseris civibus, curandum viii, 120 quot agros venales fecerit xiv, 151 non gravior quam vindicta xvi, 22

Innoxia simia clauditur corio bovis

xiii, 156

Innuit s. annuit mulio virga iii, 317 viii, 153 innuat licet coram vi, 140

Inops æris vii, 61 Socrates vii, 205 inopi arte cucurrit prora xii, inopum sociorum miserere viii, 67 89

Inquisitores dispersi algae iv, 49

cacoëthes scribendi Insanabile multos tenet vii, 51

Insania minus est turpis ii, 71 Insaniæ medela nasturtium et encurbita xiii, 97. xiv, 58 varia genera xiv, 284 sq.

Insanum maritum feeisset Juno vi, 620 insanis secatur vena media vi,

Insatiabile votum acquirendi xiv,

Inscius herbæ hædulus xi, 66

Inscripta lintea viii, 168 ergastula xiv, 24

Insignis nomine præclaro viii, 32

honorum pagina x, 57 insignia vocis habeant majorum effigies viii, 227

Insistere tremulis plantis non possunt vi, 96 clamoso Circo me secu-

rum jubeant ix, 144

Inspicit ille prius faciem i, 97 ranarum viscera iii, 45 inspecta genesi vi, 579

Instabile conjugium ix, 79

Instat quicquid discriminis vi, 520 instant xv, 75 instantis domini virgamque tenentis vox furit xiv, 63. xv, 75 instantem regi cometen vi, 407 monitis talibus parentem xiv. 210

Instaurare popinas pervigiles viii, 158 pugnam sagittis xv, 74

Institor hibernæ tegetis niveique cadurci vii, 221

Instituit Locusta propinguas efferre maritos i, 71 hune artibus et moribus xiv, 74

Instruit focum provincia v, 97

Insulæ, in quas deportabantur Romani i, 73

Insulsam bipennem vi, 658

Intactum caput buxo xiv, 194 intaetam Agaven Paridi vendat vii, 87 intacto pane et stricto v, 169 intacta malis sacra vi, 336 intactior omni Sabina vi, 163

Integer arbiter viii, 80 cecidit

Cethegus x, 288 nasus xv, 56

Intelligit inguen medicatum xii, 36 artes patricias iv, 101 intelligat matrona et quædam non ex libris vi, non intellecta senectus obrepit ix, 129

Intendunt oculos sidera testes viii,

Inter nos sanctissima divitiarum majestas i, 112 Iliadum lacrymas x, 260

Intercepta fraude sestertia xiii,

Interdum aliena sumitur arca iii, 181 septimus sol invenit jacentem

torum xv, 44 Interca rex horum vorabit optima i, 135 dum cædit viii, 155 tu obsequere imperio x, 342 cmn turget

sacculus, erescit amor nummi xiv,

Interiora petit stagna xii, 80

Interius si attendas xi, 15 Internuntia cœli sacerdos vi, 545 Interpres legum sanctissimus iv, 79

legum Solymarum Judwa vi, 544

Interrogo uil plus x, 72

Intersum - intererit plurimum, quibus artibus, et quibus bunc (filium) tu moribus iustituas xiv, 73

Intervenit quoties lascivum illud

vi, 194

Intestatus si ad cœnam eas iii, 274 intestata hinc senectus et subitæ

mortes i, 144 Intestino loto terram ferit vi, 429 intestina poëtæ capiunt plus vii, 78

Intolerabile magis vitium vi, 413 intolerabilius nihil est, quam fæmina

dives vi, 460

Intonet borrendum EXI vi, 485

Intra pomœria natis salibus ix, 11 muros tantum illi contulit nominis toga viii, 240 se tacitum qui cogitat scelus xiii, 209 te fige querelas nostras tacitus ix, 94 quæ limina puer est xiv, 45

Intrat fæmina limen ii, 88 et mugilis mœchos x, 317 moles xii, 75 intranti obstitit turba iv, 62 lupanar vi, 121 intrantes blanda excepit vi, 125 balnea vi, 374 urbem x, 171

Intrepidi altaria tangunt xiii, 89 Introitum ad ipsum macelli xi, 10 Intus dormiet iii, 241

Inutile vulgus xv, 126

Invadunt talia verbis Herculis ii,

Invalidi collum cervicibus æquat

Herculis iii, 88

Invenit quis membra iii, 260 non fatuos ix, 8 septimus sol jacentem torum xv, 44 non pænam sceleri xv, 129 materiam risus x, 47 invenit non nomen crimini xiii, 29 pœnas Cædicius xiii, 197 invenies nullam quæ parcat amanti vi, 208 Quiritem ima plebe viii, 48 legatum in popina jacentem viii, 173 inveniet quid quisquam sublimius viii, 232 quot libras in summo duce x, 148 invento Osiri viii, 30 inventa per devia rura lacerta xiv, 75 inventis sub aratro piscibus xiii, 66

Inventrix sacri nefandi Taurica xv,

117

Inverso fundo iii, 108 inversis pellibus submovet Euros xiv, 187

Invidet luscis x, 228 invideas hand vati vii, 93 omnibus, si lividulus sis xi, 110 invisi nominis pœna xiii, 248

Invidia est fortunæ xv, 95 invidiæ magnæ subjecta potentia x, 57 invidiam facerent Nilo surgere nolenti xv, 123

Invidiosa solatia xiii, 179

Invita conjuge vi. 212 inviti exercere jubentur avaritiam xiv. 108

Invitatus ad hæc aliquis de ponte negabit xiv, 134

Involvit hos sinu Fortuna vi, 607 Io candida si jusserit, ibit ad Æ-

gypti finem vi, 526

Jocari voluit Fortuna iii, 40 Joco mordente facetus ix, 10 jo-

corum causas præbet iii, 147 Ionium late sonantem vi, 93

Iphigenia si qua illi est nubilis domi, dabit hanc altaribus, etsi non sperat furtivæ piacula cervæ xii, 119 Ipse cum se jactaret amicæ i, 62

perfundit piscem Venafrano v, 86 potat v, 30 ante ipsum v, 56

Ira et bile jecur ardeat i, 45. iii, 188. xiii, 188 Censoris dignum xiv, Deorum, ut sit magna, tamen certe lenta est xiii, 100 et fames pares in mente xv, 131 quoties hunc sexum nocentem facit vi, 647 quid plus velit xiii, 176 iræ indoctorum quantulacumque occasio sufficit xiii, 183 eorum non sufficit xv, 169 iræ pone frena viii, 88 iræ inde et lacrymæ i, 168 iram, gaudia cet. effundunt hoc sermone vi, 189

Irasci nesciat, cupiat nihil x, 360 iratus ignis cadat in terras xiii, 226 irato sistro feriat mea lumina Isis xiii, 93 irati faciunt vadimonia iii, 299mariti exigere pœnas x, 313 iratis Diis fruitur Marius i, 50

Irritamentum Veneris languentis xi,

Irus honestius possit tremere v, 10 Isæo torrentior sermo iii, 74 Isiacæ sacraria lenæ vi, 489

Isis decernat quodcumque volet de corpore nostro, et irato feriat mea lumina sistro, dummodo cet. xiii, 93 Isidis in ædem aquas spargat, antiquo quæ proxima surgit ovili vi, 529 fanum scelerare ix, 22 ab Iside pasci pictores xii, 28 Isidis sacerdotes, sacra, et simulacrum, argentea serpens vi, 525—541

Iste dies genialis agitur iv, 67 Ister et Rhenus amines viii, 170 Istic vivant Artorius et Catulus iii,

29

Istram s. Istrum Pacuvium xii, 111 Ita ad quem subridens ii, 38 servus homo est vi, 222 ita secum (dicit) xiii, 91

Italiæ pars magna est, in qua nemo

togam sumit, nisi mortuus est iii, 171 Italiam jam tenet Hannibal x, 154 longe relinguunt xii, 78

Iter vitæ diversum ingredictur vii,

172 nocte ingressus x, 20

Iterum ecce Crispinus iv, 1 quis Cotta tibi erit vii, 95 misercre xii, 25 semel atque iterum super illam palpitet iii, 134

Ithacus miranda nullo sub teste canebat Alcinoo xv, 26 Ithacum mugire credit Ajax xiv, 287 natantem lugere fas Laërtæ x, 257

Jubæ mullorum vi, 40

Jubeo sie, hoc volo, sit pro ratione voluntas vi, 223 jubet ipsos vocari Trojugenas i, 99 natura plorare xv, 134 sic rerum numerus vii, 102 sic natura xiv, 31 quis te festinare xiv, 212 securos pendente dormire ruina iii, 196 eum vitari coccina læna iii, 284 stari iii, 290 afferri thoraca v, 143 jussit quantum, anhelas vi, 37 jubeat si conjux, durum est conscendere navim vi, 98 juheant me sccurum insistere Circo ix, 144 juberet ot mutuus nos affectus petere auxilium et præstare xv, 150 jubentur mutare dominos viii, 65 exire iv, 144. xiv, 108 jussus discumbere v, 12 jussæ ad Circum prostare puellæ iii, 65 mansuescere feræ xi, 104 jussos primum crescere testiculos vi, 371

Jubernæ ultra littora promovimus

arma ii, 160

Jucunda senectus Crispi iv, 81 jucundum et carum sterilis facit uxor amicum v, 140 jucundanı ad vocem curritur vii, 82 pro jucundis aptissima dabunt Dii x, 349 jucundus vita ipsa bonum vindicta xiii, 180

Judæa tremens, cophino fa:noque relicto, arcanam mendicat in aurem, interpres legum Solymarum, et magna sacerdos arboris, ac summi fida internuncia cæli; implet et illa manum, sed parcius ære minuto vi,

543 sq.

Judæi qualiacumque voles, somnia vendunt vi, 547 metuentes sabbata, nil præter nubes et cæli numen adorant, nec distare putant humana carne suillam—et præputia ponunt; Romanas autem soliti contemnere leges—non monstrare vias, cadem nisi sacra colenti, quæsitum ad fontem solos deducere verpos—Sed pater in causa, cui septima quæque fuit lux ignava cet. xiv, 96 sq. Judæorum proseu-

chæ iii, 296 Jndæis delubra locantur (ad madidam Capenam s. in valle Egeriæ) quorum coplinus fænumque supellex: Omnis enim populo mercedem pendere jussa est arbor, et ejectis mendicat silva Camenis iii, 14 sq.

Judaieum Romani ediscunt, et servant, ac metuunt jus, tradidit arcano quodcumque volumine Moses xiv,

101

Judex Bardaicus xvi, 13 judicis in corpore si ista videas ii, 76 judice bubulco surgis Ajax vii, 117 sub judice si dicas vii, 13 judice me dignus vera cruce viii, 188 judice se nemo nocens absolvitur xiii, 3 sub judice morum caderet iv, 12

Judicet quasi ignis (fulmen) xiii,

220

Judicio inani damnatus Marius i,

Jugera agri quot possidet iii, 142 vix bina dabantur pro multis vulneribus xiv, 163 quot vicina foro iv, 7 jugeribus campi severi cede ii, 132 paucis quantum erat lumbos exhausti donare clientis ix, 60

Jugulare fætum capellæ xv, 12 ju-

gulata Mycenis xii, 127

Jugulo Electræ non se polluit Orestes viii, 218 jugulos aperire tenui

susurro.iv, 110

Jugum (matrimonii) ferre cervice parata vi, 208 non jactare vita didicere magistra xiii, 22 curtum temone x, 135 Cumis suspectum ix, 57 jugo rara sedit victoria viii, 63 juga pauca boum viii, 108 inter nemorosa positis Volsiniis iii, 191 jugis abrupta saxa vi, 649

Iuli sanguine fulget viii, 42 Iulo gratus apex (mons Albanus) xii, 70

Julia cum tot abortivis fœcundam vulvam solveret, et patruo similes effunderet offas ii, 32

Julia lex ubi nune ii, 37 placet Ur-

sidio vi, 38

Julius ardet ii, 70
Jumento erucibusque relictis vultur cet. xiv, 77 jumenta vocant iii,
316 fatigat porticibus iv, 5 luto
spargat recenti vii, 180 loquentur
ix, 103 famelica lasso collo ad virides hujus mittentur aristas xiv, 147
jumentis lassis hordea infundet viii,
154

Junco consule xv, 27
Junge ostia ix, 105 jungitur si

alla Ursidio vi, 41 jungentur præterea commoda multa caducis ix, 89 juncta tibi recumbit vi, 448 junctam et pactam tabellis vi, 200 junctæ umbone phalanges ii, 46

Junio consule xv, 27

Juno si fecisset maritum insanum vi, 619 cum adhuc virguncula esset xiii, 40 Junonis avem ut pueri landant vii, 32 Junoni (pronubæ) cæde juvencam auratam vi, 48 per Junonem domini jurante ministro ii, 98

Jupiter (al. male Juppiter) vernus fremeret grandine v, 79 et Mars num adeo senucrunt, ut nil actum sit in montibus, aut in speluncis vi, 59 fictilis et nullo violatus auro hanc rebus Latiis curam præstare solebat xi, 116 da spatium vitæ, multos da annos x, 188 cum privatus adhuc Idæis antris xiii, 41 audis hæc, nec labra moves, cum mittere vocem debueras. vel marmoreus, vel aëneus? aut cur in carbone tuo charta pia thura soluta ponimus cet. xiii, 114 Jovis ante altaria lanatas torvumque juvencum more Numæ cædit viii, 156 municipes lagenas advexisse xiv, 271 summi ante aram ruit Priamus, ut vetulus bos x, 268 in tunica Prætorem sublimem medio in pulvere Circi x, 38 famulæ aves xiv, 81 Jovi Tarpeio servata hostia xii, 6 Jovem nostrum placabo xii, 89 Jove ipso digna sententia xiv, 206 sub Jove multa pudicitiæ veteris vestigia forsan, aut aliqua extiterint, sed Jove nondum barbato vi, 15

Jurat solam Hipponam s. Eponam, et facies olida ad præsepia pictas viii, 156 aras Samothracum et nostrorum iii, 144 per Solis radios, Tarpeiaque fulmina, et Martis francam, et Cirrhæi spicula vatis, per calamos cet. xiii, 78 sq. per Junonem ii, 98 jnrare Græcis nondum paratis per caput alterius vi, 16 jurato quamvis testi metuam tibi credere v, 5 jurantes precantesque tangebant aram, vel genua deorum xiv, 219

Jure jurando fraudem tueri xiii,

Jure eodem natantes mergere ficedulas xiv, 8

Jurgia proludant, sed mox et pocula torques v, 26 alterna habet lectus vi, 269 prima sonare incipiunt xv, 51

Jus nullum uxori capiendi bona i,

Judaicum ediscunt, servant et metuunt xiv, 101 testandi solis militibus vivo patre datur xvi, 51 dicere de mensura x, 101 in jus pavidum trahat cervice obstricta x, 87 juris nil animis in corpora indulget natura ii, 139 juris idem (testandi) contingit arenæ, quod lenonibus et lanistis vi, 217 peritus Apollo i, 128 nodos, et legum ænigmata solvat viii, 50 jure ac merito contemnunt vitia Seauros ii, 31 illum despiciam xi, 23 jure jurando fraudem tueri xiii, 201 jura ac leges vexantur ii. 43 jura ac leges vexantur ii, 43 ferentem ii, 72 civilia numquid novinns ii, 51 parentis habes ix, 87 ad jura vocantem xv, 135 trium liberorum ix, 90

Jussu Neronis x, 15

Justa ratio pericli vi, 95 causa doloris ix, 90 querela xvi, 19 justi Solonis x, 274 quam justo fulmine ruerint viii, 92 justis pœnis illos afficiunt viii, 267 justissima cognitio Centurionum xvi, 17

Justitia inermi putabat omnia tractanda temporibus diris iv, 81 justitiæ tenax viii, 25 Justitia (Astræa) ad Superos recessit comite Pudicitia

vi. 19

Juvat alea senem xiv, 4 juvant magis illa, quæ pluris emuntur xi, 16 juvabit nemo tecto hospitioque iii, 211

Juvencam auratam cæde Junoni vi,

Juveneum torvum eædit Jovis ante altaria viii, 155

Juvenilia s. juvenalia membra xi, 5 Juvenis zelotypo prælatus Hiarbæ v, 45 petit Euphraten viii, 51 tui specie lætare x, 310 si vetulo non assurrexerat, grande nefas xiii, 55 non melius de se cuiquam sperare propingno concedet, qui radere tubera terræ-didicit nebulone parente xiv, 7 sq. juveni mihi eo tondente gravis barba sonabat i, 25. x, 226 quid suadet pater lætus stridore catenæ xiv, 23 eum dicis, stultum, qui donet amico,-et spoliare doces et circumscribere cet. xiv, 235 sq. Areadio nil salit læva in parte mamillæ vii, 160 Pelleo non sufficit unus orbis x, 168 juvenem illa jubet properare sumto cucullo vi, 330 supinum elamosus pater excitat de media noete, Accipe ccras, scribe, pner, vigila cet. xiv, 191 sq. torquet jam longa et

cervina senectus (patris) xiv, 251 superbum, inflatum plenumque Nerone propinquo viii, 71 juvene (Acilii) indigno, quem mors tam sæva maneret iv, 95 juvenes subit Hippo ii, 50 hoc agite vii, 20 Medos premit longo assere per forum vii, 132 et nos hæc fecimus; esto,-breve sit, quod turpiter andes viii, 164 sq. ipsius Consulis laxabant portarum claustra tyrannis Exulibus viii, 262 spectent (circenses), quos clamor et audax sponsio, quos cultæ decet assedisse puellæ xi, 199 sponte imitantur cetera; solam inviti quoque avaritiam exercere jubentur xiv, 107 hortatur (pater avarus), ut cet. xiv, 121 inter cultos pinnirapi juvenesque lanistæ plandat hic nitidi præconis filius iii, quibus arte benigna et meliore luto finxit præcordia Titan xiv, 34 marinos vidisse xiv, 283 juvenum discrimina sunt plurima; pulchrior ille hoc, atque ille alio; multum hic robustior illo: Una senum facies x,

Juventa qua capta est Hippia vi,

103 jam calida vi, 369

Juventus consumta Cannis ii, 155 resinata quid faciet viii, 114 quæque cædit magistros vii, 213

Juvernæ littora ii, 160 Juxta recubante marito xi, 201

K

Kalendæ, v. Calendæ Karthago, v. Carthago Κίναιδος, v. Αὐτὸς

\mathbf{L}

Labellum compesce digito, cum veniet contra i, 160 extendit sunma xiv, 325 labello clauso ut te respiciat Veiento iii, 185 spumanti quanvis undum viderit Virro ix, 35 labellis tuis contacta pocula v, 128 fletum exsorbes vi, 276

Labem hanc dedit contagio et dabit in plures ii, 78 sine labe aspiciat

domum xiv, 69

Labitur cursum præcipitans xv,77 ætas vii, 32 labente officio vi, 203 labentibus obstat villicus iii, 194 lapsum protegere xv, 156

Labor magni sceleris nullus xiv,

224 non sinebat vitiis contingi parva tecta vi, 289 vester fæcundior, historiarum scriptores vii, 98 quantum grammaticus meruit, quis Enceladi gremio affert vii, 216 Polycleti multus ubique viii, 104 æquus hunc provehit xvi, 56 laboris causas inde habuit x, 139 atque sanguinis merces hæc nullis unquam meritis minor visa xiv, 164 labori pulchro reddit sua dona xvi, 57 laborem nemo studiis indignum ferre cogetur vii, 17 labore militiæ parta xvi, 52 labores numerentur ix, 42 longos castrorum si ferre piget xiv, 198 omnes nutricis tolerant fortuna urgente vi, 593 quoscumque qui ferre queat x, 359 sævos Herculis x, 361 laborum nulla emolumenta in Urbe iii, 22

Laborat in omni gente (Cicero) viii, 239 laborauti lunæ succurrere vi,

443

Labra elixi vervecis quis tecum comedit iii, 294 quæ illi x, 67 mariti hinc viscantur (medicamine faciei) vi, 463 longam salivam, s. longa saliva manantia vi, 623 pallida cibum accipiunt digitis alienis x, 209 non moves, Jupiter, cum mittere vocem debueras vel marmoreus vel aënens xiii, 114

Labulla mæcha ii, 68 Labyrinthi mugitum i, 53

Lacedæmouium pytismate lubricat

orbem xi, 173

Lacerna aurata quibus fulgere mos est x, 212 fœda et scissa iii, 148 lacernas jam ponente facundo Cædicio xvi, 45 Tyrias revocante humero i, 27 pingues aliquando accipimus, munimenta togæ, duri crassique coloris, et male percussas textoris pectine Galli ix, 28 sq. lacernis licet parcat xiv, 287

Lacernæ russati solum vii, 114

Lacernatæ amicæ i, 62

Lacerat hac potio Patres vi, 625 orbem Flavius iv, 37 membra fame xv, 102 laceratis capillis vi, 490

Lacerta unius sese dominum fecisse iii, 231 lacerta inventa per devia rura pullos nutrit ciconia xiv, 75

Lacertæ russati solum vii, 114

Lacerti cum parte conchem æstivam s. æstivi xiv, 131 unius sese dominum fecisse iii, 231

Lacerto secto requiem sperare vi, 106 lacertis admirandis confisus -(Milo) periit x, 11 inclinatis per humum quæsita saxa xv, 63

Lacessit scuto vi, 248

Lachesis mea et Clotho gaudent, si pascitur ingnine venter ix, 136 Lachesi supcrest, quod torqueat iii, 77

Lacrymæ inde et iræ i, 168 siecentur xvi, 27 illius meditataque murmura præstant, ut cet. vi, 539 lacrymas si conspexit amici flet, nec dolet iii, 101 ridebat, et curas, et gaudia vulgi x, 52 Iliadum x, 261 quæ dedit natura, mollissima corda humano generi se dare fatetur: hæc nostri pars optima sensus cet. xv, 132 sq. per lacrymas effundere bilem ut cogaris v, 159 lacrymis veris amissa pecunia ploratur xiii, 134 uberibus semper plorat, semperque paratis in statione sua, atque expectantibus illam, quo jubeat manare modo vi, 273 sq.

Lactis plus habet hædulus, quam sanguinis xi, 68 vortice torrens tanquam fluxerit xiii, 70 lacte illo fovetur, propter quod sccum comites

educit asellas vi, 468

Lacunar doctus spectare i, 56 Lacus subcrant, ubi Alba colit Vestam iv, 60 ad spurcos decepta sæpe vota vi, 603

Ladas pauper (cursor insignis) non dubitet locupletem optare podagram

xiii, 97

Lædant silicem percussum pondere vasa iii, 272

vasa III, 212

Lælius miretur grandes alas xiv,

Læna coccina eum vitari jubet iii, 283 pertusa homines hæc dicere non audent v, 131 lænam pignerat vii, 73

Laërtes senex, cui fas Ithacum lugere natantem x, 257

Læstrygonas immanes fingentem Ulyssem xv, 18

Lætare specie juvenis tui x, 310

Lætus stridore catenæ xiv, 23 fatebere xiii, 248 keta Clitumni pascua xii, 13 dies xv, 41 Venns quo astro se proferat vi, 570 keti phaleris et torquibus omnes xvi, 60 ketam Urbem fecit Statius vii, 83 ketis Phrygibus xii, 73 ketis rebus par mensura malorum x, 98 ketior hæc lux natali die xii, 1 ketissima merces vii, 175

Lævis male scribitur pro levis ii,

12. iii, 111

Lævum extendit vi, 495 in lævum s. lævam conversus iv, 120 lævo monitu pueros producit avaros xiv, 228 læva in parte mamillæ nil salit Arcadio juveni vii, 159 læva et dextera sonuit ferro vi, 561 zonam morsuque tenebit xiv, 297

Lagena Saguntina v, 29 venali Cyane succincta viii, 162 lagenæ ventre xii, 60 lagenas municipes Jovis xiv, 271 quinque vii, 121

Lagi mœnia vi, 83

Lambit non Tædia Cluviam ii, 49 lambenti crustula servo ix, 5 lambentibus ora siccæ lucernæ canibus viii, 35

Lamiarum cæde madenti iv, 154

de numero quædam vi, 385

Lampas aënea iii, 285 lampade Veneris fervet vi, 138

Lana sucida nolit pati vinum v, 24 lanam trahitis ii, 54 deducere ferro obliquo vii, 224 lanis admota matrona vi, 497

Lanatas cædit viii, 155 lanatis

animalibus xv, 11

Lancem longo pectore distendat squilla v, 80 lance beata radiat Dacicus vi, 204 lances Parthenio factas xii, 43 lancibus oppositis perituram arcessere summam xi, 18

Languentis Veneris irritamentum

xi, 165

Languida uxor i, 122

Languorem peperit cibus imperfectus iii, 233

Lapificæ Parcæ xii, 66

Lanistæ juvenes iii, 158 leges et verba regia dicturus xi, 8 lanistis et lenonibus est testandi libertas vi, 216 Lanugo prima par sacræ scnectæ

xiii, 59

L'aomedontiades avo frigidus vi,

Lapidem non hunc, quales et Turnus et Ajax cet. xv, 65 ad primum vectari vi, 577 lapides effuderit imber xiii, 67

Lappa Rubrenus vii, 72

Lapsus tectorum assiduos horrere

Laqueum ipse mandaret (Democritus) Fortuna minaci mediumque ostenderet unguem x, 53 in laqueum dabit vestigia xiii, 24t laqueo tenet multos ambitiosi consuetudo mali vii, 50 in laqueos ut nunquam incidat x, 314

Lardum natalitium ponere cognatis xi, 84

Largæ filia adultera xiv, 25

Largitur multis honorem militiæ (Paris) vii, 88 largiri quæ solebat Piso bonus et Cotta v, 110

Largus fons ingenii x, 119 larga natura tribuit benigna manu x, 302

Laris matrona iii, 110 trepidi Antiphates xiv, 20 Larem, ignem, pecus et dominos communi clauderet umbra vi, 3 Lare in Herculco natus vii, 14 Lares ipsi deinde eripiuntur viii, 110 Lares parvi nostrique, quos thure minuto, aut farre et tenui soleo exorare corona ix, 137 ante Lares cadat victima xii, 113 Larum parva simulacra fragili nitentia cera accipiunt graciles coronas xii, 87 Laribus paternis thura dabo xii, 89 nostris conjungere alind tectum xv, 153 cristam galli promittere xiii, 233

Laronia non tulit quendam ex his

ii, 36, 65

Lascivum illud quoties intervenit ζωη και ψυχη vi, 194 lascivi ruris

alumni xi, 98

Lassaré cotytto Cecropiam soliti Baptæ ii, 92 lassata viris vi, 130 lassata brachia gravi massa ceciderunt vi, 421

Lassus aratro alieno (Marius) viii, 246 lasso lictore hebetes secures viii, 137 tibi ut figantur palmæ vii, 117 collo famelica jumenta xiv, 146 lassi clientes abeunt vestibulis i, 132 lassos intra tua pascua milvos ix, 55 marris ac vomere xv, 167 lassis cædentibus vi, 484 jumentis infundet hordea viii, 154

Late flagrantem ignem xiv, 245 sonantem Ionium vi, 92 latius sibi indulgent xiv, 234

munigent xiv, 254

Lateranus consul et auriga viii, 147 sq. Lateranorum ædes egregias obsidet cohors x, 17

Laternam olebit caulis v, 88

Latet abditus adulter vi, 237 latentis animi in ægro corpore ix, 18

Latiis pastoribus unde tantum nefas ii, 127 Latiis rebus hane curam præstare solebat fictilis Jupiter xi, 115

Latine nescire nostris magis turpe, quam Grace vi, 188 posce xi, 148

Latini perituri cista vi, 44 Latino a trepido Thymele submissa i, 36

Latino colo ignotum carmen vi, 637 Latina tegitur cinis atque Flaminia i, 170 Latinæ clivosæ monimenta v, 55 pro omni pube Latina Decii sufficiunt Diis inferis viii, 256 Latinas humilis quondam fortuna præstabat castas vi, 287

Latio non venales elephanti xii, 103 Latona gandet pulchra Diana x, 292

Latratibus rumpuntur somui vi,
415

Latravit rictu canino (Hecuba) x,

Latronem conductum confer xiii, 145 coram latrone cantabit vacuus viator x, 22

Latum media sulcum deducet arena i, 157 aurum pictæ vestis vi, 482 lata testudine xiv, 308 acies Polypheni ix, 65 lato in auro ardet Setinum x, 27 latis orbibus i, 137. xi, 122 specularibus iv, 21 latissima tæda xii, 59

Latus servi clandit ingenuorum filius iii, 131 ad summum implet navenu mercibus xiv, 259 tetigit acrior illo (creditore) vii, 109 recedit pendente clivo vi, 650 Afræ avis xi, 142 Illyricum viii, 117 alternum puppis xii, 31 lateris dolorem pati xiii, 229 parvi spatium breve sortita est vi, 505 lateri parcas vi, 37 latere nudo (lecti) xi, 96

Laudabile nomen luxuria in Venti-

dio sumit xi, 22

Lando quod destinet iii, 2 meum civem xii, 121 consilium iv, 18 jamne igitur laudas, quod ridebat x, 28 landat siliquas occultus ganco xi, 58 clamore Fæsidium agentem vocalis sportula xiii, 32 me toto vicinia pago xiv, 154 landant hoc numina ruris xiv, 182 laudare nequeo librum, si malus est iii, 42 sermonem indocti, faciem deformis amici cet. iii, 86 sq. et nobis hac eadem licet, sed illis creditur iii, 92 paratus iii, 106 tantum disertos vii, 31 equum volucrem viii, 58 laudatur cum Dis æqua potestas, nihil est quod credere de se non possit iv, 71 et alget probitas i, 74 illic præclara iaspis v, 42 avarus tanquam frugi xiv, 111

Laufeia s. Laufella et Saufeia vi,

320. ix, 117

Laurenti in agro Corvinus custodit oves i, 107

Laurcolum egit Lentulus viii, 187 Lauronia non tulit quendam ex his ii, 36, 65

* Laurum momordit (poëta) vii, 19 lauro grandi janua ornetur vi, 79 secunda ornatur viii, 253 humida lustrari ii, 158 lauros pone domi x,

Laus-laudis titulique cupido patriam obruit olim x, 143 futuræ nihil agas viii, 76 laude tuorum te censeri noluerim viii, 74 laudibus quam

effert vi, 182

Lautus habetur Atticus, eximie si cœnat xi, 1 Prætor xiv, 257 lantum se facere falso i, 67 lauto cœnare paratu xiv, 13 lautorum pueros vii, 177 lautissimus orborum Persicus ili, 221 lautissima hæc merces vii. 175 cœna cæditur xi, 141

Lavat patellas domus iii, 262 lavatur nemo Romæ cum Bocchare v. 90 magno cum rhinocerote vii, 130 lavantur qui nondum ære pueri ii, 152 quadrante vi, 447 loto intestino terram ferit vi, 429 lota cute veniunt ad mæchum vi, 464

Lavino novercali prælata sedes xii,

Laxet se cutis arida vi, 144 laxare stomachum saginis iv, 67 claustra

portarum viii, 261

Lectica nova Mathonis plena ipso i, 32 densissima petit centum quadrantes i, 121 facit somnum clausa fenestra iii, 243 non est nrbibus illis x, 35 lecticas ponunt hic noctibus vi, 309 Lecticarum forma varia i, 64

Lecticarii quales fuerint i, 64 Lectore assiduo rnptæ columnæ i,

Lectulus mihi testis ix, 77 in lectulis sedentes scribebant honestiores,

in sellis tenuiores vii, 28

Lectus Procula minor iii, 203 non alius eniquam viii, 177 in quo nupta jacet, semper habet lites vi, 269 lecti sonus ix, 78 spreti vestigia vi, lectum alienum concutere vi, lecto vacua ne cessaret culcita tertia v, 17 anrato jacet vi, 594 magno dormit tertia ii, 60 et umbra gandet vii, 105 lectis parvis frons ærea xi, 96

Ledam chironomon molli saltante

Bathyllo vi, 63

Legatum omne capit, nec non et dulce caducum ix, 88 fiet amici

cymbala pulsantis ix, 62

Legatus fiet amici cymbala pulsantis ix, 62 legatum quære in magna popina viii, 172

Legio Cremeræ consumta ii, 155 in legione quantum tribuni accipiunt, donat Calvinæ iii, 132 legiones in sulcis dentibus anguis nascuntur xiv, dabat olim x, 79 legionibus pro totis sufficient Dis infernis (De-

cii) viii, 255

Legit villica asparagos xi, 69 oluscula horto xi, 78 nec Cynicos nec Stoica dogmata xiii, 121 historias omnes vii, 231 sedens classis vii, legenti acta quantum daret vii, lecture quæ scripta et quas tabellas vi, 277 legantur qua voce versus (Maronis) quid refert xi, 180 lectis decies tabellis xiii, 136

Legitime nubere x, 338 fixis ta-

bellis xii, 100

Legitimum penem intra viscere agere ix, 44 legitimis tabellis pactam junctamque vi, 200

Legumen non omne indulsit ventri xv, 174

Lena, v. Læna

Lenæ Isiacæ sacraria vi, 489

Lenas captator v, 98

Leno ipse maritus, accipiens mœchi bona i, 55 lenone dimittente jam suas puellas vi, 127 lenonum pueri quocumque in fornice nati sedeant hic iii, 156 ancillas provocat vi, 320 puellæ procul hinc xiv, 45 lenonibus atque lanistis est testandi libertas vi, 216

Lentulus quis alter nunc crit vii, 95 velox bene egit Laureolum viii, 187 (Catilinæ socius) caruit cruciatu et pœna Pompeii x, 287 Lentule, tibi testudinco conopeo nobilis Euryalum mirmillonem exprimat infans

Lentus si pigra muniret castra dolabra viii, 248 lenta ira deorum est xiii, 100 arena fori pugnamus xvi, 47 lento de funere matris consulit vi, 565

Leo alumnus magno fremitu in cavea tollet magistrum xiv, 247 fortior quando eripuit vitam leoni xv, 161 domitus multa carne pascendus vii,

Lepidi neptes aut Fabii dicite cet. vi, 265 coram Lepidis male vivitur

viii, 9

Lepus cum magno sumine apud cum cæditur xi, 138 leporem aut capream famulæ Jovis venantur xiv, 81 semesum dabit jam v, 167 kepores quo gestu secentur v, 121

Lesbia, amica Catulli poëtæ, passeris mortem lugens vi, 8

Letale ferrum xv, 165 Letifero auctumno iv, 56

Leto dedit utrumque fons ingenii x, 119

Leucade quantum non Octavius

abstulit gladio viii, 241

Levant nec damna xii, 53 levet qui paupertatem xiv, 236 levarit cum se matura progenies xiv, 83

Levis consurgit erecta ad oscula planta vi, 507 leve non est observare vii, 240 levium malorum xiii, 13 levibus causis xiii, 182 levius quicquid meliusque putaris x, 344 fusum torquetis Arachne ii, 56 leviori constat sumtu vii, 77 levioribus factis iv, 11

Levis (al. lævis) adhuc sponsus iii, 111 pumice inimicus viii, 16, 114. ix, 95 leve argentum xiv, 62 caput senum x, 199 levi podice cæduntur tumidæ mariscæ ii, 12 levia crura totius gentis viii, 115 levibus athle-

tis vi, 356 canibus viii, 35

Lex Julia ii, 37. vi, 38 Othonis quam dignatur summam bis septem ordinibus xiv, 324 operum sic jubet vii, 102 ulla quantum dolori concessit x, 315 legem priorum egressi vi, 635 legi non sufficit ejus res iii, 155 lege et ratione loquendi semper servata vi, 453 leges vexantur ac jura ii, 43 ac jura ferentem ii, 72 quid moneant, respice viii, 91 scripturus et regia verba lanistæ xi, 8 amaras revocabat ii, 30 sævas imponite vii, Romanas contemnere xiv, 100 rubras majorum perlege xiv, 193 legum Solymarum interpres Judæa vi, 544 optimus atque sanctissimus interpres iv, 79 ænigmata solvat et juris nodos viii, 50 prima securis viii, 268 quæ reverentia, quis metus, aut pudor est unquam properantis avari xiv, 177 legibus antiquis castrorum xvi, 15 de legibus quantum ipse queratur fatorum x, 251

Libelli nostri farrago i, 86 comites in magno fasce vii, 107 libello posce vitem xiv, 193 libellos componunt formantque vi, 241 positos tinca pertunde vii, 26 Gracos servabat vetus cista iii, 206 libellis Tuscis digna xiii, 62 sacris quae dat præ-

cepta Sapientia xiii, 19

Libertius hac carne nil edit xv, 88 Liber non erat servis ix, 121 homo et Regis conviva tu tibi videris v, 161 libera Roma Ciceronem patrem patriæ dixit viii, 244 verba animi proferre iv, 90 suffragia si dentur populo viii, 211

Liberos tollere, et libris actorum spargere ix, 84 liberorum trium jus

ix, 87-90

Libertas loquendi fracta voce ii, 112 testandi sit lenonibus atque lanistis vi, 217 æqua ibi viii, 177 pauperis hæc est, pulsatus rogat cet. iii, 299 emitur (dote) vi, 140 libertatis magister ii, 77 libertatem dat conduplicare xiv, 230 parentis unde tibi, cum facias pejora senex xiv, 56 pro libertate dubia dicturus, et magnum aliquid cos deceret vii, 116. viii, 263

Libertinus prior est i, 102

Libertus dicet, collige sarcinulas et exi vi, 146 liberto solo impleverit tabulas ii, 59 libertorum inter cohortem et vos pugna fervet v, 28

libertos scit dare vii, 43

Libet hinc fugere ultra Sauromatas, quoties cet. ii, 1 libet expectare, quis impendat xii, 95 exclamare viii, 29 si deprendere vii, 113 proferre fines xiv, 142 hic gandere, quod cet. xv, 84 implere ceras capaces medio quadrivio i, 63 libuit si duos post menses neglectum adhibere clientem v, 16 libeat douec vigilare tyranno x, 162 liberet quodeumque animo flagrante i, 152 libitum sic Othoni iii, 159

Libido magna tacendi ii, 14 rapit præcipitem viii, 135 summis pariter minimisque eadem vi, 349 suspecta x, 208 libidinis facinus nullum abest, ex quo paupertas Rom. periit vi, 295 omni arte xi, 172 libidine sola fortis vi, 3 minimum peccant vi, 135 tauta vulgi auditur vii, 85 saltante quæ

vox vi, 318

Libitinam evaserit æger xii, 122

Libraria periit vi, 476

Librarius, archimagiri et carptores ix, 109

Libras quotin summo duce invenies x, 147 libris paribus æquantem sestertia (piscem) iv, 16

Librata dextra retia effudit viii,

204

Libri summi jam plena margine scriptus Orestes i, 5 librum, si malus est, nequeo laudare et posecre iii, 41 libro quam denso fascia vi, 263 ex libro hora sumitur vi, 578 de quocunque voles proavnm tibi sumito libro viii, 134 libros hie dabit et fornlos iii, 219 libris venalibus plena domus iii, 187 actorum spargere gaudes argumenta viri ix, 84 ex libris quædam non intelligit vi, 451 Librorum edendorum ratio antiqua i, 1 sq. iii, 42 tituli ac principia minio notata xiv, 192

Libum—libo cum patulo mea puls annua coluit hoc xvi, 39 libis venalibus s. genialibus plena domus iii,

187

Liburnus tarde venisse dicitur vi, 477 Liburno ingenti curret super ora

iii, 240 clamante iv, 75

Libye, habe tibi frumentum et disjunge boves, dum tubera mittas v, 119 in Libya omnibus montibus quantum sublimior Atlas xi, 25 ejus fertilitas et copia frumenti Romam

advecta viii, 117, 118

Licet ipse negem i, 105 non esse viris x, 304 quando Basilo flentem producere matrem vii, 146 per totam diem cessare xi, 183 committas i, 162 vadas xi, 204 quantum vii, 124 nobis hæc landare iii, 92 et considere iv, 34 si diccre xi, 194 liceat marito solæcismum facere vi, 456 punire hæc tunica molesta viii, 235 modo vivere, fient ista palam ii, 135 liceret si sub peste illa sævitiam damnare iv, 85

Licinius Augusti libertus et gens Licinia i, 24, 109. x, 225. xiv, 306

Licinus noctu jubet servorum cohortem vigilare prædives dispositis hamis xiv, 306 Licinis plus possideo i, 109

Lictorem impellat Prætor iii, 128 lictore lasso hebetes secures viii,

137

Lignum hoc stabat ad usus xi, 118 ligni supervacui vana chirographa xiii, 137. xvi, 41 ligno dolato confisus (nauta) xii, 58 liguorum aliquid posce vii, 24

Ligonis et cassidis patiens ætas vii, 33 ligonem erectum domito a monte

referens xi, 89

Ligulas <mark>dimitte</mark>re v, 20 Ligustica saxa iii, 257

Limen vexant i, 100 Tarpeium adora vi, 47 non intrat fomina ii, 88 ante meum exue quicquid dolet xi, 188 limine vicino ut tutos somnos collata daret fiducia xv, 154 de limine quoties moverat protuleratque pedem x, 29 limine primo sedet sportula i, 96 submoveor iii, 124 in limine adhuc virides ramos vi, 228 limina hæc nil dictu fædum visuque tangat xiv, 44 limina si vestra subit mortifera cum dote xiv, 220 per limina tende corymbos vi, 52

Limite de medio saxuun sacrum effodit xvi, 38 angusto mundi æstuat Alexander x, 169 vicino ut tutos somnos collata daret fiducia xv,

154

Lingua pars pessima mali servi ix, 120 lingua mercedem pouere vii, 149 linguam servi contennere vii, 123 linguas mancipiorum contemnas ix, 119 linguis animisque faventes xii, 83

Linigero grege vi, 533

Linit faciem vi, 481 dolia musto

Linquit pendentia domus vela vi, 227 (Palatium) comite ancilla una vi, 119 linquere sylvas proavis habitatas xv, 152

Lintea componit pleno gutto iii, 263 inscripta viii, 168 propter duo

uritur servus xiv, 22

Linum crassum atque recens iii, 151 liui supervacui vana chirographa xiii, 137 cymbæque magisteriv, 45 lina temeraria contemnunt charybdim v, 102

Liparæa taberna xiii, 45 Lippitudinis malum vi, 109

Lippus fuligine massæ ardentis pater x, 130

Litera quos arguit ipsorum xiii,

Litigat qui vii, 141 non noctu pusio vi, 35 litiget ne extra vallum miles xvi, 16

Litis sufflamine longo xvi, 50 litem in qua non feemina moverit, nulla fere causa est vi, 243 lites veras agitant vii, 168 semper habet lectus vi, 268 qui inchoet, annus expectandus erit totius populi xvi, 42

Littus gratum secessus ameni iii, 4 echini dicebat iv, 143 versamus aratro sterili vii, 49 littore ab Oceani xi, 113 curvo Caietæ xiv, 87 littora Jubernæ ii, 160 plena delatore iv, 47 Litora rectius scribitur quam littora ii, 160

Lituus—cum lituis audita cornua xiv, 200

Livida adipata vi, 631

Lividulus si sis, invideas his xi, 110 Livorem uva conspecta ducit ab uva ii, 81 livoribus tumidis nigram

in facie offam xvi, 11

Locamus te cœlo x, 366 locasti vocem sipario viii, 185 locantur Judæis delubra iii, 13 locata cervice ix, 143 Locare, et contr. conducere s. redimere iii, 31 sq.

Localis comitantibus itur ad casum tabulæ i. 89 eburnis custoditur gemma xiii, 139 in loculis defossa sportula x, 46 in loculis cum sit tibi gobio tantum, non mullum cupias xi, 38

Locuples quæ nupsit avaro, vidna est vi, 141 ut moriaris, egentis vivere fato xiv, 137 Gallita xii, 99 locupletem podagram xiii, 96 aquilam nt tibi sexagesimus annus afferat xiv,

197

Locus in urbe nullus artibus honestis iii, 22 summus nulla non arte petitus x, 110 non est Romano cuiquam hic, ubi regnat Protogenes iii, quis ingenio vii, 63 uterque 119 odit numina vicinorum xv, 37 locum cum ille dedit vi, 542 defendere i, 103 loco primo fige v, 12 loco pa-rentis esse præceptorem vii, 210 locos atque principium Celso dictare paratæ vi, 245

Locusta melior instituit propinguas

nigros efferre maritos i, 71

Lodice de paranda vii, 66 sub lo-

dice relictis vi, 195

Longe Megalesia a Plebeiis vi, 69 petitis xiv, 89 conspicuus vi, 374 ferrata domus vii, 41 ut repetas, longeque revolvas nomen viii, 272 relinguant Italiam xii, 77 relicta Calpe xiv, 279

Longinum jussu Neronis clausit ejusque ædes obsedit tota cohors x,

Longus serpens vi, 432 longa abies iii, 254 redimicula ii, 84 cunctatio vi, 221 pulpita vi, 78 saliva manantia labra vi, 623 pagina honorum x, 57 gaudia feras lujus originis viii, 47 dies quid contulit x, 265 senectus x, 190. xiv, 251 nva xiii, 68 gente deductis propinquis xiii, 207 tempora vita xiv, 158 cathedra ix, 52 longi dinrni vi, 483 nervi mensura incognita ix, 34 agminis x, 44 servitii iii, 124 longum et miserabile attendit vi, 65 aurum vi, syrma viii, 229 usque adeo tardumque putavit expectare focos

xv, 82 annum vi, 589 collum iii. 88 longo pectore v, 80 in carcere castrorum vi, 561 assere vii, 132 sanguine censeri viii, 1 galero spira jactetur viii, 209 non tempore visam xi, 152 longorum Syrorum cervice vi, 351 longos habitus et flammea sumsit ii, 124 ramos erexit janua xii, 91 labores castrorum ferre xiv, 198 longis siphonibus implent effigiem deæ vi, 310 columnis Numidarum fulta vii. 182 longior mora ii. 167 longissimus ordo comitum iii, 284 longissima cœnæ spes i, 133

Loquaci nido gaudebit v, 142 Loquor de eo xiv, 115 loquitur jam Thule de conducendo rhetore xv, 112 loquantur qui de magnis majora iv, 17 vera xvi, 33 loquar carmen coctumque venenum vi, 133 loquentur jumenta, et canis, et postes et marmora, servi ut taceant ix, 103 loquatur nec cansidiens, nec præco cct. vi, 439 en animam et mentem, cum qua Di nocte loquantur vi, 531 loqui mulier ipsa videtur, non persona iii, 96 recta facie præsente marito cum ducibus vi, 401 loquendi ratione et lege servata vi, 453 fracta voce libertas ii, 111 locuturi cum tyranno de pluviis, ant æstibus, aut nimboso vere fatum pendebat amici iv, 88 locuti de virtute cluncm agitant ii, 20

Lorica affixa tropæis x, 134 Achil-

lis xi, 30

Loripedem rectus derideat ii, 23

prætextatum x, 308

Loro arcano nutantia sacra ferens ii, 125 de paupere signum (bulla scortea) v, 165 lora tenebat i, 61 loris concidere vi, 414

Lubricat orbem pytismate xi, 173 Lucanos ant Tusca ergastula viii,

Lucanus contentus fama jaceat vii, 79 ejus divitiæ vii, 79

Lucebis in illa tæda, qua stantes

fumant i, 155

Lucerna Venusina hæe non credam digna i, 51 lucernæ fumo fæda lapanaris vi, 131 siccæ ora lambentibus canibus viii, 35 lucernas jam poscente Cadicio xvi, 45 totidem olfecisse dum modo non pereat vii, 225 ante lucernas percundum crit x, 339 Incernis geminis exsurgit mensa vi, 305 matutinis operitur s. operatur janua festa xii, 92

Luciferi ortu viii, 12 usque a Lucifero, donec lux occidat, audit xiii,

Lucilius ardens infremuit i, 165 Lucretia vetat optari faciem x, 293 Lucrinum ad saxum nata ostrea iv,

141 -

Lucrum ex omni crimine quasitum xiii, 24 lucri spes quocumque vocarit, veniet classis xiv, 278 odor est bonus ex re qualibet xiv, 204 lucro quæ deutur tempora, qui mensis damnis vi, 571

Luctantur pancæ ii, 53

Luctum et curam effugies xiv, 157 luctibus in multis domus x, 244 Luctus publici indicia iii, 212, 213

Lucus Martis mihi notus i, 7

Ludia propter quod dici sustinuit Hippia, quid vidit vi, 104 quæ sum-

serit hos habitus vi, 266

Ludit hæres bullatus xiv, 4 Fortuna iii, 40 ludebant lascivi ruris alumni xi, 98 infantes quatuor in casa xiv, 168 lusit sub vertice horum montium xi, 160 ludant ne turpia vii, 230 luserit parvulus Æneas tibi aula v, 139 ludere se credunt ipsi tamen, et pueriles exercere acies, quod nulla cadavera calcent xv, 59 luditur arca posita i, 90 alea pernox viii, 10

Ludium Hippia comitata est ad Pharon vi, 82 ludi s. ludii sic veni-

unt ad miscellanea xi, 20

Ludus nisi quid erit, hæc ultra viii, 199 Fortunæ iii, 40 per ludum nil ibi simulabitar vi, 324 ludi tanto majores humana negotia xiv, 264 ludis Celsi prætoris non dubitant vendere sua funera viii, 194 ludos Paridemque reliquit vi, 87 ut spectet, conducit Ogulnia vestem cet. vi, 352 alios hodie dabunt nostra convivia xi, 177 Ludi in iis legebantur Maro et Flaccus vii, 226 Ludi scenici Romanis gratissimi xiv, 256 sq. et Circenses iii, 223. x, 81. xi, 53, 195 sq.

Lugdunensem rhetor dicturus ad

aram i, 41

Luget Achillem Peleus x, 256 lugere Ithacum natantem x, 257 lugentis amicum Pelidæ noctem patitur iii. 279 lugendus matronis servus viii, 267

Lumbum tenerum attritus pumice viii, 16 lumbos premit populus magno agmiue iii, 214 incitat tibia vi, 314 clientis exhausti donare jugeribus ix, 59 lumbis debilis x, 227

Lumen breve candelæ iii, 286 tollite e medio ix, 105 lumina mea sistro feriat Isis xiii, 93 cœrula Ger-

mani xiii, 164

Luna quem solet deducere iii, 286 sed videt, sed sidera testes intendunt oculos viii, 149 lunæ laboranti succurrere vi, 443 lunam appositam nigræ subtexit alutæ vii, 192 ad lunam motæ arundinis umbram trepidabis x, 21 luna teste moventur et in vices equitant vi, 311

Lupa barbara quibus grata est

picta mitra iii, 66

Lupanar calidum veteri centone intravit vi, 121 lupanaris odorem fumo lucernæ fæda tulit ad pulvinar vi, 132 cellæ vi, 128 vela ante ostia obpansa viii, 168

Luperco agili palmas præbere ii,

142

Lupinæ s. lupini tunicam mihi malo xiv, 153

Lupus Tiberiums glacie aspersus maculis, et ipse vernula riparum pinguis torrente cloaca cet. v, 104 sq.

Luscum ducem cum Gætula portaret bellua x, 158 lusca statua meditatur prælia vii, 128 luscis invidet, postquam oculos perdidit x, 228

Lusore catello ix, 61

Lustravit gladiator arenam fuga ii, 144 lustrabit utrimque spatium metarum vi, 582 lustraverit nisi se centum ovis vi, 518 lustrari cuperent, si qua darentur solfura cum tædis, et si foret lumida laurus ii, 157 lustrari aqua et ter mergi matutino Tiberi vi, 522 sq. debeat coronata agna xiii, 63

Luteo Vulcano x, 132

Luto pinguia crura iii, 247 recenti spargat jumenta vii, 180 perfusa porticus xiv, 66 compositi nullos habuere parentes vi, 13 meliore quibus præcordia finxit Titan xiv, 35

Luto (flavo) intestino terram ferit

vi, 429

Lutulenta turba vii, 131

Lux donec occidat xiii, 158 hæc mihi dulcior (al. clarior) natali die xii, 1 cui septima quæque fuit ignava xiv, 105 lucis et anni vices natura volvente xiii, 88 luce ac nocte xv, 43 reversa vi, 312 clara flagellum sumet Lateranus viii, 151 prima xi, 184 Luxu turpi sæcula fregerunt divi-

tiæ vi, 299

Luxuria armis sævior incubuit, victumque ulciscitur orbem vi, 293 quæ in Rutilo est, in Ventidio laudabile nomen a censu trahit xi, 22 luxuria barbara non cedit turba Canopo xv, fons vitiorum vi, 286-300 xi, Luxuriæ non præmaturi 77-180 cineres, nee funus acerbum, sed morte magis metnenda senectus xi, 44 sordes quis feret istas i, 140 pæna præsens morbi et mors i, 142 luxuriam imperii veterem iv, 137

Luxuriosa cœna i, 137, 138 xi, 77 Lyciscæ titulum mentita vi, 123 Lycius ant Phryx xi, 147

Lyde turgida non prodest illis (sterilibus) condita pyxide ii, 141

M

Macelli introitum xi, 10 macello penitus proxima scrutante v, 95 captatore vi, 40 macellis nullis ornata fercula xi, 64

Macer pharetris Veneris vi, 138 macra imagine dignus et hederis vii, 29 macri boves nocte ad virides hujus mittentur aristas xiv, 146

Machæræ nomen victnmque ames

vii, 9

Macies ægri veteris ix, 16 maciem miserantibus hostibus ipsis xv, 101

Mactare si concedas, vovebit cet.

xii, 115

Maculam hæsuram nitidis figentia rebus xiv, 2 maculis aspersus glacie Tiberinus v, 104 cognatis parcit similis fera xv, t60

Macuionis s. Maculonus commodat

ædes vii, 40

Madida Capena iii, 11 siligo vi, 473 fuligine tactum s. tinetum supercilinm ii, 93 madidum ver quoties incipit ix, 51 Tarentum vi, 297 madidi infantia nasi x, 199 madido cirro eæsariem et cornua torquentem xiii, 165 madidas pennas siecat in carcere Auster v, 101 a tempestate cohortes vii, 161 madidis cantat quæ Sostratus alis x, 178 de madidis victoria facilis xv, 47

Madnerunt rostra sangnine x, 121 madentis aceto nati sinciput comedam xiii, 85 madenti Lamiarum cæde iv, 154 madentia per crura meri torrens vi, 319

Mæccuas quis tibi nunc erit vii, 91

de Mæcenate supino multum referens i, 66 Mæcenatibus teneris aptam vestem xii, 39

Mædi (Thraciæ populus) vii, 132 Mænades Priapi ululant vi, 317

Mæctica glacies quos operit pisces

Mæotide ara sævior xv, 115

Mævia Tuscum figit aprum i, 22

Magicæ chordæ ubi resonant dimidio Memnone xv, 5 magicos cantus hic affert vi, 610

Magis nota i, 7 ingenne ii, 16 morte metuenda senectus xi, 45 ju-

vant xi, 16

Magister cymbæ linique iv, 45. xii, libertatis ii, 77 conducendus ii, 114 magistri citharœdi canda vii, 212 dietata donec peragat omnia v, 122 magistrum trepidum in cavea magno fremitu leo tollet alumnus xiv, 246 magistro a tonsore jam pecteris vi, 26 meliorem præsto discipulum xiv, 212 magistra vita didicere xiii, 22 formica quidam expavere frigusque famemque vi. 361 magistros miseros occidit crambe repetita vii, 154 equitum fumosos viii, 8 barbatos licet admoveas mille inde, hinc totidem xiv, 12

Magnus Auruncæ alumnus i, 20 Promethens debetur patinæ iv, 133 cliens x, 160 civis vi, 559 libido tacendi ii, 14 concordia inter mol-les ii, 47 fastigia rerum iii, 39 domus Asturici cecidit iii, 212 grege servorum corpora xii, 116 exempla daturos x, 49 sonant vii, 108 præcepta, quæ sacris libellis dat sapientia xiii, 19 ira deorum, sed lenta xiii, 100 andacia superest malæ causæ xiii, 109 a magna culina non degenerare xiv, 14 pæna debetur violato eadurco vi, 537 vota exaudita numinibus malignis x, 111 magni amici delatori, 33 gutturis exemplum ii, 113 palati scurra iv, sceleris nullus labor xiv, 224 census amorem xiv, 227 census misera est custodia xiv, 304 magnæ amicæ iv, 20 amicitiæ iv, 74. v, 14 mentis opus vii, 66 come gaudia xv, 11 corone orbem x, 39 magnum cretatumque bovem x, 65 habitatorem in testa vidit xiv, 312 magnum aliquid quos deceret pro dubia libertate viii, 263 magno lecto dormit tertia ii, 60 amico iii, 57 magno Romæ hospitium miserabile, magno cœnula cet. iii, 166 Homero

si quicquam credis x, 246 solvitur his fibula comædi vi, 73 agmine premit iii, 244 in magno non quisquam erit xi, 148 cratere ii, 87 magna voce vendere iv, 32 ara viii, 13 magnorum artificum xi, 102 magnos amicos vi, 313 magnis cum virtutibus affers grande supercilium vi, 168 solennibus viii, 259 infantibus ferens ubera potanda, vi, 9 exulibus xiii, 247 fratribus hornm xiv, 169 auctoribus xiv, 32 de magnis qui majora loquuntur iv, 17 major quando patnit avaritiæ sinus i, 88 major (s. majus) optandum quid confert purpura i, 106 usus edendi nulli fuit iv, 139 habeatur olim donandi gloria titulis et fascibus v, 111 fiducia Chaldæis vi, 553 quanto, qui peccat, habetur viii, 141 altera spes superest ix, 133 quanto balæna delphinis x, 14 tanto famæ sitis est x, 140 dementia damno membrorum x, 233 voluptas alterius sexus xi, 166 vulnere dolor xiii, 12 imago humana xiii, 221 clade Sagnntus xv, 114 concordia serpentum xv, 159 et melior videtur vicina seges xiv, 142 majus quid dare numina possunt vi, 568 majoris gemmæ pondera i, 29 ahollæ iii, 115 census facie vivere vii, apri dentibus non expiravit 137 aper xv, 162 majorem infante mamillam in Meroë xiii, 163 majore cachinno iii, 100. xi, 2 pretio paratus v, 56 murmure optat x, 289 gemitu et tumultu planguntur nummi xiii, 130 majores horum xii, 109 inter ipsum Promethea ponas viii, 133 majores s. majoris agros Apulia vendit iv, 27 glandis acervos xiii, 57 tanto ludi humana negotia xiv, 264 majora monstra putares ii, 122 privatis focis iv, 66 cadavera viii, 253 humanis bonis creduntur cet. x, 137 discrimina quem expectant x, 311 finnt patrimonia ect. xiv, 117 majorum omni censu caret i, 69 umbris tenuem et sine pondere terram cet. vii, 207 pictos ostendere vultus viii, 3 ante effigies pone mores viii, 22 nil ibi (m equis) respectus, gratia nulla umbrarum viii, 64 præter cineres atque ossa carpento rapitur viii. 146 effigies habeaut insignia vocis viii, 227 primus, quisquis fuit ille tuorum, aut pastor fuit, aut illud quod dicere nolo viii, 274 leges rubras perlege xiv, 193 barba et capillis dignum xvi, 32 majoribus medicis curentur dubii ægri xiii, 124 maximus in vinclis ferri modus iii, 310 maxima quæque domus servis est plena superbis v, 66 muræna v, 99 myrrhina vi, 155 hæc sunt viii, 112 area nostra toto foro x, 24 reverentia debetur puero xiv, 47

Magus, medicus, augur cet. iii, 77 Majestas sanctissima divitiarum i, 113 templorum præsentior xi, 111 dierum festorum si guando colitur

herboso theatro iii, 174

Major et Majores; v. Magnus Malæ paucæ sine vulnere xv, 54 Male conjectat v, 163 vivitur coram Lepidis viii, 9 percussas pectine lacernas ix, 30 defensus x, 85

Mali scabie frueris, quod in aggere rodit, qui tegitur parma et galea v, 153 mala æmula Picenis et odoris recentis, nec metnenda tibi, siccatum frigore postquam aucummum, et crudi posuere pericula succi xi, 74 sq.

Malignis numimbus x, 111

Malo pater tibi sit Thersites, dummodo tu sis Æacidæ similis Vulcaniaque arma capessas, quam te Thersitæ similem producat Achilles viii, 269

Malo Venusinam, quam te, Cornelia vi, 167 ridenda poëmata, quam te, Philippica x, 124 unicam mihi lupinæ, quam cet. xiv, 153 mavis hujus prætextam sumere, an cet. x, 99 malim fraterculus esse gigantum iv, 98 Maltha facies fingit ix, 146

Malum acre stillantis ocelli vi, 109 mali ambitiosi consuctudo vii, 50 tanti causa xiv, 290 mala matura nequitiæ nondum implevere medullas xiv, 215 ulla aliena quis sibi credat xv, 142 malorum mensura par sit rebus lætis x, 98 quamvis levium minimam exiguamque particulam vix ferre potes xiii, 13 malis quam continuis et quantis picna senectus longa x, 191 tantis parta xiv, 303

Malum (navis) ferro submitteret

xii, 54

Malus liber iii, 42 nemo felix iv, 8 malo exemplo quodcumque committuri, ipsi displicet auctori xiii, 1 male mentis xiv, 226 causse magna superest andacia xiii, 109 mala robora sterilis ficus x, 145 malorum natura mobilis ferme est et varia: cum scelus admittunt, superest constantia: quid fas atque nefas, tan-

dem incipiunt sentire peractis criminibus: tamen ad mores natura recurrit damnatos fixa et mutari nescia xiii, 236 sq. malos homines terra nanc educat atque pusillos xv, 70 pejor non ideo gallina secatur xi, 135 orba tigride vi, 270 pejores, qui talia verbis Herculis invadunt, et de virtute locuti clunem agitant ii, 19 pejora ut non supersint viii, 184 secula ferri temporibus xiii, 28 cum facias xiv, 57 pessima pars mali servi lingna ix, 120

Mamercorum alapas ridere qui po-

test viii, 192

Mamillæ læva in parte nil salit Arcadico juveni vii, 159 mamillam majorem infante in Meroë quis miratur xiii, 163 mamillis triginta nunquam visis clara scrofa xii, 74 strictis mamillis loqui præsente marito cum ducibus vi, 401. nudis vi, 491

Mamma nuda tenet venabula Mæ-

via i, 23

Manare quo modo jubeat lacrymas vi, 275 manantia salivam s. saliva labra vi, 623 fletu ora xv, 136

Mancipium nudum stans fornice ai, 171 mancipiorum linguas con-

tennas ix, 119

Mancus tanquam, et extinctæ corpus non utile dextræ, nulli comes

exeo iii, 48

Mandat quæ adulter, quæ mittit, ferre ad nuptam iii, 46 mandavi nunquam ego hæc xiv, 225 mandet quid curia viii, 91 mandaret cum Fortunæ minaci laqueum x, 53 mandata cui det, puellam flavam vi, 354 Mandræ stantis convicia iii, 237

Mane nunquam videndus bæres vi, 501 Clytæmnestram nullus non vi-

cus habebit vi, 656

Manes esse aliquos et subterranca regna—nee pueri credunt cet. ii, 149 sq. illorum ignoscere poterant dira

passis xv, 105

Manet vos anguilla v, 103 tamen illa jactura xiii, 177 quis exitus te xi, 39 mansit in carcere vi, 561 manebit eacem domns xiv, 310 maneant quanta præmia bonos viii, 92 maneret quem mors sava iv, 95 uxor tua virgo ix, 72

Mango -a mangone petitus xi, 147 Manicæ et cristæ vi, 256

Manifesta canentem ii, 61 phrenesis xiv, 136

Manilia accusat, si rea non est vi,

243

Manipli omnes consensu magno efficient xvi, 20 maniplos solvet et infundet hordea jumentis viii, 153

Mansuescere jussæ feræ xi, 104 Manubria cultellorum ossea xi,

133

Manus ossea Mauri v, 53 cæsa x, 120 nuda sævit xv, 54 manum ferulæ subduximus i, 15 implet ære vi, 546 præbebit vati vi, 583 manu benigna tribuat larga natura x, 302 benigna Parcæ hilares ducunt meliora pensa xii, 65 manus vellere Tusco vexatæ duræque vi, 290 jactare a facie paratus iii, 106 puetorum observare vii, 241 in manibus semper organa vi, 381 manibus excelsi ministri sublata venit squilla v, 23

Mapalia s. attegiæ Maurorum xiv,

-196

Mappa rubra deterges vulnera v, 27 mappæ Megalesiacæ spectacula xi, 191

Marcellis generosior ii, 145

Mare percussum puero i, 54 misceat celo ii, 25 constratum classibus et solidum suppositum rotis x, 176 planum jacuit xii, 62 nostrum omne peractum est, et jam defecit v, 94 toties mutandum vi, 94 in mare fluxit amnis xiii, 69 deducendus corio bovis xiii, 155 nemo hunc abicit xv, 16 plenum magnis trabibus xiv, 276 maris Ægæi rupem xiii, 246 marique terraque quæ acquirenda putas xiv, 222 maria quando clausa vi, 154

Margine libri plena i, 4 cœnæ iv, 30 viridi clauderet undas herba iii,

133

Marinos juvenes vidisse xiv, 283 marinis vitulis somnum eripere iii, 238

Mariscæ tumidæ eæduntur ii, 13 Maritali capistro jam porrigit ora

vi, 43

Maritus nauseat vi, 432 bonus optandusque vi, 211 malus ingratusque vii, 169 Veneris vii, 25 mariti undi spoliis gandere vi, 232 stantus Collina turre vi, 291 miseri labra viscantur vi, 463 irati exigere pænas x, 312 mentem vexare philtris et solea pulsare nates vi, 611 fata subenntem Alcestim vi, 652 octo funt per auctumnos quinque vi, 229 marito mordetur gallina iii, 91

maritum poscit oves vi, 149 convomit vi, 101 marito juxta recubante xi, 201 glandem ructante horridior vi, 10 teste quare optima Cesennia vi, 136 maritos retinere partu ii,

138 ipsos inclinare ix, 26

Marius damnatus inani judicio exul ab octava bibit et fruitur Dis iratis i, 49 discinxerit Afros viii, 120 Arpinas, Volscorum in monte solebat poscere mercedes — et Cimbros et summa pericula rerum excepit viii, 245—253 misera ejus senectus x, 276—282

Marmore sub codem recubans Chiron iii, 205 meliore attollit villas xiv, 95 marmora convulsa clamant i, 12 violant ingenuum tophum iii, 20 qui donet iii, 215 loquentur ix, 104 marmoribus Græcis longeque petitis xiv, 90 rivi properant vi,

430

Marmoreus Jupiter vel aëneus mittere vocem debueras xiii, 115 marmoreum Hermæ caput est, tna vivit imago viii, 55 de marmoreo citharam suspende colosso viii, 230 marmorea villa iv, 112 marmoreis hortis vii, 80

Maronis altisoni carmina, dubiam facientia palmam Iliadi xi, 178 Maroni nigro hæreret fuligo vii, 227 Maronem inde, atque alia parte in trutina suspendit Homerum vi, 436

Marræ ac sarcula iii, 311 ac vo-

mer xv, 167

Mars ac Jupiter adeo senuerunt vi, 59 Ultor ex quo galeam quoque perdidit, et res non potuit servare suas xiv, 261 objurgatur ii, 126 sq. Homericus quantum exclamat xiii, 113 Martis ut curia Athenis, occulta teges ix, 101 ad aram obvius x, 83 lucus i, 8 effigies in galea xi, 106, 107 ludus i, 8 astro non erit felicior x, 314 per framcam jurat xiii, 79 Marti nos commendet epistola Veneris xvi, 5 ipsis Veneri Martique timeudas leges ii, 31

Marsns, Hernicus Vestimusque senex xiv, 180 ad Marsos subito translatus mensamque Sabellam hoc turpc

negabit iii, 169

Marsya cen victus, tristis occurris

mihi ix, 2 cansidiens i, 128 Mas—maribus Pyrrha undas ostendit puellas i, 84 solis patet ara deæ ii, 89

Massa quem timet i, 35

Massæ ardentis fuligine lippus x, 130 massa gravi lassata ceciderunt brachia vi, 421

Mater horrida (in luctn) iii, 212 jejmna ad pullos volat x, 232 anxia formam optat pueris et puellis x, 290 utmores tradat honestos, atque alios, quam quos habet, expectas vi, 239 simia scalpit rugas x, 195 matris nbera ducere xii, 8 de lento funere consulit vi, 566 Matris Deum chorus vi, 512 secreta palatia ix, 23 matri conscia virgo fuit xiv, 28 matrem longo non tempore visam suspirat xi, 152 matrem flentem producere vii, 146 a matre adhuc rubentem vii, 196 cum matribus ipsis adsunt ova xi, 71

Materiæ par ingenium i, 151 materiam cansasque jocorum præbet iii, 147 risus invenit x, 47 sibi quærit Ducis indulgentia vii, 21 materia ex hac calculus xi, 133 materia nostra constare non putat paribusque elementis servorum animas et corpora

xiv, 17

Materno veneno fervent livida adipata vi, 631 maternos mechos

xiv, 26

Mathematicus nemo indemnatus genium habebit vi, 562 mathematicis nota genesis tua xiv, 248 eorum ars iii, 43, 44. vi, 553—581. xiv, 248 sq.

Matho deficit vii, 129 et Curtius buccæ xi, 34 Mathonis causidici lectica nova venit plena ipso i, 32

Matrona potens, quæ rubetam miscet viro i, 69 dignissima Florali tuba vi, 250 capitis pudici vi, 49 laris iii, 110 quæ tibi juncta recumbit, non habeat dicendi genus vi, 448 est in consilio vi, 497 Matronæ in luctu ornatum ponebant iii, 212 quæ in casto erant Isidis s. Cereris, abstinebant concubitu, et stramentis incubabant vi, 535 matronæ dilectæ adulter x, 319 matronarum impudicitia severis legibus pænisque coërcitaii, 62 matronis stupri damnatis deponendæ stola, instita, vitta, et sumenda toga meretricia ii, 70 lugendus servus viii, 267

Maturius solito ibat xi, 88

Maturus bello viii, 169 vitulus templis et aræ xii, 7 matura inguina jam calida juventa traduntur medicis vi, 369 progenies xiv, 83 maturæ nequitiæ mala nondum implevere medullas xiv, 216

Matutino amomo sudans iv, 108 Tiberi ter mergetur vi, 523 lucernis operitur festa janua xii, 92

Maura Pudicitiæ veterem cum præterit aram, Tullia quid dicat notæ Collacia Mauræ vi, 307, 308 longa quot viros exsorbeat uno die x, 221

Maurus non erat, neque Sarmata, nec Thrax, mediis sed natus Athenis iii, 79 Mauri nigri manus ossea pocula dabit v, 52 Mauro oceano percussa Africa x, 148 Manra Gorgone xii, 4 Mauri celeres, et Mauro obscurior Indus xi, 125 Mauri omnes atque Indi noverunt vi, 337 Maurorum epimenia bulbi vii, 120 attegias dirue xiv, 196

Medeæ frans Peliæ nexa vii, 170

Medicamen habendum est, sorbere ante cibum quod debeat et pater et Rex xiv, 254 medicamina Pontica ter victi regis vi, 661 tantum possunt vi, 595 medicaminibus tot fovetur vi, 472

Medicatum inguen xii, 36

Medicus, magus, augur iii, 77 medico ridente cæduntur tumidæ mariscæ podice levi ii, 13 nil promittente relictum oculum xvi, 12 medici, mediam pertundite venam vi, 46 medicis traduntur inguina vi, 370 tristibus erga filiolum vi, 389 majoribus curentur dubii ægri xiii, 124

Mediocris si erit vi, 582 bilis xiii, jactura xiii, 7 mediocribus

adulterium turpe xi, 175

Meditatur prælia statua lusca vii, 128 meditatus prælia marmorea villa iv, 112 meditata murmura vi,

539

Medius alveus xii, 30 medium unguem ostendebat Fortunæ x, 53 mediam medici pertundite venam vi, 46 per noctem v, 54 Charybdim contemmunt lina v, 102 per urbem xi, 112 Mineryam (ejus imaginem) dabit iii, 219 medio quadrivio implere ceras i, 63 in pulvere Circi x, 37 pelago currunt brachia xii, 77 e medio tollite lumen ix, 106 e medio acervo Fortunæ ductus casus xiii, 10 medio Septembri servare xiv, 129 erure tenus vi, 446 media de nocte xiv, 190 media nocte vii, 222. xi, 112 Subura v, 106. x, 156 inter pocula viii, 217 medias Neronis noctes iv, 138 mediis jam noctibus os-

trea grandia mordet vi, 302 Athenis natus iii, 80 in naribus ingens gibbus vi, 108

Medo prandente epota flumina x, 177 Medi Thraciæ populus, Assyrii cet. vii, 132 Medos juvenes vii, 132

Medullas nondum implevere mala xiv, 215 medullis vacuis exucta ossa regum viii, 90

Medullina crissantis frictum s.

fluctum vi, 322

Megalesia longe a Plebeiis vi. 69 Megalesiacæ mappæ spectacula xi, 191

Meiere eins ad effigiem non tantum fas est i, 131

Mel-plus alões voluptas quam mellis habet vi. 181

Melanippe viii, 229

Meleagri flavi ferro dignus aper v, 115

Melior, v. Bonus

Membra hispida atrocem promittunt animum ii, 11 trementia cum voce x, 198 valida et juvenilia xi, jam quiescuut xiii, 218 aliena lacerabant fame, esse parati et sua xv, 102 memororum omni damno major dementia x, 233

Membrana croceæ tabellæ impletur vii, 23 cedrata, citrata, miniata

vii, 23

Meminit, quid sapiat cet. x1, 81 memento cohibere dextram v, 71 vitare illius occursus vi, 572 celare hae ix, 93

Memnone dimidio resonant chordæ

magicæ xv. 5

Memor nostri vale iii, 318 memori tractandum pectore xi, 28

Memorabile exemplum ii, 113 Memoraret patriam rhombi annos iv, 129 memoranda annalibus res ii, 102

Memphitide terra sicca xv, 122 Menalippes personam viii, 229

Mendacia immensa spiraut folles vii, 111

Mendax aretalogus xv, 16 Græcia quicquid audet in historia x, 174

Mendicat sylva ejectis Camœnis iii, 16 Pollio digito nudo xi, 43 iu pontibus v, 8. xiv, 134 axes ad Aricinos iv, 117 in ancem areanam Judwa tremens vi, 543 mendicatus panis x, 277

Menœcens quantum dilexit The-

bas xiv, 210

Mens facti diri conscia quos habet attonitos xiii, 194 frigida criminibus i, 166 sana sit in corpore sano x, 356 est cadem v, 1 numinis quæ est xiii, 203 mentis magnæ opus vii, 66 humanæ vitium xiv, 175 malæ causa et origo penes te xiv, 226 mentem quod præcipnis sudoribus urget xiii, 220 cum qua Di nocte loquantur vi, 531 mariti vexare philtris vi, 611 in quorum mente pares sunt ira et fames xv, 130 mentes agitat furor xiv, 284 mentibus illis quantus ardor tune concubitus vi, 317

Mensa exsurgit geminis lucernis vi, 305 una comedant patrimonia i, 138 nec remotior ulli viii, 178 secunda Rom. v, 146 sq. omnis abstinet animalibus xv, 12 mensæ nulli credite vi, 630 tempore xiii, 211 raræ sine Mentore viii, 104 pes eburnens xi, 123 mensam Sabellam iii, 169 ad mensam quoties parasitus venerit infans v, 145 mensas Cæsaris iniquas v. 4 ex arbore nostra xi, 117 citreas i, 75, 137 mensis positis ad templa ac compita xv, 42 qui satis est panis xiv, 182 Mensa prima et secunda veterum plures recentt. Rom. ad singulos missus appositæ, olim quadratæ, postea rotundæ i, 137 olim sacra fait ii, 110

Mensis qui damnis, et tempora quæ lucro dentur vi, 571 brumæ vi, 153 menses post duos v, 16

Mensura patinæ deerat pisci iv, 72 census quæ sufficiat xiv, 316 incognita nervi ix, 34 inguinis i, 41 malorum par rebus lætis x, 98 parva partis xiv, 93 sui noscenda xi, 35 de mensura jus dicere x, 101

Mentio Græcorum cæpit iii, 214 damnorum non fiet vi, 508 non ulla

fœnoris xi, 183

Mentiri nescio iii, 41 mentita titulum Lyciscæ vi, 123

Mentore sine raræ mensæ viii, 104 Mera Cecropis de Sulmonensi vi, 187 mero pede ubi festa sabbata observant reges vi, 159

Mercator Jason vi, 153 perditus ac vilis sacci olentis xiv, 269 veneni

xiii, 151

Merces rara, quæ cognitione Tribuni non egeat vii, 228 lautissima hæc vii, 175 sanguinis atque laboris xiv, 164 mercedem populo pendere jussa est omnis arbor iii, 15 solidam officiorum capis v, 13 ponere linguæ vii, 149 solvere vii, 157 mercede illa parat victum xiv, 273 pacta vendere siluros iv, 33 mercedes poscere viii, 246

Mercaris et hanc et arbusta xiv,

143

Mereris haberi sanctus vi, 25 merentur testamenta noctibus i, 37 meruit quo crimine servus supplicium vi, 219 præcipuum honorem vi, 532 quantum labor vii, 216 trabeam et diadema Quirini et fasces viii, 260 meruisse apium Graiæ coronæ viii, 226 merentem æra xvi, 55

Meretrix Augusta sumere nocturnos cucullos—Sed uigrum flavo crinem abscondente galero Intravit calidum veteri centone lupanar, Et cellam vacuam atque suam; tunc nuda papillis Prostitit anratis, titulum mentita Lyciscæ cet. vi, 118 sqq.

Mergit quosdam honorum pagina x, 57 te onus jacturæ xiii, 8 ficedulas jure eodem xiv, 9 mergetur Tiberi vi, 523 toto aëno Cosmi viii, 86 mersa rate xiv, 301 mersis in

ventrem rebus xi, 40

Meri veteris torrens per crura madentia vi, 319 mero fervens iii, 283 Falerno vi, 303 titubantibus xv, 48 spargendus vitulus xii, 8

Merito contemnunt ii, 34 jam suspectus, tanquam ipse suas incenderit ædes iii, 221 suspecta libido x, 208

sic aliquis xv, 24

Meritoria quæ somnum admittunt

iii, 234

Meritum quod panperis iii, 127 post mirandum sane xii, 124 mullum est, quod tibi filiolus nascitur ex me ix, 82 nullis meritis visa minor est merces hæc sanguinis atque laboris xiv, 165

Meroë a calida petita portabit aquas, ut spargat in ædem Isidis vi, 528 in Meroë crasso quis miratur majorem infante maniillam xiii, 163

Merx — mercis ablegandæ Tiberim ultra fastidia xiv, 201 merce de fracta vendere siluros iv, 33 mercibus implet navem xiv, 288

Messalina meretrix Augusta vi, 118 mbit palam Silio x, 330—345 Messalinae oculis extinguendus rapitur (Silius) x, 333 libidines vi, 115—132 x, 331 sq. mors auctore Narcisso festinata inscio Claudio et invito xiv, 329 su.

Messem fructum) veram depren-

dere vii, 112

Messoribus parce illis, qui saturant urbem viii, 117

Metallo a nullo posnit natura sce-

leri nomen xiii, 30

Metarum spatium utrimque lustrabit vi, 583 metis relictis et te (parente) contemto rapitur xiv, 232

Metelli cæci (vel calvi, et Cretici) neptes vi, 265 antiqui ætate xv, 109

sanctitas iii, 139

Metiris quanto pretio, quod cet. ix, 71 metitur se non ad illum, quem paupertas dedit posuitque modum vi, 358

Metit barbam amati iii, 186

Metius s. Mettius Carus delator i,

Metretam incutit capiti iii, 246

Metues, ne tu sis Creticus viii, 38 metuam tibi credere v, 5 pænas x, 312 metuens virgæ vii, 210 flagelli v, 154 ne crimen pæna sequatur xiii, 90 sabbata xiv, 96 jus xiv, 101 metui jubet adventum Septembris vi, 517 metuenda haud tibi mala xi, 75 magis morte senectus xi, 45

Metus ubi nocte nulli iii, 198 quis aut pudor xiv, 178 metu, non moribus reddidit depositum xiii, 201 majore servantur parta xiv, 303 metu

alvus solvitur xiv, 199

Micale s. Michale tua v, 141

Micipsarum canna quod oleum prora subvexit acuta v, 89

Micturiunt (ad templum Pudicitiæ) vi, 309 micturiente Fusco xvi, 46

Migale tua v, 141

Migraret esuriens in atria Clio vii, 7 Esquilias a Suburra xi, 51 de nemore xv, 151 migra cum tota Carthagine vi, 171 migrasse olim debuerant tenucs Quirites iii, 163

Miles bonus viii, 79 rarus venit in cœnacula x, 18 rudis tunc et Graias mirari nescius artes, frangebat poeu-la magnorum artificum cet. xi, 102 sq. ne extra vallum litiget xvi, 16 tremulus posita tulit arma tiara x, 267 militis clavus mihi læret in digito ili, 248 de nulite justissima Centurionum cognitio xvi, 18 milite Pœno nisi portas frangimus, actum est, inquit, nihil x, 154 militibus solis jus testandi vivo patre datur xvi, 51 præmia data xvi, 60

Miletos hine, et Rhodus, et Sybaris fluxit ad istos colles vi, 296

Militia et toga petuntur nocitura x,

9 militiæ honorem multis largitur vii, 88 præmia xvi, 2 sqq. labore xvi, 53

Mille pericula iii, 8 tædia xvi, 43 rates Græcorum xii, 122 millia tot transire ii, 151 turbæ xv, 61 clavorum xvi, 25 millibus tot emtus v, 60 sex emit mullum iv, 15

Millesima pagina surgit vii, 100 Milo Crotoniates viribus confisus

periit admirandisque lacertis x, 11
Miloni si homicida displiceat ii, 26

Milvos intra tua pascua lassos ix,

55

Mimus quis melior plorante gula v, 157 nobilis citharædo principe viii, 198 mimum secretum sibi parat Fortuna vi, 608 mimum agit ille, qualem scurra Catulli xiii, 110

Minaci Fortunæ laqueum ipse man-

dabat x, 52

Minatur ipse hastile vii, 127 nil color hic cœli xiv, 294 minantur populo plaustra iii, 256 minetur quid

sidus triste vi, 569

Minervæ per hastam jurat xiii, 82 Minervam trepidam ex æde flagranti servavit (Metellus) iii, 139 mediam (ejus imaginem) dabit iii, 219 partam adhuc uno asse colit x, 116 parcam, tenuem, rudem, pinguem, crassam x, 116

Minerval solvebatur Quinquatribus

x, 115

Mingit rectum amicus iii, 107 Minime felix corruptor iv, 8

Minimus, v. Parvus

Minister calidæ gelidæque v, 63 excelsus v, 83 ministri atque vini una cademque patria est xi, 161 ministro a grandi ferienda cervix tauti xii, 14

Minor v. Parvus

Minturnarum paludes x, 276

Minus turpis ii, 71 miser erit servus ix, 45 quo minus submittat asello chunem, mora nulla per ipsam vi, 334

Minutal hesternum servare xiv, 129 Minuti et infirmi animi xili, 189 minuto thure ix, 137 ære vi, 546 minutas in facies et titulos concisum argentum xiv, 291

Mira non est res viii, 198 miris

gurgitibus xiii, 70

Mirabilis non crit illic Stratocles iii, 98 mirabile Phrygibus sumen xii, 73

Miratrix turba iv, 62

Miratur quis priseum illud acumen, Brute, tunm iv, 102 quis tumidum guttur in Alpibus xiii, 162 mirabantur quem Athenæ torrentem x, 127 non sic portus cet. xii, 78 opes xiv, 120 grandes alas xiv, 195 vocem iii, 90 miremur te, non tua viii, 68 mirari neseius Graias artes xi, 100 mirantis sese incolumem xii, 16 mirante populo ii, 67 mirandus cliens x, 161 mirandum meritum xii, 124 est, unde cet. x, 32 miranda potentia fati vii, 200 nos referemus xv, 27

Mire afficient xiv, 24

Mirmillonis in armis pugnantem Graechum viii, 200 mirmillonem Enryalum exprimat infans vi, 81

Miscellanea Indi xi, 20

Miscet rubetam viro sitiente i, 70 aconita propinquis viii, 220 cœlum terris et mare cœlo ii, 25 res humanas x, 163 misce aliquid de nostris moribus xiv, 322 miscere pauperibus neseit puer tot millibus emtus v, 61 venena xiv, 174 mistos Equitum cum sanguine Patres vi, 625

Misellus vina exspuit xiii, 213

Miser et frugi Apicius iv, 24 rumpe jecur vii, 117 frange calamos vii, 27 minus erit servus ix, 45 rapitur x, 332 Atlas xiii, 48 exclamas xiii, 112 trepidas xiv, 64 misera custodia magni census xiv, 304 miserum est, aliorum incumbere famæ viii, 76 miseri mariti labri vi, 463 heu illuc traducimur ii, 159 miseræ rixæ proæmia iii, 288 vitæ ix, 127 magnæque pallor in eorum facie sedebat iv, 74 misero nil profuit, quod figebat ursos iv, 99 misero panis frangendus gingiva x, 200 miserum te dicere aude xiii, 161 quid tam et tam solum vidimus iii, 6 caput implet vii, 161 miseram gentem funestat viii, 18 aurem inebriat vinosus ix, 113 miseros parentes semper habet x, 296 magistros occidit crambe repetita vii, 154 miserrimus horum xi, 12

Miserabilis simplicitas ii, 18 cucurrit xii, 67 miserabile hospitium magno Roma iii, 166 votum tecum feras iii, 276 et longum attendit Thymele vi, 65 votum ix, 147 collum et tenue x, 269 exemplum cibi debet esse xv, 97 miserabilior hac facie non erat Crepercius ix, 6

Miserantibus tenues artus xv, 101

Miserere inopum sociorum viii, 89 iterum xii, 25

Mite ingenium iv, 82. xiii, 185 mitem animum præcipit xiv, 15 mitior non præfectura domus aula Sicula vi, 486 mitius id sane, quod cet. x, 183

Mithridates quod composuit, eme xiv, 252 Mithridatis, regis ter victi medicamina Pontica vi, 661 misera senectus x, 273

Mitra picta lupæ barbaræ quibus

grata est iii, 66

Mittit quæ adulter iii, 45 ei succina grandia ix, 50 argentum (in mare) xii, 43 retia ejus munere ii, 148 magnæ amicæ iv, 20 ad rhetora x, 132 mullum Corsica v, 92 vocem xiii, 114 cyathum amico v, dentes porta Syenes xi, 124 mittitis quod Indi line vi, 466 boves macros ad aristas linjus xiv, 147 boves inde domum xiv, 148 mittas servum in Lucanos aut Tusca ergastula viii, 180 ut cetera ix, 70 tubera, o Libye v, 119 mitte Ostia viii, 171 mitti in Cyclada vi, 563 missus ad sidera alter aquis, alter flammis xi, 63 missum ad sua corpora morbum infesto a numine xiii, 230 misso consilio iv, 144

Moderantem frena theatri x, 128

Modesto sanguine ferventem vultum x, 300

Modiam et Albinam ne prior col-

lega salutet iii, 130

Modica aura non multum fortior ventus xii, 66 res xiii, 143 ccena iv, 30 modico contentus ix, 9 murmure x, 289 modicis amicis v, 108 erroribus xiv, 15

Modium argenti dabit iii, 220 modio iniquo servorum ventres castigat

xiv, 126

Modo victor populus ii, 73 captas Orcadas ii, 160 Urbi positus villicus iy, 77 querebar v, 51 Roma municipalis eques viii, 237 mihi dicta gens

xv, 98

Modus maximus ferri in vinclis iii, 310 agri nunc nostro non sufficit horto xiv, 172 modus quis ant pudor est properantis avari xiv, 178 modi oblita pagina vii, 100 modo quocumque crescunt patrimonia xiv, 117 modum ad ilhum non se metitur, quem panpertas dedit posuitque vi, 359 pone iræ viii, 88 modis canoris nectit eloquium vocale vii, 18 quibus

ista rogaris ix, 73

Mœchæ zelotypæ scrinia vi, 279

mœcharum pœna i, 55

Mæchus notior ix, 25 ad mæchum venient lota cute vi, 464 mæchorum notissimus vi, 42 pænæ x, 312 sq. mæchis foliata parantur vi, 465 mæchos primos viderunt secula argentea vi, 23 sequitur vi, 100 maternos xiv, 26 quot amaverit Hippia x, 220 quosdam intrat mugilis x, 317

Mœnia Copti xv, 28 famosa Lagi

vi, 83

Mœrore in perpetuo senescant x,

245

Mœsta Cleopatra ii, 109 urbs xi, 197 Mœstitia sola est, caruisse uno Circensibus anno xi, 53

Mœsorum de grege ix, 143 Mœsos

pueros vi, 132

Mola salsa hostiæ imposita xii, 84 Molam Nepotis versare viii, 67

Molari din presso stridere v, 160 inter molares difficili crescente cibo xiii, 212

Molem aggeris xvi, 26 mole ipsa piger xii, 12 moles positas inclusa per æquora xii, 75

Molesta tunica punire viii, 235

Mollis avarus ix, 38 Hæmus iii, 99 molle Calenum i, 69 molli Bathyllo saltante Ledam vi, 63 siligine factus panis v, 70 molles columbæ iii, 202 cathedræ vi, 91 divitiæ vi, in anre 300 focos ornate xii, 85 fenestra i, 104 inter molles magna concordia ii, 47 mollia saxa calnerunt anima i, 83 oscula vi, 366 genitalia secuit testa vi, 514 mollior toto grege hædnlus xi, 66 Enganea agna viii, 15 cphebis Zalates ii, 165 mollins hae dieas Hamo vi, 198 mollissima corda humano generi dare se Natura fatetur, quæ lacrymas dedit xv, 131

Molosso regi parere solebant elephanti xii, 108 Molossos gladios passi

xiv, 162

Moneo vos vi, 629 monent nos melius Zenonis præcepta xv, 107 monui quem his viii, 39 monnit nos vox andita nocte media xi, 111 moneatis quid amici, andio vi, 346 moneant quid leges viii, 91 moneri voce dew vi, 530

Moneta communi feriat triviale

carmen vii, 55

Monilia collo posuere ii, 85 Monimenta Latinæ clivosæ v, 55 Monitis talibus instantem xiv, 210 Monitu lævo producit avaros xiv, 228

Mons subtrahitur vi, 649 montem ascendit i, 82 mercatur, qui densa canet oliva xiv, 144 eversum super agmina fudit iii, 258 per adversum cucurri v, 77 rumpit aceto x, 153 monte de Vaticano fragiles patellas vi, 344 a domito referens ligonem xi, 89 montes tot cui servas ix, 54 montibus de Albanis aut Setinis aliquid bibet v, 33 Rutulis ignotum carmen vi, 637 in Prænestinis alta parabat villarum culmina xiv, 88 in patriis cantabat vii, 211 montibus in Libya quanto sublimior sit Atlas xi, 25 in illis diffusa vina xi, 159 montibus anrum exæquet xii, 129

Monstro, quod ipse tibi dare possis x, 363 voluptatem egregiam xiv, 256 monstrat prudentia ejus, posse cet. x, 48 monstrant quæ ipsi pueris traduntque parentes xiv, 3 hoc pueris repentibus vetulæ assæ xiv, 208 monstrare qualem nequeo vatem, et sentio tantum vii, 56 quorum nemo queat patriam parentis viii, 45 vias non nisi cadem sacra colenti xiv, 103 monstrante gula cana xiv, 10 monstratur tibi fæmina vi, 60 monstrata din veteris trahit orbita culpæ xiv, 37 monstratos ictus vi, 261

Monstrum hoc comparo bimembri pnero, ant mirandis sub aratro piscibus inventis, et fœtæ mulæ, solicitus, tangnam lapides effuderit imber, examenve apium longa consederit nva cet. xiii, 64 sqq. grande et conspichum nostro quoque tempore iv, 115 detestabile xv, 121 hoc vicit fuscina Graechi ii, 143 nulla virtute redemtum a vitiis iv, 2 rhombi iv, 45 quod ulterius, quam mollis avarus ix, 38 monstra Oceani xiv, 283 majora scilicet putares, si mulier vitulum, vel si bos ederet agnum ii, 122, 123 hæc unde vi, 286 grandia suis audebant temporibus, sed non propter nummos vi. 645 monstris summis debetur minor admiratio vi, 617

Montana nxor cum silvestrem sterneret torum frondibus et culmo vi, 5 montanum vulgus te audiret leges ac jura ferentem positis aratris ii, 74 montani asparagi xi, 68

Montanus iv, 131 Montani venter iv, 107

Monumenta, v. Monimenta

Monychus quantas jaculetur ornos

Mora si longior Urbem indulsit pueris ii, 167 nulla per ipsam, quo minus vi, 333 per Novium, quin xii, 111 parvula dabitur x, 340 moræ impatiens vi, 238, 327 mille xvi, 44

Morbi inde caput iii, 236 morbum vultu fatetur ii, 17 missum ad sua corpora ab infesto credunt numine xiii, 230 morbo donare ix, 49 utroque pallet ii, 50 siccis faucibus xiii, 212 morborum omne genus x, 219

morbis carebis xiv, 156

Mordeat ante aliquis, quicquid porrexerit mater vi, 632 mordere cadaver sustinuit xv, 87 sordes farris v, laurum vii, 19 virgas humilis salicti xi, 67 grandia ostrea vi, 302 mordente joco facetus conviva ix, 10 mordetur gallina marito iii, 91

Moritur æger plurimus vigilando iii, 232 morieris stamine nondum abrupto xiv, 249 moriaris ut locuples, egenti vivere fato xiv, 137 mortuus nisi togam nemo sumit in magna parte Italiæ iii, 172 mortuus unns

sufficeret multis xv, 79

Moror quid te iii, 183 moraris vota (filii) xiv, 250 morantur pauci pudorem xi, 54 semper Corycia puppe xiv, 267 moratam in terris pudicitiam

Mors tam sæva quem maneret iv, 95 sola fatetur, quantula sint homi-num corpuscula x, 172 mortis terrore carentem x, 357 mortem distulit tot per sæcula x, 248 morte viri animam servare catellæ vi, 654 - dignus perit viii, 85 magis metuenda senectus xi, 45 sicca panci tyranni descendent ad generum Cereris x, 113 prandum nefas xiii, 54 de morte hominis nulla cunctatio longa est vi. 221 a morte digitis quatuor remotus xii, 58 mortes hinc subitæ i, 144

Morsum non admittentia frustra v. 69 morsu primo deprendere iv, 142 tenebit zonam xiv, 297 frangere

porrum xv, 9

Mortalis si nemo sciat xiii, 76 Mortaria sanant cœcos vii, 170

Mortifera res ix, 95 facundia x, 10 dos xiv, 221 mortifero Catullo

iv, 113

Mos ut est vi, 392 quibus est fulgere aurata lacerna x, 212 moris erat servare xi, 83 mere sinistro ii, 87 hoc vivebant xiii, 38 animæ oh-

tritum perit omne vulgi cadaver iii, 261 Numæ cædit juvencum viii, 156 Camilli servato xvi, 15 mores præ-textatos referent ii, 170 teneros cen pollice ducat viii, 237 peregrinos intulit pecunia vi, 299 sanctos tradiderit domus x, 298 Urbis damnante Canopo vi, 84 honestos nt tradat mater, atque alios, quam quos habet pone ante effigies majorum vi, 239 viii, 22 generis humani nosse volenti sufficit una domus xiii, 159 illic deterior habet famina x, 323 ad damnatos Natura recurrit xiii, 239 ejus erant, qualis facundia iv, 82 æquos modicis erroribus præcipit xiv, 15 morum sub judice caderet iv, 12 quoque filius xiv, 52 Mornm corruptela adumbratur xiii, 34-119 moribus nostris quod posteritas addat i, 147 de antiquis uxor vi, 45 de moribus ultima fiet quæstio iii, 140 moribus te opponunt tempora ii, 39 moribus esto Drusus, vel Cossus viii, 21 vel vita præstare dicta xi, 57 non moribus, sed metu reddidit xiii, 204 moribus quibus hunc instituas xiv, 74 de nostris misce aliquid xiv, 323

Moses quodennque tradidit arcano

volumine xiv, 102 Motus astrorum ignoro iii, 42

Movet tridentem viii, 203 fritillo xiv, 5 labra xiii, 114 fora strepitu ii, 52 risum Urbicus vi, 71 litem vi, 243 prælia diversa vi, 257 caput vi 538 castra et signa vi, 419 viii, 12 moverat pedem de limite x, 29 fastidia captatori Cosso x, 202 risum simplicitas xiii, 35 bilem aut risum quibusdam xv, 16 movebunt si nostra consilia vii, 171 movetur anribus atque oculis concepta urina xi, 168 moventur luna teste, et in vices equitant vi, 311 moveri mundum nullo rectore xiii, 87 arundinis umbram trepidabis ad Lunam x, 22 movendus nec reste puteus iii, 226

Mox deinde iii, 280 calcor iii, 247 protulit vi, 24 aspice xii, 60 et præ-

putia ponunt xiv, 99

Mucida frusta v, 68. xiv, 128

Mucius dietis ignoseat an non quid refert i, 154 enm Coclite hoc miraretur viii, 264

Mucronem cultri admittere xiv. 217

Mugilis intrat mechos x, 317

Mugire Agamemnona credit Ajax xiv, 286

Mugitum Labyrinthi i, 53

Mulæ mundæ ungula vii, 181 fætæ comparo hoc monstrum xiii, 66

Mulier vindictæ cupida xiii, 191 semper potest flere vi, 273 pauper luxuriæ indulget vi, 352 superstitiosa vi, 511 sqq. galeata quem præstare potest pudorem vi, 252 nimis docta non ducenda vi, 460 causas agit ii, 51 exercet gladiatoriam et pugnas theatrales vi, 247. xi, 22 Græcum affectat sermonem vi, 187 nobilis nubens spadonibus i, 21 dives non vnlt parere vi, 592 quæ pudica vi, 63 sq. ebria in sacris Bonæ Deæ ix, 116 sterilis Lupercis palmas præbet ii, 142 quando vult domi formosa videri vi, 465 sævissima tunc est, cum stimulos odio pudor admovet x, 328 mulieribus deprensis nihil est audacius: iram atque animos a crimine sumunt vi, 284 Cf. Matrona

Muliuo corde Vagelli dignum xvi,23 Mulio mihi innuit commota virga

iii, 317

Mullus s. Mulus crit domini, quem misit Corsica, vel cet. v, 92 mullum sex millibus emit iv, 15 mullum ne cupias, cum sit tibi gobio tantum in loculis xi, 37 mullorum jubis cariturus vi, 40

Multicia sumas ii, 66, 76 humida

xi, 186

Multum diversa x, 3 non multum

fortior xii, 66

Multus lahor Polycleti viii, 104 multum cælati xii, 46 flammarum iii, 285 multo sævior xiii, 196 multo delatore plena littora iv, 47 multa dare puellæ ii, 59 multa, aut aliqua vestigia vi, 14 multa virga contingere Equitum magistros viii, 7 papyro vii, 101

Mundæ mulæ vii, 181

Mundi conditor xv, 147 qua parte xii, 48 mundi et astrorum peritus vi, 586 angusto limite æstuat Alexander x, 169 mundum nullo rectore moveri xiii, 87

Munerarius II, 148

Municipalis arena iii, 34 eques viii, 238

Municipes siluros iv, 33 Jovis lagenas xiv, 271

Munimenta togæ, pingues lacernas ix, 29

Muniret castra dolabra viil, 248

munitam a figulis urbem x, 171

Munus aristæ xiv, 183 munere quem palpat i, 35 ejus retia misit ii, 148 tanto abstulit præcipuam ceram iv, 18 munera secreta Kalendis fœmineis tractas ix, 53 naturæ x, 358 nunc edunt iii, 36 in muneribus tanta fiducia x, 306

Munuscula nulla a tc exigit vi, 36 Muræna (al. murena) datur Virroni, quæ maxima venit gurgite de Si-

cnlo v, 99

Murmure quanto porrexit panem v, 67 cœli primo exanimes xiii, 224 modico formam optat pueris, majore puellis anxia mater x, 290 murmura meditata vi, 539 secreta vulgi x, 89

Muro tenui orbem patinæ colligat

iv, 132 muros intra viii, 240

Murrhina, v. Myrrhina

Mus conscius sibi testiculi inde fugit vi, 339 mures Opici rodebant

carmina iii, 207

Musæ, puellæ Pierides, narrate; prosit mihi vos dixisse puellas iv, 35, 36 Musarum et Apollinis æde relicta vii, 37 Aonidum fontibus bibendis aptus vii, 59

Mustacea et cœnam perdas vi, 202 Mustum novum toties bibit x, 250 musto victuro dolia linit ix, 58

Muta animalia viii, 56 mutorum

grege xv, 143

Mutare dominos viii, 65 tabulas xiv, 55 mutari nescia xiii, 240 mutandum toties esset mare vi, 94 tatis medicaminibus vi, 471

Mutinensis declamatoris Vagelli

corde dignum xvi, 23

Mutuus affectus xv, 149 Mycale tua licet pariat v, 141 Mycenis jugulata xii, 127 Mygale tna v, 141 Myronis signa viii, 102 Myrrhina maxima vi, 156. vii, 133

N

Nabatæo saltu xi, 126 Nævia Tuscum figit aprum i, 22 Nævolus cinædus ix, 1-150 Namum Atlanta vocamus viii, 32

Narcissi divitiæ, indulsit Cæsar eni Claudius omma, cujus parant imperiis uxorem occidere jussus xiv, 329 sq.

Nares pilosas annotet Lælius xiv, 191 naribus in mediis ingens gibbus vi, 108

Narrat quocumque in trivio, cuicumque est obvia untare urbes vi, 412 pericula xii, 82 narrasse quod pudeat xi, 202 attonito Alcinoo xv, 14 narrate, puellæ Pierides iv, 35

narratur indulsisse ii, 165

Nascitur tibi ex me filiolus ix, 83 sub crasso aëre x, 50 nascenti cornu robora vexat xii, 9 natus Fonteio consule xiii, 17 ad Euphratem i, 104 mediis Athenis iii, 80 ancilla viii, 259 in Herculeo lare viii, 14 natum propter convivia animal i, 141 natam fortunatam me consule Romam x, 122 nati quocumque in fornice iii, 156 robore rupto vi, 12 ovis infelicibus pulli xiii, 142 de pellice vi, 627 natæ nostro tempore dextræ xv, 68 legiones dentibus anguis xiv, 242 nata Circeis ostrea iv, 140 in hortis numina xv, 10 natas domi mensas xi, 117 natis intra pomœria salibus ix, 11

Nassæ carcere inclusus xii, 123

Nasus tuus tibi displicuit vi, 495 integer vix cuiquam xv, 55 nasi madidi infantia x, 199 naso vigilanti stertere i, 57 venit altera sicco vi, 148 naso et auriculis carentem Galbam viii, 5 nasorum quatuor calicem v, 47

Natalis quoties redit ix, 51 natali die dulcior hwc lux xii, 1 natalibus Brutorum et Cassi v, 37 wquat virtus palmam vi, 323 natalibus Catilinæ atque Cethegi nihil sublimius viii, 231

Natalitium lardum xi, 84

Natat ubicumque, quicquid conspicuum pulcrumque est æquore toto, res fisci est iv, 55 natavit Tiberinum virgo viii, 265 nataret qualis testudo in Oceani fluctu xi, 94 natantem lugere Ithacum x, 257 natantes eodem jure ficedulas xiv, 8

Nates solea pulsare vi, 612

Nati elixi sinciput comedere xiii, 84 natorum greges extulit Niobe vi, 175 natos plorantes improba reliquit

Natio tota comæda iii, 100 Nativæ nequitiæ mala xiv, 216 Natta quicquid reliquit viii, 95

medicus xii, 123

Natura opposuit Alpem nivemque x, 152 si negat, facit indignatio versum i, 79 nil animis m corpora juris indulget ii, 140 quid beatins tulisset illo cive x, 279 generosi graminis xii, 40 dedit portus xii, 79 ipsa

non invenit nomen sceleri xiii. 30 sic jubet xiv, 31 Natura nunquam aliud dicit, aliud Sapientia xiv, 321 mollissima corda generi humano dare se fatetur, quæ lacrymas dedit xv, 132 paucis contenta v, 6. xiv, 321 larga tribuat benigna manu ingenium cet. x, 301 potentior omni custode et cura x, 303 volvens vices et lucis et anni xiii, 88 hæc una est omnibus xiii, 166 malorum mobilis et varia xiii, 236 recurrit ad mores mutari nescia damnatos, fixa et xiii, 239 naturæ patriæque de veneno exiguum in aurem stillavit facilem iii, 123 inter munera ponat extremum vitæ spatium x, 359 perio gemimus, cum funus-occurrit xv. 138

Naufragium nullum conferri posse

velis ardentibus xii, 22

Naufragus rogat assem mersa rate, et picta se tempestate tuetur xiv, 301 Navem factura minorem præsidia xii, 56 conscendere vi, 98 mercibus implet xiv, 288 nave de illa petitas ceras, quæ Siculos cantus effugit remige surdo ix, 149 nave una rediit x, 185 navibus altis viii, 106

Naves Rom. et Orientem et Occid. extremum petentes xiv, 278 sq.

Navigatio longingna xiv, 278 sq. Navigio montem ascendit i, 82 Naulum post omnia perdere viii,

Nauseat maritus vi, 433

Nantæ securi gandent vertice raso narrare pericula xii, 82 inter nautas prandet vi, 101 nautis permixtum viii, 174 armatis obstat casa candida vi, 154

Navus Meleager v, 115

Ne pudeat ii, 42 venias, trepidat i, 97

Nebula erroris remota x, 4

Nebulone parente didicit xiv, 9 Necat ferro x, 316 necari nostro arbitrio xiii, 176 necandos in ventre homines conducit vi, 596

Necesse est parere iii, 290

Nectare siccato tergens brachia Vulcanus xiii, 44

Nectit eloquium vocale canoris modis vii, 18 necte coronam postibus vi, 51

Nefanda incude xv, 165 frans xiii,

174 nefandi sacri xv, 116

Nefas unde tantum pastoribus Latiis ii, 127 violare porrum et cæpe xvi 9 jugulare xv, 12 hoc grande et morte piandum olim credebant, si juvenis vetulo non assurrexerat, et si barbato cuicumque puer xiii, 54 summum crede nefas animam præferre pudori, et propter vitam vivendi perdere cansas viii, 83, 84 quid fas atque nefas, taudem incipiunt sentire peraetis criminibus xiii, 238 ad nefas ducit purpura xiv, 188

Negat si natura, facit indignatio versum i, 79 quod turpe iii, 168 quanta voce xiii, 77 quis enim iii, 208 negabit aliquis de ponte ad hæc invitatus xiv, 134 neget ne quis x, 87 negaverit quid ulla udis inguini-

bus x, 321

Negligis campum ii, 132 me ix, 92 neglectum clientem v, 16 neglecta fruticante pilo crura ix, 15

Negotia averte xi, 181 humana

tanto majores ludi xiv, 261

Nemo fuit repente turpissimus ii, 83 malus felix viii, 85 faber vii, 223 tuorum xiv, 59 mathematicus vi, 562 nocens se judice absolvitur xiii, 3 mortalis si sciat xiii, 76 nemo satis credit tantum delinquere, quantum permittas: adeo indulgent sibi latius ipsi xiv, 233

Nemorosa juga iii, 191

Nempe videtur iii, 95 desisti viii, 164 quod omnibus una est natura xiii, 166

Nemus sacri fontis iii, 13 vetustum xv, 152 nemorum umbra iv, 6

Nepotes tuos urtica tetigit, Gradive ii, 128

Nepotis molam versare viii, 67

Neptes Lepidi vi, 265

Neptuni faciem radit xiii, 152 Neptune pater Agai xiii, S1

Nequam vox et blanda vi, 197 Nequeo laudare iii, 42 monstrare vii, 56 nequeunt parere ii, 138

Nequiquam s. Nequidquam effudit retia viii, 205

Nequitiæ nativæ mala xiv, 216
Nero non rapuit loripedem cet. x,
308 Domitius viii, 228 Neronis
noctes medias iv, 137 libido, ineptiæ et scelera i, 62. viii, 211—230
cinædi satiræ iv, 106 Troica, cantus,
colossus viii, 221—230 ejus jussu
tota cohors clausit hortos et obsedit
ædes Longini, Senecæ et Lateranorum x, 15 sq. avunculus vi, 615
Neroni quis tam perditus ut dubitet
Senecam præferre viii, 212 ealvo
cum serviret Roma iv, 38 Neronem

præstare securum valet hæc ætas viii, 170 Nerone propinquo plenum viii, 72 nullo cogente vendunt sua funera viii, 193

Nersia Dea x, 74

Nervus exiguus cum ramice jacet x, 205 nervi longi mensura ix, 34

Nescio quis i, 130 xvi, 30 paulum, nescio quid, superest xi, 48 nescio mentiri iii, 42 omnia fiunt, si nescis, ut cogaris effundere bilem v, 159 nescis, quas Veneres habeat aliena pecunia xiii, 33 nescit quis, pictores ab Iside pasci xii, 28 quis endromidas Tyrias vi, 247 nescit subsistere xiv, 231 quis xv, 1 tot millibus emtus pauperibus miscere puer v, 60 nescierint excudere xv, 168 nescire Latine vi, 188 vinum toto Decembri vii, 97

Nescius mirari xi, 100 mutari xiii,

240

Nestoris hernia incendi possit vi, 326 Nestora totum vivat xii, 128 Cf. Pylius

Neu credas xiv, 203

Ni pudet iii, 321 quod ni essem

Niceteria fert collo iii, 68

Nido salutato crepitat Concordia i, 116 loquaci gaudebit v, 143 nidos ciconia nutrit serpente xiv, 74 jam propria arbore facit vultur xiv, 84

Nidore culinæ captum v, 162

Nigri Manri manus v, 53 nigræ alutæ vii, 192 nigrum crinem flavo abscondente galero vi, 120 nigro cyeno simillima avis vi, 165 carcere xiii, 245 pectine vi, 370 tibicine xv, 49 nigro Maroni hæret fuligo vii, 227 nigra veste senesennt x, 245 fascia et color cæli xiv, 294 offa in facie xvi, 11 nigros efferre maritos i, 72 nigras in gurgite (Stygio) ranas ii, 150 nigra in candida vertunt iii, 30 brachia Vulcani xiii, 45

Nihil laudis agas viii, 75 si horum est iii, 112 illud totum perdidit infelix iii, 209 usque adeo nihil est, quod eet. iii, 84 nihil est actum, (vel acti) nisi frangimus cet. x, 155 nocuit xiii, 227 si est vi, 331 est, quod credere de se non possit, cum laudatur Diis acqua potestas iv, 70 novi ventre frugalius v, 6 invita conjuge donabis, vendes, emes vi, 212 ex nihilo quantus, homuncio, fieres v, 134

Nil crit ulterius i, 147 horum x,

71 salit Arcadico juveni vii, 160 non permittit sibi vi, 457 nisi Cecropides viii, 53 durins in se habet paupertas iii, 152 promittente metale expectes iv, 22 dico xvi, 12 misero profuit, quod figebat ursos iv, 99 actum in montibus vi, 58 ibi majorum respectus viii, 64 faciet mensura longi nervi ix, 34 plus interrogo x, 72 dubinm x, 82 ergo optabunt homines x, 345 nil rhombus, nil dama sapit xi, 121 nil præter nubes adorant xiv, 97 minatur cœli color xiv, 294 enpit xiv, 313

Nili divitis ostia xiii, 27 Nilo tepenti admota Africa x, 149 nolenti surgere xv, 123 Nili incrementa corumque causæ xv, 123 ad Nilum

et Pharon vi. 83

Niliacæ plebis pars i, 26

Nimbo multo stillaret pænula v, 79 post nimbos et fulmina vii, 163 nimbis tollentibns æquor i, 81

Nimboso vere iv, \$7

Nimia impensa xii, 97 cura x, 12 formido xv, 77 plebs xi, 194 nimio stamine x, 252 nimios honores x, 104 gemitus ponamus xiii, 11 nimias opes x, 105

Nimirum summi ducis est ii, 104 belua constat leviori sumtu vii, 78

felix x, 248

Niobe fœcundior scrofa alba, extulit greges natorum ipsumque parentem, dum sibi nobilior Latonæ gente videtur vi, 177

Niphatem issé in populos vi, 409 Nisæ et Cirrhæ dominos vii, 64

Nisi mortuus nemo togam sumit iii, 172 se lustraverit vi, 518 nisi si vi, 250

Nitet ungula mulæ vii, 181 effigies xv, 4 nitent cuncta xii, 91 si-

mulacra xii, 88

Nitidi præconis iii, 157 nitidi et hilares vocantur xi, 176 nitidis rebus maculam hæsuram figentia xiv, 2 nitidos ocellos Cynthiæ vi, 8 nitidas columnas xiv, 60

Nitor habitus ultra vires iii, 180

nullus in tota cute ix, 13

Nivem opposnit natura x, 152

Nivens panis v, 70 nivei cadurci vii, 221 niveam agnam xii, 3 niveos Quirites x, 45

Nobilis infans exprimit mirmillonem vi, 81 equus viii, 60 uobilis mimus haud mira res citharædo Principe viii, 199 collega (Marii) ornatur lauro secunda viii, 253 populus xv, 113 indocti causas solet hic defendere viii, 49 esses viii, 41 nobile fulcrum xi, 95 Nobiles divitesque sibi licere putant, quarturpia sunt pauperibus iv, 13, 14. viii, 181, 182. xi, 174 sq. nobilium atria magna vii, 91 nobilior Latonægente vi, 176

Nobilitas sola atque unica virtus viii, 20 parentum incipit contra te starce, claramque facem præferre pudendis viii, 139 nobilitate comesa i, 34 in s. cum nobilitate olim se-

nectus par prodigio iv, 97

Nocet quid forma casto x, 324 quid hæc xiv, 153 nocuit lioc Lamiarum cæde madenti iv, 154 nocens minus erit boletus vi, 620 nihil xiii, 227 nemo se judice absolvitur xiii, 3 nocentem facit hunc sexum ira vi, 647 nocentes cunctos si punire curant Dii, quando ad me venient xiii, 101 ægri xiii, 234 nocitura toga, nocitura petuntur militia x, 8

Nocturnus adulter viii, 144 nocturnæ amicæiii, 12 nocturnos cucullos vi, 118 nocturna arma parastis viii,

233

Nodosam vitem viii, 247

Nodus et signum de paupere loro (bulla scortea) v, 165 nodos juris solvat viii, 50

Nolo quod dicere viii, 275 qui nolunt occidere quenquam posse volunt x, 96 nolit lana pati hoc vinum v, 24 nollet accusatori dare parten cicutæ xiii, 187 nolnerim te censeri lande tuorum viii, 75 noli vexare, quiescit i, 126 nolenti surgere Nilo xv, 123 nolentem te quærat ix, 113

Nomen cujus dicere non audeo i, 153 erit pardus, leo viii, 36 ad dubium grandi cum codice venit vii, 110 longe ut repetas longeque revolvas viii, 273 dedit scrofa xii, 72 sceleri huic non invenit ipsa natura, et posuit a nullo metallo xiii, 30 nomen vietumque Machara ames vii, 9 laudabile sumit luxuria in Ventidio xi, 22 habentem Beneventani sutonominis invisi ris calicem v, 46 pœna xiii, 248 nominis tantum illi contulit toga viii, 241 alti quædam vi, 385 nomine falso poscas i, 98 præclaro insignis viii, 31 nomina tria tanquam habeas v, 127 alta si te deleciant viii, 132 si quæras x, 219 plebeia fuerunt viii, 255 Seaurerum falso corpore laturos vi,

604 nomina servorum non agnoscit x, 234 Nomina propria sæpe mutata a librariis in appellativa, et hæc in illa vi, 295

Non ego eredam hæc cet. i, 51 nonne libet i, 63 vides, quanto celebretur sportula fumo iii, 249

Nona ætas (mundi) agítur xiii, 28 Nondum habitas i, 114 barbato Jove, nondum paratis jurare Græcis vi, 15, 16

Nortia Dea x, 74

Nosco—novi nihil ventre frugalius v, 6 novit omnia iii, 77 quid toto fiat in orbe, quid Seres agant cet. vi, 402 sq. non subducere frustum capreæ xi, 143 norunt alii, quæ mandat adulter iii, 46 noverunt omnes Indiatque Mauri vi, 337 noverat ille luxuriam imperii veterem iv, 136 noverit ut omnes auctores cet. vii, 231 novisse panis tui colorem v, 75 nosse velint omnes—mercedem solvere nemo vii,157 mores xiii, 159 jura ii, 52 noscenda est mensura sui, spectandaque rebus in summis minimisque xi, 35

Nostrum placabo Jovem xii, 89 nostra ex arborc mensas xi, 117 nostri et parvi Lares ix, 137 ad nostros festino x, 273

Notabilis cunctis vi, 374

Notavi quantum ipse xv, 45 notet quæ Censor ix, 142 notemus præmia nunc alia xvi, 35

Notum est, cur ii, 58 Diis, qualis futura sit uxor x, 353 nota magis nulli domus, quam mihi lucus cet. i, 7 nota arte i, 123 notæ Mauræ quid dicat Tullia vi, 307 per oppida buccæ iii, 35 noti počtæ vii, 3 notos hædos desiderat xi, 153 notior Aufidio mæchus ix, 25 notissimus mæchorum vi, 42 notissima fossa inter cinædos ii, 10 vota cunctis templis x, 23

Novalia tota abcant in ventres xiv,

Noverca secreta vi, 403 Archemori nomen patriamque vii, 234

Novercali Lavino xii, 71 Novicius horret Porthuca tetrum iii, 265 Novitius au rectius scribatur, ut et ædilitius, tribunitius, adventitius, patritius, fictitius cet. iii, 265

Novinm et per Istrum Pacuvium

nulla mora xii, 111

Novus Arpinas ignobilis viii, 237 nova canities iii, 26 novum mustum toties bibit x, 250 nova carne accedente xi, 85 novo orbe aliter vivebant vi, 11 novorum fatorum vii, 189 novissimus exit annulus xi, 42 novissima vasa vi, 356

Nox—noctis pericula iii, 268 mediæ hora vii, 222 noctem patitur lugentis amicum Pelidæ iii, 279 per mediam occurrere v, 54 nocte ac luce xv, 43 nocte dieque iii, 105. xiii, 198 pro prima quod datur vi, 204 nocte media xi, 112 de media excitat xiv, 190 minima contentos Britannos ii, 161 præterita cum quo cænavit x, 235 brevem soporem si forte cura indulsit xiii, 217 noctu non litigat pusio vi, 35, 605 noctes Neronis jam medias iv, 137 noctibus mereri testamenta i, 38

Nubem ad sonoram Pygmæus currit xiii, 167 nube ma densæ cælum abscondere tenebræ xii, 19 nubes et fulgura occurrunt xiv, 292 super nubes nulla convivia Cælicolarum xiii, 42 præter nubes et cæli numen ziii densætesis occurrent.

nil adorant xiv, 97

Nubilis Iphigenia xii, 118

Nnbit amicus ii, 134 nupsit avaro locuples vi, 141 saga vi, 591 nube tu atque tace ii, 61 nubere cui Cæsaris uxor destinat x, 330 vult non nisi legitime x, 338 nubentibus (viris) ingens tormentum hæret, quod nequeunt parere ii, 137 nupta nova jacuit gremio mariti ii, 120 Senatori comitata est Hippia Ludium ad Pharon vi, 82 nuptæ hoc spectent juxta recubante marito xi, 201 nuptæ mores improbi vi, 270 ad nuptam ferre, quæ mittit adulter iii, 45

Nudns agas ii, 71 quis tam v, 163 venator Albana arena iv, 100 nuda humeros nudisque mamillis vi, 491 manns savit xv, 54 nuda humero vi, 491 signa iii, 216 constitit vi, 122 mamma tenere venabula i, 23 nudi Cynici dolia xiv, 308 mariti spoliis gandere vi, 232 mudam effigiem Dei xi, 106 nudum et frusta rogantem nemo juvabit cibo et tecto iii, 210 nudum vultum erigit viii, 205 te quamvis viderit Virro ix, 35 nudum mancipium stans fornice xi, 170 nudo latere lecti xi, 96 digito mendicat xi, 43 remige iv, 49 talo quos traducit Gallia vii, 16 nudis calcibus premere anguem i, 43

Nugas has non capit hamilis domus xi, 169 nugis his si dedisset tempora iv, 150

Nullus parasitus erit i, 139 non vicus habebit vi, 656 labor magni sceleris xiv, 224 nullum ergo meritum est ix, 82 nullo cogente Nerone viii, 193 nulla non arte petitus x, 110 nulli vendimus suffragia x, 77 nullos habuere tune parentes vi, 13

Numa ubi nocturnæ constituebat amicæ iii, 12 Numæ simpuvium vi, 343 justi ac religiosi iii, 138 Numæ more cædit juvencum viii, 136 mense vi, 153

Numantinos ante si luditur alea

pernox viii, 11

Numen propr. Dei voluntas ejusque indicium, monitum, oraculum xii, 73 aquæ præstantins iii, 19 nullum habes, Fortuna, si sit prudentia x, 365. xiv, 315 exorabile experiar xiii, 102 esse aliquod templis aræque quis putat xiii, 37 coli adorant Judæi xiv, 97 numinis Idæi hospes iii, 138 mens quæ esset xiii, 202 violati aras xiii, 219 numine ab infesto morbum credunt immissum xiii, 231 numina ruris laudant hoc, quorum ope et auxilio gratæ post munus aristæ contingunt homini veteris fastidia quercus xiv, 182 quid majus dare possunt vi, 568 vicinorum odit uterque locus xv, 36 nascuntur in hortis xv, 11 numinibus malignis vota exaudita x, 111 pancis conten-ta olim sidera xiii, 48 ipsis expendere permittes, quid conveniat nobis x, 347

Numerare præmia militiæ xvi, 1 triumphos in dote vi, 169 gemmas v, 41 genus a Pico viii, 131 numera sestertia quinque omnibus in rebus, numerentur deinde labores ix, 41 numerantur pectine chordæ vi, 382 numerata fila porri xiv, 133

Numerosa classis vii, 151 tabu

lata x, 105

Numerus illos defendit ii, 46 ingens rerum vii, 102 numerus bonorum vix est totidem, quot eet. xiii, 26 maritorum sic crescit vi, 229 si numerum, si tres implevero ix, 90 de numero Lamiarum quædam vi, 385 numeros omnes implet vi, 219 numeris Thrasylli revocata vi, 576

Numidarum columnis vii, 182

Numidas ursos iv, 100

Numitor infelix non habet, quod

mittat amico vii, 74 et Capito, piratæ Cilicum viii, 93

Nummus rectene scribatur an numus i, 48 nummus velut redivivus pullulet exhansta arca vi, 364 nummi amor crescit, quantum ipsa pecu-nia crescit xiv, 139 ponendi ad vigilem Castora xiv, 260 nummi planguntur majore domus gemitu, quam funera xiii, 131 quantum quisque sua nummorum servat in arca, tantum habet et fidei iii, 143 nummorum aras nullas ereximus i, 114 acervus viii, 101 nummos raptura Celæno viii, 130 partos gladio vel pyxide xiii, 25 ducentos nunc nemo dederit Ciceroni vii, 140 cum dederit Servilia x, 319 cæcus teneam, quos abnego xiii, 94 sumtos non reddere xvi, 40 o nummi, vobis hunc præstat honorem v, 136 non propter nummos vi, 646 nummis salvis quid infamia i, 48 quadringentis condire fictile xi, 19

Numquid nos agimus ii, 51 præ-

stem xi, 56

Nunquamne reponam i, 1 nunquam his opibus cara est annona veneni ix, 100 ego hæc mandavi xiv, 224

Nuntiet quot horas puer x, 216

Nuper venerat i, 111

Nuptiæ non fiebant sine auspicio x, 336 nuptiarum die postes et janua coronabantur vi, 52 et nupturæ flammeo velabantur x, 330

Nuptiales tabulæ x, 336

Nursia s. Nurtia (al. Nurscia) si Tusco favisset Sejano x, 74

Nurus avaræ corruptor i, 77 nurum jam crede elatam xiv, 220

Nusquam minor jactura clientis iii, 125 pons v, 8

Nutant alte plaustra iii, 256 urbes vi, 411 vulnere xv, 156 nutantia sacra ferens arcano loro ii, 125

Nutricis labores vi, 593 nutricem, comites cet. conducit Ogulnia, ut spectet ludos vi, 354 nutricem Anchisæ dicat vii, 234 nutricum lacte non alendi infantes vi, 9

Nutricula causidicorum Africa vii,

148

Nutrit serpente ciconia pullos xiv, 75 nutritus in illa ripa iii, 117 bacca Sabina iii, 86 finitima in herba xii, 12

Nutu, non sermone dignatur ali-

quem superbus iii, 185

Nux-nucem annosam dejecerat Eurus xi, 119 nuces minimas v, 144

Nympha, ut virgo et puella, quæ in flore ætatis est, etsi jam nupta ix, 74

Nysæ Cirrhæque dominis vii, 64

0

O proceres, censore opus est an haruspice nobis ii, 121 quantus ardor vi, 317 fortunatam natam me consule Romam x, 122 vanissime xiv, 211 qualis facies x, 157 gloria x, 159

Ob reditum xii, 15

Obducta fronte tristis mihi occurris ix, 2

Obit magnus civis vi, 559

Obiter leget, aut scribet, vel dormiet intus iii, 241 faciem linit, et verberat vi, 481

Oblectant an magis animum cet.

xiv, 265

Obliquo ferro lanam deducere vii, 224 obliqua acu producit supercilium ii, 94 obliquas cum tibicine chordas iii, 64

Oblita modi pagina vii, 100

Oblivio rerum magna vi, 613 longa coitus x, 204

Obrepit non intellecta senectus ix,

129

Obruit patriam gloria x, 142 obrutus premetur fluctu xiv, 297 obruta jacet vetus Thebe xv, 6

Obscœna pecunia vi, 298 obscœno minori vi, 513 obscœnis tristibus ii,

9 vocibus fruatur xi, 172

Obscuri dentes vi, 145 obscuris genis turpis vi, 131 obscurior Mauro Indus xi, 125

Obsequere imperio x, 343

Observet ungues v, 41 sabbata vi, 159 manus oculosque vii, 241 observandis diebus vi, 536

Obses venerat ii, 166

Obsidet ædes cohors x, 17 Obsidionis longæ egestas xv, 96

Obsistat tibi peccaturo filius infans xiv, 49

Óbsonia, v. Opsonia

Obstat virtutibus res angusta iii, 164 casa candida nantis armatis vi, 154 jam nune (pater) et vota moratur (filii) xiv, 250 intranti turba iv, 62 nobis properantibus unda prior iii, 213 obstabit nec pudor iii, 60 labentibus villicus iii, 194 obstet tibi peccaturo tilius infans xiv, 49 obstante hac nihil vendes vi, 213 obstantibus nunquam animo pretiis xi, 15

Obstricta cervice in jus trahere dominum x, 88

Obtritum cadaver iii, 260

Obvius currit viii, 159 mi fuit x, 83 obvia cuicumque est vi, 412

Occasio quantulacumque est, sufficit iræ xiii, 183 rapienda xv, 39 Occidit Stoicus Baream iii, 116

Occidit Stoicus Barcam iii, 116 miseros crambe repetita magistros vii, 154 occidat donec lux xiii, 158 occiderit quot ægros Themison uno anctumno x, 221 occidere Galbam ii, 104 quemlibet populariter verso pollice iii, 37 privignum jam fas est vi, 628 qui nolunt quemquam, posse volunt x, 96

Occulius ganeo xi, 58 occulti facti conscia vi, 271 fati miranda potentia vii, 200 occultum flagellum quatiente animo tortore xiii, 195 occulta spolia viii, 107 crimina ad Patres produxit servus viii, 266 teges ix, 101 occultis viribus fons adjuvat xii, 42 arstuat animus iii, 50

Occurrit matrona potens i, 69 funus xv, 139 tristis ix, 2 vatibus i, 18 occurrunt nubes et fulgura xiv, 292 pelago medio brachia xii, 77 occurrent multæ tibi Belides vi, 655 occurrere cui noctu nois v, 54 hesternæ cænæ ix 44

Occursum amici trepidabit viii, 152 occursu gravis vi, 418 occursus illius vitare memento vi, 572 ad omnes hominum materiam risus invenit

x, 48

Oceani monstra xiv, 283 in fluctu qualis testudo nataret xi, 94 oceani s, oceano ab littore venientibus Gallis xi, 113 Oceanum glacialem ii, 2 oceano Mauro x, 148

Ocelli angulus frictus prurit vi, 578 semper stillantis malum vi, 109 ocellos nitidos turbavit exstinctus

passer vi, 8

Ocreas (gladiatorias) veudente puella (uxore), cruris sinistri dimidium tegimen vi, 256—258

Octava ab (hora) bibit i, 49

Octavius quantum tituli Thessaliæ campis abstulit gladio viii, 212

Octo mariti finut vi, 229 servi tibi vii, 142

Octogesimus et sextus annus vi,

192 octogesima solstitia iv, 92

Oculum medico nil promittente relictum xvi, 12 oculo uno contenta vi, 54 oculi fiant minores vi, 115 oculorum sanguine plenos pugnos xv, 58 oculus trementes attollens pingit ii, 95 intendunt sidera testes viii, 150 claudentem gallinam xii, si flectas majora ad crimina xiii, 144 in fine trementes vii, 211 bos ille perdidit, et luscis invidet x, 228 vexare humore coacto xiii, 133 oculis unde ille suffecerit humor, mirandum est x, 32 atque auribus concepta urina movetur xi, 168 venientis amici atria displiceant xiv, 65 opertis bilem substringit vi, 433 Messalinæ exstinguendus (Silius) x, 333

Ocyus illud extorquebis vi, 53 exi vi, 148 hnc afferte fustes vi, 416 posce vii, 24 Archigenen quære xiv,

252

Odi hancego vi, 451 odit amicos conjugis vi, 510 Terpsichoren senectus vii, 35 et ardet ix, 96 damnatos x, 73 uterque locus nunina vicinorum xv, 37 odimus tunc ignem iii, 214 oderat Ille proceres iv, 73 ut non oderit illam septenis horis in diem vi, 183

Odium immortale xv, 34 jejnnum xv, 51 odio stimulos pudor admovet

x, 329

Odor lucri bonus est ex re qualibet xiv, 201 odoris recentis mala xi, 74 odorem lupanaris tulit ad pulvinar vi, 132 odore solo (pomorum) pascaris v, 150

Enophorum totum sitiens vi, 426

vendas vii, 11

Estro percussus, Bellona, tuo divinat, ut fanaticus iv, 123

Ofellæ exignæ frustis xi, 144

Offam nigram in facie tumidis livoribus xvi, 11 offas patruo similes effunderet ii, 33 coctæ siliginis vi, 472

Offendere tot caligatos xvi, 24 obsceno sensu dicitur vi, 124

Offensæ veteris reus atque tacen-

dæ iv, 105

Officium mihi peragendum ii, 132 quod aut meritum hie pauperis iii, 126 si vocat, turba cedente vehetur dives iii, 239 vatis peragentibus Dis xi, 114 officii quæ causa? nubit amicus ii, 134 officio labente vi,

203 officia civilia vii, 107 præcedentia agminis longi x, 45 officiorum veterum mercedem solidam capis y, 13

Ogulnia conducit vestem vi, 352

Ohe dixit Horatins vii, 62

Olei plus petit hie labor vii, 99 oleo Venatrano ipse perfundit piscem; at hic, qui pallidus affertur misero tihi caulis, olebit laternam; illud enim vestris datur alveolis, quod canna Micipsarum prora subvexit acuta, propter quod Romæ cum Bocchare nemo lavatur, quod tutos etiam facit a serpentibus Afros v, 86 sq.

Olet pelvis Falernum s. Falerno vi, 431 - laternam oleum v, 87 - olentis

sacci xiv, 269

Olfecisse lucernas vii, 225

Olida præsepia viii, 157 olido for-

nice xi, 170

Olim debucrant migrasse iii, 163 dices xiv, 225 prodigio par est cum nobilitate senectus iv, 96 contemserat famam vi, 90 quid moneatis veteres amici vi, 346 domestica febris ix, 17 dabat qui fasces — nunc eet. x, 79

Oliva densa canet mons xiv, 115

olivæ Pisææ ramus xiii, 99

Ollæ grandes fumabant pultibus xiv, 171

Óluscula ponebat focis xi, 79

Olynthi emtor xii, 47

Ombos et Tentyra ardet adluc immortale odium, quoniam diversa colunt numina xv, 35 sq.

Omen ingens triumphi habes iv,

125

Omenta alba porci xiii, 118

Omnis arbor iii, 15 pergula xi, 136 omne legati ix, 88 omni damno membrorum major dementia x, 232 ab omni quærit x, 253 omni custode et cura potentior natura x, 303 arte libidinis xi, 172 Sabina intactior vi, 163 omnia novit iii, 77 Romæ cum pretio iii, 183 nunc contra ix, 12 omnia qui dabat olim x, 79 vidit eversa x, 266 tune, quibus invidas xi, 110 hæc eadem facere xi, 176 funt talia xii, 22 omnibus in rebus numera quinque sestertia ix, 42

Onerosa pallia vi, 236

Onus jactura merget te xiii, 8

Opaci Tagi iii, 54

Operæ pretium est, s. operæ est cognoscere vi, 474 pretium grande faciat xii, 127 pretium grande est, ut possis xiv, 281 pretium inde mihi nullum ix, 28 operas s. operam dedit pectiue vi, 383

Operatur janua festa lucernis xii,

92 -

Operit quos glacies iv, 42 operitur festa janua lucernis xii, 92 operto horto cum nemo viveret vi, 18 opertis oculis bilem substringit vi, 433

Opici mures iii, 207 Opicæ amicæ vi, 455

Opimam animam exhalasset x, 281 Opobalsama quæ tibi spirant collo

Oportet habere xiv, 207

Oppia est sive Catulla x, 322

Oppida per cuncta viii, 129 tota canem venerantur, nemo Dianam

xv, 8

Opponunt te moribus tempora ii, 39 opposuit natura Alpemque nivesque x, 152 opponere quod famæ possis ix, 86 apposito gutto tegit inguina xi, 158 oppositis lancibus perituram arcessere summam xi, 18

Oppressa secura senectus Princi-

pis x, 75

Ops — ope et auxilio xiv, 183 open conferret nullam xii, 33 opes ut crescant x, 24 nimias poscebat x, 105 fregit xiv, 93 miratur xiv, 120 opibus provocet unus patricios i, 24 in magnis plumaque paterna vi, 88 magnis dormitur in urbe iii, 235 consumtis viii, 185 his nunquam cara est annona veneni ix, 100

Opsonia admissa spectant Patres

iv, 64 rancidula xi, 134

Optas hoc solum pallidus x, 189 optat populus duas tantum res auxius, panem et Circenses x, 80 ornari vi, nimios honores x, 104 487 mater formam pueris cet. x, 289 optabunt ergo nil homines? si consilium vis, permittes expendere numinibus cet. x, 346 sq. locupletem podagram pauperes xiii, 96 optes ergo, votumque feras miserabile cet. iii, 276 eloquium ac famam Ciceronis incipit optare, et totis Quinquatribus optat x, 115 optantibus ipsis evertere domos Di x, 7 optari faciem vetat Lucretia x, 293 optata toties gloria x, 187 ionitrua v, 117 optandus maritus vi, 211 optandum quid confert purpura major (al. majus) i, 107 quid foret, ignorasse fateris Sejanum x, 103 optandas febres provida Campania dederat Pompeio x, 284

Optimus, v. Bonus

Opus magnæ mentis vii, 66 opera hæc Principis viii, 224 operum lex vii, 102

Opus non est abortivo vi, 368 est censore, an haruspice nobis ii, 121 est clamore, ut sentiat auris x, 215

Oracula cessant Delphis vi, 555

Orator uterque periit eloquio x, 118 vehemens xi, 34 maximus vii, 193

Orbis totus nunc habet Athenas Graias et nostras xv, 110 unus non sufficit Pellæo juveni x, 168 diversis partibus iv, 148 orbem cum semianimum laccraret Flavius ultimus iv, 37 Lacedæmonium pytismate lubricat xi, 173 totum sibi poseit xiv, peregit jam salutatrix turba v, 21 victum ulciseitur luxuria vi, 293 spatiosum colligat muro testa iv, 132 tantum coronæ magnæ x, 40 in orbem volvit comas vi, 496 orbe novo aliter vivebant cœloque recenti homines vi, 11 toto secunda facies x, 63 Assyrio ii, 108 orbes latos sustinet chur xi, 122 orbibus de tot pulchris et latis et tam antiquis una comedunt patrimonia mensa i, 137

Orbita culpæ monstrata trahit xiv,

37

Orbus — orbi divitis testamentum iv, 19. vi, 548 orba tigride pejor vi, 270 orbi, Paccius et Gallita, sentire calorem si cœpere cet. xii, 99 orborum lautissimus iii, 221 orbis dudum vigilantibus iii, 129

Orcadas modo captas ii, 162

Orchestra posita est vii, 47 orchestram similem videbis et populum iii, 178

Ordo comitum longissimus iii, 284 ordinis in parte extrema sedentes vii, 44 ordine pulchro rerum distinguitur dies i, 127 ordinibus tot premit caput vi, 502 ordinibus bis septem quam summam dignatur lex Othonis xiv, 321

Orestes scriptus i, 6 nunquam cantavit in scena viii, 220 matrem occidit Deis auctoribus et ut cædem patris ulcisceretur viii, 215 sq. sororis in manibus Eumenidum vultu terretur et igni xiv, 285

Orexis surgit hine xi, 127 orexim

rabidam facturus vi, 428

Organa semper in manibus vi, \$80

Orgia talia coluerunt Baptæ secre-

ta tæda ii, 91

Origo malæ mentis penes te xiv, 226 originis hujus gandia longa feras viii, 46

Ornamentum abaci iii, 204 orna-

menta vetera deorum iii, 218

Ornate focos xii, 85 ornatur lauro collega viii, 253 ornata macellis nullis fercula xi, 64 janua et postes lauro vi, 79 fores vi, 227

Ornatum omnem corporis exuet x,

321

Ornos quantas jaculetur Monychus

i, 11

Oro, quid dicam ix, 67 oro, parumper attendas x, 250 orandum est, nt sit mens sana in corpore sano x, 356

Orontes Syrus iii, 62 Ortu luciferi viii, 12 Oryx Gætulus xi, 140

Os — oris artificis halitus x, 238 ore porrigat trientem iii, 267 pleno turget sacculus xiv, 138 pleno volat x, 232 uno conclamant vii, 167 in tno semper illa sententia versetur xiv, 205 ora stulta porrigat maritali capistro vi, 43 incerta manantia fletu xv, 137 super ora ingenti curret Liburno iii, 240 ora siccæ lucernæ lambentibus canibus viii, 35

Os — ossa exucta medullis viii, 90 hiantia ruptis genis xv, 58 corrosa xv, 80 præter ossa majorum rapitur

carpento viii, 146

Osci, Opsci, Opici iii, 207

Oscula quarum non metuat pater vi, 51 mollia (eunuchorum) vi, 367 jactare iii, 106 blanda jactare rhedæ iv, 118 ad oscula consurgit erecta planta vi, 507

Osiris corruptus popano vi, 541 Osiri invento quod clamat populus

viii, 29

Ossea manubria cultellorum xi, 134

manus nigri Manri v, 53

Ostendis si unllum tam detestabile factum xiii, 127 ostendit maribus puellas Pyrrha i, 84 tunm ventrem, Britannice vi, 124 ostendas melius, cogitur cet. xiii, 215 nitidas columnas xiv, 60 ostendens vacnam sellam i, 121 perituro hosti effigiem Martis xi, 107 læta Clitumni pascua sanguis xii, 13 Prætori excussos dentes xvi, 10 non una cicatrix consuto vulnere crassum linum iii, 151 longum aurum nudis

cervicibus vi, 589 pictos vultus viii, 2 medium ungnem Fortunæ x, 53 frons lecti caput aselli xi, 97 ostenditur tibi nullus quadrans vii, 9

Ostia Ponti iv, 43 Nili xiii, 27 ad Ostia et Baias currunt xi, 49 Ostia mitte viii, 171 Ostiae portus xii, 75

Ostia junge ix, 105

Ostiensis portus descriptio xii, 75

ostrea Circea, Lucrina, Rutupina iv, 140 Gaurana centum cenet viii, 55 grandia mordet vi, 302 ad os-

trea et Baias current xi, 49

Otho occidit Galbam et necem sibi conscivit ii, 104 Othonis pathici gestamen speculum ii, 99 Othonis lex theatralis quam dignatur summam bis septem ordinibus iii, 155. xiv, 321 Othoni vano, qui nos distinxit, sic libitum iii, 159 formidatus civis vi, 559

Otia magna cœli vi, 394 Ovanti patriæ viii, 28 Ovem Canusinam vi, 150

Oves conductas custodit in agro i,

Ovili antiquo proxima vi, 529

Ovo dimidio constrictus s. constructus cammarus v, 84 quam primum rupto gustaverat prædam progenies xiv, 85 ova reddunt columbæ iii, 202 grandia tortoque calentia fæno adsunt ipsis cum matribus xi, 71 ovis infelicibus nos viles pulli nati, tu gallinæ filius albæ xiii, 142 centum se lustraverit vi, 518 Ovis et inchoata cæna, et constructa coronataque fercula relique v, 84

P

Paccius (Orphitus) xii, 99 Pacci Alcitheon vii, 12

Pactam tibi junctamque vi, 200 Pactolus arena rutila volvit aurum et Tagus xiv, 299

Pactum, conventum et sponsalia vi,

Pacuvius Hister, heredipeta famosus ii, 58. xii, 111 sq. 115-130

Paran, parce, Amphion clamat; sed Paran contrahit arcum vi, 172 sq.

Pædæmate, v. Pitismate

Pæne perit vi, 563 nuda cathedra i, 65 Pænula stillaret nimbo v, 79

Paganum contra citius possis falsum producere testem, quam contra fortunam armati xvi, 33

Pagina millesima surgit vii, 100 longa atque insignis honorum x, 58

Pago toto si me laudet vicinia xiv,

Palæmon doctus vii, 215, 219 Palæmonis artem vi, 452

Palam fient ista ii, 136

Palatii spolium affectare campo Bebriaci ii, 106 magni scurra iv, 31 palatia secreta Matris advectæ ix, 23

Palatino cubili præferre tegetem

vi, 117

Palato in solo quibus vivendi causa xi, 11 torpente non eadem vini atque cibi gaudia x, 203

Palfurio si quid credimus et Armil-

lato iv, 53

Pali vulnera, quem cavat assiduis sudibus scutoque lacessit vi, 247 ad palum gemat uxor Asyli vi, 267

Palla scissa x, 262

Palladium ex incendio ædis Vestæ servavit Metellus iii, 139

Pallante et Licinis plus possideo

i, 109

Pallet sic (adulter coitn) ut nudis pressit qui calcibus anguem i, 43 aperta agna vi, 392 feneris auctor xi, 48 pallere tune utile multis vii, 97 ad omnia fulgura xiii, 223 morbo utroque ii, 50 pallentis personæ hiatum iii, 175

Pallia onerosa jactat vi, 236

Palliatæ fabulæ i, 3

Pallidulus Brutidius x, 82

Pallidus caulis v, 87 Ajax surgis vii, 115 optas x, 189 pallida labra x, 229

Palliolo nullo cultam iii, 95

Pallor misera magnæque amicitiæ in facie corum sedebat iv, 75 pallo-

rem ac maciem xv, 101

Palma plurima fervet equo viii, 58 palmæ umbrosæ vicina Tentyra xv, 76 virides, scalarum gloria, ut tibi lasso figantur vii, 118 palmam æquat virtus natalibus vi, 323 dubiam facientia xi, 179

Palma plana faciem contundere xlli, 128 palmas præbere Luperco ii, 112 palma virides, scalarum gloria, signum victoria vii, 118 palma umbrosa vicina Tentyra xv, 76

Palmes stratus humi viduas desi-

derat ulmos viii, 78

Palpat eum munere i, 35 palpetur quamvis tota nocte nervus x, 206

Palphurio et Armillato iv, 53 Palpitet super ilfam iii, 134 Paludatis ducibus vi, 400

Palus Pomptina iii, 307 paludes Minturnarum x, 276

Pampæ (excurs. ad loc.) vicus vicinus Tentyris xv, 76

Pana et Circenses optat populus x,

Pandit ubi Tabraca umbriferos saltus x, 194 pande totos sinus i, 150 panditur ultra gremium xiv, 327

Panis tener et niveus mollique siligine factus v, 70 frangendus gingiva x, 200 mendicatus x, 277 frusta non omnia carulei mucida consumere sustinet xiv, 128 panem vix fractum, solidæ jam mucida frusta farinæ, quæ genuinum agitent, non admittentia morsum v, 68 Panem et Circenses optat populus x, 81 panem (lacte asinino madidum) et pressum in faciem digitis extendere ii, 107 quæramns aratro xiv, 181 quanto murmure porrexit alius v, 67 pane parato, intacto et stricto v, 169 multo tumet facies vi, 162

Panni viridis eventum xi, 196 velantes inguina xiv, 300 panno in tenni rara facundia vii, 145 pannis tuis circumspice præconem viii, 96

Panniculus bombycinus vi, 260

Pannosus ædilis x, 102

Pansa cum eripiat, quidquid tibi Natta reliquit viii, 95

Papas timidus prægustet pocula vi,

Papillis auratis vi, 122

Pappas timidus vi, 633

Papyro multa damnosa crescit pagina vii, 101 Pharia s. patria suc-

cinetus Crispinus iv, 24

Par ingenium materiæ i, 151 anseribus altilis v, 114 erimen Agamemononidæ viii, 215 vellus dabitur pugnanti Gorgone Maura xii, 4 adeo prima laungo sacræ senectæ xiii, 59 clamor xv, 53 virtute atque fide xv, 113 rebus lætis mensura malorum x, 98 prodigio senectus in nobilitate iv, 97 pares non sumus iii, 104 paribus libris æquantem sestertia iv, 16 elementis constare corpora xiv, 17

Parapside multa magnaque cœnat

iii, 142

Paras conventum et pactum et

sponsalia vi. 26 victum mercede xiv, 273 si quid turpe xiv, 48 parant tabernæ quinque quadringenta i, 106 arma et flammas domibus templisque viii, 233 parat sibi secretum mimum Fortuna vi, 608 aconita pueris suis vi, 639 ire viii, 130 numerosa tabulata turris x, 105 paret quis hæc cadem, refert xi, 21 mutare tabulas xiv, 55 alta culmina villarum xiv, 88, 140 quod vendere possit xiv, 200 supplicia his xv, 129 para exempla hæc felicibus ix, 135 paratur optima domus Soræ iii, 224 arenæ vi, 251 paretur testa iv, 131 paratus laudare iii, 106 pretio majore v, 56 parato pane v, 169 flammeolo x, 333 parata jugum ferre cervice vi, 207 esse xv, 102 vexare xiii, 108 servire xii, 106 donare ix, 49 præstare usuram ix, 7 dietare locos Celso vi, 245 foliata mæchis vi, 465 parati digredimur xvi, 46 paratis in statione sua lacrymis vi, 273 nondum jurare Græcis per caput alterius vi, 16 paranda lodice vii, 66 non una simia ejus supplicio viii, 213

Parasitus infans v, 141 jam nullus erit i, 139 parasiti pernoctantis cantus xiv, 46 ejus vestis iii, 67 parasiti ignominiose tractantur a divitibus

v, 1 sqq.

Paratu lauto cœnare xiv, 13

Parcæ lilares et staminis albi lanificæ meliora pensa ducunt benigna manu xii, 65 Cf. ad iii, 27. ix, 135

Parcit cognatis maculis similis fera xv, 159 parce, precor, Pæan vi, 172 et messoribas istis viii, 117 parcere chartæ i, 18 lateri vi, 37 amanti vi, 208 impensæ v, 156 tunicis xiv, 287 parcetur nec tibi misero xiv, 246 parcendum est teneris xiv, 215

Parcius ære minuto implet manum

VI, 546

Parens homo xiv, 112 paream adhuc Minervam colit uno asse x, 116 Pardus, tigris, lea, nomen erit canibus viii, 36 sublimis magno hiatu xi,

193

Parentis saucti loco esse præceptorem voluere majores vii, 209 partiam monstrare nemo queat viii, 45 ante statuam triumphalem viii, 143 jura habes ix, 87 unde tibi frontem libertatemque xiv, 56 parenti Terræviii, 257 parentes miseros trepidosque habet tilius egregii corporis x, 296 nullos tunc habuere vi, 13 ip-

sos tentare x, 305 ipsi plurima fama digna sinistra — monstrant pueris traduntque xiv, 3 parentum ipsorum nobilitas stare contra te incipit claramque facem præferre pudendis viii, 138

Parere necesse est iii, 290 imperiis xiv, 331 elienti indignatur v, 61 ni velis, pereundum erit x, 339 Hannibali solebant elephanti xii, 107

Pariat Mycale v, 141 peperit languorem cibus iii, 233 illa quæ peperit vi, 633 parere quod nequeunt, tormentum ii, 138 partam adhue uno asse colit Minervam x, 116 partos gladio vel pyxide nummos xiii, 25 parta malis tantis servantur eura majore xiv, 303 quæ sunt labore militiæ xvi, 52

Paridi Agaven vendat vii, 87 Paridem Indosque reliquit vi, 87

Paris coperat adificare carinas x,

264

Pariter feriunt iii, 298 fugere vi, 20 repetitus clamor vi, 328 summis minimisque vi, 349 ibit vi, 576 finxerunt librarius, carptores cet. ix, 109 utero gibboque tumentem x, 309

Parma qui et galea tegitur v, 154 Paropside quam multa magnaque

cœnat ili, 142

Parrhasii tabulis viii, 102

Parricidarum pæna viii, 213, 214.

xiii, 155, 156

Pars Niliacæ plebis i, 26 magna Italiæ iii, 171 altera andet cet. xv, 73 exigua cœnæ iv, 29 hæc Ægypti -illa cet. xv, 3 tegetis dimidia brevior v, 8 ultima vulgi viii, 44 dira xii, 26 optima sensus nostri xv, pessima mali servi lingua ix, maxima rerum utilium xii, 52 partis relictæ non parva mensura erat xiv, 93 alterins (sensus) dammum x, partem aliquam belli ferentes (elephanti) xii, 110 ullam vitæ non attigit xiv, 106 cientæ xiii, 186 parte in diversa xiii, 136 in extrema sedentes vii, 43 lacerti xiv, 131 magna sui urbs tenui tibicine fulta iii, 194 alia vii, 114, 182 in læva mamillæ nil salit vii, 159 qua parte theatri sedeat x, 213 in parte sacri Senatus esse xi, 29 parte anni servatæ uvæ xi, 72 in parte prædarum reperta pocula xi, 101 qua mundi xii, 48 de summa codi raptum ignem xv, 85 partes inde cadant ex fædere pragmaticorum vii, 123 ad partes

est mihi sæpe vocandus iv, 2 partibus illis, quas sinus abscondit, etiam fatum est ix, 32 diversis orbis iv, 148

Partheniæ lances xii, 44

Parthenio factas lances xii, 44 Partho regi instantem cometem vi,

407

Participem secreti honesti te fecit

Particulam minimam exiguamque malorum xiii, 14 in particulas et frusta sectum xv, 79

Partitur, gentis vitio, nunquam

amicum, solus habet iii, 121

Partus discrimen subeunt vi, 592 equæ tanti vi, 626 partum uxoris petimus x, 252 partu retinere maritos ii, 138

Parum est produxisse xv, 166 Parumper obstitit iv, 62 attendas x, 250

Parvulus cantharus iii, 204 Æneas Inserit aula v, 138 parvula dormisset

cunis vi, 89 vela xv, 127

Parvus grex viii, 109 parva sportula i, 96 quædam, sed non toleranda maritis vi, 184 tecta vi, 288 Seriplius vi, 564. x, 170 in cella carmina sublimia facis vii, 28 simulaera xii, mensura relictæ partis xiv, 93 parvi lateris spatium vi, 504 Lares ix, 137 parvo horto xi, 78 fritillo xiv, 5 parvos hæredes xii, 94 parvas domos cum frigida præberet spelunca vi, 2 parvis lectis xi, 96 in armis Pygmæus bellator currit xiii, 168 in hortis Epicuri xiv, 319 nor res hodie est iii, 23 nusquam est jactura clientis iii, 125 censu gener iii, 160 lectus Codri Procula iii, 203 rhombus iv, 41 post est vi, 504 admiratio vi, 646 non Rubrenus antiquo cothurno vii, 72 illo hospes xi, 61 extat sacrilegus xiii, 150 fides patriæ meritis xiv, 165 igne rogi infans xv, 140 minoris res nulla constabit patri, quam filius vii, 187 emi fortasse potuit piscator quam piscis 1v, 25 minori obsceno vi, 513 dere Atlanta urgebant xiii, 48 minorcin Vestam iv, 61 humeros Corvinum viii, 4 navem factura xii, 56 minores Senonum viii, 234 eadem cupient facientque i, 148 oculi fiant vi, 145 atate atque arte censebunt vi, 499 minora vasa frangere x, 101 minoribus Pauli s. Paulis ii, 146 præcepta hæc veteres xiv, 189 minimus sanguis in corpore jam gelido x, 217. xiii, 179 minima nocte contentos Britannos ii, 161 est jactura famæ apud molles cathedras vi, 91 minimum dormitur in lecto vi, 269 libidine peccant vi, 135 haud illud erit horum xvi, 8 minimam levium, exiguamque malorum particulam xiii, 13 minimo a poëta et summo eadem expectes i, 14 discrimine non refert v, 123 minimas nuces v, 144 sordes ediscere xiv, 124 minimis pariter summisque eadem libido vi, 349 in rebus summisque spectanda est mensura sui xi, 36

Pascit quot servos iii, 141 pascunt pulpita vatem vii, 93 pascentis se vulturis xiv, 80 pascitur venter inguine ix, 136 pascaris quorum odore solo v, 150 pasci pictores ab Iside quis nescit xii, 28 agro Turni xii, 105 pascendum multa carne leonem vii, 76 pascendi ambo pueri ix,

67

Pascua intra tua lassos milvos ix,

55 læta Clitumni xii, 13

Passer (salax) die, cui tot prædia servas ix, 54 extinctus turbavit ocellos Cynthiæ vi, 8

Passum pingue antiquæ de littore

Cretæ xiv, 271

Pastor fuit primus majorum tuorum, aut illud, quod dicere nolo viii, 275 pastoris duri est hic filius xi, 151 pastores et oves poscit maritum vi, 150 pastoribus Latiis unde nefas tantum ii, 127

Patella exigua feralis cœna ponitur v, 85 patellæ fiunt ex facie Sejani x, 64 patellas lavat iii, 261 fragiles

de monte Vaticano vi, 344

Pater Urbis ii, 126 non timeat oscula earum vi, 51 fiat de uxore citharædus vi. 77 Jane, respondes his vi, 394 Æthiopis fortasse esses vi, 600 ut toties illum audiat vii, 166 ipsius cœtus vii, 239 armenti viii, 109 malo tibi sit Thersites, dummodo tu sis Æacidæ similis Vulcaniaque arma capessas, Quam te Thersitæ similem producat Achilles viii, 269 quem misit ab incude ad rhetora x, qua carne abstinuit xiv, 99 130^{-} Ægæi Neptune xiii, 81 inquit, comedam sinciput nati xiii, 81 in causa xiv, 105 qui avaros felices credit, juvenes hortatur xiv, 119 et rex sorbere medicamen debet xiv, 255 tenet omne regimen census xvi, 54 jam es,

suspende foribus coronas: tollis enim. et libris actorum spargere gandes argumenta viri-Jura parentis habes, propter me scriberis hæres, Legatum omne capis, nec non et dulce caducum ix, 84 sq. clamosus juvenem excitat xiv. 191 quamvis jam tremulus captat Coranum (militem et filium) xvi, 56 patris funus promittere iii, 43 in gremium fundat simul tres pueros v, 142 cæsi ultor Agamemnonides viii, 217 patri non quereris, Gradive res nulla minoris constabit, ii, 131 quam filius vii, 188 patrem patriæ Roma Ciceronem libera dixit viii, 244 ipsum turbamque casæ saturabat talis glebula xiv, 167 sabbata metuentem xiv, 96 patre vivo solis militibus datur jus testandi xvi, 52 pro patre nulla unquam cadet coturnix xii, 98 patres exclusi spectant admissa opsonia iv, 64 patrum vestigia fugienda reliquos ducunt xiv, 36 patres mixtos cum sanguine Equitum lacerat hæc potio vi, 625 ad Patres occulta erimina produxit servus viii, 266

Paterni argenti quodcumque superest, donat athletis vi, 355 paterno rure viventis cujusdam magua fama est;—vivat Fidenis, et agello cedo paterno vi, 55, 57 paterno ære ac rebus mersis in ventrem xi, 39 paterna in pluma dormisset vi, 58 paternis Laribus thura dabo xii, 89

Patet unica semita tranquillæ vitæ per virtutem x, 364 patent fenestræ nocte iii, 275. vi, 31 hæc deprensa vi, 640 valvæ facili cardine iv, 63 patuit quando major avaritiæ sinus i, 88 patens hinc atque inde cathedra i, 65 ara Bonæ Deæ solis maribus ii, 89 calceus rupta pelle iii, 150

Pathicus amicus ix, 130 Otho ii,

Patinæ debetur Prometheus iv, 133 mensura iv, 72

Patior—pateris rem modicam xiii, 143 quæ, non rara videmus xiii, 9 patitur quem dormire i, 77 noctem lugentis amicum Pelidæ iii, 279 has pænas peccandi sola voluntas xiii, 208 non patitur Tyrrhenum crescere piscem v, 96 patimur nunc longæ pacis mala vi, 292 patietur uncum nigri carceris xiii, 245 patere inde aliquid decrescere vii, 220 pati si illa potes, quæ nec Sarmentus tulisset v, 3 quod vinum nolit succida lana v, 25 non timebis dura flagra, his

epulis et tali dignus amico v, 173 lateris dolorem xiii, 230 patiens quis tam iniquæ urbis, tam ferrens, ut teneat se i, 31 pelagi et cassidis atque ligonis vii, 33 passurus gestis æquanda pericula rebus xiv, 314 passi hortenda nuper xii, 15 passos hoc nunquam in Æolio carcere x, 181 passis Punica prælia, vel Pyrrhum immanem gladiosque Molossos xiv, 161 passis dira atque immania xv, 164

Patrantes in fine oculos vii, 241 Patria vini atque ministri una atque eadem est xi, 161 vervecum crassoque sub aëre nasci x, 50 patriæ et naturæ de veneno exiguum iii, 123 nil indulsit vi, 86 idoneus xiv, 71 ovanti egregius contingis civis viii, 28 hoc prætulit et pueris vi, 111 quod civem populoque dedisti, gratum est, si facis, ut patriæ sit idoneus, utilis agrorum, utilis et bellorum et pacis rebus agendis xiv, 70 amor quantus erat Deciorum in pectore xiv, 239 patrem Roma Ciceronem libera dixit viii, 244 ingratæ fides curta xiv, 166 patriam rhombi memoraret iv, 129 titulumque vini senectus delevit v, 34 parentis nemo queat monstrare viii, 45 obruit olim gloria pancorum x, 142 fugientibus solus ille dolor est, caruisse anno Circensibus uno xi, 52 et castra petente viro vi, 575 et nomen novercæ Archemori dicat vii,

Patria papyro succinctus iv, 24

patriis montibus vii, 211

234 patria cedamus iii, 29

Patriciæ gentis optimus et formosissimus (Silius) x, 332 patriciorum triscurria qui spectat viii, 190 patricias artes quis jam nou intelligat iv, 102 patricios omnes opibus provocet i, 24 Patricius non patritius scribendum, ut et ficticius, latericius, novicius, ædilicius cet. iii, 265

Patrimonia una mensa comedunt i, 138 centum causidicorum hinc pone, parte alia cet. vii, 113 conduplicare per fraudes xiv, 229 cuncta exsuperaus census x, 13 quidam non propter vitam faciunt, sed vitio exci propter patrimonia vivunt xii, 50 crescunt his fabris xiv, 116

Patroni reges ac domini appellantur a clientibus i, 136 Cf. Clientes

Patruo similes offas ii, 33 patruos efferat vi, 567 patruis tribus aconita dedit i, 158 Patulæ arcæ xiii, 74 patulo cum libo puls xvi, 39 patulas pelves iii, 277

Panci dignoscere possunt vera bona, atque illis multum diversa, remota erroris nebula x, 2 reges et tyranni ad generum Cereris descendunt sicca morte x, 112 paucæ adeo Cereris vittas contingere dignæ vi, 50 pauca ipsi velim v, 107 paucorum gloria patriam obruit x, 143 dierum vita x, 344 emtos calices xi, 145 numinibus contenta sidera xiii, 47 paucissima farra secantem xiv, 155

Pavent hoe sermone vi, 189 Ibim

xv, 3 adulteri vi, 238

Pavidus tegit ingnina xi, 158 pavidum dominum in jus tralat x, 87 turbat imago tua saera xiii, 222 tironem xvi, 3 pavido gelantur pectore vi, 95

Pavimentum verre xiv, 60

Paulatim calucrunt i, 83 recessit vi, 19 exuit vitia xiii, 188

Paulo aute vi, 228. ix, 114

Paulum nescio quid superest xi, 47 Paulus, vel Cossus, vel Drusus moribus esto viii, 21 Paulus conducta agebat sardonyche, atque pluris quam Gallus et Basilus vii, 143 Pauli s. Paulis minoribus ii, 146

Pavonem crudum portas in baluea i, 143 Junouis avem ut pueri laudant

vii, 32

Pavore solvitur venter xiv, 199

læto vi, 238

Pauper creditur contemnere fulmina atque Deos iii, 145 materiam præbet causasque jocorum omnibus, si fæda et scissa lacerna, si toga sordidula est cet. iii, 147 sq. v, 157 hand facile emergit iii, 164 plurima non audet dicere v, 131 amicis dives tibi v, 113 quis scribitur hæres iii, 161 Ælia hune diligit vi, 72 quando ego ero, have sufficient ix, 147 Apicius xi, 3 Ladas locupletem optare podagram non dubitet xin, 96 panperis quod officium hic aut meritum iii, 127 beati exempla xiv, 121 libertas bac est, pulsatus rogat, et pugnis concisus adorat, ut liceat paucis cum dentibus inde reverti ili, 299 paupere de loro signum v, 165 pauperibus tot millibus nescit emtus miscere puer v, 61 nulla bibuntur aconita x, 25

Paupertas infelix nil habet durins in sc, quam quod ridiculos homines facit iii, 152 ex quo Romana periit, nullum crimen abest, facimusque libidinis cet. vi, 295 sana non potest cantare sub antro Picrio vii, 61 paupertatis nulla pudorem habet vi, 358 paupertatem levet attollatque propinqui xiv, 236 paupertate ambitiosa omnes vivimus iii, 183 Paupertas mater virtutum vi, 286 sq.

Pax atque Fides colitur i, 115 pacis longæ mala patimur vi, 292 pacis et bellorum rebus agendis xiv, 72 fanum scelerare mæchus solebas ix, 23 pacem perpetuam cum tigride agit tigris xv, 163 pace plebis si licet dicere xi, 193 de pace trium-

phos viii, 107

Peccant minimum libidine vi, 135 quanto major, qui peccat, habetur, tanto conspectius in se crimen habet omne animi vitium viii, 141 peccet filius omnia deterius tua per vestigia xiv, 53 peccandi sola voluntas has patitur pænas xiii, 208 finem quis posuit sibi xiii, 241 peccaturo obstet tibi filius infans xiv, 49

Pectine jam nigro et calida matura juventa inguina traduntur medicis vi, 370 crispo numerantur chordæ vi, 382 Galli textoris male percussas

lacernas ix, 30

Pectit comas et volvit in orbem vi, 496 pectere cum barbam cœperit xiv, 216 pecteris a tonsore vi, 26 pexi capilli hodie tantum propter con-

vivia xi, 150

Pectus (in luctu) pugnis cædere xiii, 127 pectore longo distendat lancem v, 80 in illo nisi si quid plus agitet vi, 251 in pectore nocte dieque suum gestare testem, pæna veliemens, ac multo sævior illis, quas et Cædicius gravis invenit et Rhadamanthus xiii, 198 Deciorum quantus erat amor patriæ xiv, 239 stanti pertulit vi, 93 pavido gelantur vi, 95 memori figendum et tractandum xi, 28 pertora vestra, duas non admittentia curas, se carmine solo vexant, et dominis Cyrrhæ Nysæque feruntur vii, 65 pectora, brachia, vultum crediderint genus esse cibi xv, 170 pullorum rimatur vi, 551 ferrea Vettii vii, 150

Pecudem balantem spondere sa-

cello xiii, 232

Peculia augere servis iii, 189

Pecunia funesta, templo nondum habitas i, 113 obsecuna prima intulit peregrinos mores vi, 298 congesta

nimia cura strangulat plures x, 12 conducta Roma, et coram dominis consumitur xi, 46 aliena quas Veneres habeat, nescis xiii, 34 amissa ploratur lacrymis veris xiii, 134 quantum crescit, crescit amor nummi, et minus hanc optat, qui non habet xiv, 139

Pecus et dominos clauderet spclunca vi, 4 venale Corythæ viii, 62 ipsum infecit natura graminis xii, 41 pecorum agrorumque capacem xi, 41

Pedemate s. pedeumate, v. Pitis-

Pedo sic conturbat, Matho deficit vii. 129

Pegasus attonitæ positus modo villicus Urbi iv, 77 caballus Gorgoneus

Pegma sic landabat, et pueros inde

ad velaria raptos iv, 122

Pejerat, atque ita secum cet. xiii, ne pejeret, exigis a quoquam xiii, 36

Pejor, v. Malus

Pelagus contemsit vi, 90 pelagi patiens vii, 33 optima vorabit i, 135 casus xii, 17 pelago medio xii, 77 pelago et Euro valentius fatum xii, 64 in pelago jam est plus hominum xiv. 277

Pelamydum s. Pelamidum vas vii,

120

Peleus luget Achillem raptum x, 256 Pelea vicit Achilles xiv, 214

Pelidæ Ingentis amicum iii, 280 Pellæo juveni unus non sufficit

orbis x, 168

Pellex horrida quale fusum facit residens in codice ii, 57 pellice ficta plorat vi, 272 de pellice natos vi, 627

Pelliculæ furtivæ aurum i, 11

Pellis—peilem deformem pro cute x, 192 pelle rupta calceus patet iii, 150 pellibus ferarum sterneret torum vi, 7 inversis euros submovet xiv, 187 Pelluces Cretice ii, 78

Pelopea facit prætectos vii, 92

Pelvis lata olet Falernum vi, 431 pelves pulsari vi, 441 patulas effundere iii, 277 pelves finnt ex facie Sejani x, 64

Penates Socratici xiv, 320

Pendent anabathra tigillo vii, 46 pendebat fatum iv, 88 pendens buc-cula de casside x, 134 pendentis Dei effigiem xi, 107 præmia coxæ vi, 321 pendente ruina dormire iii, 196

clivo recedit latus vi, 650 pendentes genas x, 193 pendentia vela domns linquit vi, 227 retia dextra viii, 201 rara crate terga suis xi, 82

Pendere mercedem populo arbor jussa est iii, 15 pænas alieni somni

vi, 178

Penelope melius, levius torquetis

Arachne fusum ii, 56

Penem majorem, quam sunt duo' Casaris Anticatones vi, 337 legitimum agere intra viscera ix, 43

Penes te origo mentis malæ est xiv,

226

Penetrare cryptam Suburæ v, 106 Penitus scrutante proxima macello

v, 95 cognoscere vi, 474

Pennæ omnes subsidant vi, 198 pennas sumsit (Dædalus) iii, 80 madidas Auster siccat in careere v, 101 Cf. Pinna

Pensa meliora manu ducunt Parcæ

Pensilibus plumis vehatur i, 159 Pensio clamat, posce ix, 63 Penula stillaret nimbo v, 79

Per oppida notæ buccæ iii, 35 cuncta agmina aspiceres cet. xv, 56 mediam noctem occurrere v, 54 montem adversum gelidasque cucurri Esquilias v, 77 per humum inclinatis quæsita lacertis saxa xv, 63 per glaciem alto perone tegi xiv, 186 fraudes conduplicare patrimonia xiv, 229 per devia rura inventa lacerta xiv, 75 tot sæcula differt mortem x, 248 per æquora inclusas moles intrat xii, 75 hæe tormenta coactas divitias xiv, 135 per terram ductis digitis xv, 92 per tua vestigia deterius omnia peccat xiv, 53 per lacry-mas effundere bilem v, 159 se componunt libellos vi, 244 per ipsam nulla mora vi, 333 per forum piemit juvenes vii, 132 per aciem Polyphemi evasit Ulixes ix, 65 per compita te quarit ix, 112 per mediam urbem audita vox xi, 112 per Novium nulla mora, quin cet. xii, 111

Peragit dietata omnia v, 122 facinus vi, 640 orbem salutatrix turba v, 21 conata xiii, 210 officium xi, 114 peractum est omne mare nostrum et jam defecit v, 93 peracti voti pœniteat te x, 6 peraeto rite sacro xii, 86 peracta cognitione vi, 485 vellera refertis calathis ii, 54 peractis criminibus xiii, 238 peragendum mihi officium primo sole in valle Quirini ii, 133

Percurram citius, quot villas possideat x, 225

Percussore cum aliquo jacentem

viii, 173

Percutit fragor aurem xi, 196 percussus pondere coxam xv, 66 cestro, Bellona, tuo divinat, ut fanaticus iv, 124 percussus Achilles gravis est nulli i, 163 percussa Mauro Oceano Africa x, 149 percussum pondere silicem iii, 271 se igni (fulmine) quisque cum crederet xii, 20 tenui verbere Circes xv, 21 puero mare i, 54 percusso bove xiv, 286 percussas male textoris pectine lacernas ix, 30

Perda caballorum Prætor xi, 193 Perdidit infelix totum nihil iii, 209 alter bis centum xiii, 72 Mars galeam xiv, 261 perdere centum sestertia i, 93, causas vivendi viii, 84 cœnam et mustacea vi, 202 oculos ambos x, 228 naulum post omnia viii, 97 perditus xiv, 269 quis usque adeo v, 130. viii, 212 perdita auda-

cia iii, 73

Peregrina bellua iv, 127 pulpita viii, 225 purpura xiv, 187 peregri-

nos mores vi, 298

Perco-perit obtritum vulgi omne cadaver more animæ iii, 260 dignus morte viii, 85 confisus viribus x, 11 cloquio orator uterque x, 118 quicquid xi, 190 libraria vi, 476 pæne vi, 563 ex quo paupertas Romana, nullum crimen abest vi, 295 postquam cerdonibus esse timendus cœperat iv, 153 perierunt tempora servitii iii, 124 pereat ne, donabitur iv, 56 ne summula vii, 174 dummodo non, quod sedisti-et olfecisse cet. vii, 222 sqq. pereuntem censum fæmina prodiga non sentit vi, 362 perituri Latini cista vi, 44 hostis xi, 107 perituræ chartæ parcere i, 18 perituram arcessere summam xi, 17 perituros audio multos x, 81 pereundum est x, 339

Perfectissimus horum est ii, 5

Perfert stans, quæ sedens legerat cet, vii, 153 pertulit ignominiam viii, 209 pectore constanti Tyrrhenos fluctus vi, 93 dictata verba vi, 392 perferat quo fremita ictus monstratos vi, 261

Perfidiam, fraudes cet. xiii, 24 Perfidus noster xiii, 215 perfide ac ingrate ix, 82

Perfrixit si, cantat bene vii, 194 Perfundit piscem Venafrano v, 86

mero unguenta vi, 303 luto porticus xiv, 66 perfusa Mauro Oceano Africa x, 149

Pergit non redderc xvi, 40 pergant ire viam illam xiv, 122 pergere ultra tendit x, 154

Pergula omnis ei cedere debeat

xi, 137

Perhibent ut, qui de magnis majora loquuntur iv, 17

Peribomius s. Peribonius magis in-

genue ii, 16

Pericli ratio si justa est et honesta vi, 94 pericula mille urbis iii, 8 summa rerum excipit viii, 249 quanda rebus gestis xiv, 314 garrula securi nautæ narrare gaudent xii, 82 posuere mala crudi succi xi, 76 alia nunc ac diversa noctis respice iii, 268

Perimit tyrannos classis vii, 151 Peritus juris Apollo i, 128 astro-

rum mundique vi, 586

Perjuri capitis nullane erit pæna xiii, 174 Perjurorum animus et pænæ xiii, 90 sqq.

Perinria dictet viii, 82 vendet summa exigua xiv, 218 perjuriorum fons irreligiositas xiii, 90 sq.

Perlege leges xiv, 192

Perluces, Cretice ii, 78 perlu-

cente ruina xi, 13

Permittit nil non sibi mulier vi, permittes ipsis expendere numinibus x, 347 permittas quantum, tantum delinquere, nemo satis credit xiv, 234

Permixtum s. Permistum nautis

mare viii, 174

Permutat domos vi, 225 Permutatio similis si detur vi, 653 Perniciosa petuntur x, 54 Pernoctantis parasiti xiv, 46 Pernox alea luditur viii, 10 Perone alto tegi xiv, 186

Perores in Proculas ii, 67 Perpetuus auctumnus Phæacum v, perpetua anxietas nec mensæ tempore cessat xiii, 211 perpetnum ver in urna vii, 208 perpetuam pacem tigris agit cum tigride xv, 164 perpetuo risu x, 33 microre x, 245 perpetni comites municipalis arenæ

Persica regna non sufficient animo xiv, 328

Persicus orborum lautissimus iii,

221 Persice xi, 57

Persona dira et fædior omni crimine iv, 15 non loqui videtur, sed ipsa mulier iii, 96 personæ pallentis hiatum in gremio matris formidat rnsticus infans iii, 175 personam tristes thyrsumque tenent et subligar Acci vi, 70 Antigones vel Menalippes pone viii, 229

Pertunde libellos positos tinea vii, 26 pertundite mediam venam, medici vi, 46 pertusa læna homines plurima non audent dicere v, 131

Pervenit quando ille ad tev, 62

ad te lecti sonus ix, 78

Pervia cymbæ stagna xii, 80

Pervigili toro xv, 43 pervigiles popinas viii, 158

Pervolat axe citato Flaminiam i,

60 totam urbem vi, 398

Pes argenteus xi, 128 pedem Cereris tangens xiv, 219 unum moverat protuleratque de limine x, 30 pede mero observant sabbata vi, 159 tam dextro quid concipis x, 5 uno non altior Pygmæns xiii, 173 ante pedes togati vii, 143 ante pedes Domiti pone syrma viii, 228 pedibus albis venerat in urbem (scrvns)i, 111 meis me porto iii, 27

Pessimus, v. Malus

Peste et clade sub illa (Domitiano) si liceret iv, 84

Petasunculus siccus vii, 119

· Petauro jactata corpora xiv. 265

Petit lectica quadrantes centum i, auxilium xv, 150 Euphraten juvenis viii, 51 absenti i, 123 veniam vi, 535 nemo, modicis quæ mittebantur amicis v, 108 plus tem-poris atque olei vii, 99 thermas vii, 233 interiora xii, 80 collem iii, 71 petimus conjugium partumque uxoris x, 352 petebas quicquid a nobis ix, 114 petat Urbem a Cannis vii, 162 petente viro castra patriamque vi, 575 petitur decocta v, 50 petuntur nocitura toga, nocitura militia x, 8 supervacua aut perniciosa x, 54 petitus nulla non arte locus summus x, 110 a mangone xi, 147 petita bellua furva gente xii, 104 petitos inde pontifices vi, 603 petitas a Meroë aquas vi, 527 ceras illa de petitis longe marmonave ix, 149 ribus xiv, 89

Petosyris (rectius Petosiris) aptiorem cibo horam dederit vi, 581

Petulans ac ebrius iii, 278 Taren-

tum vi. 297 hostia quatit funem

Phæaca populum tam vacui capitis putavit xv, 23 Phæacum perpetuus auctumnus qualia poma habebat v, 151

Phæcasianorum deorum ornamenta

iii, 218

Phæcasium calceamentum rusticorum, militum et sacerdotum Atheniens. iii, 218

Phalanges junctæ umbone ii, 46 Phalaris licet imperet, ut sis falsus

Phalas ante consulit (in Cirro) vi.

590

Phaleris ganderet equus xi, 103 læti omnes xvi, 60

Phanaticus, v. Fanaticus

Pharetram puellæ venatricis xiii, 80 pharetris Veneris macer vi, 138 Pharetrata Semiramis ii, 108

Phario aceto xiii, 85 Pharia merce iv, 33 papyro iv, 24

Pharon et Nilum vi, 83 Tyrrhenam xii, 76

Phaselis fictilibus dare vela xv, 127

Phasma clamosum Catulli viii, 186 Phialas tenet Virro inæquales beryllo v, 39

Phialen ad feruntur tota bona x, 238

Phidiacum ebur viii, 103

Philippi discipulo committe venam xiii, 125 (Philippus) callidus emtor Olynthi xii, 47

Philippica divina famæ conspicuæ

Philomela facit tribunos vii, 92 Philosophorum turpiter viventium mores ii, 1 sq. supercilium adductum alteque sublatum ii, 15

Philtra Thessala vi, 611 Phœbi balnea dum petit vii, 233 Phœnicopterus ingens xi, 139 Pholo sitiente dignum cratera xii,

Phrenesis manifesta est xiv, 136 Phrygia tiara vestitur bucca vi, 516 columna xiv, 307

Phrygio more supervacuam cultris

abscindere carnem ii, 115

Phryx ant Lycius puer xi, 147 augur et Indus conductus divitibus responsa dabunt vi, 585 Phrygibus quot urnas vini Siculus donaverit vii, 236 lætis mirabile sumen (sus alba) xii, 73

Phthisis et vomicæ sunt tanti xiii,

Piacula furtiva tragicæ cervæ xii,

Picenis æmula mala xi, 74 Picens (piscator) iv, 65

Pictor, aliptes cet. iii, 76 pictores quis nescit ab Iside pasci xii, 28

Pictura jubetur velari, quæcumque alterius sexus imitata figuram est vi, 340

Picus-a Pico numeres genus viii,

131

Pieria in arca s. umbra si quadraus tibi nullus ostendatur vii, 8 Pierio sub antro non cantare potest paupertas vii, 60

Pierides puellæ, narrate; prosit

milii, vos dixisse puellas iv, 36

Piger ipsa mole tanrus xii, 12 Bootes v, 23 pigra dolabra si lentus castra muniret viii, 248 pigris canibus viii, 34

Piget ferre xiv, 199

Pignerat Atreus lænam vii, 73 Pignus digito dedisti vi, 27 pigneribus positis ix, 141

Pila, cohortes, equites x, 94 Pilo fruticante ix, 15 Pilosas nares xiv, 194

Pingit trementes attollens oculos ii, 94 cito facies ix, 146 picta mitra lupæ barbaræ iii, 66 pictæ Sarrana ferentem ex lumeris aulæa togæ x, 38 vestis latum anrum vi, 482 testæ remis brevibus incumbere xv, 128 picta tempestate se tuetur xiv, 302 pictos vultus majorum ostendere viii, 2 pictas facies ad olida præsepia viii, 157

Pinguis torrente cloaca vernula riparum v, 105 Damasippus viii, 147 pingue passum xiv, 270 pingues lacernas ix, 28 longo frigore (rhombos) iv, 44 pinguia erura luto iii, 247 Poppæana spirat vi, 462 succina vi, 573 pinguior Hispulla taurus xii, 11 pinguissimus hædulus

xi, 65

Pinna Gorgonei caballi delapsa est iii, 118 praccipiti anxia venisset epistola iv, 149 pinnis suntis cadem quarrunt animalia xiv, 76

Pinnirapi et lanistæ cultos juvenes

iii, 158

Pinus Gallinaria iii, 307 pinum plaustra vehunt iii, 255

Pio – piandum morte nefas xiii, 54 Piperis coëmtor s. coëmti dominus

xiv, 293

Piratæ Cilicum, Capito et Numitor viii, 94

Pisææ olivæ ramus esuriens quid præstat xiii, 99

Piscator emi minoris quam piscis

poterat iv, 26

Piscis cum emetur, ne mullum enpias cet. xi, 36 minoris quam piscis emi poterat piscator iv, 26 pisci deerat patinæ mensura iv, 72 piscem Venafrano perfundit v, 86 hic fluminis venerantur, illic cæruleos xv, 7 fugitivum dicere, depastumque din vivaria Cæsaris iv, 50 Tyrrhenum non patitur crescere v, 96 piscibus mirandis inventis sub aratro xiii, 66 inclusis carcere nassæ xii, 123

Piso bonus v, 109

Pitismate (s. pitysmate, pedeumate, pittenmate, pædæmate, pedeumate, pitylismate, pyreusmate, proptysmate, pitteremate, pygismate, poppysmate Excurs. ad loe.) lubricat orbem xi, 173

Pittaeon emit ii, 6

Pius—pia thura cur in carbone tuo charta soluta povimus xiii, 116

Placant Bonam abdomine ii, 86 placabo hic nostrum Jovem xii, 89

Placentas laudo, non siliquas et

pultes xi, 59

Places tu tihi tune curruca vi, 276 placet tibi facies iii, 135 Ursidio lex Julia vi, 38 vectari vi, 577 instaurare popinas viii, 157 placuit quis gener hic censu minoriii, 160 ponere mercedem linguæ vii, 149 non esse in corpore census, omne tenet cujus regimen pater xvi, 53 placeas ut pueris, et declamatio fias x, 167 placeat ne sibi consul x, 42 quid placeat, dic x, 338 placitum quod est xvi, 49

Placidi si rationem admittitis,

edam i, 21

Plagarum strepitu acerbo gaudet xiv, 19

Planetus primos edere x, 261

Plancus, v. Rubelli

Plangentis populi derisor Anubis vi, 534 planguntur nummi majore tumultu quam funcra xiii, 131

Planipedes Fabios andit viii, 191
Plantæ velocis gloria xiii, 98 planta duceris, velut ictus ab Hercule
Cacus v, 125 magna caleoriii, 217
creeta consurgit ad oscula vi, 507
ancipiti figens vestigia xiv, 272 plan-

tis tremulis insistere non possunt vi,

Plantaribus horti exigui lætum suspicit Epicurum xiii, 123

Plantas in tenues diffunditur pnteus iii, 227

Planum mare postquam jacuit xii, 62 plana palma faciem contundere xiii. 128 omnia dicas iii, 96

Platani Frontonis clamant i, 12

Plaudat hie praeconis filius iii, 157 plaudendum funus ducitur iratis amicis i, 146

Plaustra altera vehunt pinum iii,

Plausu tremulo probatæ ad terram descendant clune puellæ xi, 163

Plautus, v. Rubelli

Plebeium in circo positum est et in aggere fatum vi, 588 plebeiæ Deciorum animæ, plebeia fuerunt nomina viii, 254 plebeia cui tym-pana cedunt vi, 516 plebeios calices porriget incultus puer xi, 145 plebeiis longe Megalesia vi, 69

Plebis Niliacæ pars i, 26 immensæ nimiæque pace si libet mihi dicere xi, 194 plebe ima Quiritem facundum invenies viii, 47 de togata veniet, qui juris nodos et legum ænig-

mata solvat viii, 49

Plectit comas vi, 496

Plectro grato indulget vi, 384

Plenus fluctu alvens xii, 30 plena ipso lectica Mathonis i, 33 jam margine summi libri scriptus Orestes i, 5 domus libis genialibus iii, 187 littora multo delatore iv, 47 maxima quæque domus servis superbis v, 66 urna vi, 426 domus tune omnis viii, malis longa senectus x, 191 100 plenum magnis trabibus mare xiv, 276 Nerone propingno juvenem viii, pleni theatri x, 128 pleno gutto ex acervo componit lintca iii, 263 velut semper tollatur vi, 364 turget sacculus xiv, 138 ore volat hirundo ad pullos x, 232 plenæ sororibus urnæ x, 242 plena fora coneta simili querela xiii, 135 omnia gypso ii, 4 plenos utres tempestatibus xv, 20 pugnos sanguine oculorum xv, 58

Plerumque hi gradus xi, 46

Ploras victrix provincia i, 50 plorat (uxor) ficta pellice oberibus semper lacrymis semperque paratis in statione sna cet. vi, 272 sq. plorent quam multi talia, dicere vix possis xiv. 150 plorare causam dicentis amici jubet natura xv, 134 plorante gula quæ comædia, quis mimus melior v, 158 te foris ix, 77 plorantes improba natos reliquit vi, 86 ploratur lacrymis amissa pecunia veris xiii, 134

Pluit quoties, dominus gestatur in

porticu vii, 179

Płuma in paterna dormisset vi, 88 plumis Sardanapali x, 362 pensilibus vehetur i, 159

Plumbo commissa (donns Cynici)

eadem manebit xiv, 310

Plus Pallante possideo i, 108 aloës quam mellis habet vi, 181 hominum xiv, 276 aliquid, quam satis est iii, 180 quid faceret, ægrotante viro vi, 383 capiunt intestina poëtæ vii, 78 quid natura conferre potest puero x, 302 quid velit ira xiii, 176 si quid agitet in illo pectore vi, 251 nil interroga x, 72 exigit interdum dolor, quam lex ulla dolori concessit x, 315 lactis habet hædulus, quam sanguinis xi, 68 valet fati hora benigni, quam cet. xvi, 4 pluris, quam Gallus, agebat vii, 144 porticus, quam baluea vii, 178 Decii, quam qui servantur ab illis viii, 258 quæ emuntur, magis juvant xi, 16 dimidio quod vendere possis, pares xiv, 201 in plures dabit hæc contagió labem ii, 79 plures causas subnectere iii, 315 Sophistæ uno ore conclamant viii, 167 pace triumphos viii, 107 nimia congesta pecunia cura strangulat x, 12 plura hi faciunt ii, 45 reponit iii, 220 tulisti ix, 39 dolia linit ix, 58 domi fragi xiii, 57 veneua non miscuit ullum mentis vitium, quam cupido census xiv, 173 Plurimus hic æger moritur vigilando iii, 232 plurima sunt, quæ cet. v, 130. xiv, 1 dixit iv, 119 palma cui fervet viii, 58 propter ix, 118 sunt juvenum discrimina x, 196 fana testantur votiva tabella xii, 28 in frusta sectum xv, 78 vitia paulatim exuit xiii, 187 plurimum intererit, quibus artibus filium instituas xiv, 73

Pluteum servare Cleanthas jubet

Pluton torvus nondum sortitus triste imperium cum Sicula conjuge

Pluvia-a pulvia quem tegula summa tuetur, ultimus ardebit iii, 202 de pluviis aut æstibus locuturi (cum tyranno) fatum pendebat amici iv,

Pocula extra stantem caprum i, 76 torques sancius v, 26 ex electro et gemmea v, 37-42 ad ea Virro gemmas transfert a digitis v, 43 tibi cursor Gætulus dabit cet. v. 52 quando propinat Virro tibi, sumitque tuis contacta labellis v, 129 gustet timidus pappas vi, 633 magnorum artificum frangebat miles xi, 102 ibi communia viii, 177 inter media cæsi patris ultor viii, 217 gemmata cum sumes, aconita time x, 26 veteris templi grandia qui tollunt adorandæ rubiginis, et populorum dona xiii, 148. Cf. Calix, Cyathus, Phialæ.

Podagram locupletem optare xiii,

Podice levi mariscæ cæduntur ii,

Podium-omnibus ad podium se c-tantibus ii, 146

Poëmata ridenda malo, quam te,

divina Philippica x, 124

Pæna præsens luxuriæ morbi et mors i, 142 ne crimen sequatur metuens xiii, 90 nullane erit perjuri capitis fraudisque nefandæ xiii, 175 magna debetur violato cadurco vi, data hæc diu viventibus, ut renovata semper clade domus multis in luctibus, inque perpetuo mærore et nigra veste senescant x, 243 vulturis atri, nec rota, nec Furiæ, nec saxuni xiii, 51 vehemens ac multo sævior illis, quas et Cæditius gravis invenit, ant Rhadamanthus, nocte dieque suun gestare in pectore testem xiii, 196 gaudebis amara nominis invisi xiii, 247 hac carnit Lentulus x, 287 pænam sceleri invenies xv, 129 pœnas dat ebrius cet. iii, 279 ne victus exigat Ajax, quam timen x, 84 metuet, quascumque maritis iratis debet (al. maritus exigit iratus) x, 312 has exegit gloria toties optata x, 187 has patitur peccandi sola voluntas xiii, 208 alieni pendere somni cogitur vi, 478 penis justis illos afficiunt verbera viii, 268

Pænitet sero galeatum duelli i, 170 pænituit multos vanæ sterilisque cathedræ vii, 203 pæniteat nt te non conatus votique peracti, quid tam dextro pede concipis x, 6

Poeno milite nisi portas frangimus,

actum nihil est x, 155

Poëta a summo minimoque eadem expectes i, 14 poëtæ intestina plus capiunt vii, 78 sententia illa semper in ore tuo versetur, Dis atque ipso Jove digna: unde habeas, quærit nemo, sed oportet habere xiv. 206 Poëtæ fabulas suas vendunt muncrariis vii, 87 celebres notique cum jam balneolum Gabiis, Romæ conducere fornos tentarent vii, 3 tas Augusto recitantes mense iii, 9 Poëtarum multitudo i, 17, 18 egregiorum descriptio vii, 53 sq. secessus in sylvis et antro Pierio vii, 57 panpertas vii, 53 sq. 62 sq. fabulæ, commenta et descriptiones ridentur i, 81 sq. ii, 31, 130 sq. iv, 34 sq. vi, 59. ix, 63 sq. x, 246, 314. xii, 23. xiii, 34 sq. 76 sq. 112 sq. xiv, 240 sq. 260 sq. Cf. Vates.

Poëtica si quando surgittempestas, omnia fiunt talia et tam graviter xii,

Pol est honestius v, 10

Pollenias et Proculas ii, 68

Pollice ceu ducat mores teneros vii, 237 verso quemlibet occidunt populariter iii, 36

Pollicitus que, scis ix, 74 Pollineas et Proculas ii, 68

Pollio an deberet Capitolinam sperare quercum et fidibus promittere vi, 387 quanti doceat lautorum pueros, tenta vii, 176 Crepereius non erat miserabilior hac facie ix, 7 digito nudo mendicat xi, 43

Pollitas et Proculas ii, 68

Polluit se non jugulo Electræ viii, 218 pollutus concubitu adulter ii, 29

Polycleti aliquid præclarum iii, 217 multus ubique labor viii, 103

Polyphemus ac Antiphates trepidi laris xiv, 20 Polyphemi lata acies, per quam solers evasit Ulixes ix, 64

Polyxena seissa palla x, 262
Poma, quorum solo pascaris odore, sibi dari jubebit Virro, qualia perpetuus Phæacum auctumus habebat, credere quæ possis subrepta sororibus Afris: tu scabie frueris mali, quod in aggere rodit, qui tegitur parma et galea v, 150 sq. pomis timere furem vi, 18

Pomœria intra natis sallbus vehemens ix, 11

Pompa omni bellorum x, 281

Pompeius sævior illo (Crispino)

tenni jugulos aperire susurro iv, 110 Pompeio dederat Campania febres optandas: sed multæ urbes et publica vota vicerunt, igitur fortuna ipsius et Urbis servatum victo caput abstulit x, 283 sq. Pompeios quid evertit x, 108

Pomptina (al. Pomtina et Pontina) palus et Gallinaria pinus quoties armato tutæ custode tenentur iii, 307

Pondere quanto percussum signent et lædant silicem iii, 271 quanto galeæ curvetur vi, 262 quo Tydides percussit coxam Æneæ xv, 66 sinc pondere terram, et tennem umbris Di (date) vii, 207 pondere minori Atlanta urgebant sidera contenta pancis unminibus xiii, 49 pondera majoris gemmæ non sufferre queat i, 29

Pono vexillum media Subura x, 156 tot altaria pro ejus reditu xii, 94 ponit sibi totos apros i, 141 præsidium ubique galeatum attonitis viii, 238 ponimus pia thura in carbone tno charta soluta xiii, 116 ponunt hic noctibus lecticas vi, 309 Cosmetæ tunicas vi, 476 mox et præputia xiv, 99 ponebat oluscula focis xi, 79 ponebant farrata catino xi, 109 posuit natura sceleri huic nomen a nullo metallo xiii, 30 quis sibi peccandi finem xiii, 241 modum paupertas vi, 359 posuere monilia toto collo ii, 85 mala perienla crudi succi xi, 76 ponas inter majores ipsum Promethea viii, 133 quæ prima, aut ultima ix, 81 ponat inter munera naturæ x, 358 ponamus nimios gemitus xiii, 11 ponant qui omnia in Fortunæ casibus xiii, 86 pone Tigillinum, tæda lucebis i, 155 Trebinm v, 135 sagittas vi, 172 crucem servo vi, 219 parte alia cet. vii, 114 hos (mores) ante effigies majorum tuorum viii, 22 frena modumque iræ et avaritiæ viii, 88 pulpita, inde gladios finge viii, 195 syrma ante pedes Domiti viii, 228 domi lauros x, 65 domum, servos cet. xi, 189, 190 seram, colibe vi, 347 ponere gemmas in vaginæ fronte v, 45 cogit v, 73 cognatis lardum natalitium xi, 81 mercedem linguæ vii, 149 ponente lacernas Carditio xvi, 45 ponitur tibi cammarus constrictus dimidio ovo v, 85 bine præda cubili xiv, 83 ponere foris v, 126 ponentur amicis vilibus

ancipites fungi v, 146 ponatur calculus ix, 40 poni vobis non eadem vina v, 51 positus urbi modo villicus iv, 77 strata longaque cathedra ix, 52 posita luditur arca i, 90 corona provocat Saufeia ancillas lenonum vi, 320 tiara miles arma tulit x, 267 orchestra cathedris vii, 47 positum est fatum plebeium in circo et in aggere vi, 588 posito fuso villica legit asparagos xi, 69 diademate falcem sumsit Saturnus xiii, 39 positos libellos tinea pertunde vii, 26 positas moles per æquora inclusa xii, 75 coronas a rege antiquo xiii, 149 positis aratris audiret vulgus ii, 74 Volsiniis inter juga iii, 191 armis scaphium sumitur vi, 264 mensis ad templa et compita xv, 42 pigneribus iv, 141 ponendum te censes extra communia xiii, 141 aliquid discriminis inter unguenta et corium xiv, 203 ponendi nummi ad vigilem Castora xiv, 260 ponenda præmia sumas iii, 56

Pons nusquam (ubi mendices) v, 8 Æmilius se præbeat tibi vicinum vi, 32 a ponte satelles iv, 116 de ponte aliquis xiv, 134

Ponti regem transeo x, 273

Ponti torpentis ad ostia iv, 43 pontum et subterranea regna ii, 150

Pontia clamat, feci vi, 638 Pontica medicamina vi, 661 Pon-

ticus serpens xiv, 114
Pontice, quid stemmata faciunt
viii, 1, 75

Pontifici summo (Imp.) destinat hoc moustrum iv, 46 pontifices Sa-

lios vi, 604
Popano tenui corruptus Osiris vi,

Popina in magna legatum quære viii, 172 popina calidæ vulva quid sapiat xi, 81 popinas pervigiles instaurare viii, 158 ante earum ostia vela eraut oppansa viii, 168

Poplitibus quanta sedeat vi, 263 Poppæana pingnia spirat vi, 462 Poppysma crebrum roganti vi, 584.

Populariter occidunt quemlibet s.

cum libet verso pollice vulgi iii, 37
Populus modo victor ii, 73 qui sequitur, magno premit agmine lumbos iii, 244 victori quod postulat, aurum vii, 243 nos vulis xiii, 142 quod clamat, Osiri invento viii, 29 dem, si Nurtia Tusco favisset,—Se-

janum diceret Augustum x, 74 hunc egregium putat acquirendi artificem xiv, 115 Romanus quantum sub Tatio arabat xiv, 160 nullus apud tragicos facit scelus xv, 31 nobilis ille, quem diximus cet. xv, 113 populi victoris in urbe quæ nunc finnt ii, 162 frons durior hujus viii, 189 alterius occasio rapienda cet. xv, 39 plangentis derisor Anubis vi, 534 totius annus expectandus xvi, 43 populo omnis arbor mercedem pendere jussa est iii, 15 minautur plaustra iii, 256 libera si dentur suffragia, quis tam perditus cet. viii, 211 adoratum caput ardet x, 62 ipsi non ignoscas viii, 189 et urbi nota res x, 341 in quocumque videas Catilinam xiv, 42 et patriæ quod civem dedisti, gratum est xiv, 70 mirante hanc vestem peroras ii, 67 pro populo faciens ix, 117 populum gregibus comitum premit i, 46 et orchestram similes hic videbis habitu iii, 178 Phæaca tam vacui capitis xv, 23 in populum trahere dispersos xv, 151 per populum et famam nigros efferre maritos iii, 72 populorum dona xiii, 148 populos regenti iv, 83 Æthiopum x, 150 aspicimus, quorum ira non sufficit occidisse aliquem xv, 169 in populos isse Niphatem vi, 410 populis his digna supplicia xv, 130

Porcæ teneræ abdomine placant

Bonam ii, 86

Porci unius scabie et porrigine cadit totus grex in agris ii, 80 candidnli tomacula divina voveas x, 355 omenta alba in carbone ponimus xiii, 117 porcum Sylvano cædere vi, 447 porcis senibus indulget clementia (Judæorum) vi, 160 eum remigibus grunnisse Elpenora xv, 22

Porrigine unius porci grex totus

cadit ii, 80

Porrigit ora capistro vi, 43 Fortuna hos domibus altis vi, 607 ces puer xi, 146 ore trientem iii, 267 se aurea tunica de fancibus vili, panem murmore v, 67 quicquid illa vi,632 bibendum, quicquid erit vi, 598 Calenom i, 70 porrecta brachia, qua pelago currunt medie xii, 76

Porro quod officium pauperis iii, 126 ntile vi, 210 focundior vester labor vii, 98 multos vides xi, 9

Porrum sectile quis tecum comedit sutor iii, 293 et cæpe nefas violare xv. 9 porri sectivi fila numerata xiv.

Porta me excipiat xvi, 3 Syenes mittit dentes xi, 124 portæ Idumææ incola Syrophænix viii, 160 quot Thebarum xiii, 27 portarum claustra prodita laxabant tyrannis viii. 261 una clave teneri xv, 158 portas solicitas imitatur janua in ferrata domo vii, 42 frangimus Pæno milite x, 155 ad portas excipit ru-mores vi, 409 portis centum Thebe jacet obruta xv, 6

Portenta qualia Ægyptus colat

xv, 2

Porthmea tetrum horret iii, 266

Porticus, in qua gestetur dominus, quoties pluit vii, 178 tota vestitur tabellis xii, 101 perfusa luto xiv, 66 porticibus quantis jumenta fatiget iv, 6 disponat avos vi, 163 porticibusue tibi monstratur fæmina voto digna tuo vi, 60

Portio quota fæcis Achææ iii, 61

brevissima vitæ ix, 128

Porto me pedibus meis iii, 28 portas crudum pavonem in balnea i, 143 portat servulus tot res recto vertice iii, 252 axis saxa iii, 257 aquas a Meroë vi, 528 vascula pauca ar-genti x, 19 Gætula belua duccm luscum x,158 portaute funus Hectore x, 260 portatur servus eodem curru x, 42 portandum ad busta cadaver iii, 32

Portorium redimere iii, 31 sq. Portus conducere iii, 31 quos natura dedit xii, 78 aspice xiv, 275

Poscis cum, ais, improbus es; sed pensio clamat, Posce ix, 63 poscit jam aquam Ucalegon iii, 198 sulfura calix v, 48 mercedes viii, 216 falso nomine i, 98 sortes i, 82 collyria ferrum vi, 624 nimias opes vi. 579 x, 105 librum iii, 42 æra meretrix vi, 125 maritum pastores et oves vi, 149 totum sibi orbem viv, 313 in quantum sitis atque fames xiv, 318 poscimus solum, ut cet. v, 112. vii, 71 dum poscimus serta cet ix, 129 poscas ut aliquid voveasque x, 354 aliquid v, 65 posce Latine, cum posces vi, 148 ocyus aliquid lignorum vii, 21 fortem animum x, 357 libello xiv, 193 poscentibus assem pueris xiv, 208

Posides spado vincebat Capitolia nostra xiv, 91

Possideo plus Pallante i, 108 possidet quot jugera iii, 141 quot villas, quo tondente milii juveni barba sonabat x, 225 possideat Pacuvius, quantum rapuit Nero xii, 129 pos-sederis si solus tantum culti agri, quantum sub Tatio populus Rom. arabat xiv, 159

Possum non ferre Græcam urbem iii, 60 nec possum, nec volo funus promittere patris iii, 44 potes si avelli Circensibus iii, 223 si illa pati v, 3 si omnia ferre, et debes v, 171 ferre dominam salvis tot restibus vi, 30 vix ferre xiii, 14 possunt tantum artes hujus vi, 595 poterant quibus ignoscere illorum manes xv, 105 possis honestius tremere v, 10 ignavus haberi iii, 272 inde epulum dare iii, 229 quæ credere subrepta v, 152 quod ipse tibi dare x, 363 hoc non facere quinque diebus continuis xi, 206 ut Stentora vincere

xiii, 112 vix dicere, quam multi talia plorent xiv, 150

Post hunc (aprum) tradentur tubera v, 116 hunc quæ vixerat x, 272 hanc minores censebunt vi, 499 sella vii, 142 duos menses vi, 15 terga jam reliquit sexaginta annos xiii, 16 hæc vitem vertice frangebat viii, 247 hæc longa tibi vitæ tempora dabuntur xiv, 158 bæc tabulas mutare parabis xiv, 55 hæc tristis de nobis sententia fertur ii, 62 quem (boletum) nil amplius edit v, 148 minor est, credas aliam; a fronte cet. vi, 504 ipsam an sit victurus vi, 568 nimbos et fulmina vii, 163 omnia perdere naulum viii, 97 cuncta novissimus exit annulus xi, 42 meritum sane mirandum xii, 124 auctumni xiv, 190 herbas et ani-malia xv, 99 damnum temporis et spes deceptas ix, 125

Posteritas quod addat moribus nostris, nil erit ulterins i, 148 Hirpini,

venale pecus viii, 62

Posthac multa contingere virga

viii, 7 cogetur vii, 18

Postes ornentur et grandi janua lauro vi, 79 loquentur ix, 104 postibus coronam necte vi. 52

Posthume, vetus est cet. vi, 21 Postquam veneris xiii, 161 siluit

iii, 303

Postremo etiam mores timeret xi,

Postulat populus aurum victori vii, 243

Postume, vetus est cet. vi, 21, 28 Potat ipse diffusum capillato consule v, 30 potatis vos aliam aquam v, 52 potate subrepti Falerni, pro populo faciens quantum Saufeia bibebat ix, 116 potanda ferens infantibus ubera magnis vi, 9

Potens matrona i, 69 hujus vel una ratio est, ne cet. xiv, 39 poten-

tior natura omni cura x. 303

Potentia miranda occulti fati est Tullius vii, 200 quosdam præcipitat subjecta magnæ invidiæ x, 56

Potestas æqua Dis landatur iv, 71 Fidenarum Gabiorumque esse x, 100

Potio hæc torquet vi, 624

Potiores Herculis ærumnas credat

Potius libeat i, 19 cantet, quam pervolet urbem vi, 398 utinam his nugis dedisset cet. iv, 150 hic vii, 181

Præbet palmas agili Luperco ii. 142 caput venale sub hasta iii, 33 materiam causasque jocorum iii, 147 bos collum cultris x, 270 spelunca domos vi, 3 alas jam vellendas xi, 157 caput pulsandum v, 172 manum vati crebrum poppysma roganti vi, 584 facilem aurem v, 107 vicinum se Æmilins pous vi, 32 præbenda est gladio cervix x, 345

Præcedit te xiii, 108 quatuer annis xiii, 58 præcedant ipsas illi (mores) te Consule virgas viii, 23 præcedentia longi agminis officia x, 44

Præceps immane ruinæ x, 107 fugit in exilinm x, 160 præcipitem ire iii, 129 rapit ambitus atque libido viii, 135 præcipiti pinna anxia venit epistola iv, 149 in præcipiti omnestetit vitium i, 149 præcipites feruntur vi, 649 curramus x, 85

Præcepta magna, sacri- quæ dat libellis victrix fortunæ sapientia xiii, hæc illi veteres minoribus xiv, 189 Zenonis melius nos monent xv,

Præceptori regula verborum constet, legat historias cet. vii, 230 sq. præceptorem parentis loco esse voluere vii, 209

Præcipit mitem animum et mores -an savire docet xiv, 16 amorem

magni census xiv, 227

Præcipitat guosdam potentia x, cursum xv, 78 præcipitare (in mare) volens pulcherrima xii, 38

Præcipue iii, 59. vii, 109. ix, 119 Præcipnus est borum vi, 557 honor vi, 532 præcipuam ceram iv, 19 præcipuis sudoribus xiii, 220

Præelara quæ et prospera tanti, ut rebus lætis par sit mensura malorum x, 97 jaspis v, 42 præelarnm aliquid Euphranoris iii, 217 præclaro nomine insignis viii, 31

Præco nec loquatur vi, 439 præconis nitidi filius iii, 157 præconem circumspice pannis viii, 96 a præcone vocari i, 99 præcones fieri nec

turpe putarent vii, 6

Præcordia sudant enlpa i, 167 senis pressit vi, 621 nullis ant levibus causis flagrantia xiii, 181 quibus finxit Titan luto meliore xiv, 35

Præda caballorum Prætor xi, 193 enbili ponitur xiv, 82 prædam gustaverit primum rupto ovo xiv, 85 recentem servabat hvems iv, 58 prædarum in parte reperta pocula xi,

Prædia tot Apula cui servas ix, 54 Prædives Licinus xiv, 305 Seneca

x, 16

Prædo caballorum Prætor xi, 193 Præfecti (Urbi) anne aliud tunc (quam villici) iv, 78 præfectos Pelopea facit vii, 92

Præfectura domus Sicula non mi-

tior anla vi, 486

Præferie tegetem enbili Palatino vi, 117 animam pudori viii, 83 facem pudendis viii, 139 Senecam Neroni viii, 212 quis audet nune argento caput, rebusque salutem xii, 49 hoc sorori atque viro vi, 111 prælatus Hiarbæ zelotypo juvenis v, prælata Lavino sedes xii, 71

Prægnans uxor circumducitur i, 122 prægnantem stamine fusum ii,

viduam fecerit vi, 405

Prægustet pocula timidus pappas vi, 633 Atrides medicamina Pontici

regis vi, 660

Prælia quanta illic dispensatore videbis armigero i, 91 meditatus marmorea villa iv, 112 meditatur statua lusca vii, 128 illic quanquam eadem assidue spectentur xiii, 172 diversa movebit vi, 258 vigilata dele vii, 27 Punica passis xiv, 162 in prælia euntem tarrim xii, 110

Praematuri cineres xi, 11

Pramia militia xvi, 1 sqq. sacramentorum xvi, 35 ponenda sumas iii, 56 coxæ pendentis tollit vi, 321 feres tam diræ culpæ viii, 119 tollas, quis virtutem amplectitur ipsam x, 112 quanta bonos maneant viii, 92

Præmordet ex hoc quodeumque

est custos discipuli vii, 218

Præneste gelida iii, 190

Prænestinis in montibus alta villarum culmina parat xiv, S8

Præponere illum exercitibus x, 92

Prochytam Suburæ iii, 5

Præputia ducit adulter impatiens moræ vi, 238 ponunt (Judæi) xiv,

Præsens pæna i, 142 præsente marito loqui cum ducibus vi, 400 præsentibus ipsis narrasse pudeat xi, 202 præsentior templorum majestas xi, 111 præsentius quanto numen aquæ iii, 18

Præsepia ad olida pictas facies et Eponam jurat viii, 157 præsepibus

qui donavit bona i, 59

Præsertim ætate Metelli xv. 109 Præsidium galeatum ponit viii, 239 præsidia rerum tuarum expectanda vii, 23 ultima discriminis afferimus xii, 56

Præstantius quanto esset numen

aquæ iii, 18

Præstat hunc honorem vobis, o nummi v, 136 discipulum meliorem tributa iii, 188 magistro xiv, 212 anxilinm xv, 150 pudorem quem galeata mulier vi, 252 Neronem securum viii, 170 triplicem usuram ix, curam rebus xi, 115 anod xii, præstant 86 quid gloria xiii, 99 fortem animum rebus, quas turpiter audent vi, 97 lacrymæ, ut non abnnat vi, 539 omnes terga fugæ xv, fortuna humilis castas Latinas vi, 287 - qualem nitorem Bruttia calidi tibi fascia visci ix, 14 pulcherrima dietu vita, vel moribus et re xi, annua tortoribus vi, 480 quid causidicis civilia officia vii, 106 præstatur illis tempus agendi xvi, 49

Prater cicutas nil conferre vii, 206 cincres atque ossa rapitur carpento viii, 146 unbes nil adorant xiv, 97

Præterea sanctum nihil est iii, 109 Practerit aram vi, 308 Telamonem Ajax xiv. 211 prætereunte te patent fenestræ iii, 275 præterita nocte x, 235

Prætexta non esset urbibus illis et trabeæ cet. x, 35 - prætextam sumere hujus, qui trahitur, mavis x, 99

Prætextatus adulter quem patitur dormire i, 78 prætextamm loripedem non rapuit Nero x, 308 prætextatæ fabulæ i, 3 prætextatos mores referunt Artaxata ii, 170

Prætor olim nomen proprium fuit

ducis, adeoque et consulis x, 36 lictorem impellat iii, 128 vadimonia præda (al. prædo) differt iii, 213 caballorum sedet similis triumpho xi, 193 Prætoris celsi (al. Celsi) ludis vendere funera sua non dubitant viii, 194 improba quamvis gratia fallaci vicerit urna xiii, 4 lauti pulpita nulla aquare queas (huic voluptati) xiv, 257 Prætori da, da deinde Tribuno i, 101 non audeat, etsi pulsetur (a milite), excussos ostendere dentes xvi, 10 Prætorem curribus altis Extantem, et medio sublimem in pulvere Circi In tunica Jovis, et pictæ Sarrana ferentem Ex humeris aulæa togæ, magnæque coronæ Tantum orbem, quanto cervix non sufficit ulla x, 36 sq. Prætoribus vendentis vocem vi, 380

Prætoria debent criminibus i, 75 ad prætoria regis (Prusiæ) magnus cliens sedit x, 161 Prætoria castra a Sejano, ad portam Viminalem, con-

stituta viii, 43. x, 95

Pragmaticorum ex fædere inde ca-

dunt partes vii, 123

Prandet hæc inter nautas vi, 101 prandebat olim sibi quisque deus xiii, 46 prandente Medo epota flumina x, 178

Pravam extortamque puellam viii, 33 pravis imitandis ac turpibus do-

ciles sumus xiv, 41

Precer, tolle vi, 170 parce, Paran vi, 172 Precantes tangunt aram, vel

genua Deorum xiv, 219

Premit populum gregibus comitum i, 46 populus magno agmine lumbos iii, 244 per forum juvenes longo assere Medos vii, 132 caput tot ordinibus vi, 502 pressit boletus præcordia unius senis vi, 621 calcibus anguem i, 43 premetur fluctu xiv, 296 quibus illa persomnum digitis xiv, 221 pressum in faciem panem digitis extendere ii, 107 presso din stridere molari v, 160

Pretiosa senectus xiii, 214 pretiosior factus in Beronices digito ada-

mas vi, 157

Pretium curæ (al. operæ) est eognoseere vi, 474 operæ grande faciat xii, 127 operæ inde mihi nullum ix, 28 operæ grande est, ut possis xiv, 281 tune par ingenio vii, 96 quod vocis vii, 119 seeleris tulit ille crucem, hic diadema xiii, 105 pretio (al. pretium) hoc squamæ iv, 25 quanto metiris, quod, ni tibi deditus

essem, uxor tua virgo maneret ix, 71 cum pretio Romæ omnia iii, 184 pretio majore paratus v, 56 ullo non vincitur xiv, 145 pretiis exiguis mutare dominos viii, 65 obstantibus nunquam animo xi, 15

Priamus incolumi Troja venisset

ad umbras cet. x, 258

Priapi (al. Priapo) Mænades ululant vi, 316 Priapum, custodem vitis et horti, provocat vi, 375 Priapo vitreo bibit ii, 95

Pridem, v. Jampridem

Primoribus ac ducibus inimicorum

xv, 40

Primum indocti ii, 4 respice ii, 44 crescere jussos vi, 371 respicit hæc vii, 141 aliquid da viii, 68 quam

primum gustaverat xiv, 85

Primus in æquore pulvis viii, 61 majorum viii, 274 properabat Pegasus iv, 75 prima pecunia intulit peregrinos mores vi, 298 videt cometen vi, 408 animi bona mihi debes viil, quæ, aut ultima ponas ix, 81 24 fere vota et novissima divitiæ x, 23 luce egressa xi, 184 est hæc ultio xiii, 2 docet rectum sapientia xiii, 189 jurgia sonare incipiunt xv, 51 voluptatem gula senserit xv, 90 lanugo par senectæ xiii, 59 legum securis viii, 268 et recta senectus iii, pro nocte vi, 204 primum ad lapidem vi, 577 primo limine i, 95 sole ii, 133 morsu deprendere iv, loco fige v, 12 murmure cali 142exanimes xiii, 224 prima cum barba resecentur crimina quædam viii, 166 a prima quæ volveris proxima x, 126 primi fabri nescierint xv, 168 primos mœchos viderunt argentea sæcula vi, 23 ignes colligit janua xiii, 146 vagitus edere vii, 195 in primis curandum viii, 121

Princeps Equitum iv, 32 gemma xiii, 138 Principis quod uxor, quæ non faciet vi, 617 secura senectus x, 76 sedentis in rupe Caprearum enm grege Chaldæo tutor x, 93 aures contingat x, 341 generosi hæ artes viii, 221 principe eitharædo mimus nobilis haud mira res viii, 198

Principium atque locos Celso dictare paratæ vi, 245 principio mundi indulsit communis conditor bestiis animas, nobis animum quoque xv, 148

Prior ego adsum i, 102 ille me signabit iii, 81 salutat Albinam iii, 130 unda nobis obstat iii, 244 annuet virga viii, 153 priori vitæ contrarius ire ix, 21 priorum illa libertas scribendi i, 151 finem legemque egressi vi, 635

Priscum illud acumen iv, 102

Privatus altum dormiret'i, 16 adhuc Jupiter xiii, 41 privata domus quid fecerit vi, 114 privato nulli servire paratum Cæsaris armentum xii, 107 privatis focis majora iv, 66

Privigno datum venenum vi, 134 privignum occidere jam fas est vi,

628

Prius tecum voluta animo i, 168 inspiciti, 97 non inde domum abeant, quam cet. xiv, 148 prius quam su-

meret xiii, 38

Pro conjuge sellam clausam ostendens i, 124 cithara velare caput vi, 391 summis hæc sunt viii, 112 totis legionibus hi tamen cet. viii, 255 populo faciens ix, 117 me Fortuna rogatur ix, 148 cute deformem pellem x, 192 patre nulla coturnix cadet xii, 98 vita quædam, non omnia facienda putat xv, 108 electro attonitus xiv, 306

Proavum tibi sumito de quocumque voles libro viii, 134 proavorum atavos felices dicas iii, 312 proavis

habitatas sylvas xv, 152

Probat exitus vii, 204 probavit quo teste x, 70 vocem dignam templo veramque xiii, 205 probatæ plausu pnellæ xi, 163

Probitas laudatur et alget i, 74

Procedat Numa iii, 138 procedere dicitur pompa Consulum et Ca-

tholicorum viii, 23

Procerem agnosco viii, 26 proceres pullati iii, 213 vocantur in concilium iv, 73 quod non dant, dabit histrio vii, 90 exire jubentur misso concilio iv, 144 o proceres, censore opus est, an haruspice nobis ii, 121

Processiones Catholicorum viii, 23 Processus summi nunc via optima vetulæ vesica beatæ i, 39

Prochytam præpono Suburræ iii, 5 Proclames non, si ista videas in

corpore judicis ii, 75

Procee et Colchide de sæva quicquid dicitur, credamus tragicis vi, 644

Procul hine, procul inde (ite) puelle lenonum xiv, 45 extensum petulans quatit hostia funem xii, 5 a tellure Antæum tenentis in, 89 a signis xvi, 17 quis tam absit ab urbe

xvi, 25 exagitata il, 85

Procula minor lectus iii, 203 Froculas et Pollitas ii, 68

Proculeius habet unciolam i, 40 quis erit nunc, aut Fabius vii, 94

Procumbit axis iii, 257

Prodiga fæmina vi, 362 Roma vii, 138 improbitas x, 304

Prodigio par senectus in nobilitate iv, 97 prodigia et mores Urbis damnante Canopo vi, 84

Prodigiosa fides xiii, 62

Prodo—prodiderim tanquam, quicquid scio ix, 97 prodere arcanum ix, 115 furem xiii, 23 prodita clau-

stra portarum viii, 261

Producit Fortuna ridens suos alumnos vi, 609 producat Achilles te Thersitæ similen viii, 271 producere filiolam turpem vi, 241 testem xvi, 32 supercilium acu ii, 94 pueros avaros lævo monitu xiv, 228 crimina ad patres viii, 266 animas alimentis talibus xv, 94 ferrum incude xv, 166 exemplum xv, 32 flentem matten quando licet Basilo vii, 146

Prœlia, v. Prælia Profanæ, ite ii, 89

Profert libera animi verba iv, 91 fines xiv, 142 caput i, 126 protulit ætas ferrea omne crimen vi, 23 pedem x, 30 proferat quo astro se Venus vi, 570

Proficis nihil in melius usu tot re-

rum xiii, 18

Profundi triste imperium xiii, 49 Progenies matura se levabit xiv, -84

Progne, v. Procne

Prohibente nec tribuno, nec cogente xi, 7

Proles Tencrorum viii, 56 prole cum tota domoque extinctus xiii, 206

Proludunt jurgia v, 26 Promere ferrum audet xv, 73

Prometheus magnus subitusque debetur patinæ iv, 133 primum hominem e luto formavit vi, 13 ignem summa cæli raptum de parte donavit terris xv, 85 Titan luto finxit præcordia xiv, 35 Promethea ipsum ponas inter majores viii, 133

Promittunt atrocem animum membra hispida ii, 12 promisit diem Statius vii, 84 promittere funus patris iii, 43 fidibus quercum Capitolinam vi, 388 cristam galli laribus non ardent xiii, 233 hecatomben xii, 101 promittente nil medico relictum ocu-

lum xvi, 12 promissus milii sis conviva xi, 60 promissa Deis animalia festus cespes expectat xii, 2

Promovimus arma ultra littora Ju-

bernæ ii, 160

Promtins expediam x, 220

Pronns adora vi, 48 proni Tiburis iii, 192 pronum est agere ix, 43 tam pronum et facile est contemmere xiii, 75 prona et terram spectantia (animalia) xv, 147

Proœmia rixæ miseræ iii, 288 Prope nemo recumbat ix, 106

Properat hic, velut urgeat Auster iv, 59 ad feetus xiv, 78 rivus marmoribus vi, 430 primus Pegasus rapta abolla iv, 76 proximus Aeilius iv, 91 properabo fateri iii, 59 propera stomachum laxare iv, 67 et exi vi, 148 properate citius argillam atque rotam iv, 134 properare invenem jubet illa sumto eucullo vi, 330 properantis avari xiv, 178 properantem te Roma tno refici reddet Aquino iii, 319 properantibus nobis obstat unda prior iii, 243 properantur varie hæc inter pueros iii, 264

Propinat quando Virro tibi v, 127 Propinqui paupertatem levet xiv, 236 propinquo non cuiquam melius de se sperare concedet juvenis xiv, 6 Nerone plenum viii, 72 propinquas rudes instituit Locusta i, 71 propinquis nullis aconita miscuit viii, 219 deductis longa gente xiii, 207

Propior hoc solo, quod cet. vi, 510 Proximus properabat Acilius iv, 94 urbi Hannibal vi, 291 ante diem caupo sciet ix, 108 proxima retibus assiduis penitus scrutante macello v, 96 quæ surgit ædes ovlit vi, 529 quæ volveris a prima, Philippica x, 126 tempestas timetur xiii, 228

Propositions illuc ire iii, 24 quod modo proposui, non est sententia, verum est viii, 125 proponere quis talem (piscem) aut emere auderet iv,

46 Propositum flexisse ix, 21 grave quid profuit Hippolyto x, 325 pro-

positi si te noudum pudet v, 1
Propria arbore nidos facit xiv, 80
Propria arbore nidos facit xiv, 80
Proprie convivia natum animal i,
141 quod rumpere sommum debeat,
habet v, 19 quod cucurri, hoc fuerat v, 76 quod nemo lavatur v, 90
quod Ludia dici sustinuit vi, 104
quod nobilis esses viii, 41 quod educit asellas vi, 469 numuos vi, 646

mille annos cedit uni Homero vii, 39 vitam vivendi perdere causas viii, 84 me scriberis hæres ix, 87 plurima ix, 118 quæ fas est x, 55 convivia pexi xi, 150 non propter vitam faciunt patrimonia quidam, sed vitio eæci propter patrimonia vivint xii, 50, 51 duo lintea ferro uritur xiv, 22 mille talenta et centum villas temerarius xiv, 274

Prora velo suo cucurrit xii, 69 acuta subvexit canna Micipsarum oleum v, 89 tarda per densa cadayera

x, 186

Prorsus dignissima vi, 250

Proserpina Sicula conjux Plutonis xiii, 50

Proseucha in qua te quævo iii, 296 Prosit mihi vos (Musas) dixisse puellas iv, 36 prodest non illis Lyde ii, 141 quid, longo sanguine censeri viii, 1 profuit quid Hippolyto grave propositum x, 324 nihil misero, quod figebat iv, 99

Prospera quæ tanti x, 97 tempora

xii, 63 - castra xvi, 2

Prospiciunt viri, quid sit utile vi, 260 Prostat temina quo non templo ix, 24 prostitit nuda vi, 123 prostare ad Circum jussas puellas iii, 65 prostantis pupilli i, 47

Prostitui peregrina ad pulpita viii,

226

Protegit solus urbem viii, 250 causam magno discrimine xi, 33 armis civem xv, 155

Protenus ad censum iii, 140 agerent inquisitores iv, 48 accipe, quod do vii, 165 ante meum, quicquid dolet, exue limen xi, 188 abreptum xiii, 176 illos imbuit vitiorum elementis xiv, 123 siccentur lacrymæ xvi, 27

Protogenes aliquis iii, 120

Provehit hune labor æquus xvi, 57

Provida Campania x, 283

Provincia victrix, ploras i, 50 tanti vendit agros iv, 26 instruit focum v, 97 expectata si te accipiat rectorem viii, 87

Provocat Saufeia lenonum aucillas posita corona vi, 321 custodem vitis et horti vi, 376 mus patricios omnes opibus i, 24

Proximus, v. Propior

Prudens Veiento iv, 113 prudentissima gens adulaudi iii, 87

Prudentia si sit, nullum numen habes, Fortuna x, 365. xiv, 315 ejus monstrat cet. x, 48 rectoris xii. 32 Pruinis cedente auctumno iv, 56 Geticis frigidior decocta v, 50

Pruna et cottana vento advecta iii,

83

Prurigo moræ impatiens vi, 327 prarigine et scabie unius porei eadit totus grex ii, 80

Prurit frictus ocelli angulus vi, 578 prurire ut incipiat Gaditana canoro choro xi, 163

Psaltria (Clodius) quæ penem majorem cet, vi, 337

Psecas infelix vi, 491, 494

Psilotro pili evellebantur ix, 15

Pube pro Latina omni sufficient Decii cet, viii, 256

Publicus servus tenet hanc (coronam triumphantis) x, 41 adulter fiet x, 312 publica vena non est vati egregio vii, 53 sacra vi, 335 fulgura vi, 587 vota vicerunt x, 284

Pudet cœnare fictilibus iii, 168 ni illas iii, 321 te propositi v, 1 quem ducere ubera xii, 8 quem non alto per glaciem perone tegi xiv. 185 pudeat non monstrare dominum tabernæ ii, 42 quod narrasse xi, 202 pudendis præferre facem incipit nobilitas viii, 139 exemplis viii, 183

Pudicitiæ veteris vestigia multa forsan ant aliqua extiterint et sub Jove vi, 14 patriciæ et plebeiæ tem-pla vi, 308 veterem Maura præterit aram, nbi noctibus ponunt lecticas, micturiunt, et in vices equitant vi, 308 sq. atque formæ rara est concordia x, 298 pudicitiam eredo Satarno rege moratam in terris visamque din cet. vi, 1 sq.

Pudicus ante filins non ab inguine tutus iii, 111 sermo non est hic in vetula vi, 193 pudici capitis matrona vi, 49 pudicam ille tanti vocat vi, 137

Pudor nullus hie verbis ii, 110 non obstabit iii, 60 si est, exeat iii, 151 cum stimulos odio admovet, mulier est sævissima x, 329 quis est unquam properantis avari xiv, 178 pudoris ingenui puer xi, 154 pudori animam præferre summum crede nefas viii, 83 pudorem jam habeat Ro-ma ii, 39 ridiculum ex urbe effugientem pauci morantur xi, 55 quem præstare potest mulier galeata vi, 252 paupertatis nulla habet vi, 357 contra pudorem, et fortunam armati vera loquentem xvi, 34

Puella, ut virgo et nympha, quæ in flore ætatis est, etsi jam nupta ii, 59. ix, 71 ocreas vendente to felix vi, 258 puellæ multa vivus dedit ii, 59 sarcinulis impar et minor ceusu quis gener hic placuit iii. 160 Pierides. narrate: prosit mihi vos dixisse puellas iv, 35 quænam est hic culpa vi, 494 venatricis per calamos pharetramque jurat xiii, 80 visæ amore nunquam flagrabat, eæeus iv, 114 probatæ plansu ad terram tremulo descendant clune cet. xi, 164 cultæ assedisse decet hos juvenes xi, 200 omnes hoc discunt ante alpha et beta xiv, 209 lenonum procul hinc xiv, 45 puellam flavam, cui det mandata vi, 354 pravam extortamque Europen vocamus viii, 33 fugientem sæpe amplexu rapui ix, 74 puellas nudas maribus osteudit Pyrrha i, 84 ad Circum prostare jussas iii, 65 suas jam dimittente lenone vi, 127 dum poseimus ix, 128 puellis dones ista vi, 191 formam optat anxia mater x, 289

Puellares capilli faciunt incerta ora

ejus xv, 137

Puer Automedon lora tenebat i, 61 Iliacus nondum adeyathos xiii, 43 incultus porriget plebeios calices, atque a frigore tutus; non Phryx, aut Lycins, non a mangone petitus quisquam erit in magno xi, 146 sq. ingenui vultus ingenuique pudoris cet. xi, 154 sq. tot millibus emtus nescit panperibus miscere v, 61 si Virgilio deesset sq. vii, 69 nnicus appellat ix, 61 dicat quem venisse et nuntiet horas x, 216 barbato cuicumque assurrexerat xiii, 56 scribe, vigila cet. xiv, 192 intra quæ limina est, ea nil dictu fœdum visuque tangat xiv, 45 pueri secreta vi, 404 nee credunt, nisi qui nondum ære lavantur ii, 152 lenonum quocumque in fornice nati hic sedeant iii, 156 nil faciunt (Niobes), ipsam configite matrem vi, 173 exta interdum rimabitur vi, 552 Junonis avem laudant vii, 32 quot stabant, cum totus decolor esset Flaceus vii, 226 adsint cum tabula, et ponatur calculus ix, 41 Bracatorum viii, 231 qui, qualisque futura sit uxor, illis notum x, 353 ite, linguis animisque faventes, sertaque delubris et farra imponite cultus xii, 83 o pueri, vivite contenti casulis et collibus istis, Marsus dicebat cet. xiv, 180 puero percussum mare i, 54 si contigit Etruseum aurum, vel nodus tantum et signum de paupere loro v. 164 quid conferre potest plus natura cet. x, 302 dictem coram aliis pultes, sed in aure placentas xi, 59 bimembri hoe monstrum comparo xiii, 65 maxima debetur reverentia: si quid turpe paras, nec tu pueri contemseris annos cet. xiv, 47 sq. Puerum te putabas et tenerum cet. ix, 46 enm septimus annus transierit - cupiet lauto cœnare paratu xiv, 11 sq. pnerorum institutio quolibet tormento gravior vii, 152 sq. tot manus observare non est leve vii, 240 scapulis et pegibus quid dicam Aquilone Decembri ix, 68 pueris si mora longior Urbem indulsit, non unquam deerit amator ii, 168 pueris hoc prætulit patriæque cet. vi, ut placeas et declamatio fias x, 167 formam optat mater x, 289 imponet vittas xii, 117 quæ monstrant ipsi traduntque parentes, plurima sunt et fama digna sinistra xiv, 3 salientibus vexare uterum vi, 599 repentibus assæ (al. poscentibus assem) hoc monstrant vetulæ xiv, 208 meis aconita paravi vi, 639 veniam indulge viii, 167 pueros tres in gremium patris fundat simul v, 141 ter hæc varie properantur iii, 264 omnes, ergastula tota, poscit maritum vi, 151 odit vi, 272 emturus Medos vii, 133 raptos ad velaria pegmate iv, 122 avaros producit lævo monitu xiv, 228 lantorum quanti doceat Pollio vii, 177 Cf. Filius et Infans

Pueriles acies exercere xv, 59

Puerpera vix ulla jacet aurato lecto vi, 594 Puerperæ foribus appendebantur coronæ iv, 85

Pugillares testiculos non defert in

balnea rancus xi, 156

Pugna fervet commissa lagena v, 29 pugnam instaurare infestis sagittis xv, 74 omnem Trtanida inter majores ponas viii, 132 ad pugnam qui rhetorica descendit ab umbra vii, 173 pugnas Cilicis sic laudabat et ietus iv, 121

Pugnacis Anci et Tulli census v,

57

Pugnamus lenta arena fori xvi, 47 pugnare eum Graecho jussus secutor viii, 210 pugnanti Gorgone Maura par vellus dabitur xii, 4 pugnantem nec elypeo aut falce Graechum, nec mirmillonis in armis viii, 201 Pugnos oculorum sanguine plenos xv, 58 qui vidit, andeat dicere, vidi xvi, 30 pugnis concisus iii, 300 cæ-

dere pectus xiii, 127

Pulcher et acer felix vii, 190 pulchra Latona x, 202 et candida cervix præbenda gladio x, 345 pulchrum te putabas ix, 47 quiequid et conspicuum est æquore toto, res fisci est iv, 54 pulchro ordine rerum distinguitur dies i, 127 labori reddit sua dona xvi, 57 pulchris et latis orbibus i, 137 pulchrior ille hoc, atque ille alio x, 196 pulcherrima dietu xi, 56 etiam præcipitare volens xii, 38 quæque corpora xii, 116

Pulchritudo multis periculis ob-

noxia x, 289 sqq.

Pulla urbes et publica vota x, 284 Pullati proceres iii, 213

Pullulet velut nummus redivivus

exhansta area vi, 363

Pullus hirundinis x, 231 pulli tremuli frontem totam ei Cæsonia infudit vi, 616 nos viles nati infelieibus ovis xiii, 142 pullorum peetora rimatur haruspex vi, 551 pullos ciconia nutrit xiv, 74

Pulmentaria qui condit vii, 185

Pulmo arderet Falerno iv, 138 pulmonem agitare risu x, 33 pulmone columbæ tractato spondet haruspex cet. vi, 549 tenni rubetæ nunc res agitur vi, 659

Pulpita pascunt vatem vii, 93 longa figamus per angustos vicos vi, 78 ad peregrina cantu fædo prostitui viii, 225 pone hine, et inde finge gladios viii, 195 nulla prætoris lautiæquare queas huie voluptati xiv, 257 ad pulpita tandem redit notum exo-

dinm iii, 174

Puls mea annna quod (saxum) coluit cum libo xvi, 39 pultes dictem coram aliis puero, et in anre placentas xi, 58 pultibus ollæ fumabant

xiv, 171

Pulsas ubi tu, ego vapulo tantum, si rixa est, iii, 289 pulsat cam sextus et sexagesimus annus vi, 193 pulsare solea nates vi, 612 togatus uon audeat te (militem) xvi, 8 tintinnabula vi, 442 terram cuspide ii, 130 pulsantis cymbala ix, 62 pulsetur eisi, dissimulet xvi, 9 pulsatus rogat iii, 300 pulsandum caput præbebis v, 171

Pulvinar, ad quod tulit odorem lu-

panaris vi, 132

Pulvino de equestri surgat iii, 154

Pulvis in æquore primus equi hujus viii, 61 in pulvere Cannarum victis consulibus xi, 198 tenni sulcos ducimus vii, 48 circi sublimem prætorem x, 37

Pumice Catinensi lumbum attritus viii, 16 levis inimicus res mortifera

est ix, 95

Punica prælia passis xiv, 161

Punire quod liceat tunica molesta viii, 235 cunctos nocentes si curant Dii, quando ad me venient xiii, 101 hæc volenti datur calceus xvi, 13

taurea crimen vi, 492

Pupilli prostantis spoliator i, 47 vos moneo, quibus amplior est res, custodite animas cet. vi, 629 pupillum ad jura vocantem eircumscriptorem xv, 135 pupillos quot circumscripserit Hirrus x, 223

Puppis alternum latus evertentibus undis xii, 31 per puppem errat vi, 102 puppe trunca magister petit interiora xii, 79 Corycia semper mora-

ris xiv, 267

Pupura major (al. majus) quid confert optandum i, 106 stlataria filo Tyrio spondet vii, 134 vendit cansidicum vii, 135 ardens quos vestit xi, 155 peregrina ignotaque nobis ad seelus atque nefas, qua cumque est, ducit xiv, 188

Purpureus scurra iv, 31 purpuream vestem fundite cet. xii, 39

Puri argenti vascula ix, 141. x, 19 Pusilli causidici sanguine nunquam maduerunt rostra x, 121 pusillos homines atque malos terra nunc educat xv, 70 pusillas ceras xiv, 29

Pusio tecum dormit vi, 34

Putat se nil tibi debere iii, 51 summa bona v, 2 putabas te pulchrum ix, 47 putabat omnia tractanda inermi justitia iv, 80- putabant non turpe vii, 5 putavit populum Phæaca tam vacui capitis xv, 23 cur putes hos evasisse xiii, 193 quis putet muta animalia generosa, nisi fortia viii, 57 quales putemus epulas glutisse Endoperatorem ipsum iv, 28 putares majora monstra, si cet. ii, 122 putaris quicquid melius levinsque x, 341 puta tu vera ii, 153 hoc ipsum defectsse v, 7

Putere videntur unguenta atque ro-

sæ xi, 121

Putens brevis nec reste movendus diffunditur in plantas iii, 226 puteum servare jubet Cleanthas ii, 7

Putri siluro xiv, 132 putres vomieæ xiii, 95

Pygargus et aper xi, 138

Pygismate, v. Pitismate. Pygmæus bellator parvis currit in armis ad subitas Theacum volucres cet. xiii, 168 sq. Pygmæa virgine brevior vi, 506

Pylades quis tam, molem aggeris ultra ut veniat xvi, 26 Pylades et

Bathyllus (pantomini) vi, 63

Pylius rex exemplum vitæ fuit a cornice secundæ, - sed attendas, quantum de legibus ipse queratur fatorum, cum videt aeris Antilochi barbam ardentem cet. x, 246 sqq.

Pyrenæum transilit x, 151 Pyreusmate, v. Pitismate

Pyrrha maribus nudas ostendit puellas i, 84 a Pyrrha quamquam omnia syrmata volvas xv, 30

Pyrrhum immanem xiv, 162 Pyrrho, regi Molosso, parere solebant ele-

phanti xii, 108

Pyrum Signinum Syriumque xi, 73 Pythagoras animalibus cunetis abstimuit xv, 173

Pythagoreis centum unde epulum

dare possis iii, 229

Pythia vates Spartano enidam respondit, hand impunitum fore, quod dubitaret depositum retinere xiii, 199

Pytismate Inbricat orbem xi, 173 Pyxide condita non prodest illis turgida Lyde ii, 141 vel gladio partos nummos xiii, 25

Quadra aliena vivere v, 2

Quadrans tibi nullus in umbra ostendatur vii, 8 quadrante lavari vi, 417 quadrantes centum lectica petit

Quadrijuges alti in vestibulis vii,

Quadringenta parant tabernæ quinque i, 106 sestertia dedit Gracchus, dotem cornicini ii, 117 tibi si quis dens aut similis dis donaret, quantus ex nihilo fieres, quantus Virronis amicus v, 132 fac tertia xiv, 326 quadringentis munnis condire gulosum fictile xi, t9

Quadrivio medio ceras implere ea-

paces i, 61

Quæro an deccant ii, 76 te in qua proseucha iii, 296 quæris quid? nubit amicus ii, 134 quid nltra cet. v, 19 quærit sibi materiam ducis indulgentia vii, 21 sibi alium asellum ix, 92 ab omni, quisquis adest x, 253 nemo, unde habeas, sed oportet habere xiv, 207 quærunt per omnia gustus elementa xi, 14 eadem animalia sumtis pennis xiv, 76 quærebat, quæ numinis esset mens xiii, 202 quæras si nomina morborum x, 219 conjugium xi, 29 ne quæras scelere in tanto, et dubites xv, 89 quærat qui te per compita, non deerit ix, 112 jam pridem caput hoc ventosa encurbita xiv, 58 quæramus panem aratro xiv, 181 quære legatum in magna popina viii, 172 ocyus Archigenem xiv, 252 quærendi decoris cura vi, 501 quæritur illi uxor vi, 46 si aqnarius et desunt homines vi, 333 quæsitus multum Hylas i, 164 quæsitum omni ex crimine lucrum xiii, 25 ad fontem solos deducere verpos xiv, 104 quæsita per humum saxa inclinatis lacertis xv, 63

Quæso, die mihi vi, 393 vivat xii,

Quæstio ultima fiet de moribus iii, 141 nbi summa vii, 156

Qualibet ex re lucri odor bonus est xiv, 205

Qualis erat adulter ii, 29 facundia, mores ejus erant iv, 82 cæna tamen v, 24 facies, et quali dignus tabella x, 157 rediit x, 179, 185 futura sit axor x, 353 testudo nataret xi, 94 qualis domus atque supellex, tales cibi xi, 99 qualem Cereris vult esse sacerdos xv, 141 quales esse decet cet. xi, 155

Qualemcumque versum potest i, qualiacumque voles somnia vi,

547 unguenta xv, 49

Quam multa magnaque paropside cœnafiii, 142 quam timeo, ne cet.

Quamquam invenias ii, 4 putabat

iv, 79

Quamvis natus ad Euphratem i,

103 metuam v, 5

Quando uberior vitiorum copia? quando major avaritiæ patnit sinus i, 87 artibus horestis nullus in urbe locus - proponimus illuc ire, ubi cet. iii, 21 sq. quando in consilio est Ædilibus pauper iii, 162 si colitur cet. ili, 173 si datur v, 40 ad te pervenit ille, quando adest cet. v, 62 omne peractum est v, 93 propinat Virro ad me venient Dii xiii, tibi v, 127 102 ego figam aliquid, quo vita mihi sit tuta ix, 139 ego pauper ero, bæc sufficient ix, t47 licebit xi, 182 surgit poetica tempestas xii, 23

Quandoque fœdius aliquid audebis ii, 82 præbebis caput pulsandum v,

172 si feccrit cet. xiv, 51

Quandoquidem inter nos sanctissima divitiarum majestas i, 112 data sunt x, 146 claudenda est cet. xiii,

Quantula nostra voluptas vi, 251 sint hominum corpuscula mors sola fatetur x, 173 quantulum in hoc vi,

Quantulacumque adeo est occasio

xiii, 183

Quantumvis Euganea mollior agna

viii, 15

Quantus, homuncio, fieres ex nihilo v, 133 torrens vi, 318 ardor vi, 317 quanta sedeat poplitibus vi, quantum erat donare ix, 59 distet xi, 26 quantum quisque sua nummornin servat in arca, tantum habet vix redolent duo et fidei iii, 143 funera iv, 109 vis, stipulare vii, 165 quanti vendant viii, 192 quanti doceat vii, 176 tenebras conducis iii, 225 una venefica constat vi, 626 in quantum poscunt sitis atque fames xiv, 318 quanto sublimior xi, 24

Quanticumque domus, veniet, qui

cet. vii, 184

Quantalibet gloria quid erit, si gloria tantum est vii, 81

Quare Cæsennia optima vi, 136 tristis mihi occurras ix, 1 nec est, quare perdas vi, 202

Quartanam sperantibus ægris iv,

Quarta dies eum torret olimque domestica febris ix, 17

Quasi fortuitus xiii, 225 ipse ædes suas incenderit suspectus iii, 222

Quassas galeam ii, 130 quassatum calicem v, 48

Quatenus s. quatinus hic non sunt venales elephanti xii, 102

Quater egisti vii, 122

Quatit hostia funem xii, 5 quatiente animo flagellum xiii, 195 quatiare risu xiti, 171

Quatuor infantes Indebant casa xiv, 168 digitis a morte remotus xii, 59 nasorum calicem v, 47 annis præcedere tam venerabile erat xiii, 53 Quatnordecim ordines equium id.

154, 155. xiv, 324 sq.

Queas aquare nulla theatra cet. xiv, 257 queat nec sufferre pondera gemma i, 29 uemo patriam monstrare parentis viii, 45 qui ferre quoscumque labores x, 359

Quercus veteris fastidia contingunt homini gratæ post munus aristæ xiv, 184 quercum Capitolinam sperare

fidibns vi, 387

Querela simili plena fora xiii, 135 querelæ justæ causa defertur xvi, 19 querelas nostras fige intra te ix, 94

Quereris nec patri ii, 131 intercepta decem sestertia frande xiii, 71 queritur, quod parcas vi, 36 querebar modo vobis non eadem vina poni v, 51 queratur quantum de legibus ipse fatorum x, 251 querentes de seditione Gracchos quis ferat ii, 24

Qui sis xi, 33 casus impulit hos xv, 119 tu gallinæ filius albæ xiii, 141 quod argenti erat, fulgebat in solis armis xi, 108 quo effigies tot bellatorum viii, 9. xv, 61 quo divitias hæc per tormenta quæsitas xiv, 135 quo mihi te solitum signare cet, quo, si adulter cet, viii, 142 sq. Quem et quorum pro quam et quarum xiv, 231, 211. Quis pro queis scribendam iii, 31

Quia sunt tædia xi, 207

Quicumque aspexit Deus, ridet et odit xv, 7t nectit-nemo cogetur vii, 18 quæcumque pictura imitata est cet. vi, 311 legerat, hac cadem cet. vii, 152 est, purpura ducit ad seelus xiv, 188 altaria tangunt xiii, 89 quodeninque liberet i, 152 argenti superest vi, 355 est vii, 217 committitur xiii, 1 volet xiii, 92 tradidit Moses xiv, 102 quemcumque parentem sic possem affari xiv, quocumque in fornice nati iii, 156 loco et recessu iii, 230 in trivio, cuicumque est obvin, narrat vi, 412 alio de sanguine viii, 27 venit de gramine viii, 60 de libro voles proavum tibi sumito viii, 134 in populo et sub axe xiv, 42 modo crescunt patrimonia xiv, 117 vocarit spes lucri xiv, 277 quoscumque labores ferre queat x, 359 quascumque pœnas debet iratis maritis x, 312

Quidam expavere frigns famemque formica magistra vi, 361 non prop-

ter vitam faciunt patrimoria, sed vitio cæci propter patrimonia vivunt xii, sortiti metuentem sabbata patrem, nil præter nubes et cæli numen adorant xiv, 96 hine labitur xv, 77 quædam parva quidem, sed non toleranda maritis vi, 185 de numero Lamiarum vi, 385 ex libris non intelligat vi, 451 cum prima resecentur crimina barba vini, 166 sunt vitiorum elementa xiv, 123 pro vita facienda putat, non omnia xv, 107 quemdam ex illis non tulit Laronia ii, 36 quosdam in populos facit isse Niphatem vi, 409 præcipitat subjecta potentia magnæ invidiæ x, 56 merchos et mugilis intrat x, 317 quibusdam somnum riva facit iii. 281 bilem an risum fortasse moverat xv.

Quideny membra bispida promittunt ii, 11 arma promovimus ii, 159 Cf. vi, 153, 185. viii; 149. xi, 7. xiii, 19. xv, 27

Quiescit, noli vexare i, 126 quiescunt jam membra toto versata toro xiii, 218

Quin ipsa manubria ossea xi, 133

ducatur, mora nulla xii, 112

Quingenta bis dedit, tanti vocat

ille pudicam vi, 137 Quinquatribus totis optat x, 115

Quinque tabernæ quadringenta parant i, 105 per auctumnos octo fiunt mariti vi, 230 lagenæ vii, 121 sestertia numera omnibus in rebus ix, 41 diebus continuis hoc facere non possis xi, 206

Quintilianus ut ametur, an expectas vi, 75 orator maximus, felix, bene cantans, et forte consul vii, 186 sq. Quinctiliane dic aliquem hic colorem vi, 280

Quintillæ quod donet vii, 75

Quippe indignatur v, 64 aliter tune vivebant vi, 11 hac merces lautissima vii, 175 vincis viii, 54 ille Deis anctoribus erat ultor viii, 216 tenet x, 41 ferox vitulus xii, 7 ravi boni xiii, 26 minuti est animi ultio xiii, 189 his crescunt patrimonia fabris xiv, 116 illa immolat xv, 116

Quirini in valle officium cet. ii, 133 trabeam et diadema mernit viii, 259 Quirine, rusticus tuus sumit trechedipna iii, 67 Quirinos geminos sub rupe xi, 105

Quiritem ima plebe facundum invenies viii, 47 Quirites, non possum

ferre Græcam urbem iii, 60 tenues agmine facto debuerant olim migrasse iii, 163 niveos ad frena x, 45 domitos ad sua deduxit flagra (Cæsar) x, 109

Quis urbis tam patiens i, 30 nescit vi, 247. xvi, 1 tam perditus viii, 211 qua indignatio ne desit v. 120 quid agant venti i, 9 expectant ii, 114 quæris? unbit amicus ii, 134 quid fieri posse non putes, si cet. vi, 41 quid tibi cum vultu tali ix, 3 tale quid excusat xv, 115 quid sis xi, 33 agam, et quid, oro, dicam ix, 67 agas, cum cet. iii, 291. iv, 14 facias viii, 179 erit nisi ludus viii, 199 refert x, 213. xi, 180 superest iii, 259 ultra v, 18. vi, 191 quidni cupias x, 95 quid, quod et antiquis uxor de moribus illi quæritur vi, 45 quid? quod merito suspecta libido est x. quid, quod materiam præbet jocorum iii, 147 quid, si cet. viii, 183. x, 36 qui pucri, qualisque futura sit uxor x, 353 si qua darentur sulfura ii, 157 si qua præsidia aliunde spectas vii, 22

Quisnam delator x, 69 hominum est xiii, 243 hominum quisve deorum abnuerit xv, 103 quænam est hic culpa puellæ vi, 494 quidnam censes iv, 130 suadendum esse putes, elige x, 329

Quisquam sic exhorruit viii, 196 quid inveniet sublimins viii, 231 deorum vellet x, 184 non erit xi, 148 quicquam si credis Homero x, 246 quemqnam occidere nolunt x, 96 nec amet, nec ametur ab ullo xi, 130 deorum esse nec surdum cet. xiii, 249 a quoquam exigis xiii, 36

Quisque accipiat i, 41 servat iii, 143 cum crederet xii, 20 Deus xiii, 46 quæque domus v, 66 concumbat vi, 406 aptissima quæque dabunt Dii x, 349 pulcherrima quæque corpora xii, 116

Quisquis erit bonus vi, 211 primus fait majorum tuorum viii, 274 colit Minervann x, 116 adest socius x, 254 præcepit xiv, 227 quicquid agunt homines i, 35 conspicuum pulchrumque est iv, 54 Indi huc mittitis vi, 466 subiti et magni discriminis instat vi, 520 discrit vi, 553 crit vi, 598 porrexent vi, 632 dicitur vi, 643 reliquit Natta viii, 95 scio ix, 97 petebas ix, 114 melius putaris x, 344 dolet xi, 188 frangitur xi, 189 habent xiii, 83 cogebat furor

xv, 99 id est vii, 162 Græcia mendax audet in historia x, 174

Quivis—cuivis rigidi censura cachinni facilis, sed cet. x, 31

Quo effigies tot bellatorum, si cet. viii, 9 tot rixantis millia turbæ, si cet. xv. 61

Quod nequeunt dormire ii, 138 dubitaret xiii. 200

Quondam hi cornicines cet. iii, 34 sub regibus viderunt uno contentam carcere Romam iii, 313 succinctus papyro, Crispine iv, 24 præstabat castas humilis fortuna Latinas vi, 288 terga suis moris etat festis servare diebus xi, 83 hoc indigenæ vivebant more xiii, 38 haud impunitum fore xiii, 200

Quoniam cœpit mentio iii, 114 Cf., vi. 555. xiv. 40

Quot servos pascit, quot agri jugera possidet iii, 141 nocte patent fenestræ iii, 274 Cf. iv, 7. vi, 278, 406. vii, 226, 235, 236. x, 147, 216, 220 sq. xiii, 26 al.

Quota portio iii, 61 pars scelerum hæc xiii, 157

Quoties infremuit i, 165 andent ii, 2 venit ii, 156 voluit Fortuna jocari iii, 40 vasa cadunt iii, 270 Cf. iii, 306, 318. v, 28, 145. vi, 67, 180, 195, 535, 647. vii, 179. ix, 111. x, 29

R

Rabidam facturus orexim vi, 428 rabida tigride xv, 163

Rabie jecur incendente vi, 648 ventorum xiii, 225 savit vulgus xv,

Radere guttur jam cœperat vi, 105 femur inaurati Herculis xiii, 151 tubera v, 116. xiv, 7 raso vertice caput pulsandum præbebis v, 171 vertice gaudent garrula securi narrare pericula nauta xii, 81 rasa galbana ii, 97

Radiat Germanicus scripto auro vi, 205 radiant testudine tota densi sardonyches vi, 38t

Radios solis jurat xiii, 78

Ramex—cum ramice jacet exiguus nervus x, 205

Rammenses Romani, v. Remenses Ramus olivæ Pisaæ esuriens xiii, 99 ramos adhuc virides in limine vi, 228 longos erexit janua xii, 91 Ranarum viscera inspicere iii, 44 ranas in gurgite (Stygio) nigras ii, 150

Rancidula opsonia xi, 135

Rancidius quid, quam quod se non putat ulla formosam, nisi cet. vi, 185

Rapit vicinos humiles vi, 414 testiculos Heliodorus vi, 373 præcipitem ambitio atque libido viii, 135 rapni sæpe amplexu fugientem puellam ix, 75 non prætextatum Nero loripedem x, 308 quantum Nero xii, 129 rapiat cœnatio algentem solem vii, 183 rapientem cuncta ignem xiv, 245 rapturns de nobilitate, quod superest i, 34 raptura nummos Celæno viii, 130 rapitur extinguendus x, 332 carpento viii, 147 te contemto metisque relictis xiv, 232 raptus per aera Pygmæus xiii, 169 rapta abolla properabat iv, 76 testa secuit genitalia vi, 514 raptum Achillem luget Peleus x, 256 ignem de summa cœli parte xv, 85 raptos ad velaria pueros iv, 122 rapienda turbæ sportula i, 96 occasio xv, 39

Raptore relicto vii, 168

Rarus sermo illis ii, 14 civis viii, ferme sensus communis in illa fortuna viii, 73 venit in eœnacula miles x, 18 rara avis in terris nigroque simillima eyeno mulier casta vi, 165 in tenni facundia panno vii, 145 jugo victoria sedit viii, 63 crate pendentia terga suis xi, 82 non videmus, quæ pateris xiii, 8 merces, quæ cognitione tribuni non egeat vii, 228 est concordia formæ atque pudicitiæ x, 297 rarum ac memorabile magni gutturis exemplum ii, 113 quamvis, tamen imputat v, 15 summique boni hujus nulla voluptas, quoties cet. vi, 179 quippe boni (sunt) xiii, 26 Rara juvant xi, 208 raræ sine Mentore mensæ viii, 104 rarior albo corvo vii, 202 rarior usus commendat voluptates xi, 208

Rastra et sarcula tantum assueti

coquere xv, 166

Rate mersa naufragus xiv, 301 rates mille non comparo testamento

xii, 122

Ratio est ulterior iv, 20 una potens xiv, 39 perieli si justa est et honesta vi, 95 studiorum et spes in Cæsare tantum vii, 1 rationem si admittitis i, 21 ratione loquendi et lege servata vi, 453 quid timemus ant cupinus x, 4 pro ratione sit vo-

luntas vi, 223 rationibus quantum addat sportula i, 118 gravis est vi, 511

Raucus defert in balnea testiculos xi, 156 rauca cohors (Gallorum) vi, 515 rauco circo viii, 59 rauci Theseide Codri i, 2

Ravola deprensus tristis ix, 4

Recedit latus clivo pendente vi, 650 recessit nondum satiata vi, 130 ad Superos Astræa vi, 19 recedas tacitus iii, 297

Recens' linum iii, 151 recentis odoris mala xi, 74 recentem prædam servabat hyems iv, 58 recenti historia ii, 102 cœlo vi, 11 luto spargat jumenta vii, 180 scelere xiii, 5 recentes rumores vi, 408

Recepit ruborem xiii, 241

Recessu quocumque dominum sese fecisse unius lacertæ, est aliquid iii, 230

Rechedinna, rechedipna, recidimna

cet. iii, 67
Recidivus nummus velut exhausta

pullulet arca vi, 363
Recidit illue, ut cet. xii, 54

Recitat folium Sibyllæ viii, 126 togatas et elegos i, 3 si recites dulcedine famæ succensus, Maculonis commodat ædes vii, 40 recitantes Augusto mense poetas iii, 9

Recitationes poetarum cet. i, 1 seq.

12 sq. iii, 9. vii, 40

Recondita anlæa cessant vi, 67

Recte vivendum ix, 118

Rectoris cani prudentia xii, 33 rectorem si te accipiat provincia viii, 88 rectore nullo mundum moveri xiii, 87

Rectus derideat loripedem ii, 23 rectum minxit amicus iii, 107 prima docet sapientia xiii, 189 funem xiv, 266 recta senectus iii, 26 recta facie loqui præsente marito cum ducibus vi, 401 recto cantaverat ære ii, 118 vertice portat iii, 252 vultu loc optas x, 189 recti capilli xi, 149

Recubans sub eodem marmore Chiron iii, 205 recubante juxta marito spectent hoc nuptæ xi, 201

Recumbit tibi juncta vi, 448 quod recumbas se stante v, 65 recumbat nemo prope ix, 106 toro fultus iii, 82 Recurrit natura ad mores damnatos

xiii, 239

Reddit nummos xvi, 40 pulchro labori sua dona xvi, 57 reddunt ubi ova columbæ iii, 202 reddet Roma te Agnino iii, 319 depositum xiii, 15, 204 follom xiii, 61 reddere tu-

nicam servo i, 93

Redemi hoc ego vix tota nocte ix, 76 redemtum a vitiis unlla virtute iv, 2 redimere s. conducere, ac contr. locare iii, 31 sq.

Redemtores, conductores, mancipes

iii, 31 sq.

Redeo-redit quoties natalis ix, 51 ad pulpita exodium iii, 174 vinum vi, 429 spes vitæ cum sole xii, 70 qualis rediit x, 179, 185 redeant ut veteres vii, 139 redeuntibus a scrobe vel sulco xiv, 170

Redimicula longa sumunt frontibus

Reditum amici, ob quem feriendus taurus, et pro quo altaria pono xii, 15, 94

Redivivus nummus velut exhausta

pullulet arca vi, 363

Redolent quantum vix duo funera

iv, 109

Refert quid, ignoscat an non i, 154 quid, quantis jumenta fatiget porticibus iv, 5 non minimo sane discrimine v, 123 hoc tantum, quod illa tenebat vi, 657 quid, tales versus qua voce legantur xi, 180 quid, quanti vendant viii, 193 quid, qua parte sedeat x, 213 quid, Mucius ignoscat dictis an non i, 154 ergo, quis hac eadem paret xi, 21 refertis calathis peracta vellera ii, 54 referunt Artaxata mores prætextatos ii, 170 referebant navibus spolia viii, 106 rcferam quid, quanta ardeat cet. i, 45 referemus miranda xv, 28 referat quid sportula i, 118 referre hoc videtur ipsius ducis, ut cet. xvi, 58 referens multum de Mæcenate i, 66 ligonem a monte xi, 89 multicia rugis xi, 186 referri in acta cupient ii, 136 relatum a fonte Hammonis vi, 554

Refici tuo Aquino te properantem

iii, 319

Regia verba lanistæ xi, 8

Regimen census omne tenet pater xvi, 54

Reginæ (deorum) niveam agnam

cædimus xii, 3

Regna hac mox relinquit (uxor) vi, 224 servis fata dabunt vii, 201 subterranea esse nec pueri credunt ii, 149 Persica non sufficient animo xiv, 328

Regnat ubi Protogenes iii, 119

uxor vi, 149

Regula verborum constet præceptori vii, 230

Regulus delator i, 33, 67

Regunt fata homines ix, 32 regenti maria, terras et populos iv, 83

Relegit transacta vi, 483

Religionis contemtus causa corruptelæ morum xiii, 34 sq.

Relinquit hæc regna vi, 224 longe Italiam xii, 77 post terga annos sexaginta xiii, 16 ludos Paridemque vi, quicquid tibi Natta, eripit Pansa aulæa Cybeles xiv, 263 viii, 95 scutum gladiumque viii, 123 relicta conjuge v, 76 Amydone iii, 69 Saæde vii, 37 longe lamine x, 179 Calpe xiv, 279 pars xiv, 93 modo sub lodice (verba) vi, 195 relictum oculum medico nil promittente xvi, 12 relicto cophino fœnoque vi, 542 caupone vi, 591 raptore vii, 168 relictis crucibus xiv, 77 metis rapitur xiv, 232

Reliquos ducunt vestigia xiv, 36 relignis Virronibus v, 149 cervicibus

fratrum x, 260

Remenses Romani a Remo dicti, ut Rhamnes s. Ramnenses a Romulo, ct Titi s. Titienses a Tito Tatio x, 73

Remige cum nudo agerent inquisitores iv, 49 surdo Siculos cantus effugit ix, 150 remigibus cum porcis grunnisse Elpenora xv, 22

Remi turba x, 73

Remis brevibus pictæ incumbere testæ xv, 128

Remordent castigata ii, 35

Remotus a morte quatuor digitis xii, remota erroris nebula x, 3 motior non ulli mensa viii, 178

Renato nondum omni dente xiv, 11 Renovata semper clade x, 243

Reor te exultare xv, 87

Repente nemo fuit turpissimus ii, unde tot rugæ ix, 8

Repentibus pueris moustrant ve-

tulæ assæ xiv, 208

Reperta pocula in parte prædarum

xi, 101

Repeto ut, solebas cet. ix, 22 petit vestigia spreti lecti vi, 226 tem volvitque vi, 452 inde domum xii, 87 longe nomen viii, 272 repetatur fabula a diverticulo xv. 72 petitus clamor ab antro vi, 328 petita crambe occidit magistros vii,

Reponit meliora ac plura iii, 220 tectoria prima vi, 467 nunquamne reponam i, 1

Reportandis cathedris vii, 47

Repugnet nemo vi, 627

Repulsa hæc erubuit, cen fastidita x, 326

Reputant non unquam, quanti sibi gaudia constent vi, 365

Requiem sperare vi, 106 gratam

dona tibi xi, 182

Requiris, unde hæc monstra vi, 286 Res memoranda novis annalibus ii, 102 angusta domi iii, 165. vi, 357 enjus non sufficit legi iii, 155 amplior quibus est vi, 629 ampla domi xii, 10 hodie minor est, here quam fuit iii, 23 vera agitur iv., 35 fisci est iv, 55 digna titulo sepulcri vi, 230 diversa xv, 94 atteritur longo sufflamine litis xvi, 50 nunc agitur tenui pulmone rubetæ vi, 659 nulla minoris constabit patri, quam filius vii, 187 nota urbi et populo x, 340 mortifera est inimicus pumice levis ix, 95 haud mira, citharcedo Priucipe, minus nobilis viii, 198 rei ambignæ incertæque testis viii, S1 rem dissimilem facit causa viii, 215 imminuit xiv, 92 rem agit ferro subitus grassator iii, 305 pateris modicam et mediocri bile ferendam xiii, 143 re præstem vel vita et moribus pulcherrima dictu xi, 57 - ex re qua-libet lucri bonus est odor xiv, 204 rerum ordine pulchro dies distingnitur i, 127 quale decus, si conjugis anctio fiat vi, 255 magna oblivio vi, 613 tuarum præsidia alimide speetanda vii. 22 ingens numerus sic jubet vii, 102 summa pericula excipit viii, 249 tot usu proficit nihil xiii, 18 snarum tutela certa magis, quam cet. xiv, 112 magna fastigia iii, 39 utilinm pars maxima jactatur xii, 52 res duas tantum anxins optat, panem et Circenses x, 80 humanas miscuit 1, 163 exiguas despicit conviva xi, 130 suas servare non potuit Mars xiv, 261 rebus et honestis imponit finem sapiens vi, 444 hetis par mensura malorum x, 98 in summis minimisque spectanda mensura sui xi, 35 mersis in ventrem xi, 40 Latiis curam præstare xi, 115 bellorum et pacis agendis utilis xiv, 72 gestis a quanda pericula xiv, 314 nostris quid utile sit x, 348 salutem præferre quis andet xii, 49 quas turpiter andent, fortem animum præstant vi, 97 in omnibus numera sestertia quinque ix, 42 nitidis maculam hasuram figentia sunt plurima xiv, 2

Rescribat licet atque coram innuat cet. vi, 141 rescribere nil rude nec simplex vi, 234

Resecentur quædam crimina cum

prima barba viii, 166

Residens in codice pellex ii, 57 Resinata juventus viii, 114 Resonant Memnone chordæ xv, 5

Respectus majorum nil ibi viii, 64 Respiciat hac primum, an vii, 141 ut te clauso Veiento labello iii, 185 respice pericula iii, 268 primum et scrutare viros ii, 44 Gætulum Ganymedem, cum sities v, 60 rivales Divorum vi, 115 quid moneant leges viii, 91 respicere ad spatia ultima vitæ Cræsum jussit vox justi facunda Solonis x, 275 tristes Camœnas vii, 3

Respiret ter decies xiv, 28

Respondes nil mihi iii, 295 his, Jane pater vi, 394 respondit Pythia vates Spartano enidam xiii, 199

Responsa dabunt divitibus Phryx

angur et Indus vi, 585

Restem sequentur statuæ x, 58 reste nec movendus puteus iii, 226 illa cavet brumam famemque siv, 274 restibus tot salvis ferre potes dominam vi, 30

Resupinat aviam (al. aulam) amici iii, 112 resupinati Galli viii, 176

Resupina jacens multorum absorbuit ictus vi, 126

Retia misit eius munere ii, 148 pendentia dextra librata nequicquam effudit viii, 204 retibus assiduis penitus scrutante macello proxima v,

Retegantur tibi scrinia vi, 278 Retiariorum habitus et arma ii, 144

sq. viii, 193-210

Reticulum auratum implet comis ii, 96 cum reticulis et pane xii, 60 Retinere maritos partu ii, 138 de-

positum xiii, 201

Reverentia maxima debetur puero xiv, 47 mensæ hic nulla, aut pudor verbis ii, 110 salva sit artoptæ v, 72 legum xiv, 177 senioribus debetur xiii, 54

Reverenda facics obseœno minori

vi. 513

Reverti pancis cum dentibus iii, ad deminum veterem iv, 52 unor nocte solet xi, 184 tenso folle inde domum possis xiv, 281 reversa Auce vi, 312 reversi inde iii, 37

Revocabat leges ii, 30 revoces si quem, subsistere nescit xiv, 231 revocante lacernas humero i, 27 vocata numeris Thrasylli vi, 576

Revolvas longe nomen viii, 272

Reus offensæ iv, 105 rea si non est, accusat Manilia vi, 243

squalorem xv, 135 Rex horum vorabit optima i, 136 Pylius x, 246 hunc imputat cibum v, 14 domini si vis fieri v, 137 et pater sorbere ante cibum debet medicamen xiv, 255 regis conviva v, 161 ter victi medicamina Pontica vi, 661 superbi agrum totum erepet vi, 525 ad prætoria sedit mirandus cliens x, 161 regi ut dicat, bibe v, 130 barbato imponere facile estiv. 103 Armenio Parthoque instantem cometen vi, 407 Molosso parere xii, 108 regem aliquem capies iv, 126 Ponti transeo x, 273 salutat dominumque hospitis affectu viii, 161 rege ab antiquo positas coronas xiii, 149 Saturno credo pudicitiam in terris moratam vi, 1 reges ubi observant festa sabbata mero pede vi, 159 pauci ad generum Cereris sine cæde et vulnere descendunt x, 113 regum ossa vides vacuis exucta medullis viii, 90 ultimus ille bonorum viii, 260 Romanorum omnia frivola v, 58 insignia, trabea, diadema et fasces viii, 259 nemo dabit, quanti subsellia constent vii, 45 sine regibus infernis hilares umbræ xiii, 52 sub regibus quondam atque tribunis viderunt uno contentam carcere Romam iii, 313 Reges vocantur patroni

i, 136 Rhadamanthus quas pænas invenit xiii, 197

Rhamnes Romani, v. Remenses

Rheda una domus tota componitur iii, 10 rhedæ devexæ jactare basia iv, 118 rhedarum transitus iii, 236

Rheno atque Istro præstare Ne-

ronem securum viii, 170

Rhetor dicturus ad aram Lugdunensum i, 44 geometres, pictor cet. iii, 76 de consule, et de rhetore consul fies, si Fortuna volet vii, 197, 198 Rhetoris æra minus est vii, 217 ad rhetora misit filium x, 132 de rhetore conducendo loquitur jam Thule xv, 112 rhetores vincuntur vi, 438 Rhetorum declamationes, suasoriæ et controversiæ i, 16. vii, 151

Rhetorica ab umbra descendit ad pugnam vii, 173

Rhinocerote cum magno lavari vii.

Rhodios imbelles despicias viii.113 Rhodopes uda terit inguina barba

Rhodos et Miletos hinc fluxit ad

istos colles vi, 296 Rhombus cibus exquisitior iv, 66

nil sapit iis xi, 121 rhombi Hadriaci spatium admirabile iv, 39 rhombum nemo magis stupnit iv, 119 in tua sæcula servatum iv, 68

Rictum diducere x, 230 rictu canino latravit (Hecuba) x, 272

Ridet nemo, ubi tota cohors non est pede altior uno xiii, 172 et odit Deus xv, 71 sympuvium Numæ vi, 343 alapas Mamercorum viii, 191 alter de sapientibns semper x, 29 curas et gaudia vulgi x, 51 rides? majore cachinno concutituriii, 100 ride, positis scaphinm cum sumitur armis vi, 264 ridens (Fortuna) suos producit alumnos vi, 609 ridente medico cæduntur tumidæ mariscæ ii, 13 ridenda poëmata x, 124 facies multo pane tumet vi, 461

Ridiculum pudorem ex urbe effugientem pauci morantur xi, 55 ridienlos homines facit paupertas iii,

Rigidi cachinni censura facilis cuivis x, 31 Censoris xi, 91 vulvæ tentigine ardens vi, 129

Rimæ veteris hiatum iii, 195 tenui distantia iii, 97 rimas tegant vela ix, 105

Rimatur haruspex pectora pullorum et exta catelli vi, 551

Ripa nutritus in illa iii, 117 in ripa dum jacet x, 86 jam sedet (Stygis) iii, 265 riparum vernula v, 104

Risus materiam invenit x, 47 risum movet vi, 71 moveat vulgo tua simplicitas viii, 35 cui non eliceret cauda magistri vii, 212 aut bilem fortasse quibusdam moverat xv, 15 risu quatiare xiii, 171 perpetuo pulmonem agitare x, 33

Rite peracto sacro xii, 86

Ritu antiquo decies centena dabuntur x, 335 ritus veteres et publica saera utinam his intacta malis agerentur vi. 335

Rivalis heres non mus tibi dictabitur vi, 218 rivales Divorum vi, 115 rivalibus victis xii, 126

Rivi properant marmoribus vi, 430 Rixa quibusdam somnum facit iii, 282 si rixa est, ubi tu pulsas, ego vapulo tantum iii, 289 rixæ miseræ procemia iii, 288 tuba xv, 52

Rixantis turbæ tot millia xv, 61 Robiginis adorandæ pocula xiii,

Robore rupto nati vi, 12 robora mala ficus x, 145 vexat cornu nas-

mala ficus x, 145 vexat cornu nascenti xii, 9 Robustior multum hic illo x, 197

Rodit in aggere malum v, 153 rodebant carmina mures iii, 207

Rogat pulsatus iii, 300 naufragus assem xiv, 302 Janum Vestamque farre et vino vi, 386 sæpe ix, 73 illos ix, 114 vates crebrum poppysma vi, 584 frustra vel frusta iii, 210 rogatur cum pro me Fortuna ix, 148 rogatus dicat vii, 232 rogatum assem v, 144

Rogus aspiciendus conjugis x, 241

rogi igne minor xv, 140

Roma jam habeat pudorem ii, 39 te reddet Aquino iii, 319 cum serviret calvo Neroni iv, 38 parentem, Roma patrem patrize Ciceronem libera dixit viii, 243 quid beatius illo cive tulisset, si cet. x, 279 prodiga non servat finem impensæ vii, 138 Romæ omnia cum pretio iii, 183 quid faciam iii, 41 da testem sanctum iii, 137 in urbe populi victoris quæ tiunt, non faciunt quos vicimus ii, 162, 163 frequentissima incendia, lapsus tectorum cet. iii, 6 sq. durior conatus illis (pauperibus) iii, 165 Bocchare nemo lavatur v, 90 ducere furnos jam celebres poetæ tentarent vii, 4 modo municipalis Eques viii, 237 conducta pecunia coram dominis consumitar xi, 46 Romanı advectus iii, 83 uno carcere contentam iii, 314 fortunatam natam me consule x, 122 totam capit circus xi, 195

Romanus Grainsque endoperator x, 138 populus quantum sub Tatio arabat xiv, 160 Romana paupertas ex quo peciit, nullum crimen abest vi, 295 Romano non cuiquam est locus hic, ubi regnat Protogenes iii, 119 Romanorum priscorum frugalitas xi, 77—119 posterorum luxus xi, 120 sqq. regum omnia frivola v, 58 Romanas Athenas Graiasque jam tolus orbis terrarum habet xv, 110 sq. leges soliti contennere Judæi

xiv, 100

Romuleæ simulacra feræ mansuescere jussæ imperii fato xi, 104

Rosæ putere videntur divitibus xi, 122 rosas alias tractare si vis xiv, 254

Roscii Othonis lex theatralis iii, 155. xiv, 323 sq.

Rostra non unquam maduerunt sanguine pusilli causidici x, 121

Rota, nec Furiæ, nec saxum xiii, 51 rotam properate atque argillam iv, 134 stringit multo sufflamine viii, 148 rotas bigarum impacta securis cædit x, 59 rotis suppositum mare x, 176

Rotant crincm ululantque Priapi Menades vi, 316 rotato sermone curvum torqueat enthymema vi, 449

Rubelli Plante (al. Plance) tumes alto Drusorum stemmate cet. viii, 39 Ruber—rubra mappa deterges vulnera v, 37 rubras leges majorum

perlege xiv, 192

Rubet auditor, cui frigida mens est criminibus i, 166 ille flagellis, hic scutica vi, 479 rubentem adhue a matre vii, 196 rubenti aræ xiii, 37

Rubetæ tenui pulmone nune res agitur vi, 659 rubetam miscet porrectura viro Calenum i, 70

Rubicundula illa venit vi, 425 Rubiginis adorandæ pocula xiii,

Ruborem ejectum semel attrita de fronte quando recepit xiii, 242

Rubrenus Lappa ut sit non minor antiquo cothurno poscimus vii, 72

Rubrius offensæ veteris reus atque tacendæ cet. iv, 105

Ructavit si bene, si rectum minxit amicus, laudare paratus ili, 107 scurra palatii tot sestertia, partem exiguam cœnæ iv, 31 ructante glandem marito vi, 10

Rudem sibi ipse dabit vii, 171 rude

accepta vi, 113

Rudentes duros tractare vi, 102 Rudis omni tempore xi, 143 tunc miles xi, 100 rude nil rescribere vi, 234 rudes propinquas instituit Locusta i, 71

Rufum, qui toties Ciceronem Allobroga dixit, atque alios ca dit sua qua que juventus vii, 213, 214

Ruga densissima cogitur in frontem xiii, 215 rugam ac maculam nitidis figentia rebus xiv, 2 rugam trahit summa extenditque labellum xiv, 325 rugæ tres subeunt vi, 144 unde tot ix, 9 rugas tales, quales, umbriferos ubi pandit Tabraca saltus, in vetula scalpit jam mater simia bucca x, 193 rugis suspectis humida referens multicia xi, 186

Ruinæ impulsæ præceps immane x, 107 ruinam quis timet Præneste iii, 190 ruina pendente dormire iii, 196 jam perlucente easurus xi, 13

Ruit ante aram, vetulus ut bos x, 268 ruebant cuncta fracta compage tecta viii, 77 Capito et Numitor fulmine viii, 93

Rumores recentes excipit ad portas vi, 408 rumoribus ulciscuntur

baltea ix, 111

Rumpere somnum v, 19 iecur tensum vii, 117 tabulas ix, 75 montem aceto x, 153 rumpuntur somni latratibus vi, 416 glacies solibus iv, 42 rupta pelle patet calceus iii, 150 testa secuit genitalia vi, 514 rupto vitro v, 48 ovo xiv, 85 robore nati vi, 12 ruptæ lectore columnæ i, 13 ruptis genis xv, 57

Rupem maris Ægæi scopulosque frequentes exulibus magnis xiii, 246 rupe in augusta (al. angusta) Caprearum sedentis Principis x, 93 sub rupe geminos Quirinos xi, 105 rupes Tauromenitanæ mullum misere v, 93 rupibus Æoliis vicinum Vulcani an-

trum i. 8

Rursum porrecta brachia xii, 76 Rursus tolluntur-deinde vi, 155 rursus ad Æthiopum populos cet. x,

Rus unum non sufficit xiv, 141 ruris alumni lascivi xi, 98 exigui farra xiv, 155 numiua hoe laudant xiv, 182 aviti xvi, 36 rure paterno viventis vi, 55 rura devia xiv, 75

Russati Laceruæ (al. Lacertæ) so-

lum vii, 114

Rusticus ille tuus, Quirine iii, 67 infans in gremio matris formidat hiatum personæ pallentis iii, 176 carcer, ergastula xiv, 25 infans, cum matre et casulis, melius legatus fiet amici ix, 60 rustica Thymele vi, 66

Rutila arena volvit Pactolus aurum

xiv, 299

Rutilæ gibbum x, 294

Rutilus, eximie si cœnat, demens habetur xi, 2. v, 21 sævire docet, qui gaudet acerbe plagarum strepitu xiv, 18 ferox i, 162

Rutulum s. Rutilum et Æncam

committere i, 162 qualis confundat Erynnis vii, 68 Rutulis montibus ignotum carmen vi, 637 arboribus paseitur xii, 105

Rutupino fundo edita ostrea iv,

S

Sabbata festa mero pede observant reges vi. 159 metuentem patrem xiv, 96

Sabellam mensam iii, 169

Sabina omni bellum dirimente intactior vi, 164 bacca iii, 85

Sabinas s. Sabinos veteres imitata x, 299

Sacci olentis mercator xiv, 269 Sacculus turget pleno ore xiv, 138 quantum distet ab arca xi, 27

Sacello spondere pecudem xiii, 232

sacellis voveas exta x, 354

Sacer fons iii, 13 honor i, 110 cercopithecus xv. 4 senatus xi, 29 sacra senecta xiii, 59 imago tua et major humana xiii, 221 vietima xii, 113 sacrum fulcrum vi, 22 depo-situm xiii, 15 saxum xvi, 38 sacris diebus vi, 536 libellis xiii, 19 delubris xiii, 107

Sacerdos Cereris qualem vult esse, bonns et face dignus arcana xv, 141 magna arboris vi, 544 vittata nuper cum eo jacebat sanguine adhuc vivo

terram subitura iv, 10

Sacramentorum emolumenta xvi,

Sacraria lenæ Isiacæ vi, 489

Sacri nefandi Taurica inventrix xv, 116 sacro rite peracto xii, 86 sacra publica intacta agerentur vi, 336 nutantia loro arcano ferens ii, eadem colenti xiv, 103 sacrerum antistes ii, 113

dietata haruspicis Sacrificantes

verba repetebant vi, 391

Sacrilegii varia genera xiii, 147 sq. Sacrilegus Verres viii, 106 minor extat, qui radat femur inaurati Herculis xili, 150 sacrilega fraude intercepta decem sestertia xiii, 72

Sæcula felicia dicas, quæ quondam sub regibus atque tribunis viderunt uno contentam carcere Romam iii, 313 in tua servatum rhombum iv, turpi luxu fregerunt divitiæ molles vi, 299 per tot mortem distulit x, 248 argentea primos viderunt mechos vi, 24 pejora ferri temporibus xiii, 28 aurea, argentea, ferrea vi, 1—25 novem mundi xiii, 28

Sæpe vocandus iv, 1 relicta conjuge v, 76 glandem ructante vi, 10 emungeris vi, 147 decepta vota vi, 602 rogaris ix, 73 rapui puellam ix, 74 elusus creditor xi, 9 sæpius exul vi, 557 grassatur xiv, 174

Sævit gula v, 94 manus xv, 54 rabie vulgus xv, 126 sævire docet Rutilus xiv, 18 flagellis in Corum

atque Eurum x, 180

Sævitiæ tempora utinam his potius nugis dedisset iv, 151 sævitiam dam-

nare iv, 85

Sævus exitus illum eripuit x, 126 sæva grandine v, 78 tyrannide viii, 223 Colchide vi, 643 arec tyranni x, 307 grue xiii, 170 cupido immodici census xiv, 175 Charybdi xv, urbs iii, 8 vincta xiii, 186 sævo codice heredes vetat esse suos x, 236 sævos tyrannos vii, 151 ventres xiv, sævas ·leges labores x, 361 vii, 229 Alpes x, 166 sævis nrsis xv, 164 sævior illo Pompeius aperire jugulos iv, 109 armis luxuria incubuit vi, 292 multo illis pæna xiii, 196 ara Mæotide Ægyptus xv, sævissima vipera vi, 641 mulier tunc est, cum stimulos odio pudor admovet x, 328

Saga an nubat vi, 591

Saginis stomachum laxare iv, 67

Sagittæ (amoris) veniunt a dote vi, 139 diversæ (rhetorum) quæ veniant vii, 156 sagittas, Dca, depone vi, 172 sagittis infestis instaurare pugnam xv, 74

Saguntina lagena v, 29

Saguntus par virtute atque fide, sed major clade xv, 114

Salamine relicta qualis rediit (Xerxes) x, 179

Salcio tenni gloria quid crit vii, 80 Salibus natis intra pomeria velicmens ix, 11

Salicti humilis virgæ xi, 67

Salios Pontifices vi, 604 Saliorum habitus ii, 125 sq. viii, 207 sq.

Salit nil Arcadio juveni læva in parte mamillæ vii, 160 salientibus pueris vexare uterum vi, 599

Saliva longa manantia labra vi, 623 Saltantem spectes structorem v, 121 saltante Bathyllo Ledam vi, 63 saltante libidine vi, 318 Saltatus virorum xv, 49

Saltem publica sacra his intacta malis utinam agerentur vi, 335 his

nec spes ix, 148

Saltu fædo ad pulpita peregrina prostitni viii, 225 in saltu venantur xiv, 82 Nabathæo saltu deposuit bellua dentes xi, 126 saltus umbriferos pandit Tabraca x, 194 tot habet Quintilianus vii, 189

Salutat dominum affectu hospitis viii, 161 salutes ut aliquando Cossum, quid das iii, 184 ne salutet collega prior Albinam et Modiam iii, 130 salutari vis sicut Sejanus x, 90 salutato nido crepitat Concordia i, 116

Salutatrix turba jam tota peregit

orbem v, 21

Salutem rebus præferre xii, 49

Salva socru desperanda tibi concordia vi, 131 fronte jam nunc in balnea licet vadas xi, 204 sit artoptæ reverentia v, 72 salvis nummis quid infamia i, 48 tot restibus ferre potes dominam vi, 30 his collibus ix, 131

Salve, Gætulice viii, 26

Samia arena, qua delectatur genitrix xvi, 6 testa ii, 116. vi, 514 Samo, Andro, Amydone relicta iii,

70 Samothracum aras licet jures iii,

Sanabile nunquam vulnus xv, 34

Sanant mortaria eccos vii, 170
Sanctus haberi mereris, agnosco
procerem viii, 24 sancta si tibi cohors comitum cet. viii, 127 sancti
parentis loco præceptorem esse vii,
209 tam sanctum testem, quam fuit
hospes numinis Idæi iii, 137 sanctum
nihil est et ab ingnine tutum iii, 109
et egregium virum xiii, 64 sanctam
donum ut filius aspiciat sine omni
labe, non agitas xiv, 68 sanctos mores
x, 298 o sanctas gentes, quibus hæc
nascuntur in hortis numina xv, 10
sanctissimus interpres legum iv, 79
sanctissima inter nos divitiarum majestas i, 112

Sandapilarum fabros viii, 175

Sane accipiat i, 42 aquantem xiv, 16 refert v, 123 putabas ix, 46 id mitius x, 183 mirandum xii, 124 horrida Ægyptus xv, 44 que tot millia xv, 61

Sanguis minimus febre calet sola x, 217 ostendens Clitumni pascua iret xii, 13 minimus invidiosa dabit solatia xiii, 179 sanguinis mercedem i, 42 tanti ultor x, 165 minus, quam lactis habet hædulus xi, 68 gutta non hæret in facie xi, 54 atque laboris ea merces xiv, 164 sanguine cum Equitum mixtos Patres vi, 625 fulget Inli viii, 42 in sociorum frangis virgas viii, 136 conjugii se polluit viii, 219 causidici pusilli non unquam maduerunt rostra x, 121 ardens xi, 6 oculorum plenos pugnos xv, 58 adhuc vivo terram subitura sacerdos iv. 10 longo cen-eri viii, 2 de quocumque alio rarus civis viii, 27 modesto ferventem vultum x, 301 contingens cœlum xi, 62 de sanguine aliquid gustat xv, 92 sine sanguine et cæde x, 112

Sanna qua sorbeat aëra Tullia vi,

306

Santonico cucullo viii, 145

Sanus eras certe, Postume vi, 28 sana paupertas vii, 60 mens in corpore sano x, 356 facit ingens scelus vi, 652 sano corpore advocat Archigenem vi, 235

Sapiens imponit finem et rebus honestis vi, 444 et nobilis, felix cet. vii, 191 de sapientibus alter ridebat

semper - flebat contrarius auctor

cet. x, 28 sq. Sapientia aliud nunquam dicit, nunquam aliud natura xiv, 321 victrix fortunæ xiii, 20 prima docens rectum xiii, 189

Sapit ille, qui te sic utitur v, 170 quid vulva popinæ xi, 81 nil rhom-

bus, nil dama xi, 121

Sarcina belli civilis speculum ii, 103 Sarcinulas collige, dicet libertus, et exi vi, 146 sarcinulis puellæ impar gener iii, 161

Sarcio - sartæ scinduntur tunicæ

iii, 254

Sarcophago contentus erit x, 172 Sarcula et marræ desiut iii, 311 et rastra coquere xv, 166

Sardanapali pluma x, 362

Sardonyche conducta agebat Paulus vii, 144 sardonyches densi radiant in testudine vi, 382 sardouychum (al. sardonyches) gemma princeps xiii, 139

Sarmata, nec Threx iii, 79

Sarmentus quæ non tulisset iniquas Cæsaris ad mensas v, 3

Sarraco veniente longa coruscat abies iii, 255 sarraca frigida Bootæ ₹, 23

Sarrana aulæa x, 38

Sarranus cognomen Atiliæ gentis et nomeu opp. Umbriæ vii, 80 (Excurs. ad loc.)

Sartago et patellæ fiunt ex facie

toto orbe secunda x, 64

Satelles dirus a ponte iv, 116 Satiata nondum viris vi, 130

Satira sumente cothurnum vi, 634 satiram non scribere difficile est i, 30 scribente cinædo improbior iv, 106 satirarum adjutor ego veniam iii, 321

Satis hac ad juvenem viii, 71 nemo credit tantum delinquere xiv, 233 qui est mensis panis xiv, 182 plus quam satis est iii, 181

Satius hoc, quam si dicas vii, 13 quid viii, 196

Satur est, cum dicit Horatius Euce s. heuohe vii, 62 saturam serpentibus ibin pavet xv, 3

Saturant urbem messores viii, 118 saturabat glebula talis patrem ipsum

turbanique casæ xiv, 166

Saturnalium tempore genio indul-

gebatur vii, 97

Saturnus fugiens sumsit agrestem posito diademate falcem xiii, 40 Saturni sidus triste vi, 570 Saturno rege moratam credo in terris pudicitiam vi, 1

Satyra, v. Satira

Saucius torques pocula v, 27

Saufeia matrona libidinosa et vinolenta vi, 320. ix, 117

Sauromatæ truces xv, 125 ultra Sauromatas fugere hinc libet ii, 1

Saxum ad Lucrinum nata ostrea iv. sacrum medio de limite effodit, quod mea cum patulo coluit puls annua libo xvi, 38 nondum, nec Furiæ, nec rota xiii, 51 saxa non finem dabunt animæ cet. x, 164 Ligustica iii, 257 jugis abrupta vi, 649 mollia Deorum hæc caluerunt anima i, 83 et tela putant xiii, 231 Cyanes con-currentia xv, 19 quæsita iuclinatis per humum lacertis incipiunt torquere xv, 63 saxis cinerum custodibus hæsuri tituli x, 144

Scabie unius porci perit totus grex ii, 80 mali frueris, quod in aggere rodit cet. v, 153 vetusta levibus ca-

nibus viii, 34

Scævo codice hæredes vetat esse suos x, 236

Scalarum gloria, virides palmæ vii, 118

Scalpit rugas simia x, 195 scalpunt qui caput uno digito (molles et pathici) ix, 133

Scantinia (lex) citari ante omnes debet ii, 44

Scaphium sumitur positis armis vi,

261

Scapulis puerorum et pedibus quid dicam aquilone Decembri ix, 68

Scatinia lex, v. Scantinia

Scaurorum nomina falso corpore laturos vi, 604 Scauros et Fabricios xi, 91 fictos contemnunt vitia ultima ii 35

Scelerare fanum solebas ix, 25

Scelus si admittas, dabitur mora parvula, dum res nota urbi x, 340 cum admittunt, superest constantia xiii, 237 ingens sana facit vi, 651 intra se tacitum qui cogitat ullum, facti crimen habet xiii, 209 viri, hominis ii, 34 scelus a Pyrrha nullus apud tragicos populus facit xv, 30 vulgi referemus xv, 29 ad scelus atque nefas purpura ducit xiv, 188 sceleris magni labor nullus xiv, 224 pretium ille crucem tulit, hic diadema xiii, 105 sceleri quorum nomen non invenit natura xiii, 29 pcenam non invenies xv, 129 scelere in tanto ne quæras et dubites, an prima voluptatem gula senserit xv, 89 recenti xiii, 6 scelerum hæc quota pars xiii, 157 causæ inde xiv, 173

Scenæ vacantem urbem viii, 118 in scena nunquam cantavit Orestes

viii, 220

Sceptro eburno quæ surgit, volucrem x, 43

Schemata quid faciunt viii, 1

Schænobates iii, 77

Scilicet horrerés ii, 122 hoe fucrat, propter quod cet. v, 76 expectas vi, 239 corruptus vi, 541 satira sumente cothurnum vi, 635 arguitur culpa docentis vii, 159 carebis morbis xiv, 156 Scilicet amaro dicitur sensu ii, 104, 122

Scindens artem Theodori Pollio vii, 177 scinduntur tunicæ iii, 254 scissa lacerna iii, 148 palla x, 262

Scintillas ignis ipse dedisti xiv, 244
Scio quicquid, tanquam prodiderim
ix, 97 quid enim vii, 158 scire velim
ix, 1 volunt omnes, mercedem solvete nemo vii, 157 volunt scereta
domns iii, 113 scis certe, quam sæpe
rogaris ix, 73 scit dare vii, 43 qui
scit, quantum sublimior Atlas — illum
jure despiciam xi, 24 sciet ille ulti-

mus dedecus domus x, 342 proximus ante diem caupo ix, 108 sciat si mortalis idem nemo cet. xiii, 76 non omnes historias vi, 450

Scipiadæ ambo, et Curius quid

sentit ii, 154

Scipio Nasica hospes numinis Idæi iii, 137

Scobis semodio uno hæc emendat servulus unus xiv, 67

Scopulos diducit et montem rumpit aceto x, 153 frequentes exulibus magnis xiii, 216 scopulis Gyaræ clausus x, 170

Scorti vestiti facies iii, 135

Scribo — scripsit non Troïca Orestes viii, 221 scribet aut leget iii, 241 scribe puer, perlege leges xiv, 192 non scribere satiram difficile est i, 30 scribendi simplicitas priorum i, 152 cacoëthes vii, 52 scribente satiram cinædo improbior iv, 106 scripturus leges lanistæ xi, 8 scribitur quis pauper hæres iii, 161 scriberis hæres ix, 87 scriptus et in tergo, necdum finitus Orestes i, 6 scripta auro radiat Germanicus vi, 205 scripta quæ et quas lecture tabellas vi, 277

Scrinia mechæ si tibi reserentur

vi, 278

Scriptores historiarum vii, 99 Scrobe vel a sulco redeuntibus xiv,

Scrofa candida nomen dedit apici, (monti Albano) lætis Phrygibus mirabile sumen, et munquam visis triginta clara mamillis xii, 73 alba fæcundior Niobe vi, 177

Scrutare viros ii, 45 scrutante penitus macello proxima (maria) v, 95

Scurra purpureus palati iv, 31 fugi-

tivus Catulli xiii, 111

Scutica hic rubet vi, 480 Scutilo auro vi, 205

Scutulata cærulea indutus ii, 97

Scutum gladiumque relinques sociis viii, 123 scuto lacessit palum vi, 248 Scyllam citius crediderim xv, 19

Scythicæ volucres xi, 139

Σεαυτόν γνῶθι Χί, 27

Sceat ille verberibus x, 316 genitalia testa vi, 514 secatur hand ideo pejor gallina xi, 135 quo gestu lepus, et quo gallina v, 124 secantem farra paucissima exigui ruris xiv, 155 sectum vituli jecur xiii, 117 in frusta plurima xv, 78 secto lacerto requiem sperare vi, 106

Secessus amœni littus gratum iii, 5
 Secreto cœnavit septem fercula i,
 95

Secretus adulter vi, 237 secreti honesti participem iii, 52 secretum sibi mimum parat vi, 608 divitis ulum esse putas ix, 102 commiserat ix, 96 secreta hæc tu et paucis commissa putabas x, 337 munera fæmineis tractas calendis ix, 53 tæda coluerunt Orgia ii, 91 domus scire iii, 113 cuneta animi effundunt sermone Græco vi, 190 novercæ et pueri novit vi, 403 Bonæ Deæ nota vi, 314 palatia Matris advectæ ix, 23 murnura vulgi x, 89

Sectæ eidem incumbere xiv, 122

Sectile porrum iii, 293 Sectivi porri fila xiv, 133

Secula, v. Sæcula

Secundi galli cantum ix, 107 secundæ venæ argentum ix, 31 a cornice vitæ exemplum x, 247 secundo sidere xvi, 3 secunda lauro nobilis ornatur collega viii, 253 facie toto orbe x, 63

Secundi Carrinatis exitus vii, 204

Securis impacta cædit rotas bigarum x, 59 legum prima, et verbera illos justis afficiunt pænis viii, 268 secures sumendas in tempestate aspice xii, 61 hebetes lasso.lictore viii, 137

Securus licet committas Æneam Rutulumque i, 162 quod ames vi, 62 abi xiv, 213 secura Principis senectus foret oppressa x, 75 domus interea patellas jam lavat iii, 261 securum præstare Neronem valet hæcætas viii, 171 insistere Circo ix, 144 securi nautæ xii, 82 securos dormire jubet pendente ruina iii, 196

Secutor jussus pagnare cam Grac-

cho viii, 210

Sed res diversa, sed illic cet. xv, 94 Sedes prælata Lavino xii, 71 sedem

figere Cumis iii, 2

Sedet limine sportula i, 96 cœna ingens ii, 120 in ripa (Stygis) iii, 265 Auster et se continet v, 101 populus et spectat viii, 190 cliens mirandus (Hannibal) ad prætoria regis x, 161 dudum illa parato flammeolo x, 333 Prætor præda (al. prædo) caballorum similis triumpho xi, 193 sedebat in corum facie pallor amietiæ miseræ iv, 74 sedisti mediæ moetis ab hora, qua nemo faber sederet vii, 223 sedit jam iv, 76 rata

Jugo victoria viii, 63 sedeat quanta poplitibus vi, 263 qua parte theatri x, 213 sedeant hie lenonum pueri iii, 155 sedens feroci bellatore vii, 127 quæ legerat, hæe stans perferet, vii, 152 sedentis in rupe Caprearum Principis x, 93 sedentes extrema in parte ordinis libertos vii, 43

Seditioni domestica tela torquere xv, 64 de seditione querentes Grac-

chos quis tulerit ii, 24

Seges quæ inde vii, 103 vicina videtur major et melior xiv, 143

Segmenta et longos habitus ii, 124 Segmentatis cunis parvula dormisset vi. 89

Segnipedes trito trahunt epirhedia

collo viii, 67

Sejani potestas et pæna x, 62, 107 Seio Titioque bonis quod turpe, decebat Crispinum iv, 13

Seleucus, citharædus optimus x,

211

Sella post te vii, 142 alta Chionem deducere iii, 136 sellam conducit vi, 353 vacuam et clausam pro conjuge ostendens i, 124 sellæ a lecticis diversæ i, 64 in sellis sedentes scribebant tenuiores, honestiores in lectulis vii, 28

Semel atque iterum palpitat iii, 134 aspecti littus dicebat echini iv, 143 totum expiet annum vi, 521 ejectum attrita de fronte ruborem xiii, 242

Semestri auro vatum digitos cir-

cumligat vii, 89

Semesum leporem dabit v, 167 Semianimum cum laceraret Flavius

orbem iv, 37

Semiramis pharetrata in Assyrio orbe hoc non fecit ii, 108

Semita unica tranquillæ vitæ patet per virtutem x, 363

Semivir ingens, qui secuit genitalia

Semodio uno scobis hæc emendat

servulus xiv, 67

Semper ego anditor tantum i, 1 convulsa clamant marmora i, 13 potest alicnum sumere vultum iii, 104 stillantis ocelli vi, 109 se tihi imputat vi, 178 habet lites lectus vi, 268 nberibus et paratis lacrymis vi, 273 e pleno tollatur acervo vi, 364 organa in manibus vi, 380 servata lege loquendi vi, 453 renovata clade x, 244 filius egregii corporis habet miseros trepidosque parentes x, 297 infirmi animi voluptas est ultio xiii,

190 cupiet xiv, 14 illa sententia in ore the versetur xiv, 205 moraris xiv, 267 Coro tollendus et Austro xiv, 268 ardente camino xiv, 118 sequitur fortnnam, ut semper x, 73 ut timearis a magno amico iii, 57

Senatori nupta Hippia vi. 82 Se-

natorum calceus vii, 192

Senatus sacri in parte esse velis xi, nostri hæc olim jam luxuriosa Senatu danmante cœna fuit xi, 77

at ruerint viii, 93

Senecæ prædivitis magnos hortos jussu Neronis clausit tota cohors x, 16 Senecam quis dubitet præferre Neroni viii, 212 a Seneca modicis quæ mittebantur amicis, nemo petit v, 109

Senectæ sacræ par adeo prima

lanugo xiii, 59

Senectus intestata hinc et subitæ mortes i, 144 dum prima et recta (est) iii, 26 jucunda Črispi venit iv, 81 delevit patriam titulumque vini v, 34 facunda et nuda odit suam Terpsichoren vii, 35 non intellecta obrepit ix, 129 tuta quo sit mihi a tegete et baculo, quando ego figam aliquid ix, 139 secura Principis si oppressa foret x, 75 longa plena malis x, 190 metuenda magis morte xi, 45 pretiosa Albani veteris xiii, 214 longa et cervina (patris) torquet juvenem xiv, 251 par olim prodigio cum (in) nobilitate iv, 97 Senectutis incommoda x, 190-288

Senescit in corde cacoëthes vii, 52 senescant ut multis in luctibus-hæc data pæna din viventibus x, 245 senucrunt adeo Jupiter et Mars vi, 59

Senex fanaticus antistes ii, 112 occidit discipulum, Baream iii, 117 cum pejora facias xiv, 57 Vestinus xiv, 181 vicinus Hymetto xiii, 185 senis orbi præcipuam in tabulis ceram abstulit munere tanto iv, 19 amici viii, 153 unius præcordia pressit boletus vi, 622 senem si damnosa juvat alea, ludit et hæres bullatus xiv, 4 semm una facies x, 198 senibus porcis indulget clementia vi, 160

Senior jam amicus excludatur vi, 215 aliquis dabit responsa vi, 587

bulla dignissime xiii, 33

Senomin minores, ausi, quod tunica liceat punire molesta viii, 234

Sensus communis rarus in illa fortuna viii, 73 nostri hæc pars optima -mollissima corda xv, 133 animi vigeaut x, 240 sensum a cœlesti demissum traximus arce xv. 146

Sententia tristis fertur de nobis ii, digna viro vicit iv, 136 semper in ore tuo versetur, digna Dis atque ipso Jove, Unde habeas, quærit nemo, sed oportet habere xiv, 205 non est, quod modo proposui; verum est viii, 125 hujus prima erit vi, 498

Sentina tune gravis, si jubeat con-

jux conscendere navem vi, 99

Sentio tantum, qualem nequeo monstrare vii, 56 sentit quid Curius ii, 153 non pereuntem censum fœmina vi, 362 sensit Alexander, cum vidit cet. xiv, 311 senserat cum uxor dormire virum vi, 116 sentiat ut auris, clamore opus est x, 215 sentirent ne magnæ gandia cænæ xv, 42 senserit an prima voluptatem gula xv, 90 sentire calorem xii, 98 quid putas omnes recenti de scelere xiii, tandem incipiunt peractis criminibus quod fas atque nefas xiii, 238

Separat boc nos a grege brutorum

xv, 142

Septa undique asparagis squilla v,

Septem fercula quis secreto cœnavit avus i, 94 digitis a morte remotus xii, 59 septem, (filios necassem) si septem forte fuissent vi, 642

Septembris et Austri adventum metui jubet vi, 517 Septembri medio hesternum solitus servare minutal xiv, 130

Septenis in diem horis oderit illam

vi, 183

Septimus cum annus transierit puerum xiv, 10 interdum sol invenit jacentem xv, 44 septima quæque lux fuit ignava patri xiv, 105

Sepulcri titulo res digna vi, 230 sepulcris quoque ipsis data sunt fata x, 146 in iis arbores, tlores sparsi, et terra vel levis vel gravis vii, 207

Sequitur qui populus, premit agmine lumbos iii, 245 sua quemque culina iii, 250 quæ mæchum, stomacho valet vi, 100 Fortunam, ut semper x, 73 quem custos angustæ vernula capsæ x, 117 maritum uxor i, 121 sequentur restem statuæ x, 58 sequar jam xii, 86 sequatur ne pæna crimen metucus xiii, 90 sequantur figuli tua castra iv, 135 ne crimina nostra ex nobis geniti xiv, 39 secutus urnam Hylas i, 164

Seram pone; cohibe uxorem vi, 347

Serenum expectet vii, 179 sereno hoc dilata tempestas xiii, 228

Seres quid agant, novit vi, 403 Sergiolus gladiator, quem Hippia,

senatori nupta, comitata est in Ægyptum vi, 82—113

Sergius, v. Sergiolus

Seria inter et curas habendum nemo duxit cet. xi, 93

Serio Titioque bonis iv, 13 Seripho parva caruisse vi, 564

clausus x, 170

Sermo est mihi tecum viii, 39 illis rarus ii, 14 filius est per urbem i, 145 promtus et Isæo torrentior iii, 73 pudicus non est hic in vetula vi, 193 sermonem indocti laudat iii, 87 sermone hoc pavent cet. vi, 189 rotato curvum torqueat enthymema vi, 449 sermones hi de Sejano x, 88 qui xiv, 152

Sero panitet i, 169

Serpens argentea visa est caput movisse vi, 538 longus in dolia deciderit vi, 432 non unus, nec culeus unus debuit parari ejus supplicio viii, 214 Hesperidum aut Ponticus si servet easdem fortunas xiv, 114 serpente ciconia pullos nutrit xiv, 74 serpentum major concordia xv, 159 serpentibus saturam ibin pavet xv, 3 a serpentibus Afros tutos facit tale (oleum) v, 91 Serpentes avidissimi sunt vini vi, 432

Serraco veniente coruscat abies iii,

255

Serrano tenuique Saleio gloria quid erit vii, 80

Serta dum poscimus, obrepit senectus ix, 128 delubris imponite xii, 84 Sertorius cur desiderio Bibulæ ardet vi, 142

Servilia cum dederit nummos, fiet et illius, quem non amat x, 319

Serviret cum Roma calvo Neroni iv, 38 servire jubetur ferrata domus vii, 41 quisquam deorum vellet huic (Xerxi) x, 184 nulli privato paratum xii, 106

Servitii longi tempora perierunt

iii, 125

Servius ancilla natus trabeam et diadema Quirini et fasces meruit regum ultimus ille bonorum viii, 259

Servo—servas cui tot prædia ix, 54 servat quantum nummorum quisque in arca, tantum babet et fidei iii. 143 medio Septembri hesternum minutal xiv, 129 ignem Trojanum Alba iv, 60 non finem impensæ prodiga Roma vii, 138 servant ac metuunt jus xiv, 101 servabat cista libellos iii, 206 hyems prædam recentem iv, 59 Fuscus viscera vulturibus Dacis iv, 111 Minervam ex flagranti æde iii, 139 servavit conjugium in multis domibus adulter ix, 80 servet si fortunas easdem Hesperidum serpens aut Ponticus xiv, 113 servare Cleanthas pluteum jubet ii, 7 animam viri cupient morte catellæ vi, 654 terga sicci suis festis diebus moris olim erat xi, 83 non potuit res suas Mars xiv, 262 servatur domino tener et niveus panis v, 71 servantur tantis parta malis cura majore metuque xiv, 304 pluris Decii, quam qui servantur ab illis viii, 258 servatum in tua sæcula rhombum iv, 68 victo caput abstulit Fortuna x, 286 servato more Camilli xvi, 16 servata semper lege et ratione loquendi vi, 453 Jovi hostia xii, 6 servatæ uvæ parte anni xi, 71

Servulus infelix recto cervice portat res iii, 253 unus semodio scobis

uno hæc emendat xiv, 67

Servus matronis lugendus occulta ad Patres produxit crimina viii, 266 erit minus miser, qui foderit agrum cet. ix, 45 publicus tenet coronam et curru portatur eodem (triumphali) x, 42 servi in complexibus jacet vi, 279 divitis latus claudit hic filius ingenuorum iii, 131 succincti ministrant iv, 24 fusci, formosi, Græci, viles, magno pretio emti cet. v, 52 stant, et convivæ recumbant sqq. v, 56, 65 proceri v, 83 nudi in catastis exponuntur venales vii, 16 inscripti, inusti cet. xiv, 24 tibi octo vii, 141 ut taceant, jumenta loquentur ix, 103 mali pars pessima lingua ix, 120 linguam contemnere ut possim cet. ix, 123 videant, ne quis ncget x, 87 servo pone crucem: meruit quo crimine servus Supplicium? -O demens, ita servus homo esti cet. vi, 219 sq. horrenti tunicam non reddere i, 93 lambenti crustula colaphum incutimus ix, 5 servum talem sortitus quid facias? nempe in Lucanos aut Tusca ergastula mittas viii, 179 servorum barbarorum signum pedes albi s. gypsati i, 111 ven-

tres Romæ magno iii, 167 spem abstulerls, venit conductus aquarins vi. nomina agnoseit x, 234 grege magna vovebit xii, 116 mas et corpora nostra materia constare putat cet. xiv, 16 cohortem noctu vigilare juhet Licinus xiv, 306 ventres modio castigat iniquo xiv, 126 servis incurritur, si nihil est vi, 331 munera sunt danda, ut mereatur gratia patroni et aditus iii, 184 sqq. enltis augere peculia iii, 189 superbis plena quaque domus maxima v, regna dabunt fata vii, 20t servos odit vi, 511 pone xi, 189 quot paseit iii, 141

Sestertia centum perdere i, 92 quadringenta dedit Gracchus doten cornicini ii, 117 tot, partem exiguam cœnæ, ructarit scurra palatii iv, 29 libris paribus æquantem mullum iv, 16 duo sufficient Quintiliano vii, 186 quinque numera onnibus in rebus ix, 41 intercepta decem xiii, 71

Setæ duræ per brachia promittunt

atrocem animum ii, 11

Setinum ardebit in auro x, 27 Setina misellus exspuit xiii, 213 Setinis de montibus aliquid bibet y, 34 Seu tu Silanus viii, 26 tu affectas

xi, 33

Severi campi jugeribus cede ii, 131 severum vultu et veste vitium xiv, 110 severos mores Catonis xi, 91

Sex millibus emit mullum iv, 15 urceoli erant Codro iii, 203 alii vel plures Sophistæ vii, 166

Sexagesimus annus ut tibi locupletem aquilam afferat xiv, 197

Sexaginta annos jam post terga reliquit xiii, 17

Sexcentis balnea vii, 178

Sextarius alter ducitur ante cibum vi, 427

Sexte, ego te ceventem verebor ii,

Sextus et octogesimus annus eam pulsat vi, 192 ad sextam solida quanquam supersit hora xi, 206 sexta cervice feratur i, 64 quaque die dirus mihi Hannibal caput implet vii, 161

Sexus imperio coactæ graviora faciunt vi, 135 alterius figuram initata dictura vi, 341 alterius major voluptas xi, 167 sexum hunc quoties ira facit nocentem vi, 648 sexu in nostro nou erit ullum exemplum tam detestabile ii, 48 a sexu fugit mulier

vi, 253

Si vis i, 74. ii, 69 quis emit ii, 6 qua darentur sulfura ii, 157 si natura negat, facit indignatio versum i, 79 si te propositi nondum pudet—si potes illa pati—quamvis jurato metuam tibi credere testi v, 1 sq. si nescis, omnia fiunt cet. v, 159 si potes omnia ferre, et debes v, 171 quid credimus iv, 53 quando colitur, datur iii, 173. v, 40 siquidem pressit vi, 621

Sibyllæ donare civem iii, 3 folium

recitare viii, 126

Sic labentibus obstat iii, 194 Sicambris torvis iv, 147

Siccat madidas in carcere pennas Auster v, 101 calicem v, 47 siccentur lacrymæ xvi, 27 siccatum frigore auctunnum xi, 75 siccato nectare xiii, 41 siccandam eluviem iii,

Siccus petasunculus vii, 119 siccum jecur ardet ira i, 45 sicci suis terga xi, 82 siccæ lucernæ ora lambentibus viii, 35 comæ horrida sylva ix, 12 sicco venit altera naso vi, 148 sicca terra Memphitide xv, 122 sicca morte panci reges et tyranni descendunt ad generum Cereris x, 113 siccis morbo faucibus xiii, 212 mamillis vi, 401

Siculus quot Phrygihus donaverit urnas vii, 236 Siculum erocum xiv, 269 Siculo de gurgite maxima venit muræna v, 100 Sicula aula non mitior vi, 486 cum conjuge Pluton xiii, 50 Siculos cantus effugit remige surdo ix, 150 a Siculis sacci mercator xiv, 269

Sicut grex totus cadit ii, 79 Sicvone alta relicta iii, 69

Sidus triste Saturni quid minetur vi, 569 et occulti miranda potentia fati vii, 200 sidere secundo porta me excipiat xvi, 4 sub nostro talis bellua non concipitur xii, 103 sidera quæ te excipiant primos incipientem edere vagitus vii, 195 si tibi cessant ix, 33 testes intendunt oculos viii, 149 contenta olim paucis numinibus xiii, 47 ad sidera flammis missus xi, 63 sideribus dublis jam salutatrix turba peregerit orbem v, 22

Signat tabellas viii, 142 signabat jam et tabulas ruperat ix, 76 signabit ille me prior iii, 82 signeaquanto pondere et lædant silicem iii, 271 signatæ tabulæ ii, 119 signafam conchem xiv, 132

Signator falso multum referens de Mæcenate i, 67 cum signatoribus veniet auspex x, 336

Signinum pyrum xi, 73

Signum de paupere loro v, 165 spectabile viu, 110 signi supervacui vana chirographa xiii, 137 signa duces et castra movebant viii, 12 dare communi tuba xv, 157 nuda et candida — Euphranoris et Polycleti iii, 216 signorum comitem xvi, 55 signis Myronis viii, 102 pro suis attonitus xiv, 307 a signis procul miles cet. xvi, 17

Silanus viii, 27

Silet impatiens moræ adulter vi, 238 silent fusa venena vii, 169 siluit compago tabernæ iii, 304

Silicem lædant et signent percussum pondere iii, 272 atrum conterit

pedibus vi, 350

Siliginis coctæ offas vi, 472 sili-

gine molli factus panis v, 70

Silio nupsit palam Messalina, quæ utrique causa mortis fuit x, 329-345

Siliquas laudem xi, 58

Siluro dimidio putrique xiv, 132 siluros municipes vendere iv, 33

Simia mater rugas scalpit in vetula bucca x, 195 non una supplicio parari debuit viii, 214 innoxia cum eo clauditur xiii, 156 malum rodit in aggere, et a Prætorianis parma galeaque tecta et capellæ inequitans circumducebatur v, 153 sq.

Similat gemitus conscia vi, 271 similant Curios et bacchanalia vivnnt ii, 3 similabitur nil ibi per ludum

vi, 324

Similis quis Dis v, 132 haud tibi, Cynthia vi, 7 si permutatio detur vi, dummodo tu sis Æacidæ viii, 653 fortuna accidit Catullo xii, 29 fera cognatis maculis parcit xv, 160 triumpho sedet Prætor xi, 192 affectibus res xii, 10 similem Aristotelem ii, 6 Thersitæ viii, 271 tibi non corpore tantum nec vultu xiv, simili querela plena fora xiii, similes patruo offas effunderet ii, 33 videbis orchestram et populum iii, 177 et pares ira atque fames xv, 131 simillimus Hermæ trunco viii, 53 simillima nigro eyeno avis vi, 165

Simplex furor i, 92 nil reseribere vi, 234 tune fæmina vi, 327 simplicibus Gabiis iii, 192 Simplicitas illa scribendi priorum i, 153 uxoria si tibi est vi, 206 horum miserabilis ii, 18 tua quem ri-

sum vulgo moveat, nescis xiii, 35 Simpulum s. Simpuvium Numæ ri-

dere vi, 343

Simul tres pueros in gremium patris fundat v. 142

Simulacra Romuleæ feræ xi, 104 parva fragili nitentia cera xii, 88

Simulat, v. Similat

Simultas vetus arque antiqua inter finitimos xv, 33

Sinciput flebile elixi nati xiii, 85

Sine pondere terram majorum umbris cet. vii, 207 Mentore raræmensæ viii, 104 cæde et vulnere pauci reges descendant ad generum Cereris x, 112 viribus Venerem x, 209 regibns infernis hilares umbræxiii, 52 labe domum xiv, 69 vulnere paucæ malæ xv, 54

Sinebat nec labor contingi tecta

vitiis vi, 288

Sinistri cruris dimidium tegmen vi, 256 sinistra fama digna xiv, 1 sinistro fato genitus x, 129 more ii, 87

Sinus conspuitur vii, 112 quas abscondit paries ix, 33 quando major avaritiæ patuit i, 88 tuti stagna xii, 81 totos pande i, 150 implevit rhombus iv, 41 sinu involvit hos Fortuna vi, 607

Siparia in comœdiis obtenta scenæ

viii, 186

Sipario vocem locasti viii, 186 Siphonibus longis implent effigiem

Deæ vi, 310 Siquidem pressit vi, 621 parere

solebat xii, 107

Sirena nullam flagellis comparat xiv, 19 Sirenum cantus effugit Ulixes ix, 150

Sistro irato lumina feriat Isis xiii,

93

Sities cum, respice Gætulum Ganymedem v, 60 sitiens totum œnophornm vi, 426 sitiente viro rubetam miscet i, 70 Pholo dignum cratera xii, 45

Sitis fame major quam virtutis x, 140 atque fames in quantum poscent xiv, 318

Sive hic ære cantaverat ii, 118 sive est hæc Oppia, sive Catulla x, 322

Socialibus bellis v, 31

Socius quisquis adest, ab omni quærit x, 254 sociorum in sanguine si virgas frangis viii, 136 inopum miserere viii, 89 socios quot Basilus circumscripserit x, 222 sociis nunc juga pauca boum cet. viii, 108 florentibus, et modo victis, non idem

gemitus olim cet. viii, 99

Socrates dulci senex vicinus Hymetto partem acceptæ sæva inter vincla cicutæ accusatori nollet dare xiii, 185 Socratem inopem vidistis, Athenæ, nil præter gelidas ausæ conferre cicutas vii, 205

Socratici penates quantum ceperunt xiv, 320 Socraticos cinædos ii,

Socru salva desperanda tibi con-

Sodales ingratos pone ante omnia

xi, 190

Sodes, dic vi, 280

Solinclinat iii, 316 septimus quem invenit jacentem xv, 44 solis radios jurat xiii, 78 solem algentem rapiet cœnatio vii, 183 vernum bibat cuticula xi, 203 stridentem Herculeo gurgite xiv, 280 sole primo officium mihi peragendum ii, 133 cum sole spes vitæ redit xii, 70 solibus rupta glacies iv, 43

Solatia ferro xiii, 120 invidiosa

xiii, 179

Solar nates pulsare vi 619

Solea nates pulsare vi, 612

Solenne Idænm cannut xi, 192 solennibus magnis venire ad umbras

x, 259

Soleo exornare ix, 138 solet me luna deducere iii, 286 vicinos rapere vi, 415 lavari cum rhinocerote vii, 131 defendere causas nobilis indocti viii, 48 creditor hos expectare xi, 10 nocte reverti xi, 185 his ignoscere xiii, 103 rectum descendere funcm xiv, 266 scelerare Cererem ix, 25 magna voce vendere iv, 32 ponere gemmas in fronte vaginæ v, 44 quæ Cotta largiri v, 109 solebat in monte Volscorum poscere mercedes (Marius) viii, 245 critus agitare pulmonem perpetuo risu x, 33 Jupiter fictilis hanc curam præstare Latiis rebus xi, 115 solebant elephanti parere Tyrio Hannibali xii, 107 soleat hic vates nibil expositum deducere vii, 54 solitus penetrare v, 106 solito decentius optat vi, 487 maturius ibat xi, 88

Solers evasit Ulixes ix, 65

Solicitemus non amicos se excusaturos xvi, 28 solicitent quamvis te blandæ densæque tabellæ ix, 37

Solicitus, ne turba peregerit orbem v, 20 tanquam lapides effuderit imber xiii, 67 solicitas portas vii, 42

Solidum mare x, 176 solida hora xi, 205 solidæ farinæ v, 68 solidam mercedem v, 13

Solennis, v. Solenne Sollers, v. Solers

Solecismum fecisse liceat marito vi, 456

Solonis justi vox facunda Cræsum respicere ad longæ jussit spatia ultima vitæ x, 274

Solstitia octogesima vidit iv, 93 Solum vertere xi, 49 russati La-

cernæ vii, 114

Solvit maniplos et infundet jumentis hordea viii, 154 nodos juris et ænigmata legum viii, 50 vulvam Julia ii, 33 funem (navis) xiv, 292 solvunt trepidum tibi cornua ventrem xiv, 199 solvere mercedem nemo, nosse omnes velint vii, 157 solvitur his fibula vi, 73 solutum jam pæne conjugium ix, 79 soluta charta xiii, 116

Solus Cæsar respexit Camænas vii, habet amicum, nunquam partitur iii, 122 protegit urbem (Marius) viii, 250 ille dolor est xi, 52 possederis tantum agri cet. xiv, 159 Ithacus hoc canebat nullo sub teste xv. 26 sola victima tantis digna Deis xii, 114 peccandi voluntas xiii, 208 mors fatetur, quantula sint hominum corpuscula x, 172 tegula eum tuetur a pluvia iii, 201 atque unica nobilitas est virtus viii, 20 libidine fortis iv, solum poscimus, ut cœnes civiliter v, 111 boc optas x, 189 quid tam solum vidimus iii, 6 soli tibi commissa ix, 93 solam avaritiam inviti exercere jubentur xiv, 107 solo liberto impleverit tabulas ii, 58 solo pomorum odore pasci v, 150 hoc propior vi, 510 soli sortiti ingenium xv, 143 solos verpos deducere ad fontem xiv, 104 habendos esse Deos xv, 37 solis in armis fulgebat argenti quod erat xi, 108 maribus ara Deæ patet ii, 89 militibus testandi jus vivo patre datur xvi, 51

Solymarum legum interpres vi, 544 Somnia vendunt Judæi, qualiacum-

que volcs vi, 547

Sommun quæ meritoria admittunt iii, 234 Druso (al. ursis) vitulisque marinis cripient convicia iii, 238 facit lectica clausa iii, 242 facit rixa quibusdam iii, 282 rumpere v, 19 per sonnum quibus illa premetur digitis xiv, 222 somni alieni pænas pendere vi, 478 breves vi, 289 alti rumpuntur latratibus vi, 416 somno fameque urgentur vi, 424 careas iii, 56 somnos tutos daret fiducia xv, 154 in somnis videt te xiii, 221

Sonat grande vi, 517 deterius (galli vox) iii, 91 domus unctis strigilibus iii, 262 ulmea cœna tota Suburra xi, 141 sonant magna ipsi vii, 108 fora sola clauso theatro vi, 68 jurgia prima xv, 51 sonabat eo tondente gravis mihi juveni barba i, 25. x, 226 sonuit dextera ferro vi, 560 sonantem late Ionium vi, 92

Sonoram nubem xiii, 167

Sonus lecti ad quem pervenit ix, 78
Sophistæ plures uno ore concla-

mant vii, 167 Sophocleo hiatu grande carmen

bacchamur vi, 636

Soporem brevem indulsit cura xiii,

Soraco veniente iii, 255

Soræ domus paratur optima iii,

Sorbeat qua sanna Tullia aëra vi, 306 sorbere quod medicamen ante cibum debet et pater et rex xiv, 255

Sordes minimas ediscere xiv, 124 luxuræ istas quis feret i, 140 farris mordere canini v, 11

Sordidula toga iii, 149

Sororis immemor vi, 85 in manibus vultu Eumenidum terretur xiv, 284 sorori hoc illa prætulit vi, 111 lunc (adamantem) Agrippa dedit vi, 158 sororem quando efferat vi, 566 sorores duæ (Astræa et Pudicitia) pariter fugere vi, 20 sororibus Afris subrepta poma credere possis v, 152 plenæ urnæ x, 242

Sortis ejusdem sint cetera xii, 25 sortes poposeit i, 82 ducet vi, 583

Sortitus servum viii, 179 imperium profundi xiii, 49 sortita est breve spatium parvi lateris vi, 505 sortiti patrem xiv, 96 ingenium xv, 144

Sospes tibi nunquam erit depositum xiii, 178

Sostratus quæ cantat madidis alis x, 178

Sotadicos cinædos ii, 10

Spado tener ducit uxoremi, 22 factus a domina vi, 376 vincebat

Capitolia nostra Posides xiv, 91

Spargere argumenta viri libris actorum ix, 84 aquas in ædem Isidis vi, 528 jumenta luto vii, 180 spargendus mero vitulus xii, 8

Spartana chlamys viii, 101 Spartani conjugii sauguine non se polluit (Orestes) viii, 218 Spartano cuidam Pythia vates respondit xiii, 199

Spatiosum orbem (patinæ) tenui

muro colligit testa iv, 132

Spatium quod tectis sublimibus iii, 269 admirabile rhombi iv, 39 vitæ extremum x, 358 metarum lustrabit utrimque vi, 582 breve parvi lateris sortita est vi, 505 vitæ da, Jupiter x, 188 spatia ultima vitæ x, 275

Specie juvenis tui lætare x, 310 virtutis et umbra fallit vitium xiv,

109

Spectabile si quod signum viii, 110 Spectacula an habeant totis cuneis, quod tutus ames vi, 61 mappæ Megalesiacæ xi, 191 ad spectacula nu-

dum vultum erigit viii, 205

Spectat triscurria patriciorum viii, 190 lacunar i, 56 subeuntem fata mariti Alcestim vi, 652 saltantem structorem v, 121 si, quanto constent cet. xiv, 258 ludos vi, 352 spectent juvenes, quos cet. et nuptæ luc cet. xi, 199 sq. spectant admissa opsonia Patres iv, 64 spectantur prælia xiii, 172 spectantia terram xv, 147 spectantibus ad podium ii, 147 spectatos testiculos vi, 371 spectandus ducitur unco Sejanus x, 67 spectanda aliunde si putas rerum tuarum præsidia vii, 22 mensura sni rebus in summis minimisque xi, 35

Specularibus latis clauso antro vehitur iv, 21

Speculum gestamen Othonis ii, 99 sarcina civilis belli ii, 103

Spelunca frigida præberet domos vi, 3 speluncas dissimiles veris iii, 17 in speluncis nil actum, quis affirmat vi, 59

Sperare curam cobortisi, 58 piacula cerva xii, 120 cenosi gurgitis alnum iii, 266 requiem secto lacerto vi, 106 fidibus quercum Capitolinam et promittere vi, 388 anne aliquid potest lucc inguinis ægri canities x, 207 quid concessum nocentibus ægris xiii, 234 non melius de se cuiquam propinquo concedet juvenis xiv, 6 sperate cicadas ix, 69 spe-

rantibus jam quartanam ægris iv. 57 Spernant hæc juvenes forsitan, quibus arte benigua cet, xiv, 34 spreti lecti vi, 226

Spernatur adulter tantum delicias

viduæ iv, 4

Spes longissima cœnæ homini i. nulla ulterior vii, 30 bene coenandi vos decipit v, 166 et ratio studiorum in Cæsaré tantum vii, 1 post deceptas quid mihi snades ix, altera major superest ix, 134 nec his saltem ix, 147 vitæ redit com sole xii, 70 lucri quocumque vocarit xiv, 278 spem servorum abstuleris vi, 331

Spicula Cirrhæi vatis jurat xiii, 79 Spira jactatur longo galero viii,

Spirant opobalsama collo ii, 41 Poppæana vi, 463 cavi folles immensa mendacia vii, 111 spirante bruma ix, 67 spirantes crocos vii, 208

Spoliator pupilli i, 46

Spoliet qui te, non decrit iii, 302 spoliare doces et circumscribere xiv, 237 spoliatis arma supersunt viii, 124

Spolium Actoris Aurunci ii, 100 affectare palati Bebriaci in campo ii, 106 spolia occulta referebant viii, 107 spoliis nudi gaudere mariti vi,

210, 232

Spondet Tyrio stlataria purpura filo vii, 134 spondere pecudem sacello xiii, 232 amatorem tenerum vel testamentum ingens vi, 548 Spondere et stipulari qui dicantur vii, 165

Sponsæ turpes, viri i, 78 Sponsalia paras vi, 25 Sponsio audax xi, 200 Sponsus levis adline iii, 111

Sponte imitantur juvenes cetera

cet. xiv, 107

Sportula parva sedet limine i, 95 vocalis laudat Fæsidium agentem xiii, 33 quid referat, quantum rationibus addat, cum summus honor finito computet anno, quid facient comites, quibus hine toga, calceus hinc est et panis cet. i, 118 sq. primum, deinde forum cet. i, 128 quanto celebretur famo, nonne vides cet. iii, 249 sq. defossa in loculis cos fecit amicos x, 46

Spuniat aper v, 116 spumant unguenta Falerno vi, 303 spumauti labello te nudum viderit Virro ix, 35 spumantibus visceribus ardens xili, 14

Spurcos lacus vi, 603 Squalentes avos viii, 17

squalida Squalidus fossor xi, 80

crura ix, 15

Squalorem rei xv, 135 Squamæ hoc pretium iv, 25

Squilla distendat lancem pectore

St! silentii nota i, 161. vi, 329 Stagna sinns interiora xii, 81

Staminis albi lanificæ Parcæ xii, 65 stamine tenui prægnantem fusum ii, 55 nondum abrupto morieris xiv, 249 de nimio queritur (Nestor) x, 252

Statione in sua semper paratis lacrymis vi, 274 stationes omnes, om-

ne theatrum de Rutilo xi, 4
Statins carmine amicæ Thebaïdos lætam fecit urbem ;—sed, cum fregit subsellia versu, esurit, intactam Paridi nisi vendat Agaven vii, 83 sq.

Statua lusca meditatur prœlia vii, 128 statuam triumphalem i, 129. viii, 143 inter Vagelli et effigies vestras nullum discrimen habendum xiii, 119 statuæ descendunt restemque sequentor x, 58 ad quas non tautum meiere fas est i, 131 Stemmate alto Drusorum tumes

viii, 40 stemmata quid faciunt viii, 1 Stentora ut vincere possis, tu mi-

ser exclamas xiii, 112

Stercore canino fœda atria xiv. 64 Sterilis uxor carum facit amicum v, 140 ficus mala robora valent ad hæc discutienda x, 145 cathedræ multos pænituit vii, 203 sterili aratro littus versamus vii, 49 quis gallinam ægram impendat xii, 97 steriles moriuntur, et illis turgida non prodest condita pyxide Lyde, nec prodest agili palmas præbere Luperco ii, 140 sq. steriles facit ars et medicamina vi, 596

Sterneret cum uxor montana silvestrem torum vi, 5 sternitur in hortis Tyrius genialis x, 335 sternuntur tantum subsellia xvi, 45 stratus humi palmes viii, 78 strata cathedra ix, 52 stratum classibus ma-

re x, 175

Stertere naso vigilanti ad calicem

Sthenebæa non minus, quam Cressa, excanduit repulsa x, 327

Stigmate dignum credidit x, 183 Stillavit in aurem exignum de yeneno iii, 122 pænula nimbo v, 79 stillantis semper ocelli vi, 109

Stimulat vos vii, 20 stimulante fame xiv, 84

Stimulos odio pudor admovet x,

Stipulare quantum vis vii, 165

Stlataria purpura Tyrio filo spon-

det vii, 134 Sto-stat Fortuna improba noctu arridens infantibus vi, 605 contra. starique jubet iii, 290 parentum nobilitas contra te viii, 138 hujus currus aënens vii, 125 ingens acervus nummorum viii, 100 hos lignum ad usus xi, 118 omne in præcipiti vitium i, 149 ante aram vi, 390 absumto jam toto corpore xv, 91 multis annis in carcere fornicis x, 239 stabant quot pueri vii, 226 stans eadem perferet, quæ sedens legerat vii. 152 nudum olido fornice mancipium xi, 170 stantis convicia mandræ iii, 237 stantem extra pocula caprum i, 76 stante se quod recumbas v, 65 stantes ardent tæda i, 156 Collina turre mariti vi, 291 in curribus Æmilianos viii, 3 stantibus quod anctio vendit vii, 11 et

Stoicidæ trepidi fugerunt ii, 65

salvis his collibus ix, 131

Stoicus occidit Baream iii, 116 unde Cantaber xv, 109 Stoici quædam, non omnia, pro vita facienda docebant xv, 106 sqq. Stoica dogmata a Cynicis tunica distantia xiii, 121

Stomachus domini fervet vinoque ciboque v, 49 Græcis καρδία dicitur v, 32 stomachum laxare saginis iv, 67 stomachu valet vi, 100 surgit bitis xi, 128 ardenti hærens cibus iii, 234

Stragem ad volabant viii, 251 Strangulat plures-pecunia x, 13 Stratocles aut cum molli Deme-

trius Hæmo iii, 99

Strepitu ullo movemus fora ii, 52 et facie majoris census vivere vii, 137 acerbo plagarum gaudet xiv, 19 Strictoria spectat (Excurs, ad loc.)

viii, 190

Stridore catenæ lætus xiv, 23

Stridunt s. Strident jam ignes x, 61 diu presso molari v, 160 hyems iv, 58 sol Herculeo gurgite xiv, 280 Striglibus s. Striglibus unctis so-

nat domus iii, 263

Stringit ipse rotam multo sufflamine viii, 148 stricto velut ense ardens Lucilius i, 165 pane tacetis et intacto v, 169 strictis mamillis vi, 401

Structor cui cedere debeat omnis pergula, discipulus Trypheri doctoris, apud quem lepus, atque aper, et pygargus — cæditur hebeti ferro, et tota sonat ulmea cœna Subura xi, 136 sqq. structorem saltantem spectes; et chironomonta volanti cultello v, 120

Strumosum prætextatum non ra-

puit Nero x, 309

Studiorum et spes et ratio in Cæsare tantum vii, 1 studiis indignum ferre laborem vii, 17

Stulta elementia i, 17 ora maritali capistro porrigit vi, 43 stultum, qui

donet amico xiv, 235

Stupet hæc, qui cet. xiii, 16 stupuit nemo magis rhombum iv, 119 quis cærula Germani lumina xiii, 164 ut magis stupeas vi, 87

Stupidi Corinthi collega viii, 197 Stygio in gurgite ranas nigras cet.

ii, 150

Styx conosus gurges iii, 266

Snades quid nunc mihi ix, 125 suadet quid juveni lætus stridore catenæ xiv, 23 nec suasi talia xiv, 225 suaderet an hoc illi facinus Apollo xiii, 203 snadendum quidnam esse putes elige x, 330

Snb marmore recubans Chiron iii; 205 judice dicere vii, 13 judice caderet iv, 12 illa peste savitiam damnare iv, 84 antro Picrio cantare vii, 59 quo crimine cecidit x, 69 axe quocumque videas xiv, 42 Jove vi, 15 nostro sidere xii, 103 nullo teste xv, 26

Subat miserabile (Excurs. ad loc.)

vi, 65

Subducere frustum capreæ xi, 142 subduximus manum terulæ i, 15 subductis columnis ne collapsa ruant tecta viii, 77

Subeunt nunc tædia animos vii, 34 ct partus discrimen vi, 592 exempla animos xiv, 33 tres rugæ vi, 144 te fastidia mercis xiv, 202 subit Hispo juvenes ii, 50 balnea vi, 419 nurus limina vestra mortifera cum dote xiv, 221 subeuntem fata mariti vi, 652 subeunte dextram baeillo iii, 28 subitura terram sacerdos iv, 10 subeuntur prospera castra xvi, 2

Subjecta potentia magnæ invidiæ

x, 56

Subito translatus iii, 169

Subitus grassator iii, 305 Prometheus debetur patinæ iv, 133 ignis impulit antennas xii, 19 subitum, et miserabile, longum attendit Thymele vi, 65 subiti discriminis vi, 520 casus iii, 273 subitas mortes i, 144 Thracum volucres xiii, 167

Cublings Assist 70

Subligar Acci vi, 70
Sublimis pardus xi, 123 apex xii,
72 sublimem in pulvere Circi Prætorem x, 37 sublimia carmina vii,
28 tecta iii, 269 sublimior quanto
Atlas omnibus montibus xi, 24 sublimius tuis natalibus quid quisquam
inveniet viii, 232

Submittere malum (navis) ferro xii, 54 submitte caput cervice parata vi, 207 clunem asello vi, 334 submissa

a Latino Thymele i, 36

Submovet Euros pellibus inversis xiv, 186 submoveant cum te, qui testamenta merentur noctibus i, 37 submoveor limine iii, 124

Subnectere his alias poteram et

plures cansas iii, 315

Subrepti Falerni ix, 116 subrepta sororibus Afris poma v, 152

Subridens ad quem s. ita sc. dixit

ii. 38

Subsellia sternuntur tantum xvi, 44 quanti constent vii, 45 fregit versu vii, 86 ad magna (judicum) xvi, 14

Subsident at tamen omnes pennæ vi, 198 subsidere terras vi, 411

Cubaillia anati me 79

Subsidiis aucti xv, 73 Subsistere nescit, si revoces, et te contemto rapitur cet. xiv, 231 substitit ad veteres arcus iii, 11

Substantiva pro adjectivis ponuntur, sed ea tantum, quæ proprie sunt adjectiva 11, 94

Substringit bilem vi, 433

Subsum—suberant lacus (Albanos) iv, 60

Subterranea esse regna, nec pucri

credunt ii, 149 Subtexit lunam appositam nigræ alutæ vii, 192

Subtrahitur mons jugis vi, 650

Subvexit olcum canna Micipsarum

7, 89

Suburræ's. Suburæ Prochytam præpono iii, 5 mediæ cryptam penetrare v, 106 Suburra media pono vexillum x, 156 a ferventi Esquilias migrare xi, 51 tota sonat ulmea cæna xi, 141

Succensus dulcedine famæ vii, 40 Succida (vel rectins sucida, ut sucus, sucosus, suculentus) lana nolit

pati hoc vinum v, 24

Succina pinguia vi, 573 grandia

ix, 50

Succingere tunicas crure tenus medio vi, 446 succinctus papyro iv, 24 succincta Cyane viii, 162

Succurrere lunæ laboranti vi, 443

Succus rectius scribitur sucus v, 24 suci crudi pericula posuere mala xi, 76

Succusana s. Sucusana fribus iii, 5 Sudant in tenui cyclade vi, 259 præcordia culpa tacita i, 167 si dixeris, æstuo iii, 103 clypeis ancilibus sacra ferens nutantia loro ii, 126 sudare gandet (in balneis) magno tumultn, cum lassata gravi cecidernut brachia massa vi, 420 sudans matutino amomo iv, 108 tenet hanc (coronam triumphantis) publicus servus x, 41 sudantibus digitis ventilat æstivum aurum i, 28

Sudes erectas in terga rhombi vides iv, 128 sudibus assiduis cavat pa-

lum vi, 248

Sudoribus præcipuis quod meutem urget xiii, 220

Suetus diducere x, 231

Sufferre pondera gemmæ i, 29 sub-

lata manibus ministri v, 83

Sufficient tunicæ summis Ædilibus albæ iii, 179 Decii dis infernis viii, hæc, quando ego pauper ero ix, 146 juvenilia membra galcæ xi, 6 non res legi iii, 155 humor oculis x, 32 quod inani alvo v, 7 unus vir Iberinæ vi, 53 hic non ix, 66 cervix non ulla tanto orbi x, 40. non unus orbis juveni Pellæo x, 168 una domus humani generis mores tibi nosse volenti xiii, 160 iræ occasio xiii, 183 non unum rus xiv, 141 non horto nostro nune modus hie agri xiv, 172 non iræ eorum occidisse aliquem xv, 169 votis ejus non aurum, quod Tagus volvit xiv, 298 duo sestertia Quintiliano vii, 187 panni velantes ingnina xiv, 300 animo nec Crœsi fortuna, nec Persica regna cet. xiv, unus mortuus multis xv, 80 quæ mensura census xiv, 317 quantum Epicure xiv, 319

Suffiamine multo stringit rotam viii, 148 longo litis res atteritur xvi, 50 Suffragia libera si dentur populo

viii, 211 nulli vendimus x,77

Sui magna parte cet. iii, 194 mensura noścenda cuique xi, 35 dissimilem vultum x, 192 sibi prandebat xiii, 46 gravis x, 201 ponit apros i, 140 emit iv, 22 se lautum fecerat i. 67 sese indulsisse ardenti Tribuno ii, 165 secum ita (dicit) xiii, 91

Suillam humana carne nil distare

putant xiv, 98

Sulcum latum media deducit arena i, 157 a sulco vel scrobe redenntibus xiv, 170 sulcos ducimus tenui in pulvere, et littus versamus sterili aratro vii, 48 in quorum sulcis legiones dentibus anguis cum clypeis nascuntur xiv, 241

Sulmonensis facta mera Cecropis

vi, 187

Sulphure cœpta incendia xiii, 145 sulfura si qua darentur cum tædis, cupient lustrari ii, 158 vitro rupto poscentem calicem v, 48

Sum homo, clames licet cet. vi, 284 est aliquid, sese fecisse dominum unins lacertæ iii, 230 est summi ducis, occidere Galbam ii, 104 est, quod agatur apud vos vi, 395 sunt, s. existunt, s. inveniuntur, qui promittant cet. xii, 101 sunt, quos delectent vi, 366 sunt, in Fortunæ qui casibus omnia ponant xiii, 86 fuerat scilicet hoc, propter quod cucurri v, 76 sit tanti vita x, 343 siet xiii, 102 esto, esto dives tibi, pauper amicis v, 112 esto bonus miles viii, esto: desisti nempe viii, 164 nil fecerit, esto: hoc volo vi, 22 esse si vis aliquid s. aliquis i, 74 esse viris non licet x, 304 esse in parte Senatus xi, 30 esse fideli, priori cet. licet, contigit, satis est x, 304 intura qualis sit uxor x, 353 futuræ laudis viii, 75 futuri caligo vi, 556

Sumen mirabile lætis Phrygibus xii, 73 suminė cum magno lepus xi,

138

Sumit segmenta et longos habitus ii, 124 iram atque animos a crimine nocte dieque alienum vultum vi, 285 iii, 105 trechedipna iii, 67 meretrix Augusta nocturnos cucullos vi, 118, 330 ferrum ix, 97 prætextam hujus x, 99 nemo togam, nisi mortuus iii, 172 utrumque inde habitum facies ix, 19 luxuria in Ventidio landabile nomen xi, 23 redimicula frontibus ii, 84 pennas iii, 80 talem non damnata togam ii, 70 pocula v, 128.

x, 26 flagellum clara luce viii, 152 duos Equites xiv, 326 multicia ii, 66 ponenda præmia iii, 56 quæ ludiaunquam hos habitus vi, 266 Saturnus fugieus agrestem posito diademate falcem xiii, 39 sumito tibi proavum de quocumque libro viii, 134 sumitur aliena arca iii, 181 illinc, quod captator emat v, 97 scaphium positis armis vi, 264 hora ex libro vi, 578 samente cothurnam satira vi, 634 sumtam partem de margine cœnæ iv, 30 sumtos nummos nonreddere xvi, 40 sumtis pennis illi eadem quærnnt animalia xiv, 76 sumendas in tempestate secures xii, 61

Summa exigna vendet perjuria xiv, 218 votorum v, 18 summam effice, quam lex Othonis dignatur bis septem ordinibus xiv, 323 perituram arcessere xi, 17 majorem perdidit xiii, 74 ad summan, non Manrus

erat iii, 79

Summula ne pereat vii, 174

Summus honos cum computet cet. i. 117 aër vertitur vi, 99 locus nulla non arte petitus x, 110 inde furor xv, 35 summa voluptas vi, 369 na putes v, 2 quæstio vii, 155 pericula rerum viii, 249 de parte cœli raptum ignem xv, 85 arce Tiburis xiv, 87 summam diducere vestem xiii, 132 summum dominæ femur exclamare coëgit vi, 423 honorem meretur vi, 532 crede nefas animam præferre pudori viii, 83 ad summum latus navem implet mercibus xiv, 289 summi libri margine scriptus i, 5 processus nunc via optima, vetulæ vesica beatæ i, 38 ducis est, occidere Galbam, et curare cutem summi constantia civis ii, 104, 105 Jovis ad aram x, 268 cœli fida internuncia vi, 545 summo a poëta et minimo eadem expectes i, 14 Pontifici destinat hoc monstrum iv, 46 in arcu tristis captivus x, 136 in duce quot libras invenies x, 147 summas illi curules donare x, 91 summis Ædilibus illic sufficient tunicæ albæ iii, 179 pariter minimisque eadem libido vi, 349 monstris minor admiratio debetur vi, 646 pro summis hæc etenim sunt viii, 112 summos posse viros crasso sub aëre nasci x, 49 in summis minimisque rebus xi, 36

Sumtu leviori constat bellua vii, 77 sumtus inter hos sestertia duo sufficient Quintiliano vii, 186

Supellex quorum cophinus fœnumque iii, 14 qualis atque domns, tales

cibi xi, 99

Super illam semel atque_iterum palpitat iii, 134 ora curret ingenti Liburno iii, 240 nubes nulla convivia Cœlicolarum xiii, 42 mœnia Copti gesta referemus miranda xv, 28 cænam narrare xv, 14 agmina fudit montem iii, 258

Superaverat quod velum unum xii,

68

Superbus incedet xii, 125 tumida aluta xiv, 282 homo nutu, non sermone aliquem dignatur iii, 185 superbi regis agrum vi, 524 superbum convivam caveo xi, 129 quem nobis fama tradit viii, 71 superbo animo corrupta voluptas vi, 180 superbis servis plena est maxima quæque domus v, 66

Supercilium fuligine tinctum (al. tactum) acu producit ii, 93 grande affert cum virtutibus vi, 169 supercilio (philosophorum) brevior coma ii, 15 digna forma et artas v, 62

Superos contemnere testes xiii, 75 ad Superos recessit Astræa vi, 19

Superstitionum varia genera et

causæ vi, 511-592

Supersunt arma spoliatis viii, 124 superest quod de nobilitate i, 35 Lachesi, quod torqueat iii, 27 quid de corporibus iii, 259 illic, qui ponere cogat v, 73 quodcumque argenti paterni vi, 355 spes altera major ix, 134 paulum, nescio quid xi, 48 cum magna malæ audacia causæ xiii, 109 constantia, cum scelus admittunt xiii, 237 solida hora ad sextam xi, 205 supersint ut non pejora viii, 184

Supervacuam carnem cultris abseindere more Physic jam tempus cratii, 116 supervacui ligni vana dicunt chirographa xiii, 137. xvi, 41 supervacua aut perniciosa petuntur x, 54

Supinus cubat iii, 280 supinum juvenem media de nocte excitat pater xiv, 190 supino de Maccarate multum referens i, 66 supina falce pugnantem Gracchum viii, 201

Supplicium quo crimine meruit servus vi, 220 supplicio ejus non debuit una parari simia viii, 213 supplicia digna his populis parabis xv,

130

Suppositus ne venias ac falso nomine poscas i, 98 suppositum rotis mare x, 176 suppositos transeo vi,

692

Suos vetat esse hæredes x, 237 suo velo prora cucurrit xii, 69

Suræ grandes xvi, 14

Surda nihil grave gemeret buccina vii, 71 nec surdum, nec Tiresiam esse quemquam deorum xiii, 249 surdo verbere cadit mens xiii, 194 remige effugit Siculos cantus ix, 150

Surgere nolenti Nilo xv, 123 surgit ædes proxima antiquo ovili vi, 529 millesima pagina omnibus vii, 100 pallidus Ajax dicturus dubia pro libertate vii, 115 ventus v, 101 volucris sceptro eburno x, 43 hinc orexis xi, 127 si quando počtica tempestas xii, 23 surgat de pulvino equestri iii, 154 cænatio fulta columnis vii, 183 surgebant illi cristæ iv, 70 surrexerit tanquam et tubicen una (e sulcis Thebanis) xiv, 243 surgitur, et proceres exire jubentur iv, 144

Sus candida, lætis Phrygibus mirabile sumen, et nunquam visis triginta clara mamillis xii, 71 sq. suis sicci terga, rara pendentia crate xi, 82

82
Suspendit Homerum in eadem trutina vi, 437 citharam de colosso viii, 230 coronas foribus ix, 85

Suspicit Epicurum xiii, 123 suspectus jam merito, quasi ipse suas incenderit ædes iii, 222 suspecta libido est x, 208 tibi non sint hæc xii, 93 suspectum Cumis jugum ix, 57 suspectis rugis xi, 186

Suspirat matrem longo non tem-

pore visam xi, 152

Sustinet Thaïda iii, 93 domum Veneris Ancon iv, 40 orbes ebur xi, 122 non consumere xiv, 127 sustinuit dici India vi, 105 mordere cadaver xv, 88

Susurro tenui jugulos aperire iv,

Sutilibus phaselis xv, 127

Sutor quis tecum porrum comedit iii, 294 sutoris Beneventani nomen habeutem calicem v, 46

Sybaris hine fluxit ad istos colles, hine et Rhodos et Miletos vi, 296

Syenes porta mittit denies xi, 124

Sygambris torvis iv, 147

Syllabæ contralumtur iii, 76. iv, 37. v, 74. vi, 82. x, 11. xv, 27. syllabæ quatuor breves respondent duabus longis s. spondeo iii, 263. quarum ultima litera m, productæ, etsi vocalis

sequatur xv, 7 finales per se breves, sequentibus duabus tribusve consonis, modo corripiuntur, modo producuntur vi, 109 breves producuntur ob hiatum et contractionem i, 151. x, 11 syllaba re anceps in verbis compos xii, 54

Syllæ consilium dedimus, privatus ut altum dormiret i, 16 in tabulam si dicant discipuli tres, quis tulerit ii,

28 ejus phthiriasis i, 16

Sylva mendicat ejectis Camænis iii, 16 horrida siccæ comæ ix, 13 sylvarum optima vorabit i, 135 cupidus vii, 58 sylvas proavis habitatas xv, 152

Sylvano porcum cædere vi, 447 Sylvestrem torum sterneret frondibus vi, 5

Sympuvium Numæ ridere vi, 343 Synæresis s. Synizesis iii, 76. iv, 37.

v, 74. vi, 82. x, 11. xv, 27

Syphacem victum in castris, et Hannibalem tuum tolle vi, 170

Syriæ annibus tuendis viii, 169

Syrium pyrum xi, 73 Syrma longum Thyestæ pone ante

pedes Domiti viii, 229 syrmata quanquam omnia a Pyrrha volvas xv, 30

Syrophænix udus amomo viii, 159 Syrus Orontes jam pridem in Tiberim defluxit iii, 62 Syrorum longorum cervice vehitur vi, 351

Т

Tabathra (al. Thabraca, Tabacra, Tabraca, Tabracha, Trabracha, cet.) pandit umbriferos saltus x, 194

Tabella conducenda magnus civis obit vi. 558 quali digna facies x, 157 votiva testantur plurima fana xii, 27 tabellæ croceæ membrana impletur vii, 23 blandæ et assiduæ densæque te solicitent ix, 36 tabellas quas lecture, si tibi retegantur scrinia mœchæ vi, 277 falsas signare in templis viii, 142 tabellis legitimis tibi pactam junctamque vi, 200 missis a corruptore vi, 233 fixis legitime vestitur tota porticus xii, 100 lectis decies diversa parte vana supervacui dieunt chirographa ligni xiii, 136

Taberna Liparaa xiii, 45 tabernæ quinque quadringenta parant i, 105 dominum monstrare ne pudeat ii, 42 catenatæ compago iii, 304 unius dominum se fecisse iii, 231

Tabraca s. Tabracha pandit saltus umbriferos x, 194

Tabula distinguitur unda xiv, 289 generis capaci jactare Corvinum viii. cum tabula adsint pueri et ponatur calculus ix, 41 tabulæ signatæ, dictum Feliciter! ingens coma sedet ii, 119 ad casum non loculis comitantibus itur, posita sed luditur arca i, 90 in tabulam Syllæ si dicant discipuli tres, quis tulerit ii, 28 tabulas implevit solo liberto ii, 58 impleret decolor hæres vi, 601 quoque ruperat, et jam signabat ix, 75 delebit, si Libitinam evaserit æger xii, 123 post hæc mutare parabis xiv, 55 tabulis exiguis et gemma nda se lautum fecerat et beatum i, 68 Parrhasii viii, 102 in tabulis præcipuam ceram

Tabulata tibi jam tertia fumant iii, 199 numerosa excelsæ turris para-

senis abstulit orbi iv, 19

bat x, 106

Taceo, si ostendis xiii, 127 taces hoc ix, 26 tacet omuis turba vi, 439 taceant ut servi, jumenta l'oquentur ix, 103 omnes v, 169. ix, 106 illi ix, 115 tace, atque nube ii, 61 jam viii, 97 tacendi libido ii, 14 tacendæ offensæ iv, 105 tacendis semper æstuat animus iii, 50 tacitus nostras intra te fige querelas ix, 94 recedas iii, 297 tacito bilem tibi non contrahat uxor xi, 185 tacitum scelus intra se qui cogitat ullum, facti crimen habet xiii, 209 tacita culpa sudant præcordia i, 167

Tæda si sit latissima, quatuor aut septem digitis a morte remotus xii, 59 secreta coluerunt talia Orgia ii, 91 in illa lucebis, qua stantes ardent, qui fixo gutture fumant i, 155 cum tædis sulphura si qua darentur,

cuperent lustrari ii, 158

Tædia subcunt animos vii, 34 talis quoque vitæ sunt magna xi, 207 mille ferenda xvi, 44

Tædia non lambit Cluviam ii, 49 Tagus et Pactolus aurum rutila

volvit arena xiv, 299 Tagi opaci omnis arma iii, 55

Talenta propter mille temerarius xiv, 274

Talis umbra ii, 156 tale quid excusat Saguntus xv, 115 nil tale expectes iv, 22 tali amico dignus v, 173 tales cibi, qualis domus atque supellex xi, 99 tales versus xi, 189 talis quoque vitæ tædia sunt magna xi. 207 talia fiunt omnia xii, 23 quam multi plorent xiv, 150 non suasi xiv, 225 invadunt verbis Herculis ii, 19

Talo nudo quos traducit Gallia vii,

Tam sanctum, quam fuit hospes iii, 137 graviter xii, 23

Tamen cur libeat i, 19 Tanaquil tua vi, 566

Tandem effundit iv, 42 expavere famem vi, 361 incipiunt sentire xiii, 238 fatebere lætus xiii, 248

Tangunt intrepidi altaria xiii, 89 Cereris aramque pedemque xiv, 219 tangat nil dictu fædum visuque hæc limina xiv, 44 tetigit artica nepotes ii, 128 latus acrior illo vii, 109 tactum madida fuligine supercilium ii, 93

Tanquam mancus iii, 47 incenderit ipse suas ædes iii, 222 habeas tria nomina v, 127 alta in dolia deciderit

serpens vi, 431

Tanti non sit tibi arena Tagi iii, 54 vendit agros iv, 26 vocat ille pudicam vi, 137 quæ gravitas, quæ forma, ut se tibi semper imputet vi, 178 partus equæ! quanti una venefica constat vi, 626 quæ præclara et prospera, ut cet. x, 97 prospera, ut cet. x, 97 sit vita die-rum paucorum x, 343 sunt phthisis et vomicæ xiii, 96 sanguinis ultor annulus x, 165 tantine injuria cœnæ v, 9 tanto munere abstulit iv, 18 cursu non poterit contexere mæchos, ut non ter decics respiret xiv, 27 in scelere ne quæras xv, 89 majores humana negotia ludi xiv, 264 major famæ sitis, quam virtntis x, 140 conspectius omne animi vitinm in se crimen habet, quanto major, qui peccat, habetur viii, 140 tantum fidei habet, quantum nummorum servat iii, 144 tantum artes hujus, tantum medicamina possnnt vi, 595 tantum delinquere, quantum permittas, nemo satis credit xiv, 233

Tantum auditor ego semper i, 1 non tantum meiere fas est ad effigies i, 131 tantum culti agri, quantum cet. xiv, 159 tantum ipse jacebit vacnis toris i, 136 tautum admirari, tantum landare discrtos vii, 31 valet

x, 238

Tantundem est iii, 298 habere s. haberi x, 91

Tarde venisse vi. 477

Tardus abdomine venter iv, 107

tarda prora x, 186 tardum ingenium iii, 73 tardum longumque putavit expectare xv, 82 tardos desidia iv, tardas colus (al. colos) expectare grave est xiv, 248

Tarentum coronatum et petulans

madidumque vi, 297

Tar-Tarpeium limen adora vi, 47 peio Jovi servata hostia xii, 6 Tarpeia per fulmina xiii, 78

Tarquinii Superbi ager Marti con-

secratus vi, 525

Tarsus Ciliciæ opp. nbi Pegasus ταρσον, plantam, fregit iii, 117

Tatius—sub Tatio quantum populus Rom. arabat xiv, 160

Taurea punit crimen vi, 492 Taurica illa nefandi sacri inventrix xv, 116

Tauromenitanæ s. Taurominitanæ rupes miserunt mullum v, 93

Taurus pinguior Hispulla et ipsa mole piger cet. xii, 11 tauro admoto licet perjuria dictet Phalaris viii, 82

Tectius scurra v, 5

Tectoria prima reponit v, 467

Tectum ambulat vertigine vi, 304 aliud Laribus conjungere xv, 154 tecto juvabit nemo nudum iii, 211 gaudet vii, 105 tecta parva vitiis contingi labor quondam non sinebat vi, 289 ne collapsa ruant subductis columnis viii, 77 tectorum assiduos lapsus iii, 8 tectis sublimibus quod spatium, unde cerebrum testa ferit iii, 269

Tegetis pars dimidia brevior v, 8 hybernæ institor vii, 221 tegetem præferre Palatino enbili vi, 117 a tegete et baculo tuta senectus ix, 140

Tegimen (s. tegmen et tegumen) dimidium cruris sinistri vi, 257

Tegit inguina gutto xi, 158 tegunt eos arma xvi, 48 texit quem cista Latini vi, 44 teges occulta, ut curia Martis Athenis ix, 101 tegant vela rimas ix, 105 tegitur cinis Flaminia qui parma et galea v, 154 tegi per glaciem perone alto eum non pudet xiv, 186

Tegula sola quem tuetur a pluvia

iii, 201 Tela descendat cum tota aranca xiv, 61

Telamonem præteriit Ajax xiv, 214 Telephus ingens diem mihi consumserit i, 5

Telesine posce lignorum aliquid

cet. vii, 25

Teli vice sævit manus xv, 53 tela non finem dabunt animæ-non gladii, non saxa x, 164 domestica seditioni. saxa incipiunt torquere xv, 65 hæc Deorum et saxa esse putant xiii, 232 telorum quicquid habent armamentaria cœli xiii, 83

Tellure procul tenentis Antæum

Temerarius tu propter mille talenta et centum villas xiv, 275 usque adeo v. 129 temeraria lina v, 102

Temetum minimum qui urna dux-

erat xv, 25

Temone de Britanno excidet Arviragus iv, 126 curtum jugum x, 135 Tempero ac dispenso filum cande-

læ iii, 287

Tempestas poëtica surgit xii, 24 proxima timetur, velut hoc dilata sereno xiii, 228 tempestate mea nulli major fuit usus edendi iv, 140 se tuetur xiv, 302 nostra paras sponsalia vi, 26 in tempestate sumendas secures xii, 61 a tempestate madidas cohortes vii, 164 tempestatibus

plenos utres xv, 20

Templum et aras violati numinis videt in somnis xiii, 219 templi veteris pocula grandia tollunt xiii, 147 templo nondum habitas, Pecunia i, 113 quo non pro-tat fæmina ix, 24 dignam vocem adyti xiii, 205 templorum majestas præsentior xi, 111 fores coronabantur a lætis xii, 84 ad templa et compita positis mensis xv, 42 templis cunctis notissima vota x, 23 ullis numen aliquod esse putet xiii, 37 maturus et aræ vitulas xii, 7 parastis arma nocturna et flammas viii, 233 in templis, quæ fecit avus, falsas signare tabellas viii, 143 thesauri recondebantur xiv, 261

Tempus quos erat abscindere carnem ii, 115 honoris finitum viii, 150 agendi ipsis præstatur xvi, 49 temporis plus hic petit vii, 99 post damnum quid mihi suades ix, 125 pore nostro nata dextræ xv, 68 nostro quoque conspicuum monstrum iv, 115 quo vult, accusare potest Verrem iii, 53 brumæ si igniculum poscas iii, t02 ex hoc iv, 135 illo, quo cet. v, 22 longo quem torret quarta dies ix, 16 longo non visam matrem xi, 152 diverso si extinctus foret x, omni rudis xi, 144 mensæ xiii, 263 festo xv, 38 tempora felicia, quæ te moribus opponunt ii, 38 longi servitii perierunt iii, 124 quæ dentur lucro vi, 571 in hæc cur duret x. 254 prospera vectoris xii, 62 adoperta cucullo velas viii, 145 savitiæ utinam tota illa dedisset nugis iv, 151 illa viderunt mensas cet. xi, 118 tæ longa tibi post hæc fato meliore dabuntur xiv, 157 in tempora cœnæ alterius differre xiv, 130 temporibus diris omnia tractanda putabat inermi justitia iv, 80 diris jussu Neronis -ædes Lateranorum obsidet tota cohors x, 15 snis grandia illæ monstra andebant vi, 645 ferri pejora secula xiii, 29

Tenax justitiæ viii, 25

Tendit pergere ultra x, 154 tende corymbos per limina vi, 52 tenditur œnophorum plena urna vi, 426 tensum jecur rumpe miser vii, 117 teuso folle reverti xiv, 281

Tenebræ densæ abscondere cælum xii, 18 tenebras quanti conducis in

annum iii, 225

Tener spado i, 22 panis v, 70 Hedymeles vi, 383 tenerum amatorem spondet vi, 548 lumbum attritus pumice viii, 16 te putabas ix, 46 teneræ porcæ ii, 86 teneris Mæcenatibus xii, 39 parcendum est xiv, 215 moribus vii, 237

Tenet ille speculum ii, 99 uvam calcatam bellis socialibns v, 31 phialas inæquales beryllo v, 39 hunc pectinem vi, 383 ignotos milii antiquaria versus vi, 454 laqueo ambitiosi consuetudo mali; tenet insanabile multos scribendi cacoëthes vii, 50, 51 hanc (coronam) servus publicus x, 41 jam Italiam x, 154 omne census regimen pater xvi, 54 personam et thyrsum vi, 70 lora i, 61 bipennem vi, zonam læva morsuque xiv, 297 Mævia venabula nuda mamma i, 23 nummos xiii, 94 ne te teneam v, 58 quis tam patiens iniquæ urbis, tam ferreus, ut teneat se i, 31 tenentis Antæum procul a tellure iii, 89 virgam domini xiv, 63 tenentur loca armato custode iii, 306 teneri una portarum clave xv, 158 cuncta arva magno diluvio vi, 410

Tentigine vulvæ ardens vi, 129 Tento-tentes si dicere aliquid iii, tentarent Romæ conducere furnos vii, 5 tentaveris si quid unquam hiscere v, 126 tenta, quanti doceat vii, 175 tentare andet improbitas corruptoris ipsos parentes x, 305

Tentyra et Ombos ardet adhuc immortale odium, quoniam diversa colunt numina xv, 35 sqq. qui vicina colunt umbrosæ palmæ xv, 76

Tenuis census xiii, 7 rima iii, 97 et sine pondere terra vii, 207 tenue et miserabile collum cultris præbet bos vetulus x, 269 tenne argentum ix, 31 tenni stamine prægnantem fusum ii, 55 tibicine fultam urbem iii, 193 susurro aperire jugulos iv, 110 muro iv, 132 in cyclade sudant vi, 259 popano corruptus Osiris vi, 541 pulmone rubetæ vi, 659 in panno rara facundia vii, 145 corona ix, 138 verbere Circes xv, 21 in pulvere sulcos ducimus vii, 48 Saleio vii, 80 tennes Quirites iii, 163 plantas iii, 227 Afros viii, 120 artus miserantibus xv, 101

Tenus crure medio vi, 446

Tepenti Nilo x, 149 Ter mergetur Tiberi matutino vi, 523 victi regis medicamina vi, 661 Consulis titulo xi, 86 decies respirat xiv, 28

Terea Fausti vii, 12

Tergeat alter vasa xiv, 62 tergens

brachia xiii, 44

Tergum-in tergo scriptus Orestes i, 6 terga suis pendentia crate xi, 82 fugæ celeri præstantibus xv, 75 in terga crectas sudes xiv, 128 post terga jam reliquit sexaginta annos xiii, 16

Terit inguina barba ix, 4 tritus jam casus xiii, 10 trito collo trahunt epirhedia segnipedes viii, 66 tritas

ephemeridas vi, 573

Terminus sacer, pulte et libis cultus

xvi, 38, 39

Ternsichoren odit senectus vii, 35

Terra malos homines nunc educat atque pusillos xv, 70 marique quæ acquirenda putas xiv, 222 Memphitide sicea xv, 122 clauditur infans xv, 139 terræ apertæ quis fructus vii, 103 tubera xiv, 7 parenti sufficiunt Decii viii, 257 terram cuspide pulsas ii, 130 sanguine adhuc vivo subitura sacerdos iv, 10 loto ferit intestino vi, 429 spectantia (animalia) xv, 147 tenuem et sine pondere (date) Di, umbris majorum vii, 207 per terram ductis digitis xv, 92 ad terram tremulo descendant clune puellæ xi, 164 terras subsidere vi, 411 maria, populosque regenti iv, 83 in terras iratus cadat ignis xiii,

226 terris cœlum quis non misceat ignem donavit Prometheus xv. in terris pudicitiam moratam credo Saturno rege vi, 2 rara avis vi, 165 quod fremat violentius viii, omnibus, quæ sunt a Gadibus 37 cet. x, 1 quid natura illo cive beatius tulisset x, 279 si nulium tam detestabile factum ostendis xiii, 126

Terretur vulta Eumenidum xiv, 285

Terribiles Cimbri xv, 124

Terrore mortis carentem animum x, 357

Tertins e cœlo cecidit Cato ii, 40 majorem summam perdiderat xiii, 73 tertia dormit magno lecto ii, 60 culcita ne cessaret vacuo lecto v, 17 quadringenta fac xiv, 326 tabulata iam fumant iii, 199

Tessellæ nobis non ex ebore xi,

Tessera vilis frumenti venit vii,

Testa ferit cerebrum iii, 270 alta paretur iv, 131 secuit genitalia vi, 514 in illa vidit (Alexander) magnum habitatorem xiv, 311 testæ veteris fuligine v, 35 pictæ incumbere remis xv, 128 testarum crepitus xi,

Testamentum ingens orbi divitis vi, 549 testamento nec comparo mille rates cet. xii, 121 testamenta qui merentur noctibus i, 37

Testantur fana votiva tabella xii, testandi libertas est lenonibus atque lanistis vi, 216 jus vivo patre solis datur militibus xvi, 51

Testiculi sibi conscius mus vi, 339 testiculorum damno evadere cupiens castor xii, 36 testiculos expectatos ac jussos crescere, postquam cœperunt esse bilibres, tonsoris damno tautum rapit Heliodorus vi, 372 gillares non defert in balnea raucus

Testis quis adest vi, 220 mihi lectulus ix, 77 ambigua incertæque rei si quando citabere cet. viii, 80 falsus vendet perjoria xiv, 218 testi quamvis jurato metuam tibi credere v, 5 testem an deceant multicia ii, 76 falsum citius producere contra paganum possis, quam vera loquentem contra fortunam armati xvi, 32 suum nocte dieque in pectore gestare xiii, 198 tam sanctum, quam fuit hospes numinis Idai iii, 137 da,

judex cum dixerit xvi, 29 teste luna vi, 311 marito vi, 136 sub nullo hoc canebat Ithacus xv, 26 quo probavit x, 70 testes superos contem-nere xiii, 75 sidera intendunt oculos viii, 149

Testius scurra v, 5

Testudineo conopeo vi, 80

Testudo qualis nataret in fluctu xi, 94 testudine tota radiant sardonyches vi, 381 lata xiv, 308

Tetrum porthinea iii, 265 vultum x, 191 teterrima vultu vi, 418

Teucrorum proles viii, 56 Teutonico curru x, 282

Texit ventoso conducta sub aggere viii, 43

Textoris Galli pectine ix, 30

Thaida sustinet iii, 93 Thaletis ingenium mite xiii, 184

Theatrum omne de Rutilo xi, 4 theatri pleni frena moderantem x, 128 magni parte x, 213 theatro herboso iii, 173 vaeno elansoque vi, 68 theatra nulla æquare queas cui (voluptati) xiv, 256

Thebaidos amicæ carmen vii, 83

Thebe vetus centum jacet obruta portis xv, 6 Thebæ Ægyptiæ, Bœotiæ et aliæ xiii, 27 Thebarum portæ xiii, 27 Thebas et Terea Fansti vii, 12 Thebas quantum dilexit Menœceus xiv, 240

Thelephus, v. Telephus.

Thelesinus amicus poëtæ vii, 25

Themison quot ægros occiderit x, 221

Theodori artem scindens vii, 177 Thermæ, stationes, omne theatrum

de Rutilo xi, 4 thermarum calices viii, 168 thermas petit vii, 233

Thersites malo pater tibi sit, dummodo tu sis Æacidæ similis, quam te Thersitæ similem producat Achilles viii, 269 sq. non poscit loricam Achillis xi, 31

Theseide Codii i, 2

Thessala philtra vi, 610

Thessaliæ campis Octavius quantum tituli abstulit viii, 242

Thoraca viridem jubebit afferri v,

Thracia vervecum patria, enjus sub crasso aëre nasci posse summos viros, monstrat prudentia Democriti x, 50

Thrasea Helvidinsque quale vinum coronati bibebant Brutorum et Cassi natalibus v, 36

Thrasylli numeris revocata vi, 576 Thrasymachi exitus vii, 204

Thrax non erat, nec Maurus iii, 79 Thraces quid agant, novit vi, 403 Thracum volucres xiii, 167

Thule loquitur jam de rhetore con-

ducendo xv, 112

Thure minuto Lares exorare ix, 137 thura dabo Laribus xii, 90 pia ponimus in carbone xiii, 116

Thybris docte dicitur Tiberis iii,

Thyestæ syrma viii, 228

Thymele submissa a Latino i, 36 rustica vi, 66 Thymeles zelotypus viii, 197

Thyrsum tenent et subligar Acci vi, 70 contingere non potest pau-

pertas vii, 60

Tiara posita miles tulit arma x. 267 Phrygia vestitur bucca vi, 516

Tiberim ultra ablegandæ mercis (putidæ) xiv, 202 in Tiberim jam pridem Syrus defluxit Orontes iii, 62 Tiberi matutino ter mergetur vi, 523 devectum vinum vii, 121

Tiberinus glacie aspersus maculis v, 104 Tiberinum imperii fines virgo

natavit viii, 265

Tiberius in Caprearum rupe sedit cum grege Chaldæo x, 71 sq. 93 occidi jussit Sejanum, cui imperium tradiderat x, 61-102

Tibia lumbos incitat vi, 314 obliqua, recta, Tyria, Phrygia iii, 64

Tibicina nullo cornu hic gemit ii, 90

Tibicine nigro saltatus virorum xv, 49 tenni fultam urbem iii, 193 cum tibicine chordas obliquas secum vexit Svrns iii, 63

Tiburis proni arce iii, 192. xiv, 87 Tiburtino de agro veniet hædulus

xi, 65

Tigillinum s. Tigellinum pone; tæda lucebis in illa cet. i, 67, 155

Tigillo conducto pendent anabathra vii, 46

Tignum hic capiti incutit iii, 246

Tigris erit nomen cani viii, 36 Indica agit rabida cum tigride pacem Xv, 163 tigride orba pejor vi, 270

Timeo, ne exigat pænas x, 84 timet quem Massa i, 35 hostia nil gravius cultro xv, 119 quis gelida Præneste ruinam iii, 190 timemus quid ratione aut cupimus x, 4 timent vi, timébis nec dura flagra pati v, nocte gladium contumque x, 20 timeam cur i, 103 ut timeas iii, 310

meat pater earum oscula vi, 51 ti-

meret censoris mores etiam collega xi, 92 cum furem nemo caulibus vi, 17 time aconita x, 26 timetur proxima tempestas cura graviore xiii, 227 timearis a magno amico iii, 57 timeri volunt iii, 113 timendus cerdonibus iv, 153 timendas ipsi Veneri Martique leges ii, 31

Timidus pappas pocula prægustet vi, 633 timidum caput abluet vorti-

cibus Tiberis vi, 524

Timor, ira, voluptas cet. i, 85 Tinea positos pertunde libellos vii,

26

Tinguntur oculi mulierum ii, 94 tinctum fuligine supercilium ii, 93 Tinguo vetus scriptura, ut urgueo, unguo al. iv, 59

Tintinnabula pulsari vi, 441

Tiresiam nec surdum quenquam esse deorum xiii, 249

Tironem me pavidum excipiat porta xvi, 3

Tirunculus noster non novit cet. xi, 143

Tirynthins venies, aut minor illo hospes xi, 61

Tisiphone qua exagitare vi, 29

Titan finxit iis præcordia meliore luto xiv, 35

Titanida pugnam omnem inter ma-

jores ponas viii, 132

Titienses s. Titi Romani, v. Remen-

Titio Seioque iv, 13

Titubantibus mero xv, 48

Tituli et nominis tantum viii, 241 hæsuri saxis cinerum custodibus cupido x, 143 titulum (vini) senectus delevit v, 34 mentita Lyciscæ vi, 123 titulo res digua sepuleri vi, 230 ter Consulis — functus xi, 86 titulos habere i, 130 in titulos faciesque minutas concisum argentum xiv, 291 titulis et fascibus olim major habebatur donandi gloria v, 110 aliquid incidere præter honores cet. viii, 69

Toga quibus hine, calceus hine est i, 119 tantum nominis et tituli illi contulit viii, 240 si sordidala est iii, 119 nocitura, nocitura petuntur militia x, 8 togae munimenta, pingues lacernas ix, 29 pictæ aulæa x, 39 togan talem non sumet damnata ii, 70 effugiat cuticula nostra xi, 201 in magna Italiæ parte non sumit nisi mortuus iii, 172

Togatus ne te pulsare audeat xvi, 8 curet nocte currere iii, 127 togatæ turbæ i, 96 togata de plebe veniet, qui juris nodos solvat viii, 49 togati ante pedes vii, 142 togatas ille milit recitaverit i, 3

Tolerabile hoc vi, 614 hospitium

vii, 69

Tolerant labores nutricis vi, 593 quædam parva quidem, sed non tole-

randa maritis vi, 184

Tollis (liberos) ix, 84 tollit præmia pendentis coxæ vi, 321 tollunt grandia pocula veteris templi xiii, 147 tollet trepidum magistrum in cavca leo alumuus xiv, 247 tollas si præmia, quis virtutem amplectitur ipsam x, 142 licet omne, quod usquam est auri viii, 122 tolle tuum Hannibalem vi, 170 tollite lumen e medio ix, 105 tollere hæredem vi, 38 tollentibus æquor nimbis i, 81 tolluntur grandia crystallina vi, 155 tollatur e pleno semper acervo nummus vi, 364 tolli cum jam vexilla juberet ii, 101 sublata manibus v, 83 tollendus semper Austro xiv, 268

Tomacula divina porci x, 355 Tonat cum, trepidant xiii, 224 æstivum xiv, 295 Tonantem totum con-

flare xiii, 153

Tondente quo juveni mihi barba sonabat i, 25. x, 226 tonsi capilli xi, 149 tondendum jam Bromium vi, 378

Tongilli exitus bic est vii, 130

Tonitrua optata facient cœnas majores v, 117

Tonsoris damno testiculos rapit Heliodorus vi, 373 a tonsore magistro pecteris vi, 26

Tophum ingenuum violarent mar-

mora iii, 20

Tormentum ingens hæret nubentibus ii, 137 tormenta per hæc coactas divitias xiv, 135 tormentis amantis gaudet vi, 209 animi latentis in ægro corpore ix, 18

Torpentis ponti ostia iv, 43 tor-

pente palato x, 203

Torquet hac potio vi, 624 juvenem senectus patris xiv, 251 curtum enthymema sermone rotato vi, 450 pocula v, 26 jacuhum v, 155 fusum temui prægnantem stamine Penelope melius, levius Arachne ii, 56 umbras Æacus i, 9 saxa xv, 64 torqueat quod, superest Lachesi iii, 27 torquentem cornua madido cirro xiii, 165 torto fœno calentia ova xi, 70 tortis in nodum crinibus Sygambri

iv, 147

Torquibus omnes læti xvi, 60

Torret quem quarta dies febrisque ix, 17 torrentem quem mirabantur Athenæ x, 128 torrens meri quantus vi, 319 dicendi copia x, 9 lactis vortice amnis xiii, 70 cloaca v, 105 contra torrentem brachia nunquam direxit iv, 90 torrentior Isæo sermo iii, 74

Tortore vocato uritur xiv, 21 animo quatiente flagellum xiii, 195 tortoribus annua præstent vi, 480

Torum sylvestrem sterneret uxor vi, 5 toro toto versata jam membra quiescunt xiii, 218 pervigili xv, 43 meliore fultus recumbet iii, 82 toris vacnis tantum ipse jacebit i, 136

Torvus Pluton xiii, 50 torva canino latravit rictu x, 271 Colchide vi, 643 torvum quendam ex illis non tulit Laronia ii, 36 juvencum cædit viii, 155 torvis Sygambris iv, 147

Tot orbibus i, 137 ordinibus, tot compagibus vi, 502 rerum usu xiii, 18 millia turbæ rixantis xv, 61. xvi,

24

Totidem villas i, 94 vix est numerus, quot cet. xiii, 26

Toties s. totiens vexatus i, 2 audiat vii, 166 quem texit cista vi, 44

optata gloria x, 187

Totus grex ii, 79 tota cohors obsedit hortos x, 28 totum illud nil perdidit iii, 209 Nestora vivat xii, 128 annum expiet vi, 521 totam Romam Circus capit xi, 195 toto in orbe quid fiat vi, 402 die quid faciant vi, 474 toto toro versata membra xiii, 218 toto foro arca nostra maxima x, 24 toto orbe secunda facies x, 63 toto cadavere jacuit x, 287 totas effundit habenas xiv, 230 domns evertere Dii faciles x, 7 totis Quinquatribus optat x, 115 pro legionibus viii, 255

Trabea, prætexta, fasces, lectica, tribunal quanquam non essent urbibus illis x, 35 trabeam et diadema ancilla natus meruit viii, 259

Trabibus magnis plenum mare xiv,

276 fractis xiv, 296

Tractare duros rudentes vi, 102 alias rosas xiv, 254 munera ix, 53 commoda communia xvi, 7 tractandum memori pectore xi, 28 tractanda omnia inermi justitia iv, 80 tractato pulmone columbæ vi, 550

Tradit quem nobis fama superbum

viii, 72 tradunt quæ carmina xv, 117 quæ pueris parentes xiv, 3 tradidit arcano quodcumque volumine Moses xiv, 102 tradat ut mater honestos mores vi, 239 tradiderit licet sanctos mores horrida domus x, 299 traditur vir viro ii, 129 traduntur inguina medicis vi, 370 tradentur post hunc tubera v, 116

Traducit quos Gallia nudo talo vii, 16 avos squalentes viii, 17 transducebat se Ulixes in lorica Achillis xi, 31 traducimur illue miseri ii, 159 Traducere, ut trajicere, travehere, tradere, tramittere cet. xi, 31

Tragicæ furtiva piacula cervæ non sperat xii, 120 tragico concubitu pollutus adulter ii, 29 apud tragicos nullus populus facit id scelus xv, 31 tragicis credamus, quicquid de Colchide dicitur vi, 643

Tragædum commendare vi, 396 tragædo gaudet Hispulla vi, 74

Trahit dispersos in populum xv, 151 famam a censu xi, 23 lanam i, 54 epirhedia trito collo viii, 66 dominum cervice obstricta in jus x, 88 reliquos monstrata diu veteris orbita culpæ xiv, 37 si hæc quoque summa rugam xiv, 325 attonitos in arcem iv, 146 traximus sensum a cælesti demissum arce xv, 146 trahere te ultro ac vexare paratus xiii, 108 qui trahitur, ejus prætextam sumere mavis x, 99 traheretur taurus xii, 11

Trallibus relictis iii, 70

Tranquillæ vitæ semita unica per virtutem patet x, 364

Transacta diurni longi relegit vi,

Transducebat se Ulixes in lorica Achillis xi, 31 Cf. Traducit

Transco suppositos, et gaudia et vota vi, 602 regem Ponti x, 273 transierit cum annus septimus puerum xiv, 11 transire cymba vadum tot millia ii, 151 transi gymnasia iii, 114 exempla fatorum novorum vii, 190

Transfert frivola Ucalegon iii, 198 Virro genumas ad pocula a digitis v, 43 translatus subito ad Marsos iii, 160

Transilit Pyrenaum x, 152

quora xiv, 279 Transitus rhedarum iii, 236

Transversa longi diurni relegit vi, 183

Trebins (cliens pauper) v, 19, 135 Trechedipna (al. trechedinna, rechedinna, rechædinna, rechedinna, rehædippa rhechedipna, recidimna)

sumit rustiens iii, 67

Tremere illie honestius et sordes farris mordere canini v, 11 cum Fabius cet. xi, 90 tremens Judæa mendicat vi, 543 turba x, 73 trementes oculos pingit attollens ii, 94 in fine oculos vii, 241 trementia trementia membra senum cum voce x, 198 tremebunda ac nuda erepet vi, 525

Tremulus miles x, 267 jam pater xvi, 56 tremuli pulli frontem infudit vi, 616 rremulum caput senis vi, 622 tremulo elune ad terram descendant puellæ xi, 164 tremulis plantis non insistere possunt vi, 96

Trepidat, ne venias i, 97 miser, ne atria displiceant xiv, 64 trepidant et ad omnia fulgura pallent xiii, umbram arundinis x, 21 cursum amici viii, 152 ne trepida ix, 130 trepidantis adhuc horrendaque passi amici xii, 15 trepidantem urbem protegit viii, 250 trepidatur ab gradibus imis iii, 200

Trepidum formidine culpæ animum sic confirmant xiii, 106 solvunt tibi cornua ventrem xiv, 199 gistrum in cavea leo tollet alumnus xiv, 246 trepidam Mincryam servavit ex æde flagranti iii, 139 pido Latino i, 36 trepidi fugere Stoicidæ ii, 64 laris Antiphates xiv, 20 trepidos miserosque parentes semper habet filius corporis egregii x, 296

Tres discipuli Syllæii, 28 rugæ subcant vi, 141 si implevero ix, 90 parvos hæredes habet xii, 95 pueros in gremium patris fundat simul v, 141 domini, nnus vernula cet. xiv, 169 tria tanquam nomina habeas v, 127 tribus patruis aconita dedit i, 158 trium liberorum jus ix, 90

Tribadum obsecenitas vi, 311, 320

Tribuat natura ingenium x, 301 tribui hæc, deinde illa dedi ix, 39

Tribunal ucmo vendit acersecomes viii, 127 non est urbibus illis x, 35

Tribunicia potestas Cæsarum xi, 7 Tribuno da demde i, 10t ardenti sese indulsisse ii, 165 non cogente quidem, sed nec prohibente xi, 7 tribuni ergo expectent i, 109 quan-

tum in legione accipiunt, donat Calvinæ iii, 132 cognitione res non eget vii, 228 tribunos facit Philomela vii, 92 sub tribunis atque regibus viderunt uno contentam carcere Romam iii. 313 Tribuni cohortium i, 58 plebis sacrosancti i, 110 laticlavii, angusticlavii, semestres vii, 89

Tributa servis præstare clientes

cogimur iii, 188

Triclinia Romanorum v, 17. vii,

Tridentem ecce movet (Gracchus retiarins) viii, 203 per taum jurat, Neptune xiii, 81

Trientem non habet (mortuus) quem porrigat Charonti ore iii, 267.

viii, 98

Trifolinus ager te fœcundis vitibus

implet ix, 56

Triginta clara mamillis scrofa xii,

Triplicem usuram præstare paratus ix, 7

Tripodes, armaria, cistas vii, 11 Triremis victæ aplustre x, 135 Triscurria patriciorum viii, 190

Tristis it per cunctas fabula cœnas i, 145 sententia fertur ii, 62 sumas ponenda præmia iii, 57 abit vi, 128 quare mili toties occurras ix, 1 captivus x, 136 desiderat xi, 153 triste habitu vitium xiv, 110 sidus Saturni vi, 569 imperium profundi xiii, 49 tristes personam tenent vi, 69 Camænas solns Cæsar respexit vii, 2 tristibus obscœnis quis non vicus abundat ii, 9 , medicis erga filiolum vi, 389

Triumphalem ante statuam parentis viii, 144 triumphales, inter quas ausus habere nescio quis titulos i, 129 triumphalis habitus x, 36 sq.

xi, 192

Triumphi magni clarique omen habes iv, 125 triumpho similis Prætor sedet x, 36 sq. xi, 192 triumphos fata captivis, servis regna dabunt vii, 201 in dote numeras vi. 169 plnres de pace referebant viii, 107 Triumphus scriptura vetus ii, 158

Triviale carmen vii, 55 Trivio in quocumque narrat vi,

412

Troica non scripsit Orestes viii, 221

Troja incolumi Priamus venisset ad umbras x, 258 Trojam petierunt

mille rates, in Aulide morantes xii, 119-122

Trojanum ignem servat Alba iv, 61 Trojugenæ, vos vobis ignoscitis viii, 181 Trojugenas ipsos a præcone vocari jubet i, 100 Trojugenis clarum factura fulcrum testudo xi, 95

Tropæis truncis affixa lorica x,

Trnlla aurea crepitum dedit iii, 108 Trunco corpore dabit solatia cet. xiii, 178 Hermæ simillimus viii, 53 trunca puppe xii, 79 truncis tropæis x, 133

Trutina in eadem suspendit Ho-

merum vi, 437

Trux—truces Sauromatæ xv, 125 Trypheri doctoris discipulus xi,

Tu nil nisi Cecropides viii, 53 tibi habe frumentum v, 118 te ut miremur, non tua, primum aliquid da, quod possim titulis incidere præter honores, quos illis damus et dedimus, quibus omnia debes viii, 68 ten', o delicias! extra communia censes ponendum xiii, 140 vos aliam potatis aquam v, 52

Tua ut non miremur, sed te viii,

68

Tuba hæc rixæ xv, 52 Florali dignissima matrona vi, 250 communi dare signa xv, 157 tubarum concentus x, 214 tubas nemo fatiget vi, 442 ante tubas hæc animo tecum prius voluta i, 169

Tubera raduntur (al. tradentur) v, 116 dum mittas, Lybie v, 119 ter-

ræ radere xiv, 7

Tubicen tanquam surrexerit una (in sulcis Thebanis) xiv, 243

n sulcis Thebauis) xiv, 243 Tuccia vesicæ non imperat vi, 64

Tnetur quem tegula a pluvia iii, 201 se picta tempestate xiv, 302 frandem jure jurando xiii, 201 tuendis annibus Armeniæ Syriæque maturus viii, 169

Tulli pugnacis census v, 57

Tullia quid dicat notæ Collatia Mauræ cet. vi, 307

Tullius quid aliud, quam miranda

potentia fati vii, 199

Tum quoque invenit x, 47

Tumes cujus aceto, cujus conche iii, 293 alto Drusorum sanguine viii, 40 tumet facies pane vi, 462 gibbo et utero x, 309

Tumidum guttur quis miratur in

Alpibus xiii, 162 tumida superbus aluta xiv, 282 tumida mariscæ cæduntur ii, 13 tumidis livoribus xvi, 11

Tumultu magno sudare vi, 420 majore planguntur nummi quam funera xiii, 130

Tunc revocarat ii, 30 quoque x, 47 par ingenio pretium, tunc cet. vii. 96

Tundendum eunucho Bromium

committere vi, 378

Tunica a Cynicis distantia dogmata Stoica xiii, 122 in Jovis sublimem Prætorem x, 38 molesta punire viii, 235 Tunicæ virorum substrictæ ac breves, mollinm vero hominum et feminarum talares ac manicatæ vi, 446 tunicæ (Saliari) credamus viii, 207 albæ sufficient summis ædilibus iii, 179 sartæ scinduntur iii, 254 tunicam lupini mihi malo xiv, 153 horrenti non reddere servo i, 93 tunicas succingere crure tenus medio vi, 446 ponunt cosmetæ vi, 477 in tunicas eat, quicquid discriminis instat vi, 521 licet parcat atque lacertis, curatoris eget xiv, 287

Tunicati Gracchi ii, 143

Turba Remi x, 73 Deorum nec talis, ut est hodie xiii, 46 miratrix iv, 62 omnis tacet vi, 439 salutatrix tota v, 21 lutulenta vii, 131 barbara xv, 46 victrix xv, 81 cedente vehetur dives iii, 239 in turba uteris (verbis) modo sub lodice relictis vi, 196 turba togatæ rapienda sportula i, 96 rixantis tot millia xv, 61 turbam casæ xiv, 167

Turbat imago animum xiii, 222 ocellos passer extinctus vi, 8 amens filius totam hanc partem xiv, 94

Turget sacculus pleno ore xiv, 138 Turgidus deponis amictus i, 143

turgida Lyde ii, 141

Turmus et Ajax quales lapides torquebant xv, 65 Turni agro pascitur Cæsaris armentum xii, 105 Turnum, Rutulum ferocem, et Ænean committas securus licet i, 162

Turpavit nitidos ejus ocellos pas-

ser extinctus vi, 8

Turpis minus est insania ii, 71 libertas Cybeles ii, 111 obscuris genis vi, 131 alea, turpe et adulterium mediocribus xi, 174 turpe hoc negavit s. negabit iii, 168 magis nostris nescire Latine vi, 188 quod Seio Titioque bonis, decebat Crispinum iv, 13 non putavit, pro cithara velare caput vi, 390 putat nil vi, 457 nec putarent præcones fieri vii, 5 si quid turpe paras, nec tu pueri contemseris annos, sed peccaturo obstet tibi filius infans xiv, 48 turni vetulæ utile, filiolam producere turpem vi, 241 turpi fregerunt sæcula luxu divitiæ molles vi, 299 turpes sponsæ (viri) i, 78 turpia castigas, cum sis cet. ii, 9 ne ludant vii, 239 quæ cerdoni, Volesos decebant viii, 182 turpibus ac pravis imitandis dociles omnes sumus xiv, 41 turpissimus repente nemo fuit ii, 83

Turpiter audent res vi, 97 quod

audes, breve sit viii, 165

Turris excelsæ tabulata x, 106 turrim euntem in prælia xii, 110 turre Collina stantes mariti vi, 291 turribus iisdem defendier xv, 158

Turture magno cariturus cogitat dulcem hæredem tollere vi, 39

Tus, v. Thure

Tuscum aprum i, 22 Tusco vellere vexatæ duræque manus vi, 289 si favisset Nurtia x, 74 catino farrata omnia tunc ponebant xi, 109 de Tusca Græcula facta est vi, 186 Tusca ergastula viii, 180 Tuscis libellis digna fides xiii, 62

Tutela rerum suarum certa magis

cet. xiv, 112

Tutor et Capito piratæ Cilicum viii, 93

Tutor bonus viii, 79 principis x,

92 malus i, 47. xv, 135

Tutus his armis illa in aula iv, 93 a frigore xi, 146 tuta senectus a tegete et baculo ix, 139 tutum nihil est ab inguine iii, 109 tuti stagua sinus xii, 81 tutæ custode tenentur iii, 306 tutos vicino limine somnos ut collata daret fiducia xv, 154 facit a serpentibus Afros (hoc oleum) v, 91

Tydides quo percussit pondere

coxam Æneæ xv, 66

Tympana gentilia iii, 64 plebeia cedunt ranca cohorti vi, 515 Galli cessantia viii, 176

Tyndaris illa (Clytæninestra) bi-

pennem tenebat vi, 657

Tyrannide tam sæva crudaque quid

Nero feeit viii, 223

Tyrannus millus ephebum deformem sæva castravit in arce x, 307 tyranni anne quid violentius iv, 86 pauci sicca morte descendunt ad gencrum Cereris x, 113 tyranno Bithyno x, 162 tyrannos sævos cum perimit classis numerosa vii, 151 tyrannis exulibus viii, 261

Tyrius genialis sternitur x, 334 Tyrio filo stlataria purpura spondet vii, 134 Hannibali xii, 107 Tyrias

lacernas i, 27 endromidas vi, 246 Tyrrhenum piscem v, 96 Tyrrhenam Pharon xii, 76 Tyrrhenos fluctus vi, 92

U

Ubera potanda magnis infantibus ferens vi, 9 matris ducere xii, 8

Uberibus semper lacrymis vi, 273 uberior quando vitiorum copia i, 87

Ubi nunc lex Julia ii, 37 Numa constituebat amicæ iii, 12 consistas, ede iii, 296 ubi paulum superest ad Ostia currunt xi, 47

Ubicumque natat iv, 55

Ubique occurras vatibus i, 17 postquam siluit omnis compago tabernæ iii, 303 multus labor Polycleti viii, 104 ponit præsidinm viii, 238

Ucalegon jam poscit aquam, jam

transfert frivola iii, 199

Udus amomo Syrophænix viii, 159 uda gemma i, 68 barba terit inguina, ix, 4 udo cædibus gladio viii, 242 udis inguinibus x, 321

Ulciscitur victum orbem luxuria vi, 293 ulciscuntur quoties rumoiibus battea ix, 111 ulcisci quid magis debuit armis Verginius viii, 222

Ulcus an facies dicatur vi, 473

Ulixes v. Ulysses

Ulla si jungitur Ursidio vi, 41 non ullum exemplum tam detestabile ii, 47 non ab ullo ametur xii, 130 ulla mala aliena sibi eredat xv, 142

Ulmea cœna tota sonat Suburra

xi, 141

Ulmos viduas palmes desiderat viii, 78 Falernas poseit maritum vi,

Ulterior spes nulla vii, 30 ratio est si cet, iv, 20 ulterius nil aut gravius cultro timet, hostia xv, 118 erit nil i, 147 quod monstrum, quam

moll's avarus ix, 38

Ultimus ardebit cet. iii, 201 cumulus arumua iii, 209 Flavius iv, 38 regum bonorum viii, 260 ille seiet dedecus domus x, 342 qui stetiteet. xv. 90 ultima fiet quæstio de moribus iii, 140 pars vulgi nostri

viii, 44 ultima ad spatia vitæ longæ respicere x, 275 vitia fictos contemnunt Scauros ii, 34 cellam clausit vi, 128 quæ ant prima ponas ix, 81 præsidia discriminis afferimus xii, 55 ultima bellorum xv, 95

Ultio est voluptas animi minuti, infirmi, et exigui xiii, 191 nec mihi deerit xvi, 19 prima est hæc, quod

cet. xiii, 2

Ultor Mars ex quo galeam quoque perdidit nec potnit res servare suas, ad vigilem Castora ponendi nummi xiv, 261 tanti sanguinis Cannarum annulus x, 165 patris cæsi (Orestes)

Deis auctoribus viii, 216

Ultra Sauromatas fugere hinc libet cet. ii, 1 vires habitus nitor iii, 180 littora Juberuæ arma promovimus ii, 159 quid quæris v, 18 quid? concumbunt Græce vi, 190 non fovisti errorem viii, 164 hæc quid erit nisi ludus viii, 199 pergere tendit x, 154 Tiberim ablegandæ mercis xiv, 202 si panditur xiv, 327 molem aggeris ut veniat xvi, 26

Ultro trahere ac vexare paratus

xiii, 108

Ulubris vacuis Ædilis x, 102

Ululant Priapi Mænades (al. ululante Priapo) vi, 316

Ulysses solers evasit per aciem Polyphemi ix, 65 Ithacus natans x, 257 in lorica Achillis se transducebat xi, 31 cum narraret Alcinoo tale facinus—mendax aretalogus cet. xv, 14 sq. effugit Siculos cantus remige surdo ix, 150

Umbellam viridem ix, 50

Umbone junctæ phalanges ii, 46 Umbra talis quoties hinc ad illos venit, cuperent lustrari ii, 157 quanta nemorum vectetur iv, 6 tecto gandet genus ignavum vii, 105 et specie virtutis fallit vitium xiv, 109 communi clauderet dominos spelunca vi, 4 in Pieria nullus quadrans tibi ostendatur vii, 8 ab rhetorica descendit ad pugnam vii, 173 umbram arundinis trepidabis x, 21 umbræ lulares sine regibus infernis xiii, 52 umbrarum gratia uulla, nil ibi (in equis) majorum respectus viii, umbras quas torqueat Æacus i, 9 ad umbras Assaraci venisset Pri-amus incolumi Troja x, 258 umbris majorum tenuem, Di, et sine pondere terram vii, 207

Umbricius s. Umbritius, amicus

poëtæ, Roma discedens iii, 21 sq.

Umbriferos saltus x, 194 Umbrosæ palmæ vicina Tentyra

xv, 76 Umectare, umens, umidus, umerus

olim scribebatur ii, 158

Una simus, ait v, 18 tanquam sur-

rexerit et tubicen xiv, 243 Uncia nulla eboris xi, 131

Unciolam Proculeins habet i, 40

Uncum carceris patieris xiii, 245

uneo ducitur x, 66

Unda prior nobis properantibus obstat iii, 244 distinguitur tabula xiv, 289 undas margine viridi herba clauderet iii, 19 undis evertentibus

latus puppis xii, 31

Unde alins devehat aurum i, 10 hace emis ii, 40. vii, 76 unde ingenium—unde simplicitas cet. i, 150 sq. hæc tetigit urtica tuos nepotes ii, 127 epulum dare possis iii, 229 hæc monstra vi, 286 habet tot salturs vii, 188 altior esset casus x, 106 tibi frontem libertatemque parentis, cum cet. xiv, 56 unde habeas, quærit nemo, sed oportet habere xiv, 207 unde repente tot rugas s. rugæix, 8

Undique calcor iii, 247 septa asparagis squilla v, 81 licet ceræ exornent atria ix, 19 ad illos conve-

nient ix, 131

Ungo recentior scriptura, vetus ungno, ut urgueo, tinguo al. iv, 59 unctam Corinthum viii, 113 unctis

strigilibns iii, 262

Unguem médium cum ostenderet Fortunæ minaci x, 53 ungues acutos, aduncos, amicos, observet v, 41 tanquam ungues digitosque suos, auctores noverit vii, 232 unguibus curvis ire parat nummos raptura Celæno viii, 130 curvis raptus per aëra Pygmæns a sæva fertur grue xiii, 170

Unguenta perfusa mero spumant vi, 303 atque rosæ putere videntur xi, 122 dum poscimus ix, 128 inter et corium aliquid discriminis ponendum xiv, 204 qualiacumque xv,

50

Ungula mulæ nitet vii, 181

Unicus deus in ædicula viii, 111 puer appellat ix, 64 unica atque sola nobilitas est virtus viii, 20 semita tranquillæ vitæ per virtutem patet x, 364

Unquam non deerit amator ii,

168 nil conferet iii, 51 si quid tentaveris hiscere v, 126 nil donabis invita conjuge vi, 212 nulla cunctatio de morte hominis longa est vi, 222 quæ ludia sumserit hos habitus vi, 267 non reputant vi, 365 indulgebitis ix, 48 non maduerunt cet. x, 120 quid Roma beatius tulit x, 279 Cf. xi, 134. xii, 98. xiii, 177. xiv, 127, 178, 328. xv, 88, 124, 161.

Unus provocat omnes patricios opibus i, 24 Armenins Zalatesnarratur mollior cet. ii, 163 Iberinæ vir sufficit vi, 53 non rivalis tibi dictabitur hæres vi, 219 ut multis mortuus sufficeret xv, 79 orbis Pellæo juveni non sufficit x, 168 et alter forsitan hæc spernant juvenes xiv. 33 vernula, tres domini (in casa) xiv, 168 comite ancilla non amplius una vi, 119 una laboranti poterit succurrere lunæ vi, 443 non una simia parari debuit ejus supplicio, nec serpens unus, nec culcus unus viii, 213 una nave rediit x, 185 senum facies x, 198 una atque eadem est vini patria atque ministri xi, 161 domus sufficit nosse volenti mores generis humani xiii, 160 tura hæc est omnibus xiii, 166 vel una potens ratio est xiv, 39 una mensa comedant patrimonia i, 138 unum in annum conducis iii, 225 hoc defuit Fabricio iv, 128 pedem quoties de limine moverat x, 29 quod superaverat xii, 68 rus non sufficit xiv, 141 nnius porci scabie cadit totus grex ii, 80 lacertæ dominum iii, 231 senis præcordia pressit vi, 621 uni deditus vi, 206 uni cedit Homero vii, 38 uno ut hæc oculo contenta sit vi, 54 ne conclamant vii, 167 digito scalpunt caput ix, 133 anno carnisse Circensibus xi, pede non altior tota cohors xiii,flagitio quem contentum videris xiii, 213 semodio scobis hac emendat servulus unus xiv, 66

Urbani Catulli scurra xiii, 111 Urbicus movet risum vi, 7t

Urbis iniquæ quis tam patiens i, 31 o pater ii, 126 sævæ pericula iii, 9 casus tunc geminus iii, 214 prodigia et mores dammante Canopo vi, 81 dedecus illic habes viii, 200 et ipsius fortuna servatum victo caput abstulit x, 285 Præfectus, villiens et custos dicitur iv, 77. xiii, 157 urbi claras abstulit animas iv, 151

et populo nota res x, 341 attonitæ modo positus villicus iv, 77 urbem in hanc nuper venerat pedibus albis i, 111 si mora long:or indulsit pueris ii, 167 lætam facit Statius vii, 83 an petat a Cannis vii, 162 colimus tenni tibicine fultam iii, 193 a figulis munitam x, 171 Græcam non possum ferre iii, 61 totam pervolat andax vi, 398 trepidantem solus protegit viii, 250 qui saturant, circo scenæque vacantem viii, 118 mediam audita vox xi, 112 mæstam attonitamque videres xi, 198 ab urbe quis tam procul absit xvi, 25 ex urbe effugientem pudorem xi, 55 in urbe populi victoris quæ nımc fiunt cet. ii, 162 nullus locus artibus honestis iii, 22 magnis opibus dormitur iii, 235 urbes nutare vi, 411 multæ et publica vota vicerunt x, 284 illis non est prætexta cet. x, 34 eversis prædarum in parte reperta pocula cet. xi, 101

Urceoli sex, ornamentum abaci et lectus erant Codro Procula minor iii, 203 ex facie fiunt cet. x, 64

Urguet s. Urget quod mentem sudoribus xiii, 220 nrgebant Atlanta minori pondere xiii, 48 velut urgeat Anster properat iv, 59 nrgente fortuna vi, 593 nrgentibus adversis xii, 53 nrgentur convivæ somnoque fameque vi, 425

Urina concepta auribus atque ocnlis movetur xi, 168 urinam conjugis calcas vi, 313

Urna de Corcyræa qui minimum duxerat temetum xv, 25 plena quod tenditur, œnophorum totum sitiens vi, 426 in urna perpetuum ver vii, 208 urnæ capacem cratera xii, 44 plenæ sororibus x, 242 urnam secutus Hylas i, 164 urna fallacî Prætoris vicerit gratia xiii, 4 urnas quot vini donaverit Siculus Phrygibus vii, 236

Uro—urit earum delicias panniculus bombycinus vi, 260 uritur ferro xiv, 22

Ursidió placet lex Julia vi, 38 8i jungitur ulla vi, 42

Ursos Numidas comminus figebat iv, 99 ursis savis inter se convenit xv, 164 ursis vitulisque marinis cripiens sommun iii, 238

Urtica hae tetigit tuos nepotes ji, 128 urtica acres divitis xi, 166 Urnea (al. huruca, cruca, curuca) tu tibi places vi, 276

Usquam quod est auri viii, 122 usquam concipitur xii, 103 non erit

Brutus cet. xiv, 43

Usque Anroram et Gangem x, 1 ad delicias votorum x, 291 a lucifero, donec lux occidat xiii, 158 usque adeo nihil est iii, 84 temerarius quis vestrum v, 129 deditus quis est vi, 182 gravis uxori x, 201 longum tardninque putavit xv, 82

Usuram triplicem præstare paratus

1x, 7

Usus edendi nulli major fuit iv, 139 in hos stabat lignum xi, 118 usus rarior commendat voluptates xi, 208 usu tot rerum an nihil in melius

proficis xiii, 18

Ut salutes iii, 184 cessit iv, 63 redeant veteres, nemo dederit cet. vii, 139 multum, duo sufficient sestertia vii, 187 magis stupeas vi, 87 ut tamen omnes subsidant pennæfacies tua computat annos vi, 197 ut vigeant seunsus animi, ducenda tamen sunt funera natorum x, 240 ut sit magna, tamen certe lenta ira Deorum est xiii, 100 ut sæpe emnngeris ix, 147 ut (quamvis, vel ut ut, quomodocumque) melius nos egimus vii, 124

Utcumque ille exitus hominis x,

271

Uter-utres plenos tempestatibus

xv, 20

Uterque orator periit eloquio, utrumque leto dedit ingenii fons x, 118 uterque locus odit numina vicinorum xv, 37 utrumque habitum inde sumit facies ix, 19 utroque morbo pallet ii, 50

Uterum pueris salientibus vexare vi, 599 utero pariter gibboque tu-

mentem x, 309

Utilis longe minus illi nxor vi, 210 agris et bellorum ac pacis rebus agendis xiv, 71 utile vetulæ turpi filiolam producere turpem vi, 240 non corpus extinctæ dextræ iii, 48 tunc multis pallere vii, 96 hoc tamen est illis vii, 135 et hoc multis vitæ genus ix, 27 consilium modo, sed commune, dedisti ix, 124 quid sit rebus nostris, permittes ipsis expendere nomnibus x, 348 quid sit, prospiciunt aliquando vir vi, 359 nti lium rerum pars maxima jactatur xii, 52 utilior quis comes iv, 84

Utinam his potius nugis dedisset

tota illa sævitiæ tempora iv, 150 ritus veteres et publica saltem his intacta malis sacra agerentur vi, 335 nos vani vi, 638

Utitur qui te sic v, 170 uteris in turba modo sub lodice relictis (verbis) vi, 196 utimur exemplis nunquam adeo fædis, ut non pejora supersint viii, 184 utere velis, totos pande

sinus i, 149

Utrimque spatium lustrabit metarum vi, 582 inde furor xv, 35

Uva ab uva conspecta livorem ducit ii, 81 longa consederit examen apium xiii, 68 uvam calcatam bellis socialibus v, 31 uva servatæ parte anni, quales fuerant in vitibus xi, 72

Uxor languida vel prægnans circumducitur i, 122 tibi tacito non contrahat bilem prima si luce egressa reverti nocte solet cet. xi, 185 sq. montana sylvestrem cum sterneret torum vi, 5 antiquis de moribus illi quæritur vi, 45 dormire cum senserat virum cet. vi, 116 non amatur, sed facies vi, 143 a custodibus incipit vi, 348 quoties non abstinct concubitu sacris diebus vi, 535 tua virgo maneret, ni tibi deditus essem devotusque cliens ix, 72 qualis futura sit, illis (diis) notum x, 353 torva latravit x, 272 Herculis formosa ad eyathos xiii, 43 fæta jacebat in casa xiv, 167 Principis quod facit, quæ non faciet vi, 617 Asyli quando ad palum gemat vi, 267 sterilis facit jucundum et carum amicum v, 140 docta nimis et facunda vi, 445 Cæsaris cui nubere destinat x, 330 uxoris partum petimus x, ante boletum, post quem nil amplius edit v, 148 uxori si capiendi jus nullum, leno accipit mæchi bona i, 56 usque adeo gravis x, 201 orem cum ducat spado i, 22 mædus agit iii, 94 accipis, de qua citharædus fiat pater vi, 76 quis feret, cui constent omnia vi, 166 occidere jussus Claudius xiv, 331 ducis, Postume vi, 28 Uxores univira: vi, 229

Uxoria simplicitas si tibi, et deditus uni est animus vi, 206

V

Vacat nulla crepido v, 8 si vacat i,21 vacantem circo secnæque urbem viii, 118

Vacuus viator x, 22 vacui ventris furor xv, 100 tam vacui capitis populum xv, 23 vacuo lecto v, 17 theatro vi, 68 vacuam sellam i, 124 cellam vi, 122 vacuum cerebro caput xiv, 57 vacua et plana omnia iii, 96 vacuis toris i, 136 Cumis iii, 3 medullis viii, 90 Ulubris x, 102

Vadimenia differt prætor iii, 213

faciunt irati iii, 298

Vadit ad calíces thermarum Lateranus viii, 168 vadas licet jam nunc in balnea xi, 205 vade ergo, et cede cet. ii, 131

Vadum transire tot millia una cym-

ba ii, 151

Vagelli declamatoris Mutinensis corde xvi, 23 inter statuam et effigies vestras nullum discrimen xiii, 119

Vaginæ in fronte gemmas ponere

v. 44

Vagitus primos edere vii, 196

Valerius Flaccus, æmulator Juven-

alis, taxatus i, 7 sq. 11

Valet stomacho vi, 100 hæc ætas securum præstare Neronem viii, 171 plus hora fati benigni xvi, 4 tantum artificis halitus oris x, 238 valent ad saxa discutienda robora ficus x, 145 valeat philtris mentem vexare mariti vi, 611 solatia ferre xiii, 120 emittere xv, 67 vale nostri memor iii, 318 valentius Euro fatum xii, 63

Valida ac juvenilia membra xi, 5 Valle Quirini ii, 133 Egeriæ iii, 7 vallibus Aganippes desertis vii, 7

Vallo infesta arma xv, 120 vallum

ne litiget extra miles xvi, 16 Valvæ patuerunt facili cardine iv,

63 valvis apponere candelam ix, 98 Vanus, et Enganea mollior agna viii, 15 vano Othoni iii, 159 vani utinam nos vi, 638 vana chirographa xiii, 137. xvi, 41 cathedra vii, 203 o vanissime xiv, 211

Vapulo ego tantum iii, 289

Varia est ferme natura malorum kili, 236

Varicosus fiet haruspex vi, 397 Varie hæc properantur iii, 264

Varillus infamis il, 22

Vas pelamydum vii, 119 vasa ingentia iii, 251 curta et rimosa iii, 271 novissima vi, 356 minora frangere x, 101 aspera xiv, 62

Vascones, hac fama est, alimentis

talibus (carne humana) olim produxere animas cet. xv, 93

Vascula argenti puri ix, 141. x, 19 Vates Pythia xiii, 199 vatis officium peragentibus Dis xi, 114 laurum mordentis vii, 19 Cirrhæi spicula jurat xiii, 79 vati crebrum poppysma roganti manum præbebit vi, 584 quem pulpita pascunt vii, vatem egregium, cui non sit publica vena, Qui nihil expositum soleat deducere, nec qui Communi feriat carmen triviale moneta, Hunc, qualem nequeo monstrare, et sentio tantum, Anxietate carens animus fa cit, omnis acerbi Impatiens, cupidus sylvarum, aptusque bibendis Fontibus Aonidum vii, 53 sqq. vates committit vi, 436 vatum digitos semestri circumligat auro vii, 89 vatibus cum tot occurras i, 18

Vaticano de monte fragiles patel-

las vi, 344

Vatiniani calices v, 46

Ve—Lepidi cœcivé Metelli vi, 265 tentes aliquid tacitusve recedas iii, 297

Vectari ad primum lapidem vi, 577 vectetur in umbra iv, 6

Vecti pectora ferrea vii, 150 Vectigalia, portorium cet. redimere iii, 31 sq.

Vectoris prospera tempora xii, 63 Vedius luxuriosus v, 118

Vehemens salibus conviva ix, 11

orator xi, 34 pæna xiii, 196 Vehunt plaustra pinum iii, 256 vexit secum gentilia tympana iii, 65

veheris dum per monimenta Latinæ v,55 vehitur clauso latis specularibus antro iv,21 lougorum cervice Syrorum vi, 351 dives turba cedente iii,239 pensilibus plumis i, 158

Veiento ut te respiciat iii, 185 prudens iv, 113 ut fanaticus iv, 123 videri corpisset Sergius vi, 113

Vel discipulo Philippi tu venam committe xiii, 125 Aristotelem vel Pittacon ii, 6

Velamen honoris iii, 178

Velaria et ad ca raptos pueros iv,

Velas tempora cucullo viii, 145 caput pro cithara vi, 391 velantes inguina panni xiv, 300 velari pictura jubetur vi, 340

Velificatus Athos x, 174 Vellendas præbuit alas xi, 57 Vellus par dabitur puguanti Gorgone Maura xii, 4 vellere Tusco vexatæ duræque manus vi, 289 vellera peracta refertis calathis ii, 55

Velo suo prora cucurrit xii, 69 vela tegant rimas ix, 105 domus pendentia vi, 228 parvula dare phaselis xv, 127 velis ardentibus xii, 22 utere, totos pande sinus i, 149

Velox Lentulus Laureolum bene egit viii, 187 ingenium iii, 73 flosculus angustæ vitæ festinat decurrere ix, 126 velocis plantæ gloria xiii, 98 velocius et citius corrum-

punt xiv, 31

Velnt stricto ense i, 165 urgeat Auster iv, 59 ictus ab Hercule Cacus v, 125 exhausta redivivus pullulet arca nummus vi, 363 acri ducta Falerno (ruga) xiii, 216 hoc dilata sereno (tempestas) xiii, 228

Veluti victis Consulibus cet. xi,

198

Vena publica non est (huic vati) vii, 53 venæ secundæ argentum ix, 31 venam discipulo committe Philippi xiii, 125 mediam pertundite, medici vi, 46

Venabula tenet mamma nuda i, 23 Venafrano ipse piscem perfundit

v, 86

Venale præbere caput domina sub hasta iii, 33 pecus Corithæ viii, 62 venali lagena viii, 162 venales hic non sunt elephanti xii, 102 quot agros fecerit injuria xiv, 151 venalibus libis plena domus iii, 187

Venantur in saltu aves generosæ

xiv, 82

Venator nudus Albana arena fige-

bat ursos iv, 101

Venatricis puellæ per calamos pharetramque jurat xiii, 80 ejus humerus pectusque dextrum nudatum i,

25

Vendit provincia tanti agros, sed majores (al. majoris) agros Apulia iv, 27 municipes siluros magna voce iv, 33 hic Thessala philtra vi, 610 purpura causidicum, vendunt amethystina vii, 135 si nemo Acersecomes tribunal viii, 128 vendimus ex quo nulli suffragia x, 78 vendunt ludæi somuia vi, 547 vendes nihil obstante conjuge vi, 212 vendet perjuria summa exigua xiv, 218 vendas potius, commissa quod auctio vendit stantibus, œnophorum cet. vii, 10 vendat quod Aurelia v, 98 nisi (Statius) Paridi Agaven vii, 87

vendant quanti sua funera, quid refert? vendunt nullo cogente Nerone, nec dubitant Celsi Prætoris vendere ludis viii, 192 sq. vendere quod possis pluris dimidio xiv, 200 vendentis vocem Prætoribus vi, 380 vendenti an saga nubat caupone relicto vi, 591 vendente ocreas puclla vi, 258

Venefica una quanti constat vi,

626

Venenum coctum loquar, privignoque datum vi, 133 veneni annona nunquam cara est his opibus ix, 100 emtor viii, 17 mercatorem xiii, 154 veneno materno livida fervent adipata vi, 631 de veneno naturæ patriæque exignum, stillavit in aurem iii, 123 venena fusa silent vii, 169 plura misenit nullum vitium cet. xiv, 173

Veneo-venit qua summula vilis

tessera frumenti vii, 174

Venerabile ingenium xv, 143 tam venerabile erat, præcedere quatuor annis xiii, 58

Venerantur canem oppida, nemo

Dianam xv, 8

Veneto duroque cucullo iii, 170

Veniam dare quisnam hominum, quisve deorum viribus abnuerit immania passis xv, 103 damus fortunæ xi, 174 dat his furor ii, 19 dat corvis censura ii, 63 indulge pueris viii, 167 da v, 42 petit vi, 535 cul-

pæ non abnuat vi, 549

Venit quoties umbra talis ad illos ii, 157 venit puer ab illis montibus xi, 160 venit (est) nemo repente turpissimus ii, 83. vii, 29 venit epistola a Capreis iv, 149. x, 71 cum signatoribus auspex x, 336 squilla manibus sublata ministri v, 83 maxima muræna de gurgite Siculo v, 99 ad nos minor altilis v, 168 quocumque de gramine viii, 60 veniunt sagittæ a dote vi, 139 ad mæchum lota cute vi, 464 sic ad miscellanea ludi xi, 20 venies Tirvnthius xi, 61 veniet hædulus de agro xi, 65 classis, quocumque vocarit spes lucri xiv, 277 qui fercula componat vii, 184 venient quando ad me Dii, si curant cunctos punire nocentes xiii, 102 venias ut dignus hederis vii, 29 veniant quæ diversæ sagittæ vii, 156 venisset Priamus ad umbras Assaraci incolumi Troja cet. x, 258 venisse quem dicat puer x, 216 tarde Liburnus dicitur vi, 477 veuientis amici xiv, 65 clypeo et hasta Dei xi, 106 veniente sarraco iii, 255 venturo hospite cessabit nemo tuorum

xiv, 59

Venter Montani adest abdomine tardus iv, 107 si pascitur inguine, mea Clotho et Lachesis gandent ix, 136 ventris vacui furor xv, 100 ventri indulsit non omne legumen xv, ventrem tuum ostendit, generose Britannice vi, 124 trepidum tibi solvunt cornua xiv, 199 in ventrem mersis rebus xi, 40 ventre nihil frugalins v, 6 in ventre necandos homines vi, 596 ventre lagenæ xii, 60 ventres servorum magno Romæ iii, 167 servorum castigat modio iniquo xiv, 126 in ventres sævos abeant tota novalia xiv, 149

Ventidius et Tullius quid alind, quam occulti miranda potentia fati vii, 199 in Ventidio landabile nomen

sumit luxuria xi, 22

Ventilat ignem cursa iii, 253 aurum æstivum digitis sudantibus i, 28
Ventosa cucurbita jam pridem caput hoc quærit xiv, 58 ventoso sub aggere conducta texit viii, 43

Ventriculum infra vacua et plana

omnia dicas iii, 97

Ventus adest aura modica non multo fortior xii, 67 Auster sedet ac se continct, et madidas siccat in carcere pennas v, 100 vento, quo pruna et cottona, advectus Romam iii, 83 venti quid agant i, 9 ventorum rabie xiii, 225 ventis animam committe xii, 57 cum ventis decidere

jactu xii, 31

Venus ebria quid curat vi, 300 læta quo astro se proferat vi, 570 Veneris domum iv, 40 nec pharetris macer est, aut lampade fertur vi, 138 marito viii, 25 fanum x, 290 languentis irritamentum xi, 165 epistola nos commendet Marti xvi, 5 Veneri Martique timendas leges ii, 31 Venerem libido affectat sine viribus x, 209 Venere et cænis cet. x, 362 Veneres quas habeat aliena pecunia xiii, 34

Vennsinam malo, quam te, Cornelia mater Gracchorum vi, 167 Vennsina lucerna digna hæe ego non credam

i, 51

Ver si tunc erit, radentur tubcra v, 116 perpetuum in urna dent Di vii, 208 madidum ix, 51 nimbosum iv, 88 Verberat, atque obiter faciem linit

vi, 481

Verbere surdo cædit mens diri conscia facti xiii, 194 tenni Circes percussum xv, 21 verbera illos justis afficiunt pænis viii, 267 verberibus cruentis secat x, 317

Verbosa et grandis epistola venit

x. 71

Verbum qui dixerit i, 161 verba libera animi proferre iv, 91 dictata vi, 391 amicæ nec curanda viris eastigat vi, 456 regia lanistæ xi, 85 verborum tanta vis cadit vi, 440 regula vii, 230 verbis Hereulis qui talia invadunt ii, 19 nullus pudor ii, 110 cum verbis audiat testarum crepitus xi, 170 quibus concumbat verbis vi, 406

Verebor ego te, Sexte, ceventem ii, 21 verendum artificem xiv, 115

Verginius quid armis debuit ulcisci magis viii, 221

Verna Canopi Crispinus i, 26 vernam equitem agebas ix, 10

Vernilis eques ix, 10

Vernula riparum v, 105 capsæ custos x, 117 unus (in casa) et tres domini xiv, 169

Vernus Jupiter v, 78 sol xi, 203

Vero xiii, 84

Verpos solos deducere ad fontem xiv, 104

Verre pavimentum xiv, 60

Verres sacrilegus viii, 106 Verri si fur displiceat, homicida Miloni ii, 26 carus erit, qui Verrem tempore, quo vult, accusare potest iii, 53

Versare molam Nepotis viii, 67 stamen, fusum, filum iii, 27 littus aratro sterili vii, 49 versetur illa sententia semper in ore tuo cet. xiv, 206 versata toro membra xiii. 218

Versum facit indignatio, si natura negat, qualemeumque potest, quales ego, vel Cluvienus i, 79 versu subsellia fregit Statius vii, 86 versus ipse facit vii, 38 ignotos mihi tenet antiquaria vi, 454 tales qua voce legantur, quid refert xi, 180 versibus iisdem eadem cantabit vii, 153 Versus procleusmatiens iii, 263 sæpe excidit ob idem principium ii, 24 hexametri optimis passim scriptoribus prosaicis exciderunt v, 90

Vertere solum xi, 49 nigrum in candida iii, 30 verterit cum se annus vii, 242 vertitur summus aër vi, 99 verso pollice quem libet occidunt populariter iii, 36

Vertice vitem nodosam frangebat viii, 247 sub montium lusit xi, 160 recto quas portat iii, 252 raso v, 171. xii, 81 verticibus s. verticibus ipsis caput abluet vi, 524

Vertigine tectum ambulat vi, 304 Verubus decoxit xv, 82

Verum ix, 70. xii, 97

Verum si admittimus iii, 171 si excutias vi, 143 est, non sententia viii, 125 ad verum omnia fient vi, vero vitam impendere iv. 91 veræ paratur arenæ vi, 251 vera ac manifesta canentem ii, 64 tu puta ii, 153 si Græcia xiv, 240 Charybdi dignum xv, 17 loquens xvi, 33 cruce dignus viii, 188 vera res agitur iv, 35 vera bona, atque illis multum diversa pauci dignoscere possunt x, 3 veram deprendere messem si libet vii, 112 probavit vocem adyti xiii, 205 veras agitant lites vii, 168 veris dissimiles speluncas iii, 18 veris lacrymis amissa ploratur pecunia xiii, verius et magis ingenue Peribomius ii, 15

Vervecis elixi labra iii, 294 vervecum in patria crassoque sub aëre nasci posse summos viros x, 50

Vesci carnibus xv, 13 corporibus xv, 106 licet carnibus humanis xv, 13

Vesica vetulæ beatæ optima nunc via summi processus i, 39 vesicæ non imperat Tuccia vi, 64

Vestalis virgo, sacerdos vittata, jacebat nuper cum corruptore, sanguine adduc vivo terram subitura iv, 9, 10

Vestam minorem colit Alba iv, 61 Janumque rogabat cum farre et vino

vi, 386

Vester labor fœcundior vii, 98 vestram Dianam iii, 320 vestras inter effigies statuamque Vagelli nullum discrimen xiii, 119

Vestibulis abeunt clientes i, 132 in vestibulis quadrijuges vii, 126

Vestigia multa pudicitiæ aut aliqua extiterint et sub Jove vi, 14 lecti repetit spreti vi, 226 dabit noster in laqueum xiii, 244 figens planta ancipiti xiv, 272 per tua omnia peccet filius xiv, 53 fugienda patrum ducunt reliquos xiv, 36

Vestinus senex cet. xiv, 181

Vestis pictæ aurum vi, 482 vestem banc populo mirante ii, 67 O- gulnia conducit, ut spectet ludos vi, 352 purpuream cet. xii, 38 summam diducere xiii, 132 veste nigra senescant x, 245 severum vitium xiv, 110 vestibus extentis cncurrit prora xii, 68

Vestit quos ardens purpura xi, 155 vestitur bucca tiara vi, 516 porticus tabellis xii, 100 vestiti scorti facies

iii, 135

Veto nec te cædere pectus xiii, 128 vetat hæredes esse suos codice sævo x, 237 Lucretia optari faciem x, 293 vetet nemo vi, 628 vetent quæ cantare Chrysogonum vi, 74 vetitum nil fecisse volet xiv, 185

Vetti pectora ferrea vii, 150

Vetulus ut bos cet. x, 268 vetulo cum libo puls annua xvi, 39 si juvenis non assurrexerat, grande nefas xiii, 55 vetulæ beatæ vesica optima nunc via summi processus i, 39 turpi utile filiam producere turpem vi, 241 assæ monstrant hoc pueris reprentibus xiv, 208 vetula in bucca scalpit rugas mater simia x, 195 in vetula non est hic sermo pudicus vi, 194

Vetus argentum i, 76 cista iii. 206 Thebe xv, 6 clementia vi, 160 et antiquum est, alieuum lectum conentere vi, 21 atque antiqua simultas xv, 33 veteris amici digressu iii, 1 rimæ contexit hiatum iii, 195 testæ fuligine v, 35 meri torrens vi, 319 offensæ reus iv, 105 ægri macies ix, 16 templi grandia pocula xiii, 147 Albani pretiosa senectus xiii, 214 culpæ orbita xiv, 37 pudicitiæ vestigia vi, 14 quercus fastidia xiv, 184 veteri elienti parere indignatur minister v, 64 centone calidum lupanar vi, 121 veterem ad dominum reverti iv, 52 luxuriam imperii iv, 137 aram Pudicitiæ vi. 308 follem xiii, 61 veteres clientes vestibulis abeunt i, 132 ad arcus substitit iii, 11 ritus vi, 335 amici quid olim moneatis audio vi, 346 xerampelinas vi, 519 bulbi vii, 120 cæcos sanant mortaria vii, 170 ceræ exornent atria viii, 19 ut redeant vii, 139 Sabinos imitata x, 299 illi hæc præcepta minoribus xiv, 189 vetera ornamenta iii, 218 veterum officiorum mercedem v, 13

Vetusta scabie levibus canibus viii, 34 vetusto nemore xv, 151 vetustos avos porticibus disponat vi, 162 Vexat censura columbas ii, 63 limen i, 100 balnea vii, 131 robora coruu xii, 9 oculos humore coacto xiii, 133 se carmine solo vii, 64 vexare noli, quiescit i, 126 uterum pueris salientibus vi, 599 mentem mariti vi, 611 paratus xiii, 108 vexantur leges ii, 43 vexatus toties Theseide i, 2 vexatæ vellere Tusco manus vi, 290 vexatas comas xi, 187

Vexillum pono Subura x, 156 vexilla tolli juberet ii, 101 vestra coër-

cet consul viii, 236

Via optima nunc summi processus vetulæ vesica beatæ i, 39 brevior conferet illi xiv, 223 viam illam ire pergant xiv, 122 vias monstrarc xiv, 103

Viator vacuus cantabit coram la-

trone x, 22

Vice teli sævit manus xv, 53 in vices equitant vi, 311 vices et lucis et anni volvente natura xiii, 88 vicibus ne faciant turpia vii, 240

Vicinia toto pago me landet xiv,

154

Vicinus Hymetto senex xiii, 185 quod habet, ematur vi, 152 si mihi campum ademit xvi, 37 vicina foro jugera iv, 7 tanquam mariti vivit vi, 509 seges melior videtur xiv, 143 Tentyra palmæ xv, 76 vicinum rupibus antrum i, 8 cum se tibi præbeat Æmilius pous vi, 32 vicino limine tutos somnos xv, 154 vicinorum numina odit uterque locus xv, 36 vicinarum ferarum pellibus vi, 6 vicinos humiles rapere vi, 414

Victima sacra cadat ante Lares

Gallitæ xii, 113

Victor modo populus ii, 73 victoris populi iu urbe quæ nunc fiunt ii, 162 victori populus quod postulat,

aurum accipe vii, 243

Victoria, Virtus colitur i, 115 exultat circo viii, 59 rara jugo sedit viii, 63 facilis de madidis et mero titubantibus xv, 47

Vietrix provincia ploras i, 50 fortune sapientia xiii, 20 turba xv, 81 Vietuu illa mercede parat xiv, 273

ames Macharæ vii, 9

Vicus quis non abundat tristibus obsecuis ii, 8 multus non habebit man Clytæmnestram vi, 656 vicorum arcto inflexu iii, 237 vicos angustos vi, 78

Vldeo ut vi, 395. xiii, 118 vides ergo, quam grande operæ pretium

faciat jugulata Mycenis xii, 126 nonne vides, quanto celebretur sportula fumo iii, 249 videt te in somnis xiii, prima cometem vi, 408 luna viii, 149 videmus multa, quæ non fecit Apicins iv, 22 Vidi si dicas sub judice, quod non vidisti vii, 13 vidit qui pugnos, audeat ille dicere, Vidi xvi, 30 janua tua barbam amici senioris vi, 215 quis non vulnera pali vi, 247 sic multas hyemes iv, 92 vidimus quid tam miserum iii, 6 vidistis, Athenæ, hunc inopem vii, 205 viderunt illa tempora mensas domi natas xi, 118 sœcula argentea primos mœchos vi, 23 sæcula felicia uno contentam carcere Romam iii, 314 videbis Corybanta de conviva v, 25 videas si hoc in nostris gentibus, risu quatiare xiii, 170 quorum præcordia flagrantia xiii, 182 si ista in corpore judicis ii, 76 videant servi, ne quis neget x, 87 videres urbem mæstam xi, 197 videret licet plura domi fraga xiii, 56 visu dictuque fœdum xiv, 44 visurus amicos vi, 313 videor te claudere acribus exemplis xiv, 322 videris tu tibi liber et regis conviva v, 16t videtur sibi nebilior vi, 176 videri quando vult formosa domi vi, 465 Sergius coepisset Veiento vi, 113 visa oceasio xv, 40 visæ nunquam puellæ amore flagrabat iv, 114 visam din pudicitiam vi, 2 visis unnquam triginta mamillis xii, 74 videndus unnquam tibi mane vi, 601

Vidua est, locuples que nupsit avaro vi, 141 vidua delicias tantum aspernatur adulter iv, 4 viduam prægnantem quis fecerit vi, 405 viduas ulmos desiderat palmes viii,

Vigeant sensus animi x, 240

Vigil Castor xiv, 260 vigili febre xiii, 229 vigiles fenestræ iii, 275 Vigilun septem colortes ope hamarum incendia coërcebant xiv, 305

Vigilat Consul viii, 236 vigila, puer, scribe, causas age xiv, 192 vigilare donec libeat Bithyno tyranno x, 162 cohortem servorum noctu Licinus jubet xiv, 305 vigilando moritur hie plurimus æger iii, 232 vigilanti stertere naso i, 57 vigilantibus dudum orbis præcipitem ire jubeat iii, 129 vigilata præcia vii, 27

Viginti millia fænns ix, 140 Vilis Galba v, 4 - tessera frumenti vii, 174 - nos populus xiii, 142 - mercator sacci olentis xiv, 269 vile caput aselli xi, 97 viles pulli xiii, 142

amici v, 146

Villa altera paratur tibi xiv, 141 marmorea iv, 112 villarum culmina xiv, 89 villas totidem erexit i, 94 novas attollit marmore xiv, 95 emturus vii, 133 quot possideat nunc, quo tondente cet. x, 225 propter centum temerarius xiv, 275

Villicus labentibus obstat cet. iii, 195 horti iii, 228 positus Urbi iv, 77 villica legit asparagos xi, 69

Vimen, a quo dictus collis Viminalis iii, 71

Vincio - vinxerat ipsum Ennosi-

gæum compedibus x, 182

Vincis nullo alio discrimine cet. viii, 54 vicit fuscina Graechi hoc monstrum ii, 143 digna viro senten-tia iv, 136 spado Capitolia nostra Posides xiv, 91 vicimus quos, non faciunt hæc ii, 163 vicerunt multæ urbes et publica vota x, 285 vincant divitiæ i, 110 vicerit quamvis improba gratia xiii, 4 vincere ut Stentora possis xiii, 112 vincens Fortunæ ædem xiv, 90 vincitur idem (Hannibal) x, 159 dominus (agrorum) non ullo pretio xiv, 145 vincuntur rhetores vi, 438 vinceris, nt Pelea vicit Achilles xiv, 213 victus Marsya ix, 2 Ajax ne pœnas exigat, quam timeo x, 84 ter victi regis medicamina vi, 661 victæ triremis aplustre x, 135 victum Syphacem vi, 170 orbem ulciscitur luxuria vi, 293 victa Carthagine x, 277 victis modo sociis viii, 99 consulibus in pulvere Cannarum xi, 198 rivalibus superbus incedet xii, 126

Vincla sæva xiii, 186 in vinclis maximus ferri mod s iii, 310

Vincus consul xv, 27

Vindex Cannarum annulus x, 165 vindice nullo et impune iv, 152

Vindex et Galba quid armis debn-

cre ulcisci magis viii, 222

Vindicet ignis (fulminis) xiii, 226 Vindicta bonum vita jucundius ipsa xiii, 180 curabilis et gravior quam injuria xvi, 22 nemo magis gaudet, quam femina xiii, 191

Vinosus inebriet aurem ix, 113

Vinum, quod succida nolit pati lana v, 24 capillato diffusum consule et bellis socialibus v, 30 Albanis de montibus aut de Setinis, cujus patriam, titulumque senectus delevit multa veteris fuligine testæ: quale coronati Thrasca Helvidiusque bibebant Brutorum et Cassî natalibus v. 33 sq. toto nescire Decembri vii, 97 Tiberi devectum vii, 121 vini quot vini quot urnas Siculus Phrygibus donaverit vii, 236 atque cibi non eadem gaudia torpente palato x. 203 atque ministri eadem est patria xi, 161 vino et farre Janum Vestamque rogabat vi, 386 ciboque fervet stomachus domini v, 49 attonitæ fernntur et cornu vi, 315 vina non eadem vobis poni v. 51 dabit diffusa in montibus illis xi, 159 exspuit xiii, 213 Cf. Merum.

Violæ omnes jactabo colores xii, 90 Violarent marmora tophum iii, 20 violaverit quod non ignem de cœlo raptum xv, 84 violatus nullo auro Jupiter xi, 116 violati numinis aras xiii, 219 violatæ fidei xiii, 6 violato cadurco vi, 537

Violentins quid aure tyranni iv, 86

quod fremat viii, 37

Vipera sævissima tune duos una

cœna cet. vi. 641

Vir unus Iberinæ non sufficit vi, 53 tamen hæc ipsa nollet fieri vi, 254 viri aliquando prospiciunt quid utile sit vi, 360 viri nulla cura interea vi, 508 morte cupient animam servare catellæ vi, 654 argumenta libris actorum spargere gaudes ix, 85 dolor non debet esse flagrantior æquo xiii, 12 viro sitiente miscet rubetam i, 70 ecce traditur vir i, 78, ii, 129 digna sententia vicit iv, 136 hoc prætnlit imperat vi, 224 petente castra vi, 575 virum dormire cum senserat uxor vi, 116 egregium sanctumque xiii, 64 viro ægrotante quid faceret plus vi, 389 virorum cœtus quæ ferre possit vi, 399 saltatus ni-gro tibicine xv, 48 viris non curanda verba vi, 455 viros respice et scrutare ii, 45 admitte vi, 329 quot longa Maura exsorbeat uno die x, 223 non esse licet x, 304 summos et magna exempla daturos vervecum in patria crassogne sub aëre nasci posse x, 49 ris non esse licet x, 304

Virentem glebam ornate xii, 85

Virga multa deducere (al. contingere) fumosos Equitum cum Dictatore magistros viil, 7 prior annuet Lateranus viii, 153 commota innuit ili, 317 virgæ metuens vii, 210 virgam tenentis domini xiv, 63 virgas

frangis sociorum in sanguine viii, 136 ipsas te Consule præcedant mores viii, 23 humilis salicti mordere non-

dum ausus hædulus xi, 67

Virgilio si puer et hospitium tolerabile deesset, caderent omnes a crinibus hydri cet. vii, 69 sq. laus insignis tribuitur xi, 178, 179 Virgilium laudat, perituræ ignoscit Elissæ -inde Maronem, atque alia parte in trutina suspendit Homerum vi, 435

sq. Virginia cuperet Rutilæ gibbum x,

294

Virginius quid armis debuit ulcisci

magis viii, 221

Virgo, ut puella et nympha, quæ in flore ætatis est, etsi jam nupta ix, 71 filia non tuta cet, iii, 110 quæ natavit Tiberinum viii, 265 maneret uxor tua, ni tibi deditus essem devotusque cliens ix, 72 conscia matri xiv, 29 virginis adultæ funus xv, 139 virgine Pygmæa brevior videtar vi, 506 Virgines dicuntur uxores ætate florentes ii, 59

Virguncula cum Juno (esset) xiii,

40

Viridis panni eventum quo colligo xi, 196 viridem thoraca v, 143 nmbellam ix, 50 viridi margine iii, 19 virides palmæ vii, 118 adhue in limine ramos vi, 228 gemmas vi, 458

aristas xiv, 147

Virro tenet phialas inæquales beryllo v, 39 genimas ad poenla transfert a digitis v, 43 quando tibi propinat v, 128 sibi et reliquis Virronibus illa jubebit poma dari cet. v, 149 quamvis te nudum spumanti labello viderit ix, 35 Virronis quantus amicus fieris cet. v, 134 Virroni muræna datur cet. v, 98 Virronem forsitan impensæ parcere credas: hoc agit cet. v, 156 sq.

Virtus in templis colituri, 115 palmanı natalibus æquat vi, 323 nobilitas sola atque unica viii, 20 virtutis specie et umbra fallit vitium xiv, 109 tanto minor sitis quam famæ: quis enim virtutem amplectitur ipsam, præmia si tollas x, 141 per virtutem unica semita tranquilla: vitæ patet x, 361 virtute nulla redemtum a vitiis monstrum iv, 2 atque fide par, sed major clade Saguntus xv, 114 de virtute locuti clunem agitant ii, 20 virtutibus obstat res angusta domi iii, 164 cum magnis affers supercilium grande vi, 168 Virus æquat natalibus palmam vi,

323

Vis tanta verborum cadit vi, 440 vires amat vi, 253 hine stomacho xi, 128 ultra vires habitus nitor iii, 180 viribus ille confisus periit x, 10 occultis egregius fons adjuvat xii, 42 dira passis xv, 104 sine viribus quæ Venerem affectat libido, suspecta est x, 209

Viscantur labra mariti hinc vi, 463 Viscera vulturibus Dacis servabat Fuscus iv, 111 ranarum nunquam inspexi iii, 44 magnarum domuum dominique futuri iii, 72 intra viscera penem legitimum agere an facile et pronum est ix, 43 visceribus spumantibus ardens xiii, 15

Visci calidi fascia ix, 14

Vita vel moribus et re præstem pulcherrima dictu xi, 57 quæ non hostia xiii, 235 dierum paucorum si tanti est x, 343 ipsa jucundius bonum vindicta xiii, 180 magistra qui didicere ferre incommoda vitæ nec jactare jugum, hos quoque felices ducimus xiii, 22 pro vita quædam, non omnia facienda putant Zeno et Stoici xv, 108 vitæ diversum iter ingredietur vii. 172 spatium, multos da, Jupiter, annos x, 188 angustæ miseræque brevissima portio ix, 127 talis quoque tædia sunt magna xi, 207 secundæ a cornice exemplum x, 247 longæ spatia ad ultima respicere jussit vox justi facunda Solonis x, 275 genus hoc multis ix, 27 spatium extremum inter munera naturæ ponas x, 358 tranquillæ semita unica patet per virtutem x, 364 spes cum sole redit xii, 70 partem non attigit ullam xiv, 106 tempora longa tibi dabuntur xiv, 157 priori contrarius ire ix, 21 vitam impendere vero iv, 91 propter vitam vivendi perdere causas, et animam præferre pudori, summum crede nefas viii, 84 non propter vitam faciunt patrimonia quidam, sed vitio cæci propter patrimonia vivunt xii,

Vitis et horti custodem provocat vi, 375 vitem nodosam frangebat vertice viii, 247 posce libello xiv, 193 vitibus fœcundis ager te implet ix, 56 in vitibus quales fuerant, uvae

Vitium omne in præcipiti stetit i,

149 commune id est iii, 182 omne animi tanto conspectius in se crimen habet, quanto major qui peccat habetur viii, 140 id non magis intolerabile, quam cet. vi, 413 specie virtutis et umbra, cum sit triste habitu, vultuque et veste severum xiv, 109 humanæ mentis nullum ferro grassatur sæpius, quam sæva cupido immodici census xiv, 175 vitio gentis nunquam partitur amicum iii, 121 cæci quidam propter patrimonia vivunt xii, 51 carentem domum aspiciat filius xiv, 69 vitia ultima fictos contemnunt Scauros ii, 34 plurima paulatim exuit atque errores omnes sapientia xiii, 188 vitiorum copia quando uberior i, 87 exempla domestica velocius et citius nos corrumpunt, magnis cum subeunt animos auctoribus xiv, 32 elementa quædam sunt xiv, 123 vitiis quondam non contingi parva sinebat tecta labor vi, 288 a vitiis redemtum nulla virtute monstrum iv, 3

Vito illius occursus vi, 572 vitari quem jubet coccina læna iii, 284 vitanda est Hispania viii, 116

Vitro bibit ille Priapo ii, 95

Vitro rupto sulphura poscentem calicem v. 48

Vittas Cereris contingere paucæ dignæ vi, 50 imponet frontibus xii, 118

Vittata nuper cum eo jacebat sacerdos sanguine adhuc vivo terram

subitura iv, 9

Vitulus ferox, templis maturus et aræ, spargendusque mero xii, 7 vituli jecur sectum in carbone ponimus xiii, 117 vitulum mulier si ederet ii, 123 vitulis marinis eripient somnum iii, 238

Vivaria Cæsaris depastum piscem iv, 51 tanquam ad vivaria omnes huc

current iii, 308

Vivernæ littora ii, 160

Vivit tanquam vicina mariti vi, 509 tna imago viii, 55 vivimus hic ambitiosa panpertate omnes iii, 182 vivnnt Bacchanalia ii, 3 quidam vitio cœci propter patrimonia xii, 51 si omnes xv, 62 vivebat Phidiacum ebur viii, 103 vivebant aliter homines tunc orbe novo cœloque recenti vi, 12 quondam hoc indigenæ more xiii, 38 vixerat quæ post hunc, uxor x, 272 vivas, et originis hujus gaudia

longa feras viii, 46 vivat Gabiis, ut vixit in agro vi, 56 Pacuvius quaso, vel Nestora totum xii, 128 vivant Artorius istic et Catulus iii, 29 viveret cum (quisque) operto (al. aperto) horto vi, 18 vixerit quot Acestes annos, dicat vii, 235 vive bidentis amans iii, 228 vivite contenti casulis xiv, 179 vivere fato egentis, ut locuples moriaris, manlfesta phrenesis est xiv, 137 modo liceat; fient ista palam ii, 135 facie majoris census vii, 137 aliena quadra v, 2 vivendi causas perdere propter vitam viii, 84 causa quibus in solo palato est xi, 11 vivendum est illic iii, 197 recte est, cum propter plurima, tum his præcipue de causis, ut linguas mancipiorum contemnas ix, 118 viventis cujusdam rure paterno magua fama est vi, 56 viventibus din hæc data pæna, ut-multis in luctibus senescant cet. x, 243 sq. victurus an sit adulter post ipsam vi, 567 victuro musto quis plura linit dolia ix, 58

Vivus cur dederit multa puellæ ii, 59 vivo adhuc sanguine terram subitura sacerdos iv, 10 jam decrescebat Homero hoc genus (hominum) xv, 69 patre datur solis militibus

testandi jus xvi, 52

Vix ferret iii, 251 duo funera tantum redolent iv, 109 fractum panem v, 68 cui in Cyclada mitti contigit vi, 563 jacet aurato ulla puerpera lecto vi, 594 tota hoc ego nocte redemi ix, 76 cornicines exaudiet x, 214 exiguam malorum particulam ferre potes xiii, 14 quam patulæ ceperat angulus arcæ xiii, 74 dicere possis xiv, 150 cuiquam nasus integer xv, 55

Vocalis sportula xiii, 32 vocale eloquium nectit modis canoris vii, 19

Vocat ille pudicam tanti vi, 137 si officium iii, 239 vocamus nanum cujusdam Atlanta viii, 32 vocant jumenta iii, 316 vocarit quocumque spes lucri, classis veniet xiv, 277 vocantem te ad delubra præcedit xiii, 107 ad jura xv, 135 vocantur in consilium proceres iv, 72 hilares nitidique xi, 176 vocari a præcone Trojugenas jubet i, 99 vocatus adest minister v, 63 vocato tortore uritur xiv, 21 vocandus mihi sæpe est ad partes iv, 1

Volat mater ad pullos x, 232 vo-

labant corvi ad Cimbros stragemque viii, 251 volantem fabrum i, 54 volanti cultello structorem spectes saltantem v, 121

Volcanus, ut volgns, volnus, volsus,

voltus i, 9

Volesos Brutumque decebunt, quæ

turpia cerdoni viii, 182

Volo hoc, sic jubeo, sit pro ratione voluntas vi, 223 nec volo, nec possum funus promittere patris iii, 44 vis tu (al. vin' tu) audax conviva impleri cet. v, 74 si vis esse aliquis i, 74 consilium si vis x, 346 vis frater ab ipsis ilibus v, 135 si vis aliam decerpere ficum xiv, 253 visne salutari sicut Sejanus?-vis certe pila cet. x, 90, 94 vult qualem esse Cereris sacerdos xv, 141 quando formosa videri domi vi, 465 qui dives fieri, et cito vult fieri xiv, 176 volunt scire secreta donns iii, 113 posse, qui nolunt occidere quemquam x, 97 voluit quoties Fortuna jocari iii, 40 ipse rhombus capi iv, 69 voluere majores, præceptorem esse parentis sancti loco vii, 209 voles qualiacumque, Judæi somnia vendunt vi, 547 de quocumque proavum tibi sumito libro viii, 134 quodcumque volet, decernat Isis xiii, 92 volet illa commendare tragædum vi, 397 si Fortuna, fies de rhetore consul, si volet hæc eadem, fies de consule rhetor vii, 197 nil vetitum fecisse xiv, 185 velim ipsi pauca v, 107 scire, quare, cet. ix, 1 velis ni parere, pereundum erit x, 339 si esse in parte Senatus xi, 30 velit quid plus ira xiii, 176 velint omnes nosse, mercedem solvere nemo vii, 157 quod velles, ut faceres tu, olim convenerat vi, 282 vellet si distendere vi, 598 quisquam Deornm huic servire x, 184 cum descendere x, 282 volens præcipitare xii, 38 volenti tibi nosse mores xiii, 159 bæc punire xvi, 13

Volscorum monte viii, 245

Volsiniis positis inter juga iii, 191 Volucrem equum viii, 57 volucrem, sceptro quæ surgit eburno x, 43 volucri carpento viii, 116 volucres Scythicæ xi, 139 subitas Thracum xiii, 167

Volumine arcano quodcumque tra-

didit Moses xiv, 102

Voluntas sit pro ratione vi, 223 peccandi sola patitur pœnas xiii, 208 Volvit in orbem comas vi, 496 Palæmonis artem vi, 452 quod aurum in mare Tagus et Pactolus iii, 55. xiv. 299 volvas quanquam omnia syrmata a Pyrrha xv, 30 Philippica, volveris a prima quæ proxima x, 126 volvente natura vices et lucis et anni xiii, 88

Voluptas, gaudia cet. i, 85 nulla hujus rari summique boni, quoties cet. vi, 179 quantula nostra vi, 254 quæ, cantante citharædo x, 210 major ista alterius sexus xi, 166 semper minimi et infirmi animi exiguique est ultio xiii, 190 illa summa tamen, quod cet. vi, 368 nulla cœnandi nunc divitibus xi, 120 voluptatem egregiam monstro, cui nulla theatra æquare queas cet. xiv, 256 gula senserit xv, 90 voluptates commendat rarior usus xi, 208

Volusi Bithynice xv, 1 Volusos Brutosque vii, 182 Voluta tecum hæc animo i, 168 Vomer deficiat iii, 311 vomere ac

marris lassi xv, 167 Vomicæ putres xiii, 95

Vomit et bibit vi, 432

Vorabit rex optima sylvarım i, 135 Vortice lactis torrens xiii, 70 ticibus s. verticibus ipsis caput abluet

vi, 524 Votiva tabella testantur fana plu-

rima xii, 27

Votum, timor, ira i, 85 miserabile tecum feras iii, 276 miserabile, nec spes his saltem ix, 147 insatiabile acquirendi xiv, 125 voti peracti te pæniteat x,6 voto tuo digna fæmina vi, 60 vota fere prima et cunctis notissima templis, ut crescant opes cet. x, 23 moraris xiv, 250 magna exandita malignis numinibus x,111 publica vicerunt x, 284 deponunt, quanquam longissima, cœnæ i, 133 decepta sæpe ad spurcos lacus vi, 602 votorum summa v, 18 usque ad delicias x, 291 votis cujus non suffecerat aurum cet. xiv, 298

Vovebit de grege servorum magna corpora xii, 115 voveas exta sacellis

x, 354

Vox blanda et nequam vi, 197 quæ saltante libidine vi, 318 dominæ ix, 78 domini furit xiv, 63 facunda Solonis x, 274 audita nocte fere media, mediamque per urbem xi, 111 vocis quod pretium viii, 119 insignia habeant majorum effigies viii, 227 vocem vendentis prætoribús fibula durat nullius vi, 380 locasti sipario viii, 185 mittere debueras xiii, 114 Angustam miratur, qua deterius nec ille sonat, quo mordetur gallina marito iii, 90 ad jucundum curritur vii, \$2 omnem adyti dignam templo veramque xiii, 205 voce ipsins dominæ moneri vi, 530 qua legantur tales versus, quid refert xi, 180 fracta loquendi libertas ii, 111 magna solebat vendere cet. iv, 32 quanta neget xiii, 77 cum voce trementia membra senis x, 198 voces magnas comitum disponere vii, 44 vocibus obscænis fruatur xi, 172

Vulcania arma capessas cet. viii,

270

Vulcanus tergens brachia Liparæa nigra taberna jam siccato nectare xiii, 45 Vulcani autrum i, 9 officinæ xiii, 45 Vulcano a luteo ad rhetora misit filium x, 132 Vulcano, Veneris marito, dona, quæ componis vii, 25

Vulgus imbelle et inutile sævit hac rabic xv, 126 montanum positis te andiret aratris ii, 74 vulgi verso pollice quem libet occidunt populariter iii, 36 scelus referemus xv, 29 omne cadaver obtritum perit iii, 260 nostri pars ultima viii, 44 tanta libidine auditur vii, 85 curas nec non et gandia ridebat x, 51 secreta hæc murmura x, 89 quid majore cachinno excipitur, quam panper Apicius xi, 3 vulgo quem tua simplicitas risum moveat, nescis xiii, 35 summus utrimque inde furor xv. 36

Vulnus par damnorum viii, 98 nunquam sanabile et immortale odium ardet adhuc Ombos et Tentyra xv, 34 vulnere omni graviorem ignominiam viii, 210 non major dolor xiii, 12 consuto crassum atque recens linum ostendit non una cicatrix iii, 150 ingenti nutantem civem xv, 156 sine vulnere paucæ malæ xv, 54 sine vulnere et cæde ad generum Cereris pauci descendunt reges et sicca morte tyranni x, 112 vulnera deterges mappa v, 27 pali quis non vidit vi, 247 vulneribus crudis populus modo victor ii, 73 pro multis vix jugera hina dabantur xiv, 164

Vulsinii positi inter juga iii, 191 Vultur ad fœtus properat xiv, 77 in rupibus nidum facit, raro in arbore xiv, 89 vulturis atri pœna xiii, 51 magni cibus xiv, 79 vulturibus Dacis viscera servabat Fuscus iv, 111

Vnitus quis illi erat x, 68 gravis ix, 12 ingenui puer xi, 154 ficti constantia xiii, 77 vultum alienum sumere omni nocte dieque iii, 105 nudum erigit ad spectacula viii, 205 tandem aperit vi, 467 ut si quis cera facit vii, 238 non agnoscit amici x, 234 crediderint genus esse cibi xv, 170 deformem et tetrum, dissimilemque sui x, 191 modesto sanguine ferventem x, 300 auremque calentem xi, 187 vultu incessuque fatetur morbum ii, 17 recto hoc optas x, 189 et veste severum vitium xiv, 110 non melior ibat iv, 104 teterrima nocte subit balnea vi, 418 qualem deprensus habebat Ravola ix, 3 similem tibi xiv, 52 Eumenidum terretur et igni xiv, 285 vultus pictos majorum ostendere viii, 2 jam dimidios aspiceres cuncta per agmina xv.

Vulva popinæ quid sapiat xi, 81 vulvæ rigidæ tentigine adhuc ardens vi, 129 vulvam Julia solveret fæcundam tot abortivis ii, 32

\mathbf{X}

Xerampelinas veteres (al. vestes)

nisi donaverit ipsi vi, 519

Xerxes velificavit montes, mare constravit classibus et supposuit rotis, amnes fecit ut deficerent, in ventos et mare sæviit, sed rediit una nave cet. x, 173—187

\mathbf{Z}

Zalates Armenius cunctis narratur ephebis mollior ardenti sese indulsisse

Tribuno ii, 164

Zelotypus Thymcles viii, 197 zelotypæ mæchæ si tibi retegantur scrinia vi, 278 zelotypo larbæ prælatus juvenis v, 45

Zenonis præcepta melius nos mo-

nent xv, 107

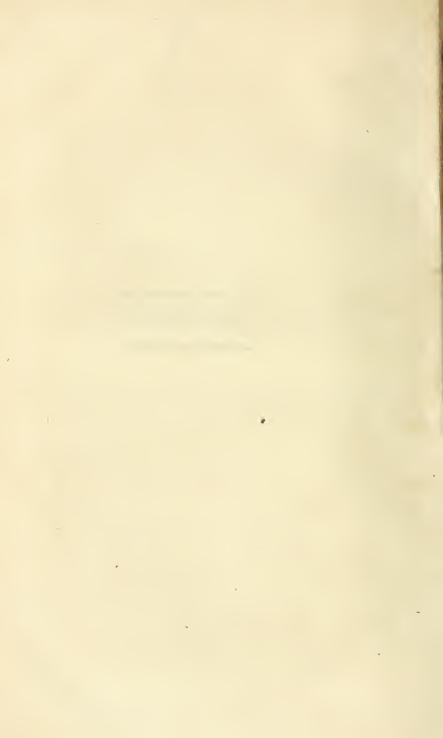
Zonam læva morsuque tenebit (naufragus) xiv, 297

Ζωή και ψυχή νί, 195

FINIS JUVENALIS.

一下多例利用

LIBE STANTO

LOS ANGELES, CALIF.

